Kagi Ka Manama

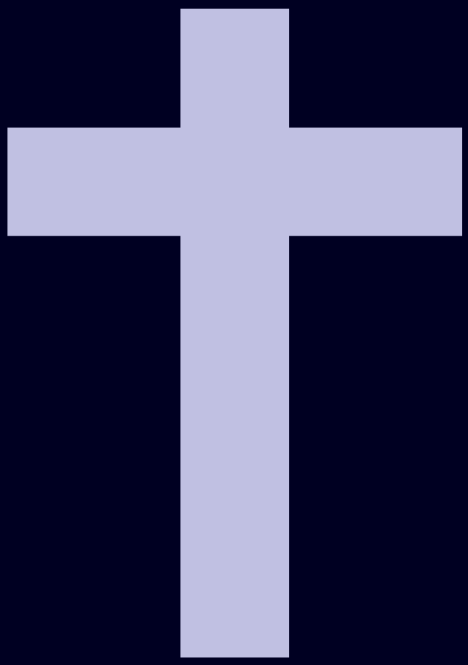

New Testament and Shorter Old Testament in Tagabawa

Kagi Ka Manama
New Testament and Shorter Old Testament in Tagabawa

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tagabawa

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

New Testament and Shorter Old Testament

in Tagabawa

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jun 2025 from source files dated 29 Jan 2022
bb1b22b0-020d-5555-b0e4-517943a1ed25

Contents

Genesis 1
Exodo 78
Jonas 109
Mateo 113
Marcos 175
Lucas 213
Juan 277
Lumu 324
Roma 380
1 Corinto 409
2 Corinto 435
Galacia 451
Efeso 461
Filipos 470
Colosas 477
1 Tesalonica 483
2 Tesalonica 489
1 Timoteo 493
2 Timoteo 501
Tito 506
Filemon 510
Hebreo 512
Santiago 532
1 Pedro 539
2 Pedro 546
1 Juan 551
2 Juan 558
3 Juan 559
Judas 561
Igpakita 564

Genesis
Tô Katigkanayan

Una Basan

Tô kóbadan kani kagi "Genesis" katigkanayan. Ni libro tingód katô tigkanayan ka langun, agad tun ta langit asta nit banuwa, tigkanayan katô mga manubù, asta tigkanayan ka mga rubbad i Israel.

Tikud tun ta kapitulo uno sippang tun ta kapitulo unsi (11), mabasa tô tingód katô kému ka Manama kani banuwa asta katô mga manubù. Ni gó tô igulit tingód ki Adan asta ki Eva, tingód ki Cain asta ki Abel, tingód ki Noe asta katô lunup, asta tingód katô turi ka Babel.

Tikud tun ta kapitulo dusi (12) sippang tun ta kapitulo singkwinta (50), mabasa tô tingód katô mga kamónaan katô mga Judio. Si Abraham tô ibantug tingód katô kapamaké din katô Manama, asta katuman din katô mga sugù ka Manama. Si Abraham tô ámmà i Isaac, asta si Isaac tô ámmà i Jacob. Si Jacob tô ágngadanan ki Israel. Tô sapulù duwa (12) mga gabatà gamama i Jacob ó Israel, tô gó tô igtikudan katô sapulù duwa (12) mga grupo ka mga rubbad i Israel. Si Jose na batà i Jacob tô inému na gobernador tun ta banuwa ka Ehipto. Purisu igalin si Jacob asta tô langun rubbad din tun ta Ehipto.

Ágpasóddór ni libro ni tingód katô Manama. Sikandin tô igimu katô langit asta kani banuwa. Dakál tô ginawa din katô mga manubù. Sikandin gó tô magak asta tumabang katô mga manubù, asta sikandin tô rumuud asta sumupak katô mga áglumu ka madat.

Tô tigkanayan ka langun

1 Tô tigkanayan ka langun, igimu ka Manama tô langit[a] asta tô tibuk banuwa.

2 Ándà pa bónnóng asta dalám katô banuwa. Mangittáng tô kaluwagan katô dagat, asta inalayun igpabówwó tô Ugis Espiritu tun ta dagat.

3 Igkagi tô Manama, na mà din, "Duwán kappawaan." Purisu duwán dán kappawaan.

4 Igkita ka Manama na madigár tô kappawaan, asta igássa din tô kappawaan tikud tun ta kangittángngan.

5 Tô kappawaan, tô gó é igngadanan din na álló. Tô kangittángngan, tô gó é igngadanan din na dukilám. Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô una álló.

6 Igkagi tô Manama, na mà din, "Massa tô wayig tun datas ka tanà asta tô wayig tun ta bówwó ka tanà."

7 Purisu inému dán ni. Igássa ka Manama tô wayig, su duwán sagulapun tun datas ka tanà, asta duwán wayig tun ta bówwó ka tanà.

8 Tô dadan tun datas ka tanà, tô gó é igngadanan ka Manama na langit. Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikaduwa álló.

9 Igkagi tô Manama, na mà din, "Malimud tô wayig tun ta bówwó ka tanà ébô duwán matákkang lugar." Inému dán ni.

10 Tô matákkang lugar, tô gó é igngadanan ka Manama na tanà. Tô wayig na ilimud, tô gó é igngadanan din na dagat. Igkita ka Manama na madigár tô igimu din.

11 Na, igkagi tô Manama, na mà din, "Duwán marapung klasi ka pamulanán tun ta tanà, asta marapung klasi ka kayu. Duwán buuy na duwán lisu ébô tumubù yan puman." Inému dán ni.

12 Purisu igtubù dán tô marapung klasi ka pamulanán na duwán lisu, asta marapung tô klasi ka kayu na duwán buuy. Igkita ka Manama na madigár tô igimu din.

13 Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikatállu álló.

---

a **1:1** 1:1 Tô langit, tô gó tô kawang-awangan. Magunawa pagsik tun ta Genesis 1:8,15,17; 2:1,3,4,11.

14 Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán tun ta langit na giló ébô massa tô álló asta tô
dukilám. Tô gó é pató ka mga timpo, mga bulan, mga álló, asta mga ámmé.
15 Duwán tun ta langit na ágsánnang ébô mappawà tô tanà.” Inému dán ni.
16 Purisu duwa tô dakál giló na igimu ka Manama. Álló tô ágsánnang ka álló, asta bulan
tô giló ka dukilám. Igimu din pagsik tô mga karani.
17 Tô gó é igtagù ka Manama tun ta langit ébô mappawà tô tanà.
18 Tô gó é igsánnang ka álló asta igiló ka dukilám ébô massa tô kappawaan asta tô
kangittángngan. Igkita ka Manama na madigár tô igimu din.
19 Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikappat álló.
20 Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán marapung klasi na manté tun ta wayig asta
dagat, asta duwán marapung klasi na lumayang tun datas ka tanà.”
21 Purisu igimu ka Manama tô langun ka magdakál mga mannanap ka dagat, langun
klasi na ágkanté tun ta wayig asta dagat, asta langun klasi ka manuk na ágláyang. Igkita
ka Manama na madigár tô igimu din.
22 Madigár tô igbággé ka Manama tun ta langun dan, asta igkagiyan din tô langun na
ágkanté tun ta wayig asta dagat, na mà din, “Rubbad kó, asta parapung kó ébô mapánnù
tô dagat ákniyu.” Igkagiyan din tô mga manuk na ágláyang, na mà din, “Parapung kó tun
ta kaluwagan ka banuwa.”
23 Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikalima álló.
24 Igkagi tô Manama, na mà din, “Duwán marapung klasi na manté tun ta tanà, mga
mannanap ka kappawaan asta mga mannanap ka kabánnássan, agad magdakál asta
marénták.” Inému dán ni.
25 Purisu igimu ka Manama tô langun dan, asta igkita din na madigár tô igimu din.
26 Na, igkagi tô Manama, na mà din, “Mimu ki ka manubù na iring áknita. Imun ta
sikandan na pangulu katô langun na igimu ta, agad mga sáddà, mga manuk, asta langun
mannanap, agad dakál asta délák.”
27 Purisu igimu ka Manama tô manubù na iring kandin. Iring ka Manama tô manubù
na igimu din. Igimu din sikandan na mama asta bayi.
28 Madigár tô igbággé ka Manama tun kandan, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Parapung kó ébô duwán mga karubbadan yu na móddô tun ta kaluwagan ka banuwa
asta mangulu kó kandan. Sikiyu tô mangulu katô mga sáddà, mga manuk, asta langun
mannanap na manté nit bówwó ka tanà.”
29 Igkagi tô Manama, na mà din, “Igbággé ku ákniyu tô langun pamulanán na duwán
lisu nit bówwó ka tanà asta tô langun kayu na duwán buuy ébô duwán ágkakan yu.
30 Igbággé ku tô langun ka madigár mga pamulanán tun ta mga mannanap ka
kappawaan, mga manuk, asta mga mannanap ka kabánnássan ébô duwán ágkakan ka
langun na manté nit bówwó ka tanà.” Inému dán ni.
31 Igsállág tô Manama tun ta langun igimu din, asta igkita din na madigár tô igimu din.
Igdukilám asta igsállám. Tô gó ipángnga tô ikannám ka álló.

2

1 Na, ipángnga dán igimu ka Manama tô langit asta tô tibuk banuwa, asta tô langun-
langun.
2 Tô ándà pa dunggù tô ikapittu álló, ipángnga dán tô langun na igimu ka Manama.
Purisu tun ta ikapittu álló igpaginawa sikandin tikud tun ta lumu din.
3 Igássa ka Manama tô ikapittu álló para kandin. Tô gó é álló na igpaginawa sikandin,
su ipángnga dán tô iglumu din.
4 Iring kani tô kému katô langit asta tibuk banuwa.

Si Adan asta si Eva

Tô igimu katô Ágláng ngagán na Manama ni banuwa asta tô langit,

5 ándà pa pamulanán nit tanà, asta ándà igtubù, su ándà pa pódani katô Áglangngagán
na Manama ni tanà, asta ándà pa manubù na igkamát.
6 Asal duwán wayig na igsánnáp tikud tun dalám ka tanà ébô malámmás tô kaluwagan
ka tanà.
7 Na, igkangé tô Áglangngagán na Manama katô barukbuk ka tanà, asta igimu din tô
manubù. Pángnga igimu, igidupan din tô idung katô manubù ébô lumaginawa. Purisu
duwán dán kantayan katô manubù.
8 Na, igimu katô Áglangngagán na Manama tô kayun tun ta Eden dadan tun ta silatan,
asta tô gó é igpóddóan din katô manubù na igimu din.
9 Igpamula katô Áglangngagán na Manama tô marapung klasi ka kayu. Tuu madigár
ágsállággán, asta madigár tô buuy. Duwa tô kayu na igpamula din tun ta tángngaan katô
kayun. Tô gó é kayu na ágbággé ka kantayan na ándà ágtamanán asta tô kayu na ágbággé
katô mga manubù ka kagpáttan ka ándin tô madigár asta ka ándin tô madat.
10 Duwán wayig tun ta Eden na áglámmás ka tanà. Dadan tun ta ágbabà ka Eden,
igpasuwayé tô wayig, asta inému na ulu ka áppat magdakál mga wayig.
11 Pison tô ngadan katô una wayig, asta igarus tun ta tanà na igngadanan Habila na
ágkakitaan ka bulawan.
12 Madigár tô bulawan dutun, asta duwán dità ka kayu na pamammut, asta mahal mga
batu na dakál é lagà.
13 Gihon tô ngadan katô ikaduwa wayig, asta igarus tun ta tanà na igngadanan Cus.
14 Tigris tô ngadan katô ikatállu wayig, asta igarus dadan tun ta silatan ka tanà na
igngadanan Asiria. Eufrates tô ngadan katô ikappat wayig.
15 Igpóddô katô Áglangngagán na Manama tô manubù tun ta kayun ka Eden ébô
dumóppón asta ébô tumómmóng sikandin.
16 Igtalan tô Áglangngagán na Manama kandin, na mà din, “Mému kannán nu tô buuy
katô langun kayu tun ta kayun,
17 asal yaka ágkan katô buuy ka kayu na ágbággé ka kagpáttan ka ándin tô madigár asta
ka ándin tô madat. Su atin ka kuman ka kanan, maté ka gó yan álló yan.”
18 Igkagi tô Áglangngagán na Manama, na mà din, “Dì madigár ka sábbad dád é manubù.
Purisu imun ku tô duma din na nángngà para kandin ébô duwán tumabang kandin.”
19 Na, tikud tun ta tanà igimu katô Áglangngagán na Manama tô langun mannanap asta
mga manuk. Igpid ka Manama ni langun tun ta manubù ébô ngadanan din. Agad ándin
tô igngadan din, tô dán gó é ngadan dan.
20 Purisu igngadanan katô manubù tô langun mannanap ka kappawaan, mga manuk,
asta mga mannanap ka kabánnássan, asal tun kandan ándà palang nángngà para kandin.
21 Purisu igpatudug katô Áglangngagán na Manama tô manubù. Róggun igtudug
sikandin, igkangé ka Manama tô gusuk, asta igsagpángngan din tô amù ka ákkud.
22 Tô igkangé dán katô Áglangngagán na Manama tô gusuk, igimu din tô bayi tikud tun
ta gusuk, asta igpid din tô bayi tun ta mama.
23 Igkagi tô mama, na mà din, “Na, duwán dán gó! Tikud tun ta tullan ku tô kandin
tullan, asta tikud tun ta ákkud ku tô kandin ákkud. Ngadanan ku sikandin na bayi, su
igkangé sikandin tikud tun ta mama.”[b]
24 Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô innà din, asta pasábbadé tô mama
asta tô sawa din. Tô duwa dan mému dán sábbad.
25 Agad iglawa-lawa tô mama asta tô bayi, asal ándà dan payyaé.

---

b **2:23** 2:23 Tun ta kinagiyan ka Hebreo, atin ka madinág tô kagi ka “bayi,” iring katô kagi ka “mama.”

3

Iglumu tô manubù ka salà

1 Na, tun ta langun mannanap na igimu katô Áglangngagán na Manama, tô áppuy tô tuu
katig áglimbung. Iginsà tô áppuy katô bayi, na mà din, "Bánnal na igkagi tô Manama ákniyu
na dì mému kannán yu tô buuy ka langun kayu kannun ta kayun?"
2 Igtaba tô bayi, na mà din, "Mému ké kuman katô mga buuy ka kayu kannun ta kayun.
3 Asal igkagi tô Manama na kailangan dì ké kuman katô buuy ka kayu tun ta tángngaan
kani kayun, asta kailangan dì ké mawid kanan su maté ké."
4 Asal igkagi tô áppuy, na mà din, "Dì kó gó maté.
5 Tô gó é igkagi ka Manama su isóddóran din na atin ka kuman kó kanan, duwán
kasóddóran yu asta mému kó na iring kandin, su duwán dán kagpáttan yu ka ándin tô
madigár asta ka ándin tô madat."
6 Na, ikagpát tô bayi na madigár kannán tô buuy katô kayu, madigár ágsállággán, asta
ágbággé ka kagpáttan. Purisu igkangé din tô buuy asta igkan din. Duwán pagsik igbággé
din tun ta duma din, asta igkan sikandin.
7 Tô ikakan dan dán, duwán dán kagpáttan dan, asta isóddóran dan na iglawa-lawa dan.
Purisu igkangé dan tô mga daun ka kayu igera asta igimu dan na pagtambun katô lawa
dan.
8 Na, tô mapun dán, igdinág dan tô kapanó-panó katô Áglangngagán na Manama tun ta
kayun. Purisu igállás dan tun ta kayun ébô dì dan kitanán katô Áglangngagán na Manama.
9 Asal igtawar tô Áglangngagán na Manama katô mama, na mà din, "Ánda ka?"
10 Igtaba sikandin, na mà din, "Igdinág ku sikuna tun ta kayun, asta imáddanganna su
iglawa-lawa a. Purisu igállássa."
11 Iginsà tô Manama, na mà din, "Manan ka isóddóran nu na iglawa-lawa ka? Sadan tô
igulit áknikó? Igkan ka katô buuy ka kayu na igkagi ku áknikó na dì mému kannán?"
12 Igkagi tô mama, na mà din, "Tô bayi na igpaduma nu kanak, tô gó é igbággé katô
buuy kanak. Purisu igkanna."
13 Iginsà tô Áglangngagán na Manama katô bayi, na mà din, "Manan ka iglumu nu ni?"
Igtaba tô bayi, na mà din, "Tô áppuy tô iglimbung kanak. Purisu igkanna."
14 Na, igkagi tô Áglangngagán na Manama katô áppuy, na mà din, "Supakan ka tingód
kani madat na iglumu nu. Tun ta langun mannanap, sikuna dád tô supakan iring kani.
Tikud nigó, dumullug-dullug kad tun ta barukbuk ka tanà sippang ka maté ka.
15 Sikuna asta tô bayi pósigé, asta pósigé tô áknikó mga karubbadan asta tô kandin
mga karubbadan. Bunalán katô mga karubbadan din tô ulu nu, asta kagatán nu tô palu
dan.[c]"
16 Igkagi tô Manama katô bayi, na mà din, "Dugangan ku tô kahirapan ka kapamasusu
nu. Atin ka mamasusu ka, riyun nu tô masakit. Asal kadigárran ka gó katô duma nu,[d]
asta mangulu sikandin áknikó."
17 Igkagi tô Manama katô mama, na mà din, "Igpaminág ka gó katô sawa nu, asta igkan
ka katô buuy ka kayu na igkagi ku áknikó na dì mému kannán. Purisu tingód áknikó imun
ku na mahirap tô kalumu nu ka tanà. Kailangan lumumu ka gó sippang ka maté ka ébô
duwán ágkakan nu.
18 Tumubù tô mga sigbát asta tô mga dugin tun ta tanà, asta mapirit ka kuman katô
mga pamulanán tun ta tanà.
19 Inalayun ka lumumu asta atingan ébô duwán ágkakan nu sippang ka lábbángngán ka
tun ta tanà, su igimu ka tikud tun ta tanà, asta lumónód ka tun ta tanà."

---

c **3:15** 3:15 Palu dan, ó palu din. d **3:16** 3:16 Kadigárran ka katô duma nu, ó kadigárran ka mangulu katô duma nu.

20 Igngadanan i Adan[e] tô sawa din na si Eva, su sikandin tô mému na innà katô langun
ka manté mga manubù.[f]
21 Duwán mga umpak na igimu katô Áglangngagán na Manama tikud tun ta kindal ka
mga mannanap, asta igbággé din ki Adan asta katô sawa din.
22 Na, igkagi tô Áglangngagán na Manama, na mà din, "Tô mga manubù inému dán na
iring áknita, su duwán dán kagpáttan dan tingód ka ándin tô madigár asta ka ándin tô
madat. Dì mému mudù dan katô buuy tikud tun ta kayu na makabággé ka kantayan
na ándà ágtamanán, su atin ka kannán dan, dì dan gó maté ka ándà ágtamanán."
23 Purisu igpéwà katô Áglangngagán na Manama tô duwa manubù tikud tun ta kayun
ka Eden. Igpalumu ka Manama si Adan katô tanà na igtikudan din.
24 Tô igpéwà dán ka Manama tô mga manubù tikud tun ta Eden, igpabanté din tô
mga panaligan na ágngadanan kerubin dadan tun ta silatan katô kayun, asta igtagù
ka Manama tô kampilan na ágrágrág asta ágbiring-biring ébô ándà palang manubù na
makapadani tun ta kayu na ágbággé ka kantayan na ándà ágtamanán.

4

Si Cain asta si Abel

1 Na, igpalayuké si Adan asta tô sawa din, asta igmabáddás si Eva. Tô ipamasusu dán
tô batà din, igkagi si Eva, na mà din, "Ukit ka tabang katô Áglangngagán, itanggap ku tô
batà ku mama." Purisu igngadanan din tô batà din ki Cain.[g]
2 Pángnga ipamasusu si Cain, ipamasusu puman tô adi din mama na si Abel.
Tô igdakál dán tô duwa gabatà, si Abel tô ágdóppón ka mga karnero, asta si Cain tô
ágkamát.
3 Na, duwán álló na igpid i Cain tô mga buuy katô igpamula din ébô bággén din tun ta
Áglangngagán,
4 asta si Abel tô igsalin katô madigár tambang kaké nati ka karnero din, igiyó din,
asta igpid din tô tuu madigár ákkud ébô bággén din tun ta Manama. Igtanggap katô
Áglangngagán tô igbággé i Abel.
5 Asal ándà tanggapi ka Manama tô igbággé i Cain. Purisu tuu isókó si Cain, asta
igtammud sikandin.
6 Na, iginsà tô Áglangngagán ki Cain, na mà din, "Manan ka isókó ka? Manan ka
igtammud ka?
7 Tumanggappa áknikó ka nángngà tô áglumun nu. Asal ka dì nángngà tô lumun nu,
banté ka, su iring na ágbanganan ka katô salà ébô talun ka. Asal kailangan makapanalu
ka katô salà."
8 Na, ándà kadugé, igkagi si Cain katô kataladi din na si Abel, na mà din, "Madun ki
tun ta kinamát."
Tô igdunggù dan dán tun ta kinamát, igpadaniyan i Cain tô kataladi din, asta
igmatayan din.
9 Na, iginsà tô Áglangngagán ki Cain, na mà din, "Ánda tô kataladi nu na si Abel?"
Igtaba si Cain, na mà din, "Taman. Ánnà a taradóppón katô kataladi ku."
10 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Manan ka iglumu nu ni madat? Iring na ágtawar
kanak tô dipanug katô kataladi nu tikud tun ta tanà!
11 Tikud áknganni, supakan ku sikuna, asta ándà dán pulusán nu tun ta pamulanán tun
ta tanà, su tanà tô igránnábban katô dipanug din.

---

e **3:20** 3:20a Tô kóbadan katô ngadan Adan, "manubù."
f **3:20** 3:20b Tô kóbadan katô ngadan Eva, "kantayan."
g **4:1** 4:1 Tô ngadan Cain, iring katô kagi ka Hebreo, "itanggap."

12 Atin ka kumamát ka, dì muuy tô pamulanán nu. Tikud ákngani, ándà dán óddóan
nu, asta tumalap-talap ka nit banuwa."
13 Igkagi si Cain, na mà din, "Diya makatiis katô supak nu kanak.
14 Péwaán ad ikuna nigó ébô diyad mamula, asta papanónnad ikuna tikud tun ta
saruwan nu. Inalayunna tumalap-talap nit banuwa. Atin ka kitanánna ka duma mga
manubù, matayanna."
15 Asal igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din, "Dì matuman yan, su atin ka duwán
mimmaté áknikó, sulian asta supakan ku ka makapittu."
Purisu igpatówan katô Áglangngagán si Cain ébô dì matayan ka manubù na kumita
kandin.
16 Purisu igtanan si Cain katô Áglangngagán, asta igóddô sikandin tun ta lunsud ka
Nod,[h] dadan tun ta silatan ka Eden.

Mga rubbad i Cain

17 Na, igpalayuké si Cain asta tô sawa din, asta duwán batà dan na ipamasusu na si
Enoc. Ándà kadugé, igimu si Cain ka dakál lunsud, asta igngadanan din pagsik Enoc na
magunawa katô ngadan ka batà din.
18 Si Enoc tô ámmà i Irad. Si Irad tô ámmà i Mehujael. Si Mehujael tô ámmà i Metusael.
Si Metusael tô ámmà i Lamec.
19 Igduwé si Lamec. Si Ada tô ngadan katô una sawa din, asta si Sela tô ngadan katô
ikaduwa sawa din.
20 Si Ada tô innà i Jabal, asta si Jabal tô inému na kamónaan katô langun na igóddô tun
ta mga tulda asta ágdóppón ka mga mannanap.
21 Duwán adi i Jabal na si Jubal, asta sikandin tô inému na kamónaan katô langun
manubù na katig ágpadaging ka alpa asta gidup ka plawta.
22 Si Sela tô innà i Tubal-Cain na taraimu ka talumbaga asta putó. Duwán tábbé i Tubal-
Cain na si Naama.
23 Igkagi si Lamec katô duwa sawa din, na mà din,
"Ada asta Sela, paminág kó kanak,
su duwán ulitán ku ákniyu.
Igmatayan ku tô mallaki na igsuntuk asta igamù kanak.
24 Atin ka makapittu tô kadattan ka supak na dumunggù tun ta manubù na mimmaté ki
Cain,
kapittuwan pittu (77) pa tô kadattan ka supak na dumunggù tun ta manubù na
sumulì kanak."

Si Set asta si Enos

25 Na, pángnga inaté si Abel, igpalayuké si Adan asta tô sawa din, asta ipamasusu tô
batà mama. Igkagi si Eva, na mà din, "Igbággayanna ka Manama kani batà na ikabullas
ki Abel, su igmatayan i Cain." Purisu igngadanan din tô batà din ki Set.[i]
26 Duwán batà mama na ipamasusu katô sawa i Set, asta igngadanan i Set tô batà din
ki Enos.
Na, tô gó tô timpo na igtigkané tô mga manubù na iggamit katô ngadan na
Áglangngagán[j] tun ta kapangadap dan katô Manama.

5

Mga rubbad i Adan

1 Ni gó tô mga ngadan katô rubbad i Adan.
Tô igimu ka Manama tô manubù, igimu din sikandin na iring kandin.

---

h **4:16** 4:16 Tô ngadan ka Nod, iring katô kagi ka Hebreo, "tumalap-talap." i **4:25** 4:25 Tô ngadan Set, iring katô kagi ka Hebreo, "igbággé." j **4:26** 4:26 Áglangngagán. Tun ta kinagiyan ka Hebreo: YAHWEH, ó Jehovah. Ahaán tô Exodo 3:13-15.

2 Igimu din tô manubù mama asta bayi. Madigár tô igbággé din kandan, asta
igngadanan din sikandan na manubù.
3 Tô sábbad gatus tállu pulù (130) dán tô idad i Adan, ipamasusu tô batà din mama iring
kandin. Igngadanan din tô batà din ki Set.
4 Pángnga ipamasusu si Set, walu gatus (800) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si Adan,
asta duwán duma mga gabatà din na ipamasusu.
5 Tô siyó gatus tállu pulù (930) dán tô idad i Adan, inaté sikandin.
6 Tô sábbad gatus lima (105) dán tô idad i Set, ipamasusu tô batà din mama na si Enos.
7 Pángnga ipamasusu si Enos, walu gatus pittu (807) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si
Set, asta duwán duma mga gabatà din na ipamasusu.
8 Tô siyó gatus sapulù duwa (912) dán tô idad i Set, inaté sikandin.
9 Tô kasiyawan (90) dán tô idad i Enos, ipamasusu tô batà din mama na si Cainan.
10 Pángnga ipamasusu si Cainan, walu gatus sapulù lima (815) ámmé tô iglabé sippang
ka inaté si Enos, asta duwán duma mga gabatà din na ipamasusu.
11 Tô siyó gatus lima (905) dán tô idad i Enos, inaté sikandin.
12 Tô kapittuwan (70) dán tô idad i Cainan, ipamasusu tô batà din mama na si
Mahalaleel.
13 Pángnga ipamasusu si Mahalaleel, walu gatus kappatan (840) ámmé tô iglabé
sippang ka inaté si Cainan, asta duwán duma mga gabatà din na ipamasusu.
14 Tô siyó gatus sapulù (910) dán tô idad i Cainan, inaté sikandin.
15 Tô kannámman lima (65) dán tô idad i Mahalaleel, ipamasusu tô batà din mama na
si Jared.
16 Pángnga ipamasusu si Jared, walu gatus tállu pulù (830) ámmé tô iglabé sippang ka
inaté si Mahalaleel, asta duwán duma mga gabatà din na ipamasusu.
17 Tô walu gatus kasiyawan lima (895) dán tô idad i Mahalaleel, inaté sikandin.
18 Tô sábbad gatus kannámman duwa (162) dán tô idad i Jared, ipamasusu tô batà din
mama na si Enoc.
19 Pángnga ipamasusu si Enoc, walu gatus ámmé (800) tô iglabé sippang ka inaté si
Jared, asta duwán duma mga gabatà din na ipamasusu.
20 Tô siyó gatus kannámman duwa (962) dán tô idad i Jared, inaté sikandin.
21 Tô kannámman lima (65) dán tô idad i Enoc, ipamasusu tô batà din mama na si
Metusela.
22 Pángnga ipamasusu si Metusela, maggát igpamaké si Enoc katô Manama ka tállu
gatus (300) ámmé. Duwán duma mga gabatà i Enoc na ipamasusu.
23 Igdunggù dán tô idad din ka tállu gatus kannámman lima (365).
24 Inalayun maggát igpamaké si Enoc katô Manama sippang ka álló na inandà
sikandin, su igbatun sikandin ka Manama tun ta langit.
25 Tô sábbad gatus kawaluwan pittu (187) dán tô idad i Metusela, ipamasusu tô batà
din mama na si Lamec.
26 Pángnga ipamasusu si Lamec, pittu gatus kawaluwan duwa (782) ámmé tô iglabé
sippang ka inaté si Metusela, asta duwán duma mga gabatà din na ipamasusu.
27 Tô siyó gatus kannámman siyó (969) dán tô idad i Metusela, inaté sikandin.
28 Tô sábbad gatus kawaluwan duwa (182) dán tô idad i Lamec, duwán batà din mama
na ipamasusu.
29 Igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tô manubù na papaginawa áknita tikud tun ta
kahirapan ka lumu ta nit tanà tingód katô supak katô Áglangngagán.” Purisu igngadanan
din tô batà din ki Noe.[k]
30 Pángnga ipamasusu si Noe, lima gatus kasiyawan lima (595) ámmé tô iglabé sippang
ka inaté si Lamec, asta duwán duma mga gabatà din na ipamasusu.

---

k **5:29** 5:29 Tô kóbadan katô ngadan Noe, “kapaginawa.”

31 Tô pittu gatus kapittuwan pittu (777) dán tô idad i Lamec, inaté sikandin.
32 Pángnga ka lima gatus (500) tô idad i Noe, ipamasusu tô tállu gabatà din gamama na si Sem, si Ham, asta si Japet.

6

Madat linumuwan ka mga manubù

1 Na, tô igmarapung dán tô mga manubù nit bówwó ka tanà, asta tô igmarapung dán tô mga gabayi na ipamasusu,
2 duwán mga sakup[l] ka Manama na igkita na madigár tô bónnóng katô mga gabayi. Purisu igkalyagan dan tô mga gabayi na idigárran dan.
3 Na, igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Dì mému kanak ka manté tô mga manubù ka ándà ágtamanán, su manubù dan dád na ágkamaté. Tikud nigó, sippang dád man ka sábbad gatus duwa pulù (120) tô idad ka mga manubù."
4 Tô timpo sayyan asta tô mga ámmé na iglabé, duwán mga higante, su sikandan tô mga rubbad ka mga sakup ka Manama tikud tun ta langit na iglayuk katô mga gabayi nit banuwa. Magani asta ibantug dan sayyan.
5 Igkita katô Áglangngagán na tuu madat tô áglumun katô mga manubù nit banuwa, asta inalayun madat tô panámdám dan asta tô kakalyag dan.
6 Purisu igrákkád tô Áglangngagán tingód katô mga manubù na igimu din asta igpóddô din nit banuwa. Tuu iranu sikandin.
7 Purisu igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Iwaán ku tô mga manubù na igimu ku tikud tun ta bówwó ka tanà. Ipánnasán ku tô mga manubù, tô mga mannanap, asta tô mga manuk, su igrákkádda na igimu kandan."
8 Asal idayawan gó tô Áglangngagán tingód ki Noe.

Si Noe

9 Ni gó tô igulit tingód ki Noe. Tun ta langun manubù, si Noe dád tô igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, asta dì ágkabuyas sikandin. Igpadumaé si Noe asta tô Manama.
10 Tállu tô gabatà din gamama, na si Sem, si Ham, asta si Japet.
11 Asal igkita ka Manama na ássa dád ki Noe, madat tô langun manubù nit banuwa, asta ipánnù tô kaluwagan ka banuwa ka samuk.
12 Igsállág tô Manama tun ta banuwa, asta igkita din na madat tô langun manubù, su inalayun madat tô áglumun dan.
13 Igkagi tô Manama ki Noe, na mà din, "Kakalyag ku na dadattan ku tô langun nit banuwa. Purisu ipánnasán ku tô langun manubù, su ipánnù dán tô kaluwagan ka banuwa katô madat mga áglumun dan.
14 Purisu imu ka ka arka[m] ka madigár klasi ka kayu ébô duwán sakayan nu. Imu nu tô mga kuwarto tun dalám katô arka, asta padákkátti nu ka ispalto tô tun dalám asta tô tun ta luwà ébô dì makahu tô wayig.
15 Sábbad gatus tállu pulù tállu (133) metros tô kalaguyudan katô arka, duwa pulù duwa (22) metros tô kaluwagan, asta sapulù tállu (13) metros tô kallayatan.
16 Atáppi nu tô arka, asta imu nu tô gukitan ka karamag madani tun ta atáp na tángngà ka metro tô kallayat. Imu nu ka tállu andana tô tun dalám asta sábbad sállat tô tun ta kilidan.
17 "Palunupan ku ni tanà ka wayig ébô mapánnas tô langun áglaginawa. Maté tô langun nit banuwa.
18 Asal mimuwa ka kasabotan tun áknikó ébô manté ka. Ahu kó tun ta arka, sikuna, tô mga gabatà nu, tô sawa nu, asta tô mga ikóddô áknikó.

---

l **6:2** 6:2 Mga sakup ka Manama, ó mga panaligan ka Manama. Magunawa pagsik tun ta Genesis 6:4.
m **6:14** 6:14 Arka, ó dakál barko.

19-20 Pid nu tô sábbad mama asta sábbad bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka mga
mannanap asta mga manuk. Madun dan tun áknikó ébô manté.
21 Pid nu pagsik tô marapung klasi ka makan ébô duwán ágkakan para ákniyu langun."
22 Na, igtuman i Noe tô langun sugù ka Manama kandin.

7

Tô lunup

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Noe, na mà din, "Ahu ka asta tô pamilya nu tun ta arka,
su agad marapung tô mga manubù áknganni, sikuna dád tô nángngà kannun ta saruwan
ku.
2 Pid nu tô tagpittu paris na mama asta bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka
mannanap na mému góbbón asta bággén kanak, asta pid nu tô tagsábbad paris na mama
asta bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka mannanap na dì mému góbbón asta
bággén kanak.
3 Pid nu tô tagpittu paris na mama asta bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka
manuk ébô duwán puman rubbad katô langun nit bówwó ka tanà.
4 Na, pángnga ka pittu álló, pódanán ku, asta dì tumikkas sippang ka kappatan (40) álló
asta kappatan (40) dukilám ébô ipánnasán ku tô langun áglaginawa na igimu ku nit bówwó
ka tanà."
5 Igtuman i Noe tô langun sugù katô Áglangngagán kandin.
6 Tô iglunupan ni banuwa, ánnám gatus (600) tô idad i Noe.
7 Igsaké sikandin katô arka, asta igtákkás tô mga gabatà din, tô sawa din, asta tô mga
ikóddô kandin ébô dì dan mapánnas ka lunup.
8-9 Ilimud tô tagsábbad paris na mama asta bayi tikud tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka
mga mannanap asta mga manuk, agad tô mému góbbón asta bággén tun ta Manama, asta
tô dì mému góbbón. Igsadun tô langun tun ki Noe, asta igahu tun ta arka, iring katô igsugù
ka Manama ki Noe.
10 Pángnga ka pittu álló, igtigkané iglunupan tô banuwa.
11 Tô ánnám gatus (600) tô idad i Noe, tun ta ikasapulù pittu (17) álló ka ikaduwa bulan
katô ámmé, ipókéan tô langun sánnáp tun dalám ka dagat, asta ipókéan tô langun ágtikudan
ka udan tun ta kawang-awangan.
12 Na, igudan ka kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám.
13 Tô ándà pa lunupi tô tanà, taganà igahu si Noe tun ta arka asta tô mga gabatà din na
si Sem, si Ham, asta si Japet, tô sawa i Noe, asta tô mga ikóddô kandin.
14 Igahu tô langun klasi ka mannanap na magdakál asta maránták, asta langun klasi
ka manuk.
15 Igsadun tô tagduwa-duwa katô mga klasi na áglaginawa, asta igahu dan tun ta arka
tákkás ki Noe.
16 Duwán mama asta bayi, iring katô igsugù ka Manama ki Noe. Pángnga igahu dan,
igsagpángngan katô Áglangngagán tô sállat katô arka.
17 Dalám ka kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám, inalayun igudan, asta
igmadalám tô wayig sippang ka igkapó tô arka.
18 Inalayun igmadalám tô wayig tun ta banuwa, asta igkapó-kapó tô arka tun ta bówwó
ka wayig.
19 Inalayun igmadalám tô wayig tun ta banuwa sippang ka iglunupan tô langun ka
mallayat mga pabungan.
20 Igmadalám tô wayig sippang ka pittu metros tô kadalámman tun ta bówwó ka mga
pabungan.
21 Purisu inaté tô langun tun ta bówwó ka tanà, agad mga manuk, mga mannanap, asta
mga manubù.

22 Inaté tô langun na áglaginawa nit bówwó ka tanà.
23 Igipánnas ka Manama tô langun manubù, mga mannanap, asta mga manuk. Si Noe dád tô isamà, asta tô mga igduma kandin tun dalám katô arka.
24 Sábbad gatus kaliman (150) álló tô kadugayan katô lunup.

8

Ipángnga tô lunup

1 Ándà kalingawi ka Manama si Noe asta tô langun mannanap na igduma kandin tun ta arka. Igpakaramagan ka Manama tô wayig, asta igtigkané dán tô wayig igdélák.
2 Igdalangan ka Manama tô mga sánnáp tun dalám ka dagat asta tô mga ágtikudan ka udan tun ta kawang-awangan. Purisu igtikkas tô udan.
3 Tô iglabé dán tô sábbad gatus kaliman (150) álló, igdélák tô wayig.
4 Tô iglabé dán tô lima bulan,[n] ikasapat tô arka tun ta Pabungan ka Ararat.
5 Igpanayun igdélák tô wayig, asta pángnga ka duwa bulan ágtángngà,[o] ikitaan tô bówwó ka mga pabungan.
6 Pángnga ka kappatan (40) álló, igpókéan i Noe tô téwang katô arka,
7 asta igpaluwà din tô sábbad uwak. Asal ándà lónód tô uwak tun ta arka su inalayun iglayang-layang sippang ka matákkang tô tanà.
8 Na, igpaluwà i Noe tô sábbad salapati ébô kasóddóran din ka matákkang dán tô tanà.
9 Asal su iglunupan pa tô tanà, ándà kita tô salapati ka madigár apunan din. Purisu iglónód tô salapati tun ta arka. Igtapaya i Noe tô bállad din asta igpahu din tô salapati.
10 Pángnga ka sábbad linggo,[p] igpaluwà din puman tô salapati.
11 Tô igsalláp dán tô álló, iglónód tô salapati tun ki Noe, asta duwán mantu daun ka kayu olibo na igpid tun ta tuktuk din. Purisu isóddóran i Noe na igdélák dán tô wayig tun ta tanà.
12 Na, igangat si Noe ka sábbad linggo, asta igpaluwà din puman tô salapati. Asal ándà dán lónód.
13 Na, tô ánnám gatus sábbad (601) tô idad i Noe, tun ta una álló ka una bulan ka ámmé, igdélák tô wayig tun ta tanà. Igkangé i Noe tô atáp katô arka ébô sumállág sikandin. Igkita din na itákkang dán sagpu tô bówwó ka tanà.
14 Tô iglabé tô duwa pa bulan,[q] tuu itákkang tô tanà.
15 Purisu igkagi tô Manama ki Noe, na mà din,
16 "Luwà kód tikud tun ta arka, agad tô sawa nu, tô mga gabatà nu, asta tô mga ikóddô áknikó.
17 Paluwà nu tô langun manuk asta mga mannanap na magdakál asta maránták ébô rumubbad dan asta kumarapung dan tun ta banuwa."
18 Purisu igluwà si Noe tikud tun ta arka na igtákkássan katô mga gabatà din, sawa din, asta mga ikóddô kandin.
19 Igluwà tô tagsábbad-sábbad klasi ka mga mannanap na magdakál asta maránták, asta mga manuk.
20 Na, iglimud i Noe tô mga batu ébô imun din tô ággóbbówanan ka mannanap na bággén tun ta Áglangngagán. Duwán igmatayan din tun ta tagsábbad-sábbad klasi ka mannanap asta manuk na mému góbbón asta bággén tun ta Manama, asta iggóbbó din.
21 Tô ingadággan dán katô Áglangngagán tô mammut, idayawan sikandin, asta igpanámdám sikandin, na mà din, "Agad madat tô kakalyag ka mga manubù tikud tun ta kapamasusu kandan, asal diyad muman dumadat katô tanà tingód ka madat áglumun katô mga manubù. Diyad muman mipánnas katô langun manubù asta mga mannanap.

---

n **8:4** 8:4 Ikasapulù pittu (17) álló ka ikapittu bulan. Ahaán tô Genesis 7:11. o **8:5** 8:5 Una álló ka ikasapulù bulan. Ahaán tô Genesis 7:11 asta 8:4. p **8:10** 8:10 Sábbad linggo, ó pittu álló. Magunawa tun ta Genesis 8:12. q **8:14** 8:14 Ikaduwa pulù pittu ka ikaduwa bulan. Ahaán tô Genesis 8:13.

22 Sippang ka duwán pa banuwa, inalayun duwán timpo para ka kapamula asta
kakáttu, ágmagánnó asta ágménit, ágsánnang asta gudan, álló asta dukilám."

9

Kasabotan ka Manama asta si Noe

1 Madigár tô igbággé ka Manama ki Noe asta katô pamilya din, asta igkagi sikandin, na
mà din, "Batà kód ka marapung ébô duwán mga rubbad yu na móddô tun ta kaluwagan
ka banuwa.
2 Tikud áknganni, kamáddangan ákniyu tô langun mannanap, mga manuk, asta mga
sáddà. Imun ku sikiyu na pangulu katô langun dan.
3 Mému kannán yu tô mga mannanap asta tô mga pamulanán, su igbággé kud tô langun
ákniyu para ágkakan.
4 Asal sábbad dád tô dì mému kannán yu, tô gó ákkud na duwán pa dipanug, su duwán
kantayan ukit ka dipanug.
5 "Dì mému ka duwán mimmaté. Atin ka duwán mannanap na mimmaté katô
manubù, kailangan matayan. Atin ka duwán manubù na mimmaté katô duma manubù,
kailangan matayan sikandin.
6 Igimu ka Manama tô manubù na iring kandin. Purisu kailangan matayan tô
manubù na mimmaté katô duma manubù.
7 "Batà kód ka marapung ébô duwán mga rubbad yu na móddô tun ta kaluwagan ka
banuwa."
8 Na, igkagi tô Manama ki Noe asta katô pamilya din, na mà din,
9 "Mimuwa ka kasabotan tun ákniyu asta tun ta mga rubbad yu,
10 asta tun ta langun manuk asta mga mannanap na igduma ákniyu tun ta arka.
11 Mimuwa ka kasabotan tun ákniyu. Tô langun na áglaginawa dì dán puman mapánnas
ka lunup. Dì kud puman dadattan tô banuwa ukit ka lunup."
12 Igkagi tô Manama, na mà din, "Duwán pató na imun ku ébô kasóddóran yu na
tumanán ku tô kasabotan ku tun ákniyu asta tun ta langun na áglaginawa nit banuwa
sippang ka duwán pa mga manubù.
13 Taguán ku tô binangunan tun ta sagulapun. Tô gó é pató tingód ka kasabotan ku tun
ta mga góddô nit banuwa.
14 Atin ka duwán sagulapun nit banuwa, asta makita tô binangunan tun ta sagulapun,
15 kasampáttan ku tô kasabotan ku tun ákniyu asta tun ta langun na áglaginawa na dì
dán móman mapánnas tô langun ukit ka lunup.
16 Atin ka duwán binangunan tun ta sagulapun, kitanán ku, asta kasampáttan ku tô
kasabotan ku na ándà ágtamanán tun ta langun na áglaginawa nit banuwa."
17 Igkagi tô Manama, na mà din, "Tô gó é pató tingód katô kasabotan ku tun ta langun
na áglaginawa nit banuwa."

Si Noe asta gabatà din

18 Tô mga gabatà i Noe na igluwà tikud tun ta arka, tô gó si Sem, si Ham, asta si Japet.
(Si Ham tô ámmà i Canaan.[r])
19 Tô tállu gabatà i Noe, tô gó é mga kamónaan katô langun manubù na góddô nit
banuwa.
20 Na, igtigkané si Noe igkamát, asta igpamula sikandin ka paras.
21 Tô iginám din tô bino na igimu din tikud tun ta buuy ka paras, ilasing sikandin.
Igdággà sikandin na ándà tambun katô lawa din tun dalám ka tulda na igóddóan din.
22 Igsállág si Ham na ámmà i Canaan na ándà tambun katô lawa katô ámmà din. Igluwà
sikandin asta igulit katô mga kataladi din.

---

r **9:18** 9:18 Tingód ki Canaan, ahaán tô Genesis 10:6.

23 Purisu igkangé i Sem asta i Japet tô kisì ébô tambunan tô lawa din. Igawidan dan tô
kisì tun ta bókkóg dan, asta igpanó ta bókkóg na igahu tun ta tulda din. Igtambunan dan
tô lawa din, asal ándà dan sérê ébô dì dan kitanán tô lawa katô ámmà dan.
24 Tô ikaginónó dán si Noe tikud ka kalasingan din, isóddóran din tô iglumu i Ham
kandin.
25 Purisu igkagi sikandin, na mà din, "Supakan katô Manama si Canaan na batà i Ham.
Imun sikandin na állang katô mga kataladi din.
26 Mólà pa ka madigár tô bággén katô Áglangngagán na Manama ki Sem, asta imun si
Canaan na állang i Sem.
27 Mólà pa ka imun ka Manama na maluwag tô góddóan katô mga rubbad i Japet.[s]
Bággayan dan pagsik ka Manama katô madigár na bággén din tun ta mga rubbad i Sem.
Asal imun tô mga rubbad i Canaan na állang katô mga rubbad i Japet."
28 Pángnga katô lunup, tállu gatus kaliman (350) ámmé pa tô iglabé sippang ka inaté si
Noe.
29 Tô siyó gatus kaliman (950) dán tô idad i Noe, inaté sikandin.

10

Mga rubbad ka mga gabatà i Noe

1 Ni gó tô mga ngadan ka rubbad katô tállu gabatà i Noe, na si Sem, si Ham, asta si
Japet, su duwán mga gabatà dan na ipamasusu pángnga katô lunup.
2 Tô mga gabatà gamama i Japet, tô gó si Gomer, si Magog, si Madai, si Jaban, si Tubal,
si Mesec, asta si Tiras.
3 Tô mga gabatà i Gomer, tô gó si Askenas, si Rifat, asta si Togarma.
4 Tô mga rubbad i Jaban, tô gó si Elisa, si Tarsis, asta tô mga taga Kiti asta tô mga taga
Dodani.
5 Sikandan tô mga kamónaan katô langun manubù na góddô madani tun ta dagat asta
tun ta mga purù. Tô gó é mga rubbad i Japet. Igóddô tô tagsábbad-sábbad grupo tun ta
kandan banuwa, asta duwán kinagiyan ka tagsábbad-sábbad grupo.
6 Tô mga gabatà gamama i Ham, tô gó si Cus, si Ehipto, si Put, asta si Canaan.
7 Tô mga gabatà gamama i Cus, tô gó si Seba, si Habila, si Sabata, si Raama, asta si
Sabaca. Tô mga gabatà gamama i Raama, tô gó si Saba asta si Dadan.
8 Duwán sábbad rubbad i Cus na igngadanan ki Nimrod, asta sikandin tô una manubù
na inému ibantug tingód ka kagani din.
9 Katig sikandin ágpanà ukit ka tabang katô Áglangngagán. Purisu ágkagi tô mga
manubù, na mà dan, "Mólà pa ka imun ka katô Manama na katig ágpanà iring ki
Nimrod."
10 Tô inému dán si Nimrod na harì, igpangulu sikandin katô mga lunsud ka Babel, Erac,
asta Acad, na tállu lunsud tun ta Sinar.
11 Tikud dutun, igsadun sikandin tun ta Asiria, asta igimu sikandin ka mga lunsud ka
Ninibe, Rehobot-Ir, Cala,
12 asta Resen tun ta tángngaan ka Ninibe asta dakál lunsud na Cala.
13 Si Ehipto[t] tô kamónaan ka langun manubù na igóddô tun ta Lud, Anam, Laab, Neftu,
14 Fetrusim, Casluim, asta Caftor na kamónaan ka langun Filistihanon.
15 Tô mga gabatà i Canaan, tô gó si Sidon na tambang kaké, asta si Het.
16 Si Canaan tô kamónaan katô mga Jebusihanon, Amorihanon, Girgasihanon,
17 Hebihanon, Arkihanon, Sinaihanon,
18 Arvadihanon, Semarihanon, asta Hamatihanon. Italap tô tagsábbad-sábbad grupo
ka mga rubbad i Canaan

---

s **9:27** 9:27 Tô ngadan Japet, iring katô kagi ka Hebreo, "maluwag."
t **10:13** 10:13 Si Ehipto, ó si Misraim.

19 sippang ka isakup dan tô kaluwagan ka banuwa tikud tun ta lunsud ka Sidon
sippang tun ta lunsud ka Gerar na madani tun ta Gasa, asta isakup tô mga lunsud ka
Sodoma, Gomora, Adma, asta Seboim madani tun ta Lasa.
20 Tô gó é mga rubbad i Ham. Igóddô tô tagsábbad-sábbad grupo tun ta kandan mga
banuwa, asta duwán kinagiyan ka tagsábbad-sábbad grupo.
21 Si Sem na kaké i Japet, tô gó é kamónaan katô langun rubbad i Eber.[u]
22 Tô mga gabatà i Sem, tô gó si Elam, si Asur, si Arfacsad, si Lud, asta si Aram, asta tô
gó tô mga ngadan ka rubbad dan.
23 Tô mga gabatà i Aram, tô gó si Us, si Hul, si Geter, asta si Mes.
24 Si Arfacsad tô ámmà i Sela, asta si Sela tô ámmà i Eber.
25 Duwa tô gabatà i Eber. Igngadanan tô kaké ki Peleg,[v] su tô kapamasusu kandin,
itángngà-tángngà tô langun manubù nit banuwa. Igngadanan tô adi din ki Joctan.
26 Si Joctan tô kamónaan i Almodad, si Selap, si Hasarmabet, si Jera,
27 si Hadoram, si Usal, si Dicla,
28 si Obal, si Abimael, si Seba,
29 si Opir, si Habila, asta si Jobab. Mga gabatà i Joctan tô langun dan.
30 Igóddô tô mga rubbad i Joctan tun ta tanà na tikud tun ta Mesa sippang tun ta Separ
tun ta pabungan na dadan tun ta silatan.
31 Tô gó é mga rubbad i Sem. Igóddô tô tagsábbad-sábbad grupo dan tun ta kandan mga
banuwa, asta duwán kinagiyan ka tagsábbad-sábbad grupo.
32 Tô gó tô mga rubbad katô mga gabatà i Noe, asta duwán mga grupo asta mga
pamilya ka tagsábbad-sábbad kandan. Pángnga katô lunup, igtalap tô langun manubù
tun ta tagsábbad-sábbad grupo ka banuwa.

11

Turi ka Babel

1 Sayyan, tô ándà pa katalap tô mga manubù, sábbad dád tô kinagiyan katô langun
manubù nit banuwa.
2 Tô igalin-alin dan dán, duwán igsadun dadan tun ta silatan, sippang ka igdunggù dan
tun ta tanà na maluwag asta pattad tun ta Sinar, asta igóddô dan dutun.
3 Igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Na, imun ta tô tisa[w] asta patákkangán sippang ka
kumatággas ébô duwán pagimu ta katô turi.”
Purisu igimu dan tô mga tisa, asta igkangé dan tô ispalto para padákkát katô mga tisa
ébô imun dan turi.
4 Na, igkagi sikandan, na mà dan, “Mimu ki ka lunsud asta sábbad turi sippang tun ta
kawang-awangan ébô mabantug ki, asta dì ki matalap tun ta kaluwagan kani banuwa.”
5 Na, igsadun tô Áglangngagán ébô kumita katô lunsud asta katô turi na igimu katô mga
manubù.
6 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Ágpasábbadé tô langun manubù, asta sábbad dád
tô kinagiyan dan. Igtigkané dan igimu kani. Na, dì madugé, agad ándin tô kakalyag dan,
tô gó é imun dan.
7 Purisu madun ki tun kandan, asta palibugán ta tô kinagiyan dan ébô kumarapung
tô mga kinagiyan, asta dì dan pagpátté.”
8 Tô gó igpatalap katô Áglangngagán tô langun dan tun ta kaluwagan ka banuwa, asta
igsódô dan igimu katô lunsud dan.

---

[u] **10:21** 10:21 Duwán mga manubù na ágpanámdám na tô mga rubbad i Eber tô grupo na ágngadanan Hebreo.
[v] **10:25** 10:25 Tô ngadan Peleg, iring katô kagi ka Hebreo, “itángngà.”
[w] **11:3** 11:3 Tisa tô iring na hollow block para gimun balé.

9 Purisu igngadanan tô lunsud na Babel,[x] su igpalibug katô Áglangngagán tô kinagiyan
ka mga manubù dutun. Purisu igpatalap katô Áglangngagán tô langun dan tun ta
kaluwagan ka banuwa.

Mga rubbad i Sem

10 Ni gó tô mga ngadan katô rubbad i Sem. Tô iglabé dán tô duwa ámmé pángnga katô
lunup, igdunggù ka sábbad gatus (100) tô idad i Sem, asta ipamasusu tô batà din mama
na si Arfacsad.
11 Pángnga ipamasusu sikandin, lima gatus (500) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si
Sem, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
12 Tô tállu pulù lima (35) dán tô idad i Arfacsad, ipamasusu tô batà din mama na si Sela.
13 Pángnga ipamasusu sikandin, áppat gatus tállu (403) ámmé tô iglabé sippang ka inaté
si Arfacsad, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
14 Tô tállu pulù (30) dán tô idad i Sela, ipamasusu tô batà din mama na si Eber.
15 Pángnga ipamasusu sikandin, áppat gatus tállu (403) ámmé tô iglabé sippang ka inaté
si Sela, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
16 Tô tállu pulù áppat (34) dán tô idad i Eber, ipamasusu tô batà din mama na si Peleg.
17 Pángnga ipamasusu sikandin, áppat gatus tállu pulù (430) ámmé tô iglabé sippang ka
inaté si Eber, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
18 Tô tállu pulù (30) dán tô idad i Peleg, ipamasusu tô batà din mama na si Reu.
19 Pángnga ipamasusu sikandin, duwa gatus siyó (209) ámmé tô iglabé sippang ka inaté
si Peleg, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
20 Tô tállu pulù duwa (32) dán tô idad i Reu, ipamasusu tô batà din mama na si Serug.
21 Pángnga ipamasusu sikandin, duwa gatus pittu (207) ámmé tô iglabé sippang ka
inaté si Reu, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
22 Tô tállu pulù (30) dán tô idad i Serug, ipamasusu tô batà din mama na si Nahor.
23 Pángnga ipamasusu sikandin, duwa gatus (200) ámmé tô iglabé sippang ka inaté si
Serug, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
24 Tô duwa pulù siyó (29) dán tô idad i Nahor, ipamasusu tô batà din mama na si Tera.
25 Pángnga ipamasusu sikandin, sábbad gatus sapulù siyó (119) ámmé tô iglabé sippang
ka inaté si Nahor, asta duwán pa duma mga gabatà din na ipamasusu.
26 Tô kapittuwan (70) dán tô idad i Tera, ipamasusu tô mga gabatà din gamama na si
Abram, si Nahor, asta si Haran.

Mga rubbad i Tera

27 Ni gó tô mga ngadan katô rubbad i Tera. Si Tera tô ámmà i Abram, si Nahor, asta si
Haran. Si Haran tô ámmà i Lot.
28 Tô ándà pa kamaté si Tera, inaté tô batà din na si Haran tun ta banuwa na
ipamasususuwan din na lunsud ka Ur tun ta Caldea.
29 Igkalyagan i Abram si Sarai, asta igkalyagan i Nahor si Melca na batà bayi katô
kataladi din na inaté na si Haran. Duwán batà bayi i Haran na si Isca.
30 Ándà batà i Sarai, su dì sikandin ágbatà.
31 Igpid i Tera tô batà din na si Abram, asta tô ikóddô kandin na si Sarai na sawa i
Abram, asta tô apù din na si Lot na batà i Haran. Igpanó dan tikud tun ta lunsud ka Ur
tun ta Caldea, asta igsadun dan tun ta Canaan. Asal tô igdunggù dan tun ta lunsud ka
Haran, igóddô dan dutun.
32 Inaté si Tera tô duwa gatus lima (205) tô idad din.

12

Igtawar ka Manama si Abram

---

x **11:9** 11:9 Tô kóbadan katô Babel ó Babilonia, “ilibugan.”

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Abram, na mà din, “Iwà ka tikud tun ta tanà na igóddóan
nu. Tanani nu tô mga gakád nu asta tô pamilya katô ámmà nu. Sadun ka tun ta banuwa
na tádduán ku áknikó.
2 Marapung tô mga rubbad na bággén ku áknikó, asta mému sikandan na dakál grupo.
Madigár tô bággén ku áknikó, asta imun ku na mabantug tô ngadan nu. Madigár tô
bággén ku tun ta duma mga manubù ukit áknikó.
3 Madigár tô bággén ku tun ta langun manubù na mággé ka madigár tun áknikó. Asal
dadattan ku tô langun manubù na dumadat áknikó. Ukit áknikó, madigár tô bággén ku
tun ta langun manubù nit banuwa.”
4 Purisu igtuman i Abram tô igsugù katô Áglangngagán kandin, asta igpanó sikandin
na igtákkássan katô bataánnán din na si Lot. Tô igpanó si Abram tikud tun ta lunsud ka
Haran, kapittuwan lima (75) tô idad din.
5 Igpid i Abram tô sawa din na si Sarai, asta si Lot, asta igpid din tô langun ka
kaduwánnan din asta langun állang na igkangé din tun ta lunsud ka Haran, asta igpanó
dan na igsadun tun ta Canaan.
Tô igdunggù dan dán tun ta Canaan,
6 igpanayun si Abram sippang tun ta kayu ulayan ka More tun ta lunsud ka Sikem. Tô
igdunggù si Abram tun ta Sikem, taganà duwán dán mga Canaanhon na igóddô dutun.
7 Igpakita tô Áglangngagán ki Abram, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tô banuwa
na bággén ku tun ta rubbad nu.”
Purisu igimu i Abram tô ággóbbówanan ka mannanap na bággén tun ta Áglangngagán
na igpakita kandin.
8 Pángnga igpakita tô Áglangngagán kandin, igalin si Abram tun ta pabunganán dadan
tun ta silatan ka lunsud ka Betel. Tulda tô igóddóan din tun ta tángngaan ka lunsud ka
Betel asta Ai. Dadan tun ta ágsalláppan tô lunsud ka Betel, asta dadan tun ta silatan tô
lunsud ka Ai. Igimu din tô ággóbbówanan ka mannanap, asta igpangadapy sikandin katô
Áglangngagán.
9 Na, inalayun igalin-alin si Abram sippang tun ta Negeb.

Igsadun si Abram tun ta Ehipto

10 Na, duwán ballus tun ta Canaan. Purisu igsadun si Abram tun ta Ehipto ébô móddô
dan róggun, su dakál tô ballus.
11 Tô madani dan dán tun ta Ehipto, igkagi si Abram katô sawa din na si Sarai, na mà
din, “Madigár gó é bónnóng nu!
12 Atin ka kumita tô mga taga Ehipto áknikó, manámdám dan na sikuna tô sawa ku.
Purisu matayanna ikandan ébô agón ka.
13 Purisu kagiyi nu sikandan na tábbéz ku sikuna ébô diya matayan ikandan, asta
madigár tô imun dan kanak tingód áknikó.”
14 Na, tô igdunggù dan dán tun ta Ehipto, igkita tô mga taga Ehipto na madigár é
bónnóng katô sawa i Abram.
15 Tô igkita tô mga opisyales ka harì kandin, igulitan dan tô harì na madigár é bónnóng
katô bayi. Purisu igpóddô katô harì si Sarai tun ta balé din.
16 Madigár tô igbággé katô harì ki Abram tingód ki Sarai. Igbággayan sikandin ka
marapung mga karnero, mga kambing, mga baka, mga asno, mga állang, asta mga
kamelyo.
17 Asal su igpóddô katô harì si Sarai tun ta balé din, duwán madat bógók na igpapid
katô Áglangngagán tun ta harì asta langun duma manubù na góddô tun ta balé din.

---

y **12:8** 12:8 Tô kóbadan ka kagi ágpangadap, “ágsimba,” “ágdurung,” “ágdasal,” ó “ágtawar ka Manama.”
z **12:13** 12:13 Tábbé ku; ahaán tô Genesis 20:12.

18 Purisu igpatawar katô harì si Abram, asta igkagi sikandin, na mà din, “Manan ka
madat tô igimu nu kanak? Manan ka ándà ka ulit kanak na sawa nu sikandin?
19 Manan ka igkagi ka na tábbé nu sikandin? Manan ka ignunug ka na imun ku
sikandin na sawa ku? Na, ni dán ni sawa nu. Pid nu sikandin, asta panó kód!”
20 Na, igsugù katô harì tô mga sundalo din, asta igpéwà dan si Abram, tô sawa din, asta
tô langun katô kaduwánnan din tikud tun ta banuwa dan.

13

Igpassaé si Abram asta si Lot

1 Na, igpanó si Abram tikud tun ta Ehipto asta iglónód sikandin tun ta Negeb na sakup
ka Canaan, asta igtákkás tô sawa din, asta igpid din tô langun katô kaduwánnan din.
Igtákkás si Lot kandin.
2 Tuu ágkaduwánnan si Abram, su duwán mga karnero din, mga kambing, mga baka,
mga bulawan, asta mga mapputì bulawan.
3 Tô igpanó si Abram tikud tun ta Negeb, igalin-alin sikandin sippang tun ta Betel.
Igdunggù sikandin tun ta taganà góddóan din tun ta tángngaan ka Betel asta Ai.
4 Tô gó tô taganà lugar na igimuwan din ka ággóbbówanan ka mannanap. Igpangadap
puman sikandin katô Áglangngagán.
5 Na, igtákkás si Lot ki Abram, asta marapung pagsik tô pamilya din, mga állang, mga
karnero, mga kambing, asta mga baka.
6 Purisu atin ka pasábbadé dan, ánnà nángngà tô tanà na pasabsaban katô langun
mannanap dan, su tuu marapung tô mga mannanap dan.
7 Purisu igpamatayé tô mga taradóppón i Abram asta tô mga taradóppón i Lot. (Duwán
mga Canaanhon asta Perisihanon na igóddô dutun.)
8 Purisu igtóngkô si Abram ki Lot, na mà din, “Na, dì mému pamatayé tô mga
taradóppón ta, su bataánnán ku sikuna.
9 Purisu madigár ka passaé ki. Na, sállág nu tô kaluwagan kani tanà. Atin ka salinán nu
tô tanà dadan tun ta ibang, malinna tun ta tanà dadan tun ta kawanan. Atin ka salinán
nu tô tanà dadan tun ta kawanan, malinna tun ta tanà dadan tun ta ibang.”
10 Purisu igsállág si Lot, asta igkita din na madigár tô kaluwagan katô tanà madani
tun ta Wayig ka Jordan sippang tun ta lunsud ka Soar, su nángngà tô wayig para katô
tanà iring katô tun ta kayun na igpamula katô Áglangngagán sayyan, asta iring katô tun
ta Ehipto. (Inému ni tô ándà pa dadatti katô Áglangngagán tô mga lunsud ka Sodoma asta
Gomora madani tun ta Wayig ka Jordan.)
11 Purisu igsalin i Lot tô kaluwagan ka tanà madani tun ta Wayig ka Jordan, asta igalin
sikandin dadan tun ta silatan. Purisu igpassaé dan.
12 Igóddô pa si Abram tun ta Canaan, asal igalin si Lot tun ta mga lunsud madani tun
ta Wayig ka Jordan, asta igóddô sikandin madani tun ta lunsud ka Sodoma.
13 Tuu madat tô áglumun katô mga taga Sodoma. Tuu dan masalà-salà tun ta saruwan
katô Áglangngagán.

Igalin si Abram tun ta Hebron

14 Tô igpanó dán si Lot, igkagi tô Áglangngagán ki Abram, na mà din, “Sállág ka tun ta
kaluwagan kani tanà agad ánda tô kasállággan nu.
15 Tô kaluwagan kani tanà na kitanán nu, tô gó é bággén ku áknikó asta tun ta mga
rubbad nu ka ándà ágtamanán.
16 Imun ku na marapung tô mga rubbad nu sippang ka dì dan méyap, iring na mga
barukbuk ka tanà.
17 Purisu panó-panó ka tun ta kaluwagan kani banuwa, su bággén ku ni langun áknikó.”

18 Purisu igalin si Abram, asta igóddô sikandin madani tun ta kayun ka mga ulayan
i Mamre tun ta Hebron, asta igimu sikandin ka ággóbbówanan ka mannanap ébô
mangadap sikandin katô Áglangngagán.

14

Igtabang si Abram ki Lot

1-2 Na, si Amrafel tô harì tun ta Sinar, si Arioc tô harì tun ta Elasar, si Cadorlahomor tô
harì tun ta Elam, asta si Tadal tô harì tun ta Goyim. Róggun igharì dan, igpasábbadé dan
áppat asta igsulung dan tô lima harì na si Bara na harì tun ta Sodoma, si Birsa na harì
tun ta Gomora, si Sinab na harì tun ta Adma, si Semeber na harì tun ta Seboim, asta tô
harì tun ta Bela na ássa ngadan ka Soar.
3 Igpasábbadé tô lima harì, asta iglimud dan tô langun sundalo dan madani tun ta
kapattadan ka Sidim na inému dán áknganni na Ranó Ka Asin.[a]
4 Taganà isakup tô lima harì tun ki Cadorlahomor ka sapulù duwa (12) ámmé. Asal tô
ikasapulù tállu ámmé, igatu dan kandin.
5 Tô ikasapulù áppat ámmé, igsulung si Cadorlahomor asta tô duma mga harì na
igpasakup kandin. Igtalu dan tô langun Repaihanon tun ta Astarot-Carnaim. Igtalu dan
tô mga Susihanon tun ta Ham, asta tô mga Emihanon tun ta kapattadan ka Kiriataim.
6 Igtalu dan tô langun Horihanon tun ta pabunganán na igóddóan dan tun ta Seir, asta
iglupug dan sippang tun ta lunsud ka Elparan madani tun ta disyerto.
7 Iglónód dan tun ta lunsud ka Cades (Eumispat tô ássa ngadan din). Igtalu dan tô
langun manubù na igóddô tun ta banuwa ka mga Amalekanhon, asta igtalu dan tô mga
Amorihanon na igóddô tun ta Hasason Tamar.
8 Na, igpaglimud katô mga harì ka Sodoma, Gomora, Adma, Seboim, asta Belak tô mga
sundalo dan. Igsadun dan tun ta kapattadan ka Sidim ébô matu dan
9 katô mga sundalo katô áppat harì, na si Cadorlahomor na harì tun ta Elam, si Tadal
na harì tun ta Goyim, si Amrafel na harì tun ta Sinar, asta si Arioc na harì tun ta Elasar.
Lima tô mga harì na igsulung katô áppat mga harì.
10 Tun ta Sidim, duwán marapung mga magdakál sábbáng na duwán ispalto na tuu
ágdákkát. Tô italu tô harì ka Sodoma asta harì ka Gomora, igpalaguy tô mga sundalo
dan, asta duwán tun kandan na idákkát tun ta ispalto su idabù dan tun ta mga sábbáng,
asta igpalaguy tô duma mga sundalo tun ta pabunganán.
11 Na, igkangé katô áppat harì tô langun ka kaduwánnan asta ágkakan tun ta mga lunsud
ka Sodoma asta Gomora, asta igpanó dan.
12 Su igóddô si Lot na bataánnán i Abram tun ta Sodoma, igámmát dan pagsik sikandin,
igkangé dan tô kaduwánnan din, asta igpanó dan.
13 Asal duwán sábbad manubù na ikaluwà asta igulit ki Abram na Hebreo. Tô timpo tô,
igóddô si Abram madani tun ta kayun ka mga ulayan i Mamre na Amorihanon. Inalayun
ágpatabangé si Abram, si Mamre, asta tô mga kataladi i Mamre na si Escol asta si Aner.
14 Tô ikasóddór si Abram na inammát tô bataánnán din, iglimud din tô langun állang din
na katig ággamit ka laniban, na tállu gatus sapulù walu (318) tô langun dan, asta igagtà
dan tô áppat harì sippang tun ta lunsud ka Dan.
15 Igpagtángngà-tángngà i Abram tô mga állang din. Tô dukilám dán, igsulung dan, asta
ikapanalu dan. Igagtà i Abram sikandan sippang tun ta lunsud ka Hoba dadan tun ta
Damasco.
16 Ikangé i Abram tô langun ka kaduwánnan na igagó dan. Igpaluwà din pagsik tô
bataánnán din na si Lot, asta igulì din tun ki Lot tô langun ka kaduwánnan na igagó tikud
tun kandin. Igpaluwà din tô langun gabayi asta tô duma mga manubù na inammát.

---

a **14:3** 14:3 Ranó Ka Asin, ó Ranó Na Inaté.

Igdasal si Melkisedec para ki Abram

17 Tô igulì si Abram tikud tun ta kapanalu din ki Cadorlahomor asta duma mga harì,
igsumar kandin tô harì ka Sodoma tun ta Kapattadan ka Sabec (igngadanan Kapattadan
ka Harì).
18 Igsumar ki Abram tô harì ka Salem na si Melkisedec.[b] Sikandin tô pangulu na parì
ka mga manubù na ágpamaké tun ta Manama na Mallayat ka Langun. Igpid din tô pan
asta tô bino tun ki Abram.
19 Igdasal sikandin ébô madigár tô bággén ka Manama ki Abram. Igkagi sikandin, na
mà din, "Madigár tô bággén áknikó tikud tun ta Manama na Mallayat ka Langun na igimu
ka langit asta tô tibuk banuwa.
20 Durungán tô Manama na Mallayat ka Langun, su igtabangan ka ikandin ébô
makapanalu ka katô mga usig nu!"
Na, igbággé i Abram kandin tô ikasapulù katô langun na ikangé din tikud tun ta áppat
harì na igtalu din.
21 Igkagi tô harì ka Sodoma ki Abram, na mà din, "Áknikó dán tô kadakállan katô
kaduwánnan ku na ikangé nu tikud tun ta áppat harì na igagó tikud áknami. Mga sakup
ku dád tô ulián nu kanak."
22 Asal igkagi si Abram katô harì ka Sodoma, na mà din, "Duwán igtandô[c] ku katô
Áglangngagán na Manama na Mallayat ka Langun na igimu ka langit asta tibuk banuwa.
23 Igtandô a kandin na ándà palang kaduwánnan nu na kangén ku, agad sábbad sinulid,
agad sábbad listun ka sandalyas. Ulián ku tô langun tun áknikó, su dì mému kumagi ka
na miduwánnanna ukit áknikó.
24 Ándà palang kangén ku, asal tô dád igkan katô mga állang ku tô mému bullasan nu.
Asal mému ka duwán bággén nu katô mga manubù na igtabang kanak, na si Aner, si
Escol, asta si Mamre."

15

Kasabotan ka Manama ki Abram

1 Na, duwán álló na igpakita tô Áglangngagán ki Abram, asta igkagi sikandin, na mà
din, "Abram, yaka ágkamáddangan. Sakán tô kumalasag[d] áknikó ébô dì ka kadattan. Tuu
dakál tô ágpulusán na bággén ku áknikó."
2 Asal igkagi si Abram, na mà din, "Áglangngagán na Manama na ágpangulu katô langun,
ándà palang batà ku. Purisu ándà pulusán katô bággén nu kanak. Atin ka matéya,
matigatun i Elieser na taga Damasco tô kaduwánnan ku.
3 Su ándà batà na igbággé nu kanak, ka matéyad, állang ku dád tô makatigatun katô
kaduwánnan ku."
4 Na, igkagi puman tô Áglangngagán kandin, na mà din, "Ánnà si Elieser tô makatigatun
katô kaduwánnan nu, su áknikó batà mama tô makatigatun katô kaduwánnan nu."
5 Na, igpid ka Manama si Abram tun ta luwà ka tulda, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Langngag ka tun ta kawang-awangan. Iyap nu tô mga karani ka makéyap ka. Iring
kanan mga karani tô karapungan ka mga rubbad nu."
6 Igpamaké si Abram katô Áglangngagán, asta igtanggap din si Abram na nángngà tun
ta saruwan din.[e]
7 Igkagi tô Manama, na mà din, "Sakán tô Áglangngagán na igpid áknikó tikud tun ta Ur
ka Caldea ébô bággén ku áknikó ni tanà ni asta matigatun nu."
8 Asal iginsà si Abram, na mà din, "Áglangngagán na Manama na ágpangulu katô langun,
ándin tô pató na pakitanán nu kanak ébô kasóddóran ku na makatigatunna kanan?"

---

b **14:18** 14:18 Tingód ki Melkisedec, ahaán tô Hebreo 7:1-10. c **14:22** 14:22 Igtandô, ó igsaad. d **15:1** 15:1 Kumalasag, ó dumalang. e **15:6** 15:6 Tingód ki Abram ó Abraham, ahaán tô Roma 4:3,9,22,23 asta Galacia 3:6-8.

9 Igkagi tô Manama, na mà din, “Pid nu dini kanak tô baka, kambing, asta karnero.
Kailangan tállu ámmé tô idad dan. Pid nu dini kanak tô sábbad manatad asta salapati.”
10 Purisu igpid i Abram tô langun tun ta saruwan ka Manama, asta igmatayan din.
Igtángngà din tô lawa, igsánnar din na tagduwa-duwa, asta duwán állát tun ta tángngaan.
Asal ándà din tángngai tô duwa manuk.
11 Duwán dakál mga manuk ka kabánnássan na igapun tun ta igtángngà lawa katô mga
mannanap, asal igbugó dan i Abram.
12 Tô igsalláp dán tô álló, tuu igpatudug ka Manama sikandin, asta tuu imáddangan
sikandin.
13 Igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din, “Pasóddórán ku áknikó na móddô gó tô mga
rubbad nu tun ta banuwa ka duma mga manubù. Kahirapan dan asta állangán dan katô
duma mga manubù sippang ka áppat gatus (400) ámmé.
14 Asal supakan ku tô mga manubù na mállang kandan, asta makaluwà dan na dakál
tô piddán dan.
15 Asal sikuna, tuu ka tumugál asta maté ka na duwán kasunayan nu sippang na
lábbángngán ka.
16 Móddô tô mga rubbad nu tun ta duma banuwa sippang ka lumabé tô ikappat na
mga karubbadan patalundugé, asta makalónód dan kannun, su inalayun dugangan
katô mga Amorihanon tô salà na áglumun dan sippang ka supakan ku sikandan.”
17 Tô igmangittáng dán, tigkô igkita i Abram tô baga na igábbál asta tô sulù na igrágrág.
Igukit tun ta tángngaan katô lawa ka mga mannanap na igtángngà din.
18 Tô oras tô, igimu tô Áglangngagán ka kasabotan tun ki Abram, na mà din, “Bággén ku
tun ta mga rubbad nu tô kaluwagan kani banuwa. Tikud tun ta Wayig ka Ehipto sippang
tun ta dakál Wayig ka Eufrates, tô gó tô tanà na bággén ku kandan.
19 Bággén ku kandan tô tanà na igóddóan katô mga grupo ka manubù na igngadanan
Kenihanon, Kenisihanon, Cadmonihanon,
20 Hetihanon, Perisihanon, Repaihanon,
21 Amorihanon, Canaanhon, Girgasihanon, asta Jebusihanon.”

16

Si Agar asta si Ismael

1 Na, ándà palang batà i Sarai asta i Abram. Asal duwán állang bayi i Sarai na
igngadanan ki Agar na taga Ehipto.
2 Purisu igkagi si Sarai ki Abram, na mà din, “Ándà batà na igbággé katô Áglangngagán
kanak. Purisu madigár ka lumayuk ka katô állang ku ébô duwán batà ku ukit kandin.”
Ignunug si Abram katô igkagi i Sarai.
3 Purisu igbággé i Sarai tô állang din ki Abram ébô imun din na sawa din. (Inému ni
pángnga igóddô si Abram tun ta Canaan ka sapulù ámmé.)
4 Igpalayuké dan asta igmabáddás si Agar. Tô ikasóddór dán si Agar na igmabáddás
sikandin, ándà din respetowi si Sarai, asta igbuyas din.
5 Purisu igkagi si Sarai ki Abram, na mà din, “Sikuna tô igtikudan ka salà na inému
kanak! Sikuna tô igbággayan ku ki Agar, asta igmabáddás sikandin. Purisu ándà a
respetowi ikandin. Isóddóran katô Áglangngagán na duwán salà nu kanak!”
6 Igtaba si Abram, na mà din, “Na, áknikó állang sikandin. Agad ándin tô kakalyag nu
na lumun kandin, mému kanak.”
Na, tuu igirrayatan[f] i Sarai si Agar. Purisu igpalaguy si Agar.
7 Na, tô panaligan na Áglangngagán igpakita ki Agar tun ta disyerto madani tun ta
sánnáp tun ta dalan na pasadun tun ta lunsud ka Sur.

---

f **16:6** 16:6 Igirrayatan. Ahaán tô kagi “irrayat” tun ta Lista Katô Mga Kagi.

8 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Agar na állang i Sarai, ánda é igtikudan nu, asta
ánda é sadunan nu?”
Igtaba si Agar, na mà din, “Igpalaguyyad tikud tun ta amo ku na si Sarai.”
9 Igkagi tô panaligan na Áglangngagán, na mà din, “Ulì ka tun kandin, asta tuman nu tô
mga sugù din.”
10 Igkagi pagsik tô panaligan na Áglangngagán, na mà din, “Imun ku na tuu marapung
tô rubbad nu sippang ka dì dan méyap.
11 Duwán batà mama na pamasusun nu, asta ngadanan nu sikandin ki Ismael,[g] su
igpaminág katô Áglangngagán tô ranginán nu.
12 Imun tô batà nu na iring ka asno na méla, su ándà palang bánnalán din. Musig
sikandin ka langun manubù, asta musig dan kandin. Dì sikandin móddô duma katô mga
kataladi din.”
13 Igkagi si Agar, na mà din, “Igkita kud gó tô Áglangngagán na igsállág kanak, asal ándà
a kannê kamaté.”
Igngadanan i Agar tô Manama na igpakita kandin na mà din, “Manama na ágsállág.”
14 Purisu áknganni, tô sánnáp na igngadanan Beerla-hai-roi[h] tun ta tángngaan ka lunsud
ka Cades asta Bered.
15 Tô ipamasusu dán tô batà mama i Abram tikud ki Agar, igngadanan i Abram
sikandin ki Ismael.
16 Kawaluwan ánnám (86) tô idad i Abram tô ipamasusu si Ismael.

17

Pató katô kasabotan

1 Na, tô kasiyawan siyó (99) dán tô idad i Abram, igpakita tô Áglangngagán kandin, asta
igkagi sikandin, na mà din, “Sakán tô Tuu Matulus Manama. Tuman nu tô kakalyag ku.
Kailangan ándà salà nu tun ta saruwan ku.
2 Imun ku tô kasabotan ku tun áknikó. Imun ku na tuu marapung tô mga rubbad nu.”
3 Iglingkóód si Abram sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà, asta igkagi tô
Manama, na mà din,
4 “Ni gó tô kasabotan ku tun áknikó. Imun ku sikuna na kamónaan ka marapung mga
grupo.
5 Tikud áknganni, dì kad ngadanan ki Abram, asal ngadanan kad ki Abraham[i] su imun
ku sikuna na kamónaan ka marapung mga grupo.
6 Imun ku na marapung tô mga rubbad nu, asta imun ku sikandan na marapung mga
grupo, asta duwán tun kandan na imun na mga harì.
7 Imun ku tô kasabotan tun áknikó asta tun ta mga rubbad nu ka ándà ágtamanán. Sakán
tô Manama nu asta Manama katô mga rubbad nu.
8 Tô kaluwagan ka banuwa ka Canaan na igóddóan nu, tô gó é bággén ku áknikó asta
tun ta mga rubbad nu ébô matigatun yu ka ándà ágtamanán. Sakán tô Manama dan.”
9 Igkagi tô Manama ki Abraham, na mà din, “Na, sikuna, duwán kailangan lumun nu
asta langun rubbad nu ka ándà ágtamanán tingód katô kasabotan ku tun ákniyu.
10 Ni gó tô kasabotan ku na kailangan tumanán nu, agad sikuna asta tô tagsábbad-
sábbad mga rubbad nu. Kailangan tupuwan tô langun gamama dini áknikó.
11 Kailangan tupuwan kó, su tô gó é pató tingód katô kasabotan ku tun áknikó.
12 Tô mga rubbad nu, kailangan tupuwan tô langun gabatà dan gamama ka ikawalu
álló tikud tun ta kapamasusu, agad tô tagsábbad-sábbad mga állang yu gamama, agad
sadan é pamasusun tun ákniyu, agad sadan é bállin tun ta duma manubù.

---

g **16:11** 16:11 Tô kóbadan katô ngadan Ismael, “ágpaminág tô Manama.” h **16:14** 16:14 Tô kóbadan katô ngadan Beerla-hai-roi, “Sánnáp Ka Manté Manama Na Ágsállág Kanak.” i **17:5** 17:5 Tô kóbadan katô ngadan Abraham, “ámmà ka marapung mga grupo.”

13 Kailangan tupuwan tô langun gamama, su ukit katô pató tun ta lawa yu, kasóddóran
yu na ándà ágtamanán katô kasabotan ku tun ákniyu.
14 Atin ka dì tupuwan tô mama, dì mému dumuma ákniyu, su dì sikandin mánnal katô
kasabotan ku."
15 Igkagi tô Manama ki Abraham, na mà din, "Tikud áknganni, dì dán mému si Sarai tô
ngadan katô sawa nu. Kailangan ngadanan nu sikandin ki Sara.[j]
16 Madigár tô bággén ku kandin, asta bággén ku áknikó tô batà mama na pamasusun
din. Madigár tô bággén ku tun ta sawa nu, asta imun ku sikandin na kamónaan ka
marapung mga grupo. Duwán gó mga rubbad din na imun harì."
17 Iglingkóód si Abraham sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà. Igngisi
sikandin, su igpanámdám sikandin, na mà din, "Duwán kannê batà ku na pamasusun,
agad tô idad ku dumunggù tun ta sábbad gatus (100)! Mamasusu kannê si Sara ka batà,
agad tô idad din dumunggù tun ta kasiyawan (90)!"
18 Igkagi si Abraham katô Manama, na mà din, "Kakalyag ku na si Ismael tô bággayan
nu ka madigár!"
19 Asal igkagi tô Manama, na mà din, "Tô sawa nu na si Sara mamasusu ka batà
nu mama, asta ngadanan nu tô batà ki Isaac.[k] Sikandin asta tô mga rubbad din tô
katumanan katô kasabotan ku na ándà ágtamanán.
20 Igpaminág ku tô igpamuyù nu para ki Ismael. Purisu madigár tô bággén ku kandin.
Bággén ku kandin tô marapung mga gabatà asta mga rubbad din. Imun ku sikandin na
kamónaan ka sapulù duwa (12) ágpangulun, asta imun ku na dakál grupo tô mga rubbad
din.
21 Asal tô batà nu na si Isaac tô katumanan katô kasabotan ku tun áknikó. Pamasusun
sikandin i Sara kani ámmé na dumunggù."
22 Pángnga igpatóngkóé dan, igpanó tô Manama.
23 Na, tô álló tô, igbánnal si Abraham ka Manama, asta igtupuwan din tô batà din na si
Ismael, asta tô langun ka duma mga sakup din gamama, agad tô mga állang din, tô mga
ipamasusu tun kandin, asta tô igbálli din tun ta duma mga manubù.
24 Kasiyawan siyó (99) tô idad i Abraham tô igtupuwan sikandin,
25 asta sapulù tállu (13) tô idad katô batà din na si Ismael.
26 Tô álló tô, igtupuwan si Abraham asta si Ismael,
27 asta tô langun gamama na sakup i Abraham.

18

Igtandô na mapamasusu si Isaac

1 Róggun igóddô si Abraham tun ta kayun ka mga ulayan i Mamre, igpakita tô
Áglangngagán kandin. Tô ménit tô álló, igunsad si Abraham tun ta sállat ka tulda na
igóddóan din.
2 Igsállág sikandin, asta igkita din tô tállu manubù na igtindág tun ta luwà. Tô igkita din
sikandan, igsékót sikandin igsumar kandan. Iglingkóód sikandin sippang ka ikadunggù
tô ulu din tun ta tanà ébô tumanggap kandan.
3 Igkagi sikandin, na mà din, "Sir, ádding kó dini kanak. Yakó áglabé.
4 Piddan ku sikiyu ka wayig ébô muras kó katô paa yu, asta makapaginawa kó kannun
ta siráb kani kayu.
5 Pakannán ku sikiyu ébô kumabákkár kó ka dì kó pa manayun. Idayawanna su
igdunggù kó, asta kakalyag ku na tumabangnga ákniyu."
Igkagi sikandan, na mà dan, "Mému áknami."

---

j **17:15** 17:15 Tô kóbadan katô ngadan Sara, "batà bayi ka harì," ó "prinsesa."
k **17:19** 17:19 Tô kóbadan katô ngadan Isaac, "igngisi."

6 Igsékót si Abraham igahu tun ta tulda, asta igkagiyan din si Sara, na mà din, “Sékót ka! Angé nu tô sábbad sako ka tuu madigár harina, asta imu nu tô pan na pakannán kandan.”
7 Igpalaguy si Abraham tun ta mga mannanap din, asta igsalin din tô tuu madigár nati ka baka. Igbággé din tun ta sábbad állang din ébô iyón din asta sékót lággaán.
8 Tô igtaganà dan tô langun, igpid i Abraham tô gatas na malassám, gatas na mammis, asta ákkud na igtug, asta igbuwat din tun kandan. Róggun igkan dan, igtindág sikandin madani tun ta siráb katô kayu.
9 Iginsà dan kandin, na mà dan, “Ánda tô sawa nu na si Sara?”
Igtaba si Abraham, na mà din, “Tun dalám katô tulda.”
10 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Tô ámmé na dumunggù, lumónódda dini ákniyu, asta duwán batà mama na pamasusun katô sawa nu na si Sara.”
Na, si Sara madani tun ta sállat tun ta bókkóg din, asta igpaminág sikandin katô igkagi dan.
11 Tuu dán tugál si Abraham asta si Sara. Ándà bayi na mamasusu iring katô idad i Sara.
12 Purisu igngisi si Sara katô kandin sarili, asta igpanámdám sikandin, na mà din, “Tuuwad tugál, asta tuu dán tugál tô duma ku. Pamánnun ka kadunggù katô dayó dini kanak?”
13 Na, iginsà tô Áglangngagán ki Abraham, na mà din, “Manan ka igngisi si Sara? Manan ka igkagi sikandin na pamánnun é kapamasusu din ka batà su tuu dán tugál sikandin?
14 Ándà palang na dì mému katô Áglangngagán! Tô ámmé na dumunggù, duwán batà mama na pamasusun i Sara.”
15 Imáddangan si Sara. Purisu igbulaló sikandin asta igkagi, na mà din, “Ándà a ngisi.”
Asal igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Bulaló yan. Bánnal na igngisi ka.”

Igpamuyù si Abraham para katô mga taga Sodoma

16 Na, igpanó tô tállu manubù, asta igsadun dan tun ta pabungan ébô sumállág dan katô lunsud ka Sodoma. Igtákkás si Abraham kandan ébô tumáddù kandan ka dalan.
17 Igpanámdám tô Áglangngagán, na mà din, “Dì ku állássán ki Abraham tô masig dán na lumun ku,
18 su mému na dakál grupo tô mga rubbad din, asta madigár tô bággén ku tun ta langun manubù ukit kandin.
19 Igsalin ku sikandin ébô tuminurù sikandin katô mga gabatà din asta mga rubbad din na kailangan mánnal dan kanak asta lumun dan tô nángngà tun ta saruwan ku, ébô tumanán ku tô igtandô ku kandin.”
20 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Abraham, na mà din, “Marapung tô igulit kanak na madat tô áglumun katô mga taga Sodoma asta taga Gomora. Tuu kun dakál tô salà dan.
21 Purisu madunna ébô kasóddóran ku ka bánnal ó ánnà bánnal tô igdinág ku.”
22 Na, igpanó tô duwa manubù, asta igpanayun dan tun ta Sodoma, asal igduma pa tô Áglangngagán tun ki Abraham.
23 Igpadani si Abraham tun ta Áglangngagán, asta iginsà sikandin, na mà din, “Atin ka matayan nu tô madat mga manubù, matayan nu pagsik tô mga matalláng?
24 Atin ka duwán kaliman (50) mga matalláng tun ta lunsud, dadattan nu tô langun tun ta lunsud? Duwán kédu nu katô langun tingód katô kaliman (50) mga matalláng?
25 Panámdám ku na dì nu matayan tô mga matalláng apil katô madat mga manubù! Dì mému! Atin ka supakan nu tô madat mga manubù, dì nu apilán tô mga matalláng, su sikuna tô ágruud katô langun manubù, asta kailangan nángngà tô karuud nu.”
26 Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka kitanán ku tô kaliman (50) mga matalláng tun ta lunsud, dì ku dadattan tô lunsud.”

27 Igkagi puman si Abraham, na mà din, “Sir, agad tuu ka mallayat ka tandingán kanak,
asal pallayat nu tô ginawa nu kanak ka minsà a puman áknikó.
28 Atin ka duwán dád kappatan lima (45) mga matalláng, dadattan nu tô langun tun ta
lunsud su ikulangan ka lima?”

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka kitanán ku tô kappatan lima (45) mga
matalláng, dì ku dadattan tô lunsud.”
29 Igkagi puman si Abraham, na mà din, “Atin ka kappatan (40) dád tô kitanán nu?”

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka duwán kappatan (40), dì ku dadattan.”
30 Igkagi si Abraham, na mà din, “Sir, yaka ágkasókó kanak ka minsà a puman áknikó.
Atin ka tállu pulù (30) dád tô kitanán nu?”

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka tállu pulù (30) tô kitanán ku, dì ku
dadattan.”
31 Igkagi si Abraham, na mà din, “Sir, pallayat nu tô ginawa nu kanak ka minsà a
puman áknikó. Atin ka duwa pulù (20) dád tô kitanán nu?”

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka duwa pulù (20) tô kitanán ku, dì ku
dadattan tô lunsud.”
32 Igkagi si Abraham, na mà din, “Sir, yaka ágkasókó kanak, su ni gó é ágtamanán ka insà
ku. Atin ka sapulù (10) dád tô kitanán nu?”

Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka duwán sapulù (10), dì ku dadattan.”
33 Na, pángnga igpatóngkóé tô Áglangngagán asta si Abraham, igpanó tô Áglangngagán,
asta igulì si Abraham.

19

Dakál salà katô mga taga Sodoma

1 Tô mapun dán, igdunggù tô duwa panaligan tun ta Sodoma. Si Lot igunsad tun ta
plasa madani tun ta sállat katô lunsud. Tô igkita sikandin kandan, igtindág sikandin
asta igsumar kandan. Iglingkóód sikandin sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà,
2 asta igkagi sikandin, na mà din, “Sir, ádding kó tun ta balé ku. Urasi yu tô paa yu, asta
dággà kód, su simag ka sállám mému manayun kó tun ta sadunan yu.”

Asal igkagi sikandan, na mà dan, “Dì ké mádding tun ta balé nu. Dumággà kéd dini ta
plasa.”
3 Asal igpanayun ginggat si Lot sippang ka igtákkás dan kandin tun ta balé din. Igpému
i Lot tô pan asta tô duma mga madigár ágkakan, asta igkan dan.
4 Tô ándà dan pa dággà tô dukilám, iglibutan tô balé katô langun gamama na taga
Sodoma. Ilimud tô langun dan, agad mga mallaki asta mga tugál.
5 Igtawar dan ki Lot, na mà dan, “Ánda tô duwa gamama na igdunggù géna dini áknikó?
Paluwà nu sikandan ébô lumayuk ké kandan.”
6 Igluwà si Lot tun ta balé din, asta igsagpángngan din tô sállat.
7 Igkagi sikandin, na mà din, “Mga rarak ku, yakó áglumu katô madat.
8 Asal duwán duwa gabatà ku daraga na ándà pa palang layuki. Paluwaán ku
sikandan, asta mému lumun yu kandan tô agad ándin kakalyag yu. Asal yakó ágsamuk
kani duwa gamama, su igpadággà ku sikandan dini kanak, asta kailangan dóppónan ku
sikandan.”
9 Asal igkagi sikandan, na mà dan, “Yaka gilabut áknami! Ánnà ka taga kannun. Purisu
dì mému milabut ka katô lumun dé! Atin ka panámdám nu na madat tô lumun dé
kandan, tuu pa madat tô lumun dé áknikó.”

Igsullóy dan si Lot, asta igpadani dan tun ta sagpáng ka sállat ébô siraán dan.
10 Asal igpókéan katô duwa panaligan tô sállat, igguyud dan si Lot tun dalám katô balé,
asta igsagpángngan dan tô sállat.

11 Na, igimu dan na bólóg tô langun gamama madani tun ta sállat ébô dì dan kumita
katô sállat.

Igpalaguy si Lot tikud tun ta Sodoma

12 Igkagi tô duwa panaligan ki Lot, na mà dan, “Atin ka duwán mga kadumaan nu
dini, mga gabatà nu, ugang nu, ó duma mga sakup nu na igóddô dini ta lunsud, pid nu
sikandan, asta panó kód,
13 su dadattan déd ni lunsud ni. Idinág katô Áglangngagán na tuu madat tô áglumun dan.
Purisu igpapid ké ikandin ébô dadattan dé tô langun.”
14 Purisu igsékót si Lot igsadun tun ta duwa banà katô gabatà din gabayi, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Sékót kód panó tikud kannun, su dadattan dán katô Áglangngagán
ni lunsud ni.”
Asal kéman dan ka ágragórù dád sikandin.
15 Tô sállám dán, igpapalaguy katô mga panaligan si Lot, na mà dan, “Sékót kad! Pid
nu tô sawa nu asta tô duwa gabatà nu gabayi, asta palaguy kód ébô dì kó kasabban katô
kadattan kani lunsud.”
16 Agad igbaring-baring si Lot, asal inéduwan tô Áglangngagán kandan. Purisu igawidan
katô duwa panaligan tô bállad i Lot, tô sawa din, asta tô duwa gabatà dan, asta igpid dan
tun ta luwà katô lunsud.
17 Igkagi tô panaligan kandan, na mà dan, “Palaguy kód! Yakó ágsérê! Yakó ágsódô
kannun ta kapattadan, asal palaguy kó sippang tun ta pabunganán agó maté kó.”
18 Asal igkagi si Lot, na mà din, “Sir, diya.
19 Agad tuu madigár tô tabang yu kanak, asta igpaluwà a ikiyu tikud tun ta kadattan,
asal kasabbanna su tuu madiyù tô pabunganán, asta matéya ka diya pa dumunggù.
20 Na, duwán madani lunsud na mému sadunan ku, asta délák gó yan. Papalaguyya
baling dutun. Tuu gó délák tô lunsud, asta diya maté dutun!”
21 Igtaba tô panaligan, na mà din, “Mému malaguy ka dutun. Dì ku dadattan tô lunsud
tô.
22 Asal sékót kód palaguy, su ándà pa mému lumun ku sippang ka dumunggù kó.”
Purisu igngadanan tô lunsud na Soar.[l]

Idattan tô Sodoma asta Gomora

23 Tô duwán dán álló asta tô igdunggù dán si Lot tun ta Soar,
24 igdabù katô Áglangngagán tô asupri na igrágrág tikud tun ta kawang-awangan tun ta
lunsud ka Sodoma asta Gomora.
25 Purisu idattan tô duwa lunsud asta tô langun ka duma mga lunsud tun ta kapat-
tadan. Inaté tô langun manubù, asta idattan tô langun ka pamulanán.
26 Asal igsérê tô sawa i Lot tun ta lunsud na igtananan dan. Purisu ibaluy sikandin
sumbál na asin.
27 Na, igsállám si Abraham tun ta lugar na igsadunan din tô igtóngkô tô Áglangngagán
kandin.
28 Igsállág sikandin tun ta Sodoma asta Gomora, asta tun ta kaluwagan katô ka-
pattadan. Igkita din tô tuu dakál ábbál tikud tun ta tanà, iring na ábbál ka dakál
ággóbbówanan.
29 Agad igdadattan katô Manama tô mga lunsud tun ta kapattadan na igóddóan i Lot,
asal ándà din kalingawi si Abraham, asta igpaluwà din si Lot ébô dì sikandin maté.

Si Lot asta duwa gabatà din gabayi

30 Na, imáddangan si Lot ka móddô sikandin tun ta Soar. Purisu igalin sikandin asta tô
duwa gabatà din gabayi tun ta pabunganán, asta igóddô dan tun ta takub.

---

[l] **19:22** 19:22 Tô kóbadan katô Soar, “délák.”

31 Duwán álló na igkagi tô batà din kaké tun ta adi din, na mà din, “Tugál dán tô ámmà
ta, asta ándà palang mama nit banuwa na kumalyag áknita ébô duwán batà ta.
32 Na, madigár ka lasingán ta tô ámmà ta asta lumayuk ki kandin ébô duwán batà ta
ukit kandin.”
33 Purisu, tô dukilám dán, iglasing dan tô ámmà dan, asta iglayuk tô kaké kandin. Asal
ándà kinanuwan i Lot katô iglumu katô batà din kandin, su tuu ilasing.
34 Tô sállám dán, igkagi tô kaké tun ta adi din, na mà din, “Sakán tô iglayuk katô ámmà ta
géna dukilám. Na, madigár ka lasingán ta puman sikandin kani ka dukilám, asta sikuna
tô lumayuk kandin ébô duwán batà ta ukit kandin.”
35 Tô dukilám dán, iglasing dan puman tô ámmà dan, asta iglayuk tô adi kandin. Ándà
kinanuwan din katô iglumu katô batà din kandin, su tuu ilasing.
36 Purisu igmabáddás dán tô duwa gabatà i Lot ukit kandin.
37 Duwán batà mama na ipamasusu tun ta kaké, asta igngadanan din ki Moab.[m]
Inému sikandin na kamónaan katô langun Moabihanon áknganni.
38 Duwán pagsik batà mama na ipamasusu tun ta adi, asta igngadanan din ki
Benami.[n] Inému sikandin na kamónaan katô langun Amonihanon áknganni.

20

Si Abraham asta si Abimelec

1 Na, igalin si Abraham tikud tun ta Mamre sippang tun ta Negeb, asta igóddô dan tun
ta lunsud ka Gerar na tun ta tángngaan katô lunsud ka Cades asta Sur.
2 Igulit si Abraham katô mga taga Gerar na tábbé din tô sawa din na si Sara. Purisu
igpakangé si Sara katô harì ka Gerar na si Abimelec ébô mému na sawa din.
3 Asal igpakita tô Manama ki Abimelec ukit ka tagénáp, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Maté ka gó su igkangé nu tô bayi na duwán duma.”
4 Asal su ándà pa layuk si Abimelec ki Sara, igkagi sikandin, na mà din, “Áglangngagán,
matayanna gó ikuna asta tô mga sakup ku agad ándà palang salà dé?
5 Si Abraham gó tô igulit kanak na tábbé din si Sara, asta igkagi tô bayi na talatábbé
dan. Ándà palang madat kakalyag ku, asta ándà palang salà ku kandin.”
6 Tun ta tagénáp i Abimelec, igkagi tô Manama kandin, na mà din, “Óó. Isóddóran ku
na ándà madat kakalyag nu. Purisu igsapadan[o] ku sikuna ébô dì ka makasalà kanak.
Igdalangan ku tô kapadani nu kandin.
7 Na, ulì nu tô bayi tun ta duma din. Propeta si Abraham, asta dumasal sikandin tingód
áknikó ébô dì ka maté. Atin ka dì nu sikandin ulián, maté ka gó asta tô langun sakup nu.”
8 Na, igsállám si Abimelec iglimud katô langun opisyales din, asta igulit sikandin
kandan tingód katô langun tun ta tagénáp din. Purisu tuu dan imáddangan.
9 Igpakangé i Abimelec si Abraham, asta igkagi sikandin, na mà din, “Madat tô iglumu
nu áknami. Ándin tô salà na ilumu ku áknikó ébô papiddanna ikuna asta tô mga sakup ku
katô kadattan? Iglumu nu kanak tô dì mému lumun.
10 Ándin tô gunayan na iglumu nu ni?”
11 Igtaba si Abraham, na mà din, “Tô panámdám ku na ándà palang manubù dini na
duwán máddang tun ta Manama. Kéman ku na duwán mimmaté kanak ébô agón tô sawa
ku.
12 Bánnal tô igkagi ku na tábbé ku sikandin, su batà katô ámmà ku sikandin, asal
igpassaé tô innà dé. Purisu igkalyagan ku sikandin.

---

m **19:37** 19:37 Tô ngadan Moab, iring katô kagi ka Hebreo, “tikud tun ta ámmà.” n **19:38** 19:38 Tô ngadan Benami, iring katô kagi ka Hebreo, “batà ka gakád.” o **20:6** 20:6 Igsapadan, ó igbalabagan.

13 Dángngan tô igpéwà tô Manama kanak tikud tun ta lunsud na igóddóan katô ámmà ku,
igkagiyan ku tô sawa ku, na mà ku, 'Atin ka duwán kédu nu kanak, agad ánda é dungguan
ta, ulit nu na talatábbé ki.' "
14 Purisu igulì i Abimelec si Sara tun ki Abraham. Duwán igbággé din kandin na mga
karnero, mga baka, asta mga állang.
15 Igkagi si Abimelec, na mà din, "Sállág nu tô kaluwagan kani tanà ku. Óddô ka tun ta
agad ánda na kakalyag nu."
16 Igkagi sikandin ki Sara, na mà din, "Sábbad mararan (1,000) abuk ka mapputì
bulawan tô igbággé ku tun ta tábbé nu ébô kasóddóran katô langun sakup nu na ándà
salà nu. Tô gó é pató na ándà dán salà nu kanak."
17 Na, igdasal si Abraham tun ta Manama, asta inólian dán si Abimelec, tô sawa din,
asta tô mga állang din gabayi ébô makabatà dan puman,
18 su ándà batà tô sawa i Abimelec asta tô langun sakup din gabayi su igkangé i
Abimelec tô sawa i Abraham na si Sara.

21

Ipamasusu si Isaac

1 Na, igtuman katô Áglangngagán tô igtandô din, asta madigár tô igbággé din ki Sara.
2 Igmabáddás sikandin, asta igpamasusu sikandin ka batà mama, agad tugál dán si
Abraham. Ipamasusu tô batà tô álló na taganà igtandô katô Manama.
3 Igngadanan i Abraham tô batà din ki Isaac.p
4 Tô igdunggù dán tô ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu ki Isaac, igtupuwan i
Abraham sikandin, su tô gó tô igsugù ka Manama kandin.
5 Sábbad gatus (100) tô idad i Abraham tô kapamasusu ki Isaac.
6 Igkagi si Sara, na mà din, "Igbággayanna ka Manama ka dayó. Purisu igngisiya.
Ngumisi tô langun katô makadinág tingód katô inému kanak."
7 Igkagi si Sara, na mà din, "Dángngan, ándà palang manubù na makakagi ki Abraham
na dumunggù tô álló na pasusun ku tô batà din. Agad tugál dán sikandin, asal
igpamasususuwad gó katô batà din."

Igpéwà si Agar asta si Ismael

8 Tô igdakál si Isaac, igdiyà dán sikandin, asta igimu i Abraham tô dakál pista tingód
katô álló na igdiyà tô batà din.
9 Asal si Ismael na ipamasusu ki Agar na taga Ehipto, inalayun sikandin igyamà-yamà
katô batà i Sara na si Isaac. Tô igkita si Sara katô,
10 igkagi sikandin ki Abraham, na mà din, "Péwà nu tô állang nu asta tô batà din, su
atin dumunggù tô álló na maté ka, dì mému kabággayan tô batà ka állang katô tángngà
katô kaduwánnan nu, su bággén tô langun tun ta batà nu na si Isaac."
11 Tuu iranu si Abraham, su batà din gó si Ismael.
12 Asal igkagi tô Manama ki Abraham, na mà din, "Yaka ágkaranu tingód kanan batà
nu asta állang nu na si Agar. Tuman nu tô igkagi i Sara áknikó, su ukit katô batà nu na si
Isaac bággén ku áknikó tô mga karubbadan na igtandô ku áknikó.
13 Imun ku pagsik na dakál karubbadan tô mga rubbad katô batà ka állang nu, su batà
nu sikandin."
14 Purisu igsállám si Abraham igbággé ka ágkakan asta ágdalámmanan na ipánnù ka
wayig tun ki Agar ébô baban din. Igpapanó din si Agar asta tô batà din. Igsadun si Agar
tun ta disyerto ka Berseba, asta igpanó-panó dan.
15 Tô inémmát tô wayig na igpid dan, itákkangan dan, asta igtananan i Agar tô batà din
tun ta siráb ka mabbabà kayu.

---

p **21:3** 21:3 Tô kóbadan katô ngadan Isaac, "igngisi." Ahaán tô Genesis 17:19.

16 Igsadun si Agar tun tóna na mga sábbad gatus (100) metros é kadiyuan, asta igunsad
sikandin. Igpanámdám sikandin, na mà din, “Dì mému ka kumita a na maté tô batà ku.”
Róggun igunsad si Agar, igsággó sikandin.
17 Igdinág ka Manama tô sággón din, asta igtawar tô panaligan ka Manama tikud tun ta
langit, na mà din, “Agar, imánnu ka? Yaka ágkamáddangan. Igdinág ka Manama tô sággón
katô batà nu.
18 Na, sadun ka tun kandin, asta órór nu sikandin, su imun ku na dakál grupo tô mga
karubbadan din.”
19 Na, igpakita ka Manama tô balun tun ki Agar. Purisu igsadun sikandin tun ta balun,
igipánnù din tô ágdalámmanan ka wayig, asta igpénám din tô batà din.
20 Madigár tô tabang ka Manama katô batà. Sippang ka igdakál sikandin, igóddô tun
ta disyerto ka Paran, asta tuu katig sikandin ágpanà.
21 Tun ta Paran, igpakalyag katô innà din sikandin katô bayi na taga Ehipto.

Igpasaboté si Abraham asta si Abimelec

22 Na, tô timpo tô, si Abimelec asta si Picol na pangulu katô mga sundalo din igsadun
tun ki Abraham. Igkagi si Abimelec, na mà din, “Isóddóran ku na agad ándin tô áglumun
nu, inalayun ka ágtabangan katô Manama.
23 Purisu kakalyag ku na tumandô ka tun ta saruwan ka Manama na dì ka lumimbung
kanak, mga gabatà ku, asta mga rubbad ku. Inalayun madigár tô iglumu ku áknikó.
Purisu tandô ka na inalayun madigár tô lumun nu kanak asta katô mga sakup ku na
góddô kannun ta banuwa na igóddóan nu.”
24 Igkagi si Abraham, na mà din, “Tô gó é tandô ku áknikó.”
25 Na, igulit si Abraham kandin na duwán balun na igagó katô mga állang i Abimelec.
26 Igkagi si Abimelec, na mà din, “Ándà ku kasóddóri ka sadan tô igagó katô balun. Ándà
a ikuna uliti, asta ándà ku yan kasóddóri sippang ni álló ni.”
27 Na, duwán mga karnero asta mga baka na igbággé i Abraham ki Abimelec, asta
igpasaboté dan.
28 Igsalin si Abraham ka pittu nati bayi ka karnero tikud tun ta mga karnero din.
29 Iginsà si Abimelec, na mà din, “Manan ka igsalin nu yan?”
30 Igtaba si Abraham, na mà din, “Tanggap nu ni pittu nati ka karnero ébô mému pató
na sakán tô igpakali kani balun ni.”
31 Purisu igngadanan tô lugar na Berseba,ɥ su igpasaboté dan dutun.
32 Tô igpasaboté dán si Abraham asta si Abimelec, igulì si Abimelec asta si Picol tun ta
banuwa katô mga Filistihanon.
33 Igpamula si Abraham ka kayu tamarisko tun ta Berseba, asta igpangadap sikandin
katô Áglangngagán na ándà ágtamanán.
34 Idugé si Abraham igóddô tun ta banuwa katô mga Filistihanon.

22

Igkinnaman ka Manama si Abraham

1 Na, duwán álló na igkinnaman ka Manama tô kapamaké i Abraham kandin. Igtawar
tô Manama, na mà din, “Abraham!”
Igtaba si Abraham, na mà din, “Óó. Kannunna.”
2 Igkagi tô Manama, na mà din, “Pid nu tô bugtung batà nu na si Isaac na tuu nu
ágginawaan, asta sadun kó tun ta banuwa ka Moria. Tikáddág kó tun ta pabungan na
tádduán ku áknikó. Matayi nu sikandin asta góbbó nu tô lawa din ébô bággén nu sikandin
kanak.”

ɥ **21:31** 21:31 Tô kóbadan katô Berseba, “balun katô tandô,” ó “balun katô pittu.”

3 Purisu igsállám si Abraham, igpaningkayu, asta igruran din tun ta asno din. Igpatákkás din tô batà din na si Isaac asta tô duwa állang din, asta igpanó dan tun ta lugar
na igpasadunan ka Manama kandin.
4 Itálluwan dan igpanó, igkita i Abraham tô lugar tun ta madiyù.
5 Igkagi si Abraham katô duwa állang din, na mà din, "Óddô kó dád kannun duma
katô asno, su sakán asta ni batà ku tô manayun tun ta pabungan ébô mangadap ké katô
Manama, asta lumónód ké dini ákniyu."
6 Igpapid i Abraham tô pagsunnuk ki Isaac. Igpid i Abraham tô kutsilyo asta tô baga
ka apuy, asta igpanayun dan.
7 Igkagi si Isaac, na mà din, "Ámmà!"
Igtaba si Abraham, na mà din, "Ándin?"
Iginsà si Isaac, na mà din, "Duwán baga ka apuy asta pagsunnuk ta, asal ánda tô nati
ka karnero na góbbón asta bággén tun ta Manama?"
8 Igtaba si Abraham, na mà din, "Manama tô mággé áknita katô nati ka karnero na
góbbón asta bággén kandin."
Na, igpanayun dan igpanó.
9 Tô igdunggù dan dán tun ta pabungan na igpasadunan ka Manama ki Abraham,
igimu din tô ággóbbówanan ka mannanap na bággén tun ta Manama, asta igtagù din tô
pagsunnuk tun ta bówwó. Igbagkás din tô batà din asta igtagù din tun ta bówwó katô
pagsunnuk.
10 Igkangé din tô kutsilyo ébô matayan din dán tô batà din.
11 Asal tô panaligan na Áglangngagán igtawar kandin tikud tun ta langit, na mà din,
"Abraham! Abraham!"
Igtaba si Abraham, na mà din, "Óó. Kannunna."
12 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Yaka ágdadat kanan batà nu. Yaka nu ágmánnuwi.
Isóddóran kud na tuu ka ágbánnal ka Manama, su agad tô bugtung batà nu, bággén nu
kanak."
13 Na, igkita i Abraham tô karnero na ikasanggat tô panga din tun ta sigbát na dugin.
Tô gó é igkangé i Abraham, igmatayan din, asta iggóbbó din na igbullas katô batà din.
14 Igngadanan i Abraham tô lugar na, "Áglangngagán tô Ágbággé." Agad áknganni, duwán
ágkagin na, "Tun ta pabungan katô Áglangngagán, duwán ágbággén din."
15 Igtawar puman tô panaligan na Áglangngagán ki Abraham tikud tun ta langit, na mà
din,
16 "Matuman gó ni tandô katô Áglangngagán áknikó. Su igbánnal ka kanak, asta ándà nu
tingátti tô bugtung batà nu, asal igbággé nu sikandin kanak,
17 madigár gó tô bággén ku áknikó, su imun ku na tuu marapung tô mga rubbad nu
iring na karapungan katô mga karani tun ta langit, asta iring na karapungan katô mga
baklayan tun ta dagat. Makapanalu tô mga rubbad nu katô mga lunsud ka usig dan.
18 Madigár tô bággén ku tun ta langun manubù ka banuwa ukit katô mga rubbad nu.
Tô gó é lumun ku, su igtuman nu tô igsugù ku áknikó."
19 Na, iglónód si Abraham asta si Isaac tun ta duwa állang, igulì dan langun, asta igóddô
si Abraham tun ta Berseba.

Mga gabatà i Nahor

20 Na, ándà kadugé, igulitan si Abraham na duwán dán mga gabatà katô kataladi din
na si Nahor, su igpamasusu tô ipag din na si Melca.
21 Si Hus tô tambang kaké batà din, si Bus tô ikaduwa, si Camuel na ámmà i Aram,
22 si Cased, si Asau, si Feldas, si Jedaf, asta si Betuel.
23 (Si Betuel tô ámmà i Rebecca.) Tô gó é mga ngadan katô walu gabatà i Nahor na
ipamasusu ki Melca na ipag i Abraham.

24 Igngadanan ki Roma tô ikaduwa sawa i Nahor. Ipamasusu tun kandin si Teba, si
Gaam, si Taas, asta si Maaca.

23

Inaté si Sara

1 Na, tô sábbad gatus duwa pulù pittu (127) tô idad i Sara, inaté sikandin
2 tun ta lunsud ka Hebron na sakup ka Canaan. Iranu asta igsággó si Abraham tingód
katô kamatayan i Sara.
3 Igtananan i Abraham tô inaté sawa din, igsadun sikandin tun ta mga Hetihanon, asta
igkagi sikandin, na mà din,
4 "Ánnà a taga kannun, su igalinna dád dini ákniyu. Málliya pád ka tanà dini ákniyu ébô
duwán lábbángngan ku katô sawa ku na inaté."
5 Igkagi tô mga Hetihanon, na mà dan,
6 "Sir, paminág nu ni kagi dé. Isóddóran dé na sikuna tô ágkabantug pangulu na igsalin
katô Áglangngagán. Mému lábbángngán nu tô sawa nu dini ta tuu madigár ágláb bángnganan
dé. Agad ándin lábbángngi tô salinán nu, kadayawan tô tigatun na mággé kanan áknikó
ébô duwán lábbángngan nu kandin."
7 Purisu iglingkóód si Abraham tun kandan,
8 asta igkagi sikandin, na mà din, "Su mému lábbángngán ku tô sawa ku dini, pamuyù
yu ki Efron na batà i Sohar
9 ébô barigyaán din kanak tô takub ka Macpela tun ta ligad katô kinamát din. Kagiyi yu
sikandin na agad pira tô lagà katô takub, bággén ku kandin tun ta tubang yu ébô duwán
lábbángngan ku."
10 Tô timpo tô, igunsad si Efron duma katô mga Hetihanon na ilimud tun ta sállat katô
lunsud dan, asta igdinág katô langun tô igtaba din ki Abraham, na mà din,
11 "Sir, paminág nu ni kagi ku. Bággén ku gó áknikó tô tibuk katô kinamát ku asta
tô takub din. Tun ta tubang kani langun kadumaan ku, bággén kud áknikó ébô duwán
lábbángngan nu katô sawa nu."
12 Na, iglingkóód puman si Abraham tun ta mga Hetihanon,
13 asta igkagi sikandin ki Efron tun ta tubang katô langun dan, na mà din, "Paminág
nu ni kagin ku. Bayadan ku áknikó tô kadakállan katô lagà katô kinamát nu. Tanggap nu
tô bayad ku ébô duwán lábbángngan ku katô sawa ku."
14 Igkagi si Efron, na mà din,
15 "Sir, paminág nu ni kagin ku. Agad áppat gatus (400) abuk na mapputì bulawan tô
lagà katô kinamát, asal dì ku pabayadan áknikó, su rarak ku gó sikuna. Panayun nu
lábbángngi tô sawa nu dutun."
16 Ignunug si Abraham ki Efron tingód katô lagà na igdinág katô langun Hetihanon
na ilimud. Purisu igpesar din tô áppat gatus (400) abuk na mapputì bulawan, iring katô
ágpesaranan na gamitán katô mga negosyante, asta igbággé din ki Efron.
17 Purisu si Abraham dán tô inému na tigatun katô kinamát i Efron tun ta Macpela
dadan tun ta silatan ka lunsud ka Mamre. Igbayadan din tô tanà asta tô takub, asta tô
langun kayun na isakup tun ta kaluwagan katô tanà.
18 Inému si Abraham na tigatun katô tanà tun ta tubang katô langun Hetihanon na
ilimud tun ta plasa madani tun ta gahuwanan katô lunsud.
19 Na, iglábbáng i Abraham tô lawa katô sawa din na si Sara tun dalám katô takub ka
Macpela madani tun ta lunsud ka Mamre tun ta Canaan.
20 Purisu inému si Abraham na tigatun katô tanà asta takub katô Hetihanon, asta
inému na ágláb bángnganan din.

24

Si Isaac asta si Rebecca

1 Na, tuu dán tugál si Abraham, asta inalayun madigár tô igbággé katô Áglangngagán
kandin.
2 Duwán sábbad állang i Abraham na inému na amo katô duma mga állang asta igsarigan
i Abraham katô langun ka kaduwánnan din. Igkagi si Abraham kandin, na mà din,
"Dappán nu yan bállad nu nit bubun ku.[r]
3 Tandô ka kanak ukit tun ta ngadan katô Áglangngagán na igimu katô langit asta
banuwa ta. Tandô ka na dì nu pakalyagán tô batà ku katô bayi na Canaanhon.
4 Asal lónód ka tun ta tanà na igtikudan ku, asta salin nu tô bayi tikud tun ta mga gakád
ku ébô duwán kalyagan katô batà ku na si Isaac."
5 Asal iginsà tô ágsarigan din, na mà din, "Pamánnun ku ka dì malyag tô bayi mákkás
kanak ka mulì a dini? Piddán ku tô batà nu tun ta banuwa na igtikudan nu?"
6 Igtaba si Abraham, na mà din, "Dì! Yaka ágpid katô batà ku dutun.
7 Dángngan, tô Áglangngagán na Manama na góddô tun ta langit tô igpid kanak tikud
tun ta mga gakád katô ámmà ku asta tikud tun ta banuwa na ipamasusuwan ku, asta
igtandóanna ikandin na bággén din ni tanà ni tun ta mga rubbad ku. Pónan katô
Áglangngagán tô panaligan din áknikó. Tumabang sikandin áknikó ébô makakangé ka
katô bayi na kalyagan katô batà ku.
8 Atin ka dì malyag tô bayi mákkás áknikó, mému dì nu tumanán tô tandô nu kanak.
Asal yaka nu ágpiddi tô batà ku dutun."
9 Purisu igdappán katô ágsarigan tô bállad din tun ta bubun katô amo din na si
Abraham, asta igtandô sikandin na tumanán din tô igsugù i Abraham kandin.
10 Na, igkangé katô ágsarigan tô sapulù kamelyo katô amo din, asta igruran din tô
marapung klasi ka madigár gasa. Igpanó sikandin igsadun tun ta lunsud na igóddóan
katô kataladi i Abraham na si Nahor tun ta Mesopotamia.
11 Tô igdunggù dán sikandin, tuu dán mapun. Tô gó tô oras ka kakangé katô mga
gabayi ka wayig. Igádding sikandin madani tun ta balun tun ta luwà katô lunsud, asta
igpapaginawa din tô mga kamelyo din.
12 Igdasal sikandin, na mà din, "Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô amo
ku na si Abraham, tabangiya nigó ébô matuman tô sugù katô amo ku na si Abraham na
ágginawaan nu.
13 Na, igtindággad dini ta balun na ágkangayanan ka wayig katô mga daraga na góddô
dini.
14 Kumagiya tun ta sábbad daraga, na, 'Pénámma tun ta tibud nu.' Atin ka tumaba
sikandin, 'Inám ka, asta mangéya ka wayig ébô makénám tô mga kamelyo nu,' kasóddóran
ku na sikandin tô igsalin nu ébô kalyagan i Isaac. Atin ka tumanán nu ni, kasóddóran ku
na igpakita nu tô dakál ginawa nu katô amo ku."
15 Róggun ágdasal sikandin, igdunggù si Rebecca na batà bayi i Betuel. Igtiang sikandin
ka tibud. Tô apù din mama si Nahor na kataladi i Abraham, asta si Melca tô apù din bayi.
16 Daraga pa si Rebecca, asta tuu madigár tô bónnóng din. Ándà palang sikandin layuki
ka mama. Igsadun sikandin tun ta balun, igkangé ka wayig, asta iglónód.
17 Igsékót tô ágsarigan igsumar kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Pénámma yan
ta tibud nu."
18 Igkagi tô daraga, na mà din, "Óó, sir. Inám ka."
Sékót din igsánnar tô tibud na igtiang din, asta igpénám din sikandin.
19 Tô iginám dán sikandin, igkagi tô daraga, na mà din, "Mangéya pagsik ka wayig ébô
makénám tô mga kamelyo nu sippang ka kólian tô tákkang dan."

---

[r] **24:2** 24:2 Atin ágdappánnán (ó itapion) tô bállad tun ta bubun, ni gó tô pató na dì dán mému mapalin tô kasabotan.

20 Sékót din igbusbus tô wayig tun ta ginámmanan, asta igpalaguy sikandin tun ta balun
asta igkangé puman ka wayig sippang ka inólian tô tákkang katô langun kamelyo.
21 Ándà kagi tô ágsarigan, asal igsállág dád sikandin katô áglumun katô daraga ébô
kasóddóran din ka igtuman katô Áglangngagán tô kakalyag din.
22 Tô inólian dán tô tákkang katô mga kamelyo din, igbággé katô ágsarigan kandin tô
bulawan arites na dakál é lagà para ka idung din, asta tô duwa magdakál pangkis
bulawan para ka bállad din.
23 Iginsà sikandin, na mà din, "Sadan tô ámmà nu? Duwán lugar tun ta balé din ébô
dumággà ké?"
24 Igtaba tô bayi, na mà din, "Si Betuel tô ámmà ku. Si Nahor tô ámmà din asta si Melca
tô innà din."
25 Igkagi pagsik tô bayi, na mà din, "Dakál tô ragami na dággaan katô mga kamelyo nu
asta dakál tô ágkakan dan tun áknami. Duwán gó lugar ébô dumággà kó."
26 Purisu iglingkóód tô ágsarigan, asta igdurung din tô Áglangngagán.
27 Igkagi sikandin, na mà din, "Durungán tô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán
katô amo ku na si Abraham, su ágkasarigan tô Áglangngagán, asta igtuman din tô tandô din
katô amo ku. Purisu igtákkássanna ikandin ébô makadunggù a tun ta balé katô gakád
katô amo ku."
28 Igpalaguy tô bayi igulì, asta igulit sikandin katô innà din asta katô mga kadumaan
din tingód katô langun.
29-30 Duwán kataladi mama i Rebecca na igngadanan ki Laban. Tô igkita dán si Laban
katô arites asta pangkis katô tábbé din, asta tô igdinág sikandin tingód katô igkagi katô
manubù na igdunggù, igsékót sikandin igsumar.
Tô igdunggù si Laban tun ta balun, dutun pô gó tô ágsarigan i Abraham asta tô mga
kamelyo din.
31 Igkagi si Laban, na mà din, "Madigár gó tô igbággé katô Áglangngagán áknikó. Tákkás
ka kanak tun ta balé. Yaka góddô kannun, su duwán lugar na igpataganà ku para áknikó,
asta duwán lugar para katô mga kamelyo nu."
32 Purisu igsadun dan tun ta balé, igpapónóg dan tô igruran katô mga kamelyo, asta
igpakan dan. Igkangé dan tô wayig ébô urasan tô paa katô ágsarigan i Abraham asta mga
kadumaan din.
33 Asal tô igsánnar dan tô ágkakan, igkagi tô ágsarigan, na mà din, "Diya pa kuman ka dì
ku pa ulitán tô ágdantulán ku dini ákniyu."
Igkagi si Laban, na mà din, "Uliti ké."
34 Igkagi sikandin, na mà din, "Sakán tô ágsarigan i Abraham.
35 Tuu madigár tô igbággé katô Áglangngagán katô amo ku, asta inému dán ágpangulun
asta ágkabantug manubù. Igbággayan sikandin katô Áglangngagán ka marapung mga
karnero, mga kambing, mga baka, bulawan, mga állang, mga kamelyo, asta mga asno.
36 Agad tugál dán tô sawa din na si Sara, asal igpamasusu ka batà mama na igbággayan
i Abraham katô langun ka kaduwánnan din.
37 Igtandô a katô amo ku na dì ku pakalyagán tô batà din katô bayi na Canaanhon.
38 Asal igpalónódda ikandin tun ta mga gakád din, tun ta mga rubbad katô ámmà din.
Igsugù a ébô pamasakán ku tô bayi na kalyagan katô batà din.
39 "Iginsà ku sikandin, na, 'Pamánnun ku ka dì malyag tô bayi na mákkás kanak ka mulì
a?'
40 "Igtaba sikandin, 'Duwán panaligan katô Áglangngagán na ágbánnalán ku na
patákkássán din áknikó ébô matuman tô ágdantulán nu. Kailangan angén nu tô bayi na
kalyagan katô batà ku tun ta mga gakád ku, tun ta mga rubbad katô ámmà ku.

41 Atin ka madun ka tun ta mga gakád ku asta dì dan maminág áknikó asta dì dan
patákkássán tô bayi, mému dì nu tumanán tô tandô nu kanak.'
42 "Na, tô igdunggù a géna tun ta balun, igdasalla, na mà ku, 'Áglangngagán na Manama
na ágpangadapán katô amo ku na si Abraham, atin ka mému áknikó, patuman nu tô
ágdantulán ku kannun.
43 Na, igtindággad dini ta balun. Atin ka dumunggù tô daraga ébô mangé ka wayig,
asta kumagiya kandin, na mà ku, "Pénámma yan ta tibud nu,"
44 atin ka tumaba sikandin, na mà din, "Inám ka, asta mangéya pagsik ka wayig para
katô mga kamelyo nu," madigár gó ka sikandin tô bayi na igsalin nu, Áglangngagán, ébô
kalyagan katô batà katô amo ku.'
45 "Na, róggun ágdasalla, igdunggù si Rebecca na igtiang ka tibud. Igsadun sikandin tun
ta balun asta igkangé ka wayig. Igkagiya kandin, 'Pénámma.'
46 "Igsékót din igsánnar tô tibud na igtiang din, asta igkagi sikandin, 'Óó. Inám ka, asta
mangéya pagsik ka wayig para katô mga kamelyo nu.'
"Purisu iginámma, asta igpénám din pagsik tô mga kamelyo ku.
47 Iginsà a kandin ka sadan tô ámmà din, asta igkagi sikandin, 'Si Betuel tô ámmà ku.
Si Nahor tô ámmà din, asta si Melca tô innà din.'
"Purisu igbággé ku kandin tô arites para ka idung din, asta tô duwa pangkis para ka
bállad din.
48 Iglingkóódda asta igpangadappa katô Áglangngagán. Igdurung ku sikandin na
ágpangadapán katô amo ku na si Abraham, su igtákkássanna katô Áglangngagán ébô
makadunggù a kannun asta mangéya katô bayi tikud tun ta rubbad katô kataladi katô
amo ku ébô kalyagan katô batà din mama.
49 Na, ulitiya ka kéduwan yu tô amo ku asta madigár tô lumun yu tingód kandin. Atin
ka dì mému ákniyu, ulitiya ébô kasóddóran ku ka ándin tô lumun ku."
50 Igkagi si Laban asta si Betuel, na mà dan, "Igpasóddór dán katô Áglangngagán tô
kakalyag din. Purisu dì mému méllé ké kandin.
51 Mému piddán nu si Rebecca ébô kalyagan katô batà katô amo nu, su tô gó tô
igpasóddór katô Áglangngagán áknikó."
52 Tô igdinág katô ágsarigan i Abraham tô igkagi dan, iglingkóód sikandin asta igdurung
din tô Áglangngagán.
53 Igukar din tô mga gasa, mga umpak, mga bulawan, asta mga mapputì bulawan,
asta igbággé din ki Rebecca. Duwán pagsik mga gasa na dakál é lagà na igbággé din katô
kataladi asta innà katô bayi.
54 Pángnga igbággé, igkan sikandin asta tô duma mga manubù na igtákkás kandin, asta
igdággà dan.
Tô sállám dán, igkagi tô ágsarigan, na mà din, "Atin ka mému ákniyu, pólì ad ikiyu tun ta
amo ku."
55 Asal igtaba tô kataladi asta tô innà i Rebecca, na mà dan, "Madigár ka dì nu pô
piddán sikandin sippang ka lumabé tô mga sapulù álló, yan pa mému kód panó."
56 Asal igkagi sikandin, na mà din, "Yakó ágbaring áknami, su igtuman dán katô
Áglangngagán tô ágdantulán ku dini. Atin ka mému ákniyu, pólì ad gó tun ta amo ku."
57 Igkagi sikandan, na mà dan, "Tawarán dé si Rebecca, asta sikandin tô insaán dé ka
ándin tô kakalyag din."
58 Purisu igtawar dan si Rebecca, asta iginsà dan kandin, na mà dan, "Ándin tô
kakalyag nu? Tumákkás ka kandin nigó?"
Igtaba sikandin, na mà din, "Óó, mákkássad kandin."
59 Purisu igpatákkás dan si Rebecca katô ágsarigan i Abraham asta mga kadumaan din.
Duwán tugál bayi na taganà igdóppón ki Rebecca na igtákkás kandin.

60 Tô ándà dan pa panó, igdasalan dan pa si Rebecca na madigár tô bággén ka Manama
kandin. Igkagi sikandan, na mà dan,
“Tábbé dé, mólà pa ka mému ka na kamónaan ka mga mararan karubbadan nu.
Mólà pa ka makapanalu tô mga rubbad nu tun ta langun lunsud ka mga usig dan!”
61 Na, igsaké si Rebecca asta tô duma mga gabayi katô mga kamelyo ébô tumákkás dan
katô ágsarigan i Abraham. Igpanó tô langun dan.
62 Na, igóddô si Isaac tun ta Negeb, asta mantu sikandin igulì tikud tun ta Beerla-hai-
roi.
63 Tô igsalláp dán tô álló, igsadun sikandin tun ta kinamát din ébô manó-panó.[s] Igsállág
sikandin asta igkita din na duwán mga manubù na igdunggù na igsaké ka mga kamelyo.
64 Tô igkita si Rebecca ki Isaac, igpónóg sikandin tikud tun ta kamelyo,
65 asta iginsà sikandin katô ágsarigan, na mà din, “Sadan tô manubù tun ta kinamát na
igsumar áknita?”
Igtaba sikandin, na mà din, “Amo ku sikandin.”
Purisu igtambunan i Rebecca tô báttuk din ukit ka respeto din.
66 Na, igulit tô ágsarigan ki Isaac tingód katô langun na iglumu din.
67 Igpid i Isaac si Rebecca tun dalám katô tulda na taganà igóddóan katô innà din na
si Sara. Inému din si Rebecca na sawa din, asta tuu igginawaan i Isaac sikandin. Purisu
inandà tô ranu i Isaac tingód katô innà din na inaté.

25

Tô duma rubbad i Abraham

1 Na, igkalyag puman si Abraham katô bayi na igngadanan ki Ketura.
2 Tô mga gabatà gamama i Abraham na ipamasusu i Ketura, tô gó si Simran, si Jocsan,
si Medan, si Midian, si Isbac, asta si Suas.
3 Si Jocsan tô ámmà i Seba asta i Dedan. Tô mga rubbad i Dedan, tô gó é inému na mga
Asurim, Letusim, asta Leumin.
4 Tô mga gabatà gamama i Midian, tô gó si Epa, si Eper, si Hanoc, si Abida, asta si Eldaa.
Mga rubbad i Ketura tô langun dan.
5 Si Isaac tô igbággayan i Abraham katô langun kaduwánnan din.
6 Asal tô ándà pa kamaté si Abraham, duwán igbággé din tun ta mga gabatà katô duma
mga sawa din. Igpapanó din sikandan igsadun tun ta silatan ébô makapadiyù dan tun
ta batà din na si Isaac.

Inaté si Abraham

7 Tô sábbad gatus kapittuwan lima (175) tô idad i Abraham, inaté sikandin.
8 Tô inaté sikandin, tuu dán sikandin tugál asta madigár tô kóddô din. Ikatalundug
sikandin katô mga kamónaan din na inaté.
9 Tô lawa din iglábbáng katô gabatà din na si Isaac asta si Ismael tun ta takub[t] ka
Macpela tun ta tanà dadan tun ta silatan katô lunsud ka Mamre na taganà igtigatun i
Efron na batà i Sohar na Hetihanon.
10 Tô gó tô tanà na taganà igbayadan i Abraham katô mga Hetihanon. Tô gó é
iglábbángngan i Abraham katô sawa din na si Sara.
11 Pángnga inaté si Abraham, madigár tô igbággé katô Manama tun ta batà i Abraham
na si Isaac, asta igóddô sikandin madani tun ta Beerla-hai-roi.

Mga rubbad i Ismael

12 Ni gó tô mga rubbad i Ismael na batà i Abraham na ipamasusu ki Agar na taga Ehipto
na állang i Sara.

---

[s] **24:63** 24:63 Manó-panó. Tun ta kinagiyan ka Hebreo, ánnà matayyó ka ándin tô gunayan na igsadun sikandin tun ta kinamát. [t] **25:9** 25:9 Takub, ó langob.

13 Ni gó tô ngadan katô mga gabatà i Ismael tikud tun ta tambang kaké sippang tun ta
tambang adi. Si Neabiot tô kaké, si Kedar, si Adbeel, si Mibsam,
14 si Misma, si Duma, si Masa,
15 si Hadad, si Tema, si Jetur, si Napis, asta si Kedema.
16 Tô gó é mga gabatà i Ismael, asta inému dan na mga ágpangulun katô sapulù duwa
(12) grupo. Purisu tô gó tô igngadan katô mga lunsud na igóddóan dan.
17 Tô sábbad gatus tállu pulù pittu (137) tô idad i Ismael, inaté sikandin.
18 Igóddô tô mga rubbad i Ismael tun ta kaluwagan ka banuwa tikud tun ta lunsud ka
Habila sippang tun ta Sur dadan tun ta silatan ka Ehipto tun ta Asiria. Igássa dan góddô
tun ta duma mga rubbad i Abraham.

Si Esau asta si Jacob

19 Ni gó tô tingód katô batà i Abraham na si Isaac.
20 Kappatan (40) dán tô idad i Isaac tô igkalyag sikandin ki Rebecca na batà i
Betuel na Arameanhon na góddô tun ta Mesopotamia. Si Rebecca tô tábbé i Laban na
Arameanhon.
21 Na, ándà palang batà i Rebecca. Purisu igdasal si Isaac tun ta Áglangngagán tingód
katô sawa din. Igpaminág tô Áglangngagán katô igpamuyù din. Purisu igmabáddás si
Rebecca.
22 Duwán dáppi tun ta mabataan din, asta iring na ágpadatté dan tô ándà dan pa
pamasususuwi. Igkagi si Rebecca, na mà din, "Manan ka ilumu ni kanak?"
Purisu iginsà sikandin katô Áglangngagán tingód katô dáppi.
23 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Tô dáppi tun ta mabataan nu, tô gó é mému na
kamónaan katô duwa grupo. Dì dan pasábbadé. Mému na tuu mabákkár tô sábbad grupo,
asta tô kaké batà mému na állang katô adi din."
24 Na, tô igdunggù dán tô álló ka kapamasusu, dáppi tô ipamasusu.
25 Mallutù tô una iglássut asta bulbulán tô lawa din. Purisu igngadanan dan sikandin
ki Esau.[u]
26 Tô iglássut tô adi din, igawid sikandin katô palu katô kaké din. Purisu igngadanan
sikandin ki Jacob.[v] Kannámman (60) dán tô idad i Isaac tô kapamasusu kandan.
27 Tô igmallaki dán tô duwa dan, katig si Esau ágpangággut, asta inalayun sikandin
ágtalap tun ta kabánnássan. Asal ágtónnók si Jacob, asta góddô sikandin tun ta tulda.
28 Tuu igginawa si Isaac ki Esau, su kakalyag din kannán tô mga mannanap ka
kabánnássan na ágkaggut i Esau. Asal tuu igginawa si Rebecca ki Jacob.
29 Duwán álló na iglággà si Jacob ka mallutù gulay. Igdunggù si Esau tikud tun ta
kabánnássan, asta tuu ágballusán sikandin.
30 Igkagi sikandin ki Jacob, na mà din, "Bággayiya katô mallutù gulay, su tuuwa
igballus!" (Purisu duwán duma ngadan i Esau na si Edom.[w])
31 Igkagi si Jacob, na mà din, "Duwán bággén ku áknikó ka bággayanna ikuna katô
ágpulusán na tanggapán nu ka maté tô ámmà ta, su sikuna tô tambang kaké batà din."
32 Ignunug si Esau, na mà din, "Óó. Ándà palang pulusán ku ka matéya tingód kani
ballus ku."
33 Igkagi si Jacob, na mà din, "Kailangan una ka pa tandô."
Purisu igtandô si Esau na bággén din ki Jacob tô ágpulusán na bággén katô ámmà dan
tun ta tambang kaké batà din.
34 Purisu duwán pan asta iglággà mallutù gulay na igbággé i Jacob ki Esau. Pángnga
igkan asta iginám si Esau, igpanó sikandin. Tun ta panámdám din, iring na ándà lagà
katô ágpulusán na bággén katô ámmà din tun ta tambang kaké batà din.

---

u **25:25** 25:25 Tô kóbadan katô ngadan Esau, "bulbulán." v **25:26** 25:26 Tô kóbadan katô ngadan Jacob, "igawid katô palu" asta "áglimbung." w **25:30** 25:30 Tô kóbadan katô ngadan Edom, "mallutù."

26

Si Isaac asta si Abimelec

1 Na, duwán puman ballus tun ta Canaan. Ássa tô ballus na igdunggù ki Abraham.
Igsadun si Isaac tun ta banuwa i Abimelec na harì katô mga Filistihanon tun ta lunsud
ka Gerar.
2 Tô gó é igsadunan din, su igpakita tô Áglangngagán ki Isaac, asta igkagi sikandin, na
mà din, "Yaka ágsadun tun ta Ehipto. Óddô ka tun ta banuwa na tádduán ku áknikó.
3 Atin ka móddô ka dini, tumabangnga áknikó, asta madigár tô bággén ku áknikó. Tô
kaluwagan kani banuwa tô bággén ku áknikó asta tun ta mga rubbad nu, su tumanán ku
tô igtandô ku katô ámmà nu na si Abraham.
4 Imun ku na tuu marapung tô mga rubbad nu, iring na karapungan katô mga karani
tun ta langit. Bággén ku kandan tô kaluwagan kani banuwa. Madigár tô bággén ku tun
ta langun manubù ka banuwa ukit katô mga rubbad nu.
5 Tô gó é imun ku su igbánnal si Abraham kanak. Igbánnal sikandin katô langun sugù
ku, mga kagi ku, asta mga igtinurù ku kandin."
6 Purisu igóddô si Isaac tun ta Gerar.
7 Iginsà tô mga gamama na taga Gerar tingód katô sawa din, asta igtaba sikandin, na
mà din, "Tábbé ku sikandin."
Ándà din uliti na taladuma dan, su imáddangan sikandin. Panámdám din na matayan
sikandin katô mga gamama ébô agón dan si Rebecca, su tuu madigár tô bónnóng din.
8 Tô itagad-tagad dán tô kóddô i Isaac tun ta Gerar, igsállág si Abimelec na harì katô
mga Filistihanon, asta igkita din si Isaac asta si Rebecca na igpakápkáppé.
9 Purisu igpatawar din si Isaac, asta igkagi sikandin, na mà din, "Sawa nu kannê
sikandin. Manan ka igkagi ka na tábbé nu sikandin?"
Igtaba si Isaac, na mà din, "Su panámdám ku na matayanna ka kumagiya na sawa ku
sikandin."
10 Igkagi si Abimelec, na mà din, "Madat tô iglumu nu áknami, su atin ka duwán sakup
ku na iglayuk katô sawa nu, dungguan ké ka supak ka Manama ukit áknikó."
11 Purisu igkagi si Abimelec katô langun sakup din, na mà din, "Atin ka duwán
lumumu ka madat kani manubù ni asta sawa din, tô gó é matayan."
12 Tô ámmé tô, igpamula si Isaac tun ta Gerar, asta igkáttu sikandin ka ginatus-gatus,
su madigár tô igbággé katô Áglangngagán kandin.
13 Inalayun idugangan tô kaduwánnan din sippang ka tuu dán iduwánnan sikandin.
14 Tuu marapung tô mga karnero, mga baka, asta mga állang din. Purisu isabuan tô
mga Filistihanon kandin,
15 asta igtambunan dan tô langun balun na taganà igpakali katô ámmà din na si
Abraham tô ándà pa sikandin kamaté.
16 Na, igkagi si Abimelec ki Isaac, na mà din, "Iwà ka tikud dini áknami, su inému kad
tuu mabákkár ka tandingán áknami."
17 Purisu igpanó si Isaac, igalin sikandin tun ta kapattadan ka Gerar, asta igóddô
sikandin.
18 Igpakali din puman tô mga balun na taganà igpakali katô ámmà din, su igtambunan
katô mga Filistihanon pángnga inaté si Abraham. Igngadanan i Isaac tô mga balun
magunawa katô igngadan katô ámmà din.
19 Igkali tô mga állang i Isaac ka mantu balun tun ta kapattadan, asta duwán wayig na
igsánnáp.
20 Asal igpapulé tô mga taradóppón na taga Gerar asta tô mga taradóppón i Isaac, asta
igkagi tô mga taga Gerar, na mà dan, "Áknami ni wayig ni."

Purisu igngadanan i Isaac tô balun na Esec,[x] su igpapuléy dan.
21 Na, igkali puman tô mga állang din ka ássa balun. Asal igapul puman tô taga Gerar
kandan tingód katô balun. Purisu igngadanan i Isaac tô balun na Sitna.[z]
22 Na, igalin si Isaac, asta duwán ássa balun na igpakali din. Ándà dan dán apul. Purisu
igngadanan din tô balun na Rehobut,[a] su igkagi sikandin, na mà din, "Nángngà dán tô
lugar na igbággé katô Áglangngagán áknita, asta madigár dán tô kóddô ta dini."
23 Igalin puman si Isaac, asta igsadun sikandin tun ta Berseba.
24 Tô dukilám dán, igpakita tô Áglangngagán kandin, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Sakán tô Manama na ágpangadapán katô ámmà nu na si Abraham. Yaka ágkamáddangan,
su ágtákkássan ku sikuna. Madigár tô bággén ku áknikó, asta imun ku na tuu marapung
tô mga rubbad nu, su tô gó é igtandô ku ki Abraham na igbánnal kanak."
25 Igimu i Isaac tô ággóbbówanan ka mannanap na ágbággén tun ta Áglangngagán, asta
igpangadap sikandin katô Áglangngagán. Igóddô si Isaac, asta igkali tô mga állang din ka
balun.
26 Na, igahà si Abimelec ki Isaac. Igdunggù sikandin tikud tun ta Gerar. Igpatákkás din
tô tarausay na si Ahusa asta tô ágpangulun ka mga sundalo din na si Picol.
27 Igkagi si Isaac, na mà din, "Dángngan isókówanna ikiyu, asta igpéwà a ikiyu. Purisu
manan ka igsadun kó dini kanak?"
28 Igtaba sikandan, na mà dan, "Igsadun ké dini su isóddóran dé na inalayun ka
ágtabangan katô Áglangngagán. Purisu panámdám dé na madigár ka pasaboté ki. Kakalyag
dé na tumandô ka áknami
29 na dì ka dumadat áknami, iring na ándà ké dadat áknikó. Madigár tô iglumu dé áknikó,
asta masuné[b] tô ginawa dé tô igpanó ka. Isóddóran dé na madigár tô ágbággén katô
Áglangngagán áknikó."
30 Na, igpému i Isaac tô kalimudan, asta igkan dan asta iginám dan.
31 Tô sállám dán, igpasaboté dan, asta igpapanó dan i Isaac na masuné tô ginawa dan
langun.
32 Tô álló tô, igdunggù tô mga állang i Isaac, asta igulit dan kandin tingód katô mantu
balun na igkali dan. Igkagi sikandan, na mà dan, "Duwán gó wayig!"
33 Purisu igngadanan i Isaac tô balun na Seba,[c] asta sippang ákngannì ágngadanan tô
lunsud dutun na "Berseba."[d]

Mga sawa i Esau

34 Tô kappatan (40) dán tô idad i Esau, igkalyagan din si Judita na batà i Beeri na
Hetihanon. Igkalyagan din si Basimat na batà i Elon na Hetihanon.
35 Tuu iranu si Isaac asta si Rebecca tingód katô duwa ikóddô kandan.

27

Igdasal si Isaac para ki Jacob

1 Na, tuu dán tugál si Isaac, asta dì dán ágkita. Igtawar din tô tambang kaké batà din na
si Esau, na mà din, "Esau."
Igtaba si Esau, na mà din, "Kannunna, Ámmà."
2 Igkagi si Isaac, na mà din, "Tugállad, asta masiggad maté.
3 Na, kangé nu tô panà nu, asta sadun ka tun ta kabánnássan ébô mangággut ka.

---

x **26:20** 26:20a Tô kóbadan katô ngadan Esec, "papulé." y **26:20** 26:20b Igpapulé, ó naglalis. z **26:21** 26:21 Tô kóbadan katô ngadan Sitna, "pasókówé." a **26:22** 26:22 Tô kóbadan katô ngadan Rehobut, "nángngà lugar." b **26:29** 26:29 Masuné, ó masunay (kalinaw). c **26:33** 26:33a Tô kóbadan katô ngadan Seba, "pasaboté." d **26:33** 26:33b Tô kóbadan katô ngadan Berseba, "balun katô pasaboté."

4 Óméng ka katô ákkud na duwán madigár nanam iring katô tuu ku ágkadigárran ébô
kannán ku tô diya pa maté, su dumasalla ébô madigár tô bággén katô Áglangngagán
áknikó.”
5 Róggun igkagi si Isaac ki Esau, igdinág i Rebecca tô igkagi din. Tô igpanó si Esau ébô
mangággut,
6 igkagi si Rebecca katô batà din na si Jacob, na mà din, “Na, igdinág ku géna tô igkagi
katô ámmà nu tun ta kaké nu na si Esau.
7 Igkagi sikandin, ‘Pangággut ka asta óméng ka katô ákkud na duwán madigár nanam
ébô kannán ku tô diya pa maté, su dumasalla ébô madigár tô bággén katô Áglangngagán
áknikó.’
8 “Na, bánnal nu ni sugù ku áknikó.
9 Sadun ka tun ta mga mannanap, kangé nu tô duwa malambù nati ka kambing, asta
sakán tô móméng katô duwán madigár nanam iring katô tuu ágkadigárran katô ámmà nu.
10 Sikuna tô mid katô ágkakan tun ta ámmà nu ébô sikuna tô bággayan ka madigár ka
dumasal sikandin ka dì pa maté.”
11 Asal igkagi si Jacob katô innà din, na mà din, “Bulbulán si Esau, asal sakán ánnà
bulbulán.
12 Atin ka sapunna katô ámmà ku, kasóddóran din na iglimbungan ku sikandin. Purisu
ándà ágpulusán na tanggapán ku, asal padungguanna baling ka kadattan.”
13 Igkagi tô innà din, na mà din, “Atin ka dumunggù tô kadattan, sakán tô dungguan.
Bánnal nu ni sugù ku! Kangé nud tô mga kambing!”
14 Purisu igkangé i Jacob tô mga kambing asta igpid din tun ta innà din. Igóméng tô
innà din katô duwán madigár nanam iring katô ágkadigárran i Isaac.
15 Igkangé i Rebecca tô madigár umpak i Esau na igtagù tun ta balé, asta igpómpak din
ki Jacob.
16 Igtagù din tô kindal ka kambing tun ta bállad asta alig i Jacob.
17 Igbággé din ki Jacob tô madigár ágkakan asta tô pan na igimu din.
18 Igsadun si Jacob tun ta ámmà din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ámmà.”
Igkagi si Isaac, na mà din, “Óó, sadan ka batai?”
19 Igtaba si Jacob, na mà din, “Sakán tô tambang kaké batà nu na si Esau. Igbánnal ku
tô igsugù nu kanak. Ánnó ka, asta kan ka kani na igpid ku asta dasal ka ébô madigár tô
bággén katô Áglangngagán kanak.”
20 Iginsà si Isaac, na mà din, “Esau, manan ka ándà ka kadugé katô kapangággut nu?”
Igtaba si Jacob, na mà din, “Igtabanganna katô Áglangngagán na Manama na
ágpangadapán nu.”
21 Na, igkagi si Isaac ki Jacob, na mà din, “Padani ka kanak, su sumapuwa áknikó ébô
kasóddóran ku na bánnal ka gó batà ku na si Esau.”
22 Igpadani si Jacob katô ámmà din, asta igsapu si Isaac kandin. Igkagi si Isaac, na mà
din, “Agad iring na kagi i Jacob tô kagi nu, asal iring na bállad i Esau tô bállad nu.”
23 Ándà din kilalayi si Jacob, su bulbulán tô bállad din iring na bállad i Esau. Purisu
igdasal si Isaac ébô madigár tô bággén ka Manama kandin.
24 Iginsà si Isaac, na mà din, “Bánnal na sikuna tô batà ku na si Esau?”
Igtaba si Jacob, na mà din, “Óó.”
25 Igkagi si Isaac, na mà din, “Bággayiya katô ágkakan. Kumanna, asta dumasalla ébô
madigár tô bággén katô Áglangngagán áknikó.”
Purisu igbággé i Jacob tô ágkakan tun kandin, asta igkan si Isaac. Igbággé i Jacob tô
bino, asta iginám si Isaac.
26 Na, igkagi si Isaac, na mà din, “Esau, padani ka, asta adák ka kanak.”

27 Igpadani si Jacob asta igadák katô ámmà din. Tô ingadággan i Isaac tô umpak i Esau,
igdasal sikandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Madigár tô ngadág kani batà ku, iring
katô ngadág ka tanà na igpalambù katô Áglangngagán!
28 Mólà pa ka bággayan ka katô Manama katô tanà na malambù asta inalayun
ágkalámmás ka udan ébô dakál tô káttun nu, asta ébô dakál tô bino na imun nu.
29 Mólà pa ka marapung tô mga grupo na mému állang nu.[e] Mólà pa ka marapung tô
mga manubù na lumingkóód tun áknikó. Mólà pa ka mangulu ka tun ta langun kataladi
nu. Mólà pa ka bánnalán ka katô langun gabatà katô innà nu. Supakan ka Manama tô
langun manubù na dumadat áknikó, asal madigár tô bággén ka Manama tun ta langun
manubù na mággé ka madigár tun áknikó!”
30 Pángnga igdasal si Isaac asta róggun igpanó si Jacob, igdunggù si Esau tikud tun ta
kapangággut din.
31 Igóméng pagsik sikandin katô duwán madigár nanam, asta igpid din tun ta ámmà
din. Igkagi si Esau, na mà din, “Ámmà, ánnó kad asta kan kad kani ágkakan na igpid ku
ébô dumasal ka na madigár tô bággén katô Áglangngagán kanak.”
32 Iginsà si Isaac, na mà din, “Sadan ka batai?”
Igtaba si Esau, na mà din, “Sakán gó tô tambang kaké batà nu na si Esau.”
33 Na, tuu igkárkár si Isaac su isalábbuan. Iginsà sikandin, na mà din, “Atin ka sikuna
si Esau, sadan tô igóméng katô ákkud géna asta igpakan kanak? Tô ándà ka pa dunggù,
igkanna, asta igdasallad ébô madigár tô bággén ka Manama kandin, asta dì dán mému
umanán ku.”
34 Tô igdinág dán si Esau katô igkagi katô ámmà din, tuu igsággó sikandin asta
igdarawit. Igkagi sikandin, na mà din, “Ámmà, dasal ka ébô madigár pagsik tô bággén
katô Manama kanak!”
35 Asal igkagi si Isaac, na mà din, “Iglimbunganna katô adi nu, asta igagó din dán tô
dasalán ku pád para áknikó.”
36 Igkagi si Esau, na mà din, “Nángngà tô pagngadan ki Jacob,[f] su makaduwa dán
sikandin iglimbung kanak. Dángngan igagó sikandin katô ágpulusán na tanggapán katô
tambang kaké batà nu ka maté ka, asta igagó din dán tô madigár na bággén pád ka
Manama kanak. Asal duwán pa basì madigár na mému dasalán nu ébô bággén katô
Manama kanak?”
37 Igtaba si Isaac, na mà din, “Na, igdasallad ébô mému sikandin na pangulu nu, asta
mému na mga állang din tô langun gakád din. Igdasallad tun ta Áglangngagán ébô dakál
tô káttun din asta dakál tô bino din. Ándà dán palang madigár na dasalán ku ébô bággén
katô Áglangngagán áknikó.”
38 Igkagi si Esau, na mà din, “Ámmà, ándà dán ássa madigár na bággén ka Manama
kanak? Ámmà, dasal ka ébô madigár pagsik tô bággén ka Manama kanak!”
Asta igsággó si Esau.
39 Na, igkagi si Isaac, na mà din, “Móddô ka tun ta tanà na ándà kalambuan asta ándà
udan.
40 Kailangan gamitán nu tô laniban ébô duwán kantayan nu. Mému ka na állang katô
adi nu. Asal ka matu ka kandin, makéwà ka tikud tun ta pagpangulu din áknikó.”

Igpalaguy si Jacob tun ki Laban

41 Tuu isókó si Esau ki Jacob su igagó sikandin katô madigár na bággén kandin. Igplano
si Esau, na mà din, “Dì madugé, maté dán tô ámmà ku. Atin ka mapángnga lábbángngán
sikandin, matayan ku si Jacob.”

---

e **27:29** 27:29 Mému állang nu asta állang ka mga rubbad nu. Magunawa pagsik tun ta Genesis 27:39,40.

f **27:36** 27:36 Tô kóbadan katô ngadan Jacob, “igawid katô palu” asta “áglimbung.” Ahaán tô Genesis 25:26.

42 Asal duwán igulit ki Rebecca tingód katô plano i Esau. Purisu igtawar din si Jacob,
asta igkagi sikandin, na mà din, "Ágplano si Esau mimmaté áknikó ébô sulian ka.
43 Purisu tuman nu ni sugù ku áknikó. Palaguy ka, asta sadun ka tun ta kataladi ku na
si Laban tun ta Haran.
44 Óddô ka tun kandin sippang ka mandà tô sókó katô kataladi nu.
45 Atin ka kalingawan din dán tô iglumu nu kandin, pakangén ku sikuna ébô makólì
ka dini. Kailangan miwà kad, su dì mému ka kamatayanna ka duwa gabatà ku dalám
dád ka sábbad álló."
46 Igkagi si Rebecca ki Isaac, na mà din, "Tuu mahirap tô kóddô ku tingód katô mga
ikóddô áknita na Hetihanon. Atin ka duwán Hetihanon na kalyagan i Jacob iring kani
duwa sawa i Esau, tuu pa madigár ka matéyad!"

28

1 Purisu igtawar si Isaac ki Jacob, asta igdasal sikandin ébô madigár tô bággén katô
Manama kandin. Igkagi sikandin ki Jacob, na mà din, "Yaka ágkalyag ka bayi na
Canaanhon.
2 Sadun ka baling tun ta Mesopotamia tun ta pamilya katô apù nu na si Betuel.
Madigár ka kalyagan nu tô batà katô amayánnán nu na si Laban.
3 Mólà pa ka madigár tô bággén katô Tuu Matulus Manama áknikó, asta imun din na
marapung tô mga rubbad nu ébô mému ka na kamónaan katô marapung mga grupo ka
manubù.
4 Mólà pa ka tumanán katô Manama tô igtandô din ki Abraham ébô matigatun nu asta
katô mga rubbad nu ni tanà na igóddóan ta, su ni gó tô tanà na igtandô ka Manama ki
Abraham!"
5 Na, igpapanó i Isaac si Jacob, asta igsadun sikandin tun ta Mesopotamia sippang tun
ki Laban na batà i Betuel na Arameanhon. Si Laban tô kataladi i Rebecca na innà i Jacob
asta i Esau.
6 Na, igulitan si Esau na igdasal si Isaac ébô madigár tô bággén ka Manama ki Jacob asta
igpasadun din si Jacob tun ta Mesopotamia ébô kumalyag sikandin. Igulitan si Esau na
maggát igkagi si Isaac ki Jacob na dì mému kalyagan din tô bayi Canaanhon.
7 Ikasóddór si Esau na igtuman si Jacob katô ámmà asta innà din, asta igsadun sikandin
tun ta Mesopotamia.
8 Agad duwán dán duwa sawa i Esau, asal tô ikasóddór sikandin na ándà kadayawi tô
ámmà din tingód katô mga gabayi na Canaanhon,
9 igsadun sikandin tun ta amayánnán din na si Ismael na batà i Abraham, asta
igkalyagan din tô batà i Ismael na si Mahalat na adi i Neabiot.

Igtagénáp si Jacob tun ta Betel

10 Tô igpanó si Jacob tikud tun ta Berseba, igsadun sikandin tun ta Haran.
11 Asal idukilámman sikandin tun ta dalan. Purisu igdággà sikandin tun ta tanà ébô
tumudug, asta batu tô iggulunan din.
12 Igtagénáp sikandin. Igkita din tô tété na igpatindág tun ta tanà asta igdunggù tun ta
langit. Marapung tô mga panaligan na ágpénék asta ágpónóg!
13 Igkita din tô Áglangngagán na igtindág tun datas, asta igkagi sikandin ki Jacob, na mà
din, "Sakán tô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô apù nu na si Abraham,
asta ámmà nu na si Isaac. Ni tanà na igdággaan nu, tô gó é bággén ku áknikó asta tun ta
mga rubbad nu.
14 Imun ku na marapung tô mga rubbad nu sippang ka dì dan méyap, iring na mga
barukbuk ka tanà. Matalap tô mga rubbad nu tun ta kaluwagan kani banuwa agad ánda
kitanán nu. Madigár tô bággén ku tun ta langun manubù nit banuwa ukit áknikó asta
mga rubbad nu.

15 Na, dumuma a gó áknikó, asta dóppónan ku gó sikuna agad ánda é sadunan nu. Sakán
tô pólì áknikó nit tanà ni, su inalayunna dumuma áknikó sippang ka tumanán ku tô
langun katô igtandô ku áknikó.”
16 Na, ikannó si Jacob, asta igkagi sikandin, na mà din, “Kannun gó tô Áglangngagán ta
lugar ni, asal ándà ku kasóddóri.”
17 Imáddangan sikandin, asta igkagi, na mà din, “Makamáddang ni lugar ni, su ni gó tô
balé katô Manama! Kannun tô sállat tun ta langit!”
18 Tô sállám dán, igkangé i Jacob tô batu na iggulunan din, asta igpatindág din ébô imun
din na kasampáttan batu.[g] Igbusbusan din tô batu ka langis ka olibo, su igimu din na
ágpangadapanan din katô Manama.
19 Igngadanan din tô lugar na Betel.[h] Asal taganà igngadanan na Luz tô lugar tô.
20 Igtandô si Jacob katô Manama, na mà din, “Atin dumuma ka asta ágbanté ka kanak
tun ta panawan ku, asta mággé ka kanak ka ágkakan asta umpakán
21 sippang mulì a tun ta balé katô ámmà ku na ándà makadadat kanak, sikuna na
Áglangngagán tô inalayun ku gó pangadapán.
22 Ni batu na igpatindág ku imun ku na balé nu, asta bággén ku áknikó tô ikasapulù
katô langun ka kaduwánnan na bággén nu kanak.”

29

Igdunggù si Jacob tun ki Laban

1 Na, igpanayun si Jacob sippang ka igdunggù sikandin tun ta tanà na igóddóan katô
mga manubù dadan tun ta silatan.
2 Igkita din tô balun na madiyù tun ta lunsud, asta duwán tállu grupo ka mga karnero
na igdággà madani tun ta balun. Ilimud tô mga karnero su minám dan. Asal duwán
dakál batu na pagtambun katô balun.
3 Atin ágkalimud dán tô langun karnero, áglilidán katô mga taradóppón tô batu tikud
tun ta bóbbó katô balun, asta ágkangé dan ka wayig ébô minám tô mga karnero. Pángnga
iginám, tambunan dan puman tô balun.
4 Iginsà si Jacob katô mga taradóppón, na mà din, “Mga rarak ku, ánda kó tikud?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Taga Haran ké.”
5 Iginsà si Jacob, na mà din, “Igkilala kó ki Laban na apù i Nahor?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó. Igkilala ké kandin.”
6 Iginsà si Jacob, na mà din, “Madigárrù tô kóddô din?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Madigárrù. Na, yan dán gó tô batà din bayi na si Raquel
na ágpid katô mga karnero!”
7 Igkagi si Jacob, na mà din, “Na, mallayat pa tô álló. Ándà pa dunggù tô oras ka
kalimud katô mga karnero. Madigár ka pénámmán yu tô mga karnero asta pasabsabán
yu puman.”
8 Igtaba sikandan, na mà dan, “Dì pa mému pénámmán dé tô mga karnero. Atin ka
malimud dán tô langun, lilidán dé tô batu tikud tun ta bóbbó katô balun, asta pénámmán
dé tô mga karnero.”
9 Róggun ágkagi si Jacob kandan, igdunggù si Raquel na igpid katô mga karnero katô
ámmà din, su sikandin tô taradóppón.
10 Tô igkita i Jacob si Raquel na ágpid katô mga karnero i Laban na amayánnán i Jacob,
igsadun sikandin tun ta balun, iglilid din tô batu na igtambun katô balun, igkangé din
tô wayig, asta igpénám din tô mga karnero katô amayánnán din.
11 Igadák si Jacob ki Raquel asta igsággó tingód ka dayó din.

---

g **28:18** 28:18 Kasampáttan batu, ó monomento.

h **28:19** 28:19 Tô kóbadan ka Betel, “balé katô Manama.”

12 Igkagi sikandin ki Raquel, na mà din, “Bataánnánna katô ámmà nu, su tábbé din si
Rebecca tô innà ku.”
Purisu igpalaguy si Raquel igulì, asta igulit sikandin katô ámmà din.
13 Tô ikasóddór si Laban na igdunggù tô bataánnán din na si Jacob, igsékót sikandin
igsumar. Igkápkáppan din si Jacob, asta igadákkan din. Igpid din si Jacob tun ta balé din.
Igulit si Jacob ki Laban tingód katô langun na ilumu.
14 Igkagi si Laban, na mà din, “Bánnal gó na bataánnán ku sikuna!”
Igóddô si Jacob tun ki Laban dalám ka sábbad bulan.

Igkalyag si Jacob ki Lea asta ki Raquel

15 Na, igkagi si Laban ki Jacob, na mà din, “Agad bataánnán ku sikuna, asal dì mému
lumumu ka dini kanak na ándà tandan ku áknikó. Purisu ulitiya ka ándin tô tandan ku
áknikó.”
16 Na, duwa tô gabatà daraga i Laban. Si Lea tô kaké, asta si Raquel tô adi.
17 Agad madigár ágsállággán tô mata i Lea, asal tuu pa madigár é lawa i Raquel, asta
tuu madigár ágsállággán é bónnóng din.
18 Dakál gó tô ginawa i Jacob ki Raquel. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Lumu-
muwa dini áknikó ka pittu ámmé ka pakalyagan nu kanak tô batà nu adi na si Raquel.”
19 Igkagi si Laban, na mà din, “Madigár gó ka sikuna tô pakalyagán ku kandin, su
sikuna tô tuu madigár ka tandingán katô duma mga manubù na kumalyag pád kandin.
Na, óddô ka dini, asta lumu ka dini kanak.”
20 Purisu iglumu si Jacob ka pittu ámmé ébô kalyagan din si Raquel. Asal tun ta
panámdám i Jacob, iring na pira dád álló tô kadugayan, su tuu dakál tô ginawa din ki
Raquel.
21 Tô iglabé dán tô pittu ámmé, igkagi si Jacob ki Laban, na mà din, “Na, bággé nu tô
batà nu kanak ébô mému dán sawa ku, su ituman dán tô pittu ámmé.”
22 Purisu igpému i Laban tô dakál kalimudan, asta igpalimud din tô langun manubù
na igóddô dutun.
23 Asal tô dukilám dán, ánnà si Raquel tô igpid i Laban tun ki Jacob, asal si Lea, asta
sikandin tô iglayukan i Jacob.
24 (Igbággé i Laban ki Lea tô állang din bayi na si Zilfa ébô tumabang kandin.)
25 Na, tô sállám dán, igkita i Jacob na si Lea kannê tô iglayukan din. Purisu igésà
sikandin katô ugang din, na mà din, “Madat ni iglumu nu kanak! Si Raquel tô igtandô
nu kanak tingód katô lumu ku. Manan ka iglimbung ka kanak?”
26 Igtaba si Laban, na mà din, “Duwán ágkémun dé na dì mému pakalyagan tô adi
daraga ka dì pa unan pakalyagan tô kaké.
27 Angat ka ka sábbad linggo sippang ka mapángnga tô kalimudan ka kasal nu ki Lea,
asta bággén ku pagsik áknikó tô adi din na si Raquel. Asal kailangan lumumu ka puman
kanak ka pittu pa ámmé.”
28 Na, ignunug si Jacob. Tô ipángnga dán tô sábbad linggo katô kasal i Jacob ki Lea,
igbággé i Laban tô batà din na si Raquel ki Jacob ébô mému na sawa din.
29 (Igbággé i Laban ki Raquel tô állang din bayi na si Bilha ébô tumabang kandin.)
30 Iglayuk pagsik si Jacob ki Raquel, asta dakál pa tô ginawa i Jacob ki Raquel ka
tandingán ki Lea. Iglumu si Jacob tun ki Laban ka pittu pa ámmé.

Mga gabatà i Jacob

31 Tô ikasóddór tô Áglangngagán na délák tô ginawa i Jacob ki Lea, igpabatà din si Lea,
asal ándà palang batà i Raquel.

32 Igmabáddás si Lea asta igpamasusu sikandin ka batà mama. Igkagi sikandin, na mà din, “Igkita katô Áglangngagán tô kahirapan ku. Na, ginawaannad pád katô duma ku.” Purisu igngadanan din tô batà din ki Ruben.[i]
33 Igmabáddás puman si Lea, asta igpamasusu puman sikandin ka batà mama. Igkagi sikandin, na mà din, “Igbággayanna puman katô Áglangngagán kani batà, su igdinág din na délák tô ginawa katô duma ku kanak.” Purisu igngadanan din tô batà din ki Simeon.[j]
34 Igmabáddás puman si Lea, asta igpamasusu puman sikandin ka batà mama. Igkagi sikandin, na mà din, “Ginawaannad basì katô duma ku, su igpamasususuwad kani tállu gabatà din gamama.” Purisu igngadanan din tô batà din ki Levi.[k]
35 Igmabáddás puman si Lea, asta igpamasusu puman sikandin ka batà mama. Igkagi sikandin, na mà din, “Durungán kud tô Áglangngagán.” Purisu igngadanan din tô batà din ki Juda.[l] Pángnga igpamasusu si Lea ki Juda, ándà pa puman sikandin batà.

30

1 Asal ándà palang batà na ipamasusu i Raquel. Purisu isabuan sikandin katô kaké din. Igkagi sikandin ki Jacob, na mà din, “Atin ka diya ikuna pabataán, matéya!”
2 Isókó si Jacob ki Raquel, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ánnà a Manama! Sikandin tô ándà pabatà áknikó.”
3 Igkagi si Raquel, na mà din, “Bággén ku áknikó tô állang ku na si Bilha. Layuk ka kandin ébô duwán pamasusun din na mému mga gabatà ku ukit kandin.”
4 Purisu igbággé i Raquel tô állang din na si Bilha ki Jacob ébô imun na sawa din. Tô igpalayuké dan,
5 igmabáddás si Bilha, asta igpamasusu sikandin ka batà mama.
6 Igkagi si Raquel, na mà din, “Inéduwan tô Manama kanak. Igpaminág sikandin katô igpamuyù ku, asta igbággayanna ikandin kani batà mama!” Purisu igngadanan i Raquel tô batà ki Dan.[m]
7 Igmabáddás puman si Bilha, asta igpamasusu sikandin katô ikaduwa batà din mama.
8 Igkagi si Raquel, na mà din, “Sakán asta tô kaké ku, igpamatayé ké dángngan, asal áknganni italu kud sikandin.” Purisu igngadanan i Raquel tô batà ki Neftali.[n]
9 Na, tô ikapanámdám si Lea na ándà puman sikandin batà, igbággé din tô állang din na si Zilfa ki Jacob ébô mému na sawa din.
10 Igmabáddás si Zilfa, asta igpamasusu sikandin ka batà mama.
11 Igkagi si Lea, na mà din, “Igtabanganna katô Manama!” Purisu igngadanan i Lea tô batà ki Gad.[o]
12 Duwán ikaduwa batà mama i Jacob na igpamasusu ki Zilfa.
13 Igkagi si Lea, na mà din, “Tuuwa idayawan! Kumagi dán tô duma mga gabayi na tuuwa idayawan.” Purisu igngadanan i Lea tô batà ki Aser.[p]
14 Na, tun ta timpo ka kakáttu ka trigo, igsadun si Ruben tun ta kinamát, asta igkita din tô mga sigbát na ágngadanan mandragora na ágkannán ka mga gabayi ébô matà dan. Igpid din tô mga mandragora tun ta innà din na si Lea. Igkagi si Raquel ki Lea, na mà din, “Bággayiya katô mga mandragora na igpid katô batà nu.”
15 Igkagi si Lea, na mà din, “Igagó nu gó tô duma ku. Agón nud puman tô mga mandragora na igpid katô batà ku?”

---

[i] **29:32** 29:32 Tô ngadan Ruben, iring katô kagi ka Hebreo, “duwán gó batà mama” ó “igkita din tô kahirapan ku.”
[j] **29:33** 29:33 Tô ngadan Simeon, iring katô kagi ka Hebreo, “ágdinág.” [k] **29:34** 29:34 Tô ngadan Levi, iring katô kagi ka Hebreo, “Ginawa.” [l] **29:35** 29:35 Tô ngadan Juda, iring katô kagi ka Hebreo, “kadurung.” [m] **30:6** 30:6 Tô ngadan Dan, iring katô kagi ka Hebreo, “inéduwan.” [n] **30:8** 30:8 Tô ngadan Neftali, iring katô kagi ka Hebreo, “igpanalu.” [o] **30:11** 30:11 Tô ngadan Gad, iring katô kagi ka Hebreo, “igtabangan.” [p] **30:13** 30:13 Tô ngadan Aser, iring katô kagi ka Hebreo, “kadayawan.”

Igkagi si Raquel, na mà din, “Na, bággé nu kanak tô mga mandragora, asta sikuna tô
palayukan ku ki Jacob kani ka dukilám.”
16 Na, tô igsalláp dán tô álló, igulì si Jacob tikud tun ta kinamát. Igsumar si Lea kandin,
asta igkagi sikandin, na mà din, “Kailangan lumayuk ka kanak ni dukilám, su duwán
mga mandragora na igkita katô batà ku, asta tô gó tô igbayad ku ki Raquel ébô lumayuk
ka kanak.”
Purisu si Lea tô iglayukan i Jacob ka dukilám.
17 Igpaminág ka Manama tô dasalán i Lea. Purisu igmabáddás sikandin, asta igpama-
susu ka ikalima batà mama i Jacob.
18 Igkagi si Lea, na mà din, “Duwán ágpulusán na igbággé ka Manama kanak su igbággé
ku tô állang ku ki Jacob ébô imun sawa din.” Purisu igngadanan i Lea tô batà din ki
Isacar.[q]
19 Igmabáddás puman si Lea, asta igpamasusu sikandin ka ikannám batà mama i
Jacob.
20 Igkagi si Lea, na mà din, “Tuu madigár tô igbággé katô Manama kanak. Purisu
pabantugánna basì katô duma ku, su ánnám dán tô gabatà din gamama na igpamasusu
ku.” Purisu igngadanan i Lea tô batà din ki Zabulon.[r]
21 Igpamasusu pagsik si Lea ka batà bayi, asta igngadanan din tô batà ki Dina.
22 Inéduwan tô Manama ki Raquel, igpaminág ka Manama tô dasalán din, asta igpabatà
ka Manama sikandin.
23 Igmabáddás si Raquel, asta igpamasusu ka batà mama. Igkagi sikandin, na mà din,
“Igkangé dán katô Manama tô kayyaan ku.
24 Mólà pa ka dugangan katô Ághlangngagán ni batà ku mama.” Purisu igngadanan i
Raquel tô batà din ki Jose.[s]

Igpasaboté si Jacob asta si Laban

25 Na, pángnga ipamasusu si Jose, igkagi si Jacob ki Laban, na mà din, “Kakalyag ku na
mulì ad tun ta igpamasusuwan kanak.
26 Papanó kad kanak, tô mga sawa ku, asta tô mga gabatà ku, su sikandan gó tô bullas
katô lumu ku para áknikó. Isóddóran nu na madigár tô igpulus nu ukit katô lumu ku para
áknikó.”
27 Igkagi si Laban, na mà din, “Atin ka duwán kédu nu kanak, óddô ka pa dini. Yaka pa
ágpanó, su ukit katô salamangka isóddóran ku na madigár tô igbággé katô Ághlangngagán
kanak tingód katô kóddô nu dini.
28 Agad ándin tô kakalyag nu, tô gó é tandan ku áknikó.”
29 Igkagi si Jacob, na mà din, “Isóddóran nu na madigár tô kalumu ku para áknikó.
Igmarapung dán tô mga mannanap nu su sakán tô igdóppón.
30 Dángngan tô ándà a pa dunggù, délák dád tô kaduwánnan nu. Asal tuu kad iduwánnan
áknganni, su madigár tô igbággé katô Ághlangngagán áknikó ukit katô lumu ku. Purisu
áknganni, kailangan duwán pulusán katô pamilya ku ukit katô lumu ku.”
31 Iginsà si Laban, na mà din, “Ándin tô tandan ku áknikó?”
Igtaba si Jacob, na mà din, “Yaka ágtandan kanak. Asal ka kakalyag nu na dóppónan ku
pa tô áknikó mga mannanap, kailangan numunug ka kani kagin ku áknikó.
32 Ni álló ni, tumalappa tun ta langun mannanap nu, asta kangén ku tô langun nati ka
karnero na métám asta tô langun nati ka kambing na kabang. Tô gó tô nángngà tandan
nu kanak.

---

[q] **30:18** 30:18 Tô ngadan Isacar, iring katô kagi ka Hebreo, “duwán ágpulusán.” [r] **30:20** 30:20 Tô ngadan Zabulon, iring katô kagi ka Hebreo, “pabantugán.” [s] **30:24** 30:24 Tô ngadan Jose, iring katô kagi ka Hebreo, “dugangan.”

33 Tun ta dumunggù álló, atin ka sumállág ka katô mga mannanap ku, atin ka kitanán
nu tô mga kambing na ánnà kabang, asta tô mga karnero na ánnà métám, kasóddóran nu
na igtakó ku yan áknikó."
34 Ignunug si Laban, na mà din, "Óó! Tuman nu tô igkagi nu."
35 Asal tô álló tô, igkangé i Laban tô langun kambing na kabang asta tô ibaláttan ka
mapputì agad mama ó bayi, asta tô langun karnero na métám. Igpadóppónan din katô
mga gabatà din gamama.
36 Igpid i Laban tô mga mannanap tun ta madiyù tanà na ágkadunggù ka tállu álló
ágpanón, asta igdóppón si Jacob katô mga mannanap i Laban na isamà.
37 Na, igkangé i Jacob tô mga panga ka kayu alamo, almendras, asta platano, asta
igluwitan din, asal duwán állát-állát na ándà din luwiti ébô duwán mapputì kórét.
38 Igbunsud din tô mga panga madani tun ta ginámmanan ka mga mannanap ébô
kitanán dan ka minám dan, su tô iginám tô mga kambing, igpatampaké dan.
39 Tô igpatampaké tô mga mannanap madani tun ta panga na igkórétan, kabang tô
mga nati na ipamasusu.
40 Igássa i Jacob tô mga bayi na mga karnero asta mga kambing, asta igpatubang din
katô mga mama na mga mannanap i Laban na kabang asta métám. Purisu igmarapung
tô kandin mga mannanap, asta ándà din pasábbadi tun ta mga mannanap i Laban.
41 Atin ka ágpatampaké tô mga mannanap na malambù, ágbunsudán i Jacob tô mga
panga na igkórétan madani tun ta ginámmanan ébô kitanán dan.
42 Asal ka magasà tô mga mannanap, dì din ágbunsudán tô mga panga. Purisu si
Laban tô ikatigatun katô mga mannanap na magasà, asta si Jacob tô ikatigatun katô
mga malambù.
43 Purisu tuu iduwánnan si Jacob. Marapung tô mga mannanap, mga állang, mga
kamelyo, asta mga asno na itigatun din.

31

Igpalaguy si Jacob tikud tun ki Laban

1 Na, ikadinág si Jacob katô igkagi katô mga gabatà gamama i Laban, na mà dan,
"Igkangé i Jacob tô langun mannanap i Ámmà, su igtigatun dán i Jacob tô taganà igtigatun
katô ámmà ta."
2 Ikasóddór si Jacob na iring na ándà dán ginawa i Laban kandin ka tandingán katô
dakál ginawa din dángngan.
3 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Jacob, na mà din, "Ulì kad tun ta tanà na igóddóan katô
ámmà nu, apù nu, asta mga gakád nu. Tabangan ku gó sikuna."
4 Purisu igpatawar i Jacob si Raquel asta si Lea tun ta lugar na igdóppónan din ka mga
mannanap ébô patóngkóé dan.
5 Igkagi si Jacob kandan, na mà din, "Dángngan, dakál tô ginawa katô ámmà yu kanak.
Asal áknganni, ándà dán ginawa din kanak. Asal inalayunna ágdumaan katô Manama na
ágpangadapán katô ámmà ku.
6 Isóddóran yu na igággár-ággárra iglumu para katô ámmà yu.
7 Asal iglimbunganna ikandin, su makapira din uman-umani tô tandô din tingód ka
tandan din kanak. Asal ukit katô tabang ka Manama, ándà a ikandin dadatti.
8 Tô igtandô tô ámmà yu kanak na langun kambing na kabang tô tandan din kanak,
kabang tô langun na ipamasusu. Tô igtandô puman sikandin kanak na langun kambing
na kórétán tô tandan din kanak, kórétán tô langun na ipamasusu.
9 Purisu igkangé katô Manama tô mga mannanap tikud tun ta ámmà yu, asta igbággé
din kanak.
10 "Dángngan tô timpo na igpatampaké tô mga kambing, igtagénáppa. Igkita ku na
kórétán asta kabang tô langun kambing na mama na igtampak.

11 Róggun igtagénáppa, igkagi tô panaligan ka Manama kanak, na mà din, ‘Jacob.’
Igtaba a, ‘Kannunna!’
12 Igkagi tô panaligan, ‘Sállág ka. Kórétán asta kabang dád tô langun kambing na
mama na igtampak katô mga bayi. Imun ku na marapung tô mga mannanap nu, su
igkita ku tô langun madat na iglumu i Laban áknikó.
13 Sakán tô Manama na igpakita áknikó dángngan tun ta Betel. Igimu nu tô kasampáttan
batu[t] na igbusbusan nu ka langis, asta igpasakup ka kanak. Na, panó kad! Ulì kad tun
ta igpamasusuwan áknikó.’ ”
14 Igkagi si Raquel asta si Lea, na mà dan, “Mému áknami, su ándà dán isamà na bággén
áknami ka maté tô ámmà dé.
15 Tun ta panámdám din, iring ké na ánnà gabatà din, su igbarigyà ké ikandin iring na
állang, asta inémmát dán tô igsablag nu kandin.
16 Tô langun ka kaduwánnan katô ámmà dé igkangé dán katô Manama asta igbággé din
dán áknita asta tun ta mga gabatà ta. Purisu agad ándin tô igkagi katô Manama áknikó,
tuman nu.”
17 Purisu igpasaké i Jacob tô mga gabatà din asta tô mga sawa din tun ta mga kamelyo.
18 Igpóna din tô langun mannanap din, agad tô langun na itigatun din tun ta
Mesopotamia. Igpanó sikandin igsadun tun ta tanà katô ámmà din na si Isaac tun ta
Canaan.
19 Tô igpanó dan, ándà si Laban, su igsadun sikandin tun ta mga karnero din na
igpasabsab ébô buruwan din. Igtakó i Raquel tô mga ágmanaman tikud tun ta balé katô
ámmà din, asta igpid din.
20 Iglimbung si Jacob ki Laban, su ándà din pasóddóri tingód katô kapanó dan.
21 Igpid i Jacob tô langun katô kaduwánnan din, asta igpalaguy sikandin. Igtalipag dan
katô Wayig ka Eufrates, asta igsadun dan tun ta pabunganán ka Galaad.

Iglupug si Laban ki Jacob

22 Tô itálluwan dan dán, igulitan si Laban na igpalaguy dán si Jacob.
23 Purisu igpid i Laban tô mga gakád din, asta iglupug dan si Jacob. Tô iglabé dán tô
pittu álló, isabban dan sikandin tun ta pabunganán ka Galaad.
24 Asal tô ándà dan pa ikasab kandin, igpakita tô Manama ki Laban ka dukilám ukit
ka tagénáp, asta igkagi sikandin, na mà din, “Piyà-piyà ka gó. Yaka ágkagi ka madat ki
Jacob.”
25 Na, igkampo si Jacob tun ta pabunganán ka Galaad. Tô ikasab si Laban asta tô mga
kadumaan din ki Jacob, igkampo dan madani.
26 Igkagi si Laban ki Jacob, na mà din, “Madat tô iglumu nu. Iglimbung ka kanak, asta
igpid nu tô mga gabatà ku iring na manubù na inammát ka mangayó.
27 Manan ka igpalaguy ka? Manan ka iglimbung ka kanak? Atin ka igpasóddórra
ikuna, papanón ku pád sikiyu na duwán dakál dayó asta kanta na tákkássan ka dagingán
katô tamburin asta alpa.
28 Ándà a ikuna padákki katô mga apù ku asta mga gabatà ku. Tuu madat tô iglumu nu
kanak.
29 Agad mému dadattan ku sikuna, asal géna dukilám igkagiyanna katô Manama na
ágpangadapán katô ámmà nu na dì mému kumagiya ka madat áknikó.
30 Isóddóran ku na duwán kakalyag nu na mulì ka tun ta ámmà nu. Asal manan ka
igtakó nu tô mga ágmanaman tikud tun ta balé ku?”
31 Igtaba si Jacob, na mà din, “Ándà a pasóddór áknikó su imáddanganna agó angén nu
ni mga sawa ku.

---

t **31:13** 31:13 Kasampáttan batu, ó monomento.

32 Asal tingód katô mga ágmanaman nu, atin ka kitanán nu tô igtakó katô, matayan
sikandin. Na, tumandô a tun ta tubang kani mga gakád ta, atin ka duwán kaduwánnan
nu na kitanán nu dini, mému piddán nu."
Asal ándà sóddór i Jacob na si Raquel tô igtakó katô mga ágmanaman i Laban.
33 Purisu igpamasak si Laban tun ta tulda i Jacob, tun ta tulda i Lea, asta tun ta tulda
katô duwa állang bayi, asal ándà palang igkita din. Igahu sikandin tun ta tulda i Raquel.
34 Taganà igállás i Raquel tô mga ágmanaman tun ta siyà katô kamelyo din, asta igunsad
sikandin tun ta bówwó. Agad igpamasak si Laban katô langun tun dalám ta tulda, asal
ándà din kitayi.
35 Igkagi si Raquel katô ámmà din, na mà din, "Ámmà, yaka ágkasókó kanak, asal diya
tumindág su ágdipanugánna."
Purisu igpamasak si Laban, asal ándà din kitayi tô mga ágmanaman din.
36 Tuu isókó si Jacob, asta igsawé din si Laban, na mà din, "Ándin tô salà ku áknikó?
Ándin tô sugù nu na iglapas ku? Iglupugga ikuna iring na tulisanna.
37 Igahà nu tô langun kaduwánnan ku. Pakita nu kanak ka ándin tô igtakó ku tikud tun
áknikó! Atin ka duwán igkita nu, pid nu dini ta tubang ta ébô ruudan ki katô mga gakád
ta!
38 "Iglumuwa tun áknikó ka duwa pulù (20) ámmé. Róggun igdóppónan ku tô áknikó mga
mannanap, ándà palang kapákkasi tô mga karnero nu asta tô mga kambing nu. Ándà
karnero nu na igkan ku.
39 Atin ka duwán igmatayan ka mga mannanap ka kabánnássan, ándà ku piddi tun
áknikó, asal kanak mannanap tô igbullas ku katô inaté. Atin ka duwán igtakó agad álló
ó dukilám, igpabayadan nu kanak.
40 Mahirap tô iglumu ku, su marikitta ágkélad ka álló, asta ágkagánnawanna ka dukilám.
Inalayunna ágkapuló.
41 Tô gó tô inókitan ku dalám ka duwa pulù (20) ámmé tingód katô kalumu ku para
áknikó. Sapulù áppat (14) ámmé tô kalumu ku áknikó su tô gó tô sablag ku katô duwa
gabatà nu. Ánnám ámmé tô kalumu ku áknikó su tô gó tô bayad ku kani mga mannanap.
Asal ikapira nu uman-umani tô tandô nu tingód ka tandan nu kanak.
42 Asal igtabanganna katô Manama na ágpangadapán katô apù ku na si Abraham asta
tô ámmà ku na si Isaac. Atin ka ándà a ikandin tabangi, igpéwà a ikuna na ándà palang
ágpulusán ku. Asal igkita katô Manama tô kahirapan ku asta pagud ku. Purisu igsapadan
ka ikandin géna dukilám."
43 Igkagi si Laban, na mà din, "Kanak gó gabatà tô mga sawa nu, asta kanak apù tô
mga gabatà dan. Kanak ni mga mannanap ni. Agad ándin tô kitanán nu dini, kanak tô
langun. Asal dì mému madat tô lumun ku tun ta mga gabatà ku asta tun ta mga apù ku.
44 Madigár gó ka pasaboté ki. Madigár ka imun ta tô kasampáttan batu ébô dì ta
kalingawan tô kasabotan ta."
45 Purisu igkangé i Jacob tô dakál batu, asta igpatindág din ébô mému kasampáttan
batu.
46 Igsugù din tô mga gakád din, na mà din, "Limud yu tô mga batu."
Purisu iglimud dan tô mga batu, asta igpagluntud-luntud dan. Igkan dan langun tun
ta madani.
47 Igngadanan i Laban tô kasampáttan batu na Jegar Sahaduta tun ta kinagiyan ka
Aramea, asta igngadanan i Jacob tô kasampáttan batu na Galeed tun ta kinagiyan ka
Hebreo.[u]
48 Igkagi si Laban, na mà din, "Ni mga batu na igpaglimud, tô gó é kasampáttan batu
ébô dì ta kalingawan tô tandô ta."

---

u **31:47** 31:47 Tingód katô Jegar Sahaduta asta Galeed, magunawa tô kóbadan katô duwa ngadan, "kalimud ka mga batu ka kasampáttan."

Purisu igngadanan tô tanà na Galeed.
49 Igngadanan tô tanà na Mispa,[V] su igkagi si Laban ki Jacob, na mà din, "Atin
ka pasuwayé ki tikud kannun, ágbanté tô Áglangngagán tun ta tángngaan ta ébô dì ki
pasulungé, agad padiyué ki.
50 Atin ka dadattan nu tô mga gabatà ku na mga sawa nu, asta kumalyag ka katô ássa
bayi na ánnà batà ku, agad dì ku kasóddóran, asal kitanán ka katô Manama, asta supakan
ka ikandin.
51 Ni dán tô mga batu na iglimud ku tun ta tángngaan ta, asta ni dán tô batu na
igpatindág ku asta inému na kasampáttan batu.
52 Igtagù ta ni kannun ébô dì ta kalingawan tô tandô ta na diya gó lumapas kani mga
batu ni ébô dumadatta áknikó, asta dì ka gó lumapas kani mga batu ni ébô dumadat ka
kanak.
53 Atin ka dì ta tumanán ni tandô ta, supakan ki katô Manama na ágpangadapán katô
apù nu na si Abraham asta apù ku na si Nahor."
Igtandô si Jacob ukit katô ngadan ka Manama na ágpangadapán katô ámmà din na si
Isaac.
54 Igmatayan i Jacob tô mannanap. Iggóbbó din asta igbággé din tun ta Manama dutun
ta pabungan. Igimu din tô pan, asta igpakan din tô mga gakád din. Pángnga igkan dan,
igdággà dan tun ta pabunganán.
55 Tô sállám dán, igadák si Laban katô mga apù din asta tô mga gabatà din, asta igdasal
sikandin ébô madigár tô bággén ka Manama kandan. Igpanó sikandin asta igulì.

32

Igpapid i Jacob tô mga gasa tun ki Esau

1 Na, tô igpanó si Jacob, duwán mga panaligan ka Manama na igsumar kandin tun ta
dalan.
2 Tô igkita si Jacob kandan, igkagi sikandin, na mà din, "Ni gó tô góddóan ka Manama!"
Purisu igngadanan din tô lugar na Mahanaim.[W]
3 Na, duwán mga ágsuguánnán na igpóna i Jacob ébô sumumar katô kataladi din na si
Esau tun ta tanà ka Edumea.
4 Igsugù si Jacob kandan, na mà din, "Ulit yu ni kagi ku tun ta kaké ku na si Esau.
'Sakán si Jacob na tuu ágpabbabà tun áknikó. Agad idugéya igóddô tun ta amayánnán ta na
si Laban, asal mulì ad gó puman.
5 Marapung dán tô mga baka, tô mga asno, tô mga karnero, tô mga kambing, asta tô
mga állang na itigatun ku. Ágpasóddórra áknikó tingód katô kadunggù ku, ébô mému pô
mólì tô ginawa nu kanak.' "
6 Tô iglónód tô mga ágsuguánnán tun ki Jacob, igkagi sikandan, na mà dan, "Igsadun
kéd tun ta kataladi nu na si Esau, asta igpanó dán sikandin ébô sumumar áknikó. Áppat
gatus (400) tô mga manubù na igtákkás kandin."
7 Purisu tuu imáddangan si Jacob, asta itanaan sikandin. Igtángngà din tô mga manubù
na igtákkás kandin, asta igtángngà din tô mga karnero, tô mga kambing, tô mga baka,
asta tô mga kamelyo din,
8 su igpanámdám sikandin, na mà din, "Atin ka dadattan i Esau tô una grupo,
makaluwà tô tapuri grupo."
9 Na, igdasal si Jacob, na mà din, "Áglangngagán na ágpangadapán katô apù ku na si
Abraham asta tô ámmà ku na si Isaac, Áglangngagán ku, sikuna tô igkagi kanak na mulì
a tun ta igpamasusuwan kanak asta tun ta mga gakád ku. Igtandô ka na tumabang ka
kanak.

[V] **31:49** 31:49 Tô kóbadan katô Mispa, "bantéyanan."
[W] **32:2** 32:2 Tô kóbadan ka Mahanaim, "duwa grupo ka mga sundalo ka Manama."

10 Ánnà a nángngà para katô kédu nu kanak, asal tuu ka ágkasarigan asta igtuman nu
gó tô tandô nu kanak. Tô igtalipagga kani Wayig ka Jordan dángngan tô igsadunna tun
ki Laban, tukád ku dád tô igpid ku. Asal áknganni duwán dán duwa magdakál grupo na
ágpiddán ku.
11 Tabangiya gó ébô diya dadattan katô kaké ku na si Esau. Ágkamáddanganna agó
matayan ké langun ikandin, asta mapánnas tô langun sawa ku asta mga gabatà ku.
12 Yaka nu ágkalingawi tô igtandô nu na madigár tô lumun nu kanak, asta imun nu
marapung tô mga rubbad ku sippang ka dì dan méyap iring na karapungan katô mga
baklayan tun ta dagat."
13 Na, igdággà si Jacob dutun. Igsalin din tô mga mannanap ébô duwán bággén din ki
Esau.
14 Duwa gatus (200) tô mga kambing bayi, duwa pulù (20) tô mga kambing mama,
duwa gatus (200) tô mga karnero bayi, duwa pulù (20) tô mga karnero mama,
15 tállu pulù (30) tô mga kamelyo bayi asta tô mga nati dan, kappatan (40) tô mga baka
bayi, sapulù (10) tô mga baka mama, duwa pulù (20) tô mga asno bayi, asta sapulù (10)
tô mga asno mama.
16 Igpagtángngà-tángngà din tô langun dan, asta duwán állang na igpadóppón din tun
ta tagsábbad-sábbad grupo. Igkagiyan din tô mga állang din, na mà din, "Pid yu tô mga
mannanap tun tóna, asta kailangan duwán állát tun ta tagsábbad-sábbad grupo."
17 Igsugù si Jacob katô állang na igpóna din, na mà din, "Atin ka kitanán nu tô kataladi
ku na si Esau, atin ka minsà sikandin ka sadan tô amo nu asta ánda é sadunan nu, asta
sadan tô tigatun kani mga mannanap na igpid nu,
18 taba ka kandin, 'Ni gó tô mga mannanap i Jacob na tuu ágpabbabà tun áknikó. Igpapid
din ni ébô bággén áknikó. Tun pa sikandin ta tapuri.' "
19 Magunawa gó pagsik tô igsugù i Jacob katô ikaduwa asta ikatállu manubù, asta tun
ta langun manubù na igpid katô mga mannanap. Igkagi sikandin, na mà din, "Atin ka
kumita kó kandin, magunawa tô kagin yu kandin.
20 Kailangan kumagi kó kandin, 'Tun pa ta tapuri si Jacob na tuu ágpabbabà tun
áknikó.' "
Tô gó é igsugù din kandan, su igpanámdám sikandin, "Ukit kani bággén ku kandin,
makóbì a kandin. Purisu atin ka pakitaé ké, pasinsiyaan din basì tô salà na iglumu ku
kandin."
21 Purisu igpóna i Jacob tô mga ágbággén din ki Esau, asal igdággà pa si Jacob.

Igpadumogé si Jacob asta tô Manama

22 Na, tô dukilám dán, igánnó si Jacob asta igpid din tô duwa sawa din, tô duwa állang
dan, asta tô sapulù sábbad (11) mga gabatà din gamama, asta igpatalipag din sikandan
tun ta Wayig ka Jordan tun ta Jaboc.
23 Igpatalipag din pagsik tô langun mannanap na itigatun din.
24 Si Jacob dád tô ándà talipag.
Na, duwán manubù na igdunggù tun ki Jacob asta igpadumogé dan sippang ka sállám.
25 Tô ikasóddór tô manubù na dì ágkatalu si Jacob, igawidan din tô laluwadan ka bubun
i Jacob ébô kaliusan.
26 Igkagi tô manubù, na mà din, "Lángngaiyad, su masig dán ágkasállám."
Asal igkagi si Jacob, na mà din, "Diya gó lumángngà áknikó. Tandô ka pa na madigár tô
bággén nu kanak."
27 Iginsà tô manubù, na mà din, "Sadan tô ngadan nu?"
Igtaba si Jacob, na mà din, "Sakán si Jacob."
28 Igkagi tô manubù, na mà din, "Tikud áknganni, dì kad ngadanan ki Jacob, asal
ngadanan kad ki Israel,[x] su igpadumogé kó katô Manama asta katô mga manubù, asta

x **32:28** 32:28 Tô kóbadan katô ngadan Israel, "Tô igdumog katô Manama."

igpanalu ka.”
29 Iginsà si Jacob, na mà din, “Ulitiya. Sadan tô ngadan nu?”
Igtaba tô manubù, na mà din, “Yaka ginsà ka sadan tô ngadan ku.”
Na, madigár tô igbággé din ki Jacob, asta igpanó sikandin.
30 Igngadanan i Jacob tô lugar na Peniel,[y] su igkagi sikandin, na mà din, “Agad igkita ku tô bónnóng katô Manama, asal ándà a gó kamaté.”
31 Tô duwán dán álló, igpanó si Jacob tikud tun ta Peniel. Igténgkà sikandin su ilius tô bubun din.
32 Purisu agad áknganni, dì ágkannán katô mga rubbad i Israel tô ugat ka ákkud madani tun ta laluwadan ka bubun ka mannanap na giyón dan, su tô gó é igawidan katô Manama tun ta bubun i Jacob.

33

Igpakitaé si Jacob asta si Esau

1 Na, igkita i Jacob si Esau tun ta madiyù asta tô áppat gatus (400) mga manubù na igtákkás kandin. Igpadóppón din si Lea, si Raquel, asta tô duwa állang dan katô mga gabatà dan.
2 Igpóna din tô duwa állang asta tô mga gabatà dan, igpatalundug din si Lea asta tô mga gabatà din, asta igpatapuri din si Raquel asta si Jose.
3 Iguna si Jacob tun ta langun dan, asta makapittu sikandin iglingkóód tun ta tanà sippang ka igdunggù sikandin tun ta kaké din.
4 Asal igpalaguy si Esau igsumar ki Jacob, igkápkáppan din tô adi din, asta igadákkan din. Igsággó tô duwa dan.
5 Tô igkita si Esau katô mga gabayi asta mga gabatà, iginsà sikandin, na mà din, “Sadan ni mga kadumaan nu?”
Igtaba si Jacob, na mà din, “Ni gó tô mga gabatà na igbággé katô Manama kanak ukit katô kédu din.”
6 Igpadani tô duwa állang asta tô mga gabatà dan, asta iglingkóód dan tun ki Esau.
7 Igpadani si Lea asta tô mga gabatà din, asta iglingkóód dan. Tun ta tapuri katô langun, igpadani si Jose asta si Raquel, asta iglingkóód dan.
8 Iginsà si Esau, na mà din, “Manan ka igpid nu tô marapung mga mannanap na isumaran ku géna?”
Igtaba si Jacob, na mà din, “Tô gó tô gasa ku áknikó ébô mólì tô ginawa nu kanak.”
9 Asal igkagi si Esau, na mà din, “Nángngà dán tô kanak mga mannanap. Yakad ágbággé kanak.”
10 Igkagi si Jacob, na mà din, “Bággén ku áknikó. Atin ka duwán ginawa nu kanak, tanggap nu ni gasa ku áknikó. Tô igkita ku tô bónnóng nu, iring na igkita ku tô bónnóng ka Manama.
11 Tanggap nu ni gasa ku, su madigár tô tabang ka Manama kanak, asta nángngà tô kaduwánnan ku.”
Tuu igpirit i Jacob si Esau. Purisu igtanggap i Esau tô gasa.
12 Igkagi si Esau, na mà din, “Na, panó kid. Padángngané kid.”
13 Asal igkagi si Jacob, na mà din, “Isóddóran nu na marénták pa tô mga gabatà ku, asta duwán mga nati katô mga karnero asta mga baka ku. Atin ka pasigán tô kapanó dan ka sábbad álló, maté dan gó.
14 Mólà pa ka muna ka áknami su lumagénut ké dád na tumalundug áknikó ébô nángngà tô panawán dé, agad tô mga mannanap asta tô mga gabatà ku, sippang ka dumunggù ké tun áknikó tun ta Edumea.”

---

y **32:30** 32:30 Tô kóbadan ka Peniel, “bónnóng katô Manama.”

15 Igkagi si Esau, na mà din, “Madigár ka tananan ku áknikó ni mga manubù ku ébô
dumuma asta mullug dan ákniyu.”
Asal igkagi si Jacob, na mà din, “Yakad kanan. Nángngà dán su madigár tô ginawa nu
kanak.”
16 Purisu tô álló tô, igpanó si Esau asta igulì tun ta Edumea.
17 Asal igsuwé baling si Jacob tun ta Sucot, asta igpému din tô balé na góddóan dan,
asta tô mga rákkó asta tô mga koral para katô mga mannanap din. Purisu igngadanan
tô lugar na Sucot.[z]
18 Na, tô igulì si Jacob tikud tun ta Mesopotamia, igdunggù sikandin tun ta lunsud ka
Siquem tun ta Canaan na ándà ikadadat kandin. Igóddô sikandin madani tun ta lunsud
ka Siquem.
19 Igbayadan din tô tanà na igóddóan din. Sábbad gatus (100) abuk ka mapputì bulawan
tô bayad din tun ta mga rubbad i Hamor na ámmà i Siquem.
20 Igimu i Jacob tô ággóbbówanan ka mannanap na ágbággén tun ta Manama, asta
igngadanan din tô El Elohe Israel.[a]

34

Igpamókkós i Siquem si Dina

1 Na, si Dina tô batà daraga i Jacob ki Lea. Sábbad álló, igbisita si Dina tun ta mga daraga
na igóddô tun ta lunsud.
2 Na, si Siquem tô batà mama katô ágpangulun na si Hamor na Hebihanon. Tô igkita i
Siquem si Dina, igawidan din, asta igpamókkós din.
3 Idigárran si Siquem ki Dina, asta dakál tô ginawa din kandin. Purisu madigár tô
igkagi din kandin.
4 Igkagi si Siquem katô ámmà din, na mà din, “Bággé nu tô sablag tingód kani bayi ébô
kalyagan ku.”
5 Na, igdinág si Jacob tingód katô kapamókkós ki Dina, asal su igdóppón pa tô mga
gabatà din gamama ka mga mannanap din tun ta madiyù, igtagnáp sikandin sippang
ka igulì dan.
6 Igsadun si Hamor na ámmà i Siquem tun ki Jacob ébô patóngkóé dan.
7 Tô igdunggù si Hamor, igdunggù pagsik tô mga gabatà i Jacob. Tô igdinág dan na
igpamókkós si Dina, iranu dan asta tuu dan isókó, su tuu madat tô iglumu i Siquem tun
ta pamilya i Israel. Dì mému tô iglumu din.
8 Igkagi si Hamor kandan, na mà din, “Dakál gó tô ginawa katô batà ku na si Siquem
tun ta batà nu na si Dina, asta kakalyag din na kumalyag kandin. Atin ka mému ákniyu,
pakalyagan yu sikandin katô batà ku.
9 Madigár ka pakalyagé tô mga gabatà ta. Kumalyag ké katô mga gabatà yu daraga,
asta kumalyag kó katô mga gabatà dé daraga.
10 Mému móddô kó dini áknami, agad ánda tô kadigárran yu. Mému numigosyo kó, asta
makatigatun kó ka tanà.”
11 Igkagi si Siquem katô ámmà asta mga kataladi i Dina, na mà din, “Atin ka kéduwan
kó kanak asta mággé kó kanak kani bayi, agad ándin tô pamuyuán yu, bággén ku ákniyu.
12 Ulitiya ikiyu ka ándin tô sablag na bággén ku, su agad ándin tô pamuyuán yu, bággén
ku ákniyu ébô mému sikandin na sawa ku.”
13 Tô igtaba tô mga gabatà i Jacob ki Siquem asta katô ámmà din na si Hamor, iglimbung
dan kandan su igpamókkós i Siquem tô tábbé dan na si Dina.
14 Igkagi sikandan, na mà dan, “Dì mému pakalyagan tô tábbé dé tun ta manubù na
ándà tupuwi, su kayyaan ké.

[z] **33:17** 33:17 Tô kóbadan ka Sucot, “mga rákkó.”
[a] **33:20** 33:20 Tô kóbadan ka El Elohe Israel, “Manama tô ágpangadapán i Israel.”

15 Asal ka patupu tô langun yu na mga gamama iring áknami,
16 mému kumalyag kó katô mga gabatà dé daraga, asta kumalyag ké katô mga gabatà yu daraga. Móddô ké dini ákniyu, asta mému ki sábbad grupo.
17 Asal ka dì kó patupu, piddán dé tô tábbé dé asta panó ké."
18 Idayawan si Hamor asta tô batà din na si Siquem, asta ignunug dan.
19 Ándà baring-baring tô mallaki tingód katô katuman din, su dakál tô ginawa din katô batà bayi i Jacob. Si Siquem tô tuu ágkabantug tun ta langun kataladi din.
20 Igtubang si Hamor asta si Siquem katô mga ágtugállán tun ta lunsud dan, asta igkagi sikandan, na mà dan,
21 "Duwán kakalyag dan na pararaké ki. Madigár ka póddóán ta sikandan dini áknita, asta numigosyo dan, su duwán pa lugar kannun. Madigár ka kumalyag ki katô mga gabatà dan daraga, asta kumalyag dan katô mga gabatà ta daraga.
22 Asal atin ka móddô dan dini áknita asta mému ki sábbad grupo, duwán kailangan lumun ta. Kailangan patupu tô langun ta na mga gamama iring kandan.
23 Atin ka tô gó é lumun ta, makatigatun ki katô langun mannanap dan asta langun ka kaduwánnan dan. Purisu madigár ka tumanán ta tô kakalyag dan ébô móddô dan dini áknita."
24 Na, ignunug tô langun gamama, asta igpatupu dan.
25 Tô itálluwan dán, róggun ágkasakitan pa tô langun dan tingód ka kapatupu dan, igsadun tô duwa gabatà i Jacob na si Simeon asta si Levi na bánnal tábbé i Dina. Igpid dan tô kampilan, asta igsulung dan tô lunsud ka Siquem. Ándà palang manubù na igatu kandan. Purisu ipánnas tô langun gamama.
26 Igmatayan dan si Hamor asta tô batà din na si Siquem. Igkangé dan si Dina tikud tun ta balé i Siquem, asta igulì dan.
27 Igsadun tô langun gabatà gamama i Jacob, asta igkangé dan tô kaduwánnan katô mga inaté ébô makasulì dan tingód katô kapamókkós katô tábbé dan.
28 Igpid dan tô langun karnero, mga baka, asta mga asno, agad ándin tô duwán tun ta lunsud ka Siquem asta tun ta kaligadan din.
29 Igkangé dan tô langun na duwán lagà, asta igpid dan tô langun gabayi asta mga gabatà, asta tô langun kaduwánnan tun ta dalám katô mga balé.
30 Tô igulì dan dán, igkagi si Jacob ki Simeon asta ki Levi, na mà din, "Igpid yu tô samuk kanak ukit kani madat iglumu yu. Miringasa dán kanak tô mga Canaanhon asta tô mga Perisihanon na góddô dini. Ándà tuu karapungan ta. Atin ka palimudé dan ébô sumulung áknita, maté ki gó langun."
31 Igtaba sikandan, na mà dan, "Asal dì mému péringán din tô tábbé dé na madat bayi."

35

Iglónód si Jacob tun ta Betel

1 Na, igkagi tô Manama ki Jacob, na mà din, "Sadun ka tun ta Betel, asta óddô ka dutun. Imu nu tô ággóbbówanan ka mga mannanap ébô mangadap ka kanak, su sakán tô Manama na igpakita áknikó dángngan tô igpalaguy ka tikud tun ki Esau na kataladi nu."
2 Purisu igkagiyan i Jacob tô pamilya din asta tô mga sakup din, na mà din, "Iwà yu tô langun ágmanaman yu, tô ágpangadapán katô mga ándà ikasóddór katô Manama. Padigus kó, asta umpak kó katô malinis ébô dì kó maripà tun ta tubang ka Manama.
3 Madun kid tun ta Betel, asta imun ku tô ággóbbówanan katô mga mannanap ébô mangadappa katô Manama. Tô idungguanna ka kahirapan dángngan, igtabanganna ikandin, asta inalayunna ágtákkássan agad ánda tô igsadunan ku."
4 Purisu igbággé dan ki Jacob tô langun ágmanaman dan apil tô mga igarites dan. Iglábbáng din tô langun tun ta siyung katô ulayan tun ta lunsud ka Siquem.

5 Tô igpanó si Jacob asta tô pamilya din, ándà manubù na iglupug kandan, su tingód
katô Manama, tuu imáddangan tô langun manubù na igóddô tun ta mga lunsud na
madani.
6 Igsadun si Jacob tun ta Luz (na ássa ngadan din Betel) tun ta Canaan, asta langun
manubù na igduma kandin.
7 Igimu din tô ággóbbówanan ka mga mannanap, asta igngadanan din tô lugar na "El-
Betel,"[b] su igpakita tô Manama kandin tô igpalaguy sikandin dángngan tikud tun ta
kataladi din.
8 Inaté dutun si Debora na igdóppón ki Rebecca tikud pô tun ta kapamasusu kandin,
asta iglábbáng tô lawa din tun ta siyung ka ulayan madani tun ta lunsud ka Betel. Purisu
igngadanan tô lugar na Allon-bacuth.[c]
9 Tô igulì si Jacob tikud tun ta Mesopotamia, igpakita puman tô Manama kandin, asta
igtandô sikandin na madigár tô bággén din kandin.
10 Igkagi tô Manama, na mà din, "Ngadanan ka ki Jacob, asal tikud ni, dì ka ngadanan
ki Jacob, su ngadanan kad ki Israel."[d]
Purisu igngadanan katô Manama sikandin ki Israel.
11 Igkagi tô Manama, na mà din, "Sakán tô tuu matulus Manama. Batà kad ka
marapung ébô duwán mga rubbad nu. Imun ku na marapung grupo tô mga rubbad
nu, asta duwán tun kandan na imun na mga harì.
12 Tô kaluwagan kani tanà na igbággé ku ki Abraham asta ki Isaac, tô gó é bággén ku
áknikó, asta bággén ku tun ta mga rubbad nu tun ta tapuri álló."
13 Pángnga igkagi tô Manama, igiwà sikandin.
14 Tun ta lugar na igtóngkóan katô Manama kandin, igpatindág i Jacob tô batu ébô imun
din na kasampáttan batu. Igbusbusan din tô batu ka bino asta langis ka olibo, su igimu
din na ágpangadapanan tun ta Manama.
15 Tô lugar na igtóngkóan katô Manama kandin, tô gó tô igngadanan din na Betel.[e]

Inaté si Raquel

16 Na, igpanó si Jacob asta tô pamilya din tikud tun ta Betel. Tô ándà dan pa dunggù
tun ta Efrata, igdunggù tô álló na mamasusu si Raquel, asta tuu ihirapan sikandin.
17 Tô ágkahirapan sikandin, igkagi tô mabaliyan kandin, na mà din, "Yaka
ágkamáddangan, su mama tô igpamasusu nu."
18 Ibugtus tô ginawa din asta inaté sikandin. Tô ándà pa sikandin kamaté, igngadanan
din tô batà din ki Benoni.[f] Asal igngadanan i Jacob tô batà ki Benjamin.[g]
19 Tô inaté si Raquel, iglábbáng dan tô lawa din madani tun ta dalan na gukitan tun ta
lunsud ka Efrata. (Tô lunsud ka Efrata, tô gó é igngadanan Betlehem áknganni.)
20 Igpatindág i Jacob tô dakál batu tun ta lábbáng din ébô duwán kasampáttan batu,
asta tun ta lábbáng din ni sippang áknganni.
21 Igpanó si Jacob asta tô pamilya din, asta igóddô dan tun ta baluy katô turi ka Eder.

Mga gabatà i Jacob

22 Róggun igóddô si Jacob tun ta Eder, iglayukan i Ruben tô sábbad sawa katô ámmà din
na si Bilha, asta igdinág si Jacob tingód katô iglumu din.
Sapulù duwa (12) tô mga gabatà gamama i Jacob.
23 Tô mga gabatà din gamama na ipamasusu ki Lea, tô gó si Ruben na tambang kaké
batà i Jacob, si Simeon, si Levi, si Juda, si Isacar, asta si Zabulon.

---

[b] **35:7** 35:7 Tô kóbadan katô ngadan El-Betel, "Manama katô Betel." [c] **35:8** 35:8 Tô kóbadan katô ngadan Allon-bacuth, "Ulayan ka Kasággó." [d] **35:10** 35:10 Tô kóbadan ka ngadan Israel, "igdumog katô Manama." [e] **35:15** 35:15 Tô kóbadan ka Betel, "balé katô Manama." [f] **35:18** 35:18a Tô kóbadan katô ngadan Benoni, "tô batà ka kahirapan." [g] **35:18** 35:18b Tô kóbadan katô ngadan Benjamin, "tô batà na duwán ágpulusán."

24 Tô mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu ki Raquel, tô gó si Jose asta si Benjamin.
25 Tô mga gabatà din gamama na ipamasusu katô állang i Raquel na si Bilha, tô gó si Dan asta si Neftali.
26 Tô mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu katô állang i Lea na si Zilfa, tô gó si Gad asta si Aser. Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na igpamasusu tun ta Mesopotamia.

Inaté si Isaac

27 Na, igulì si Jacob tun ta ámmà din na si Isaac tun ta Mamre madani tun ta Hebron na taganà igóddóan i Abraham asta i Isaac.
28 Igdunggù ka sábbad gatus kawaluwan (180) tô idad i Isaac.
29 Tô inaté sikandin, tugál dán sikandin. Ibugtus tô ginawa din, asta ikatalundug sikandin katô mga kamónaan din na inaté. Tô lawa din iglábbáng katô mga gabatà din na si Esau asta si Jacob.

36

Mga rubbad i Esau

1 Ni gó tô tingód katô mga rubbad i Esau na ássa ngadan din si Edom.
2 Igkalyag si Esau ka tállu gabayi na Canaanhon na si Ada na batà i Elon na Hetihanon, si Oholibama na batà i Anas asta apù i Sibeon na Hebihanon,
3 asta si Basimat na batà i Ismael asta tábbé i Neabiot.
4 Si Elifas tô batà i Esau ipamasusu ki Ada. Si Reuel tô batà din igpamasusu tun ki Basimat.
5 Duwán mga gabatà din na ipamasusu ki Oholibama na si Jeus, si Jalam, asta si Coras. Tô gó é mga gabatà i Esau na igpamasusu tun ta Canaan.
6 Igpid i Esau tô langun sawa din, mga gabatà din, asta mga sakup din, asta igpid dan tô langun mannanap din asta tô langun ka kaduwánnan din na ikangé din tun ta Canaan. Igpanó dan tikud tun ta kataladi din na si Jacob, asta igalin dan tun ta sábbad lugar na madiyù.
7 Igalin si Esau su atin ka pasábbadé dan, ánnà nángngà tô tanà na igkampowan dan ébô pasabsaban katô marapung mga mannanap dan.
8 Purisu igóddô si Esau tun ta pabungan tun ta Edumea.[h]
9 Ni gó tô mga rubbad i Esau na kamónaan katô mga manubù na igóddô tun ta pabunganán ka Edumea.
10 Duwán batà din mama na si Elifas na ipamasusu ki Ada, asta si Reuel na ipamasusu ki Basimat.
11 Tô mga gabatà gamama i Elifas, tô gó si Teman, si Omar, si Sefo, si Gatam, asta si Kenas.
12 Duwán duma sawa i Elifas na si Timna, asta igpamasusu sikandin ki Amalec. Tô sawa i Esau na si Ada tô apù bayi katô langun dan.
13 Tô mga gabatà gamama i Reuel, tô gó si Nahat, si Seras, si Samas, asta si Misas. Tô sawa i Esau na si Basimat tô apù bayi katô langun dan.
14 Tô mga gabatà gamama i Esau na ipamasusu ki Oholibama na batà i Anas asta apù i Sibeon, tô gó si Jeus, si Jalam, asta si Coras.
15 Ni gó tô ngadan katô mga rubbad i Esau na inému mga ágpangulun. Tô mga gabatà i Elifas na tambang kaké batà i Esau inému mga ágpangulun, tô gó si Teman, si Omar, si Sefo, si Kenas,
16 si Coras, si Gatam, asta si Amalec. Tô gó é mga gabatà i Elifas na inému na mga ágpangulun tun ta Edumea, asta si Ada tô apù bayi katô langun dan.

---

h **36:8** 36:8 Edumea, ó Seir.

17 Tô mga gabatà i Reuel na batà i Esau na inému mga ágpangulun, tô gó si Nahat, si
Seras, si Samas, asta si Misas. Tô gó é mga gabatà i Reuel na inému mga ágpangulun tun
ta Edumea, asta si Basimat tô apù bayi katô langun dan.
18 Tô mga gabatà i Esau na ipamasusu ki Oholibama na inému mga ágpangulun, tô gó
si Jeus, si Jalam, asta si Coras. Tô gó é mga gabatà katô sawa i Esau na si Oholibama na
batà i Anas na inému mga ágpangulun.
19 Tô gó é mga rubbad i Esau na ássa ngadan din si Edom na inému mga ágpangulun.

Mga rubbad i Seir

20 Ni gó tô mga ngadan katô mga gabatà gamama i Seir na Horihanon, asta igóddô dan
tun ta Edumea. Si Lotan, si Sobal, si Sibeon, si Anas,
21 si Dison, si Eser, asta si Disan. Tô mga gabatà i Seir, tô gó é mga ágpangulun katô mga
Horihanon na igóddô tun ta Edumea.
22 Tô mga gabatà gamama i Lotan, tô gó si Hori asta si Heman. Si Timna tô tábbé i
Lotan.
23 Tô mga gabatà gamama i Sobal, tô gó si Alban, si Manahat, si Ebal, si Sefo, asta si
Onam.
24 Tô mga gabatà gamama i Sibeon, tô gó si Aias asta si Anas. Si Anas tô igkita katô
ménit sánnáp tun ta disyerto tô igpasabsab din tô mga asno katô ámmà din.
25 Tô mga gabatà i Anas, tô gó é mama na si Dison, asta bayi na si Oholibama.
26 Tô mga gabatà gamama i Dison, tô gó si Hemdan, si Esban, si Etran, asta si Seran.
27 Tô mga gabatà gamama i Eser, tô gó si Bilhan, si Saaban, asta si Acan.
28 Tô mga gabatà gamama i Disan, tô gó si Os asta si Aran.
29 Tô mga ágpangulun katô mga Horihanon, tô gó si Lotan, si Sobal, si Sibeon, si Anas,
30 si Dison, si Eser, asta si Disan. Tô gó é mga ágpangulun katô tagsábbad-sábbad grupo
katô mga Horihanon na igóddô tun ta Seir.

Mga harì tun ta Edumea

31-39 Ni gó tô mga ngadan katô harì na igpabullas-bullasé tô pagpangulu dan tun ta
Edumea tô ándà pa harì na igpangulu katô mga rubbad i Israel.
Si Belas na batà i Beor na taga Dinhaba.
Si Jobab na batà i Seras na taga Bosra.
Si Husan na taga Teman.
Si Hadad na batà i Bedad na taga Abit. (Si Bedad tô ikatalu katô mga Midianhon tun ta
tanà ka Moab.)
Si Samla na taga Masreca.
Si Saul na taga Rehobot tun ta Wayig ka Eufrates.
Si Baal Hanan na batà i Acbor.
Si Hadad na taga Pau. (Tô sawa din si Mehetabel na batà bayi i Matred asta apù i
Mesahab.)
40 Ni gó tô mga ngadan katô mga rubbad i Esau na inému mga ágpangulun katô
tagsábbad-sábbad grupo dan asta mga lunsud dan. Si Timna, si Albas, si Jetet,
41 si Oholibama, si Elas, si Pinon,
42 si Kenas, si Teman, si Mibsar,
43 si Magdiel, asta si Iram. Tô gó é mga ágpangulun katô tagsábbad-sábbad lunsud tun
ta Edumea. Si Edom (na ássa ngadan din si Esau) tô kamónaan katô langun manubù na
ágngadanan na Edom.

37

Si Jose asta mga kataladi din

1 Igóddô si Jacob tun ta Canaan na igóddóan katô ámmà din.
2 Ni gó tô inému katô mga gabatà i Jacob.

Na, tô sapulù pittu dán tô idad i Jose, igtabang sikandin katô mga kataladi din kaké na ágdóppón ka mga mannanap katô ámmà dan na si Jacob. Tô mga kataladi i Jose, tô gó tô mga gabatà gamama katô duma mga sawa katô ámmà din na si Bilha asta si Zilfa. Madat tô áglumun katô mga kataladi i Jose. Purisu igsadun si Jose tun ta ámmà din, asta igulit din kandin tô tingód kandan.

3 Agad ágginawa si Jacob katô langun gabatà din, asal tuu pa dakál tô ginawa din ki Jose, su tugál dán si Jacob katô kapamasusu ki Jose. Purisu igpatábbir din tô mallayat umpak na madigár, asta igbággé din ki Jose.

4 Tô igkita tô mga kataladi i Jose na sikandin tô tuu pa ágginawaan katô ámmà dan, iringasa dan ki Jose, asta ándà palang madigár kagi dan kandin.

5 Na, igtagénáp si Jose. Tô igulit din tô tagénáp tun ta mga kataladi din, tuu dan pa iringasa.

6 Igkagi si Jose, na mà din, "Paminág kó tingód katô tagénáp ku.

7 Igkáttu ki ka trigo tun ta kinamát, asta igbagkás ki katô kináttuwan ta. Ikatindág tô kanak binagkássan na iglibutan katô ákniyu mga binagkássan, asta iglangkáb tô ákniyu mga binagkássan tun ta kanak binagkássan."

8 Igkagi tô mga kataladi din, na mà dan, "Kéman nu ka imun ka harì dé! Kéman nu ka mangulu ka áknami!"

Purisu igtuu pa tô ringasa dan kandin tingód katô tagénáp na igulit din kandan.

9 Igtagénáp puman si Jose, asta igulit din tun ta mga kataladi din, na mà din, "Igtagénáppad puman, asta igkita ku tô álló, tô bulan, asta tô sapulù sábbad karani na iglangkáb dadan tun ta paa ku."

10 Tô igulit si Jose katô ámmà din asta katô mga kataladi din, igsawé tô ámmà din kandin, na mà din, "Ándin man tô kóbadan katô tagénáp nu? Lumangkáb ké tun áknikó, agad sakán, tô innà nu, asta tô mga kataladi nu?"

11 Isabuan tô mga kataladi din, asal inalayun igpanámdám tô ámmà din tingód katô kóbadan katô tagénáp.

Igbarigyà si Jose

12 Na, sábbad álló, igpid tô mga kataladi i Jose ka mga mannanap katô ámmà dan tun ta Sikem ébô pasabsabán.

13 Igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà din, "Tô mga kataladi nu igsadun tun ta Sikem ébô pasabsab dan katô mga mannanap. Taganà kad, su palupugán ku sikuna tun kandan."

Igkagi si Jose, na mà din, "Ikataganà ad."

14 Igkagi tô ámmà din, na mà din, "Panó kad, asta sállág nu sikandan asta tô mga mannanap na ágdóppónan dan. Atin ka mapángnga, ulì ka dini ébô makasóddórra tingód kandan ka madigár."

Purisu igbánnal si Jose katô ámmà din, asta igpanó sikandin tikud tun ta Kapattadan ka Hebron.

Tô igdunggù dán si Jose tun ta Sikem,

15 igpanó-panó sikandin ébô mamasak katô mga kataladi din. Duwán manubù na igkita kandin, asta iginsà ka ándin tô ágpamasakán din.

16 Igtaba si Jose, na mà din, "Ágpamasakka katô mga kataladi ku. Ulitiya ka ánda é ágpasabsaban dan ka mga mannanap."

17 Igkagi tô manubù, na mà din, "Igpanó dan dán, asta igkagi dan na madun dan tun ta Dotan."

Purisu igtalundug si Jose kandan, asta igkita din tun ta Dotan.

18 Tô madiyù pô si Jose, igkilala dán katô mga kataladi din. Tô ándà pa dunggù tun kandan, igplano dan na matayan sikandin.

19 Igpatóngkóé sikandan, na mà dan, "Igsadun dán dini tô inalayun ágtagénáp.

20 Bé kód. Matayan ta sikandin, asta dabuán ta tun ta madalám balun. Kumagi ki na
igmatayan ka magani mannanap ka kabánnássan. Na, ahaán ta ka matuman tô mga
tagénáp din."
21 Asal tô igdinág i Ruben tô lumun dan, igtabangan din si Jose ukit kani kagi din, na
mà din, "Madigár ka dì ta matayan.
22 Yakó yu ágmatayi sikandin, asal nángngà ka dabuán ta dád tun ta madalám balun
kannun ta disyerto. Tô gó tô maté sikandin asal ánnà ukit ka bállad ta."
Tô gó é igkagi i Ruben su kakalyag din na kangén din si Jose ébô ulián din tun ta ámmà
dan.
23 Na, tô igdunggù dán si Jose tun kandan, iglusut dan tô mallayat umpak din.
24 Igpid dan sikandin tun ta madalám balun na itittian, asta igdabù dan dutun.
25 Na, róggun igkan tô mga kataladi din, igkita dan tô mga Midianhon na rubbad i
Ismael asta tô mga kamelyo na gukit tikud tun ta Galaad. Duwán igruran katô mga
kamelyo na mga anag asta bawì na mammut[i] na ágpiddán dan tun ta banuwa ka Ehipto
ébô barigyaán.
26 Purisu igkagi si Juda tun ta mga kataladi din, na mà din, "Atin ka matayan ta tô adi
ta, asta bulunán ta, ándà pulusán ta.
27 Asal madigár pa ka barigyaán ta sikandin tun ta mga rubbad i Ismael. Dì mému
matayan ta, su kataladi ta sikandin tun ta ámmà ta."
Purisu ignunug tô mga kataladi din.
28 Tô ikadunggù dán tô mga Midianhon tun kandan, igkangé dan si Jose tikud tun ta
balun, asta igbarigyà dan sikandin. Duwa pulù (20) abuk na mapputì bulawan tô bayad
katô mga rubbad i Ismael kandin, asta igpid dan si Jose tun ta Ehipto.
29 Na, tô iglónód si Ruben tun ta balun, igkita din na ándà dán taddô si Jose. Purisu
igbissé din tô umpak din tingód ka ranu din.
30 Igsadun si Ruben tun ta mga kataladi din, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Pamánnun ta? Su ándà dán taddô si Jose."
31 Purisu igiyó dan ka kambing, asta igarám dan tun ta dipanug tô mallayat umpak i
Jose.
32 Na, igpid dan tô umpak din tun ta ámmà dan, asta igkagi dan, na mà dan, "Ni gó tô
ikita dé. Sállág nu ni ébô kasóddóran nu ka umpak katô batà nu."
33 Igkilala i Jacob na tô gó tô umpak i Jose, asta igkagi sikandin, na mà din, "Óó, kandin
gó ni. Igmatayan basì ka magani mannanap ka kabánnássan, asta igkan tô lawa din."
34 Purisu igbissé i Jacob tô umpak din, asta igumpak sikandin katô óggét na gimun
sako tingód ka ranu din. Idugé sikandin igranu tingód ka kamatayan katô batà din.
35 Ilimud tô langun gabatà din ébô dì maranu si Jacob, asal igéllé sikandin, na mà din,
"Inalayunna ágranu tingód katô kamatayan katô batà ku sippang ka kumita a kandin tun
ta góddóan ka mga manubù na inaté."
Purisu inalayun ágsággó si Jacob tingód katô batà din na si Jose.
36 Asal si Jose dutun dán ta Ehipto, su igpid katô mga Midianhon, asta igbarigyà dan
sikandin. Igbálli i Potifar na sábbad opisyales katô harì ka Ehipto, su si Potifar tô kapitan
katô mga sundalo din.

38

Si Juda asta si Tamar

1 Na, duwán álló na igtanan si Juda katô mga kataladi din, asta igóddô sikandin madani
tun ki Hiras na taga Adulam.

---

i **37:25** 37:25 Bawì na mammut, ó salong ug mga pahumot.

2 Duwán bayi na igkita i Juda na Canaanhon na batà i Suas, asta igkalyagan i Juda sikandin.
3 Igmabáddás tô sawa i Juda, duwán batà mama na ipamasusu, asta igngadanan i Juda ki Er.
4 Igmabáddás puman tô sawa din, duwán batà mama na ipamasusu, asta igngadanan katô innà din ki Onan.
5 Duwán puman batà mama na ipamasusu, asta igngadanan katô innà din ki Selas. Dutun dan ta Sesib tô kapamasusu ki Selas.
6 Na, tô igdakál dán tô tambang kaké batà i Juda na si Er, igpakalyag din katô daraga na si Tamar.
7 Madat tô áglumun i Er, asta dì ágkadayawan tô Áglangngagán tingód kandin. Purisu igmatayan katô Áglangngagán.
8 Na, igkagi si Juda tun ki Onan, na mà din, "Kailangan lumayuk ka katô ipag nu na balu ébô matuman tô ágkémun ta tingód ka kataladi katô mama na inaté na ándà pa batà din, ébô mému batà katô inaté."
9 Asal isóddóran i Onan na tô batà na pamasusun katô ipag din dì mému na kandin batà, su imun yan batà katô kaké din na inaté. Purisu atin áglayuk sikandin katô ipag din na balu, inalayun din ágpaluwaán tô bánnì din ébô ándà rubbad katô kaké din na inaté.
10 Asal dì ágkadayawan tô Áglangngagán tingód katô iglumu i Onan. Purisu igmatayan pagsik ka Manama sikandin.
11 Na, igkagi si Juda tun ta ikóddô kandin na si Tamar, na mà din, "Ulì kad, asta óddô ka tun ta balé katô ámmà nu róggun ándà pa duma nu sippang ka dumakál tô adi batà ku na si Selas."
Tô gó é igkagi i Juda, su imáddangan sikandin agó maté si Selas iring katô mga kataladi din kaké. Purisu igulì si Tamar tun ta balé katô ámmà din.
12 Na, tô idugé dán, inaté tô sawa i Juda na batà bayi i Suas. Pángnga katô mga álló ka karanu i Juda, igsadun sikandin tun ta lunsud ka Timna su paburuwan din tô mga karnero. Igpatákkássé si Juda asta tô rarak din na si Hiras na taga Adulam.
13 Na, igulitan si Tamar na igsadun tô ugang din tun ta Timna ébô paburuwan tô mga karnero.
14 Purisu iglusut din tô umpak na gumpakán ka bayi balu, asta igumpak sikandin ka sábbad klasi. Igtambunan din tô báttuk din ébô dì sikandin kilalan. Igsadun sikandin tun ta dalan madani tun ta lunsud ka Enaim, asta igunsad sikandin tun ta ligad ka dalan, su tô gó é gukitanan ka mga manubù na ágsadun tun ta Timna. Agad igdakál dán si Selas, asal ándà dan pa pagkalyagi.
15 Na, tô igkita si Juda ki Tamar, kéman din ka madat bayi, su igtambunan i Tamar tô báttuk din.
16 Ándà din kilalayi tô ikóddô kandin. Purisu igpadani si Juda tun kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Atin ka mému, lumayukka áknikó."
Iginsà si Tamar, na mà din, "Atin ka lumayuk ka kanak, ándin tô bayad nu?"
17 Igtaba si Juda, na mà din, "Papiddán ku áknikó tô nati ka kambing tikud tun ta mga mannanap ku."
Igkagi si Tamar, na mà din, "Duwán tananan nu kanak sippang ka papiddán nu tô kambing?"
18 Iginsà si Juda, na mà din, "Ándin tô tananan ku áknikó?"
Igtaba si Tamar, na mà din, "Tô paningsing nu na silyo apil tô tali din, asta tô tukád nu."
Purisu tô gó é igbággé i Juda ki Tamar. Igpalayuké dan asta igmabáddás si Tamar.
19 Igulì si Tamar, asta igiwà din tô pagtambun din ka báttuk, asta igumpak puman sikandin ka umpak ka balu.

20 Na, igsugù i Juda tô rarak din na si Hiras ébô piddán tô kambing tun ta bayi, asta
kangén din tô igtananan din kandin. Asal ándà din kitayi tô bayi.
21 Iginsà si Hiras katô mga manubù na igóddô tun ta Enaim, na mà din, "Ánda tô madat
bayi na igunsad géna tun ta ligad ka dalan?"
Igtaba sikandan, na mà dan, "Ándà palang madat bayi dini."
22 Purisu iglónód si Hiras tun ki Juda, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ándà ku kitayi
tô bayi. Igkagiyanna katô mga manubù dutun na ándà palang madat bayi dutun."
23 Igkagi si Juda, na mà din, "Tógón din. Kandin dán tô igtananan ku ébô dì kid
kayyaan. Bággayan ku pád sikandin ka kambing, asal ándà nu sikandin kitayi."
24 Na, pángnga katô tállu bulan, igulitan si Juda, "Iring na madat bayi tô ikóddô áknikó
na si Tamar, su igmabáddás dán sikandin."
Purisu igkagi si Juda, na mà din, "Pid yu sikandin, asta góbbó yu ébô maté!"
25 Tô igkangé dan si Tamar, duwán manubù na igpapid din ébô kumagi katô ugang din,
na mà din, "Igmabáddássa ukit katô tigatun kani paningsing na silyo apil tô tali din, asta
kani tukád. Ikasóddór ka basì ka sadan tô tigatun kani."
26 Igkilala i Juda, asta igkagi sikandin, na mà din, "Tuu madat tô iglumu ku tandingán
katô iglumu din, su ándà ku sikandin pakalyagi katô batà ku na si Selas."
Ándà puman layuk si Juda ki Tamar.
27 Na, tô igdunggù tô álló ka kapamasusu i Tamar, isóddóran din na dáppi tô pamasusun
din.
28 Róggun katô kapamasusu din, igluwà tô bállad katô sábbad batà. Igbagkássan katô
taraawat tô bállad din ka sinulid na tuu mallutù, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ni gó
tô una iglássut!"
29 Asal igpalónód katô batà tô bállad din tun dalám, asta tô dáppi din baling tô una
iglássut. Purisu igkagi tô taraawat tun ta batà, na mà din, "Magani ka iglássut!" Purisu
igngadanan sikandin ki Fares.[j]
30 Ipamasusu pagsik tô dáppi din na igbagkássan tô bállad din ka sinulid na tuu mallutù.
Igngadanan sikandin ki Seras.[k]

39

Si Jose asta sawa i Potifar

1 Na, si Jose igpid katô mga rubbad i Ismael tun ta Ehipto. Igbarigyà dan sikandin tun
ki Potifar. Si Potifar tô sábbad opisyales katô harì ka Ehipto, asta sikandin tô kapitan ka
mga sundalo katô harì.
2 Igtabangan katô Áglangngagán si Jose. Purisu madigár tô langun na áglumun din.
Igóddô si Jose tun ta balé katô amo din na taga Ehipto.
3 Igkita i Potifar na igtabangan katô Áglangngagán si Jose, asta tingód katô tabang katô
Áglangngagán, madigár tô langun na áglumun din.
4 Idayawan si Potifar tingód ki Jose na ágsuguánnán din. Purisu igimu din si Jose na
tarapid katô langun manubù tun ta balé din asta langun katô kaduwánnan din.
5 Purisu tingód ki Jose, igtabangan katô Áglangngagán si Potifar, asta dakál tô igpulus
din, agad tun ta balé din asta tun ta mga kinamát din.
6 Igsarig i Potifar tô langun katô kaduwánnan din ki Jose, su róggun igpid si Jose, ándà
ássa ágpanámdámmán i Potifar, kannà tô dád ágkakan din.
Na, madigár tô bónnóng i Jose, asta mabákkár tô lawa din.
7 Duwán álló na idigárran tô sawa i Potifar ki Jose, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Layuk ka kanak."

---

j **38:29** 38:29 Tô kóbadan katô ngadan Fares, "magani iglássut."
k **38:30** 38:30 Tô kóbadan katô ngadan Seras, "tuu mallutù."

8 Asal igéllé si Jose, asta igtaba sikandin, na mà din, “Ándà dán ássa ágpanámdámmán
katô amo ku, su sakán é ágsarigan din. Igsarig din kanak tô langun katô kaduwánnan din.
9 Magunawa tô kallayat ku katô kallayat din dini ta balé din. Igsarig din gó tô langun
kanak, asal sikuna dád na sawa din tô ándà din sarigi kanak. Purisu dì mému lumumuwa
ka madat iring katô kakalyag nu. Dì mému lumumuwa katô salà tun ta saruwan ka
Manama.”
10 Na, kada álló ginggat sikandin ki Jose ébô lumayuk kandin, asal ándà paminág si Jose
katô kagi din.
11 Na, sábbad álló, igahu si Jose tun ta balé, su duwán lumun din. Ándà ássa ágsuguánnán
tun dalám ka balé.
12 Purisu igawidan katô bayi tô umpak i Jose, asta igkagi sikandin, na mà din, “Layuk
ka kanak.”
Igsékót si Jose igluwà tikud tun ta balé, asta igpalaguy sikandin, asal itananan din tô
umpak na igawidan katô bayi.
13 Tô igkita katô sawa i Potifar na itananan i Jose tô umpak din asta igpalaguy sikandin
tikud tun ta balé,
14 igtawar din tô ássa mga ágsuguánnán, asta igkagi sikandin, na mà din, “Na, igpid katô
duma ku dini tô Hebreo ébô mággé ka kayyà áknita. Igahu géna sikandin tun ta kuwarto
ku ébô mamókkós pád kanak, asal igpagayissa.
15 Tô igpagayissa, itananan din tô umpak din dini kanak, igluwà sikandin tikud tun ta
balé, asta igpalaguy.”
16 Na, igtagù katô bayi tô umpak i Jose sippang ka igulì tô duma din.
17 Tô igulì dán si Potifar, magunawa tô igulit katô bayi, na mà din, “Tô Hebreo állang na
igpid nu dini igahu géna kannun ta kuwarto ku ébô mamókkós pád kanak.
18 Asal tô igpagayissa, itananan din tô umpak din dini kanak, igluwà sikandin tikud
tun ta balé, asta igpalaguy.”
19 Na, tô igdinág tô amo i Jose katô igulit katô sawa din na madat tô iglumu i Jose, isókó
sikandin.
20 Igpammát din si Jose, asta igpapriso din tun ta prisowan ka mga manubù na
ágsupakan ka harì ka Ehipto.
21 Asal igtabangan katô Áglangngagán si Jose, asta inalayun ágginawa tô Áglangngagán
kandin. Idayawan tô taradóppón katô prisowan tingód ki Jose,
22 asta igimu din si Jose na tarapid katô langun manubù na igpriso. Si Jose tô ágsugù
ka ándin tô áglumun tun dalám ka prisowan.
23 Ándà ássa ágpanámdámmán katô taradóppón ka prisowan tingód katô áglumun i Jose,
su igtabangan katô Áglangngagán si Jose. Purisu madigár tô langun katô áglumun din.

40

Tagénáp katô duwa mga manubù na igpriso

1 Na, duwán tarapid ka bino para katô harì ka Ehipto, asta duwán taraimu ka pan para
katô harì. Duwán sábbad álló iglumu dan ka madat katô harì.
2 Isókó tô harì kandan.
3 Purisu igpapriso din sikandan tun ta balé i Potifar na kapitan ka mga sundalo katô
harì. Tô gó é igprisowan ki Jose.
4 Igimu katô kapitan si Jose na tarabanté katô duwa manubù, asta idugé dan igpriso.
5 Duwán sábbad dukilám na igtagénáp tô tarapid ka bino asta tô taraimu ka pan. Ánnà
magunawa tô tagénáp dan, asta ánnà magunawa tô kóbadan katô tagénáp dan.
6 Tô sállám dán, igsadun si Jose tun kandan, asta igkita din na ágkasasó dan.
7 Purisu iginsà si Jose, na mà din, “Manan ka ágkasasó kó?”

8 Igtaba sikandan, na mà dan, “Igtagénáp ké, asta ándà manubù na makólit áknami ka
ándin tô kóbadan.”
Igkagi si Jose, na mà din, “Manama tô ágbággé ka kakatigan tun ta manubù ébô makólit
katô kóbadan ka tagénáp. Ulit yu kanak tô tagénáp yu.”
9 Purisu igulit tô tarapid ka bino tingód katô tagénáp din, na mà din, “Tô igtagénáppa,
igkita ku tô butbut ka paras na
10 duwán tállu panga. Igdaun, igsábbung, igbuuy, asta ilutuan tô buuy.
11 Igawidda katô kopa katô harì. Purisu igudù ku tô buuy ka paras, igkámmás ku tun
ta kopa, asta igpid ku tun ta harì.”
12 Igkagi si Jose, na mà din, “Ni gó tô kóbadan katô tagénáp nu. Tô tállu séngê, tô gó é
tállu álló.
13 Tállu álló tikud áknganni, paluwaán ka katô harì tikud dini ta prisowan, asta
palónódán ka puman ikandin tun ta taganà lumu nu. Mid ka puman ka bino para
kandin, iring katô taganà lumu nu.
14 Atin ka madigár dán tô kóddô nu, sampátta. Uliti nu tô harì tingód kanak ébô
makaluwà a tikud dini ta prisowan,
15 su igpiritta igpid tikud tun ta madiyù banuwa dé na mga Hebreo. Agad ándà palang
madat na iglumu ku, asal igpaprisowa dini ta Ehipto.”
16 Na, tô ikasóddór dán tô taraimu ka pan para katô harì na madigár tô kóbadan katô
tagénáp katô tarapid ka bino, igkagi sikandin ki Jose, na mà din, “Duwán pagsik tagénáp
ku. Duwán tállu digu na ipánnù ka pan na igsudù ku.
17 Tô ikabówwó digu duwán marapung klasi ka pan na ágpiddán ku tun ta harì, asal
igkan katô mga manuk ta kayun.”
18 Na, igkagi si Jose, na mà din, “Ni gó tô kóbadan katô tagénáp nu. Tô tállu digu, tô gó é
tállu álló.
19 Tállu álló tikud áknganni, paluwaán ka katô harì tikud dini ta prisowan, asta
patampáddán din tô alig nu! Pabitinán tô lawa nu tun ta kayu, asta tô ákkud nu kannán
ka mga manuk ta kayun.”
20 Na, ituman gó tô igkagi i Jose kandan, su pángnga katô tállu álló, igimu tô harì ka
dakál kalimudan, su tô gó é álló din, asta iglimud din tô langun opisyales. Igpaluwà din
tikud tun ta prisowan tô tarapid ka bino asta tô taraimu ka pan. Igpapid din sikandan
tun ta tubang katô mga opisyales na ilimud.
21 Tô tarapid ka bino, tô gó é igpalónód katô harì tun ta taganà lumu din, asta sikandin
tô igpid puman ka bino para kandin.
22 Asal tô taraimu ka pan, tô gó é igpamatayan katô harì. Ituman tô langun katô igkagi
i Jose kandan.
23 Asal ándà ikasampát tô tarapid ka bino tingód ki Jose. Ilingawan din sikandin.

41

Tagénáp katô harì

1 Na, tô iglabé dán tô duwa ámmé, igtagénáp tô harì ka Ehipto. Igtindág sikandin tun
ta ligad katô Wayig ka Nilo.
2 Tigkô dád igkita din tô pittu baka na tuu malambù asta madigár tô bónnóng. Igláttó
tô mga baka tikud tun ta wayig, asta igsabsab ka sigbát tun ta ligad katô wayig.
3 Tigkô dád igkita din tô ássa pittu baka na igláttó tikud tun ta wayig, asal tuu magasà
asta madat tô bónnóng. Igsadun tô mga baka tun ta ássa pittu baka na igtindág tun ta
ligad katô wayig.
4 Igkan katô mga magasà baka tô mga malambù baka. Pángnga igtagénáp tô harì,
ikannó sikandin.

5 Na, igtudug puman tô harì ka Ehipto, asta igtagénáp puman sikandin. Igkita din tô
sábbad lábbut ka trigo na duwán pittu kanguy na tuu malambù asta madigár tô bónnóng.
6 Igtubù tô ássa pittu kanguy na madat asta igkipás guné katô ménit karamag tikud tun
ta silatan.
7 Igkan katô mga kipás kanguy tô mga malambù kanguy. Pángnga igtagénáp tô harì,
ikannó sikandin asta ikasóddór sikandin na tagénáp din dád.
8 Tô sállám dán, isasó tô harì. Purisu igpakangé din tô langun tarasalamangka asta tô
duma mga katig manubù tun ta Ehipto. Igulit tô harì kandan tingód katô tagénáp din,
asal ándà palang manubù na ikólit kandin ka ándin tô kóbadan.
9 Na, igkagi tô tarapid ka bino katô harì, na mà din, "Sir, kailangan mulitta nigó tingód
katô madat na ilumu ku.
10 Dángngan tô isókówanna ikuna, isókówan nu tô taraimu ka pan para áknikó. Igpapriso
ké ikuna tun ta balé katô kapitan ka mga sundalo nu.
11 Duwán sábbad dukilám na igtagénáp ké, asal ánnà magunawa tô kóbadan katô tagénáp
dé.
12 Tun ta prisowan, duwán sábbad Hebreo na mallaki asta állang katô kapitan ka mga
sundalo nu. Igulit ké kandin tingód katô tagénáp dé, asta igulit din áknami tô kóbadan.
13 Ituman tô langun ka igkagi din, su igpalónódda puman ikuna tun ta taganà lumu ku,
asta igpamatayan nu tô taraimu ka pan."
14 Purisu igpakangé katô harì si Jose, asta sékót igpaluwà si Jose tikud tun ta prisowan.
Igpaburu sikandin, igilis, asta igsadun tun ta harì.
15 Igkagi tô harì ki Jose, na mà din, "Igtagénáppa, asta ándà manubù na ikólit kanak ka
ándin tô kóbadan. Igulitanna na katig ka gubad ka tagénáp ka ulitán áknikó."
16 Igtaba si Jose, na mà din, "Sir, ánnà tikud tun kanak tô kakatigan, asal Manama dád
tô pasóddór áknikó katô madigár kóbadan katô tagénáp nu."
17 Igkagi tô harì, na mà din, "Tun ta tagénáp ku, igtindágga tun ta ligad katô Wayig ka
Nilo.
18 Tigkô dád igkita ku tô pittu baka na tuu malambù asta madigár tô bónnóng. Igláttó
tô mga baka tikud tun ta wayig, asta igsabsab dan ka sigbát tun ta ligad katô wayig.
19 Tigkô dád igkita ku tô ássa pittu baka na igláttó tikud tun ta wayig, asal tuu magasà
asta madat tô bónnóng. Ándà palang baka na igkita ku dini ta Ehipto na tuu gó magasà
ka tandingán kani mga baka.
20 Na, igkan katô mga magasà baka tô mga malambù baka.
21 Agad igkan katô mga magasà tô mga malambù, asal iring na ándà palang igkan, su
tuu gó magasà tô mga baka. Pángnga igtagénáppa, ikannówa.
22 "Na, igtagénáppa puman, asta igkita ku tô sábbad lábbut ka trigo na duwán pittu
kanguy na tuu malambù, asta madigár tô bónnóng.
23 Igtubù pagsik tô ássa pittu kanguy na madat asta igkipás katô ménit karamag tikud
tun ta silatan.
24 Igkan katô mga kipás kanguy tô mga malambù kanguy. Na, tô gó é tagénáp na
igulit ku katô mga tarasalamangka, asal ándà palang manubù na ikólit kanak ka ándin
tô kóbadan."
25 Igkagi si Jose, na mà din, "Sir, sábbad dád tô kóbadan katô duwa tagénáp nu.
Igpasóddór katô Manama áknikó tingód katô lumun din.
26 Tô pittu baka na malambù, asta tô pittu kanguy ka trigo na malambù, tô gó é pittu
ámmé. Sábbad dád tô kóbadan katô duwa tagénáp nu.
27 Tô pittu magasà baka, asta tô pittu kanguy na igkipás katô ménit karamag tikud tun
ta silatan, tô gó é pittu ámmé na ballus.
28 Bánnal tô igkagi ku géna. Igpasóddór ka Manama áknikó tingód katô lumun din.
29 Dalám ka pittu ámmé, tuu dakál tô káttun dini ta kaluwagan ka Ehipto.

30 Asal pángnga katô pittu ámmé na madigár, dumunggù tô pittu ámmé na ballus, asta tô
gó é makadadat kani langun dini ta Ehipto. Purisu kalingawan tô pittu ámmé na duwán
dakál igkáttu.
31 Kalingawan gó tô madigár mga ámmé tingód katô kadattan ka ballus na dumunggù.
32 Makaduwa ka igtagénáp ébô kasóddóran nu na tô gó é lumun katô Manama, asta
tumanán din ka dì madugé."
33 Igkagi si Jose, na mà din, "Na, sir, madigár ka salinán nu tô sábbad manubù na duwán
kakatigan, asta imun nu sikandin ágsarigan ka langun dini ta Ehipto.
34 Madigár ka salinán nu tô duma mga opisyales tun ta tagsábbad-sábbad lunsud ébô
limudán dan tô ikalima kináttuwan katô madigár trigo dalám ka pittu ámmé na duwán
dakál káttun.
35 Kailangan limudán dan tô trigo dalám ka mga ámmé na duwán dakál káttun ébô
taguán tun ta tagsábbad-sábbad lunsud, asta tómmóngan dan.
36 Tô taguán, tô gó é kannán katô mga manubù ka dumunggù tô pittu ámmé na ballus
dini ta Ehipto, ébô dì maté tô mga manubù."

Inému si Jose gobernador

37 Na, idayawan tô harì asta tô duma mga opisyales tingód katô igkagi i Jose.
38 Igkagi tô harì kandan, na mà din, "Ándà duma manubù na kitanán ta na tuu pa
madigár ka tandingán ki Jose, su ágdumaan sikandin ka Manama."
39 Purisu igkagi tô harì ki Jose, na mà din, "Su sikuna tô igpasóddór ka Manama katô
langun, ándà palang manubù na katig pa ka tandingán áknikó.
40 Imun ku sikuna na mallayat tun ta gobyerno. Agad ándin tô sugù nu, tô gó é
kailangan bánnalán katô langun manubù. Sakán dád tô mallayat pa áknikó, su sakán tô
harì."
41 Igkagi tô harì ki Jose, na mà din, "Imun ku sikuna gobernador dini ta kaluwagan ka
banuwa ka Ehipto."
42 Purisu iglusut katô harì tô paningsing din na pató katô pagpangulu din, asta igbággé
din ki Jose. Igpómpak din si Jose katô mapputì óggét na tuu dakál é lagà, asta igpasalagbat
din si Jose ka bulawan.
43 Igpasaké din si Jose tun ta ikaduwa kalesa din, asta duwán mga manubù na igpóna
din ki Jose ébô tumawar dan, na mà dan, "Lingkóód kó!"
Tô gó inému si Jose gobernador tun ta kaluwagan ka Ehipto.
44 Igkagi pagsik tô harì ki Jose, na mà din, "Agad sakán tô harì, ándà gó mému lumun
dini ta kaluwagan ka Ehipto ka dì mukit áknikó."
45 Igbullasan katô harì tô ngadan i Jose, su igngadanan din si Jose ki Sapenat Panea.
Igpakalyag din si Jose ki Asenat na batà i Potiferas. Si Potiferas tô tarapid katô mga
manubù na ágpangadap ka álló tun ta lunsud ka On. Purisu inému si Jose na ágpangulun
tun ta kaluwagan ka Ehipto.
46 Tô inému dán si Jose na opisyales katô harì ka Ehipto, tállu pulù (30) tô idad din.
Igpanó si Jose tikud tun ta balé katô harì, asta igtalap sikandin tun ta langun lunsud tun
ta kaluwagan ka Ehipto.
47 Dalám katô pittu ámmé na madigár, dakál tô kináttuwan.
48 Igpalimud i Jose tô ikalima kináttuwan ka trigo, asta igpatagù din tun ta mga lunsud.
Duwán igtagù tun ta tagsábbad-sábbad lunsud tikud tun ta mga kinamát na madani.
49 Tô kadakállan katô trigo na igtagù iring na karapungan katô mga baklayan tun ta
dagat, su tuu dakál. Purisu igpasódô i Jose tô kéyap ka pira tô kadakállan katô trigo, su
tuu dakál.
50 Tô ándà pa dunggù tô ballus, duwa é gabatà i Jose gamama na ipamasusu i Asenat
na batà i Potiferas.

51 Igngadanan din tô kaké ki Manases[l] su igkagi si Jose, na mà din, “Igtabanganna katô
Manama. Purisu ilingawan kud tô langun kahirapan na inókitan ku tun ta góddóan katô
ámmà ku asta mga kataladi ku.”
52 Igngadanan din tô adi ki Efraim,[m] su igkagi si Jose, na mà din, “Igtabanganna katô
Manama. Purisu tuuwa igbuuy nit banuwa na ihirapan ku.”
53 Na, iglabé tô pittu ámmé na dakál tô kináttuwan katô mga taga Ehipto,
54 asta igdunggù tô pittu ámmé na ballus, iring katô taganà igkagi i Jose. Iballusan
tô mga manubù tun ta langun banuwa, asal duwán trigo na itagù tun ta kaluwagan ka
Ehipto.
55 Tô igballus dán tô mga taga Ehipto, igpamuyù dan ka trigo tun ta harì. Igkagi
sikandin, na mà din, “Sadun kó tun ki Jose, asta tuman kó katô kagin din ákniyu.”
56 Igtuu tô ballus. Purisu igpapókéan i Jose tô langun balé na igtaguan katô trigo, asta
igpabarigyà din tun ta mga taga Ehipto, su dakál tô ballus tun ta Ehipto.
57 Marapung pagsik tô mga manubù na igsadun tun ta Ehipto tikud tun ta ássa mga
banuwa ébô málli dan ka trigo tun ki Jose, su dakál tô ballus tun ta kaluwagan ka
banuwa.

42

Igsadun tô mga kataladi i Jose tun ta Ehipto

1 Na, tô ikasóddór si Jacob na duwán trigo tun ta Ehipto, igkagi sikandin tun ta mga
gabatà din, na mà din, “Manan ka góddô-óddô kó dád?
2 Duwán kun trigo tun ta Ehipto. Purisu sadun kó, asta bálli kó ébô dì ki maté kani
ballus.”
3 Purisu igpanó tô sapulù kataladi kaké i Jose, asta igsadun dan tun ta Ehipto ébô málli
ka trigo.
4 Asal tô bánnal kataladi i Jose na si Benjamin, ándà din patákkássi, su ágkamáddangan
si Jacob agó duwán madat na makadunggù ki Benjamin.
5 Purisu igsadun tô mga gabatà i Jacob tun ta Ehipto, asta tô duma mga manubù na
igpamasak ka trigo, su iballusan tô mga Canaanhon.
6 Na, si Jose tô gobernador tun ta Ehipto, asta sikandin tô ágbarigyà ka trigo tun ta
langun manubù. Purisu tô igdunggù tô mga kataladi i Jose tun ta Ehipto, igpadani dan
tun kandin, asta iglingkóód dan sippang ka ikadunggù tô ulu dan tun ta tanà.
7 Tô igkita i Jose tô mga kataladi din, igkilala din sikandan, asal mà kagi ándà kilala.
Igkagi si Jose ka mabákkár, na mà din, “Ánda é igtikudan yu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Igtikud ké tun ta Canaan ébô málli ké ka trigo.”
8 Agad igkilala i Jose tô mga kataladi din, asal ándà dan kilalayi na sikandin tô kataladi
dan adi.
9 Isampáttan i Jose tô tagénáp din dángngan tingód kandan, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Madat kó mga manubù! Igsadun kó dini ébô mahà kó katô kalómétan dé ébô
makapanalu kó áknami.”
10 Igtaba sikandan, na mà dan, “Sir, ánnà bánnal. Igsadun ké dini ébô málli ké ka trigo.
11 Mataladi tô langun dé. Tuu ké matalláng. Ándà ké sadun dini ébô mahà katô
kalómétan yu.”
12 Igkagi si Jose, na mà din, “Bulalón kó! Igsadun kó dini ébô mahà katô kalómétan dé
ébô makapanalu kó áknami.”
13 Igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, sapulù duwa tô langun dé na mataladi, asta sábbad
dád tô ámmà dé na góddô tun ta Canaan. Inaté tô sábbad kataladi dé, asta igpatanan tô
tambang adi dé tun ta ámmà dé.”

---

l **41:51** 41:51 Tô kóbadan katô ngadan Manases, “ilingawan.”
m **41:52** 41:52 Tô kóbadan katô ngadan Efraim, “igbuuy.”

14 Asal igkagi si Jose, na mà din, “Bánnal tô igkagi ku géna. Igsadun kó dini ébô mahà
kó katô kalómétan dé.
15 Na, duwán lumun ku ébô kasóddóran ku ka bánnal tô igkagi yu. Ukit katô ngadan ka
harì, kagin ku na dì kó makapanó tikud dini sippang ka makasadun dini tô adi yu.
16 Pólián ku tô sábbad ákniyu ébô mangé kandin, asal paprison ku tô siyó sippang ka
kasóddóran ku ka bánnal tô igkagi yu. Atin ka ánnà bánnal tô igkagi yu, kasóddóran ku na
igsadun kó dini ébô mahà kó katô kalómétan dé.”
17 Purisu igpapriso din sikandan ka tállu álló.
18 Na, tô itálluwan dán, igkagi si Jose tun ta mga kataladi din, na mà din, “Atin ka mánnal
kó kanak, dì kó matayan, su ágrespetowan ku tô Manama.
19 Atin ka matalláng kó, sábbad dád ákniyu tô paprison ku, asta makólì tô mga duma ébô
mid ka trigo tun ta mga pamilya yu na ágkaballusan.
20 Asal kailangan piddán yu dini kanak tô tambang adi yu ébô kasóddóran ku na bánnal
tô igkagi yu, asta dì kó matayan.”
Na, ignunug dan ki Jose.
21 Igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Igdungguan kid kani kadattan tingód katô
madat na iglumu ta katô kataladi ta dángngan. Tô igrangin sikandin áknita, agad igkita
ta tô ranu din, asal ándà ta sikandin paminággi. Purisu igdungguan ki kani kadattan.”
22 Igkagi si Ruben, na mà din, “Igkagiya ákniyu na dì mému dadattan yu sikandin, asal
ándà kó paminág kanak. Purisu igsulian kid tingód katô kamatayan din.”
23 Agad ikagpáttù si Jose katô langun na igkagi dan, asal ándà dan kasóddóri, su tô
igtóngkô dan kandin, duwán tarasugpat na gubad katô kagi dan na Hebreo tun ki Jose.
24 Na, igtanan si Jose kandan dógó su igsággó sikandin. Tô iglónód sikandin tun
kandan, igsalin din si Simeon, asta igpabagkás din sikandin tun ta tubang dan.

Igulì tô mga kataladi i Jose

25 Na, igsugù i Jose tô ágsuguánnán din ébô ipánnuán ka trigo tô sako katô mga kataladi
din, asta ulián din tô bayad dan tun dalám ka mga sako dan. Igpabággéyan din sikandan
ka makan dan róggun ágpanó dan. Tô gó é iglumu i Jose kandan.
26 Na, igruran tô mga kataladi i Jose katô mga sako ka trigo tun ta mga mannanap dan
na asno, asta igpanó dan.
27 Tô dukilám dán, igádding dan ébô dumággà. Igukar tô sábbad kandan katô sako din
ébô pakannán tô asno din. Igkita din tun dalám katô sako tô salapì na bayad din ka trigo.
28 Purisu igtawar din tô mga kataladi din, na mà din, “Dini dalám kani sako tô salapì
ku! Igulì kannê kanak.”
Purisu tuu dan imáddangan, asta igpénsaé dan, na mà dan, “Ándin ni iglumu ka
Manama áknita?”
29 Tô igdunggù dan dán tun ta Canaan, igulit dan katô ámmà dan tô langun.
30 Igkagi sikandan, na mà dan, “Igsawé tô gobernador ka Ehipto áknami, asta igkagi
sikandin na igsadun ké ébô mahà ké katô kalómétan dan asta makapanalu ké kandan.
31 Igtaba ké na ánnà bánnal, su matalláng ké.
32 Igulit ké kandin na sapulù duwa tô langun dé na mga mataladi na gamama, asta
sábbad dád tô ámmà dé. Mà dé inaté tô sábbad kataladi dé, asta igpatanan tô tambang adi
dé tun ta ámmà dé tun ta Canaan.
33 Asal igkagi tô gobernador tun áknami, ‘Ni gó tô lumun ku ébô kasóddóran ku ka
matalláng kó. Sábbad ákniyu tô paprison ku dini róggun mulì tô mga duma ébô mid ka
trigo tun ta mga pamilya yu na ágkaballusan.
34 Atin ka piddán yu dini kanak tô tambang adi yu, kasóddóran ku na ánnà kó madat
mga manubù, asal matalláng kó. Paluwaán ku tô kataladi yu, asta mému kó málli dini ta
Ehipto.’ ”

35 Na, tô igukar dan katô mga sako dan, igkita katô tagsábbad-sábbad kandan tô salapì
na bayad dan katô trigo. Tô igkita dan dán katô salapì, imáddangan tô langun dan asta si
Jacob.
36 Igkagi si Jacob, na mà din, "Ukit ákniyu, mandà tô langun gabatà ku. Ándà dán si
Jose, ándà dán si Simeon, asta kakalyag yu na mandà si Benjamin dini kanak. Tuuwa
igdungguan ka kahirapan."
37 Igkagi si Ruben tun ta ámmà din, na mà din, "Sarig nu si Benjamin kanak, asta ulián
ku sikandin dini áknikó. Atin ka dì ku sikandin mólì dini áknikó, matayi nu tô duwa
gabatà ku gamama."
38 Asal igkagi si Jacob, na mà din, "Dì mému tumákkás si Benjamin ákniyu, su inaté dán
tô kaké din na si Jose, asta si Benjamin dád tô isamà. Tuuwad tugál. Mamánnuwa ka
kadungguan sikandin ka madat tun ta dalan? Atin ka maté sikandin, matéya tingód katô
ranu ku kandin."

43

Iglónód tô mga kataladi i Jose na igtákkás si Benjamin

1 Na, igtuu pa tô ballus tun ta Canaan.
2 Tô inémmát dán tô trigo na igkangé dan tun ta Ehipto, igkagi si Jacob tun ta mga
gabatà din, na mà din, "Lónód kó tun ta Ehipto, asta bálli kó ka délák dád trigo para
áknita."
3 Asal igtaba si Juda, na mà din, "Igkagi tô manubù na dì ké makalónód tun kandin ka
dì mákkás tô tambang adi dé.
4 Atin ka patákkássán nu si Benjamin, lumónód ké ébô málli ké ka trigo para áknikó.
5 Asal ka dì nu patákkássán, dì ké lumónód, su igkagi tô manubù na atin ka dì mákkás
tô tambang adi dé, dì ké makalónód tun kandin."
6 Igkagi si Jacob na duwán ássa ngadan din si Israel, na mà din, "Manan ka iglumu kó
kanak ka madat ukit ka kólit yu katô manubù na duwán pa kataladi yu?"
7 Igtaba sikandan, na mà dan, "Marag sikandin ginsà tingód áknita asta tingód ka
pamilya ta. Iginsà sikandin, 'Ándà pa kamaté tô ámmà yu? Duwán pa duma kataladi
yu?' Purisu igtaba ké katô mga insà din. Ándà ké panámdám na piritán ké ikandin na
piddán tô kataladi dé tun kandin."
8 Igkagi si Juda tun ta ámmà din, na mà din, "Sarig nu si Benjamin kanak ébô panó ké
agó maté ki langun asta ni mga gabatà ukit kani ballus.
9 Tumandô a áknikó na sakán tô tumómmóng kandin ébô ándà makamánnu kandin.
Atin ka dì ku sikandin mólì dini áknikó, tô gó é salà ku áknikó sippang ka ándà ágtamanán.
10 Atin ka ándà ké kabaring, ikaduwa kéd pád ikalónód."
11 Igkagi tô ámmà dan, na mà din, "Atin ka ágkailanganán, ni gó tô lumu yu. Pid yu tô
mga madigár buuy tikud dini ébô duwán bággén yu katô gobernador, na délák bawì asta
tánnáb, mga anag, mga pamammut, asta mga buuy ka kayu pistasiyo asta almendras.
12 Pid yu tô duwa luppì ka salapì yu, su kailangan piddán yu puman tô salapì na inólì
tun ta mga sako yu, su ilingawan dan basì.
13 Pid yu pagsik tô kataladi yu, asta sékót kó lónód.
14 Mólà pa ka tabangan kó katô Manama ébô kéduwan tô manubù ákniyu, asta pólián din
si Benjamin asta si Simeon. Na, tingód kanak, atin ka kamatayanna katô mga gabatà ku,
tógón din."
15 Purisu igpid dan tô mga gasa asta tô duwa luppì katô salapì dan, asta igsadun dan
tun ta Ehipto na igtákkássan i Benjamin. Tô igdunggù dan dán, igpanayun dan tun ki Jose.
16 Tô igkita dán si Jose na igtákkás si Benjamin kandan, igkagi sikandin tun ta
ágsuguánnán din, na mà din, "Pid nu tô mga manubù tun ta balé ku. Iyó ka ka sábbad
baka asta óméng ka ka ágkakan, su kuman dan duma kanak kani ka malássád álló."

17 Igbánnal tô ágsuguánnán, asta igpid din tô mga kataladi i Jose tun ta balé din.
18 Tô ikasóddór dan na balé i Jose tô sadunan dan, imáddangan dan, asta igpatóngkóé
sikandan, na mà dan, “Pasadunán ki dutun su tingód katô salapì na inólì tun ta mga sako
ta dángngan. Ámmáttán ki, agón tô mga asno ta, asta imun ki na mga állang din.”
19 Purisu tô igdunggù dan tun ta tété katô balé, igkagi sikandan tun ta ágsuguánnán, na
mà dan,
20 “Sir, paminág ka áknami. Igsadun ké dini dángngan ébô málli ké ka trigo.
21 Tô igdággà kéd tun ta dalan tô igulì ké, igukar ké katô mga sako dé, asta igkita tô
tagsábbad-sábbad áknami katô salapì tun ta bówwó ka trigo tun dalám ka mga sako. Ni tô
kadakállan katô salapì na igpid dé puman ébô ulián dé.
22 Igpid dé tô ássa salapì na bayad dé ka trigo. Ándà sóddór dé ka sadan tô igdalám katô
salapì tun ta mga sako dé dángngan.”
23 Igkagi tô ágsuguánnán, na mà din, “Yakó ágkasasó. Yakó ágkamáddangan. Tô Manama
na ágpangadapán yu asta ágpangadapán katô ámmà yu, tô gó basì é igdalám ka salapì tun
ta mga sako yu. Igtanggap ku tô pagbálli yu dángngan.”
Na, igpid din si Simeon tun kandan.
24 Igpahu din sikandan tun ta balé i Jose, asta igpid din tun kandan tô wayig ébô urasan
dan tô mga paa dan. Igpakan din tô mga asno dan.
25 Igukar dan tô mga gasa dan ki Jose ka dumunggù sikandin ka malássád álló, su
igulitan dan na kuman dan tun kandin.
26 Tô igulì si Jose, igbággé dan kandin tô mga gasa na igpid dan, asta iglingkóód dan
sippang ka ikadunggù tô ulu dan tun ta tanà.
27 Iginsà si Jose kandan tingód katô kóddô dan. Iginsà sikandin, na mà din, “Mabákkár
pa tô ámmà yu, tô tugál na igulit yu kanak dángngan? Manté pa sikandin?”
28 Igtaba sikandan, na mà dan, “Sir, manté pô tô ámmà dé, asta mabákkár pa sikandin.”
Na, iglingkóód dan, asta igrespetowan dan sikandin.
29 Tô igkita dán si Jose katô adi din na si Benjamin, igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó
tô tambang adi yu na igulit yu kanak dángngan?”
Igkagi si Jose tun ki Benjamin, na mà din, “Batà, mólà pa ka kéduwan tô Manama
áknikó!”
30 Na, masig dán pád ikasággó si Jose, su ágginawaan din tô adi din. Purisu sékót sikandin
igsadun tun ta kuwarto din, asta igsággó sikandin.
31 Tô itagad-tagad dán, igdappug sikandin, asta iglónód tun ta mga kataladi din.
Igpasarig din tô ginawa din, asta igpasánnar sikandin ka ágkakan.
32 Igássa tô ágkannanan dan, su duwán lamisa para ki Jose, asta ássa tô lamisa para katô
mga kataladi din. Ássa tô lamisa para katô mga taga Ehipto na igkan tun kandan, su tô
mga taga Ehipto dì mému kuman duma katô mga Hebreo, su dì madigár tun kandan.
33 Igpónsad i Jose tô tagsábbad-sábbad katô kataladi din tun ta tubang din, tikud tun
ta kaké sippang tun ta adi. Tô igkita dan tô kapónsad din kandan, igpasállággé dan su
isalábbuan dan.
34 Igpabággé i Jose tô ágkakan tikud tun ta lamisa din tun ta mga kataladi din, asal
makalima luppì tô ágkakan na igpabággé din tun ki Benjamin. Dakál tô iginám dan, asta
idayawan dan.

44

Tô kopa i Jose

1 Na, igkagiyan i Jose tô ágsuguánnán din, na mà din, “Ipánnù nu tô mga sako dan ka
trigo sippang ka maggán katô mga asno dan, asta dalám nu tô salapì na bayad dan tun
ta sako katô tagsábbad-sábbad kandan.

2 Dalám nu tô mapputì bulawan kopa ku tun ta sako katô tambang adi dan, asta tô
bayad din ka trigo."
Purisu igbánnal tô ágsuguánnán katô igkagi i Jose.
3 Tô sállám dán, igpanó tô mga kataladi i Jose asta tô mga asno dan.
4 Tô ándà dan pa ikapanó ka madiyù tikud tun ta lunsud, igkagiyan i Jose tô
ágsuguánnán din, na mà din, "Lupug nu sikandan. Atin ka kasabban nu, insà nu, 'Manan
ka madat tô iglumu yu katô manubù na iglumu ka madigár ákniyu?
5 Manan ka igtakó yu tô mapputì bulawan kopa katô amo ku? Tô gó é ginámmanan din,
asta ággamitán din ka ágsalamangka sikandin. Tuu madat tô iglumu yu.' "
6 Na, tô ikasab dán tô ágsuguánnán, igkagiyan din sikandan katô igkagi i Jose.
7 Asal igtaba sikandan, na mà dan, "Sir, manan ka ágpagtám ka áknami? Dì ké gó
makalumu iring katô igkagi nu!
8 Agad tô salapì na igkita dé tun ta mga sako dé tun ta Canaan, igulì dé áknikó. Purisu
manan ka tumakó ké katô bulawan ó mapputì bulawan tikud tun ta balé katô amo nu?
9 Sir, atin ka kitanán nu ka sadan tô igtakó kannun áknami, mému matayan nu sikandin,
asta sikami mému na mga állang nu."
10 Igtaba tô ágsuguánnán, na mà din, "Madigár tô igkagi yu, asal tô manubù na igtakó
katô kopa, tô dád gó é mému na állang, asta makólì tô mga duma."
11 Purisu sékót dan igpapónóg tô mga sako dan, asta igukar dan tô langun.
12 Tuu igahà katô ágsuguánnán tô sako katô tagsábbad-sábbad kandan tikud tun ta kaké
sippang tun ta adi, asta igkita din tô kopa tun ta sako i Benjamin.
13 Purisu tô langun dan igbissé katô umpak dan tingód katô ranu dan. Igruran dan
puman tô mga sako tun ta mga asno, asta iglónód dan tun ta lunsud.
14 Tô igdunggù dán si Juda asta tô mga kataladi din tun ta balé i Jose, dutun pa sikandin.
Iglingkóód tô langun dan sippang ka ikadunggù tô ulu dan tun ta tanà.
15 Igkagi si Jose, na mà din, "Manan ka iglumu kó kani madat? Ándà basì sóddór yu na
makémuwa makakita katô ágluman yu ukit ka salamangka."
16 Igtaba si Juda, na mà din, "Sir, ándin basì tô lumun dé? Ándà mataba dé áknikó.
Igpasóddór dán ka Manama na ikasalà ké dángngan. Purisu tô langun dé mému na mga
állang nu duma katô ikitaan nu katô kopa."
17 Asal igkagi si Jose, na mà din, "Dì! Dì mému! Tô manubù dád na ikitaan katô kopa tô
mému na állang ku. Asal sikiyu na mga kataladi din, makólì kó tun ta ámmà yu."
18 Na, igpadani si Juda tun ki Jose, asta igkagi sikandin, na mà din, "Sir, atin ka mému
áknikó, malyagga pád kumagi áknikó. Yaka ágkasókó kanak. Magunawa tô kallayatan
katô kamanubuan nu asta tô kallayatan katô harì.
19 Sir, dángngan iginsà ka áknami ka duwán pa ámmà dé asta mga kataladi dé.
20 Igtaba ké na duwán pa ámmà dé na tugál, asta duwán pa adi dé na ipamasusu tun
ta katugállan katô ámmà dé. Sikandin dád tô isamà katô duwa gabatà katô innà dan, su
inaté tô kaké din. Tuu ágginawaan sikandin katô ámmà dé.
21 Sir, igkagi ka áknami na kailangan piddán dé sikandin dini áknikó ébô kumita ka
kandin.
22 Igkagi ké áknikó na dì sikandin pakatanan katô ámmà dé su agó maté tô ámmà dé
tingód ka ranu din.
23 Asal igkagi ka na dì ké makalónód dini áknikó ka dì mákkás tô tambang adi dé.
24 Tô igulì ké tun ta ámmà dé, igulit ké kandin tingód katô igkagi nu áknami.
25 "Na, sábbad álló igkagi tô ámmà dé na kailangan lumónód ké dini ébô málli ka trigo.
26 Asal igkagi ké na dì ké lumónód. Atin ka dì mákkás tô adi dé, dì ké makalónód dini.
Asal ka mákkás sikandin, lumónód ké.
27 Na, igkagi tô ámmà dé áknami, na mà din, 'Isóddóran yu na duwa dád tô gabatà ku na
ipamasusu katô sawa ku na si Raquel.

28 Inatayannad katô sábbad. Igmatayan basì sikandin ka magani mannanap ka
kabánnássan, asta ándà kud gó kitayi.
29 Purisu atin piddán yu pagsik tô adi yu asta maté sikandin, matéya tingód ka ranu ku
kandin, su tuuwad tugál.'
30-31 "Purisu, sir, atin ka dì mákkás tô adi dé ka mulì ké, asta kasóddóran katô ámmà
dé na ándà sikandin ikólì, maté sikandin, su tuu din ágginawaan ni batà din. Purisu ukit
áknami, maté tô ámmà dé tingód ka ranu din.
32 Sakán tô igtandô katô ámmà ku na bantéyan ku ni adi dé ébô ándà makamánnu
kandin. Igkagiya na atin dì ku mólì mapid ni adi dé tun kandin, tô gó é salà ku kandin
ka ándà ágtamanán.
33 Purisu, sir, póddô ka kanak dini áknikó ébô imunna na állang na bullas kandin. Pólì
nu sikandin asta tô duma mga kataladi din.
34 Diya mulì tun ta ámmà ku ka dì mákkás tô adi dé. Diya malyag kumita katô kadattan
na dumunggù tun ta ámmà ku."

45

Igpakilala si Jose katô mga kataladi din

1 Na, ándà ikatiis si Jose katô igriyu din tun ta tubang katô mga ágsuguánnán din. Purisu
igpéwà din tô langun dan ébô ándà duma manubù tun dalám ka balé ka kapakilala din
katô mga kataladi din.
2 Su tuu igsággó si Jose, ikadinág tô mga taga Ehipto tun ta luwà katô balé, asta igulitan
tô mga manubù tun ta balé katô harì.
3 Igkagi si Jose tun ta mga kataladi din, na mà din, "Sakán si Jose! Manté pô tô ámmà
ta?"
Tô igdinág dán tô mga kataladi din katô kagi din, ándà dan ikataba kandin tingód katô
máddang dan.
4 Purisu igkagi si Jose, na mà din, "Padani kó dini kanak."
Tô igpadani dan dán tun kandin, igkagi si Jose, na mà din, "Sakán tô kataladi yu na si
Jose na igbarigyà yu, asta igpidda dini ta Ehipto.
5 Na, yakó ágkasasó. Yakó ágkaranu tingód katô kabarigyà yu kanak, su igpóna a katô
Manama dini ébô dì kó maté.
6 Agad iglabé dán tô duwa ámmé katô ballus, asal lima pa ámmé na ándà káttun tun ta
mga kinamát.
7 Igpóna a katô Manama dini ébô makatabangnga ákniyu, su kakalyag din na dì kó maté
ka ballus ébô manté kó asta tô mga rubbad yu.
8 Purisu ánnà sikiyu tô igpapid kanak dini, asal Manama tô igpapid kanak dini.
Igimuwa ikandin na mallayat katô mga opisyales katô harì. Sakán tô ágsugù katô langun
opisyales katô harì, asta sakán tô pangulu dini ta kaluwagan ka Ehipto.
9 "Purisu sékót kód ulì tun ta ámmà ta, asta ulit kó kandin, 'Ni gó tô igkagi katô batà nu
na si Jose. Igpapanguluwad ka Manama dini ta kaluwagan ka Ehipto. Sékót kó sadun
dini kanak.
10 Póddóán ku sikiyu dini ta banuwa ka Gosen ébô madani kó langun dini kanak, agad
sikuna, asta tô mga gabatà nu, tô mga apù nu, tô mga karnero, tô mga kambing, tô mga
baka, asta tô langun katô kaduwánnan nu.
11 Atin ka móddô kó dini ta Gosen, dóppónan ku sikiyu. Lima pa ámmé tô ballus, asta dì
mému kahirapan ka, tô mga gabatà nu, asta tô mga mannanap nu.' "
12 Igkagi si Jose, na mà din, "Na, tô langun yu mga kaké ku, asta sikuna Benjamin,
ikakilala kód na bánnal sakán si Jose.
13 Uliti yu tô ámmà ta tingód ka kallayatan katô kamanubuan ku dini ta Ehipto, asta
tingód katô langun na igkita yu dini. Purisu sékót kód, asta pid yu sikandin dini."

14 Na, igkápkáp si Jose katô adi din na si Benjamin, asta igsággó sikandin. Tô igkápkáp
si Benjamin ki Jose, igsággó sikandin.
15 Igkápkáppan i Jose tô tagsábbad-sábbad kandan, igadákkan din sikandan, igsággó
sikandin, asta igpatóngkóé dan.
16 Tô ikadinág dán tô harì na igdunggù tô mga kataladi i Jose, idayawan sikandin asta
tô langun opisyales din.
17 Igkagi tô harì ki Jose, na mà din, "Kagiyi nu tô mga kataladi nu na ruranan tô mga
asno dan asta mulì dan tun ta Canaan
18 ébô kangén dan tô ámmà yu asta tô mga pamilya dan, asta lumónód dan dini.
Póddóán ku sikandan tun ta madigár tanà dini ta Ehipto, asta tuu madigár tô makan dan
dini.
19 Bággé nu pagsik kandan tô mga kareton tikud dini ébô duwán sakayan katô mga
sawa dan asta mga gabatà dan. Kailangan piddán dan tô ámmà yu.
20 Kagiyi nu sikandan na kailangan dì dan ágkasasó tingód katô kaduwánnan dan na
katananan tun ta Canaan, su bággayan dan katô tuu madigár dini ta banuwa ka Ehipto."
21 Na, ignunug tô mga gabatà i Jacob. Duwán mga kareton na igbággé i Jose kandan
magunawa katô sugù katô harì kandin, asta duwán igbággé din kandan na makan dan
róggun ágpanó dan.
22 Duwán madigár umpak na igbággé i Jose katô tagsábbad-sábbad kandan, asal si
Benjamin tô igbággayan din ka tállu gatus (300) abuk ka mapputì bulawan asta lima tô
umpak.
23 Duwán igpapid i Jose tun ta ámmà din, sapulù asno na igruranan ka madigár klasi
ka kaduwánnan tikud tun ta Ehipto, asta sapulù tô asno na igruranan ka trigo, pan, asta
duma mga klasi ka makan ébô duwán kannán i Jacob róggun ágpanó dan.
24 Na, igkagi si Jose tun ta mga kataladi din, na mà din, "Yakó ágpóiyé tun ta dalan."
Purisu igpapanó din sikandan.
25 Igpanó dan tikud tun ta Ehipto, asta igulì dan tun ta ámmà dan na si Jacob tun ta
Canaan.
26 Igkagi sikandan, na mà dan, "Manté pô si Jose! Sikandin tô ágpangulun katô langun
tun ta kaluwagan ka Ehipto."
Tuu isalábbuan si Jacob, su ándà sikandin bánnal.
27 Asal tô igulit dan kandin tingód katô langun na igkagi i Jose, asta tô igkita din tô mga
kareton na igpapid i Jose ébô duwán sakayan din na madun tun ta Ehipto, inanté puman
tô pusung din.
28 Igkagi si Jacob, na mà din, "Nángngà dán. Isóddóran kud na manté pa tô batà ku na
si Jose. Kailangan madunnad ébô kumita a kandin ka diya pa maté."

46

Igalin si Jacob tun ta Ehipto

1 Na, igruran i Jacob tô langun katô kaduwánnan din, asta igpanó dan tikud tun ta
Canaan. Tô igdunggù dan tun ta Berseba, duwán mga mannanap na igmatayan i Jacob,
asta iggóbbó din ébô mangadap sikandin katô Manama iring na kapangadap katô ámmà
din na si Isaac.
2 Tô dukilám tô, igpakita tô Manama ki Jacob. Igtawar tô Manama, na mà din, "Jacob."
Igtaba si Jacob, na mà din, "Óó, kannunna."
3 Igkagi tô Manama, na mà din, "Sakán tô Manama. Sakán tô Manama katô ámmà nu
sayyan. Yaka ágkamáddangan, asal sadun ka tun ta Ehipto, su tun ta Ehipto imun ku na
tuu marapung tô mga rubbad nu.
4 Mákkássa ákniyu tun ta Ehipto, asta pólián ku pagsik tô mga rubbad nu dini ta Canaan.
Atin ka maté ka, si Jose tô lumábbáng áknikó."

5 Na, igpanayun si Jacob tikud tun ta Berseba. Igpasaké katô mga gabatà din si Jacob
tun ta kareton na igpapid katô harì. Igpasaké dan tô mga gabatà asta tô mga sawa dan.
6 Igpid dan pagsik tô mga mannanap dan asta tô mga kaduwánnan dan tikud tun ta
Canaan, asta igsadun dan tun ta Ehipto. Igtákkás ki Jacob tô langun rubbad din,
7 tô mga gabatà din gamama asta gabayi, asta tô mga apù din gamama asta gabayi.
8 Na, ni gó tô mga ngadan katô mga rubbad i Jacob na igtákkás kandin tun ta Ehipto.
Si Ruben tô kaké batà i Jacob.
9 Igtákkás si Ruben asta tô mga gabatà din gamama na si Hanoc, si Pallu, si Hesron, asta
si Carmi.
10 Si Simeon asta tô mga gabatà din gamama na si Jemuel, si Jamin, si Ohad, si Jakin, si
Sohar, asta si Saul na batà ka bayi na Canaanhon.
11 Si Levi asta tô mga gabatà din gamama na si Gerson, si Cohat, asta si Merari.
12 Si Juda asta tô mga gabatà din gamama na si Selas, si Peres, asta si Seras. (Inaté tun ta
Canaan tô duma gabatà i Juda na si Er asta si Onan.) Duwán gabatà gamama i Peres na
si Hesron asta si Hamul.
13 Si Isacar asta tô mga gabatà din gamama na si Tolas, si Puas, si Jasub, asta si Simron.
14 Si Zabulon asta tô mga gabatà din gamama na si Sered, si Elon, asta si Jaleel.
15 Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Lea tun ta Mesopotamia. Duwán
pagsik batà dan bayi na si Dina. Tállu pulù tállu (33) tô mga rubbad i Jacob asta i Lea.
16 Igtákkás si Gad asta tô mga gabatà din gamama na si Sifeon, si Hagi, si Suni, si Esbon,
si Eri, si Arod, asta si Areli.
17 Si Aser asta tô mga gabatà din gamama na si Imnas, si Iskas, si Isvi, si Berias, asta tô
tábbé dan na si Sera. Duwán gabatà gamama i Berias na si Eber asta si Malkiel.
18 Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Zilfa na állang na igbággé i Laban
katô batà din na si Lea. Sapulù ánnám (16) tô mga rubbad i Jacob asta i Zilfa.
19 Duwa tô mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu katô sawa din na si Raquel, asta
tô mga ngadan dan na si Jose asta si Benjamin.
20 Duwa tô gabatà gamama i Jose na ipamasusu tun ta Ehipto, na si Manases asta si
Efraim. Tô gó é gabatà i Jose asta i Asenat na batà i Potiferas na tarapid katô mga
manubù na ágpangadap katô álló tun ta lunsud ka On.
21 Duwán mga gabatà gamama i Benjamin na si Belas, si Betser, si Asbel, si Geras, si
Naaman, si Ehi, si Ros, si Mufim, si Hufim, asta si Ared.
22 Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Raquel. Sapulù áppat (14) tô mga
rubbad i Jacob asta i Raquel.
23 Igtákkás si Dan asta tô batà din mama na si Husim.
24 Si Neftali asta tô mga gabatà din gamama na si Jaseel, si Guni, si Jeser, asta si Selem.
25 Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na ipamasusu i Bilha na állang na igbággé i Laban
katô batà din na si Raquel. Pittu tô mga rubbad i Jacob asta i Bilha.
26 Kannámman ánnám (66) tô langun rubbad i Jacob na igsadun tun ta Ehipto. Ándà
iyapi tô mga sawa katô mga gabatà din.
27 Duwa tô gabatà i Jose na ipamasusu tun ta Ehipto. Purisu kapittuwan (70) tô langun
dan tun ta pamilya i Jacob na igsadun tun ta Ehipto.

Igóddô si Jacob tun ta Ehipto

28 Na, igpasadun i Jacob si Juda tun tóna dan ébô madun tun ki Jose, su kakalyag din
na sumarán dan i Jose tun ta Gosen. Tô igdunggù dan dán tun ta banuwa ka Gosen,
29 igsaké si Jose katô kalesa din, asta igsadun sikandin tun ta Gosen ébô sumumar katô
ámmà din. Tô igdunggù dán sikandin, tigkô dád igkápkáppan din tô ámmà din, asta idugé
sikandin igsággó.
30 Igkagi si Jacob ki Jose, na mà din, “Mému matéyad, su igkita ad áknikó, asta isóddóran
kud na manté ka pa.”

31 Na, igkagi si Jose tun ta mga kataladi din asta duma mga manubù tun ta pamilya katô ámmà din, na mà din, “Madunna tun ta harì ébô mulitta kandin na igdunggù dán tikud tun ta Canaan tô langun yu na mga kataladi ku asta tô duma mga manubù tun ta pamilya katô ámmà ku.
32 Mulitta kandin na taradóppón kó katô mga mannanap, asta igpid yu tô langun karnero yu, tô duma mga mannanap yu, asta tô langun katô kaduwánnan yu.
33 Purisu atin ka tawarán kó katô harì, asta insaán kó ikandin ka ándin tô áglumun yu,
34 kailangan kumagi kó kandin na taradóppón kó tikud pô tun ta kadélákkan yu, magunawa katô áglumun katô mga kamónaan yu sayyan ébô póddóán kó ikandin tun ta Gosen.”
Tô gó é igkagi i Jose kandan, su ágbuyasán katô mga taga Ehipto tô mga taradóppón ka mannanap.

47

1-2 Na, igsalin i Jose tô lima kataladi din, asta igsadun dan tun ta harì. Igkagi si Jose, na mà din, “Igdunggù dán tô ámmà ku asta tô mga kataladi ku tikud tun ta Canaan na tákkás katô langun karnero dan, duma mga mannanap dan asta langun katô kaduwánnan dan. Dutun dan dán ta banuwa ka Gosen.”
Na, igpakilala din tô lima kataladi din tun ta harì.
3 Iginsà tô harì kandan, na mà din, “Ándin tô áglumun yu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Sir, taradóppón ké ka mga mannanap, magunawa katô áglumun katô mga kamónaan dé sayyan.
4 Igsadun ké dini su tuu dakál tô ballus tun ta Canaan. Purisu ándà palang ágkakan katô mga mannanap dé. Atin ka mému áknikó, móddô ké tun ta banuwa ka Gosen.”
5 Igkagi tô harì ki Jose, na mà din, “Madigár su igdunggù dán tô ámmà nu asta ni mga kataladi nu.
6 Sikuna tô pangulu dini ta kaluwagan ka Ehipto. Póddô nu sikandan tun ta banuwa ka Gosen, su tô gó é tuu madigár tanà. Atin ka duwán mga manubù tun kandan na katig ágdóppón ka mannanap, imun nu sikandan na taradóppón katô mga mannanap ku.”
7 Na, igpid i Jose tô ámmà din na si Jacob asta igpakilala din tun ta harì. Igdasal si Jacob ébô madigár tô bággén katô Manama tun ta harì.
8 Iginsà tô harì kandin, na mà din, “Pira dán é idad nu?”
9 Igtaba si Jacob, na mà din, “Sábbad gatus tállu pulù (130) tô idad ku. Mabbabà dád tô idad ku, asta mahirap tô kóddô ku. Ándà pa ráppà tô idad ku katô idad katô mga kamónaan ku.”
10 Igdasal puman si Jacob ébô madigár tô bággén katô Manama tun ta harì, asta igpanó sikandin.
11 Na, igpóddô i Jose tô ámmà din asta tô mga kataladi din tun ta Ehipto. Tuu madigár tô tanà na igbággé i Jose kandan madani tun ta lunsud ka Rameses, magunawa katô igkagi katô harì kandin.
12 Duwán ágkakan na igbággé i Jose katô ámmà din, mga kataladi din, asta mga manubù tun ta pamilya katô ámmà din asta mga gabatà dan.

Tô ballus

13 Tuu dakál tô ballus, asta ándà palang ágkakan agad ánda. Iballusan tô langun manubù tun ta Ehipto asta Canaan, su tuu dakál tô ballus.
14 Igbálli dan ka trigo tun ki Jose, asta igpid i Jose tô kadakállan katô salapì na bayad dan tun ta balé katô harì.
15 Tô inémmát tô kadakállan katô salapì tun ta kaluwagan ka Ehipto asta Canaan, igsadun tô mga taga Ehipto tun ki Jose, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Bággéyi ké ka ágkakan dé, su masig kéd maté. Tabangi ké, su ándà dán trigo dé, asta inémmát dán tô salapì dé.”

16 Igkagi si Jose, na mà din, “Atin ka inémmát dán tô salapì yu, pid yu dini tô mga
mannanap yu, su tô gó é bullas yu katô trigo.”
17 Purisu igpid dan tun ki Jose tô mga mannanap dan, agad tô mga kudà, tô mga
karnero, tô mga kambing, tô mga baka, asta tô mga asno. Tô gó é bullas dan ka trigo
tun ki Jose. Igbággé din tô trigo tun kandan na igbullasan dan katô langun mannanap
dan dalám katô ámmé tô.
18 Tô iglabé dán tô sábbad ámmé, iglónód dan tun ki Jose, asta igkagi sikandan, na mà
dan, “Sir, bánnal tô kagi dé áknikó na inémmát dán tô salapì dé, asta igtigatun nud tô
langun mannanap dé. Ándà dán bággén dé áknikó su kinamát dé asta lawa dé dád man
tô isamà.
19 Atin ka dì ka tumabang áknami, maté ké, asta kadattan tô kinamát dé. Lawa asta
kinamát dé tô bullas dé ka trigo. Mému imun kéd na mga állang katô harì, asta bággén
dé tô tanà dé tun kandin. Asal bággéyi ké dád ka trigo ébô dì ké maté, asta ébô duwán
pamulan dé tun ta kinamát.”
20 Purisu igbálli i Jose tô kaluwagan ka tanà tun ta Ehipto para katô harì. Igbarigyà tô
langun taga Ehipto katô mga tanà dan su tuu dakál tô ballus. Purisu inému tô harì na
tigatun katô kaluwagan ka tanà.
21 Inému na mga állang katô harì tô langun manubù tun ta kaluwagan ka Ehipto.
22 Asal ándà bálliyi i Jose tô tanà na igtigatun katô mga tarapid ka simbaan tun ta
Ehipto. Ándà dan barigyai tô tanà dan su ágbággayan dan katô harì ka makan, asta
nángngà dád para kandan.
23 Igkagi si Jose tun ta mga manubù, na mà din, “Igbálli kód katô harì, asta igbálli din
tô tanà yu. Purisu bággén kud ákniyu tô similya na pamulan yu.
24 Asal ka kumáttu kó, kailangan bággén yu tô ikalima kináttuwan tun ta harì. Ákniyu
tô samà katô makáttu yu ébô duwán similya na pamulan yu, asta ébô duwán makan yu
asta katô mga pamilya yu.”
25 Igtaba sikandan, na mà dan, “Sir, tingód katô tabang nu áknami, dì kéd maté. Purisu
atin ka mému áknikó, imu ké na mga taralumu katô harì.”
26 Purisu igsugù si Jose tun ta mga taga Ehipto na kailangan bággén tun ta harì tô
ikalima kináttuwan, asta tô gó é sugù na ágbánnalán katô mga manubù.[n] Tanà dád katô
mga tarapid ka simbaan dan tô ándà tigatuni katô harì.

Tô panalan i Jacob

27 Igóddô tô mga rubbad i Israel[o] tun ta banuwa ka Gosen na sakup ka Ehipto. Inému
dakál tô kaduwánnan dan, asta tuu dan igrubbad.
28 Igóddô si Jacob tun ta Ehipto ka sapulù pittu (17) ámmé sippang ka sábbad gatus
kappatan pittu (147) tô idad din.
29 Tô ikasóddór si Jacob na masig dán sikandin maté, igtawar din tô batà din na si
Jose, asta igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka mému áknikó, dappán nu yan bállad nu
nit bubun ku ébô kasóddóran ku na tumanán nu ni panalan ku áknikó. Atin ka duwán
kédu nu kanak, tandô ka na dì nu lábbángngán ni lawa ku kannun ta Ehipto,
30 su kakalyag ku na lábbángngán ni lawa ku tun ta lábbángnganan katô mga kamónaan
ku. Atin ka matéya, pid nu ni lawa ku tikud dini ta Ehipto, asta lábbángnga tun ta
igláb bángngan kandan.”
Igkagi si Jose, na mà din, “Óó. Tumanán ku ni igpanalan nu kanak.”
31 Igkagi si Jacob, na mà din, “Tandô ka kanak na tô gó é lumun nu.”
Purisu igtandô si Jose. Igunduk si Jacob tun ta ágdággaan din, asta igpasalamat
sikandin katô Manama.

---

n **47:26** 47:26 Ágbánnalán tô sugù sippang ka igsulat si Moises kani libro.
o **47:27** 47:27 Israel, ó Jacob na taganà ngadan din.

48

Igdasal si Jacob para katô duwa gabatà i Jose

1 Na, duwán álló na igulitan si Jose na ibógókan tô ámmà din. Purisu igpid din tô duwa
gabatà din na si Efraim asta si Manases, asta igsadun dan tun ki Jacob.
2 Tô igulitan si Jacob na igdunggù dán tô batà din na si Jose, igmabákkár sikandin, asta
igánnó tun ta ágdággaan din.
3 Igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà din, "Tô Tuu Matulus Manama igpakita kanak tun
ta Luz sakup ka Canaan, asta madigár tô igtandô din kanak.
4 Igkagi sikandin, 'Marapung tô gabatà na bággén ku áknikó ébô kumarapung tô mga
grupo ka rubbad nu. Tô tanà tun ta Canaan bággén ku tun ta mga rubbad nu ébô
matigatun dan sippang ka ándà ágtamanán.' "
5 Igkagi si Jacob, na mà din, "Tô duwa gabatà nu na ipamasusu dini ta Ehipto tô ándà a
pa alin dini, tô gó é imun ku na mga gabatà ku. Imun ku na kanak gabatà si Efraim asta
si Manases, magunawa katô bánnal gabatà ku si Ruben asta si Simeon.
6 Atin ka matà ka pa, dì kud imun na mga gabatà ku tô mga gabatà nu, asal tingód katô
tanà na tanggapán ka mga rubbad ku ka matéya, mému masakup dan katô grupo katô
kaké dan na si Efraim asta si Manases.
7 Tô gó é lumun ku para kandan tingód ka dakál ginawa ku katô innà nu na si Raquel.
Tô igulì a tikud tun ta Mesopotamia, tuuwa iranu su inaté si Raquel tun ta Canaan
madani tun ta lunsud ka Efrata. Iglábbáng ku sikandin madani tun ta dalan na gukitan
tun ta lunsud ka Efrata." (Tô lunsud ka Efrata, tô gó é ágngadanan Betlehem áknganni.)
8 Na, tô igkita si Jacob katô duwa gabatà i Jose, iginsà sikandin, na mà din, "Sadan ni
mga mallaki ni?"
9 Igtaba si Jose, na mà din, "Ámmà, ni gó tô duwa gabatà ku na igbággé ka Manama
kanak kannun ta Ehipto."
Igkagi si Jacob, na mà din, "Papadani nu sikandan, su dumasalla ébô madigár tô
bággén ka Manama kandan."
10 Tabag bólóg dán si Jacob su tugál dán sikandin. Purisu dì dán tuu ágkita sikandin.
Igpapadani i Jose tô gabatà din, asta igkápkáppan asta igadákkan i Jacob sikandan.
11 Igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà din, "Ándà a panámdám na kumita a pa áknikó, asal
ukit ka tabang ka Manama kanak, ikakita a pa áknikó asta kani mga gabatà nu."
12 Na, igkangé i Jose tô gabatà din, asta iglangkáb sikandin tun ta tubang katô ámmà
din sippang ka ikadunggù tô ulu din tun ta tanà.
13 Igawidan i Jose tô duwa gabatà din na si Efraim dadan tun ta ibang i Jacob, asta si
Manases dadan tun ta kawanan. Igpapadani din puman sikandan tun ki Jacob.
14 Asal igpagsungkálli i Jacob tô bállad din, su bállad din dadan tun ta kawanan tô
igpabówwó din katô ulu i Efraim, agad adi sikandin, asta bállad din dadan tun ta ibang
tô igpabówwó din katô ulu katô kaké na si Manases.
15 Na, igdasal si Jacob ébô madigár tô bággén ka Manama kandan, na mà din,
"Manama, sikuna tô ágpangadapán katô mga kamónaan ku na si Abraham asta si Isaac.
Sikuna tô inalayun ágdóppón kanak sippang áknganni.
16 Tô panaligan nu tô igpaluwà kanak ébô ándà gó makadadat kanak. Mólà pa ka
madigár tô bággén nu kani duwa mallaki. Mólà pa ka dì gó kalingawan tô ngadan ku
asta tô ngadan katô mga kamónaan ku na si Abraham asta si Isaac ukit kani duwa apù
ku. Mólà pa ka kumarapung tô mga gabatà dan asta tô mga rubbad dan."
17 Na, tô igkita i Jose na si Efraim tô igpabówwówan katô kawanan bállad katô ámmà
din, dì mému kandin. Purisu igawidan din tô bállad katô ámmà din ébô alinán din tun ta
ulu i Manases.

18 Igkagi si Jose, na mà din, “Ámmà, ánnà nángngà, su ni gó tô kaké. Ni gó tô kailangan
pabówwówan nu katô kawanan bállad nu.”
19 Asal igéllé si Jacob, asta igkagi sikandin, na mà din, “Isóddóran ku, Jose! Isóddóran
ku! Mému mabantug pagsik tô mga rubbad i Manases, asal tuu pa mabantug si Efraim,
su imun marapung mga grupo tô mga rubbad din.”
20 Purisu madigár tô kadasal din tingód kandan dalám katô álló ka kakagi din kani,
na mà din, “Ákniyu ngadan tô gamitán katô mga rubbad ku ka kumustan dan tô duma
mga manubù, su kumagi dan, ‘Mólà pa ka madigár tô bággén ka Manama ákniyu, iring
na ágbággén din ki Efraim asta ki Manases.’ ”
Ukit kani kadasal din, igimu i Jacob si Efraim na tuu pa mabantug ka tandingán ki
Manases.
21 Na, igkagi si Jacob tun ki Jose, na mà din, “Na, masiggad maté, asal dóppónan ka katô
Manama, asta pólián din tô mga rubbad ta tun ta tanà na igóddóan katô mga kamónaan
ta sayyan.
22 Tingód katô tanà ku tun ta Sikem, ánnà mga kataladi nu tô bággayan ku, asal sikuna
tô bággayan ku. Tô gó é malambù tanà na igagó ku katô mga Amorihanon tô kasulung
ku kandan ukit ka kampilan asta panà ku.”

49

Igkagi si Jacob tingód katô mga gabatà din gamama

1 Na, igtawar i Jacob tô langun gabatà din gamama, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Padani kód dini kanak, su mulittad ákniyu tingód katô dumunggù ákniyu tun ta tapuri
álló.
2 Mga gabatà ku, padani kód dini kanak. Paminág kó kanak.
3 “Sikuna Ruben tô panganayan ku, tô bákkár ku, asta tô una kakilalaan ka kasarig ku.
Tun ta langun kani mga gabatà ku, sikuna tô tuu ágkabantug asta tuu ágrespetowan.
4 Asal iring ka katô wayig na ágbahà, su dì ka pakapáttud katô kakalyag nu. Purisu
mandà tô bantug nu, su igpayayyà ka kanak ukit ka kalayuk nu katô sábbad sawa ku!
5 “Si Simeon asta si Levi, magunawa kó duwa, su ágtagnus kó ka laniban ébô lumumu
kó ka madat.
6 Diya maminág katô kagi yu. Diya mákkás ákniyu. Ukit katô sókó yu, ágmaté kó. Ukit
katô dì kó pakapáttud, ágpantigan yu tô mga baka.
7 Supakan kó katô Manama tingód katô sókó yu, su tuu kó magani asta tuu kó
makamáddang! Passa-assaé tô mga rubbad yu asta makatalap dan tun ta mga lunsud
katô duma mga rubbad ku.
8 “Sikuna Juda tô durungán kani mga kataladi nu. Makapanalu ka katô mga usig nu.
Purisu lumingkóód tô mga kataladi nu tun ta tubang nu.
9 Juda, magani ka iring katô mannanap na ágngadanan liyun na ágdawi katô ágkakan
din, asta gulì tun ta góddóan din asta ágdággà. Ándà manubù na sumamuk áknikó.
10 Si Juda tô mawid ka tukád ka harì, su manayun tô mga rubbad din mangulu sippang
ka dumunggù tô bánnal harì na bánnalán katô langun manubù.
11 Ikáttán din tô nati ka asno tun ta séngê ka paras na duwán tuu madigár buuy.
Makému sikandin lumaba katô umpak din tun ta támmák ka buuy ka paras na inému
bino, su tuu marapung tô mga buuy ka paras din.
12 Tô mga mata din tuu pa mallutù ka tandingán katô bino, asta tô ngipán din tuu pa
mapputì ka tandingán katô gatas.
13 “Si Zabulon tô móddô madani tun ta dagat. Angklaan tô mga barko tun ta góddóan
din. Makatigatun sikandin katô tanà sippang tun ta Sidon.
14 “Si Isacar tô iring na mabákkár asno na inalayun ágdággà madani tun ta piniddan
din.

15 Asal ka kumita sikandin na madigár tô lunsud asta madigár tô tanà dutun, tumiis
sikandin ka kahirapan, asta mággár-ággár sikandin lumumu iring na állang.
16 "Madigár tô kapid i Dan katô mga sakup din, iring na duma mga grupo ka mga
rubbad i Israel.
17 Si Dan tô iring na áppuy tun ta ligad ka dalan na tumungkà katô paa ka kudà ébô
madabù tô manubù na igsaké.
18 "Áglangngagán ku, gimanan ku tô katábbus nu kanak.
19 "Si Gad tô sulungán ka mga mangayó, asal atuwan din sikandan, asta agtaán din.
20 "Madigár tô káttun tun ta mga kinamát i Aser. Madigár tô makan na kangén tun
kandin iring na madigár ágkakan ka harì.
21 "Si Neftali tô iring na saladáng na dì ágkammát. Madigár tô bónnóng katô mga gabatà
din.
22 "Si Jose tô iring na kayu na igpamula madani tun ta sánnáp. Marapung tô buuy din,
asta makadunggù tô mga panga din tun ta ágbaluy ka koral.
23 Duwán mga manubù na sumulung kandin asta manà kandin, asta mirrayat kandin.
24 Asal masarig tô panà din, asta mabákkár tô braso din tingód katô tabang ka Matulus
Manama na ágpangadapán ku. Manama tô dumóppón asta pabákkár ka mga rubbad kani
batà ku.
25 Tô Manama na ágpangadapán ku, tô gó é tumabang ákniyu. Tô Manama na matulus,
tô gó é mággé ákniyu ka madigár. Sikandin tô mággé ákniyu ka udan tikud tun ta langit,
asta wayig na ágsánnáp tikud tun ta siráb ka tanà. Sikandin tô mággé ákniyu ka marapung
mga mannanap asta marapung mga gabatà.
26 Igbággayanna ka Manama ka madigár na tuu pa dakál ka tandingán katô mga
pabungan, asta tuu pa dakál ka tandingán katô ágkáttun tun ta mga pabunganán na ándà
ágtamanán. Jose, mólà pa ka bággayan ka ka Manama kani langun, su igsalin ka ikandin
tun ta langun kataladi nu.
27 "Si Benjamin tô iring na magani mannanap ka kabánnássan na ágngadanan lobo, su
ka sállám ágmaté sikandin ka mga usig din, asta ka mapun ágkangén din tô kaduwánnan
dan."
28 Tô gó é mga gabatà gamama i Jacob na inému sapulù duwa (12) grupo tun ta Israel,
asta tô gó é igkagi katô ámmà dan tô igpanalan sikandin kandan. Nángngà tô igkagi din
tun ta tagsábbad-sábbad kandan.

Inaté asta iglábbáng si Jacob

29 Na, duwán igpanalan i Jacob katô mga gabatà din, na mà din, "Masiggad tu-
malundug katô mga kamónaan ku na inaté. Lábbángnga tun ta iglábbángngan katô mga
kamónaan ku tun ta takub katô tanà na itigatun i Efron na Hetihanon
30 tun ta Macpela dadan tun ta silatan ka lunsud ka Mamre tun ta Canaan. Tô gó é
takub asta tô tanà na igbálli i Abraham ki Efron ébô duwán lábbángnganan din.
31 Iglábbángngan ki Abraham asta katô sawa din na si Sara. Iglábbángngan ki Isaac asta
katô sawa din na si Rebecca. Iglábbángngan ku ki Lea.
32 Tô tanà asta tô takub igbálli tikud tun ta mga Hetihanon sayyan."
33 Pángnga igpanalan si Jacob katô mga gabatà din, igdággà sikandin, asta inaté.

50

1 Na, igkápkáp si Jose katô ámmà din, asta igsággó asta igadákkan din é báttuk.
2 Na, igkagi si Jose na pabalsamarán tô lawa katô ámmà din.
3 Dalám ka kappatan (40) álló tô kadugayan ka kabalsamar dan kandin yan pa
ágkapángnga, su tô gó é kadugayan ka kabalsamar ka mga taga Ehipto. Igranu tô mga
taga Ehipto ki Jacob dalám ka kapittuwan (70) álló.

4 Tô ipángnga tô ranu dan kandin, igkagi si Jose tun ta mga opisyales ka harì, na mà
din, “Atin ka duwán kédu yu kanak, ulit yu ni kagi ku tun ta harì.
5 ‘Tô ándà pa kamaté tô ámmà ku, igtandô a kandin na lábbángngán ku sikandin tun ta
lábbángnganan na igtaganà din dán tun ta Canaan. Purisu ka mému áknikó, madunna ébô
lábbángngán ku, asta mulì a dini.’ ”
6 Igtaba tô harì, na mà din, “Óó. Pid nu asta lábbáng nu tô ámmà nu, su tô gó é igtandô
nu kandin.”
7 Purisu igpanó si Jose ébô lábbángngán din tô ámmà din tun ta Canaan. Igtákkássan
sikandin katô langun opisyales katô harì, mga ágtugállán na ágsarigan katô harì, asta
duma mga manubù na ágkangadanan tun ta Ehipto.
8 Igtákkás pagsik tô langun katô pamilya i Jose, tô mga kataladi din, asta tô langun
manubù tun ta pamilya katô ámmà din. Ándà patákkássi tô maránták mga gabatà, tô mga
karnero, tô mga kambing, asta tô mga baka, asal igóddô dan tun ta banuwa ka Gosen.
9 Igtákkás pagsik tô mga manubù na igsaké ka mga kalesa asta mga kudà. Tuu
marapung tô mga manubù na igsadun tun ta Canaan.
10 Na, tô igdunggù dan tun ta garikanan tun ta Atad dipag ka Wayig ka Jordan, idugé
dan igdarawit. Iranu si Jose katô ámmà din dalám ka pittu álló.
11 Tô igkita katô mga Canaanhon tô ranu dan tun ta Atad, igkagi sikandan, na mà dan,
“Tuu iranu tô mga taga Ehipto!”
Purisu igngadanan tô lugar na Abel Misraimp
12 Purisu igtuman katô mga gabatà i Jacob tô igpanalan din kandan.
13 Igpid dan tô lawa din tun ta Canaan, asta iglábbáng dan tun ta takub ka Macpela
dadan tun ta silatan ka lunsud ka Mamre. Tô gó é takub asta tanà na igbálli i Abraham
ki Efron na Hetihanon ébô duwán lábbángnganan din.
14 Pángnga iglábbáng si Jose katô ámmà din, igulì sikandin tun ta Ehipto na igtákkássan
katô mga kataladi din asta langun katô duma mga manubù na igtákkás kandin.

Igkagi si Jose katô mga kataladi din

15 Na, su inaté dán si Jacob, igpatóngkóé tô mga kataladi i Jose, na mà dan, “Pamánnu
ki ka kasókówan ki i Jose, asta ka sumulì sikandin áknita tingód katô madat na iglumu ta
kandin?”
16 Purisu igpólit dan tô kagi dan tun ki Jose, na mà dan, “Tô ándà pa kamaté tô ámmà
ta,
17 igtalan sikandin na ulitan dé sikuna katô kagi din, na mà din, ‘Mólà pa ka pasin-
siyaan nu tô mga kataladi nu na iglumu áknikó ka madat dángngan.’ Purisu pasinsiyayi
ké na mga ágsuguánnán ka Manama na ágpangadapán katô ámmà ta.”
Tô igdinág si Jose katô kagi dan, igsággó sikandin.
18 Na, igsadun tô mga kataladi din tun kandin, asta iglingkóód dan. Igkagi sikandan,
na mà dan, “Igsadun ké dini áknikó ébô mému ké na mga állang nu.”
19 Asal igkagi si Jose, na mà din, “Yakó ágkamáddangan kanak. Ánnà sakán tô rumuud
ákniyu, su Manama dád tô nángngà rumuud.
20 Agad madat tô iglumu yu kanak, asal igimu yan katô Manama na madigár, su
igimuwa ikandin na gobernador ébô marapung tô mga manubù na dì maté ka ballus.
Purisu sippang áknganni, manté ki pô.
21 Yakó ágkamáddangan, su sakán tô dumóppón ákniyu asta katô mga pamilya yu.”
Madigár tô kagi din kandan ébô dì dan maranu.

Inaté si Jose

22 Igóddô pa tun ta Ehipto si Jose asta tô langun rubbad katô ámmà din. Ikadunggù ka
sábbad gatus sapulù (110) tô idad din.

---

p **50:11** 50:11 Tô kóbadan katô Abel Misraim, “ágranuwanan katô mga taga Ehipto.”

23 Ikakita pô sikandin katô mga apù din ka abul, na mga apù i Efraim. Ikakita pô pagsik
sikandin katô mga apù din ka abul, na mga gabatà i Makir na batà i Manases, asta igsipit
din sikandan.
24 Na, tô ándà pa kamaté si Jose, igkagi sikandin tun ta mga kataladi din, na mà din,
“Masiggad gó maté, asal yakó ágkatanaan, su inalayun kó dóppónan ka Manama, asta
piddán kó ikandin tikud kannun ta banuwa ni. Pólián kó ikandin tun ta Canaan na
igtandô din katô mga kamónaan ta na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob.”
25 Na, igpatandô i Jose tô duma mga rubbad i Jacob, na mà din, “Tandô kó kanak na
piddán yu tô mga tullan ku ka pólián kód katô Manama tun ta Canaan.”
26 Purisu inaté si Jose tun ta Ehipto na sábbad gatus sapulù (110) tô idad din. Igpabal-
samar dan tô lawa din, asta igtagù dan tun ta lungun.

Exodo
Kéwà katô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto

Una Basan

Tô kóbadan kani kagi "Exodo" kéwà. Ni libro tingód katô mga rubbad i Israel na inallang tun ta banuwa ka Ehipto, asta tingód katô kéwà dan. Si Moises tô igsulat kani libro ni. Sikandin tô igsalin ka Manama ébô mid katô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto.

Tun ta libro ka Exodo duwán kappatan kapitulo, asal igubad dád tô tángngà, sippang tun ta bersikulo 17 ka kapitulo 20. Tun ta una kapitulo sippang tun ta kapitulo 14, mabasa tô tingód katô kéwà dan tun ta kallang kandan. Tun ta kapitulo 15 sippang tun ta kapitulo 18, mabasa tô tingód katô kapanó dan tun ta Pabungan ka Sinai. Tun ta kapitulo 19 sippang tun ta kapitulo 20, mabasa tô tingód katô Sapulù Sugù katô Manama kandan.

Ihirapan tô mga rubbad i Israel tun ta Ehipto

1 Ni gó tô mga gabatà gamama i Jacob[a] asta tô tagsábbad-sábbad pamilya dan na igtákkás kandin tun ta Ehipto.
2 Si Ruben, si Simeon, si Levi, si Juda,
3 si Isacar, si Zabulon, si Benjamin,
4 si Dan, si Neftali, si Gad, asta si Aser.
5 Tô timpo tô, taganà dán si Jose dutun ta Ehipto. Tô langun kani mga gamama na rubbad i Jacob igdunggù ka kapittuwan (70).
6 Na, tô iglabé dán tô pira ámmé, inaté si Jose, tô mga kataladi din, asta tô langun manubù na manté tô timpo i Jose.
7 Asal marapung tô mga gabatà dan asta mga apù dan. Ándà kadugé, igmarapung tô mga rubbad i Israel, asta italap dan gó tun ta kaluwagan ka banuwa ka Ehipto.
8 Na, duwán mantu harì tun ta Ehipto na ándà sóddór din tingód ki Jose.
9 Igkagi sikandin katô mga sakup din, na mà din, "Tuu marapung asta tuu pa mabákkár tô mga rubbad i Israel ka tandingán áknita.
10 Purisu kailangan mamasak ki ka kapókit ébô dì dan kumarapung, su atin ka duwán gira, malát dan tun ta mga usig ta, matu dan áknita, asta miwà dan tikud tun ta banuwa ta."
11 Purisu igimu dan tô mga rubbad i Israel na iring na mga állang, asta duwán mga taga Ehipto na igimu na amo dan, su kakalyag dan na kahirapan tô mga rubbad i Israel ukit ka kalumu dan katô mabággat. Igpirit dan na igpému katô mga lunsud ka Pitom asta Rameses ébô duwán áglimudanan katô mga ágkakan para katô harì ka Ehipto.
12 Agad tuu dan igpahirapan katô mga taga Ehipto, asal tuu gó igmarapung tô mga rubbad i Israel, asta italap dan tun ta Ehipto. Purisu ágkamáddangan tô mga taga Ehipto tingód katô mga rubbad i Israel.
13 Purisu tuu dan igpahirapan tô kóddô katô mga rubbad i Israel.
14 Tuu dan gó igpahirapan su igpirit dan igpému ka mga materyales ka balé asta áglumu kada álló tun ta mga kinamát. Ándà kédu dan kandan.
15 Na, igkagiyan katô harì ka Ehipto si Sipra asta si Pua na mga mabaliyan katô mga gabayi ka Hebreo, na mà din,
16 "Atin ka gawat kó katô mga gabayi ka Hebreo, matayi yu tô mga gabatà gamama, asal yakó yu ágmatayi tô mga gabatà gabayi."

---

a **1:1** 1:1 Si Jacob, ó si Israel.

17 Asal tuu ágkamáddangan tô mga mabaliyan tun ta Manama. Purisu ándà dan bánnali
tô sugù katô harì. Ándà dan matayi tô mga gabatà gamama.
18 Na, igpatawar katô harì sikandan, asta iginsà, na mà din, “Manan man ka ándà yu
bánnali tô sugù ku ákniyu na kailangan matayan yu tô mga gabatà gamama?”
19 Igtaba dan, na mà dan, “Sir, magani tô mga gabayi ka Hebreo, asta sékót dan gó
ágpamasusu, su tô dì ké pa ágdunggù, áglássut dán tô gabatà dan. Dì dan ágkatággasan iring
katô mga gabayi ka taga Ehipto.”
20-21 Tingód katô máddang ka mga mabaliyan tun ta Manama, inéduwan tô Manama
kandan, asta igbággayan din sikandan ka mga pamilya. Purisu tô mga rubbad i Israel
ágpanayun na ágrubbad, asta inalayun dan igmabákkár.
22 Na, igsugù katô harì tô langun sakup din, na mà din, “Antug yu tun ta Wayig ka Nilo
tô langun gabatà gamama ka Hebreo na mantu ipamasusu, asal yakó yu gapili tô mga
gabatà dan gabayi.”

2

Ipamasusu si Moises

1 Na, duwán sábbad mama asta sábbad bayi tun ta mga rubbad i Levi na igpakalyagé.
2 Igmabáddás tô bayi, asta igpamasusu ka mama. Igkita din na madigár é bónnóng katô
batà, asta igállás din dalám ka tállu bulan.
3 Asal su dì dán gó mému állássán tô batà, igkangé katô innà din tô sábbad basket na
igimu tikud tun banban[b] na igtapóngan ka ispalto ébô dì makahu tô wayig. Igdalám din
tô batà tun ta basket asta igpakapó tun ta ligad ka wayig na sigbáttán.
4 Igtindág tun ta madiyù puri tô tábbé katô batà ébô sumállág ka mamánnu tô batà.
5 Ándà kadugé, igdunggù tô prinsesa tun ta wayig ébô madigus, róggun igpanó-panó tô
mga ágsuguánnán din tun ta ligad katô wayig. Igkita katô prinsesa tô basket tun ta ligad
ka wayig na sigbáttán, asta igsugù din tô ágsuguánnán din ébô kangén.
6 Igpókéan katô prinsesa tô basket asta igkita din tô batà. Igsággó tô batà, asta inéduwan
tô prinsesa kandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Hebreo ni batà ni.”
7 Na, igpadani tô tábbé katô batà, asta iginsà din tô prinsesa, na mà din, “Malyag ka na
mangéya ka sábbad innà ka Hebreo ébô pasusun din ni batà para áknikó?”
8 Igtaba tô prinsesa, na mà din, “Óó. Kangé ka gó.”
Purisu igpalaguy tô bayi, asta igkangé din tô innà katô batà.
9 Igkagi tô prinsesa kandin, na mà din, “Pid nu ni batà, asta pasusu nu sikandin.
Tandanan ku sikuna.”
Purisu igpid katô innà tô batà din, asta igpasusu din.
10 Tô dakál dán puri tô batà, igpid katô innà din tun ta prinsesa, asta igimu katô
prinsesa na kandin sarili batà. Igkagi sikandin, na mà din, “Igkangé ku sikandin tikud
tun ta wayig.”
Purisu igngadanan din tô batà ki Moises.[c]

Igpalaguy si Moises tun ta Midian

11 Na, tô iglabé tô pira ámmé asta dakál dán si Moises, duwán álló na igahà sikandin
katô mga unawa din na Hebreo, asta igkita din na ágpiritán dan ágpalumun ka mabággat.
Igkita din tô sábbad taga Ehipto na ágláglagpás katô sábbad Hebreo na állang.
12 Igsérê-sérê si Moises agó duwán kumita kandin, igmatayan din tô taga Ehipto, asta
igtambunan din ka baklayan.
13 Pagkasimag, iglónód puman sikandin, asta igkita din tô duwa Hebreo na ágpamatayé.
Igkagiyan din tô ikasalà, na mà din, “Manan ka ágláglagpássán nu tô unawa nu?”

---

b **2:3** 2:3 Banban tô mallayat sigbát iring na balagán na ággamitán para gimun basket asta digu.
c **2:10** 2:10 Tô ngadan Moises, iring katô kagi ka Hebreo, “igkangé.”

14 Igtaba sikandin, na mà din, “Ándin é katundanan nu? Sadan tô igimu áknikó na
mangulu asta rumuud áknami? Matayanna ikuna iring katô kamaté nu katô taga Ehipto
bani?”
Tuu imáddangan si Moises, su igpanámdám sikandin na ikasóddór kannê tô langun
manubù tingód katô iglumu din.
15 Na, tô ikasóddór tô harì katô iglumu i Moises, kakalyag din na matayan si Moises.
Asal igpalaguy si Moises tun ta Midian.
Tô igdunggù dán si Moises tun ta Midian, igunsad sikandin madani tun ta sábbad
balun.
16 Na, duwán parì ka Midian na si Jetro, asta duwán pittu gabatà din gabayi. Ágsadun
tô mga gabayi tun ta balun ébô mangé ka wayig na inámmán katô mga karnero asta mga
kambing katô ámmà dan.
17 Asal duwán ássa mga taradóppón ka karnero na ágdunggù, asta ágpéwaán dan tô mga
gabayi asta tô mga mannanap dan. Asal igtabangan i Moises tô mga gabayi ébô dì dan
péwaán, asta igkangé din tô wayig ébô minám tô mga mannanap dan.
18 Tô igulì dan tun ta ámmà dan na si Jetro,[d] iginsà sikandin, na mà din, “Manan ka
sékót kó ikólì?”
19 Igtaba dan, na mà dan, “Duwán sábbad taga Ehipto na igtabang áknami, asta ándà ké
péwai katô ássa mga tarabanté ka karnero. Igkangé pô gó sikandin ka wayig para áknami,
asta igpénám din tô mga mannanap dé.”
20 Iginsà tô ámmà dan, na mà din, “Ánda sikandin? Manan ka ándà yu gó patákkássi?
Lónódi yu sikandin, asta pasadun yu dini ébô kuman sikandin duma áknita.”
21 Ignunug si Moises, asta igtákkás kandan. Igóddô sikandin tun kandan, asta
igpakalyagan i Jetro ki Moises tô batà din na si Sefora.
22 Na, igbatà si Sefora ka mama, asta igngadanan i Moises tô batà din ki Gerson,[e] su
mà din, “Ánnà a tigbanuwa kannun.”
23 Tô iglabé dán tô pira ámmé, inaté tô harì ka Ehipto. Asal tuu pô gó mappait tô
kahirapan katô mga rubbad i Israel tingód ka kallang kandan. Igpédu-édu dan ka tabang
ka Manama kandan.
24 Igpaminág tô Manama katô mga arangán dan, asta isampáttan din tô kasabotan din
ki Abraham, ki Isaac, asta ki Jacob.
25 Igkita din na mappait tô minókitan katô mga rubbad i Israel, asta inéduwan sikandin
kandan.

3

Igtawar katô Manama si Moises

1 Na, igdóppón si Moises katô mga karnero asta mga kambing katô ugang din na si
Jetro na parì tun ta Midian. Duwán sábbad álló na igpid din tô mga mannanap tun ta
disyerto sippang tun ta Sinai na pabungan ka Manama.[f]
2 Igpakita kandin tô panaligan na YAHWEH[g] na Áglangngagán tun ta mabbabà kayu
na ágrágrág. Isalábbuan si Moises su agad igrágrág tô mabbabà kayu, asal ándà kagóbbó.
3 Igpanámdám sikandin, na, “Manan ka ándà gó kagóbbó tô mabbabà kayu? Padaniyan
ku, asta ahaán ku ni kasalábbuan ni.”
4 Tô igkita tô YAHWEH na igpadani si Moises, igtawar sikandin tikud tun ta tángngaan
katô mabbabà kayu, na mà din, “Moises, Moises!”

---

d **2:18** 2:18 Duwán ássa ngadan i Jetro na si Reuel. e **2:22** 2:22 Tô ngadan Gerson, iring katô kagi ka Hebreo, “ánnà a tigbanuwa.” f **3:1** 3:1 Pabungan ka Manama, ó pabungan na igsunnadan katô Manama. g **3:2** 3:2 Tun ta kinagiyan ka Hebreo: YAHWEH, ó Jehovah. Tô mga Hebreo ágkamáddangan na kumagi katô ngadan na YAHWEH, su tun ta panámdám dan na tuu ugis tô ngadan katô Manama. Purisu tô igkagi dan, iggamit dan tô ngadan “Adonai,” na kóbadan Áglangngagán.

Igtaba si Moises, na mà din, “Kannunna.”
5 Igkagi tô Manama, na mà din, “Yaka ágpadani. Lusut nu yan sandalyas nu, su ugis ni
lugar na ágtindággan nu.
6 Sakán tô Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan nu. Sakán tô ágpangadapán i
Abraham, si Isaac, asta si Jacob.”
Purisu igtambunan i Moises tô báttuk din su imáddangan sikandin agó kasállággan din
tô Manama.
7 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Igkita ku na igpahirapan tô mga sakup ku tun
ta Ehipto, asta igdinág ku tô karangin dan kanak tingód katô madat mga amo dan.
Isóddóran ku tô katiis dan katô mga kahirapan.
8 Purisu igsunnadda ébô paluwaán kud sikandan tikud tun ta bállad katô mga taga
Ehipto, asta péwaán kud sikandan tikud tun ta banuwa ka Ehipto. Piddán ku sikandan
tun ta ássa banuwa na madigár gó asta tuu malambù. Bággén ku kandan tô kaluwagan
katô banuwa na igóddóan katô mga Canaanhon, mga Hetihanon, mga Amorihanon, mga
Perisihanon, mga Hebihanon, asta mga Jebusihanon.
9 Igdinág ku tô karangin katô mga rubbad i Israel, asta igkita ku na tuu dan igpahira-
pan katô mga taga Ehipto.
10 Purisu papiddán ku sikuna tun ta harì ka Ehipto. Sikuna tô mid katô mga sakup ku
na mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto.”
11 Asal igkagi si Moises, na mà din, “Mabbabà é kamanubuan ku. Dì mému na sakán
tô pasadunán nu tun ta harì ébô mid katô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto!”
12 Igkagi tô Manama, na mà din, “Tákkássan ku sikuna, asta pángnga péwaán ku sikiyu
na mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, mangadap kó langun kanak nit pabungan
ni. Ukit kani, kasóddóran nu na sakán tô igpapid áknikó.”
13 Asal igkagi si Moises tun ta Manama, na mà din, “Atin ka sadunan ku tô mga rubbad
i Israel, asta kagiyan ku sikandan, na ‘Tô Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan
ta tô igpapid kanak dini ákniyu,’ dì dan mánnal kanak, su minsà sikandan na, ‘Sadan tô
ngadan kani manama ni?’ Ándin é taba ku kandan?”
14 Igkagi tô Manama, na mà din, “Sakán gó tô sakán. Kagiyi nu tô mga rubbad i Israel,
na ‘Tô ágpatawar katô sarili din na sakán, sikandin gó tô igpapid kanak dini ákniyu.’ ”
15 Na, igkagi puman tô Manama, na mà din, “Ni gó tô kagin nu tun ta mga rubbad i
Israel, ‘Tô YAHWEH na Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan
yu sayyan na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob, sikandin gó tô igpapid kanak dini ákniyu.’
Ni gó tô ngadan ku sippang ka ándà ágtamanán. Ni gó tô ngadan ku na kailangan gamitán
katô langun rubbad yu ka dumasal dan kanak.
16 “Saduni nu asta limud nu tô mga ágpangulun katô mga rubbad i Israel, asta kagiyi nu
sikandan, ‘Tô YAHWEH na Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô kamónaan yu
na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob, tô gó tô igpakita kanak. Igkagi sikandin, na mà
din: Isóddóran ku asta igkita ku tô mga madat na iglumu katô mga taga Ehipto ákniyu.
17 Tumandô a ákniyu na péwaán ku sikiyu tikud tun ta kahirapan yu tun ta Ehipto.
Piddán ku sikiyu tun ta banuwa na igóddóan katô mga Canaanhon, mga Hetihanon,
mga Amorihanon, mga Perisihanon, mga Hebihanon, asta mga Jebusihanon. Tuu gó
malambù tô tanà dutun.’
18 Maminág tô mga ágpangulun áknikó. Patákkás ka kandan tun ta harì ka Ehipto, asta
kagiyi yu sikandin, na, ‘Igpakita áknami tô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán
katô mga Hebreo. Purisu pasadun ké tun ta disyerto tun ta kadiyuan na tállu álló panón
ébô mággé ké katô kailangan bággén tun ta Áglangngagán na Manama dé.’
19 Asal isóddóran ku na dì kó gó papanón katô harì ka Ehipto sippang ka kasóddóran
din na tuuwa matulus.

20 Purisu gamitán ku tô katulusan ku, asta supakan ku tô mga taga Ehipto ukit katô
mga kasalábbuan na lumun ku. Ukit katô lumun ku, papanón din sikiyu ébô miwà kó.
21 Ukit katô lumun ku kandan, respetowan kó katô mga taga Ehipto. Purisu ka miwà
kó, tuu dakál tô bággén dan ákniyu asta piddán yu.
22 Tô tagsábbad-sábbad bayi na mga rubbad i Israel mamuyù katô mga simbalé dan na
taga Ehipto asta tikud tun ta mga gabayi na góddô tun ta balé dan. Pamuyuán dan tô
mga umpak, tô mga salagbat, tô mga pangkis, asta tô mga bulawan arites. Pómpak yu ni
tun ta mga gabatà yu. Ukit katô kapamuyù yu kandan, piddán yu tô langun kaduwánnan
katô mga taga Ehipto."

4

Igbággé katô Manama tô katulusan ki Moises

1 Igtaba si Moises katô Áglangngagán, na mà din, "Asal dì mánnal tô mga rubbad i Israel
kanak. Dì dan maminág katô kagin ku kandan, su kumagi dan, na, 'Ándà gó pakita tô
Áglangngagán áknikó,' "
2 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Ándin yan gawidan nu?"
Igtaba si Moises, na mà din, "Tukád ku."
3 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Dabù nu yan tun ta tanà."
Tô igdabù dán i Moises tô tukád din tun ta tanà, minému na áppuy, asta igpalaguy si
Moises.
4 Na, igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Awidi nu yan ikug din."
Purisu igawidan i Moises tô ikug, asta inému dán puman na tukád.
5 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Lumu nu ni kasalábbuan ébô mánnal dan na
igpakita áknikó tô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan dan
na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob."
6 Na, igkagi puman tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Dalám nu yan bállad nu yan
ta umpak nu."
Igbánnal si Moises, asta tô igpaluwà din tô bállad din, isalábbuan sikandin su iglamputì
dán tô bállad din ka tétek.[h]
7 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Dalám nu puman yan bállad nu yan ta umpak nu."
Igbánnal si Moises, asta tô igpaluwà din tô bállad din, isalábbuan gó sikandin, su
minólian dán iring katô tibuk lawa din.
8 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Atin ka dì dan maminág áknikó asta ka dì dan
mánnal tingód katô una kasalábbuan, mánnal dan kani ikaduwa kasalábbuan.
9 Asal ka dì dan mánnal kani duwa kasalábbuan, asta ka dì dan maminág katô ágkagin
nu, kangé ka ka wayig ka Nilo, asta busbus nu tun ta tanà, su tô wayig mému na dipanug."
10 Igkagi si Moises, na mà din, "Áglangngagán, ándà gó kakatigan ku na gulit-ulit, agad
dángngan ó agad nigó ukit katô katóngkô nu kanak. Asal diya tuu pakabólós,[i] asta ándà
sóddór ku ka ándin tô madigár kagin ku."
11 Asal igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din, "Sadan tô igimu katô mga manubù
ébô makakagi dan? Sadan tô igimu katô mga manubù na ómmó, ó bingál, ó makakita, ó
bólóg? Sakán dád na Áglangngagán tô makému!
12 Purisu panó ka, su tabangan ku sikuna ébô nángngà tô kakagi nu, asta ulitán ku
áknikó ka ándin tô kagin nu."
13 Asal igkagi si Moises, na mà din, "Áglangngagán, pasinsiyayiya. Atin ka mému, ássa
dád tô suguán nu."

---

h **4:6** 4:6 Tétek, ó sanla. i **4:10** 4:10 Pakabólós, ó pakabalós. Magunawa tun ta 6:12,30.

14 Purisu isókó tô Áglangngagán ki Moises, asta igkagi sikandin, na mà din, “Duwán
kataladi nu na si Aaron na Levita. Ikasóddórra na katig sikandin ágkagi-kagi. Igpanó dán
sikandin ébô sumumar áknikó. Kadayawan sikandin ka kumita áknikó.
15 Sikandin dád tô pakagin nu katô kakalyag nu kagin. Tabangan ku sikiyu kumagi,
asta kagiyan ku sikiyu ka ándin tô lumun yu.
16 Si Aaron tô taraulit katô kagi nu tun ta mga manubù. Méring ka na Manama tun ki
Aaron, su mulit sikandin katô kagi nu, iring na propeta na gulit katô kagi ka Manama
tun ta mga manubù.
17 Pid nu yan tukád nu, su yan gó tô gamitán nu ébô imun nu tô mga kasalábbuan.”

Iglónód si Moises tun ta Ehipto

18 Na, iglónód si Moises tun ta ugang din na si Jetro, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Atin ka mému áknikó, lumónódda tun ta mga gakád ku tun ta Ehipto ébô kasóddóran ku
ka manté pô sikandan.”
Ignunug si Jetro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka madigár tô kapanó nu.”
19 Tô ándà pa panó si Moises tikud tun ta Midian, igkagi tô Áglangngagán kandin, na
mà din, “Lónód ka tun ta Ehipto, su inaté dán tô langun manubù na malyag mimmaté
áknikó.”
20 Purisu igpid i Moises tô sawa din asta tô mga gabatà din gamama, asta igpasaké
din tun ta asno. Igsadun dan tun ta Ehipto. Igpid din tô tukád na igpapid ka Manama
kandin.
21 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Atin ka dumunggù kad tun ta Ehipto,
imu nu gó tô mga kasalábbuan tun ta tubang katô harì ukit katô katulusan na igbággé ku
áknikó. Asal patággasán ku tô ulu din ébô dì din péwaán tô mga rubbad i Israel.
22 Kagiyi nu tô harì, ‘Ni gó tô kagi katô Áglangngagán áknikó: Tô mga rubbad i Israel
iring gó na sarili batà ku, iring na tambang kaké batà ku.
23 Igkagiyan ku sikuna na kailangan péwaán nu tô batà ku ébô mangadap sikandin
kanak. Asal su igéllé ka, matayan ku tô tambang kaké batà nu mama.’ ”
24 Tô igdággà dan tun ta dalan, igpadani tô Áglangngagán tun ki Moises ébô matayan
pád sikandin.
25 Asal igawid si Sefora ka matam batu, asta igtupuwan din tô batà din. Igpólét din tô
kindal na igtampád tun ta pusù din.[j]
26 Purisu ándà matayi katô Áglangngagán si Moises. Na, igkagi si Sefora ki Moises, na
mà din, “Sikuna tô duma ku na igdaddasan ka dipanug!” Tô gó é igkagi din tingód katô
katupu din katô batà din.
27 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Aaron, na mà din, “Sadun ka tun ta disyerto, asta sumar
nu si Moises.”
Purisu igpanó si Aaron, asta igkita din si Moises tun ta Sinai na pabungan ka Manama.
Tô igpakitaé dan, igadákkan din si Moises.
28 Igulitan i Moises si Aaron katô langun na igkagi katô Áglangngagán kandin tingód
katô lumun din asta kagin din. Igulitan din tingód katô langun kasalábbuan na palumun
katô Áglangngagán kandin.
29 Purisu igsadun si Moises asta si Aaron tun ta Ehipto, asta igpaglimud dan tô langun
ágpangulun ka mga rubbad i Israel.
30 Igulit si Aaron kandan tingód katô langun na igkagi katô Áglangngagán ki Moises,
asta igimu din[k] tô langun kasalábbuan tun ta tubang dan.

---

j **4:25** 4:25 Tun ta kinagiyan ka Hebreo, “pusù din.” Ándà kasóddóri ka pusù katô batà i Sefora ó pusù i Moises.
k **4:30** 4:30 Tun ta kinagiyan ka Hebreo, “igimu din.” Ándà kasóddóri ka si Moises ó si Aaron tô igimu.

31 Igbánnal dan na si Moises asta si Aaron tô igpapid katô Áglangngagán. Tô ikasóddór
dan na inéduwan tô Áglangngagán katô mga rubbad i Israel, asta igkita tô Áglangngagán
katô kahirapan dan, igunduk asta igpangadap dan.

5

Igtubang si Moises asta si Aaron katô harì ka Ehipto

1 Na, pángnga igpalimudé, igsadun si Moises asta si Aaron tun ta harì ka Ehipto,
asta igkagi sikandan, na mà dan, "Ni gó tô kagi katô Áglangngagán na Manama na
ágpangadapán katô mga rubbad i Israel: Péwà nud tô mga sakup ku ébô madun dan tun
ta disyerto, su kailangan palimudé dan ébô pabantugánna ikandan."
2 Asal igtaba tô harì, na mà din, "Sadan ni Áglangngagán? Manan ka kailangan bánnalán
ku sikandin asta manan ka péwaán ku tô mga rubbad i Israel? Ándà a gó kilala kandin,
asta dì ku gó péwaán tô mga rubbad i Israel."
3 Na, igtaba si Moises asta si Aaron, na mà dan, "Igpakita áknami tô Manama na
ágpangadapán katô mga Hebreo. Pasadun ké tun ta disyerto na ágkadunggù ka tállu álló
ágpanón ébô mággé ké katô kailangan bággén tun ta Áglangngagán na Manama dé. Atin
ka dì dé ni lumun, matayan ké ikandin ukit ka bógók ó gira."
4 Igtaba tô harì, na mà din, "Yakó ágbaring katô mga manubù tun ta áglumun dan!
Palónód yu tô langun állang tun ta mga áglumun dan!
5 Igmarapung dán gó ni mga manubù kannun ta Ehipto, asta pasódóán yu pád
sikandan ébô dì dan lumumu!"
6 Tô álló tô, igsugù katô harì tô mga ágsuguánnán din na taga Ehipto asta tô mga amo
na mga rubbad i Israel, na mà din,
7 "Yakó ágbággé katô ragami tun ta mga manubù na ágbalát katô libutà asta ragami ébô
duwán ágkagamit para gimun balé. Sikandan tô pakangén yu katô ragami.
8 Asal kailangan magunawa gó tô karapungan ka mga tisa[l] na gimun dan. Yakó yu
ágkulangi. Tukukán gó sikandan. Purisu ágrangin dan na péwaán ku sikandan ébô madun
dan tun ta disyerto asta mággé dan tun ta manama dan.
9 Dugangi yu pa baling tô kailangan lumun dan ébô tuu dan ágkasasó tingód katô mga
áglumun dan, asta dì dan dán maminág katô mga bulaló."
10 Purisu igpanó tô mga ágsuguánnán din asta tô mga amo, asta igkagi sikandan katô
mga rubbad i Israel, na mà dan, "Igsugù tô harì na dì kód bággayan ka ragami.
11 Sikiyu dán tô mangé katô ragami agad ánda, asal kailangan imun yu tô karapungan
ka mga tisa na magunawa katô igimu yu tô iglabé."
12 Purisu tô langun rubbad i Israel, igpanalap dan ka ragami tun ta kaluwagan ka
banuwa ka Ehipto.
13 Inalayun dan ágpiritán katô mga amo dan. Igkagi tô mga amo dan, na mà dan, "Imu
yu tô karapungan ka mga tisa kada álló na magunawa katô igimu yu tô iglabé."
14 Marag áglagpássán katô mga ágsuguánnán katô harì tô mga amo na rubbad i Israel.
Ginsà dan, na mà dan, "Manan ka ándà kó ikému katô karapungan ka mga tisa ni álló ni
na magunawa katô igimu yu tô iglabé?"
15 Na, tô mga amo na rubbad i Israel igsadun tun ta harì, asta igpédu-édu dan, na mà
dan, "Sir, yaka ágpahirap áknami!
16 Ándà dán ragami na ágbággén áknami, asal ágpémun ké pô gó katô karapungan ka
mga tisa na magunawa katô igimu dé tô iglabé. Agad ándà salà dé, áglagpássán ké pô gó!
Asal tô salà tun ta mga sakup nu."

---

l **5:8** 5:8 Tisa tô iring na hollow block para gimun balé.

17 Asal igtaba tô harì, na mà din, “Tukukán kó gó! Ánnà kó malóggód áglumu! Purisu igpédu-édu kó na péwaán ku sikiyu ébô mággé kó tun ta Áglangngagán yu.
18 Lónód kó tun ta áglumun yu! Ándà ragami na bággén ákniyu, asal kailangan mimu kó katô karapungan ka mga tisa na magunawa katô igimu yu tô iglabé.”
19 Igkita tô mga amo ka mga rubbad i Israel na ándà gó mému dan ébô méwà tô kahirapan dan, su igsugù tô harì kandan na kailangan magunawa tô karapungan ka mga tisa na imun dan kada álló.
20 Tô igtananan dan tô harì, igsumar dan si Moises asta si Aaron na gangat kandan,
21 asta igkagiyan dan, na mà dan, “Mólà pa ka kitanán pád katô Áglangngagán tô iglumu yu, asta supakan kó ikandin, su ukit ákniyu, miringasa tô harì asta tô mga opisyales din áknami. Igbággé yu kandan tô gunayan ébô matayan ké ikandan.”
22 Purisu igdasal dán puman si Moises tun ta Áglangngagán. Igkagi sikandin, na mà din, “Áglangngagán, manan ka igpadunggù nu ni kahirapan tun ta mga sakup nu? Manan ka igpapidda ikuna?
23 Su tikud gó katô katubang ku ka harì ébô ulitán ku tô kagi nu, igpahirapan din baling tô mga sakup nu, asta ándà palang tabang nu kandan!”

6

1 Asal igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Dì madugé, kitanán nu tô lumun ku katô harì ka Ehipto. Atin kinnaman din tô katulusan ku, péwaán din tô mga sakup ku, asta piritán din gó sikandan ébô malaguy dan tikud tun ta banuwa din.”

Igtawar puman ka Manama si Moises

2 Igkagi tô Manama ki Moises, na mà din, “Sakán tô Áglangngagán.
3 Igpakita a ki Abraham, ki Isaac, asta ki Jacob. Igpasóddór ku kandan na sakán tô Tuu Matulus Manama, asal ándà ku pasóddóri kandan tô ngadan ku na YAHWEH.[m]
4 Igimu ku pagsik tô kasabotan tun kandan, su bággén ku kandan tô banuwa ka Canaan na igóddóan dan sayyan iring na mga bisita.
5 Igdinág ku tô mga arangán katô mga rubbad i Israel na igállang katô mga taga Ehipto, asta isampáttan ku tô kasabotan ku tun kandan.
6 Purisu ulit nu ni kagi ku tun ta mga rubbad i Israel, ‘Sakán tô Áglangngagán. Péwaán ku sikiyu tikud tun ta kallang ákniyu tun ta Ehipto. Ukit katô katulusan ku padungguan ku sikandan katô supak na makamáddang, asta tábbusán ku sikiyu.
7 Imun ku sikiyu na kanak mga manubù, asta mému na Manama yu. Atin ka paluwaán ku sikiyu tikud tun ta kallang ákniyu tun ta Ehipto, kasóddóran yu na sakán tô Áglangngagán na Manama yu.
8 Piddán ku sikiyu tun ta banuwa na igtandô ku ki Abraham, ki Isaac, asta ki Jacob! Bággén ku ni banuwa ákniyu ébô matigatun yu. Sakán tô Áglangngagán.’ ”
9 Agad igulit ni i Moises tun ta mga rubbad i Israel, asal ándà dan paminág kandin, su inandaan dan dán ka gimanan tingód katô kahirapan ka kallang kandan.
10 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din,
11 “Lónód ka tun ta harì ka Ehipto, asta kagiyi nu sikandin na kailangan péwaán din tô mga rubbad i Israel tikud tun ta banuwa din.”
12 Asal igtaba si Moises, na mà din, “Atin ka dì maminág kanak tô mga rubbad i Israel, sobra pa na dì maminág tô harì, su diya tuu pakabólós ágkagi.”
13 Asal igsugù katô Áglangngagán si Moises asta si Aaron, na mà din, “Uliti yu tô mga rubbad i Israel asta tô harì na sikiyu tô igsugù ku ébô mid katô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto.”

---

m **6:3** 6:3 Tingód katô ngadan YAHWEH, ahaán tô Exodo 3:2.

Mga kamónaan i Moises asta i Aaron

14 Ni gó tô mga kamónaan i Moises asta i Aaron. Si Ruben tô tambang kaké batà i Jacob.
Duwán áppat gabatà din gamama, na si Hanoc, si Palu, si Hesron, asta si Carmi. Tô gó tô
mga rubbad i Ruben.
15 Si Simeon duwán ánnám gabatà din gamama, na si Jemuel, si Jamin, si Ohad, si
Jaquin, si Sohar, asta si Saul na batà katô bayi na Canaanhon. Tô gó tô mga rubbad i
Simeon.
16 Si Levi duwán tállu gabatà din gamama, na si Gerson, si Cohat, asta si Merari.
Igdunggù ka sábbad gatus tállu pulù pittu (137) tô idad i Levi.
17 Si Gerson duwán duwa gabatà din gamama, na si Libni asta si Simei. Marapung tô
mga rubbad dan.
18 Si Cohat duwán áppat gabatà din gamama, na si Amram, si Isar, si Hebron, asta si
Usiel. Igdunggù ka sábbad gatus tállu pulù tállu (133) tô idad i Cohat.
19 Si Merari duwán duwa gabatà din gamama, na si Mali asta si Musi. Tô gó tô mga
rubbad i Levi.
20 Igkalyagan i Amram si Jocabed na tábbé katô ámmà din, asta igbatà si Jocabed ki
Aaron asta ki Moises. Igdunggù ka sábbad gatus tállu pulù pittu (137) tô idad i Amram.
21 Si Isar duwán tállu gabatà din gamama, na si Core, si Nefeg, asta si Secri.
22 Si Usiel duwán tállu gabatà din gamama, na si Misael, si Elsafan, asta si Setri.
23 Igkalyagan i Aaron si Eliseba na batà i Aminadab asta tábbé i Nason. Igbatà sikandin
ki Nadab, ki Abihu, ki Eleasar, asta ki Itamar.
24 Si Core duwán tállu gabatà din gamama, na si Aser, si Elcanas, asta si Abiasaf. Tô gó
tô mga rubbad i Core.
25 Si Eleasar tô batà mama i Aaron. Igkalyagan din tô sábbad batà i Futiel, asta igbatà
sikandin ki Pinehas. Ni gó tô mga kamónaan katô mga rubbad i Levi, asta mga pamilya
dan.
26 Iglista tô ngadan i Moises asta i Aaron apil katô duma mga rubbad i Jacob. Sikandan
tô igkagiyan katô Áglangngagán, na mà din, “Sikiyu tô mid katô mga rubbad i Israel tikud
tun ta Ehipto.”
27 Si Moises asta si Aaron tô igkagi tun ta harì ébô péwaán din tô mga rubbad i Israel
tikud tun ta Ehipto.

Igsugù puman katô Áglangngagán si Moises asta si Aaron

28 Na, tô igtóngkô tô Áglangngagán ki Moises tun ta Ehipto,
29 igkagi sikandin, na mà din, “Sakán tô Áglangngagán! Kagiyi nu tô harì ka Ehipto katô
igkagi ku áknikó.”
30 Asal igtaba si Moises, na mà din, “Su diya tuu pakabólós ágkagi, manan ka maminág
tô harì kanak?”

7

1 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Imun ku sikuna iring na Manama tun
ta tubang katô harì ka Ehipto, asta imun ku tô kataladi nu si Aaron iring na propeta nu
na kumagi tun ta harì.
2 Kagiyi nu si Aaron katô langun na ágsuguán ku áknikó. Sikandin tô sumugù katô harì
na kailangan péwaán din tô mga rubbad i Israel tikud tun ta banuwa din.
3 Asal patággasán ku tô ulu ka harì. Agad imun ku tô marapung mga kasalábbuan tun
ta Ehipto,
4 asal dì sikandin maminág áknikó. Purisu ukit katô katulusan ku, supakan ku tô mga
taga Ehipto ukit ka marapung mga supak, asta sakán tô mid katô langun sakup ku tikud
tun ta Ehipto.

5 Atin ka pakitanán ku tô katulusan ku tun ta mga taga Ehipto, asta piddán ku tô mga
rubbad i Israel tikud tun ta banuwa dan, kasóddóran dan na sakán tô Áglangngagán."
6 Purisu igbánnal si Moises asta si Aaron katô igsugù ka Áglangngagán kandan.
7 Tô igtubang si Moises asta si Aaron katô harì ka Ehipto, kawaluwan (80) tô idad i
Moises, asta kawaluwan tállu (83) tô idad i Aaron.

Tô tukád i Aaron

8 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron, na mà din,
9 "Kumagi tô harì ka Ehipto ákniyu na kailangan duwán kasalábbuan na imun yu ébô
kasóddóran din na igpapid kó ka Manama. Purisu kagiyi nu si Aaron na dabuán din tô
tukád din tun ta tanà na tubang katô harì ébô mému na áppuy."
10 Na, igsadun si Moises asta si Aaron tun ta harì, asta igimu dan tô kasalábbuan na
igsugù katô Áglangngagán kandan. Igdabù i Aaron tô tukád din tun ta tanà na tubang
katô harì asta mga opisyales din, asta inému na áppuy.
11 Na, igpatawar katô harì tô mapandé mga sakup din asta tô mga tarasalamangka,
asta ukit katô mga salamangka dan igimu dan pagsik tô kasalábbuan na igimu i Aaron.
12 Igdabù dan tô kandan mga tukád tun ta tanà, asta inému na mga áppuy. Asal
iglámmád katô tukád i Aaron tô kandan mga tukád.
13 Asal igmatággas tô ulu ka harì, asta igéllé sikandin na maminág ki Moises asta ki
Aaron, magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán kandan.

Igdunggù tô mga kadattan tun ta Ehipto
Exo 7:14-12:36

Tô dipanug

14 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Tuu matággas tô ulu ka harì, asta
dì din péwaán tô mga manubù.
15 Purisu simag ka sállám, atin ka madun tô harì tun ta Wayig ka Nilo, saduni nu
sikandin. Pid nu tô tukád nu na inému áppuy, asta angati nu sikandin tun ta ligad katô
wayig.
16 Kagiyi nu sikandin, 'Tô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga Hebreo
tô igpapid kanak dini áknikó ébô kagin ku áknikó na kailangan péwaán nu tô mga sakup
din ébô mangadap dan kandin tun ta disyerto. Sippang áknganni igéllé ka asta ándà ka
paminág kandin.
17 Na, igkagi katô Áglangngagán na duwán gó lumun din ébô kasóddóran nu na sikandin
gó tô Áglangngagán. Gamitán ku ni tukád ku asta lagpássán ku ni Wayig ka Nilo ébô mému
na dipanug.
18 Maté tô mga sáddà, asta kumawù ni wayig. Dì dán makénám tô mga taga Ehipto katô
wayig tikud tun ta Nilo.' "

19 Na igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Kagiyi nu si Aaron ébô tádduán din
ka tukád tô langun wayig na garus tun ta Ehipto, agad tô tun ta mga kanal, tô tun ta mga
basakán, asta tô tun ta mga lino. Mému dipanug tô wayig tun ta kaluwagan ka Ehipto,
agad tô tun ta mga ágtaguanan na igimu ka kayu ó igimu ka batu."

20 Purisu igbánnal si Moises asta si Aaron katô igsugù ka Áglangngagán kandan. Tun ta
tubang katô harì asta mga opisyales din, igtáddù i Aaron tô tukád din, asta iglagpás din
tô wayig. Inému na dipanug tô Wayig ka Nilo.
21 Inaté tô mga sáddà, asta igmawù tô wayig. Dì dán makénám tô mga taga Ehipto katô
wayig. Inému tô wayig na dipanug tun ta kaluwagan ka Ehipto.

22 Magunawa tô igimu katô mga tarasalamangka na taga Ehipto ukit katô kakatigan
dan. Purisu matággas gó tô ulu ka harì. Ándà sikandin paminág ki Moises asta ki Aaron,
magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán.
23 Igulì tô harì tun ta balé din, asta ándà din panámdámmi tô ilumu.
24 Igkali tô langun taga Ehipto tun ta ligad katô wayig ébô makakangé dan ka wayig
na ginámmán, su dì gó ágkénám tô Wayig ka Nilo.
25 Iglabé tô pittu álló pángnga igimu ka Áglangngagán tô Wayig ka Nilo na dipanug.

8

Tô mga bakbak

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Sadun ka tun ta harì ka Ehipto,
asta kagiyi nu sikandin, 'Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán: Péwà nu tô mga sakup ku ébô
mangadap dan kanak.
2 Asal ka méllé ka asta dì nu sikandan péwaán, ipánnuán ku gó tô kaluwagan ka Ehipto
ka marapung mga bakbak.
3 Mapánnù tô Wayig ka Nilo ka mga bakbak. Mahu tun ta balé nu, tun ta kuwarto nu,
asta tun ta katri nu. Mahu tô mga bakbak tun ta mga balé katô mga opisyales nu, asta
mga sakup nu. Mahu gó tô mga bakbak agad tun ta abu nu, asta tun ta ágmasaanan nu ka
pan.
4 Láttuwan ka gó asta tô mga sakup nu, asta tô mga opisyales nu.' "
5 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Kagiyi nu si Aaron na tádduán din ka
tukád din tô mga wayig, tô mga kanal, asta tô mga ranó ébô lumuwà tô mga bakbak asta
tumalap tun ta kaluwagan ka Ehipto!"
6 Purisu igbánnal si Aaron ki Moises, asta igluwà tô mga bakbak tikud tun ta wayig,
asta igtalap tun ta kaluwagan ka Ehipto.
7 Magunawa tô igimu katô mga tarasalamangka taga Ehipto ukit katô kakatigan dan,
su igpaluwà dan tô mga bakbak tikud tun ta wayig.
8 Na, igpatawar katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na mà din, "Dasal
kó tun ta Áglangngagán ébô iwaán din tô mga bakbak tikud kanak asta tikud tun ta mga
sakup ku. Péwaán ku gó tô langun yu ébô mangadap kó katô Áglangngagán."
9 Igtaba si Moises, na mà din, "Kagi ka dád ka kadángngan tô kadasal ku para áknikó, tô
mga opisyales nu, asta tô mga sakup nu ébô méwà ni mga bakbak tikud tun ákniyu asta
tun ta mga balé yu. Masamà dád tô mga bakbak na tun ta Wayig ka Nilo."
10 Igtaba tô harì, na mà din, "Dasal ka para kanak simag."
Igkagi si Moises, na mà din, "Matuman tô kakalyag nu ébô kasóddóran nu na ándà ássa
manama na duwán katulusan ka tandingán katô Áglangngagán na Manama dé.
11 Méwà tô mga bakbak tun ákniyu, tun ta mga balé yu, tun ta mga opisyales nu asta
tun ta mga sakup nu. Masamà dád tô mga bakbak na tun ta Wayig ka Nilo."
12 Tô igluwà dán si Moises asta si Aaron tikud tun ta balé katô harì, igdasal si Moises
tun ta Áglangngagán tingód katô mga bakbak na igpapid din.
13 Igtuman katô Áglangngagán tô igpamuyù i Moises, asta inaté tô mga bakbak tun
dalám ta mga balé, tun ta luwà ka mga balé, asta tun ta mga kinamát.
14 Iglimud katô taga Ehipto tô inaté mga bakbak tun ta magdakál mga kalimud, asta
igmawù tô tibuk Ehipto.
15 Asal tô igkita katô harì na inaté dán tô mga bakbak, igpatággas din tô ulu din, asta
ándà paminág ki Moises asta ki Aaron, magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán.

Tô mga tagánnák

16 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Kagiyi nu si Aaron na lagpássán din
tô tanà ka tukád din ébô tô barukbuk mému na tagánnák tun ta kaluwagan ka Ehipto.”
17 Igbánnal dan katô igsugù katô Áglangngagán kandan. Tô iglagpás i Aaron tô tukád
din tun ta tanà, ipánnù ka tagánnák tô mga taga Ehipto asta tô mga mannanap dan, su tô
langun ka barukbuk tun ta Ehipto inému na mga tagánnák.
18 Igkinnam tô mga tarasalamangka na igimu ka mga tagánnák ukit katô mga
kakatigan dan, asal ándà dan ikému. Ipánnù ka tagánnák tô mga manubù asta tô mga
mannanap dan.
19 Igkagi tô mga tarasalamangka katô harì, na mà dan, “Manama tô igimu kani
kasalábbuan.”
Asal igmatággas gó tô ulu ka harì, asta ándà paminág ki Moises asta ki Aaron,
magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán.

Tô mga langó

20 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Simag ka tuu sállám, atin ka madun
tô harì tun ta wayig, angati nu sikandin, asta kagiyi nu, ‘Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán:
Péwà nu tô mga sakup ku ébô mangadap dan kanak.
21 Atin ka méllé ka, papiddán ku tô marapung mga langó tun áknikó, tun ta mga
opisyales nu, asta tun ta mga sakup nu. Mapánnù ka mga langó tô mga balé yu asta
tô kaluwagan kani tanà.
22 Asal ássa tô lumun ku para katô mga rubbad i Israel, su ándà langó na papiddán ku
tun ta Gosen na góddóan katô mga sakup ku, ébô makasóddór ka na sakán tô Áglangngagán
agad kannun ta Ehipto.
23 Ássan ku tô kanak mga sakup asta tô áknikó mga sakup. Mému ni na kasalábbuan
simag.’ ”
24 Igimu ni katô Áglangngagán, asta igahu tô marapung mga langó tun ta balé katô harì,
tun ta langun balé katô mga opisyales din, asta tun ta langun balé tun ta Ehipto. Idattan
tô langun tun ta Ehipto tingód katô mga langó.
25 Na, igpatawar katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na mà din, “Panó
kód gó. Bággé yu tô mga mannanap tun ta Manama yu kannun ta Ehipto.”
26 Igtaba si Moises, na mà din, “Dì mému ni, su miringasa tô mga taga Ehipto áknami
ukit katô kabággé dé ka mga mannanap tun ta Áglangngagán na Manama dé. Purisu atin
ka makakita dan katô kabággé dé, timbagán ké gó ikandan ka batu ébô maté ké.
27 Kailangan madun ké tun ta disyerto na ágkadunggù ka tállu álló ágpanón ébô mággé
ké katô kailangan bággén tun ta Áglangngagán na Manama dé, magunawa katô igsugù
din áknami.”
28 Purisu igkagi tô harì, na mà din, “Atin ka dì kó madun tun ta madiyù, péwaán ku
sikiyu ébô madun kó tun ta disyerto asta mággé kó katô kailangan bággén yu tun ta
Áglangngagán na Manama yu. Asal dasal kó tun kandin para kanak.”
29 Igkagi si Moises, na mà din, “Manówad, asta dumasalla tun ta Áglangngagán ébô simag
andaán din tô langó tun áknikó, tun ta mga opisyales nu, asta tun ta mga taga Ehipto. Asal
yakó áglimbung puman áknami. Yaka nu ágbaringi tô mga rubbad i Israel, su kailangan
mággé ké tun ta Áglangngagán dé.”
30 Igpanó si Moises asta igdasal sikandin tun ta Áglangngagán.
31 Igtuman katô Áglangngagán tô igpamuyù i Moises, asta inéwà tô langun langó. Ándà
palang langó na isamà.
32 Asal igpatággas puman tô harì ka ulu din, asta ándà din péwai tô mga rubbad i Israel.

9

Inaté tô mga mannanap

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Saduni nu tô harì ka Ehipto, asta
kagiyi nu sikandin, ‘Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô
mga Hebreo: Péwà nu tô mga sakup ku ébô mangadap dan kanak.
2 Atin ka méllé ka pa, asta dì nu puman péwaán,
3 supakan ku sikuna ukit katô makamáddang bógók na dumunggù tun ta mga man-
nanap yu, tun ta mga kudà, mga asno, mga kamelyo, mga baka, mga karnero, asta mga
kambing yu.
4 Asal ássan ku puman tô mga mannanap katô mga rubbad i Israel, su ándà palang
mannanap dan na maté.’
5 Na, igsalin katô Áglangngagán tô álló ébô tumanán din ni, su igkagi sikandin na imun
din ni simag.”
6 Pagkasimag, igtuman katô Áglangngagán tô igkagi din, asta inaté tô langun mannanap
ka mga taga Ehipto, asal tun ta mga mannanap katô mga rubbad i Israel, ándà palang
inaté.
7 Duwán mga manubù na igsugù katô harì ébô kasóddóran din ka imánnu tô mga
mannanap katô mga rubbad i Israel, asta igulitan dan sikandin na ándà gó palang inaté.
Asal igmatággas gó puman tô ulu ka harì, asta ándà din gó péwai.

Tô mga pigsa

8 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron, na mà din, “Kangé kó ka abu tikud
tun ta ággóbbówanan. Tô gó é sabudán i Moises tun ta karamag na tubang katô harì.
9 Matalap ni iring na barukbuk tun ta kaluwagan ka Ehipto, asta pigsan tô mga
manubù asta tô mga mannanap dan tingód katô barukbuk, asta mému ni na mga
bakukang.”
10 Purisu igkangé dan tô abu tun ta ággóbbówanan, asta igtubang dan tô harì. Igsabud i
Moises tun ta karamag, asta igpigsa tô mga taga Ehipto asta tô mga mannanap dan, asta
inému na mga bakukang.
11 Ándà ikatubang tô mga tarasalamangka ki Moises, su igpigsa dan, magunawa katô
duma mga taga Ehipto.
12 Asal igpatággas gó katô Áglangngagán tô ulu ka harì, asta ándà din paminánggi si Moises
asta si Aaron, magunawa katô taganà igkagi ka Áglangngagán.

Igpadabù tô magdakál mga ayis tun ta banuwa

13 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Simag ka tuu sállám, saduni
nu tô harì, asta kagiyi nu sikandin, ‘Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán na Manama na
ágpangadapán katô mga Hebreo: Péwà nu tô mga sakup ku ébô mangadap dan kanak.
14 Atin méllé ka pa, papiddán ku tô mga supak tun áknikó, tun ta mga opisyales nu, asta
tun ta mga sakup nu ébô kasóddóran nu na ándà ássa na magunawa kanak tun ta tibuk
kani banuwa.
15 Atin ka ándà pa kédu ku ákniyu, igmatayan kud pád sikiyu langun. Mému ka
papiddan ku sikiyu ka bógók ébô maté kó langun.
16 Asal ándà ku sikiyu matayi ébô kitanán yu tô katulusan ku, asta ébô pabantugánna
ikiyu tun ta kaluwagan ka banuwa.
17 Asal ágpahirap ka pa katô mga sakup ku, asta ándà ka pa péwà kandan.
18 Purisu simag ka iring kani oras ni, padabuán ku tô magdakál mga ayis iring na
mabággat mga batu. Ándà pa idabù iring kani tikud na duwán dán mga manubù na góddô
tun ta Ehipto sippang áknganni.

19 Purisu sugù ka na kailangan pallungán tô langun mannanap asta tô mga taralumu
tun ta kinamát, su madabù tô magdakál mga ayis iring na mabággat mga batu, asta maté
gó tô mga manubù asta tô mga mannanap na itananan tun ta luwà ka balé.' "
20 Duwán mga opisyales na igbánnal katô igkagi ka Áglangngagán, asta igpasékót dan
igpallung tô mga állang dan asta tô mga mannanap tun ta balé.
21 Asal tô duma mga opisyales na ándà bánnal katô igkagi ka Áglangngagán, itananan
dan tô mga állang dan asta tô mga mannanap dan tun ta luwà ka balé.
22 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Tayó nu tô bállad nu tun ta
langit ébô madabù tô magdakál mga ayis tun ta kaluwagan ka Ehipto, agad tun ta mga
manubù, tun ta mga mannanap, asta tun ta mga pamulanán tun ta kinamát."
23 Purisu igtayó i Moises tô tukád din tun ta langit, asta igpakilat katô Áglangngagán,
igpadabù din tô magdakál mga ayis, asta igkirám tun ta banuwa. Igpadabù katô
Áglangngagán tô magdakál mga ayis iring na mabággat mga batu tun ta kaluwagan ka
Ehipto.
24 Tuu mabákkár tô kadabù ka mga ayis, asta marag igkirám. Ándà gó palang inému
iring kani tikud na duwán dán mga manubù na góddô tun ta Ehipto.
25 Tun ta kaluwagan ka Ehipto, isugatan ka mga ayis tô langun na ándà pallungi, agad
tô mga manubù asta tô mga mannanap dan. Idattan gó puman tô langun pamulanán
asta mga kayu.
26 Tô banuwa ka Gosen na góddóan katô mga rubbad i Israel, tô dád gó tô lugar na ándà
kadabui ka mga ayis.
27 Na, igpatawar katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na mà din,
"Ikasalà a. Nángngà tô iglumu katô Áglangngagán. Ánnà nángngà tô iglumu ku asta katô
mga sakup ku, su ándà ké péwà katô mga rubbad i Israel.
28 Dasal kó tun ta Áglangngagán su dì ké pakatiis kani madat kilat asta ágkadabù na mga
ayis. Péwaán kud gó sikiyu. Dì kéd lumiput ákniyu."
29 Igkagi si Moises kandin, na mà din, "Atin ka panówad tikud tun ta lunsud, tayón ku tô
bállad ku asta dumasalla tun ta Áglangngagán. Sumóddô tô kilat asta tô mga ayis ágkadabù.
Purisu kasóddóran nu na Áglangngagán tô tigatun kani tibuk banuwa.
30 Asal ikasóddórra na sikuna asta tô mga opisyales nu, ándà pô gó máddang yu katô
Áglangngagán na Manama."
31 Idattan tô sebada asta tô mga pamula na ágkangayan katô duru, su tô sebada malutù
dán, asta ágbulak dán tô pamula na ágkangayan katô iring na duru.
32 Asal ándà kadatti tô trigo, su ándà pa tubù.
33 Na, igtananan i Moises tô harì, asta igpanó sikandin tikud tun ta lunsud. Tô igtayó
si Moises katô bállad din asta igdasal sikandin tun ta Áglangngagán, igsódô tô kilat asta tô
kadabù ka mga ayis.
34 Tô igkita tô harì na igsódô dán tô udan, tô kadabù ka mga ayis, asta tô kirám, ikasalà
dán puman sikandin asta tô mga opisyales din,
35 su igpatággas din puman tô ulu din, asta ándà din péwai tô mga rubbad i Israel,
magunawa katô taganà igkagi katô Áglangngagán ukit ki Moises.

10

Tô mga apang

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Saduni nu tô harì ka Ehipto.
Igpatággas ku tô ulu din asta tô ulu ka mga opisyales din ébô pakitanán ku tô katulusan
ku kandan ukit kani mga kasalábbuan.

2 Atin ka matugál kód, kólitan yu tô mga gabatà yu asta tô mga apù yu tingód katô mga
kasaláббuan na gimun ku ukit ka supak ku katô mga taga Ehipto ébô makasóddór kó
langun na sakán gó tô Áglangngagán."
3 Purisu igsadun si Moises asta si Aaron tun ta harì, asta igkagi sikandan kandin,
na mà dan, "Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán na Manama na ágpangadapán katô mga
Hebreo: Manan ka ágpanayun ka géllé na pabbabà kanak? Péwà nud tô mga sakup ku
ébô mangadap dan kanak!
4 Atin ka manayun ka méllé, banté ka gó, su simag papiddán ku tô mga apang tun ta
banuwa nu.
5 Tingód katô karapungan dan, katambunan tô bówwó ka tanà ébô dì yu gó kitanán tô
tanà. Kannán dan tô langun na ándà kadatti katô kadabù ka mga ayis. Kannán dan tô
langun kayu yu.
6 Mapánnù tun ta mga balé nu na dakál é lagà, tun ta mga balé katô mga opisyales nu,
asta tun ta mga balé katô langun sakup nu. Ándà gó palang kadattan iring kani tikud na
duwán dán mga manubù na góddô tun ta Ehipto."
Na, igtananan i Moises tô harì.
7 Igkagi tô mga opisyales katô harì, na mà dan, "Manan ka ágpabayaán nu ni manubù
na ágsamuk áknita? Péwà nud tô mga gamama ébô mangadap dan katô Áglangngagán na
Manama dan! Ándà nu pa kasóddóri na idattan dán tô banuwa ka Ehipto?"
8 Purisu igpalónód katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na mà din,
"Mému dán ka panó kód ébô mangadap kó katô Áglangngagán na Manama yu. Asal sadan
tô manó?"
9 Igtaba si Moises, na mà din, "Manó ké langun, agad tô mga gabatà dé asta tô mga
tugál. Piddán dé tô mga karnero dé, tô mga kambing dé, asta tô mga baka dé, su
palimudé ké ébô pabantugán dé tô Áglangngagán."
10 Igkagi tô harì, na mà din, "Atin ka piddán yu tô langun pamilya yu, kailangan
tabangan kó katô Áglangngagán tingód katô lumun ku ákniyu, su dì mému piddán yu
sikandan. Tuu dán matayyó na madat gó tô plano yu.
11 Dì mému kanak! Mga gamama dád tô makapanó ébô mangadap katô Áglangngagán,
su tô gó é kakalyag yu."
Na, igpéwà dan tikud tun ta tubang katô harì.
12 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Tayó nu tô bállad nu ébô dumunggù
tô mga apang tun ta banuwa ka Ehipto. Matalap dan tô kaluwagan ka Ehipto, asta
kannán tô langun pamulanán na ándà kadatti katô mga ayis."
13 Purisu igtayó i Moises tô tukád din, asta igpapid katô Áglangngagán tô mabákkár
karamag tikud tun ta silatan ka Ehipto igladé ka álló asta dukilám. Tô igsállám dán,
duwán mga apang na igpid katô karamag.
14 Tuu marapung tô mga apang, asta igsunnad tun ta kaluwagan ka Ehipto. Ándà
palang apang na ikadunggù iring kani tikud na duwán dán mga manubù na góddô tun
ta Ehipto, asta ándà dán palang dumunggù iring kani.
15 Itambunan katô mga apang tô bówwó ka tanà tun ta kaluwagan ka Ehipto sippang
igmétám tô tanà. Igkan dan tô langun pamulanán asta tô mga buuy ka kayu na ándà
kadatti ukit ka kadabù ka mga ayis. Ándà gó palang malunnó daun na isamà tun ta
kaluwagan ka Ehipto.
16 Na, sékót igpatawar katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na mà din,
"Bánnal na ikasalà a tun ta Áglangngagán na Manama yu asta tun ákniyu.
17 Pasinsiyayiya kani salà na ilumu ku nigó, asta dasal kó tun ta Áglangngagán na
Manama yu ébô iwaán din ni tuu madat supak."

18 Purisu igtananan i Moises tô harì, asta igdasal sikandin tun ta Áglangngagán.
19 Purisu igpapid katô Áglangngagán tô mabákkár karamag na tikud tun ta salláppan,
asta ipid tô mga apang tun ta Dagat na Mallutù.[n] Ándà gó palang apang na isamà, agad
sábbad, tun ta kaluwagan ka Ehipto.
20 Asal igpatággas puman katô Áglangngagán tô ulu ka harì, asta ándà din péwai tô mga
rubbad i Israel.

Tô kangittángngan

21 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Tayó nu tô bállad nu tun ta langit
ébô dumunggù tô kangittángngan tun ta kaluwagan ka Ehipto. Tuu kumangittáng asta
makamáddang."
22 Purisu igtayó i Moises tô bállad din tun ta langit, asta igdunggù tô tuu kangittángngan
tun ta kaluwagan ka Ehipto sippang tun ta ikatállu álló.
23 Ándà pakitaé tô mga taga Ehipto, asta ándà dan luwà tikud tun ta mga balé dan
dalám ka tállu álló. Asal mappawà tô tun ta góddóan katô mga rubbad i Israel.
24 Igpatawar katô harì si Moises, asta igkagiyan din, na mà din, "Makapanó kód langun
ébô mangadap kó katô Áglangngagán. Mému ka mákkás dán ákniyu tô mga gabayi asta tô
mga gabatà yu. Asal tô dád mga karnero, tô mga kambing, asta tô mga baka tô tananan
yu dini."
25 Asal igtaba si Moises, na mà din, "Dì mému! Kailangan piddán dé pagsik tô mga
mannanap na matayan asta góbbón ébô bággén dé tun ta Áglangngagán na Manama dé.
26 Kailangan piddán dé tô langun mannanap dé. Dì mému ka duwán tananan, agad
sábbad, ébô makasalin ké katô matayan dé asta bággén dé tun ta Áglangngagán na
Manama dé. Dì ké pa makasóddór ka ándin mannanapi tô matayan dé sippang ka
dumunggù ké."
27 Asal igpatággas puman katô Áglangngagán tô ulu ka harì, asta ándà din péwai.
28 Igkagi tô harì ki Moises, na mà din, "Iwà ka kannun ta tubang ku, asta yakad gó
ágpakita puman kanak, su atin ka kitanán ku puman sikuna, pamatayan ku."
29 Igtaba si Moises, na mà din, "Matuman tô kakalyag nu! Dì kad puman kumita
kanak."

11

Inaté tô mga tambang kaké gabatà gamama

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Papiddán ku tô sábbad pa supak tun
ta harì ka Ehipto asta tun ta mga sakup din ébô péwaán kó ikandin. Atin ka péwaán kód,
pamagaan kó gó ikandin ébô makéwà kó.
2 Kagiyi nu tô mga rubbad i Israel ébô pamuyuán dan tô mga salagbat, tô mga pangkis,
asta tô bulawan mga arites tun ta mga simbalé dan na taga Ehipto."
3 Igimu ka Áglangngagán na kadayawan tô mga taga Ehipto tingód katô mga rubbad i
Israel. Tô mga opisyales ka harì asta tô mga taga Ehipto igrespeto ki Moises na sábbad
ágkabantug manubù tun ta Ehipto.
4 Purisu igkagi si Moises katô harì, na mà din, "Ni gó tô igkagi ka Áglangngagán: Tángngà
ka dukilám, panó-panówa tun ta kaluwagan ka Ehipto.
5 Maté tô langun tambang kaké gabatà gamama dini ta Ehipto, agad tô tambang kaké
batà mama katô harì na sumui kandin, asta tambang kaké batà mama katô állang din
na ággiling dád ka trigo. Maté tô mga tambang kaké nati mama katô mga baka.

---

n **10:19** 10:19 Dagat na Mallutù, ó Dagat katô mga Banban.

6 Tuu gó mabákkár tô darawitán katô mga manubù tun ta kaluwagan ka Ehipto. Ándà
gó palang darawitán iring kani tikud na duwán dán mga manubù na góddô tun ta Ehipto,
asta ándà dán palang darawitán iring kani.
7 Asal tumagnáp gó tô tun ta mga rubbad i Israel, su agad tô mga asu dì mábbu katô
mga manubù ó mga mannanap ébô kasóddóran nu gó na ássan katô Áglangngagán tô mga
rubbad i Israel tun ta mga taga Ehipto."
8 Igkagi si Moises, na mà din, "Tumubang tô langun opisyales nu kanak, asta
lumingkóód dan. Pédu-édu dan na miwà a, asta patákkássán ku tô mga sakup ku. Atin
ka matuman dán ni, miwà ad."
Tuu isókó si Moises, asta igtananan din tô harì.
9 Ituman tô igkagi katô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Dì maminág tô harì áknikó
ébô marapung tô mga kasalábbuan na imun ku tun ta Ehipto."
10 Agad igimu si Moises asta si Aaron kani mga kasalábbuan tun ta tubang katô harì,
asal igpatággas katô Áglangngagán tô ulu din ébô dì din péwaán tikud tun ta Ehipto tô mga
rubbad i Israel.

12

Tingód katô dukilám ka kalabé

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron dutun ta Ehipto, na mà din,
2 "Imun ni bulan ni na tagnà bulan ka ámmé para ákniyu.
3 Pasóddór yu tun ta langun rubbad i Israel na tun ta ikasapulù álló kani bulan ni, tô
kada mama na duwán sawa kailangan sumalin ka nati ka karnero ó nati ka kambing na
nángngà para kannán ka kandin pamilya. Sábbad mannanap tô iyón katô kada pamilya.
4 Atin ka délák dád tô pamilya, asta dì makémmát kuman ka sábbad mannanap, sábbad
dád mannanap tô kannán katô duwa pamilya na ágpasimbalayé. Agad ándin tô lumun dan
kailangan makanángngà katô karapungan dan asta kadakállan katô makan dan.
5 Mému ka salinán yu tô karnero ó tô kambing, asal kailangan salinán yu tô mama na
gidad ka sábbad ámmé, asta ándà gó depekto.
6 Iyó yu ni ka ágsalláp dán tô álló katô ikasapulù áppat álló kani bulan ni,[o] su tô gó
tô álló na padángngané tô langun pamilya katô mga rubbad i Israel na miyó katô mga
mannanap na igsalin dan.
7 Atin ka iyón yu tô mannanap, pólét yu tô dipanug tun ta duwa ligad katô sállat asta
dadan tun datas katô sállat katô mga balé na kannan yu katô mga mannanap.
8 Atin ka dukilám dán, ággang yu, asta kan yu duma katô pan na ándà pagpatubù asta
katô mga gulay na mappait.
9 Yakó ágkan katô karne na igsabawan ó ándà ággangi. Ággang yu gó tô tibuk mannanap,
agad tô ulu, tô paa, asta tô mga bituka.
10 Kan yu tô tibuk lawa dalám ka dukilám. Yakó ágsamà, agad délák, sippang ka sállám.
Atin ka duwán masamà na dì ágkémmát, góbbó yu.
11 Atin ka kuman kó, kailangan mangómpak kó ébô tumaganà kó na panó. Állán kó,
sandalyas kó, asta awid kó katô tukád yu. Sékót kó kan. Ni gó tô lumun yu ka dukilám ka
lumabéya na Áglangngagán yu.
12 Tô dukilám tô, madunna tun ta Ehipto, asta matayan ku tô langun tambang kaké
mama, agad manubù ó mannanap. Sakán gó tô Áglangngagán, asta supakan ku tô langun
ágmanaman na ágpangadapán tun ta Ehipto.
13 Tô dipanug na pólétán yu tun ta duwa ligad ka sállat, tô gó é pató tun ta mga balé na
góddóan yu. Atin ka kitanán ku tô dipanug, labéyan kù sikiyu. Agad supakan ku tô mga
taga Ehipto, asal dì kó kadattan.

---

o **12:6** 12:6 Ahaán tô Exodo 13:4.

14 Kailangan dì yu kalingawan ni álló ni sippang tun ta ándà ágtamanán. Kada ámmé,
kailangan palimudé kó asta tô mga rubbad yu ébô pabantugánna ikiyu tingód katô
iglumu ku para ákniyu."

Kalimudan Tingód Ka Pan Na Ándà Pagpatubù

15 "Dalám ka pittu álló, kan yu tô pan na ándà pagpatubù. Tun ta tagnà álló, iwà yu tô
langun ka pagpatubù ka pan tikud tun ta mga balé yu, su atin ka duwán kuman katô
pan na duwán pagpatubù tikud tun ta tagnà álló sippang tun ta ikapittu álló, kailangan
péwaán yu sikandin tikud tun ta grupo yu na mga rubbad i Israel.
16 Tun ta tagnà álló asta tun ta ikapittu álló, palimudé kó ébô mangadap kó kanak. Tô
duwa álló tô, ándà palang lumun yu, asal makému kó móméng.
17 Imu kó gó kani Kalimudan Tingód Ka Pan Na Ándà Pagpatubù ébô dì yu kalingawan
na ni álló ni tô kapid ku katô langun yu tikud tun ta Ehipto. Imu yu ni álló ni
na kalimudan yu, agad sikiyu ó tô mga rubbad yu, kada ámmé sippang tun ta ándà
ágtamanán.
18 Tô tagnà bulan, tikud tun ta dukilám katô ikasapulù áppat (14) álló sippang ka
dukilám katô ikaduwa pulù sábbad (21) álló, kailangan kannán yu tô pan na ándà
pagpatubù.
19 Dalám ka pittu álló, kailangan ándà palang pagpatubù tun ta mga balé yu, su atin
ka duwán kuman katô pan na duwán pagpatubù, agad rubbad i Israel ó ánnà, kailangan
péwaán yu sikandin tikud tun ta grupo yu na mga rubbad i Israel.
20 Dalám ka pittu álló, yakó gó ágkan katô pan na duwán pagpatubù. Kan yu dád tô pan
na ándà pagpatubù."

Tagnà kakan dan tingód katô dukilám ka kalabé

21 Igpatawar i Moises tô langun katô ágpangulun ka mga rubbad i Israel, asta igkagiyan
din, na mà din, "Kagiyi yu tô tagsábbad-sábbad pamilya na salinán dan tô nati ka karnero
ó nati ka kambing, asta iyón dan tingód katô kalabé katô Áglangngagán.
22 Salud yu tô dipanug tun ta palanggana. Tugsak yu tô panga ka isupu tun ta dipanug
na igsalud tun ta palanggana, asta pólét yu tô dipanug tun ta duwa ligad katô sállat asta
dadan tun datas katô sállat. Yakó ágluwà tikud tun ta balé yu sippang ka sállám,
23 su panó-panó tô Áglangngagán tun ta kaluwagan ka Ehipto ébô matayan din tô mga
taga Ehipto. Asal ka kitanán din tô dipanug tun ta duwa ligad katô sállat asta dadan tun
datas katô sállat, lumabé sikandin. Dì din pahun tô taramaté na panaligan tun ta balé
yu, asta dì matayan tô mga tambang kaké gabatà yu gamama.
24 Kada ámmé, kailangan bánnalán yu ni sugù, agad sikiyu asta tô mga rubbad yu
sippang tun ta ándà ágtamanán.
25 Atin ka dumunggù kó tun ta tanà na igtandô katô Áglangngagán na bággén din ákniyu,
kailangan inalayun yu bánnalán ni sugù ni.
26 Atin ka minsà tô mga gabatà yu ka manan ka áglumun yu ni ágkémun ni,
27 kagiyi yu sikandan na ni gó tô sugù tingód katô kalabé katô Áglangngagán, su
iglabéyan din tô mga balé na góddóan katô mga rubbad i Israel tun ta Ehipto. Agad
igmatayan din tô mga taga Ehipto, asal ándà ki ikandin matayi."
Na, tô igpaminág dan ni igkagi i Moises kandan, iglingkóód tô langun dan, asta
igpangadap dan tun ta Áglangngagán.
28 Igpampanó dan, asta igbánnal dan tô igsugù katô Áglangngagán ki Moises asta ki
Aaron.

Igmatayan tô mga tambang kaké gabatà gamama

29 Tun ta tángngà ka dukilám, igmatayan katô Áglangngagán tô langun tambang kaké
gabatà gamama tun ta kaluwagan ka Ehipto, agad tô tambang kaké batà mama katô

harì na sumui kandin, agad tô mga tambang kaké gabatà gamama katô mga igpriso. Igmatayan din tô tambang kaké mama katô mga mannanap.
30 Tô dukilám tô, ikannó tô harì, tô mga opisyales din, asta tô langun taga Ehipto. Igdarawit dan, su duwán inaté tun ta tagsábbad-sábbad balé.
31 Tô dukilám tô, igpatawar katô harì si Moises asta si Aaron, asta igkagiyan din, na mà din, "Na, panó kód gó langun, asta iwà kód tikud dini áknami na mga taga Ehipto. Sadun kó asta pangadap kó katô Áglangngagán na Manama yu iring katô igkagi din ákniyu.
32 Pid yu tô mga karnero yu, tô mga kambing yu, asta tô mga baka yu, asta panó kód! Dasal kó pagsik ébô madigár tô dumunggù kanak!"
33 Igpamagaan katô mga taga Ehipto tô mga rubbad i Israel na tumanan katô banuwa ka Ehipto. Igkagi sikandan, na mà dan, "Atin ka dì kó miwà, maté ké gó langun."
34 Purisu igkangé katô mga rubbad i Israel tô mga palanggana na igdalámman ka harina na igmasa dan asal ándà pa tagui ka pagpatubù, igdalám dan ni tun ta umpak dan, igtángngás dan, asta igpid dan.
35 Igbánnal katô mga rubbad i Israel tô igkagi i Moises kandan, asta igpamuyù dan tô mga salagbat, tô mga paningsing, tô mga pangkis, tô bulawan mga arites, asta tô mga umpak tun ta mga simbalé dan na taga Ehipto.
36 Igimu katô Áglangngagán na madigár tô panámdám katô mga taga Ehipto tingód katô mga rubbad i Israel, asta igbággé dan tô langun igpamuyù dan. Ukit ka kapamuyù katô mga rubbad i Israel, inémmát tô kaduwánnan katô mga taga Ehipto.

Igiwà tô mga rubbad i Israel tikud tun ta banuwa ka Ehipto

37 Igpanó tô mga rubbad i Israel tikud tun ta Rameses, asta igsadun dan tun ta Sucot. Duwán mga ánnám gatus mararan (600,000) na mga gamama, asta ándà kéyap tô mga gabayi asta mga gabatà. Igpanóttanà dan.
38 Marapung pagsik tô ássa mga manubù na igtákkás kandan, asta marapung tô mga karnero, tô mga kambing, asta tô mga baka dan.
39 Atin ka ágsódô dan ébô kuman, ággamitán dan tô igmasa na ándà pagpatubù na igpid dan tikud tun ta Ehipto, asta áglutuán dan tô pan tun ta baga. Tô harina dan ándà tagui katô pagpatubù su sékót dan igpéwà tikud tun ta Ehipto, asta ándà timpo para taganaán tô ágkannán dan asta patubuán tô pan.
40 Igóddô tô mga rubbad i Israel tun ta Ehipto dalám ka áppat gatus tállu pulù (430) ámmé.
41 Tun ta tapuri gó álló katô áppat gatus tállu pulù (430) ámmé, igiwà tô mga sakup katô Áglangngagán tikud tun ta Ehipto.
42 Tô gó tô dukilám na igbanté tô Áglangngagán ébô piddán din tô mga sakup din tikud tun ta banuwa ka Ehipto. Purisu kailangan ágbanté tô mga rubbad i Israel ébô dì dan kalingawan tô iglumu katô Áglangngagán kandan, asta pabantugán dan sikandin kada ámmé sippang tun ta ándà ágtamanán.

Mga sugù tingód katô Kalimudan Ka Kalabé

43 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises asta ki Aaron, na mà din, "Ni gó tô mga sugù ku tingód katô Kalimudan Ka Kalabé. Dì mému kuman tô mga ánnà rubbad i Israel.
44 Asal atin ka igtupuwan tô mga állang na igbálli yu, mému makakan dan.
45 Dì makakan tô mga ágróggun na góddô, asta tô mga taralumu na ágtandanan.
46 Kailangan kannán ni mannanap tun ta balé na igággangan. Dì mému piddán yu ni tun ta luwà ka balé. Dì mému pantigán tô mga tullan.
47 Kailangan padángngané tô langun rubbad i Israel tun ta Kalimudan Ka Kalabé.
48 Atin ka duwán ánnà mga rubbad i Israel na góddô duma ákniyu, asta malyag dan na mapil ákniyu ébô mamista katô Kalimudan Ka Kalabé, kailangan patupu tô langun

gamama ébô makapil dan ákniyu. Makakan dan katô Kalimudan Ka Kalabé iring katô bánnal na mga rubbad i Israel. Asal dì gó makakan tô ándà tupuwi.
49 Tô gó tô ágkémun na kailangan ágtumanán katô mga rubbad i Israel, asta tô ánnà mga
rubbad i Israel na góddô tun ákniyu."
50 Purisu igbánnal katô langun rubbad i Israel tô igsugù katô Áglangngagán ki Moises
asta ki Aaron.
51 Tô gó tô álló na igpid katô Áglangngagán tô mga rubbad i Israel tikud tun ta banuwa
ka Ehipto. Igpaglimud din sikandan tun ta tagsábbad-sábbad pamilya dan.

13

Ágbággén tô mga tambang kaké gabatà tun ta Áglangngagán

1 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din,
2 "Bággé yu kanak tô langun tambang kaké gabatà yu gamama asta tô tambang kaké
nati mama katô mga mannanap yu, su kanak sikandan."

Kalimudan Tingód Ka Pan Na Ándà Pagpatubù

3 Na, igkagi si Moises katô mga manubù, na mà din, "Kailangan dì yu kalingawan ni
álló ni, su ni gó tô kéwà yu tikud tun ta Ehipto na lugar ka kallang ákniyu. Igpéwà kó
katô Áglangngagán ukit katô makasalábbù katulusan din. (Yakó ágkan katô pan na duwán
pagpatubù.)
4 Ni álló ni tun ta tagnà bulan ka Abib[p] tô kéwà yu tikud tun ta Ehipto.
5 "Purisu atin ka piddán kód katô Áglangngagán tun ta tanà na igóddóan katô mga
Canaanhon, mga Hetihanon, mga Amorihanon, mga Hebihanon, asta mga Jebusihanon,
kailangan palimudé kó gó ni bulan ni. Tô gó tô tanà na tuu malambù na igtandô katô
Áglangngagán tun ta mga kamónaan yu na bággén din ákniyu.
6 Dalám ka pittu álló, kan yu tô pan na ándà pagpatubù. Tun ta ikapittu álló, palimudé
kó ébô pabantugán yu tô Áglangngagán.
7 Dalám ka pittu álló, kan kó katô pan na ándà pagpatubù. Tun ta kaluwagan katô
banuwa yu, kailangan ándà gó palang pagpatubù ó pan na duwán pagpatubù.
8 Tô álló tô, pénagpát yu ni tun ta mga gabatà yu, na, 'Gimun ni langun kani ébô
kasampáttan tô igimu katô Áglangngagán para áknami tô igpéwà ké ikandin tikud tun ta
banuwa ka Ehipto.'
9 "Ni áglumun yu ni iring na pató tun ta bállad yu ó tun ta bukád yu. Ukit katô kapal-
imudé yu, dì yu ágkalingawan na kailangan ulit-ulitán yu tô mga sugù katô Áglangngagán,
su sikandin tô igpéwà ákniyu tikud tun ta banuwa ka Ehipto ukit katô katulusan din.
10 Purisu palimudé kó kada ámmé tun ta timpo na igsalin katô Áglangngagán.
11 "Igtandô tô Áglangngagán na póddóán kó tun ta tanà na igóddóan katô mga Canaan-
hon. Atin ka póddóán kó dutun,
12 bággé yu tun ta Áglangngagán tô mga tambang kaké gabatà yu gamama, asta tô
tambang kaké nati mama katô mga mannanap yu, su tô Áglangngagán tô tigatun kandan.
13 Atin ka ágpamasusun tô tambang kaké nati mama katô asno yu, tábbus yu ka nati
ka karnero. Asal ka dì yu tábbusán tô asno, kailangan táppuán yu tô alig din ébô maté.
Kailangan tábbusán yu tô mga tambang kaké gabatà yu gamama.
14 "Atin ka duwán álló na minsà tô gabatà yu na manan ka ágtábbusán yu tô tambang
kaké, taba yu sikandan, 'Igpéwà tô Áglangngagán áknami tikud tun ta banuwa ka Ehipto.
Inallang ké, asal ikéwà ké ukit katô katulusan din.

p **13:4** 13:4 Tagnà bulan, ó bulan ka Abib: mga tángngaan ka Marso sippang tun ta tángngaan ka Abril.

15 Tô igéllé tô harì na péwà áknami, igmatayan katô Áglangngagán tô mga tambang kaké
gabatà gamama katô taga Ehipto, agad tô mga manubù asta tô mga mannanap. Purisu
ágbággén ta tun ta Áglangngagán tô langun tambang kaké gabatà ta gamama asta tô mga
tambang kaké nati mama katô mga mannanap. Asal ágtábbusán ta tô mga tambang kaké
gabatà ta gamama.'
16 Ni ágkémun ta ni iring na pató tun ta bállad ta ó tun ta bukád ta, su igpéwà ké katô
Áglangngagán tikud tun ta banuwa ka Ehipto ukit katô katulusan din."

Tô sagulapun asta tô apuy

17 Tô igpéwà katô harì ka Ehipto tô mga rubbad i Israel, ándà dan pókiti katô Manama
tun ta dalan tun ta tanà na igóddóan katô mga manubù na ágngadanan na Filistihanon,
agad madani, su igkagi tô Manama, na mà din, "Atin ka dungguan tô mga rubbad i Israel
ka gira, mapalin tô panámdám dan, asta lumónód dan tun ta Ehipto."
18 Purisu igpid din sikandan na igukit tun ta disyerto dadan tun ta Dagat na Mallutù.
Tô igiwà tô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, igpid dan tô mga laniban dan agó
duwán sumulung kandan.
19 Igpid i Moises tô mga tullan i Jose, su taganà igtandô tô mga rubbad i Israel ki Jose
sayyan na tô gó é lumun dan. Tô ándà pa kamaté si Jose, igkagi sikandin, na mà din,
"Atin ka péwaán kó katô Manama tikud tun ta Ehipto, pid yu tô mga tullan ku."q
20 Tô igpanó dan tikud tun ta Sucot, igkampo dan tun ta Etam, tun ta ligad katô
disyerto.
21 Igladé ka álló na iguna tô Áglangngagán kandan ukit katô sagulapun na iring na
sumbál ébô kasóddóran dan ka ánda tô sadunan dan. Igladé ka dukilám na iguna sikandin
kandan ukit ka apuy na iring na sumbál ébô tumaddó kandan. Purisu ikapanó dan agad
álló asta dukilám.
22 Inalayun dan ágkitanán tô sagulapun ka álló, asta tô apuy ka dukilám.

14

Igtalipag dan tun ta Dagat na Mallutù

1 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din,
2 "Kagiyi nu tô mga rubbad i Israel na sumuwé dan, asta póddô nu pa róggun sikandan
madani tun ta Pihahirot tun ta tángngaan katô Migdol asta Dagat na Mallutù madani tun
ta Baalsepon,
3 su manámdám tô harì ka Ehipto na itadin kó, asta dì kó makaluwà tun ta disyerto.
4 Patággasán ku tô ulu ka harì, asta agtaán kó ikandin. Purisu pabantugánna ukit katô
kapanaluwan ku katô harì asta katô mga sundalo din. Kasóddóran katô mga taga Ehipto
na sakán tô Áglangngagán."
Igbánnal katô mga rubbad i Israel tô igsugù ka Manama kandan.
5 Tô igulitan tô harì ka Ehipto na igiwà dán tô mga rubbad i Israel, ipalin tô panámdám
din asta tô panámdám katô mga opisyales din tingód katô mga rubbad i Israel, asta igkagi
sikandan, na mà dan, "Manan ka igpéwà ta gó tô mga rubbad i Israel? Ándà dán gó mga
állang ta."
6 Na, igtaganà katô harì tô kalesa din na para ka gira asta tô mga sundalo din.
7 Igpid din tô ánnám gatus (600) madigár kalesa asta tô duma pa mga kalesa na
ágsakayan katô mga opisyales din.
8 Igpatággas katô Áglangngagán tô ulu ka harì, asta iglupug din tô mga rubbad i Israel
na igiwà ukit katô kadóppón katô Áglangngagán kandan.

q **13:19** 13:19 Ahaán tô Genesis 50:25-26.

9 Iglupig tô langun sundalo katô harì ka Ehipto, agad tô mga igsaké ka kalesa, tô mga
igsaké ka kudà, asta tô mga igpanóttanà. Inasabban dan tô mga rubbad i Israel na
igkampo madani tun ta Pihahirot tun ta ligad katô Dagat na Mallutù.
10 Na, tô madani dán tô harì asta tô mga sundalo din, tuu imáddangan tô mga rubbad i
Israel, asta igrangin dan katô Áglangngagán.
11 Igkagi sikandan ki Moises, na mà dan, "Manan ka igpid ké ikuna ébô maté ké dini
ta disyerto? Manan? Ándà dán gó lábbángngan áknami tun ta Ehipto? Sállág nu ka ándin
tô inókitan dé!
12 Yaka nu ágkalingawi tô igkagi dé áknikó tô ándà ki pa panó na dungguan ki katô
madat. Igkagiyan dé sikuna, na mà dé, 'Pabayà kéd na pallang katô mga taga Ehipto.'
Madigár pa gó ka manayun ké móddô na állang ka tandingán katô maté ké tun ta
disyerto."
13 Igkagi si Moises katô mga manubù, na mà din, "Yakó ágkamáddangan! Pasarig yu
tô panámdám yu, asta sállág yu tô lumun katô Áglangngagán ni álló ni ébô paluwaán kó
ikandin. Tô mga taga Ehipto na ágkitanán yu, dì yud gó kitanán puman.
14 Tô Áglangngagán tô manalu kandan, asta ándà dán lumun yu."
15 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Manan ka ágrangin ka kanak? Kagiyi
nu tô mga rubbad i Israel na kailangan manayun dan tun tóna.
16 Tayó nu tô tukád nu asta táddù nu tun ta dagat, asta matángngà tô dagat ébô
makapanó tô mga rubbad i Israel tun ta matákkang tanà.
17 Patággasán ku tô ulu ka mga taga Ehipto ébô lupugán dan tô mga rubbad i Israel.
Ukit kani, pabantugánna ukit katô kapanaluwan ku katô harì ka Ehipto asta tô langun
sundalo din, agad tô mga igsaké ka kalesa asta tô mga igsaké ka kudà.
18 Kasóddóran katô langun taga Ehipto na sakán tô Áglangngagán ukit ka igtalu ku tô
harì dan, tô mga sundalo din na ágsaké ka mga kalesa, asta tô mga ágsaké ka mga kudà."
19 Na, tô panaligan ka Manama na guna tun ta mga rubbad i Israel igalin dadan tun ta
bókkóg dan. Tô sagulapun na iring na sumbál igalin dadan tun ta bókkóg dan.
20 Igsunnad tun ta tángngaan katô mga sundalo ka taga Ehipto asta mga rubbad i
Israel. Tô dukilám dán, tô sagulapun na iring na sumbál inému na apuy na igbággé ka
kappawaan tun ta mga rubbad i Israel. Asal tô sagulapun inému na mangittáng tun ta
mga taga Ehipto, asta ándà dan ikapadani tun ta mga rubbad i Israel tô dukilám.
21 Na, igtayó i Moises tô bállad din, asta igtáddù din tun ta dagat. Igpapid katô
Áglangngagán tô mabákkár karamag tikud tun ta silatan na igladé ka dukilám. Itángngà
tô dagat, asta itákkang tô tanà tun ta tángngaan ka dagat.
22 Inému tô dagat na iring na duwa labat tun ta ibang asta tun ta kawanan dan, asta
igukit tô mga rubbad i Israel tun ta matákkang tanà tun ta tángngaan katô dagat.
23 Iglupug tô mga taga Ehipto, agad tô langun sundalo na igsaké katô mga kalesa dan.
Igitur dan katô igukitan katô mga rubbad i Israel tun ta tángngaan katô dagat.
24 Tô ándà pa kasállám, igsállág tô Áglangngagán katô mga sundalo tikud tun ta sumbál
na apuy. Iglimáddang asta iglibug din sikandan.
25 Ikasanggat tô mga ligid katô mga kalesa, asta ágkatággasan dan ágpapalaguy. Ig-
papagayisé tô mga taga Ehipto, na mà dan, "Miwà kid tikud kannun, su igdapit tô
Áglangngagán kandan asta dì ki manalu kandan."
26 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Táddù nu puman yan bállad nu tun ta
dagat ébô lumónód tô dagat asta katambunan tô mga taga Ehipto."
27 Purisu igtáddù i Moises tô bállad din tun ta dagat, asta tô igsállám dán, iglónód tô
dagat. Igkinnam tô mga taga Ehipto na malaguy, asal igpasabban katô Áglangngagán ka
dagat.

28 Iglónód tô dagat, asta itambunan tô mga kalesa, tô mga ágsaké kani, asta tô langun
sundalo katô harì na iglupug kandan sippang tun ta dagat. Ándà gó palang sábbad na
isamà.
29 Asal inému tô dagat na iring na duwa labat tun ta ibang asta tun ta kawanan dan,
asta igukit tô mga rubbad i Israel tun ta matákkang tanà tun ta tángngaan katô dagat.
30 Tô gó tô kapaluwà katô Áglangngagán katô mga rubbad i Israel. Igkita dan tô mga
inaté lawa katô taga Ehipto na inanud tun ta ligad ka dagat.
31 Tô igkita dan tô katulusan katô Áglangngagán na iggamit din ébô dì dan matalu
katô mga taga Ehipto, igpangadap dan kandin. Igsarigan dan tô Áglangngagán asta tô
ágsuguánnán din na si Moises.

15

Tô kanta i Moises

1 Na, igkanta si Moises asta tô mga rubbad i Israel tun ta Áglangngagán. Igkanta dan
kani, na mà dan,
“Kantaan ku tô Áglangngagán, su tuu madigár tô kapanaluwan din.
Igantug din tun ta dagat tô mga kudà asta tô mga igsaké kani.
2 Tô Áglangngagán tô masarig taradóppón kanak,
asta ágkanta a tingód kandin.
Sikandin gó tô igpaluwà kanak.
Sikandin tô Manama na pangadapán ku,
asta durungán ku sikandin.
Sikandin tô Manama na ágpangadapán katô ámmà ku,
asta pabantugán ku sikandin.
3 Magani tô Áglangngagán,
asta YAHWEH tô ngadan din.
4 Igpangantug din tun ta dagat tô mga kalesa asta tô mga sundalo katô harì ka Ehipto.
Ilánnád tô mga opisyales din tun ta Dagat na Mallutù.
5 Itambunan dan katô madalám dagat,
asta ilánnád dan iring na batu tun ta kadalámman ka dagat.
6 Áglangngagán, tuu madigár tô katulusan nu.
Ágrupákkán nu tô mga usig nu.
7 Tuu madigár tô kapanaluwan nu,
asta igtalu nu tô mga usig nu.
Igpandà nu sikandan tingód katô sókó nu,
iring na apuy na ággóbbó ka ragami.
8 Igidup ka, asta ilimud tô dagat.
Igtindág tô dagat iring na labat.
Igmatággas tô kadalámman katô dagat.
9 Igkagi tô usig nu, ‘Lupugán ku sikandan,
kasabban ku, asta ámmáttán ku.
Taladán ku tô mga kaduwánnan dan,
asta sulian ku sikandan.
Tagnusán ku tô kampilan ku,
asta dadattan ku tô langun dan.’
10 Asal igidup nu sikandan,
asta itambunan dan ka dagat.
Ilánnád dan tun ta kadalámman katô dagat iring na timággà.
11 Áglangngagán, ándà palang mga ágmanaman na magunawa áknikó!

Ándà palang ugis na tuu madigár iring áknikó!
Ándà palang ássa na duwán katulusan na ágkasalábbuan!
12 Iggamit nu tô bállad nu,
asta iglámmád katô tanà tô mga usig dé.
13 Ukit katô ginawa nu na ándà ágtamanán, igpid nu tô mga manubù na igtábbus nu.
Ukit katô bákkár nu, igagak nu sikandan tun ta ugis góddóan nu.
14 Ikadinág tô mga manubù tun ta duma mga banuwa,
asta igkárkár dan tingód ka máddang dan.
Tuu imáddangan tô mga Filistihanon.
15 Imáddangan tô mga ágpangulun tun ta Edumea.
Igkárkár tô magani mga manubù tun ta Moab.
Mataló tô langun na igóddô tun ta Canaan.
16 Imáddangan asta igkállas dan.
Áglangngagán, su igkita dan tô matulus áglumun nu,
igtagnáp dan iring na batu,
sippang ka iglabé tô mga sakup nu,
sippang ka iglabé tô mga manubù na igtábbus nu.
17 Piddán nu sikandan asta póddóán nu tun ta pabungan na igsalin nu.
Tô gó tô lugar na igimu nu na góddóan nu, Áglangngagán,
tun ta templo na igimu nu.
18 Mangulu tô Áglangngagán sippang tun ta ándà ágtamanán."
19 Tô gó tô igkanta dan su igukit tô mga rubbad i Israel katô dagat tun ta matákkang tanà. Asal igpalónódan katô Áglangngagán ka dagat tô langun kudà katô harì ka Ehipto, tô mga kalesa asta tô mga sundalo na igsaké na iglupug kandan tun ta tángngaan ka dagat, asta ilánnád dan langun.

Tô kanta i Miriam

20 Na, propeta si Miriam na tábbé i Aaron asta i Moises. Igkangé din tô tamburin, asta igpatákkás din tô langun ka duma mga gabayi na igpadaging katô mga tamburin asta igsayó.
21 Igkanta si Miriam tun kandan, na mà din,
"Kantayi yu tô Áglangngagán ta, su tuu madigár tô kapanaluwan din.
Igantug din tun ta dagat tô mga kudà asta tô mga igsaké kani."

Tô wayig na mappait

22 Igpid i Moises tô mga rubbad i Israel, igpanó dan tikud tun ta Dagat na Mallutù, asta igsadun dan tun ta disyerto tun ta Sur. Itálluwan dan igpanó tun ta disyerto, asal ándà wayig na igkita dan.
23 Tô igdunggù dan tun ta Mara, agad duwán wayig, asal ándà dan ikénám su mappait. Purisu igngadanan ni na Mara.[r]
24 Igburáng-burángs tô mga manubù ki Moises, asta iginsà sikandan, na mà dan, "Ándin tô inámmán ta?"
25 Purisu igrangin si Moises tun ta Áglangngagán, asta duwán kayu na igpakita katô Áglangngagán kandin. Tô igantug i Moises tô panga ka kayu tun ta wayig, inému tô wayig na madigár ginámmán.

Na, dutun ta Mara duwán igsugù katô Áglangngagán kandan, asta igkinnaman din sikandan.

---

r **15:23** 15:23 Tô kóbadan ka Mara, "mappait."
s **15:24** 15:24 Igburáng-buráng, ó igbugung-bugung.

26 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Atin ka tuu kó maminág kanak, asta lumun yu tô
nángngà tun ta saruwan ku, asta mánnal kó katô mga sugù ku, asta tumanán yu tô langun
ka palumun ku ákniyu, dì ku sikiyu supakan katô mga bógók na igpapid ku tun ta mga
taga Ehipto. Sakán tô Áglangngagán na ágtabang ákniyu ébô kólian tô mga bógók yu.”
27 Na, tô igpanó dan dán tikud tun ta Mara, igdunggù dan tun ta Elim na duwán sapulù
duwa (12) mga sánnáp asta kapittuwan (70) mga kayu palmera. Igóddô dan róggun
madani tun ta mga sánnáp.

16

Mana asta mga pitó

1 Igpanó tô mga rubbad i Israel tikud tun ta Elim, asta igsadun dan tun ta Sin na
disyerto tun ta tángngaan ka Elim asta Sinai. Tô igdunggù dan, iglabé tô sábbad bulan[t]
tikud tun ta kéwà dan tikud tun ta Ehipto.
2 Tun ta disyerto, igburáng-buráng dan langun ki Moises asta ki Aaron.
3 Igkagi sikandan, na mà dan, “Tuu pa madigár ka igmatayan ké katô Áglangngagán tun
ta Ehipto, su madigár é ágkakan dé dutun. Asal igpid ké ikiyu dini ta disyerto ébô maté
ké langun ukit ka ballus.”
4 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Dabuán ku tô pan para ákniyu tikud
tun ta langit iring na udan. Kada álló kailangan lumimud tô mga manubù katô pan na
nángngà para kannán dan dalám ka sábbad dád álló. Ukit kani, kinnaman ku sikandan
ka mánnal dan katô mga sugù ku kandan.
5 Sugù yu sikandan na kailangan dublin tô pan na limudán dan tun ta ikannám álló
kada linggo.”
6 Purisu igkagiyan i Moises asta i Aaron tô langun rubbad i Israel, na mà dan, “Kani ka
ágsalláp dán tô álló, kasóddóran yu na tô Áglangngagán tô igpid ákniyu tikud tun ta Ehipto,
7 su simag ka sállám, kitanán yu tô séllaán katô Áglangngagán. Igdinág din tô kaburáng-
buráng yu tingód kandin. Bánnal na igburáng-buráng kó tingód katô Áglangngagán, ánnà
tingód áknami.”
8 Igkagi si Moises, na mà din, “Tô Áglangngagán tô mággé ákniyu ka karne kada ágsalláp
tô álló, asta mággé ákniyu ka pan kada sállám. Igpaminág sikandin katô kaburáng-buráng
yu tingód kandin. Bánnal na igburáng-buráng kó ánnà tingód áknami, asal tingód katô
Áglangngagán.”
9 Igkagi si Moises ki Aaron, na mà din, “Kagiyi nu tô mga manubù, na, ‘Padani kó tun
ta saruwan katô Áglangngagán, su igpaminág din tô kaburáng-buráng yu.’ ”
10 Róggun igkagi si Aaron katô mga manubù, igsállág dan tun ta disyerto. Igkita dan tô
séllaán katô Áglangngagán tun ta sagulapun na igtákkás kandan.
11 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din,
12 “Igdinág ku tô kaburáng-buráng katô mga sakup ku. Kagiyi nu sikandan na kani
ka ágkasalláp dán, tanggapán dan tô karne, asta simag ka sállám, tanggapán dan tô pan
na nángngà para kandan. Purisu kasóddóran dan na sakán tô Áglangngagán na Manama
dan.”
13 Tô ágkasalláp dán tô álló, marapung tô mga pitó na igdunggù, asta igsunnad tô mga
pitó tun ta kaluwagan katô kampo dan. Tô igsállám dán, duwán damur tun ta kampo
dan.
14 Na, tô itákkang dán tô damur, duwán igkita dan na maréntták, manipis asta mapputì
tun ta kaluwagan ka tanà.

---

t **16:1** 16:1 Sábbad bulan, ó tun ta ikasapulù lima (15) álló tun ta ikaduwa bulan. Igiwà dan tikud tun ta Ehipto ka ikasapulù áppat (14) álló tun ta una bulan. Igsulat ni tun ta Exodo 12:6.

15 Tô igkita dan, igpénsaé dan, na mà dan, “Ándin ni?”
Igkagi si Moises kandan, na mà din, “Ni gó tô igbággé katô Áglangngagán ákniyu ébô
kannán yu.
16 Igsugù tô Áglangngagán na kailangan limudán yu langun tô ágkailanganán yu. Limud
kó ka duwa litro para katô tagsábbad-sábbad manubù tun ta pamilya yu.”
17 Purisu igbánnal tô mga rubbad i Israel. Duwán mga manubù na iglimud ka dakál,
asta duwán mga manubù na iglimud ka délák dád.
18 Asal tô igtáppáng dan kani, tô iglimud ka dakál, ándà kasobrayi, asta tô iglimud ka
délák, ándà kakulangi. Nángngà tô iglimud para katô tagsábbad-sábbad manubù.
19 Na, igkagi si Moises kandan, na mà din, “Yakó ágsamà para ka simag.”
20 Asal duwán gó mga manubù na ándà paminág ki Moises, asta duwán igsamà dan
para ka simag. Asal tô sállám dán, igulád asta imawù. Purisu isókó si Moises kandan.
21 Kada sállám iglimud tô tagsábbad-sábbad pamilya katô ágkailanganán dan. Asal tô
igménit dán tô álló, itunó tô isamà tun ta tanà.
22 Tun ta ikannám álló, iglimud dan tô dubli, su duwán áppat litro para katô tagsábbad-
sábbad manubù. Purisu igsadun tô mga ágpangulun tun ki Moises, asta igulit dan kandin.
23 Igkagi si Moises, na mà din, “Simag tô ikapittu álló, asta igsugù tô Áglangngagán na
tô ikapittu álló, tô gó é álló ka kapaginawa. Ándà ássa lumun ta kannà pangadapán ta
sikandin. Purisu lutù yu asta óméng yu tô ágkadigárran yu, asta tagù yu tô samà para
kannán yu ka simag.”
24 Purisu igtagù dan sippang simag, magunawa katô igsugù i Moises kandan.
Pagkasimag, madigár pô tô igsamà dan, su ándà uláddi asta ándà kamawù.
25 Igkagi si Moises, na mà din, “Ni gó tô kannán yu ni álló ni, su ni gó tô álló ka
kapaginawa ébô pabantugán ta tô Áglangngagán. Ándà ágkakan na kitanán yu tun ta tanà
ni álló ni.
26 Limud yu tô ágkakan dalám ka ánnám dád álló, asal tô ikapittu álló tô álló ka
kapaginawa ta. Ándà ágkakan na kitanán yu tun ta tanà.”
27 Na, agad tun ta ikapittu álló, duwán duma mga manubù na igpamasak katô ágkakan.
Asal ándà gó igkita dan.
28 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Manan ka ándà kó bánnal katô mga
sugù ku asta mga kagi ku?
29 Manan ka ándà dan ikagpát na igsalinna katô ikapittu álló ébô paginawa dan? Tô
gó tô gunayan na dubli tô ágkakan na ágbággén ákniyu tun ta ikannám álló ébô duwán
nángngà para katô duwa álló. Dalám ka álló ka kapaginawa, kailangan tumónnók kó.
Yakó áglimud katô ágkakan tun ta ikapittu álló.”
30 Purisu igpaginawa tô langun manubù tun ta ikapittu álló.
31 Igngadanan dan tô ágkakan na mana.[u] Mapputì ni iring na maránták lisu, asta tô
nanam iring katô pan na igbaláttan ka tánnáb.
32 Igkagi si Moises, na mà din, “Igsugù tô Áglangngagán na kailangan taguán ta tô duwa
litro ka mana para katô mga rubbad ta ébô makita dan tô ágkakan na igbággé din áknita
tun ta disyerto pángnga igpid sikandin áknita tikud tun ta banuwa ka Ehipto.”
33 Igkagiyan i Moises si Aaron, na mà din, “Kangé nu tô bangà, asta dalám nu tô duwa
litro ka mana. Tagù nu ni tun ta saruwan katô Áglangngagán ébô duwán pa ágkakitaan
para katô mga rubbad ta.”
34 Igbánnal si Aaron katô igsugù katô Áglangngagán ki Moises. Igtagù din ni bangà tun
dalám katô kaban tingód katô kasabotan ka Manama kandan.[v]

---

u **16:31** 16:31 Tô kóbadan ka mana, “Ándin ni?” Ahaán tô Exodo 16:15. v **16:34** 16:34 Tingód katô mga igdalám katô kaban, ahaán tô Hebreo 9:4.

35 Mana tô igkan katô mga rubbad i Israel dalám ka kappatan (40) ámmé sippang ka
igóddô dan tun ta banuwa ka Canaan.
36 Na, tô pagtáppáng na iggamit dan, duwán gó duwa litro.

17

Wayig tikud tun ta batu

1 Igiwà tô mga rubbad i Israel tun ta tanà na igngadanan Sin, asta igalin-alin dan
igkampo tun ta igsuguan katô Áglangngagán kandan. Tô igdunggù dan tun ta Repidim,
ándà wayig na igkita dan para inámmán dan.
2 Purisu igburáng-buráng dan dán puman, asta igkagi sikandan ki Moises, na mà dan,
"Bággéyi ké ka wayig ébô duwán inámmán dé."
Igkagi si Moises kandan, na mà din, "Manan ka ágburáng-buráng kó kanak? Manan ka
ágkinnaman yu gó tô Áglangngagán?"
3 Asal su tuu ágkatákkangan tô mga manubù, marag dan ágburáng-buráng ki Moises, asta
igkagi sikandan, na mà dan, "Manan ka igpid ké ikuna tikud tun ta banuwa ka Ehipto?
Malyag ka na maté ké ukit ka tákkang, agad tô mga gabatà dé asta tô mga mannanap dé?"
4 Na, igrangin si Moises katô Áglangngagán, asta igkagi sikandin, na mà din, "Pamánnun
ku ni mga manubù? Masiggad ikandan timbagán ka batu ébô matéya."
5 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Pid nu tô tukád nu na iglagpás nu katô
Wayig ka Nilo. Limud nu tô mga ágpangulun katô mga rubbad i Israel, asta sadun ka tun
tóna kandan.
6 Mangatta ákniyu tun ta dakál batu tun ta Sinai.[w] Lagpás nu tô batu, asta marus tô
wayig ébô duwán ginámman katô mga manubù."
Igbánnal i Moises tô igsugù kandin róggun ágsállág tô mga ágpangulun ka mga rubbad i
Israel.
7 Igngadanan i Moises tô lugar na Masa[x] asta Meriba,[y] su igburáng-buráng tô mga
manubù ki Moises, asta igkinnaman dan tô Áglangngagán ukit katô igkagi dan, na mà
dan, "Dumóppón tô Áglangngagán áknita, ó dì?"

Igpanalu dan katô mga Amalekanhon

8 Na, tô igkampo tô mga rubbad i Israel tun ta Repidim, igsulung tô mga Amalekanhon
kandan.
9 Igkagi si Moises ki Josue, na mà din, "Tawar nu tô mga manubù, asta atu kó katô mga
Amalekanhon. Simag, tumindágga tun datas katô pabungan, asta mawidda katô tukád
na igbággé ka Manama kanak."
10 Purisu igbánnal si Josue katô igkagi i Moises kandin. Igpid din tô mga manubù ébô
atuwan dan tô mga Amalekanhon. Igsadun si Moises, si Aaron, asta si Hur tun datas
katô pabungan.
11 Róggun igtayó pa i Moises tô tukád din, igpanalu tô mga rubbad i Israel. Asal róggun
igpasunnad din tô tukád din, igpanalu tô mga Amalekanhon.
12 Na, su ibállé dán tô mga bállad i Moises, igkangé si Aaron asta si Hur ka batu ébô
munsad si Moises. Igtindág si Aaron asta si Hur tun ta kilidan din, asta igtayó dan tô
mga bállad i Moises. Igpanayun dan igtayó kani sippang ka igsalláp tô álló.
13 Purisu tô langun Amalekanhon igipánnas i Josue asta tô mga kadumaan din.
14 Na, igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, "Sulat nu ni tun ta libro, asta ulit
nu ni ki Josue. Ipánnasán ku tô langun Amalekanhon ébô kalingawan sikandan ka ándà
ágtamanán."

---

[w] **17:6** 17:6 Sinai, ó Horeb na ássa ngadan ka Sinai. [x] **17:7** 17:7a Tô kóbadan ka Masa, "kinnamanan." [y] **17:7** 17:7b Tô kóbadan ka Meriba, "ágburáng-burángngan."

15 Igimu i Moises tô góbbówanan katô ágbággén tun ta Manama, asta igngadanan din ni
na "Tô Áglangngagán gó tô bandera ku."
16 Igkagi sikandin, na mà din, "Igtayó tô bandera katô Áglangngagán! Purisu atuwan
katô Áglangngagán tô mga Amalekanhon ka ándà ágtamanán."

18

Igahà i Jetro si Moises

1 Na, si Jetro na ugang i Moises asta parì tun ta Midian, ikadinág sikandin tingód
katô langun na iglumu ka Manama ki Moises asta katô mga rubbad i Israel. Ikadinág
sikandin na igpéwà katô Áglangngagán sikandan tikud tun ta banuwa ka Ehipto.
2 Purisu igsadun sikandin tun ki Moises. Igpid din si Sefora na sawa i Moises na taganà
igpóddô i Moises tun ta Midian.
3 Igpid pagsik i Jetro tô duwa gabatà i Moises. Si Gerson[z] tô ngadan katô tambang kaké
batà din, su tô ipamasusu sikandin, igkagi si Moises, na mà din, "Ánnà a taga kannun."
4 Si Elieser[a] tô ngadan katô adi, su tô ipamasusu sikandin, igkagi si Moises, na mà din,
"Igtabanganna katô Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan ku, asta igpaluwà a
tikud tun ta bállad katô harì ka Ehipto."
5 Si Jetro, tô sawa i Moises, asta tô mga gabatà din igsadun tun ki Moises tun ta
disyerto, su igóddô pa sikandin asta tô mga rubbad i Israel madani tun ta pabungan na
igsunnadan ka Manama.
6 Duwán igulit ki Moises, na mà din, "Igdunggù dán tô ugang nu na si Jetro, tô sawa nu,
asta tô duwa gabatà yu gamama."
7 Purisu igsumar si Moises katô ugang din. Iglingkóód asta igadák si Moises kandin.
Igpakumustaé dan, asta igahu dan tun ta tulda i Moises.
8 Igulitan i Moises sikandin tingód katô langun ka iglumu katô Áglangngagán katô harì
ka Ehipto asta mga sakup din ébô tabangan tô mga rubbad i Israel. Igulitan din tingód ka
mga kahirapan na inókitan dan tun ta dalan, asta tingód katô kapéwà katô Áglangngagán
kandan.
9 Idayawan si Jetro tingód katô langun na iglumu katô Áglangngagán para katô mga
rubbad i Israel ébô makaluwà dan tikud tun ta bállad katô mga taga Ehipto.
10 Igkagi sikandin, na mà din, "Durungán tô Áglangngagán su igpaluwà kó ikandin tikud
tun ta bállad katô harì ka Ehipto asta mga sakup din!
11 Ikasóddórrad na tuu pa matulus tô Áglangngagán ka tandingán tun ta langun ka ássa
mga ágmanaman, su igpaluwà din tô mga sakup din tikud tun ta bállad katô mga taga
Ehipto na ágpallayat-layat asta ágpahirap kandan."
12 Na, iggóbbó i Jetro tô mga mannanap na igbággé din katô Manama. Iglimud si Aaron
asta tô mga ágpangulun katô mga rubbad i Israel, asta igkan dan duma ki Jetro tun ta
saruwan ka Manama.

Igkagiyan i Jetro si Moises

13 Pagkasimag, igusay i Moises tô mga manubù. Igsadun dan tun kandin tikud tun ta
sállám sippang ka ágkasalláp dán tô álló.
14 Tô ikakita tô ugang i Moises katô langun ka áglumun i Moises, igkagi sikandin, na
mà din, "Manan ka sikuna dád tô gusay katô langun manubù? Ánnà nángngà ni! Igangat
dan katô kósay nu kandan tikud tun ta sállám sippang ka ágkasalláp tô álló!"
15 Igtaba si Moises, na mà din, "Gimun ku ni su ágsadun gó tô mga manubù dini kanak
ébô makasóddór dan katô kakalyag ka Manama na bánnalán dan.

---

z **18:3** 18:3 Tingód katô ngadan Gerson, ahaán tô Exodo 2:22.
a **18:4** 18:4 Tô ngadan Elieser, iring katô kagi ka Hebreo, "igtabanganna katô Manama."

16 Atin ka ágpasamuké tô mga manubù, sakán tô rumuud kandan, asta gulitan ku
sikandan ka ándin tô mga sugù asta kakalyag katô Manama.”
17 Igkagi tô ugang i Moises, na mà din, “Dì madigár ni áglumun nu!
18 Mabállé ka gó, asta mabállé tô mga manubù. Tuu gó mabággat ni ka sábbad nu dád!
Dì mému ka sábbad nu dád tô musay.
19 Na, paminág ka kanak. Kagiyan ku sikuna ka ándin tô madigár lumun nu. Mólà pa
ka tabangan ka katô Manama! Madigár ka sikuna tô taratapid[b] para katô mga manubù
tun ta saruwan ka Manama. Pid nu tun kandin tô mga problema dan.
20 Tinurù nu kandan ka ándin tô mga sugù asta kakalyag katô Manama. Pénagpát nu
kandan ka ándin tô madigár ágkémun dan asta áglumun dan.
21 Asal salin nu tô ágkasarigan mga manubù na duwán kapandayan, tô mga ágrespeto
katô Manama, asta tô dì ágkapid ka tandan. Imu nu sikandan na ágpangulun katô
mga sábbad mararan (1,000) manubù, ágpangulun katô mga sábbad gatus (100) manubù,
ágpangulun katô mga kaliman (50) manubù, asta ágpangulun katô mga sapulù (10)
manubù.
22 Sikandan tô makatabang katô mga manubù ukit katô kósay dan. Atin ka duwán kaso
na tuu mahirap, tô gó tô papiddán dan tun áknikó. Asal sikandan gó tô musay katô mga
kaso na dì mabággat. Mému malumák tô mga áglumun nu, su makatabang dan áknikó.
23 Atin ka tumanán nu ni ágkagin ku, asta atin ka ni gó tô sugù ka Manama áknikó,
makatiis ka, asta makólì ni mga manubù na masuné tô pusung dan.”
24 Igpaminág si Moises katô ugang din, asta igbánnal din tô igkagi kandin.
25 Igsalin i Moises tô mga manubù na duwán kapandayan tun ta langun rubbad i
Israel, asta igimu din sikandan na ágpangulun katô mga manubù. Igimu din sikandan
na ágpangulun katô mga sábbad mararan (1,000) manubù, ágpangulun katô mga sábbad
gatus (100) manubù, ágpangulun katô mga kaliman (50) manubù, asta ágpangulun katô
mga sapulù (10) manubù.
26 Inalayun dan gusay katô mga manubù. Igpapid dan tô mga kaso na tuu mahirap
tun ki Moises, asal sikandan tô igusay katô mga kaso na dì mabággat.
27 Na, ándà kadugé, igtananan i Jetro si Moises, asta igulì tun ta kandin banuwa.

19

Igpakita tô Áglangngagán tun ta pabungan ka Sinai

1 Na, tô iglabé tô duwa bulan[c] ensakto tikud tun ta kéwà dan tikud tun ta banuwa ka
Ehipto, igdunggù dan tun ta disyerto na igngadanan na Sinai.
2 Igpanó dan tikud tun ta Repidim, igsadun dan tun ta lindig katô pabungan ka Sinai,
asta igkampo dan.
3 Na, igtikáddág si Moises tun ta pabungan ébô madani tun ta saruwan katô Manama.
Igtawar tô Áglangngagán ki Moises tikud tun ta pabungan, na mà din, “Ni gó tô kagin ku
katô mga rubbad i Israel,[d]
4 ‘Igkita yu tô iglumu ku tun ta mga taga Ehipto. Isóddóran yu na igpid ku sikiyu tun ta
madani ku, iring katô kapid katô banug katô pispis din tun ta mga pakpak din.
5 Atin ka mánnal kó kanak asta tumuman kó katô kasabotan ku tun ákniyu, imun ku
sikiyu na mga manubù na igsalin ku tun ta langun manubù, su sakán tô tigatun katô
tibuk banuwa.
6 Imun ku sikiyu na kanak mga manubù tun ta pagpangulu ku ébô pabantugánna ikiyu
tun ta langun banuwa. Na, ulit nu ni igkagi ku tun ta mga rubbad i Israel.’ ”

---

b **18:19** 18:19 Taratapid, ó tarausay (tigpataliwala). c **19:1** 19:1 Duwa bulan, ó tun ta una álló tun ta ikatállu bulan. Igiwà dan tikud tun ta Ehipto ka ikasapulù áppat (14) álló katô una bulan. Igsulat ni tun ta Exodo 12:6. d **19:3** 19:3 Israel, ó Jacob. Si Jacob tô taganà ngadan i Israel.

7 Purisu igtupang si Moises, iglimud din tô mga ágpangulun, asta igulitan din sikandan
katô igkagi katô Áglangngagán kandin.
8 Igpadángngané dan langun igtaba, na mà dan, “Bánnalán dé tô langun sugù katô
Áglangngagán.”

Purisu igulit si Moises katô Áglangngagán ka ándin tô igtaba dan.

9 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Madunna diyan áknikó ukit ka
mangittáng sagulapun ébô makadinág tô mga manubù ka tumóngkô a áknikó. Purisu
inalayun dan sumarig áknikó.”

Igulitan i Moises tô Áglangngagán katô igkagi katô mga manubù.

10 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Tupang ka tun ta mga manubù, asta ni
álló ni asta simag, pataganà nu sikandan ébô mangadap dan kanak. Kailangan labaan
dan tô umpak dan.
11 Kailangan tumaganà dan ka dì pa dumunggù tô ikatállu álló, su sumunnadda tun ta
pabungan ka Sinai róggun na sumállág tô langun dan.
12 Pému nu tô mga pató tun ta lindig katô pabungan ébô dì lumapas tô mga manubù tun
ta pabungan. Kagiyi nu sikandan na dì dan tumikáddág tun ta pabungan. Dì gó mému
awidan dan tô lindig katô pabungan, su matayan gó tô dì mánnal.
13 Agad manubù asta mannanap, ka lumapas dan katô pató tun ta pabungan,
kailangan timbagán dan ka batu ó panaán dan ébô maté, su dì mému awidan yu tô
lumapas katô pató. Kailangan lumili tô mga manubù katô pabungan sippang ka idupán
tô trumpeta. Atin ka dinággán dan tô trumpeta, kailangan malimud dan tun ta lindig
katô pabungan.”

14 Na, igtupang si Moises katô pabungan, asta igpataganà din tô mga manubù ébô
mangadap dan. Iglabaan dan tô mga umpak dan.
15 Igkagiyan i Moises sikandan, na mà din, “Taganà kó para katô ikatállu álló, asta yakó
ágpalayuké.”

16 Tô igsállám dán tô ikatállu álló, tuu igkilat asta igkirám tun ta pabungan. Igsunnad
tô mangittáng sagulapun tun ta pabungan. Igdinág dan tô mabákkár dagingán katô
trumpeta, asta igkárkár dan langun tingód ka máddang dan.
17 Igpid i Moises tô mga manubù tikud tun ta kampo dan ébô sumumar katô Manama.
Igtindág dan tun ta lindig katô pabungan.
18 Ándà kakitayi tô pabungan su isidalungan katô mangittáng ábbál, su igsunnad tô
Áglangngagán na iring na bónnóng ka apuy. Ibatun tô ábbál iring na ábbál na ágtikud tun
ta dakál ággóbbówanan. Tuu igkálláng-kálláng tô tibuk katô pabungan.
19 Tô tuu pa igmabákkár tô dagingán katô trumpeta, igkagi si Moises, asta mabákkár tô
kataba katô Manama iring na dalágdág ka kilat.
20 Igsunnad tô Áglangngagán tun ta bówwó katô pabungan ka Sinai, asta igtawar din si
Moises na madun tun datas ta pabungan. Purisu igtikáddág si Moises.

21 Igkagi tô Áglangngagán ki Moises, na mà din, “Tupang ka, asta sugù nu tô mga
manubù ébô dì dan lumapas katô pató. Dì mému tumikáddág dan ébô sumállág dan
kanak, su maté tô lumapas.
22 Agad tô mga parì na ágpadani kanak, kailangan palinis dan agó matayan ku
sikandan.”

23 Igkagi si Moises katô Áglangngagán, na mà din, “Asal dì tumikáddág tô mga manubù,
su taganà ka igkagi kandan na dì mému. Igkagi nu kanak na imun ku tô pató ébô dì
makapadani tô mga manubù tun ta pabungan.”

24 Asal igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Tupang ka pa, asta tikáddág ka puman na
tákkássan i Aaron. Asal yaka nu ágpalapasi tô mga parì asta tô duma mga manubù ébô
tumikáddág dan agó supakan ku sikandan.”
25 Purisu igtupang si Moises tun ta mga manubù, asta igulitan din sikandan katô igkagi
katô Áglangngagán.

20

Tô Sapulù Mga Sugù

1 Ni gó tô igkagi katô Manama tun ta mga manubù, na mà din,
2 “Sakán tô Áglangngagán na Manama yu. Igpaluwà a ákniyu tikud tun ta kallang ákniyu
tun ta banuwa ka Ehipto.
3 “Yakó ágpangadap katô ássa mga ágmanaman. Sakán dád gó tô pangadapán yu.
4 “Yakó gimu katô ágmanaman iring na bónnóng ka agad ándin tun ta langit, tun ta
banuwa, ó tun ta dalám ka dagat.
5 Yakó ágpangadap asta ágling kóód kanan, su sakán dád tô Áglangngagán na Manama yu.
Diya pabayà katô mangadap katô ágmanaman. Supakan ku tô méllé kanak, asta supakan
ku tô mga gabatà din asta mga rubbad din sippang tun ta apù ka abul.
6 Asal tô mga manubù na ágginawa kanak asta ágbánnal katô mga sugù ku, tô gó é
inalayun ku ginawaan sippang tun ta mga mararan karubbadan.
7 “Yakó ágtawang ágkagi tingód katô ngadan katô Áglangngagán na Manama yu, su
supakan ku tô manubù na tumawang kumagi tingód katô ngadan ku.
8 “Tuman yu tô ágkémun tingód katô álló ka kapaginawa, su tuu ugis tô álló ka
kapaginawa.
9 Makalumu kó dalám ka ánnám álló.
10 Asal tô ikapittu álló, tô gó é álló ka kapaginawa yu ébô pangadapán yu tô
Áglangngagán na Manama yu. Tun ta álló ka kapaginawa, yakó áglumu, agad sikiyu, tô
mga gabatà yu, tô mga taratabang yu, tô mga mannanap yu, asta tô ássa mga manubù
na góddô tun ákniyu.
11 Dalám ka ánnám álló, igimu ku tô langit, tô tanà, tô dagat asta tô langun-langun.
Asal igpaginawa a tun ta ikapittu álló. Purisu igimu ku na madigár asta ugis tô álló ka
kapaginawa.
12 “Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà ébô kumallayat tô kantayan yu diyan ta tanà
na bággén ákniyu katô Áglangngagán na Manama yu.
13 “Yakó ágmaté.
14 “Yakó ágliburg.
15 “Yakó ágtakó.
16 “Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu.
17 “Yakó ágkasabuan ka balé katô unawa yu manubù. Yakó ágkasabuan ka sawa
katô unawa yu manubù, mga taratabang din, baka din ó asno din, ó agad ándin tô
kaduwánnan katô unawa yu manubù.”

Ni Libro Tingód Ki
Jonas

Una Basan

Si Jonas tô propeta ka Manama. Sikandin tô batà i Amitai na taga Gat na sakup ka Ofer. Ahaán tô 2 Mga Harì 14:25.

Na, igsulat kannun ta libro ni tô inókitan i Jonas na sábbad propeta na igsuwé katô ágpalumun katô Manama kandin. Igpasadun ka Manama si Jonas tun ta dakál lunsud ka Ninibe ébô mulit-ulit katô kagi ka Manama, su papiddán ka Manama tô supak tun ta mga taga Ninibe tingód katô dakál salà dan. Ni lunsud ka Ninibe góddóan katô mga gusig ka mga rubbad i Israel.

Na, tô kakalyag i Jonas na supakan katô Manama tô mga taga Ninibe. Tô gó tô gunayan na ándà sikandin nunug ka Manama asta ándà sadun, su panámdám din na atin rumákkád dan, dì dan supakan ka Manama. Purisu igpalaguy sikandin ébô makapadiyù pád tikud tun ta Manama.

Na, igpapiddan ka Manama si Jonas ka mabággat karasayan. Tingód katô inókitan din, igbánnal sikandin katô Manama asta igsadun tun ta Ninibe. Igulit-ulitan din tô mga taga Ninibe na kailangan rumákkád katô salà dan tun ta Manama. Purisu igrákkád sikandan. Asal tuu isókó si Jonas su kakalyag din na supakan katô Manama sikandan.

Bánnal tô inókitan i Jonas su igkagi si Jesus tingód ki Jonas. Ahaán tô Mateo 12:39-41 asta tô Lucas 11:29-32.

Na, tô lunsud ka Ninibe tapé igimu i Nimrod na sábbad apù abul i Noe. Ahaán tô Genesis 10:8-12. Basan yu tô tingód ka madat mga iglumu katô mga taga Ninibe tun ta Nahum kapitulo 2 asta kapitulo 3. Tingód ka Ninibe, ahaán tô Sofonias 2:13-15.

Na, ukit kani kantayan i Jonas, isóddóran ta na tô kakalyag ka Manama é matuman, ánnà tô áknita kakalyag, su tô langun nit banuwa tun ta bállad katô Manama. Isóddóran ta pagsik na tuu dakál tô ginawa asta kédu katô Manama tun ta mga manubù, asta pasinsiyaan din tô rumákkád katô salà, agad ándin tô ilumu.

Ándà bánnal si Jonas katô Manama

1 Na, duwán sábbad álló igkagi tô Áglangngagán ki Jonas na batà i Amitai, na mà din,
2 "Panó ka, sadun ka tun ta Ninibe tô dakál lunsud, asta sapadi nu tô mga taga Ninibe,
su isóddóran ku na tuu dán madat tô áglumun dan."
3 Asal ándà sadun si Jonas tun ta lunsud ka Ninibe. Igplano baling sikandin na madun
tun ta banuwa ka Espanya* ébô makapadiyù pád tikud tun ta Áglangngagán. Purisu
igsadun sikandin tun ta Jopa, asta ikakita sikandin ka barko na madun tun ta Espanya.
Na, igbággé din tô plite, asta igsaké sikandin duma katô mga taralumu tun ta barko, su
kéman din ka makapadiyù tikud tun ta Áglangngagán.
4 Asal tô tun dan dán ta dagat, igpapiddan dan katô Áglangngagán ka tuu mabákkár
karamag asta magdakál mga balud, asta masig masirà tô barko.
5 Purisu imáddangan tuu tô mga taralumu. Igpédu-édu tô tagsábbad-sábbad tun ta
kandan mga ágmanaman, asta igpangantug dan tô mga piniddan dan tun ta dagat ébô
ágmagan tô barko asta dì malánnád. Asal si Jonas igdággà dutun ta sunu tun dalám katô
barko, asta tuu italáp sikandin ka katudug.

* **1:3** 1:3 Tarsis tô taganà ngadan katô banuwa ka Espanya.

6 Na, ikitaan sikandin katô kapitan ka barko, asta igkagi sikandin, na mà din, “Manan
ka ágtudug ka dalám kani kadattan ta? Ánnó ka, asta pamuyù ka ka tabang katô áknikó
manama agó kéduwan sikandin áknita ébô dì ki maté!”
7 Na, igpatóngkóé tô mga taralumu, na mà dan, “Bé kód! Rumipa ki ébô kasóddóran ta
ka sadan tô gunayan kani kadattan.”
Purisu igripa dan, asta tô ngadan i Jonas tô ipudutan.
8 Na, iginsà dan si Jonas, na mà dan, “Sikuna tô gunayan kani kadattan? Manan ka
kannun ka? Ánda banuwayi é igtikudan nu? Ándin manubui é igtikudan nu?”
9 Igtaba si Jonas, “Sakán é sábbad Hebreo. Ágpangadapán ku tô Áglangngagán na Manama
tun datas ta langit na igimu katô dagat asta katô tanà.”
10 Na, igulit si Jonas kandan na kéman din ka makapadiyù sikandin tikud tun ta
Áglangngagán.
Purisu tuu imáddangan sikandan, asta igkagi dan ki Jonas, “Makamáddang gó ni iglumu
nu!”
11 Na, tuu dán ágdakál tô mga balud. Purisu igkagiyan dan si Jonas, na mà dan,
“Mánnun dé sikuna ébô sumódô ni mabákkár karamag na ágpid kani magdakál balud?”
12 Igtaba si Jonas, na mà din, “Antugga tun ta dagat ébô sumódô tô magdakál balud, su
isóddóran ku na sakán é gunayan kani dakál kadattan na igdunggù ákniyu.”
13 Na, ándà nunug tô mga taralumu, asal igággár-ággár dan baling ágbugsay sippang
katô ágkému dan ébô mapid pád tô barko tun ta ligad ka dagat. Asal ándà dan ikému su
tuu ágmabákkár tô karamag.
14 Purisu igpédu-édu dan katô Áglangngagán, na mà dan, “Áglangngagán, yaka ágsupak
áknami tingód katô kamaté dé kani manubù ni, su sikuna, Áglangngagán, tô igpapid kani
tingód ka kakalyag nu.”
15 Na, igánnat dan si Jonas. Igantug dan tun ta dagat. Igtigkarun dád igsódô tô
magdakál balud.
16 Purisu tuu imáddangan tô mga taralumu tun ta Áglangngagán, asta igpangadap dan
kandin ukit katô mannanap na igbággé asta iggóbbó dan tun ta saruwan din, asta duwán
mga igtandô dan kandin.
17 Na, tô igantug si Jonas tun ta dagat, igpalámmád katô Áglangngagán ka tuu dakál
sáddà. Dutun si Jonas ta gátták katô sáddà dalám ka tállu álló asta tállu dukilám.

2

Igdasal si Jonas

1 Na, róggun si Jonas tun dalám katô gátták katô sáddà, igdasal sikandin tun ta
Áglangngagán na Manama na ágpangadapán din, na mà din,
2 “Áglangngagán, tô dutunna ta karasayan, igtawarra áknikó,
asta igtaba ka kanak.
Agad madaniya tun ta góddóan ka mga inaté,
igpédu-éduwa tun áknikó,
asta igpaminágga ikuna.
3 Igantugga ikuna tun ta madalám dagat,
ilibutanna katô dagat,
asta itambunanna katô mga magdakál balud na igpapid nu.
4 Igpanámdámma na igpapadiyù a ikuna,
asta diya muman makasadun tun ta ugis templo nu.
5 Ilánnádda tun ta dagat,
tuuwa itambunan katô dagat,
asta itángngás ni ulu ku katô mga sigbát ka dagat.

6 Ilánnádda sippang tun ta ágpónsadan katô mga pabungan tun dalám ka dagat.
Tô milánnádda, duwán ikadalang kanak, asta kéman ku na diyad makaluwà.
Asal Áglangngagán na Manama na ágpangadapán ku,
igpid ka kanak na manté tikud tun ta kadalámman.
7 Áglangngagán, tô igriyuwa na masiggad maté,
isampáttan ku sikuna.
Purisu igdasalla áknikó
asta igpaminág ka kanak tun ta ugis templo nu.
8 Na, tô mga manubù na ágpangadap katô mga ágmanaman na ándà ágpulusán,
ágtanan dan áknikó na makatabang pád kandan.
9 Asal sakán, kumanta a asta dumurungnga áknikó.
Mangadappa áknikó ukit ka mannanap na bággén ku áknikó asta góbbón.
Tumanán ku tô mga igtandô ku áknikó.
Áglangngagán, tikud tun áknikó tô kaluwaan!"
10 Na, igpapid katô Áglangngagán tô sáddà na luwaán si Jonas tun ta ligad ka dagat.

3

Si Jonas dutun ta Ninibe

1 Na, igkagi puman tô Áglangngagán ki Jonas, na mà din,
2 "Panó ka. Sadun ka tun ta Ninibe tô dakál lunsud, asta ulit-ulit nu tun ta mga manubù tô kagi ku na igsarig ku áknikó."
3 Purisu igbánnal si Jonas katô Áglangngagán, asta igsadun sikandin tun ta Ninibe. Ni Ninibe tuu dakál lunsud, su mga tállu álló ágpanón yan pa makadunggù dutun ágbaluy.
4 Tô una álló katô kapanó i Jonas tun ta lunsud, igullaó sikandin, na mà din, "Kappatan dád man álló, dadattan dán ni lunsud ka Ninibe!"
5 Na, tô langun manubù na góddô tun ta Ninibe igbánnal katô Manama. Purisu tô langun manubù, tikud tun ta mallayat é kamanubuan sippang tun ta mabbabà é kamanubuan, igpuwasa asta igumpak dan katô óggét na gimun sako na pató katô karákkád dan.
6 Na, tô mikadinág tô harì ka Ninibe, igtananan din tô gunsadanan din, iglusut din tô kapa din, igumpak sikandin katô óggét na gimun sako, asta igunsad tun ta abu.
7 Na, igpapid din tô pasóddór tun ta mga manubù na góddô tun ta Ninibe, na mà din, "Ni gó tô sugù katô harì asta mga opisyales din, na dì mému kuman asta minám tô langun ka manubù, agad tô mga baka asta tô mga karnero.
8 Asal kailangan mumpak tô langun manubù katô óggét na gimun sako, asta tambunan tô langun baka asta mga karnero katô óggét na gimun sako. Tô langun manubù kailangan tuu pédu-édu dumasal tun ta Manama, asta sumugban katô madat áglumun dan asta katô kamaté dan ka manubù
9 agó mapalin pa tô plano katô Manama. Mólà pa ka dì dán tuu masókó sikandin áknita, asta dì ki maté!"
10 Na, tô migkita ka Manama tô iglumu dan, asta tô igsugban sikandan katô mga madat áglumun dan, inéduwan tô Manama kandan, asta ándà din panayuni tô supak na papiddán din pád kandan.

4

Tô sókó i Jonas asta tô kédu katô Áglangngagán

1 Asal si Jonas tuu iranu tingód katô karákkád dan, asta isókó sikandin.
2 Purisu igdasal sikandin tun ta Áglangngagán, na mà din, "Áglangngagán, ituman dán tô igkagi ku tô dutunna pa ta banuwa ku, asta tô gó tô gunayan na sékótta igsuwé

asta igsadunna pád tun ta Espanya! Su ikasóddórra na sikuna tô duwán dakál ginawa, asta médu-édu ka katô mga manubù. Mallayat é ginawa nu, asta tuu ka ágginawa, asta ikataganà ka ágpalin katô plano nu tingód katô supak nu.

3 Purisu angéyad, su madigár pa ka matéyad."

4 Na, igtaba tô Áglangngagán, na mà din, "Dì nángngà na masókó ka."

5 Na, igiwà si Jonas tikud tun ta Ninibe, igsadun dadan tun ta silatan katô lunsud, igimu din tô gállunganan din, asta igunsad sikandin róggun gangat ébô kitanán din ka mamánnu tô lunsud ka Ninibe.

6 Na, igpatubù katô Áglangngagán na Manama tô pamula ébô kallungan tô ulu i Jonas asta kumadigár tô ginawa din. Purisu tuu idayawan si Jonas tingód katô pamula.

7 Asal pagkasimag tô masig dán ágkasállám, igpakan ka Manama ka ulád tô butbut katô pamula. Purisu ilanás dán.

8 Tô igsilat dán tô álló, igpapid ka Manama tô ménit karamag tikud tun ta silatan, asta igmalómét si Jonas tingód katô sánnang na ikasugat katô ulu din. Purisu igkagi sikandin tun ta Manama, na mà din, "Madigár pa ka matéyad."

9 Asal iginsà tô Manama kandin, na mà din, "Nángngà ka masókó ka tingód katô pamula?"

Igtaba si Jonas, "Nángngà ka masókówa. Purisu kakalyag ku na matéyad."

10 Na, igkagi tô Áglangngagán kandin, na mà din, "Ni pamula ni igtubù ka sábbad dád dukilám, na pagkasimag ilanás. Ándà nu imuwi ni. Ánnà sikuna tô igpatubù. Agad ándà kédu nu katô mga manubù tun ta Ninibe, asal iranu ka tingód kani pamula.

11 Na, tuuwa pa ágkéduwan katô mga manubù tun ta Ninibe na dakál lunsud, su sobra ka sábbad gatus duwa pulù mararan (120,000) tô mga gabatà dutun na ándà kinanuwan ka ándin é madigár asta madat, asta marapung tô mga baka asta tô mga karnero."

Ni Madigár Gulitán Tingód Ki Jesu-Cristo Na Igsulat I Mateo

Una Basan

Dalám ka kóddô i Jesu-Cristo nit banuwa ta, igpangulu tô mga taga Roma tun ta kaluwagan ka banuwa na góddóan ka mga Judio. Tô emperador ka Roma tô igpangulu kandan. Purisu marapung tô mga sundalo ka Roma tun ta góddóan ka mga Judio.

Ihirapan tô mga Judio su kailangan bayadan dan tô buwis tun ta gobyerno ka Roma. Purisu duwán mga Judio na igpalumu katô gobyerno ébô lumimud ka buwis. Madat tô áglumun dan su ágdugangan dan tô lagà katô buwis na áglimudán dan. Purisu isókó tô mga unawa dan na Judio.

Si Mateo tô sábbad na taralimud ka buwis. Tô igkagi si Jesus ki Mateo na mákkás kandin, tigkô igtananan i Mateo tô áglumun din, asta igtákkás sikandin ki Jesus. Si Mateo tô sábbad katô sapulù duwa na mga manubù na igsalin i Jesus ébô tinuruan din asta mulit-ulit katô mga kagi din.

Igsulat i Mateo ni libro para katô mga unawa din na Judio. Igulit sikandin tingód katô igtinurù asta iglumu i Jesus ébô makagpát tô mga Judio na si Jesus na taga Nazaret tô bánnal Manama. Si Jesus tô igtuman katô langun na igsulat i Moises asta mga propeta sayyan. Duwán tandô na igsulat dan na duwán Mesiyas na papiddán ka Manama nit banuwa ébô mangulu katô mga Judio asta tumabang kandan. Purisu igangat tô mga Judio katô Mesiyas na igtandô ka Manama. Igsulat i Mateo ni libro ébô mánnal dan na si Jesus tô Mesiyas.

Mga kamónaan i Jesu-Cristo
Mat 1:1-17; Luc 3:23-38

1 Ni gó tô mga ngadan katô mga kamónaan i Jesu-Cristo na rubbad i David. Si David tô
rubbad i Abraham.
2 Si Abraham tô ámmà i Isaac. Si Isaac tô ámmà i Jacob. Si Jacob tô ámmà i Juda asta
mga kataladi din gamama.
3 Si Juda tô ámmà i Fares asta i Sara. Si Tamar tô innà dan. Si Fares tô ámmà i Esrom.
Si Esrom tô ámmà i Aram.
4 Si Aram tô ámmà i Aminadab. Si Aminadab tô ámmà i Naason. Si Naason tô ámmà i
Salmon.
5 Si Salmon tô ámmà i Boos,* asta si Rahab tô innà din. Si Boos tô ámmà i Obed, asta si
Ruth tô innà din. Si Obed tô ámmà i Isai.†
6 Si Isai tô ámmà katô harì na si David.
Si David tô ámmà i Solomon, asta innà din tô sawa dángngan i Urias.‡
7 Si Solomon tô ámmà i Roboam. Si Roboam tô ámmà i Abias. Si Abias tô ámmà i Asa.
8 Si Asa tô ámmà i Josafat. Si Josafat tô ámmà i Joram. Si Joram tô ámmà i Usias.
9 Si Usias tô ámmà i Jotam. Si Jotam tô ámmà i Acas. Si Acas tô ámmà i Ezequias.
10 Si Ezequias tô ámmà i Manases. Si Manases tô ámmà i Amon. Si Amon tô ámmà i
Josias.
11 Si Josias tô ámmà i Jeconias asta mga kataladi din gamama. Igámmát dan asta tô
mga unawa dan na mga rubbad i Israel, asta igpid sikandan tun ta madiyù banuwa na
ágngadanan Babilonia.
12 Róggun igóddô dan tun ta Babilonia, si Jeconias tô ámmà i Salatiel. Si Salatiel tô ámmà
i Sorobabel.
13 Si Sorobabel tô ámmà i Abiud. Si Abiud tô ámmà i Eliakim. Si Eliakim tô ámmà i Asor.

---

* **1:5** 1:5a Boos, ó Booz. † **1:5** 1:5b Isai, ó Jesse. Magunawa pagsik tun ta 1:6. ‡ **1:6** 1:6 Si Batseba. Ahaán tô 2 Samuel 12:24.

14 Si Asor tô ámmà i Sadoc. Si Sadoc tô ámmà i Aquim. Si Aquim tô ámmà i Eliud.
15 Si Eliud tô ámmà i Eleasar. Si Eleasar tô ámmà i Matan. Si Matan tô ámmà i Jacob.
16 Si Jacob tô ámmà i Jose. Si Jose tô duma i Maria na innà i Jesus. Si Jesus tô ágtawarán Mesiyas.§
17 Purisu tikud tun ki Abraham sippang tun ki David, sapulù áppat (14) é karubbadan katô mga pamilya na igpatalundugé. Tikud tun ki David sippang tun ta kapid katô mga rubbad i Israel tun ta Babilonia, sapulù áppat (14) é karubbadan katô mga pamilya na igpatalundugé. Tikud tun ta kapid kandan tun ta Babilonia sippang tun ta kapamasusu katô Mesiyas, sapulù áppat (14) é karubbadan katô mga pamilya na igpatalundugé.

Ipamasusu si Jesus
Mat 1:18-25; Luc 2:1-7

18 Na, ni gó tô gulitán tingód katô kapamasusu ki Jesu-Cristo. Si Maria tô innà din, asta duwán banà din na ágngadanan ki Jose. Tô ándà dan pa padumaé, igmabáddás si Maria ukit katô Ugis Espiritu.
19 Na, tô banà din na si Jose ágbánnal katô mga sugù ka Manama. Purisu tô ikasóddór sikandin na igmabáddás dán si Maria, igpanámdám sikandin na dì dán pakasal ki Maria. Tô kakalyag i Jose na pasugbané dan na ándà manubù na makasóddór ébô dì kayyaan si Maria.
20 Asal róggun katô kapanámdám din, duwán panaligan katô Áglangngagán na igpakita kandin ukit ka tagénáp. Igkagi tô panaligan, na mà din, "Jose, rubbad i David, yaka ágkamáddangan na pakasal ki Maria, su igmabáddás sikandin ukit ka Ugis Espiritu.
21 Duwán batà mama na pamasusun din, asta ngadanan nu tô batà ki Jesus, su sikandin tô tumábbus katô kandin mga manubù* tikud tun ta salà."
22 Inému ni ébô matuman tô taganà igkagi katô Áglangngagán ukit katô propeta din sayyan, na mà din,
23 "Na, kumabáddás tô sábbad bayi na ándà pa kalayuki,† asta mapamasusu tô batà mama na ngadanan ki Emmanuel."‡
(Tô kóbadan, "Tô Manama igduma áknita.")
24 Tô igánnó dán si Jose, igbánnal sikandin katô igkagi ka panaligan katô Áglangngagán kandin, asta igpakasal sikandin ki Maria.
25 Asal ándà dan palayuké sippang ka ipamasusu dán tô batà. Igngadanan i Jose tô batà ki Jesus.

2

Mga manubù tikud tun ta silatan

1 Ipamasusu si Jesus tun ta lunsud ka Betlehem na sakup ka probinsya ka Judea dalám ka pagpangulu katô harì na si Herodes.
Na, duwán mga manubù na igdunggù tun ta lunsud ka Jerusalem tikud tun ta madiyù banuwa tun ta silatan. Sikandan tô katig tingód katô pató na kakilalaan tun ta mga karani.
2 Iginsà sikandan, na mà dan, "Ánda tô délák batà na mému Harì ka mga Judio? Tun ta góddóan dé tun ta silatan, igkita dé tô karani na pató tingód katô kapamasusu kandin. Igsadun ké dini ébô mangadap kandin."
3 Tô igdinág i Herodes na duwán mému harì na mullas kandin, itanaan sikandin asta tô langun taga Jerusalem.

§ **1:16** 1:16 Tô kagi Mesiyas tun ta kinagiyan ka Griego, Cristo na igpapid ka Manama. * **1:21** 1:21 Tô "kandin mga manubù," tô gó é mga Judio. † **1:23** 1:23a Sábbad bayi na ándà pa kalayuki; tun ta kinagiyan ka English, "virgin." ‡ **1:23** 1:23b Isaias 7:14.

4 Purisu igpalimud din tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka mga sugù i Moises.* Iginsà sikandin ka ánda mapamasusu tô Mesiyas.
5 Igtaba sikandan, na mà dan, “Tun ta Betlehem kannun ta probinsya ka Judea, su tô
gó tô igsulat katô propeta ka Manama sayyan, na mà din,
6 “ ‘Sikiyu mga taga Betlehem, agad ibantug tô duma mga lunsud tun ta probinsya yu na
Judea, asal tuu pa mabantug tô lunsud yu, su tikud tun ákniyu tô Áglangngagán na
mangulu katô mga rubbad i Israel na igsalin ku.’ ”†
7 Purisu igpakangé i Herodes tô mga manubù na katig tingód katô pató na kakilalaan
tun ta mga karani. Ilimud dan na ándà duma manubù na ikasóddór, asta iginsà si
Herodes kandan na kadángngan dan igkita tô karani.
8 Igkagiyan din sikandan, na mà din, “Sadun kó tun ta Betlehem, asta pamasak yu tô
batà. Atin ka kitanán yu sikandin, lónód kó dini asta ulitiya ébô madunna pagsik, asta
mangadappa kandin.”
9-10 Na, igpanó dan asta igkita dan puman tô karani na igkita dan dán tun ta silatan.
Tô igkita dan dán tô karani, tuu dan idayawan, asta tô gó tô igtákkássan dan sippang ka
igsódô tun datas katô balé na igóddóan i Jesus.
11 Tô igahu dan dán tun ta balé, igkita dan tô batà, asta tô innà din na si Maria.
Iglingkóód dan, asta igpangadap dan katô batà. Igukar dan tô piniddan dan, na mga
bulawan, mga pamammut na góbbón, asta mga bawì na ágngadanan mira. Igbággé dan
tô langun tun ki Jesus.
12 Na, igkagi tô Manama kandan ukit ka tagénáp na dì mému ka lumónód dan tun ki
Herodes. Purisu tô igulì dan tun ta banuwa dan, igukit dan tun ta ássa dalan.

Igpalaguy dan tun ta Ehipto

13 Na, tô igpanó dán tô katig mga manubù, duwán panaligan katô Áglangngagán na
igpakita ki Jose ukit ka tagénáp. Igkagi tô panaligan, na mà din, “Ánnó ka. Pid nu tô
batà asta tô innà din, asta palaguy kó tun ta banuwa ka Ehipto. Óddô kó tun sippang ka
pólián ku sikiyu, su duwán mga sundalo na papiddán i Herodes ébô pamasakán tô batà
asta matayan.”
14 Purisu tô dukilám tô, igánnó si Jose, asta igpid din tô batà asta tô innà tun ta banuwa
ka Ehipto.
15 Igóddô dan tun sippang na inaté si Herodes.

Inému ni ébô matuman tô igkagi katô Áglangngagán ukit katô propeta din sayyan, na
mà din, “Pólián ku tô batà ku tikud tun ta Ehipto.”‡

Igmatayan tô marénták mga gabatà gamama

16 Na, tô ikasóddór dán si Herodes na ándà lónód tô katig mga manubù tun kandin, tuu
isókó sikandin. Purisu igsugù din tô mga sundalo tun ta lunsud ka Betlehem asta madani
mga lunsud ébô matayan tô langun gabatà gamama tikud tun ta mantu igpamasusu
sippang ka duwa ámmé, su tô gó é kadugéyan na igulit katô katig mga manubù tingód
katô pató na kakilalaan tun ta mga karani.
17 Inému ni ébô matuman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Jeremias, na
mà din,

---

* **2:4** 2:4 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. † **2:6** 2:6 Miqueas 5:2. ‡ **2:15** 2:15 Oseas 11:1.

18 “Duwán dinággán yu tun ta lunsud ka Rama. Sumággó asta dumarawit si Raquel,§ su
maranu tingód ka mga gabatà din. Sumággó asta dì mórór su inandaan ka mga
gabatà din.”*

Iglónód dan tikud tun ta Ehipto

19 Na, tô inaté dán si Herodes, duwán panaligan katô Áglangngagán na igpakita ki Jose
ukit ta tagénáp tun ta banuwa ka Ehipto.
20 Igkagi tô panaligan, na mà din, “Ánnó ka. Pid nu tô batà asta tô innà din, asta ulì kó
tun ta banuwa ka Israel, su inaté dán tô manubù na mimmaté pád katô batà.”
21 Purisu igánnó si Jose, asta igpid din tô batà asta tô innà, asta igulì dan tun ta banuwa
ka Israel.
22 Asal ándà dan sadun tun ta probinsya ka Judea. Imáddangan si Jose su igdinág
sikandin na igpangulu dán si Arquelao na bullas katô ámmà din na inaté na si Herodes.
Igkagiyan ka Manama si Jose ukit ka tagénáp. Purisu igsadun dan tun ta probinsya ka
Galilea.
23 Igóddô dan tun ta lunsud ka Nazaret. Purisu ituman tô igkagi katô mga propeta ka
Manama sayyan na si Jesus ngadanan na taga Nazaret.

3

Igulit-ulit si Juan na Tarabunyag
Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luc 3:1-18; Juan 1:19-28

1 Na, duwán álló na igsadun si Juan na Tarabunyag tun ta disyerto ka probinsya ka
Judea. Igulit-ulit sikandin katô mga manubù na igsadun dutun kandin, na mà din,
2 “Rákkád kód, su masig dán mangulu tô Manama.”
3 Na, duwán igsulat tingód ki Juan tun ta libro katô propeta sayyan na si Isaias, na mà
din,
“Duwán sábbad manubù na dinággán yu na gullaó tun ta disyerto, na mà din, ‘Taganà yu
tô ukitanan katô Áglangngagán. Tullid yu tô dalan na ukitan din.’ ”*
4 Na, tô umpak i Juan igabál tikud tun ta bulbul ka mannanap na kamelyo, asta tô állán
din kindal ka mannanap. Tô ágkannán din mga apang asta tánnáb na ágkangén din tun ta
disyerto.
5 Marapung tô mga manubù tikud tun ta Jerusalem asta duma mga lunsud na sakup
ka probinsya ka Judea asta madani tun ta Wayig ka Jordan na igsadun tun ki Juan.
6 Igrákkád dan katô mga salà dan, asta igbunyagan din sikandan tun ta Wayig ka
Jordan.
7 Na, tô igkita si Juan katô marapung mga Pariseo asta mga Saduseo na igsadun tun
kandin ébô pabunyag dan, igkagi sikandin, na mà din, “Madat kó iring na mga áppuy!
Manan ka pabunyag kó agad ándà kó rákkád? Kéman yu ka dì kó supakan ka Manama
tun ta tapuri álló.
8 Lumu yu tô nángngà tun ta saruwan ka Manama ébô kasóddóran na bánnal igrákkád
kód asta igsódô kód áglumu ka salà.
9 Yakó ágpanámdám na dì kó supakan su sikiyu tô mga rubbad i Abraham. Kagiyan ku
sikiyu, agad ni mga batu mému imun ka Manama na mga rubbad i Abraham na bullas
ákniyu.
10 Iring kó na kayu na masig dán pilén, su ágpilén asta ággóbbón tô langun kayu na ándà
madigár buuy.

§ **2:18** 2:18a Si Raquel tô sawa i Jacob na kamónaan katô mga Judio. Iglábbáng sikandin madani tun ta lunsud ka Betlehem. Igpanunggiringan sikandin ka mga innà tun ta Betlehem na igsággó tingód ka mga gabatà dan na igmatayan. * **2:18** 2:18b Jeremias 31:15. * **3:3** 3:3 Isaias 40:3.

11 Ágbunyagga ákniyu ka wayig ébô kakitaan na igrákkád kó ka mga salà. Asal duwán pa
dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak. Ánnà a nángngà
na tumabang kandin agad midda dád ka sandalyas din. Sikandin tô munyag ákniyu ka
Ugis Espiritu asta apuy.
12 Iring sikandin na manubù na ágpalayap ka trigo na igarik din, tipunán din, asta
taguán din tun ta lukung. Asal tô uut asta uppis góbbón din tun ta apuy na dì ágkapadáng."

Igpabunyag si Jesus
Mat 3:13-17; Mar 1:9-11; Luc 3:21-22

13 Na, igpanó si Jesus tikud tun ta probinsya ka Galilea, asta igsadun sikandin tun ta
Wayig ka Jordan ébô pabunyag ki Juan.
14 Asal dì malyag si Juan munyag ki Jesus, su igkagi si Juan, na mà din, "Dì mému ka
sakán tô munyag áknikó. Kailangan sikuna tô munyag kanak."
15 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Bunyagiya gó, su kailangan tumuman ki katô langun
kakalyag ka Manama."
Purisu ignunug si Juan,
16 asta igbunyagan din si Jesus. Tô igiwà si Jesus tikud tun ta wayig, ipókéan tô langit,
asta igkita din tô Ugis Espiritu na igsunnad tun kandin na iring na salapati.
17 Duwán kagi tikud tun ta langit, na mà din, "Ni gó ni kanak Batà na ágginawaan ku.
Ágkadayawanna gó kandin."

4

Igtintal i Maibuyan si Jesus
Mat 4:1-11; Mar 1:12-13; Luc 4:1-13

1 Na, igpid katô Ugis Espiritu si Jesus tun ta disyerto ébô tintalán i Maibuyan.
2 Dalám ka kappatan (40) álló asta kappatan (40) dukilám, ándà palang igkan i Jesus.
Purisu igballus sikandin.
3 Igpadani si Maibuyan kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Atin ka sikuna tô
Batà ka Manama, imu nu pan ni mga batu."
4 Asal igtaba si Jesus, na mà din, "Diya, su mà katô kagi ka Manama,
" 'Ánnà dád ágkannán é ágkailanganán katô kantayan ka manubù, asal tuu ágkailanganán
tô langun igkagi ka Manama.' "*
5 Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta Jerusalem, asta igpatindág din tun ta bówwó katô
templo.
6 Igkagi si Maibuyan, na mà din, "Na, atin ka sikuna tô Batà ka Manama, tuppas ka tun
ta tanà. Dì ka mamánnu, su mà katô kagi ka Manama,
" 'Papiddán katô Manama tô mga panaligan din ébô tumómmóng áknikó.'
'Sakámmán ka katô mga panaligan din ébô dì makadag tô paa nu tun ta mga batu.' "†
7 Asal igtaba si Jesus, na mà din, "Diya, su mà pagsik katô kagi ka Manama,
" 'Yakó ágtintal katô Ináglangngagán na Manama yu.' "‡
8 Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta mallayat pabungan, asta igpakita din ki Jesus tô
langun banuwa dini ta bówwó ka tanà asta tô kadigárran kani.
9 Igkagi si Maibuyan, na mà din, "Atin ka lumingkóód ka asta mangadap ka kanak,
bággén ku áknikó ni langun."
10 Asal igtaba si Jesus, na mà din, "Maibuyan, iwà ka! Diya, su mà katô kagi ka
Manama,
" 'Tô dád Ináglangngagán na Manama tô kailangan ágpangadapán yu, asta sikandin dád tô
kailangan bánnalán yu.' "§

* **4:4** 4:4 Deuteronomio 8:3. † **4:6** 4:6 Salmo 91:11-12. ‡ **4:7** 4:7 Deuteronomio 6:16. § **4:10** 4:10 Deuteronomio 6:13.

11 Purisu igiwà si Maibuyan, asta igdunggù tô mga panaligan ka Manama na igtabang
ki Jesus.

Igtigkané si Jesus igtinurù
Mat 4:12-17; Mar 1:14-15; Luc 4:14-15

12 Na, igpammát i Herodes si Juan na Tarabunyag, asta igpapriso din. Tô ikasóddór
dán si Jesus, igulì sikandin tun ta probinsya ka Galilea.
13 Ándà sikandin óddô tun ta lunsud ka Nazaret, asal igallus sikandin tun ta lunsud ka
Capernaum tun ta ligad ka ranó na dadan tun ta tanà ka mga rubbad i Zabulon asta mga
rubbad i Neftali.
14 Purisu ituman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias tingód katô
kadunggù i Jesus na igpanunggiringan ka iló, na mà din,
15 "Tô langun manubù na góddô tun ta tanà ka Zabulon asta Neftali, tun ta ligad ka ranó,
tun ta dipag ka Wayig ka Jordan, asta tun ta Galilea na góddóan katô mga manubù
na dì ágbánnal ka Manama,
16 agad iring na góddô dan tun ta kangittángngan, asal kitanán dan tô kappawaan.
Agad góddô dan tun ta kangittángngan asta ágkamáddangan dan ka kamatayan, asal
kataddawan dan."*
17 Na, igtigkané si Jesus igulit-ulit, asta igkagi sikandin, na mà din, "Rákkád kód, su
masig dán mangulu tô Manama."

Igtawar i Jesus tô áppat taraággut ka sáddà
Mat 4:18-22; Mar 1:16-20; Luc 5:1-11

18 Duwán sábbad álló, igpanó si Jesus tun ta ligad ka Ranó ka Galilea. Igkita din tô duwa
mataladi gamama na si Simon na ágngadanan ki Pedro, asta si Andres. Igpamukut dan
su taraággut dan ka sáddà.
19 Igkagi si Jesus, na mà din, "Tákkás kó kanak, su tinuruan ku sikiyu na mággut ka mga
manubù."
20 Tigkô dan igtananan tô mga pukut, asta igtákkás dan ki Jesus.
21 Igpanayun si Jesus igpanó, asta igkita din tô ássa mataladi gamama na si Santiago
asta si Juan na duwa gabatà i Sebedeo. Tun dan ta barangé† asta tô ámmà dan, su ágpiyà
dan ka mga pukut. Igtawar dan i Jesus.
22 Tigkô dan igtananan tô barangé asta tô ámmà dan, asta igtákkás dan ki Jesus.

Igtinurù si Jesus tun ta Galilea
Mat 4:23-25; Luc 6:17-19

23 Na, igsadun si Jesus tun ta langun lunsud tun ta kaluwagan ka probinsya ka Galilea,
asta igulit-ulit sikandin tun ta mga simbaan ka Judio. Igtinurù sikandin ka Madigár
Gulitán tingód katô pagpangulu ka Manama, asta igdappánnan din ka bállad tô langun
manubù na ágkabógókan asta duwán kalómétan ébô kólian.
24 Purisu ibantug sikandin tun ta kaluwagan ka Siria. Igpid tun kandin tô langun
manubù na ágkabógókan, agad ándin klasiyi ka bógók, asta manubù na gahuwan ka ma-
dat espiritu, asta manubù na ágbabuyán, asta manubù na dì ágriyu é lawa. Igdappánnan
din ka bállad din, asta inólian tô langun dan.
25 Tuu marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus tikud tun ta probinsya ka
Galilea, tikud tun ta Dekapolis, Jerusalem, probinsya ka Judea, asta tikud tun ta dipag
ka Wayig ka Jordan.

5

Igtinurù si Jesus tun ta pabungan
Mat 5:1-12; Luc 6:20-23

---

* **4:16** 4:15-16 Isaias 9:1-2. † **4:21** 4:21 Barangé tô ássa ngadan ka bangkà.

1 Na, tô igkita i Jesus tô marapung manubù na ilimud, igtikáddág sikandin tun ta
pabungan, asta igunsad sikandin. Igpadani tô langun manubù na igtinuruan din,
2 asta igtinurù si Jesus kandan, na mà din,
3 "Kadayawan tô mga manubù na isóddóran dan na atin ka dì dan tabangan ka
Manama, dì dan makému ka madigár. Kadayawan dan su mangulu tô Manama kandan.
4 "Kadayawan tô mga manubù na ágkaranu, su órórán dan ka Manama.
5 "Kadayawan tô mga manubù na ágpabbabà-babà, su makatigatun dan katô banuwa
na igtandô ka Manama kandan.
6 "Kadayawan tô mga manubù na malyag lumumu katô nángngà tun ta saruwan ka
Manama, su tabangan dan ka Manama ébô matuman tô kakalyag dan.
7 "Kadayawan tô mga manubù na médu-édu, su duwán kédu ka Manama kandan.
8 "Kadayawan tô mga manubù na malinis é pusung, su kumita dan ka Manama.
9 "Kadayawan tô mga manubù na gusay katô ágpasamuké ébô duwán kasunayan, su
imun dan ka Manama na mga gabatà din.
10 "Kadayawan tô mga manubù na girrayatan tingód katô katuman dan katô kakalyag
ka Manama, su sakupán dan tun ta pagpangulu katô Manama.
11 "Kadayawan kó ka ágbuyas-buyasán kó, girrayatan kó asta góróm-órómán kó tingód
katô katákkás yu kanak.
12 Atin ka tô gó é dumunggù ákniyu, kailangan tuu kó kadayawan, su dakál tô pulusán
na matanggap yu tun ta langit. Sampát yu na igirrayatan pagsik tô mga propeta ka
Manama sayyan."

Asin asta sulù
Mat 5:13-16; Mar 9:50; Luc 14:34-35

13 "Sikiyu na ágtákkás kanak, iring kó na asin nit banuwa. Asal atin ka mandà tô
nanam katô asin, dì dán lumónód tô nanam. Ándà dán palang ágpulusán. Purisu antugán
dán asta gittan-gittan ka mga manubù.
14 "Iring kó na sulù na ágbággé ka kappawaan tun ta langun manubù nit banuwa. Tô
lunsud tun ta bówwó ka pabungan dì ágkallás.
15 Atin ka ágrákkáttan é sulù, dì ágtambunan, asal ágsapatán ébô kataddawan tô langun
manubù tun dalám ka balé.
16 Kailangan makéring kó na sulù na ágbággé ka kappawaan, su atin ka kumita tô duma
mga manubù katô madigár áglumun yu, durungán dan tô Ámmà yu na Manama tun ta
langit."

Tô mga sugù

17 "Yakó ágpanámdám na igsadunna dini ébô pandaán ku tô mga sugù ka Manama asta
tô mga kagi ka mga propeta ka Manama na igsulat sayyan. Asal igsadunna dini ébô
tumanán ku ni.
18 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Róggun duwán pa langit* asta tanà, ándà palang kórét
tun ta mga sugù ka Manama na mandà, su matuman tô langun na igkagi din.
19 Purisu atin ka méllé tô manubù ka sábbad sugù ka Manama asta tuminurù kani tun
ta duma manubù, tuu mabbabà é kamanubuan din tun ta pagpangulu ka Manama. Asal
atin ka mánnal tô manubù ka langun sugù ka Manama asta tuminurù ka duma manubù
kani, tuu mabantug sikandin tun ta pagpangulu ka Manama.
20 Purisu kumagiya ákniyu, atin ka malyag kó sakupán katô Manama tun ta pagpan-
gulu din, kailangan tuu pa nángngà tô áglumun yu ka tandingán katô áglumun katô mga
Pariseo asta mga taratinurù ka sugù."

Tinurù tingód katô sókó

* **5:18** 5:18 Langit, ó kawang-awangan.

21 “Idináǵ yu na igsugù ka Manama ukit ki Moises tun ta mga kamónaan yu sayyan, na,
‘Yakó ágmaté, su kailangan supakan tô mimmaté.’†
22 Asal kumagiya ákniyu, agad masókó dád tô manubù, kailangan supakan sikandin.
Atin ka kumagi tô manubù ka madat tun ta kataladi din, kailangan piddán sikandin tun
ta mallayat gusayanan. Atin ka kumagi tô manubù, ‘Ágkangulág ka!’ kailangan piddán
sikandin tun ta ágsupakanan ka apuy.
23 Purisu atin ka madun kó tun ta templo ébô mággé ka gasa yu tun ta Manama, asta
kasampáttan yu na duwán manubù na isókó ákniyu tingód katô iglumu yu,
24 tanani yu pa tô gasa yu, asta sadun kó tun kandin ébô pólié kó. Atin ka pólié kód,
mému kód lumónód tun ta templo asta mággé kód katô gasa yu tun ta Manama.
25 “Atin ka duwán manubù na dumimanda ákniyu, sékót kó pólié ka dì kó pa dumunggù
tun ta ágruudanan, agó piddán kó tun ta huwes, bággén kó tun ta bállad ka polis, asta
prison kó.
26 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka prison kó, dì kó makaluwà sippang ka
bayadan yu tô kadakállan katô kadattan na ilumu yu.”

Tinurù tingód katô áglibug

27 “Idináǵ yu na igsugù tô Manama ukit ki Moises sayyan, na, ‘Yakó áglibug.’‡
28 Asal kumagiya ákniyu na agad makasállág dád tô mama katô bayi, asta madat tô
kakalyag din, ikalibug dán sikandin tun ta pusung din.
29 Purisu atin ka tô ágbaluy mata nu tô gunayan na makasalà ka, lássù nu asta antug
nu, su tuu pa madigár ka mandà tô sábbad bahin katô lawa nu ka tandingán ka antugán
tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan.
30 Atin ka tô bállad nu dadan ta kawanan tô gunayan na makasalà ka, tampád nu asta
antug nu, su tuu pa madigár ka mandà tô sábbad bahin katô lawa nu ka tandingán ka
makasadun tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan.”

Tinurù tingód ka ágpasugbané
Mat 5:31-32; 19:9; Mar 10:11-12; Luc 16:18

31 “Igsugù pagsik tô Manama ukit ki Moises sayyan na atin ka sumugban tô mama katô
sawa din, kailangan duwán papeles na bággén din tingód katô pasugbané dan.§
32 Asal kumagiya ákniyu, atin ka sumugban tô mama katô sawa din na ándà libug,
madat tô kasugban din, su ukit kandin makalibug tô sawa din ka kumalyag puman.
Makalibug tô mama na kumalyag katô bayi na igsugbanan katô duma din.”

Tinurù tingód katô tandô

33 “Idináǵ yu pagsik na igsugù tô Manama ukit ki Moises tun ta mga kamónaan yu
sayyan na dì mému ka dì tumanán tô tandô. Kailangan tumanán tô tandô na igsarig tun
ta ngadan katô Áglangngagán.*
34 Asal kumagiya ákniyu, atin ka tumandô kó, yakó ágtandô ukit ka agad ándin. Yakó
ágtandô ukit ka langit, su gunsadanan ka Manama.
35 Yakó ágtandô ukit ka tanà, su iring na ágtindággan ka Manama. Yakó ágtandô ukit ka
lunsud ka Jerusalem, su tô gó é góddóan katô Harì na mallayat ka langun.
36 Yakó ágkagi, na ‘agad matéya pa,’ su agad tô sábbad dád silag ka ulu yu, dì kó
makapapputì ó makapamétám.
37 Atin ka ágkasarigan tô kagi yu, nángngà ka kumagi kó dád, ‘Óó,’ ó ‘Dì.’ Atin ka pasarig
kó pa katô tandô yu, tikud dán tun ki Maibuyan.”

---

† **5:21** 5:21 Exodo 20:13; Deuteronomio 5:17. ‡ **5:27** 5:27 Ahaán tô Exodo 20:14; Deuteronomio 5:18. § **5:31** 5:31 Ahaán tô Deuteronomio 24:1-4. * **5:33** 5:33 Ahaán tô Levitico 19:12; Numeros 30:2; Deuteronomio 23:21.

Tinurù tingód katô kasulì
Mat 5:38-42; Luc 6:29-30

38 "Idinág yu na igsugù tô Manama ukit ki Moises sayyan, na tô dumadat ka mata katô
unawa din manubù, dadattan tô kandin mata. Asta tô dumadat ka ngipán katô unawa
din manubù, dadattan tô kandin ngipán.†
39 Asal kumagiya ákniyu, atin ka duwán manubù na lumumu ka madat ákniyu, yakó
áglumu ka madat kandin. Atin ka sampalán kó katô duma manubù tun ta pusángngi yu
na dadan ta kawanan, pasampal yu pagsik tô pusángngi yu na dadan ta ibang.
40 Atin ka duwán mid ákniyu tun ta huwes asta mangé ka kamisita yu, agad tô umpak
yu bággé yu kandin.
41 Atin ka duwán sundalo na ágpirit ákniyu na mid katô piniddan din tun ta kadiyù na
sábbad kilometro, pid kó sippang ka duwa kilometro.
42 Bággéyi yu tô mamuyù, asta pabállás yu tô mállás."

Ginawayi yu tô usig yu
Mat 5:43-48; Luc 6:27-28,32-36

43 "Idinág yu na duwán ágtinuruán sayyan na kailangan ginawaan yu tô mga rarak yu,
asta karingasayi yu tô mga usig yu.‡
44 Asal kumagiya ákniyu, ginawayi yu tô mga usig yu, asta dasalan yu tô mga manubù
na girrayat ákniyu.
45 Atin ka ni gó tô áglumun yu, mému kó na bánnal na mga gabatà katô Ámmà yu na
Manama tun ta langit, su ánnà dád tô mga madigár manubù tô ágpaséllaan din ka álló, asal
tô mga madat pagsik. Ánnà dád tô mga ágbánnal katô mga sugù ka Manama tô igbággayan
din ka udan, asal tô mga dì ágbánnal pagsik.
46 Yakó ágpanámdám na duwán pulusán yu tingód katô dakál ginawa yu tun ta mga
ágginawa ákniyu, su agad tô mga taralimud ka buwis§ na ágbuyasán yu, ágginawa dan katô
mga manubù na ágginawa kandan.
47 Atin ka mga kataladi yu dád tô tagadán yu, ándà ilumu yu na madigár ka tandingán
katô áglumun ka ássa mga manubù, su agad tô langun manubù na dì ágbánnal ka
Manama, ágtabang dan ka mga kataladi dan.
48 Purisu kailangan tuu nángngà tô áglumun yu iring katô tuu nángngà na áglumun katô
Ámmà yu na Manama tun ta langit."

6

Tinurù tingód katô kabággé

1 "Banté kó! Yakó ágpasállág-sállág katô katabang yu ka mga unawa yu, su atin ka
ágpasállág-sállág kó, ándà gó pulusán na tanggapán yu tikud tun ta Ámmà yu na Manama
na góddô tun ta langit.
2 "Purisu atin ka mággé kó tun ta ágkayu-ayuan, yakó gulit tun ta mga manubù ébô
durungán kó ikandan, su tô gó é áglumun katô mga manubù na kéman dan ka nángngà
tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. Tô gó é áglumun dan tun ta mga simbaan ka
Judio asta tun ta dalan ébô kitanán asta durungán dan ka duma mga manubù. Paminág
yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dán igpulus dan, asal ánnà tikud tun ta Manama.
3 Atin ka mággé kó katô mga ágkayu-ayuan, yakó ágpasóddór agad tun ta rarak yu
4 ébô ándà makasóddór tingód katô kabággé yu, asta duwán pulusán yu tikud tun ta
Ámmà yu na Manama na ágkita katô áglumun yu na inallás."

---

† **5:38** 5:38 Ahaán tô Exodo 21:24; Levitico 24:20; Deuteronomio 19:21. ‡ **5:43** 5:43 Ahaán tô Levitico 19:18. § **5:46** 5:46 Mga taralimud ka buwis tô ágkaringasaan katô mga Judio su tô ágkémun dan, ágdugangan dan tô lagà ka buwis.

Tinurù tingód katô kadasal
Mat 6:5-15; Luc 11:2-4

5 "Atin ka dumasal kó tun ta Manama, yakó giring katô mga manubù na kéman dan
ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, su ágkadigárran dan na ágdasal
tun ta simbaan asta tun ta dalan ébô kitanán dan ka duma mga manubù. Paminág yu ni
kagin ku ákniyu. Duwán dán igpulus dan, asal ánnà tikud tun ta Manama.
6 Asal atin ka ágdasal kó, ahu kó tun ta kuwarto yu, sagpángngi yu tô sállat, asta dasal kó
tun ta Ámmà yu na Manama na dì ágkitanán, asta duwán pulusán yu tikud tun ta Ámmà
yu na Manama na ágkita katô áglumun yu na inallás.
7 "Atin ágdasal kó, yakó ágtawang ágkagi-kagi iring katô kadasal ka mga manubù na ándà
sóddór ka bánnal Manama, su kéman dan ka maminág tô Manama kandan ka marapung
tô ágkagin dan.
8 Yakó giring kandan, su isóddóran dán katô Ámmà yu na Manama ka ándin tô
ágkailanganán yu agad ándà kó pa pamuyù tun kandin.
9 Iring kani é kadasal yu. 'Ámmà tun datas ta langit, mólà pa ka pangadapán ka katô
langun manubù.
10 Mólà pa ka mangulu ka tun ta langun manubù. Mólà pa ka matuman tô kakalyag
nu kannun ta banuwa iring katô katuman ka kakalyag nu tun ta langit.
11 Bággéyi ké ka ágkannán dé álló-álló.
12 Pasinsiyayi ké na ikasalà áknikó, su ágpasinsiyaan dé tô langun manubù na ikasalà
áknami.
13 Yaka ágpókit áknami tun ta pagtintal, asal papadiyù ké tikud tun ki Maibuyan.'
14 "Atin ka ágpasinsiyaan yu tô duma manubù na ikasalà ákniyu, pasinsiyaan kó pagsik
katô Ámmà yu na Manama.
15 Atin ka dì yu pasinsiyaan tô duma manubù na ikasalà ákniyu, dì kó pagsik pasin-
siyaan katô Ámmà yu na Manama."

Tinurù tingód katô kapuwasa

16 "Atin ka ágpuwasa kó, yakó ágpasóddór ukit ka bónnóng yu iring katô áglumun ka mga
manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. Gimun
dan na madat tô bónnóng dan ébô kasóddóran na dì dan ágkan. Paminág yu ni kagin ku
ákniyu. Duwán dán igpulus dan, asal ánnà tikud tun ta Manama.
17 Asal atin ka ágpuwasa kó, suwat kó asta dappug kó
18 ébô ándà makasóddór na dì kó ágkan. Asal makasóddór dád tô Ámmà yu na Manama
na dì ágkitanán, asta duwán pulusán yu tikud tun ta Ámmà yu na ágkita katô áglumun yu
na inallás."

Kaduwánnan tun ta langit
Mat 6:19-21; Luc 12:33-34

19 "Yakó áglimud ka kaduwánnan dini ta banuwa, su ágdadattan ka mga ané, asta
ágkararingán, asta ágtakón.
20 Asal limud kó baling ka kaduwánnan tun ta langit, su ándà ané asta kararing na
dumadat diyan, asta ándà takón na makahu.
21 Agad ánda é limudan yu katô kaduwánnan yu, dutun pagsik tô pusung yu."

Mata tô sulù ka lawa
Mat 6:22-23; Luc 11:34-36

22 "Sulù ka lawa tô mata. Purisu atin ka mappawà tô kasállág nu, kappawaan tô tibuk
lawa nu.
23 Asal ka mangittáng tô kasállág nu, kangittángngan tô tibuk lawa nu. Purisu atin ka
mangittáng tô sulù tun ta lawa nu, tuu mangittáng tô kóddô nu!"

Manama asta kaduwánnan
Mat 6:24-34; Luc 16:13; 12:22-31

24 "Ándà palang manubù na lumumu tun ta duwa amo. Atin ka dakál tô ginawa din
tun ta sábbad, karingasaan din tô sábbad. Sábbad dád tô amo din na mému tákkássan din,
asta tô sábbad dì din nunugan. Dì mému pagdángnganán tô kapamasak katô kaduwánnan
asta katuman yu katô lumu ka Manama.
25 "Purisu kagiyan ku sikiyu, yakó ágkatanaan tingód katô kantayan yu ka ándin tô
kannán yu asta tô inámmán yu. Yakó ágkatanaan tingód katô lawa yu ka ándin tô umpakán
yu. Su tuu pa ágkailanganán tô kantayan ta ka tandingán katô ágkannán, asta tuu pa
ágkailanganán tô lawa ta ka tandingán katô gumpakán.
26 Sállág yu tô mga manuk ta kayun. Dì dan ágpamula. Dì dan ágkáttu. Dì dan ágtagù ka
ágkakan dan tun ta ágtaguanan. Asal inalayun dan ágbággayan katô Ámmà yu na Manama
ka ágkakan. Su ágdóppónan ka Manama tô langun manuk ta kayun agad iring na ándà
lagà dan, yakó ágkatanaan, su tô lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô langun manuk
ta kayun.
27 Agad katanaan kó, asal dì kasugpatan tô kantayan yu ukit katô tana yu.
28 "Yakó ágkatanaan tingód katô gumpakán yu. Panámdám yu tô mga bulak ka
kabánnássan na inalayun ágtubù. Dì áglumu, asta dì pagsik gabál.
29 Asal kagiyan ku sikiyu, agad madigár ágsállággán tô mga umpak i Harì Solomon
sayyan, asal tuu pa madigár ágsállággán tô mga bulak ka kabánnássan.
30 Délák tô kasarig yu ka Manama. Igimu din na madigár ágsállággán tô mga bulak ka
kabánnássan na dì madugé góbbón. Purisu kasóddóran yu na bággayan kó ka Manama ka
gumpakán yu.
31 "Yakó ágkatanaan tingód katô ágkannán yu, ginámmán yu, asta gumpakán yu.
32 Tô langun manubù na dì ágbánnal ka Manama, inalayun dan ágpamasakán ni langun.
Isóddóran katô Ámmà yu na Manama tô mga ágkailanganán yu.
33 Asal una yu pamasaki tô pagpangulu ka Manama asta tuman yu tô kakalyag din,
asta bággayan kó pagsik ikandin katô mga ágkailanganán yu.
34 "Purisu yakó ágkatanaan ka ándin tô dumunggù ákniyu simag. Pabayà yu tô kahira-
pan yu simag, su nángngà tô kahirapan yu ni álló ni."

7

Tinurù tingód ka karuud
Mat 7:1-6; Luc 6:37-38,41-42

1 "Yakó ágruud katô duma mga manubù ébô dì kó ruudan ka Manama,
2 su ruudan kó ka Manama na magunawa ka karuud yu katô duma mga manubù.
Bággayan kó ka Manama na magunawa katô kabággé yu tun ta mga manubù.
3 Sékót yu ágkitanán tô pássák tun ta mata katô kataladi yu, asal ándà yu kasóddóri na
duwán pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata.
4 Atin ka dì yu kitanán tô pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata, dì kó
makatabang mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu.
5 Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Kangé yu pa tô
pássák na iring na batang tikud tun ta ákniyu mata, ébô matayyó dán tô kasállág yu na
mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu.
6 "Yakó ágbággé katô tingód ka Manama tun ta mga asu agó kagatán kó. Yakó ágbággé
katô perlas na dakál é lagà tun ta mga babuy agó gittan-gittan dan dád."*

* **7:6** 7:6 Tô sábbad kóbadan, yakó ágtinurù katô kagi ka Manama tun ta mga manubù na dì malyag maminág.

Tinurù tingód ka kadasal
Mat 7:7-12; Luc 11:9-13

7 "Pamuyù kó inalayun tun ta Manama, asta bággayan kó ikandin. Pamasak kó
inalayun tun kandin, asta kitanán yu. Tákták kó inalayun tun ta sállat, asta pókéan kó
ikandin.
8 Makatanggap tô langun manubù na ágpamuyù. Makakita tô langun manubù na
ágpamasak. Pókéan tô langun manubù na ágtákták.
9 Sikiyu na mga ámmà, atin ka mamuyù tô batà yu ka pan, ánnà batu tô bággén yu
kandin.
10 Atin ka mamuyù tô batà yu ka sáddà, ánnà áppuy tô bággén yu kandin.
11 Na, sikiyu, agad duwán madat mga áglumun yu, asal inalayun madigár tô mga
ágbággén yu tun ta mga gabatà yu. Na, tô Ámmà yu na Manama tun ta langit tuu pa mággé
ka madigár tun ta langun manubù na ágpamuyù kandin!
12 "Agad ándin tô kakalyag yu na lumun katô duma mga manubù ákniyu, tô gó é
kailangan lumun yu tun ta duma mga manubù. Atin ka malumu yu ni, tô gó tô
katumanan katô langun sugù asta mga kagi katô mga propeta ka Manama na igsulat
sayyan."

Duwa sállat
Mat 7:13-14; Luc 13:24

13 "Ahu kó tun ta sállat na maliggát, su maluwag tô sállat, asta maluwag tô dalan na
pasadun tun ta ágsupakanan, asta marapung tô mga manubù na gukit.
14 Asal maliggát tô sállat, asta maliggát tô dalan na pasadun tun ta kantayan na ándà
ágtamanán, asta tagsábbadé dád tô mga manubù na gukit."

Ágkilalan tô kayu ukit ka buuy din
Mat 7:15-20; Luc 6:43-44

15 "Banté kó ébô dì kó mapid katô mga manubù na mà kagi propeta. Tun ta luwà iring
dan na karnero, asal tun dalám iring dan na magani lobo na ágdadat ka mga karnero.
16 Atin ka ágkitanán yu tô áglumun ka mga propeta, ágkasóddóran yu ka mà kagi dan
propeta. Ándà palang buuy ka paras na uduán tikud tun ta sigbát mayyà. Ándà buuy ka
igera na uduán tikud tun ta sigbát talayid.
17 Tô áglumun ka mga manubù iring na buuy ka kayu. Tô madigár kayu ágbuuy ka
madigár. Tô madat kayu ágbuuy ka madat.
18 Tô madigár kayu dì ágbuuy ka madat. Tô madat kayu dì pagsik ágbuuy ka madigár.
19 Tô langun ka kayu na ándà madigár buuy, tô gó é ágpilén asta ágggóbbón.
20 Purisu atin ka ágkitanán yu tô áglumun katô mga propeta, ágkasóddóran yu ka bánnal
dan na mga propeta ka Manama."

Bánnal mga sakup ka Manama
Mat 7:21-23; Luc 13:25-27

21 "Ánnà langun manubù na ágkagi na sakán tô Áglangngagán dan tô sakupán tun ta
pagpangulu ka Manama, su sakupán dád tô mga manubù na ágtuman ka kakalyag katô
Ámmà ku na Manama tun ta langit.
22 Tun ta álló ruudan ku, marapung tô mga manubù na kumagi kanak, 'Áglangngagán,
pasakup ké, su igulit ké katô kagi ka Manama ukit katô ngadan nu, asta igpaluwà dé
tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù ukit katô ngadan nu, asta duwán mga
kasaláббuan na iglumu dé ukit katô ngadan nu.'
23 Asal kumagiya kandan, na mà ku, 'Ándà a kilala ákniyu. Iwà kó na áglumu ka
madat.' "

Ágtuman asta dì ágtuman
Mat 7:24-27; Luc 6:47-49

24 "Tô manubù na ágpaminág asta ágtuman kani mga ágkagin ku, iring sikandin katô
mapandé manubù na igimu ka balé, asta igpatindág din tun ta bówwó ka batu.
25 Tô igudan, igbahà tô wayig asta idungguan tô balé din. Igdunggù tô mabákkár
karamag, asal ándà kapilé tô balé din, su igpatindág tun ta bówwó ka batu.
26 "Na, tô manubù na ágpaminág kani mga ágtinuruán ku asal dì ágtuman, iring sikandin
katô ágkatuluan manubù na igimu ka balé din tun ta bówwó ka baklayan.
27 Tô igudan, igbahà tô wayig. Igdunggù tô mabákkár karamag. Ipilé tô balé din asta
idattan langun."

Matulus tinurù i Jesus

28 Pángnga igtinurù si Jesus, isalábbuan tô langun manubù na igpaminág katô igtinurù
din,
29 su duwán katulusan katô katinurù i Jesus ánnà iring katô katinurù ka mga taratin-
urù ka sugù.

8

Inólian tô tétékán
Mat 8:1-4; Mar 1:40-45; Luc 5:12-16

1 Na, tô igtupang dán si Jesus tikud tun ta pabungan, marapung tô mga manubù na
igtákkás kandin.
2 Duwán sábbad tétékán* na igpadani tun ki Jesus. Iglingkóód sikandin asta igkagi, na
mà din, "Ághangngagán, atin ka kakalyag nu, isóddóran ku na makólì ka kani bógók ku."
3 Igdappánnan† i Jesus sikandin ka bállad, asta igkagi si Jesus, na mà din, "Malyagga.
Kólian kad."
Tigkô dád inólian sikandin.
4 Igkagi si Jesus, na mà din, "Dì mému ka ulitan nu tô agad sadan manubui. Asal
sadun ka tun ta pangulu ka templo, asta pakita nu yan lawa nu. Bággé nu tô manuk
na góbbón tun ta saruwan ka Manama, su tô gó tô igsugù i Moises ébô makasóddór tô
langun manubù na inólian kad."‡

Igsarig tô kapitan ki Jesus
Mat 8:5-13; Luc 7:1-10

5 Na, tô igdunggù si Jesus tun ta Capernaum, duwán sábbad kapitan ka mga sundalo ka
gobyerno ka Roma na igsumar kandin, asta igpamuyù sikandin ka tabang, na mà din,
6 "Sir, ágkabógókan tô sábbad állang ku tun ta balé ku. Dì dán ágriyu é lawa din, asta masig
dán maté."
7 Igkagi si Jesus, na mà din, "Madunna, asta dappánnan ku sikandin ka bállad ébô
kólian."
8 Asal igkagi tô kapitan, na mà din, "Ághangngagán, atin ka mahu ka tun ta balé ku,
kayyaanna su tuu mabbabà é kamanubuan ku ka tandingán áknikó. Asal nángngà ka
kumagi ka dád na kólian tô állang ku, su kólian sikandin.
9 Sakuppa katô manubù na ágsugù kanak, asta duwán mga sundalo na ágsuguán ku.
Atin ka duwán sundalo na suguán ku, numunug sikandin kanak. Atin ka duwán sundalo
na pakangén ku, numunug sikandin kanak. Atin ka duwán palumun ku katô állang ku,
lumumu sikandin."
10 Tô igdinág si Jesus katô kagi din, isalábbuan sikandin. Igkagi si Jesus tun ta mga
manubù na igtákkás kandin, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad tun ta mga

* **8:2** 8:2 Tétékán, ó sanlahon. † **8:3** 8:3 Igdappánnan, ó gihikap, ó gitapin-an. ‡ **8:4** 8:4 Ahaán tô Levitico 14:1-9.

rubbad i Israel, ándà palang manubù na ikitaan ku na igsarig kanak iring katô kasarig kani ánnà Judio.
11 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tun ta álló ka pagpangulu ka Manama, marapung tô mga ánnà Judio manubù na dumunggù tikud tun ta langun banuwa, asta pasakupán dan tun ta dakál kalimudan tun ta pagpangulu ka Manama duma katô mga kamónaan yu na si Abraham, si Isaac, asta si Jacob.
12 Na, duwán mga Judio na giman ka sakupán dan, asal papiddán dan baling tun ta luwà tun ta kangittángngan ébô supakan. Dutun tuu dan sumággó asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan."
13 Igkagi si Jesus katô kapitan, na mà din, "Ulì kad, su ituman dán tô igpamuyù nu ukit katô kasarig nu kanak."
Tô oras tô, tigkô dád inólian tô állang katô kapitan.

Inólian tô marapung manubù
Mat 8:14-17; Mar 1:29-34; Luc 4:38-41

14 Na, igsadun si Jesus tun ta balé i Pedro, asta igkita din tô bayi na ugang i Pedro na igdággà su ágkalinturan.
15 Igdappánnan i Jesus sikandin ka bállad, asta tigkô dád inólian. Igánnó sikandin asta igbuwat ka ágkannán ki Jesus.
16 Tô ágsalláp dán tô álló, igpid katô mga manubù tun ki Jesus tô marapung na gahuwan ka madat espiritu, asta igpaluwà din tô mga madat espiritu ukit ka kagi din. Igdappánnan din ka bállad tô langun manubù na duwán ássa-ássa bógók, asta inólian dan.
17 Ukit katô iglumu i Jesus kandan, ituman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias, na mà din,
"Sikandin tô mangé katô langun kalómétan ta,
asta makólì katô langun bógók ta."§

Tô mákkás ki Jesus
Mat 8:18-22; Luc 9:57-62

18 Na, tô igkita si Jesus katô marapung manubù na iglibut kandin, igkagi sikandin katô mga disipulu din na tumalipag dan tun dipag ka ranó.
19 Na, duwán taratinurù ka sugù na igpadani tun ki Jesus. Igkagi sikandin, na mà din, "Sir, mákkássa áknikó agad mánda ka madun."
20 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Tô mga mannanap ka kabánnássan, duwán pa góddóan dan, asta tô mga manuk ta kayun, duwán pa gapunanan dan. Asal sakán na Igpamanubù, ándà palang góddóan ku na ágkadággaan."
21 Duwán ássa disipulu na igkagi, na mà din, "Áglangngagán, mákkássa áknikó, asal pólì a pa ébô lábbángngán ku tô ámmà ku."
22 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Tákkás kad kanak, su tô mga manubù na ándà kantayan, tô gó é lumábbáng katô mga kadumaan dan na inaté."*

Igpasódô i Jesus tô mabákkár karamag asta balud
Mat 8:23-27; Mar 4:35-41; Luc 8:22-25

23 Na, tô igsaké si Jesus tun ta barangé, igsaké pagsik tô mga disipulu din.
24 Ándà kadugé, igdunggù tô mabákkár karamag. Tô barangé idalámman ka dakál wayig. Asal igtudug si Jesus.
25 Purisu igpadani tô mga disipulu ki Jesus, asta igánnó dan sikandin, na mà dan, "Áglangngagán, malánnád kid."
26 Igkagi si Jesus, na mà din, "Manan ka ágkamáddangan kó? Délák é kasarig yu kanak!"

§ **8:17** 8:17 Isaias 53:4. * **8:22** 8:22 Tô kóbadan, tô mga manubù na mánnal ki Jesus, dì mému ka mabaring dan su tuu pa ágkailanganán tô katuman dan ka kakalyag katô Manama.

Na, igánnó si Jesus, asta igpasódô din tô karamag asta tô mga balud, asta tigkô dád
igtónnók tô mga balud katô ranó.
27 Isalábbuan dan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, "Matulus gó kannê sikandin,
su agad tô karamag asta tô mga balud ágbánnal kandin."

Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu
Mat 8:28-34; 5:1-20; Luc 8:26-39

28 Na, igdunggù dan tun dipag ka ranó madani tun ta Gadara. Duwán duwa
manubù na igahuwan ka madat espiritu, asta igsumar dan ki Jesus tikud tun ta mga
ágláb bángnganan. Tuu dan magani. Purisu ándà manubù na pakókit dutun.
29 Igullaó dan, na mà dan, "Batà ka Manama, yaka ágsamuk áknami, su ándà pa dunggù
tô álló ka supak nu áknami."
30 Na, marapung tô mga babuy na ágsukat tun tóna na dì madiyù.
31 Igpédu-édu tô madat mga espiritu, na mà dan, "Atin ka péwaán ké ikuna, pahu ké tun
ta mga babuy."
32 Igkagi si Jesus, na mà din, "Tun kód."
Purisu igluwà tô madat mga espiritu tikud tun ta duwa manubù, asta igahu dan tun
ta mga babuy. Igpalaguy tô langun babuy pasadun tun ta karaban tun ta ligad ka ranó,
igtuppas dan, asta ilánnád tô langun.
33 Igpalaguy tô mga taradóppón ka babuy, asta igsadun dan tun ta lunsud. Igulit dan tô
langun na igkita dan asta tô ilumu tun ta duwa manubù na igahuwan katô madat mga
espiritu.
34 Purisu igsadun tô langun taga Gadara tun ki Jesus. Tô igkita dan dán kandin, igpédu-
édu dan na miwà si Jesus tikud tun ta banuwa dan.

9

Inólian tô manubù na dì ágriyu é lawa
Mat 9:1-8; Mar 2:1-12; Luc 5:17-26

1 Na, igsaké si Jesus katô barangé, asta igulì tun ta lunsud na igtikudan din.
2 Ándà kadugé, igdunggù tô mga manubù na igié ka kadumaan dan na dì ágriyu é lawa.
Tô igkita si Jesus katô kasarig dan kandin, igkagi sikandin tun ta manubù na dì ágriyu é
lawa, na mà din, "Rarak, pasarig nu tô pusung nu, su igpasinsiyaan dán tô mga salà nu."
3 Na, duwán mga taratinurù ka sugù na igpanámdám, "Ánnà nángngà tô igkagi kani
manubù ni su igpagunawa sikandin katô Manama."
4 Asal isóddóran i Jesus tô panámdám dan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Yakó
ágpanámdám ka madat.
5 Atin ka matággas tô katuman ka kagi, na, 'Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu,' matággas
pagsik tô katuman ka kagi, na, 'Tindág ka asta panó ka.'*
6 Na, sakán tô Igpamanubù, asta pakitanán kud ákniyu na makémuwa makapasinsiya
katô masalà-salà† mga manubù nit banuwa."
Purisu igkagi si Jesus tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na mà din, "Tindág ka. Pid
nu yan ágdággaan nu, asta ulì kad."
7 Purisu igtindág sikandin asta igulì.
8 Tô igkita tô langun manubù, imáddangan dan, asta igdurung dan tô Manama tingód
katô katulusan na igbággé din tun ta mga manubù.

* **9:5** 9:5 Tô manubù dì makému makólì ka mga ágkabógókan asta dì makapasinsiya ka salà ka mga manubù, asal tô Manama dád tô makólì asta makapasinsiya. Ikólì si Jesus kani manubù ébô kasóddóran dan na sikandin tô makapasinsiya ka salà ka mga manubù. † **9:6** 9:6 Ágtawarán dan na "masalà-salà mga manubù" su ándà dan tuman katô mga sugù ka Manama na ágtumanán katô mga Judio.

Igtawar i Jesus si Mateo
Mat 9:9-13; Mar 2:13-17; Luc 5:27-32

9 Na, tô igpanó si Jesus tikud dutun, igkita din tô sábbad taralimud ka buwis na ágngadanan ki Mateo na igunsad tun ta opisina din. Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, "Tákkás ka kanak."
Purisu igtindág si Mateo, asta igtákkás ki Jesus.‡
10 Na, róggun igkan si Jesus tun ta balé i Mateo, igdunggù tô marapung mga taralimud ka buwis asta tô duma mga masalà-salà. Igunsad dan duma ki Jesus asta tô mga disipulu din.
11 Tô igkita tô mga Pariseo ka sadan tô mga igduma ki Jesus, igkagi dan tun ta mga disipulu din, na mà dan, "Manan ka igkan tô taratinurù yu duma katô mga taralimud ka buwis asta duma mga manubù na masalà-salà?"
12 Tô igdinág si Jesus katô igkagi dan, igkagi sikandin, na mà din, "Tô manubù na ándà bógók, dì sikandin kailangan bawian ka doktor. Asal tô manubù na ágkabógókan, tô dád gó tô kailangan bawian ka doktor.
13 Kailangan panámdámmán yu ka ándin tô kóbadan kani kagi ka Manama,
" 'Ánnà kabággé yu tô kakalyag ku, asal kakalyag ku na pédu-éduwé kó.'§
Igsadunna dini ánnà ébô pamasakán ku tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama, asal pamasakán ku tô mga masalà-salà."

Tinurù tingód ka kapuwasa
Mat 9:14-15; Mar 2:18-20; Luc 5:33-35

14 Na, igsadun tô mga disipulu i Juan na Tarabunyag tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Inalayun ké ágpuwasa iring katô áglumun katô mga Pariseo. Manan ka dì ágpuwasa tô áknikó mga disipulu?"
15 Igtaba si Jesus, na mà din, "Atin ka duwán kalimudan ka kasal, tô mga kadumaan katô mama na ágkasalán, dì dan ágkaranu róggun ka dutun pa tô mama na ágkasalán. Asal duwán álló na dumunggù na kangén tikud tun kandan tô mama na ágkasalán, asta tô gó é álló na muwasa dan."*

Tingód katô mantu ágtinuruán i Jesus
Mat 9:16-17; Mar 2:21-22; Luc 5:36-39

16 "Dì mému ka mantu óggét na ándà pa labayi tô pagtapóng katô tapé umpak, su kumáskás tô pagtapóng, asta dumakál pa tô bissé katô umpak.
17 Atin ka dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na igimu tikud tun ta kindal ka kambing, dì mému dalámman tô tapé dán iglanit, su atin ka murà tô bino, máttu tô ágtaguanan na tapé dán iglanit, kólaan tô bino, asta kadattan tô ágtaguanan. Asal kailangan dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na mantu iglanit ébô dì kadattan."†

Inólian tô duwa gabayi
Mat 9:18-26; Mar 5:21-43; Luc 8:40-56

18 Na, róggun igtinurù si Jesus, duwán sábbad pangulu ka simbaan ka Judio na igdunggù. Iglingkóód sikandin tun ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, "Mantu pa minaté tô batà ku bayi. Sékót ka, asta dappánni nu ka bállad sikandin ébô manté puman."
19 Purisu igtindág si Jesus, asta igtákkás sikandin asta tô mga disipulu din.
20 Na, duwán sábbad bayi na gagasan ka dipanug dalám ka sapulù duwa (12) dán ámmé. Igpadani sikandin tun ta bókkóg i Jesus, asta igawidan din dád tô ugpu katô umpak i Jesus,

---

‡ **9:9** 9:9 Igtákkás ki Jesus, ó inému sikandin na disipulu i Jesus. § **9:13** 9:13 Oseas 6:6. * **9:15** 9:15 Muwasa dan su maranu dan. † **9:17** 9:16-17 Tô tapé óggét asta tô tapé ágtaguanan ka bino igpanunggiringan tingód ka taganà ágtinuruán katô mga taratinurù ka sugù i Moises. Tô mantu óggét asta tô mantu bino igpanunggiringan tingód ka mantu ágtinuruán i Jesus.

21 su taganà igpanámdám sikandin na kólian sikandin ka awidan din dád tô umpak i
Jesus.
22 Igsérê si Jesus, asta igkita din tô bayi. Igkagiyan i Jesus tô bayi, na mà din, “Pasarig
nu tô pusung nu. Inólian kad ukit ka kasarig nu kanak.”
Tigkô dád, inólian sikandin.
23 Na, tô igdunggù si Jesus tun ta balé katô ágpangulun, igkita din tô mga manubù na
gidup ka plawta tingód katô ranu dan, asta marapung tô ilimud mga manubù na ágsággó.
24 Igkagi si Jesus, na mà din, “Luwà kó, su ándà kamaté tô batà. Igtudug dád sikandin.”
Na, igngisiyan dan si Jesus.
25 Asal igpaluwà i Jesus tô ilimud mga manubù asta igahu sikandin tun ta kuwarto.
Igawidan din tô bállad katô batà, asta igánnó tô batà.
26 Ibantug tô kanté i Jesus katô batà tun ta kaluwagan katô probinsya.

Inólian tô duwa bólóg

27 Na, tô igpanó si Jesus, duwán duwa bólóg manubù na igtalundug kandin. Igullaó
sikandan, na mà dan, “Rubbad i David,‡ kéduwi ké.”
28 Tô igdunggù si Jesus tun ta balé, igpadani tô duwa bólóg tun kandin. Igkagi si Jesus,
na mà din, “Ágbánnal kó na makémuwa makólì ákniyu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó, Ághlangngagán. Ágbánnal ké.”
29 Na, igdappánnan i Jesus ka bállad din tô mata dan, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Kólian kó tingód katô kapamaké yu kanak.”
30 Tigkô dan dád ikakita. Maggát igsapad si Jesus kandan, na mà din, “Kailangan ándà
palang manubù na ulitan yu.”
31 Asal igpanó dan asta igulit dan tun ta duma mga manubù. Purisu ibantug si Jesus
tun ta kaluwagan katô probinsya.

Inólian tô ómmó

32 Na, róggun igpanó tô duwa bólóg manubù na inólian, duwán sábbad ómmó manubù
na igpid tun ki Jesus. Inómmó sikandin su igahuwan ka madat espiritu.
33 Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu, asta ikakagi dán tô manubù. Isalábbuan tô ilimud
mga manubù, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà palang igkita ta na iring kani dini
áknita na mga rubbad i Israel.”
34 Asal igkagi tô mga Pariseo, na mà dan, “Ágpaluwà sikandin ka madat mga espiritu
ukit katô pangulu ka mga madat espiritu.”

Inéduwan si Jesus katô mga manubù

35 Na, igsadun si Jesus tun ta langun lunsud. Igtinurù sikandin tun ta mga simbaan
ka Judio. Igulit-ulit din tô Madigár Gulitán tingód katô pagpangulu ka Manama.
Igdappánnan din ka bállad tô langun manubù na ágkabógókan asta duwán kalómétan ébô
kólian.
36 Tô igkita si Jesus katô marapung manubù na ilimud tun kandin, inéduwan sikandin
kandan, su tuu dan ágkaranu asta makédu-édu. Iring dan katô itadin na mga karnero na
ándà taradóppón.
37 Purisu igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Dakál tô ágkáttun, asal
tagsábbadé dád tô tarakáttu.
38 Purisu dasal kó tun ta Ághlangngagán na tigatun ka kinamát ébô papid sikandin ka
duma mga tarakáttu.”

‡ **9:27** 9:27 Tô Mesiyas na gangatan ka mga Judio tô rubbad ka harì dan sayyan na si David. Purisu ágtawarán tô Mesiyas na Rubbad i David.

10

Tô sapulù duwa apostoles
Mat 10:1-4; Mar 3:13-19; Luc 6:12-16

1 Na, igsalin i Jesus tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta igbággé din kandan tô
katulusan ébô makapaluwà dan katô madat mga espiritu na igahu tun ta manubù, asta
ébô makólì dan katô langun manubù na ágkabógókan asta duwán kalómétan.
2 Ni gó tô mga ngadan katô sapulù duwa (12) apostoles, si Simon na ágngadanan i Jesus
ki Pedro, tô kataladi i Pedro na si Andres, tô duwa gabatà i Sebedeo na si Santiago asta
si Juan,
3 si Felipe, si Bartolome, si Tomas, si Mateo na taralimud ka buwis, si Santiago na batà
i Alfeo, si Tadeo,
4 si Simon na magani, asta si Judas Iscariote na igpammát ki Jesus.

Igpapanó i Jesus tô sapulù duwa apostoles
Mat 10:5-15; Mar 6:7-13; Luc 9:1-6

5 Ni gó tô sapulù duwa (12) apostoles na igpapanó i Jesus, su igkagi sikandin kandan,
na mà din, "Yakó ágsadun tun ta mga lunsud ka mga manubù na ánnà Judio, asta yakó
ágsadun tun ta mga lunsud tun ta probinsya ka Samaria.
6 Asal sadun kó dád tun ta mga rubbad i Israel na iring na mga karnero na itadin.
7 Agad ánda tô sadunan yu, ulit-ulit kó na masig dán mangulu tô Manama.
8 Dappánni yu ka bállad tô mga ágkabógókan ébô kólian. Anté yu tô mga inaté. Dappánni
yu ka bállad tô mga tétékán ébô kólian. Paluwà yu tô madat mga espiritu na igahu tun
ta mga manubù. Ándà yu bayadi tô katulusan na igbággé ku ákniyu. Purisu yakó yu
ágpabayadi tô mga manubù na tabangan yu.
9 Yakó ágpid ka salapì.
10 Yakó ágpid ka kabir, umpak na gilisan, sandalyas ó tukád, su tô manubù na ágluмu
kailangan bággayan katô ágkailanganán din.
11 Atin ka ágdunggù kó tun ta lunsud ó duma banuwa, insà kó ka sadan tô madigár
manubù na óddóan yu. Óddô kó tun ta balé din sippang tun ta álló ka kapanó yu tun ta
duma mga lunsud.
12 Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, una yu kagiyi tun ta mga tigbalé, na mà yu, 'Mólà
pa ka duwán kasunayan yu.'
13 Atin ka tanggapán kó katô mga tigbalé, bággayan dan ka Manama ka kasunayan.
Asal atin ka dì kó tanggapán katô mga tigbalé, pamuyù yu tun ta Manama na angén din
tô kasunayan na bággén yu pád tun kandan.
14 Atin ka dì kó tanggapán katô mga manubù, asta dì dan paminánggán tô ágtinuruán yu,
ka panó kó tikud tun ta balé dan asta lunsud dan, padpad yu tô barukbuk tikud tun ta
paa yu ébô kasóddóran dan na duwán sókó ka Manama kandan.
15 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tun ta álló na rumuud tô Manama, agad supakan
din tô mga taga Sodoma asta tô mga taga Gomora tingód ka mga salà dan, asal tuu pa
madat tô supak din katô mga manubù tun ta lunsud na dì tumanggap ákniyu."

Mga kérrayat na dumunggù
Mat 10:16-25; Mar 13:9-13; Luc 21:12-17

16 "Na, tun ta pasadunan ku ákniyu, banté kó katô madat mga manubù, su iring kó na
mga karnero na ágbanganan katô mannanap ka kabánnássan na ágngadanan lobo. Purisu
kailangan tuu kó mapandé, asta kailangan ándà palang madat lumun yu.
17 Banté kó katô madat mga manubù na mid ákniyu tun ta mga huwes, asta palagpássán
kó ikandan tun ta mga simbaan ka Judio.

18 Tingód katô kapasakup yu kanak, piddán kó tun ta tubang katô mga gobernador
asta mga harì ébô mulit kó tingód kanak tun kandan asta tun ta langun manubù na ánnà
Judio.
19 Atin ka piddán kó tun ta mga manubù na rumuud ákniyu, yakó ágkatanaan tingód
katô taba asta kagin yu kandan, su tô álló tô, bággayan kó katô Ugis Espiritu ka kakatigan
ébô makataba kó kandan.
20 Ánnà tikud tun ákniyu tô kagin yu, su tô Ugis Espiritu na papiddán ka Manama na
Ámmà yu tô kumagi ukit ákniyu.
21 "Duwán mga manubù na pammát katô mga kataladi dan ébô matayan. Duwán mga
ámmà na pamaté katô mga gabatà dan. Duwán mga gabatà na musig katô ámmà asta
innà dan, asta pamatayan dan.
22 Karingasaan kó katô karapungan ka mga manubù tingód katô kapasakup yu kanak.
Asal matábbus tô manubù na makatiis katô langun kahirapan.
23 Atin ka girrayatan kó tun ta sábbad lunsud, palaguy kó asta sadun kó tun ta ássa
lunsud. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa mapángnga tô katinurù yu tun ta langun
lunsud tun ta Israel, dumunggù a na Igpamanubù.
24 "Ándà estudyante na mallayat pa katô kandin taratinurù. Ándà pagsik állang na
mallayat pa katô kandin amo.
25 Purisu nángngà ka makéring tô estudyante katô kandin taratinurù, asta nángngà ka
makéring tô állang katô amo din. Atin ka igngadanan katô mga manubù tô Ágglangngagán
yu ki Belsebul,* tuu pa madat tô ngadanán dan ákniyu."

Nángngà kamáddangan
Mat 10:26-31; Luc 12:2-7

26 "Purisu yakó ágkamáddangan katô mga manubù, su ándà palang gállássán áknganni
na dì pakitanán tun ta tapuri álló, asta ándà ágbulunán áknganni na dì pasóddórán tun ta
tapuri álló.
27 Agad ándin tô igkagi ku ákniyu ka dukilám, tô gó é kailangan pasóddórán yu ka álló.
Agad ándin tô igtinurù ku ákniyu na sikiyu dád, tô gó é kailangan ulit-ulitán yu tun ta
duma mga manubù.
28 Yakó ágkamáddangan katô mga manubù na makamaté katô lawa yu, su dì dan
kamatayan tô gimukud yu. Asal kamáddangi yu baling tô Manama, su sikandin tô mému
ágpasadun katô gimukud asta lawa ka manubù tun ta ágsupakanan.
29 "Agad délák é lagà katô duwa manuk ta kayun na ágbállin yu, asal ándà palang
manuk ta kayun na madabù tun ta tanà ka ánnà kakalyag katô Ámmà yu na Manama.
30 Agad tô silag katô ulu yu inéyap dán ka Manama.
31 Purisu yakó ágkamáddangan, su tô lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô marapung
mga manuk ta kayun."

Tô kumagi na igpasakup asta tô mulun
Mat 10:32-33; Luc 12:8-9

32 "Tô manubù na kumagi tun ta duma mga manubù na igpasakup sikandin kanak,
kumagiya pagsik tun ta saruwan katô Ámmà ku tun datas ta langit na sikandin tô sakup
ku.
33 Asal tô manubù na mulun kanak tun ta duma mga manubù, bulunán ku pagsik
sikandin tun ta saruwan katô Ámmà ku."

Ágpósigé tô mga manubù tingód ki Cristo
Mat 10:34-39; Luc 12:51-53; 14:26-27

* **10:25** 10:25 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

34 "Yakó ágpanámdám na igsadunna dini ta banuwa ébô duwán kasunayan ka manubù,
asal ágpósigé tô mga manubù tingód kanak.
35 Tingód ka kasadun ku dini, pósigé tô mga gabatà gamama katô mga ámmà dan,
pósigé tô mga gabatà gabayi katô mga innà dan, asta pósigé tô mga ikóddô katô mga
ugang dan.
36 Tô mga usig ka manubù tikudù tun ta kandin pamilya.†
37 "Atin ka dakál tô ginawa ka manubù kanak asal tuu pa dakál tô ginawa din tun ta
ámmà asta innà din, dì mému pasakup kanak. Atin ka dakál tô ginawa katô manubù
kanak asal tuu pa dakál tô ginawa din tun ta mga gabatà din, dì mému pasakup kanak.
38 Tô manubù na máddang matayan‡ tingód katô kapasakup din kanak, dì ku sakupán.
39 Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin ka kantayan na ándà
ágtamanán. Asal tô manubù na mákkás kanak agad matayan, matanggap din tô kantayan
na ándà ágtamanán."

Pulusán na bággén ka Manama
Mat 10:40-42; Mar 9:41

40 "Tô manubù na ágtanggap ákniyu, ukit kani ágtanggapánna ikandin. Tô manubù na
ágtanggap kanak, ágtanggapán din tô Ámmà ku na igpapid kanak.
41 Tô manubù na ágtanggap ka propeta ka Manama tingód katô kólit din ka kagi ka
Manama, duwán pulusán na bággén ka Manama kandin na magunawa katô pulusán
na bággén din tun ta propeta. Tô manubù na ágtanggap ka unawa din na ágbánnal katô
mga sugù ka Manama, duwán pulusán na bággén ka Manama kandin na magunawa katô
pulusán na bággén din tun ta manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama.
42 Paminág yu ni kagi ku ákniyu. Atin ka ágkatákkangan tô ágpabbabà manubù na
ágpasakup kanak, asta duwán manubù na mággé ka wayig kandin tingód katô kapasakup
din kanak, duwán pulusán na bággén ka Manama kandin."

11

Si Jesus asta si Juan na Tarabunyag
Mat 11:1-6; Luc 7:18-23

1 Tô igtinurù dán si Jesus katô sapulù duwa (12) disipulu din, igsadun sikandin tun ta
mga lunsud na madani ébô mulit-ulit katô mga manubù.
2 Na, róggun igpriso si Juan na Tarabunyag, igulitan sikandin tingód katô iglumu katô
Mesiyas. Purisu igpasadun i Juan tô mga disipulu din tun ki Jesus ébô minsà, na mà dan,
3 "Sikuna tô bánnal igpapid ka Manama, ó duwán pa ássa na gangatan dé?"
4 Igtaba si Jesus tun ta mga disipulu i Juan, na mà din, "Ulì kód, asta uliti yu si Juan
tingód katô langun na igdinág yu asta igkita yu kanak.
5 Duwán mga bólóg na ikakita dán. Duwán mga kapig na ikapanó dán. Duwán mga
tétékán na inólian dán. Duwán mga bingál na ikadinág dán. Duwán mga inaté manubù
na inanté dán. Duwán mga ágkayu-ayuan na igulit-ulitan dán katô Madigár Gulitán.
6 Uliti yu sikandin na kadayawan tô mga manubù na dì ágduwa-duwa tingód kanak."

Igkagi si Jesus tingód ki Juan na Tarabunyag
Mat 11:7-19; Luc 7:24-35

7 Róggun igpanó tô mga manubù na igulì tun ki Juan, igkagi si Jesus tun ta ilimud mga
manubù tingód ki Juan, na mà din, "Na, tô igsadun kó tun ta disyerto, ándà yu pamasaki
tô manubù na iring ka banban na ágkálláng-kállángngán ka karamag.
8 Ándà yu pamasaki tô manubù na gumpak ka dakál é lagà, su tô gó é góddô tun ta
palasyo ka harì.

† **10:36** 10:35-36 Ahaán tô Miqueas 7:6. ‡ **10:38** 10:38 Máddang matayan, ó dì tumiang ka krus.

9 Asal ni gó tô ágpamasakán yu. Igsadun kó tun ta disyerto ébô kitanán yu tô propeta
ka Manama. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa mallayat tô kamanubuan i Juan ka
tandingán katô langun propeta ka Manama.
10 Igtuman din ni tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama,
"Na, duwán manubù na papiddán ku muna áknikó ébô pataganaán tô langun manubù
katô kadunggù nu."*
11 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô kamanubuan i Juan
na Tarabunyag tuu pa mallayat ka tandingán katô langun manubù. Asal tô manubù na
tuu mabbabà é kamanubuan tun ta pagpangulu ka Manama, tô gó é tuu pa mallayat ka
tandingán ki Juan.
12-13 Tô ándà pa tinurù si Juan na Tarabunyag, inalayun gulit tô mga propeta ka
Manama asta igsulat si Moises na duwán álló na tumigkané tô Manama mangulu.
Agad tikud tun ta katigkanayan katô katinurù i Juan sippang áknganni, duwán kakalyag
katô mga manubù na pasakup tun ta pagpangulu ka Manama, asta marapung tô mga
manubù na mirit pád magó katô pagpangulu ka Manama.
14 Atin ka mánnal kó kanak, kasóddóran yu na si Juan tô igtuman katô igtandô dan na
duwán dumunggù na iring katô propeta ka Manama sayyan na si Elias.
15 Purisu kailangan maminág kó kanak ébô makagpát kó.
16 "Na, ulitán ku ákniyu tô tingód ka ágkéringan katô mga manubù áknganni. Iring
sikandan na mga gabatà na gunsad tun ta plasa na ágkalingánnan asta ágpatawaré dan,
na mà dan,
17 'Igidup ké ka lantuy ébô sumayó kó, asal ándà kó sayó. Igkanta ké tingód katô
kamatayan, asal ándà kó sággó.'
18 Iring kandan tô mga manubù áknganni, su si Juan na Tarabunyag inalayun ágpuwasa,
asta dì gó ginám. Purisu ágkagi dan na igahuwan sikandin ka madat espiritu.
19 Asal sakán na Igpamanubù, ágkanna asta ginámma. Purisu ágkagi sikandan na
áglólóbanna, sunnudda ginám, asta ágrarakán ku tô mga taralimud ka buwis asta tô
duma mga manubù na masalà-salà! Asal ukit katô áglumun ka Manama, ágkasóddóran
na nángngà tô kapandayan din."

Tô mga manubù na ándà rákkád
Mat 11:20-24; Luc 10:13-15

20 Na, igsawé i Jesus tô langun manubù na góddô tun ta mga lunsud na igimuwan din
katô marapung mga kasalábbuan, su ándà dan rákkád ka mga salà dan.
21 Igkagi sikandin, na mà din, "Makédu-édu kó na mga taga Corasin, asta makédu-édu
kó na mga taga Betsaida, su ándà kó rákkád! Atin ka igimu tô mga kasalábbuan tun ta
mga taga Tiro asta mga taga Sidon sayyan iring katô mga kasalábbuan na igimu ku dini
ákniyu, igumpak dan pád katô óggét na gimun sako, asta igtagù dan pád ka abu tun ta ulu
dan ébô pakitanán dan na igrákkád dan dán.
22 Purisu kagiyan ku sikiyu, tun ta álló na rumuud tô Manama, agad supakan din tô
mga taga Tiro asta tô mga taga Sidon tingód ka mga salà dan, asal tuu pa madat tô supak
din ákniyu.
23 Sikiyu na mga taga Capernaum, kéman yu ka pabantugán kó sippang tun ta langit,
asal dabuán kó baling tun ta góddóan katô mga inaté. Atin ka igimu tô mga kasalábbuan
tun ta mga taga Sodoma sayyan iring katô mga kasalábbuan na igimu ku dini ákniyu,
igrákkád dan pád, asta ándà pád kadatti tô lunsud dan.
24 Purisu kagiyan ku sikiyu, tun ta álló na rumuud tô Manama, agad supakan din tô
mga taga Sodoma tingód ka mga salà dan, asal tuu pa madat tô supak din ákniyu."

---

* **11:10** 11:10 Malaquias 3:1.

Duwán kapaginawa tun ki Jesus
Mat 11:25-30; Luc 10:21-22

25 Na, tô oras tô, igdasal si Jesus, na mà din, "Ámmà, Áglangngagán katô langun tun ta
langit asta dini ta banuwa, ágpasalamatta áknikó, su ándà nu pasóddóri ni kabánnalan tun
ta mga manubù na kéman dan ka mapandé asta dakál é isóddóran, asal igpasóddór nud
ni kabánnalan tun ta mga manubù na mabbabà dád é kamanubuan.
26 Durungán ku sikuna, Ámmà, su tikud tun ta madigár kakalyag nu."
27 Igkagi si Jesus, na mà din, "Igsarig katô Ámmà ku tô langun dini kanak. Tô Ámmà ku
dád tô ikasóddór kanak, su sakán tô Batà din. Sakán dád tô ikasóddór tingód katô Ámmà
ku, asta tô langun manubù na ágsalinán ku ébô makasóddór tingód katô Ámmà ku.
28 "Tô langun yu na ágmalómét tingód katô kapid yu katô kahirapan tun ta pusung yu,
padani kó dini kanak, su iwaán ku tô kalómétan yu ébô makapaginawa kó.
29 Tiang yu tô papiddán ku ákniyu iring na yugo. Iring kó kanak, su mabbabà tô
kamanubuan ku, asta makapaginawa kó.
30 Madigár tô papiddán ku ákniyu, asta magan tô patiangán ku ákniyu."

12

Tingód katô álló ka kapaginawa
Mat 12:1-8; Mar 2:23-28; Luc 6:1-5

1 Na, tô timpo tô, dalám katô álló ka kapaginawa ka mga Judio, igukit si Jesus asta tô
mga disipulu din tun ta ligad ka kinamát na igparámmasan ka trigo. Igballus tô mga
disipulu din. Purisu igbagtì dan tô mga kanguy ka trigo, asta igkan dan.
2 Tô igkita tô mga Pariseo, igkagi sikandan tun ki Jesus, na mà dan, "Ku! Iglapas tô mga
disipulu nu katô sugù, su dì mému kumáttu dalám ka álló ka kapaginawa."*
3 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ilingawan yu basì ka ándin tô igsulat tun ta kagi ka
Manama tingód katô iglumu i David sayyan. Igballus sikandin asta tô mga kadumaan
din.
4 Purisu igahu sikandin tun ta balé ka Manama, asta igkan din tô pan na igbággé tun
ta Manama. Duwán pan na igbággé din tun ta mga kadumaan din. Agad tô mga pangulu
ka templo dád tô mému kuman katô pan, asal ándà ikasalà si David.†
5 Ilingawan yu basì na duwán igsulat i Moises na iglapas tô mga pangulu ka templo
katô sugù tingód ka álló ka kapaginawa ukit ka kalumu dan, asal ándà dan ikasalà.
6 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad mallayat tô templo, asal duwán dán igdunggù
dini ákniyu na tuu pa mallayat ka tandingán katô templo.
7 Mà katô kagi ka Manama,
" 'Ánnà tô ágbággén yu tô kakalyag ku, asal kakalyag ku na pédu-éduwé kó.'‡
Atin ka ikagpát kó kanan, dì kó pád sumawé katô mga disipulu ku na ándà lapas ka mga
sugù.
8 Sakán na Igpamanubù tô mému kumagi ka ándin tô nángngà lumun ka mga manubù
dalám ka álló ka kapaginawa."

Inólian tô manubù na igkángkáng é bállad
Mat 12:9-14; Mar 3:1-6; Luc 6:6-11

9 Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta simbaan ka Judio.
10 Duwán sábbad manubù na igkángkáng é bállad. Duwán ássa mga manubù na
ágparimuya asta ágpamasak ka dimanda dan tingód ki Jesus. Purisu iginsà sikandan, na
mà dan, "Atin ka duwán dumappán ka bállad katô ágkabógókan ébô kólian dalám ka álló
ka kapaginawa, makalapas sikandin ka sugù ka Manama?"

* **12:2** 12:2 Ahaán tô Exodo 20:10, asta ahaán tô kagi "álló ka kapaginawa" tun ta Lista Katô Mga Kagi. † **12:4** 12:4 Ahaán tô 1 Samuel 21:1-6. ‡ **12:7** 12:7 Oseas 6:6.

11 Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Atin ka duwán karnero yu na madabù tun
ta madalám bóbbó dalám ka álló ka kapaginawa, sadan tun ákniyu tô dì tumabang katô
karnero ébô makaluwà?
12 Tô lagà ka manubù tuu pa dakál ka tandingán katô karnero! Purisu dì makalapas
tô manubù ka sugù ka Manama tingód katô katabang din katô unawa din dalám ka álló
ka kapaginawa.”
13 Na, igkagi si Jesus tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Káttáng nu yan
bállad nu.”
Tô igkáttáng din, inólian dán, asta magunawa dán katô ágbaluy.
14 Asal igluwà tô mga Pariseo tikud tun ta simbaan, asta igpatóngkóé dan ka ándin tô
lumun dan ébô matayan dan si Jesus.

Si Jesus tô igsalin asta igpapid ka Manama

15 Na, tô ikasóddór si Jesus na madat tô plano katô mga Pariseo, igpanó sikandin.
Marapung tô mga manubù na igtákkás kandin. Igdappánnan din ka bállad tô langun na
ágkabógókan ébô kólian.
16 Igsapad sikandin na kailangan ándà palang manubù na ulitan dan tingód kandin
17 ébô matuman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias, na mà din,
18 “Ni gó tô igsalin ku ébô papiddán tun ákniyu.
Sikandin tô ágginawaan ku asta tô dayó ku.
Bággén ku tô Ugis Espiritu na móddô tun kandin.
Pasóddórán din na ukit kandin,
imun nángngà tô langun manubù tun ta saruwan ka Manama.
19 Dì sikandin mullaó, dì sikandin mapul,
asta dì sikandin madinág tun ta mga dalan.
20 Dì din gésaan tô mga malómét,
asta dì din ágkasókówan tô ándà bákkár
sippang ka kasóddóran katô langun na nángngà tô áglumun din,
21 asta sikandin tô ágsarigan katô mga manubù tun ta langun banuwa.”§

Si Jesus asta si Maibuyan
Mat 12:22-32; Mar 3:20-30; Luc 11:14-23

22 Na, duwán sábbad manubù na bólóg asta inómmó su igahuwan ka madat espiritu.
Igpid sikandin tun ki Jesus. Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu na igahu kandin, asta
ikakagi sikandin asta ikakita dán.
23 Isalábbuan tô langun manubù asta igpatóngkóé dan, na mà dan, “Sikandin basì tô
sábbad rubbad i David.”*
24 Tô igdinág tô mga Pariseo na igpaluwà i Jesus tô madat espiritu, igkagi sikandan, na
mà dan, “Ágpaluwà sikandin katô mga madat espiritu ukit katô pangulu ka madat mga
espiritu na si Belsebul.”†
25 Isóddóran i Jesus na madat tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin, na mà din,
“Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad pangulu, dì madugé mandà tô pagpangulu
din. Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad lunsud, asta ágpamatayé tô sábbad
pamilya, dì madugé padiyaé dan.
26 Purisu atin ka ágpaluwà si Maibuyan katô mga sakup din, mandà tô pagpangulu din,
su imun din na usig tô mga sakup din.
27 Atin ka sawén yu ni kapaluwà ku katô madat mga espiritu ukit ki Belsebul, ágsawén
yu tô ákniyu mga disipulu, su ágpaluwà dan ka madat mga espiritu. Purisu sikandan tô
ágpasóddór na ánnà nángngà tô kasawé yu kanak.

---

§ **12:21** 12:18-21 Isaias 42:1-4. * **12:23** 12:23 Ágtawarán tô Mesiyas na Rubbad i David. Ahaán tô 9:27. † **12:24** 12:24 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

28 Atin ka ágpaluwà a katô madat mga espiritu ukit katô Ugis Espiritu ka Manama,
igdunggù dán gó dini ákniyu tô pagpangulu ka Manama.
29 "Atin ka mabákkár tô manubù, dì kahuwan tô balé din asta dì kangén tô kaduwánnan
din. Asal atin ka dumunggù tô ássa manubù na tuu pa mabákkár ka tandingán kandin,
tô gó é makabagkás katô tigatun ka balé asta makakangé katô langun tun ta balé din.
30 "Tô langun manubù na dì ágtákkás kanak, tô gó é gusig kanak, asta tô langun
manubù na dì áglimud ka mga manubù dini kanak, tô gó é ágpéwà ka mga manubù tikud
dini kanak.
31 Purisu paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na masalà-salà asta ágkagi
ka madat tingód ka manubù, atin ka rumákkád sikandin, mému kapasinsiyaan ka
Manama. Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, dì gó sikandin
kapasinsiyaan ka Manama.
32 Tô manubù na ágkagi ka madat tingód kanak na Igpamanubù, atin ka rumákkád
sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama. Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód
katô Ugis Espiritu, dì gó sikandin kapasinsiyaan, agad áknganni ó tun ta tapuri álló."

Ágkilalan tô kayu ukit katô buuy din
Mat 12:33-37; Luc 6:43-45

33 "Atin ka madigár tô kayu, madigár tô buuy din. Atin ka madat tô kayu, madat tô
buuy din. Atin ka ágkitanán ta tô buuy, kasóddóran ta ka madigár ó madat tô kayu.
34 Madat kó iring na mga áppuy! Ándà palang madigár ágkagin yu, su madat tô tun ta
dalám katô pusung yu. Atin ka ágkagi tô manubù, ágpasóddórán din tô tun ta dalám katô
pusung din.
35 Atin ka madigár tô ágkémun katô manubù, madigár tô ágkagin din. Atin ka madat tô
ágkémun katô manubù, madat tô ágkagin din.
36 "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka dumunggù tô álló na rumuud tô Manama,
supakan din tô langun manubù na igkagi ka mga ándà ágpulusán.
37 Tô ágkagin yu áknganni, tô gó é gamitán ka ruudan kó ka Manama tun ta kapasóddór
din ka nángngà ó ánnà nángngà tô igkagi yu."

Tô mga malyag kumita ka kasalábbuan
Mat 12:38-42; Mar 8:11-12; Luc 11:29-32

38 Na, igkagi tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, na mà dan, "Sir, pakita ké
katô kasalábbuan ébô kasóddóran dé na igpapid ka katô Manama."
39 Asal igtaba si Jesus, na mà din, "Tô mga malyag na duwán kasalábbuan na pakitanán
kandan, tô gó é mga madat asta igtayyug ka Manama. Asal sábbad dád tô kasalábbuan na
pakitanán kandan na iring katô ilumu tun ta propeta ka Manama sayyan na si Jonas.
40 Su itálluwan si Jonas tun ta dalám ka gátták katô dakál sáddà,‡ sakán pagsik na
Igpamanubù, katálluwanna tun ta dalám ka tanà.
41 Tun ta álló na rumuud tô Manama, tumindág tô mga taga Ninibe, asta kumagi dan
na kailangan supakan kó su ándà kó rákkád katô mga salà yu. Su tô igdinág tô mga taga
Ninibe katô igulit-ulit i Jonas, igrákkád dan. Na, duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu
pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán ki Jonas.
42 Tun ta álló na rumuud tô Manama, tumindág tô rayna na igpangulu tun ta Siba
sayyan, asta kumagi sikandin na kailangan supakan kó su ándà kó paminág kanak. Agad
madiyù tô góddóan katô rayna, asal igsadun sikandin tun ki Solomon ébô maminág dád
katô kapandayan na ágtinuruán i Solomon. Na, duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu
pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán ki Solomon."

Tô kalónód ka madat espiritu
Mat 12:43-45; Luc 11:24-26

‡ **12:40** 12:40 Ahaán tô Jonas 1:17.

43 “Na, atin ka duwán madat espiritu na paluwaán tikud tun ta manubù, ágpanó-panó
tô madat espiritu tun ta disyerto ébô mamasak sikandin ka madigár óddóan din. Atin ka
ándà ágkitanán din,
44 kumagi sikandin, na mà din, ‘Lumónódda tun ta manubù na taganà igahuwan
ku.’ Purisu lumónód tô madat espiritu tun kandin, asta kitanán din na madigár dán tô
manubù na taganà din igahuwan, iring na malinis asta matémmós balé.
45 Purisu kangén katô madat espiritu tô ássa pittu madat espiritu na tuu pa madat
ka tandingán kandin. Madun dan langun tun ta manubù, asta mahu dan tun kandin.
Purisu tuu pa madat tô dungguán kani manubù ni. Na, madat pagsik tô dungguán katô
langun manubù áknganni na madat tô áglumun dan.”

Tô innà asta mga kataladi i Jesus
Mat 12:46-50; Mar 3:31-35; Luc 8:19-21

46 Na, róggun ágtinurù si Jesus, igdunggù tô innà asta tô mga kataladi din. Igtindág dan
tun ta luwà katô balé, su kakalyag dan na tumóngkô kandin.
47 Duwán sábbad manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Tun ta luwà tô innà nu asta
tô mga kataladi nu. Kakalyag dan kun na tumóngkô áknikó.”
48 Asal igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Kagin ku áknikó ka sadan tô innà ku asta
tô mga kataladi ku!”
49 Na, igtáddù i Jesus tô mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tô
innà ku asta tô mga kataladi ku.
50 Tô mga manubù na ágbánnal ka kagi katô Ámmà ku tun ta langit, sikandan tô mému
na innà ku asta mga kataladi ku na gamama asta gabayi.”

13

Tô manubù na igsabud ka bánnì
Mat 13:1-9; Mar 4:1-9; Luc 8:4-8

1 Na, tô álló tô, igluwà si Jesus tikud tun ta balé, igsadun sikandin tun ta ligad ka ranó,
asta igunsad dutun.
2 Asal su iglibutan sikandin katô marapung manubù, igsaké sikandin tun ta barangé
na igpundowan asta igunsad ébô tuminurù. Igtindág tô langun manubù tun ta ligad ka
ranó ébô maminág kandin.
3 Marapung tô kabánnalan na igtinurù din kandan ukit ka panunggiringan.
Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta kinamát ébô
sumabud ka bánnì.
4 Tô igsabud sikandin, duwán isabud tun ta dalan, asta igtuktuk katô mga manuk ta
kayun.
5 Duwán ássa bánnì na isabud tun ta batun tanà. Sékót igtubù, su ánnà madalám tô tanà.
6 Tô igménit dán tô álló, ilanás asta inaté, su ándà tuu ikaramut.
7 Duwán ássa bánnì na isabud tun ta tángngaan katô dugin sigbát. Asal itambunan katô
dugin sigbát tô pamula, asta inaté.
8 Asal duwán bánnì na isabud tun ta malambù tanà. Tô gó tô madigár é tubù na igbuuy
ka ginatus-gatus, ó kannámman (60), ó tállu pulù (30).”
9 Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu kailangan maminág kó kanak ébô makagpát kó.”

Ágdantulán ka mga panunggiringan
Mat 13:10-17; Mar 4:10-12; Luc 8:9-10

10 Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà sikandan, na mà dan,
“Manan ka ukit ka mga panunggiringan tô katinurù nu katô mga manubù?”

11 Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikiyu tô igpakitaan ka Manama katô kabánnalan na ándà
din pasóddóri dángngan tingód katô pagpangulu din. Asal ándà din pakitayi tô duma mga
manubù.
12 Tô manubù na ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é dugangan katô kabánnalan ébô
tuu pa dakál. Asal tô manubù na dì ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é kangayan katô
kabánnalan.
13 Purisu ukit dád tun ta mga panunggiringan tô katinurù ku katô duma mga manubù
su agad sumállág dan, dì dan makakita katô kóbadan. Agad maminág dan, dì dan
makagpát katô kabánnalan.
14 Purisu ituman tô igulit katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias,
“ ‘Agad tuu kó gó maminág, dì kó makagpát. Agad tuu kó gó sumállág, dì kó makagpát,
15 su igpatággas kani mga manubù tô ulu dan agó makagpát dan. Igsagpángngan dan tô
talinga dan agó duminág dan ka kabánnalan. Iglipáddáng dan tô mata dan agó kumita
dan ka kóbadan ka kagi ku kandan. Ándà kakalyag dan na padani kanak ébô tabangan
ku sikandan.’*
16 “Asal sikiyu, ágkadayawan kó, su ikakita kód asta ikadinág kód katô kabánnalan.
17 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô marapung mga propeta ka Manama sayyan asta
tô duma mga manubù na igbánnal katô mga sugù ka Manama, agad malyag dan na
kumita katô igkita yu, asal ándà dan ikakita. Agad malyag dan maminág katô igdinág
yu, asal ándà dan ikadinág.”

Kóbadan katô panunggiringan tingód katô bánnì na igsabud
Mat 13:18-23; Mar 4:13-20; Luc 8:11-15

18 “Na, paminág kód ka kóbadan katô panunggiringan tingód katô manubù na igsabud
ka bánnì.
19 Tô bánnì na isabud tun ta dalan, iring katô manubù na ágpaminág tingód katô
pagpangulu ka Manama, asal dì sikandin pakagpát. Ágsadunan i Maibuyan ébô agón din
tô kagi ka Manama na igdinág din.
20 Tô bánnì na isabud tun ta batun, iring katô manubù na ágpaminág ka kagi ka
Manama, asta ágtanggap sikandin na duwán dayó din.
21 Asal ka kahirapan asta kérrayatan sikandin tingód ka kabánnal din katô kagi ka
Manama, sékót ágkandà tô kabánnal din, su iring sikandin katô pamulanán na ándà tuu
ramut.
22 Na, tô bánnì na isabud tun ta tángngaan ka dugin sigbát, iring katô manubù na
ágpaminág katô kagi ka Manama na igtinurù. Asal talun sikandin katô sasó tingód ka
kantayan asta kakalyag din na kaduwánnan. Purisu ándà ágpulusán din katô kagi ka
Manama na igdinág din.
23 Na, tô bánnì na isabud tun ta malambù tanà, iring katô manubù na ágpaminág katô
kagi ka Manama, asta makagpát. Duwán gó ágpulusán din iring katô madigár é tubù na
igbuuy ka ginatus-gatus, ó kannámman (60) ó tállu pulù (30).”

Panunggiringan tingód ka sigbát

24 Na, igtinurù si Jesus kani panunggiringan, na mà din, “Iring kani tô pagpangulu
ka Manama. Duwán manubù na igsabud katô madigár klasi ka bánnì ka trigo tun ta
kinamát din.
25 Asal róggun igtudug tô mga manubù, duwán usig na igsadun tun ta kinamát din,
igsabud din tô bánnì ka sigbát, asta igulì.
26 Igpadángngané igtubù tô trigo asta tô sigbát. Tô igkanguy dán tô trigo, ikitaan tô
sigbát.
27 Igsadun tô mga állang tun ta amo dan, asta iginsà dan, ‘Tuu madigár tô bánnì na
igsabud ta tun ta kinamát nu. Asal ánda tikud tô sigbát?’

---

* **13:15** 13:14-15 Isaias 6:9-10.

28 Igtaba tô tigatun, 'Tô gó é igsabud katô usig ku.' Iginsà dan, 'Malyag ka na béttódán
dé tô sigbát?'
29 Asal igkagi sikandin, 'Yakó pa ágbéttód katô sigbát agó mabéttód pagsik tô trigo na
igpamula ta.
30 Pabayà yu sippang ka dumakál. Atin ka dumunggù tô álló ka kakáttu, suguán ku tô
mga manubù na upusán dan pa béttódán tô sigbát asta bagkássán dan ébô góbbón. Asal
káttun dan tô trigo, asta taguán dan tun ta lukung.' "

Panunggiringan tingód ka tuu délák lisu
Mat 13:31-32; Mar 4:30-32; Luc 13:18-19

31 Na, igtinurù si Jesus kani panunggiringan, na mà din, "Tô pagpangulu ka Manama
iring na lisu ka mustasa na igpamula ka manubù tun ta kinamát din.
32 Agad tuu pa délák tô lisu ka mustasa ka tandingán katô mga duma lisu, asal ka
tumubù, mému dakál pa ka tandingán ka langun ka duma mga pamula. Mému dakál
iring na kayu. Purisu ágsalagan katô mga manuk ta kayun."

Panunggiringan tingód ka pagpatubù ka pan
Mat 13:33; Luc 13:20-21

33 Na, igtinurù si Jesus kani panunggiringan, na mà din, "Tô pagpangulu ka Manama
iring katô pagpatubù ka pan, su atin ka baláttán tun ta dakál harina, tumubù tô langun
harina na igmasa."

Ukit ka panunggiringan tô igtinurù i Jesus
Mat 13:34-35; Mar 4:33-34

34 Tô gó é igtinurù i Jesus katô ilimud mga manubù ukit tun ta panunggiringan tingód
katô pagpangulu ka Manama. Igpókit din tun ta panunggiringan tô langun igtinurù din
kandan.
35 Purisu ituman tô kagi katô propeta ka Manama sayyan, na mà din,
"Tuminurù a katô mga manubù ukit ka panunggiringan. Ulitán ku kandan tô ándà ku
pasóddóri tikud tun ta katigkanayan kani banuwa."†

Kóbadan katô panunggiringan tingód ka sigbát

36 Na, igpanó si Jesus tikud tun ta mga manubù na ilimud, asta igahu sikandin tun ta
balé. Igtákkás tô mga disipulu din, asta igpédu-édu dan, na mà dan, "Uliti ké ka ándin tô
kóbadan katô panunggiringan tingód katô sigbát na igtubù tun ta kinamát."
37 Igkagi si Jesus, na mà din, "Tô igsabud ka madigár bánnì, sakán gó na Igpamanubù.
38 Tô kinamát, ni gó banuwa. Tô madigár bánnì, tô gó tô mga manubù na igpasakup
tun ta pagpangulu ka Manama. Asal tô sigbát, tô gó tô mga sakup i Maibuyan.
39 Tô usig na igsabud katô sigbát, tô gó si Maibuyan. Tô kóbadan katô kakáttu, tô gó tô
ágtamanán kani banuwa, asta tô mga tarakáttu, tô gó tô mga panaligan ka Manama.
40 Tô kalimud asta kagóbbó dan katô sigbát, iring katô malumu tun ta ágtamanán kani
banuwa.
41 Sakán na Igpamanubù tô sumugù katô mga panaligan ka Manama ébô linisan ni
banuwa na ágpanguluwan ku, su limudán dan tô langun manubù na ágtintal ka duma
manubù asta áglumu ka madat.
42 Antugán katô mga panaligan ka Manama tô langun dan tun ta apuy na ágsupakanan.
Tuu dan sumággó dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan.
43 Asal tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama miló iring katô sánnang
ka álló kannun ta banuwa, asta ágpanguluwan dan katô kandan Ámmà na Manama.
Purisu kailangan maminág kó kanak ébô makagpát kó."

Panunggiringan tingód katô bulawan na iglábbáng

† **13:35** 13:35 Salmo 78:2.

44 “Iring pagsik kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán bulawan na idugé dán
iglábbáng tun ta tanà. Na, duwán manubù na ikakita katô bulawan. Idayawan sikandin,
asal igtambunan din puman, asta igulì sikandin. Igbarigyà din tô langun kaduwánnan
din asta igbálli din tô tanà.”

Panunggiringan tingód katô perlas

45 “Iring pagsik kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán negosyante na ágpamasak ka
madigár klasi ka perlas.
46 Na, duwán perlas na igkita din na tuu dakál é lagà. Igulì sikandin, asta igbarigyà
din tô langun kaduwánnan din, asta igbálli din tô perlas.”

Panunggiringan tingód katô pukut

47 “Iring pagsik kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán pukut na igdabù tun ta ranó,
asta marapung tô mga klasi ka sáddà na ikahu.
48 Tô igmarapung dán tô sáddà, igguyud katô mga taraággut tun ta ligad ka ranó ébô
kangén dan tô sáddà. Igtagù dan tô mga madigár klasi tun ta mga basket, asal igantug
dan tô mga madat.
49 Iring kanan tô malumu tun ta ágtamanán kani banuwa. Ássan katô mga panaligan
ka Manama tô mga manubù na madat asta tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù
ka Manama.
50 Antugán dan tô madat mga manubù tun ta apuy na ágsupakanan. Tuu dan sumággó
dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan.”

Tapé asta mantu kabánnalan

51 Na, iginsà si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, “Inagpáttan yu tô langun
igtinurù ku?”

Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó. Inagpáttan dé.”

52 Purisu igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka duwán taratinurù na duwán kakatigan
din tingód katô kagi ka Manama na taganà dán igsulat, asta miring sikandin katô mantu
katinurù ku tingód katô pagpangulu ka Manama, iring sikandin katô tigatun ka balé na
duwán dakál kaduwánnan na inalayun din ággamitán, agad tapé dán ó mantu.”

Ándà tanggapi si Jesus tun ta Nazaret
Mat 13:53-58; Mar 6:1-6; Luc 4:16-30

53 Na, pángnga igtinurù si Jesus katô langun kani mga panunggiringan, igpanó
sikandin,
54 asta igulì tun ta kandin banuwa. Igtinurù sikandin tun ta simbaan ka Judio. Tuu
isalábbuan tô mga manubù dutun, asta igkagi dan, na mà dan, “Ánda igkangé ni manubù
ni katô kapandayan din? Ánda é igkangayan din kani katulusan ébô makalumu kani
mga kasalábbuan?
55 Su batà dád katô taraimu ka balé sikandin, asta tô innà din si Maria. Tô mga kataladi
din na si Santiago, si Jose, si Simon, asta si Judas.
56 Tô mga tábbé din pagsik góddô dini áknita. Ánda é igkangayan din kani langun
áglumun din?”
57 Purisu ándà dan bánnal kandin. Asal igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Agad
ágtanggapán tô propeta ka Manama tun ta ássa lunsud, asal dì sikandin ágtanggapán katô
mga manubù tun ta kandin banuwa asta tun ta pamilya din.”
58 Purisu tagsábbadé dád tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus dutun, asta ándà dan
tanggap kandin.

14

Igmatayan si Juan na Tarabunyag
Mat 14:1-12; Mar 6:14-29; Luc 9:7-9

1 Na, si Herodes tô igpangulu tun ta Galilea, asta igulitan sikandin tingód katô áglumun
i Jesus.
2 Igkagi sikandin tun ta mga opisyales din, na mà din, “Sikandin gó si Juan na
Tarabunyag na inanté puman. Purisu duwán katulusan din ébô imun din ni mga
kasalábbuan.”
3 Tô gó é igkagi i Herodes, su dángngan igpammát din si Juan, igpabagkás din é bállad,
asta igpapriso din. Tô gó é iglumu i Herodes ki Juan ébô kadayawan tô ipag din na si
Herodias na igagó din tikud tun ta kataladi din na si Felipe.
4 Tô igagó si Herodes katô ipag din, igkagi si Juan kandin, na mà din, “Iglapas ka katô
sugù ka Manama, su igagó nu tô ipag nu.”
5 Na, tô kakalyag i Herodes na pamatayan din si Juan, asal ándà din panayuni.
Imáddangan sikandin agó masókó tô langun manubù kandin, su igpanámdám dan na
propeta ka Manama si Juan.
6 Na, igimu si Herodes ka kalimudan tingód katô álló din, asta igsayó tô batà daraga i
Herodias ébô kadayawan tô mga manubù na ilimud. Idayawan si Herodes.
7 Purisu igtandô sikandin na bággén din tun ta daraga tô agad ándin é pamuyuán din.
8 Igbánnal tô daraga katô igkagi katô innà din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Bággé
nu kanak tô ulu i Juan na Tarabunyag na taguán tun ta dakál pinggan.”
9 Iranu si Herodes. Asal tingód katô tandô din, asta agó buyasán sikandin katô mga
manubù na ilimud, igtuman din tô igpamuyù katô daraga.
10 Purisu igpatampád i Herodes tô alig i Juan tun ta prisowan.
11 Igtagù tô ulu i Juan tun ta dakál pinggan, igbággé tun ta daraga, asta igpid din tun
ta innà din.
12 Igsadun tô mga disipulu i Juan tun ta prisowan, igkangé dan tô lawa din, asta
iglábbáng dan. Igsadun dan tun ki Jesus, asta igulit dan kandin tingód katô kamatayan i
Juan.

Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù
Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luc 9:10-17; Juan 6:1-14

13 Na, tô igdinág si Jesus tingód katô kamatayan i Juan, igpanó sikandin tikud dutun.
Igsaké sikandin ka barangé, asta igsadun tun ta lugar na ándà manubù. Asal tô ikasóddór
tô langun manubù ka ánda é igsadunan i Jesus, igpanóttanà dan tikud tun ta mga lunsud
asta igsadun dan tun ta igsadunan i Jesus
14 Tô igpónóg si Jesus, igkita din tô marapung manubù na igangat kandin. Inéduwan
sikandin kandan, asta igdappánnan din ka bállad tô langun na ágkabógókan, asta inólian
dan.
15 Tô mapun dán, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi sikandan,
na mà dan, “Ándà mga manubù na góddô kannun, asta masig dán dumukilám. Purisu
papanó nu tô langun manubù tun ta mga lunsud ébô málli ka makan dan.”
16 Igkagi si Jesus, na mà din, “Dì dán kailangan na manó dan. Sikiyu é mággé ka makan
dan.”
17 Igkagi sikandan, na mà dan, “Asal lima dád abuk ni pan ta, asta duwa dád abuk ni
sáddà ta.”
18 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pid yu dini kanak.”
19 Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta sigbáttán tanà. Igkangé din tô lima
abuk pan asta tô duwa abuk sáddà. Iglangngag sikandin tun ta langit, asta igpasalamat
tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu din ébô
taladán dan tun ta mga manubù na ilimud.

20 Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. Duwán pa sapulù duwa (12) magdakál
basket na ipánnù katô isamà na iglimud katô mga disipulu din.
21 Mga lima mararan (5,000) tô mga gamama na ikakan, asta ándà iyapi tô mga gabayi
asta tô mga gabatà.

Igpanó si Jesus tun ta bówwó ka ranó
Mat 14:22-33; Mar 6:45-52; Juan 6:15-21

22 Na, igpóna i Jesus tô mga disipulu din igsaké ka barangé ébô tumalipag dan katô
ranó róggun ágpólián din tô langun manubù na ilimud.
23 Tô igpanó dan dán, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan ébô dumasal na sábbad din
dád. Tô ágkasalláp dán tô álló, tun pô ta pabungan si Jesus.
24 Asal madiyù dán tô barangé su tun dán ta tángngaan katô ranó. Tuu dan ihirapan, su
idungguan dan ka magdakál balud, asta ikasumar dan ka mabákkár karamag.
25 Na, tô masig dán igsállám, igsadun si Jesus tun kandan, asta igpanó sikandin tun ta
bówwó katô ranó.
26 Tô igkita dan na igpanó sikandin tun ta bówwó katô ranó, tuu dan imáddangan.
Tingód katô máddang dan, igullaó sikandan, na mà dan, "Gimukud!"
27 Asal tigkô dád igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Pasarig yu tô pusung yu, su sakán
ni. Yakó ágkamáddangan."
28 Igkagi si Pedro, na mà din, "Áglangngagán, atin ka bánnal na sikuna yan, papanówa
nit bówwó ka ranó ébô makasadunna diyan áknikó."
29 Igkagi si Jesus, na mà din, "Sadun ka dini."
Purisu igpónóg si Pedro tikud tun ta barangé, asta igpanó tun ta bówwó ka ranó ébô
madun tun ki Jesus.
30 Asal tô igriyu din tô mabákkár karamag, imáddangan sikandin asta masig pád
ilánnád. Igtawar sikandin, na mà din, "Áglangngagán, tabangiya."
31 Sékót si Jesus igawid kandin, asta igkagi, na mà din, "Délák tô kasarig nu kanak.
Yaka ágduwa-duwa."
32 Tô igsaké dan tun ta barangé, igsódô dán tô karamag.
33 Iglingkóód tô mga disipulu tun ki Jesus, igpangadap dan kandin, asta igkagi
sikandan, na mà dan, "Sikuna tô bánnal Batà ka Manama."

Inólian tô mga manubù tun ta Genesaret
Mat 14:34-36; Mar 6:53-56

34 Na, tô igtalipag dan katô ranó, igdunggù dan tun ta Genesaret.
35 Igkilala tô mga taga Genesaret ki Jesus. Purisu igpakangé dan tô langun ágkabógókan
tikud tun ta mga banuwa na madani.
36 Igpédu-édu dan ki Jesus ka mému mawid dan katô ugpu ka umpak din, asta inólian
tô langun dan na ikawid.

15

Ágkémun ka kamónaan
Mat 15:1-9; Mar 7:1-13

1 Na, duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igsadun tun ki Jesus tikud
tun ta Jerusalem. Iginsà dan kandin, na mà dan,
2 "Manan ka dì ágbánnal tô mga disipulu nu katô ágkémun ka mga kamónaan ta? Atin
ka ágkan dan, dì dan ágdamù."
3 Igkagi si Jesus, na mà din, "Áglapas kó katô mga sugù ka Manama ukit ka kabánnal yu
katô ágkémun ka mga kamónaan yu.
4 Igsugù tô Manama, 'Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà.'* Igsugù pagsik sikandin,

* **15:4** 15:4a Exodo 20:12; Deuteronomio 5:16.

'Kailangan matayan tô manubù na ágkagi ka madat tun ta ámmà ó innà din.'†
5 Asal ágtinurù kó na mému ka dì tumabang tô manubù katô ámmà ó innà din ka kumagi dád, 'Tô bággén ku pád ákniyu igbággé kud tun ta Manama.'
6 Asal ukit ka kabánnal yu kani ágkémun, géllé kó katô sugù ka Manama na kailangan tabangan yu tô ámmà asta innà yu.
7 Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama! Sikiyu tô igtádduan kani kagi ka Manama na igulit i Isaias sayyan,
8 " 'Ágkagi tô mga manubù na ágpangadap dan kanak, asal madiyù tô pusung dan kanak.
9 Dì nángngà tô kapangadap dan kanak, su igimu dan iring na tinurù ka Manama tô mga ágtinuruán ka manubù.' "‡

Tô makaripà ka manubù
Mat 15:10-20; Mar 7:14-23

10 Na, marapung tô mga manubù na ilimud dutun, asta igtawar si Jesus kandan ébô madani dan tun kandin. Igkagi sikandin, na mà din, "Paminág kó kanak ébô makagpát kó.
11 Ánnà tô ágkakan na mahu tun ta babbà tô makaripà ka manubù, asal tô madat mga kagi na ágluwà tikud tun ta babbà din tô makaripà ka manubù tun ta saruwan ka Manama."
12 Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi dan, na mà dan, "Miringasa tô mga Pariseo tingód katô igkagi nu géna."
13 Igkagi si Jesus, na mà din, "Péwaán tô langun dan, su béttódán tikud tun ta kinamát tô langun pamula na ándà pamulayi katô Ámmà ku na góddô tun ta langit.
14 Liliyi yu tô mga Pariseo. Iring dan na bólóg na gagak. Atin ka magak tô bólóg katô ássa bólóg, madabù tô duwa dan tun ta madalám bóbbó."
15 Igkagi si Pedro, na mà din, "Uliti ké ka ándin é kóbadan katô panunggiringan na igtinurù nu géna."
16 Igkagi si Jesus, na mà din, "Isalábbuanna su iring kó na mga manubù na dì pakagpát.
17 Agad ándin tô ágkakan na pahun tun ta babbà ka manubù, tô gó é manayun tun ta gátták, asta lumuwà tikud tun ta lawa.
18 Asal tô kagi na lumuwà tikud tun ta babbà ka manubù, tikud tun ta pusung din, asta tô gó é makaripà kandin.
19 Tô pusung tô ágtikudan katô madat mga panámdám, ágmaté, áglibug, ágtakó, ágtestigos ka bulaló, asta ágkagi ka madat tingód ka duma manubù.
20 Karipaan tô manubù ukit kani langun. Asal dì karipaan tô manubù na ágkan ka dì ágdamù."

Igsarig tô bayi na ánnà Judio
Mat 15:21-28; Mar 7:24-30

21 Igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya na madani tun ta lunsud ka Tiro asta Sidon.
22 Duwán sábbad bayi na igóddô dutun na ánnà Judio, su Canaanhon tô mga kamónaan din. Igsadun sikandin tun ki Jesus, asta igtawar, na mà din, "Sir, rubbad i David, kéduwiya, su ágkatuuwan ni batà ku bayi na gahuwan ka madat espiritu."
23 Asal ándà taba si Jesus kandin. Purisu igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Péwà nu yan bayi, su ágtákkás sikandin áknita, asta tuu gótép."
24 Igkagi si Jesus, na mà din, "Igpapidda ébô tabangan ku dád tô mga rubbad i Israel na iring na mga karnero na itadin."

---

† **15:4** 15:4b Exodo 21:17. ‡ **15:9** 15:8-9 Isaias 29:13.

25 Na, igpadani tô bayi tun ki Jesus, iglingkóód asta igkagi sikandin, na mà din, “Sir, tabangiya.”
26 Igkagi si Jesus, na mà din, “Asal duwán ágkagin na dì mému ka kangén tô ágkakan ka mga gabatà ébô pakannán ka mga asu.”
27 Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, bánnal tô igkagi nu. Asal tô mga asu mému kuman katô mumu na ágkadabù tikud tun ta lamisa katô amo.”
28 Igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, “Dakál tô kasarig nu kanak! Tumanán ku tô kakalyag nu.”
Tigkô dád igmadigár tô batà din tô oras tô.

Inólian tô marapung manubù

29 Na, igpanó si Jesus, asta igukit sikandin tun ta ligad ka Ranó ka Galilea. Igtikáddág sikandin tun ta madani pabungan asta igunsad sikandin.
30 Marapung tô mga manubù na igsadun tun kandin, asta igpid dan tô duma mga manubù na duwán ássa-ássa bógók. Duwán mga kapig, mga pantig, mga bólóg, mga ómmó, asta marapung tô duma na mga ágkabógókan. Igpid dan madani tun ki Jesus. Igdappánnan din ka bállad sikandan, asta inólian dan.
31 Isaláббuan tô langun manubù, su igkita dan na ikakagi tô mga ómmó, inólian tô mga pantig, ikapanó tô mga kapig, asta ikakita tô mga bólóg. Purisu igdurung dan tô Manama na ágpangadapán katô mga rubbad i Israel.

Igpakan i Jesus tô sobra áppat mararan manubù
Mat 15:32-39; Mar 8:1-10

32 Na, igtawar i Jesus tô mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Inéduwanna kani mga manubù, su itálluwan dan dán na ágtákkás kanak, asta ándà dán ágkannán dan. Dì mému ka pólián ku sikandan na ágballusán agó kagáttasan dan tun ta dalan.”
33 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Ándà góddô kannun, asta ándà palang kangayan ta ka makan para kandan, su tuu dan marapung.”
34 Iginsà si Jesus, na mà din, “Pira abuk tô pan tun ákniyu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Pittu abuk pan, asta pira dád abuk maréntták sáddà.”
35 Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta tanà.
36 Igkangé din tô pittu abuk pan asta tô sáddà, asta igpasalamatan din tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô pan asta tô sáddà, igbággé din tun ta mga disipulu din, asta igtalad dan tun ta mga manubù na ilimud.
37 Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. Iglimud dan tô isamà, asta pittu tô magdakál basket na ipánnù.
38 Mga áppat mararan (4,000) tô mga gamama na ikakan, asta ándà iyapi tô mga gabayi asta tô mga gabatà.
39 Igpólì i Jesus tô langun dan, igsaké sikandin ka barangé, asta igsadun sikandin tun ta probinsya na madani tun ta Magadan.

16

Kakalyag dan na kumita katô kasaláббuan
Mat 16:1-4; Mar 8:11-13; Luc 12:54-56

1 Na, duwán mga Pariseo asta mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus ébô kuminnam kandin. Purisu igpamuyù dan na pakitanán din tô kasaláббuan tikud tun ta Manama.
2 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágmallutù tô langit ka ágsalláp tô álló, kasóddóran yu na dì mudan simag.
3 Atin ka mallutù asta mangittáng tô sagulapun ka ágsilat tô álló, kasóddóran yu na mudan. Agad ágkakilalaan yu tô gahaanan tun ta langit, asal ándà yu kagpátti tô mga kakilalaan áknganni.

4 Kakalyag yu na pakitanán ku ákniyu tô kasalábbuan su madat kó asta igtayyug kó
katô Manama. Asal sábbad dád é kasalábbuan na pakitanán ákniyu na iring katô ilumu
ki Jonas."*
Na, igpanó si Jesus tikud tun kandan.

Tinurù tingód katô mga Pariseo asta mga Saduseo
Mat 16:5-12; Mar 8:14-21

5 Na, tô igtalipag tô mga disipulu i Jesus katô ranó, ándà pan na igpid dan, su ilingawan
dan tô tánnó dan.
6 Igkagi si Jesus, na mà din, "Banté kó katô pagpatubù ka pan† katô mga Pariseo asta
mga Saduseo."
7 Igpatóngkóé tô mga disipulu din, na mà dan, "Tô gó é igkagi din su ándà pan na igpid
ta."
8 Asal isóddóran i Jesus ka ándin tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin, na mà din,
"Délák tô kasarig yu kanak. Ándà kó pa ikagpát. Purisu ágpatóngkóé kó na ándà pan na
igpid yu.
9 Isalábbuanna ákniyu, su ándà kó pa ikasóddór ka ándin tô mému lumun ku. Iring na
ilingawan yud tô igpakan ku tô lima mararan (5,000) manubù katô lima abuk pan, asta
marapung tô magdakál basket na igipánnù yu katô isamà.
10 Iring na ilingawan yu tô igpakan ku tô áppat mararan (4,000) manubù katô pittu
abuk pan, asta marapung tô magdakál basket na igipánnù yu katô isamà.
11 Asal isalábbuanna su ándà kó pa ikagpát na ánnà pan tô kóbadan katô igkagi ku géna.
Kailangan banté kó katô pagpatubù ka pan katô mga Pariseo asta mga Saduseo."
12 Na, ikagpát dan na ánnà pagpatubù ka pan tô bantéyan dan, asal kailangan bantéyan
dan tô ágtinuruán katô mga Pariseo asta mga Saduseo.

Igkagi si Pedro na si Jesus tô Mesiyas
Mat 16:13-20; Mar 8:27-30; Luc 9:18-21

13 Na, igsadun si Jesus madani tun ta lunsud ka Cesarea Filipos. Iginsà sikandin
katô mga disipulu din, na mà din, "Ándin tô ágkagin ka mga manubù tingód kanak na
Igpamanubù? Sadanna kun?"
14 Igtaba sikandan, na mà dan, "Duwán mga manubù na ágkagi na sikuna si Juan na
Tarabunyag. Duwán ássa mga manubù na ágkagi na sikuna si Elias. Duwán ássa ágkagi
na sikuna si Jeremias ó sábbad propeta ka Manama sayyan."
15 Iginsà si Jesus, na mà din, "Asal ándin é ákniyu panámdám tingód kanak? Sadanna?"
16 Igtaba si Simon Pedro, na mà din, "Sikuna tô Mesiyas. Sikuna tô Batà katô manté
Manama na ándà ágtamanán."
17 Igkagi si Jesus, na mà din, "Simon, batà i Jonas, duwán dayó nu! Ánnà manubù tô
igpasóddór áknikó na sakán tô Batà ka Manama, asal Ámmà ku tun ta langit tô igpasóddór
kanan áknikó.
18 Purisu kagin ku áknikó, sikuna si Pedro,‡ asta ni gó tô batu§ na patindággan ku katô
mga ágpampamaké. Dì dan talun ka katulusan ka kamatayan.
19 Bággén ku áknikó tô susì katô pagpangulu ka Manama. Tô dian nu dini ta banuwa,
tô gó é dian katô Manama na góddô tun ta langit, asta tô nunugan nu dini ta banuwa, tô
gó é nunugan katô Manama na góddô tun ta langit."
20 Na, maggát igsapad si Jesus na kailangan dì dan mulit tun ta duma mga manubù na
sikandin tô Mesiyas.

---

* **16:4** 16:4 Ahaán tô Mateo 12:40. † **16:6** 16:6 Ágkáttin tô madat ágkémun katô mga Pariseo asta mga Saduseo iring ka pagpatubù ka pan. ‡ **16:18** Pedro. Tun ta kinagiyan ka Griego *petros*na tô kóbadan "délák batu." § **16:18** Batu. Tun ta kinagiyan ka Griego *petra*na tô kóbadan "dakál batu." Panunggiringan ni tingód basì katô kabánnalan na igkagi i Pedro, ó tingód ki Jesu-Cristo.

Igkagi si Jesus na matayan sikandin
Mat 16:21-28; Mar 8:31-9:1; Luc 9:22-27

21 Tikud katô álló tô, igulit si Jesus tun ta mga disipulu din ka ándin tô matuman
dumunggù tun kandin. Kailangan madun sikandin tun ta Jerusalem, asta pahirapan
sikandin katô mga ágtugállán ka Judio, mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga
taratinurù ka sugù. Matuman sikandin matayan, asal manté puman sikandin tun ta
ikatállu álló.
22 Na, igpadani si Pedro tun ki Jesus, asta igsapadan din, na mà din, "Áglangngagán,
mólà pa ka dì malumu diyan áknikó! Dì pád gó matuman."
23 Asal igbariring si Jesus tun ki Pedro, asta igkagiyan din, na mà din, "Iwà ka,
Maibuyan! su sumapad ka pád kanak. Ánnà tikud tun ta Manama tô kakalyag nu, asal
tikud dád tun ta panámdám nu."
24 Na, igkagi si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, "Tô manubù na mákkás
kanak, kailangan dì sikandin mákkás ka kakalyag ka pusung din, asal kailangan tumiis
sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin,* asta kailangan mákkás kanak.
25 Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin katô kantayan na
ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù tingód katô katákkás din kanak,
matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán.
26 Atin ka makatigatun tô manubù kani tibuk banuwa, asal kandaan sikandin katô
kantayan, ándà palang pulusán din, su ándà bullas katô kantayan na ándà ágtamanán.
27 Sakán tô Igpamanubù, asta lumónódda dini na tákkássan katô mga panaligan asta
séllaán katô Ámmà ku. Atin ka lumónódda, sumulì a katô langun manubù tingód katô
iglumu dan.
28 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dini ákniyu na dì maté sippang ka kumita
dan katô katigkanayan ka pagpangulu ku na Igpamanubù."†

17

Ipalin tô bónnóng i Jesus
Mat 17:1-13; Mar 9:2-13; Luc 9:28-36

1 Na, pángnga ka ánnám álló, igpatákkás i Jesus si Pedro, si Santiago, asta si Juan na adi
i Santiago. Igtikáddág dan tun ta mallayat pabungan na ándà palang manubù.
2 Róggun igsállág dan ki Jesus, ipalin tô bónnóng din na iring na sánnang ka álló. Ágséllà
ka kapputian tô langun katô umpak din.
3 Tigkô dan dád igkita si Moises asta si Elias na igtóngkô ki Jesus.
4 Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, "Áglangngagán, madigár su dini ké. Atin ka mému
áknikó, mimuwa dini ka tállu rákkó, sábbad para áknikó, sábbad para ki Moises, asta sábbad
para ki Elias."
5 Róggun na igkagi si Pedro, tigkô dád duwán ágséllà sagulapun na ikatambun kandan.
Igdinág dan tô kagi ka Manama tikud tun ta sagulapun, na mà din, "Ni gó ni kanak Batà
na ágginawaan ku, asta tuuwa idayawan kandin. Paminág yu sikandin."
6 Tô igdinág tô tállu disipulu, iglangkáb dan asta tuu dan imáddangan.
7 Asal igpadani si Jesus tun kandan, igawidan din, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Tindág kó. Yakó ágkamáddangan."
8 Tô iglangngag dan, igkita dan si Jesus na sábbad din dád man.
9 Na, róggun igtupang dan tikud tun ta pabungan, igkagi si Jesus tun kandan, na mà
din, "Yakó gulit tingód katô igkita yu róggun ándà a pa kanté puman na Igpamanubù."

---

* **16:24** 16:24 Kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin, ó kailangan tumiang sikandin ka krus. † **16:28** 16:28 Ituman ni tô igkita si Pedro, si Santiago asta si Juan katô kapalin ka bónnóng i Jesus tun ta pabungan (Mateo 17:1-13).

10 Na, iginsà tô mga disipulu din, na mà dan, “Manan ka ágtinurù tô mga taratinurù ka
sugù na kailangan lumónód si Elias tô dì pa dumunggù tô Mesiyas?”*
11 Igtaba si Jesus, na mà din, “Bánnal na dumunggù pa si Elias, su sikandin tô tumaganà
katô langun.
12 Asal mulitta ákniyu na igdunggù dán sikandin, asal ándà sikandin kilalayi ka mga
manubù. Asal igtuman dan tô madat kakalyag dan kandin. Iring pagsik kanan,
pahirapanna na Igpamanubù ukit ka lumun dan kanak.”
13 Purisu ikagpát tô mga disipulu din na si Juan na Tarabunyag tô igtuman katô tandô
tingód katô kadunggù i Elias.

Tô batà mama na igahuwan ka madat espiritu
Mat 17:14-21; Mar 9:14-29; Luc 9:37-43

14 Tô igdunggù dan tun ta marapung manubù na igangat kandan, duwán sábbad mama
na igpadani tun ki Jesus. Iglingkóód sikandin, asta igkagi, na mà din,
15 “Áglangngagán, kéduwi nu ni batà ku mama, su ágtuyù-tuyù sikandin, asta ágkahirapan.
Marag sikandin ágkabantang tun ta apuy asta tun ta wayig.
16 Igpid ku sikandin tun ta mga disipulu nu ébô kólian sikandin, asal ándà dan ikému.”
17 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu mga manubù áknganni, dì kó ágsarig kanak, asta
madat tô panámdám yu. Dì dán madugé na dumuma a ákniyu, asal kailangan tumiissa
pa. Na, pid yu dini kanak tô batà.”
18 Na, igsapadan i Jesus tô madat espiritu, asta igluwà tikud tun ta batà. Tigkô inólian
sikandin.
19 Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin na ándà duma manubù, asta iginsà
sikandan, na mà dan, “Manan ka ándà ké ikapaluwà katô madat espiritu?”
20 Igkagi si Jesus, na mà din, “Su délák pa tô kasarig yu kanak. Paminág yu ni kagin ku
ákniyu. Atin ka duwán kasarig yu kanak iring dád na délák lisu ka mustasa, makakagi kó
tun ta pabungan, na mà yu, ‘Alin ka dutun.’ Purisu malin tô pabungan. Ándà palang na
dì yu mému.
21 [Asal paluwaán ni klasi ka madat espiritu ukit dád ka kadasal asta kapuwasa.]”

Igkagi puman si Jesus tingód ka kamatayan din
Mat 17:22-23; Mar 9:30-32; Luc 9:43-45

22 Na, tô ilimud dán tô mga disipulu i Jesus tun ta probinsya ka Galilea, igkagi si Jesus,
na mà din, “Matuman ni dumunggù kanak na Igpamanubù. Kailangan bággénna tun ta
bállad katô duma mga manubù.
23 Matayanna ikandan, asta mantéya puman tun ta ikatállu álló.”
Purisu tuu dan iranu.

Bayad ka buwis para ka templo

24 Tô igdunggù dan tun ta lunsud ka Capernaum, duwán mga taralimud ka buwis para
katô templo. Iginsà dan ki Pedro, na mà dan, “Ágbayad tô pangulu yu ka buwis para katô
templo?”
25 Igtaba si Pedro, na mà din, “Óó.”
Tô igulì dán si Pedro tun ta balé, tô ándà pa kagi sikandin, igkagi si Jesus ki Pedro, na
mà din, “Simon, duwán insà ku áknikó. Sadan tô mga manubù na kailangan mayad ka
buwis tun ta harì? Tô kandin pamilya, ó tô ássa mga manubù?”
26 Igtaba si Pedro, na mà din, “Tô ássa mga manubù.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu dì ágbayad tô kandin pamilya.
27 Asal ébô dì maringasa tô mga taralimud ka buwis áknita, sadun ka tun ta ranó, asta
pamunuwit ka. Duwán salapì na kitanán nu tun ta babbà katô tagnà sáddà na maggut

* **17:10** 17:10 Ahaán tô Malaquias 4:5.

nu. Nángngà tô salapì para bággén ta tun ta templo. Angé nu, asta bággé nu tun ta mga taralimud ka buwis."

18

Sadan tô tuu mallayat?
Mat 18:1-5; Mar 9:33-37; Luc 9:46-48

1 Na, ándà kadugé, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà sikandan, na mà dan, "Sadan tô mallayat é kamanubuan tun ta pagpangulu ka Manama?"
2 Purisu igtawar i Jesus tô sábbad batà, asta igpatindág din tun ta tángngaan dan.
3 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka malyag kó sakupán katô Manama tun ta pagpangulu din, kailangan pamantun yu tô panámdám yu asta makéring kó na mga gabatà,
4 su tô manubù na ágpabbabà ka kamanubuan na iring katô kapabbabà kani batà, tô gó é tuu mallayat tun ta pagpangulu ka Manama.
5 Atin ka ágtanggap kó katô sábbad batà tingód katô kapasakup yu kanak, iring na ágtanggapánna ikiyu."

Mga tintal ka kalumu ka salà
Mat 18:6-9; Mar 9:42-48; Luc 17:1-2

6 "Atin ka duwán makandà ka kapamaké katô agad sábbad kani mga maréntták gabatà, tuu pa madigár ka ikáttán tô alig din tun ta dakál batu, asta antugán sikandin tun ta dagat.
7 Makédu-édu tô mga manubù nit banuwa su duwán pakatintal! Ándà makalili katô pagtintal, asal makédu-édu tô manubù na mému gunayan ka pagtintal katô duma manubù!
8 "Atin ka tô bállad nu ó paa nu tô gunayan na makasalà ka, tampád nu asta antug nu, su tuu pa madigár agad sábbad dád tô bállad ó paa nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu tun ta apuy na dì gó mapadáng ka ándà ágtamanán.
9 Atin ka tô mata nu tô gunayan na makasalà ka, lássù nu asta antug nu, su tuu pa madigár agad mandà tô sábbad mata nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka tandingán ka duwán duwa mata nu asta antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan ka apuy."

Panunggiringan tingód katô karnero na itadin
Mat 18:10-14; Luc 15:3-7

10 "Yakó ágbuyas katô sábbad sakup ku na mabbabà é kamanubuan iring katô kapabbabà kani batà, su kagin ku ákniyu na ágbantéyan dan katô mga panaligan ka Manama na inalayun ágtubang katô Ámmà ku tun ta langit.
11 [Igsadunna na Igpamanubù dini ta banuwa ébô tumábbussa katô mga manubù na itadin tingód ka mga salà dan.]
12 "Panámdám yu ni. Tô manubù na duwán sábbad gatus (100) karnero din, atin ka sábbad tô matadin, tananan din tô kasiyawan siyó (99) tun ta pabungan ébô pamasakán din tô sábbad karnero na itadin.
13 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka kitanán din dán, tuu pa dakál tô dayó din ka tandingán katô dayó din tingód katô kasiyawan siyó (99) na ándà katadin.
14 Iring kani tô riyun katô Ámmà ku tun ta langit, su dì gó mému kandin ka mandà tô sábbad sakup din."

Tô ágpamaké na makalumu ka salà

15 “Na, atin ka duwán kataladi nu na makalumu ka salà tun áknikó, sadun ka tun
kandin na ándà ássa manubù, asta sapadi nu sikandin tingód katô salà na iglumu din.
Atin ka maminág sikandin katô kagi nu, mapalónód nu sikandin tun ta Manama.
16 Atin ka dì sikandin maminág katô kagi nu, patákkás nu tô sábbad ó duwa manubù,
asta lónód kó tun kandin, ébô duwán duwa ó tállu testigos na maminág katô tinóngkóan
yu.*
17 Atin ka diyù gó sikandin maminág kandan, ulit yu tun ta mga ágpampamaké. Atin
ka diyù gó sikandin maminág kandan, yakó ágtagad kandin, asal panámdám yu na iring
sikandin na ánnà Judio asta iring na taralimud ka buwis.”

Tô dian asta tô nunugan

18 “Na, paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dian yu dini ta banuwa, tô gó é dian katô
Manama na góddô tun ta langit, asta tô nunugan yu dini ta banuwa, tô gó é nunugan
katô Manama na góddô tun ta langit.
19 “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka duwán duwa manubù nit banuwa na
pasábbadé tun ta kadasal, bággén katô Ámmà ku tun ta langit tô ágpamuyuán dan.
20 Su agad ánda ágpalimudé tô duwa ó tállu manubù ébô mangadap kanak, dutunna
duma kandan.”

Kapasinsiya ka salà

21 Na, igpadani si Pedro tun ki Jesus, asta iginsà sikandin, na mà din, “Áglangngagán,
atin duwán kataladi ku na marag áglumu ka salà kanak, makapira tô kapasinsiya ku
kandin? Nángngà tô makapittu?”
22 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ánnà nángngà ka makapittu dád, su agad luppián din tô
kapittuwan (70) ka makapittu, kailangan pasinsiyaan nu sikandin.
23 “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán harì na igpanámdám na sumukut
sikandin katô utang ka mga opisyales din.
24 Tô igtigkané sikandin, duwán sábbad opisyales na igpatawar din na tuu dakál tô
utang din, su mga mararan tô salapì na utang din.
25 Asal dì sikandin pakabayad. Purisu igkagi tô harì na kailangan imun sikandin na
állang, apil tô sawa din asta tô mga gabatà din, asta barigyaán tô langun ka kaduwánnan
dan ébô kabayadan tô utang din.
26 Asal iglingkóód tô manubù, asta igpédu-édu, na mà din, ‘Sir, angat ka pa, su bayadan
ku tô langun katô utang ku áknikó.’
27 Purisu igpandà katô harì tô utang katô manubù tingód katô kédu din, asta igpólì din.
28 Tô igpanó tô manubù, igkita din tun ta dalan tô ássa opisyales na duwán délák utang
kandin. Tigkô din dád igpákkál tô alig katô manubù, asta igkagi sikandin, ‘Bayadi nud tô
utang nu kanak.’
29 Purisu iglingkóód tô ássa opisyales, asta igpédu-édu, na mà din, ‘Angat ka pa, su
bayadan ku tô langun katô utang ku áknikó.’
30 Asal ándà kédu din, asta igpapriso din sikandin sippang ka kabayadan tô utang din.
31 Na, tô ikasóddór tô mga ássa opisyales din, tuu iranu tô pusung dan. Purisu igsadun
dan tun ta harì, asta igulit dan tingód katô langun na ilumu.
32 Purisu igpakangé katô harì tô una opisyales, asta igkagi sikandin, ‘Madat ka
manubù! Tô igpédu-édu ka kanak, igpandà ku tô langun ka utang nu.
33 Su inéduwanna áknikó, kailangan médu-édu ka katô unawa nu na opisyales.’
34 Tuu isókówan katô harì sikandin, asta igpapriso din ébô supakan sippang ka
kabayadan tô langun katô utang din.”

---

* **18:16** 18:16 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

35 Igkagi si Jesus, “Atin ka dì kó ágpasinsiya katô kataladi yu tikud tun ta tibuk pusung
yu, magunawa pagsik tô lumun katô Ámmà ku tun ákniyu.”

19

Tinurù tingód ka ágpasugbané
Mat 19:1-12; Mar 10:1-12

1 Na, pángnga igtinurù si Jesus kani langun, igiwà sikandin tikud tun ta probinsya ka
Galilea, asta igukit sikandin tun dipag ka Wayig ka Jordan sippang tun ta probinsya ka
Judea.
2 Marapung tô mga manubù na igtalundug kandin, asta igdappánnan din ka bállad tô
langun na ágkabógókan, asta inólian.
3 Duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus ébô kuminnam kandin. Iginsà
sikandan, na mà dan, “Mému ka sumugban tô manubù katô sawa din agad ándà madat
na iglumu din?”
4 Igtaba si Jesus, na mà din, “Ándà yu basì basayi tô kagi ka Manama na igsulat. Tô
igimu tô Manama katô manubù sayyan, igimu din sikandan na mama asta bayi.*
5 Igkagi tô Manama,
“ ‘Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô innà din, asta pasábbadé tô mama
asta tô sawa din. Tô duwa dan mému dán sábbad.’†
6 Purisu ánnà dan dán duwa, su inému dan dán sábbad. Na, su igimu dan ka Manama na
sábbad, dì mému na pagsugbanán ka manubù.”
7 Iginsà sikandan, na mà dan, “Atin ka dì mému, manan ka igsugù si Moises sayyan na
kailangan duwán papeles na bággén katô mama tun ta sawa din tingód katô kasugban
din kandin, asta mému din péwaán?”‡
8 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igsugù si Moises na mému kó sumugban katô sawa yu, su
isóddóran din na tuu matággas tô ulu yu. Asal tô igimu tô Manama katô manubù sayyan,
dì mému pasugbané.
9 Purisu kagiyan ku sikiyu, atin ka sumugban tô mama katô sawa din na ándà libug,
asta kumalyag sikandin katô ássa bayi, makalibug sikandin.”
10 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Atin ka tô gó é malumu, tuu pa madigár ka
dì dán kumalyag tô mga manubù.”
11 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Ánnà langun manubù tô dì gó kumalyag, asal
makatiis dád tô mga manubù na ágtabangan ka Manama.
12 Duwán mga imanubù na dì kumalyag. Duwán mga duma na dì kumalyag su
taganà ikapunan dan. Duwán mga duma na dì kumalyag su duwán lumun dan tingód
katô pagpangulu ka Manama. Purisu tô makatanggap na dì dan kumalyag, dì dan gó
kumalyag.”

Si Jesus asta tô maréntták mga gabatà
Mat 19:13-15; Mar 10:13-16; Luc 18:15-17

13 Na, duwán mga manubù na igpid ka maréntták mga gabatà dan tun ki Jesus ébô
dappánnan din ka bállad asta dasalan din. Asal igsapadan dan katô mga disipulu din.
14 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pabayà yu yan mga gabatà ébô makapadani dan dini
kanak. Yakó ágsapad kandan, su tô mga manubù na ágsarig ka Manama iring katô kasarig
ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, tô gó é panguluwan ka Manama.”
15 Tô igdappán dán si Jesus ka bállad tun kandan asta igdasal, igpanó sikandin.

Kahirapan tô mga ágkaduwánnan
Mat 19:16-30; Mar 10:17-31; Luc 18:18-30

* **19:4** 19:4 Ahaán tô Genesis 1:27; 5:2. † **19:5** 19:5 Genesis 2:24. ‡ **19:7** 19:7 Ahaán tô Deuteronomio 24:1.

16 Na, duwán sábbad manubù na igpadani tun ki Jesus, asta iginsà, na mà din, “Sir, ándin
tô madigár lumun ku ébô makatanggappa ka kantayan na ándà ágtamanán?”
17 Igkagi si Jesus, na mà din, “Isaláббuanna su iginsà ka kanak tingód katô madigár.
Sábbad dád tô tuu madigár, tô dád Manama. Atin ka malyag ka tumanggap ka kantayan
na ándà ágtamanán, kailangan mánnal ka katô mga sugù ka Manama.”
18 Iginsà tô manubù, na mà din, “Ándin mga sugui?”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágmaté. Yakó áglibug. Yakó ágtakó. Yakó ágtestigos ka
bulaló tingód katô unawa yu.
19 Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà. Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô
kaginawa yu katô ákniyu sarili.”§
20 Igkagi tô manubù, na mà din, “Igbánnalla katô langun. Ándin tô ándà ku pa lumuwi?”
21 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin duwán kakalyag nu na tuu nángngà tô áglumun nu,
ulì ka, asta barigyà nu tô langun kaduwánnan nu. Tukid nu bággéyi tô salapì nu tun ta
mga manubù na ágkayu-ayuan. Atin ka tô gó é lumun nu, duwán pulusán nu tun ta langit.
Na, lónód ka, asta tákkás ka kanak.”
22 Tô igdinág katô manubù tô igkagi i Jesus, igpanó sikandin na iranu, su dakál tô
kaduwánnan din.
23 Na, igkagi si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu.
Mahirap tô kapasakup ka ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu katô Manama.
24 Kumagiya pagsik ákniyu na agad mahirap tô dakál mannanap na ágngadanan
kamelyo na mukit tun ta bóббó ka simat, asal tuu pa mahirap tô kapasakup katô
ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu ka Manama.”
25 Tô igdinág katô mga disipulu tô igkagi din, tuu dan isaláббuan, asta igkagi sikandan,
na mà dan, “Purisu ándà palang manubù na makaluwà tikud tun ta supak ka Manama.”
26 Asal igsállág si Jesus tun kandan asta igkagi sikandin, na mà din, “Dì gó ni malumu
ka manubù, asal malumu ka Manama tô langun.”
27 Igkagi si Pedro, na mà din, “Sikami, igtananan déd tô langun katô kaduwánnan dé
ébô mákkás ké áknikó. Ándin tô matanggap dé?”
28 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tun ta mantu banuwa
na imun ka Manama, munsadda na Igpamanubù tun ta madigár gunsadanan ku. Sikiyu
na igtákkás kanak, munsad kó pagsik tun ta sapulù duwa (12) gunsadanan ka harì, asta
mangulu kó katô sapulù duwa (12) grupo katô mga rubbad i Israel.
29 Tô manubù na igtanan katô kaduwánnan din, mga kataladi din, ámmà din, innà
din, mga gabatà din, asta kinamát din ébô pasakup kanak, tô gó tô makatanggap ka
kadigárran na ginatus-gatus na dakál pa ka tandingán katô igtananan din, asta bággayan
sikandin katô kantayan na ándà ágtamanán.
30 Marapung tô mga manubù na ikóna áknganni makatapuri baling tun ta tapuri álló.
Tô mga manubù na ikatapuri áknganni makóna baling tun ta tapuri álló.*

20

Panunggiringan tingód ka mga iglumu

1 “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán sábbad manubù na duwán tanà na
igpamulaan din ka paras. Igsállám tô tigatun igpamasak ka mga manubù na lumumu
tun ta kinamát din.
2 Igpasáббadé dan na bággén din kandan tô sábbad salapì denario, su ni tô nángngà
tandan ka sábbad álló. Igpapid din sikandan tun ta kinamát, asta iglumu dan.

§ **19:19** 19:18-19 Exodo 20:12-16; Levitico 19:18; Deuteronomio 5:16-20. * **19:30** 19:30 Marapung tô mga manubù na ágkangadanan áknganni mabbabà baling é kamanubuan dan tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na mabbabà é kamanubuan áknganni kangadanan baling tun ta tapuri álló.”

3 Tô alas nuybe dán, igpamasak puman sikandin ka mga manubù na lumumu. Duwán
mga manubù na igkita din tun ta plasa na ánda áglumun dan.
4 Purisu igkagi sikandin, 'Atin ka lumumu kó tun ta kinamát ku, nángngà tô tandan ku
ákniyu.' Purisu igsadun dan pagsik, asta iglumu dan.
5 Igpamasak puman sikandin ka mga manubù tô alas dusi asta tô alas tres ka mapun,
asta magunawa tô igkagi din kandan.
6 Masig dán alas singko ka mapun, igkita din tô duma mga manubù na ánda áglumun
dan. Iginsà sikandin, 'Manan ka ándà palang áglumun yu ni álló ni?'
7 Igtaba dan, 'Su ándà manubù na igpalumu áknami.' Igkagi sikandin, 'Lumu kó pagsik
tun ta kinamát ku.'
8 "Na, tô igsalláp dán tô álló, igkagi tô tigatun tun ta állang na ágsarigan din, 'Tawar nu
tô langun manubù na iglumu, asta bággé nu kandan tô tandan. Una nu tô mga manubù
na tapuri iglumu, asta yan pa tô mga manubù na una iglumu.'
9 Tô igtandan sikandin katô mga manubù na igtigkané ka alas singko ka mapun,
sábbad denario tô salapì na igtandan din tingód ka sábbad álló tun ta tagsábbad-sábbad
kandan.
10 Purisu tô ándà pa tandani tô mga manubù na iglumu tikud ka sállám, igpanámdám
dan na tuu pa dakál tô tandanán din kandan. Asal sábbad pagsik denario tô salapì na
igtandan din tingód ka sábbad álló tun ta tagsábbad-sábbad kandan.
11 Tô igtanggap dan katô salapì, igpaburáng-burángngé dan tingód katô tigatun ka
paras.
12 Igkagi dan, 'Tô mga ikatapuri, sábbad dád oras tô kalumu dan, asal tikud ka sállám
tô áknami kalumu, asta inélad ké ka álló. Manan ka magunawa tô igtandan nu áknami
langun?'
13 Igkagi tô tigatun tun ta sábbad kandan, 'Rarak ku, ándà a limbung áknikó, su sábbad
denario tô salapì na ignunugan nu na tandan ku áknikó.
14 Purisu pid nu tô salapì na igtandan ku áknikó, asta ulì kad. Kakalyag ku na
magunawa tô bággén ku tun ta langun yu.
15 Atin ka malyagga mággé ka salapì ku tun ta manubù na salinán ku, ándà basì
makasapad kanak. Isabuan ka basì su madigár tô iglumu ku kandan.' "
16 Igkagi si Jesus, na mà din, "Purisu tô mga manubù na ikatapuri áknganni makóna
baling tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na ikóna áknganni makatapuri baling tun ta
tapuri álló."*

Igkagi puman si Jesus tingód ka kamatayan din
Mat 20:17-19; Mar 10:32-34; Luc 18:31-34

17 Na, róggun igpanó si Jesus tun ta Jerusalem, igpid din tô sapulù duwa (12) disipulu
din tun ta ándà mga manubù, asta igkagi sikandin, na mà din,
18 "Na, madun kid tun ta Jerusalem. Sakán na Igpamanubù tô bággén tun ta bállad katô
mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka sugù. Pasábbadé dan kumagi
na kailangan matayanna.
19 Bággénna ikandan tun ta bállad ka mga manubù na ánnà Judio. Ngisiyanna ikandan,
lagpássánna, asta pansalanna tun ta krus. Asal mantéya puman tun ta ikatállu álló."

Tô duwa gabatà i Sebedeo
Mat 20:20-28; Mar 10:35-45

20 Na, igsadun tun ki Jesus tô sawa i Sebedeo asta tô duwa gabatà din na si Santiago
asta si Juan. Iglingkóód sikandin tun ki Jesus su duwán ágpamuyuán din.
21 Iginsà si Jesus, na mà din, "Ándin tô kakalyag nu kanak?"

---

* **20:16** 20:16 Tô mga manubù na ágkangadanan áknganni, mabbabà baling tô kamanubuan dan tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na tuu mabbabà é kamanubuan áknganni kangadanan baling tun ta tapuri álló."

Igkagi sikandin, na mà din, “Tun ta pagpangulu nu, pónsad nu tô duwa gabatà ku madani tun áknikó, na sábbad dadan ta kawanan nu, asta sábbad dadan ta ibang nu.”
22 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Ándà yu kasóddóri ka ándin tô igpamuyù yu. Makatiis kó katô kahirapan iring katô kahirapan na masig dán dumunggù kanak?”†
Igtaba sikandan, na mà dan, “Óó, makatiis ké.”
23 Igkagi si Jesus, na mà din, “Matuman na dungguan kó gó katô kahirapan iring katô kahirapan na dumunggù kanak, asal diya makatandô ákniyu ka makónsad kó madani tun kanak, su munsad madani kanak tô mga manubù na igsalin katô Ámmà ku.”
24 Na, tô igdinág tô sapulù (10) disipulu ka ándin tô igkagi dan ki Jesus, isókó dan ki Santiago asta ki Juan.
25 Purisu igpaglimud i Jesus tô langun dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Isóddóran yud na tun ta mga manubù na ánnà Judio, inalayun ágsugù tô mga ágpangulun katô mga sakup dan. Inalayun ágsugù-sugù tô mallayat mga manubù katô mga ágpanguluwan dan.
26 Asal dì mému ka makéring kó kandan. Su tô manubù tun ákniyu na imun mallayat é kamanubuan, tô gó tô kailangan imun na ágsuguánnán yu.
27 Asta tô manubù na imun pangulu yu, tô gó tô kailangan mému na állang yu.
28 Méring sikandin kanak na Igpamanubù, su igsadunna dini ánnà ébô tabanganna katô mga manubù, asal igsadunna dini ébô tumabangnga katô mga manubù. Ikataganà ad na matayan ébô tábbusán ku tô marapung manubù.”

Inólian tô duwa bólóg
Mat 20:29-34; Mar 10:46-52; Luc 18:35-43

29 Na, tô igpanó dan tikud tun ta Jerico, tuu marapung tô mga manubù na igtalundug ki Jesus.
30 Duwán duwa bólóg na igunsad tun ta ligad ka dalan. Tô igdinág dan na si Jesus tô iglabé, igullaó sikandan, na mà dan, “Rubbad i David, kéduwi ké!”
31 Igsapadan dan katô mga manubù, asta igkagi dan na kailangan dì dan mótép. Asal igrayan dan baling gullaó, na mà dan, “Áglangngagán, rubbad i David, kéduwi ké!”
32 Purisu igsódô si Jesus, asta igtawar kandan, na mà din, “Ándin tô kakalyag yu na lumun ku para ákniyu?”
33 Igtaba tô duwa bólóg, na mà dan, “Áglangngagán, malyag ké makakita.”
34 Inéduwan si Jesus kandan, asta igdappánnan din ka bállad tô mata dan. Tigkô dan dád ikakita, asta igtalundug dan ki Jesus.

21

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem
Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luc 19:28-40; Juan 12:12-19

1 Na, tô igsadun dan tun ta Jerusalem, igdunggù dan tun ta lunsud ka Betpahe na tun ta Pabungan ka Olibo. Igpóna i Jesus tô duwa disipulu din, na mà din,
2 “Una kó tun ta lunsud, asta kitanán yu tô asno* asta nati. Igikát tô asno, asal akas yu, asta pid yu dini kanak.
3 Atin ka duwán manubù na minsà ákniyu ka manan ka igakas yu, kagiyi yu na kailangan sakayan katô Áglangngagán yu, asta sékót din papiddán ákniyu.”
4 Ilumu ni ébô matuman ni igkagi katô propeta ka Manama sayyan, na mà din,
5 “Uliti nu tô langun taga Sion,† ‘Na, dumunggù dán tô harì yu, asta mabbabà tô kamanubuan din, su ágsaké ka nati ka asno.’ ”‡
6 Igpanó tô duwa disipulu din, asta igtuman dan tô igsugù i Jesus kandan.

† **20:22** 20:22 Tô gó é kóbadan ka kagi din, “Makému kó minám tun ta kopa na masig kud inámman?” * **21:2** 21:2 Iring na kudà tô asno. † **21:5** 21:5a Sion tô ássa ngadan katô lunsud ka Jerusalem. ‡ **21:5** 21:5b Isaias 62:11; Zacarias 9:9.

7 Igpid dan tô asno asta tô nati tun ki Jesus. Tô mga umpak dan igampas dan tun ta
bókkóg katô nati, asta igsaké si Jesus.
8 Igsánnar katô karapungan ka mga manubù tô umpak dan tun ta dalan na ukitan din.
Igtampád katô mga manubù tô mga daun ka palmera asta igsánnar dan tun ta dalan.§
9 Igullaó tô langun manubù na igtákkás ki Jesus, agad tô ikóna asta tô ikatalundug, na
mà dan, "Durungán ta ni rubbad i David! Durungán ta ni igpapid katô Áglangngagán!
Durungán ta tô Manama tun ta langit!"*
10 Tô igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem, isalábbuan tô langun manubù. Igpénsaé
sikandan, na mà dan, "Sadan sikandin?"
11 Igtaba tô mga manubù na igtákkás ki Jesus, na mà dan, "Sikandin si Jesus na propeta
ka Manama tikud tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya ka Galilea."

Igsadun si Jesus tun ta templo
Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Luc 19:45-48; Juan 2:13-22

12 Na, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igabug din tô langun manubù na ágbálli asta
ágbarigyà tun ta plasa ka templo.† Igbantang din tô mga lamisa katô mga manubù na
ágbullas ka salapì,‡ asta igbantang din tô gunsadanan katô mga manubù na ágbarigyà ka
salapati na ágbággén tun ta Manama.
13 Igkagi sikandin, na mà din, "Mà katô kagi ka Manama,
" 'Tô balé ku, tô gó é ágdasalanan.'§
Asal igimu yud ni na gállássanan ka mga tulisan."
14 Igpadani tun ki Jesus tô mga bólóg asta tô mga kapig, asta igdappánnan dan i Jesus
ka bállad, asta inólian dan tun ta templo.
15 Asal isókó tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù,
su igkita dan tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus, asta igdinág dan tô mga gabatà na
igpanggullaó tun ta templo, na mà dan, "Durungán ni rubbad i David!"
16 Purisu iginsà dan ki Jesus, na mà dan, "Igpaminág nu tô kagi dan?"
Igtaba si Jesus, na mà din, "Óó. Ándà yu basì basayi ni kagi ka Manama, na mà din,
" 'Agad tô mga maréntták gabatà igtinuruan nu ébô dumurung áknikó.' "*
17 Na, igpanó si Jesus tikud tun kandan, igsadun sikandin tun ta lunsud ka Betania,
asta igdággà sikandin dutun.

Tô kayu igera na igangu
Mat 21:18-22; Mar 11:12-13,20-24

18 Tô sállám dán, róggun iglónód si Jesus tun ta Jerusalem, igballus sikandin.
19 Igkita din tô kayu igera tun ta ligad ka dalan, asta igpadani sikandin ébô mamasak
ka buuy. Asal ándà palang buuy na igkita din, su marag dád daun. Purisu igkagi sikandin
tun ta kayu, na mà din, "Tikud áknganni, dì dán gó makabuuy ni kayu ni!"
Tô dád gó, igangu tô kayu.
20 Tô ikakita tô mga disipulu din, isalábbuan dan gó, asta igkagi sikandan, na mà dan,
"Sékót igangu tô kayu igera."
21 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka sumarig kó katô
Manama, asta dì kó ágduwa-duwa, makému kó katô mga kasalábbuan iring katô iglumu
ku kani kayu igera, asta mga kasalábbuan na tuu pa matulus. Atin ka kumagi kó kani
pabungan na malin tun ta dagat, mému ni.

---

§ **21:8** 21:8 Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun harì. * **21:9** 21:9 Ahaán tô Salmo 118:25-26.
† **21:12** 21:12a Plasa ka templo; tô mga parì dád tô makahu tun dalám ka templo. Dutun ta plasa tô duma mga
manubù. ‡ **21:12** 21:12b Ágbullas ka salapì; kailangan bullasán tô salapì ka ássa mga banuwa ébô duwán salapì
na ággamitán tun ta templo. § **21:13** 21:13 Isaias 56:7; Jeremias 7:11. * **21:16** 21:16 Salmo 8:2. Tô gó tô igkanta i
David para katô Manama.

22 Agad ándin tô pamuyuán yu katô Manama ukit ka kadasal, matanggap yu ka mánnal
kó kandin."

Insà tingód katô igpapid ki Jesus
Mat 21:23-27; Mar 11:27-33; Luc 20:1-8

23 Na, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igtinurù sikandin. Ándà kadugé, duwán
mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka Judio na igpadani tun
kandin. Iginsà sikandan, na mà dan, "Sadan tô igtikudan katô langun na áglumun nu?
Sadan tô igpapid áknikó?"
24 Igtaba si Jesus, na mà din, "Duwán pagsik insà ku ákniyu. Atin ka makataba kó,
mulitta ákniyu ka sadan tô igpapid kanak.
25 Na, sadan tô igpapid ki Juan na munyag? Tô Manama, ó tô manubù?"
Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô madigár taba dan kandin, na mà dan, "Atin ka
tumaba ki na Manama tô igpapid ki Juan, insaán ki ikandin na manan ka ándà ki bánnal
ki Juan.
26 Asal atin ka tumaba ki na manubù tô igpapid ki Juan, kamáddangan ki kani mga
manubù na ilimud, su ágpanámdám dan na bánnal propeta ka Manama si Juan."
27 Purisu igtaba sikandan ki Jesus, na mà dan, "Ándà dé kasóddóri."
Igkagi si Jesus, na mà din, "Su ándà kó taba katô insà ku, diya pagsik mulit ákniyu ka
sadan tô igpapid kanak na lumumuwa katô áglumun ku."

Panunggiringan tingód katô duwa mataladi gamama

28 "Panámdám yu ni. Duwán manubù na duwán duwa gabatà din gamama. Igkagi
sikandin tun ta batà din kaké, 'Batà, lumu ka tun ta kinamát ni álló ni.'
29 Igkagi tô batà din, 'Diya.' Asal ándà kadugé, ipalin tô panámdám din, asta igsadun
sikandin tun ta kinamát asta iglumu.
30 Igsadun pagsik tô ámmà tun ta batà din adi, asta magunawa tô igkagi din kandin.
Igkagi tô adi, 'Óó, ámmà. Madunna.' Asal ándà sikandin sadun.
31 Na, ulitiya ikiyu. Sadan batai tô igbánnal katô ámmà din?"
Igtaba sikandan, na mà dan, "Tô batà din kaké."
Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán masalà-salà mga
manubù na makóna ákniyu masakup tun ta pagpangulu ka Manama iring katô mga
taralimud ka buwis asta madat mga gabayi.
32 Tô igtinurù si Juan na kailangan rumákkád kó katô salà ébô tanggapán kó ka
Manama, ándà kó bánnal kandin. Asal marapung baling tô mga taralimud ka buwis asta
madat mga gabayi na igbánnal kandin. Agad igkita yu ni, asal ándà kó rákkád, asta ándà
kó bánnal kandin."

Panunggiringan tingód katô kinamát
Mat 21:33-46; Mar 12:1-12; Luc 20:9-19

33 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Paminág yu ni panunggiringan. Duwán sábbad
manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras. Igkoralan din ni, asta igimu din
tô garikanan ka buuy ka paras. Igpatindág din tô balé na ágtómmónganan. Igpadóppónan
din tô kinamát katô ássa mga taralumu ka tanà, asta igsadun sikandin tun ta madiyù
banuwa.
34 Tô igdunggù tô timpo na matássan dán tô buuy katô paras, duwán mga állang na
igpapid katô tigatun ébô mangé katô buuy na kandin bahin.
35 Tô igdunggù dán tô mga állang din tun ta kinamát, duwán iglagpás katô mga
taradóppón, duwán igmatayan dan, asta duwán igtimbag dan ka batu.
36 Marapung pa puman tô ássa mga állang na igpapid din tun kandan. Asal magunawa
tô madat na iglumu katô mga taradóppón tun kandan.
37 Purisu igpapid din tô batà din, su tô panámdám din na bánnalán dan tô kandin batà.

38 Tô igkita tô mga taradóppón katô batà din, igpatóngkóé dan, na mà dan, ‘Ni gó tô
makatigatun kani tanà ka maté tô ámmà din. Na, matayan ta sikandin ébô sikita tô
makatigatun kani tanà.’
39 Purisu igámmát dan sikandin, igguyud dan tun ta luwà katô kinamát, asta ig-
matayan dan.
40 “Na, ulitiya ikiyu. Atin lumónód tô tigatun katô kinamát, ándin tô lumun din tun ta
mga manubù na igpadóppón din?”
41 Igtaba sikandan, na mà dan, “Ándà kédu din katô madat mga manubù, asal matayan
din sikandan, asta padóppónan din katô ássa mga manubù na mággé ka bahin tun kandin
ámmé-ámmé.”
42 Igkagi si Jesus, na mà din, “Iring na ándà kó gó basa kani kagi ka Manama, na mà
din,
“ ‘Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé, su kéman dan ka ánda ágpulusán.
Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu na tuu ágkailanganán katô balé. Madigár
ni iglumu katô Áglangngagán, asta durungán ta sikandin.’ ”†
43 Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu kagin ku ákniyu, dì kó sakupán ka Manama tun ta
pagpangulu din, asal sakupán din tô ássa mga manubù na mánnal katô kakalyag din.
44 [Atin ka madabù tô manubù nit batu ni, katáppù-táppuan sikandin. Asal ka
kadabuan tô manubù katô batu, maróddóg sikandin.]”
45 Na, tô igdinág tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga Pariseo katô kagi
i Jesus, isóddóran dan na sikandan tô isugatan katô panunggiringan na igulit din.
46 Purisu kakalyag dan dán gó na ámmáttán si Jesus. Asal ándà dan ikému, su
imáddangan dan katô mga manubù na ágpaminág ki Jesus, su ágbánnal tô mga manubù
na propeta ka Manama si Jesus.

22

Panunggiringan tingód katô dakál kalimudan
Mat 22:1-14; Luc 14:15-24

1 Igtinurù puman si Jesus kandan ukit kani panunggiringan, na mà din,
2 “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán sábbad harì na igimu ka dakál
kalimudan su kasalán tô batà din mama.
3 Igsugù din tô mga állang din ébô ulitan tô langun manubù na ágpasakupán din. Asal
igéllé tô langun.
4 Purisu igsugù katô harì tô ássa mga állang din ébô ulitan tô mga ágpasakupán din, ‘Na,
igtaganà dán tô langun. Igiyó dán tô mga baka asta tô mga igpalambù nati, asta igtaganà
dán tô ágkannán. Sadun kód dini ta ágkasalan.’
5 Asal ándà dan bánnal. Tô sábbad igsadun tun ta kandin kinamát, asta duwán igsadun
tun ta kandin tindaan.
6 Duwán mga manubù na igámmát, igirrayat asta igmaté katô mga állang din.
7 Purisu tuu isókó tô harì, asta igpapid din tô mga sundalo din ébô matayan sikandan
asta góbbón tô lunsud dan.
8 Na, igkagi tô harì tun ta mga állang din, ‘Igtaganà dán tô ágkannán, asal dì ku gó
pakannán tô mga manubù na tagnà igkagiyan ku.
9 Purisu sadun kó tun ta mga dalan na marapung gukit, asta piddán yu tô langun
manubù na kasumaran yu.’
10 Purisu igsadun tô mga állang din tun ta mga dalan, asta igpatákkás dan tô langun
manubù na igsumar dan, agad madigár ó madat. Purisu ipánnù tô ágkasalan su
marapung tô mga manubù na ilimud.

† **21:42** 21:42 Salmo 118:22-23.

11 “Na, ándà kadugé, igahu tô harì ébô tanggapán din tô mga manubù na ilimud tun
ta ágkasalan. Igkita din tô sábbad manubù na ándà umpak iring katô gumpakán ka mga
manubù na madun tun ta ágkasalan.
12 Purisu iginsà tô harì kandin, ‘Rarak, manan ka dini ka na ándà umpak nu iring katô
gumpakán ka mga manubù na madun tun ta ágkasalan?’ Asal ándà palang igtaba din.
13 Purisu igkagi tô harì tun ta mga állang din, ‘Bagkás yu tô bállad din asta tô paa din,
asta antug yu sikandin tun ta luwà tun ta kangittángngan ébô supakan. Tuu sumággó tô
mga manubù dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan.’ ”
14 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Tuu marapung tô mga manubù na ágtawarán ka
Manama, asal tagsábbadé dád tô masakup.”

Insà tingód katô bayad ka buwis
Mat 22:15-22; Mar 12:13-17; Luc 20:20-26

15 Na, igpalimudé tô mga Pariseo, asta igplano dan ka ándin tô insaán dan ki Jesus ébô
duwán madimanda dan ukit katô taba din.
16 Purisu duwán mga disipulu dan asta mga igpasakup tun ki Herodes na igpapid dan
tun ki Jesus. Igkagi dan kandin, na mà dan, “Sir, isóddóran dé na ágkasarigan ka, asta
ágtinurù ka katô kabánnalan tingód ka kakalyag ka Manama. Dì ka ágkapid ka panámdám
ka mga manubù agad ándin tô bónnóng dan.
17 Purisu uliti ké ka ándin tô panámdám nu. Atin ka mayad ké ka buwis tun ta
emperador ka Roma, lumapas ké ka mga sugù ka Manama? Mému bayadan, ó dì mému?”
18 Asal isóddóran i Jesus na madat tô kakalyag dan kandin. Purisu igkagi sikandin, na
mà din, “Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama. Manan ka
kuminnam kó kanak?
19 Pakita yu kanak tô salapì na bayad yu katô buwis.”
Igpakita dan kandin tô salapì.
20 Iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan bónnóng asta ngadan tô igtagù nit salapì?”
21 Igtaba sikandan, na mà dan, “Tô emperador ka Roma.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu bággé yu tun ta emperador tô nángngà bággén yu
tun ta emperador, asta bággé yu tun ta Manama tô nángngà bággén yu tun ta Manama.”
22 Tô igdinág dan katô kagi din, isalábbuan dan, asta igpanó dan tikud tun kandin.

Insà tingód katô kantayan
Mat 22:23-33; Mar 12:18-27; Luc 20:27-40

23 Ándà kadugé, duwán mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus. Tô gó tô mga manubù
na ágtinurù na dì manté puman tô mga manubù na inaté dán. Iginsà dan ki Jesus, na mà
dan,
24 “Sir, igsugù si Moises áknita tingód katô lumun katô mga mataladi gamama. Atin
ka maté tô mama na ándà pa batà katô sawa din, tô kataladi din kailangan kumalyag
katô sawa katô inaté, na ipag din na ibalu, ébô ukit kandin duwán mému batà para katô
kataladi din na inaté.*
25 Na, duwán pittu mataladi gamama sayyan. Igkalyag tô kaké dan, asal inaté sikandin
na ándà pa batà din. Purisu tô ikaduwa kataladi igkalyag katô bayi,
26 asal magunawa tô inému tun kandin asta tun ta ikatállu sippang tun ta ikapittu. Tô
tagsábbad-sábbad katô pittu mataladi na igkalyag katô bayi, inaté dan langun na ándà
palang batà dan.
27 Tun ta katapuriyan, inaté tô bayi.
28 Na, ulit nu áknami. Atin ka manté puman tô mga manubù, sadan tun ta pittu
mataladi tô bánnal duma katô bayi? Su igkalyag tô langun dan kandin.”

* **22:24** 22:24 Ahaán tô Deuteronomio 25:5.

29 Igtaba si Jesus, na mà din, “Duwán sayup yu, su ándà yu kagpátti tô kagi ka Manama
na igsulat, asta ándà yu kasóddóri ka ándin tô lumun ka Manama ukit katô katulusan din.
30 Tun ta kanté puman ka Manama katô mga manubù, dì dan dán pakalyagé, su iring
dan dán katô mga panaligan ka Manama tun ta langit.
31 Tingód katô kanté ka Manama ka mga manubù, iring na ándà kó gó basa kani kagi
ka Manama ákniyu, na mà din,
32 “ ‘Sakán tô Manama na ágpangadapán i Abraham, i Isaac, asta i Jacob.’†
Dì ágpangadap ka Manama tô mga manubù na ándà kantayan, asal tô mga manubù na
duwán kantayan, tô gó tô ágpangadap ka Manama.”
33 Tô igdinág tô ilimud mga manubù kani igtinurù din, tuu isalábbuan tô langun dan.

Tô sugù na tuu ágkailanganán
Mat 22:34-40; Mar 12:28-34; Luc 10:25-28

34 Na, tô igdinág tô mga Pariseo na ándà ikataba tô mga Saduseo ki Jesus, igpalimudé
dan puman asta igpadani dan tun ki Jesus.
35 Duwán sábbad tun kandan na katig ágtinurù katô mga sugù. Kakalyag din na
kuminnam sikandin minsà ki Jesus. Purisu iginsà sikandin, na mà din,
36 “Sir, tun ta langun sugù ka Manama ukit ki Moises, ándin sugui tô tuu ágkailanganán?”
37 Igkagi si Jesus, na mà din, “ ‘Ginawayi yu tô Áglangngagán na Manama yu tikud tun
ta tibuk pusung yu, tikud tun ta tibuk kantayan yu, asta tikud tun ta tibuk panámdám
yu.’‡
38 Tô gó tô sugù na tuu ágkailanganán katô langun.
39 Na, ni gó tô sugù na ikatalundug katô tagnà. ‘Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô
kaginawa yu katô ákniyu sarili.’§
40 Atin ka ágbánnalán yu ni duwa sugù ni, ágbánnalán yu tô langun sugù ka Manama
asta mga kagi ka propeta ka Manama na igsulat sayyan.”

Insà tingód katô Mesiyas
Mat 22:41-46; Mar 12:35-37; Luc 20:41-44

41 Tô ándà pa panó tô mga Pariseo, iginsà si Jesus kandan, na mà din,
42 “Ándin tô panámdám yu tingód katô Mesiyas? Sadan tô kamónaan din?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Rubbad i David tô Mesiyas.”
43 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka bánnal yan, manan ka igpakagi katô Ugis Espiritu
si David na ágtawarán din na Áglangngagán din tô Mesiyas? Igsulat i David ni kagi ni,
44 “ ‘Igkagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanan ku sippang
ka manaluwa katô mga usig nu, asta pabánnalán ku sikandan áknikó.’*
45 Purisu su si David tô igkagi na Áglangngagán din tô Mesiyas, pamánnun na tô Mesiyas
tô rubbad i David?”
46 Asal ándà palang manubù na ikataba ki Jesus. Tikud katô álló tô, ándà palang
manubù na igkinnam iginsà kandin.

23

Igkagi si Jesus tingód katô mga taratinurù ka sugù
Mat 23:1-12; Mar 12:38-39; Luc 11:43,46; 20:45-46

1 Na, igtinurù si Jesus katô mga ilimud manubù asta mga disipulu din. Igkagi sikandin,
na mà din,
2 “Tô mga taratinurù ka sugù asta tô mga Pariseo, sikandan tô igsarigan na pénagpát
katô mga sugù ka Manama ukit ki Moises.

---

† **22:32** 22:32 Exodo 3:6,15. ‡ **22:37** 22:37 Deuteronomio 6:5. § **22:39** 22:39 Levitico 19:18. * **22:44** 22:44 Salmo 110:1.

3 Purisu kailangan mánnal kó katô langun gulit-ulitán dan. Asal yakó giring katô
áglumun dan, su dì dan ágbánnal katô mga sugù na gulit-ulitán dan.
4 Iring dan katô mga manubù na ágpirit ka duma manubù na tumiang katô tuu
mabággat asta mahirap ágpiddán, asal ándà palang tabang dan kandan.*
5 Ágpadadurungán dan tô langun ka áglumun dan. Gimun dan tuu dakál tô ágtaguanan ka
kagi ka Manama na ágpiddán dan, asta ágpallayatán dan tô ugpu katô umpak dan.†
6 Malyag dan munsad tun ta lugar na igpantaganà katô mga manubù na mallayat
é kamanubuan tun ta dakál kalimudan, asta tun ta madigár gunsadanan tun ta mga
simbaan ka Judio.
7 Malyag dan respetowan katô duma mga manubù tun ta plasa, asta tawarán dan na
rabbi.‡
8 Asal dì mému ka tawarán kó na rabbi, su sábbad dád tô Taratinurù yu, asta mataladi
kó langun.
9 Dì mému ka pabantugán yu tô duma mga manubù nit banuwa ukit katô katawar yu
kandan na ámmà, su sábbad dád gó tô Ámmà yu na Manama tun ta langit.
10 Dì pagsik mému ka tawarán kó amo, su sábbad dád tô Amo yu na Mesiyas.
11 Tô manubù tun ákniyu na mallayat é kamanubuan, tô gó tô kailangan imun iring na
ágsuguánnán yu.
12 Atin ka ágpallayat tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mabbabà. Atin
ka ágpabbabà tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mallayat."

Kéman dan ka nángngà tô áglumun dan
Mat 23:13-28; Mar 12:40; Luc 11:39-42,44,52; 20:47

13 "Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun
yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó! su ágdalangan yu tô mga manubù na
pasakup tun ta pagpangulu ka Manama. Madat su ándà kó pasakup tun kandin, asal
tuu pa madat su ágdalangan yu tô mga manubù na pasakup.
14 ["Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun
yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su gagó kó ka kaduwánnan katô mga
gabayi balu. Ágtambunan yu tô madat linumuwan yu ukit katô mallayat mga kadasal.
Purisu tuu madat tô supak na padungguán ka Manama ákniyu.]
15 "Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun
yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su ágtalap-talap kó tun ta madiyù ébô
sakupán yu tô sábbad dád manubù, asta ukit ka katinurù yu kandin, duwa luppì tô
kadattan din ka tandingán ákniyu na makapid kandin tun ta ágsupakanan!
16 "Makédu-édu kó, su iring kó na bólóg na gagak ka duma manubù. Ágkagi kó na atin ka
tumandô tô manubù ukit dád kani templo, mému ka dì din tumanán tô tandô. Asal ágkagi
kó pagsik, atin ka tumandô tô manubù ukit katô bulawan na igpadákkát kani templo,
kailangan tumanán din gó tô tandô.
17 Iring kó na bólóg! Ánnà nángngà tô panámdám yu. Tuu pa ugis tô templo ka
tandingán katô bulawan na igpadákkát kani templo, su ágkému ugis tô bulawan tingód
katô kógisan kani templo.
18 Ágkagi kó na atin ka tumandô tô manubù ukit katô ággóbbówanan ka mannanap tun
ta saruwan ka Manama, mému ka dì din tumanán tô tandô. Asal ágkagi kó pagsik na
atin ka tumandô tô manubù ukit ka mannanap na góbbón tun ta saruwan ka Manama,
kailangan tumanán din gó tô tandô.

---

* **23:4** 23:4 Inalayun dan ágdugangan tô sugù ka Manama na tuu mahirap ágtumanán katô mga manubù, asal dì dan ágtabang kandan ébô makabánnal dan katô mga sugù. † **23:5** 23:5 Tô gó tô iglumu dan ébô manámdám tô duma manubù na mabákkár tô kasarig dan katô Manama. ‡ **23:7** 23:7 Rabbi é pagtawar katô mga taratinurù ka mga Judio. Magunawa pagsik tun ta 23:8.

19 Iring kó na bólóg! Tuu pa ugis tô ággóbbówanan ka tandingán katô mga mannanap na
ággóbbón dutun, su ágkému ugis tô mannanap na ággóbbón tun ta saruwan ka Manama
tingód katô kógisan katô ággóbbówanan.
20 Purisu atin ka tumandô tô manubù ukit katô ággóbbówanan, tumandô sikandin ukit
katô mannanap na ággóbbón dutun.
21 Atin ka tumandô tô manubù ukit katô templo, tumandô sikandin ukit katô Manama
na góddô tun ta templo.
22 Atin ka tumandô tô manubù ukit katô langit, tumandô sikandin ukit katô Manama
asta katô gunsadanan din.
23 "Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun
yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su agad ágbággén yu tun ta Manama tô
ikasapulù katô langun pamulanán yu agad mga anag, asal ándà yu bánnali tô mga sugù
ka Manama na tuu ágkailanganán, tô tingód katô nángngà lumun yu tun ta mga manubù,
asta kédu yu, asta kasarig yu ka Manama! Nángngà tô kabággé yu katô ikasapulù, asal
yakó ágsódô katô mga ágkailanganán na nángngà yu áglumun.
24 Iring kó na bólóg na gagak ka duma manubù! Ágkangén yu tô délák ulád tikud tun ta
wayig na ginámmán yu, asal áglámmáddán yu tô dakál kamelyo.
25 "Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun
yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su iring kó na mga baso asta mga pinggan
na igurasan dád tô tun ta luwà ukit katô mga áglumun ó ágkémun yu, asal maripà tô tun
dalám, su tuu madat tô áglumun yu, asta tagawán kó!
26 Sikiyu mga Pariseo, iring kó na bólóg! Kailangan una yu urasi tô tun dalám ka baso
asta pinggan ébô malinis pagsik tô tun ta luwà.
27 "Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun
yu tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su iring kó na pantyun na igpinturaan
ka mapputì. Agad madigár ágsállággan tô tun ta luwà, asal tô tun dalám tuu mawù asta
marag mga tullan.
28 Sikiyu pagsik, atin ka ágsállággán kó katô duma mga manubù, iring na ágbánnal kó
katô mga sugù ka Manama. Asal tô tun dalám ka pusung yu, ipánnuan kó katô madat,
asta kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama."

Supakan dan ka Manama
Mat 23:29-36; Luc 11:47-51

29 "Sikiyu mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, kéman yu ka nángngà tô áglumun yu
tun ta saruwan ka Manama. Makédu-édu kó su gimun yu tô mga pantyun para katô mga
propeta, asta ágpiyà-piyaan yu tô mga monomento katô mga manubù sayyan na igbánnal
katô mga sugù ka Manama.
30 Ágkagi kó na atin ka imanubù kó duma katô mga kamónaan yu sayyan, dì kó pád
mimmaté katô mga propeta ka Manama iring katô iglumu dan.
31 Asal ukit katô kagi yu na sikiyu tô mga rubbad katô manubù na igmaté katô mga
propeta ka Manama, ágpasóddór kó na iring kó kandan.
32 Purisu makéring kó katô mga kamónaan yu ébô tumanán yu tô madat na ándà dan
tumani.
33 Madat kó iring na mga áppuy. Dì kó gó makaluwà tikud tun ta supak ka Manama tun
ta ágsupakanan.
34 Purisu pasadunán ku tun ákniyu tô mga propeta ku, tô mga manubù na ikasóddór ka
kagi ku, asta tô mga manubù na tuminurù ákniyu, asal duwán tun kandan na matayan
ukit ka kapansal yu tun ta krus. Duwán lagpássán yu tun ta mga simbaan, asta irrayatan
yu agad ánda é sadunan dan.

35 Purisu supakan kó gó katô Manama tingód ka kamatayan katô langun manubù na
igbánnal katô mga sugù din, tikud katô kamaté ki Abel na ándà salà, sippang katô kamaté
ki Zacarias na batà i Baraquias na igmatayan yu tun ta tángngaan katô templo asta katô
ággóbbówanan ka mga mannanap.
36 Paminág yu ni kagin ku ákniyu na mga manubù áknganni. Supakan kó katô Manama
tingód katô kamatayan dan."

Iranu si Jesus tingód katô mga taga Jerusalem
Mat 23:37-39; Luc 13:34-35

37 "Makédu-édu kó na mga taga Jerusalem! Inalayun yu ágmatayan tô langun propeta
ka Manama, asta ágtimbagán yu ka batu ébô maté tô langun manubù na igpapid ka
Manama dini ákniyu! Inalayunna lumimud pád ákniyu ébô dumóppónna, iring na marán
na áglangkáb katô mga piyak din. Asal dì kó malyag!
38 Purisu iring kó na igtananan balé na ándà dalám.
39 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Dì kó kumita puman kanak sippang ka kumagi kó,
'Durungán ta sikandin na igpasadun katô Áglangngagán na Manama ta dini áknita.' "§

24

Tigkanayan ka kahirapan
Mat 24:1-14; Mar 13:1-13; Luc 21:5-19

1 Na, tô igpanó si Jesus tikud tun ta templo, igpadani tô mga disipulu din, asta igpakita
dan kandin tô mga ássa-ássa balé tun ta templo na madigár ágsállággán.
2 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ni mga ássa-ássa balé
tun ta templo na ágsállággán yu, dadattan tô langun, asta ándà palang sábbad batu na
masamà tun ta bówwó katô ássa batu."
3 Na, igsadun si Jesus tun ta Pabungan ka Olibo, asta igunsad sikandin. Igpadani tô
mga disipulu din tun kandin tun ta ándà mga manubù, asta igkagi sikandan, na mà dan,
"Uliti ké. Kadángngan matuman tô igulit nu? Ándin tô kakilalaan na masig kad lumónód
asta masig dán tô ágtamanán kani banuwa?"
4 Igkagi si Jesus, na mà din, "Banté kó ébô dì kó mapid,
5 su marapung tô mga manubù na mid ka ngadan ku, su mà kagi dan Mesiyas, asta
marapung tô mga manubù na mapid asta mákkás kandan.
6 Atin ka ágkadinággan yu na duwán mga gira tun ta madani asta tun ta madiyù, yakó
ágkamáddangan kanan. Kailangan matuman pa yan, asal ánnà pa yan tô ágtamanán.
7 Su marapung tô mga banuwa na pagiraé, asta sumulung tô mga sakup ka sábbad
harì katô mga sakup ka ássa harì. Duwán ballus asta mga linug tun ta kaluwagan kani
banuwa.
8 Ni gó tô tigkanayan katô kahirapan na dumunggù.
9 "Paruudan kó ébô irrayatan kó asta matayan kó. Karingasaan kó katô mga manubù
tun ta langun banuwa tingód katô kapasakup yu kanak.
10 Marapung tô mga manubù na sumungkù katô kasarig dan kanak. Pammáttán dan
tô unawa dan, asta paringasaé dan.
11 Marapung tô mà kagi mga propeta ka Manama, asta marapung tô mapid dan.
12 Tuu madat tô áglumun ka mga manubù. Purisu mandà tô ginawa katô karapungan.
13 Asal matábbus tô manubù na makatiis katô langun kahirapan.
14 Tô dì pa dumunggù tô ágtamanán, ulit-ulitán pa ni Madigár Gulitán tingód katô
pagpangulu ka Manama tun ta kaluwagan kani banuwa ébô makasóddór tô langun
manubù."

§ **23:39** 23:39 Ahaán tô Salmo 118:26.

Makamáddang na kitanán tun ta templo
Mat 24:15-28; Mar 13:14-23; Luc 21:20-24

15 "Na, atin ka kitanán yu tô ágkaringasaan ka Manama na igtindág tun ta templo
iring katô igsulat katô propeta ka Manama sayyan na si Daniel (kailangan makagpát
tô manubù na masa kani),
16 kailangan malaguy tô langun taga Judea, asta madun dan tun ta pabunganán.
17 Tô mga manubù na tun ta luwà katô balé dì mému makahu ébô mangé ka
kaduwánnan.
18 Tô mga manubù na áglumu tun ta kinamát dì mému makólì ébô mangé ka gilisan
dan.
19 Makédu-édu tô mga gabayi na mabáddás ó ágpasusu tô álló tô!
20 Dasal kó tun ta Manama ébô ánnà magánnó timpo ó álló ka kapaginawa ka malaguy
kó.
21 Tuu madat tô kahirapan na dumunggù. Ándà palang kahirapan na tuu pa madat
tikud tun ta katigkanayan kani banuwa sippang áknganni, asta ándà palang kahirapan
na dumunggù na tuu pa madat ka tandingán kani.
22 Atin ka dì pabbabaán ka Manama tô kadugayan katô kahirapan, maté tô langun
manubù. Asal tingód katô mga manubù na igsalin ka Manama, pabbabaán din tô
kadugayan.
23 "Purisu atin ka duwán kumagi ákniyu, 'Na, dini dán tô Mesiyas!' ó duwán kumagi,
'Taddô tô Mesiyas!' yakó ágbánnal kandan.
24 Su duwán mga manubù na mà kagi Mesiyas asta mà kagi propeta ka Manama.
Lumun dan tô mga pató asta mga kasaláббuan ébô mapid pád tô mga manubù na igsalin
ka Manama.
25 Na, banté kó, su taganà a igulit ákniyu.
26 "Purisu atin ka duwán kumagi ákniyu, 'Na, tun ta disyerto tô Mesiyas,' yakó ágsadun.
Atin ka duwán kumagi, 'Na, tun dalám ka balé sikandin,' yakó gó ágbánnal.
27 Matayyó tô kalónód ku na Igpamanubù iring na kirám na ágséllà tun ta kaluwagan
ka langit, asta kitanán katô langun manubù.
28 "Atin ágkitanán yu tô mga ilimud uwak, kasóddóran yu na duwán inaté lawa dutun."*

Lumónód si Jesus nit banuwa
Mat 24:29-31; Mar 13:24-27; Luc 21:25-28

29 "Atin ka mapángnga ni kahirapan, kumangittáng tô álló asta dì miló tô bulan.
Mómpad tô mga karani asta makálláng tô langun tun ta langit.
30 Pakitanán ku tô kakilalaan tun ta langit ka masiggad lumónód na Igpamanubù.
Rumanu tô langun manubù nit banuwa su kitanán dan tô kadunggù ku tun ta mga
sagulapun tikud tun ta langit, su lumónódda na Igpamanubù na tákkássan katô katulusan
ku asta katô tuu séllaán ku.†
31 Pédupán ku tô trumpeta, papiddán ku tô mga panaligan ka Manama, asta limudán
dan tô langun manubù na igsalin ku tikud tun ta kaluwagan kani banuwa."

Panunggiringan tingód katô kayu igera
Mat 24:32-35; Mar 13:28-31; Luc 21:29-33

32 "Na, paminág kó kani panunggiringan tingód katô kayu igera. Atin ka kitanán yu tô
kayu na gugbus asta ágdaun, kasóddóran yu na masig dán dumunggù tô ágsánnang timpo.
33 Purisu atin ka kitanán yu tô katumanan katô igkagi ku ákniyu, kasóddóran yu na
masiggad lumónód.
34 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa maté tô mga manubù áknganni, matuman
pa ni langun.

---

* **24:28** 24:28 Tô kóbadan, atin kitanán yu ni mga pató, kasóddóran yu na masiggad lumónód. † **24:30** 24:30 Ahaán tô Daniel 7:13.

35 Mandà gó tô langit asta ni tanà, asal dì gó mandà tô mga kagi ku, asal matuman gó.”

Kailangan tumaganà tô langun manubù
Mat 24:36-44; Mar 13:32-37; Luc 17:26-30,34-36

36 “Asal ándà palang manubù na ikasóddór ka ándin állawi ó urasi tô kalónód ku. Ándà pagsik ikasóddór tô mga panaligan ka Manama tun ta langit. Agad sakán na Batà ka Manama, ándà a ikasóddór, su Ámmà ku dád tô ikasóddór.
37 Tun ta kalónód ku na Igpamanubù, marapung tô mga manubù na dì makataganà ka kadunggù ku, iring katô mga manubù sayyan na ándà paminág ki Noe.
38 Inalayun ágkan tô mga manubù sayyan, ginám dan, asta ágpakalyagé dan, sippang na igdunggù tô álló na igahu dán si Noe asta tô pamilya din tun ta arka.
39 Asal ándà ikasóddór tô mga manubù ka ándin tô dumunggù sippang ka ipánnas dan inaté su iglunupan tô tanà, asta ilánnád dan langun. Tô kalónód ku na Igpamanubù iring katô álló sayyan.
40 Duwán duwa gamama na áglumu tun ta kinamát, angén tô sábbad, asta katananan tô sábbad.
41 Duwán duwa gabayi na ággiling, angén tô sábbad, asta katananan tô sábbad.
42 Purisu taganà kó, su ándà yu kasóddóri ka kadángngnanna dumunggù na Áglangngagán yu.
43 Panámdám yu ni. Atin ka kasóddóran katô tigatun ka balé ka kadángngan dumunggù tô takón, makataganà sikandin, asta dì katakawan tô balé din.
44 Purisu kailangan tumaganà kó gó, su dumunggù a na Igpamanubù katô oras na ándà yu panámdámmi.”

Tô állang na ágkasarigan
Mat 24:45-51; Luc 12:41-48

45 “Tô állang na ágkasarigan asta katig, tô gó é imun katô amo din na tarapid ka langun ka duma mga állang tun ta balé din ébô mággé kandan ka ágkannán kada álló.
46 Atin ka inalayun ágtuman tô állang katô igpalumu katô amo din, kadayawan sikandin ka dumunggù tô amo din.
47 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka tô gó é áglumun katô állang, imun sikandin na tarapid ka langun tun ta balé katô amo din.
48 Asal ágpanámdám tô madat állang na madugé pa tô kadunggù katô amo din,
49 asta áglagpássán din tô duma mga állang na gamama asta gabayi, asta inalayun sikandin ágkan asta ginám ágdángngan katô mga tuu ágpangginám,
50 dumunggù tô amo din katô álló na ándà din panámdámmi asta tô oras na ándà din kasóddóri.
51 Purisu supakan sikandin katô amo din, asta papiddán tun ta mga manubù na kéman dan ka nángngà tô áglumun. Tuu sumággó tô mga manubù dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód katô kasakit dan.”

25

Panunggiringan tingód katô sapulù mga daraga

1 “Iring kani tô katigkanayan katô pagpangulu ka Manama. Duwán sapulù (10) mga daraga na igsumar katô mama na ágkasalán. Tô tagsábbad-sábbad kandan igpid ka sulù.
2 Lima tô mga daraga na mapandé, asta lima tô mga daraga na ágkatuluan.
3 Tô lima mga daraga na ágkatuluan igpid ka sulù, asal ándà langis* na igpid dan ébô dalámmán dan tun ta sulù ka kémmáttan dan.
4 Asal tô lima mga daraga na mapandé igpid katô sulù asta langis na dalámmán dan puman.

* **25:3** 25:3 Langis ka olibo.

5 Idugé na ándà dunggù tô mama na ágkasalán. Purisu itudugan tô langun daraga asta
ináknákkan dan.
6 "Tô tángngà dán ka dukilám, igdinág dan tô manubù na igkagi, na mà din, 'Na,
igdunggù dán tô ágkasalán! Sékót kó sumar kandin.'
7 Purisu igánnó tô langun daraga, asta igpiyaan dan tô mitsa katô sulù dan.
8 Igkagi tô lima mga daraga na ágkatuluan tun ta lima mga daraga na mapandé, na mà
dan, 'Bággéyi ké ka langis, su masig dán mapadáng ni sulù dé.'
9 Asal igkagi tô lima mga daraga na mapandé, 'Dì ké mággé agó dì makanángngà ni
langis na igpid dé. Madigár pa ka madun kó tun ta tindaan ébô málli kó.'
10 Purisu igsadun dan tun ta tindaan ébô málli dan. Róggun katô kapanó dan, igdunggù
tô mama na ágkasalán. Igtákkás tô langun daraga na ikataganà, asta igsadun dan tun ta
ágkasalan. Tô igahu dan dán tun ta balé, igsagpángngan dán tô sállat.
11 "Tô itagad-tagad dán, igdunggù tô lima mga daraga tikud tun ta tindaan, igtawar
dan tikud tun ta luwà katô balé, na mà dan, 'Sir, abriyi ké pa.'
12 Asal igtaba tô ágkasalán, na mà din, 'Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ándà a kilala
ákniyu.'
13 "Purisu kailangan inalayun kó tumaganà, su ándà yu kasóddóri ka ándin állawi ó urasi
tô kalónód ku."

Panunggiringan tingód katô tállu mga állang
Mat 25:14-30; Luc 19:11-27

14 "Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Duwán sábbad manubù na igsadun tun
ta madiyù banuwa. Tô ándà pa sikandin panó, igpatawar din tô mga állang din, asta
igsarigan din sikandan ka salapì din.
15 Duwán igbággé din tun ta tagsábbad-sábbad kandan na nángngà dád katô kakatigan
dan. Lima abuk bulawan tô igbággé din tun ta sábbad állang, duwa abuk bulawan tô
igbággé din tun ta ikaduwa állang, sábbad abuk bulawan tô igbággé din tun ta ikatállu
állang, asta igpanó sikandin.
16 Na, tô állang na igbággayan katô lima abuk bulawan, ignegosyo din, asta duwán lima
abuk bulawan na iganansya din.
17 Tô állang na igbággayan katô duwa abuk bulawan, duwán pagsik duwa abuk na
iganansya din.
18 Asal tô állang na igbággayan din katô sábbad abuk bulawan, igkali sikandin tun ta
tanà, asta iglábbáng din tô bulawan na igbággé kandin.
19 "Na, tô idugé dán, igulì tô amo dan, asta igtawar din tô tállu állang na igbággayan din
ka bulawan ébô kasóddóran din ka duwán iganansya dan.
20 Tô igpadani tô állang na igbággayan katô lima abuk bulawan, igpid din tô igbággé
kandin asta tô lima abuk bulawan na iganansya din. Igkagi sikandin, 'Sir, lima abuk
bulawan tô igbággé nu kanak, asta duwán dán lima abuk bulawan na iganansya ku.'
21 Igkagi tô amo din, 'Madigár tô iglumu nu. Madigár ka manubù asta ágkasarigan
ka. Agad délák tô igbággé ku áknikó, ágkasarigan ka. Purisu dakál tô sarigán ku áknikó.
Kadayawan ka iring katô dayó ku.'
22 Igpadani pagsik tô állang na igbággayan ka duwa abuk bulawan, asta igkagi sikandin,
'Sir, duwa abuk bulawan tô igbággé nu kanak, asta duwán dán duwa abuk bulawan na
iganansya ku.'
23 Igkagi tô amo din, 'Madigár tô iglumu nu. Madigár ka manubù asta ágkasarigan
ka. Agad délák tô igbággé ku áknikó, ágkasarigan ka. Purisu dakál tô sarigán ku áknikó.
Kadayawan ka iring katô dayó ku.'
24 Igpadani pagsik tô állang na igbággayan din ka sábbad abuk bulawan, asta igkagi
sikandin, 'Sir, isóddóran ku na magani ka manubù, su ágkáttun nu tô igpamula ka duma

mga manubù, asta ágtaguán nu tun ta lukung nu tô trigo na igpalayapan ka duma mga manubù.
25 Purisu imáddanganna áknikó asta iglábbáng ku tô bulawan nu tun ta tanà. Ulián kud
áknikó ni sábbad abuk bulawan na igbággé nu kanak.'
26 Igkagi tô amo din, 'Tukukán ka, asta madat tô iglumu nu! Igkagi ka na ágkáttun
ku tô igpamula ka duma mga manubù, asta ágtaguán ku tun ta lukung ku tô trigo na
igpalayapan ka duma mga manubù. Su isóddóran nu yan,
27 madigár pád ka igtagù nu tô bulawan ku tun ta bangko ébô matanggap ku pád na
duwán dán tubù tô igdunggù a.'
28 Purisu igkagi sikandin tun ta duma mga állang, na mà din, 'Kangé yu tô sábbad abuk
bulawan na igbággé ku kandin, asta bággé yu tun ta állang na duwán sapulù (10) abuk
bulawan.
29 Su tô manubù na duwán kandin, bággayan sikandin katô tuu pa dakál katô
ágkailanganán din. Asal tô manubù na ándà kandin, kangayan sikandin katô langun tun
kandin.
30 Na, ni madat manubù, pid yu sikandin tun ta luwà tun ta kangittángngan ébô
supakan. Tuu sumággó tô mga manubù dutun, asta kumurigát tô ngipán dan tingód
katô kasakit dan.' "

Ruudan tô langun manubù

31 "Tô álló na lumónódda na Igpamanubù, tákkássanna katô langun panaligan ka
Manama asta katô séllaán ku. Munsadda tun ta madigár gunsadanan ka pagpangulu.
32 Tô langun manubù tikud tun ta kaluwagan ka banuwa malimud tun ta saruwan ku,
asta passan ku sikandan iring na áglumun katô taradóppón ka karnero ka ágpassan din tô
mga karnero asta tô mga kambing,
33 su áglimudán din tô mga karnero na dadan ta kawanan din, asal áglimudán din tô
mga kambing na dadan ta ibang din.
34 Iring kani tô lumun ku ka rumuudda, su kumagiya katô mga manubù na dadan ta
kawanan ku, 'Tákkás kó kanak, su duwán kadayawan yu na igbággé katô Ámmà ku na
Manama, su tumigkanéyad mangulu ákniyu iring katô plano katô Ámmà ku para ákniyu
tô ándà pa imuwi ni banuwa.
35 Tô igballussa, igpakanna ikiyu. Tô itákkanganna, igpénámma ikiyu. Agad ándà a ikiyu
kilalayi tô kadunggù ku tun ákniyu, asal igpóddô a ikiyu tun ta balé yu.
36 Tô ándà umpak ku, duwán igbággé yu kanak. Tô ibógókanna, igdóppónanna ikiyu. Tô
igprisowa, igahà a ikiyu.'
37 Na, minsà tô mga igbánnal katô mga sugù ka Manama na dadan ta kawanan ku, na
mà dan, 'Sir, kadángngan ka iballusan, asta igpakan dé sikuna? Kadángngan ka itákkangan,
asta igpénám dé sikuna?
38 Kadángngan ka dunggù na ándà dé sikuna kilalayi, asta igpóddô dé sikuna tun ta balé
dé? Kadángngan na ándà umpak nu, asta igbággayan dé sikuna?
39 Kadángngan ka ibógókan ó igpriso, asta igahà ké áknikó?'
40 Tumaba a, 'Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ukit ka kalumu yu kani tun ta agad
sábbad dád kataladi ku na mabbabà é kamanubuan, iring na iglumu yu ni kanak.'
41 "Na, kumagiya katô mga manubù na dadan ta ibang ku, 'Kailangan supakan kó. Iwà
kó tikud dini kanak. Sadun kó tun ta apuy na dì gó mapadáng ka ándà ágtamanán, su tô
gó tô igtaganà ka Manama ébô duwán antugan din ki Maibuyan asta langun panaligan
din.
42 Tô igballussa, ándà a ikiyu pakanni. Tô itákkanganna, ándà a ikiyu pénámmi.
43 Tô igdunggù a tun ákniyu, ándà a ikiyu póddói tun ta balé yu. Tô ándà umpak ku, ándà
a ikiyu bággéyi. Tô ibógókanna, ó igprisowa, ándà a ikiyu dóppóni.'

44 Minsà dan pagsik, ‘Sir, kadángngan ké kita áknikó na igballus ka, itákkangan ka, ándà
góddóan nu, ándà umpak nu, ibógókan ka, ó igpriso ka, asal ándà ké tabang áknikó?’
45 Tumaba a, ‘Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Su ándà kó tabang katô sábbad dád
kadumaan ku na mabbabà é kamanubuan, iring na ándà kó tabang kanak.’
46 Purisu pasadunán dan tun ta ágsupakanan na ándà ágtamanán. Asal tô mga manubù
na igbánnal katô mga sugù ka Manama, bággayan dan ka kantayan na ándà ágtamanán.”

26

Plano na matayan si Jesus
Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luc 22:1-2; Juan 11:45-53

1 Tô igtinurù si Jesus kani langun, igkagi sikandin tun ta mga disipulu din, na mà din,
2 “Isóddóran yu na duwa pa álló tô kadunggù katô Kalimudan Ka Kalabé, asta bággénna
na Igpamanubù tun ta bállad ka mga manubù na mansal kanak tun ta krus.”
3 Na, ilimud tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga ágtugállán ka Judio tun
ta balé katô tuu mallayat ka pangulu dan na si Caifas.
4 Igplano dan na ámmáttán si Jesus na ándà duma manubù na makasóddór ébô
matayan sikandin.
5 Igkagi sikandan, na mà dan, “Kailangan dì ta sikandin pammáttán dalám ka
kalimudan agó sumamuk tô langun manubù na inalayun ágpaminág kandin.”

Igbusbusan si Jesus ka pamammut
Mat 26:6-13; Mar 14:3-9; Juan 12:1-8

6 Na, róggun dutun si Jesus ta lunsud ka Betania, igsadun sikandin tun ta balé i Simon
na inólian katô bógók din na tétek.
7 Róggun igkan dan, duwán bayi na igpid ka pamammut na dakál é lagà asta igdalám
tun ta katiyà na alabastro. Igpadani tô bayi tun ki Jesus, asta igbusbus din tô pamammut
tun ta ulu i Jesus.
8 Na, tô igkita tô mga disipulu i Jesus katô iglumu katô bayi, isókó dan, asta igkagi
sikandan, na mà dan, “Inólaan tô pamammut.
9 Madigár pád ka barigyaán ka dakál lagà asta bággén tun ta mga ágkayu-ayuan.”
10 Asal isóddóran i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Pabayà yu ni bayi, su
madigár tô iglumu din kanak.
11 Inalayun duwán mga ágkayu-ayuan na mému yu tabangan. Asal diya móddô dini
ákniyu ka ándà ágtamanán.
12 Ukit katô kabusbus din ka pamammut kani lawa ku, igpataganà a ikandin para katô
kalábbáng kanak.
13 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad ánda é gulit-ulitan katô Madigár Gulitán tun ta
kaluwagan kani banuwa, ulitán tô iglumu din kanak. Dì sikandin kalingawan.”

Igtandô si Judas na pammáttán din si Jesus
Mat 26:14-16; Mar 14:10-11; Luc 22:3-6

14 Na, duwán sábbad tun ta sapulù duwa (12) disipulu i Jesus na ágngadanan ki Judas
Iscariote. Igsadun sikandin tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo,
15 asta igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka pammáttán ku sikandin, ándin é bággén yu
kanak?”
Purisu igbággé dan kandin tô tállu pulù (30) abuk mapputì bulawan.
16 Tikud katô oras tô, igangat si Judas ka madigár timpo ébô pammáttán din si Jesus.

Kalimudan Ka Kalabé
Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Luc 22:7-14,21-23; Juan 13:21-30

17 Na, igdunggù tô tagnà álló ka kalimudan na ágkan tô mga Judio katô Pan Na Ándà
Pagpatubù. Igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà sikandan, na mà

dan, “Ánda táppad tô kakalyag nu na taganaan dé katô kannan katô Kalimudan Ka Kalabé?”
18 Igtaba si Jesus, na mà din, “Sadun kó tun ta sábbad manubù tun ta Jerusalem, asta kagiyi yu sikandin, ‘Igkagi tô Taratinurù na igdunggù dán tô oras na igsalin para kandin. Kuman sikandin katô Kalimudan Ka Kalabé nit balé nu na duma áknami na mga disipulu din.’ ”
19 Na, igbánnal tô mga disipulu din, asta igtaganà dan dutun tô ágkannán para katô Kalimudan Ka Kalabé.
20 Tô ágsalláp dán tô álló, igkan si Jesus asta tô sapulù duwa (12) disipulu din.
21 Róggun ágkan dan, igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán sábbad ákniyu na pammát kanak.”
22 Purisu tuu iranu tô pusung dan, asta iginsà tô tagsábbad-sábbad kandan, na mà dan, “Áglangngagán, sakán?”
23 Igtaba si Jesus, na mà din, “Pammát kanak tô ágtugán kanak.*
24 Matéya na Igpamanubù, su tô gó é igsulat sayyan tingód kanak. Asal makédu-édu tô manubù na pammát kanak! Tuu pa madigár kandin ka ándà kamanubù.”
25 Iginsà tô pammát kandin na si Judas, na mà din, “Sir, sakán?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikuna tô igkagi kanan.”

Tingód ka kamatayan katô Áglangngagán
Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; Luc 22:15-20; 1Cor 11:23-25

26 Na, róggun ágkan dan, igkangé si Jesus ka pan, igpasalamat sikandin tun ta Manama, igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din tun ta mga disipulu din. Igkagi sikandin, na mà din, “Tanggap yu ni pan asta kan yu, su ni gó ni lawa ku.”
27 Igkangé din pagsik tô kopa, igpasalamat sikandin tun ta Manama, asta igpénám din kandan. Igkagi sikandin, na mà din, “Inám kó langun kani,
28 su ni ginámmán ni tô dipanug ku na ulaán ébô kapasinsiyaan tô mga salà katô marapung manubù. Ni gó tô ágpasóddór na duwán kapókit ka Manama dutun ta mga manubù.
29 Kagin ku ákniyu, diyad muman minám kani ginámmán ta sippang ka minám ki katô mantu bino tun ta pagpangulu katô Ámmà ku.”
30 Na, igkanta dan tingód katô kadurung dan ka Manama, asta igsadun dan tun ta Pabungan ka Olibo.

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin
Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luc 22:31-34; Juan 13:36-38

31 Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Kani ka dukilám, tumanan tô langun yu kanak tingód katô kahirapan na dumunggù kanak, su mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Pamatayan ku tô taradóppón, asta pasállabé† tô mga karnero na igdóppónan din.’‡
32 Asal pángnga ka mantéya puman, muna a ákniyu tun ta Galilea.”
33 Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, “Agad tumanan tô langun dan, asal diya gó tumanan áknikó.”
34 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Kani ka dukilám ka dì pa mukkarà tô manuk, makatállu ka mulun kanak.”
35 Igkagi si Pedro, na mà din, “Agad matayanna duma áknikó, asal diya mulun áknikó.”
Magunawa tô igkagi katô langun disipulu.

Igdasal si Jesus tun ta Getsemane
Mat 26:36-46; Mar 14:32-42; Luc 22:39-46

---

* **26:23** 26:23 Ahaán tô Salmo 41:9. † **26:31** 26:31a Pasállabé, ó tibulaag. ‡ **26:31** 26:31b Zacarias 13:7.

36 Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta lugar na ágngadanan Getsemane.
Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Unsad kó kannun róggun madunna
taddô ébô dumasalla.”
37 Igpatákkás din si Pedro asta tô duwa gabatà i Sebedeo. Tuu iranu si Jesus, asta
mabággat tô pusung din.
38 Igkagi sikandin, na mà din, “Tuu iranu ni pusung ku, iring na matéya. Kannun kó
dád, asal yakó ágtudug.”
39 Na, igpanayun si Jesus tun tóna na dì madiyù, iglangkáb sikandin, asta igdasal, na
mà din, “Ámmà, atin ka mému áknikó, yaka ágpókit kanak tun ta kahirapan na masig dán
dumunggù. Asal tuman nu tô áknikó kakalyag, ánnà tô kanak kakalyag.”
40 Tô iglónód si Jesus tun ta mga disipulu din, igpantudug dan. Igánnó din sikandan,
asta igkagi sikandin ki Pedro, na mà din, “Isalábbuanna su ándà ka ikatiis ka sábbad dád
oras.
41 Yakó ágtudug, asal dasal kó ébô dì kó matalu ka pagtintal. Tuu madigár tô kakalyag
ka pusung yu, asal malómét tô lawa yu.”
42 Igpanó puman si Jesus tun tóna, asta igdasal sikandin, na mà din, “Ámmà, atin ka
kailangan mukitta tun ta kahirapan na masig dán dumunggù, kakalyag ku na tô áknikó
kakalyag é matuman.”
43 Iglónód puman si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkita din sikandan na
igpantudug, su ágkatudugan dan.
44 Purisu igpanó puman si Jesus, asta igdasal sikandin ka ikatállu. Magunawa tô
dasalán din.
45 Na, iglónód sikandin tun ta mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Isalábbuanna su igpantudug kó puman asta igpaginawa kó. Na, igdunggù dán tô oras na
pammáttánna na Igpamanubù, su bággénna tun ta bállad katô mga manubù na masalà-
salà.
46 Tindág kód su panó kid. Igdunggù dán tô manubù na pammát kanak.”

Igámmát si Jesus
Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luc 22:47-53; Juan 18:3-12

47 Róggun igkagi si Jesus, igdunggù si Judas na sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu.
Tuu marapung tô mga manubù na igtákkás kandin, asta igpid dan ka mga kampilan
asta mga paglagpás. Igpapid dan katô mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga
ágtugállán ka Judio.
48 Taganà igpasóddór i Judas tô kakilalaan tun kandan, su igkagi sikandin, na mà din,
“Tô manubù na adákkan ku, tô gó é ágpamasakán yu. Ámmát yu sikandin.”
49 Tô igdunggù si Judas, sékót igpadani sikandin tun ki Jesus, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Sir, madigár dukilám!”
Asta igadák sikandin ki Jesus.
50 Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Rarak, manan ka igsadun ka dini?”
Purisu igpadani tô duma mga manubù, asta igámmát dan si Jesus.
51 Na, duwán sábbad disipulu na igtákkás ki Jesus na igtagnus katô kampilan din,
igtigbas din tô állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta ipangul tô talinga
din.
52 Asal igsapadan i Jesus sikandin, na mà din, “Ulì nu tô kampilan tun ta rumà. Tô
manubù na gumamit ka kampilan, tô gó é matayan ka kampilan.
53 Ándà nu basì kasóddóri ni. Atin ka dumasalla tun ta Ámmà ku, mému papiddán din tô
sobra pa katô sapulù duwa (12) magdakál grupo§ ka mga panaligan din ébô tumabang
kanak.

§ **26:53** 26:53 Mga mararan é karapungan tun ta tagsábbad-sábbad grupo.

54 Asal atin ka tabanganna ikandan, dì dán matuman tô kagi ka Manama na igsulat
sayyan na matumanna dungguan ka kahirapan.”*
55 Na, igkagi si Jesus tun ta mga manubù, na mà din, “Manan ka mámmát kó kanak ukit
ka mga kampilan asta mga paglagpás? Ánnà a tulisan. Álló-álló ágtinurù a tun ta plasa
ka templo, asal ándà a ikiyu ámmátti.
56 Asal inému ni langun ébô matuman tô kagi ka Manama na igsulat katô mga propeta
din sayyan tingód kanak.”†
Na, tô langun disipulu i Jesus igtanan kandin, asta igpalaguy dan.

Igpid si Jesus tun ta ágruudanan katô templo
Mat 26:57-68; Mar 14:53-65; Luc 22:54-55,63-71; Juan 18:13-14,19-24

57 Na, tô mga manubù na igámmát ki Jesus igpid kandin tun ta balé katô tuu mallayat
ka pangulu ka templo na si Caifas. Taganà igpalimudé tô mga taratinurù ka sugù asta
tô mga ágtugállán ka Judio.
58 Igtalundug si Pedro, asal igpadiyù dád sikandin sippang ka igdunggù dan tun ta
luwà ka balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Igunsad si Pedro duma katô mga
tarabanté ka templo ébô kasállággan din ka ándin é lumun dan ki Jesus.
59 Na, tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô langun ágpangulun ka templo,
igpamasak ka mga testigos na mulaló tingód ki Jesus ébô duwán gunayan na matayan
dan sikandin.
60 Asal ándà dan kanángngai katô igulit dan tingód kandin, agad marapung tô mga
igtestigos ka bulaló. Tô itagad-tagad dán, duwán duwa manubù na igpadani tun kandan,
61 asta igkagi sikandan, na mà dan, “Igdinág dé tô igkagi din, na mà din, ‘Makémuwa
dumadat kani templo ka Manama, asta patindággán ku puman dalám ka tállu álló.’ ”‡
62 Igtindág tô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta iginsà sikandin, na mà din,
“Ándin é taba nu? Bánnal tô igkagi kani mga manubù?”
63 Asal ándà gó taba si Jesus. Purisu igkagi tô tuu mallayat ka pangulu ka templo, na
mà din, “Maggátta ágkagi áknikó ukit ka ngadan ka manté Manama na kailangan mulit
ka katô kabánnalan. Uliti ké ka sikuna tô Mesiyas na Batà ka Manama.”
64 Igkagi si Jesus, na mà din, “Bánnal tô igkagi nu. Ulitán ku ákniyu, duwán álló
na kumita kó kanak na Igpamanubù na gunsad dadan tun ta kawanan katô Matulus
Manama ébô manguluwa duma kandin. Tákkássanna katô mga sagulapun tun ta
langit.”§
65 Purisu igbissé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo tô kapa din tingód ka sókó
din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igpagunawa sikandin katô Manama. Ándà dán
kailangan na ulitan ki pa ka duma manubù tingód kandin. Igdinág tad na igpagunawa
sikandin katô Manama.
66 Na, ándin é ruud yu tingód kandin?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Kailangan matayan sikandin.”
67 Na, igilábban dan tô báttuk din, igsuntuk dan sikandin, asta duwán igsampal kandin.
68 Igkagi sikandan, na mà dan, “Na, atin ka bánnal na sikuna tô Mesiyas, uliti ké ka
sadan tô igsuntuk áknikó!”*

Igbulun i Pedro si Jesus
Mat 26:69-75; Mar 14:66-72; Luc 22:54-62; Juan 18:15-18,25-27

69 Na, igunsad si Pedro tun ta luwà katô balé. Duwán sábbad állang bayi na igpadani
tun kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sikuna pagsik tô kadumaan i Jesus na taga
Galilea.”

---

* **26:54** 26:54 Ahaán tô Zacarias 13:7. † **26:56** 26:56 Ahaán tô Isaias 50:6; 53:2-11. ‡ **26:61** 26:61 Ahaán tô Juan 2:19-22. § **26:64** 26:64 Ahaán tô Salmo 110:1; Daniel 7:13. * **26:68** 26:68 Ahaán tô Lucas 22:64.

70 Asal igbulun si Pedro na igdinág katô langun manubù, na mà din, “Ándà sóddór ku
tingód katô igkagi nu.”
71 Na, tô igalin si Pedro madani tun ta sállat, duwán ássa állang bayi na igkita kandin,
asta igkagi tô bayi tun ta duma mga manubù, na mà din, “Ni manubù ni kadumaan i
Jesus na taga Nazaret.”
72 Asal igbulun dán puman si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ándà a kilala
kandin.”
73 Ándà kadugé, duwán puman mga manubù na igpadani tun ki Pedro, asta igkagi
sikandan, na mà dan, “Bánnal gó sikuna tô sábbad kadumaan i Jesus, su ágkilalan na iring
kandin tô kakagi nu.”
74 Asal igsapà gó si Pedro, na mà din, “Agad matéya pa, ándà ku gó kilalayi tô manubù
tô.”
Tigkô dád igukkarà tô manuk.
75 Purisu isampáttan i Pedro tô taganà igkagi i Jesus na mulun sikandin ki Jesus ka
makatállu ka dì pa mukkarà tô manuk. Na, igluwà si Pedro, asta tuu gó igsággó.

27

Igpid si Jesus tun ki Pilato
Mat 27:1-2; Mar 15:1; Luc 23:1-2; Juan 18:28-32

1 Na, tuu pô sállám, igpalimudé tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka templo asta
tô mga ágtugállán ka Judio. Igpatóngkóé dan ka ándin é dimanda dan tun ta gobyerno
tingód ki Jesus ébô matayan sikandin.
2 Igbagkás dan tô bállad i Jesus, asta igpid dan sikandin tun ta gobernador na si Pilato.

Igpangarát si Judas
Mat 27:3-10; Lumu 1:18-19

3 Na, si Judas na igpammát ki Jesus, tô ikasóddór sikandin na igruudan si Jesus na
matayan, iranu sikandin tingód katô iglumu din. Igulì din tô tállu pulù (30) abuk
mapputì bulawan tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga ágtugállán ka
Judio.
4 Igkagi sikandin, na mà din, “Duwán salà ku, su igpammát ku tô manubù na ándà
palang salà.”
Asal igkagi sikandan, na mà dan, “Ándà labut dé kanan! Áknikó salà!”
5 Purisu igantug din tô mga abuk mapputì bulawan tun ta dalám ka templo, igpanó
sikandin, asta igpangarát na igirát katô alig din.
6 Igpamudut katô mallayat ka mga pangulu ka templo tô mga abuk mapputì bulawan
na igantug i Judas, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Atin ka taguán ta ni mapputì
bulawan tun ta ágtaguanan ka salapì ka templo, makalapas ki ka sugù, su ni gó é bayad
ka kamatayan katô sábbad manubù.”
7 Purisu igpasábbadé dan, asta tô gó é bayad dan katô tanà katô taraimu ka kudán ébô
duwán ágláббángnganan ka mga manubù na ánnà taga Jerusalem.
8 Purisu ágngadanan tô “Tanà Ka Dipanug” sippang ákngannì.
9 Purisu ituman tô igkagi katô propeta ka Manama sayyan na si Jeremias, na mà din,
“Tállu pulù (30) abuk mapputì bulawan tô lagà din na igsábbadan katô pira mga rubbad
i Israel.
10 Tô gó é bayad dan katô tanà katô taraimu ka kudán, su tô gó é igsugù katô Áglangngagán
kanak.”*

Iginsà-insà i Pilato si Jesus
Mat 27:11-14; Mar 15:2-5; Luc 23:3-5; Juan 18:33-38

* **27:10** 27:9-10 Zacarias 11:12-13.

11 Na, tô igpid dan ki Jesus tun ta gobernador, iginsà tô gobernador, na mà din, “Sikuna
tô Harì ka mga Judio?”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu.”
12 Tô igdimanda tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga ágtugállán ka Judio
tingód ki Jesus, ándà gó taba si Jesus.
13 Purisu igkagi si Pilato, na mà din, “Marapung tô igkagi dan tingód áknikó. Ándà taba
nu kandan?”
14 Asal ándà gó taba si Jesus. Purisu tuu isaláббuan tô gobernador.

Igruudan si Jesus na matayan
Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Luc 23:13-25; Juan 18:39-19:16

15 Na, kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun katô gobernador na
ágpaluwaán din tô sábbad manubù na igpriso, agad sadan tô salinán katô langun manubù.
16 Na, duwán madat manubù na igpriso na tuu ibantug na ágngadanan ki Barabas.
17 Purisu tô ilimud tô marapung manubù, iginsà si Pilato, na mà din, “Sadan tô
kakalyag yu na paluwaán ku? Si Barabas ó si Jesus na ágtawarán na Mesiyas?”
18 Tô gó é igkagi i Pilato, su isóddóran din na igpammát tô mga pangulu ka templo ki
Jesus su gingà dan dád kandin.
19 Róggun igunsad si Pilato tun ta ágruudanan, duwán manubù na igpapid katô sawa
din ébô ulitán tô kagi din, na mà din, “Yaka gilabut katô manubù na ándà salà, su tuuwa
isamuk tingód kandin ukit ka tagénáp ku géna dukilám.”
20 Na, tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga ágtugállán ka Judio inalayun
igsutsut katô ilimud mga manubù ébô paluwaán si Barabas asta pamatayan si Jesus.
21 Ándà kadugé, iginsà puman tô gobernador, na mà din, “Sadan tô kakalyag yu na
paluwaán ku?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Si Barabas.”
22 Iginsà si Pilato, na mà din, “Pamánnun ku si Jesus na ágtawarán Mesiyas?”
Igtaba tô langun dan, na mà dan, “Pansalan sikandin tun ta krus!”
23 Iginsà si Pilato, na mà din, “Manan? Ándin é iglumu din na madat?”
Asal igtuu baling igmabákkár tô ullaón dan, na mà dan, “Pansalan sikandin tun ta
krus!”
24 Na, isóddóran dán i Pilato na ándà dán mému din kandan, asta masig dan dán
sumamuk. Purisu igkangé sikandin ka wayig, asta igdamù sikandin róggun igsállág dan
kandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Ándà labut ku ka kamatayan kani manubù ni.
Ákniyu kakalyag ni.”
25 Igkagi tô langun manubù, na mà dan, “Mému supakan ké katô Manama asta tô mga
rubbad dé tingód katô kamatayan din!”
26 Purisu igpaluwà i Pilato si Barabas tikud tun ta prisowan. Igpalagpás din si Jesus,
asta igbággé din tun ta mga sundalo din ébô pansalan tun ta krus.

Igbuyas-buyas katô mga sundalo si Jesus
Mat 27:27-31; Mar 15:16-20; Juan 19:2-3

27 Na, igpid katô mga sundalo si Jesus tun dalám ka balé katô gobernador, asta iglimud
dan tô langun ka kadumaan dan na mga sundalo.
28 Iglusutan dan si Jesus ka umpak, asta igumpakan dan sikandin ka mallutù kapa.
29 Igpákkù dan tô dugin balagán, asta tô gó é igkorona dan tun ta ulu din. Duwán iring
na balakayu na igpawidan dan kandin iring na tukád ka harì. Iglingkóód dan asta mà
kagi ágtanggap dan ka harì. Igkagi sikandan, na mà dan, “Durungán ka na Harì ka mga
Judio!”
30 Igiláббan dan sikandin. Igkangé dan tô iring na balakayu tikud tun kandin, asta
iglagpás dan tô ulu din.

31 Pángnga igbuyas-buyas dan kandin, iglusut dan tô mallutù kapa tikud tun kandin,
asta igpómpak dan puman ki Jesus tô kandin umpak. Igpid dan sikandin tikud tun ta
balé katô gobernador ébô pansalan tun ta krus.

Igpansalan si Jesus tun ta krus
Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luc 23:26-43; Juan 19:17-27

32 Tô igluwà dan tikud tun ta Jerusalem, ikitaan ka mga sundalo tô sábbad taga Cirene
na ágngadanan ki Simon. Igpirit dan sikandin igpatiang katô krus na pansalan ki Jesus.
33 Igsadun dan tun ta lugar na ágngadanan Golgota. (Tô kóbadan, "Bóngó-bóngó.")
34 Igbággé dan ki Jesus tô bino na igbaláttan ka mappait bawì.† Tô igkinnam sikandin,
ándà din panayuni inámmi.
35 Igpansalan katô mga sundalo si Jesus tun ta krus. Igtalad-talad dan tô umpak din
ukit ka ripa.‡
36 Igunsad dan, asta igbanté dan kandin.
37 Duwán igsulat na igpatagù tun datas ka ulu din tingód katô dimanda kandin, na
ágkabasa, "SI JESUS NA HARÌ KA MGA JUDIO."
38 Madani tun ki Jesus, duwán duwa tulisan na igpansalan tun ta duwa krus, tô sábbad
dadan tun ta ibang din asta tô sábbad dadan tun ta kawanan din.
39 Tô mga manubù na iglabé dutun, igkiring-kiring dan na igbuyas-buyas kandin,§
40 asta igkagi sikandan, na mà dan, "Atin ka sikuna tô makému dumadat katô balé ka
Manama, asta patindággán nu puman dalám ka tállu álló, tabangi nu tô áknikó sarili ébô
dì ka maté! Atin ka bánnal ka Batà ka Manama, pónóg ka tikud dun ta krus."
41 Iring pagsik kanan tô kabuyas-buyas katô mallayat ka mga pangulu ka templo, mga
taratinurù ka sugù, asta mga ágtugállán ka Judio. Igkagi sikandan, na mà dan,
42 "Igtabangan din tô duma mga manubù ébô dì maté. Asal dì sikandin makatabang
katô kandin sarili ébô dì sikandin maté. Sikandin kun tô Harì ka mga rubbad i Israel.
Atin ka makapónóg sikandin tikud dun ta krus, mamaké ki kandin.
43 Manama kun tô ágsarigan din. Atin ka duwán kakalyag ka Manama kandin,
tumabang tô Manama kandin, su igkagi sikandin, 'Batà a katô Manama.' "
44 Iring pagsik kanan tô kabuyas-buyas katô duwa tulisan na igpansalan tun ta krus
duma kandin.

Inaté si Jesus
Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luc 23:44-49; Juan 19:28-30

45 Na, tô malássád dán tô álló, igmangittáng tô kaluwagan kani banuwa dalám ka tállu
oras.*
46 Tô alas tres ka mapun, igullaó si Jesus ka mabákkár tun ta kagi ka Hebreo, na mà din,
"*Eli, Eli, lama sabaktani?*" Tô kóbadan, "Manama ku, Manama ku, manan ka igpabayà a
ikuna?"
47 Tô igdinág tô duma mga manubù kandin, igkagi sikandan, na mà dan, "Igtawar
sikandin ki Elias na propeta ka Manama sayyan."
48 Duwán sábbad manubù na igpalaguy, igkangé ka espungha, asta igarám tun ta bino
na igbaláttan ka wayig. Igtakós din tun ta iring na balakayu asta igpadatas tun ta babbà
i Jesus.†
49 Asal igkagi tô duma mga manubù, na mà dan, "Pabayà nu sikandin, su sállággán ta
ka dumunggù si Elias ébô tumabang kandin."
50 Na, igullaó puman si Jesus ka mabákkár, igsarig din tô espiritu din tun ta Ámmà din
asta inaté sikandin.

---

† **27:34** 27:34 Bággén dan pád ki Jesus tô bawì ébô dì sikandin makariyu ka masakit. ‡ **27:35** 27:35 Ahaán tô Salmo 22:18. § **27:39** 27:39 Ahaán tô Salmo 22:7-8. * **27:45** 27:45 Dalám ka tállu oras, ó sippang ka alas tres ka mapun. † **27:48** 27:48 Ahaán tô Salmo 69:21.

51 Tigkô dád itángngà tô tabir‡ tun ta tángngaan katô templo. Itángngà tikud tun datas
sippang tun ta asag. Iglinug, asta itábbag tô magdakál mga batu.
52 Ipókéan tô mga lábbáng, asta inanté puman tô marapung manubù na igbánnal ka
Manama.
53 Igluwà dan tikud tun ta mga lábbáng dan. Pángnga inanté puman si Jesus, igsadun
tô mga inanté tun ta Jerusalem, asta marapung tô mga manubù na ikakita kandan.
54 Na, tô mga sundalo asta tô kapitan na igbanté ki Jesus, tô igriyu dan katô linug asta
igkita dan tô ilumu, igkállas dan asta igkagi sikandan, na mà dan, "Bánnal gó na Batà
sikandin ka Manama!"
55 Marapung tô mga gabayi tun ta madiyù puri na ikakita pagsik katô ilumu. Sikandan
tô taganà igtákkás ki Jesus tikud tun ta Galilea asta igtabang kandin.
56 Tô mga igapil kandan si Maria na taga Magdala, tô sangé din si Maria na innà katô
mallaki na si Santiago asta si Jose, asta tô sawa i Sebedeo.

Tô kalábbáng ki Jesus
Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luc 23:50-56; Juan 19:38-42

57 Tô mapun dán, igdunggù tô ágkaduwánnan na ágngadanan ki Jose na taga Arimatea na
igpamaké ki Jesus.
58 Igsadun si Jose tun ki Pilato, asta igpamuyù din tô lawa i Jesus ébô lábbángngán din.
Igkagi si Pilato na bággén tô lawa kandin.
59 Na, igkangé i Jose tô lawa i Jesus tikud tun ta krus, asta igtángngás din katô mantu
mapputì óggét.
60 Duwán lábbáng na mantu igpému i Jose para kandin tun ta pangpang, asta tô gó tô
iglábbángngan din katô lawa i Jesus. Iglilid din tô dakál batu na pagsagpáng katô lábbáng,
asta igpanó sikandin.
61 Igunsad si Maria na taga Magdala asta tô sangé din tun ta tubang katô lábbáng.

Igpabantéyan tô iglábbángngan

62 Pagkasimag, dalám ka álló ka kapaginawa, igsadun tun ki Pilato tô mga Pariseo asta
tô mallayat ka mga pangulu ka templo.
63 Igkagi sikandan, na mà dan, "Sir, duwán isampáttan dé. Tô ándà pa kamaté tô
manubù na mà kagi Mesiyas, igkagi sikandin na manté puman tun ta ikatállu álló.
64 Purisu madigár ka pabantéyan nu tô iglábbángngan kandin ka mga sundalo dalám
ka tállu álló agó takón katô mga disipulu din tô lawa din asta mulit dan na inanté dán
sikandin. Atin ka makalimbung dan na mà kagi inanté sikandin, tuu pa madat ka
tandingán katô una kalimbung din."
65 Purisu igkagi si Pilato, na mà din, "Óó. Patákkás yu tô mga sundalo, asta tuu yu
pabantéyi tô iglábbángngan kandin."
66 Purisu igsadun dan tun ta lábbáng, asta igtaguan dan ka pató tô dakál batu na
igsagpáng ébô ándà makahu. Igpabantéyan dan katô mga sundalo.

28

Inanté puman si Jesus
Mat 28:1-10; Mar 16:1-10; Luc 24:1-12; Juan 20:1-10

1 Na, pángnga katô álló ka kapaginawa, tô ándà pa silat tô álló ka sállám ka Linggo,
igsadun si Maria na taga Magdala asta tô sangé din tun ta iglábbángngan ki Jesus ébô
mahà.

‡ **27:51** 27:51 Tô ágngadanan "tabir" iring na kurtina na tuu makáppal tun ta tángngaan katô templo ka Jerusalem. Tô tabir igimu na sampáng katô tuu ugis góddóan katô Manama. Dalám ka sábbad ámmé, makasábbad dád makahu tô tuu mallayat ka pangulu ka templo ébô katambunan tô salà ka mga manubù. Itángngà tô tabir su ukit ka kamatayan i Jesus, mému gó makapadani tô langun manubù tun ta Manama.

2 Tigkô dád tuu iglinug, su duwán panaligan katô Áglangngagán na igpónóg tikud tun ta
langit, iglilid din tô dakál batu na igsagpáng katô lábbáng, asta igunsadan din.
3 Tuu pakasirang tô bónnóng din iring na kirám, asta tuu mapputì tô umpak din.
4 Igkárkár tô mga sundalo na igbanté tingód katô máddang dan, asta ibantang dan tun
ta tanà iring na inaté.
5 Igkagi tô panaligan tun ta mga gabayi, na mà din, "Yakó ágkamáddangan. Isóddóran ku
na ágpamasakán yu si Jesus na igpansalan tun ta krus.
6 Ándà dini sikandin su inanté dán puman. Tô gó é igkagi din dángngan. Padani kó asta
sállág yu ni igpadággaan kandin.
7 Na, sékót kó tun ta mga disipulu din, asta uliti yu sikandan na inanté dán sikandin.
Muna sikandin kandan tun ta probinsya ka Galilea. Kitanán dan sikandin dutun. Yakó
yu ágkalingawi ni igkagi ku ákniyu."
8 Purisu sékót dan igpanó tikud tun ta lábbáng. Agad imáddangan dan, asal idayawan
dan. Igpalaguy dan ébô mulit dan katô mga disipulu i Jesus.
9 Tigkô dád igpakita si Jesus kandan tun ta dalan, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Madigár sállám!"
Igpadani dan tun ki Jesus, igawidan dan tô paa din, asta igpangadap dan sikandin.
10 Igkagi si Jesus, na mà din, "Yakó ágkamáddangan. Sadun kó tun ta mga kataladi ku,
asta kagiyi yu sikandan na madun dan tun ta Galilea, su kitanánna ikandan dutun."

Tô igulit katô mga tarabanté

11 Na, róggun igpanó tô mga gabayi, igsadun tun ta Jerusalem tô mga sundalo na
igbanté katô lábbáng. Igulit dan katô mallayat ka mga pangulu ka templo tingód katô
langun na ilumu.
12 Purisu igpalimudé dan asta tô mga ágtugállán ka Judio, asta igpatóngkóé dan. Dakál
tô salapì na igbággé dan tun ta mga sundalo,
13 asta igkagi sikandan, na mà dan, "Ulit kó katô duma mga manubù na róggun ágtudug
kó tô dukilám, igsadun tô mga disipulu din asta igtakó dan tô lawa din.
14 Atin ka makasóddór tô gobernador, sikami tô tumóngkô kandin ébô ándà madat na
makadunggù ákniyu."
15 Purisu igtanggap katô mga sundalo tô salapì, asta igbánnal dan katô igkagi kandan.
Tô gó tô gulit-ulitán katô mga Judio sippang ákngannì.

Igpakita si Jesus tun ta mga disipulu din
Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luc 24:36-49; Juan 20:19-23; Lumu 1:6-8

16 Na, igsadun tô sapulù sábbad (11) disipulu i Jesus tun ta Galilea sippang tun ta
pabungan na igpasadunan i Jesus kandan.
17 Tô igkita dan kandin, igpangadap dan kandin. Asal ágduwa-duwa tô mga duma ka
bánnal gó si Jesus tô igkita dan.
18 Igpadani si Jesus tun kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Igpapanguluwad
katô langun tun ta langit asta dini ta banuwa.
19 Purisu sadun kó asta imu yu na mga disipulu tô mga manubù tun ta langun banuwa.
Bunyagi yu sikandan ukit ka ngadan katô Ámmà na Manama, katô Batà, asta katô Ugis
Espiritu.
20 Tinurui yu sikandan na kailangan tumuman dan katô langun igkagi ku ákniyu. Yakó
yu ágkalingawi na inalayunna dumuma ákniyu sippang tun ta ágtamanán kani banuwa."

Ni Madigár Gulitán Tingód Ki Jesu-Cristo Na Igsulat I Marcos

Una Basan

Tô igpamanubù si Jesu-Cristo, mallaki pa si Marcos. Igóddô sikandin tun ta Jerusalem. Tô balé din tô marikit ágkalimudan katô mga disipulu i Jesus. Purisu ikasóddór si Marcos ki Pedro asta katô duma mga disipulu i Jesus. Ukit basì katô igkagi i Pedro ki Marcos, igpamaké sikandin ki Jesu-Cristo.

Tô igsadun si Pablo asta si Bernabe tun ta mga manubù na ánnà Judio ébô mulit-ulit kandan tingód ki Jesus, igtákkás si Marcos su si Bernabe tô imaluy kataladi din. Asal tô ándà dan pa sadun tun ta ássa mga banuwa na sadunan dan, igdiyà si Marcos kandan.

Tô iglabé tô duwa ámmé, igplano si Pablo asta si Bernabe na lumónód dan tun ta mga banuwa na igsadunan dan dángngan. Tô kakalyag i Bernabe na patákkássán dan puman si Marcos, asal dì mému ki Pablo. Purisu igpasuwayé si Pablo asta si Bernabe su ándà dan pasábbadé. Igpatákkás i Bernabe si Marcos, asta igsadun dan tun ta ássa mga banuwa ébô mulit-ulit.

Tô iglabé tô mga pira ámmé, igmabákkár dán tô kapamaké i Marcos ki Jesus. Tô igóddô si Pablo tun ta lunsud ka Roma, si Marcos tô sábbad kadumaan din. Dakál tô igtinurù i Pablo ki Marcos.

Ni libro igsulat i Marcos róggun na góddô sikandin tun ta Roma. Igsulatan din tô mga manubù na ánnà Judio. Si Marcos tô tagnà igsulat tingód katô mga iglumu i Jesus. Igsulat din ni ébô makasóddór tô mga taga Roma tingód ki Jesus. Délák tô igsulat din tingód ka ágtinuruán i Jesus, asal dakál tô igsulat din tingód ka mga kasalábbuan na igimu i Jesus ébô kasóddóran dan na matulus sikandin. Igsulat din pagsik na igpasinsiya si Jesus katô mga manubù na masalà-salà.

Igtinurù si Juan na Tarabunyag
Mar 1:1-8; Mat 3:1-12; Luc 3:1-18; Juan 1:19-28

1 Ni gó tô katigkanayan katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo na Batà ka Manama.
2 Na, igsulat katô propeta sayyan na si Isaias tô kagi ka Manama, na mà din,
"Duwán sábbad manubù na papiddán ku muna áknikó ébô taganaán tô ukitan nu.*
3 Mabákkár tô kóllaó din tun ta disyerto, 'Taganà yu tô ukitanan katô Ágglangngagán. Tullid yu tô dalan na ukitan din.' "†
4 Na, si Juan na Tarabunyag tô igsadun tun ta disyerto asta igulit-ulit sikandin na kailangan rumákkád tô mga manubù ka mga salà dan asta bunyagan dan ébô pasinsiyaan dan ka Manama.
5 Marapung tô mga manubù tikud tun ta mga lunsud na sakup ka probinsya ka Judea asta tikud tun ta lunsud ka Jerusalem na igsadun tun ki Juan ébô maminág kandin. Igrákkád dan katô mga salà dan, asta igbunyagan din sikandan tun ta Wayig ka Jordan.
6 Na, tô umpak i Juan igabál tikud tun ta bulbul ka mannanap na kamelyo, asta tô állán din kindal ka mannanap. Ágkannán din tô mga apang asta tánnáb na ágkangén din tun ta disyerto.
7 Igulit-ulit sikandin, na mà din, "Duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak. Purisu ánnà nángngà agad lumingkóódda ébô lumusut dád katô sandalyas din.
8 Sakán ágbunyag dád ákniyu ka wayig. Asal sikandin tô munyag ákniyu ka Ugis Espiritu."

---

* **1:2** 1:2 Malaquias 3:1. † **1:3** 1:3 Isaias 40:3.

Igbunyagan asta igtintal si Jesus
Mar 1:9-13; Mat 3:13-4:11; Luc 3:21-22; 4:1-13

9 Na, ándà kadugé, igpanó si Jesus tikud tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka
probinsya ka Galilea, igsadun sikandin tun ta Wayig ka Jordan, asta igpabunyag ki Juan.
10 Tô igiwà si Jesus tikud tun ta wayig, tigkô dád igkita din tô langit na ipókéan asta
igsunnad tô Ugis Espiritu tun kandin na iring na salapati.
11 Duwán kagi tikud tun ta langit, na mà din, "Sikuna tô kanak Batà na ágginawaan ku.
Ágkadayawanna gó áknikó."
12 Na, tigkô dád igpid katô Ugis Espiritu si Jesus tun ta disyerto.
13 Dalám ka kappatan (40) álló, igóddô sikandin tun ta disyerto asta igtintal i Maibuyan.
Duwán magani mga mannanap ka kabánnássan dutun, asta duwán mga panaligan ka
Manama na igtabang ki Jesus.

Igtigkané si Jesus igtinurù
Mar 1:14-15; Mat 4:12-17; Luc 4:14-15

14 Na, pángnga igpriso si Juan na Tarabunyag, igsadun si Jesus tun ta probinsya ka
Galilea, asta igulit-ulit sikandin katô Madigár Gulitán tikud tun ta Manama.
15 Igkagi sikandin, na mà din, "Ituman dán tô álló na taganà igtandô, asta masig dán
mangulu tô Manama. Purisu rákkád kó ka mga salà yu, asta bánnal kó katô Madigár
Gulitán."

Igtawar i Jesus tô áppat taraággut ka sáddà
Mar 1:16-20; Mat 4:18-22; Luc 5:1-11

16 Na, róggun igpanó si Jesus tun ta ligad ka Ranó ka Galilea, igkita din tô duwa
mataladi gamama na si Simon asta tô adi din na si Andres. Igpamukut dan su taraággut
dan ka sáddà.
17 Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Tákkás kó kanak, su tinuruan ku sikiyu na
mággut ka mga manubù."
18 Tigkô dan igtananan tô mga pukut, asta igtákkás dan ki Jesus.
19 Igpanayun si Jesus igpanó tun ta ágkónaan, asta igkita din si Santiago asta tô adi din
na si Juan na duwa gabatà i Sebedeo. Tun dan ta barangé,‡ su ágpiyà dan ka mga pukut.
20 Tigkô dád, igtawar dan i Jesus. Igtananan dan tô ámmà dan tun ta barangé asta tô
mga taralumu din, asta igtákkás dan ki Jesus.

Tô manubù na igahuwan ka madat espiritu
Mar 1:21-28; Luc 4:31-37

21 Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta lunsud ka Capernaum. Tô álló ka
kapaginawa ka mga Judio, igsadun si Jesus tun ta simbaan dan, asta igtinurù sikandin.
22 Isaláббuan tô langun manubù na igpaminág katô igtinurù din, su duwán katulusan
katô katinurù i Jesus na ánnà iring katô katinurù ka mga taratinurù ka sugù.
23 Na, tun ta simbaan dan, tigkô dád duwán sábbad manubù na igahuwan ka madat
espiritu.
24 Igullaó sikandin, na mà din, "Jesus taga Nazaret, ándà labut nu áknami. Supakan ké
ikuna? Isóddóran ku ka sadan ka. Sikuna tô ugis Batà ka Manama."
25 Asal igsapadan i Jesus tô madat espiritu, na mà din, "Yaka gótép! Luwà ka tikud tun
kandin!"
26 Na, igpatuyù-tuyù katô madat espiritu tô manubù, igullaó sikandin, asta igluwà
tikud tun kandin.
27 Na, isaláббuan tô langun manubù, asta igpénsaé sikandan, na mà dan, "Ándin ni?
Mantu ni ágtinuruán? Su ágsuguán din tô madat mga espiritu, asta ágnunug dan kandin."
28 Purisu ibantug si Jesus tun ta kaluwagan ka probinsya ka Galilea.

‡ **1:19** 1:19 Barangé tô ássa ngadan ka bangkà.

Inólian tô marapung manubù
Mar 1:29-34; Mat 8:14-17; Luc 4:38-41

29 Na, tigkô igpanó si Jesus tikud tun ta simbaan ka Judio, asta igsadun sikandin tun
ta balé i Simon asta i Andres. Igtákkás pagsik si Santiago asta si Juan.
30 Na, tô timpo tô, ágkalinturan tô bayi na ugang i Simon, asta tigkô igulitan dan si Jesus
tingód kandin.
31 Purisu igsadun si Jesus tun kandin, igawidan i Jesus tô bállad din, asta igpatindág
din. Tigkô dád inólian sikandin asta igbuwat ka ágkannán kandan.
32 Tô igsalláp dán tô álló, igpid katô mga manubù tô langun ágkabógókan asta igahuwan
ka madat espiritu.
33 Ilimud tô langun taga Capernaum tun ta tubang katô balé.
34 Igdappánnan i Jesus ka bállad din tô marapung manubù na duwán ássa-ássa bógók,
asta inólian dan. Marapung tô madat mga espiritu na igpaluwà din, asal igsapadan din
sikandan ébô dì dan pakakagi, su isóddóran dan ka sadan sikandin.

Igulit-ulit si Jesus tun ta Galilea
Mar 1:35-39; Luc 4:42-44

35 Na, pagkasimag, tô ándà pa silat tô álló, igánnó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta
lugar na ándà manubù ébô dumasal.
36 Igpamasak sikandin i Simon asta katô mga kadumaan din.
37 Tô igkita dan kandin, igkagi sikandan, na mà dan, "Tô langun igpamasak áknikó."
38 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Madun ki tun ta ássa mga lunsud ébô mulit-ulitta
pagsik dutun, su tô gó tô gunayan ku na igsadunna kannun ta banuwa."
39 Na, igsadun si Jesus tun ta langun lunsud tun ta kaluwagan ka probinsya ka Galilea,
asta igulit-ulit sikandin tun ta mga simbaan ka Judio. Igpaluwà din tô madat mga
espiritu tikud tun ta mga manubù na igahuwan.

Inólian tô tétékán
Mar 1:40-45; Mat 8:1-4; Luc 5:12-16

40 Na, duwán sábbad tétékán§ na igpadani tun ki Jesus. Iglingkóód sikandin, igpédu-édu
asta igkagi, na mà din, "Atin ka kakalyag nu, isóddóran ku na makólì ka kani bógók ku."
41 Inéduwan si Jesus kandin, asta igdappánnan din ka bállad sikandin, asta igkagi si
Jesus, na mà din, "Malyagga. Kólian kad."
42 Tigkô dád inólian sikandin.
43-44 Maggát igsapad si Jesus kandin, na mà din, "Dì mému ka ulitan nu tô agad sadan
manubui. Asal sadun ka tun ta pangulu ka templo, asta pakita nu yan lawa nu. Bággé
nu tô manuk na góbbón tun ta saruwan ka Manama, su tô gó tô igsugù i Moises* ébô
makasóddór tô langun manubù na inólian kad."†
Igpapanó i Jesus sikandin.
45 Asal tô kapanó din, marapung tô mga manubù na igulitan din tingód katô iglumu i
Jesus kandin. Purisu dì pakókit si Jesus tun ta mga lunsud na pakita katô mga manubù
agó marapung tô mga malimud. Asal igóddô si Jesus tun ta madiyù ka lunsud, asta
marapung tô mga manubù na igsadun tun kandin tikud tun ta langun lunsud.

2

Inólian tô manubù na dì ágriyu é lawa
Mar 2:1-12; Mat 9:1-8; Luc 5:17-26

§ **1:40** 1:40 Tétékán, ó sanlahon. * **1:43-44** 1:43-44a Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.
† **1:43-44** 1:43-44b Ahaán tô Levitico 14:1-9.

1 Na, itagad-tagad dán, igulì si Jesus tun ta Capernaum, asta duwán mga manubù na
igdinág na igóddô sikandin tun ta balé din.
2 Purisu marapung tô mga manubù na ilimud tun ta luwà katô balé, asta igpaliggátté
dan madani tun ta sállat tun ta luwà. Róggun igulit-ulit si Jesus katô kagi ka Manama
kandan,
3 igdunggù tô áppat manubù na igié ka kadumaan dan na dì ágriyu é lawa.
4 Ándà dan ikapadani tun ki Jesus su tuu marapung tô mga manubù na ilimud. Purisu
igpénék dan tun ta pattad atáp katô balé. Igbóbbówan dan tô atáp tun ta táppad i Jesus.
Igtuntun dan tô ágdággaan katô manubù na dì ágriyu é lawa.
5 Tô igkita si Jesus katô kasarig dan kandin, igkagi sikandin tun ta manubù na dì ágriyu
é lawa, na mà din, "Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu."
6 Na, duwán mga taratinurù ka sugù na igunsad dutun, asta igpanámdám dan, na mà
dan,
7 "Ánnà nángngà tô igkagi kani manubù ni! Igpagunawa sikandin katô Manama, su
Manama dád tô makapasinsiya ka mga salà."
8 Na, tigkô isóddóran i Jesus tô panámdám dan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Yakó
ágpanámdám iring kanan.
9 Atin ka matággas tô pagtuman ka kagi tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na,
'Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu,' matággas pagsik tô pagtuman ka kagi, na, 'Tindág
ka, pid nu yan ágdággaan nu, asta panó ka.'*
10 Asal su sakán tô Igpamanubù, pakitanán ku ákniyu na duwán igpapid kanak ébô
makapasinsiya a katô masalà-salà† mga manubù dini ta banuwa."
Purisu igkagi si Jesus tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na mà din,
11 "Tindág ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta ulì kad."
12 Purisu igtindág sikandin, tigkô din dád igpid tô igdággaan din, asta igulì róggun na
ágsállág tô langun manubù. Purisu isalábbuan dan, asta igdurung dan tô Manama, na
mà dan, "Ándà palang igkita ta iring kani!"

Igtawar i Jesus si Levi
Mar 2:13-17; Mat 9:9-13; Luc 5:27-32

13 Na, igsadun puman si Jesus tun ta ligad ka Ranó ka Galilea. Ilimud tô langun
manubù tun kandin, asta igtinurù sikandin kandan.
14 Tô igpanó si Jesus, igkita din tô sábbad taralimud ka buwis na ágngadanan ki Levi na
batà i Alfeo na igunsad tun ta opisina din. Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, "Tákkás
ka kanak."
Purisu igtindág si Levi, asta igtákkás ki Jesus.‡
15 Na, róggun igkan si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta balé i Levi, igkan pagsik
tô marapung mga taralimud ka buwis asta duma mga manubù na masalà-salà, su
marapung dan na igtákkás ki Jesus.
16 Duwán mga taratinurù ka sugù na sakup ka mga Pariseo. Tô igkita dan na igkan si
Jesus na igduma katô mga taralimud ka buwis asta duma mga manubù na masalà-salà,
igkagi sikandan tun ta mga disipulu din, na mà dan, "Manan ka igkan sikandin duma
katô mga taralimud ka buwis asta katô duma mga manubù na masalà-salà?"
17 Tô igdinág si Jesus katô igkagi dan, igkagi sikandin, na mà din, "Tô manubù na
ándà bógók, dì sikandin kailangan bawian ka doktor. Asal tô manubù na ágkabógókan, tô

* **2:9** 2:9 Tô manubù dì makému makólì ka mga ágkabógókan asta dì makapasinsiya ka salà ka mga manubù, asal tô Manama dád tô makólì asta makapasinsiya. Ikólì si Jesus kani manubù ébô kasóddóran dan na sikandin tô makapasinsiya ka salà ka mga manubù. † **2:10** 2:10 Ágtawarán dan na "masalà-salà mga manubù" su ándà dan tuman katô mga sugù ka Manama na ágtumanán katô mga Judio. ‡ **2:14** 2:14 Igtákkás ki Jesus, ó inému sikandin na disipulu i Jesus.

dád gó tô kailangan bawian ka doktor. Igsadunna dini ánnà ébô pamasakán ku tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù ka Manama, asal pamasakán ku tô mga masalà-salà.”

Tinurù tingód katô kapuwasa
Mar 2:18-20; Mat 9:14-15; Luc 5:33-35

18 Na, inalayun ágpuwasa tô mga disipulu i Juan, asta ágpuwasa tô mga Pariseo. Duwán mga manubù na igpadani tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Ágpuwasa tô mga disipulu i Juan, asta ágpuwasa tô mga disipulu katô Pariseo. Manan ka dì ágpuwasa tô áknikó mga disipulu?”
19 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka duwán kalimudan ka kasal, tô mga kadumaan katô mama na ágkasalán, dì dan ágkaranu róggun ka dutun pa tô mama na ágkasalán.
20 Asal duwán álló na dumunggù na kangén tikud tun kandan tô mama na ágkasalán, asta tô gó é álló na muwasa dan.”§

Tingód katô mantu ágtinuruán i Jesus
Mar 2:21-22; Mat 9:16-17; Luc 5:36-39

21 Igkagi si Jesus, na mà din, “Dì mému ka mantu óggét na ándà pa labayi tô pagtapóng katô tapé umpak. Atin ka tô gó é lumun, kumáskás tô pagtapóng, asta dumakál pa tô bissé katô umpak.
22 Atin ka dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na igimu tikud tun ta kindal ka kambing, dì mému dalámman tô tapé dán iglanit. Su atin ka tô gó é lumun, murà tô bino, máttu tô ágtaguanan, kólaan tô bino, asta kadattan tô ágtaguanan. Asal kailangan dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na mantu iglanit.”*

Álló ka kapaginawa
Mar 2:23-28; Mat 12:1-8; Luc 6:1-5

23 Na, dalám katô álló ka kapaginawa ka mga Judio, igukit si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta ligad ka kinamát na igparámmasan ka trigo. Igbagtì katô mga disipulu din tô mga kanguy ka trigo.
24 Purisu igkagi tô mga Pariseo tun ki Jesus, na mà dan, “Ku! Iglapas tô mga disipulu nu katô sugù, su dì mému kumáttu dalám ka álló ka kapaginawa.”†
25 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ilingawan yu basì ka ándin tô igsulat tun ta kagi ka Manama tingód katô iglumu i David sayyan. Igballus sikandin asta tô mga kadumaan din, su ándà palang ágkannán dan. Tô timpo tô, si Abiatar tô tuu mallayat ka pangulu ka templo.
26 Igahu si David tun ta balé ka Manama, asta igkan din tô pan na igbággé tun ta Manama. Duwán pagsik pan na igbággé din tun ta mga kadumaan din. Agad tô mga pangulu ka templo dád tô mému kuman katô pan, asal ándà ikasalà si David.”‡
27 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igimu ka Manama tô mga manubù ánnà para katô álló ka kapaginawa, asal igimu din tô álló ka kapaginawa para katô kadigárran ka mga manubù.
28 Purisu sakán na Igpamanubù tô mému kumagi ka ándin tô nángngà lumun ka mga manubù dalám ka álló ka kapaginawa.”

3

Inólian tô manubù na igkángkáng é bállad
Mar 3:1-6; Mat 12:9-14; Luc 6:6-11

§ **2:20** 2:20 Muwasa dan su maranu dan. * **2:22** 2:21-22 Tô tapé óggét asta tô tapé ágtaguanan ka bino igpanunggiringan tingód ka taganà ágtinuruán katô mga taratinurù ka sugù i Moises. Tô mantu óggét asta tô mantu bino igpanunggiringan tingód ka mantu ágtinuruán i Jesus. † **2:24** 2:24 Ahaán tô Exodo 20:10, asta ahaán tô kagi “álló ka kapaginawa” tun ta Lista Katô Mga Kagi. ‡ **2:26** 2:25-26 Ahaán tô 1 Samuel 21:1-6.

1 Na, igsadun si Jesus tun ta simbaan ka Judio. Duwán sábbad manubù dutun na igkángkáng é bállad.
2 Duwán mga Pariseo dutun na ágpamasak ka dimanda dan tingód ki Jesus. Purisu marag dan igsállág ka dumappán si Jesus kandin ébô kólian dalám ka álló ka kapaginawa.
3 Igkagi si Jesus tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, "Tindág ka dini madani kanak."
4 Na, igkagi si Jesus tun ta mga Pariseo, na mà din, "Tingód ka mga sugù ka Manama, ándin tô mému lumun ta dalám ka álló ka kapaginawa? Lumun ta tô madigár, ó lumun ta tô madat? Tabangan ta tô manubù, ó matayan ta tô manubù?"
Asal ándà palang igtaba dan.
5 Na, igsállág i Jesus tô langun manubù. Isókó sikandin asta iranu tingód ka katággasan katô ulu dan. Igkagi sikandin tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, "Káttáng nu yan bállad nu."
Igkáttáng din, asta inólian.
6 Asal igluwà tô mga Pariseo tikud tun ta simbaan, asta tigkô dád igpatóngkóé dan asta tô mga manubù na igpasakup ki Herodes ka ándin tô lumun dan ébô matayan dan si Jesus.

Marapung tô mga manubù tun ta ligad ka ranó
Mar 3:7-12; Mat 12:15-21; Luc 6:17-19

7 Na, igpanó si Jesus asta tô mga disipulu din, asta igsadun dan tun ta ligad ka ranó. Marapung tô mga manubù na igtákkás kandan tikud tun ta probinsya ka Galilea asta probinsya ka Judea,
8 asta mga taga Jerusalem, asta tikud tun ta probinsya ka Edumea, asta tikud tun ta dipag ka Wayig ka Jordan, asta marapung tikud tun ta madani katô lunsud ka Tiro asta Sidon. Tô igdinág dan tingód katô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus, igsadun dan tun kandin.
9 Igkagiyan i Jesus tô mga disipulu din na taganaán dan tô barangé na sakayan din ébô dì sikandin ágkaliggát katô mga manubù na ilimud.
10 Marapung tô mga manubù na igdappánnan din ka bállad ébô kólian. Purisu marapung tô mga ágkabógókan na igpadani tun kandin ébô makawid kandin asta kólian dan.
11 Igsadun tun kandin tô mga manubù na igahuwan ka madat espiritu. Tô igkita dan kandin, iglangkáb dan tun ta saruwan din asta igullaó sikandan, na mà dan, "Sikuna tô bánnal Batà ka Manama."
12 Asal maggát igsapad si Jesus na kailangan ándà palang manubù na ulitan dan tingód kandin.

Tô sapulù duwa apostoles
Mar 3:13-19; Mat 10:1-4; Luc 6:12-16

13 Na, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan, asta igtawar din tô mga manubù na igsalin din, asta igsadun dan tun kandin.
14 Duwán sapulù duwa (12) disipulu na igsalin din ébô inalayun mákkás kandin. Tô gó tô mga igpapid din ébô mulit-ulit katô Madigár Gulitán,
15 asta igbággé din kandan tô katulusan ébô makapaluwà dan katô madat mga espiritu na igahu tun ta manubù.
16 Ni gó tô mga ngadan katô igsalin din, si Simon na ágngadanan i Jesus ki Pedro,
17 tô duwa gabatà i Sebedeo na si Santiago asta si Juan na ágngadanan i Jesus ki Boanerges. (Tô kóbadan, "dì mataló.")
18 Igsalin din pagsik si Andres, si Felipe, si Bartolome, si Mateo, si Tomas, si Santiago na batà i Alfeo, si Tadeo, si Simon na magani,
19 asta si Judas Iscariote na igpammát ki Jesus.

Si Jesus asta si Maibuyan
Mar 3:20-30; Mat 12:22-32; Luc 11:14-23; 12:10

20 Na, igulì si Jesus, asta marapung tô mga manubù na ilimud puman tun kandin.
Purisu si Jesus asta tô mga disipulu din ándà dán oras dan para kuman.
21 Tô igdinág tô mga pamilya i Jesus, igsadun dan tun kandin ébô kangén sikandin, su
ágkagi tô mga manubù na ágkangulág sikandin.
22 Duwán mga taratinurù ka sugù na igdunggù tikud tun ta Jerusalem, asta igkagi dan
tingód ki Jesus, na mà dan, "Igahuwan sikandin katô pangulu ka madat mga espiritu
na si Belsebul.* Ukit katô katulusan i Maibuyan makapaluwà sikandin ka madat mga
espiritu tikud tun ta manubù."
23 Asal igtawar si Jesus kandan, asta igtinurù sikandin kandan ukit kani panung-
giringan, na mà din, "Dì gó ágpéwà si Maibuyan katô mga sakup din tikud tun ta
manubù.
24 Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad pangulu, dì madugé mandà tô pagpan-
gulu din.
25 Atin ka ágpamatayé tô sábbad pamilya, dì madugé padiyaé dan.
26 Atin ka sumulung si Maibuyan katô kandin mga sakup, dì manayun tô pagpangulu
din su mandà gó ni.
27 "Atin ka mabákkár tô manubù, dì kahuwan tô balé din asta dì kangén tô kaduwánnan
din. Asal atin ka dumunggù tô ássa manubù na tuu pa mabákkár ka tandingán kandin,
tô gó é makabagkás katô tigatun ka balé asta makakangé katô langun tun ta balé din.
28 "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na masalà-salà, atin ka rumákkád
sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama, agad kumagi sikandin ka madat tingód katô
Manama.
29 Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód katô Ugis Espiritu, tô gó tô salà na dì gó
kapasinsiyaan."
30 Tô gó é igkagi i Jesus tun ta mga taratinurù ka sugù, su igkagi sikandan na igahuwan
sikandin ka madat espiritu.

Tô innà asta mga kataladi i Jesus
Mar 3:31-35; Mat 12:46-50; Luc 8:19-21

31 Na, igdunggù tô innà i Jesus asta tô mga kataladi din. Igtindág sikandan tun ta luwà
ka balé, asta duwán igpatawar dan kandin.
32 Marapung tô mga manubù na igunsad madani tun ki Jesus, asta duwán igkagi
kandin, na mà dan, "Tun ta luwà tô innà nu asta tô mga kataladi nu. Kakalyag dan kun
na tumóngkô áknikó."
33 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Kagin ku ákniyu ka sadan tô innà ku asta tô mga
kataladi ku."
34 Na, igsállág si Jesus tun ta langun manubù na igunsad na iglibut kandin, asta igkagi
sikandin, na mà din, "Ni gó tô innà ku asta tô mga kataladi ku!
35 Tô mga manubù na ágbánnal ka kagi katô Manama, sikandan tô mému na innà ku
asta mga kataladi ku na gamama asta gabayi."

4

Tô manubù na igsabud ka bánnì
Mar 4:1-9; Mat 13:1-9; Luc 8:4-8

1 Na, duwán álló na igtinurù puman si Jesus tun ta ligad ka ranó. Su iglibutan sikandin
katô marapung manubù, igsaké sikandin tun ta barangé na igpundowan tun ta ranó ébô
tuminurù. Igtindág tô langun manubù tun ta ligad ka ranó ébô maminág kandin.

---

* **3:22** 3:22 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

2 Marapung tô kabánnalan na igtinurù din kandan ukit ka panunggiringan. Tô
igtinurù si Jesus, igkagi sikandin, na mà din,
3 "Paminág kó kanak! Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta kinamát din ébô
sumabud ka bánnì.
4 Tô igsabud din tô bánnì, duwán isabud tun ta dalan, asta igtuktuk katô mga manuk
ta kayun.
5 Duwán ássa bánnì na isabud tun ta batun na délák dád tô tanà. Sékót igtubù, su ánnà
madalám tô tanà.
6 Tô igménit dán tô álló, ilanás asta inaté, su ándà tuu ikaramut.
7 Duwán ássa bánnì na isabud tun ta tángngaan katô dugin sigbát. Asal itambunan katô
dugin sigbát tô pamula, asta inaté. Purisu ándà ikabuuy.
8 Asal duwán bánnì na isabud tun ta malambù tanà. Tô gó tô madigár é tubù. Igdakál
asta igbuuy ka tállu pulù (30), ó kannámman (60), ó ginatus-gatus."
9 Igkagi si Jesus, na mà din, "Purisu kailangan maminág kó ébô makagpát kó."

Ágdantulán katô mga panunggiringan
Mar 4:10-12; Mat 13:10-17; Luc 8:9-10

10 Na, tô igpanó dán tô karapungan ka mga manubù, duwán mga kadumaan katô
sapulù duwa (12) disipulu i Jesus na iginsà kandin tingód katô mga panunggiringan na
igtinurù din.
11 Igkagi si Jesus, na mà din, "Sikiyu tô igpakitaan ka Manama katô kabánnalan na
ándà din pasóddóri dángngan tingód katô pagpangulu din. Asal ukit dád tun ta mga
panunggiringan tô katinurù ku katô duma mga manubù
12 ébô agad sumállág dan, dì dan makakita katô kóbadan. Agad maminág dan, dì dan
makagpát katô kabánnalan agó rumákkád dan asta pasinsiyaan dan."*

Kóbadan katô panunggiringan tingód katô bánnì na igsabud
Mar 4:13-20; Mat 13:18-23; Luc 8:11-15

13 Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka ándà kó ikagpát kani panunggiringan, dì kó
makagpát katô langun panunggiringan na ágtinuruán ku.
14 Tô manubù na igsabud ka bánnì, iring sikandin katô manubù na ágtinurù ka kagi ka
Manama.
15 Tô bánnì na isabud tun ta dalan, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi
ka Manama, asal tigkô dád ágsadunan i Maibuyan ébô agón din tô kagi ka Manama na
igdinág dan.
16 Tô bánnì na isabud tun ta batun, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi ka
Manama, asta sékót dan ágtanggap na duwán dayó dan.
17 Asal ka kahirapan asta kérrayatan dan tingód ka kabánnal dan katô kagi ka Manama,
sékót ágkandà tô kabánnal dan, su iring dan katô pamulanán na ándà tuu ramut.
18 Na, tô bánnì na isabud tun ta tángngaan ka dugin sigbát, iring katô mga manubù na
ágpaminág katô kagi ka Manama na igtinurù.
19 Asal talun dan katô sasó tingód ka kantayan dan, katô kakalyag dan na kaduwánnan,
asta ássa mga kakalyag dan. Purisu ándà ágpulusán dan katô kagi ka Manama na igdinág
dan.
20 Asal tô bánnì na isabud tun ta malambù tanà, iring katô mga manubù na ágpaminág
katô kagi ka Manama, asta ágbánnal dan. Duwán gó ágpulusán dan iring katô madigár é
tubù na igbuuy ka tállu pulù (30), ó kannámman (60), ó ginatus-gatus."

Sulù na ágsapatán
Mar 4:21-25; Mat 5:15; 13:12; Luc 8:16-18

---

* **4:12** 4:12 Ahaán tô Isaias 6:9-10.

21 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágrákkáttan é sulù, dì ágtambunan, asta dì
taguán tun ta siráb ka katri. Asal madigár ka ágsapatán.
22 Na, ándà palang gállássán áknganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló. Ándà pagsik
ágbulunán áknganni na dì pasóddórán tun ta tapuri álló.
23 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó.”
24 Igkagi si Jesus, na mà din, “Kailangan bánnalán yu tô igdinág yu. Atin ka mággár-
ággár kó tumuman katô igdinág yu, dakál tô kagpáttan yu, asta dugangan ka Manama tô
inagpáttan yu.
25 Tô manubù na ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é dugangan katô kabánnalan ébô
tuu pa dakál. Asal tô manubù na dì ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é kangayan katô
kabánnalan.”

Panunggiringan tingód ka bánnì na ágtubù

26 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Iring kani tô pagpangulu ka Manama. Atin ka
sumabud tô manubù ka bánnì tun ta kinamát din,
27 ándà tana din tingód ka karáttáb katô bánnì agad álló asta dukilám, su manayun
tumubù asta dumakál tô igsabud din agad ándà din kagpátti tô tingód ka karáttáb katô
bánnì.
28 Inalayun tumubù tô sabudán tun ta tanà, su muna dumakál, asta dumaun, asta
muuy.
29 Atin ka malutù dán tô buuy, káttun ka manubù, su igdunggù dán tô álló ka kakáttu.”

Panunggiringan tingód katô tuu délák lisu ka mustasa
Mar 4:30-34; Mat 13:31-32,34; Luc 13:18-19

30 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Mulittad ákniyu tingód ka pagpangulu ka Manama
ukit kani panunggiringan.
31 Tuu délák tô lisu ka mustasa na ágpamulan ka manubù tun ta kinamát din. Agad tuu
pa délák tô lisu ka mustasa ka tandingán katô langun ka duma mga lisu,
32 asal ka mapamula dán, ágtubù asta ágkému na tuu pa dakál ka tandingán ka langun
ka duma mga pamula. Magdakál tô mga panga, asta ágsalagan katô mga manuk ta
kayun.”
33 Igtinurù si Jesus kandan ukit tun ta marapung mga panunggiringan iring kani
sippang dád katô ágkagpáttan dan.
34 Igpókit din tun ta panunggiringan tô langun katinurù din kandan. Asal ka ándà
ássa manubù, igulit sikandin tun ta mga disipulu din ka ándin tô kóbadan katô langun
panunggiringan.

Igpasódô i Jesus tô mabákkár karamag asta balud
Mar 4:35-41; Mat 8:23-27; Luc 8:22-25

35 Na, tô dukilám dán, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Tumalipag
ki tun dipag ka ranó.”
36 Purisu igtananan katô mga disipulu tô langun manubù na ilimud, asta igsaké dan
katô barangé na taganà igsakayan i Jesus. Duwán duma mga barangé na igdángngan
kandan.
37 Ándà kadugé, igdunggù tô mabákkár karamag. Tô barangé idalámman ka wayig.
38 Asal tun ta ulin† ka barangé si Jesus asta igtudug tun ta gulunan. Igánnó dan
sikandin, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, tabangi ké, su malánnád kid.”
39 Igánnó si Jesus, asta igpasódô din tô karamag. Igkagi sikandin tun ta mga balud, na
mà din, “Sódô! Tónnók kó!”
Purisu igsódô tô karamag, asta igtónnók tô mga balud katô ranó.
40 Igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágkamáddangan. Délák tô kasarig yu kanak!”

† **4:38** 4:38 Ulin, ó sunu na madani tun ta timon.

41 Tuu dan isalábbuan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Matulus gó kannê
sikandin, su agad tô karamag asta tô mga balud ágbánnal kandin.”

5

Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu
Mar 5:1-20; Mat 8:28-34; Luc 8:26-39

1 Na, igdunggù dan tun dipag ka ranó madani tun ta Gerasa.
2 Tô igpónóg si Jesus, duwán manubù na igahuwan ka madat espiritu na igsumar
kandin na tikud tun ta mga takub na ágláb́bángnganan,
3 su tô gó é góddóan din. Ándà manubù na makabagkás kandin, agad duwán kadina,
4 su marag sikandin ágbagkássán ka kadina, asta gikáttan, asal marag din ágbugtusán tô
kadina, asta ágdadattan din tô pagikát kandin. Ándà palang manubù na makawid kandin.
5 Agad álló asta dukilám, góddô sikandin tun ta mga takub na ágláb́bángnganan asta tun
ta pabunganán. Marag sikandin gullaó asta gamù-amuán din tô lawa din ka batu.
6 Tô igkita sikandin ki Jesus tun ta madiyù, igpalaguy sikandin na igsumar ki Jesus,
asta iglingkóód.
7 Igullaó tô manubù, na mà din, “Jesus, Batà ka Manama na Tuu Mallayat, yaka
ágsamuk kanak! Ágpédu-éduwa áknikó tun ta saruwan ka Manama, yaka ágsamuk kanak.”
8 Tô gó é igkagi katô madat espiritu, su taganà igkagi si Jesus kandin, na mà din,
“Sikuna madat espiritu, luwà ka tikud tun kandin!”
9 Iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan é ngadan nu?”
Igtaba sikandin, na mà din, “Mararan, su marapung ké.”
10 Tuu igpédu-édu tô madat espiritu ki Jesus na dì dan pád suguán tun ta madiyù
banuwa.
11 Tuu marapung tô mga babuy na ágsukat tun ta karaban pabunganán na dì madiyù.
12 Purisu igpédu-édu tô madat mga espiritu ki Jesus, na mà dan, “Sugù ké tun ta mga
babuy. Pahu ké tun kandan.”
13 Na, ignunug si Jesus. Purisu igluwà tô madat mga espiritu tikud tun ta manubù,
asta igahu tun ta mga babuy. Igpalaguy tô langun babuy tun ta karaban, asta igtuppas
dan tun ta ranó. Ilánnád tô langun dan na mga duwa mararan (2,000).
14 Igpalaguy tô mga taradóppón katô mga babuy, asta igulit dan tô langun tun ta lunsud
asta tun ta madani mga banuwa. Purisu igsadun tô mga manubù ébô kitanán dan tô
ilumu.
15 Igsadun dan tun ki Jesus, asta igkita dan tô manubù na igpaluwaan ka madat mga
espiritu. Igunsad sikandin na igumpak dán, asta madigár dán tô panámdám din. Purisu
imáddangan dan.
16 Igulit tô mga manubù na ikakita tingód katô ilumu tun ta manubù asta tun ta mga
babuy.
17 Purisu igpédu-édu dan na miwà si Jesus tikud tun ta banuwa dan.
18 Róggun igsaké si Jesus tun ta barangé, tô manubù na igpaluwaan ka madat mga
espiritu igpédu-édu na mákkás pád sikandin ki Jesus.
19 Asal ándà nunug si Jesus, su igkagi sikandin, na mà din, “Ulì kad tun ta mga
kadumaan nu, asta ulit nu kandan tô tingód katô madigár na iglumu katô Ágglangngagán
áknikó, asta tingód ka kédu din áknikó.”
20 Purisu igpanó sikandin, asta igulitan din tô langun manubù tun ta sapulù (10) mga
lunsud na sakup ka Dekapolis tingód katô madigár na iglumu i Jesus kandin. Purisu
isalábbuan tô langun manubù.

Inólian tô duwa gabayi
Mar 5:21-43; Mat 9:18-26; Luc 8:40-56

21 Na, tô igdunggù si Jesus tun dipag ka ranó, tuu marapung tô mga manubù na iglibut
kandin tun ta ligad ka ranó.
22 Igdunggù tô sábbad pangulu ka simbaan ka Judio na ágngadanan ki Jairo. Tô igpadani
sikandin tun ki Jesus, iglingkóód sikandin,
23 asta igpédu-édu, na mà din, "Masig dán maté tô délák batà ku bayi. Sékót ka, asta
dappánni nu ka bállad sikandin ébô manté."
24 Purisu igtákkás si Jesus kandin. Tuu marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus,
asta igpaliggátté dan na igarurung kandin.
25 Na, duwán sábbad bayi na gagasan ka dipanug dalám ka sapulù duwa (12) dán ámmé.
26 Agad igbawian sikandin ka marapung mga doktor, asta inémmát tô langun salapì
din, asal ándà sikandin kólii. Igtuu baling tô bógók din.
27-28 Igdinág sikandin tingód ki Jesus. Purisu igládlád sikandin tun ta mga manubù ébô
makapadani tun ta bókkóg i Jesus, su taganà igpanámdám sikandin, "Atin ka awidan ku
dád tô umpak din, kólianna." Purisu igawidan din tô umpak i Jesus.
29 Tigkô dád igsódô tô dipanug din, asta igriyu sikandin na inólian dán tô bógók din.
30 Tô igriyu si Jesus na duwán katulusan na igluwà tikud tun kandin, igsérê sikandin
tun ta mga manubù na igtákkás kandin, asta iginsà sikandin, na mà din, "Sadan é igawid
kani umpak ku?"
31 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, "Marapung tô mga manubù na igliggát
áknikó. Manan ka ginsà ka ka sadan é igawid áknikó?"
32 Asal igsérê-sérê pô gó si Jesus ébô kitanán din ka sadan tô igawid kandin.
33 Na, tô ikasóddór tô bayi na inólian dán sikandin, agad igkárkár sikandin tingód ka
máddang din, igpadani sikandin tun ki Jesus, asta iglingkóód tun ta saruwan din. Igulit
din tô langun na iglumu din.
34 Na, igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, "Inólian kad ukit ka kasarig nu kanak. Ulì
kad na duwán kasunayan. Ándà dán bógók nu."
35 Róggun igkagi pa si Jesus tun ta bayi, duwán mga manubù na igdunggù tikud tun ta
balé i Jairo, asta igkagi sikandan ki Jairo, na mà dan, "Yaka ágpapanayun katô Taratinurù
tun ta balé nu, su inaté dán tô batà nu."
36 Asal ándà paminánggi i Jesus tô igkagi dan. Igkagi baling sikandin ki Jairo, na mà din,
"Yaka ágkaranu! Bánnal ka dád kanak."
37 Ándà ássa manubù na igpatákkás i Jesus tun ta balé, asal si Pedro dád, si Santiago,
asta tô adi i Santiago na si Juan.
38 Tô igdunggù dan tun ta balé i Jairo, igkita i Jesus tô mga manubù na ágkasamuk,
ágsággó, asta gullaó tingód katô ranu dan.
39 Tô igahu si Jesus tun ta balé, igkagi sikandin, na mà din, "Yakó gótép. Yakó ágsággó.
Ándà kamaté tô batà. Igtudug dád sikandin."
40 Na, igngisiyan dan si Jesus. Asal igpéwà din tô langun dan, asta igahu sikandin tun
ta kuwarto. Igpatákkás din dád tô mga disipulu din asta tô ámmà asta tô innà katô batà.
41 Igawidan din tô bállad katô batà, asta igkagi sikandin, na mà din, "*Talita kumi.*" (Tô
kóbadan, "Sumuddù, ánnó ka.")
42 Tigkô dád igánnó tô batà, asta igpanó-panó, su sapulù duwa (12) tô idad din. Tuu
isalábbuan tô ámmà asta tô innà katô batà.
43 Asal maggát igsapad si Jesus kandan na ándà palang manubù na mému ulitan dan
tingód katô ilumu. Igkagi si Jesus na pakannán dan tô batà.

6

Ándà tanggapi si Jesus tun ta Nazaret
Mar 6:1-6; Mat 13:53-58; Luc 4:16-30

1 Na, igpanó si Jesus, asta igulì tun ta kandin banuwa. Igtákkás tô mga disipulu din.
2 Tô álló ka kapaginawa, igtinurù si Jesus tun ta simbaan ka Judio. Isalábbuan tô
marapung manubù tingód katô igdinág dan. Purisu iginsà sikandan, na mà dan, "Ánda
igkangé ni manubù ni kani ágtinuruán din? Ánda é igkangayan din kani kapandayan?
Manan ka pakalumu sikandin kani mga kasalábbuan?
3 Su taraimu dád ka balé sikandin, asta tô innà din si Maria. Tô mga kataladi din na si
Santiago, si Jose, si Judas, asta si Simon. Tô mga tábbé din pagsik góddô dini áknita."
Purisu ándà dan tanggap kandin.
4 Na, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Agad ágtanggapán tô propeta ka Manama
tun ta ássa banuwa, asal dì ágtanggapán katô mga manubù tun ta kandin banuwa, tun ta
mga gakád din asta pamilya din."
5-6 Isalábbuan si Jesus su ándà dan bánnal kandin. Purisu tagsábbadé dád tô mga
kasalábbuan na iglumu din dutun. Tagsábbadé dád tô mga manubù na igdappánnan din
ka bállad asta inólian.

Igpapanó i Jesus tô sapulù duwa apostoles
Mar 6:6-13; Mat 10:5-15; Luc 9:1-6

Na, igsadun si Jesus tun ta mga lunsud, asta igtinurù sikandin.
7 Na, igpaglimud din tô sapulù duwa (12) disipulu. Igbággayan din sikandan ka
katulusan ébô makapaluwà dan ka madat espiritu tikud tun ta manubù, asta igpasadun
din sikandan na tagduwa-duwa tun ta ássa mga lunsud.
8 Tô ándà dan pa panó, duwán igtalan din kandan na tukád dád tô mému piddán dan.
Asal dì dan mid ka makan, kabir, ó salapì.*
9 Mému ka ágsandalyas dan, asal dì dan mid ka umpak na gilisan.
10 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, óddô kó dutun
sippang tun ta álló ka kapanó yu tun ta ássa lunsud.
11 Atin ka dì kó tanggapán katô mga manubù, asta dì dan paminággán tô ágtinuruán yu,
ka panó kó tikud tun kandan, padpad yu tô barukbuk tikud tun ta paa yu ébô kasóddóran
dan na duwán sókó ka Manama kandan."
12 Purisu igpanó dan, asta igulit-ulit dan na kailangan rumákkád tô langun manubù
katô mga salà dan.
13 Marapung tô madat mga espiritu na igpaluwà dan tikud tun ta manubù, asta
marapung tô mga ágkabógókan na igpatalluan dan ka langis ka olibo, asta inólian dan.

Igmatayan si Juan na Tarabunyag
Mar 6:14-29; Mat 14:1-12; Luc 9:7-9

14 Na, igulitan tô harì na si Herodes tingód katô áglumun i Jesus, su ágkabantug dán
sikandin. Duwán mga manubù na ágkagi, na mà dan, "Sikandin basì si Juan na
Tarabunyag na inanté puman. Purisu duwán katulusan din ébô imun din ni mga
kasalábbuan."
15 Asal duwán mga manubù na ágkagi, na mà dan, "Sikandin si Elias na propeta
sayyan."
Duwán ássa mga manubù na ágkagi, na mà dan, "Propeta gó sikandin, iring katô mga
propeta sayyan."
16 Asal tô igdinág si Herodes tingód katô áglumun i Jesus, igkagi sikandin, na mà din,
"Inanté puman si Juan na igpatampáddan ku ka alig."
17 Tô gó é igkagi i Herodes, su dángngan igpammát din si Juan, asta igpapriso din. Tô gó
é iglumu i Herodes ki Juan ébô kadayawan tô ipag din na si Herodias na igagó din tikud
tun ta kataladi din na si Felipe.

* **6:8** 6:8 Ándà piddán dan su dóppónan dan katô mga manubù na tinuruan dan.

18 Su tô igagó si Herodes katô ipag din, igkagi si Juan ki Herodes, na mà din, “Iglapas
ka katô sugù ka Manama, su igagó nu tô ipag nu.”
19 Purisu isókó si Herodias ki Juan, asta kakalyag din na pamatayan si Juan. Asal ándà
ikému,
20 su ágkamáddangan si Herodes ki Juan. Isóddóran din na madigár manubù si Juan tun
ta saruwan ka Manama, asta ándà salà din. Purisu igpabantéyan din si Juan. Atin ka
ágtóngkô si Herodes ki Juan, agad ágkalibug si Herodes, ágkadayawan sikandin ágpaminág
ki Juan.
21 Na, igimu si Herodes ka kalimudan tingód katô álló din, asta igpalimud din tô langun
opisyales, tô mga kapitan ka sundalo, asta tô ágkaduwánnan mga manubù tun ta Galilea.
Tô gó é madigár timpo na igangatan i Herodias ébô pamatayan din si Juan.
22 Tô igsayó tô batà daraga i Herodias, idayawan si Herodes asta tô mga manubù na
ilimud. Purisu igkagi si Herodes tun kandin, na mà din, “Agad ándin tô kakalyag nu,
pamuyù nu, su bággén ku gó áknikó.”
23 Igtandô si Herodes tun kandin, na mà din, “Agad ándin tô pamuyuán nu, tô gó é
bággén ku áknikó, agad katángngà katô ágpanguluwan ku.”
24 Na, igluwà tô daraga, asta iginsà sikandin katô innà din, na mà din, “Ándin tô
pamuyuán ku?”
Igkagi si Herodias, na mà din, “Pamuyù nu tô ulu i Juan na Tarabunyag.”
25 Na, sékót iglónód tô daraga tun ki Herodes, asta igpamuyù, na mà din, “Tô kakalyag
ku sékót bággé nu kanak tô ulu i Juan na Tarabunyag tun ta dakál pinggan.”
26 Tuu iranu si Herodes. Asal tingód katô tandô din, asta agó buyasán sikandin katô
mga manubù na ilimud, ándà din élléyi tô daraga.
27 Purisu tigkô dád igsugù i Herodes tô sundalo ébô pakangén tô ulu i Juan. Igsadun tô
sundalo tun ta prisowan, asta igtampád din tô alig i Juan.
28 Igtagù tô ulu i Juan tun ta dakál pinggan, igbággé tun ta daraga, asta igpid din tun
ta innà din.
29 Tô igdinág tô mga disipulu i Juan na igmatayan sikandin, igsadun dan tun ta
prisowan, igkangé dan tô lawa din, asta iglábbáng dan.

Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù
Mar 6:30-44; Mat 14:13-21; Luc 9:10-17; Juan 6:1-14

30 Na, tô igulì tô mga apostoles tun ki Jesus, igulit dan kandin tingód katô langun
iglumu dan asta igtinurù dan.
31 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Patákkássé ki tun ta lugar na ándà manubù ébô
makapaginawa kó dógó.”
Tô gó tô igkagi din kandan su marapung tô mga manubù na marag ágsadun tun kandin,
asta ándà dán timpo dan agad ágkan.
32 Purisu igsaké dan ka barangé, asta igsadun dan tun ta lugar na ándà manubù.
33 Asal marapung tô mga manubù na igkita katô kapanó dan, asta isóddóran dan ka
sadan sikandan. Purisu igpanó dan tikud tun ta marapung mga lunsud, igpampalaguy
dan, asta ikóna dan igdunggù tun ta sadunan ka barangé.
34 Tô igpónóg si Jesus, igkita din tô marapung manubù na igangat kandin. Inéduwan
sikandin kandan, su iring dan katô itadin na mga karnero na ándà taradóppón, asta
marapung tô igtinurù i Jesus kandan.
35 Tô mapun dán, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta igkagi sikandan,
na mà dan, “Ándà mga manubù na góddô kannun, asta masig dán dumukilám.
36 Purisu papanó nu tô langun manubù tun ta mga lunsud asta madani mga banuwa
ébô málli dan ka makan.”
37 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu é mággé ka makan kandan.”

Igkagi sikandan, na mà dan, “Agad málli ké ka pan na bayadan ka mga duwa gatus
(200) salapì denario,† dì nángngà para pakannán dé kandan.”
38 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pira abuk tô pan tun ákniyu? Ahà yu.”
Tô igahà dan, igkagi sikandan, na mà dan, “Lima abuk pan, asta duwa abuk sáddà.”
39 Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta sigbáttán tanà.
40 Purisu duwán igunsad na mga tagsábbad gatus manubù, asta duwán igunsad na mga
tagkaliman é manubù.
41 Igkangé i Jesus tô lima abuk pan asta tô duwa abuk sáddà. Iglangngag sikandin tun
ta langit, asta igpasalamat tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din
tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun ta mga manubù na ilimud. Igtalad din tô
duwa abuk sáddà para katô langun manubù.
42 Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan.
43 Duwán pa sapulù duwa (12) magdakál basket na ipánnù katô isamà pan asta sáddà
na iglimud katô mga disipulu din.
44 Mga lima mararan (5,000) tô mga gamama na ikakan.‡

Igpanó si Jesus tun ta bówwó ka ranó
Mar 6:45-52; Mat 14:22-33; Juan 6:15-21

45 Tigkô dád igpóna i Jesus tô mga disipulu din na igsaké ka barangé ébô tumalipag dan
katô ranó sippang tun ta Betsaida, róggun ágpólián din tô langun manubù na ilimud.
46 Tô igpanó dan dán, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan ébô dumasal.
47 Tô igsalláp dán tô álló, tô barangé tun dán ta tángngaan katô ranó, asal tun pô ta
pabungan si Jesus na sábbad din dád.
48 Igkita din na tuu ihirapan tô pagbugsay dan, su ikasumar dan ka mabákkár
karamag. Na, tô masig dán igsállám, igsadun si Jesus tun kandan. Igpanó sikandin tun
ta bówwó ka ranó. Iring na lumabé pád sikandin,
49 asal tô igkita dan na igpanó sikandin tun ta bówwó ka ranó, kéman dan ka gimukud,
asta igullaó sikandan.
50 Igkita tô langun dan kandin, asta tuu dan imáddangan. Asal tigkô dád igkagi si Jesus
tun kandan, na mà din, “Pasarig yu tô pusung yu, su sakán ni. Yakó ágkamáddangan.”
51 Na, igsaké si Jesus tun ta barangé dan, asta igsódô tô mabákkár karamag. Tuu dan
isalábbuan,
52 su agad igkita dan tô kasalábbuan na iglumu i Jesus tingód ka pan, asal ándà dan
ikagpát tingód katô katulusan din, su matággas tô ulu dan.

Inólian tô mga manubù tun ta Genesaret
Mar 6:53-56; Mat 14:34-36

53 Na, tô igtalipag dan katô ranó, igdunggù dan tun ta Genesaret asta igpundo tô
barangé.
54 Tô igpónóg dan, sékót ikakilala tô mga manubù ki Jesus.
55 Purisu igpampalaguy dan igkangé tô mga ágkabógókan tikud tun ta madani mga
banuwa. Igié dan tô mga ágkabógókan, asta igpid dan tun ta lugar na idinággan dan na
dutun si Jesus.
56 Agad tun ta lunsud asta tun ta madiyù, agad ánda é ágsadunan i Jesus, igpadággà dan
tô mga ágkabógókan tun ta plasa, asta igpédu-édu dan ki Jesus ka mému mawid dád tô mga
ágkabógókan katô ugpu ka umpak din, asta inólian tô langun dan na ikawid.

---

† **6:37** 6:37 Tô sábbad salapì denario nángngà tandan ka sábbad álló ka áglumu. ‡ **6:44** 6:44 Ikakan pagsik tô mga gabayi asta tô mga gabatà, asal ándà dan iyapi.

7

Ágkémun katô mga kamónaan
Mar 7:1-13; Mat 15:1-9

1 Na, duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igsadun tun ki Jesus tikud
tun ta Jerusalem.
2 Igkita dan na igkan tô mga disipulu i Jesus na ándà dan damù.
3 (Dì mému su tô ágkémun katô Pariseo asta langun Judio, marag dan ágdamù ka dì dan
pa kuman, su inalayun dan ágbánnalán tô ágkémun na igtinurù ka mga kamónaan dan.
4 Atin ka gulì dan tikud tun ta palingki, ágdamù dan ka dì dan pa kuman. Marapung
pagsik tô duma mga ágkémun na ágtumanán dan tingód ka kóras ka mga baso, mga
kaldero, asta mga burunsi kasangkapan.)
5 Iginsà tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, na mà dan, "Manan ka dì
ágbánnal tô mga disipulu nu katô ágkémun ka mga kamónaan ta? Su atin ka ágkan dan,
dì dan ágdamù."
6 Igkagi si Jesus, na mà din, "Kéman yu ka nángngà tô ágluman yu tun ta saruwan ka
Manama. Sikiyu tô igtádduan kani kagi ka Manama na igsulat i Isaias sayyan,
" 'Ágkagi tô mga manubù na ágpangadap dan kanak, asal madiyù tô pusung dan kanak.
7 Dì nángngà tô kapangadap dan kanak, su tô mga ágtinuruán ka manubù, tô gó tô igimu
dan iring na ágtinuruán katô Manama.'*
8 Ágpabayaán yu tô mga sugù ka Manama, asta marag yu ágbánnalán tô mga ágkémun ka
manubù."
9 Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Géllé kó katô mga sugù ka Manama ébô
tumanán yu tô mga ágkémun yu!
10 Igsugù tô Manama ukit ki Moises, na, 'Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà.'†
Igsugù pagsik sikandin, na, 'Kailangan matayan tô manubù na ágkagi ka madat tun ta
ámmà ó innà din.'‡
11 Asal ágtinurù kó na mému ka dì tumabang tô manubù katô ámmà asta innà din ka
kumagi dád, 'Tô bággén ku pád ákniyu igbággé kud tun ta Manama.'
12 Purisu dì mému ákniyu na tabangan din tô ámmà asta tô innà din.
13 Ukit ka kabánnal yu kani ágkémun, géllé kó katô sugù ka Manama na kailangan
tabangan yu tô ámmà asta innà yu. Marapung pa tô madat mga ágkémun yu iring kani."

Tô makaripà katô manubù
Mar 7:14-23; Mat 15:10-20

14 Na, marapung tô mga manubù na ilimud dutun, asta igtawar puman si Jesus
kandan ébô madani dan tun kandin. Igkagi sikandin, na mà din, "Paminág kó langun
kanak ébô makagpát kó.
15 Ánnà tô ágkakan na gahu tun ta babbà tô makaripà ka manubù tun ta saruwan ka
Manama. Asal tô madat mga kagi na ágluwà tikud tun ta babbà din tô makaripà ka
manubù tun ta saruwan ka Manama.
16 [Kailangan maminág kó ébô makagpát kó.]"
17 Na, igtanan si Jesus katô mga manubù na ilimud, asta igahu sikandin tun ta balé.
Iginsà tô mga disipulu din tingód katô panunggiringan na igtinurù din.
18 Igkagi si Jesus, na mà din, "Isalábbuanna su iring kó pagsik na mga manubù na
dì pakagpát. Agad ándin tô ágkakan na pahun tun ta babbà ka manubù, dì ni makému
kandin na maripà.
19 Dì manayun tô ágkakan tun ta pusung ka manubù, asal tun ta gátták, asta lumuwà
tikud tun ta lawa."
Ukit kani kagi i Jesus, igpénagpát din na mému kannán tô agad ándin klasiyi ka ágkakan.

---

* **7:7** 7:6-7 Isaias 29:13. † **7:10** 7:10a Exodo 20:12; Deuteronomio 5:16. ‡ **7:10** 7:10b Exodo 21:17.

20 Igkagi si Jesus, “Tô ágtikud tun ta pusung ka manubù, tô gó é makému kandin na
maripà.
21 Pusung tô ágtikudan katô madat panámdám, paglibug, katakó, kamaté,
22 kéngà, kalumu ka madat, kalimbung, kalumu ka ándà kayyà, sabù, kabuyas,
kapadadurung, asta talis.
23 Tikud tun dalám ta pusung tô langun kani mga madat, asta kumaripà tô manubù
tun ta saruwan ka Manama ukit kani langun.”

Igsarig tô bayi na ánnà Judio
Mar 7:24-30; Mat 15:21-28

24 Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya na madani tun ta lunsud
ka Tiro asta Sidon. Igóddô sikandin tun ta sábbad balé, asta kakalyag din na ándà pád
manubù na makasóddór ka ánda sikandin, asal ándà ikallás.
25 Tigkô dád igdinág tô sábbad bayi na igdunggù si Jesus. Igahuwan tô batà din bayi ka
madat espiritu. Purisu igsadun tô innà tun ki Jesus, asta iglingkóód tun kandin.
26 Ánnà sikandin Judio, su Griego tô mga kamónaan din, asta Fenicia na sakup ka
probinsya ka Siria tô igpamasususuwan kandin. Igpédu-édu sikandin ébô paluwaán i Jesus
tô madat espiritu tikud tun ta batà din.
27 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán ágkagin na kailangan unan pakannán tô mga
gabatà, su dì mému ka kangén tô ágkannán ka mga gabatà ébô pakannán ka mga asu.”
28 Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, bánnal tô igkagi nu. Asal agad tô mga asu tun ta siráb
ka lamisa ágkan katô mumu na ágkadabù ka mga gabatà.”
29 Igkagi si Jesus, na mà din, “Nángngà tô igkagi nu. Purisu mému mulì kad. Igluwà dán
tô madat espiritu tikud tun ta batà nu.”
30 Na, igulì tô bayi, asta igkita din tô batà din na igdággà, asta ándà dán madat espiritu
tun kandin.

Ikadinág tô bingál

31 Na, igpanó si Jesus tikud tun ta banuwa ka Tiro. Igukit sikandin tun ta lunsud ka
Sidon asta madani tun ta banuwa ka Dekapolis sippang ka igdunggù tun ta Ranó ka
Galilea.
32 Duwán manubù na igpid tun kandin na bingál asta ómmó. Igpédu-édu tô mga
kadumaan din na dappánnan i Jesus sikandin ka bállad.
33 Purisu igpid i Jesus sikandin tun ta ándà mga manubù, asta igkórékór din ka tintudù
din tô talinga katô bingál. Igiláb si Jesus asta igpólétan din ka ngingi tô dilà katô manubù.
34 Iglangngag si Jesus tun ta langit, igpanagkuy tingód ka kédu din, asta igkagi
sikandin, na mà din, “*Efata*.” Tô kóbadan, “Mapókê kad.”
35 Tigkô dád, ikadinág tô manubù, inólian tô kalanggát din, asta ikabólós dán sikandin.
36 Asal igsapad si Jesus kandan na kailangan dì dan mulit katô duma mga manubù
tingód katô ilumu. Agad maggát igsapad sikandin kandan, asal tuu dan pa igulit tun ta
duma mga manubù.
37 Tuu dan isalábbuan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Tuu madigár tô langun
iglumu din. Agad tô bingál igpadinág din, asta tô ómmó igpakagi din.”

8

Igpakan i Jesus tô sobra áppat mararan manubù
Mar 8:1-10; Mat 15:32-39

1 Na, pángnga ka pira álló, tuu marapung tô mga manubù na ilimud puman ki Jesus.
Tô inémmát tô ágkakan dan, igtawar i Jesus tô mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na
mà din,

2 “Inéduwanna kani mga manubù, su itálluwan dan dán na ágtákkás kanak, asta ándà dán
ágkannán dan.
3 Dì mému ka pólián ku sikandan na ágballusán agó kagáttasan dan tun ta dalan, su
duwán mga manubù na tikud tun ta madiyù mga banuwa.”
4 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Ándà góddô kannun, asta ándà palang
kangayan ta ka makan para kandan.”
5 Iginsà si Jesus, na mà din, “Pira abuk tô pan tun ákniyu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Pittu abuk.”
6 Na, igpónsad i Jesus tô langun manubù tun ta tanà. Igkangé din tô pittu abuk pan,
asta igpasalamatan din tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô mga pan, asta igbággé din
tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun ta mga manubù na ilimud.
7 Duwán pira dád abuk maránták sáddà dan. Igpasalamatan i Jesus tun ta Manama,
asta igpatalad din pagsik tun ta mga manubù.
8 Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. Iglimud dan tô isamà, asta pittu tô
magdakál basket na ipánnù.
9 Mga áppat mararan (4,000) tô mga gamama na ikakan.*
10 Na, tô igpólì i Jesus tô langun dan, igsaké sikandin ka barangé duma katô mga
disipulu din, asta igsadun dan tun ta probinsya na madani tun ta Dalmanuta.

Kakalyag dan na kumita ka kasalábbuan
Mar 8:11-13; Mat 16:1-4

11 Na, duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus. Igapul† dan kandin, su kakalyag
dan na kuminnam dan pád kandin. Purisu igpamuyù dan na pakitanán din tô
kasalábbuan tikud tun ta Manama.
12 Tuu igpanagkuy si Jesus tingód ka ranu din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Manan
ka ágpamuyù kó ka kasalábbuan? Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ándà palang kasalábbuan
na pakitanán ka Manama ákniyu.”
13 Na, igtananan i Jesus tô mga Pariseo. Igsaké puman sikandin ka barangé ébô
tumalipag katô ranó.

Igtinurù si Jesus tingód katô mga Pariseo
Mar 8:14-21; Mat 16:5-12

14 Na, tô igtalipag dan katô ranó, ándà pan na igpid katô mga disipulu i Jesus, su
ilingawan dan tô tánnó dan, asta sábbad dád abuk pan tô tun ta barangé.
15 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Banté kó katô pagpatubù ka pan katô mga
Pariseo asta katô pagpatubù ka pan i Herodes.”‡
16 Igpatóngkóé tô mga disipulu din, na mà dan, “Tô gó é igkagi din su ándà pan na igpid
ta.”
17 Asal isóddóran i Jesus ka ándin tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin, na mà din,
“Yakó ágpatóngkóé su ándà pan na igpid yu. Isalábbuanna ákniyu, su ándà kó pa ikagpát.
Matággas tô mga ulu yu.
18 Agad duwán mata yu, ándà kó pa kita katô kabánnalan. Agad duwán talinga yu, ándà
kó pa paminág. Iring na ilingawan yu tô iglumu ku.
19 Tô igpakan ku tô lima mararan (5,000) manubù ka lima abuk pan, pira é magdakál
basket na igipánnù yu katô isamà?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Sapulù duwa (12).”
20 Iginsà puman si Jesus, na mà din, “Tô igpakan ku tô áppat mararan (4,000) manubù
ka pittu abuk pan, pira é magdakál basket na igipánnù yu katô isamà?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Pittu.”

---

* **8:9** 8:9 Ándà iyapi tô mga gabayi asta tô mga gabatà. † **8:11** 8:11 Igapul, ó iglalis. ‡ **8:15** 8:15 Ágkáttin tô madat ágkémun katô mga Pariseo iring katô kakáttin ka pagpatubù ka pan.

21 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ándà kó pa kannê ikagpát?”

Ikakita tô bólóg

22 Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta Betsaida. Duwán mga manubù
na igpid ka bólóg tun ki Jesus, asta igpédu-édu dan na dappánnan din sikandin ka bállad
ébô makakita.
23 Igawidan i Jesus tô bállad katô bólóg, asta igagak din tun ta luwà ka lunsud. Igilábban
i Jesus tô mata katô bólóg, igdappánnan din, asta iginsà, na mà din, “Duwán dán igkita
nu?”
24 Igsállág tô manubù, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igkita ku tô mga manubù, asal
tô bónnóng dan iring na mga kayu na ágpanó-panó.”
25 Igdappánnan puman i Jesus tô mata din, asta tô igsállág sikandin, ikakita sikandin
asta matayyó dán tô langun.
26 Na, igpólì i Jesus sikandin, na mà din, “Yaka gukit tun ta lunsud.”

Igkagi si Pedro na si Jesus tô Mesiyas
Mar 8:27-30; Mat 16:13-20; Luc 9:18-21

27 Na, igpanayun si Jesus asta tô mga disipulu din, asta igsadun dan tun ta mga lunsud
na sakup ka Cesarea Filipos. Róggun igpanó dan, iginsà si Jesus kandan, na mà din,
“Ándin tô ágkagin ka mga manubù tingód kanak? Sadanna kun?”
28 Igtaba sikandan, na mà dan, “Duwán mga manubù na ágkagi na sikuna si Juan na
Tarabunyag. Duwán ássa mga manubù na ágkagi na sikuna si Elias. Duwán ássa ágkagi
na sikuna tô sábbad propeta ka Manama sayyan.”
29 Iginsà si Jesus, na mà din, “Asal ándin é ákniyu panámdám tingód kanak? Sadanna?”
Igtaba si Pedro, na mà din, “Sikuna tô Mesiyas.”
30 Igsapad si Jesus na kailangan dì dan mulit tingód kandin tun ta duma mga manubù.

Igkagi si Jesus na matayan sikandin
Mar 8:31-9:1; Mat 16:21-28; Luc 9:22-27

31 Na, igulit si Jesus tun ta mga disipulu din ka ándin tô matuman dumunggù tun
kandin na Igpamanubù. Pahirapan sikandin, asta élléyan sikandin katô mga ágtugállán
ka Judio, mallayat ka mga pangulu ka templo, asta mga taratinurù ka sugù. Matayan
sikandin asta manté puman tun ta ikatállu álló.
32 Matayyó tô igkagi din kandan. Na, igpadani si Pedro ki Jesus, asta igtigkané pád
sikandin igsapad ki Jesus.
33 Asal igbariring si Jesus, igsállág sikandin tun ta mga disipulu din, asta igsapadan
din si Pedro, na mà din, “Iwà ka, Maibuyan! su ánnà tikud tun ta Manama tô kakalyag
nu, asal tikud dád tun ta panámdám nu.”
34 Na, igpalimud i Jesus tô mga disipulu din asta tô langun manubù na ilimud. Igkagi
sikandin, na mà din, “Tô manubù na tumákkás kanak, kailangan dì sikandin mákkás ka
kakalyag ka pusung din, asal kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan
sikandin,§ asta kailangan tumákkás kanak.
35 Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin katô kantayan na
ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù tingód katô katákkás din kanak
asta tingód katô katinurù din ka Madigár Gulitán tingód kanak, matanggap din tô
kantayan na ándà ágtamanán.
36 Atin ka makatigatun tô manubù kani tibuk banuwa, asal kandaan sikandin katô
kantayan, ándà palang pulusán din,
37 su ándà bullas katô kantayan na ándà ágtamanán.

§ **8:34** 8:34 Kailangan tumiis sikandin ka kahirapan agad matayan sikandin, ó kailangan tumiang sikandin ka krus tukid ka álló.

38 Atin ka ágkayyaan tô manubù tingód kanak asta tingód katô igtinurù ku tun ta tubang
katô mga manubù áknganni na masalà-salà asta ágtayyug ka Manama, kayyaanna pagsik
tingód kandin tun ta álló ka lumónódda na Igpamanubù na duwán séllaán katô Ámmà ku,
asta tákkássanna ka mga panaligan ka Manama."

9

1 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dini ákniyu na dì
maté sippang ka kumita dan katô pagpangulu ka Manama na matulus."*

Ipalin tô bónnóng i Jesus
Mar 9:2-13; Mat 17:1-13; Luc 9:28-36

2 Na, pángnga ka ánnám álló, igpatákkás i Jesus si Pedro, si Santiago, asta si Juan.
Igtikáddág dan tun ta mallayat pabungan na ándà palang manubù. Róggun igsállág dan
ki Jesus, tigkô dád ipalin tô bónnóng din.
3 Igséllà asta igmapputì tô umpak din. Ándà gó manubù nit banuwa na makapapputì
ka umpak iring katô kapputì katô umpak din.
4 Tigkô dád igkita dan si Elias asta si Moises na igtóngkô ki Jesus.
5 Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, "Sir, madigár su dini ké. Mimu ké dini ka tállu
rákkó, sábbad para áknikó, sábbad para ki Moises, asta sábbad para ki Elias."
6 Agad tô gó é igkagi i Pedro, asal ándà din kagpátti tô igkagi din, su tuu dan igkállas.
7 Tigkô dád duwán sagulapun na ikatambun kandan, asta igdinág dan tô kagi ka
Manama tikud tun ta sagulapun, na mà din, "Ni gó ni kanak Batà na ágginawaan ku.
Paminág yu sikandin."
8 Tigkô dád tô igsállág dan, igkita dan si Jesus na sábbad din dád man.
9 Na, róggun igtupang dan tikud tun ta pabungan, igsapad si Jesus kandan na dì
mému ulitan dan tô duma manubù tingód katô igkita dan róggun ándà pa kanté puman
sikandin na Igpamanubù.
10 Purisu igbánnal dan katô igkagi din kandan, asal ka sikandan dád, marag dan
ágpénsaé ka ándin tô kóbadan katô igkagi din na manté puman sikandin.
11 Na, iginsà dan kandin, na mà dan, "Manan ka ágtinurù tô mga taratinurù ka sugù
na kailangan lumónód si Elias tô dì pa dumunggù tô Mesiyas?"
12-13 Igtaba si Jesus, na mà din, "Bánnal na dumunggù pa si Elias ébô tumaganà katô
langun. Asal kumagiya ákniyu na igdunggù dán sikandin, asta madat tô iglumu katô
duma mga manubù kandin, su tô gó é igsulat tingód kandin sayyan.† Mà katô kagi ka
Manama tingód kanak na Igpamanubù, na kahirapanna asta ngisiyanna."

Igahuwan tô batà mama ka madat espiritu
Mar 9:14-29; Mat 17:14-21; Luc 9:37-43

14 Tô igdunggù dan tun ta duma mga disipulu i Jesus, igkita dan na tuu marapung
tô mga manubù na ilimud tun kandan, asta duwán mga taratinurù ka sugù na igapul
kandan.
15 Tô igkita tô mga manubù ki Jesus, tigkô dád isalábbuan dan. Igpalaguy dan igsumar
ki Jesus.
16 Iginsà si Jesus katô mga manubù, na mà din, "Ándin tô igapulan yu katô mga disipulu
ku?"
17 Igtaba tô sábbad manubù, na mà din, "Sir, igpid ku tô batà ku dini áknikó, su
igahuwan sikandin ka madat espiritu na igpómmó kandin.

* **9:1** 9:1 Ituman ni tô igkita si Pedro, si Santiago asta si Juan katô kapalin katô bónnóng i Jesus tun ta pabungan. (Marcos 9:2-13). Tô bónnóng i Jesus na ikitaan dan iring katô bónnóng din ka mangulu sikandin tun ta tapuri álló.
† **9:12-13** 9:12-13 Ahaán tô Mateo 17:13.

18 Atin ka gahuwan sikandin, ágkabantang, ágburà tô babbà din, ágkurigát tô ngipán din,
asta ágtuyù-tuyù sikandin. Igpédu-éduwa tun ta mga disipulu nu na paluwaán dan tô
madat espiritu na igahu kandin, asal ándà dan ikému."
19 Igkagi si Jesus, na mà din, "Sikiyu mga manubù áknganni, dì kó ágsarig kanak. Dì dán
madugé na dumuma a ákniyu, asal kailangan tumiissa pa. Na, pid yu dini kanak tô batà."
20 Na, igpid dan tô batà tun ki Jesus. Tô igkita tô madat espiritu ki Jesus, igpatuyù-tuyù
katô madat espiritu tô batà, igpabantang asta igpatalilid sikandin, asta igburà tô babbà
din.
21 Iginsà si Jesus katô ámmà, na mà din, "Kadángngan ni igtigkané?"
Igtaba tô ámmà din, na mà din, "Tikud pô tun ta kadélákkan din.
22 Marag sikandin ágpabantangán katô madat espiritu tun ta apuy asta tun ta wayig ébô
matayan sikandin. Atin ka makému ka, kéduwi ké, asta tabangi ké."
23 Igkagi si Jesus, na mà din, "Manan ka ágkagi ka na, 'Atin ka makému ka'? Ándà palang
na dì imun ka Manama para katô manubù na mamaké kandin."
24 Tigkô dád igullaó tô ámmà ka mabákkár, na mà din, "Ágpamakéya! Pabákkár nu tô
kapamaké ku!"
25 Tô igkita si Jesus na tuu pa marapung tô mga manubù na ilimud, igsapadan din tô
madat espiritu, na mà din, "Sikuna na madat espiritu na igpómmó asta igpabingál kani
batà, igsugù ku sikuna, luwà kad tikud tun kandin, asta yakad gó áglónód tun kandin."
26 Na, igullaó pa tô madat espiritu, tuu din igpatuyù-tuyù tô batà, asta igluwà. Iring
na inaté tô batà. Purisu igkagi tô karapungan ka mga manubù, na mà dan, "Inaté dán
sikandin."
27 Asal igawidan i Jesus tô bállad katô batà, asta igpatindág din. Purisu ikatindág tô
batà.
28 Na, tô igahu si Jesus tun ta balé, iginsà tô mga disipulu din na ándà duma manubù,
na mà dan, "Manan ka ándà ké ikapaluwà katô madat espiritu?"
29 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paluwaán ni klasi ka madat espiritu ukit dád ka kadasal."

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din
Mar 9:30-32; Mat 17:22-23; Luc 9:43-45

30 Na, igpanó si Jesus asta tô mga disipulu din, asta igukit dan tun ta probinsya ka
Galilea. Tô kakalyag i Jesus na ándà manubù na makasóddór ka ánda sikandin,
31 su igtinurù sikandin katô mga disipulu din, na mà din, "Matuman ni dumunggù
kanak na Igpamanubù. Kailangan bággénna tun ta bállad katô duma mga manubù, asta
matayanna ikandan. Pángnga ka kamatayan ku, mantéya puman tun ta ikatállu álló."
32 Asal ándà gó kagpátti katô mga disipulu din tô kóbadan katô igkagi din. Ándà dan
insà kandin, su ágkamáddangan dan.

Sadan tô tuu mallayat?
Mar 9:33-37; Mat 18:1-5; Luc 9:46-48

33 Na, igdunggù si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta Capernaum. Tô igahu dan tun
ta balé, iginsà si Jesus kandan, na mà din, "Ándin tô igapulan yu róggun ágpanó kó tun ta
dalan?"
34 Asal ándà palang taba dan, su igpapulé dan tingód ka sadan tun kandan tô tuu
mallayat.
35 Purisu igunsad si Jesus, igpaglimud din tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta
igkagi sikandin, na mà din, "Tô manubù na imun mallayat é kamanubuan, tô gó é
kailangan pabbabà-babà katô kamanubuan din tun ta langun manubù, asta kailangan
imun sikandin na ágsuguánnán ka langun."
36 Na, igtawar i Jesus tô sábbad batà, asta igpatindág din tun ta tángngaan dan. Igsipit
din tô batà, asta igkagi sikandin, na mà din,

37 "Atin ka ágtanggap kó katô sábbad batà iring kani batà tingód ka kapasakup yu kanak,
iring na ágtanggapánna ikiyu. Tô manubù na ágtanggap kanak, ágtanggapán din tô igpapid
kanak."

Mga kadumaan ta tô mga manubù na ánnà usig ta
Mar 9:38-41; Luc 9:49-50

38 Na, igkagi si Juan tun ki Jesus, na mà din, "Sir, duwán sábbad manubù na igkita dé na
igpaluwà ka madat mga espiritu ukit ka kagamit din katô ngadan nu. Asal igsapadan
dé sikandin su ánnà kadumaan ta."
39 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Yakó ágsapad kandin, su tô manubù na makému ka
kasalábbuan ukit ka kagamit din katô ngadan ku, dì sékót sikandin kumagi ka madat
tingód kanak.
40 Mga kadumaan ta tô mga manubù na ánnà usig ta.
41 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na pénám ákniyu ka sábbad baso ka
wayig tingód katô kapasakup yu kanak na Mesiyas, duwán gó pulusán din tikud tun ta
Manama."

Tô gunayan na makasalà
Mar 9:42-50; Mat 18:6-9; Luc 17:1-2

42 "Atin ka duwán makandà ka kapamaké katô agad sábbad kani mga maránták gabatà,
tuu pa madigár ka ikáttán tô alig din tun ta dakál batu, asta lánnáddán sikandin tun ta
dagat.
43-44 Atin ka tô bállad nu tô gunayan na makasalà ka, tampád nu asta antug nu, su
tuu pa madigár agad sábbad dád tô bállad nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán
ka tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan na duwán apuy na dì gó
mapadáng ka ándà ágtamanán.
45-46 Atin ka tô paa nu tô gunayan na makasalà ka, tampád nu asta antug nu, su tuu
pa madigár agad sábbad dád tô paa nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka
tandingán ka antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan.
47 Atin ka tô mata nu tô gunayan na makasalà ka, lássù nu asta antug nu, su tuu pa
madigár agad mandà tô sábbad mata nu na duwán kantayan nu na ándà ágtamanán ka
tandingán ka duwán duwa mata nu asta antugán tô tibuk lawa nu tun ta ágsupakanan.
48 Dì gó maté tô mga ulád na ágkan katô lawa dan dutun, asta dì gó mapadáng tô apuy,
49 su linisan‡ tô langun manubù ukit ka apuy.
50 "Na, madigár tô asin, asal atin ka mandà tô nanam katô asin, dì dán lumónód tô
nanam. Padigárré kó ébô makéring kó katô madigár klasi ka asin na dì mandà tô nanam."

10

Tinurù tingód ka ágpasugbané
Mar 10:1-12; Mat 19:1-12; Luc 16:18

1 Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya ka Judea tun dipag ka
Wayig ka Jordan. Marapung puman tô mga manubù na ilimud tun kandin, asta igtinurù
sikandin kandan, su tô gó é inayadan din áglumun.
2 Duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus ébô kuminnam kandin. Iginsà
sikandan, na mà dan, "Mému ka sumugban tô manubù katô sawa din?"
3 Igtaba si Jesus, na mà din, "Ándin tô igsugù i Moises tingód ka ágpasugbané?"
4 Igkagi sikandan, na mà dan, "Igsugù si Moises sayyan na kailangan duwán papeles
na bággén katô mama tun ta sawa din tingód katô kasugban din kandin, asta mému din
péwaán."*

‡ **9:49** 9:49 Linisan, ó asinan. * **10:4** 10:4 Ahaán tô Deuteronomio 24:1,3.

5 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Tô gó é igsugù i Moises su isóddóran din na tuu
matággas tô ulu yu.
6 Asal tô igimu tô Manama katô manubù sayyan, igimu din sikandan na mama asta
bayi.†
7 Igkagi sikandin, ‘Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô innà din, asta
pasábbadé tô mama asta tô sawa din.
8 Tô duwa dan mému dán sábbad.’‡ Purisu ánnà dan dán duwa, su inému dan dán sábbad.
9 Na, su igimu dan ka Manama na sábbad, dì tmému na pagsugbanán ka manubù.”
10 Tô igahu si Jesus tun ta balé, iginsà puman tô mga disipulu din tingód ka ágpasugbané.
11 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka sumugban tô mama katô sawa din asta kumalyag
sikandin katô ássa bayi, makalibug sikandin.
12 Atin ka sumugban tô bayi katô duma din asta kumalyag katô ássa mama, makalibug
sikandin.”

Si Jesus asta tô marénták gabatà
Mar 10:13-16; Mat 19:13-15; Luc 18:15-17

13 Na, duwán mga manubù na igpid ka marénták mga gabatà dan tun ki Jesus ébô
dappánnan din asta dasalan din. Asal igsapadan dan katô mga disipulu din.
14 Tô igkita si Jesus katô kasapad dan, isókó sikandin, asta igkagi, na mà din, “Pabayà
yu yan mga gabatà ébô makapadani dan dini kanak. Yakó ágsapad kandan, su tô mga
manubù na ágsarig ka Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà
dan, tô gó é panguluwan ka Manama.
15 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka dì sumarig tô manubù tun ta Manama iring
katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, dì sikandin sakupán ka Manama
tun ta pagpangulu din.”
16 Na, igsipit i Jesus tô mga gabatà, igdappánnan din sikandan ka bállad, asta igdasalan
din.

Kahirapan tô mga ágkaduwánnan
Mar 10:17-31; Mat 19:16-30; Luc 18:18-30

17 Na, tô igpanó si Jesus tikud dutun, duwán sábbad manubù na igpalaguy tun kandin,
iglingkóód, asta iginsà, na mà din, “Sir, madigár ka taratinurù. Ándin tô kailangan lumun
ku ébô makatanggappa ka kantayan na ándà ágtamanán?”
18 Igkagi si Jesus, na mà din, “Isalábbuanna su igkagi ka na madigárra. Sábbad dád tô tuu
madigár, tô dád Manama.
19 Isóddóran nu tô mga sugù ka Manama. Yakó ágmaté. Yakó áglibug. Yakó ágtakó. Yakó
ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu. Yakó áglimbung. Respetowi yu tô ákniyu ámmà
asta innà.”§
20 Igtaba tô manubù, na mà din, “Sir, igbánnalla katô langun tikud pô tô délákka pa.”
21 Igsállág si Jesus tun kandin, asta dakál tô ginawa din kandin. Igkagi si Jesus, na mà
din, “Sábbad dád tô kailangan lumun nu. Ulì ka, asta barigyà nu tô langun kaduwánnan
nu. Tukid nu bággéyi tô salapì nu tun ta mga manubù na ágkayù-ayuan.* Atin ka tô gó é
lumun nu, duwán pulusán nu tun ta langit. Na, lónód ka, asta tákkás ka kanak.”
22 Tô igdinág tô manubù katô igkagi i Jesus, igtammud sikandin, asta igpanó na iranu,
su dakál tô kaduwánnan din.
23 Na, igsérê-sérê si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Mahirap tô kapasakup ka ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu katô Manama!”
24 Isalábbuan tô mga disipulu din tingód katô igkagi din. Asal igkagi puman si Jesus, na
mà din, “Tuu mahirap tô kapasakup ka manubù tun ta pagpangulu ka Manama!

† **10:6** 10:6 Ahaán tô Genesis 1:27; 5:2. ‡ **10:8** 10:7-8 Ahaán tô Genesis 2:24. § **10:19** 10:19 Ahaán tô Exodo 20:12-16; Deuteronomio 5:16-20. * **10:21** 10:21 Ágkayù-ayuan, ó kabos, timawa.

25 Agad mahirap tô dakál mannanap na ágngadanan kamelyo na mukit tun ta bóbbó ka
simat, asal tuu pa mahirap tô kapasakup katô ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu
ka Manama."
26 Na, tuu dan isalábbuan, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Purisu ándà palang
manubù na makaluwà tikud tun ta supak ka Manama."
27 Igsállág si Jesus tun kandan asta igkagi sikandin, na mà din, "Dì gó ni malumu ka
manubù, asal malumu ka Manama, su tô langun malumu ka Manama."
28 Igkagi si Pedro, na mà din, "Sikami, igtananan déd tô langun katô kaduwánnan dé
ébô mákkás ké áknikó."
29 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na igtanan
katô kaduwánnan din, mga kataladi din, innà din, ámmà din, mga gabatà din, asta
kinamát din ébô pasakup kanak asta ébô tuminurù katô Madigár Gulitán,
30 tô gó tô makatanggap ka kadigárran áknganni na ginatus-gatus na dakál pa ka
tandingán katô igtananan din. Su bággayan sikandin ka mga kaduwánnan, mga kataladi,
mga innà, mga gabatà, asta mga kinamát. Agad girrayatan sikandin áknganni, asal tun
ta tapuri álló bággayan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán.
31 Marapung tô mga manubù na ikóna áknganni makatapuri baling tun ta tapuri álló.
Tô mga manubù na ikatapuri áknganni makóna baling tun ta tapuri álló."†

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din
Mar 10:32-34; Mat 20:17-19; Luc 18:31-34

32 Na, tô igpanó si Jesus tun ta Jerusalem, sikandin tô iguna tun ta dalan. Isalábbuan tô
mga disipulu din, asta imáddangan tô mga manubù na ikatalundug. Igpaglimud i Jesus
tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta igulit sikandin ka ándin tô dumunggù tun kandin,
na mà din,
33 "Na, madun kid tun ta Jerusalem. Sakán na Igpamanubù tô bággén tun ta bállad
katô mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga taratinurù ka sugù. Pasábbadé dan
kumagi na kailangan matayanna. Bággénna ikandan tun ta bállad ka mga manubù na
ánnà Judio.
34 Ngisiyanna ikandan, ilábbanna, lagpássánna, asta matayanna. Asal mantéya puman
tun ta ikatállu álló."

Tô duwa gabatà i Sebedeo
Mar 10:35-45; Mat 20:20-28

35 Na, igsadun tun ki Jesus tô duwa gabatà i Sebedeo na si Santiago asta si Juan. Igkagi
sikandan, na mà dan, "Sir, kakalyag dé na lumun nu para áknami tô pamuyuán dé áknikó."
36 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ándin tô kakalyag yu na lumun ku para ákniyu?"
37 Igkagi sikandan, na mà dan, "Tun ta pagpangulu nu, pónsad ké madani tun áknikó,
na sábbad dadan ta kawanan nu, asta sábbad dadan ta ibang nu."
38 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Ándà yu kasóddóri ka ándin tô igpamuyù yu. Makatiis
kó katô kahirapan iring katô kahirapan na masig dán dumunggù kanak? Makatiis kó
katô ranu iring katô ranu na masig dán dumunggù kanak?"‡
39 Igtaba sikandan, na mà dan, "Óó, makatiis ké."
Igkagi si Jesus, na mà din, "Matuman na dungguan kó gó katô kahirapan na du-
munggù kanak, asta dungguan kó gó katô ranu na dumunggù kanak.
40 Asal diya makatandô ákniyu ka makónsad kó madani kanak, su munsad madani
kanak tô mga manubù na taganà dán igsalin."

† **10:31** 10:31 Marapung tô mga manubù na ágkangadanan áknganni mabbabà baling é kamanubuan dan tun ta tapuri álló. Tô mga manubù na mabbabà é kamanubuan áknganni kangadanan baling tun ta tapuri álló. ‡ **10:38** 10:38 Tô gó é kóbadan ka kagi din, "Makénám kó tun ta mappait kopa ka ranu na masig kud inámman? Makapabunyag kó tun ta bunyag ka ranu na masig dán bunyagán kanak?"

41 Na, tô igdináǵ tô sapulù (10) disipulu ka ándin tô igkagi dan tun ki Jesus, isókó dan
ki Santiago asta ki Juan.
42 Purisu igpaglimud i Jesus tô langun dan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Isóddóran
yud na tun ta mga manubù na ánnà Judio, inalayun ágsugù tô mga ágpangulun katô mga
sakup dan. Inalayun ágsugù-sugù tô mallayat mga manubù katô mga ágpanguluwan dan.
43 Asal dì mému ka makéring kó kandan. Su tô manubù tun ákniyu na imun mallayat é
kamanubuan, tô gó é kailangan imun na ágsuguánnán yu.
44 Asta tô manubù na imun pangulu yu, tô gó é kailangan mému na állang katô langun.
45 Méring sikandin kanak na Igpamanubù, su igsadunna dini ánnà ébô tabanganna
katô manubù, asal igsadunna dini ébô tumabangnga katô mga manubù. Ikataganà ad
na matayan ébô tábbusán ku tô marapung manubù."

Ikakita tô bólóǵ na si Bartimeo
Mar 10:46-52; Mat 20:29-34; Luc 18:35-43

46 Na, igukit si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta lunsud ka Jerico, asta tuu
marapung tô mga manubù na igtákkás kandan. Tô igpanó dan tikud tun ta Jerico, duwán
bólóǵ na igunsad tun ta ligad ka dalan asta ágpamuyù. Ágngadanan sikandin ki Bartimeo
na batà i Timeo.
47 Tô igdináǵ sikandin na si Jesus na taga Nazaret tô iglabé, igullaó sikandin, na mà
din, "Jesus, rubbad i David, kéduwiya!"
48 Marapung tô manubù na igsapad kandin, asta igkagi dan na kailangan dì sikandin
mótép. Asal ágrayan baling sikandin gullaó, na mà din, "Rubbad i David, kéduwiya!"
49 Purisu igsódô si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, "Angé yu sikandin."
Purisu igkangé dan sikandin, na mà dan, "Pasarig ka katô pusung nu. Tindáǵ ka, su
igpakangé ka ikandin."
50 Igtananan din tô kisì din, sékót sikandin igtindáǵ, asta igpadani tun ki Jesus.
51 Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, "Ándin tô kakalyag nu na lumun ku para
áknikó?"
Igkagi tô bólóǵ, na mà din, "Sir, malyagga makakita."
52 Igkagi si Jesus, na mà din, "Mému mulì ka. Inólian kad su igsarig ka kanak."
Tigkô dád ikakita dán sikandin, asta igtalundug sikandin ki Jesus tun ta dalan.

11

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem
Mar 11:1-11; Mat 21:1-11; Luc 19:28-40; Juan 12:12-19

1 Na, tô igsadun dan tun ta Jerusalem, igpadani dan tun ta mga lunsud ka Betpahe asta
Betania na tun ta Pabungan ka Olibo. Igpóna i Jesus tô duwa disipulu din, na mà din,
2 "Una kó tun ta lunsud. Ka dumunggù kó, kitanán yu tô nati ka asno* na ándà pa
kinnami sakayi ka manubù. Igikát tô nati, asal akas yu, asta pid yu dini kanak.
3 Atin ka duwán manubù na minsà ákniyu ka manan ka igakas yu, kagiyi yu na
kailangan sakayan katô Áglangngagán, asta sékót din pólián."
4 Na, igpanó dan, asta igkita dan tô asno na igikát tun ta luwà ka sállat ka balé madani
tun ta dalan, asta igakas dan.
5 Iginsà tô mga manubù na ágtindáǵ dutun, na mà dan, "Manan ka igakas yu tô nati?"
6 Igulit tô duwa disipulu tingód katô igkagi i Jesus kandan, asta ignunug dan.
7 Na, igpid dan tô nati tun ki Jesus, igampas dan tô mga umpak dan tun ta bókkóǵ katô
nati, asta igsaké si Jesus.

* **11:2** 11:2 Tô asno iring na kudà.

8 Igsánnar katô marapung manubù tô mga umpak dan tun ta dalan na ukitan din.
Igtampád katô duma mga manubù tô mga daun ka palmera asta igsánnar dan tun ta
dalan.†
9 Igullaó tô langun manubù na igtákkás ki Jesus, agad tô ikóna asta tô ikatalundug, na
mà dan, “Durungán ta tô Áglangngagán! Durungán ta ni igpapid katô Áglangngagán!
10 Madigár tô pagpangulu din na iring katô pagpangulu katô kamónaan ta sayyan na
si David. Durungán ta tô Manama tun ta langit!”‡
11 Na, igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem, asta igpanayun sikandin tun ta templo. Tô
igsállág din tô langun, igsadun sikandin asta tô sapulù duwa (12) disipulu din tun ta
Betania, su masig dán ágsalláp tô álló.

Tô kayu igera na ándà buuy
Mar 11:12-14; Mat 21:18-19

12 Tô sállám dán, róggun igpanó dan tikud tun ta Betania, igballus si Jesus.
13 Tun ta madiyù, igkita din tô kayu igera na daunán, asta igsadun sikandin ébô
mamasak ka buuy. Tô igdunggù sikandin, marag dád daun tô igkita din, su ándà pa
dunggù tô timpo katô kabuuy ka igera.
14 Igkagi sikandin tun ta kayu, na mà din, “Tikud áknganni, ándà dán manubù na
makakan ka buuy kani kayu ni.”
Igdinág katô mga disipulu tô igkagi din.

Tô madigár áglumun tun ta templo
Mar 11:15-19; Mat 21:12-17; Luc 19:45-48; Juan 2:13-22

15 Tô igdunggù dan tun ta Jerusalem, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igabug din tô
langun manubù na ágbarigyà asta ágbayad tun ta plasa ka templo. Igbantang din tô mga
lamisa katô mga manubù na ágbullas ka salapì,§ asta igbantang din tô gunsadanan katô
mga manubù na ágbarigyà ka salapati.
16 Igsapadan din tô langun manubù na igpid ka kaduwánnan dan na gukit tun ta plasa
ka templo.
17 Na, igtinurù sikandin, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Tô balé ku, tô gó é ágdasalanan katô langun manubù.’*
Asal igimu yud ni na gállássanan ka mga tulisan.”
18 Tô igdinág tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta katô mga taratinurù ka sugù
katô igkagi i Jesus, igplano dan na matayan dan sikandin. Imáddangan dan ki Jesus, su
isalábbuan tô langun manubù tingód katô ágtinuruán din.
19 Tô igsalláp dán tô álló, igpanó si Jesus asta tô mga disipulu din tikud tun ta Jerusalem.

Igangu tô kayu igera
Mar 11:20-26; Mat 21:20-22

20 Tô sállám dán, iglabé si Jesus asta tô mga disipulu din katô kayu igera, asta igkita
dan na igangu dán agad tun ta dalid.
21 Ikasampát si Pedro, asta igkagi sikandin tun ki Jesus, na mà din, “Sir, sállág nu!
Igangu dán tô kayu igera na igkagiyan nu bani.”
22 Igkagi si Jesus, na mà din, “Kailangan sumarig kó ka Manama.
23 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka kumagi tô manubù kani pabungan na
makangé asta malin tun ta dagat, ka dì ágduwa-duwa tô pusung din, asal ágbánnal
sikandin na matuman tô kagi din, matuman gó malumu.

---

† **11:8** 11:8 Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun harì. ‡ **11:10** 11:9-10 Ahaán tô Salmo 118:25-26. § **11:15** 11:15 Ágbullas ka salapì; kailangan bullasán tô salapì ka ássa mga banuwa ébô duwán salapì na ággamitán tun ta templo. * **11:17** 11:17 Isaias 56:7; Jeremias 7:11.

24 Purisu kumagiya ákniyu, atin ka ágdasal kó katô Manama, asta duwán pamuyuán yu,
bánnal kó na matanggap yu, asta matuman para ákniyu.
25 Atin ka ágdasal kó, ka duwán duma manubù na ándà yu pa pasinsiyayi, pasinsiyayi
yu gó sikandin ébô pasinsiyaan kó katô Ámmà yu na Manama tun ta langit.
26 [Atin ka dì yu pasinsiyaan tô duma manubù, dì kó pasinsiyaan katô Ámmà yu na
Manama tun ta langit.]"

Insà tingód katô igpapid ki Jesus
Mar 11:27-33; Mat 21:23-27; Luc 20:1-8

27 Na, igsadun puman si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta Jerusalem. Róggun
ágpanó-panó si Jesus tun ta plasa katô templo, igpadani tun ki Jesus tô mallayat ka mga
pangulu ka templo, tô mga taratinurù ka sugù, asta tô mga ágtugállán ka Judio.
28 Iginsà sikandan, na mà dan, "Sadan é igtikudan katô langun na ágluman nu? Sadan
tô igpapid áknikó?"
29 Igkagi si Jesus, na mà din, "Duwán insà ku ákniyu. Atin ka makataba kó, mulitta
ákniyu ka sadan tô igpapid kanak.
30 Na, sadan tô igpapid ki Juan na munyag? Tô Manama, ó tô manubù? Taba kó
kanak."
31 Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô madigár taba dan kandin, na mà dan, "Atin ka
tumaba ki na Manama tô igpapid ki Juan, insaán ki ikandin na manan ka ándà ki bánnal
ki Juan.
32 Asal dì ki tumaba na manubù tô igpapid ki Juan."
Tô gó é igkagi dan su imáddangan dan katô mga manubù na ilimud, su ágpanámdám tô
langun na bánnal propeta ka Manama si Juan.
33 Purisu igtaba dan ki Jesus, na mà dan, "Ándà dé kasóddóri."
Igkagi si Jesus, na mà din, "Su ándà kó taba katô insà ku, diya pagsik mulit ákniyu ka
sadan tô igpapid kanak na lumumuwa katô ágluman ku."

12

Panunggiringan tingód katô kinamát
Mar 12:1-12; Mat 21:33-46; Luc 20:9-19

1 Na, igulit i Jesus ni mga panunggiringan tun kandan, na mà din, "Duwán sábbad
manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras. Igkoralan din ni, asta igimu din
tô garikanan ka buuy ka paras. Igpatindág din tô balé na ágtómmónganan. Igpadóppónan
din tô kinamát katô ássa mga taralumu ka tanà, asta igsadun sikandin tun ta madiyù
banuwa.
2 Tô igdunggù tô timpo na matássan dán tô buuy katô paras, duwán sábbad állang na
igpapid katô tigatun tun ta mga taradóppón ébô mangé katô buuy na kandin bahin.
3 Asal igámmát dan tô állang, iglagpás dan, asta igpólì dan na ándà palang piniddan din.
4 Duwán ássa állang na igpapid katô tigatun, asal iglagpás dan tô ulu din, asta igpayayyà
dan sikandin.
5 Duwán ássa állang na igpapid katô tigatun, asal igmatayan dan. Marapung pa tô ássa
mga állang na igpapid din tun kandan, asal duwán iglagpás dan, asta duwán igmatayan
dan.
6 Na, tun ta katapuriyan, igpapid din tô kandin batà na ágginawaan din, su panámdám
din na bánnalán dan tô kandin batà.
7 Asal igpatóngkóé tô mga taradóppón, na mà dan, 'Ni gó é makatigatun kani tanà ka
maté tô ámmà din. Na, matayan ta sikandin ébô sikita tô makatigatun kani tanà.'
8 Purisu igámmát dan sikandin, igmatayan dan, asta igguyud dan tô lawa din tun ta
luwà katô kinamát."

9 Igkagi si Jesus, “Na, kagin ku ákniyu ka ándin tô lumun katô tigatun kandan. Madun
sikandin, matayan din tô madat mga taradóppón, asta padóppónan din katô ássa mga
manubù.”
10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Iring na ándà kó gó basa kani kagi ka Manama, na mà
din,
“ ‘Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé, su kéman dan ka ándà ágpulusán.
Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu na tuu ágkailanganán katô balé.
11 Madigár ni iglumu katô Áglangngagán, asta durungán ta sikandin.’ ”*
12 Na, tô igdinág dan katô igkagi i Jesus, isóddóran dan na sikandan tô isugatan katô
panunggiringan na igulit din. Purisu ámmáttán dan pád sikandin, asal ándà dan ikému,
su imáddangan dan katô mga manubù na ágpaminág ki Jesus. Purisu igtananan dan
sikandin, asta igpanó dan.

Insà tingód katô bayad ka buwis
Mar 12:13-17; Mat 22:15-22; Luc 20:20-26

13 Na, duwán mga Pariseo asta mga sakup i Herodes na igpapid katô mga ágtugállán
ka simbaan ka Judio tun ki Jesus. Ágpamasak dan ka dimanda dan ukit katô ágkagin din.
14 Tô igdunggù dan tun ki Jesus, igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, isóddóran dé na
ágkasarigan ka, asta dì ka ágkapid ka panámdám ka mga manubù, su agad ándin tô bónnóng
ka manubù, bánnal tô ágtinuruán nu tingód katô kakalyag ka Manama. Na, uliti ké. Atin
ka mayad ké ka buwis tun ta emperador ka Roma, lumapas ké ka mga sugù ka Manama?
Kailangan mayad ké, ó dì?”
15 Asal isóddóran i Jesus na ánnà nángngà tô kakalyag dan tun ta saruwan ka Manama.
Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Manan ka kuminnam kó kanak? Pakita yu kanak tô
salapì na bayad yu katô buwis ébô sállággán ku.”
16 Igpakita dan kandin tô salapì. Iginsà si Jesus, na mà din, “Sadan bónnóng asta
ngadan tô igtagù nit salapì?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Tô emperador ka Roma.”
17 Igkagi si Jesus, na mà din, “Bággé yu tun ta emperador tô nángngà bággén yu tun ta
emperador, asta bággé yu tun ta Manama tô nángngà bággén yu tun ta Manama.”
Purisu isalábbuan dan gó kandin.

Insà tingód katô kantayan
Mar 12:18-27; Mat 22:23-33; Luc 20:27-40

18 Na, duwán mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus. Tô gó tô mga manubù na ágtinurù
na dì manté puman tô mga manubù na inaté dán. Iginsà dan ki Jesus, na mà dan,
19 “Sir, igsugù si Moises áknita tingód katô lumun katô mga mataladi gamama. Atin
ka maté tô mama na ándà pa batà katô sawa din, tô kataladi din kailangan kumalyag
katô sawa katô inaté, na ipag din na ibalu, ébô ukit kandin duwán mému batà para katô
kataladi din na inaté.†
20 Na, duwán pittu mataladi gamama. Igkalyag tô kaké dan, asta inaté sikandin na
ándà pa batà din.
21 Purisu tô ikaduwa kataladi igkalyag katô bayi, asal inaté sikandin na ándà pa batà
din. Magunawa tô inému tun ta ikatállu mama
22 sippang tun ta ikapittu, su tô tagsábbad-sábbad katô pittu mataladi na igkalyag katô
bayi inaté langun na ándà palang batà dan. Tun ta katapuriyan, inaté pagsik tô bayi.
23 Na, ulit nu áknami. Atin ka manté puman tô mga manubù, sadan tun ta pittu
mataladi tô bánnal duma katô bayi? Su igkalyag tô pittu dan kandin.”
24 Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sayup yu, su ándà yu kagpátti tô kagi ka Manama
na igsulat, asta ándà yu kasóddóri ka ándin tô lumun ka Manama ukit katô katulusan din.

---

* **12:11** 12:10-11 Salmo 118:22-23. † **12:19** 12:19 Ahaán tô Deuteronomio 25:5.

25 Ka antén puman ka Manama tô mga manubù, dì dan dán pakalyagé, su iring dan
dán katô mga panaligan ka Manama tun ta langit.
26 Tingód katô kanté puman ka Manama ka mga manubù, iring na ándà kó gó basa tun
ta libro na igsulat i Moises tingód ka igpakita tô Manama kandin tun ta mabbabà kayu
na igrágrág. Igkagi tô Manama kandin, na mà din,
" 'Sakán tô Manama na ágpangadapán i Abraham, i Isaac, asta i Jacob.'‡
27 Dì ágpangadap ka Manama tô mga manubù na ándà kantayan, asal tô mga manubù na
duwán kantayan, tô gó tô ágpangadap ka Manama. Purisu ánnà nángngà tô kénagpát yu."

Tô sugù na tuu ágkailanganán
Mar 12:28-34; Mat 22:34-40; Luc 10:25-28

28 Na, igpadani tô sábbad taratinurù ka sugù, asta igdinág din tô tinóngkóan dan. Tô
ikasóddór sikandin na madigár tô igtaba i Jesus kandan, iginsà sikandin, na mà din, "Tun
ta langun sugù, ándin sugui é una na ágkailanganán?"
29 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ni gó tô sugù na una na ágkailanganán.
" 'Tô langun yu mga rubbad i Israel, paminág kó kanak. Tingód katô Áglangngagán na
Manama ta, tô dád gó tô Manama.
30 Ginawayi yu tô Áglangngagán na Manama yu tikud tun ta tibuk pusung yu, tikud tun ta
tibuk kantayan yu, tikud tun ta tibuk panámdám yu, asta tikud tun ta tibuk bákkár yu.'§
31 Ni gó tô sugù na ikatalundug katô tagnà,
'Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili.'*
Ándà dán ássa sugù na tuu pa ágkailanganán ka tandingán katô duwa sugù."
32 Igkagi tô taratinurù, na mà din, "Sir, nángngà tô igkagi nu na tô dád gó tô Manama,
asta ándà dán ássa.†
33 Asta kailangan ginawaan ta sikandin tikud tun ta tibuk pusung ta, tikud tun ta tibuk
panámdám ta, asta tikud tun ta tibuk bákkár ta, asta kailangan ginawaan ta tô unawa ta
na iring katô kaginawa ta katô áknita sarili. Tô gó tô tuu pa ágkailanganán ka tandingán
katô paggóbbó ta katô mga mannanap na bággén tun ta Manama."‡
34 Tô ikasóddór si Jesus na mapandé tô taba din, igkagi sikandin, na mà din, "Masig
kad masakup tun ta pagpangulu ka Manama."
Tikud katô álló tô, ándà palang manubù na igkinnam iginsà kandin.

Insà tingód katô Mesiyas
Mar 12:35-37; Mat 22:41-46; Luc 20:41-44

35 Na, róggun igtinurù si Jesus tun ta templo, igkagi sikandin, na mà din, "Tô mga
taratinurù ka sugù ágtinurù na rubbad i David tô Mesiyas.
36 Asal si David tô igpasulat katô Ugis Espiritu kani kagi,
" 'Igkagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanan ku sippang
ka manaluwa katô mga usig nu.'§
37 Purisu su si David tô igkagi na Áglangngagán din tô Mesiyas, pamánnun na tô Mesiyas
tô rubbad i David?"

Igkagi si Jesus tingód katô mga taratinurù ka sugù
Mar 12:37-40; Mat 23:1-12; Luc 20:45-47

Na, idayawan tô langun manubù na igpaminág ki Jesus.
38 Tô igtinurù si Jesus, igkagi sikandin, na mà din, "Banté kó katô mga taratinurù ka
sugù. Atin ka ágpanó-panó dan, gumpak dan ka kapa, asta malyag dan respetowan katô
duma mga manubù tun ta plasa.

---

‡ **12:26** 12:26 Exodo 3:6,15. § **12:30** 12:29-30 Deuteronomio 6:4-5. * **12:31** 12:31 Levitico 19:18. † **12:32** 12:32 Ahaán tô Deuteronomio 6:4; 4:35; Isaias 45:21. ‡ **12:33** 12:33 Ahaán tô Deuteronomio 6:5; Levitico 19:18. § **12:36** 12:36 Salmo 110:1.

39 Malyag dan munsad tun ta madigár gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio.
Malyag dan munsad tun ta igpantaganà katô mga manubù na mallayat é kamanubuan
tun ta dakál kalimudan.
40 Sikandan tô gagó ka kaduwánnan katô mga gabayi balu. Ágtambunan dan tô
madat linumuwan dan ukit katô mallayat mga kadasal. Purisu tuu madat tô supak na
padungguán ka Manama kandan."

Tô igbággé katô bayi balu
Mar 12:41-44; Luc 21:1-4

41 Na, igunsad si Jesus tun ta tubang katô ágtaguanan ka salapì na ágbággén tun ta
Manama tun ta templo. Igparimuya sikandin katô mga manubù na ágdabù ka salapì.
Marapung tô mga ágkaduwánnan na ágdabù ka dakál salapì.
42 Na, igdunggù tô sábbad ágkayù-ayuan bayi balu, asta igdabù sikandin ka duwa dád
kadakù na délák é lagà.
43 Igtawar i Jesus tô mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, "Paminág yu ni
kagin ku ákniyu. Tuu pa dakál tô igbággé katô bayi balu ka tandingán katô igbággé katô
langun dan tun ta templo.
44 Su tô dád sobra tô igbággé katô langun dan, asal tô bayi balu, agad ágkayù-ayuan
sikandin, igbággé din tô langun ka salapì din, asta ándà palang isamà tun kandin."

13

Tigkanayan ka kahirapan
Mar 13:1-13; Mat 24:1-14; 10:17-22; Luc 21:5-19

1 Na, tô igpanó si Jesus tikud tun ta templo, igkagi tô sábbad disipulu din, na mà din,
"Sir, sállág nu, su madigár ágsállággán ni mga batu na iglabat, asta madigár ágsállággán
tô mga ássa-ássa balé!"
2 Igkagi si Jesus kandin, na mà din, "Ni mga ássa-ássa balé tun ta templo na ágsállággán
yu, dadattan tô langun, asta ándà palang sábbad batu masamà tun ta bówwó katô ássa
batu."
3 Na, igsadun dan tun ta Pabungan ka Olibo na ikatubang katô templo. Igunsad si
Jesus, asta igpadani tun kandin si Pedro, si Santiago, si Juan, asta si Andres na ándà duma
manubù. Iginsà sikandan, na mà dan,
4 "Uliti ké. Kadángngan matuman tô igulit nu? Ándin tô kakilalaan na masig dán
matuman tô langun kani?"
5 Igkagi si Jesus, na mà din, "Banté kó ébô dì kó mapid.
6 Marapung tô mga manubù na mid ka ngadan ku, su mà kagi dan Mesiyas, asta
marapung tô mga manubù na mapid asta mákkás kandan.
7 Atin ka ágkadinággan yu na duwán mga gira tun ta madani asta tun ta madiyù, yakó
ágkamáddangan. Kailangan matuman pa yan, asal ánnà pa yan tô ágtamanán.
8 Su marapung tô mga banuwa na pagiraé, asta sumulung tô mga sakup ka sábbad
harì katô mga sakup ka ássa harì. Duwán mga linug tun ta kaluwagan kani banuwa,
asta duwán ballus. Ni gó tô katigkanayan katô kahirapan na dumunggù.
9 "Purisu banté kó, su paruudan kó, asta palagpássán kó tun ta mga simbaan ka Judio.
Piddán kó tun ta tubang ka mga gobernador asta mga harì tingód katô kapasakup yu
kanak ébô mulit kó kandan tingód kanak.
10 Tô dì pa dumunggù tô ágtamanán, ulit-ulitán pa ni Madigár Gulitán ébô makasóddór
tô langun manubù.
11 Atin ka piddán kó tun ta mga manubù na rumuud ákniyu, yakó ágkatanaan tingód
katô kagin yu kandan, su tô oras tô, bággayan kó ka kakatigan ébô makataba kó kandan,
su ánnà tikud tun ákniyu tô kagin yu, asal tikud tun ta Ugis Espiritu.

12 Duwán mga manubù na pammát katô mga kataladi dan ébô matayan. Duwán mga ámmà na pamaté katô mga gabatà dan. Duwán mga gabatà na musig katô ámmà asta innà dan, asta pamatayan dan.
13 Karingasaan kó katô langun manubù tingód katô kapasakup yu kanak. Asal matábbus tô manubù na makatiis katô langun kahirapan."

Makamáddang na kitanán tun ta templo
Mar 13:14-23; Mat 24:15-28; Luc 21:20-24

14 "Na, atin ka kitanán yu tô ágkaringasaan ka Manama na igtindág tun ta dì nángngà tindággan (kailangan makagpát tô manubù na masa kani), kailangan malaguy tô langun taga Judea, asta madun dan tun ta pabunganán.
15 Tô mga manubù na tun ta luwà katô balé dì mému makahu ébô mangé ka kaduwánnan.
16 Tô mga manubù na áglumu tun ta kinamát dì mému makólì ébô mangé ka gilisan dan.
17 Makédu-édu tô mga gabayi na mabáddás ó ágpasusu tô álló tô!
18 Dasal kó tun ta Manama ébô ánnà magánnó timpo tô kapalaguy yu.
19 Tuu madat tô kahirapan na dumunggù. Ándà palang kahirapan na tuu pa madat tikud tun ta katigkanayan kani banuwa sippang áknganni, asta ándà palang kahirapan na dumunggù na tuu pa madat ka tandingán kani.
20 Atin ka dì pabbabaán katô Áglangngagán tô kadugayan katô kahirapan, maté tô langun manubù. Asal tingód katô mga manubù na igsalin ka Manama, pabbabaán din tô kadugayan.
21 "Purisu atin ka duwán kumagi ákniyu, 'Na, dini dán tô Mesiyas!' ó duwán kumagi, 'Taddô tô Mesiyas!' yakó ágbánnal kandan.
22 Su duwán mga manubù na mà kagi Mesiyas asta mà kagi propeta ka Manama. Lumun dan tô mga pató asta mga kasaláббuan ébô mapid pád tô mga manubù na igsalin ka Manama.
23 Purisu banté kó, su taganà a igulit ákniyu."

Lumónód si Jesus nit banuwa
Mar 13:24-27; Mat 24:29-31; Luc 21:25-28

24 "Atin ka mapángnga ni kahirapan, kumangittáng tô álló asta dì miló tô bulan.
25 Mómpad tô mga karani asta makálláng tô langun tun ta langit.
26 Kitanán katô langun manubù tô kadunggù ku tun ta sagulapun, su lumónódda na Igpamanubù na tákkássan katô katulusan ku asta katô tuu séllaán ku.*
27 Papiddán ku tô mga panaligan ku na lumimud katô langun manubù na igsalin ku tikud tun ta kaluwagan kani banuwa, agad ánda é góddóan dan."

Panunggiringan tingód katô kayu igera
Mar 13:28-31; Mat 24:32-35; Luc 21:29-33

28 "Na, paminág kó kani panunggiringan tingód katô kayu igera. Atin ka kitanán yu tô kayu na gugbus asta ágdaun, kasóddóran yu na masig dán dumunggù tô ágsánnang timpo.
29 Purisu atin ka kitanán yu tô katumanan katô igkagi ku ákniyu, kasóddóran yu na masiggad lumónód.
30 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa maté tô mga manubù áknganni, matuman pa ni langun.
31 Mandà gó tô langit asta ni tanà, asal dì gó mandà tô langun ka kagi ku."

Kailangan tumaganà tô langun manubù
Mar 13:32-37; Mat 24:36-44

---

* **13:26** 13:26 Ahaán tô Daniel 7:13.

32 "Asal ándà palang manubù na ikasóddór ka ándin állawi ó urasi tô kalónód ku. Ándà pagsik ikasóddór tô mga panaligan ka Manama tun ta langit. Agad sakán na Batà ka Manama, ándà a ikasóddór, su Ámmà ku dád tô ikasóddór.
33 Purisu taganà kó, su ándà yu kasóddóri ka kadángngan dumunggù a.
34 Tô kalónód ku iring na manubù na madun tun ta madiyù banuwa. Tô dì pa panó, duwán talan din tun ta langun ágsuguánnán din, su duwán lumun ka tagsábbad-sábbad kandan sippang ka mulì sikandin. Suguán din tô manubù na ágbanté tun ta sállat ka balé din, na mà din, 'Banté ka!'
35 Purisu taganà kó, su ándà yu kasóddóri ka kadángngganna dumunggù na iring ka tigatun ka balé, agó kasalláp ka álló, ó tángngà ka dukilám, ó masig dán ágkasállám, ó sállám. Purisu taganà kó,
36 agó tigkô lumónódda asta kitanán ku sikiyu na ágtudug.
37 Tô igkagi ku ákniyu, tô gó tô ágkagin ku tun ta langun manubù, na, taganà kó."

14

Plano na matayan si Jesus
Mar 14:1-2; Mat 26:1-5; Luc 22:1-2; Juan 11:45-53

1 Na, duwa pa álló tô kadunggù katô Kalimudan Ka Kalabé asta tô kakan katô mga Judio ka Pan Na Ándà Pagpatubù. Ágplano tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù tingód katô lumun dan ébô ámmáttán dan si Jesus na ándà duma manubù na makasóddór ébô matayan sikandin.
2 Su igkagi sikandan, na mà dan, "Dì ta sikandin pammáttán dalám ka kalimudan agó sumamuk tô langun manubù na inalayun ágpaminág kandin."

Igbusbusan si Jesus ka pamammut
Mar 14:3-9; Mat 26:6-13; Juan 12:1-8

3 Na, róggun dutun si Jesus ta lunsud ka Betania, igsadun sikandin tun ta balé i Simon na inólian katô bógók din na tétek. Róggun igkan dan, duwán bayi na igpid ka pamammut na dakál é lagà na igimu tikud ka nardo asta igdalám tun ta katiyà na alabastro. Igpadani tô bayi tun ki Jesus, igpássà din tô katiyà, asta igbusbus din tô pamammut tun ta ulu i Jesus.
4 Na, duwán mga manubù na isókó, asta igpanámdám sikandan, na mà dan, "Inólaan tô pamammut.
5 Madigár pád ka barigyaán ka sobra ka tállu gatus (300) abuk ka salapì denario asta bággén tun ta mga ágkayù-ayuan."
Purisu igbuyas dan tô bayi.
6 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Pabayà yu ni bayi. Yakó ágbuyas kandin. Madigár tô iglumu din kanak.
7 Inalayun duwán mga ágkayù-ayuan na mému yu tabangan. Agad kadángngan na duwán kakalyag yu, mému kó makatabang kandan. Asal diya móddô dini ákniyu ka ándà ágtamanán.
8 Iglumu kani bayi tô nángngà lumun din. Ukit ka kabusbus din katô pamammut, igtaganà din ni lawa ku para katô kalábbáng kanak.
9 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Agad ánda é gulit-ulitan katô Madigár Gulitán tun ta kaluwagan kani banuwa, ulitán tô iglumu din kanak. Dì sikandin kalingawan."

Igtandô si Judas na pammáttán din si Jesus
Mar 14:10-11; Mat 26:14-16; Luc 22:3-6

10 Na, duwán sábbad tun ta sapulù duwa (12) disipulu i Jesus na ágngadanan ki Judas Iscariote. Igsadun sikandin tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo ébô tumóngkô kandan tingód ka kapammát din ki Jesus.

11 Tô igdináǵ dan katô kagi din, idayawan dan, asta igtandô dan na duwán salapì na bággén dan tun kandin. Purisu igangat si Judas ka madigár timpo ébô pammáttán din si Jesus.

Kalimudan Ka Kalabé
Mar 14:12-21; Mat 26:17-25; Luc 22:7-14,21-23; Juan 13:21-30

12 Na, igdunggù tô tagnà álló ka kalimudan na ágkan tô mga Judio ka Pan Na Ándà Pagpatubù. Tô gó tô álló na giyón dan tô nati ka karnero na ágsáddaán dan dalám katô Kalimudan Ka Kalabé. Na, igpadani tô mga disipulu i Jesus tun kandin, asta iginsà sikandan, na mà dan, "Ánda táppad tô kakalyag nu na taganaan dé katô kannan katô Kalimudan Ka Kalabé?"
13 Purisu igsugù din tô duwa disipulu din, na mà din, "Sadun kó tun ta Jerusalem, asta sumarán yu tô sábbad mama na igtiang ka bangà na ipánnù ka wayig. Tákkás kó kandin.
14 Tô igahu sikandin tun ta balé, uliti yu tô tigatun katô balé, 'Iginsà tô Taratinurù ka ánda táppad tô kannan din katô Kalimudan Ka Kalabé na duma áknami na mga disipulu din.'
15 Pakitanán din ákniyu tô dakál kuwarto tun datas ka balé na igtaganà dán. Tô gó é taganaan yu katô ágkannán ta."
16 Purisu igpanó tô duwa disipulu din, asta igsadun dan tun ta Jerusalem. Igkita dan tô kuwarto na iring katô igulit i Jesus kandan, asta igtaganà dan tô langun para katô Kalimudan Ka Kalabé.
17 Tô igsalláp dán tô álló, igsadun si Jesus asta tô sapulù duwa (12) disipulu din.
18 Róggun ágkan dan, igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán sábbad ákniyu na pammát kanak. Sikandin tô sábbad na ágkan duma kanak."
19 Purisu tuu iranu tô pusung dan, asta iginsà tô tagsábbad kandan, na mà dan, "Sakán?"
20 Igkagi si Jesus, na mà din, "Sikandin tô sábbad tun ta sapulù duwa (12) ákniyu. Sikandin tô sábbad na ágtugán kanak.
21 Matéya na Igpamanubù, su tô gó é igsulat sayyan tingód kanak. Asal makédu-édu tô manubù na pammát kanak! Tuu pa madigár kandin ka ándà kamanubù."*

Tingód ka kamatayan katô Áglangngagán
Mar 14:22-26; Mat 26:26-30; Luc 22:15-20; 1Cor 11:23-25

22 Na, róggun ágkan dan, igkangé i Jesus tô pan, igpasalamat sikandin tun ta Manama, igtáppik-táppik din tô pan, asta igbággé din tun kandan. Igkagi sikandin, na mà din, "Tanggap yu ni pan, su ni gó ni lawa ku."
23 Igkangé din pagsik tô kopa, igpasalamat sikandin, igpénám din kandan, asta iginám dan langun.
24 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ni ginámmán ni tô dipanug ku na ulaán para katô marapung manubù. Ni gó tô ágpasóddór na duwán kapókit ka Manama dutun ta mga manubù.
25 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Diyad muman minám kani ginámmán ta sippang ka minámma katô mantu bino tun ta pagpangulu katô Manama."
26 Na, igkanta dan tingód katô pagdurung dan ka Manama, asta igsadun dan tun ta Pabungan ka Olibo.

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin
Mar 14:27-31; Mat 26:31-35; Luc 22:31-34; Juan 13:36-38

27 Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Kani ka dukilám, tumanan tô langun yu kanak, su mà katô kagi ka Manama,
" 'Pamatayan ku tô taradóppón, asta pasállabé tô mga karnero na igdóppónan din.'†

---

* **14:21** 14:17-21 Ahaán tô Salmo 41:9. † **14:27** 14:27 Zacarias 13:7.

28 Asal pángnga ka mantéya puman, muna a ákniyu tun ta Galilea."
29 Igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din, "Agad tumanan tô langun dan, asal diya gó tumanan áknikó."
30 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág nu ni kagin ku áknikó. Kani ka dukilám ka dì pa makaduwa tô manuk mukkarà, makatállu ka mulun kanak."
31 Asal maggát igkagi si Pedro, na mà din, "Agad matayanna duma áknikó, asal diya mulun áknikó."
Magunawa tô igkagi katô langun dan.

Igdasal si Jesus tun ta Getsemane
Mar 14:32-42; Mat 26:36-46; Luc 22:39-46

32 Na, igsadun dan tun ta lugar na ágngadanan Getsemane. Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Unsad kó kannun róggun dumasalla."
33 Igpatákkás din si Pedro, si Santiago, asta si Juan. Tuu iranu si Jesus, mabággat tô pusung din,
34 asta igkagi sikandin, na mà din, "Tuu iranu ni pusung ku, iring na matéya. Kannun kó dád, asal yakó ágtudug."
35 Na, igpanayun si Jesus tun tóna na dì madiyù, iglangkáb sikandin tun ta tanà, asta igdasal. Igpédu-édu sikandin na atin ka mému, dì pád sikandin pókitán tun ta kahirapan na masig dán dumunggù kandin.
36 Igdasal sikandin, na mà din, "Ámmà, malumu nu tô langun. Yaka ágpókit kanak tun ta kahirapan na masig dán dumunggù. Asal tuman nu tô áknikó kakalyag, ánnà tô kanak kakalyag."
37 Tô iglónód si Jesus tun ta mga disipulu din, igpantudug dan. Igánnó din sikandan, asta igkagi sikandin ki Pedro, na mà din, "Simon, manan ka igtudug ka? Isalábbuanna su ándà ka ikatiis ka sábbad dád oras.
38 Yakó ágtudug, asal dasal kó ébô dì kó matalu ka pagtintal. Tuu madigár tô kakalyag ka pusung yu, asal malómét tô lawa yu."
39 Igpanó puman si Jesus tun tóna, asta igdasal sikandin. Magunawa tô igpamuyù din.
40 Iglónód puman si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkita din sikandan na igpantudug, su tuu dan ágkatudugan. Ándà dan kasóddóri ka ándin tô taban dan kandin.
41 Na, iglónód si Jesus tun kandan ka ikatállu, asta igkagi sikandin, na mà din, "Isalábbuanna su igpantudug kó puman asta igpaginawa kó. Na, nángngà dán! Igdunggù dán tô oras na pammáttánna na Igpamanubù. Bággénna tun ta bállad katô mga manubù na masalà-salà.
42 Tindág kód su panó kid! Igdunggù dán tô manubù na pammát kanak."

Igámmát si Jesus
Mar 14:43-52; Mat 26:47-56; Luc 22:47-53; Juan 18:3-12

43 Róggun igkagi si Jesus, igdunggù si Judas na sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu. Marapung tô mga manubù na igtákkás kandin, asta igpid dan ka mga kampilan asta mga paglagpás. Igsugù dan katô mallayat ka mga pangulu ka templo, mga taratinurù ka sugù, asta mga ágtugállán ka Judio.
44 Taganà igpasóddór i Judas tô kakilalaan tun kandan, su igkagi sikandin, na mà din, "Tô manubù na adákkan ku, tô gó tô ágpamasakán yu. Ámmát yu asta bantayi yu tô kapid yu kandin."
45 Purisu sékót igpadani si Judas ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, "Sir!"
Asta igadák sikandin ki Jesus.
46 Purisu igámmát katô duma mga manubù si Jesus.
47 Asal duwán sábbad kadumaan i Jesus na igtagnus katô kampilan din, igtigbas din tô állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, asta ipangul tô talinga din.

48 Na, igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Manan ka mámmát kó kanak ukit ka mga
kampilan asta mga paglagpás? Ánnà a tulisan.
49 Álló-álló ágtinurù a tun ta plasa ka templo, asta diyan kó pagsik, asal ándà a ikiyu
ámmátti. Asal kailangan matuman tô kagi ka Manama na igsulat tingód kanak.”‡
50 Na, tô langun disipulu i Jesus igtanan kandin, asta igpalaguy dan.
51 Duwán sábbad mallaki na igtalundug ki Jesus, asta igpanapis dád sikandin ka
mapputì óggét. Igámmát katô mga sundalo sikandin,
52 asal igtananan din tô tapis na igawidan dan, asta igpalaguy na ándà palang umpak
din.

Igpid si Jesus tun ta ágruudanan katô templo
Mar 14:53-65; Mat 26:57-68; Luc 22:54-55,63-71; Juan 18:13-14,19-24

53 Na, igpid dan si Jesus tun ta balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Taganà
igpalimudé tô mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga ágtugállán ka Judio, asta tô
mga taratinurù ka sugù.
54 Igtalundug si Pedro, asal igpadiyù dád sikandin sippang ka igdunggù dan tun ta
luwà ka balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Igunsad si Pedro duma katô mga
tarabanté ka templo, asta iginadang sikandin tun ta apuy dan.
55 Na, tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô langun ágtugállán ka templo
igpamasak ka mga testigos na mulaló tingód ki Jesus ébô duwán gunayan katô kamaté
dan kandin. Asal ándà ikita dan.
56 Agad marapung tô mga manubù na igtestigos ka bulaló tingód kandin, asal ánnà
magunawa tô igulit dan.
57 Duwán mga manubù na igtestigos ka bulaló tingód kandin, na mà dan,
58 “Igdinág dé tô igkagi din, na mà din, ‘Makémuwa dumadat kani templo na igimu ka
manubù, asta dalám ka tállu álló, patindággán ku tô ássa na dì imun ka manubù.’ ”§
59 Agad tô gó é igulit dan tingód kandin, asal ánnà magunawa tô igulit dan.
60 Igtindág tô tuu mallayat ka pangulu ka templo tun ta tángngaán dan, asta iginsà
sikandin ki Jesus, na mà din, “Ándin é taba nu? Bánnal tô igkagi kani mga manubù?”
61 Asal ándà gó taba si Jesus. Iginsà tô tuu mallayat ka pangulu ka templo, na mà din,
“Sikuna gó tô Mesiyas na Batà ka Manama?”
62 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán gó, asta kumita kó kanak na Igpamanubù na
gunsad dadan tun ta kawanan katô Matulus Manama ébô manguluwa duma kandin.
Tákkássanna katô mga sagulapun tun ta langit.”*
63 Purisu igbissé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo tô umpak din tingód ka
sókó din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ándà dán kailangan na ulitan ki pa ka duma
manubù tingód kandin.
64 Igdinág tad na igpagunawa sikandin katô Manama. Na, ándin é ruud yu tingód
kandin?”
Igkagi tô langun dan na kailangan matayan sikandin.
65 Na, duwán pira na igiláb kandin, igbagkássan dan tô mata din, igsuntuk dan, asta
igkagi sikandan, na mà dan, “Na, uliti ké ka sadan tô igsuntuk áknikó!”†
Igsuntuk kandin tô mga tarabanté ka templo.

Igbulun i Pedro si Jesus
Mar 14:66-72; Mat 26:69-75; Luc 22:54-62; Juan 18:15-18,25-27

66 Róggun dutun si Pedro ta luwà ka balé, duwán sábbad bayi na állang katô tuu mallayat
ka pangulu ka templo na igukit dutun.

---

‡ **14:49** 14:49 Ahaán tô Isaias 50:6; 53:2-11. § **14:58** 14:58 Ahaán tô Juan 2:19-22. * **14:62** 14:62 Ahaán tô Daniel 7:13. † **14:65** 14:65 Ahaán tô Lucas 22:64.

67 Tô igkita sikandin ki Pedro na ginadang tun ta apuy, igsállág sikandin ki Pedro asta
igkagi sikandin, na mà din, “Sikuna pagsik tô kadumaan i Jesus na taga Nazaret.”
68 Asal igbulun si Pedro, na mà din, “Ándà ku kagpátti. Ándà sóddór ku tingód katô
igkagi nu.”
Na, igalin si Pedro madani tun ta sállat [asta igukkarà tô manuk].
69 Igkita tô bayi ki Pedro, asta igkagi puman sikandin tun ta duma mga manubù, na
mà din, “Ni manubù ni sábbad disipulu din.”
70 Asal igbulun puman si Pedro.

Ándà kadugé, duwán puman duma mga manubù na igkagi ki Pedro, na mà dan,
“Bánnal gó sikuna tô sábbad kadumaan din, su taga Galilea ka.”
71 Asal igsapà gó si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Agad matéya pa, ándà ku
gó kilalayi tô manubù na ágkagin yu.”
72 Tigkô dád igukkarà tô manuk ka ikaduwa. Purisu isampáttan i Pedro tô taganà
igkagi i Jesus na makatállu sikandin mulun ki Jesus ka dì pa mukkarà tô manuk ka
makaduwa. Na, tuu gó igsággó sikandin.

15

Igpid si Jesus tun ki Pilato
Mar 15:1-5; Mat 27:1-2,11-14; Luc 23:1-5; Juan 18:28-38

1 Na, tuu pô sállám, igpatóngkóé tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka templo, tô
mga ágtugállán ka Judio, asta tô mga taratinurù ka sugù. Igbagkás dan tô bállad i Jesus,
asta igpid dan sikandin tun ki Pilato.
2 Iginsà si Pilato ki Jesus, na mà din, “Sikuna tô Harì ka mga Judio?”

Igtaba si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu.”
3 Na, marapung tô dimanda katô mallayat ka mga pangulu ka templo tingód ki Jesus.
4 Igkagi si Pilato, na mà din, “Marapung tô dimanda dan tingód áknikó. Ándà mataba
nu kandan?”
5 Asal ándà gó taba si Jesus. Purisu isalábbuan si Pilato.

Igruudan si Jesus na matayan
Mar 15:6-15; Mat 27:15-26; Luc 23:13-25; Juan 18:39-19:16

6 Na, kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun katô gobernador na
ágpaluwaán din tô sábbad manubù na igpriso, agad sadan tô salinán katô langun manubù.
7 Na, duwán mga igpriso su igatu dan ka gobyerno asta duwán igmatayan dan. Duwán
sábbad tun kandan na ágngadanan ki Barabas.
8 Marapung tô mga manubù na igpadani tun ki Pilato, asta igpamuyù dan na
paluwaán din tô igpriso, su tô gó é ágkémun din.
9 Purisu iginsà si Pilato, na mà din, “Kakalyag yu na paluwaán ku tô Harì ka mga
Judio?”
10 Tô gó é igkagi i Pilato, su isóddóran din na igpammát tô mallayat ka mga pangulu ka
templo ki Jesus su gingà dan dád kandin.
11 Asal tô mallayat ka mga pangulu ka templo igsutsut katô ilimud mga manubù ébô
paluwaán din baling si Barabas.
12 Iginsà puman si Pilato, na mà din, “Pamánnun ku tô manubù na ágtawarán yu na
Harì ka mga Judio?”
13 Igullaó puman sikandan, na mà dan, “Papansali nu sikandin tun ta krus!”
14 Iginsà si Pilato, na mà din, “Manan? Ándin é iglumu din na madat?”
Asal igtuu baling igmabákkár tô kóllaó dan, na mà dan, “Pamatayi nu sikandin!
Papansali nu sikandin tun ta krus!”

15 Purisu igpaluwà i Pilato si Barabas tikud tun ta prisowan, su kakalyag din na
kadayawan tô marapung manubù. Igpalagpás din si Jesus, asta igbággé din tun ta mga
sundalo ébô pansalan tun ta krus.

Igbuyas-buyas katô mga sundalo si Jesus
Mar 15:16-20; Mat 27:27-31; Juan 19:2-3

16 Na, igpid katô mga sundalo si Jesus tun dalám ka balé katô gobernador, asta iglimud
dan tô langun kadumaan dan na mga sundalo.
17 Igumpakan dan sikandin ka mallutù umpak iring katô gumpakán ka harì. Igpákkù
dan tô dugin balagán, asta tô gó é igkorona dan tun ta ulu din.
18 Mà kagi ágtanggap dan ka harì, na mà dan, "Durungán ka na Harì ka mga Judio!"
19 Iglagpás dan tô ulu din ka balakayu, asta igilábban dan sikandin. Iglingkóód dan tun
ta saruwan din iring na karespeto dan ka harì.
20 Pángnga igbuyas-buyas dan kandin, iglusut dan tô mallutù umpak tikud tun kandin,
asta igpómpak dan puman ki Jesus tô kandin umpak. Igpid dan sikandin ébô pansalan
tun ta krus.

Igpansalan si Jesus tun ta krus
Mar 15:21-32; Mat 27:32-44; Luc 23:26-43; Juan 19:17-27

21 Na, duwán sábbad taga Cirene na ágngadanan ki Simon na ámmà i Alejandro asta i
Rufo. Mantu sikandin igdunggù tikud tun ta kinamát. Igpirit dan sikandin igpatiang
katô krus na pansalan ki Jesus.
22 Igpid dan si Jesus tun ta lugar na ágngadanan Golgota. (Tô kóbadan, "Bóngó-bóngó.")
23 Igbággé dan ki Jesus tô bino na igbaláttan ka bawì na ágngadanan mira,* asal ándà
din inámmi.
24 Igpansalan katô mga sundalo si Jesus tun ta krus. Igtalad-talad dan tô umpak din
ukit ka ripa ébô kasóddóran dan ka ándin tô piddán katô tagsábbad-sábbad kandan.†
25 Tô mga alas nuybe ka sállám, igpansalan dan sikandin tun ta krus.
26 Duwán igsulat tingód katô dimanda kandin, na ágkabasa, "TÔ HARÌ KA MGA JUDIO."
27 Madani tun ki Jesus, duwán duwa tulisan na igpansalan tun ta duwa krus, tô sábbad
dadan tun ta ibang din asta tô sábbad dadan tun ta kawanan din.
28 [Purisu ituman tô kagi ka Manama na igsulat sayyan,
"Péringán sikandin katô mga masalà-salà."‡]
29 Tô mga manubù na iglabé dutun, igkiring-kiring dan na igbuyas-buyas kandin, asta
igkagi sikandan, na mà dan, "Atin ka sikuna tô makému dumadat katô balé ka Manama,
asta patindággán nu puman dalám ka tállu álló,
30 tabangi nu tô áknikó sarili, asta pónóg ka tikud dun ta krus!"
31 Igbuyas-buyas pagsik tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù
ka sugù. Igkagi sikandan, na mà dan, "Igtabangan din tô duma mga manubù ébô dì dan
maté. Asal dì sikandin makatabang katô kandin sarili ébô dì maté.
32 Mólà pa ka mónóg tô Mesiyas na Harì ka mga rubbad i Israel tikud tun ta krus ébô
kitanán ta asta mamaké ki kandin."§
Igbuyas-buyas pagsik tô duwa manubù na igpansalan tun ta krus duma kandin.

Inaté si Jesus
Mar 15:33-41; Mat 27:45-56; Luc 23:44-49; Juan 19:28-30

33 Na, tô malássád dán tô álló, igmangittáng tô kaluwagan kani banuwa dalám ka tállu
oras.*

---

* **15:23** 15:23 Bággén dan pád ki Jesus tô mira ébô dì sikandin makariyu ka masakit. † **15:24** 15:24 Ahaán tô Salmo 22:18. ‡ **15:28** 15:28 Isaias 53:12. § **15:32** 15:31-32 Ahaán tô Salmo 22:7-8. * **15:33** 15:33 Dalám ka tállu oras, ó sippang ka alas tres ka mapun.

34 Tô mga alas tres dán ka mapun, igullaó si Jesus, na mà din, "*Eloi, Eloi, lama sabaktani?*" Tô kóbadan, "Manama ku, Manama ku, manan ka igpabayà a ikuna?"†
35 Tô igdinág tô duma mga manubù kandin, igkagi sikandan, na mà dan, "Na, igtawar sikandin ki Elias na propeta ka Manama sayyan."
36 Duwán sábbad manubù na igpalaguy, igkangé ka espungha, asta igarám tun ta bino na igbaláttan ka wayig. Igtakós din tun ta balakayu asta igpadatas tun ta babbà i Jesus.‡ Duwán igkagi, na mà din, "Pabayà nu sikandin, su sállággán ta ka dumunggù si Elias ébô mangé kandin."
37 Igullaó si Jesus, asta inaté sikandin.
38 Tigkô dád itángngà tô tabir§ tun ta tángngaan katô templo. Itángngà tikud tun datas sippang tun ta asag.
39 Na, duwán kapitan ka mga sundalo na igtubang ki Jesus. Tô igkita sikandin katô kamatayan i Jesus, igkagi sikandin, na mà din, "Bánnal gó na Batà sikandin ka Manama!"
40 Duwán pagsik mga gabayi tun ta madiyù puri na ikakita katô ilumu. Tô mga igapil kandan si Maria na taga Magdala, si Salome, asta si Maria na innà katô mallaki na si Santiago asta si Jose.
41 Sikandan tô taganà igtákkás ki Jesus dutun ta probinsya ka Galilea asta igtabang kandin. Duwán pagsik marapung duma mga gabayi na igtákkás ki Jesus sippang tun ta Jerusalem.

Tô kalábbáng ki Jesus
Mar 15:42-47; Mat 27:57-61; Luc 23:50-56; Juan 19:38-42

42-43 Na, tô mapun dán, igdunggù si Jose na taga Arimatea. Sikandin tô sábbad igrespetowan membro ka ágruudanan, asta giman sikandin katô pagpangulu ka Manama. Tô ándà pa dunggù tô álló ka kapaginawa, igpabákkár din tô pusung din, igsadun tun ki Pilato, asta igpamuyù din tô lawa i Jesus ébô lábbángngán din.
44 Tô igdinág si Pilato na inaté dán si Jesus, isalábbuan sikandin. Purisu igpakangé din tô kapitan ka sundalo, asta iginsà ka inaté dán si Jesus.
45 Tô igulit tô kapitan na inaté dán gó, ignunug si Pilato na mému kangén i Jose tô lawa.
46 Purisu igbálli si Jose ka mapputì óggét, igkangé din tô lawa i Jesus tikud tun ta krus, asta igtángngás din katô mapputì óggét. Iglábbáng din tun ta lábbáng na igpému tun ta pangpang. Iglilid din tô dakál batu na pagsagpáng katô lábbáng.
47 Si Maria na taga Magdala asta tô sangé din si Maria na innà i Jose tô igkita katô iglábbángngan ki Jesus.

16

Inanté puman si Jesus
Mar 16:1-8; Mat 28:1-8; Luc 24:1-12; Juan 20:1-10

1 Na, pángnga katô álló ka kapaginawa, igpatákkássé si Maria na taga Magdala, asta tô sangé din si Maria na innà i Santiago, asta si Salome. Igbálli dan ka pamammut ébô duwán busbusán dan tun ta lawa i Jesus.
2 Tô álló ka Linggo, igsállám dan igsadun tun ta lábbáng.
3 Tô ándà dan pa dunggù, igpénsaé sikandan, na mà dan, "Sadan tô lumilid katô batu na igsagpáng katô lábbáng ébô makahu ki?"
4 Na, tô igsállág dan, igkita dan na taganà dán ililid tô batu na igsagpáng. Tuu dakál tô batu.

---

† **15:34** 15:34 Ahaán tô Salmo 22:1. ‡ **15:36** 15:36 Ahaán tô Salmo 69:21. § **15:38** 15:38 Tô ágngadanan "tabir" iring na kurtina na tuu makáppal tun ta tángngaan katô templo ka Jerusalem. Itángngà tô tabir su ukit ka kamatayan i Jesus, mému gó makapadani tô langun manubù tun ta Manama.

5 Tô igahu dan tun ta lábbáng, igkita dan tô mallaki na igunsad dadan tun ta kawanan
asta igumpak ka kapa na tuu mapputì. Imáddangan tô mga gabayi.
6 Na, igkagi sikandin, na mà din, "Yakó ágkamáddangan. Isóddóran ku na igpamasak
kó ki Jesus na taga Nazaret na igpansalan tun ta krus. Ándà dini su inanté dán puman
sikandin. Sállág yu ni igpadággaan kandin.
7 Asal panó kó asta uliti yu tô mga disipulu din asta si Pedro na ikóna dán si Jesus
igsadun tun ta probinsya ka Galilea. Kitanán yu sikandin dutun, su tô gó é igkagi din
ákniyu."
8 Purisu igluwà dan tikud tun ta lábbáng, asta igpalaguy dan, su igkárkár dan asta
isalábbuan dan. Ándà palang manubù na igulitan dan su imáddangan dan.

Igpakita si Jesus ki Maria na taga Magdala
Mar 16:9-11; Mat 28:9-10; Juan 20:11-18

9 [Na, tô inanté puman si Jesus tô tuu sállám ka Linggo, si Maria na taganà igpaluwaan
ka pittu madat espiritu tô una igpakitaan i Jesus.
10 Igsadun si Maria tun ta mga disipulu i Jesus na iranu asta igsággó, asta igulit
sikandin tingód katô igkita din.
11 Tô igdinág dan na inanté puman si Jesus asta igkita si Maria kandin, ándà dan bánnal.

Igpakita si Jesus tun ta duwa disipulu din
Mar 16:12-13; Luc 24:13-35

12 Na, tô igpanó tô duwa disipulu tun ta pabunganán, igpakita si Jesus tun kandan,
asal ipalin tô bónnóng din.
13 Iglónód dan tun ta Jerusalem, asta igulit dan katô duma mga disipulu din, asal ándà
dan bánnal kandan.

Igpapanó i Jesus tô mga disipulu din
Mar 16:14-18; Mat 28:16-20; Luc 24:36-49; Juan 20:19-23; Lumu 1:6-8

14 Na, igpakita si Jesus tun ta sapulù sábbad (11) mga disipulu din róggun igkan dan.
Igsawé si Jesus kandan su ándà dan bánnal asta matággas tô ulu dan, su ándà dan bánnal
katô mga manubù na ikakita kandin pángnga inanté puman sikandin.
15 Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Sadun kód tun ta kaluwagan kani banuwa, asta ulit-
ulit yu tô Madigár Gulitán tingód kanak tun ta langun manubù.
16 Tô manubù na mamaké asta pabunyag, tábbusán sikandin tikud tun ta salà. Asal tô
manubù na dì mamaké, supakan sikandin.
17 Ni gó tô mga kasalábbuan na lumun katô mga manubù na ágpamaké kanak. Paluwà
dan katô madat mga espiritu tikud tun ta manubù ukit ka ngadan ku. Kumagi dan ka
ássa-ássa mga kinagiyan.
18 Atin ka makawid dan ka áppuy, atin ka makénám dan ka pakélu, dì dan mamánnu.
Atin ka dappánnan dan tô mga ágkabógókan, kólian gó sikandan."

Ibatun si Jesus tun ta langit
Mar 16:19-20; Luc 24:50-53; Lumu 1:9-11

19 Na, pángnga igkagi tô Áglangngagán na si Jesus kandan, ibatun sikandin tun ta langit,
asta igunsad dadan tun ta kawanan katô Manama.
20 Na, igpanó tô mga disipulu i Jesus tikud tun ta Jerusalem, asta igulit-ulit dan katô
kagi ka Manama tun ta kaluwagan ka banuwa, agad ánda é igsadunan dan. Igtabangan
dan katô Áglangngagán, asta igpasóddór din na bánnal tô igtinurù dan ukit katô mga
kasalábbuan na iglumu dan. Matuman ni!]

Ni Madigár Gulitán Tingód Ki Jesu-Cristo Na Igsulat I Lucas

Una Basan

Si Lucas tô ngadan katô manubù na igsulat kani libro. Judio tô langun duma manubù na igsulat ka mga libro tun ta Bibliya, asal ánnà Judio si Lucas, su Griego sikandin.

Doktor si Lucas, asta dakál tô isóddóran din. Ágpararaké si Lucas asta si Pablo. Si Lucas tô sábbad manubù na igtákkás ki Pablo dalám katô kasadun din tun ta marapung mga banuwa ébô mulit-ulit katô kagi ka Manama.

Igsulat i Lucas ni libro, asta igpapid din tun ki Teofilo na sábbad ágkabantug manubù na Griego. Si Lucas tô igsulat pagsik katô libro na ágngadanan "Mga Lumu Katô Mga Apostoles."

Nit libro na igsulat i Lucas, igulit din tingód katô Batà ka Manama na Igpamanubù ébô makaluwà ki tikud tun ta salà. Igulit i Lucas tô tingód katô tabang i Jesus ka mga manubù na ibógókan, asta ihirapan, asta masalà-salà. Igulit i Lucas tô tingód ki Jesus tikud katô kapamasusu kandin sippang tun ta kamaté din asta kanté din puman.

1 Madigár rarak ku Teofilo:
Marapung dán tô mga manubù na igsulat tingód katô inému dini áknita.
2 Tô igsulat dan, tô gó é igulit katô mga manubù na igkita katô langun linumuwan i Jesus tikud tun ta katigkanayan, asta igulit-ulit dan áknami tô kagi katô Ágglangngagán.
3 Madigár rarak ku, igahà ku tô langun linumuwan din tikud tun ta katigkanayan. Purisu igpanámdámma na kailangan tapidán ku asta sulatán ku tô langun para áknikó
4 ébô kasóddóran nu na bánnal gó tô mga igtinurù áknikó.

Igpakita tô panaligan ka Manama ki Zacarias

5 Dángngan, dalám katô igharì si Herodes tun ta probinsya ka Judea, duwán sábbad pangulu ka templo na ágngadanan ki Zacarias. Sikandin tô sábbad pangulu ka templo na sakup ka grupo i Abias. Duwán sawa i Zacarias na ágngadanan ki Elisabet na sábbad rubbad i Aaron na pangulu ka templo sayyan.
6 Idayawan tô Manama kandan duwa, su nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama. Ágbánnal dan katô langun sugù katô Ágglangngagán.
7 Ándà palang batà dan, su dì ágbatà si Elisabet, asta tugál dan dán duwa.
8 Duwán sábbad álló na iglumu si Zacarias tun ta templo, su tô gó tô mga álló ka kalumu katô grupo na isakupan din tun ta templo.
9 Tô ágkémun katô mga pangulu ka templo, igripa dan ka sadan tun kandan tô gumóbbó ka pamammut, asta si Zacarias tô isalin ukit ka ripa.* Purisu igahu sikandin tun ta templo katô Ágglangngagán.
10 Róggun na ágggóbbó sikandin katô pamammut tun dalám, marapung tô mga manubù na ágdasal tun ta luwà.
11 Duwán sábbad panaligan katô Ágglangngagán na igpakita ki Zacarias tun ta ágggóbbówanan katô pamammut dadan tun ta kawanan.
12 Tô igkita si Zacarias katô panaligan, igkállas sikandin, asta imáddangan.
13 Asal igkagi tô panaligan, na mà din, "Zacarias, yaka ágkamáddangan. Igdinág dán ka Manama tô áknikó dasalán, su duwán batà nu mama na pamasusun katô sawa nu na si Elisabet. Kailangan ngadanan nu sikandin ki Juan.

---

* **1:9** 1:9 Su marapung tô mga pangulu ka templo, tô gó igripa dan ka sadan é gumóbbó katô pamammut. Iring na makasábbad dád gumóbbó tô tagsábbad-sábbad pangulu tun ta tibuk kantayan din.

14 Tuu ka gó kadayawan, asta marapung tô mga manubù na kadayawan tingód katô
kapamasusu kandin,
15 su imun sikandin mabantug tun ta saruwan katô Áglangngagán. Dì gó minám
sikandin ka bino ó agad ándin tô ginámmán na pakalasing. Agad tô dì pa sikandin
mapamasusu, kapánnuan sikandin katô Ugis Espiritu.
16 Ukit kandin, marapung tô mga rubbad i Israel na lumónód tun ta Áglangngagán dan
na Manama.
17 Muna sikandin katô Áglangngagán, asta duwán katulusan din ébô mulit-ulit ka kagi
katô Áglangngagán iring ki Elias na propeta katô Áglangngagán sayyan. Ukit kandin,
duwán kasunayan katô mga ámmà asta gabatà, asta tô mga manubù na dì ágbánnal
ka Manama, palónódán tô panámdám dan tun ta katallángngan ébô makataganà dan ka
kadunggù katô Áglangngagán."
18 Igkagi si Zacarias tun ta panaligan, na mà din, "Pamánnun ku ka kasóddór tô
katumanan kani ágkagin nu kanak? Su tugállad, asta tugál dán tô sawa ku."
19 Igtaba tô panaligan, "Sakán si Gabriel, asta inalayunna ágtindág tun ta saruwan ka
Manama. Igpapidda ikandin dini áknikó ébô pasóddórán ni madigár gulitán áknikó.
20 Na, tikud áknganni, mómmó ka, su ándà ka bánnal katô igkagi ku áknikó. Dì ka
makakagi sippang ka dumunggù tô álló na matuman ni igkagi ku, su matuman gó ni
tun ta nángngà álló."
21 Na, tô mga manubù tun ta plasa katô templo, igangat dan katô kaluwà i Zacarias,
asta isalábbuan dan su idugé sikandin tun dalám.
22 Tô igluwà sikandin tikud tun ta templo, dì dán sikandin pakakagi. Purisu isóddóran
dan na duwán igpakita katô Manama kandin tun dalám katô templo. Asal marag dád
sikandin ágsingyas ukit ka bállad din, su inómmó dán.
23 Pángnga iglumu si Zacarias tun ta templo, igulì sikandin tun ta balé din.
24 Ándà kadugé, igmabáddás tô sawa i Zacarias na si Elisabet. Dalám ka lima bulan,
ándà sikandin luwà tun ta balé din.
25 Igkagi sikandin, na mà din, "Inéduwan gó tô Áglangngagán kanak. Igkangé din dán
dini kanak tô kayyaan ku, su sippang áknganni ándà a ikabatà."

Igpasóddór tô tingód katô kapamasusu ki Jesus

26 Tô ánnám dán bulan tô gátták i Elisabet, igpapid ka Manama tô panaligan din na si
Gabriel tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya ka Galilea.
27 Duwán sábbad bayi na ándà pa kalayuki† na ágngadanan ki Maria. Duwán banà din
na ágngadanan ki Jose na sábbad rubbad i Harì David sayyan.
28 Tô igdunggù si Gabriel tun ki Maria, igkagi sikandin, na mà din, "Kadayawan ka!
Ágkéduwan tô Áglangngagán áknikó, asta ágtákkássan ka ikandin!"
29 Isalábbuan si Maria tingód katô igkagi katô panaligan. Igpanámdám sikandin ka
ándin tô kóbadan kani.
30 Igkagi tô panaligan, na mà din, "Maria, yaka ágkamáddangan, su inéduwan tô Manama
áknikó.
31 Kumabáddás ka, asta duwán batà mama na pamasusun nu, asta ngadanan nu tô
batà ki Jesus.
32 Mabantug sikandin, asta tawarán sikandin na Batà ka Manama na Tuu Mallayat.
Imun katô Áglangngagán na Manama sikandin na harì iring katô kamónaan din sayyan
na si David.
33 Mangulu sikandin katô langun rubbad i Jacob sippang ka ándà ágtamanán. Ándà dán
ágtamanán katô pagpangulu din."

† **1:27** 1:27 Sábbad bayi na ándà pa kalayuki; tun ta kinagiyan ka English, "virgin."

34 Igkagi si Maria tun ta panaligan, na mà din, “Ándà pa duma ku. Purisu pamánnun
na mému ni?”
35 Igtaba tô panaligan, na mà din, “Sunnadan ka katô Ugis Espiritu, asta tabangan ka
ukit katô katulusan ka Manama na Tuu Mallayat. Purisu tô batà na pamasusun nu, ándà
salà din, asta tawarán sikandin na Batà ka Manama.
36 Na, paminág ka kanak. Tô gakád nu na si Elisabet, agad isóddóran ka mga duma na
dì sikandin matà su tugál dán sikandin, asal igmabáddás dán sikandin ka ánnám bulan,
37 su ágkému katô Manama tô langun.”
38 Igkagi si Maria, na mà din, “Inalayunna ágbánnal katô Áglangngagán. Mólà pa na
matuman dini kanak tô igkagi nu.”
Na, igiwà tô panaligan.

Igahà i Maria si Elisabet

39 Ándà kadugé, sékót si Maria igsadun tun ta pabungan sippang tun ta sábbad lunsud
na sakup ka probinsya ka Judea.
40 Igahu si Maria tun ta balé i Zacarias, asta igpangumusta sikandin ki Elisabet.
41 Tô igdinág si Elisabet katô kapangumusta i Maria, igkálláng-kálláng tô batà tun
dalám katô gátták din, asta ipánnuan si Elisabet katô Ugis Espiritu.
42 Purisu igkagi si Elisabet ka mabákkár, na mà din, “Tun ta langun gabayi, inéduwan
tô Manama áknikó ka tandingán kandan, asta inéduwan tô Manama katô pamasusun nu!
43 Dakál gó tô dayó ku su igahà a katô innà katô Áglangngagán ku.
44 Tô igdinágga katô kapangumusta nu, agad tô batà tun dalám katô gátták ku
idayawan asta igkálláng-kálláng.
45 Ágkadayawan ka su igbánnal ka na tumanán katô Áglangngagán tô igkagi din áknikó.”

Igdurung i Maria tô Manama

46 Na, igkagi si Maria, na mà din, “Ágdurungán ku tô Áglangngagán,
47 asta idayawanna tingód katô Manama na Taratábbus ku,
48 su agad mabbabà dád tô kamanubuan ku, asal isampáttanna katô Manama. Purisu
tikud áknganni, kumagi tô langun manubù na ágkéduwan tô Manama kanak,
49 su madigár tô mga kasalábbuan na iglumu katô matulus Manama kanak, asta ugis
gó sikandin.
50 Tikud tun ta katigkanayan, ágpanayun tô kédu katô Manama tun ta langun ka
karubbadan na ágpangadap asta ágbánnal kandin.
51 Ágpasóddórán din na matulus sikandin ukit katô mga áglumun din. Ágpéwaán din tô
mga manubù na ágpallayat-layat katô sarili dan.
52 Giwaán din tô mga pangulu tikud tun ta gunsadanan dan, asta gimun din na
mallayat tô kamanubuan katô mga ágpabbabà.
53 Tô mga manubù na ágpamballusán, gimássugán din ka kadigárran. Asal tô mga
ágkaduwánnan manubù ágpéwaán din na ándà ágkapid.
54 Sikita na mga rubbad i Israel na ágbánnal kandin tô igtabangan din. Ándà din
kalingawi tô tandô din na kéduwan sikandin kandan,
55 su igtandóan ka Manama si Abraham asta tô mga rubbad din na kéduwan sikandin
kandan sippang ka ándà ágtamanán.”
56 Na, igóddô si Maria tun ki Elisabet dalám ka mga tállu bulan, asta igulì sikandin.

Tô kapamasusu ki Juan na Tarabunyag

57 Na, igdunggù tô álló ka kapamasusu i Elisabet, asta batà mama tô ipamasusu din.
58 Igdinág tô mga simbalé din asta tô mga gakád din na tuu inéduwan tô Áglangngagán
kandin, asta idayawan dan pagsik.

59 Na, tun ta ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu katô batà, igpalimudé tô mga
simbalé din asta tô mga gakád din ébô tupuwan asta ngadanan tô batà. Kakalyag dan
na ngadanan sikandin ki Zacarias na magunawa ka ngadan katô ámmà din.
60 Asal igkagi si Elisabet, na mà din, “Dì mému yan, su kailangan Juan tô ngadanán
kandin.”
61 Igkagi sikandan ki Elisabet, “Asal ándà gó kaditaan yu na duwán ngadan iring
kanan.”
62 Na, igsingyas dan ki Zacarias ka ándin tô ngadan na inalyagan din.
63 Igsingyas sikandin na bággayan ka ágsulatan, asta igsulat din ni kagi, “Si Juan tô
ngadanán kandin.”

Isalábbuan dan gó langun.
64 Tigkô ikakagi dán si Zacarias, asta igdurung din tô Manama.
65 Igkállas tô langun simbalé dan, asta italap tô tingód kani langun ilumu tun ta
kaluwagan ka pabunganán tun ta probinsya ka Judea.
66 Ikapanámdám tô langun na ikadinág tingód kani, asta igpénsaé dan, na mà dan,
“Ándin basì tô dungguán kani batà?” Su duwán gó katulusan katô Áglangngagán tun
kandin.

Igpakagi ka Manama si Zacarias

67 Na, si Zacarias ipánnuan katô Ugis Espiritu, asta igpakagi ka Manama sikandin, na
mà din,
68 “Durungán ta tô Áglangngagán na Manama na ágsarigan katô langun rubbad i Israel,
su igpakita sikandin áknita ébô tábbusán ki ikandin na mga sakup din.
69 Duwán papiddán katô matulus Manama ébô tumábbus áknita tikud tun ta salà.
Sikandin tô sábbad rubbad i David na ágbánnal katô Manama sayyan.
70 Ni gó é igtandô ka Manama sayyan ukit ka mga propeta na igbánnal kandin, su
igkagi sikandin
71 na tabangan ki ikandin ébô makaluwà ki tikud tun ta bállad katô mga usig ta asta
tikud tun ta mga manubù na ágkaringasa áknita.
72 Igtandô katô Manama na kéduwan din tô mga kamónaan ta, asta ándà din kalingawi
tô kasabotan din.
73 Igtandô din tun ta kamónaan ta na si Abraham
74 na paluwaán ki ikandin tikud tun ta bállad katô mga usig ta ébô mangadap ki kandin
na ándà máddang ta.
75 Kakalyag ka Manama na ándà salà ta, asta nángngà tô áglumun ta tun ta saruwan din
ka ándà ágtamanán.

76 “Na, sikuna na batà ku, tawarán ka na propeta ka Manama na Tuu Mallayat.
Muna ka katô Áglangngagán ébô taganaán nu tô mga manubù tingód ka kadunggù katô
Áglangngagán.
77 Sikuna tô pasóddór tun ta mga sakup din na matábbus dan ukit katô kapasinsiya din
katô mga salà dan.
78 Tingód katô kédu asta ginawa ka Manama, dumunggù tô papiddán din tikud tun ta
langit iring katô kasilat ka álló ébô tábbusán ki ikandin.
79 Suméllà sikandin dini áknita na góddô tun ta kangittángngan asta imáddangan katô
kamatayan, ébô pakitanán ki ikandin katô gukitan na ágsadun tun ta kasunayan.”

80 Na, igdakál si Juan, asta ágkasarigan sikandin. Igóddô sikandin tun ta disyerto
sippang katô álló na igpakita sikandin tun ta mga rubbad i Israel.

2

Tô kapamasusu ki Jesus
Luc 2:1-7; Mat 1:18-25

1 Na, dalám katô si Augusto tô emperador tun ta Roma, duwán sugù din na kailangan
palistan tô ngadan katô langun manubù na isakup katô gobyerno ka Roma.
2 Ni gó tô una kapalista ka ngadan dalám katô si Cirenio tô gobernador tun ta Siria.
3 Purisu igpansadun tô langun manubù tun ta lunsud katô kamónaan dan ébô palistan
tô ngadan dan.
4 Tô gó tô gunayan na igpanó si Jose tikud tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka
probinsya ka Galilea, asta igsadun sikandin tun ta probinsya ka Judea sippang tun ta
lunsud ka Betlehem, su Betlehem tô lunsud na igtikudan katô kamónaan din na si Harì
David sayyan.
5 Igpid i Jose tô banà din na si Maria na mabáddás dán ébô palistan tô ngadan dan.
6 Na, róggun dutun dan, igdunggù tô álló na mamasusu dán si Maria.
7 Igbatà sikandin katô tambang kaké batà din na mama. Igtángngás i Maria tô batà ka
óggét, asta igpadággà din tun ta ágkannanan ka mannanap, su ándà lugar para kandan
tun ta balé na ágdungguanan.

Igpakita tô mga panaligan tun ta mga taradóppón ka karnero

8 Na, madani tun ta lunsud ka Betlehem, duwán mga taradóppón ka karnero na igladé
ka dukilám igdóppón ka mga karnero dan tun ta sigbáttán tanà.
9 Tigkô duwán sábbad panaligan katô Áglangngagán na igpakita kandan. Igséllaan tô
mga taradóppón katô séllaán katô Áglangngagán, asta tuu dan gó imáddangan.
10 Asal igkagi tô panaligan, na mà din, "Yakó ágkamáddangan! Duwán madigár gulitán
ku ákniyu na makabággé ka dayó tun ta langun manubù.
11 Ni dukilám ni, tun ta lunsud na igtikudan i Harì David sayyan, ipamasusu tô ákniyu
Taratábbus. Sikandin tô Mesiyas na Áglangngagán.*
12 Ni gó tô kakilalaan ébô kasóddóran yu na bánnal ni igulit ku ákniyu. Kitanán yu tô
batà na igtángngás ka óggét, asta igpadággà tun ta ágkannanan ka mga mannanap."
13 Tigkô dád igláttó tô marapung mga panaligan tikud tun ta langit na igduma katô
tagnà, asta igdurung dan katô Manama, na mà dan,
14 "Durungán tô Manama tun datas ta langit. Duwán kasunayan tun ta mga manubù
na makadayó ka Manama dini ta banuwa!"
15 Tô igulì dán tô mga panaligan tun ta langit, igpatóngkóé tô mga taradóppón ka
karnero, na mà dan, "Madun ki tun ta Betlehem ébô kitanán ta tô ilumu na igpasóddór
katô Áglangngagán áknita."
16 Purisu sékót dan igsadun tun ta Betlehem. Igkita dan si Maria asta si Jose, asta igkita
dan tô batà na igpadággà tun ta ágkannanan ka mannanap.
17 Tô igkita dan katô batà, igulit dan tô igkagi katô panaligan kandan tingód katô batà.
18 Isaláббuan gó tô langun manubù na igdinág katô igulit katô mga taradóppón.
19 Tô langun katô igdinág asta igkita i Maria igtagù din tun ta pusung din, asta inalayun
din ágpanámdámmán.
20 Igulì tô mga taradóppón na ágpabantug asta ágdurung katô Manama tingód katô
langun na igdinág asta igkita dan, su bánnal tô igulit katô panaligan kandan.

Igngadanan si Jesus

---

* **2:11** 2:11 Tállu tô igkagi katô panaligan tingód ki Jesus: sikandin tô Taratábbus, sikandin tô Cristo ó Mesiyas na igsalin ka Manama, asta sikandin tô Áglangngagán na Manama.

21 Tun ta ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu katô batà, igtupuwan sikandin, asta
igngadanan ki Jesus, su tô gó tô ngadan na igkagi katô panaligan ki Maria tô ándà pa
sikandin mabáddás.

Igpid si Jesus tun ta templo

22 Na, igdunggù tô álló na igsadun si Jose asta si Maria tun ta Jerusalem ébô mánnal
katô sugù i Moises† tingód ka mantu igpamasusu. Igpid dan tô batà ébô bággén tun ta
Áglangngagán,
23 su duwán sugù katô Áglangngagán na kailangan bággén tun ta Áglangngagán tô langun
ka panganayan mga gabatà gamama.‡
24 Igsadun si Jose asta si Maria tun ta templo ébô góbbón dan tun ta saruwan katô
Áglangngagán tô duwa manatad ó duwa salapati na maránták pa, su tô gó tô igsugù katô
Áglangngagán tingód ka mantu igpamasusu.§
25 Na, duwán sábbad taga Jerusalem na ágngadanan ki Simeon. Nángngà tô áglumun din
tun ta saruwan ka Manama, asta ágbánnal sikandin ka Manama. Inalayun sikandin
giman katô álló na paluwaán ka Manama tô mga rubbad i Israel. Inalayun sikandin
ipánnuan katô Ugis Espiritu.
26 Taganà igpasóddór katô Ugis Espiritu na dì pa maté sikandin sippang ka kitanán din
tô Mesiyas na papiddán katô Áglangngagán.
27 Na, tô álló tô, igpid katô Ugis Espiritu si Simeon tun ta templo. Tô igpid tô ámmà asta
tô innà ki Jesus tun ta templo ébô tumanán dan tô sugù ka Manama,*
28 igsipit i Simeon tô batà, asta igpasalamat sikandin ka Manama, na mà din,
29 "Áglangngagán ku, ituman dán tô igtandô nu kanak. Purisu mému dán ka matéya na
duwán kasunayan.
30 Igkita kud tô igpapid nu ébô tumábbus áknami tikud tun ta salà dé.
31 Sikandin tô igtaganà nu tun ta tubang katô langun manubù.
32 Iring sikandin katô sulù, su pakitanán din tô kakalyag nu tun ta langun manubù na
ánnà Judio, asta ukit kandin pabantugán ké na mga rubbad i Israel na igsalin nu."
33 Na, isaláббuan tô ámmà asta tô innà katô igkagi i Simeon tingód katô batà.
34 Igdasal si Simeon na tabangan dan ka Manama, asta igkagiyan din si Maria, na
mà din, "Na, ni batà nu tô igsalin ka Manama ébô ássan din tô mga rubbad i Israel.
Su marapung tô méllé kandin, asta supakan dan katô Manama. Asal marapung tô
kadayawan tingód kandin, asta makaluwà dan tikud tun ta supak ka Manama,
35 su ukit kani batà ni, pasóddórán tô panámdám katô marapung manubù. Agad
sikuna, iring na kótángngan tô áknikó pusung."
36 Tun ta templo, duwán sábbad bayi na ágngadanan ki Ana na propeta ka Manama. Si
Panuel tô ngadan katô ámmà din na sakup katô grupo i Aser na kamónaan dan. Duwán
duma i Ana, asal pittu dád ámmé tô kapadumaé dan, asta ibalu sikandin. Tugál dán
sikandin,
37 su kawaluwan áppat (84) dán é idad din. Marag sikandin ágsadun tun ta templo, su
álló asta dukilám ágpangadap sikandin katô Manama, ágpuwasa, asta ágdasal.
38 Róggun na igkagi pa si Simeon ki Maria, igpadani si Ana tun kandan, asta igpasala-
mat sikandin tun ta Manama. Igulit sikandin tingód ki Jesus tun ta langun manubù na
gangat katô papiddán ka Manama ébô tumábbus katô mga taga Jerusalem.

Igulì dan tun ta Nazaret

---

† **2:22** 2:22 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. ‡ **2:23** 2:23 Ahaán tô Exodo 13:2,12. § **2:24** 2:24 Ahaán tô Levitico 12:8. * **2:27** 2:27 Tingód katô sugù ka Manama, ahaán tô 2:24.

39 Na, tô igtuman dán i Jose asta i Maria tô langun sugù katô Áglangngagán tingód ka
batà na mantu igpamasusu, igulì dan tun ta lunsud ka Nazaret na sakup ka probinsya
ka Galilea.
40 Igdakál si Jesus, igmabákkár tô lawa din, asta duwán kapandayan din, su inéduwan
tô Manama kandin.

Dutun si Jesus ta templo

41 Na, kada ámmé, ágsadun tô ámmà asta tô innà i Jesus tun ta Jerusalem ébô mapil dan
katô Kalimudan Ka Kalabé.†
42 Tô sapulù duwa (12) dán é idad i Jesus, igsadun dan tun ta Jerusalem ébô mapil dan,
su tô gó tô ágkémun dan.
43 Tô ipángnga dán tô kalimudan, igtigkané dan igulì tun ta Nazaret. Asal si Jesus
igpatanan pa tun ta Jerusalem. Tô ámmà asta tô innà din ándà ikasóddór,
44 su kéman dan ka igtákkás sikandin katô mga kadumaan dan tun ta dalan. Igladé dan
ka álló igpanó. Tô mapun dán, igpamasak dan si Jesus tun ta mga kaditaan dan asta tun
ta duma mga manubù na ágpanó tun ta dalan.
45 Tô ikasóddór dan na ándà ikatákkás si Jesus kandan, iglónód dan tun ta Jerusalem
ébô pamasakán sikandin.
46 Tun ta ikatállu álló, igkita dan si Jesus tun ta templo. Igunsad sikandin duma katô
mga taratinurù, ágpaminág sikandin, asta ginsà kandan.
47 Isalábbuan tô langun na ikadinág kandin tingód katô kapandayan din asta mga taba
din.
48 Tô igkita tô ámmà asta tô innà din kandin, isalábbuan dan. Igkagi tô innà din, na mà
din, "Ánnà nángngà tô iglumu nu áknami. Igpamasak ké áknikó su tuu ké itanaan."
49 Igtaba si Jesus, na mà din, "Isalábbuanna su igpamasak kó kanak. Nángngà pád na
kasóddóran yu na kannunna ta balé katô Ámmà ku."
50 Asal ándà dan kagpátti tô igkagi i Jesus kandan.
51 Igtákkás si Jesus kandan, igulì dan tun ta Nazaret, asta ágbánnal sikandin kandan.
Tô langun katô igdinág asta igkita i Maria igtagù din tun ta pusung din.
52 Ágkadugangan pô gó tô kapandayan i Jesus, asta ágpanayun sikandin ágdakál.
Ágkadayawan tô Manama asta tô mga manubù tingód kandin.

3

Igulit-ulit si Juan na Tarabunyag
Luc 3:1-20; Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Juan 1:19-28

1 Na, tun ta ikasapulù lima ámmé na si Tiberio tô emperador tun ta Roma, si Poncio
Pilato tô gobernador tun ta Judea, si Herodes tô pangulu tun ta Galilea, tô kataladi din
na si Felipe tô pangulu tun ta Iturea asta Trakonite, si Lisanias tô pangulu tun ta Abilena,
2 asta si Anas asta si Caifas tô mga tuu mallayat ka pangulu katô templo. Na, róggun
na igóddô si Juan na batà i Zacarias tun ta disyerto, igkagi tô Manama kandin.
3 Na, igsadun si Juan tun ta langun banuwa madani tun ta Wayig ka Jordan. Igulit-ulit
sikandin na kailangan rumákkád tô mga manubù asta bunyagan dan ébô pasinsiyaan
ka Manama tô mga salà dan.
4 Na, mà katô kagi ka Manama tingód ki Juan tun ta libro katô propeta na si Isaias,
"Duwán sábbad manubù na dinággán yu na gullaó tun ta disyerto, na mà din, 'Taganà yu
tô ukitanan katô Áglangngagán. Tullid yu tô dalan na ukitan din.'
5 Tambunan tô langun banád, asta pattadán tô langun pabungan. Tullidán tô béngkóg
dalan, asta piyaan tô dalan na marapung mga sábbáng asta batun.

† **2:41** 2:41 Ni gó tô kalimudan katô mga Judio na ágkasampáttan dan tingód katô kapaluwà ka Manama katô mga kamónaan dan tikud tun ta kallang kandan tun ta Ehipto.

6 Kitanán katô langun tô katábbus ka Manama katô mga manubù.”*
7 Na, marapung tô mga manubù na igsadun tun ki Juan ébô pabunyag kandin. Igkagi
si Juan kandan, na mà din, “Madat kó iring na mga áppuy! Manan ka pabunyag kó agad
ándà kó rákkád? Kéman yu ka dì kó supakan ka Manama ka tapuri álló.
8 Lumu yu tô nángngà tun ta saruwan ka Manama ébô kasóddóran na bánnal igtanan
kód asta igsódô kód áglumu ka salà. Yakó ágpanámdám na dì kó supakan su sikiyu tô mga
rubbad i Abraham. Kagiyan ku sikiyu na agad ni mga batu mému imun ka Manama na
mga rubbad i Abraham na bullas ákniyu.
9 Iring kó na kayu na masig dán pilén, su ágpilén asta ággóbbón tô langun kayu na ándà
madigár buuy.”
10 Iginsà tô ilimud mga manubù ki Juan, na mà dan, “Ándin tô kailangan lumun dé?”
11 Igtaba si Juan, na mà din, “Atin ka duwán duwa umpak yu, bággé yu tô sábbad tun
ta manubù na ándà palang gumpakán. Atin ka duwán ágkakan yu, bággéyi yu tô manubù
na ándà palang ágkakan.”
12 Duwán pagsik mga taralimud ka buwis na igsadun tun ki Juan ébô pabunyag dan
kandin. Igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, ándin tô kailangan lumun dé?”
13 Igtaba si Juan, na mà din, “Yakó ágpamuyù ka buwis na sobra katô sugù ka
gobyerno.”
14 Duwán pagsik mga sundalo na iginsà kandin, na mà dan, “Na, sikami, ándin é
kailangan lumun dé?”
Igtaba si Juan, na mà din, “Yakó ágpirit katô manubù ébô bággayan kó ka salapì. Yakó
ágdimanda ukit ka bulaló ébô bággayan kó ka salapì. Asal agad ándin é tandan katô
gobyerno para ákniyu, kailangan kanángngaan kó.”
15 Na, tô igdinág tô mga manubù ki Juan, igpanámdám dan na si Juan dán gó tô Mesiyas
na gangatan dan.
16 Asal igkagi si Juan, na mà din, “Ágbunyagga ákniyu ka wayig. Asal duwán pa
dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán kanak. Ánnà a nángngà
na tumabang kandin agad lumusutta dád katô sandalyas din. Sikandin tô munyag
ákniyu katô Ugis Espiritu asta apuy.
17 Iring sikandin na manubù na ágpalayap ka trigo na igarik din, tipunán din, asta
taguán din tun ta lukung. Asal tô uut asta uppis góbbón din tun ta apuy na dì ágkapadáng.”
18 Igulit-ulit i Juan tô Madigár Gulitán tun ta langun manubù, asta igkagiyan din
sikandan na kailangan bánnalán dan tô ágtinuruán din.
19 Na, si Herodes tô pangulu tun ta Galilea. Asal igsapadan i Juan sikandin, su igagó
din tô ipag din na si Herodias, asta marapung pa tô madat mga linumuwan din.
20 Tun ta katapuriyan, igdugangan pô gó i Herodes tô mga salà din su igpapriso din si
Juan.

Igpabunyag si Jesus
Luc 3:21-22; Mat 3:13-17; Mar 1:9-11

21 Na, tô ándà pa prisowi si Juan, duwán álló na igbunyag sikandin katô langun
manubù, asta igpabunyag pagsik si Jesus. Róggun na igdasal si Jesus, ipókéan tô langit,
22 asta igsunnad tô Ugis Espiritu tun kandin na iring na bónnóng ka salapati.
Duwán kagi tikud tun ta langit, na mà din, “Sikuna tô kanak Batà na ágginawaan ku.
Ágkadayawanna gó áknikó.”

Mga kamónaan i Jesus
Luc 3:23-38; Mat 1:1-17

* **3:6** 3:4-6 Isaias 40:3-5.

23 Tô igtigkané si Jesus igtinurù, mga tállu pulù (30) é idad din. Kéman katô langun
manubù na batà i Jose si Jesus.† Si Jose tô batà i Heli.
24 Si Heli tô batà i Matat. Si Matat tô batà i Levi. Si Levi tô batà i Melki. Si Melki tô batà
i Jana. Si Jana tô batà i Jose.
25 Si Jose tô batà i Matatias. Si Matatias tô batà i Amos. Si Amos tô batà i Nahum. Si
Nahum tô batà i Esli. Si Esli tô batà i Nagai.
26 Si Nagai tô batà i Maat. Si Maat tô batà i Matatias. Si Matatias tô batà i Semei. Si
Semei tô batà i Jose. Si Jose tô batà i Joda.
27 Si Joda tô batà i Joana. Si Joana tô batà i Resa. Si Resa tô batà i Sorobabel. Si
Sorobabel tô batà i Salatiel. Si Salatiel tô batà i Neri.
28 Si Neri tô batà i Melki. Si Melki tô batà i Addi. Si Addi tô batà i Cosam. Si Cosam tô
batà i Elmodam. Si Elmodam tô batà i Er.
29 Si Er tô batà i Josue. Si Josue tô batà i Eliezer. Si Eliezer tô batà i Jorim. Si Jorim tô
batà i Matat. Si Matat tô batà i Levi.
30 Si Levi tô batà i Simeon. Si Simeon tô batà i Juda. Si Juda tô batà i Jose. Si Jose tô
batà i Jonan. Si Jonan tô batà i Eliakim.
31 Si Eliakim tô batà i Melea. Si Melea tô batà i Mainan. Si Mainan tô batà i Matata. Si
Matata tô batà i Natan. Si Natan tô batà i David.
32 Si David tô batà i Isai. Si Isai tô batà i Obed. Si Obed tô batà i Boos. Si Boos tô batà i
Salmon. Si Salmon tô batà i Naason.
33 Si Naason tô batà i Aminadab. Si Aminadab tô batà i Aram. Si Aram tô batà i Arni.
Si Arni tô batà i Esrom. Si Esrom tô batà i Fares. Si Fares tô batà i Juda.
34 Si Juda tô batà i Jacob. Si Jacob tô batà i Isaac. Si Isaac tô batà i Abraham. Si Abraham
tô batà i Tare. Si Tare tô batà i Nakor.
35 Si Nakor tô batà i Serug. Si Serug tô batà i Ragau. Si Ragau tô batà i Peleg. Si Peleg
tô batà i Eber. Si Eber tô batà i Sala.
36 Si Sala tô batà i Cainan. Si Cainan tô batà i Arfaxad. Si Arfaxad tô batà i Sem. Si Sem
tô batà i Noe. Si Noe tô batà i Lamec.
37 Si Lamec tô batà i Metusela. Si Metusela tô batà i Enoc. Si Enoc tô batà i Jared. Si
Jared tô batà i Mahalaleel. Si Mahalaleel tô batà i Cainan.
38 Si Cainan tô batà i Enos. Si Enos tô batà i Set. Si Set tô batà i Adan. Si Adan tô batà
ka Manama.

4

Katintal ki Jesus
Luc 4:1-13; Mat 4:1-11; Mar 1:12-13

1 Na, ipánnuan katô Ugis Espiritu si Jesus, asta igpanó sikandin tikud tun ta Wayig ka
Jordan. Igpid sikandin katô Ugis Espiritu tun ta disyerto
2 asta igtintal i Maibuyan dalám ka kappatan (40) álló. Dalám katô mga álló tô, ándà
palang igkan i Jesus. Purisu igballus sikandin.
3 Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Atin ka sikuna tô Batà ka Manama, imu nu pan ni
mga batu.”
4 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Ánnà dád ágkannán é ágkailanganán katô kantayan ka manubù.’ ”*
5 Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta mallayat pabungan. Ándà kadugé, igpakita din
ki Jesus tô langun lugar dini ta tibuk banuwa.
6 Igkagi si Maibuyan, na mà din, “Bággén ku áknikó tô pagpangulu asta tô sélaán kani
langun banuwa, su igbággé kanak, asta makabággéya tun ta agad sadan tô salinán ku.
7 Atin ka mangadap ka kanak, bággén ku áknikó tô langun kani.”
8 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Diya, su mà katô kagi ka Manama,

† **3:23** 3:23 Si Jose tô ámmà-ámmà i Jesus su ánnà sikandin tô bánnal ámmà din (Mateo 1:25). Si Jesus tô Batà ka Manama, su igmabáddás tô innà din si Maria ukit katô Ugis Espiritu na igsunnad tun kandin (Lucas 1:35). * **4:4** 4:4 Deuteronomio 8:3.

" 'Tô dád Áglangngagán na Manama tô kailangan ágpangadapán yu, asta sikandin dád tô
kailangan bánnalán yu.' "†
9 Na, igpid i Maibuyan si Jesus tun ta Jerusalem, asta igpatindág din tun ta bówwó katô
templo. Igkagi si Maibuyan, na mà din, "Na, atin ka sikuna tô Batà ka Manama, tuppas
ka tun ta tanà.
10 Dì ka mamánnu, su mà katô kagi ka Manama,
" 'Papiddán katô Manama tô mga panaligan din ébô tumómmóng áknikó.'
11 'Sakámmán ka katô mga panaligan din ébô dì makadag tô paa nu tun ta mga batu.' "‡
12 Asal igtaba si Jesus, na mà din, "Diya, su mà katô kagi ka Manama,
" 'Yakó ágtintal katô Áglangngagán na Manama yu.' "§
13 Na, pángnga igtintal i Maibuyan si Jesus ukit ka marapung kapókit, igiwà sikandin,
asta igangat ka ássa álló.

Igtigkané si Jesus igtinurù
Luc 4:14-15; Mat 4:12-17; Mar 1:14-15

14 Na, ipánnuan si Jesus ka katulusan katô Ugis Espiritu, asta igsadun sikandin tun ta
probinsya ka Galilea. Ándà kadugé, ibantug sikandin tun ta mga kaligadan banuwa.
15 Igtinurù sikandin tun ta mga simbaan ka Judio, asta ágpabantugán sikandin katô
langun manubù.

Ándà tanggapi si Jesus tun ta Nazaret
Luc 4:16-30; Mat 13:53-58; Mar 6:1-6

16 Na, igsadun si Jesus tun ta lunsud ka Nazaret na igdakállan din. Tô álló ka
kapaginawa, igsadun sikandin tun ta simbaan ka Judio, su tô gó é ágkémun din. Igtindág
sikandin ébô masa katô kagi ka Manama na igsulat.
17 Igbággé dan kandin tô igsulat i Isaias na propeta sayyan. Igbákka i Jesus, igkita din
ni kagi ni, asta igbasa din, na mà din,
18 "Ipánnuannad katô Ugis Espiritu katô Áglangngagán, su igsalinna ikandin ébô mulit-
ulitta katô Madigár Gulitán tun ta mga manubù na ágkayù-ayuan. Igpapidda
ikandin dini ákniyu ébô mulit-ulitta tun ta mga igpriso na paluwaán dan dán.
Igpapidda dini ákniyu ébô mulit-ulitta tun ta mga bólóg na makakita dan dán.
Igpapidda ikandin dini ákniyu ébô tabangan ku tô langun manubù na ágkahirapan,
19 asta pasóddórán ku na igdunggù dán tô álló na pakitanán katô Áglangngagán tô kédu
din."*
20 Na, iglulun i Jesus tô ágbasaan na igbasa din, asta igulì din tun ta opisyales ka
simbaan. Igunsad si Jesus ébô tuminurù, asta igsállág tô langun manubù kandin.
21 Igtigkané si Jesus igkagi, na mà din, "Ni álló ni, ituman dán tô kagi ka Manama na
igbasa ku asta igdinág yu."
22 Igdurung si Jesus katô langun manubù, asta isalábbuan dan katô madigár kagi din,
su kéman dan ka batà i Jose si Jesus.
23 Igkagi si Jesus, na mà din, "Kakalyag yu na ulitán kanak tô igkagi tun ta panung-
giringan, na, 'Atin ka doktor ka, bawii nu tô áknikó lawa.' Kagin yu pád kanak ni,
'Lumu nu puman dini ta lunsud ta tô kasalábbuan, iring katô iglumu nu tun ta lunsud
ka Capernaum.'
24 Asal paminág yu ni kagin ku ákniyu. Dì ágtanggapán tô propeta tun ta kandin lunsud.
25 Kagin ku ákniyu, na dalám katô igulit si Elias sayyan ka kagi ka Manama, duwán tuu
dakál ballus tun ta langun banuwa na igóddóan katô mga kamónaan ta, asta ándà pódani
katô Manama dalám ka tállu ámmé ágtángngà. Agad marapung tô mga gabayi balu na
ágkahirapan tun ta mga rubbad i Israel,

† **4:8** 4:8 Deuteronomio 6:13. ‡ **4:11** 4:10-11 Salmo 91:11-12. § **4:12** 4:12 Deuteronomio 6:16. * **4:19** 4:18-19 Isaias 61:1-2.

26 asal ánnà sikandan tô igpasadunan ka Manama ki Elias, su igpasadun din si Elias
tun ta Sarepta na sakup ka Sidon ébô tabangan tô sábbad bayi balu na ánnà Judio.†
27 Iring kani tô inému sayyan dalám katô kólit-ólit i Eliseo ka kagi ka Manama. Agad
marapung tô mga tétékán‡ tun ta mga rubbad i Israel, asal ánnà sikandan tô inólian, su
inólian dád tô ánnà Judio na si Naaman na sakup ka Siria."§
28 Na, tô mga Judio na ilimud tun ta simbaan, isókó dan katô igkagi i Jesus na ágkéduwan
tô Manama katô mga manubù na ánnà Judio.
29 Igtindág dan langun, asta igpéwà dan si Jesus tikud tun ta lunsud dan. Tô lunsud
dan tun datas ka pabungan, asta igpid dan si Jesus tun ta pangpang, ébô dabuán dan
pád.
30 Asal igukit dád si Jesus tun ta tángngaan katô mga manubù na ilimud, asta igpadiyù
sikandin.

Tô manubù na igahuwan ka madat espiritu
Luc 4:31-37; Mar 1:21-28

31 Na, igsadun si Jesus tun ta lunsud ka Capernaum na sakup ka probinsya ka Galilea.
Tô álló ka kapaginawa, igtinurù sikandin tun ta simbaan ka Judio.
32 Isaláббuan gó tô langun manubù na igpaminág kandin, su duwán katulusan katô
katinurù din.
33 Na, tun ta simbaan dan, duwán sábbad manubù na igahuwan ka madat espiritu.
Igullaó sikandin ka mabákkár, na mà din,
34 "Jesus taga Nazaret, ándà labut nu áknami! Supakan ké ikuna? Isóddóran ku ka sadan
ka. Sikuna tô ugis Batà ka Manama."
35 Asal igsapadan i Jesus tô madat espiritu, na mà din, "Yaka gótép! Luwà ka tikud tun
kandin!"
Na, igbuntug katô madat espiritu tô manubù tun ta saruwan dan, asta igluwà tun
kandin, asal ándà din pasakiti tô manubù.
36 Na, isaláббuan tô langun manubù, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan,
"Makasaláббù tô katinurù din, su ukit katô katulusan din, ágsuguán din tô madat mga
espiritu, asta ágluwà dan."
37 Na, ibantug si Jesus tun ta kaluwagan ka probinsya.

Inólian tô marapung manubù
Luc 4:38-41; Mat 8:14-17; Mar 1:29-34

38 Na, igpanó si Jesus tikud tun ta simbaan ka Judio, asta igsadun sikandin tun ta balé i
Simon na ágngadanan din ki Pedro. Tuu ágkalinturan tô bayi na ugang i Pedro, asta igpédu-
édu dan na tabangan i Jesus sikandin.
39 Na, igtindág si Jesus madani kandin, asta igsapadan din tô kénit ka lawa katô ugang
i Pedro. Tigkô dád inólian sikandin. Igánnó sikandin asta igbuwat ka ágkannán kandan.
40 Tô igsalláp dán tô álló, igpid katô mga manubù tun ki Jesus tô langun kadumaan dan
na duwán ássa-ássa mga bógók. Igtukid i Jesus igdappánnan tô langun dan, asta inólian
dan.
41 Igpid pagsik tun ki Jesus tô marapung manubù na igahuwan ka madat espiritu. Na,
róggun igluwà tô madat mga espiritu, igullaó sikandan, na mà dan, "Sikuna tô Batà ka
Manama!"
Asal igsapadan i Jesus sikandan ébô dì dan pakakagi, su isóddóran dan na sikandin tô
Mesiyas.

Igulit-ulit si Jesus tun ta Galilea
Luc 4:42-44; Mar 1:35-39

---

† **4:26** 4:25-26 Ahaán tô 1 Mga Harì 17:1,8-16; 18:1. ‡ **4:27** 4:27a Tétékán, ó sanlahon. § **4:27** 4:27b Ahaán tô 2 Mga Harì 5:1-14.

42 Na, pagkasimag, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta lugar na ándà
manubù. Asal igpamasak tô marapung manubù kandin. Tô igkita dan kandin, igpédu-
édu dan na dì pád panó sikandin.
43 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Kailangan madunna tun ta ássa mga lunsud ébô
mulit-ulitta pagsik kandan katô Madigár Gulitán tingód ka pagpangulu ka Manama, su
tô gó tô gunayan ku na igsadunna nit banuwa."
44 Na, igulit-ulit si Jesus tun ta mga simbaan dan tun ta kaluwagan ka Judea.

5

Igtawar i Jesus tô mga disipulu
Luc 5:1-11; Mat 4:18-22; Mar 1:16-20

1 Na, duwán sábbad álló, igtindág si Jesus tun ta ligad ka ranó na ágngadanan Genesaret.
Igpaliggátté tô langun manubù na garurung madani tun ki Jesus, su kakalyag dan na
maminág katô kagi ka Manama na ágtinuruán din.
2 Duwán duwa barangé na igkita din tun ta ligad ka ranó na igtananan katô mga
taraággut ka sáddà, su iguras dan ka pukut.
3 Igsaké si Jesus tun ta barangé i Simon, asta igkagi si Jesus na ássudán i Simon tô
barangé ébô kumapó madani tun ta ligad. Igunsad si Jesus tun ta barangé, asta igtinurù
sikandin katô mga manubù tun ta baklayanán.
4 Pángnga igtinurù si Jesus, igkagiyan din si Simon, na mà din, "Pasadun nu ni barangé
nu tun ta tángngaan ka ranó, asta dabù yu tô pukut ébô duwán maggut yu."
5 Asal igtaba si Simon, na mà din, "Áglangngagán, igladé ké ka dukilám igdabù ka pukut,
asal ándà palang inaggut dé! Asal su sikuna tô ágsugù kanak, dumabù a ka pukut."
6 Igdabù dan tô pukut, asta ikaggut dan ka marapung mga sáddà. Na, su masig pád
mabissé tô pukut dan,
7 iginggat dan tô mga kadumaan dan tun ta ássa barangé ébô tumabang kandan. Tô
igdunggù dan, igruran dan tô sáddà tun ta duwa barangé. Purisu masig pád malánnád
tô duwa barangé.
8 Na, tô igkita si Simon Pedro na tuu dakál tô inaggut dan, iglingkóód sikandin tun
ta saruwan i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, "Áglangngagán, padiyù ka kanak, su
masalà-salà a."
9 Tô gó tô igkagi din su isaláббuan gó sikandin asta tô mga kadumaan din tingód katô
tuu marapung mga sáddà na inaggut dan.
10 Isaláббuan pagsik tô mga kadumaan din tun ta duma barangé na si Santiago
asta si Juan na duwa gabatà i Sebedeo. Igkagi si Jesus ki Simon, na mà din, "Yaka
ágkamáddangan. Tikud áknganni, ánnà dán sáddà tô ágguttán nu, asal mga manubù tô
ágguttán nu."
11 Tô igpaligad dan tô mga barangé dan, igtananan dan tô langun, asta igtákkás dan ki
Jesus.*

Inólian tô tétékán
Luc 5:12-16; Mat 8:1-4; Mar 1:40-45

12 Róggun na igukit si Jesus tun ta sábbad lunsud, isumaran din tô manubù na ipánnù tô
lawa din ka tétek. Tô igkita sikandin ki Jesus, igpadani sikandin asta iglangkáb. Igpédu-
édu sikandin, na mà din, "Áglangngagán, atin ka kakalyag nu, isóddóran ku na makólì ka
kani bógók ku."
13 Igdappánnan i Jesus sikandin ka bállad, asta igkagi si Jesus, na mà din, "Malyagga.
Kólian kad."
Tigkô dád inólian sikandin.

* **5:11** 5:11 Igtákkás dan ki Jesus, ó inému dan na mga disipulu i Jesus.

14 Maggát igsapad si Jesus kandin na dì mému ulitan din tô agad sadan manubui.
Igkagi si Jesus, na mà din, “Sadun ka tun ta pangulu ka templo, asta pakita nu yan lawa
nu. Bággé nu tô manuk na góbbón tun ta saruwan ka Manama, su tô gó tô igsugù i Moises
ébô makasóddór tô langun manubù na inólian kad.”
15 Agad tô gó tô igsugù din, asal tuu pô gó italap tô bantug i Jesus. Purisu tuu pa
marapung tô mga manubù na ilimud ébô maminág katô ágtinuruán din, asta ébô kólian
tô mga bógók dan.
16 Asal si Jesus igsadun tun ta disyerto ébô dumasal.

Inólian tô manubù na dì ágriyu é lawa
Luc 5:17-26; Mat 9:1-8; Mar 2:1-12

17 Na, sábbad álló, róggun igtinurù si Jesus, duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka
sugù na igunsad madani tun kandin. Igtikud dan tun ta marapung mga lunsud tun ta
probinsya ka Galilea asta Judea, asta duwán igtikud tun ta lunsud ka Jerusalem. Duwán
katulusan i Jesus tikud tun ta Áglangngagán ébô makólì sikandin katô mga ágkabógókan.
18 Ándà kadugé, igdunggù tô mga manubù na igié ka kadumaan dan na dì ágriyu é
lawa. Kakalyag dan na mapid dan sikandin tun dalám katô balé ébô padággaán tun ta
saruwan i Jesus.
19 Asal su marapung tô mga manubù na ilimud, ándà gó gukitan dan na pasadun tun
dalám. Purisu igpénék dan tun ta pattad atáp katô balé, asta igbóbbówan dan tô atáp.
Igtuntun dan tô dì ágriyu é lawa apil tô ágdággaan din tun ta saruwan i Jesus.
20 Tô igkita si Jesus katô kasarig dan kandin, igkagi sikandin, na mà din, “Rarak,
igpasinsiyaan dán tô mga salà nu.”
21 Asal duwán mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù na igpanámdám, “Ánnà
nángngà tô igkagi kani manubù ni. Igpagunawa sikandin katô Manama, su Manama
dád tô makapasinsiya ka mga salà.”
22 Asal isóddóran i Jesus tô panámdám dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Yakó
ágpanámdám iring kanan.
23 Atin ka matággas tô pagtuman ka kagi tun ta manubù, na, ‘Igpasinsiyaan dán tô mga
salà nu,’ matággas pagsik tô pagtuman ka kagi, na, ‘Tindág ka asta panó ka.’
24 Na, sakán tô Igpamanubù,† asta pakitanán kud ákniyu na makémuwa makapasinsiya
katô masalà-salà‡ mga manubù nit banuwa.”
Purisu igkagi si Jesus tun ta manubù na dì ágriyu é lawa, na mà din, “Tindág ka. Pid
nu yan ágdággaan nu, asta ulì kad.”
25 Na, róggun igsállág tô langun manubù katô manubù na dì ágriyu é lawa, tigkô
dád igtindág sikandin, igpid din tô ágdággaan din, asta igulì sikandin na ágdurung katô
Manama.
26 Isaláббuan gó tô langun manubù, asta igdurung dan tô Manama. Tuu dan isaláббuan,
asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Makasaláббù tô igkita ta ni álló ni.”

Igtawar i Jesus si Levi
Luc 5:27-32; Mat 9:9-13; Mar 2:13-17

27 Na, tô igpanó si Jesus, igkita din tô sábbad taralimud ka buwis na ágngadanan ki Levi
na igunsad tun ta opisina din. Igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Tákkás ka kanak.”
28 Purisu igtindág si Levi, igtananan din tô langun, asta igtákkás ki Jesus.

---

† **5:24** 5:24a Marapung tô mga pagngadan ki Jesus. Ágngadanan sikandin Batà ka Manama su bánnal sikandin Manama (Lucas 1:35). Ágngadanan sikandin rubbad i David su sikandin é Judio na rubbad i Harì David (Lucas 18:38-39). Ágngadanan sikandin Manama na Igpamanubù, su igpapid katô Manama sikandin ébô ukit kandin kumita tô langun manubù ka ándin tô ágkémun asta malumu ka Manama. Igpamanubù sikandin ébô maté tingód katô mga salà ka langun manubù (Lucas 2:26-32). ‡ **5:24** 5:24b Ágtawarán dan na “masalà-salà mga manubù” su ándà dan tuman katô mga sugù ka Manama na ágtumanán katô mga Judio.

29 Na, igimu si Levi ka dakál kalimudan tun ta balé din para ki Jesus. Marapung tô
mga taralimud ka buwis asta tô duma mga manubù na igkan duma kandan.
30 Duwán mga Pariseo asta taratinurù ka sugù na igóróm-óróm katô mga disipulu i
Jesus, asta iginsà, na mà dan, "Manan ka igkan kó duma katô mga taralimud ka buwis
asta duma mga manubù na masalà-salà?"
31 Igtaba si Jesus, na mà din, "Tô manubù na ándà bógók, dì sikandin kailangan bawian
ka doktor. Asal tô manubù na ágkabógókan, tô dád gó tô kailangan bawian ka doktor.
32 Igsadunna dini ánnà ébô pamasakán ku tô mga manubù na ágbánnal katô mga sugù
ka Manama, asal pamasakán ku tô mga masalà-salà ébô rumákkád dan."

Tinurù tingód katô kapuwasa
Luc 5:33-35; Mat 9:14-15; Mar 2:18-20

33 Na, igkagi tô mga manubù ki Jesus, na mà dan, "Marag ágpuwasa asta ágdasal tô mga
disipulu i Juan asta tô mga disipulu katô Pariseo. Manan ka marag ágkan asta ginám tô
áknikó mga disipulu?"
34 Igtaba si Jesus, na mà din, "Atin ka duwán kalimudan ka kasal, tô mga kadumaan
katô mama na ágkasalán, dì dan ágkaranu róggun ka dutun pa tô mama na ágkasalán.
35 Asal duwán álló na dumunggù na kangén tikud tun kandan tô mama na ágkasalán,
asta tô gó é álló ka muwasa dan."§

Tingód katô mantu ágtinuruán i Jesus
Luc 5:36-39; Mat 9:16-17; Mar 2:21-22

36 Igulit si Jesus kani panunggiringan, na mà din, "Ándà missé ka mantu óggét ébô
tapóngán tun ta tapé umpak, su atin ka tô gó é lumun, kadattan tô mantu óggét, asta
dì magunawa tô bónnóng katô umpak na tapóngan din.
37 Atin ka dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na igimu tikud tun ta
kindal ka kambing, dì mému dalámman tô tapé dán iglanit. Su atin ka tô gó é lumun,
máttu tô ágtaguanan, kólaan tô bino, asta kadattan tô ágtaguanan.
38 Kailangan dalámmán tô bino na mantu igimu tun ta ágtaguanan na mantu iglanit."*
39 Igulit i Jesus tô sábbad panunggiringan, na mà din, "Atin ka inayadan ka manubù tô
tapé bino, dì sikandin ágkadigárran katô mantu bino, su tuu pa madigár para kandin tô
tapé."

6

Tingód katô álló ka kapaginawa
Luc 6:1-5; Mat 12:1-8; Mar 2:23-28

1 Na, duwán sábbad álló ka kapaginawa ka mga Judio, igukit si Jesus asta tô mga
disipulu din tun ta ligad ka kinamát na igparámmasan ka trigo. Igbagtì katô mga disipulu
din tô mga kanguy ka trigo, igkusu dan, asta igkan dan.
2 Asal duwán mga Pariseo na igkagi ki Jesus, na mà dan, "Manan ka áglumun yu tô dì
mému lumun dalám katô álló ka kapaginawa?"*
3 Igtaba si Jesus, na mà din, "Ilingawan yu basì ka ándin tô igsulat tun ta kagi ka
Manama tingód katô iglumu i David sayyan. Igballus sikandin asta tô mga kadumaan
din.
4 Igahu si David tun ta balé ka Manama, igkangé asta igkan din tô pan na igbággé tun
ta Manama. Duwán pagsik pan na igbággé din tun ta mga kadumaan din. Agad tô dád
mga pangulu ka templo tô mému kuman katô pan, asal ándà ikasalà si David."†

§ **5:35** 5:35 Muwasa dan su maranu dan. * **5:38** 5:36-38 Tô tapé umpak asta tô tapé ágtaguanan ka bino igpanunggiringan tingód ka taganà ágtinuruán katô mga taratinurù ka sugù i Moises. Tô mantu óggét asta tô mantu bino igpanunggiringan tingód ka mantu ágtinuruán i Jesus. * **6:2** 6:2 Ahaán tô kagi "álló ka kapaginawa" tun ta Lista Katô Mga Kagi. † **6:4** 6:3-4 Ahaán tô 1 Samuel 21:1-6.

5 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán na Igpamanubù tô mému kumagi ka ándin tô nángngà lumun ka mga manubù dalám ka álló ka kapaginawa.”

Inólian tô manubù na igkángkáng é bállad
Luc 6:6-11; Mat 12:9-14; Mar 3:1-6

6 Na, duwán ássa álló ka kapaginawa na igsadun si Jesus tun ta simbaan ka Judio asta igtinurù. Duwán sábbad manubù dutun na igkángkáng é bállad dadan ta kawanan.
7 Duwán mga taratinurù ka sugù asta mga Pariseo dutun na ágpamasak ka dimanda dan tingód ki Jesus. Purisu marag dan igsállág ka dumappán si Jesus katô mga ágkabógókan ébô kólian dalám katô álló ka kapaginawa.
8 Asal isóddóran i Jesus ka ándin tô ágpanámdámmán dan, asta igkagi sikandin tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Tindág ka dini madani kanak.”
Na, igsadun tô manubù tun ki Jesus, asta igtindág madani tun kandin.
9 Igkagi si Jesus tun ta mga taratinurù ka sugù asta mga Pariseo, na mà din, “Duwán insà ku ákniyu. Tingód ka mga sugù ka Manama, ándin tô mému lumun ta dalám ka álló ka kapaginawa? Lumun ta tô madigár, ó lumun ta tô madat? Tabangan ta tô manubù, ó matayan ta tô manubù?”
10 Na, igsállág i Jesus tô langun manubù, asta igkagi sikandin tun ta manubù na igkángkáng é bállad, na mà din, “Káttáng nu yan bállad nu.”
Igkáttáng din tô bállad din, asta inólian.
11 Asal tuu isókó tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù. Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô lumun dan ki Jesus.

Igsalin i Jesus tô sapulù duwa apostoles
Luc 6:12-16; Mat 10:1-4; Mar 3:13-19

12 Na, tô timpo tô, igtikáddág si Jesus tun ta pabungan ébô dumasal, asta igdasal sikandin dutun igladé ka dukilám.
13 Tô sállám dán, iglimud din tô langun disipulu din, asta igsalin din tô sapulù duwa (12) na ágngadanan din na mga apostoles.
14 Ni gó tô mga ngadan dan. Si Simon na ágngadanan i Jesus ki Pedro, tô kataladi i Simon na si Andres, si Santiago, si Juan, si Felipe, si Bartolome,
15 si Mateo, si Tomas, si Santiago na batà i Alfeo, si Simon na igatu katô gobyerno ka Roma dángngan,
16 si Judas na batà katô sangé i Santiago, asta tô sangé din si Judas Iscariote na igpammát ki Jesus.

Igtinurù si Jesus tun ta Galilea
Luc 6:17-19; Mat 4:23-25

17 Na, igtupang si Jesus asta tô mga apostoles, asta igsódô dan tun ta kapattadan. Duwán marapung mga disipulu din, asta marapung tô mga manubù na tikud tun ta langun lunsud na sakup ka probinsya ka Judea, asta tikud tun ta lunsud ka Jerusalem, asta tikud tun ta lunsud ka Tiro asta Sidon na madani tun ta dagat. Ilimud tô langun ébô maminág katô ágtinuruán i Jesus, asta ébô kólian tô mga bógók dan.
18 Igsadun tun kandin tô mga manubù na igahuwan ka madat mga espiritu, asta igpaluwà din tô madat mga espiritu tikud tun kandan.
19 Igággár-ággár tô langun manubù na makawid ki Jesus, su duwán katulusan din na makólì kandan langun.

Igtinurù si Jesus tun ta kapattadan
Luc 6:20-26; Mat 5:1-12

20 Na, igsállág si Jesus tun ta mga disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Kadayawan kó na mga ágkayù-ayuan, su mangulu tô Manama ákniyu.
21 “Kadayawan kó na mga ágpamballusán áknganni, su imássugán kó.

"Kadayawan kó na mga ágsággó ákngannì, su ngumisi kó.
22 "Kadayawan kó ka ágkasókówan kó, asta ágpéwaán kó, asta ágbuyas-buyasán kó, asta girrayatan kó katô duma mga manubù tingód katô kapasakup yu kanak na Igpamanubù!
23 Kailangan tuu kó kadayawan tô álló tô, su dakál tô pulusán na matanggap yu tun ta langit. Sampát yu na igirrayatan pagsik katô mga kamónaan dan tô mga propeta ka Manama sayyan.
24 "Asal makédu-édu kó na mga ágkaduwánnan, su itanggap yud tô ákniyu dayó.
25 "Makédu-édu kó na ibássug ákngannì, su dumunggù tô álló na ballusán kó.
"Makédu-édu kó na ágngisi ákngannì, su dumunggù tô álló na rumanu asta sumággó kó.
26 "Makédu-édu kó na ágdurungán katô langun manubù, su tô kandan mga kamónaan igdurung pagsik katô mga mà kagi propeta sayyan."

Tingód ka dakál ginawa
Luc 6:27-36; Mat 5:38-48; 7:12

27 "Asal ni gó tô kagin ku ákniyu na ágpaminág kanak. Ginawayi yu tô mga usig yu, asta lumuwi yu ka madigár tô mga manubù na ágkaringasa ákniyu.
28 Pamuyù yu tô kédu ka Manama para katô mga manubù na ágtulád ákniyu. Dasali yu tô manubù na girrayat ákniyu.
29 Atin ka sampalán kó tun ta pusángngi yu, pasampal yu pagsik tô ágbaluy. Atin ka duwán ágkangé ka kamisita yu, bággé yu pagsik tô umpak yu kandin.
30 Bággéyi yu tô mamuyù. Atin duwán ágkangé katô mga kaduwánnan yu, yakó yu ágkangayi.
31 Agad ándin tô kakalyag yu na lumun katô duma mga manubù ákniyu, tô gó é kailangan lumun yu tun ta duma mga manubù.
32 "Atin ka ginawaan yu dád tô mga manubù na ágginawa ákniyu, dì kó madurung, su agad tô mga masalà-salà ágginawa katô mga masalà-salà na ágginawa kandan.
33 Atin ka lumuwan yu dád ka madigár tô mga manubù na áglumu ka madigár tun ákniyu, dì kó madurung, su tô gó tô áglumun katô mga masalà-salà.
34 Atin ka pabállássán yu dád tô mga makabullas, dì kó madurung, su agad tô mga masalà-salà ágpabállás tun ta mga masalà-salà na makabullas.
35 Asal ginawayi yu tô mga usig yu, asta lumu yu tô madigár tun kandan. Pabállás kó asta yakó gangat na bullasan, su dakál tô pulusán na matanggap yu, asta makéring kó katô Manama‡ na Tuu Mallayat, su madigár tô áglumun din agad tun ta mga manubù na madat asta dì ágpasalamat.
36 Purisu kailangan médu-édu kó iring katô Ámmà yu na Manama na médu-édu."

Tinurù tingód ka karuud
Luc 6:37-42; Mat 7:1-5

37 "Yakó ágruud katô mga unawa yu na manubù, asta dì kó ruudan ka Manama. Yakó ágkagi na supakan tô mga unawa yu, asta dì kó supakan ka Manama. Pasinsiyayi yu tô mga ikasalà ákniyu, asta pasinsiyaan kó ka Manama.
38 Bággé kó, asta bággayan kó ka Manama. Tuu dakál tô bággén din ákniyu, su dasákkán, ipánnuán, asta palimpópón ébô tuu dakál tô matanggap yu. Bággayan kó ka Manama na magunawa ka kabággé yu tun ta mga unawa yu."
39 Na, igulit pagsik si Jesus kani panunggiringan, na mà din, "Dì mému ka magak tô bólóg katô ássa bólóg, su madabù tô duwa dan tun ta madalám bóbbó.
40 Ándà estudyante na mallayat pa katô kandin taratinurù. Asal atin ka madigár tô késtudyo din, makéring tô estudyante katô kandin taratinurù.

‡ **6:35** 6:35 Makéring kó katô Manama, ó mému kó na mga gabatà ka Manama.

41 "Sékót yu ágkitanán tô pássák tun ta mata ka kataladi yu asal ándà yu kasóddóri na
duwán pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata.
42 Atin ka dì yu kitanán tô pássák na iring na batang tun ta ákniyu mata, dì kó
makatabang mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu. Kéman yu ka ándà salà
yu. Kangé yu pa tô pássák na iring na batang tikud tun ta ákniyu mata ébô matayyó dán
tô kasállág yu na mangé katô pássák tun ta mata katô kataladi yu."

Ágkilalan tô kayu ukit katô buuy din
Luc 6:43-45; Mat 7:16-20; 12:33-35

43 "Tô áglumun ka mga manubù iring na buuy ka kayu. Tô madigár kayu dì ágbuuy ka
madat. Tô madat kayu dì ágbuuy ka madigár.
44 Atin ka ágkitanán tô buuy ka kayu, kasóddóran ka ándin kayuwi. Ándà buuy ka igera
na uduán tikud tun ta sigbát na mayyà. Ándà pagsik buuy ka paras na uduán tikud tun
ta sigbát na talayid.
45 Iring kanan tô manubù. Atin ka madigár tô tun dalám ka manubù, madigár tô
áglumun din. Atin ka madat tô tun dalám ka manubù, madat tô áglumun din. Atin ka
ágkagi tô manubù, ágpasóddórán din tô dalám katô pusung din."

Tô ágtuman asta tô dì ágtuman
Luc 6:46-49; Mat 7:24-27

46 "Atin ka dì kó ágbánnal katô sugù ku ákniyu, dì mému ka kumagi kó na sakán tô
Áglangngagán yu.
47 Ulitán ku ákniyu tô tingód katô manubù na ágpadani kanak na ágpaminág asta ágtuman
kani mga ágkagin ku.
48 Iring sikandin katô manubù na igimu ka balé. Igkali sikandin tun ta madalám, asta
igpatindág din tô balé tun ta batu. Tô igbahà tô wayig, idungguan tô balé din. Asal ándà
kakálláng tô balé, su tuu masarig tô pónsadanan.
49 Asal tô manubù na ágpaminág kani mga ágkagin ku asal dì ágtuman, iring sikandin
katô manubù na igimu ka balé din tun ta bówwó ka tanà na ándà masarig pónsadanan. Tô
igbahà tô wayig, tigkô ibantang tô balé, asta idattan langun."

7

Igsarig tô kapitan ki Jesus
Luc 7:1-10; Mat 8:5-13

1 Na, pángnga igtinurù si Jesus kani langun tun ta ilimud mga manubù, igsadun
sikandin tun ta lunsud ka Capernaum.
2 Duwán sábbad kapitan ka mga sundalo ka gobyerno ka Roma, asta duwán sábbad
állang din na ágginawaan din na ibógókan asta masig dán maté.
3 Tô igdinág tô kapitan tingód ki Jesus, igpasadun din tô mga ágtugállán ka Judio tun
ki Jesus ébô pédu-édu kandin na madun tun ta balé din asta dappánnan tô állang din ébô
kólian.
4 Tô igdunggù dan tun ki Jesus, igpédu-édu dan kandin, na mà dan, "Atin mému, tabangi
nu tô kapitan, su madigár sikandin manubù,
5 su dakál tô ginawa din áknita na mga Judio, asta sikandin tô igpému katô simbaan
dé."*
6 Purisu igtákkás si Jesus kandan. Tô masig dan dán dumunggù tun ta balé katô
kapitan, duwán mga rarak katô kapitan na igpasadun din tun ki Jesus. Igulit dan ni mga

* **7:5** 7:5 Sábbad dád tô templo ka mga Judio tun ta Jerusalem. Asal marapung tô mga simbaan (ágngadanan "sinagoga") tun ta kaluwagan ka Judea. Tun ta mga simbaan, ágbasa dan ka kagi ka Manama, ágtinurù tô mga ágtugállán, asta ágdasal dan.

igkagi katô kapitan, na mà dan, “Áglangngagán, pabayà kad kanak. Diya pahu áknikó tun ta balé ku, su tuu mabbabà tô kamanubuan ku ka tandingán áknikó.
7 Ándà kaganiyan ku. Purisu ándà a sadun tun áknikó. Mému ka kumagi ka dád na kólian tô állang ku, asta kólian sikandin.
8 Sakuppa katô mga manubù na ágsugù kanak, asta duwán mga sundalo na ágsuguán ku. Atin ka duwán sundalo na suguán ku, numunug sikandin kanak. Atin ka duwán sundalo na pakangén ku, numunug sikandin kanak. Atin ka duwán palumun ku katô állang ku, lumumu sikandin.”
9 Tô igdinág si Jesus katô igkagi ka kapitan na igulit dan, isalábbuan sikandin. Igbariring si Jesus tun ta mga manubù na igtákkás kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Kagin ku ákniyu, agad tun ta mga rubbad i Israel, ándà palang manubù na ikitaan ku na igsarig kanak iring katô kasarig kani ánnà Judio.”
10 Tô igulì tô mga manubù tun ta balé katô kapitan, igkita dan tô állang na inólian dán.

Iganté i Jesus tô batà mama na inaté

11 Na, ándà kadugé, igsadun si Jesus tun ta lunsud ka Nain. Igtákkás pagsik tô mga disipulu din asta tô marapung manubù.
12 Tô madani dan dán tun ta lunsud, igkita dan tô mga manubù na gié ka inaté ébô lábbángngán dan. Bugtung batà mama tô inaté, asta ándà dán ámmà din. Marapung tô mga manubù na igtákkás tun ta lábbángngan katô batà.
13 Tô igkita tô Áglangngagán katô innà katô inaté, inéduwan sikandin, asta igkagi, na mà din, “Yaka ágsággó.”
14 Igpadani si Jesus, igawidan din tô igpadággaan katô inaté, asta igsódô tô mga manubù na igié. Igkagi si Jesus tun ta manubù na inaté, na mà din, “Ánnó ka.”
15 Igánnó tô batà, asta ikakagi dán sikandin. Igbággé i Jesus tô batà tun ta innà din.
16 Imáddangan asta isalábbuan tô langun dan, asta igdurung dan tô Manama, na mà dan, “Duwán matulus propeta ka Manama na igdunggù áknita! Igpakita dán tô Manama áknita na mga sakup din!”
17 Italap tô bantug i Jesus tun ta kaluwagan ka probinsya ka Judea asta tun ta kaligadan.

Si Jesus asta si Juan na Tarabunyag
Luc 7:18-23; Mat 11:2-6

18 Na, tô mga disipulu i Juan na Tarabunyag igulit kandin tingód katô iglumu i Jesus.
19 Purisu igtawar i Juan tô duwa disipulu din, asta igpasadun din sikandan tun ta Áglangngagán ébô minsà dan, na, “Sikuna tô bánnal igpapid ka Manama, ó duwán pa ássa na gangatan dé?”
20 Tô igdunggù tô mga manubù na igpasadun i Juan tun ki Jesus, igkagi sikandan, na mà dan, “Igpasadun ké i Juan dini áknikó ébô minsà ké ka sikuna tô bánnal igpapid ka Manama, ó duwán pa ássa na gangatan dé.”
21 Dalám katô álló tô, igdappánnan i Jesus tô marapung mga ágkabógókan ébô kólian, asta igpaluwà din tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù na igahuwan. Igdappánnan din tô mga bólóg, asta ikakita dan.
22 Igtaba si Jesus tun ta mga igpapid i Juan, na mà din, “Ulì kód, asta uliti yu si Juan tingód katô langun na igkita yu asta igdinág yu kanak. Duwán mga bólóg na ikakita dán. Duwán mga kapig na ikapanó dán. Duwán mga tétékán na inólian dán. Duwán mga bingál na ikadinág dán. Duwán mga inaté manubù na inanté dán. Duwán mga ágkayu-ayuan na igulit-ulitan dán katô Madigár Gulitán.
23 Uliti yu sikandin na kadayawan tô mga manubù na dì ágduwa-duwa tingód kanak.”

Igkagi si Jesus tingód ki Juan na Tarabunyag
Luc 7:24-35; Mat 11:7-19

24 Tô igpanó tô mga manubù na igpapid i Juan, igkagi si Jesus tun ta ilimud mga
manubù tingód ki Juan, na mà din, "Na, tô igsadun kó tun ta disyerto, ándà yu pamasaki
tô manubù na iring ka banban na ágkálláng-kállángngán ka karamag.
25 Ándà yu pamasaki tô manubù na gumpak ka dakál é lagà, su tô mga gumpak ka
madigár asta madigár é kóddô, tô gó tô góddô tun ta palasyo ka harì.
26 Asal ni gó tô ágpamasakán yu. Igsadun kó tun ta disyerto ébô kitanán yu tô propeta
ka Manama. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa mallayat tô kamanubuan i Juan ka
tandingán katô langun propeta ka Manama.
27 Igtuman din ni tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama,
" 'Na, duwán manubù na papiddán ku muna áknikó ébô pataganaán tô langun manubù
katô kadunggù nu.' "†
28 "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô kamanubuan i Juan tuu pa mallayat ka
tandingán katô langun manubù. Asal tô manubù na tuu mabbabà tun ta pagpangulu
ka Manama, tô gó é tuu pa mallayat ka tandingán ki Juan."
29 Tô igdinág dan katô igkagi din, tô langun manubù asta tô mga taralimud ka buwis
igkagi na nángngà tô iglumu katô Manama, su taganà igpabunyag dan ki Juan.
30 Asal tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, igéllé dan katô kakalyag ka
Manama, su ándà dan pabunyag ki Juan.
31 Igkagi si Jesus, na mà din, "Na, ulitán ku ákniyu tô tingód ka mga manubù áknganni.
Ni gó tô ágkéringan dan.
32 Iring sikandan na mga gabatà na gunsad tun ta plasa na ágkalingánnan asta
ágpatawaré dan, na mà dan, 'Igidup ké ka lantuy ébô sumayó kó, asal ándà kó sayó.
Igkanta ké tingód katô kamatayan, asal ándà kó sággó.'
33 Iring kandan tô mga manubù áknganni, su si Juan na Tarabunyag inalayun ágpuwasa,
asta dì gó ginám ka bino. Purisu ágkagi kó na igahuwan sikandin ka madat espiritu.
34 Asal sakán na Igpamanubù, ágkanna asta ginámma. Purisu ágkagi kó na áglólóbanna,
sunnudda ginám, asta ágrarakán ku tô mga taralimud ka buwis asta tô duma mga
manubù na masalà-salà!
35 Asal ukit katô langun na áglumun ka Manama, ágkasóddóran na nángngà tô kapan-
dayan din."

Igbusbusan katô bayi tô paa i Jesus

36 Duwán sábbad Pariseo na igpakan ki Jesus. Purisu igsadun si Jesus tun ta balé din,
asta igkan sikandin.‡
37 Na, duwán sábbad bayi na góddô tun ta lunsud, asta ibantug sikandin na masalà-salà.
Tô igdinág sikandin na igkan si Jesus tun ta balé katô Pariseo, igpid din tô pamammut
na igdalám tun ta katiyà ka alabastro.
38 Igtindág sikandin tun ta táppad katô paa i Jesus. Igsággó sikandin, igpatallù din tô
luhà din tun ta paa i Jesus, asta igpunasan din tô paa i Jesus katô ulu din. Marag din
gadákkan tô paa i Jesus, asta igbusbusan din katô pamammut.
39 Na, tô Pariseo na igpakan ki Jesus, tô igkita sikandin katô iglumu katô bayi,
igpanámdám sikandin, na, "Atin ka bánnal propeta ni manubù ni, kasóddóran din gó na
masalà-salà ni bayi na igawid kandin."
40 Igkagi si Jesus tun ta Pariseo, na mà din, "Simon, duwán kagin ku áknikó."
Igtaba si Simon, na mà din, "Sir, ándin é kagin nu kanak?"

---

† **7:27** 7:27 Malaquias 3:1. ‡ **7:36** 7:36 Tô igsadun si Jesus tun ta balé katô Pariseo na igsulat nit Lucas 7:36-50, ánnà magunawa tô ilumu na igsulat tun ta Mateo 26:6-13, Marcos 14:1-9, asta Juan 12:1-8.

41 Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán duwa manubù na igbállás ka salapì tun ta
tarapabállás. Tô sábbad igbállás ka lima gatus (500) abuk ka salapì. Tô ássa manubù
igbállás ka kaliman (50) abuk ka salapì.
42 Su ándà ikabullas tô duwa dan katô salapì na igbállássan dan, igpandà katô
tarapabállás tô utang katô duwa dan. Na, tun ta duwa dan, sadan tô duwán tuu dakál
ginawa tun ta tarapabállás?”
43 Igtaba si Simon, na mà din, “Sikandin basì na tuu dakál tô utang na igpandà.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Nángngà tô taba nu.”
44 Na, igsérê si Jesus tun ta bayi, asta igkagi sikandin ki Simon, na mà din, “Sállág nu ni
bayi ni. Tô igdunggù a kannun ta balé nu, ándà wayig na igpid nu ébô urasán kani paa
ku. Asal ni bayi ni, iglámmás din tô paa ku ka luhà din, asta igpunasan din katô ulu din.
45 Ándà ka adák kanak. Asal ni bayi ni, ándà sikandin sódô na gadák ka paa ku tikud
tun ta igahuwa kani balé nu.
46 Ándà ka tagù ka langis ka olibo nit ulu ku. Asal ni bayi ni, igbusbus din nit paa ku tô
pamammut na dakál é lagà.
47 Purisu kagiyan ku sikuna, igpasinsiyaan dán ka Manama tô salà din agad mara-
pung, su dakál tô ginawa kani bayi. Asal tô manubù na délák tô salà din na igpasinsiyaan
ka Manama, délák tô ginawa din tun ta Manama.”
48 Igkagi si Jesus tun ta bayi, na mà din, “Igpasinsiyaan dán tô mga salà nu.”
49 Purisu igpatóngkóé tô mga manubù na igkan duma ki Jesus, na mà dan, “Ánnà
nángngà tô igkagi kani manubù ni, su Manama dád tô makapasinsiya ka mga salà.”
50 Na, igkagi si Jesus tun ta bayi, na mà din, “Igtábbus kad ukit katô kasarig nu. Ulì kad
na duwán kasunayan.”

8

Igtákkás tô mga gabayi ki Jesus

1 Na, ándà kadugé, igpanayun si Jesus, asta igsadunan din tô ássa mga lunsud asta mga
banuwa. Igulit-ulit din tô Madigár Gulitán tingód ka pagpangulu ka Manama. Igtákkás
tô sapulù duwa (12) disipulu din.
2 Igtákkás pagsik tô mga gabayi na inólian asta igpaluwaan din ka madat espiritu.
Sikandan si Maria na ágngadanan na taga Magdala na igpaluwaan ka pittu madat
espiritu,
3 asta si Juana na sawa i Cusa na sábbad opisyales i Herodes, asta si Susana, asta
marapung tô ássa mga gabayi. Ni mga gabayi igbággé ka salapì tun ki Jesus asta mga
disipulu din ébô duwán magasto dan.

Tô manubù na igsabud ka bánnì
Luc 8:4-8; Mat 13:1-9; Mar 4:1-9

4 Tô ilimud tô marapung manubù tikud tun ta langun lunsud, igulit si Jesus kani
panunggiringan, na mà din,
5 “Duwán sábbad manubù na igsadun tun ta kinamát ébô sumabud ka bánnì. Tô
igsabud sikandin, duwán isabud tun ta dalan, asal igittan ka mga manubù, asta igtuktuk
katô mga manuk ta kayun.
6 Duwán ássa bánnì na isabud tun ta batun tanà. Tô igtubù, ándà kadugé ilanás asta
inaté, su ándà man wayig katô tanà.
7 Duwán ássa bánnì na isabud tun ta tángngaan katô dugin sigbát. Igtubù tô bánnì, asal
itambunan katô dugin sigbát tô pamula.
8 Asal duwán bánnì na isabud tun ta malambù tanà. Tô gó tô madigár é tubù na igbuuy
ka ginatus-gatus.”

Na, igkagi si Jesus ka mabákkár, na mà din, “Purisu kailangan maminág kó kanak ébô makagpát kó.”

Ágdantulán katô mga panunggiringan
Luc 8:9-10; Mat 13:10-17; Mar 4:10-12

9 Na, iginsà tô mga disipulu i Jesus ka ándin tô kóbadan kani panunggiringan.
10 Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikiyu tô igpakitaan ka Manama katô kabánnalan na ándà din pasóddóri dángngan tingód katô pagpangulu din. Asal ukit dád tun ta mga panunggiringan tô katinurù ku katô duma mga manubù ébô agad sumállág dan, dì dan makakita katô kóbadan. Agad maminág dan, dì dan makagpát katô kabánnalan.”*

Kóbadan katô panunggiringan tingód katô bánnì na igsabud
Luc 8:11-15; Mat 13:18-23; Mar 4:13-20

11 “Ni gó tô kóbadan katô panunggiringan na igulit ku ákniyu. Tô bánnì na igsabud, tô gó é kagi ka Manama.
12 Tô bánnì na isabud tun ta dalan, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama. Na, ágsadunan i Maibuyan ébô agón din tô kagi ka Manama na igdinág dan ébô dì dan mánnal, asta dì dan matábbus.
13 Na, tô bánnì na isabud tun ta batun, iring katô mga manubù na ágpaminág ka kagi ka Manama, asta ágtanggap dan na duwán dayó dan. Asal dì ágkadugé tô kabánnal dan. Atin ka tintalán dan, ágkandà dán tô kabánnal dan, su iring dan katô pamulanán na ándà tuu ramut.
14 Na, tô bánnì na isabud tun ta tángngaan ka dugin sigbát, iring katô mga manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama na igtinurù. Asal dì dan makapanayun su talun dan katô sasó dan, kakalyag dan tô kaduwánnan, asta kadayawan kani banuwa. Purisu ándà ágpulusán dan katô kagi ka Manama na igdinág dan.
15 Na, tô bánnì na isabud tun ta malambù tanà, iring katô mga manubù na ágpaminág katô kagi ka Manama, asta ágtaguán dan tun ta pusung dan, su ágkasarigan asta madigár sikandan. Sikandan tô ágtiis ka kahirapan sippang ka duwán ágpulusán dan.”

Sulù na ágsapatán
Luc 8:16-18; Mar 4:21-25

16 “Na, atin ka ágrákkáttan é sulù, dì ágtambunan, asta dì taguán tun ta siráb ka katri. Asal ágsapatán ébô kataddawan tô langun manubù na mahu tun ta balé.
17 Ándà palang gállássán áknganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló. Ándà pagsik ágbulunán áknganni na dì kasóddóran tun ta tapuri álló.
18 “Purisu kailangan bánnalán yu tô igdinág yu, su tô manubù na ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é dugangan katô kabánnalan. Asal tô manubù na dì ágbánnal katô kabánnalan, tô gó é kangayan katô kabánnalan na igpanámdám din na duwán tun kandin.”

Tô innà asta mga kataladi i Jesus
Luc 8:19-21; Mat 12:46-50; Mar 3:31-35

19 Na, igdunggù tô innà i Jesus asta tô mga kataladi din, asal ándà dan ikapadani tun kandin su marapung tô mga manubù na ilimud.
20 Duwán igkagi ki Jesus, na mà din, “Tun ta luwà tô innà nu asta tô mga kataladi nu. Kakalyag dan kun na kumita áknikó.”
21 Asal igkagi si Jesus tun ta mga manubù, na mà din, “Tô mga manubù na ágpaminág asta ágbánnal katô kagi ka Manama, tô gó tô innà ku asta tô mga kataladi ku.”

Igpasódô i Jesus tô mabákkár karamag asta balud
Luc 8:22-25; Mat 8:23-27; Mar 4:35-41

---

* **8:10** 8:10 Ahaán tô Isaias 6:9.

22 Na, sábbad álló, igsaké si Jesus asta tô mga disipulu din ka barangé, asta igkagi si
Jesus kandan, na mà din, “Tumalipag ki tun dipag ka ranó.”
Purisu igtalipag dan.
23 Róggun na igtalipag dan, igtudug si Jesus. Ándà kadugé, igdunggù tô mabákkár
karamag. Tô barangé idalámman ka wayig, asta masig dán malánnád.
24 Igpadani tô mga disipulu ki Jesus, asta igánnó dan sikandin, na mà dan,
“Áglangngagán, Áglangngagán, malánnád kid!”
Igánnó si Jesus, asta igpasódô din tô karamag asta tô magdakál mga balud. Purisu
igsódô asta igtónnók.
25 Igkagi si Jesus, na mà din, “Délák tô kasarig yu kanak.”
Asal imáddangan dan, isalábbuan dan, asta igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Matulus
gó kannê sikandin, su agad tô karamag asta tô mga balud ágbánnal kandin.”

Igpaluwà i Jesus tô madat espiritu
Luc 8:26-39; Mat 8:28-34; Mar 5:1-20

26 Na, igdunggù dan madani tun ta Gerasa na tun ta dipag katô probinsya ka Galilea.
27 Tô igpónóg si Jesus, duwán sábbad taga Gerasa na igsumar kandin na igahuwan ka
madat espiritu. Idugé sikandin ándà pangómpak, asta dì góddô tun ta balé, asal góddô tun
ta mga lábbáng.
28 Tô igkita sikandin ki Jesus, igullaó sikandin, iglingkóód tun ta saruwan i Jesus, asta
igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, “Jesus, Batà ka Manama na Tuu Mallayat, yaka
ágsamuk kanak.”
29 Tô gó é igkagi katô madat espiritu, su taganà igsugù si Jesus na lumuwà tô madat
espiritu tikud tun ta manubù. Marag gahuwan sikandin ka madat espiritu. Ágbagkássán
sikandin ka kadina, gikáttan, asta inalayun ágbantéyan. Asal ágbugtusán din tô pagbagkás
kandin, asta ágpiddán sikandin katô madat espiritu tun ta disyerto.
30 Na, iginsà si Jesus kandin, na mà din, “Sadan é ngadan nu?”
Igtaba sikandin, na mà din, “Mga mararan.”
Tô gó tô igtaba din su marapung tô madat mga espiritu na igahu kandin.
31 Ágpédu-édu tô madat mga espiritu ki Jesus na dì dan pád suguán ikandin tun ta siráb
ka tanà.†
32 Na, tuu marapung tô mga babuy na ágsukat tun ta karaban ka pabunganán na dì
madiyù, asta igpédu-édu tô madat mga espiritu ki Jesus na pahun sikandan tun ta mga
babuy. Na, ignunug si Jesus.
33 Purisu igluwà tô madat mga espiritu tikud tun ta manubù, asta igahu dan tun ta
mga babuy. Igpalaguy tô langun babuy tun ta karaban, igtuppas dan tun ta ranó, asta
ilánnád.
34 Na, tô igkita tô mga taradóppón katô ilumu, igpalaguy dan, asta igulit dan tun ta
lunsud asta tun ta madani mga banuwa.
35 Purisu igsadun tô mga manubù ébô kitanán dan tô ilumu. Igsadun dan tun ki Jesus,
asta igkita dan tô manubù na igpaluwaan ka madat mga espiritu. Igunsad sikandin
madani tun ta paa i Jesus, igumpak dán, asta madigár dán tô panámdám din. Purisu
imáddangan dan.
36 Tô mga manubù na ikakita igulit tingód katô kapaluwà i Jesus ka madat mga espiritu
tikud tun ta manubù.
37 Purisu igpédu-édu tô langun taga Gerasa na miwà si Jesus tikud tun ta banuwa dan,
su tuu dan imáddangan. Purisu igsaké si Jesus tun ta barangé, asta igulì.
38 Asal tô ándà dan pa panó, tô manubù na igluwaan ka mga madat espiritu igpédu-édu
na mákkás pád sikandin ki Jesus. Asal ándà nunug si Jesus, su igkagi sikandin, na mà din,

† **8:31** 8:31 Tun ta siráb ka tanà tô prisowanan katô madat mga espiritu sippang ka supakan dan.

39 "Ulì kad, asta ulit nu tô tingód katô madigár na iglumu ka Manama áknikó."
Purisu igpanó sikandin, asta igulitan din tô langun manubù tun ta lunsud tingód katô madigár na iglumu i Jesus kandin.

Inólian tô duwa gabayi
Luc 8:40-56; Mat 9:18-26; Mar 5:21-43

40 Na, tô igdunggù si Jesus tun dipag katô ranó, marapung tô mga manubù na igsumar, su igangat dan kandin.
41 Na, duwán sábbad pangulu ka simbaan ka Judio na ágngadanan ki Jairo na igpadani tun ki Jesus. Iglingkóód sikandin, asta igpédu-édu na madun si Jesus tun ta balé din,
42 su masig dán maté tô batà din bayi. Tô gó é bugtung batà din na mga sapulù duwa (12) é idad.
Tô igtákkás si Jesus kandin, marapung tô mga manubù na igpaliggátté na igarurung kandin.
43 Na, duwán sábbad bayi na gagasan ka dipanug dalám ka sapulù duwa (12) dán ámmé, asta ándà palang ikólì kandin.
44 Igpadani sikandin tun ta bókkóg i Jesus, asta igawidan din dád tô ugpu katô umpak i Jesus. Tigkô dád igsódô tô dipanug din.
45 Na, iginsà si Jesus, na mà din, "Sadan é igawid kanak?"
Igpanguntaman tô langun. Na, igkagi si Pedro, na mà din, "Áglangngagán, tuu marapung tô mga manubù na igpaliggátté asta igarurung áknikó!"
46 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Duwán igawid kanak, su igriyuwa na duwán katulusan na igluwà tikud dini kanak."
47 Na, tô ikasóddór tô bayi na dì mabulun tô iglumu din, igpadani sikandin tun ki Jesus. Igkárkár sikandin tingód katô máddang din, iglingkóód sikandin tun ta saruwan i Jesus, asta igulit din tô gunayan katô pagawid din kandin. Igdinág tô langun manubù na tigkô dád inólian tô bógók din.
48 Igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, "Inólian kad ukit ka kasarig nu kanak. Ulì kad na duwán kasunayan."
49 Róggun na igkagi pa si Jesus tun ta bayi, duwán sábbad manubù na igdunggù tikud tun ta balé i Jairo, asta igkagi sikandin ki Jairo, na mà din, "Yakad ágpapanayun katô Taratinurù tun ta balé nu, su inaté dán tô batà nu."
50 Asal tô igdinág si Jesus katô kagi din, igkagi sikandin ki Jairo, na mà din, "Yaka ágkaranu! Bánnal ka dád kanak, asta kólian tô batà nu."
51 Tô igdunggù dan tun ta balé i Jairo, ándà duma manubù na igpatákkás i Jesus tun dalám, asal si Pedro dád, si Juan, si Santiago, asta tô ámmà asta tô innà katô batà.
52 Ágsággó asta gullaó tô langun manubù, asal igkagi si Jesus, na mà din, "Yakó ágsággó, su ándà kamaté ni batà. Igtudug dád sikandin."
53 Na, igngisiyan dan si Jesus, su isóddóran dan na inaté dán tô batà.
54 Asal igawidan i Jesus tô bállad katô batà, asta igkagi sikandin, na mà din, "Sumuddù, tindág ka!"
55 Na, iglónód tô gimukud din, asta igtindág tô batà. Na, igsugù si Jesus na pakannán tô batà.
56 Isalábbuan tô ámmà asta tô innà katô batà. Asal maggát igsapad si Jesus kandan na ándà palang manubù na mému ulitan dan tingód katô ilumu.

9

Igpapanó i Jesus tô sapulù duwa apostoles
Luc 9:1-6; Mat 10:5-15; Mar 6:7-13

1 Na, iglimud i Jesus tô sapulù duwa (12) apostoles, igbággayan din sikandan ka
katulusan ébô makapaluwà dan ka mga madat espiritu tikud tun ta manubù, asta ébô
makólì dan ka mga ágkabógókan.
2 Igpapanó dan ikandin ébô mulit-ulit dan tingód ka pagpangulu ka Manama, asta ébô
dappánnan dan tô mga ágkabógókan ébô kólian.
3 Igkagi sikandin tun kandan, na mà din, "Yakó ágpid ka kaduwánnan yu, agad tukád,
kabir, ágkakan asta salapì. Yakó ágpid ka umpak na gilisan.
4 Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, óddô kó dutun sippang ka panó kó tun ta ássa lunsud.
5 Atin ka dì kó tanggapán katô mga manubù, ka panó kó tikud tun ta lunsud dan,
padpad yu tô barukbuk tikud tun ta paa yu ébô kasóddóran dan na duwán sókó ka
Manama kandan."
6 Na, igpanó dan asta igsadun dan tun ta mga lunsud. Igulit-ulit dan katô Madigár
Gulitán asta igdappánnan dan tô mga ágkabógókan ébô kólian.

Ágduwa-duwa si Herodes tingód ki Jesus
Luc 9:7-9; Mat 14:1-12; Mar 6:14-29

7 Na, si Herodes tô igpangulu tun ta Galilea. Tô igdinág sikandin tingód katô áglumun
i Jesus, ágduwa-duwa tô panámdám din, su duwán mga manubù na ágkagi na sikandin si
Juan na Tarabunyag na inanté puman.
8 Duwán duma mga manubù na ágkagi na sikandin si Elias na inanté puman, asta
duwán duma ágkagi na sikandin tô sábbad propeta sayyan na inanté puman.
9 Igkagi si Herodes, na mà din, "Si Juan tô igpatampáddan ku ka alig. Purisu sadan ni
manubù ni na igdinág ku?"
Na, kakalyag i Herodes na kumita sikandin ki Jesus.

Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù
Luc 9:10-17; Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Juan 6:1-14

10 Na, tô igulì tô mga apostoles tun ki Jesus, igulit dan kandin tingód katô langun
iglumu dan. Igpatákkás i Jesus sikandan, igtananan dan tô duma mga manubù, asta
igsadun dan tun ta lunsud na ágngadanan Betsaida.
11 Asal tô ikasóddór tô langun manubù ka ánda é igsadunan i Jesus, igtalundug dan
kandin. Igtanggap si Jesus kandan, asta igulit sikandin kandan tingód katô pagpangulu
ka Manama. Igdappánnan din tô langun ágkabógókan, asta inólian dan.
12 Tô mapun dán, igpadani tô sapulù duwa (12) disipulu tun ki Jesus, asta igkagi
sikandan, na mà dan, "Papanó nu tô langun manubù tun ta mga lunsud asta tun ta
kaligadan dan ébô duwán kadággaan dan, asta ébô málli dan ka makan, su ándà mga
manubù na góddô kannun."
13 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Sikiyu é mággé ka makan dan."
Igkagi sikandan, na mà dan, "Asal lima dád abuk ni pan ta, asta duwa dád abuk ni
sáddà ta.* Panó ké ébô málli ka pan para katô langun?"
14 Mga lima mararan (5,000) tô mga gamama na ilimud.† Igkagi si Jesus tun ta mga
disipulu din, na mà din, "Pónsad yu tô mga manubù na tagkaliman tô sábbad grupo."
15 Igbánnal tô mga disipulu din, asta igpónsad dan tô langun.
16 Igkangé i Jesus tô lima abuk pan asta tô duwa abuk sáddà. Iglangngag sikandin tun
ta langit, asta igpasalamat tun ta Manama. Igtáppik-táppik din tô pan asta tô sáddà, asta
igbággé din tun ta mga disipulu din ébô taladán dan tun ta mga manubù na ilimud.
17 Ikakan tô langun manubù, asta ibássug dan. Iglimud katô mga disipulu din tô pan
asta sáddà na isamà, asta duwán sapulù duwa (12) magdakál baskit na ipánnù.

---

* **9:13** 9:13 Malumpipì tô pan katô mga Judio, magimpuruk, asta mga sábbad dangó é kadakállan. Igággang basì tô sáddà. † **9:14** 9:14 Ikakan pagsik tô mga gabayi asta tô mga gabatà, asal ándà dan iyapi.

Igkagi si Pedro na si Jesus tô Mesiyas
Luc 9:18-22; Mat 16:13-21; Mar 8:27-29

18 Na, sábbad álló, igdasal si Jesus na sábbad din dád, asta madani tun kandin tô mga
disipulu din. Iginsà si Jesus kandan, na mà din, "Ándin tô ágkagin ka mga manubù tingód
kanak? Sadanna kun?"
19 Igtaba sikandan, na mà dan, "Duwán mga manubù na ágkagi na sikuna si Juan na
Tarabunyag. Duwán ássa mga manubù na ágkagi na sikuna si Elias. Duwán ássa na ágkagi
na sikuna tô sábbad propeta ka Manama sayyan na inanté puman."
20 Iginsà si Jesus, na mà din, "Asal ándin é ákniyu panámdám tingód kanak? Sadanna?"
Igtaba si Pedro, na mà din, "Sikuna tô Mesiyas na igpapid ka Manama dini áknami."
21 Asal maggát igsapad si Jesus na kailangan dì dan mulit kani tun ta duma mga
manubù.
22 Igkagi si Jesus, na mà din, "Pahirapanna na Igpamanubù, asta élléyanna katô mga
ágtugállán ka Judio, mallayat ka mga pangulu ka templo, asta mga taratinurù ka sugù.
Matayanna, asta mantéya puman tun ta ikatállu álló."

Tô manubù na mákkás ki Jesus
Luc 9:23-27; Mat 16:24-28; Mar 8:34-9:1

23 Na, igkagi si Jesus tun ta langun na igpaminág kandin, na mà din, "Tô manubù
na mákkás kanak, kailangan dian din tô kakalyag ka pusung din, tumiis sikandin ka
kahirapan tukid ka álló agad matayan sikandin,‡ na mákkás kanak.
24 Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin katô kantayan na
ándà ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù tingód katô katákkás din kanak,
matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán.
25 Atin ka makatigatun tô manubù kani tibuk banuwa, asal kandaan sikandin katô
kantayan, ándà palang pulusán din.
26 Atin ka ágkayyaan tô manubù tingód kanak asta tingód katô igtinurù ku, kayyaanna
tingód kandin tun ta álló ka lumónódda na Igpamanubù na duwán séllaán ku, asta séllaán
katô Ámmà ku asta mga panaligan din.
27 Asal paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán dini ákniyu na dì maté sippang ka kumita
dan katô pagpangulu ka Manama."§

Ipalin tô bónnóng i Jesus
Luc 9:28-36; Mat 17:1-8; Mar 9:2-8

28 Na, pángnga ka mga walu álló tikud tun ta igkagi i Jesus ni langun, igpatákkás din si
Pedro, si Juan, asta si Santiago. Igtikáddág dan tun ta pabungan ébô dumasal sikandin.
29 Róggun na igdasal si Jesus, ipalin tô bónnóng din, asta igséllà ka kapputian tô umpak
din.
30 Tigkô dád duwán duwa manubù na igtóngkô ki Jesus, na si Moises asta si Elias
31 na duwán séllaán dan. Igpatóngkóé tô tállu dan tingód ka kamatayan i Jesus na
matuman kandin tun ta Jerusalem.
32 Na, ináknákkan si Pedro asta tô duwa kadumaan din. Tô igánnó dan, igkita dan tô
séllaán i Jesus asta tô duwa manubù na igtindág madani tun kandin.
33 Róggun na igpanó si Moises asta si Elias, igkagi si Pedro ki Jesus, na mà din,
"Áglangngagán, madigár su dini ké. Mimu ké dini ka tállu rákkó, sábbad para áknikó, sábbad
para ki Moises, asta sábbad para ki Elias."
Agad tô gó é igkagi i Pedro, asal ándà din kagpátti tô igkagi din.

‡ **9:23** 9:23 Kailangan tumiis sikandin ka kahirapan tukid ka álló agad matayan sikandin, ó kailangan tumiang sikandin ka krus tukid ka álló. § **9:27** 9:27 Ituman ni tô igkita si Pedro, si Santiago asta si Juan katô kapalin katô bónnóng i Jesus tun ta pabungan (Lucas 9:28-36). Tô bónnóng i Jesus na ikitaan dan iring katô bónnóng din ka mangulu sikandin tun ta tapuri álló.

34 Róggun na igkagi si Pedro, igdunggù tô sagulapun na ikatambun kandan. Tô isidalungan dan katô sagulapun, imáddangan dan.
35 Igdinág dan tô kagi ka Manama tikud tun ta sagulapun, na mà din, “Ni gó ni kanak Batà na igsalin ku. Paminág yu sikandin!”
36 Na, pángnga igkagi tô Manama, igkita dan si Jesus na sábbad din dád. Tô timpo tô, ándà igulitan dan tingód katô igkita dan.

Tô batà mama na igahuwan ka madat espiritu
Luc 9:37-43; Mat 17:14-18; Mar 9:14-27

37 Na, pagkasimag, tô igtupang si Jesus asta tô tállu disipulu din tikud tun ta pabungan, isumaran dan ka marapung manubù.
38 Na, duwán sábbad manubù na igtawar ki Jesus, na mà din, “Sir, kéduwi nu ni batà ku, su sikandin tô bugtung batà ku.
39 Marag sikandin gahuwan ka madat espiritu, gullaó sikandin, ágtuyù-tuyù sippang ka ágburà tô babbà din asta girrayatan sikandin. Mahirap paluwaán tô madat espiritu tikud tun kandin.
40 Igpédu-éduwa katô mga disipulu nu na paluwaán dan tô madat espiritu na igahu kandin, asal ándà dan ikému.”
41 Igtaba si Jesus, na mà din, “Sikiyu mga manubù áknganni, dì kó ágsarig kanak, asta madat tô panámdám yu. Dì dán madugé na dumuma a ákniyu, asal kailangan tumiissa pa. Na, pid nu dini tô batà nu.”
42 Róggun na igsadun tô batà tun ki Jesus, igpabuntug katô madat espiritu tô batà, asta igpatuyù-tuyù sikandin. Asal igsapadan i Jesus tô madat espiritu. Purisu inólian tô batà, asta igpid i Jesus tun ta ámmà din.
43 Tuu isalábbuan tô langun manubù tingód katô katulusan ka Manama.

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din
Luc 9:43-45; Mat 17:22-23; Mar 9:30-32

Róggun na isalábbuan tô langun manubù tingód katô mga iglumu i Jesus, igkagi sikandin tun ta mga disipulu din, na mà din,
44 “Kailangan paminággán yu ni kagin ku ákniyu. Matuman ni dumunggù kanak na Igpamanubù. Kailangan bággénna tun ta bállad katô duma mga manubù.”
45 Asal ándà gó kagpátti katô mga disipulu din tô kóbadan katô igkagi din, su ándà pasóddóri kandan ébô dì dan kagpáttan. Ándà dan insà kandin tingód katô igkagi din, su ágkamáddangan dan.

Sadan tô tuu mallayat?
Luc 9:46-48; Mat 18:1-5; Mar 9:33-37

46 Na, igpapulé tô mga disipulu i Jesus tingód ka sadan tun kandan tô tuu mallayat é kamanubuan.
47 Asal isóddóran i Jesus tô ágpanámdámmán dan. Purisu igtawar din tô sábbad batà, asta igpatindág din madani tun kandin.
48 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágtanggap kó kani sábbad batà tingód ka kapasakup yu kanak, iring na ágtanggapánna ikiyu. Tô manubù na ágtanggap kanak, ágtanggapán din tô igpapid kanak, su tun ta langun yu, tô manubù na tuu mabbabà é kamanubuan, sikandin tô tuu mallayat.”

Mga kadumaan yu tô mga manubù na ánnà usig yu
Luc 9:49-50; Mar 9:38-40

49 Na, igkagi si Juan, na mà din, “Áglangngagán, duwán sábbad manubù na igkita dé na igpaluwà ka madat mga espiritu ukit ka kagamit din katô ngadan nu. Asal igsapadan dé sikandin su ánnà kadumaan ta.”

50 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágsapad kandin, su kadumaan yu tô mga
manubù na ánnà usig yu.”

Igpanó si Jesus tikud tun ta probinsya ka Galilea

51 Na, tô masig dán dumunggù tô álló na mulì si Jesus tun ta langit, igplano sikandin
na madun tun ta Jerusalem.
52 Duwán mga manubù na igpóna i Jesus. Igpanó dan, asta igsadun dan tun ta sábbad
lunsud na sakup ka Samaria ébô tumaganà dan katô balé na áddingan din.
53 Ánnà Judio tô mga manubù na góddô dutun. Purisu ándà dan tanggapi si Jesus, su
isóddóran dan na madun sikandin tun ta Jerusalem.
54 Tô ikasóddór si Santiago asta si Juan na dì dan tanggapán katô mga taga Samaria,
igkagi sikandan, na mà dan, “Áglangngagán, kakalyag nu na padabuan dé ka apuy tikud
tun ta langit ébô mapánnas dan?”*
55 Asal igsérê si Jesus, asta igsapadan din sikandan.
56 Na, igpanayun dan tun ta ássa lunsud.

Tô mákkás ki Jesus
Luc 9:57-62; Mat 8:19-22

57 Róggun na ágpanó dan, duwán sábbad manubù na igkagi ki Jesus, na mà din,
“Mákkássa áknikó agad ánda ka madun.”
58 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Tô mga mannanap ka kabánnássan, duwán pa
góddóan dan, asta tô mga manuk ka kayun, duwán pa gapunanan dan. Asal sakán na
Igpamanubù, ándà palang góddóan ku na ágkadággaan.”
59 Igkagi si Jesus tun ta ássa manubù, na mà din, “Tákkás ka kanak.”

Asal igtaba sikandin, na mà din, “Áglangngagán, mákkássa áknikó, asal pólì a pa ébô
lábbángngán ku tô ámmà ku.”
60 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Tô mga manubù na ándà kantayan na ándà
ágtamanán, tô gó é lumábbáng katô mga kadumaan dan na inaté.† Asal sikuna na
duwán kantayan na ándà ágtamanán, kailangan mulit-ulit ka tingód katô pagpangulu ka
Manama.”
61 Duwán ássa manubù na igkagi ki Jesus, na mà din, “Áglangngagán, mákkássa áknikó.
Asal mulì a pa ébô pasóddórán ku tô pamilya ku.”
62 Igkagi si Jesus, na mà din, “Yaka giring katô manubù na ágdaru na inalayun ágsérê,
su tô manubù na ágduwa-duwa na mákkás kanak, dì sikandin masakup tun ta pagpangulu
ka Manama.”

10

Igpóna i Jesus tô kapittuwan duwa

1 Na, igsalin katô Áglangngagán tô kapittuwan duwa (72) manubù, asta igpóna din
sikandan na tagduwa-duwa ébô madun dan tun ta langun lunsud asta mga lugar na
sadunan din.
2 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Dakál tô ágkáttun, asal tagsábbadé dád tô tarakáttu.
Purisu dasal kó tun ta Áglangngagán na tigatun ka kinamát ébô papid sikandin ka duma
mga tarakáttu.
3 Na, panó kó. Banté kó katô madat mga manubù, su iring kó na mga karnero na
ágbanganan katô mannanap ka kabánnássan na ágngadanan lobo.
4 Yakó ágpid ka salapì, kabir, asta sandalyas. Yakó ágtóngkô-tóngkô katô mga manubù
na ágkitanán yu tun ta dalan ébô dì kó ágkabaring.

* **9:54** 9:54 Iring katô ilumu i Elias sayyan na igsulat tun ta 2 Mga Harì 1:10-12. † **9:60** 9:60 Tô kóbadan, tô mga manubù na mánnal ki Jesus, dì mému ka mabaring dan su tuu pa ágkailanganán tô katuman dan katô kakalyag ka Manama.

5 Atin ka ágdunggù kó tun ta balé, una yu kagiyi, na mà yu, ‘Mólà pa ka duwán
kasunayan yu!’
6 Atin ka masuné tô tigbalé, bággayan sikandin ka Manama ka kasunayan. Asal atin
ka ánnà masuné tô tigbalé, pamuyù yu tun ta Manama na angén din tô kasunayan na
bággén yu pád tun kandin.
7 Agad ándin tô pakannán dan ákniyu, tô dád gó é kannán yu asta inámmán yu, su tô
manubù na áglumu kailangan tandanan. Yakó galin-alin tun ta duma balé, asal óddô kó
tun ta sábbad dád balé.
8 Atin ka ágdunggù kó tun ta lunsud asta ágtanggapán kó ikandan, agad ándin tô
pakannán dan ákniyu, tô dád gó é kannán yu.
9 Dappánni yu ka bállad tô mga ágkabógókan ébô kólian. Kagiyi yu sikandan, na, ‘Masig
dán mangulu tô Manama ákniyu.’
10 Atin ka ágdunggù kó tun ta lunsud asta dì kó ikandan tanggapán, panó kó tun ta
dalan, asta kagiyi yu tô mga tigbalé, na mà yu,
11 ‘Agad tô barukbuk nit banuwa yu na igdákkát kannun ta paa dé padpadán dé ébô
kasóddóran yu na duwán sókó ka Manama ákniyu. Pénagpáttán dé sikiyu na masig dán
mangulu tô Manama.’
12 Kagiyan ku sikiyu na supakan ka Manama tô mga taga Sodoma tun ta tapuri álló
tingód katô salà dan, asal tuu pa madat tô supak ka Manama katô mga manubù tun ta
lunsud na dì tumanggap ákniyu.”

Tô mga manubù na ándà rákkád
Luc 10:13-16; Mat 11:20-24

13 “Makédu-édu kó na mga taga Corasin! asta makédu-édu kó na mga taga Betsaida! su
ándà kó rákkád. Atin ka igimu tô kasalábbuan tun ta mga taga Tiro asta mga taga Sidon
sayyan iring katô mga kasalábbuan na igimu ku dini ákniyu, igumpak dan pád katô óggét
na gimun sako, asta igtagù dan pád ka abu tun ta ulu dan ébô pakitanán dan na igrákkád
dan dán.
14 Tun ta álló ka rumuud tô Manama, agad supakan din tô mga taga Tiro asta tô mga
taga Sidon, asal tuu pa madat tô supak din ákniyu.
15 Sikiyu mga taga Capernaum, kéman yu ka pabantugán kó sippang tun ta langit, asal
dabuán kó baling tun ta góddóan ka mga inaté.”*
16 Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Tô manubù na maminág ákniyu,
ukit kani ágpaminánggánna ikandin. Tô manubù na méllé ákniyu, méllé kanak. Tô manubù
na méllé kanak, méllé katô igpapid kanak.”

Igulì tô kapittuwan duwa

17 Na, tô igulì tô kapittuwan duwa (72) na igpóna i Jesus, idayawan dan, asta igkagi
sikandan, na mà dan, “Áglangngagán, agad tô madat mga espiritu ignunug áknami ukit
ka kagamit dé katô ngadan nu!”
18 Igkagi si Jesus, na mà din, “Bánnal, su igkita ku si Maibuyan na iring na kirám na
idabù tikud tun ta langit.†
19 Yakó yu ágkalingawi ni. Igpapid ku sikiyu ébô manalu kó ka katulusan katô usig ka
Manama. Agad makagit kó ka áppuy asta mananipit, asal ándà palang makadadat ákniyu.
20 Na, agad ikapanalu kó ka madat mga espiritu, ánnà ni tô kadayawan yu. Asal
kailangan kadayawan kó su igsulat dán tô ngadan yu tun ta langit.”‡

---

* **10:15** 10:15 Hades tô ngadan katô góddóan ka mga inaté sippang ka ruudan dan. Ahaán tô Igpakita 20:11-15.
† **10:18** 10:18 Tô katulusan katô Manama tuu pa mabákkár ka tandingán katô katulusan i Maibuyan, su tô Manama, igpéwà din si Maibuyan tikud tun ta langit. Duwán katulusan na igbággé i Jesus tun ta kapittuwan duwa. Purisu igpaluwà dan tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù. ‡ **10:20** 10:20 Tingód katô libro na igsulatan katô mga ngadan, ahaán tô Igpakita 3:5.

Idayawan si Jesus
Luc 10:21-24; Mat 11:25-27; 13:16-17

21 Na, tô oras tô, dakál tô dayó na igbággé katô Ugis Espiritu ki Jesus, asta igdasal
sikandin, na mà din, "Ámmà na Áglangngagán katô langun tun ta langit asta dini ta
banuwa, ágpasalamatta áknikó, su ándà nu pasóddóri ni kabánnalan tun ta mga manubù
na kéman dan ka mapandé asta dakál é isóddóran, asal igpasóddór nud ni kabánnalan tun
ta mga manubù na mabbabà é kamanubuan. Durungán ku sikuna, Ámmà, su tikud tun
ta madigár kakalyag nu."
22 Igkagi si Jesus, na mà din, "Igsarig katô Ámmà ku tô langun dini kanak. Tô Ámmà ku
dád tô ikasóddór kanak, su sakán tô Batà din. Sakán dád tô ikasóddór katô Ámmà ku, asta
tô langun manubù na ágsalinán ku ébô makasóddór tingód katô Ámmà ku."
23 Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din na ándà ássa manubù, na mà din,
"Ágkadayawan kó su ikakita kód katô kabánnalan!
24 Kagiyan ku sikiyu na tô marapung mga propeta ka Manama asta tô mga harì
sayyan, agad malyag dan na kumita katô igkita yu, asal ándà dan ikakita. Agad malyag
dan na maminág katô igdinág yu, asal ándà dan ikadinág."

Panunggiringan tingód katô sábbad taga Samaria

25 Na, igtindág tô sábbad taratinurù katô mga sugù. Kakalyag din na kuminnam minsà
ki Jesus. Purisu iginsà sikandin, na mà din, "Sir, ándin tô kailangan lumun ku ébô
makatanggappa ka kantayan na ándà ágtamanán?"
26 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ándin tô igsulat tun ta mga sugù ka Manama? Ándin tô
igbasa nu?"
27 Igtaba tô manubù, na mà din,
" 'Ginawayi yu tô Áglangngagán na Manama yu tikud tun ta tibuk pusung yu, tikud tun ta
tibuk kantayan yu, tikud tun ta tibuk panámdám yu, asta tikud tun ta tibuk bákkár
yu. Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili.' "§
28 Igkagi si Jesus, na mà din, "Nángngà tô igtaba nu. Lumu nu yan ébô makatanggap
ka katô kantayan na ándà ágtamanán."
29 Asal kakalyag katô manubù na pasóddórán din na nángngà tô áglumun din tun ta
saruwan ka Manama. Purisu iginsà sikandin, na mà din, "Sadan tô unawa ku?"
30 Igtaba si Jesus, na mà din, "Duwán sábbad Judio na igpanó tikud tun ta Jerusalem,
asta igsadun tun ta Jerico. Na, isabban sikandin ka mga tulisan. Igadólan dan, igpakuy
dan, asta igtananan dan sikandin na ágkamaté-maté dán.
31 Na, igdunggù tô sábbad pangulu ka templo ka Judio. Asal tô igkita din tô manubù na
inamù, iglili sikandin tun ta ágbaluy.
32 Na, igdunggù pagsik tô sábbad Judio na sakup ka grupo i Levi. Asal tô igkita din tô
manubù na inamù, iglili sikandin tun ta ágbaluy.
33 Na, duwán sábbad taga Samaria na igdunggù tun ta Judio na inamù. Tô igkita
sikandin katô inamù, inéduwan sikandin.
34 Igpadaniyan din, igbawian din tô amù katô Judio ka langis ka olibo asta bino, asta
igbagkássan din. Igpasaké din tô Judio tun ta asno din, asta igpid din tun ta balé na
ágdungguanan, asta igdóppónan din.
35 Pagkasimag, igbággé din tô duwa abuk salapì tun ta tigatun katô balé, asta igkagi
sikandin, na mà din, 'Dóppóni nu sikandin. Atin ka duwán kulang, bayadan ku ka
lumónódda.'
36 "Na, ándin tô panámdám nu? Tun ta tállu manubù na igkita katô isabban ka mga
tulisan, sadan tun kandan tô igpakita na unawa din?"

§ **10:27** 10:27 Deuteronomio 6:5; Levitico 19:18.

37 Igtaba tô taratinurù, na mà din, “Tô taga Samaria na inéduwan asta igtabang
kandin.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Purisu kailangan tô gó pagsik tô lumun nu.”

Igádding si Jesus tun ki Marta asta ki Maria

38 Na, tô igpanó dan, igukit dan tun ta sábbad lunsud. Duwán sábbad bayi na ágngadanan
ki Marta na igpadding ki Jesus tun ta balé din.
39 Duwán adi din na si Maria na igunsad madani tun ta paa katô Áglangngagán ébô
maminág katô ágtinuruán i Jesus.
40 Asal si Marta, ágkasasó tô panámdám din tingód katô marapung mga áglumun din.
Purisu igpadani si Marta tun ki Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Áglangngagán,
sábbad ku dád tô góméng, su dì ágtabang ni adi ku. Atin ka duwán kédu nu kanak, kagiyi
nu sikandin ébô tumabang kanak.”
41 Asal igtaba tô Áglangngagán, na mà din, “Marta, Marta, tuu ka ágkatanaan tingód katô
mga áglumun nu.
42 Sábbad dád tô ágkailanganán. Tô gó tô madigár na igsalin i Maria, asta dì ni makangé
tikud tun kandin.”

11

Tingód ka kadasal
Luc 11:1-13; Mat 6:9-13; 7:7-11

1 Na, sábbad álló na igdasal si Jesus tun ta sábbad lugar. Pángnga katô kadasal din, duwán
sábbad disipulu din na igkagi, “Áglangngagán, tinurui ké ágdasal iring katô igtinurù i Juan
na Tarabunyag katô mga disipulu din.”
2 Igkagi si Jesus, na mà din, “Iring kani é kadasal yu. ‘Ámmà, mólà pa ka pangadapán
ka katô langun manubù. Mólà pa ka mangulu ka tun ta langun manubù.
3 Bággéyi ké ka ágkannán dé álló-álló.
4 Pasinsiyayi ké na ikasalà áknikó, su ágpasinsiyaan dé tô langun manubù na ikasalà
áknami. Yaka ágpókit áknami tun ta pagkinnam.’ ”
5 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Atin ka madun ka tun ta balé katô rarak nu, agad
tángngà ka dukilám, ébô mállás ka tállu abuk pan, kumagi ka kandin, na,
6 ‘Duwán rarak ku na mantu igdunggù, asta ándà pakannán ku kandin.’
7 Tumaba tô tun dalám, na mà din, ‘Yaka ágsamuk kanak. Igsagpángngan dán tô sállat,
asta ágdággà ad asta ni mga gabatà ku. Diyad makannó ébô mággé áknikó.’
8 Na, kumagiya ákniyu, agad dì pád sikandin mánnó ébô tumabang katô rarak din, ka dì
sumungkù tô manubù na mamuyù, kailangan mánnó sikandin ébô bággén tô agad ándin
é ágpamuyuán din.
9 Purisu kumagiya ákniyu, pamuyù kó inalayun tun ta Manama, asta bággayan kó
ikandin. Pamasak kó inalayun tun kandin, asta kitanán yu. Tákták kó inalayun tun ta
sállat, asta pókéan kó ikandin.
10 Makatanggap tô langun manubù na ágpamuyù. Makakita tô langun manubù na
ágpamasak. Pókéan tô langun manubù na ágtákták.
11 Sikiyu na mga ámmà, atin ka mamuyù tô batà yu ka sáddà, ánnà áppuy tô bággén yu
kandin.
12 Atin ka mamuyù tô batà yu ka tállug, ánnà mananipit tô bággén yu kandin.
13 Na, sikiyu, agad duwán madat mga áglumun yu, asal inalayun madigár tô mga
ágbággén yu tun ta mga gabatà yu. Na, tô Ámmà yu na Manama tun ta langit tuu pa mággé
katô Ugis Espiritu tun ta langun manubù na ágpamuyù kandin!”

Si Jesus asta si Maibuyan
Luc 11:14-23; Mat 12:22-30; Mar 3:20-27

14 Na, duwán madat espiritu na igpaluwà i Jesus tikud tun ta sábbad manubù na inómmó, ikakagi tô manubù, asta isalábbuan tô langun manubù.
15 Asal duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, “Ágpaluwà sikandin katô madat mga espiritu ukit katô pangulu ka madat mga espiritu na si Belsebul.”*
16 Duwán ássa mga manubù na igpamuyù ki Jesus na pakitanán din kandan tô kasalábbuan tikud tun ta langit ébô kasóddóran dan na sikandin tô bánnal igpapid ka Manama.
17 Asal isóddóran i Jesus na madat tô panámdám dan. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka ágpamatayé tô mga sakup ka sábbad pangulu, dì madugé mandà tô pagpangulu din. Atin ka ágpamatayé tô sábbad pamilya, dì madugé padiyaé dan.
18 Purisu atin ka ágpaluwà si Maibuyan katô mga sakup din, mandà tô pagpangulu din, su imun din na usig tô mga sakup din. Ágkagi kó na ágpaluwà a katô madat mga espiritu su igsugù a i Belsebul.
19 Atin ka ágsawén yu ni kapaluwà ku katô madat mga espiritu su ágpanámdám kó na igsugù a i Belsebul, ágsawén yu tô ákniyu mga disipulu, su ágpaluwà dan pagsik ka madat mga espiritu. Purisu sikandan tô ágpasóddór na ánnà nángngà tô kasawé yu kanak.
20 Atin ka ágpaluwà a katô madat mga espiritu ukit katô katulusan ka Manama, igdunggù dán gó dini ákniyu tô pagpangulu ka Manama.
21 “Atin ka ágtómmóng tô mabákkár manubù katô balé din asta duwán laniban din, dì magó tô kaduwánnan din.
22 Asal atin ka dumunggù tô ássa manubù na tuu pa mabákkár ka tandingán kandin, tô gó tô sumulung asta makapanalu katô tigbalé, makagó katô langun laniban na ágsarigan din, asta tumalad-talad katô inagó din.
23 “Tô langun manubù na dì ágtákkás kanak, tô gó é gusig kanak, asta tô langun manubù na dì áglimud ka mga manubù dini kanak, tô gó é ágpéwà ka mga manubù tikud dini kanak.”

Tô kalónód katô madat espiritu
Luc 11:24-26; Mat 12:43-45

24 “Na, atin ka duwán madat espiritu na paluwaán tun ta manubù, ágpanó-panó tô madat espiritu tun ta disyerto ébô mamasak sikandin ka madigár óddóan din. Atin ka ándà kitanán din, kumagi sikandin, na mà din, ‘Lumónódda tun ta manubù na taganà igahuwan ku.’
25 Purisu lumónód tô madat espiritu tun kandin, asta kitanán din na madigár dán tô manubù na taganà din igahuwan, iring na malinis asta matémmós balé.
26 Purisu kangén katô madat espiritu tô ássa pittu madat espiritu na tuu pa madat ka tandingán kandin. Madun dan langun tun ta manubù, asta mahu dan tun kandin. Purisu tuu pa madat tô dungguán kani manubù ni.”

Tô bánnal dayó

27 Na, róggun ágtinurù si Jesus, duwán sábbad bayi na igtawar kandin, na mà din, “Duwán dayó katô innà nu na igpamasusu asta igpasusu áknikó!”
28 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Asal duwán dayó katô langun manubù na ágpaminág asta ágtuman katô kagi ka Manama!”

Tô mga malyag kumita katô kasalábbuan
Luc 11:29-32; Mat 12:38-42

29 Tô marapung dán tô mga manubù na ilimud tun ki Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Madat tô kakalyag katô mga manubù áknganni, su kakalyag dan na pakitanán ku tô kasalábbuan kandan. Asal sábbad dád tô kasalábbuan na pakitanán ka Manama kandan na iring katô iglumu din ki Jonas sayyan.

* **11:15** 11:15 Si Belsebul tô ássa ngadan i Maibuyan.

30 Ukit katô ilumu ki Jonas,† ikasóddór tô mga taga Ninibe na Manama tô igpapid
kandin. Iring pagsik kani, ukit katô malumu kanak, kasóddóran katô mga manubù
áknganni na Manama tô igpapid kanak na Igpamanubù.
31 "Tun ta álló ka rumuud tô Manama, tumindág tô rayna na igpangulu tun ta Siba
sayyan, asta kumagi sikandin na kailangan supakan kó su ándà kó paminág kanak. Agad
madiyù tô góddóan katô rayna, asal igsadun sikandin tun ki Solomon ébô maminág dád
katô kapandayan na ágtinuruán i Solomon. Na, duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu
pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán ki Solomon.
32 Tun ta álló ka rumuud tô Manama, tumindág tô mga taga Ninibe, asta kumagi dan
na kailangan supakan kó su ándà kó rákkád ka mga salà yu. Su tô igdinág tô mga taga
Ninibe katô igulit-ulit i Jonas, igrákkád dan. Na, duwán dán igdunggù dini ákniyu na tuu
pa mallayat tô kamanubuan din ka tandingán ki Jonas."

Kailangan duwán kappawaan yu
Luc 11:33-36; Mat 5:15; 6:22-23

33 "Atin ka ágrákkáttan é sulù, dì gállássán, asta dì ágtambunan, asal ágsapatán ébô
kataddawan tô langun manubù na mahu tun ta balé.
34 Sulù ka lawa tô mata. Purisu atin ka mappawà tô kasállág nu, kappawaan tô tibuk
lawa nu. Asal ka mangittáng tô kasállág nu, kangittángngan tô tibuk lawa nu.
35 Purisu banté ka ébô dì kumangittáng tô sulù tun ta lawa nu.
36 Atin ka kappawaan tô tibuk lawa nu, asta ándà palang kangittángngan, mappawà
dán tô langun, iring na sulù na ágséllà tun áknikó."

Tô mga Pariseo asta taratinurù ka sugù
Luc 11:37-54; Mat 23:1-36; Mar 12:38-40

37 Na, pángnga igtinurù si Jesus, duwán sábbad sakup ka mga Pariseo na igpakan
kandin. Purisu igahu si Jesus tun ta balé katô Pariseo, asta igkan dan.
38 Isalábbuan tô Pariseo, su dì giring si Jesus katô ágkémun ka mga Judio tingód ka
kadamù ka dì pa kuman.
39 Asal igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Sikiyu mga Pariseo, iring kó na mga baso
asta mga linipung na igurasan dád tô tun ta luwà, asal maripà tô tun dalám, su tuu madat
tô áglumun yu, asta tagawán kó.
40 Ánnà nángngà tô panámdám yu! Ánnà dád tô tun ta luwà katô lawa yu tô igimu ka
Manama, asal igimu din pagsik tô tun dalám.
41 Kailangan tikud tun ta kédu yu tô kabággé yu tun ta manubù na ágkahirapan, asta
ukit katô kédu yu, madigár tô langun áglumun yu.
42 "Asal makédu-édu kó na mga Pariseo! su agad ágbággén yu tun ta Manama tô
ikasapulù katô langun ka pamulanán yu agad mga anag, asal ándà yu bánnali tô tuu
ágkailanganán, tingód katô nángngà lumun yu tun ta mga unawa yu, asta ándà yu
ginawayi tô Manama. Nángngà tô kabággé yu katô ikasapulù, asal yakó ágsódô katô mga
ágkailanganán na nángngà lumun yu.
43 "Makédu-édu kó na mga Pariseo! su malyag kó munsad tun ta madigár gunsadanan
tun ta mga simbaan ka Judio, asta malyag kó respetowan katô duma mga manubù tun
ta plasa.
44 Makédu-édu kó! su iring kó na mga lábbáng na ággittan katô mga manubù na gukit
su dì ágkakilalaan."
45 Duwán sábbad taratinurù ka sugù na igkagi ki Jesus, na mà din, "Sir, ukit ka igkagi
nu katô mga Pariseo, igbuyas ké pagsik ikuna."

† **11:30** 11:30 Ahaán Ni Libro Tingód Ki Jonas ébô kasóddóran tô tingód katô inému kandin.

46 Igkagi si Jesus, na mà din, “Makédu-édu kó pagsik na mga taratinurù ka sugù! su
iring kó katô manubù na ágpirit ka duma manubù na tumiang katô tuu mabággat asta
mahirap ágpiddán, asal dì kó gó gawid katô piniddan ébô tumabang kandan.‡
47 Makédu-édu kó! su gimun yu tô mga pantyun para katô mga propeta na igmatayan
katô ákniyu kamónaan.
48 Ukit ka kému yu katô mga pantyun dan, ágpasóddórán yu na ágnunug kó katô iglumu
katô kamónaan yu. Kamónaan yu tô igmaté katô mga propeta, asta sikiyu tô gimu katô
mga pantyun dan.
49 Purisu igkagi tô Manama ukit katô kapandayan din, na mà din, ‘Papiddán ku tô
mga propeta asta tô mga apostoles tun kandan. Asal duwán matayan dan asta duwán
irrayatan dan.’
50 Purisu supakan ka Manama tô mga manubù áknganni tingód ka kamatayan katô mga
propeta din, tikud tun ta katigkanayan ka banuwa sippang áknganni,
51 tikud katô kamaté ki Abel sippang katô kamaté ki Zacarias na igmatayan yu tun ta
tángngaan katô ágggóbbówanan ka mga mannanap asta katô templo. Paminág yu ni kagin
ku ákniyu na mga manubù áknganni. Supakan kó katô Manama tingód katô kamatayan
dan.
52 “Makédu-édu kó na mga taratinurù ka sugù! su iring kó na manubù na igállás ka susì
ka balé ébô ándà manubù na makahu, su agad sikiyu, ándà kó ahu, asta igbalabagan yu
tô mga manubù na mahu pád.”§
53 Na, róggun igpanó si Jesus tikud tun ta balé, tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù
ka sugù, igirrayat dan kandin asta maggát dan igággut-ággut kandin,
54 su ágbangan dan ka ándin tô ágpangkagin din ébô duwán dimanda dan.

12

Yakó giring katô mga Pariseo
Luc 12:1-3; Mat 10:26-27

1 Na, dalám ka igtinurù si Jesus, mga mararan tô mga manubù na ilimud sippang ka
igpagitté dan. Una igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Banté kó katô
pagpatubù ka pan katô mga Pariseo.* Kéman dan ka nángngà tô áglumun dan tun ta
saruwan ka Manama.
2 Ándà palang gállássán áknganni na dì pakitanán tun ta tapuri álló. Ándà ágbulunán
áknganni na dì pasóddórán tun ta tapuri álló.
3 Purisu agad ándin tô igkagi yu ka dukilám, tô gó é paminággán ka álló. Agad ándin tô
igtinurù yu na sikiyu dád, tô gó é ullaón tun ta langun manubù.”

Tô nángngà kamáddangan
Luc 12:4-7; Mat 10:28-31

4 “Mga rarak ku, kagiyan ku sikiyu, yakó ágkamáddangan katô mga manubù na
makamaté katô lawa yu, asta ándà dán ássa na malumu dan ákniyu.
5 Asal kagiyan ku sikiyu, kamáddangi yu baling tô Manama, su pángnga matayan din
tô mga manubù, duwán katulusan din ébô sumugù kandan tun ta ágsupakanan. Kagiyan
ku sikiyu, kamáddangi yu tô Manama!
6 “Agad délák é lagà katô lima manuk ta kayun na ágbállin yu, asal ándà palang manuk
ta kayun na ágkalingawan katô Manama.

‡ **11:46** 11:46 Inalayun dan ágdugangan tô sugù ka Manama na tuu mahirap ágtumanán katô mga manubù, asal dì dan ágtabang kandan ébô makatuman dan katô mga sugù. § **11:52** 11:52 Igbalabagan dan tô mga manubù ébô dì dan makagpát tingód katô kapókit ka katábbus. Ándà ikagpát tô taratinurù tingód katô katábbus, asta igbalabagan dan tô mga manubù na duwán kakalyag na makagpát pád. * **12:1** 12:1 Ágkáttin tô madat ágkému katô mga Pariseo iring katô kakáttin ka pagpatubù ka pan.

7 Agad tô silag katô ulu yu inéyap dán ka Manama. Purisu yakó ágkamáddangan, su tô
lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô marapung mga manuk ta kayun."

Tô kumagi na igpasakup asta tô mulun
Luc 12:8-12; Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20

8 "Na, kagiyan ku sikiyu na tô manubù na kumagi tun ta duma mga manubù na
igpasakup sikandin kanak na Igpamanubù, kumagiya pagsik tun ta saruwan katô mga
panaligan ka Manama na sikandin tô sakup ku.
9 Asal tô manubù na mulun kanak tun ta duma mga manubù, bulunán ku sikandin
tun ta saruwan katô mga panaligan ka Manama.
10 "Tô manubù na ágkagi ka madat tingód kanak na Igpamanubù, atin ka rumákkád
sikandin, mému kapasinsiyaan ka Manama. Asal tô manubù na ágkagi ka madat tingód
katô Ugis Espiritu, dì gó sikandin kapasinsiyaan.
11 "Atin ka ruudan kó katô mga pangulu ka simbaan ka Judio asta mga opisyales ka
gobyerno tingód katô katákkás yu kanak, yakó ágkatanaan tingód katô taba yu asta katô
kagin yu kandan,
12 su tô álló tô, tinuruan kó katô Ugis Espiritu ka ándin tô kailangan kagin yu kandan."

Panunggiringan tingód katô ágkaduwánnan

13 Na, tun ta mga manubù na ilimud, duwán sábbad manubù na igkagi ki Jesus, na mà
din, "Sir, kagiyi nu tô kaké ku ébô bággén din kanak tô katángngà katô kaduwánnan na
igtananan katô ámmà dé na inaté."
14 Asal igtaba si Jesus, na mà din, "Ánnà a huwes na tumángngà katô ákniyu
kaduwánnan."
15 Igkagi si Jesus tun ta mga manubù na ilimud, na mà din, "Banté kó. Yakó ágkasabuan,
su agad dakál ó délák tô kaduwánnan ka manubù, tô bánnal kantayan din ánnà ukit katô
kaduwánnan."
16 Na, igulit si Jesus ka panunggiringan, na mà din, "Duwán sábbad ágkaduwánnan na
ikakáttu ka tuu dakál.
17 Igpanámdám sikandin, 'Ánnà nángngà tô ágtaguanan ku katô kináttuwan. Pamánnun
ku?
18 Na, ni gó tô lumun ku. Gábbaán ku tô tapé mga ágtaguanan asta imun ku tô mantu
mga ágtaguanan na tuu pa dakál, asta tô gó é taguan ku katô langun ka kináttuwan ku asta
kaduwánnan ku.
19 Tô gó makakagiya na tô kaduwánnan ku nángngà dán para katô pira ámmé. Diya
lumumu, asal kumanna dád, minámma dád, asta inalayunna gó kadayawan.'
20 Asal igkagi tô Manama kandin, na mà din, 'Kulang tô panámdám nu! Ni dukilám ni
maté kad. Agad dakál tô kaduwánnan na ilimud nu, asal tananan nu tô langun.'
21 Tô gó tô dungguán katô manubù na áglimud katô kaduwánnan, asal ándà panámdám
din tingód ka Manama."

Sarig kó katô Manama
Luc 12:22-31; Mat 6:25-34

22 Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Purisu kagiyan ku sikiyu, yakó
ágkatanaan tingód katô kantayan yu ka ándin tô kannán yu. Yakó ágkatanaan tingód katô
lawa yu ka ándin tô umpakán yu.
23 Su tuu pa ágkailanganán tô kantayan ta ka tandingán katô ágkannán, asta tuu pa
ágkailanganán tô lawa ta ka tandingán katô gumpakán.
24 Sállág yu tô mga uwak. Dì dan ágpamula. Dì dan ágkáttu. Ándà ágtaguanan dan ka
ágkakan. Asal inalayun ágbággayan ka Manama ka ágkakan. Purisu yakó ágkatanaan, su tô
lagà yu tuu pa dakál ka tandingán katô langun manuk ta kayun!
25 Agad katanaan kó, asal dì kasugpatan tô kantayan yu agad délák ukit katô tana yu.

26 Purisu atin ka dì kó makému sumugpat katô ákniyu kantayan ukit katô tana yu, yakó
ágkatanaan tingód ka mga duma pa.
27 Panámdám yu tô mga bulak ka kabánnássan na inalayun ágtubù. Dì áglumu, asta dì
gabál. Asal kagiyan ku sikiyu na agad madigár ágsállággán tô mga umpak i Harì Solomon
sayyan, asal tuu pa madigár ágsállággán tô mga bulak ka kabánnássan.
28 Délák tô kasarig yu ka Manama. Igimu din na madigár ágsállággán tô mga bulak ka
kabánnássan na dì madugé góbbón. Purisu kasóddóran yu na bággayan kó ka Manama ka
gumpakán yu!
29 Purisu yakó ágkatanaan tingód katô kapamasak yu ka ágkannán yu asta ginámmán yu.
Yakó ágkatanaan.
30 Tô langun manubù na dì ágbánnal ka Manama, inalayun dan ágpamasakán ni.
Isóddóran katô Ámmà yu na Manama tô mga ágkailanganán yu.
31 Pamasak yu baling tô pagpangulu ka Manama, asta bággayan kó pagsik ikandin katô
mga ágkailanganán yu."

Kaduwánnan tun ta langit
Luc 12:32-34; Mat 6:19-21

32 "Yakó ágkamáddangan. Agad délák kó dád, igsalin kó katô Ámmà yu na Manama ébô
sakupán kó tun ta pagpangulu din.
33 Barigyà yu tô kaduwánnan yu, asta bággé yu tô salapì tun ta mga ágkayù-ayuan. Atin
ka tô gó é lumun yu, duwán pulusán yu tun ta langit na dì kumarungu asta dì mandà, su
dì makahu tô takón, asta ándà makadadat.
34 Agad ánda é limudan yu katô kaduwánnan, dutun pagsik tô pusung yu."

Kailangan makataganà kó

35-36 "Agad ándin tô dumunggù, kailangan makataganà kó. Iringi yu tô mga állang na
ágtaganà ka kadunggù katô amo dan tikud tun ta kalimudan ka kasal. Agad dukilám dán,
inalayun dan ágparágrág ka sulù, asta gumpak dan ébô ka dumunggù asta tumákták tô
amo dan, sékót dan pókéan tô sállat.
37 Atin ka makataganà dan, asta dì dan tumudug ka dumunggù tô amo dan, tuu dan
kadayawan. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Mullas tô amo katô umpak din, pónsadán
din tô mga állang din tun ta ágkannanan, asta buwatan din sikandan ka ágkannán.
38 Atin ka dumunggù tô amo dan agad tángngà ka dukilám, agad masig dán ágkasállám,
ka makataganà dan katô kadunggù din, tuu ágkadayawan tô mga állang din!
39 "Panámdám yu ni. Atin ka kasóddóran katô tigatun ka balé ka kadángngan dumunggù
tô takón, dì katakawan tô balé din.
40 Kailangan tumaganà kó gó, su dumunggù a na Igpamanubù katô oras na ándà yu
panámdámmi."

Tô állang na ágkasarigan
Luc 12:41-48; Mat 24:45-51

41 Iginsà si Pedro, na mà din, "Áglangngagán, sadan tô igkagiyan nu kani panung-
giringan? Sikami dád, ó tô langun manubù?"
42 Igtaba tô Áglangngagán, na mà din, "Tô állang na ágkasarigan asta katig, tô gó é imun
katô amo din na taradóppón ka langun ka duma mga állang tun ta balé din ébô mággé
kandan ka ágkannán kada álló.
43 Atin ka inalayun ágtuman tô állang katô sugù katô amo din, kadayawan sikandin ka
dumunggù tô amo din.
44 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka tô gó é áglumun katô állang, imun sikandin
na taradóppón ka langun tun ta balé katô amo din.

45 Asal atin ka ágpanámdám tô madat állang na madugé pa tô kadunggù katô amo din,
asta áglagpássán din tô duma mga állang na gamama asta gabayi, asta inalayun sikandin
ágkan, ginám, asta ágkalasing,
46 dumunggù tô amo din katô álló na ándà din panámdámmi asta tô oras na ándà din
kasóddóri. Purisu supakan sikandin katô amo din, asta paduman katô mga manubù na
dì ágkasarigan.
47 "Tô állang na ikasóddór katô kakalyag katô amo din, asal ándà ikataganà asta ándà
tuman ka kakalyag katô amo din, tuu lagpássán sikandin.
48 Asal tô állang na ándà ikasóddór katô kakalyag katô amo din, ka duwán inému din na
madat, lagpássán sikandin, asal dì tuu.
"Tô manubù na bággayan ka dakál, dakál pagsik tô kailangan sulián din. Tô manubù
na sannaan ka dakál, dakál pagsik tô gimanan na matanggap tikud tun kandin."

Ágpósigé tô mga manubù tingód ki Cristo
Luc 12:49-53; Mat 10:34-36

49 "Igsadunna dini ta banuwa ébô piddán ku tô apuy, asta mólà pa pád ka igrágrág dán!†
50 Duwán kahirapan na dumunggù kanak, asta diya gó makatónnók sippang ka
matuman ni!‡
51 Yakó ágpanámdám na igsadunna dini ta banuwa ébô duwán kasunayan ka manubù.
Kagiyan ku sikiyu na ágpósigé tô mga manubù tingód kanak,
52 su tikud áknganni, dì ágpasábbadé tô mga manubù na góddô tun ta sábbad balé. Atin
ka duwán lima, tállu tô musig katô duwa, asta duwa tô musig katô tállu.
53 Agad tô mga ámmà, mga innà, asta mga gabatà dan, dì dan ágpasábbadé. Agad tô
ugang asta tô ikóddô, dì dan ágpasábbadé tingód kanak."

Rákkád kó dalám ka duwán pa álló
Luc 12:54-59; Mat 16:2-3; 5:25-26

54 Igkagi pagsik si Jesus tun ta mga manubù na ilimud, na mà din, "Atin ka ágkitanán
yu tô mangittáng sagulapun tun ta salláppan, kasóddóran yu na mudan, asta ágkatuman.
55 Atin ka duwán karamag na habagat, kasóddóran yu na sumánnang, asta ágkatuman.
56 Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama! Agad ágkakilalaan
yu tô gahaanan nit banuwa asta tun ta langit, asal ándà yu kagpátti tô mga ágkalumu
áknganni.
57 "Ándà kó kannê ikasóddór ka ándin tô nángngà áglumun yu.
58 Atin ka duwán manubù na dumimanda ákniyu, sékót kó pólié róggun na tun kó pa ta
dalan, agó piddán kó tun ta huwes, asta bággén kó tun ta bállad ka polis ébô prison kó.
59 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka prison kó, dì kó makaluwà sippang ka
bayadan yu tô kadakállan katô kadattan na ilumu yu."

13

Rákkád kó katô mga salà yu

1 Na, tô álló tô, duwán mga manubù na igulit ki Jesus tingód katô mga taga Galilea
na igpamatayan i Pilato dalám ka kagóbbó dan ka mga mannanap tun ta saruwan ka
Manama.
2 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Kéman yu ka inaté dan su tô mga salà dan tuu pa
madat ka tandingán katô mga kadumaan dan na taga Galilea.
3 Kagiyan ku sikiyu na atin ka dì kó rumákkád katô mga salà yu, maté kó langun pagsik
iring kandan.

† **12:49** 12:49 Tô apuy igpanunggiringan ka supak. ‡ **12:50** 12:50 Tô kahirapan na dumunggù igpanunggiringan katô kamatayan i Jesus tun ta krus.

4 Tô sapulù walu (18) manubù na ibantangan katô turi tun ta Siloe, ipánnas dan
inaté. Kéman yu ka inaté dan su tô mga salà dan tuu pa madat ka tandingán katô mga
kadumaan dan na taga Jerusalem.
5 Kagiyan ku sikiyu na atin ka dì kó rumákkád katô mga salà yu, maté kó langun pagsik
iring kandan."

Panunggiringan tingód ka kayu igera

6 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan, na mà din, "Duwán sábbad manubù na duwán
kayu igera tun ta kinamát din. Igsadun sikandin tun ta kinamát ébô mamasak ka buuy
katô kayu, asal ándà palang igkita din.
7 Purisu igkagi sikandin tun ta taradóppón katô kinamát, na mà din, 'Na, tállu ámmé
dán, maragga ágsadun dini ébô mamasakka ka buuy kani kayu ni, asal ándà palang igkita
ku. Pilé nu ni kayu ébô duwán pa pulusán ku kani tanà.'
8 Asal igtaba tô taradóppón, na mà din, 'Sir, pabayà nu ka sábbad pa ámmé, su kaliyan
ku tô tanà, asta abunowan ku pa.
9 Madigár pád ka muuy nit sumui ámmé. Asal ka dì muuy, mému ka papilén nu.' "

Itullid tô bókkóg katô bayi ka álló ka kapaginawa

10 Na, tô álló ka kapaginawa, igtinurù si Jesus tun ta sábbad simbaan ka Judio.
11 Duwán sábbad bayi na igbungkug* ka madat espiritu dalám ka sapulù walu (18) dán
ámmé, asta dì ágkatullid tô bókkóg din.
12 Tô igkita si Jesus katô bayi, igtawar i Jesus sikandin asta igkagiyan, na mà din,
"Matullid dán ni bókkóg nu."
13 Na, igdappánnan i Jesus tô bayi, tigkô dád igmatullid tô bókkóg din, asta igdurung
din tô Manama.
14 Asal isókó tô pangulu ka simbaan su dalám katô álló ka kapaginawa igdappánnan
i Jesus tô bayi ébô kumatullid. Purisu igkagi tô pangulu ka simbaan tun ta langun
manubù, na mà din, "Kada linggo, duwán ánnám álló na mému lumumu tô mga manubù,
asta tô gó é álló na mému madun dini tô mga manubù ébô kólian dan. Asal ni álló ni, dì
mému, su álló ka kapaginawa."
15 Igtaba tô Áglangngagán kandin, na mà din, "Kéman yu ka nángngà tô áglumun yu tun ta
saruwan ka Manama! Agad dalám katô álló ka kapaginawa, galinán yu langun tô baka
yu asta tô kudà yu, asta ágpiddán yu tun ta wayig ébô makénám.
16 Purisu mému ka tabangan ni bayi ni na sábbad rubbad i Abraham na igbungkug
i Maibuyan dalám ka sapulù walu (18) dán ámmé. Kailangan tabangan sikandin agad
dalám katô álló ka kapaginawa."
17 Inayyaan tô langun usig i Jesus ukit katô igkagi din. Asal idayawan tô duma mga
manubù, su marapung tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus.

Panunggiringan tingód katô tuu délák lisu
Luc 13:18-19; Mat 13:31-32; Mar 4:30-32

18 Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Mulittad ákniyu tingód ka pagpangulu ka Manama
ukit kani panunggiringan.
19 Tô pagpangulu ka Manama iring na lisu ka mustasa na igpamula ka manubù tun ta
kinamát din. Igtubù tô lisu, asta inému iring na kayu, asta igsalagan katô mga manuk ta
kayun."

Panunggiringan tingód katô pagpatubù ka pan
Luc 13:20-21; Mat 13:33

20 Igkagi pagsik si Jesus, na mà din, "Mulittad ákniyu tingód ka pagpangulu ka
Manama.

* **13:11** 13:11 Igbungkug, ó ibákkut.

21 Tô pagpangulu ka Manama iring katô pagpatubù ka pan, su atin ka baláttán tun ta
dakál harina, tumubù tô langun harina na igmasa."

Tô duwa sállat
Luc 13:22-30; Mat 7:13-14,21-23

22 Igtinurù si Jesus tun ta mga lunsud asta tun ta duma mga banuwa na igukitan din
róggun igsadun sikandin tun ta Jerusalem.
23 Duwán sábbad manubù na iginsà kandin, na mà din, "Sir, tagsábbadé dád tô mga
manubù na matábbus tikud tun ta salà?"
Igtaba si Jesus, na mà din,
24 "Ággár-ággár kó ahu tun ta sállat na maliggát, su marapung tô mga manubù na
duwán kakalyag dan na mahu, asal dì dan makahu.
25 Pángnga igsagpángngan katô tigbalé tô sállat, agad tumindág kó tun ta luwà asta
tumákták kó, asal dì kó pahun. Agad kumagi kó pa, 'Sir, abriyi ké pa,' tumaba sikandin,
na mà din, 'Ándà ku kasóddóri ka ánda kó tikud.'
26 Kumagi kó, na, 'Igkan ké duma áknikó, asta igtinurù ka tun ta lunsud dé.'
27 Asal kumagi sikandin, na mà din, 'Kagin ku ákniyu, ándà ku kasóddóri ka ánda kó
tikud. Iwà kó langun na áglumu ka madat!'
28 Tuu kó sumággó asta kumurigát tô ngipán yu tingód katô kahirapan, su kitanán yu
si Abraham, si Isaac, si Jacob, asta tô langun propeta na igpahu tun ta pagpangulu ka
Manama. Asal sikiyu tô dì pahun.
29 Marapung tô mga manubù na dumunggù tikud tun ta langun banuwa, agad ánnà
dan Judio, asta pasakupán dan tun ta dakál kalimudan tun ta pagpangulu ka Manama.
30 Na, duwán mga manubù na ikatapuri áknganni, asal makóna dan baling tun ta
pagpangulu ka Manama. Duwán mga manubù na ikóna áknganni, asal makatapuri dan
baling tun ta pagpangulu ka Manama."†

Iranu si Jesus katô taga Jerusalem
Luc 13:31-35; Mat 23:37-39

31 Na, tô oras tô, duwán mga Pariseo na igpadani tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na
mà dan, "Iwà ka tikud kannun, su kakalyag i Herodes na matayan ka."
32 Igtaba si Jesus, na mà din, "Agad katig si Herodes na áglimbung, sadun kó tun kandin,
asta kagiyi yu sikandin na paluwaán ku pa tô madat mga espiritu tikud tun ta mga
manubù, asta dappánnan ku tô mga ágkabógókan ébô kólian dan ni álló ni asta simag, asta
ipángngan ku ni lumun ku tun ta ikatállu álló.
33 Na, kailangan manayunna pa ni álló ni, simag, asta duwa áknganni sippang ka
dumunggù a tun ta Jerusalem, su dì mému ka matayan tô propeta tun ta luwà ka
Jerusalem.
34 "Makédu-édu kó na mga taga Jerusalem. Inalayun yu ágmatayan tô langun propeta
ka Manama, asta ágtimbagán yu ka batu ébô maté tô langun manubù na igpapid ka
Manama dini ákniyu! Inalayunna lumimud pád ákniyu ébô dumóppónna, iring na marán
na áglangkáb katô mga piyak din. Asal dì kó malyag!
35 Na, iring kó na igtananan balé na ándà dalám. Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Dì
kód gó kumita kanak sippang ka kumagi kó, 'Durungán ta sikandin na igpapid katô
Áglangngagán na Manama dini áknita!' "‡

14

Inólian tô manubù na ibógókan

† **13:30** 13:30 Duwán mga manubù na mabbabà tô kamanubuan áknganni, asal kangadanan dan baling tun ta pagpangulu ka Manama. Duwán mga manubù na ágkangadanan áknganni, asal mabbabà baling tô kamanubuan dan tun ta pagpangulu ka Manama. ‡ **13:35** 13:35 Ahaán tô Salmo 118:26.

1 Na, sábbad álló ka kapaginawa, igsadun si Jesus tun ta balé ka sábbad Pariseo na
ágtugállán ka Judio ébô kuman duma kandin. Duwán mga Pariseo na ágparimuya ki Jesus.
2 Na, igpadani tun ki Jesus tô sábbad manubù na igláb̄bag tô bállad asta paa din.
3 Iginsà si Jesus katô mga Pariseo asta mga taratinurù ka sugù, na mà din, "Atin ka
duwán dumappán ka bállad katô ágkabógókan ébô kólian dalám ka álló ka kapaginawa,
makalapas sikandin ka sugù ka Manama, ó dì?"
4 Asal ándà palang taba dan. Na, igdappánnan i Jesus tô manubù, asta inólian sikandin.
Igpapanó i Jesus sikandin.
5 Na, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Atin ka duwán batà yu ó baka yu na
madabù tun ta madalám balun dalám ka álló ka kapaginawa, sadan tun ákniyu tô dì
tumabang ébô makaluwà agad álló ka kapaginawa?"
6 Asal ándà palang manubù na ikataba katô insà din.

Tô mga ágpabbabà-babà

7 Na, igkita i Jesus tô mga manubù na iguna-una ébô munsad dan tun ta igpantaganà
para katô mga manubù na mallayat é kamanubuan. Purisu igulit i Jesus ni panung-
giringan tun ta langun dan, na mà din,
8 "Atin ka ágpasakupán kó tun ta kalimudan ka kasal, yakó guna gunsad tun ta lugar
na igpantaganà para katô mga manubù na mallayat é kamanubuan, agó duwán ássa
manubù na pónsadán na tuu pa mallayat é kamanubuan din ka tandingán ákniyu.
9 Atin ka ikónsad kó, dumunggù tô manubù na igpasakup ákniyu, asta kumagi sikandin,
na mà din, 'Tindág kó, su pónsadán ku tô ássa manubù.' Purisu kayyaan kó, su alinán kó
tun ta gunsadanan katô mabbabà dád é kamanubuan.
10 Madigár pa ka ni tô lumun yu. Atin ka ágpasakupán kó tun ta kalimudan ka kasal,
unsad kó duma katô mga manubù na mabbabà dád é kamanubuan. Atin ka kitanán
kó katô manubù na igpasakup ákniyu, kumagi sikandin, na mà din, 'Rarak ku, unsad ka
tun ta lugar na igpantaganà para katô mga manubù na mallayat é kamanubuan.' Purisu
pabantugán kó tun ta saruwan katô langun na ilimud.
11 Atin ka ágpallayat tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mabbabà. Atin
ka ágpabbabà tô manubù ka kamanubuan din, imun sikandin na mallayat."
12 Igkagi pagsik si Jesus tun ta manubù na igpakan kandin, na mà din, "Atin ka gimun
nu tô dakál kalimudan, agad malássád é álló ó dukilám, yaka nu ágpasakupi tô mga rarak
nu, tô mga kataladi nu, tô mga gakád nu, asta tô mga simbalé nu na ágkaduwánnan. Atin
ka sikandan tô pasakupán nu, magunawa tô lumun dan áknikó, su sumulì dan áknikó.
13 Atin ka gimun nu tô dakál kalimudan, pasakup nu baling tô mga ágkayù-ayuan, tô
mga pantig, tô mga kapig, asta tô mga bólóg.
14 Atin ka sikandan tô pasakupán nu, duwán pulusán nu, su dì dan makasulì áknikó.
Asal sulian kó tun ta álló ka antén puman ka Manama tô mga manubù na nángngà tô
ágglumun dan tun ta saruwan din."

Panunggiringan tingód katô dakál kalimudan
Luc 14:15-24; Mat 22:1-10

15 Na, duwán sábbad manubù na igkan duma kandan. Tô igdinág sikandin katô igkagi
i Jesus, igkagi sikandin, na mà din, "Duwán gó pulusán katô manubù na pasakupán ka
Manama tun ta dakál kalimudan tun ta pagpangulu din!"
16 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Duwán sábbad manubù na igimu ka dakál kalimu-
dan, asta marapung tô mga manubù na igkagiyan din.
17 Tô igdunggù tô álló ka kalimudan, igpapid din tô állang ébô ulitan tô mga pasakupán
din, 'Na, sadun kó dini, su igtaganà dán tô langun.'
18 Asal igéllé tô langun dan. Duwán sábbad na igkagi, 'Duwán tanà na igbálli ku, asta
kailangan madunna ébô sállággán ku. Pasinsiyayiya su diya makasadun.'

19 Duwán ássa na igkagi, ‘Igbálliya ka sapulù (10) baka na ágdaru, asta madunna ébô kinnaman ku. Pasinsiyayiya su diya makasadun.’
20 Duwán ássa manubù na igkagi, ‘Mantuwa igkalyag. Purisu diya makasadun.’
21 Purisu igulì tô állang, asta igulitan din tô amo din. Isókó tô tigbalé, asta igkagi, na mà din, ‘Sékót ka sadun tun ta mga karsada asta tun ta mga dalan tun ta lunsud, asta patákkás nu tô mga manubù na kitanán nu, agad tô mga ágkayù-ayuan, tô mga pantig, tô mga bólóg, asta tô mga kapig.’
22 Na, igkagi tô állang, na mà din, ‘Sir, ituman dán tô sugù nu, asal duwán pa lugar.’
23 Purisu igkagi tô amo din, na mà din, ‘Sadun ka tun ta mga dalanán, asta pirit nu patákkássi tô mga manubù ébô mapánnù ni balé ku.
24 Asal kagiyan ku sikiyu na tô una mga manubù na igkagiyan ku dì ku gó pakannán nit dakál kalimudan ku.’ ”

Tô ágpasakup ki Jesus
Luc 14:25-33; Mat 10:37-38

25 Na, tuu marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus. Igsérê si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din,
26 “Atin ka pasakup tô manubù kanak, asal ka tuu pa dakál tô ginawa din katô ámmà din, katô innà din, katô sawa din, katô gabatà din, katô mga kataladi din, katô mga tábbé din, asta agad katô kandin kantayan, dì mému sikandin na disipulu ku.
27 Tô manubù na máddang ka matayan* tingód katô kapasakup din kanak, dì mému na disipulu ku.
28 “Tô manubù na imun disipulu ku, iring sikandin katô manubù na mimu ka turi. Unan din pa panámdámmán ka nángngà tô magasto din ébô mapángnga.
29 Su atin ka imun din tô ágpónsadanan asta dì nángngà tô magasto, dì mapángnga tô turi. Purisu ngumisi tô langun manubù na kumita katô lumun din, móróm-óróm dan kandin,
30 asta kumagi sikandan, na, ‘Igtigkané sikandin, asal ándà ikapángnga.’
31 “Tô manubù na imun na disipulu ku, iring sikandin katô harì na sumulung katô ássa harì. Unan din pa panámdámmán ka nángngà tô bákkár katô sapulù mararan (10,000) sundalo din ébô makapanalu dan katô duwa pulù mararan (20,000) sundalo katô usig din.
32 Atin ka kasóddóran din na dì dan makapanalu, agad madiyù pa tô usig din, duwán mga manubù na pasumarán din katô usig din ébô pasábbadé dan asta duwán kasunayan.
33 Purisu tô manubù na dì tumanan katô langun ka kaduwánnan din, dì mému na disipulu ku.”

Tô asin na inandaan ka nanam
Luc 14:34-35; Mat 5:13; Mar 9:50

34 “Na, madigár tô asin, asal atin ka mandà tô nanam katô asin, dì dán lumónód tô nanam.
35 Tô asin na ándà nanam, ándà dán palang ágpulusán agad taguán pa tun ta kinamát ó baláttán tun ta abono, su kailangan antugán. Purisu kailangan makagpát tô ágpaminág kanak.”

15

Panunggiringan tingód katô karnero na itadin
Luc 15:1-7; Mat 18:12-14

1 Na, sábbad álló, marapung tô mga taralimud ka buwis asta tô duma mga manubù na masalà-salà na igpadani tun ki Jesus ébô maminág dan katô ágtinuruán din.

---

* **14:27** 14:27 Máddang ka matayan, ó dì tumiang ka kandin krus.

2 Purisu igburáng-buráng tô mga Pariseo asta tô mga taratinurù ka sugù, asta igkagi
sikandan, na mà dan, “Madat tô áglumun din, su ágduma sikandin katô mga masalà-salà,
asta ágkan duma kandan.”
3 Igulit si Jesus kani panunggiringan, na mà din,
4 “Atin ka duwán manubù tun ákniyu na duwán sábbad gatus (100) karnero din,
asta sábbad tô matadin, tananan din tô kasiyawan siyó (99) tun ta ágpatabtaban, asta
pamasakán din tô sábbad na itadin sippang ka kitanán din.
5 Atin ka kitanán din dán, tiangán din asta dakál tô dayó din.
6 Ka mulì sikandin, tawarán din tô mga rarak din asta tô mga simbalé din, na mà din,
‘Kailangan kadayawan kó pagsik, su igkita kud tô karnero ku na inandà.’
7 Na, kagiyan ku sikiyu na iring kanan, agad sábbad dád tô masalà-salà manubù na
rumákkád, tô dayó tun ta langit dakál pa ka tandingán katô kasiyawan siyó (99) na
matalláng mga manubù na dì dán kailangan na rumákkád.”

Panunggiringan tingód katô mapputì bulawan na inandà

8 “Atin ka duwán sábbad bayi na duwán sapulù (10) abuk na mapputì bulawan, asta
mandà tô sábbad abuk, rákkáttan din tô sulù, dónnakan din tô balé, asta pamasakán din
sippang ka kitanán din.
9 Atin ka kitanán din dán, tawarán din tô mga rarak din asta tô mga simbalé din, na mà
din, ‘Kailangan kadayawan kó pagsik, su igkita kud tô sábbad abuk na mapputì bulawan
ku na inandà.’
10 Na, kagiyan ku sikiyu na iring kanan, kadayawan tô mga panaligan ka Manama
tingód katô sábbad dád manubù na rumákkád ka salà din.”

Panunggiringan tingód katô batà na inandà

11 Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán sábbad manubù na duwán duwa gabatà din
gamama.
12 Igkagi tô adi tun ta ámmà din, ‘Ámmà, kakalyag ku na bággén nud kanak áknganni tô
kanak bahin katô tanà nu asta kaduwánnan nu na tananan nu áknami.’
“Purisu igtángngà katô ámmà tô tanà din, asta igbággé din tun ta duwa gabatà din.
13 Na, ándà kadugé, igbarigyà katô adi tô tanà na igbággé kandin, asta igsadun
sikandin tun ta madiyù banuwa. Dutun iggasto din tô salapì ukit ka lumu din na ándà
ágpulusán.
14 Tô inémmát dán tô salapì din, duwán dakál ballus, asta ihirapan sikandin.
15 Purisu igpasakup sikandin katô sábbad góddô dutun, asta igpadóppón sikandin ka
mga babuy.
16 Kannán din pád tô mga buuy ka kayu na ágkannán ka mga babuy, su ándà manubù
na igbággé kandin ka ágkakan.
17 “Na, tô ikapanámdám dán sikandin, igkagi sikandin, na mà din, ‘Nángngà asta sobra
tô ágkakan katô langun taralumu katô ámmà ku. Asal sakán, masiggad maté ka ballus!
18 Purisu mulì a tun ta ámmà ku, asta kumagiya kandin, Ámmà, duwán salà na iglumu
ku tun ta Manama asta diyan áknikó.
19 Yakad ágtawar kanak na batà nu. Imuwad baling iring na sábbad katô mga taralumu
nu.’
20 Purisu igpanó sikandin asta igulì tun ta ámmà din.
“Agad madiyù pa sikandin tun ta balé, isállággan katô ámmà tô batà din, asta inéduwan
tô ámmà kandin. Igpalaguy tô ámmà. Igsumar din tô batà din. Igkápkáppan asta
igadákkan din.
21 “Igkagi tô batà, na mà din, ‘Ámmà, duwán salà na ilumu ku tun ta Manama asta diyan
áknikó. Yakad ágtawar kanak na batà nu.’

22 Asal igtawar katô ámmà din tô mga állang, na mà din, 'Sékót kó. Pid yu tô kapa ébô
umpakan sikandin. Paningsingi yu sikandin, asta sandalyasi yu.
23 Kangé yu tô nati ka baka na igpalambù ébô iyón, su mimu ki ka dakál kalimudan.
24 Su iring na inaté dán ni batà ku, asal inanté puman. Inandà sikandin, asal igkita
puman.' Purisu igtigkané dan igpalimudé.
25 "Na, tô álló tô, iglumu tô kaké din tun ta kinamát. Tô madani dán sikandin tun ta
balé, igdinág din tô mga manubù na ágkanta asta ágsayó.
26 Purisu igtawar din tô sábbad állang, asta iginsà ka ándin tô gunayan.
27 "Igtaba tô állang, na mà din, 'Igulì dán tô adi nu, asta igpéyó katô ámmà nu tô nati ka
baka na igpalambù, su igulì dán tô adi nu na ándà ikadadat.'
28 Na, isókó tô kaké, asta dì sikandin malyag mahu tun ta balé. Purisu igsadun tô ámmà
tun kandin, asta igkagiyan din ébô mahu sikandin.
29 Asal igkagi tô kaké batà din, na mà din, 'Ámmà, pira dán ámmé na inalayunna áglumu
para áknikó, asta ándà palang sugù nu na igélléyan ku. Asal ándà palang igbággé nu
kanak, agad sábbad dád nati ka kambing, ébô kadayawanna asta tô mga rarak ku.
30 Asal tô batà nu na igulà-ulà katô salapì nu ukit ka madat mga gabayi, su igulì dán
sikandin, igpéyó nu kun para kandin tô nati ka baka na igpalambù!'
31 Igkagi tô ámmà din, 'Batà ku, inalayun ki ágpadumaé, asta áknikó dán tô langun ka
kaduwánnan ku.
32 Nángngà ka mimu ki ka kalimudan asta kadayawan ki, su iring na inaté dán ni adi
nu, asal inanté puman. Inandà sikandin, asal igkita puman.' "

16

Panunggiringan tingód katô taratómmóng

1 Igulit pagsik i Jesus ni tun ta mga disipulu din, na mà din, "Duwán sábbad
ágkaduwánnan na igpatómmóngan din tô kaduwánnan din katô sábbad taratómmóng. Asal
ikadinág tô ágkaduwánnan na igulaan dád katô taratómmóng tô kaduwánnan din.
2 Purisu igpatawar katô ágkaduwánnan tô taratómmóng, asta igkagi tô ágkaduwánnan, na
mà din, 'Madat tô igdinág ku tingód áknikó. Pid nu dini tô langun libro na áglistaan tingód
ka salapì na igsarig ku áknikó, su tikud áknganni dì mému ka sikuna tô taratómmóng.'
3 Purisu igpanámdám tô taratómmóng, 'Péwaánna katô amo ku. Na, ándin tô madigár
lumun ku? Su diya gumaga lumumu tun ta kinamát, asta kayyaanna ka mému na
tarapamuyù.
4 Na, isóddóran ku ka ándin tô lumun ku ébô póddóánna katô mga rarak ku tun ta mga
balé dan ka péwaánna katô amo ku.'
5 Purisu igpatawar din tô tagsábbad-sábbad mga manubù na duwán utang tun ta amo
din. Iginsà din tô ikóna, na mà din, 'Pira tô utang nu tun ta amo ku?'
6 Igtaba sikandin, na mà din, 'Sábbad gatus (100) lata ka langis ka olibo.' Na, igkagi
tô taratómmóng, na mà din, 'Ni gó tô papeles na igpérmaan nu dángngan. Unsad ka, asta
sulat nu na kaliman (50) dád lata. Sékót ka.'
7 Na, igtawar din tô ássa manubù, asta iginsà sikandin, na mà din, 'Pira tô utang nu?'
Igtaba sikandin, na mà din, 'Sábbad gatus (100) sako ka trigo.' Igkagi tô taratómmóng, 'Ni
gó tô papeles na igpérmaan nu dángngan. Sulat nu na kawaluwan (80) dád sako.'
8 Na, igdurung katô amo tô taratómmóng din na ináglimbung, su katig sikandin ágpókit ka
kadigárran din, su tô mga manubù na dì ágsarig ka Manama tuu pa katig na ágpókit katô
kadigárran dan ka tandingán katô mga sakup ka Manama.
9 Purisu kagiyan ku sikiyu, rarak yu tô duma mga manubù ukit katô kaduwánnan yu
ébô ka mémmát tô kaduwánnan yu, póddóán kó tun ta langit.

10 "Atin ka ágkasarigan tô manubù agad délák tô igsarig kandin, ágkasarigan sikandin ka
dakál. Atin ka dì ágkasarigan tô manubù agad délák tô igsarig kandin, dì pagsik sikandin
ágkasarigan ka dakál.
11 Purisu, atin ka dì kó ágkasarigan tingód katô kaduwánnan na ánnà ákniyu, dì kó
sarigan katô bánnal kaduwánnan tun ta langit.
12 Atin ka dì kó ágkasarigan tingód katô kaduwánnan na igsarig ka ássa manubù ákniyu,
dì kó bággayan katô kaduwánnan tun ta langit.
13 "Ándà palang állang na lumumu tun ta duwa amo. Atin ka dakál tô ginawa din tun
ta sábbad, karingasaan din tô sábbad. Sábbad dád tô amo din na mému tákkássan din, asta
tô sábbad dì din nunugan. Dì mému pagdángnganán yu tô kapamasak katô kaduwánnan
asta tô katuman yu katô lumu ka Manama."

Tô duma mga ágtinuruán i Jesus
Luc 16:14-18; Mat 11:12-13; 5:31-32; Mar 10:11-12

14 Na, tô igdinág tô mga Pariseo katô igtinurù i Jesus, igngisiyan dan sikandin, su dakál
tô ginawa dan ka salapì.
15 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Sikiyu tô ágpasóddór katô duma mga manubù na
nángngà tô áglumun yu, asal isóddóran ka Manama tô tun ta pusung yu. Tô ágpamasakán
katô mga manubù, tô gó tô ágkaringasaan katô Manama.
16 "Tô ándà pa tinurù si Juan na Tarabunyag, kailangan bánnalán tô mga sugù ka
Manama asta mga propeta. Asal tikud tun ta katigkanayan katô katinurù i Juan sippang
áknganni, inalayun gulit-ulitán tô Madigár Gulitán tingód ka pagpangulu ka Manama,
asta gággár-ággár tô mga manubù na ágpasakup.
17 "Agad mandà tô langit asta ni banuwa, dì gó mandà tô mga sugù ka Manama.
18 "Atin ka sumugban tô mama katô sawa din asta kumalyag sikandin katô ássa bayi,
makalibug sikandin. Atin ka kumalyag tô mama katô bayi na igsugbanan katô duma
din, makalibug sikandin."

Tô ágkaduwánnan manubù asta si Lazaro

19 "Duwán sábbad ágkaduwánnan na gumpak ka dakál é lagà asta ágkan ka tuu madigár
kada álló.
20 Duwán pagsik sábbad manubù na ágkayù-ayuan na ágngadanan ki Lazaro. Raruán tô
lawa din, asta ágpiddán sikandin tun ta sállat katô ágkaduwánnan.
21 Kakalyag din na kuman pád katô mumu na ágkadabù tikud tun ta lamisa katô
ágkaduwánnan. Marag ágdélótan pagsik ka mga asu tô mga rarù din.
22 Na, inaté si Lazaro, asta igpid sikandin katô mga panaligan ka Manama tun ta
kilidan katô kamónaan din na si Abraham tun ta langit.* Inaté pagsik tô ágkaduwánnan,
asta iglábbáng sikandin.
23 Ihirapan sikandin tun ta góddóan ka mga inaté.† Iglangngag sikandin, asta igkita
din si Abraham tun ta madiyù asta si Lazaro tun ta kilidan i Abraham.
24 "Purisu igtawar tô ágkaduwánnan, na mà din, 'Ámmà Abraham, kéduwiya. Sugù nu
si Lazaro ébô arámmán din tô tintudù din tun ta wayig ébô patalluan din ni dilà ku, su
ágkahirapanna kannun ta apuy.'
25 "Asal igkagi si Abraham kandin, na mà din, 'Sampát nu ni. Tô ándà ka pa kamaté,
madigár tô itanggap nu, asta madat tô itanggap i Lazaro. Asal áknganni, sikandin tô
ágkadayawan dini, asta sikuna tô ágkahirapan.
26 Duwán pagsik madalám pangpang tun ta állát ta ébô dì makókit tô manubù na
madun pád diyan áknikó, asta ándà makókit tikud diyan áknikó ébô madun dini áknami.'

---

* **16:22** 16:22 "Kilidan i Abraham" tô ássa ngadan katô góddóan ka Manama na igsadunan katô mga ágpampamaké na inaté. Ahaán tô Lucas 23:43; 2 Corinto 12:4. † **16:23** 16:23 Tingód ka Hades, ahaán tô Lucas 10:15.

27 “Igkagi tô ágkaduwánnan, na mà din, ‘Ámmà, ágpédu-éduwa áknikó na pasadunán nu
si Lazaro tun ta balé katô ámmà ku,
28 su duwán pa lima mga kataladi ku, ébô ulitan din sikandan na kailangan rumákkád
dan agó mapid dan pagsik kannun ta ágsupakanan.’
29 “Asal igkagi si Abraham, na mà din, ‘Duwánnù sugù na igsulat i Moises asta igsulat
katô mga propeta na ágbasaan dan. Kailangan maminág dan katô igsulat.’
30 “Igkagi tô ágkaduwánnan, na mà din, ‘Ámmà, dì nángngà. Asal ka madun tun kandan
tô inaté manubù na inanté, rumákkád dan.’
31 “Igkagi si Abraham, na mà din, ‘Atin ka dì dan maminág katô igsulat i Moises asta
tô mga propeta, dì dan pagsik mánnal agad duwán pa inaté na manté puman.’ ”

17

Mga tintal ka kalumu ka salà
Luc 17:1-4; Mat 18:6-7,21-22; Mar 9:42

1 Igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, “Ándà makalili katô pagtintal ka
salà, asal makédu-édu tô manubù na mému gunayan ka pagtintal katô duma manubù!
2 Tuu pa madigár ka ikáttán tô alig din tun ta dakál batu, asta antugán sikandin tun ta
dagat ka tandingán ka mému sikandin gunayan na mandà tô kapamaké katô agad sábbad
kani mga maránták gabatà.
3 Banté kó.
“Na, atin ka duwán kataladi yu na makalumu ka salà, sapadi yu sikandin. Atin ka
rumákkád sikandin, pasinsiyayi yu.
4 Agad makapittu sikandin makalumu ka salà ákniyu dalám ka sábbad dád álló asta
makapittu sikandin rumákkád, kailangan pasinsiyaan yu sikandin.”

Tô kasarig

5 Igkagi tô mga apostoles tun ta Ághlangngagán, na mà dan, “Pabákkár nu pa tô kasarig
dé!”
6 Igkagi tô Ághlangngagán, na mà din, “Atin ka duwán kasarig yu kanak iring dád na
délák lisu ka mustasa, makakagi kó tun ta dakál kayu sikomoro, na, ‘Mabéttód ka, asta
mapamula ka tun ta dagat,’ na mánnal tô kayu ákniyu.”

Tô lumu katô manubù na ágkasarigan

7 “Atin ka duwán tun ákniyu na duwán állang na ágdaru ó ágdóppón ka mga karnero, ka
mapángnga dán tô lumu din tun ta kinamát, asta mulì dán sikandin tun ta balé yu, dì yu
pa sikandin pónsadán asta pakannán.
8 Asal kumagi kó baling tun ta állang, na, ‘Óméng ka ka ágkannán ku, umpak ka katô
madigár, asta buwatiya. Ka pángnga a kuman, mému kad kuman.’
9 Mému ka dì yu pasalamatan tô állang na igtuman katô sugù yu, su tô gó é kailangan
lumun din.
10 Iring kó pagsik katô állang, su ka pángnga kó tumuman katô langun sugù ka Manama,
kailangan kumagi kó dád kandin, na mà yu, ‘Yakad ágdurung áknami, su mga állang nu dád
sikami, asta iglumu dé dád tô kailangan ághlumun dé.’ ”

Inólian tô sapulù tétékán

11 Tô igsadun si Jesus tun ta Jerusalem, igukit sikandin tun ta tángngaan katô probinsya
ka Samaria asta Galilea.
12 Tô igdunggù sikandin tun ta sábbad lunsud, duwán sapulù (10) tétékán na igsumar
kandin. Igtindág dan tun ta madiyù,
13 asta igtawar sikandan, na mà dan, “Jesus, Ághlangngagán, kéduwi ké.”
14 Tô igkita si Jesus kandan, igkagi sikandin, na mà din, “Sadun kó tun ta mga pangulu
ka templo, asta pakita yu yan lawa yu.”

Tô ándà dan pa dunggù tun ta templo, inólian dan langun.
15 Na, tô sábbad kandan, tô igkita sikandin na inólian tô lawa din, igdurung din tô
Manama na mabákkár tô kagi din, asta iglónód sikandin tun ki Jesus.
16 Iglangkáb sikandin tun ta paa i Jesus, asta igpasalamat sikandin. Na, taga Samaria
tô manubù tô.
17 Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Sapulù (10) tô langun na inólian. Ánda tô siyó?
18 Sábbad dád kannê tô iglónód asta igdurung ka Manama, asta ánnà gó Judio sikandin."
19 Na, igkagi si Jesus tun ta manubù na inólian, na mà din, "Tindág ka, asta mému kad
manó. Inólian kad ukit katô kasarig nu kanak."

Katigkanayan katô pagpangulu ka Manama
Luc 17:20-37; Mat 24:23-28,37-41

20 Duwán mga Pariseo na iginsà ki Jesus ka kadángngan tumigkané mangulu tô
Manama. Igtaba si Jesus, na mà din, "Tun ta pagpangulu ka Manama, ándà kasalábbuan
na kitanán yu.
21 Ándà manubù na makakagi, na, 'Dini dán tô pagpangulu din!' asta ándà makakagi,
na, 'Taddô dán tô pagpangulu din!' su igdunggù dán tô pagpangulu katô Manama dini
ákniyu."*
22 Na, igkagi si Jesus tun ta mga disipulu din, na mà din, "Tun ta álló na dumunggù,
kakalyag yu na kumita kó pád katô sábbad dád álló ka pagpangulu ku na Igpamanubù,
asal dì kó kumita.
23 Duwán mga manubù na kumagi ákniyu, na mà dan, 'Taddô tô Mesiyas!' ó 'Kannun
sikandin!' Asal yakó ágsadun. Yakó ágtákkás kandan,
24 su matayyó tô kalónód ku iring na kirám na ágséllà tun ta kaluwagan ka langit, asta
kitanán katô langun manubù. Iring pagsik kanan tô kadunggù ku na Igpamanubù.
25 Asal muna a pa kahirapan, asta élléyanna pa katô mga manubù áknganni.
26 Ka lumónódda na Igpamanubù, marapung tô mga manubù na dì makataganà ka
kadunggù ku, iring pagsik katô mga manubù sayyan na ándà paminág ki Noe.
27 Inalayun ágkan tô mga manubù sayyan, ginám dan, asta ágpakalyagé dan, sippang na
igdunggù tô álló na igahu dán si Noe asta tô pamilya din tun ta arka. Asal ipánnas inaté
tô duma mga manubù su iglunupan tô tanà, asta ilánnád dan langun.
28 Ka lumónódda, duwán dì makataganà, iring pagsik katô mga kadumaan i Lot na taga
Sodoma sayyan. Inalayun dan ágkan, ginám dan, ágbálli dan, ágbarigyà dan, ágpamula
dan, asta gimu dan ka balé.
29 Asal tô álló tô igpalaguy si Lot tikud tun ta Sodoma, idabù tô apuy asta tô asupri
tikud tun ta langit, asta ipánnas inaté tô langun dan.
30 Makéring pagsik kandan tô mga manubù na dì makataganà katô álló ka pakita a na
Igpamanubù.
31 "Tô álló tô, tô mga manubù na tun ta luwà katô balé dì mému makahu ébô mangé ka
kaduwánnan tun dalám. Tô mga manubù na áglumu tun ta kinamát dì mému makólì.
32 Sampát yu tô supak ka Manama katô sawa i Lot na igsérê.
33 Tô manubù na áglággád katô kantayan din, kandaan sikandin ka kantayan na ándà
ágtamanán. Asal ka mému ka matayan tô manubù, matanggap din tô kantayan na ándà
ágtamanán.
34 Kagiyan ku sikiyu na atin ka dumunggù tô álló tô, duwán duwa manubù na ágtudug
tun ta sábbad ágdággaanan, angén tô sábbad, asta katananan tô sábbad.
35 Duwán duwa gabayi na ágginling, angén tô sábbad, asta katananan tô sábbad.
36 [Duwán duwa gamama na áglumu tun ta kinamát, angén tô sábbad, asta katananan
tô sábbad.]"

---

* **17:21** 17:21 Igdunggù dán tô pagpangulu katô Manama dini ákniyu, ó ágpangulu dán tô Manama tun ta tángngaán yu.

37 Iginsà tô mga disipulu din, na mà dan, “Áglangngagán, ánda tô kalumuwan kani?”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka ágkitanán yu tô mga uwak, kasóddóran yu na duwán
inaté lawa dutun.”†

18

Panunggiringan tingód katô bayi balu

1 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan ni ébô kagpáttan dan na kailangan inalayun dan
dumasal, asta dì dan sumungkù.
2 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tun ta sábbad lunsud, duwán huwes na dì ágbánnal ka
Manama, asta dì sikandin ágkéduwan ka mga manubù.
3 Duwán pagsik sábbad bayi balu tun ta lunsud na inalayun áglónód-lónód tun ta huwes,
asta ágpédu-édu, na mà din, ‘Tabangiya ébô manaluwa katô manubù na girrayat kanak.’
4 Asal igéllé tô huwes. Na, tô idugé-dugé dán, ikapanámdám tô huwes, ‘Agad diya
ágbánnal ka Manama, asta diya ágkéduwan ka mga manubù,
5 asal tabangan ku tô bayi balu, su ágsamukánna ikandin. Atin ka inalayun sikandin
lumónód-lónód kanak, mappus tô pasinsiya ku.’ ”
6 Na, igpanayun igkagi tô Áglangngagán, na mà din, “Paminág yu tô igkagi katô huwes
na dì ágbánnal ka Manama.
7 Na, tô Manama ágtabang katô mga manubù na igsalin din na ágpédu-édu kandin álló
asta dukilám. Dì ágbaring-baring tô Manama na ágtabang.
8 Kagiyan ku sikiyu na dì madugé tô Manama tumabang kandan. Tô álló ka lumónódda
na Igpamanubù nit banuwa, tagsábbadé dád tô mga manubù na ágpamaké kanak.”

Panunggiringan tingód ka duwa manubù na igdasal

9 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan tun ta mga manubù na kéman dan ka nángngà tô
áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, asta ágbuyas katô duma mga manubù.
10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Duwán duwa manubù na igsadun tun ta templo ébô
dumasal. Pariseo tô sábbad, asta taralimud ka buwis tô sábbad.
11 Igtindág tô Pariseo, asta igdasal tingód ka kandin kamanubuan, na mà din, ‘Man-
ama, ágpasalamatta áknikó su ándà a ikéring katô duma mga manubù na ágpanalapì, áglapas
ka sugù, asta áglibug. Ágpasalamatta su ánnà a madat manubù iring kani taralimud ka
buwis.
12 Kada linggo, makaduwa a ágpuwasa. Ágbággén ku áknikó tô ikasapulù katô salapì na
ágkatanggap ku.’
13 Asal tô igdasal tô taralimud ka buwis, igpadiyù sikandin su ágkayyaan. Ándà
langngag tun ta langit, asal igtagpuk din tô kagpa din tingód ka karákkád din, asta igkagi
sikandin, na mà din, ‘Manama, kéduwiya na masalà-salà!’
14 Na, kagiyan ku sikiyu na tô igulì ni taralimud ka buwis, nángngà sikandin tun
ta saruwan ka Manama, asal ánnà nángngà tô Pariseo. Atin ka ágpallayat tô manubù
ka kamanubuan din, imun sikandin na mabbabà. Atin ka ágpabbabà tô manubù ka
kamanubuan din, imun sikandin na mallayat.”

Si Jesus asta maréntták gabatà
Luc 18:15-17; Mat 19:13-15; Mar 10:13-16

15 Na, duwán mga manubù na igpid ka maréntták mga gabatà dan tun ki Jesus ébô
dappánnan din. Tô igkita tô mga disipulu din kandan, igsapadan dan.
16 Asal igtawar i Jesus tô langun dan ébô madani dan tun kandin, asta igkagi sikandin,
na mà din, “Pabayà yu yan mga gabatà ébô makapadani dan dini kanak. Yakó ágsapad

† **17:37** 17:37 Tô kóbadan, atin ka kitanán yu ni mga pató, kasóddóran yu na masiggad lumónód.

kandan, su tô mga manubù na ágsarig ka Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, tô gó é panguluwan ka Manama.
17 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka dì sumarig tô manubù tun ta Manama iring katô kasarig ka mga gabatà tun ta ámmà asta innà dan, dì sikandin sakupán ka Manama tun ta pagpangulu din."

Kahirapan tô mga ágkaduwánnan
Luc 18:18-30; Mat 19:16-30; Mar 10:17-31

18 Na, duwán sábbad pangulu katô mga Judio na iginsà ki Jesus, na mà din, "Sir, madigár ka taratinurù. Ándin tô kailangan lumun ku ébô makatanggappa ka kantayan na ándà ágtamanán?"
19 Igkagi si Jesus, na mà din, "Isalábbuanna su igkagi ka na madigárra. Sábbad dád tô tuu madigár, tô dád Manama.
20 Isóddóran nu tô mga sugù ka Manama. Yakó ághlibug. Yakó ágmaté. Yakó ágtakó. Yakó ágtestigos ka bulaló tingód katô unawa yu. Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà."*
21 Igtaba tô manubù, na mà din, "Igbánnalla katô langun tikud pô tô délákka pa."
22 Tô igdinág si Jesus katô kagi din, igkagi si Jesus, na mà din, "Sábbad dád tô kailangan lumun nu. Barigyà nu tô langun kaduwánnan nu, asta tukid nu bággéyi tô salapì nu tun ta mga manubù na ágkayù-ayuan. Atin ka tô gó é lumun nu, duwán pulusán nu tun ta langit. Na, lónód ka, asta tákkás ka kanak."
23 Asal tô igdinág katô manubù tô igkagi i Jesus, iranu sikandin, su tuu ágkaduwánnan.
24 Igsállág si Jesus kandin, asta igkagi, na mà din, "Mahirap tô kapasakup ka ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu katô Manama!
25 Agad mahirap tô dakál mannanap na ágngadanan kamelyo na mukit tun ta bóbbó ka simat, asal tuu pa mahirap tô kapasakup katô ágkaduwánnan manubù tun ta pagpangulu ka Manama."
26 Igkagi tô mga manubù na ikadinág kandin, na mà dan, "Purisu ándà palang manubù na makaluwà tikud tun ta supak ka Manama."
27 Asal igtaba si Jesus, na mà din, "Tô dì malumu ka manubù, tô gó é malumu ka Manama."
28 Na, igkagi si Pedro, na mà din, "Sikami, agad tô mga balé dé igtananan dé ébô mákkás ké áknikó."
29 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na igtanan katô balé din, sawa din, mga kataladi din, ámmà din, innà din, asta mga gabatà din ébô pasakupán tun ta pagpangulu ka Manama,
30 tô gó é makatanggap ákngannì ka tuu pa dakál ka tandingán katô igtananan din, asta bággayan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán tun ta tapuri álló."

Igkagi puman si Jesus tingód katô kamatayan din
Luc 18:31-34; Mat 20:17-19; Mar 10:32-34

31 Na, igpaglimud i Jesus tô sapulù duwa (12) disipulu din, asta igkagi sikandin, na mà din, "Na, madun kid tun ta Jerusalem, asta matuman tô langun kagi na igsulat katô mga propeta tingód kanak na Igpamanubù.
32 Bággénna tun ta bállad ka mga manubù na ánnà Judio. Ngisiyanna ikandan, irrayatanna, asta ilábbanna.
33 Lagpássánna, asta matayanna. Asal mantéya puman tun ta ikatállu álló."
34 Asal ándà dan ikagpát katô igkagi din. Ándà pasóddóri tô kóbadan kandan, asta ándà palang inagpáttan dan.

Inólian tô bólóg
Luc 18:35-43; Mat 20:29-34; Mar 10:46-52

* **18:20** 18:20 Ahaán tô Exodo 20:12-16; Deuteronomio 5:16-20.

35 Tô igpadani si Jesus tun ta lunsud ka Jerico, duwán bólóg na igunsad tun ta ligad ka
dalan, asta ágpamuyù.
36 Tô igdinág sikandin katô marapung manubù na iglabé, iginsà sikandin ka ándin tô
gunayan.
37 Igkagi dan kandin, na mà dan, "Áglabé si Jesus na taga Nazaret."
38 Purisu igullaó sikandin, na mà din, "Jesus, rubbad i David, kéduwiya!"
39 Igsapadan sikandin katô mga manubù na ikóna ki Jesus, asta igkagiyan dan na
kailangan dì sikandin mótép. Asal ágrayan baling sikandin gullaó, na mà din, "Rubbad i
David, kéduwiya!"
40 Purisu igsódô si Jesus, asta igpakangé din tô bólóg. Tô igpadani tô bólóg, iginsà si
Jesus, na mà din,
41 "Ándin tô kakalyag nu na lumun ku para áknikó?"
Igtaba tô bólóg, na mà din, "Áglangngagán, malyagga makakita."
42 Igkagi si Jesus, na mà din, "Makakita kad. Inólian kad su igsarig ka kanak."
43 Tigkô dád ikakita dán sikandin, asta igtalundug sikandin ki Jesus. Igpabantug din
tô Manama. Tô igkita tô langun manubù kandin, igdurung dan tô Manama.

19

Si Jesus asta si Saqueo

1 Na, igdunggù si Jesus tun ta lunsud ka Jerico, asta iglabé sikandin.
2 Duwán sábbad taga Jerico na ágngadanan ki Saqueo. Sikandin tô pangulu katô mga
taralimud ka buwis, asta ágkaduwánnan sikandin.
3 Kakalyag din na kumita ki Jesus, asal ándà sikandin ikakita, su mabbabà manubù
sikandin, asta marapung tô ilimud mga manubù.
4 Purisu igpalaguy sikandin tun tóna katô ukitan i Jesus, asta igpénék sikandin tun ta
dakál kayu na ágngadanan sikomoro ébô makakita ki Jesus ka mukit.
5 Tô igdunggù si Jesus tun ta kayu na igpénékan i Saqueo, iglangngag si Jesus, asta
igkagi sikandin, na mà din, "Saqueo, sékót kad pónóg, su kailangan móddô a tun ta balé
nu ni álló ni."
6 Sékót igpónóg si Saqueo, igpid din si Jesus tun ta balé din, asta igsumar kandin na
duwán dayó din.
7 Asal igburáng-buráng tô langun manubù na igkita kandan, na mà dan, "Igóddô
sikandin tun ta balé katô masalà-salà."
8 Igtindág si Saqueo, asta igkagi sikandin tun ta Áglangngagán, na mà din, "Sir, bággén
ku tô katángngà ka kaduwánnan ku tun ta mga ágkayù-ayuan. Atin ka duwán mga manubù
na iglimbungan ku ka salapì, makappat ku luppián tô bullas ku kandan."
9 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ni álló ni, itábbus tô tigbalé tikud tun ta salà, su igpamaké
dán sikandin iring katô kapamaké katô kamónaan din sayyan na si Abraham.
10 Igsadunna na Igpamanubù ébô mamasakka asta tumábbussa katô mga manubù na
itadin tingód ka mga salà dan."

Panunggiringan tingód katô mga állang
Luc 19:11-27; Mat 25:14-30

11 Róggun na igpaminág tô langun manubù ki Jesus, igulit din ni panunggiringan,
su madani dán sikandin tun ta Jerusalem, asta kéman dan ka masig dán tumigkané tô
Manama na mangulu kandan.
12 Purisu igkagi sikandin, na mà din, "Duwán sábbad manubù na mallayat é ka-
manubuan, asta igsadun sikandin tun ta madiyù banuwa ébô imun sikandin harì katô
kandin banuwa, asta pángnga katô, mulì.

13 Tô ándà pa sikandin panó, igpatawar din tô sapulù (10) állang din. Sábbad abuk
bulawan tô igsarig din tun ta tagsábbad-sábbad kandan, asta igkagi sikandin, na mà din,
'Ni salapì ni tô negosyon yu sippang ka mulì a.'
14 Na, tô mga manubù na góddô tun ta banuwa ágkaringasa kandin. Purisu duwán mga
manubù na igpatalundug kandin ébô kumagi tun ta gobyerno na dì mému kandan ka
mangulu sikandin kandan.
15 Asal inému sikandin harì, asta igulì sikandin. Igpatawar din tô sapulù (10) állang
din na igsarigan din ka bulawan ébô kasóddóran din ka duwán iganansya dan ukit katô
negosyo dan.
16 Igpadani tô una állang, asta igkagi sikandin, na mà din, 'Sir, tô sábbad abuk bulawan
nu inému dán sapulù (10) abuk.'
17 Igkagi tô harì, na mà din, 'Madigár ka asta madigár tô iglumu nu! Agad délák tô
igsarig ku áknikó, ágkasarigan ka. Purisu imun ku sikuna na ágpangulun ka sapulù (10)
lunsud.'
18 Igpadani tô ikaduwa állang, asta igkagi sikandin, na mà din, 'Sir, tô sábbad abuk
bulawan nu inému dán lima abuk.'
19 Igkagi tô harì, na mà din, 'Imun ku sikuna na ágpangulun ka lima lunsud.'
20 Na, igpadani tô ássa állang, asta igkagi sikandin, na mà din, 'Sir, ulián ku áknikó tô
sábbad abuk bulawan na igtángngás ku ka panyù asta igállás ku.
21 Imáddanganna áknikó, su magani ka manubù. Ágkangén nu tô ándà nu kapagudi, asta
ágkáttun nu tô igpamula ka duma mga manubù.'
22 Igkagi tô harì, na mà din, 'Tukukán ka. Gamitán ku tô áknikó kagi ébô supakan ku
sikuna! Isóddóran nu na maganiya, su ágkangén ku tô ándà ku kapagudi, asta ágkáttun ku
tô igpamula ka duma mga manubù.
23 Purisu madigár pád ka igtagù nu tô bulawan ku tun ta bangko ébô matanggap ku
pád na duwán tubù nit kadunggù ku.'
24 Na, igkagi tô harì tun ta ássa mga manubù, na mà din, 'Kangé yu tô sábbad abuk
bulawan na igbággé ku kandin, asta bággé yu tun ta állang na duwán sapulù (10) abuk
bulawan.'
25 Asal igkagi tô duma mga manubù, na mà dan, 'Sir, dì mému, su duwán dán kandin
sapulù (10) abuk bulawan!'
26 Igtaba tô harì, na mà din, 'Kagiyan ku sikiyu na tô manubù na duwán kandin,
bággayan sikandin katô tuu pa dakál. Asal tô manubù na ándà kandin, kangayan
sikandin katô langun tun kandin.
27 Asal tô mga usig ku na kakalyag dan na diya mangulu kandan, kangé yu sikandan,
asta matayi yu nit saruwan ku.' "

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem
Luc 19:28-40; Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Juan 12:12-19

28 Pángnga igkagi si Jesus katô panunggiringan, igpanayun sikandin tun ta Jerusalem,
asta iguna sikandin katô duma mga manubù tun ta dalan.
29 Tô madani dán si Jesus tun ta lunsud ka Betpahe asta Betania na tun ta Pabungan
ka Olibo, igpóna din tô duwa disipulu din, na mà din,
30 "Una kó tun ta lunsud na sadunan ta. Ka dumunggù kó, kitanán yu tô nati ka asno*
na ándà pa kinnami sakayi ka manubù. Igikát tô nati, asal akas yu, asta pid yu dini
kanak.
31 Atin ka duwán manubù na minsà ákniyu ka manan ka igakas yu, kagiyi yu na
kailangan sakayan katô Áglangngagán."
32 Na, igpanó sikandan, asta igkita dan tô nati na magunawa katô taganà igkagi i Jesus
kandan.

* **19:30** 19:30 Tô asno iring na kudà.

33 Tô igakas dan katô nati, iginsà tô mga tigatun, na mà dan, “Manan ka igakas yu tô
nati?”
34 Igtaba sikandan, na mà dan, “Kailangan sakayan katô Áglangngagán.”
35 Na, igpid dan tun ki Jesus, igampas dan tô mga umpak dan tun ta bókkóg katô nati,
asta igpasaké dan si Jesus.
36 Tô igsaké sikandin, igsánnar katô duma mga manubù tô mga umpak dan tun ta
dalan na ukitan din.†
37 Tô igtupang si Jesus tikud tun ta Pabungan ka Olibo na madani ka lunsud ka
Jerusalem, tô langun disipulu na igtákkás kandin, idayawan dan, asta igtigkané dan
ágdurung ka Manama na mabákkár tô kagi dan tingód katô marapung mga kasaláббuan
na igkita dan.
38 Igullaó sikandan, na mà dan, “Durungán ta ni Harì ta na igpapid katô Áglangngagán!
Mólà pa ka duwán kasunayan tun ta langit, asta pabantugán ta tô Manama tun ta
langit!”‡
39 Duwán mga Pariseo na igtákkás ki Jesus, asta igkagi dan tun kandin, na mà dan, “Sir,
sapadi nu tô mga disipulu nu.”
40 Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Kagiyan ku sikiyu na atin ka tumagnáp dan, mullaó
gó tô mga batu.”

Igsággó si Jesus katô taga Jerusalem

41 Tô igpadani si Jesus tun ta Jerusalem asta tô igsállág sikandin katô lunsud, igsággó
sikandin tingód ka kédu din katô mga taga Jerusalem,
42 asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka isóddóran yu tô makabággé ka
kasunayan ni álló ni! asal ándà yu kakitayi.
43 Dumunggù tô álló na lumibut tô mga sundalo ka usig yu tun ta lunsud yu, asta
banganan kó ikandan ébô dì kó makaluwà.§
44 Dadattan dan tô lunsud asta matayan tô mga manubù. Ándà palang sábbad batu na
masamà tun ta bówwó katô ássa batu. Tô gó é malumu ákniyu su ándà kó kilala na ni gó
tô álló na tábbusán kó ka Manama.”

Igsadun si Jesus tun ta templo
Luc 19:45-48; Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Juan 2:13-22

45 Na, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igabug din tô langun manubù na ágbarigyà
tun ta plasa ka templo.
46 Igkagi si Jesus, na mà din, “Mà katô kagi ka Manama,
“ ‘Tô balé ku, tô gó é ágdasalanan.’*
Asal igimu yud ni na gállássanan ka mga tulisan.”
47 Kada álló, igtinurù si Jesus tun ta templo. Asal tô mallayat ka mga pangulu ka
templo, tô mga taratinurù ka sugù, asta tô mga ágtugállán ka Judio, igplano dan na
matayan dan sikandin.
48 Asal ándà dan ikému, su tô langun manubù ágpaminág katô kagi din.

20

Insà tingód katô igpapid ki Jesus
Luc 20:1-8; Mat 21:23-27; Mar 11:27-33

1 Duwán sábbad álló, igtinurù si Jesus katô mga manubù na ilimud tun ta templo,
asta igulit-ulit sikandin katô Madigár Gulitán. Róggun na ágtinurù sikandin, igpadani tô

† **19:36** 19:36 Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun harì. ‡ **19:38** 19:38 Ahaán tô Salmo 118:25-26. § **19:43** 19:43 Ituman ni katô mga sundalo ka Roma tô ámmé 70. * **19:46** 19:46 Isaias 56:7; Jeremias 7:11.

mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga taratinurù ka sugù, asta tô mga ágtugállán
ka Judio.
2 Iginsà sikandan ki Jesus, na mà dan, “Uliti ké ka sadan é igtikudan katô langun na
áglumun nu. Sadan tô igpapid áknikó?”
3 Igtaba si Jesus, na mà din, “Duwán pagsik insà ku ákniyu. Na, ulit yu kanak.
4 Sadan tô igpapid ki Juan na munyag? Tô Manama, ó tô manubù?”
5 Purisu igpatóngkóé dan ka ándin tô madigár taba dan kandin, na mà dan, “Atin ka
tumaba ki na Manama tô igpapid ki Juan, insaán ki ikandin na manan ka ándà ki bánnal
ki Juan.
6 Asal atin ka tumaba ki na manubù tô igpapid ki Juan, timbagán ki ka batu katô
langun manubù ébô maté ki, su taganà igpanámdám ni mga manubù na bánnal propeta
si Juan.”
7 Purisu igtaba sikandan ki Jesus, na mà dan, “Ándà dé kasóddóri ka sadan tô igpapid
ki Juan.”
8 Igkagi si Jesus, na mà din, “Su ándà kó taba katô insà ku, diya pagsik mulit ákniyu ka
sadan tô igpapid kanak na lumumuwa katô áglumun ku.”

Panunggiringan tingód katô kinamát
Luc 20:9-18; Mat 21:33-46; Mar 12:1-12

9 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan tun ta mga manubù na ilimud, na mà din,
“Duwán sábbad manubù na duwán tanà na igpamulaan din ka paras. Igpadóppónan
din tô kinamát katô ássa mga taralumu ka tanà, asta igsadun sikandin tun ta madiyù
banuwa, asta idugé pa igóddô.
10 Tô igdunggù tô timpo na matássan dán tô buuy katô paras, duwán sábbad állang na
igpapid katô tigatun tun ta mga taradóppón ébô mangé katô buuy na kandin bahin. Asal
iglagpás dan, asta igpólì dan na ándà palang piniddan din.
11 Duwán ássa állang na igpapid katô tigatun, asal iglagpás dan pagsik sikandin,
igpayayyà dan, asta igpólì dan na ándà palang piniddan din.
12 Duwán pagsik ikatállu állang na igpapid katô tigatun, asal igamuan dan, asta igpéwà
dan.
13 Purisu igpanámdám tô tigatun, ‘Ándin tô madigár lumun ku? Papiddán ku tô kanak
batà na ágginawaan ku, su bánnalán dan sikandin.’
14 Asal tô igkita tô mga taradóppón kandin, igpatóngkóé sikandan, na mà dan, ‘Ni gó
tô makatigatun kani tanà ka maté tô ámmà din. Na, matayan ta sikandin ébô sikita tô
makatigatun kani tanà.’
15 Purisu igguyud dan sikandin tun ta luwà katô kinamát, asta igmatayan dan.
“Na, kagin ku ákniyu ka ándin tô lumun kandan katô tigatun.
16 Madun sikandin, matayan din tô mga taradóppón, asta padóppónan din tô kinamát
din katô ássa mga manubù.”
Na, tô igpaminág tô mga manubù kani, igkagi sikandan, na mà dan, “Mólà pa ka dì
matuman yan!”
17 Asal igsállág si Jesus kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Matuman yan, su mà
katô kagi ka Manama,
“ ‘Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé,
su kéman dan ka ándà ágpulusán.
Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu
na tuu ágkailanganán katô balé.’*
18 Atin ka madabù tô manubù nit batu ni, katáppù-táppuan sikandin. Asal ka kadabuan
tô manubù katô batu, maróddóg sikandin.”

* **20:17** 20:17 Salmo 118:22.

Insà tingód katô bayad ka buwis
Luc 20:19-26; Mat 22:15-22; Mar 12:13-17

19 Na, tô mga taratinurù ka sugù asta tô mallayat ka mga pangulu ka templo, isóddóran
dan na sikandan tô isugatan katô panunggiringan na igulit i Jesus. Purisu kakalyag dan
gó na ámmáttán dan pád si Jesus tô oras tô. Asal ándà dan ikému, su imáddangan dan katô
mga manubù na ágpaminág ki Jesus.
20 Purisu igparimuya dan ki Jesus. Duwán mga manubù na igpapid dan na mà
kagi mákkás kandin, asta igsállág dan kandin ébô duwán madimanda dan tingód katô
ágpangkagin din asta papiddán dan tun ta gobernador.
21 Igkagi sikandan ki Jesus, na mà dan, "Sir, isóddóran dé na ágkasarigan ka, asta
nángngà tô ágtinuruán nu. Ándà manubù na ágmusingán nu agad ándin tô bónnóng dan,
asal ágtinurù ka katô kabánnalan tingód katô kakalyag ka Manama.
22 Na, atin ka mayad ké ka buwis tun ta emperador ka Roma, lumapas ké ka mga sugù
ka Manama? Kailangan mayad ké, ó dì?"
23 Asal isóddóran i Jesus na limbungan dan pád sikandin. Purisu igkagi sikandin, na
mà din,
24 "Pakita yu kanak tô salapì na bayad yu katô buwis. Sadan bónnóng asta ngadan tô
igtagù nit salapì?"
25 Igtaba sikandan, na mà dan, "Tô emperador ka Roma."
Igkagi si Jesus, na mà din, "Purisu bággé yu tun ta emperador tô nángngà bággén yu
tun ta emperador, asta bággé yu tun ta Manama tô nángngà bággén yu tun ta Manama."
26 Agad kakalyag dan na duwán dimanda dan tingód katô ágpangkagin din tun ta
saruwan katô ilimud mga manubù, ándà dan ikému. Isalábbuan dan tingód katô taba
din, asta igtagnáp dan.

Insà tingód katô kantayan
Luc 20:27-40; Mat 22:23-33; Mar 12:18-27

27 Duwán mga Saduseo na igpadani tun ki Jesus. Tô gó tô mga manubù na ágtinurù na
dì manté puman tô mga manubù na inaté dán.
28 Iginsà sikandan ki Jesus, na mà dan, "Sir, igsugù si Moises áknita tingód katô lumun
katô mga mataladi gamama. Atin ka maté tô mama na ándà pa batà katô sawa din, tô
kataladi din kailangan kumalyag katô sawa katô inaté na ipag din na ibalu, ébô ukit
kandin duwán mému batà katô kataladi din na inaté.†
29 Na, duwán pittu mataladi gamama sayyan. Igkalyag tô kaké dan, asal inaté sikandin
na ándà pa batà din.
30 Purisu tô ikaduwa kataladi
31 asta tô ikatállu kataladi igkalyag katô bayi. Tô tagsábbad-sábbad katô pittu mataladi
igkalyag katô bayi, asal inaté dan langun na ándà palang batà dan.
32 Tun ta katapuriyan, inaté pagsik tô bayi.
33 Na, ulit nu áknami. Atin ka manté puman tô mga manubù, sadan tun ta pittu kataladi
tô bánnal duma katô bayi? Su igkalyag tô pittu dan kandin."
34 Igtaba si Jesus, na mà din, "Nit banuwa ni áknganni, ágpakalyagé tô mga gamama asta
gabayi.
35 Asal tô mga manubù na nángngà tun ta saruwan ka Manama asta antén din puman,
dì dan dán pakalyagé tun ta langit.
36 Dì dan puman maté, su iring dan dán katô mga panaligan ka Manama. Sikandan tô
mga gabatà ka Manama, su inanté dan puman.
37 Asal antén puman tô inaté manubù, su agad si Moises tô igpasóddór kanan. Tô
igsulat sikandin tingód ka kapakita katô Manama kandin tun ta mabbabà kayu na

† **20:28** 20:28 Ahaán tô Deuteronomio 25:5.

igrágrág, igtawar din tô Áglangngagán na ‘Manama na ágpangadapán i Abraham, i Isaac, asta i Jacob.’‡
38 Purisu dì ágpangadap ka Manama tô mga manubù na ándà kantayan, asal tô mga manubù na duwán kantayan, tô gó tô ágpangadap ka Manama. Purisu isóddóran ta na tun ta saruwan ka Manama, manté tô langun manubù.”
39 Na, duwán mga taratinurù ka sugù na igkagi, na mà dan, “Sir, madigár gó tô igtaba nu kandan.”
40 Na, ándà manubù na igkinnam iginsà kandin.

Insà tingód katô Mesiyas
Luc 20:41-44; Mat 22:41-46; Mar 12:35-37

41 Igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Manan ka ágtinurù dan na rubbad i David tô Mesiyas?
42 Su si David tô igsulat tun ta libro katô Salmo,
“ ‘Igkagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanan ku
43 sippang ka manaluwa katô mga usig nu, asta pabánnalán ku sikandan áknikó.’§
44 Na, su si David tô igkagi na Áglangngagán din tô Mesiyas, pamánnun na tô Mesiyas tô rubbad i David?”

Igkagi si Jesus tingód katô mga taratinurù ka sugù
Luc 20:45-47; Mat 23:1-36; Mar 12:38-40

45 Róggun na igpaminág tô marapung manubù ki Jesus, igkagi sikandin tun ta mga disipulu din, na mà din,
46 “Banté kó katô mga taratinurù ka sugù. Atin ka ágpanó-panó dan, gumpak dan ka kapa, malyag dan respetowan katô duma mga manubù tun ta plasa, asta munsad dan tun ta madigár gunsadanan tun ta mga simbaan ka Judio. Malyag dan na munsad tun ta igpantaganà katô mga manubù na mallayat é kamanubuan tun ta dakál kalimudan.
47 Sikandan tô gagó ka kaduwánnan katô mga gabayi balu, asta ágtambunan dan tô madat linumuwan dan ukit katô mallayat mga kadasal. Purisu tuu madat tô supak na padungguán ka Manama kandan.”

21

Tô igbággé katô bayi balu
Luc 21:1-4; Mar 12:41-44

1 Tun ta templo, igkita i Jesus tô mga ágkaduwánnan na ágdabù ka salapì dan tun ta ágtaguanan ka salapì.
2 Igkita din tô sábbad ágkayù-ayuan bayi balu, asta igdabù sikandin ka duwa dád kadakù.
3 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tuu pa dakál tô igbággé katô bayi balu ka tandingán katô igbággé katô langun dan.
4 Su tô dád sobra tô igbággé katô langun dan, asal tô bayi balu, agad ágkayù-ayuan sikandin, igbággé din tô langun ka salapì din, asta ándà palang isamà tun kandin.”

Tigkanayan ka kahirapan
Luc 21:5-19; Mat 24:1-14; Mar 13:1-13

5 Na, duwán mga manubù na igpatóngkóé tingód katô templo, su madigár ágsállággán tô mga batu na iglabat asta igpiyà-piyaan ukit ka duma mga mahal na igpambággé. Igkagi si Jesus, na mà din,
6 “Tingód kani mga balé na ágsállággán yu, dumunggù tô álló na dadattan tô langun, asta ándà palang sábbad batu na masamà tun ta bówwó katô ássa batu.”

‡ **20:37** 20:37 Ahaán tô Exodo 3:6. § **20:43** 20:42-43 Salmo 110:1.

7 Duwán iginsà, na mà dan, “Sir, kadángngan matuman tô igulit nu? Ándin tô pató na
masig dán matuman tô langun kani?”
8 Igkagi si Jesus, na mà din, “Banté kó ébô dì kó mapid, su marapung tô mga manubù
na mid ka ngadan ku. Mà kagi dan Mesiyas! Kumagi dan na masig dán dumunggù tô
álló na gimanan yu! Asal yakó ágtákkás kandan.
9 Atin ka ágkadinággan yu na duwán mga gira asta mga samuk, yakó ágkamáddangan
kanan. Kailangan matuman pa yan, asal ánnà pa yan tô oras katô ágtamanán.”
10 Na, igkagi si Jesus kandan, na mà din, “Marapung tô mga banuwa na pagiraé, asta
sumulung tô mga sakup ka sábbad harì katô mga sakup ka ássa harì.
11 Duwán mabákkár mga linug, asta marapung tô mga manubù na ágpangkamaté
ka ballus asta ágpangkamaté ka bógók tun ta kaluwagan kani banuwa. Pakitanán ka
Manama tô mga kasalábbuan na makamáddang tun ta langit.
12 Asal tô dì pa matuman ni, ámmáttán kó, irrayatan kó, ruudan kó katô mga ágtugállán
ka simbaan ka Judio, asta prison kó. Piddán kó tun ta tubang ka mga harì asta mga
gobernador tingód katô kapasakup yu kanak.
13 Tô gó tô álló na mulit-ulit kó tingód kanak.
14 Pahu yu ni tun ta panámdám yu na dì kó katanaan ka ándin tô taba yu kandan,
15 su bággén ku ákniyu tô kakatigan ébô makataba kó kandan. Purisu ándà usig yu na
makataba katô kagin yu.
16 Agad tô mga ámmà yu, tô mga innà yu, tô mga kataladi yu, tô mga gakád yu, asta tô
mga rarak yu, sikandan tô mámmát ákniyu, asta duwán tun ákniyu na matayan dan.
17 Karingasaan kó katô langun manubù tingód katô kapasakup yu kanak.
18 Asal ándà palang makadadat katô kantayan yu na ándà ágtamanán.*
19 Sarig kó kanak, asta makaluwà kó gó.”

Makamáddang na kitanán tun ta templo
Luc 21:20-24; Mat 24:15-21; Mar 13:14-19

20 “Atin ka kitanán yu tô lunsud ka Jerusalem na iglibutan katô marapung mga
sundalo, kasóddóran yu na masig dán kadattan tô lunsud.
21 Kailangan malaguy tô langun taga Judea, asta madun dan tun ta pabunganán, asta
kailangan malaguy tô langun manubù tikud tun ta lunsud. Kailangan dì madun tun ta
lunsud tô mga manubù na tun ta luwà katô lunsud.
22 Tô gó tô mga álló na supakan ka Manama tô mga madat, asta tumanán din tô langun
tandô din na igsulat.
23 Makédu-édu tô mga gabayi na mabáddás ó ágpasusu tô álló tô! su tuu madat tô
kahirapan na dumunggù nit banuwa, asta supakan ka Manama tô mga manubù.
24 Duwán tigbasán asta matayan. Duwán ámmáttán asta piddán tun ta langun
banuwa. Dadattan tô lunsud ka Jerusalem katô mga manubù na ánnà Judio sippang
ka mapángnga tô pagpangulu dan.”

Lumónód si Jesus nit banuwa
Luc 21:25-28; Mat 24:29-31; Mar 13:24-27

25 “Duwán mga kasalábbuan na pakitanán ka Manama tun ta álló, bulan asta mga
karani. Dini ta banuwa, katanaan asta kamáddangan tô langun manubù tingód katô
arukán katô dagat asta magdakál mga balud.
26 Kagáttasan tô mga manubù tingód katô máddang dan katô kadattan na dumunggù
nit banuwa, su makálláng tô langun tun ta langit.†
27 Kitanán katô mga manubù tô kadunggù ku tun ta sagulapun, su lumónódda na
Igpamanubù na tákkássan katô katulusan ku asta katô tuu séllaán ku.‡

* **21:18** 21:18 Ni gó tô kóbadan katô ágkagin, na, “Dì mandà tun ákniyu, agad sábbad silag ka ulu yu.” † **21:26** 21:26 Tô langun tun ta langit, ó tô duwán katulusan tun ta langit. ‡ **21:27** 21:27 Ahaán tô Daniel 7:13.

28 Na, ka tumigkané tô katumanan kani, tindág kó asta langngag kó, su masig kód
tábbusán katô Manama."

Panunggiringan tingód katô kayu igera
Luc 21:29-33; Mat 24:32-35; Mar 13:28-31

29 Na, igulit i Jesus ni panunggiringan, na mà din, "Sállág yu tô kayu igera asta tô mga
ássa kayu.
30 Atin ka kitanán yu tô kayu na gugbus dán asta ágdaun, kasóddóran yu na masig dán
dumunggù tô ágsánnang timpo.
31 Purisu atin ka kitanán yu tô katumanan katô igkagi ku ákniyu, kasóddóran yu na
masig dán mangulu tô Manama.
32 "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô dì pa maté tô mga manubù áknganni, matuman
pa ni langun.
33 Mandà gó tô langit asta ni tanà, asal dì gó mandà tô mga kagi ku, asal matuman gó."

Kailangan tumaganà tô langun manubù

34 "Asal banté kó agó baringán kó ukit katô sobra ágkakan yu, ginámmán yu, asta tana
yu tingód ka kóddô yu. Agad dì kó makataganà, matuman na dumunggù tô álló tô
35 iring na tagán, su dumunggù tun ta langun manubù na góddô tun ta kaluwagan kani
banuwa.
36 Purisu banté kó inalayun. Dasal kó na bággayan kó ka Manama ka bákkár ébô
makatiis kó katô langun ka kahirapan, asta ébô ándà kayyaan yu tun ta saruwan ku na
Igpamanubù."
37 Álló-álló igtinurù si Jesus tun ta templo, asal ka dukilám, ágsadun sikandin tun ta
Pabungan ka Olibo, asta ágdággà sikandin dutun.
38 Igsállám tô marapung manubù na igpadani kandin tun ta templo ébô maminág dan
kandin.

22

Plano na matayan si Jesus
Luc 22:1-6; Mat 26:1-5,14-16; Mar 14:1-2,10-11; Juan 11:45-53

1 Na, masig dán tô Kalimudan Ka Pan Na Ándà Pagpatubù na ágngadanan Kalimudan
Ka Kalabé.
2 Ágplano tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù tingód
katô lumun dan ébô matayan dan si Jesus na ándà samuk, su imáddangan dan katô mga
manubù na inalayun igpaminág ki Jesus.
3 Na, igahu si Maibuyan tun ki Judas na ágngadanan Iscariote. Sikandin tô sábbad tun
ta sapulù duwa (12) disipulu i Jesus.
4 Igsadun si Judas tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo asta tun ta mga opisyales
katô mga tarabanté ka templo. Igpatóngkóé dan tingód katô kapammát din ki Jesus.
5 Idayawan dan, asta igtandô dan na duwán salapì na bággén dan tun kandin.
6 Ignunug si Judas, asta igangat sikandin ka madigár timpo ébô pammáttán din si Jesus
na ándà manubù na makasóddór.

Kalimudan Ka Kalabé
Luc 22:7-13; Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Juan 13:21-30

7 Na, igdunggù tô álló ka kalimudan na ágkan tô mga Judio ka Pan Na Ándà Pagpatubù.
Tô gó tô álló na giyón dan tô nati ka karnero na ágsáddaán dan dalám katô Kalimudan Ka
Kalabé.
8 Purisu igpóna i Jesus si Pedro asta si Juan, na mà din, "Taganà kó katô kannán ta
tingód ka Kalimudan Ka Kalabé."
9 Iginsà sikandan, na mà dan, "Ánda táppad tô kakalyag nu na taganaan dé?"

10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Na, ka madun kó tun ta lunsud ka Jerusalem, sumarán
yu tô sábbad mama na igtiang ka bangà na ipánnù ka wayig. Tákkás kó kandin tun ta balé
na ahuwan din.
11 Uliti yu tô tigatun katô balé, ‘Iginsà tô Taratinurù ka ánda táppad tô kannan din katô
Kalimudan Ka Kalabé na duma áknami na mga disipulu din.’
12 Pakitanán din ákniyu tô dakál kuwarto tun datas ka balé na igtaganà dán. Tô gó é
taganaan yu katô kannán ta.”
13 Purisu igpanó dan, asta igkita dan tô kuwarto na iring katô igulit i Jesus kandan,
asta igtaganà dan tô langun para katô Kalimudan Ka Kalabé.

Tingód ka kamatayan katô Áglangngagán
Luc 22:14-23; Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; 1Cor 11:23-25

14 Tô igdunggù tô oras ka kakan, igkan si Jesus asta tô mga apostoles din.
15 Igkagi si Jesus, na mà din, “Maggát tô kakalyag ku na kumanna duma ákniyu kani
Kalimudan Ka Kalabé tô diya pa matayan.
16 Kagiyan ku sikiyu na diyad muman kuman katô Kalimudan Ka Kalabé sippang ka
matuman tô kóbadan kani langun tun ta pagpangulu ka Manama.”
17 Na, igkangé i Jesus tô kopa, igpasalamat sikandin tun ta Manama, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Inám kó langun kani.
18 Kagiyan ku sikiyu na tikud ni álló ni, diyad muman minám kani ginámmán ta
sippang ka matuman mangulu tô Manama.”
19 Na, igkangé din tô pan, igpasalamat sikandin, igtáppik-táppik din, igbággé din tun
kandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó ni lawa ku na bággén para ákniyu. Lumu
yu ni ébô kasampáttanna ikiyu.”
20 Pángnga igkan dan, igkangé din pagsik tô kopa na duwán ginámmán, asta igkagi, na
mà din, “Ni ginámmán ni tô mantu kasabotan ukit katô dipanug ku na ulaán para ákniyu.*
21 “Na, kannun ta lamisa duma kanak tô manubù na pammát kanak.
22 Matéya na Igpamanubù, su tô gó é kakalyag katô Ámmà ku. Asal makédu-édu tô
manubù na pammát kanak!”
23 Na, igpénsaé sikandan ka sadan tun kandan tô pammát kandin.

Igpapulé dan ka sadan tô mallayat

24 Na, igpapulé pagsik tô mga disipulu ka sadan tun kandan tô mallayat é ka-
manubuan.
25 Purisu igkagi si Jesus, na mà din, “Tun ta mga manubù na ánnà Judio, inalayun
ágsugù tô mga harì katô mga sakup dan, asta kakalyag katô mga opisyales dan na
tawarán sikandan na mga taratabang.
26 Asal dì mému ka makéring kó kandan. Su tô manubù tun ákniyu na imun mallayat
é kamanubuan, tô gó é kailangan makéring katô kinaadiyan, asta tô mangulu ákniyu
makéring katô ágsuguánnán.
27 Sadan tô tuu pa mallayat é kamanubuan din? Tô gunsad asta ágkan tun ta lamisa,
ó tô ágbuwat kandin? Isóddóran yu na mallayat tô kamanubuan katô gunsad. Asal tô
ágkémun ku dini ákniyu iring na ágsuguánnán.
28 “Agad mahirap tô ágkókitan ku, sikiyu tô inalayun ágtákkás kanak.
29 Igpapidda katô Ámmà ku ébô manguluwa, asta magunawa pagsik tô kapapid ku
ákniyu,
30 su sikiyu tô dumuma kanak ka kumanna tun ta pagpangulu ku, asta sikiyu tô
munsad tun ta gunsadanan katô harì ébô mangulu kó katô sapulù duwa (12) grupo ka
mga rubbad i Israel.”

---

* **22:20** 22:20 Tô mantu kasabotan tô tinóngkóan asta tandô katô Manama tun ta mga manubù.

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin
Luc 22:31-34; Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Juan 13:36-38

31 Na, igkagi si Jesus ki Pedro, na mà din, "Simon, paminág ka kanak. Igpabayà ka
Manama si Maibuyan ébô kuminnam ákniyu ébô ássan tô ágkasarigan asta tô dì ágkasarigan,
iring na taralumu na gáttap katô trigo ébô ássan tô tahup.
32 Asal igdasalla tingód áknikó ébô dì mandà tô kasarig nu kanak. Atin ka mákkás ka
puman kanak, kailangan tumabang ka katô mga kataladi nu na ágpampamaké."
33 Igkagi si Pedro, na mà din, "Áglangngagán, ikataganà a mákkás áknikó agad prisonna
asta matayanna duma áknikó."
34 Igkagi si Jesus, na mà din, "Pedro, paminág nu ni kagin ku. Kani ka dukilám ka dì
pa mukkarà tô manuk, makatállu ka mulun na ándà ka kilala kanak."

Kahirapan na masig dumunggù

35 Na, igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, "Dángngan, tô igpapanó ku sikiyu na mulit-
ulit na ándà salapì, kabir, ó sandalyas na piddán yu, ikulangan kó?"
Igtaba sikandan, na mà dan, "Ándà gó."
36 Igkagi si Jesus, na mà din, "Asal ákngannì, atin ka duwán salapì yu asta kabir yu,
pid yu yan. Atin ka ándà kampilan yu, barigyà yu tô umpak yu ébô makabálli kó ka
kampilan.
37 Su kagiyan ku sikiyu na matuman tô kagi ka Manama na igsulat tingód kanak,
" 'Supakan sikandin iring na mga tulisan.'†
Kailangan matuman tô langun na igsulat tingód kanak."
38 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, "Áglangngagán, duwán dán duwa kampilan
ta."
Igsapadan dan i Jesus, na mà din, "Nángngà dán."

Igdasal si Jesus tun ta Pabungan ka Olibo
Luc 22:39-46; Mat 26:36-46; Mar 14:32-42

39 Na, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta Pabungan ka Olibo, su tô gó é
ágkémun din. Igtákkás tô mga disipulu din kandin.
40 Tô igdunggù sikandin tun ta lugar, igkagi sikandin tun kandan, na mà din, "Dasal
kó ébô dì kó matalu ka pagtintal."
41 Na, igpanayun si Jesus tun tóna na dì madiyù, iglingkóód sikandin, asta igdasal, na
mà din,
42 "Ámmà, atin ka mému áknikó, yaka ágpókit kanak tun ta kahirapan na masig dán
dumunggù. Asal tuman nu tô áknikó kakalyag, ánnà tô kanak kakalyag."
43 Na, duwán panaligan ka Manama na igpakita kandin tikud tun ta langit ébô
pabákkár kandin.
44 Su tuu ihirapan sikandin, maggát pa igdasal sikandin, asta igtallù tô ating din iring
na dipanug tun ta tanà.
45 Pángnga igdasal si Jesus, iglónód sikandin tun ta mga disipulu din, asal igpantudug
dan, su igmalómét dan tingód katô ranu dan.
46 Igánnó din sikandan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Manan ka igtudug kó? Ánnó
kó, asta dasal kó ébô dì kó matalu ka pagtintal."

Igámmát si Jesus
Luc 22:47-53; Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Juan 18:3-11

47 Róggun na igkagi si Jesus, igdunggù tô marapung manubù na igpid i Judas na sábbad
katô sapulù duwa (12) disipulu. Igpadani si Judas ki Jesus ébô madák kandin.

† **22:37** 22:37 Isaias 53:12.

48 Asal igkagi si Jesus tun kandin, na mà din, “Judas, pammáttánna na Igpamanubù
ukit ka kadák nu?”
49 Tô igkita tô mga disipulu na ámmáttán sikandin, iginsà sikandan, na mà dan,
“Áglangngagán, tigbasán dé sikandan?”
50 Duwán sábbad kadumaan i Jesus na igtigbas din tô állang katô tuu mallayat ka
pangulu ka templo, asta ipangul tô talinga din dadan ta kawanan.
51 Asal igsapadan i Jesus sikandin, na mà din, “Nángngà dán!”
Igdappánnan i Jesus tô talinga katô állang, asta inólian sikandin.
52 Na, tô mga manubù na igsadun ébô mámmát ki Jesus, tô gó é mallayat ka mga
pangulu ka templo, tô mga kapitan ka mga tarabanté ka templo, asta tô mga ágtugállán
ka Judio. Igkagi si Jesus tun kandan, na mà din, “Manan ka mámmát kó kanak ukit ka
mga kampilan asta mga paglagpás? Ánnà a tulisan.
53 Álló-álló ágtinurù a tun ta plasa ka templo, asal ándà a ikiyu ámmátti. Asal nigó tô
oras na igsalin ka Manama na lumumu si Maibuyan ka madat.”

Igbulun i Pedro si Jesus
Luc 22:54-62; Mat 26:57-58,69-75; Mar 14:53-54,66-72; Juan 18:12-18,25-27

54 Na, igámmát dan si Jesus, asta igpid dan tun ta balé katô tuu mallayat ka pangulu ka
templo. Igtalundug si Pedro, asal igpadiyù dád sikandin.
55 Duwán mga manubù na igtabun ka apuy tun ta luwà, asta igunsad dan ébô
minadang. Igduma si Pedro kandan.
56 Tô iséllaan ka apuy tô bónnóng i Pedro, duwán sábbad állang bayi na ikakita kandin.
Igsállág tô bayi kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni manubù ni ágtákkás-tákkás
katô igámmát.”
57 Asal igbulun si Pedro katô bayi, na mà din, “Ándà ku kilalayi sikandin.”
58 Na, ándà kadugé, duwán ássa manubù na igkita ki Pedro, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Sikuna pagsik tô sábbad kadumaan din.”
Asal igkagi si Pedro, na mà din, “Sir, ánnà a kadumaan din.”
59 Tô iglabé tô mga sábbad oras, duwán pagsik ássa manubù na marag ágkagi, na mà din,
“Bánnal ni manubù ni tô ágtákkás-tákkás pagsik katô igámmát, su taga Galilea sikandin.”
60 Asal igkagi si Pedro, na mà din, “Sir, ándà sóddór ku tingód katô ágkagin nu.”
Na, róggun igkagi si Pedro, tigkô igukkarà tô manuk.
61 Igsérê si Jesus, asta igsállág ki Pedro. Purisu isampáttan i Pedro tô taganà igkagi katô
Áglangngagán, na, “Kani ka dukilám ka dì pa mukkarà tô manuk, makatállu ka mulun
kanak.”
62 Na, igluwà si Pedro, asta tuu igsággó sikandin.

Igbuyas-buyas asta iglagpás si Jesus
Luc 22:63-65; Mat 26:67-68; Mar 14:65

63 Na, tô mga manubù na igbanté ki Jesus, igbuyas-buyas dan asta iglagpás dan ki
Jesus.
64 Igdalangan dan tô mga mata din, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Atuk nu ka
sadan tô iglagpás áknikó!”
65 Igirrayatan dan sikandin, asta madat tô igkagi dan kandin.

Igpid si Jesus tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo
Luc 22:66-71; Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Juan 18:19-24

66 Na, pagkasállám dán, igpalimudé tô langun ágtugállán ka Judio, tô mallayat ka mga
pangulu ka templo, asta tô mga taratinurù ka sugù. Igpakangé dan si Jesus, asta igkagi
sikandan, na mà dan,
67 “Atin ka sikuna tô Mesiyas, uliti ké.”
Asal igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ulitan ku sikiyu, dì kó mánnal.

68 Atin ka minsà a ákniyu, dì kó tumaba.
69 Asal dì madugé, munsadda na Igpamanubù dadan tun ta kawanan katô Matulus Manama.”‡
70 Iginsà tô langun dan, na mà dan, “Purisu Batà ka katô Manama?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Bánnal tô igkagi yu.”
71 Purisu igpatóngkóé sikandan, na mà dan, “Ándà dán kailangan na ulitan ki pa ka duma manubù tingód kandin, su kandin kagi tô igdinág ta.”§

23

Igpid si Jesus tun ki Pilato
Luc 23:1-5; Mat 27:1-2,11-14; Mar 15:1-5; Juan 18:28-38

1 Na, igtindág tô langun ágtugállán ka Judio, asta igpid dan si Jesus tun ta gobernador na si Pilato.
2 Igdimanda dan si Jesus tun ki Pilato, na mà dan, “Igkita dé ni manubù ni na ágsutsut tun ta mga manubù kani banuwa ta, su ágsapadan din tô kabayad dé ka buwis tun ta emperador ka Roma. Mà kagi sikandin Mesiyas asta harì.”
3 Iginsà si Pilato ki Jesus, na mà din, “Sikuna tô Harì ka mga Judio?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu.”
4 Igkagi si Pilato tun ta mallayat ka mga pangulu ka templo asta tun ta duma mga manubù na ilimud, na mà din, “Ándà palang madat na igkita ku kani manubù ni.”
5 Asal maggát igkagi sikandan ki Pilato, na mà dan, “Ukit katô ágtinuruán din, ágsamukán din tô langun manubù tun ta kaluwagan ka Judea, tikud tun ta Galilea asta sippang kannun.”

Igpid si Jesus tun ki Herodes

6 Tô igdinág si Pilato katô igkagi dan, iginsà sikandin ka sakup ka probinsya ka Galilea si Jesus.
7 Tô ikasóddór si Pilato na igtikud si Jesus tun ta probinsya na isakupan i Herodes, igpapid din si Jesus tun ki Herodes, su si Herodes igóddô tun ta Jerusalem tô álló tô.
8 Tô ikakita si Herodes ki Jesus, tuu idayawan sikandin, su ikadinág dán sikandin tingód ki Jesus, asta idugé dán duwán kakalyag din na kumita ki Jesus asta katô kasalábbuan na áglumun din.
9 Purisu marapung tô mga insà i Herodes kandin, asal ándà taba si Jesus.
10 Tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga taratinurù ka sugù igpadani tun ki Herodes, asta maggát dan igdimanda tingód ki Jesus.
11 Si Herodes asta tô langun sundalo din igngisi asta igóróm-óróm ki Jesus. Na, igpómpakan i Herodes si Jesus ka madigár kapa, asta igpalónód din tun ki Pilato.
12 Purisu igpararaké si Herodes asta si Pilato tô álló tô, su taganà dan ágpasókówé.

Igruudan si Jesus na matayan
Luc 23:13-25; Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Juan 18:39-19:16

13 Na, igpalimud i Pilato tô langun ka mallayat ka mga pangulu ka templo, tô mga pangulu ka Judio, asta tô duma mga manubù.
14 Igkagi si Pilato, na mà din, “Igpid yu ni manubù ni dini kanak, asta igulit kó kanak na ágsutsut sikandin ka mga manubù. Iginsà ku sikandin tun ta saruwan yu, asal isóddóran ku na ándà din lumuwi tô igdimanda yu tingód kandin.
15 Magunawa pagsik tô isóddóran i Herodes, su igpalónód din sikandin dini áknita. Purisu ándà palang iglumu din na nángngà na supakan asta matayan sikandin.
16 Purisu palagpássán ku dád sikandin, asta paluwaán ku.”

‡ **22:69** 22:69 Ahaán tô Salmo 110:1. § **22:71** 22:71 Kéman katô mga Judio ka igbulaló si Jesus su igkagi sikandin na Batà ka Manama. Purisu igplano dan na matayan si Jesus.

17 [Na, kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun din na ágpaluwaán
din tô sábbad manubù na igpriso, agad sadan tô salinán katô mga Judio.]
18 Asal igpasábbadé dan langun igullaó, na mà dan, “Pamatayi nu ni manubù ni.
Paluwà nu áknami si Barabas.”
19 Na, si Barabas tô igpriso su sikandin tô igpid katô mga manubù na igatu katô
gobyerno tun ta lunsud ka Jerusalem, asta duwán igmatayan din.
20 Kakalyag i Pilato na paluwaán din si Jesus. Purisu iguman din igkagiyan tô mga
manubù na ilimud.
21 Asal igullaó sikandan, na mà dan, “Pamatayi nu! Papansali nu sikandin tun ta
krus!”
22 Na, ikatállu igkagi si Pilato, na mà din, “Manan? Ándà palang madat na iglumu din!
Ándà palang iglumu din na igkita ku na nángngà supakan asta matayan sikandin. Purisu
palagpássán ku dád sikandin, asta paluwaán ku.”
23 Asal maggát dan igullaó ka mabákkár, su kakalyag dan na pansalan sikandin tun ta
krus ébô maté. Ikapanalu dan ukit ka kóllaó dan.
24 Purisu igruud si Pilato na tumanán din tô kakalyag dan.
25 Igpaluwà din tô igpriso na igatu ka gobyerno asta igmaté ka mga manubù. Asal si
Jesus tô igbággé din tun ta mga sundalo ébô matayan, su tô gó tô kakalyag dan.

Igpansalan si Jesus tun ta krus
Luc 23:26-43; Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Juan 19:17-27

26 Na, igpid katô mga sundalo si Jesus tikud tun ta balé i Pilato. Tun ta dalan na
gukitan dan, isumaran dan si Simon na taga Cirene na mantu igdunggù tikud tun ta
pabunganán. Igpirit dan sikandin igpatiang katô krus, asta igpatalundug dan sikandin
ki Jesus.
27 Marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus, asta marapung tô mga gabayi na
igpansággó tingód katô ranu dan kandin.
28 Asal igsérê si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Sikiyu na mga gabayi na taga
Jerusalem, yakó ágsággó tingód katô kahirapan na igdunggù kanak. Asal sággó kó tingód
katô kahirapan na matuman dumunggù ákniyu asta tun ta mga gabatà yu.
29 Su dumunggù gó tô álló na kumagi tô mga manubù na kadayawan tô mga gabayi na
dì ágbatà, dì ágpamasusu, asta dì ágpasusu!
30 Tô álló tô, tumawar tô mga manubù tun ta mga pabungan, na mà dan, ‘Kanónór kó
dini áknami, asta tambuni ké ébô maté ké.’*
31 Atin ka mahirap tô kókitan ku áknganni na manté pa tô kayu, tuu pa mahirap tô
kókitan yu tun ta tapuri álló ka igangu dán tô kayu.”†
32 Duwán pagsik duwa tulisan na igpid katô mga sundalo ébô matayan duma ki Jesus.
33 Tô igdunggù dan tun ta lugar na ágngadanan Bóngó-bóngó, igpansalan dan si Jesus tun
ta krus, asta tô duwa tulisan, na tô sábbad dadan tun ta ibang din asta tô sábbad dadan
tun ta kawanan din.
34 Igdasal si Jesus tingód katô mga igpansal kandin tun ta krus, na mà din, “Ámmà,
pasinsiyayi nu sikandan, su ándà dan kasóddóri ka ándin tô áglumun dan.”
Na, igripa tô mga sundalo ébô talad-taladán dan tô umpak din.‡
35 Igsállág tô ilimud mga manubù ki Jesus. Asal tô mga pangulu ka Judio igbuyas
kandin, na mà dan, “Igtabangan din tô duma mga manubù ébô dì dan maté. Sállaggán
ta ka makatabang sikandin katô kandin sarili. Kitanán ta ka bánnal sikandin tô Mesiyas
na igsalin ka Manama!”

---

* **23:30** 23:30 Ahaán tô Oseas 10:8. † **23:31** 23:31 Tô kóbadan kani panunggiringan, atin ka igsupakan si Jesus na ándà salà din, tuu pa madat tô supak na dumunggù tun ta mga Judio na duwán salà dan. ‡ **23:34** 23:34 Ahaán tô Salmo 22:18.

36 Igóróm-óróm pagsik tô mga sundalo. Igpadani dan tun kandin, asta igpénám dan
sikandin ka bino na igbaláttan ka wayig.
37 Igkagi sikandan, na mà dan, “Atin ka bánnal ka na Harì ka mga Judio, tabangi nu tô
áknikó sarili!”
38 Duwán pagsik igsulat na igtagù tun datas ta ulu i Jesus, na, “NI GÓ TÔ HARÌ KA MGA
JUDIO.”
39 Igbuyas-buyas tô sábbad tulisan na igpansalan madani ki Jesus, na mà din, “Atin
sikuna tô Mesiyas, paluwà nu tô áknikó sarili asta sikami!”
40 Asal igsapadan sikandin katô kadumaan din, na mà din, “Kailangan kamáddangan
ka katô Manama, su magunawa tô supak áknita.
41 Nángngà tô supak áknita, su igsulian ki gó tingód katô madat linumuwan ta. Asal
sikandin, ándà palang madat linumuwan din.”
42 Igkagi sikandin, na mà din, “Jesus, atin ka mangulu ka, sampátta.”
43 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Ni álló ni, dumuma ka
kanak tun ta madigár góddóan ku.”

Inaté si Jesus
Luc 23:44-49; Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Juan 19:28-30

44 Na, tô malássád dán tô álló, igmangittáng tô kaluwagan kani banuwa dalám ka tállu
oras,§
45 su ándà sánnang tô álló. Itángngà tô tabir* tun ta tángngaan katô templo.
46 Na, igullaó si Jesus ka mabákkár, na mà din, “Ámmà, sarigán ku ni espiritu ku tun
áknikó!”†
Pángnga igullaó sikandin, inaté.
47 Na, tô igkita tô kapitan ka mga sundalo katô ilumu, igdurung din tô Manama, asta
igkagi sikandin, na mà din, “Bánnal na ándà palang salà din!”
48 Na, tô langun manubù na ilimud, tô igkita dan katô ilumu, igpanggulì dan, asta
ágtagpukán dan tô kagpa dan tingód katô ranu dan.
49 Asal tô langun rarak i Jesus asta tô mga gabayi na igtákkás kandin tikud tun ta
Galilea, igtindág dan tun ta madiyù, asta igsállág dan tô ilumu.

Tô kalábbáng ki Jesus
Luc 23:50-56; Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Juan 19:38-42

50-51 Na, duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Jose na taga Arimatea tun ta
probinsya ka Judea. Madigár manubù sikandin, nángngà tô áglumun din tun ta saruwan
ka Manama, asta giman sikandin katô pagpangulu ka Manama. Agad sikandin tô sábbad
ágtugállán tun ta mga ágtugállán ka Judio, asal ándà nunug sikandin katô madat plano
katô mga kadumaan din na iglumu dan ki Jesus.
52 Igsadun si Jose tun ki Pilato, asta igpamuyù din tô lawa i Jesus ébô lábbángngán din.
53 Igkangé din tô lawa tikud tun ta krus, igtángngás din katô mapputì óggét, asta
iglábbáng din tun ta ágláb bángngan na mantu igkaliyan tun ta pangpang asta ándà pa
lábbángngi.
54 Masig dán sumalláp tô álló, asta simag tô álló ka kapaginawa.
55 Na, igtalundug ki Jose tô mga gabayi na taganà igtákkás ki Jesus tikud tun ta Galilea,
asta igkita dan tô lábbáng asta tô kapadággà katô lawa.
56 Na, igpanggulì dan, asta igtaganà dan tô ássa-ássa mga pamammut na taguán tun ta
lawa. Tô álló ka kapaginawa, igpaginawa dan, su tô gó é sugù ka Manama.

§ **23:44** 23:44 Dalám ka tállu oras, ó sippang ka alas tres ka mapun. * **23:45** 23:45 Tô ágngadanan “tabir” iring na kurtina na tuu makáppal tun ta tángngaan katô templo ka Jerusalem. Itángngà tô tabir su ukit ka kamatayan i Jesus, mému gó makapadani tô langun manubù tun ta Manama. † **23:46** 23:46 Ahaán tô Salmo 31:5.

24

Inanté puman si Jesus
Luc 24:1-12; Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Juan 20:1-10

1 Asal sállám ka Linggo, igsállám tô mga gabayi na igpid ka mga pamammut na
igtaganà dan, asta igsadun dan tun ta iglábbángngan.
2 Igkita dan na taganà ililid tô batu na igsagpáng.
3 Asal tô igahu dan, ándà lawa na ikita dan.
4 Na, isaláббuan dan tingód katô igkita dan, asta tigkô igpakita kandan tô duwa
gamama na igumpak ka mapputì na ágséllà.
5 Imáddangan tô gabayi asta iglangkáb dan. Asal igkagi tô duwa gamama, na mà dan,
"Yakó ágpamasak katô manté nit ágláббángngganan. Ándà dini sikandin, su inanté.
6 Sampát yu tô taganà igkagi din ákniyu tun ta Galilea.
7 Igkagiyan kó ikandin na kailangan bággén sikandin na Igpamanubù tun ta bállad
katô masalà-salà mga manubù, pansalan sikandin tun ta krus ébô maté, asta manté
puman sikandin tun ta ikatállu álló."
8 Purisu isampáttan katô mga gabayi tô taganà igkagi i Jesus.
9 Igpanó dan tikud tun ta lábbáng, asta igulit dan kani langun tun ta sapulù sábbad (11)
apostoles asta tun ta mga duma.
10 Tô mga gabayi tô, si Maria taga Magdala, si Juana, si Maria na innà i Santiago, asta
duwán pa ássa mga gabayi. Sikandan tô igulit tingód katô langun na igkita dan tun ta
mga apostoles.
11 Asal kéman dan ka igimu-imu dád tô igkagi dan, asta ándà dan bánnal kandan.
12 [Asal igpalaguy si Pedro igsadun tun ta lábbáng. Igkógó-kógó sikandin, igsállág tun
dalám, asta igkita din tô mapputì óggét, asal ándà lawa na igkita din. Tô igulì sikandin,
isaláббuan sikandin tingód katô ilumu.]

Igpakita si Jesus tun ta duwa disipulu din
Luc 24:13-35; Mar 16:12-13

13 Tô álló tô, duwán duwa disipulu i Jesus na igsadun tun ta lunsud ka Emmaus na mga
sapulù sábbad (11) kilometro tikud tun ta Jerusalem.
14 Igpatóngkóé dan tingód katô langun na ilumu.
15 Róggun na igpatóngkóé dan, igpadani si Jesus, asta igtákkás kandan,
16 asal ándà dan ikakilala ka sadan sikandin.
17 Iginsà si Jesus, na mà din, "Ándin tô ágtóngkóán yu róggun igpanó kó?"
Igsódô tô duwa dan, asta iranu tô bónnóng dan.
18 Igtaba tô sábbad na ágngadanan ki Cleopas, na mà din, "Tun ta langun taga Jerusalem,
sábbad nu dád tô ándà ikasóddór tingód katô ilumu áknganni."
19 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ándin tô ilumu?"
Igkagi sikandan, na mà dan, "Tô inému ki Jesus na taga Nazaret. Propeta sikandin,
asta matulus tô langun na iglumu din asta igtinurù din tun ta saruwan ka Manama asta
tun ta mga manubù.
20 Tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga pangulu ka Judio igpammát
kandin, asta igmatayan dan sikandin na igpansalan dan tun ta krus.
21 Asal igiman ké na sikandin tô makatábbus katô mga rubbad i Israel. Tállu dán álló tô
iglabé.
22 Isaláббuan ké, su duwán mga kadumaan dé na gabayi na igsállám tun ta
iglábbángngan kandin,
23 asal ándà lawa din na igkita dan. Tô igulì dan, igulit dan áknami na igpakita kandan
tô mga panaligan ka Manama na igkagi na inanté dán si Jesus.

24 Duwán ássa mga kadumaan dé na igsadun tun ta lábbáng, asta tô igkita dan
magunawa katô igulit katô mga gabayi. Asal ándà dan kitayi sikandin."
25 Igkagi si Jesus, na mà din, "Isaláббuanna ákniyu, su ándà kó pa bánnal katô langun na
igkagi katô mga propeta ka Manama sayyan!
26 Kailangan matayan pa tô Mesiyas iring katô ilumu dán tô dì pa matuman na duwán
séllaán din tun ta langit."
27 Na, igpénagpát i Jesus tun kandan tô langun na igsulat tun ta kagi ka Manama tingód
kandin, tikud tun ta igsulat i Moises asta katô langun propeta ka Manama sayyan.
28 Tô madani dan dán tun ta lunsud na ágsadunan katô duwa disipulu, manayun pád si
Jesus.
29 Asal igpédu-édu dan kandin, na mà dan, "Dággà ka dini áknami, su igsalláp dán tô álló,
asta masig dán dumukilám."
Purisu igtákkás si Jesus kandan.
30 Tô igiyambung dan, igkangé i Jesus tô pan, igpasalamat sikandin tun ta Manama,
igtáppik-táppik din, asta igbággé din tun kandan.
31 Tákkô ikakilala dan na sikandin si Jesus. Asal inandà sikandin.
32 Igpatóngkóé sikandan, na mà dan, "Agud ta na iring na duwán ménit tun ta pusung
ta tingód ka dayó ta róggun na igtóngkô sikandin áknita tun ta dalan, asta igpénagpát din
áknita tô kagi ka Manama."
33 Na, tô oras tô, sékót dan iglónód tun ta Jerusalem. Igkita dan tô sapulù sábbad (11)
mga disipulu i Jesus na ilimud, asta tô mga kadumaan dan.
34 Igkagi tô mga manubù na ilimud, na mà dan, "Bánnal inanté dán puman tô
Áglangngagán, asta igpakita sikandin ki Simon!"
35 Na, igulit tô duwa disipulu tingód katô ilumu kandan tun ta dalan, asta tingód ka
kakilala dan kandin dalám ka katáppik-táppik din katô pan.

Igpapanó i Jesus tô mga disipulu din
Luc 24:36-49; Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Juan 20:19-23; Lumu 1:6-8

36 Róggun na igulit dan tô tingód katô igkita dan, igdunggù si Jesus na igtindág tun ta
tángngaan dan, asta igkagi sikandin, na mà din, "Mólà pa ka duwán kasunayan yu."
37 Asal itingkámmád dan asta imáddangan dan, su kéman dan ka gimukud sikandin.
38 Asal igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Yakó ágkatanaan, asta yakó ágduwa-duwa.
39 Sállág yu ni mga amù nit bállad ku asta nit paa ku, su bánnal sakán gó. Awid kó kanak
ébô kasóddóran yu na ánnà a gimukud. Ándà lawa katô gimukud, asal duwán lawa ku na
ágkitanán yu."
40 Na, igpakita i Jesus kandan tô bállad asta paa din.
41 Agad idayawan dan, asal iring na ándà dan bánnal na bánnal gó sikandin, su
isaláббuan dan. Iginsà si Jesus, na mà din, "Duwán ágkannán yu kannun?"
42 Igbággayan dan sikandin ka sábbad abuk sáddà na igággang.
43 Igtanggap i Jesus, asta igkan din tun ta saruwan dan.
44 Igkagi si Jesus, na mà din, "Tô igduma a pa ákniyu dángngan tô ándà a pa kamaté,
igkagi ku ákniyu na kailangan matuman tô langun tingód kanak na igsulat i Moises, asta
katô mga propeta sayyan, asta tun ta libro ka Salmo."
45 Igpénagpát i Jesus kandan tô kóbadan katô kagi ka Manama na igsulat sayyan.
46 Igkagi sikandin, na mà din, "Mà katô kagi ka Manama na kailangan matayan tô
Mesiyas, asta manté puman sikandin tun ta ikatállu álló.
47 Igpapidda ákniyu ébô mulit-ulit kó katô mga manubù tun ta langun banuwa na
pasinsiyaan ka Manama tô mga salà dan ka rumákkád dan. Kailangan tumigkané kód
mulit-ulit nit lunsud ka Jerusalem.
48 Sikiyu tô ikakita kani langun, asta kailangan ulitán yu tun ta duma mga manubù.

49 Papiddán ku dini ákniyu tô Ugis Espiritu na igtandô katô Ámmà ku. Asal angat kó pa
kannun ta lunsud ka Jerusalem sippang ka matanggap yu tô Ugis Espiritu tikud tun ta
langit."

Ibatun si Jesus tun ta langit
Luc 24:50-53; Mar 16:19-20; Lumu 1:9-11

50 Na, igpid si Jesus kandan, igpanó dan tikud tun ta Jerusalem, asta igsadun dan
sippang tun ta Betania. Igtayó i Jesus tô bállad din, asta igdasal sikandin na tabangan
dan ka Manama.
51 Róggun na igdasal sikandin, igtananan din sikandan, asta ibatun sikandin tun ta
langit.
52 Na, igpangadap dan kandin, asta igulì dan tun ta Jerusalem na duwán dayó dan.
53 Inalayun dan ágsadun tun ta templo, asta ágdurungán dan tô Manama.

Ni Madigár Gulitán Tingód Ki Jesu-Cristo Na Igsulat I Juan

Una Basan

Si Juan tô sábbad katô sapulù duwa disipulu na igsalin asta igpapid i Jesus ébô mulit-ulit katô ágtinuruán i Jesus. Si Santiago tô adi i Juan. Si Sebedeo tô ámmà dan na taraággut ka sáddà, asta tô innà i Juan si Salome na sábbad katô mga gabayi na ágbággé ka salapì ki Jesus asta katô mga disipulu din.

Róggun iguras si Juan asta si Santiago ka pukut katô ámmà dan madani tun ta ranó, igtawar si Jesus kandan ébô mákkás dan kandin. Tigkô dád igtananan dan tô ámmà dan tun ta barangé, asta igtákkás dan ki Jesus.

Tuu igpamaké si Juan ki Jesus. Agad tô itugál dán si Juan, ándà kapalin tô kapamaké din ki Jesus, asta ágpaginawaé sikandan.

Igulit si Juan tingód ka gunayan katô kasulat din kani libro ébô mánnal tô mga manubù na si Jesus tô bánnal Batà ka Manama, asta tingód katô kapamaké dan kandin, bággayan sikandan ka kantayan na ándà ágtamanán.

Duwán pittu mga ágtinuruán i Jesus na igulit i Juan nit libro. Duwán pagsik pittu kasalábbuan na iglumu i Jesus na igulit din. Ukit katô mga tinurù asta mga kasalábbuan, makasóddór ki na Manama tô igpapid ki Jesus nit banuwa.

Tô kakalyag ka Manama na mamaké tô langun manubù ki Jesus, su ukit dád katô kapamaké ta ki Jesus, kabággayan ki ka kantayan na ándà ágtamanán.

Igpamanubù tô Kagi ka Manama

1 Tô ándà pa kému tô langun,* taganà dán sikandin na ágngadanan Kagi ka Manama.
Sikandin tô ágduma ka Manama, asta Manama sikandin.
2 Tikud tun ta katigkanayan katô langun, sikandin tô ágduma ka Manama.
3 Igimu tô langun ukit kandin, asta ándà palang inému na ánnà ukit kandin.
4 Sikandin tô ágtikudan ka kantayan, asta sikandin tô kappawaan tun ta kangittángngan
katô pusung ka mga manubù.
5 Sikandin tô kappawaan tun ta kangittángngan. Tô kangittángngan ándà gó ikapanalu
katô kappawaan.
6 Duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Juan na Tarabunyag. Igpapid ka Manama si
Juan
7 ébô mulit-ulit tingód katô kappawaan† ka Manama, asta ébô mamaké tô langun
manubù ukit katô ágtinuruán din.
8 Ánnà si Juan tô kappawaan, asal sikandin tô igpapid ébô mulit-ulit tingód katô
kappawaan.
9 Tô bánnal kappawaan igsadun nit banuwa ébô kumappawà tô kangittángngan tun ta
pusung katô langun manubù.
10 Igsadun si Jesus kannun ta banuwa. Agad igimu tô langun nit banuwa ukit ki Jesus,
asal ándà sikandin kilalayi ka mga manubù nit banuwa.
11 Agad igsadun si Jesus tun ta kandin banuwa, ándà sikandin tanggapi katô kandin
mga kaditaan.‡

---

* **1:1** 1:1 Tô ándà pa kému tô langun, ó tô katigkanayan katô langun. † **1:7** 1:7 Si Jesus tô ágngadanan na kappawaan su sikandin tô ágtikudan ka kadigárran katô Manama. Ágpakitanán din tô Manama asta tô kakalyag ka Manama tun ta mga manubù, asta ágpasinsiya sikandin ka salà ka mga manubù na ágpamaké kandin. ‡ **1:11** 1:11 Kandin mga kaditaan tô mga Judio.

12 Asal tô langun manubù na igtanggap kandin asta igpamaké kandin, tô gó tô igimu
din na mga gabatà ka Manama.
13 Inému dan na mga gabatà ka Manama ánnà ukit ka kapamasusu ka manubù. Ánnà
pagsik tikud tun ta kakalyag asta panámdám ka manubù. Asal tikud tun ta kakalyag ka
Manama, inému dan na mga gabatà din.
14 Igpamanubù sikandin na ágngadanan Kagi ka Manama, asta igóddô sikandin duma
áknita. Igkita dé tô séllaán din, su tuu médu-édu sikandin asta ágkasarigan tô kagi din.§
Sikandin tô bugtung Batà katô Ámmà din.
15 Sikandin tô igulit-ulit i Juan na Tarabunyag tô igkagi sikandin ka mabákkár, na mà
din, "Ni gó tô taganà ku igulit-ulit ákniyu na duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat
tô kamanubuan din ka tandingán kanak, su tô ándà a pa pamasususuwi, taganà dán
sikandin."
16 Dakál tô kédu i Jesus áknita, asta ándà ágtamanán katô kédu din.
17 Ukit ki Moises, igbággé tô mga sugù ka Manama. Asal ukit ki Jesu-Cristo, igdunggù
dini áknita tô kédu asta tô kabánnalan.
18 Ándà palang manubù na ikakita ka Manama. Asal tô bugtung Batà ka Manama na
inalayun ágduma ka Manama, sikandin tô igpasóddór áknita tingód katô Ámmà din.

Ánnà Mesiyas si Juan na Tarabunyag
Juan 1:19-28; Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luc 3:1-18

19-20 Na, duwán mga pangulu ka templo asta mga rubbad i Levi na igsadun tun ki Juan
na Tarabunyag. Igpapid dan tô mga pangulu ka Judio tikud tun ta Jerusalem ébô minsà
dan ki Juan ka sadan sikandin. Ni gó tô igulit i Juan, su ándà din buluni tô kabánnalan,
na mà din, "Ánnà a Mesiyas."
21 Iginsà sikandan, na mà dan, "Sadan ka? Si Elias ka?"
Igtaba si Juan, na mà din, "Ánnà."
Igkagi sikandan, na mà dan, "Sikuna basì tô propeta na gimanan dé."*
Igtaba si Juan, na mà din, "Ánnà."
22 Igkagi puman sikandan, na mà dan, "Uliti ké ka sadan ka, ébô duwán taba dé katô
mga manubù na igpapid áknami. Ándin tô taba nu tingód katô áknikó kamanubuan?"
23 Igtaba si Juan, na mà din, "Sakán tô katumanan katô igkagi katô propeta sayyan na
si Isaias, na mà din,
" 'Duwán sábbad manubù na dinággán yu na gullaó tun ta disyerto: Tullid yu tô dalan na
ukitan katô Ágglangngagán.' "†
24 Igpapid ka mga Pariseo tô mga manubù na iginsà ki Juan.
25 Iginsà sikandan, na mà dan, "Atin ka ánnà ka Mesiyas, asta ánnà ka si Elias na
iglónód, asta ánnà ka tô propeta na gimanan dé, manan ka ágbunyag ka?"
26 Igtaba si Juan, na mà din, "Ágbunyagga ukit ka wayig. Asal duwán sábbad manubù
dini ákniyu na ándà yu pa kilalayi.
27 Agad ikatapuri sikandin kanak, asal ánnà a nángngà agad lumusutta dád ka
sandalyas din."
28 Ilumu ni tun ta lunsud ka Betania dipag katô Wayig ka Jordan na dutun ágbunyag si
Juan.

Tô Nati Karnero na igbággé ka Manama
Juan 1:29-34; Mat 3:13-17; Mar 1:9-11; Luc 3:21-22

§ **1:14** 1:14 Tuu médu-édu sikandin asta ágkasarigan tô kagi din, ó ágkapánnuan sikandin ka panalangin asta kabánnalan. Magunawa pagsik tun ta 1:17. * **1:21** 1:21 Ahaán tô Deuteronomio 18:15,18; Malaquias 4:5-6. † **1:23** 1:23 Isaias 40:3.

29 Na, pagkasimag, igkita i Juan si Jesus na ágpadani kandin. Igkagi si Juan tun ta mga
manubù na ilimud, na mà din, “Na, sikandin tô Nati Karnero na igbággé ka Manama, su
sikandin tô miwà ka salà katô langun manubù nit banuwa!
30 Sikandin tô taganà ku igulit-ulit ákniyu na duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat
tô kamanubuan din ka tandingán kanak, su tô ándà a pa pamasususwi, taganà dán
sikandin.
31 Dángngan, ándà sóddór ku ka sadan sikandin. Asal ágbunyagga ukit ka wayig ébô
pasóddórán ku katô mga rubbad i Israel tô tingód kandin.”
32 Na, igulit-ulit si Juan, na mà din, “Igkita ku tô Ugis Espiritu na igsunnad tikud tun ta
langit iring na salapati, asta igóddô tun kandin.
33 Dángngan, ándà sóddór ku ka sadan sikandin, asal tô Manama na igpapid kanak ébô
munyagga ukit ka wayig, sikandin tô igulit kanak na kitanán ku tô sunnadan asta óddóan
katô Ugis Espiritu. Sikandin tô munyag ukit ka Ugis Espiritu.
34 Igkita ku sikandin, asta gulitán ku ákniyu na sikandin tô Batà ka Manama.”

Tô tagnà mga disipulu i Jesus

35 Na, pagkasimag, dutun puman si Juan na Tarabunyag asta tô duwa disipulu din.
36 Tô igkita i Juan si Jesus na iglabé, igkagi si Juan, na mà din, “Na, sikandin tô Nati
Karnero na igbággé ka Manama!”
37 Tô igdinág tô duwa disipulu i Juan katô kagi din, igtalundug dan ki Jesus.
38 Igsérê si Jesus, asta igkita din na igtalundug dan. Iginsà si Jesus, na mà din, “Ándin
tô ágpamasakán yu?”
Igtaba sikandan, na mà dan, “Rabbi.” (Tô kóbadan, Taratinurù.) “Ánda é góddóan nu?”
39 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tákkás kó kanak ébô kitanán yu.”
Purisu igtákkás dan ki Jesus, asta igkita dan tô góddóan din. Igóddô dan tun kandin tô
álló tô, su mga alas kuwatro dán ka mapun.
40 Si Andres tô sábbad katô duwa disipulu na ikadinág ki Juan asta igtákkás ki Jesus.
Mataladi si Andres asta si Simon Pedro.
41 Tigkô dád igpamasak si Andres katô kaké din na si Simon, asta igkagi sikandin, na
mà din, “Igkita dé tô Mesiyas.” (Tô kóbadan, Cristo.)
42 Igpatákkás i Andres tô kaké din tun ki Jesus. Tô igkita si Jesus ki Simon, igkagi
si Jesus, na mà din, “Sikuna si Simon na batà i Juan. Asal ngadanan ka ki Cefas.”
(Magunawa tô kóbadan ka Cefas asta Pedro.)‡

Igtákkás si Felipe asta si Natanael ki Jesus

43 Na, pagkasimag igtaganà si Jesus na madun tun ta probinsya ka Galilea. Igpamasak
si Jesus ki Felipe, asta igkagi sikandin, na mà din, “Tákkás ka kanak.”
44 Na, taga Betsaida si Felipe, asta Betsaida tô lunsud na góddóan i Andres asta i Pedro.
45 Igpamasak si Felipe ki Natanael, asta igkagi sikandin, na mà din, “Igkita dé sikandin
na igkagi i Moises asta tô mga propeta tun ta igsulat dan sayyan. Tô gó si Jesus na taga
Nazaret na batà i Jose.”
46 Igkagi si Natanael, na mà din, “Ándà palang madigár na ágtikud tun ta Nazaret.”
Igkagi si Felipe, na mà din, “Tákkás ka ébô kumita ka kandin.”
47 Tô igdunggù dan tun ki Jesus, igkagi si Jesus tingód ki Natanael, na mà din, “Na,
sikandin tô bánnal rubbad i Israel, su ándà palang ágbulunán din!”
48 Igkagi si Natanael, na mà din, “Igpamánnu nu ka kasóddór kanak?”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Tô ándà ka pa tawari i Felipe, igkita kud taganà sikuna tun
ta siráb katô kayu igera.”
49 Igkagi si Natanael, na mà din, “Sir, sikuna tô bánnal Batà ka Manama! Sikuna tô Harì
na mangulu áknami na mga rubbad i Israel!”

‡ **1:42** 1:42 Tô kóbadan ka ngadan Cefas asta Pedro, “batu.”

50 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igpamaké ka su igkagiya na igkita ku sikuna tun ta siráb
katô kayu igera. Asal kumita ka katô lumun ku na tuu pa makasalábbù.”
51 Igkagi si Jesus kandin, na mà din, “Paminág nu ni kagin ku áknikó. Kitanán yu
tô langit na kapókéan, asta kitanán yu tô mga panaligan ka Manama na ágpénék asta
ágpónóg dini kanak na Igpamanubù.”§

2

Kasal tun ta Cana

1 Na, tô ikatállu ta álló, duwán kalimudan ka kasal tun ta lunsud ka Cana na sakup ka
probinsya ka Galilea. Igsadun tô innà i Jesus tun ta kalimudan ka kasal.
2 Igpasadun pagsik si Jesus asta tô mga disipulu din dutun.
3 Na, tô inémmát tô bino, igkagi tô innà i Jesus kandin, na mà din, “Inémmát dán tô
bino.”
4 Igkagi si Jesus, na mà din, “Innà, yaka ágtinurù kanak. Ándà pa dunggù tô oras na
pakitanán ku tô katulusan ku.”
5 Igkagi tô innà din katô mga ágsuguánnán, na mà din, “Agad ándin tô kagin din ákniyu,
lumu yu.”
6 Na, duwán ánnám magdakál bangà para katô ágkémun ka mga Judio tingód ka kalinis.
Mga sábbad gatus (100) litro tô dalám katô tagsábbad-sábbad bangà.
7 Igkagi si Jesus katô mga ágsuguánnán, na mà din, “Ipánnù yu ka wayig tô mga bangà.”
Purisu igipánnù dan tô ánnám bangà.
8 Tô ipánnù dán, igkagi puman si Jesus, na mà din, “Suruk yu, asta pid yu tun ta pangulu
ka kalimudan.”
Purisu igpid dan.
9 Igkinnam tô pangulu katô wayig na inému na bino. Ándà sóddór din ka ánda é
igtikudan katô bino, asal ikasóddór tô mga ágsuguánnán na igsuruk katô wayig. Igtawar
tô pangulu katô mama na igpakasal,
10 asta igkagi sikandin, na mà din, “Duwán ágkémun ta na una ágpénámmán tô bino na
madigár é nanam. Pángnga iginám tô mga manubù ka dakál bino, ágpénámmán puman
kandan tô bino na dì tuu madigár. Na, isalábbuanna su sippang ni ándà nu kannê pénámmi
tô tuu madigár bino.”
11 Tô iglumu si Jesus kani kasalábbuan tun ta Cana na sakup ka probinsya ka Galilea,
ni gó tô tagnà kasalábbuan na iglumu din ébô pakitanán din tô séllaán din. Igpamaké tô
mga disipulu i Jesus kandin.
12 Pángnga katô kasal, igsadun tun ta Capernaum si Jesus, tô innà din, tô mga kataladi
din, asta tô mga disipulu din. Igóddô dan dutun ka mga pira álló.

Igsadun si Jesus tun ta templo
Juan 2:13-22; Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luc 19:45-46

13 Na, masig dán dumunggù tô álló ka mga Judio na ágngadanan Kalimudan Ka Kalabé,
asta igsadun si Jesus tun ta Jerusalem.
14 Tô igdunggù sikandin tun ta plasa katô templo,* igkita din tô mga manubù na
ágbarigyà ka mga baka, mga karnero, asta mga salapati.† Duwán pagsik mga tarabullas
ka salapì.‡

§ **1:51** 1:51 Ahaán tô Genesis 28:10-17. * **2:14** 2:14a Plasa katô templo; tô mga parì dád tô makahu tun dalám katô templo. Dutun dád ta plasa tô duma mga manubù. † **2:14** 2:14b Tô mga mannanap na ágbarigyaán tun ta plasa katô templo, tô gó tô ágbállin ka mga manubù ébô bággén tun ta Manama. ‡ **2:14** 2:14c Tarabullas ka salapì; kailangan bullasan tô salapì ka ássa mga banuwa ébô duwán salapì na ággamitán tun ta templo.

15 Na, igimu si Jesus ka paglagpás na tali, asta igabug din tô langun dan, tô mga karnero
asta tô mga baka dan tikud tun ta plasa katô templo. Igsabud din tô mga salapì katô mga
tarabullas, asta igbantang din tô mga lamisa dan.
16 Igkagi si Jesus katô mga manubù na ágbarigyà ka salapati, na mà din, "Pid yu ni
langun tun ta luwà. Yakó yu gimuwi na ágbarigyaanan ni balé katô Ámmà ku."
17 Purisu isampáttan katô mga disipulu din tô kagi na igsulat tun ta kagi ka Manama
sayyan, na,
"Manama, tuu ménit ni pusung ku, su ágginawaan ku tô balé nu."§
18 Na, iginsà tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, "Ándin é kasalábbuan na pakitanán
nu áknami ébô kasóddóran dé na nángngà ni iglumu nu?"
19 Igtaba si Jesus, na mà din, "Atin ka dadattan yu ni templo, patindággán ku puman
dalám ka tállu álló."
20 Igkagi sikandan, na mà dan, "Kappatan ánnám (46) ámmé igimu ni templo. Dì nu
mému ni na patindággán puman dalám dád ka tállu álló."
21 Asal ándà dan kasóddóri na tô lawa din tô ágkagin din na templo.
22 Pángnga inanté puman si Jesus, isampáttan katô mga disipulu din ni igkagi din
kandan, asta igbánnal dan na ituman tô kagi ka Manama na igsulat sayyan, asta igbánnal
dan katô igkagi i Jesus.

Isóddóran i Jesus tô dalám ka pusung ka langun manubù

23 Na, róggun igóddô si Jesus tun ta Jerusalem dalám ka Kalimudan Ka Kalabé,
marapung tô mga manubù na igpamaké kandin, su igkita dan tô mga kasalábbuan na
iglumu din.
24 Asal ándà sarig si Jesus katô kapamaké dan kandin,
25 su isóddóran din tô tingód katô mga manubù. Agad ándà manubù na gulit kandin,
ágkasóddóran din gó tô dalám katô pusung ka mga manubù.

3

Igtinurù si Jesus ki Nicodemo

1 Na, duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Nicodemo. Sikandin tô sábbad tun ta mga
pangulu ka Judio, asta isakup sikandin tun ta mga Pariseo.
2 Igsadun sikandin tun ki Jesus ka dukilám, asta igkagi sikandin, na mà din, "Sir,
isóddóran dé na igpapid ka katô Manama, su ándà manubù na makalumu ka mga
kasalábbuan iring katô iglumu nu ka ándà katulusan na ágbággén ka Manama kandin."
3 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág nu ni kagin ku áknikó. Atin ka dì puman
pamasusun tô manubù, dì sikandin pasakupán tun ta pagpangulu ka Manama."
4 Igkagi si Nicodemo, na mà din, "Asal dì mému na pamasusun puman tô tugál, su dì
dán makalónód tun ta gátták katô innà din ébô pamasusun puman."
5 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág nu ni kagin ku áknikó. Atin ka dì pamasusun
tô manubù ukit ka wayig asta ukit katô Ugis Espiritu, dì sikandin masakup tun ta
pagpangulu ka Manama.
6 Tô ágpamasusun ka manubù, tô gó tô mga gabatà ka manubù. Asal tô mga manubù na
ágpamasusun puman ukit katô Ugis Espiritu, tô gó tô imun na mga gabatà ka Manama.
7 Yaka ágkasalábbuan tingód katô igkagi ku áknikó na kailangan pamasusun ka puman.
8 Gukit tô karamag agad ánda. Agad ágdinággán nu tô karamag, asal dì nu kasóddóran
ka ánda é ágtikudan ó ánda é ágsadunan. Iring kanan tô kapamasusu katô mga manubù
ukit katô Ugis Espiritu."
9 Iginsà si Nicodemo, na mà din, "Pamánnun ka kalumu kanan?"

§ **2:17** 2:17 Salmo 69:9.

10 Igtaba si Jesus, na mà din, “Agad sikuna tô taratinurù ka mga rubbad i Israel, asal
ándà nu ni kannê kagpátti.
11 Paminág nu ni kagin ku áknikó. Ágkagin dé tô tingód katô isóddóran dé, asta gulitán
dé tô tingód katô igkita dé, asal ándà kó bánnal katô igkagi dé.
12 Atin ka dì kó mánnal katô igulit ku tingód ka ágkalumu nit banuwa, dì kó mánnal ka
mulitta ákniyu tingód katô ágkalumu tun ta langit.
13 Ándà palang manubù na ikasadun tun ta langit, asal sakán dád na Igpamanubù tô
igtikud tun ta langit.
14 “Sayyan igtayó i Moises tô burunsi áppuy tun ta disyerto.* Iringnga kanan, su sakán
na Igpamanubù tô tayón
15 ébô tô langun manubù na mamaké kanak kabággayan ka kantayan na ándà
ágtamanán.”
16 Tuu igginawaan ka Manama tô langun manubù nit banuwa. Purisu igbággé din tô
bugtung Batà din ébô dì supakan tô langun manubù na mamaké kandin, asal bággayan
dan ka kantayan na ándà ágtamanán.
17 Igpapid ka Manama tô Batà din nit banuwa ánnà ébô ruudan tô mga manubù, asal
ébô tábbusán dan ukit kandin.
18 Tô mga manubù na mamaké katô Batà ka Manama dì karuudan ka supak. Asal tô
mga manubù na dì mamaké iruudan dán, su ándà dan pamaké katô bugtung Batà ka
Manama.
19 Supakan dan, su tô igdunggù tô ágngadanan na kappawaan kannun ta mga manubù
nit banuwa, idigárran dan tô kangittángngan. Dì dan ágkadigárran tô kappawaan, su
madat tô áglumun dan.
20 Tô mga manubù na áglumu ka madat ágkaringasa asta áglili katô kappawaan agó
kasóddóran na madat tô áglumun dan.
21 Asal tô mga manubù na áglumu ka madigár ágpadani tun ta kappawaan ébô
ágkasóddóran na kakalyag ka Manama tô áglumun dan.

Si Juan na Tarabunyag asta si Jesus

22 Na, igsadun si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta probinsya ka Judea. Igóddô dan,
asta igpambunyag dan.
23-24 Igbunyag pagsik si Juan na Tarabunyag tô ándà pa prisowi sikandin. Igbunyag
tun ta Enon na madani ka Salim, su dakál tô wayig dutun. Igsadun tô mga manubù tun
ki Juan, asta igbunyagan din sikandan.
25 Na, duwán sábbad Judio asta tô mga disipulu i Juan na igpapulé tingód ka ágkémun
dan ka kalinis.
26 Purisu igsadun dan tun ki Juan, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, tô manubù na
igduma áknikó dángngan tun dipag ka Jordan asta igulit nu tô tingód kandin, tô gó kun tô
ágbunyag, asta marapung dán tô mga manubù na igtákkás baling kandin.”
27 Igkagi si Juan, na mà din, “Manama tô ágsugù ka ándin tô áglumun ka tagsábbad-sábbad
manubù.
28 Isóddóran yu na igkagiya na ánnà a Mesiyas, asal igpapidda ébô tumaganà a katô
kadunggù din.
29 Tô bayi na kasalán, tô gó tô tumákkás katô mama na kasalán. Asal tô rarak katô
kasalán mama tô ágkadayawan tingód katô igdinág din tô kagi katô rarak din na kasalán.
Iringnga kandin, su tuuwa ágkadayawan.†

---

* **3:14** 3:14 Tô igtungkà katô mga áppuy tô mga rubbad i Israel tun ta disyerto, marapung tô inaté. Asal igsugù ka Manama si Moises na patayón tô burunsi áppuy ébô dì maté tô mga manubù na sumállág katô igpému ka Manama. Ahaán tô Numeros 21:9 asta 2 Mga Harì 18:4. † **3:29** 3:29 Idayawan si Juan su marapung tô mga manubù na igtákkás ki Jesus.

30 Kailangan kumallayat tô kamanubuan i Jesus, asal kailangan kumabbabà tô kanak
kamanubuan.”

Si Jesus tô igpapid tikud tun ta langit

31 Tô igdunggù tikud tun ta langit, tuu mallayat é kamanubuan din ka tandingán katô
langun. Tô manubù nit banuwa, tô gó tô tikud tun ta banuwa, asta tingód katô banuwa
tô ágtinuruán din. Asal tô igdunggù tikud tun ta langit, tuu mallayat é kamanubuan din
ka tandingán katô langun.
32 Gulit sikandin tingód ka igkita din asta igdinág din tun ta langit, asal tagsábbadé dád
tô mga manubù na ágbánnal katô kagi din.
33 Asal tô manubù na ágbánnal ka kagi din, tô gó tô ágpasóddór na bánnal tô Manama.
34 Tô igpapid ka Manama makólit katô kagi tikud tun ta Manama, su ándà kulangi ka
Manama tô Ugis Espiritu na igbággé din katô igpapid din.
35 Ágginawaan katô Ámmà na Manama tô Batà din, asta igbággé din kandin tô pagpan-
gulu katô langun.
36 Tô manubù na ágpamaké katô Batà ka Manama duwán kantayan na ándà ágtamanán.
Asal tô manubù na dì ágbánnal katô Batà ka Manama dì bággayan ka kantayan, asal
dungguan ka supak ka Manama.

4

Si Jesus asta bayi na taga Samaria

1 Na, igdinág katô mga Pariseo na agad marapung tô mga manubù na igtákkás ki Juan
na Tarabunyag asta igbunyagan din, asal tuu pa marapung tô mga manubù na igtákkás
ki Jesus asta igbunyagan din.
2 Na, tô kabánnalan, ánnà si Jesus tô igbunyag, asal mga disipulu dád i Jesus tô
igpambunyag.
3 Tô ikasóddór tô Ághangngagán kani, igpanó sikandin tikud tun ta probinsya ka Judea,
asta igsadun puman sikandin tun ta probinsya ka Galilea.
4 Tô igsadun si Jesus, kailangan mukit sikandin tun ta probinsya ka Samaria.
5 Igpadani sikandan tun ta lunsud ka Sikar na sakup ka Samaria na tanà na igbággé i
Jacob katô batà din na si Jose sayyan.
6 Taddô tô balun na igpému i Jacob. Purisu igunsad si Jesus madani tun ta balun, su
ibállé sikandin tingód katô kapanó din, asta malássád dán é álló.
7-8 Na, duwán sábbad bayi na taga Samaria na igdunggù tun ta balun ébô mangé ka
wayig. Sábbad dád i Jesus dutun, su igpanayun tô mga disipulu din tun ta lunsud ka Sikar
ébô málli dan ka makan. Igkagi si Jesus, na mà din, “Pénámma.”
9 Na, su duwán ágkémun ka mga Judio asta tô mga taga Samaria na dì dan ágpatóngkóé,
igkagi tô bayi, na mà din, “Sikuna tô sakup ka Judea, asta sakán tô sakup ka Samaria.
Purisu manan ka igpamuyù ka kanak ka inámmán nu?”
10 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka isóddóran nu pád ka ándin tô bággén ka Manama
áknikó, asta sadanna na igpamuyù áknikó ka inámmán, sikuna pád tô mamuyù kanak,
asta bággén ku áknikó tô wayig na makabággé ka kantayan.”
11 Igkagi tô bayi, na mà din, “Sir, ándà áknikó pagsuruk, asta madiyù tô wayig tun dalám
katô balun. Ánda tô ágkangayan nu katô wayig na makabággé ka kantayan?
12 Kamónaan ta sayyan na si Jacob tô igpému kani balun na ágkangayan ta ka wayig.
Ni gó tô ginámman i Jacob, tô langun gabatà din, asta tô mga mannanap din. Tuu pa
mallayat tô kamanubuan nu ka tandingán kandin?”
13 Igtaba si Jesus, na mà din, “Tô manubù na minám kani wayig, katákkangan puman
sikandin.

14 Asal tô manubù na minám katô wayig na bággén ku kandin, dì dán gó katákkangan,
su tô wayig na bággén ku kandin mému na sánnáp na makabággé kandin ka kantayan na
ándà ágtamanán."
15 Igkagi tô bayi, na mà din, "Sir, pénámma katô wayig ébô diya gó katákkangan, asta
ándà dán palang kailangan na mangéya puman kani wayig kannun."
16 Igkagi si Jesus, na mà din, "Na, angé nu tô duma nu, asta lónód kó kannun."
17 Igkagi tô bayi, na mà din, "Ándà duma ku."
Igkagi si Jesus, na mà din, "Bánnal tô igkagi nu na ándà duma nu,
18 su ikalima ka igkalyag, asta ánnà bánnal duma nu tô mama na ágduman nu áknganni.
Bánnal gó tô igkagi nu."
19 Igkagi tô bayi, na mà din, "Sir, isóddóran ku na propeta ka.
20 Tô mga kamónaan dé na taga Samaria, tô gó tô igpangadap ka Manama nit pabungan
ni. Asal sikiyu na mga Judio, ágtinurù kó na Jerusalem dád tô ágpangadapanan ta."
21 Igkagi si Jesus katô bayi, na mà din, "Paminág ka kanak. Duwán álló na dumunggù
na ánnà dád nit pabungan ni tô pangadapan ka Manama, asta ánnà dád pagsik tun ta
Jerusalem.*
22 Sikiyu na mga taga Samaria, ándà yu kasóddóri ka sadan tô ágpangadapán yu. Asal
sikami na mga Judio, isóddóran dé ka sadan tô ágpangadapán dé, su tikud dini áknami na
mga Judio tô makatábbus katô langun manubù.
23 Asal duwán álló na dumunggù, agad igdunggù dán yan, na kailangan tikud tun
ta pusung tô kapangadap katô manubù ka Manama, asta kailangan kasóddóran dan
tô kabánnalan tingód kandin na ágpangadapán dan, su tô gó tô kakalyag ka Manama na
mangadap kandin.
24 Ándà lawa ka Manama na kitanán ka manubù. Purisu kailangan tikud tun ta
pusung ka manubù tô kapangadap dan ka Manama, asta kailangan kasóddóran dan tô
kabánnalan tingód ka Manama na ágpangadapán dan."
25 Igkagi tô bayi, na mà din, "Isóddóran ku na dumunggù tô Mesiyas na ágngadanan
Cristo. Ka dumunggù sikandin, ulitán din áknita tô langun."
26 Igkagi si Jesus, na mà din, "Sakán gó sikandin na ágtóngkô áknikó."
27 Na, igdunggù dán tô mga disipulu din. Isalábbuan dan su igtóngkô si Jesus katô bayi.
Asal ándà dan gó insà katô bayi ka ándin tô gulitán din, ó manan ka igtóngkô sikandin
katô bayi.
28 Na, igtananan katô bayi tô bangà din, asta iglónód sikandin tun ta lunsud. Igkagi
sikandin katô mga manubù, na mà din,
29 "Tákkás kó kanak ébô kitanán yu tô manubù na igulit kanak tingód katô langun na
iglumu ku. Sikandin basì tô Mesiyas."
30 Purisu igpampanó dan tikud tun ta lunsud, asta igpansadun dan tun ki Jesus.
31 Tô igtanan dán tô bayi ki Jesus, igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, "Sir, kan kad."
32 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Duwán ágkannán ku na ándà yu kasóddóri."
33 Purisu igpénsaé tô mga disipulu din, na mà dan, "Duwán kannê igbággé kandin ka
ágkannán?"
34 Igkagi si Jesus, na mà din, "Iring na ágkannán tô katuman ku ka kakalyag katô
igpapid kanak, asta tô kapángngaan katô ágpalumun din kanak.
35 Ágkagin yu na duwán áppat bulan sippang ka kumáttu. Asal kumagiya ákniyu na
igdunggù dán tô álló ka kakáttu. Sállág yu ni marapung manubù na duwán kakalyag
dan na mamaké, su iring dan na mga pamula na nángngà dán káttun.

* **4:21** 4:21 Su mému ágpangadapán tô Manama tun ta agad ánda.

36 Duwán ágpulusán katô tarakáttu kani mga manubù na mamaké, asta kantayan na
ándà ágtamanán tô bággén ka Manama kandan. Agad sábbad tô mamula, asta ássa tô
kumáttu katô buuy, asal kadayawan dan langun.
37 Purisu bánnal tô ágkagin, 'Sábbad manubù tô mamula, asal ássa manubù tô kumáttu.'
38 Papiddán ku sikiyu ébô kumáttu kó tun ta kinamát na ándà yu pamulayi. Tingód katô
pagud ka duma mga manubù, marapung tô mga manubù na káttun yu ébô masakup dan
tun ta pagpangulu ka Manama."
39 Na, marapung tô mga taga Samaria na igpamaké ki Jesus tingód katô igulit katô bayi,
na mà din, "Igulitanna ikandin katô langun na iglumu ku."
40 Purisu tô igdunggù tô mga taga Samaria, igpédu-édu dan ki Jesus na móddô sikandin
tun kandan. Purisu igóddô si Jesus tun kandan ka duwa álló.
41 Tô igtinurù sikandin, tuu pa marapung tô mga manubù na igpamaké kandin.
42 Igkagi sikandan katô bayi, na mà dan, "Igpamaké ké ánnà dád ukit katô igkagi nu
áknami, asal igpamaké ké su igpaminág ké kandin, asta isóddóran dé na sikandin gó tô
Taratábbus ka langun manubù nit banuwa."

Igdappánnan i Jesus tô batà ka opisyales

43 Na, pángnga ka duwa álló, igpanó si Jesus, asta igsadun sikandin tun ta probinsya ka
Galilea.
44 Taganà dán igkagi si Jesus na dì ágtanggapán é propeta tun ta probinsya na
igpamasusuwan kandin.
45 Asal tô igdunggù si Jesus tun ta probinsya ka Galilea, isalábbuan sikandin su madigár
tô katanggap kandin katô mga taga Galilea, su marapung tô igsadun tun ta Kalimudan
Ka Kalabé tun ta Jerusalem, asta igkita dan tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus.
46 Purisu igsadun puman si Jesus tun ta lunsud ka Cana na sakup ka probinsya ka
Galilea. Tô gó tô lunsud na igimuwan i Jesus katô wayig na bino. Na, tun ta lunsud ka
Capernaum, duwán sábbad opisyales ka gobyerno ka Roma, asta ibógókan tô batà din
mama.
47 Tô igdinág tô opisyales na igpanó si Jesus tikud tun ta probinsya ka Judea asta
igdunggù tun ta probinsya ka Galilea, igsadun tô opisyales tun ki Jesus, asta igpédu-édu
sikandin na madun si Jesus tun ta Capernaum ébô dappánnan din tô batà din, su masig
dán maté.
48 Igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka ándà kasalábbuan na kitanán yu, dì kó mamaké
kanak."
49 Igkagi tô opisyales, na mà din, "Sir, tákkás ka kanak palad manté pa tô batà ku."
50 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ulì kad, su inólian dán tô batà nu."
Igbánnal tô opisyales katô igkagi i Jesus kandin, asta igpanó sikandin.
51 Róggun ágpanó sikandin na gulì tun ta balé din, igsumar tô mga állang din kandin tun
ta dalan, asta igulit dan na inólian dán tô batà din.
52 Iginsà sikandin ka ándin urasi na inólian tô batà din. Igtaba sikandan, na mà dan,
"Bani ala una ka mapun, inandà tô kalintura din."
53 Na, isóddóran din na tô gó tô oras na igkagi si Jesus na inólian dán tô batà din. Purisu
igpamaké sikandin ki Jesus, asta tô langun katô duma mga manubù na igóddô tun ta
balé din.
54 Ni gó tô ikaduwa kasalábbuan na iglumu i Jesus tun ta probinsya ka Galilea pángnga
igdunggù sikandin tikud tun ta probinsya ka Judea.

5

Igdappánnan i Jesus tô manubù tun ta ranó

1 Na, duwán kalimudan ka mga Judio, asta igsadun si Jesus tun ta Jerusalem.

2 Na, tun ta Jerusalem duwán ranó madani tun ta sállat ka mallayat koral na áglibut
katô lunsud na ágngadanan Sállat ka Mga Karnero. Tô ranó ágngadanan Bitsata katô mga
manubù na ágkagi ka Hebreo, asta duwán lima gállunganan tun ta ligad.
3 Marapung tô ibógókan mga manubù na ágdággà tun ta lima gállunganan, asta gangat
dan ka kólian. Duwán mga bólóg, mga kapig, asta mga manubù na dì ágriyu é lawa.
[Inalayun dan gangat ka makálláng tô wayig,
4 su duwán timpo na duwán panaligan katô Áglangngagán na ágsunnad tun ta ranó, asta
ágléngggó sikandin katô wayig. Atin ka makóna tô manubù suminugbu tun ta wayig,
kólian sikandin.]
5 Duwán sábbad manubù na ibógókan dalám dán ka tállu pulù walu (38) ámmé.
6 Igkita si Jesus kandin na igdággà, asta isóddóran din na idugé dán ibógókan. Purisu
iginsà si Jesus, na mà din, "Duwán kakalyag nu na kólian ka?"
7 Igtaba tô manubù, na mà din, "Sir, atin ka ágkaléngggó tô wayig, ándà manubù na
ágpasinugbu kanak tun ta wayig. Róggun ágsadunna, pakóna dán tô duma mga manubù
tun ta wayig."
8 Igkagi si Jesus, na mà din, "Tindág ka. Pid nu yan ágdággaan nu, asta ulì kad."
9 Tigkô dád inólian sikandin. Igpid din tô igdággaan din, asta igulì sikandin.
Inému ni dalám ka álló ka kapaginawa.
10 Purisu tô mga pangulu ka Judio igkagi katô manubù na inólian, na mà dan, "Ni gó tô
álló ka kapaginawa. Ikalapas ka katô sugù su igpid nu tô ágdággaan nu."
11 Asal igtaba sikandin, na mà din, "Tô manubù na ikólì kanak, tô gó tô igsugù kanak
na piddán ku ni ágdággaan ku, asta mulì ad."
12 Iginsà sikandan, na mà dan, "Sadan manubui tô igsugù áknikó na piddán nu tô
ágdággaan nu asta mulì kad?"
13 Asal ándà ikasóddór tô manubù na inólian ka sadan tô ikólì kandin, su igpanó dán si
Jesus, asta marapung tô mga manubù na ilimud.
14 Ándà kadugé, igkita si Jesus kandin tun ta plasa ka templo. Igkagi si Jesus, na mà
din, "Na, inólian kad! Yaka gabé áglumu ka salà ébô dì ka dungguan katô tuu pa madat."
15 Na, igpanó tô manubù na inólian, asta igulit sikandin katô mga pangulu ka Judio na
si Jesus tô ikólì kandin.
16 Purisu igirrayatan dan si Jesus, su ikólì sikandin katô manubù dalám ka álló ka
kapaginawa.
17 Asal igkagi si Jesus kandan, na mà din, "Inalayun áglumu tô Ámmà ku agad ni álló ni.
Purisu áglumuwa pagsik."
18 Purisu igrayan dan igplano na matayan dan si Jesus, su agad dì sikandin ágbánnal
katô ágkémun dan tingód katô álló ka kapaginawa, asal igkagi pagsik sikandin na
Manama tô Ámmà din. Purisu magunawa sikandin asta tô Manama.

Kantayan ukit ki Jesus

19 Na, igkagi si Jesus katô mga pangulu ka Judio, na mà din, "Paminág yu ni kagin
ku ákniyu. Sakán na Batà ka Manama, ándà palang áglumun ku na tikud tun ta kanak
kakalyag, asal áglumun ku dád tô igkita ku na áglumun katô Ámmà ku. Tô áglumun katô
Ámmà ku, tô gó pagsik tô áglumun ku,
20 su ágginawaanna katô Ámmà ku, asta ágpakitanán din kanak tô langun ka áglumun din.
Duwán pa lumun din na pakitanán din ukit kanak na tuu pa matulus ka tandingán katô
iglumu ku kani manubù ni ébô kasalábbuan kó.
21 Gantén katô Ámmà ku tô mga inaté, asta ágbággayan din sikandan ka kantayan.
Magunawa tô áglumun ku, su ágbággéya pagsik ka kantayan tun ta mga salinán ku.
22 Ánnà tô Ámmà ku tô rumuud ka mga manubù, asal igbággé din kanak tô karuud,

23 su kakalyag din na durungánna katô langun manubù na magunawa katô pagdurung dan kandin. Tô manubù na dì ágdurung kanak, dì sikandin ágdurung katô Ámmà ku na igpapid kanak.
24 "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na ágpaminág ka kagi ku, asta ágbánnal katô Ámmà ku na igpapid kanak, duwán kantayan din na ándà ágtamanán. Dì sikandin ágkaruudan su ikaluwà dán sikandin tikud tun ta kamatayan, asta duwán dán kantayan din na ándà ágtamanán.
25 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán álló na dumunggù, agad igdunggù dán yan, na tô mga manubù na ándà kantayan makadinág ka kagi ku na Batà ka Manama, asta tô maminág bággayan ka kantayan.
26 Su tô Ámmà ku na Manama tô ágtikudan katô kantayan, igimuwa pagsik ikandin na ágtikudan ka kantayan.
27 Igbággé din kanak tô karuud ka mga manubù, su sakán tô Igpamanubù.
28 Yakó ágkasalábbuan kani kagi ku, su duwán álló na dumunggù na tô langun manubù na inaté maminág katô pagtawar ku kandan,
29 asta manté dan puman tun ta tapuri álló. Tô manubù na iglumu ka madigár, tô gó tô antén puman ébô dì dán maté. Asal tô manubù na iglumu ka madat, tô gó tô antén puman ébô ruudan."

Si Jesus tô bánnal igpapid ka Manama

30 "Ánnà tikud dini kanak tô áglumun ku. Tô karuud ku igtinurù katô Ámmà ku kanak. Purisu nángngà tô karuud ku, su ánnà kanak kakalyag tô ágtumanán ku, asal ágtumanán ku tô kakalyag katô Ámmà ku na igpapid kanak.
31 "Atin ka sábbad ku dád tô mulit-ulit ákniyu tingód kanak, dì kó mánnal ka kagi ku.
32 Asal duwán duma na makólit tingód kanak, asta isóddóran ku na ágkasarigan tô gulitán din.
33 Duwán mga manubù na igpapid yu ébô minsà ki Juan na Tarabunyag tingód kanak, asta igulit si Juan ka kabánnalan tingód kanak.
34 Ándà kailangan na duwán manubù na mulit ka kabánnalan tingód kanak. Asal igkagiyan ku sikiyu tingód katô igkagi i Juan na Tarabunyag ébô matábbus kó.
35 Si Juan na Tarabunyag iring na sulù na inalayun giló, asta idayawan kó tingód katô igtinurù din ákniyu tun ta mabbabà dád timpo.
36 Asal duwán pa duma na ágpasóddór ka kabánnalan tingód kanak na tuu pa ágkasarigan ka tandingán ki Juan, su tikud tun ta Ámmà ku tô langun kasalábbuan na áglumun ku, asta tô gó tô ágpasóddór na igpapidda gó katô Ámmà ku.
37 Ámmà ku na igpapid kanak tô igulit ka kabánnalan tingód kanak, asal ándà yu gó dinággi tô kagi din. Ándà yu kakitayi tô báttuk din.
38 Dì yu ágtaguán tô kagi din tun ta pusung yu, su agad igpapidda ikandin, asal dì kó ágpamaké kanak.
39 Marag kó ágbasa katô kagi ka Manama na igsulat sayyan, su tun ta panámdám yu, ukit katô kabasa yu kabággayan kó ka kantayan na ándà ágtamanán. Kagi ka Manama na igsulat tô gulit katô kabánnalan tingód kanak,
40 asal géllé kó kanak. Purisu dì kó kabággayan katô kantayan na ándà ágtamanán.
41 Ándà kakalyag ku na durungánna katô mga manubù,
42 asal isóddóran ku na dì kó ágginawa katô Manama.
43 Agad igpapidda katô Ámmà ku, ándà kó tanggap kanak. Asal atin ka duwán manubù na ágtinurù agad ándà sikandin papiddi ka Manama, tô gó tô ágtanggapán yu.
44 Kakalyag yu na durungán kó ka duma mga manubù, asal ándà kakalyag yu na durungán kó katô sábbad dád Manama. Purisu dì kó ágpamaké.

45 Tun ta tapuri álló, ánnà sakán tô dumimanda tun ta Manama tingód ákniyu, su tô
kamónaan yu na si Moises na ágsarigan yu, sikandin tô dumimanda tingód ákniyu tun ta
tapuri álló.
46 Atin ka igbánnal kó pád katô kagi i Moises, igbánnal kó pád katô kagi ku, su igsulat si
Moises tingód kanak.
47 Asal atin ka dì kó ágbánnal katô igsulat i Moises, dì kó pagsik mánnal katô ágkagin ku
ákniyu."

6

Igpakan i Jesus tô sobra lima mararan manubù
Juan 6:1-5; Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luc 9:10-17

1 Na, pángnga igtinurù si Jesus, igsadun sikandin tun dipag ka Ranó ka Galilea na
ágngadanan Ranó ka Tiberias.
2 Tuu marapung tô mga manubù na igtalundug ki Jesus, su ikitaan dan tô mga
kasaláббuan na iglumu din tô igdappánnan din tô mga manubù na ágkabógókan.
3 Igtikáddág si Jesus asta tô mga disipulu din tun ta pabungan, asta igunsad dan.
4 Na, masig dán dumunggù tô kalimudan ka mga Judio na ágngadanan Kalimudan Ka
Kalabé.
5 Tô igsállág si Jesus, igkita din tô marapung manubù na ágsadun tun kandin. Igkagi si
Jesus ki Felipe, na mà din, "Ánda é bálliyan ta ka pan ébô makakan dan?"
6 Tô gó tô iginsà i Jesus ébô kinnaman din tô kapamaké i Felipe kandin, su taganà dán
isóddóran i Jesus ka ándin tô lumun din.
7 Igtaba si Felipe, na mà din, "Atin ka duwán duwa gatus (200) salapì na denario* para
pagbálli ta ka pan, dì makanángngà tô pan na pakannán katô marapung manubù."
8 Taddô tô sábbad disipulu i Jesus na si Andres na adi i Simon Pedro. Igkagi si Andres,
na mà din,
9 "Duwán mallaki kannun na igpid ka lima abuk pan na sebada, asta duwa abuk sáddà.
Asal pamánnun ni, su tuu marapung tô mga manubù."
10 Igkagi si Jesus, na mà din, "Pónsad yu tô mga manubù."
Na, maluwag tô sigbáttán. Purisu igunsad dan. Mga lima mararan (5,000) tô mga
gamama na ilimud.†
11 Igkangé i Jesus tô lima abuk pan, igpasalamat tun ta Manama, asta igpatalad din
para katô mga manubù na igunsad. Magunawa pagsik tô iglumu din katô sáddà sippang
ka ibássug tô langun dan.
12 Tô ibássug dan dán, igkagi si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, "Limud yu tô
samà ka ágkannán ébô dì ágkanugunan."
13 Purisu iglimud dan tô samà ka lima abuk pan na sebada, asta sapulù duwa (12) tô
magdakál basket na ipánnù.
14 Tô igkita tô mga manubù katô kasaláббuan na iglumu i Jesus, igkagi sikandan, na
mà dan, "Sikandin gó tô bánnal propeta‡ ka Manama na madun nit banuwa!"
15 Asal igpanó si Jesus tikud tun kandan na sábbad din dád, asta igtikáddág puman
sikandin tun ta pabungan, su isóddóran din na mirit dan pád kandin ébô imun dan na
harì.

Igpanó si Jesus tun ta bówwó ka ranó
Juan 6:16-21; Mat 14:22-33; Mar 6:45-52

16 Na, tô igsalláp dán tô álló, igtupang tô mga disipulu i Jesus sippang tun ta ligad ka
ranó.

---

* **6:7** 6:7 Tô sábbad abuk ka salapì na denario, tô gó tô tandan ka sábbad álló. † **6:10** 6:10 Ikakan pagsik tô mga gabayi asta tô mga gabatà, asal ándà dan iyapi. ‡ **6:14** 6:14 Deuteronomio 18:15,18.

17 Tô dukilám dán, agad ándà pa dunggù si Jesus, igsaké dan ka barangé ébô tumalipag
dan tun ta Capernaum.
18 Na, igdakál tô mga balud su mabákkár tô karamag.
19 Tô igbugsay dan ka mga lima ó ánnám kilometro, igkita dan si Jesus na igpanó tun
ta bówwó ka ranó, asta igpadani sikandin tun kandan. Imáddangan dan.
20 Asal igkagi si Jesus, na mà din, "Sakán ni. Yakó ágkamáddangan."
21 Purisu idayawan dan, asta igpasaké dan si Jesus tun ta barangé dan. Tigkô dád
igdunggù dan tun ta lugar na sadunan dan.

Si Jesus tô ágkakan na makabággé ka kantayan

22 Na, pagkasimag, tô mga manubù na igtananan ka mga disipulu tun dipag ka ranó,
isóddóran dan na sábbad dád tô barangé, asta ándà tákkás si Jesus katô mga disipulu din
katô kasaké dan.
23 Asal duwán mga barangé tikud tun ta Tiberias na igdunggù madani tun ta lugar na
igkannan dan ka pan na igpasalamatan katô Áglangngagán.
24 Tô ikasóddór dan na ándà taddô si Jesus asta tô mga disipulu din, igsaké pagsik
sikandan ka mga barangé, asta igsadun dan tun ta Capernaum ébô mamasak ki Jesus.
25 Tô igdunggù dan tun ta Capernaum, igkita dan si Jesus, asta iginsà sikandan, na mà
dan, "Sir, kadángngan ka igdunggù kannun?"
26 Igtaba si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Igpamasak kó kanak ánnà
su igpamaké kó ukit katô kasalábbuan na igpakita ku ákniyu, asal igpamasak kó kanak su
ibássug kó katô pan na igpakan ku ákniyu bani.
27 Yakó ágpamasak katô ágkakan na ágkandà dád. Asal pamasak kó katô ágkakan na dì
ágkandà, su tô gó tô makabággé ka kantayan na ándà ágtamanán. Tô gó tô bággén ku ákniyu,
su sakán tô Igpamanubù, asta igpasóddór katô Ámmà ku na Manama na sakán tô igpapid
din."
28 Purisu igkagi sikandan ki Jesus, na mà dan, "Ándin tô kailangan lumun dé ébô
makatuman ké katô kakalyag ka Manama?"
29 Igtaba si Jesus, na mà din, "Ni gó tô kakalyag ka Manama na lumun yu. Pamaké kó
kanak na igpapid ka Manama."
30 Iginsà sikandan, na mà dan, "Ándin tô kasalábbuan na pakitanán nu áknami ébô
mamaké ké áknikó? Ándin tô lumun nu?
31 Su sayyan róggun igóddô tô mga kamónaan ta tun ta disyerto, igkan dan tô ágngadanan
mana, su mà katô kagi ka Manama,
" 'Igbággé din kandan tô ágkakan tikud tun ta langit.' "§
32 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ánnà si Moises tô igbággé
katô ágkakan tikud tun ta langit, asal tô Ámmà ku tô ágbággé ákniyu katô bánnal ágkakan
tikud tun ta langit.
33 Tikud tun ta langit tô bánnal ágkakan na bággén ka Manama, asta tô gó tô makabággé
ka kantayan tun ta mga manubù nit banuwa."
34 Igkagi sikandan, na mà dan, "Sir, bággéyi ké kani ágkakan tukid ka álló."
35 Igkagi si Jesus, na mà din, "Sakán tô ágkakan na ágbággé ka kantayan. Tô manubù na
padani kanak asta mamaké kanak dì gó ballusán, asta dì gó katákkangan.
36 Asal taganà ku igkagi ákniyu na agad igkita kó kanak, ándà kó gó pamaké kanak.
37 Tô langun manubù na igsarig katô Ámmà ku dini kanak, tô gó tô padani kanak. Tô
manubù na padani kanak, dì ku sikandin élléyan.*
38 Igpónógga tikud tun ta langit ánnà ébô lumun ku tô kanak kakalyag, asal ébô
tumanán ku tô kakalyag katô igpapid kanak.

§ **6:31** 6:31 Exodo 16:4; Salmo 78:24. * **6:37** 6:37 Élléyan ó péwaán.

39 Ni gó tô kakalyag katô igpapid kanak, na dóppónan ku tô langun manubù na igsarig
din kanak ébô ándà mandà kandan, asta antén ku puman tô langun dan tun ta tapuri
álló.
40 Kakalyag katô Ámmà ku na bággayan ka kantayan na ándà ágtamanán tô langun
manubù na ágpamasak asta ágpamaké kanak, asta antén ku puman sikandan tun ta tapuri
álló."
41 Igburáng-buráng tô mga pangulu ka Judio, su igkagi si Jesus na sikandin tô ágkakan
na tikud tun ta langit.
42 Purisu igpatóngkóé dan, na mà dan, "Sikandin gó si Jesus, asta si Jose dád tô ámmà
din. Ikilalaan ta tô ámmà asta tô innà din. Purisu manan ka igkagi sikandin na igpónóg
sikandin tikud tun ta langit?"
43 Igkagi si Jesus, na mà din, "Yakó ágburáng-buráng.
44 Ándà manubù na makapadani kanak ka dì taganà kállángngán tô pusung din katô
Ámmà ku na igpapid kanak. Tô manubù na padani kanak, tô gó tô antén ku puman tun
ta tapuri álló.
45 Duwán igsulat katô sábbad propeta, na mà din,
" 'Tinuruan ka Manama tô langun dan.'†
Tô langun na maminág asta mánnal katô ágtinuruán katô Ámmà ku, tô gó tô padani kanak.
46 Ándà manubù na ikakita katô Ámmà ku na Manama, asal sakán na igtikud tun ta
Manama tô igkita kandin.
47 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô ágpamaké kanak, duwán kantayan din na ándà
ágtamanán.
48 Sakán tô ágkakan na ágbággé ka kantayan.
49 Róggun igóddô tô mga kamónaan yu tun ta disyerto, agad igkan dan katô mana na
igbággé ka Manama kandan tikud tun ta langit, inaté dan gó.
50 Asal ássa ni ágkakan na igpónóg tikud tun ta langit, su tô manubù na kuman kani, dì gó
maté.
51 Sakán tô ágkakan na manté tikud tun ta langit. Tô manubù na kuman kani ágkakan,
ándà ágtamanán katô kantayan din. Ni ágkakan na ágbággén ku, ni gó tô ákkud ku, ébô
duwán kantayan na ándà ágtamanán katô mga manubù nit banuwa."
52 Na, igpapulé tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, "Pamánnun din ka kabággé áknita
katô ákkud din ébô kannán ta?"
53 Igkagi si Jesus, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka dì kó kuman kani
ákkud ku na Igpamanubù, asta dì kó minám kani dipanug ku, ándà kantayan na ándà
ágtamanán tun ákniyu.‡
54 Tô manubù na kuman kani ákkud ku asta minám kani dipanug ku, sikandin tô
bággayan ku ka kantayan na ándà ágtamanán, asta antén ku puman sikandin tun ta tapuri
álló.
55 Bánnal ágkakan tô ákkud ku, asta bánnal ginámmán tô dipanug ku.
56 Tô manubù na kuman kani ákkud ku asta minám kani dipanug ku, móddô sikandin
dini kanak, asta móddô a tun kandin.
57 Igpapidda katô Ámmà ku na duwán kantayan din, asta duwán kantayan ku tikud
tun kandin. Iring pagsik kani tô manubù na kuman kanak, su sikandin tô bággayan ka
kantayan ukit kanak.

---

† **6:45** 6:45 Isaias 54:13. ‡ **6:53** 6:53 Tô igkagi i Jesus tingód katô kakan katô ákkud din asta kénám katô dipanug din, tô gó é panunggiringan ébô makagpát ki na sikandin dád tô Taratábbus na kailangan pangadapán ta, su sikandin tô inaté na bullas áknita ébô mému ki na nángngà tun ta saruwan ka Manama asta kabággayan ki katô kantayan na ándà ágtamanán. Ahaán tô Juan 6:27,29,35,40,47-48. Ahaán pagsik tô igkagi i Jesus tun ta Mateo 26:26-30, Marcos 14:22-26, Lucas 22:15-20, asta 1 Corinto 11:23-25.

58 Ni gó tô ágkakan na tikud tun ta langit. Ánnà ni iring katô mana na igkan katô
mga kamónaan yu, su inaté dan. Asal tô manubù na kuman kani ágkakan, ándà palang
ágtamanán katô kantayan din."
59 Tô gó tô igtinurù i Jesus tun ta simbaan ka Judio tun ta lunsud ka Capernaum.

Marapung tô mga disipulu na igtanan ki Jesus

60 Na, tô igdinág tô mga disipulu i Jesus kani igtinurù din, marapung tô igpatóngkóé,
na mà dan, "Matággas ágkagpáttan ni igtinurù din. Ándà manubù na makatanggap kani."
61 Asal isóddóran i Jesus na duwán mga disipulu din na igburáng-buráng tingód katô
igtinurù din. Purisu igkagi sikandin, na mà din, "Atin ka méllé kó kanak tingód katô
igkagi ku géna,
62 mamánnu kó ka kumita kó kanak na Igpamanubù ka mabatunna tun ta langit na
taganà igtikudan ku?
63 Tikud tun ta Ugis Espiritu tô kantayan. Dì kangén ni ukit ka pagud ka manubù. Asal
tikud tun ta Ugis Espiritu na ágbággé ka kantayan tô kabánnalan na igtinurù ku ákniyu.
64 Asal duwán kannun ákniyu na dì ágpamaké kanak."
Tô gó tô igkagi i Jesus, su taganà din dán isóddóran ka sadan tô mga manubù na dì
ágpamaké, asta isóddóran din ka sadan tô pammát kandin.
65 Igkagi si Jesus, na mà din, "Purisu igkagiya ákniyu na ándà manubù na pasakup
kanak ka dì nunugan katô Ámmà ku."
66 Na, tikud katô oras tô, marapung tô mga disipulu na igtanan ki Jesus, asta ándà dan
tákkás kandin.
67 Purisu igkagi si Jesus katô sapulù duwa (12) disipulu din, na mà din, "Tumanan kó
pagsik kanak?"
68 Igtaba si Simon Pedro, na mà din, "Áglangngagán, ándà ássa na sadunan dé, su sikuna
dád tô ágtinurù tingód katô kantayan na ándà ágtamanán.
69 Igpamaké ké áknikó, asta isóddóran dé na sikuna tô Ugis na igpapid ka Manama."
70 Igkagi si Jesus, na mà din, "Igsalin ku sikiyu na sapulù duwa (12), asal sakup i
Maibuyan tô sábbad."
71 Tô gó tô igkagi i Jesus tingód ki Judas na batà i Simon Iscariote, su agad si Judas tô
sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu i Jesus, asal sikandin gó tô pammát ki Jesus.

7

Si Jesus asta mga kataladi din

1 Na, igpanó-panó si Jesus tun ta probinsya ka Galilea. Igliliyan din tô probinsya ka
Judea, su kakalyag katô mga pangulu ka Judio na matayan dan sikandin.
2 Tô masig dán dumunggù tô kalimudan ka mga Judio na ágngadanan Kalimudan Ka
Mga Rákkó,
3 igkagi tô mga kataladi i Jesus kandin, na mà dan, "Madigár ka miwà ka kannun, asta
sadun ka tun ta probinsya ka Judea ébô kumita tô mga disipulu nu katô mga kasalábbuan
na áglumun nu.
4 Atin ka malyag tô manubù na ágkangadanan sikandin, dì din állássán tô áglumun din.
Purisu ka duwán kasalábbuan na lumun nu, madigár pád ka pakitanán nu tun ta langun
manubù nit banuwa."
5 Tô gó tô igkagi dan, su agad sikandan tô mga kataladi i Jesus, ándà dan pamaké
kandin.
6 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ándà pa dunggù tô nángngà álló para katô kalumu ku. Asal
agad ándin állawi tô nángngà para ákniyu.
7 Dì kó ágkaringasaan ka mga manubù nit banuwa, asal sakán tô ágkaringasaan dan, su
maragga gulit kandan na madat tô áglumun dan.

8 Una kó sadun tun ta kalimudan. Diya pa madun, su ándà pa dunggù tô nángngà álló
para katô kasadun ku."
9 Pángnga igkagi si Jesus kani, igóddô pa sikandin tun ta probinsya ka Galilea.

Igsadun si Jesus tun ta Kalimudan Ka Mga Rákkó

10 Na, pángnga igsadun tô mga kataladi i Jesus tun ta kalimudan tun ta Jerusalem,
igsadun pagsik si Jesus asal igállás-állás, su kakalyag din na ándà makasóddór tingód katô
kasadun din.
11 Tun ta kalimudan, duwán mga pangulu ka Judio na igpamasak ki Jesus, asta
igpénsaé dan, na mà dan, "Ánda sikandin?"
12 Marapung pagsik tô mga manubù na igpasisip-sisipé tingód ki Jesus. Duwán mga
manubù na igkagi, na mà dan, "Madigár manubù sikandin." Duwán ássa mga manubù
na igkagi, na mà dan, "Dì, su áglimbung sikandin katô mga manubù."
13 Asal igállás-állás dan igkagi, su imáddangan dan katô mga pangulu ka Judio.
14 Na, tô ágtángngà dán tô kalimudan, igsadun si Jesus tun ta templo, asta igtinurù
sikandin.
15 Isalábbuan tô mga pangulu ka Judio, asta igpénsaé dan, na mà dan, "Ánda é ágtikudan
ka kapandayan kani manubù ni? Su ándà sikandin tinurui katô mga pangulu ka
templo."
16 Igtaba si Jesus, na mà din, "Ánnà tikud dini kanak tô ágtinuruán ku, asal tikud tun ta
igpapid kanak.
17 Atin ka malyag tô manubù na mánnal katô kakalyag ka Manama, makasóddór
sikandin ka ánda é ágtikudan katô ágtinuruán ku, ka tikud tun ta Manama, ó tikud dini
kanak.
18 Atin ka tikud dád tun kandin tô ágtinuruán ka manubù, kakalyag din na ágdurungán
sikandin. Asal atin ka ukit ka ágtinuruán din, madurung tô igpapid kandin, kasóddóran
ta na bánnal tô ágtinuruán din, asta ánnà bulalón sikandin.
19 Ándà manubù tun ákniyu na ágtuman katô igsugù i Moises* ákniyu. Manan ka malyag
kó mimmaté kanak?"
20 Igtaba tô mga manubù na ilimud, na mà dan, "Igahuwan ka katô madat espiritu!
Ándà mimmaté áknikó."
21 Igkagi si Jesus, na mà din, "Duwán iglumu ku dalám ka álló ka kapaginawa, su
igdappánnan ku tô sábbad manubù ébô kólian. Purisu isalábbuan kó.
22 Asal sikiyu pagsik tô áglumu dalám ka álló ka kapaginawa su ágtumanán yu tô
igtinurù i Moises na kailangan tupuwan tô délák gabatà yu gamama. Tô kabánnalan,
ánnà si Moises tô igtigkané kani ágkémun, asal tikud tun ta mga kamónaan yu sayyan.†
23 Na, atin ka mému kó tumupu ka manubù dalám ka álló ka kapaginawa ébô tumanán
yu tô igsugù i Moises, manan ka ágkasókó kó kanak su ikólì a katô tibuk lawa katô
manubù dalám ka álló ka kapaginawa?
24 Yakó ágruud ukit katô ikitaan yu dád. Kailangan pamasakán yu tô kabánnalan ka dì
kó pa rumuud."

Mesiyas si Jesus?

25 Na, duwán mga taga Jerusalem na igpatóngkóé, na mà dan, "Sikandin tô ágpamasakán
dan ébô matayan.
26 Asal ágtinurù sikandin kannun ta tubang ta, asta ándà palang ágsapad kandin!
Isóddóran basì katô mga pangulu ka templo na sikandin tô Mesiyas.

---

* **7:19** 7:19 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. † **7:22** 7:22 Tikud tun ki Abraham tô ágkémun dan tingód ka katupu. Ahaán tô Genesis 17:10-12; Levitico 12:3.

27 Asal isóddóran ta tô igtikudan kani manubù ni. Tô dumunggù tô Mesiyas, ándà
makasóddór katô tikudan din.”
28 Tô igtinurù si Jesus tun ta templo, igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, “Kéman
yu ka isóddóran yu ka sadanna asta tô igtikudan ku. Igsadunna dini ánnà tingód katô
kanak kakalyag, asal igpapidda. Ágkasarigan tô igpapid kanak, asal ándà yu kasóddóri
sikandin.
29 Ikasóddórra kandin su igtikudda tun kandin, asta sikandin tô igpapid kanak.”
30 Na, duwán mga manubù na mámmát pád kandin, asal ándà igawid kandin, su ándà
pa dunggù tô nángngà álló para ámmáttán sikandin.
31 Asal marapung tô duma mga manubù na igpamaké kandin. Igkagi sikandan, na
mà dan, “Tô mga kasalábbuan na iglumu kani manubù ni magunawa katô lumun katô
Mesiyas na gimanan ta.”

Igpapid tô mga tarabanté ébô ámmáttán si Jesus

32 Na, tô igdinág tô mga Pariseo katô ágkagin katô mga manubù na ilimud, igpasábbadé
dan asta tô mallayat ka mga pangulu ka templo. Igpapid dan tô mga tarabanté ka templo
ébô ámmáttán dan si Jesus.
33 Igkagi si Jesus katô mga manubù na ilimud, na mà din, “Móddô a pa dini ákniyu
róggun, asta pángnga kanan, mulì a tun ta igpapid kanak.
34 Agad mamasak kó kanak, asal dì kó makakita, su dì kó makasadun tun ta sadunan
ku.”
35 Igpénsaé tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Ánda é sadunan din na dì ta kitanán
sikandin? Madun sikandin tun ta madiyù banuwa na góddóan ka mga Judio na isakup
ka mga Griego ébô tinuruan din tô mga Griego?
36 Ándin tô kóbadan katô igkagi din na dì ki makakita kandin agad mamasak ki kandin?
Manan ka igkagi sikandin na dì ki makasadun tun ta sadunan din?”

Bággén tô Ugis Espiritu

37 Na, igdunggù tô katapuriyan álló katô Kalimudan Ka Mga Rákkó, asta tô gó tô
mallayat álló tun ta kalimudan dan. Igtindág si Jesus tun ta templo, asta igkagi sikandin
ka mabákkár, na mà din, “Tô mga ágkatákkangan, padani kó kanak, asta pénámmán ku
sikiyu.
38 Atin ka mamaké tô manubù kanak, matuman tun kandin tô kagi ka Manama na
igsulat sayyan,
“ ‘Tikud tun ta pusung din marus tô wayig na ágbággé ka kantayan.’ ”‡
39 Tô igkagi i Jesus tingód katô Ugis Espiritu na bággén tun ta mga manubù na mamaké
kandin. Asal ándà pa dunggù tô Ugis Espiritu tun kandan, su ándà pa kabatun si Jesus
tun ta langit.

Ándà pasábbadé tô mga manubù tingód ki Jesus

40 Na, tô igdinág dan katô igkagi i Jesus, duwán mga manubù na igkagi, na mà dan,
“Sikandin tô propeta na gimanan ta.”§
41 Igkagi tô duma mga manubù, na mà dan, “Mesiyas sikandin.”
Asal igkagi tô duma mga manubù, na mà dan, “Ánnà, su dì tumikud tô Mesiyas tun ta
Galilea.
42 Mà katô kagi ka Manama na tô Mesiyas tô bánnal rubbad ka kamónaan ta na si David.
Pamasusun tô Mesiyas tun ta lunsud ka Betlehem na igóddóan i David sayyan.”*
43 Purisu igpassa-assaé dan ka panámdám tingód ki Jesus.
44 Duwán mga manubù tun kandan na mámmát pád ki Jesus, asal ándà manubù na
ikému.

‡ **7:38** 7:38 Isaias 44:3; 55:1; 58:11. § **7:40** 7:40 Ahaán tô Deuteronomio 18:15,18. * **7:42** 7:42 Ahaán tô Miqueas 5:2.

Ándà pamaké tô mallayat ka mga pangulu ka templo

45 Na, tô iglónód tô mga tarabanté ka templo tun ta mga manubù na igsugù kandan,
iginsà tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga Pariseo, na mà dan, “Manan
ka ándà yu sikandin ámmátti asta piddi dini?”
46 Igtaba tô mga tarabanté, na mà dan, “Ándà palang manubù na igtinurù iring
kandin!”
47 Igkagi tô mga Pariseo, na mà dan, “Iglimbungan kó pagsik ikandin.
48 Ándà palang pangulu ka templo na igpamaké kandin. Ándà palang dini áknami na
mga Pariseo na igpamaké kandin.
49 Asal tô ilimud mga manubù, ándà dan ikagpát katô kagi ka Manama na igsulat
sayyan. Purisu supakan dan ka Manama.”
50 Na, taddô si Nicodemo na igsadun tun ki Jesus dángngan, su sikandin tô sábbad
Pariseo. Igkagi si Nicodemo katô mga kadumaan din, na mà din,
51 “Dì mému tun ta sugù i Moises ka ruudan tô manubù ka dì una sikandin insaán ka
ándin tô áglumun din, ébô makataba pa sikandin.”†
52 Asal igkagi sikandan, na mà dan, “Manan? Taga Galilea ka pagsik? Atin pamasakán
nu tun ta kagi ka Manama na igsulat sayyan, kasóddóran nu na ándà palang propeta na
tumikud tun ta probinsya ka Galilea.”

Tô bayi ikitaan na ikalibug

53 [Na, igpanggulì dan langun.

8

1 Asal igsadun si Jesus tun ta Pabungan ka Olibo.
2 Igsállám si Jesus iglónód tun ta templo. Marapung tô mga manubù na igpadani tun
kandin. Igunsad si Jesus, asta igtinurù sikandin kandan.
3 Na, tô mga taratinurù ka sugù asta tô mga Pariseo, igpid dan tô sábbad bayi na ikitaan
dan na ikalibug. Igpid dan tô bayi tun ta saruwan i Jesus,
4 asta igkagi sikandan, na mà dan, “Sir, ikitaan dé ni bayi ni na ikalibug.
5 Duwán igsugù i Moises na kailangan timbagán ka batu tô manubù na ikalibug ébô
maté. Na, mánnun ni bayi ni? Ándin tô kagin nu?”
6 Tô gó tô iginsà dan su kinnaman dan si Jesus ébô duwán dimanda dan pád tingód
kandin. Asal igunduk si Jesus, asta igsulat sikandin tun ta tanà ukit ka tintudù din.
7 Róggun katô ginsà dan kandin, igtindág si Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, “Tô
manubù tun ákniyu na ándà palang salà, tô gó tô muna tumimbag ka batu kani bayi.”
8 Pángnga igkagi si Jesus, igunduk puman sikandin, asta igsulat sikandin tun ta tanà
ukit ka tintudù din.
9 Tô igdinág tô mga Pariseo katô igkagi i Jesus, pasipanó dan langun, asta tô mga tugál
tô una igpampanó. Si Jesus dád tô isamà asta tô bayi tun ta saruwan din.
10 Igtindág si Jesus, asta iginsà sikandin katô bayi, na mà din, “Ánda dán sikandan?
Ándà dán manubù na sumupak áknikó?”
11 Igtaba tô bayi, na mà din, “Ándà, Sir.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Diya pagsik sumupak áknikó. Ulì kad, asta yakad gabé
áglumu ka salà.”]

Si Jesus tô ágtikudan ka kappawaan

12 Na, igkagi puman si Jesus katô mga manubù na ilimud, na mà din, “Sakán tô
ágtikudan ka kappawaan para katô mga manubù nit banuwa. Atin ka mákkás tô manubù
kanak, ándà kangittángngan tun ta pusung din, su duwán kappawaan tun kandin na
makabággé ka kantayan.”

† **7:51** 7:51 Ahaán tô Deuteronomio 17:6.

13 Na, igkagi tô mga Pariseo, na mà dan, “Sikuna dád tô igulit áknami tingód áknikó. Dì
ágkabánnal tô igulit nu.”
14 Igtaba si Jesus, na mà din, “Agad sakán dád tô igulit tingód kanak, asal bánnal tô
igkagi ku, su isóddóran ku tô igtikudan ku, asta isóddóran ku tô sadunan ku. Asal sikiyu,
ándà yu kasóddóri tô igtikudan ku asta tô sadunan ku.
15 Atin ka ágruud kó, tikud dád tun ta ákniyu panámdám tô karuud yu. Asal sakán, ándà
pa igruudan ku.
16 Asal ka rumuudda, ágkasarigan tô karuud ku, su ánnà sábbad ku dád tô rumuud, asal
rumuudda asta tô Ámmà ku na igpapid kanak.
17 Duwán sugù na ágbánnalán yu na ágkasarigan tô kagin katô duwa testigos ka
magunawa tô gulitán dan.*
18 Purisu ágkasariganna, su sakán tô gulit ákniyu tingód kanak, asta tô Ámmà ku na
igpapid kanak, sikandin tô gulit tingód kanak.”
19 Purisu igkagi tô mga Pariseo, na mà dan, “Ánda tô ámmà nu?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Ándà yu kasóddóri ka sadanna asta sadan tô Ámmà ku. Atin
ka kasóddóran yu ka sadanna, kasóddóran yu pagsik ka sadan tô Ámmà ku.”
20 Tô gó tô igkagi i Jesus tun ta templo tô igtinurù sikandin tun ta kuwarto na
ágtaguanan ka salapì na ágbággén. Asal ándà manubù na igámmát kandin, su ándà pa
dunggù tô nángngà álló para ámmáttán sikandin.

Dì kó makasadun tun ta sadunan ku

21 Na, igkagi puman si Jesus katô mga manubù na ilimud, na mà din, “Masiggad panó.
Agad mamasak kó kanak, asal maté kó na dì kapasinsiyaan tô salà yu. Dì kó makasadun
tun ta sadunan ku.”
22 Purisu igpénsaé tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Mangarát sikandin? Su igkagi
sikandin na dì ki makasadun tun ta sadunan din.”
23 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sikiyu tô taga tanà, asal sakán tô taga langit. Ni banuwa
tô igtikudan yu, asal ánnà ni banuwa tô igtikudan ku.
24 Igkagiya na maté kó na dì kapasinsiyaan tô salà yu, su ka dì kó mánnal na sakán tô
tikud tun ta langit, maté kó na dì kapasinsiyaan tô salà yu.”
25 Iginsà sikandan, na mà dan, “Sadan ka?”
Igtaba si Jesus, na mà din, “Marag ku igulit ákniyu ka sadanna tikud pô tun ta
katigkanayan ka katinurù ku.
26 Dakál pa tô kagin ku tingód ákniyu, asta dakál pa tô ruudan ku. Asal ágkasarigan
tô igpapid kanak, asta kailangan mulitta katô langun manubù nit banuwa tingód katô
igpasóddór din kanak.”
27 Asal ándà dan kagpátti na igkagi si Jesus tingód katô Ámmà din na Manama.
28 Purisu igkagi si Jesus, na mà din, “Pángnga ka katayó yu kanak na Igpamanubù,
kasóddóran yu na sakán tô tikud tun ta langit asta ánnà tikud kanak tô áglumun ku, asal
ágkagin ku tô taganà igtinurù katô Ámmà ku kanak.
29 Inalayunna ágdumaan katô igpapid kanak. Ándà a ikandin tanani, su inalayun ku
áglumun tô makadayó kandin.”
30 Tô igkagi si Jesus, marapung tô mga manubù na igpamaké kandin.

Mga rubbad i Abraham

31 Na, igkagi si Jesus katô mga Judio na igpamaké kandin, na mà din, “Atin ka manayun
kó tumuman katô ágtinuruán ku, bánnal kó mga disipulu ku.
32 Kasóddóran yu tô kabánnalan, asta ukit katô kabánnalan, paluwaán kó tikud tun ta
ikallang ákniyu.”

---

* **8:17** 8:17 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

33 Igtaba sikandan, na mà dan, “Sikami tô mga rubbad i Abraham, asta ándà palang
ikallang áknami. Purisu manan ka igkagi ka na paluwaán ké?”
34 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na gimu ka
salà, tô gó tô állang ka salà.
35 Tô állang dì móddô tun ta balé katô amo din ka ándà ágtamanán. Asal tô batà mému
móddô tun ta balé katô ámmà din ka ándà ágtamanán.
36 Purisu atin ka tô Batà ka Manama tô paluwà ákniyu, bánnal kó makaluwà.
37 Isóddóran ku na mga rubbad kó i Abraham. Asal ágpanámdám kó na mimmaté kanak,
su ándà yu tagui tô ágtinuruán ku tun ta pusung yu.
38 Tô ágtinuruán ku, tô gó tô igpasóddór katô Ámmà ku kanak. Asal tô áglumun yu, tô gó
tô madat na inéringan yu katô ákniyu ámmà.”
39 Igkagi sikandan, na mà dan, “Si Abraham tô ámmà dé.”†
Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka bánnal kó mga gabatà i Abraham, madigár tô
áglumun yu iring ki Abraham.
40 Asal agad igtinurù a ákniyu katô kabánnalan na igpasóddór katô Manama kanak,
ágpanámdám kó na mimmaté kanak. Ánnà iring kanan tô iglumu i Abraham.
41 Purisu iring na iglumu katô ámmà yu tô áglumun yu.”
Igkagi sikandan, na mà dan, “Ánnà ké gabatà ta dalan. Sábbad dád tô Ámmà dé, asta
Manama sikandin.”
42 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka Manama tô ámmà yu, ágginawaanna pád ikiyu, su
tô igsadunna dini, Manama tô igtikudan ku. Igsadunna dini ánnà tikud tun ta kanak
kakalyag, asal igpapidda ikandin.
43 Ándà yu kagpátti tô igkagi ku, su ándà kakalyag yu na maminág katô ágtinuruán ku.
44 Si Maibuyan tô bánnal ámmà yu, asta tô madat kakalyag din, tô gó tô kakalyag yu
na lumun. Tikud tun ta katigkanayan kani banuwa, ágmaté si Maibuyan. Ándà palang
áglabután din katô kabánnalan, su ándà kabánnalan tun kandin. Atin ka ágbulaló sikandin,
tô gó tô ágkémun din, su bulalón sikandin, asta sikandin tô ágtikudan katô langun bulaló.
45 Asal kabánnalan tô ágkagin ku ákniyu. Purisu dì kó ágpamaké kanak.
46 Ándà tun ákniyu na makakagi na duwán salà ku. Ágtinurù a katô kabánnalan, asal
ándà kó pamaké kanak.
47 Ágpaminág tô mga gabatà ka Manama katô kagi din. Asal ánnà kó mga gabatà ka
Manama. Purisu dì kó ágpaminág.”

Si Jesus asta si Abraham

48 Na, igkagi tô mga Judio, na mà dan, “Bánnal tô ágkagin dé na ássa ka manubù na taga
Samaria,‡ asta igahuwan ka katô madat espiritu.”
49 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ándà madat espiritu na igahu kanak. Ágpabantugán ku tô
Ámmà ku, asal ágpayayyaánna ikiyu.
50 Ánnà kakalyag ku na durungánna, asal Ámmà ku tô malyag na durungánna katô mga
manubù, asta sikandin tô ágpasóddór na bánnal tô ágkagin ku.
51 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô mga manubù na ágbánnal kani ágtinuruán ku dì
dungguan ka kamatayan.”
52 Igkagi tô mga Judio, na mà dan, “Isóddóran dé gó na igahuwan ka katô madat
espiritu. Inaté si Abraham, asta inaté tô langun propeta sayyan. Asal igkagi ka na tô
mga manubù na mánnal katô ágtinuruán nu dì dungguan ka kamatayan.
53 Manan? Tuu ka pa madigár ka tandingán ki Abraham? Inaté sikandin, asta inaté tô
langun propeta sayyan! Sadan ka kannê?”

---

† **8:39** 8:39 Ágtawarán dan na “ámmà” tô mga kamónaan dan. ‡ **8:48** 8:48 Tô bánnal mga Judio igbuyas katô mga taga Samaria su tô mga taga Samaria ánnà bánnal Judio, su mestiso sikandan.

54 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka sakán dád tô ágdurung katô sarili ku, ándà
pulusán ku. Asal Ámmà ku tô ágdurung kanak, asta ágkagi kó na sikandin tô Manama
na ágpangadapán yu.
55 Asal ándà kó pa ikasóddór kandin. Ikasóddórra kandin. Atin ka kumagiya na ándà a
ikasóddór kandin, bulalónna iring ákniyu. Asal ikasóddórra gó kandin, asta ágbánnalán ku
tô mga kagi din kanak.
56 Idayawan tô ámmà yu na si Abraham su kitanán din tô kadunggù ku. Igkita a i
Abraham, asta idayawan dán sikandin.”
57 Igkagi tô mga Judio, na mà dan, “Ándà pa dunggù ka kaliman (50) tô idad nu.
Igpamánnu nu ka kakita ki Abraham?”
58 Igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô ándà pa kamanubù si
Abraham, duwánnad taganà.”
59 Purisu igpampudut dan ka mga batu ébô timbagán dan asta matayan dan sikandin.
Asal si Jesus igukit tun ta marapung manubù, asta igluwà sikandin tikud tun ta templo.

9

Ikakita tô bólóg

1 Na, tô igluwà si Jesus tikud tun ta templo, igkita din tô sábbad bólóg tikud tun ta
kapamasusu kandin.
2 Iginsà tô mga disipulu i Jesus, na mà dan, “Sir, sadan tô ikému ka salà na gunayan
ibólóg ni manubù ni tikud tun ta kapamasusu kandin? Sikandin tô ikému ka salà, ó tô
ámmà asta tô innà din?”
3 Igtaba si Jesus, na mà din, “Ibólóg sikandin ánnà tingód katô salà din. Ánnà pagsik
tingód katô salà katô ámmà asta katô innà din. Asal ibólóg sikandin ébô ukit kandin
pakitanán tô katulusan ka Manama.
4 Dalám ka duwán pa álló, kailangan lumun ta tô kakalyag ka Manama na igpapid
kanak, su ándà manubù na makalumu ka dukilám.
5 Róggun na góddô a nit banuwa, sakán tô ágtikudan katô kappawaan tun ta pusung ka
mga manubù nit banuwa.”
6 Pángnga igkagi si Jesus, igiláb sikandin tun ta tanà, igbalát din tô ngingi din tun ta
tanà, asta igpólét din tun ta mata katô bólóg.
7 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sadun ka tun ta ranó na ágngadanan Siloe, asta dappug
ka.” (Tô kóbadan ka Siloe, tô gó tô kagi “igpapid.”)
Purisu igsadun tô bólóg, asta igdappug sikandin. Tô iglónód sikandin, ikakita dán
sikandin.
8 Isalábbuan tô mga simbalé din asta tô mga manubù na igkita kandin na ágpalimus
dángngan, asta igpénsaé dan, na mà dan, “Sikandin tô marag gunsad asta ágpalimus?”
9 Duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, “Sikandin gó.”
Asal duwán duma mga manubù na igkagi, na mà dan, “Ánnà sikandin, asal tô bónnóng
din iring katô bólóg.”
Asal igkagi sikandin, na mà din, “Sakán gó!”
10 Iginsà sikandan, na mà dan, “Igpamánnu na ikakita kad?”
11 Igtaba sikandin, na mà din, “Duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Jesus na
igiláb tun ta tanà, igbalát din tô ngingi din tun ta tanà, igpólét din tun ta mata ku,
asta igpasadunna ikandin tun ta Siloe ébô dumappugga. Purisu igsadunna, asta tô
igdappugga, ikakita ad.”
12 Iginsà sikandan, na mà dan, “Ánda sikandin?”
Igtaba tô manubù, na mà din, “Taman. Ándà sóddór ku.”

Iginsà tô mga Pariseo tingód katô bólóg na ikakita dán

13 Na, igpid dan tun ta mga Pariseo tô bólóg na ikakita dán.
14 Álló ka kapaginawa ka mga Judio tô igbalát si Jesus katô ngingi din tun ta tanà, asta
tô igpabákka din tô mata katô bólóg.
15 Iginsà puman tô mga Pariseo kandin ka igpamánnu na ikakita dán sikandin. Igulit
sikandin, na mà din, "Igpólét din tô libutà tun ta mata ku, asta igdappugga. Purisu
ikakita ad."
16 Na, duwán mga Pariseo na igkagi tingód ki Jesus, na mà dan, "Ándà sikandin papiddi
ka Manama, su masalà-salà sikandin."
Asal duwán ássa mga manubù na igkagi, na mà dan, "Atin ka masalà-salà sikandin, dì
sikandin makalumu katô mga kasalábbuan iring katô iglumu din."
Igpassa-assaé tô panámdám dan tingód ki Jesus.
17 Purisu iginsà puman sikandan katô bólóg na ikakita dán, na mà dan, "Su áknikó mata
tô igpabákka din, ándin tô áknikó panámdám tingód kandin?"
Igtaba sikandin, na mà din, "Propeta gó sikandin."
18 Ándà bánnal tô mga pangulu ka Judio na bólóg sikandin dángngan asta ikakita dán
sikandin. Purisu igpakangé dan tô ámmà din asta tô innà din.
19 Iginsà tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, "Batà yu ni manubù ni? Bólóg sikandin
tikud tun ta kapamasusu kandin? Igpamánnu na ikakita dán sikandin?"
20 Igtaba tô ámmà asta tô innà din, na mà dan, "Isóddóran dé na sikandin gó tô batà dé,
asta isóddóran dé na bólóg sikandin tikud tun ta kapamasusu kandin.
21 Asal ándà dé kasóddóri ka igpamánnu na ikakita dán sikandin. Ándà dé pagsik
kasóddóri ka sadan tô igpabákka katô mata din. Asal madigár insaán yu tô batà dé, su
dakál dán sikandin. Sikandin gó tô makataba katô mga insà yu."
22 Tô gó tô igkagi katô ámmà asta tô innà din, su imáddangan dan katô mga pangulu ka
Judio. Tô mga pangulu ka Judio taganà dán igpasábbadé na dì pahun tun ta simbaan tô
manubù na kumagi na si Jesus tô Mesiyas.
23 Purisu igkagi tô ámmà asta tô innà din, na mà dan, "Dakál dán tô batà dé. Madigár
ka insaán yu sikandin."
24 Purisu igpakangé dan puman tô bólóg na ikakita dán, asta igkagi sikandan, na mà
dan, "Na, tandô kad tun ta saruwan ka Manama na bánnal tô kagin nu. Isóddóran dé na
masalà-salà manubù sikandin."
25 Igtaba tô manubù, na mà din, "Ándà ku kasóddóri ka bánnal ó ánnà bánnal na masalà-
salà sikandin. Asal sábbad dád tô isóddóran ku, agad bólógga dángngan, pakakita ad
áknganni."
26 Igkagi sikandan, na mà dan, "Ándin tô iglumu din áknikó? Igpamánnu din ka
kapabákka katô mata nu?"
27 Igtaba sikandin, na mà din, "Tô gó tô taganà ku igulit ákniyu géna, asal ándà kó
paminág kanak. Manan ka malyag kó maminág puman? Malyag kó imun pagsik na
mga disipulu din?"
28 Igbuyas dan kandin, na mà dan, "Sikuna tô kandin disipulu, asal sikami tô mga
disipulu i Moises.
29 Isóddóran dé na si Moises tô igsugù ka Manama. Asal tô manubù tô, ándà dé
kasóddóri ka ánda é igtikudan din."
30 Igkagi tô bólóg na ikakita dán, na mà din, "Isalábbuanna ákniyu! Agad igpabákka
sikandin kani mata ku, asal ándà yu pa kasóddóri ka ánda é igtikudan din.
31 Isóddóran ta na dì ágtabangan ka Manama tô masalà-salà. Asal tô manubù na
ágpangadap ka Manama asta ágbánnal katô kakalyag din, tô gó tô ágtabangan ka Manama.
32 Tikud tun ta katigkanayan kani banuwa, ándà palang manubù na isóddóran ta na
ikapabákka ka mata ka bólóg tikud tun ta kapamasusu kandin.

33 Atin ka ándà sikandin papiddi ka Manama, ándà palang kasalábbuan na ágkalumu din.”
34 Igkagi sikandan, na mà dan, “Tô imanubù ka, masalà-salà kad. Purisu dì mému ka sikuna tô tuminurù áknami.”
Pángnga igkagi dan kani, igpéwà dan sikandin tikud tun ta simbaan.

Tô mga manubù na ándà pa ikakita katô kabánnalan

35 Na, tô igdinág si Jesus na igpéwà tikud tun ta simbaan tô bólóg na ikakita dán, igpamasak si Jesus kandin. Tô igkita sikandin, iginsà si Jesus, na mà din, “Igpamaké ka katô Igpamanubù?”
36 Igtaba sikandin, na mà din, “Sir, ulitiya ka sadan sikandin ébô mamakéya kandin.”
37 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igkita nud tô Igpamanubù, su sakán gó sikandin na ágtóngkô áknikó.”
38 Igkagi tô manubù, na mà din, “Áglangngagán, igpamakéyad gó.”
Na, igpangadap sikandin ki Jesus.
39 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igpapidda kannun ébô pakitanán ku tô tun dalám katô pusung ka langun manubù nit banuwa. Tô mga manubù na iring na bólóg su ándà dan pa ikakita katô kabánnalan, tô gó tô tabangan ku ébô makakita dan. Asal tô mga manubù na kéman dan ka ikakita dan katô kabánnalan, tô gó tô pakitanán ku na iring dan na bólóg.”
40 Duwán mga Pariseo madani tun ki Jesus na igdinág katô igkagi din, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Bólóg ké pagsik?”
41 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka iring kó na bólóg, mému pasinsiyaan ka Manama tô salà yu. Asal su mà kagi ikakita kó, duwán pa salà yu.”

10

Tô taradóppón asta mga karnero din

1 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na dì gukit tun ta sállat ka koral ka mga karnero asal ágsalapó katô koral, tô gó tô takón ó tulisan.*
2 Asal tô manubù na gukit tun ta sállat, tô gó tô taradóppón ka karnero.
3 Sikandin tô ágpókéan katô tarabanté ka sállat. Tô mga karnero din tun dalám, tô gó tô ágkanayad ka kagi katô taradóppón. Ágtawarán din tô mga ngadan dan, asta ágpatákkássán din tô mga karnero tun ta luwà.
4 Atin ka ágpatákkássán din tô mga karnero tun ta luwà, ágpanó sikandin tun tóna katô mga karnero, asta ágtákkás tô mga karnero kandin, su ágkanayad dan katô kagi din.
5 Asal dì ágtákkás tô mga karnero katô ássa manubù. Ágpalaguy tô mga karnero tikud tun kandin, su ándà dan kanayad katô kagi ka duma manubù.”
6 Tô gó tô panunggiringan na igulit i Jesus kandan, asal ándà dan kagpátti ka ándin tô kóbadan.

Si Jesus tô Madigár Taradóppón

7 Purisu igkagi puman si Jesus, na mà din, “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Iringnga ka sállat tun ta koral ka mga karnero.
8 Tô mga manubù na ikóna kanak, tô gó tô iring na takón ó tulisan. Purisu ándà dan paminággi katô mga karnero.
9 Iringnga na sállat. Atin ka gukit tô manubù dini kanak, ándà makadadat kandin. Iring sikandin na karnero na ágpanó-panó tun dalám ka koral, asta tun ta luwà ébô makakan.

* **10:1** 10:1 Igulit si Jesus kani panunggiringan tingód ka mga sakup din, asta tingód ka kadóppón din kandan.

10 Ágsadun tô takón tun ta koral ébô tumakó, mimmaté, asta lumumu ka madat.
Asal igsadunna dini ébô mággéya katô kantayan tun ta langun manubù, asta dì dan
kakulangan.
11 "Iringnga na madigár taradóppón ka karnero. Tô madigár taradóppón ka karnero,
tô gó tô ágtaganà agad maté para katô mga karnero din.†
12 Asal tô taradóppón na ágtandanan, ánnà sikandin tô tigatun katô karnero, asta ánnà
sikandin tô bánnal taradóppón katô karnero. Atin ka ágkitanán din tô asu ka kabánnássan
na ágngadanan lobo, malaguy sikandin, asta tananan din tô mga karnero. Purisu dawin
katô asu ka kabánnássan tô mga karnero, asta pasállabé tô duma mga karnero.
13 Ágpalaguy tô taradóppón na ágtandanan su ánnà sikandin tô tigatun, asta dì din
ágginawaan tô mga karnero na ágdóppónan din.
14-15 Iringnga na madigár taradóppón ka karnero. Isóddóranna katô Ámmà ku, asta
isóddóran ku sikandin. Iring kanan tô mga sakup ku, su isóddóran ku sikandan, asta
isóddóranna ikandan. Mému ka matayanna para katô mga manubù na pasakup kanak.
16 Duwán pa duma mga karnero na ándà pa pasakup kanak. Kailangan sakupán ku
pagsik sikandan, asta maminág dan kanak. Purisu mému dan na sábbad grupo, asta
sábbad dád tô taradóppón dan.‡
17 "Dakál tô ginawa katô Ámmà ku kanak, su mému ka matayanna ébô mantéya puman.
18 Ándà manubù na ágpirit kanak, asal tikud tun ta kanak kakalyag, mému ka
matayanna. Duwán katulusan ku na mémuwa maté, asta duwán katulusan ku na
mémuwa manté puman, su tô gó tô gunayan na igpapidda katô Ámmà ku."
19 Igpapulé puman tô mga Judio tingód katô igkagi i Jesus.
20 Duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, "Igahuwan sikandin ka madat espiritu.
Ágkangulág sikandin. Yakó ágpaminág kandin."
21 Asal duwán duma mga manubù na igkagi, na mà dan, "Atin ka igahuwan sikandin
ka madat espiritu, ánnà iring kani tô ágkagin din, su tuu madigár tô igkagi din. Tô
manubù na gahuwan ka madat espiritu dì makapabákka ka mata ka bólóg."

Ándà pamaké tô mga Judio ki Jesus

22 Na, igdunggù dán tô álló ka kalimudan na ágkasampáttan dan tô kapiyà katô templo
tun ta Jerusalem sayyan.
23 Tô gó tô magánnó timpo, asta igpanó-panó si Jesus tun ta gállunganan tun ta templo
na ágngadanan Balkon i Solomon.
24 Igpadani tô mga pangulu ka Judio tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan,
"Manan ka dì ka pénagpát áknami? Atin ka sikuna tô Mesiyas, patayyó nu áknami."
25 Igtaba si Jesus, na mà din, "Taganà ku igulit ákniyu, asal dì kó ágpamaké kanak.
Áglumun ku tô mga kasalábbuan su igpapidda katô Ámmà ku, asta tô gó tô pasóddór ákniyu
ka sadanna.
26 Asal dì kó ágpamaké, su ándà kó pasakup tun ta mga karnero ku.
27 Ágpaminág tô mga karnero ku katô kagi ku, ágkasóddóran ku sikandan, asta ágtákkás
dan kanak.
28 Ágbággén ku kandan tô kantayan na ándà ágtamanán, asta dì dan dungguan ka
kamatayan. Ándà palang makagó kandan tikud dini kanak.
29 Ámmà ku tô igbággé kandan kanak, asta sikandin tô tuu pa matulus ka tandingán
katô langun. Purisu ándà palang makagó kandan tikud tun ta Ámmà ku.
30 Sakán asta tô Ámmà ku sábbad dád."
31 Purisu igpampudut puman tô mga pangulu ka Judio ka mga batu ébô timbagán dan
si Jesus.

† **10:11** 10:11 Ahaán tô Isaias 40:11. ‡ **10:16** 10:16 Ahaán tô Isaias 56:8.

32 Asal igkagi si Jesus, na mà din, “Marapung tô madigár iglumu ku na igkita yu na
igpalumu katô Ámmà ku ukit kanak. Ándin tô iglumu ku na gunayan matayanna ikiyu?”
33 Igtaba tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Timbagán dé sikuna ka batu ánnà su
iglumu ka katô mga madigár, asal su duwán salà nu tun ta Manama. Agad manubù ka
dád, asal igkagi ka na Manama ka.”
34 Igkagi si Jesus, na mà din, “Isóddóran yu basì na duwán kagi ka Manama na igsulat
sayyan na igtawar din tô mga manubù na mga manama.§
35 Na, dì mému ka palinán tô kagi ka Manama na igsulat sayyan. Purisu su tô mga
manubù na igpapid din sayyan igtawar din na mga manama,
36 kéman yu ka duwán salà ku tun ta Manama tingód katô igkagi ku na sakán tô Batà
ka Manama, su igsalinna ikandin, asta igpapidda ikandin kannun ta mga manubù nit
banuwa.
37 Atin ka ánnà tikud tun ta Manama tô áglumun ku, yakó ágpamaké kanak.
38 Atin ka tô gó tô áglumun ku, agad dì kó ágpamaké kanak, asal pamaké kó ka Manama
tingód katô áglumun ku, asta kasóddóran yu na dini kanak tô Ámmà ku, asta tunna ta
Ámmà ku.”
39 Na, mámmát dan pád puman ki Jesus, asal ikaluwà sikandin tikud tun kandan.

Igtalipag si Jesus tun ta Wayig ka Jordan

40 Na, igpanó si Jesus tikud tun ta Jerusalem, asta igtalipag sikandin tun ta Wayig ka
Jordan. Igsadun sikandin tun ta lugar na ágbunyagan i Juan na Tarabunyag dángngan,
asta dutun sikandin igóddô.
41 Marapung tô mga manubù na igsadun tun kandin, su igkagi sikandan, na mà dan,
“Ándà kasalábbuan na iglumu i Juan na Tarabunyag, asal bánnal tô langun na igkagi i
Juan tingód ki Jesus.”
42 Na, marapung tô mga manubù na igpamaké ki Jesus.

11

Inaté si Lazaro

1 Na, duwán ibógókan manubù na ágngadanan ki Lazaro. Igóddô sikandin tun ta Betania
duma katô duwa tábbé din na si Maria asta si Marta.
2 Si Maria tô igbusbus ka pamammut tun ta paa katô Áglangngagán, asta igpunasan din
katô mallayat ulu din. Ibógókan tô tábbé dan na si Lazaro.
3 Purisu duwán manubù na igpapid dan tun ki Jesus ébô kumagi, na mà din, “Sir,
ibógókan tô ágginawaan nu.”
4 Tô igdinág si Jesus katô kagi din, igkagi sikandin, na mà din, “Ibógókan si Lazaro
ánnà ébô maté, asal ébô durungán tô Manama, asta ukit kani durungánna na Batà ka
Manama.”
5 Agad ágginawaan i Jesus si Marta, si Maria asta si Lazaro,
6 asal tô igdinág si Jesus na ibógókan si Lazaro, ándà pa sikandin sadun dalám ka duwa
álló.
7 Pángnga ka duwa álló, igkagi si Jesus katô mga disipulu din, na mà din, “Lumónód ki
tun ta probinsya ka Judea.”
8 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Sir, duwán mga pangulu ka Judio na malyag
pa tumimbag áknikó ka batu. Purisu madigár ka dì ka pa lumónód.”
9 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ágsánnang tô álló ka sapulù duwa (12) oras kada álló.
Purisu ka manó tô manubù ka álló, dì sikandin makadugsù, su ágsánnang tô álló nit
banuwa.

§ **10:34** 10:34 Ahaán tô Salmo 82:6.

10 Asal ka manó tô manubù ka dukilám, makadugsù sikandin, su ándà dán álló.”*
11 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Igtudug dán tô rarak ta na si Lazaro. Purisu madunna ébô ánnón ku sikandin.”
12 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, “Áglangngagán, atin ka igtudug dád si Lazaro, kóliannù sikandin.”
13 Tô gó tô igkagi dan su kéman dan ka igpaginawa asta igtudug dád si Lazaro. Asal tô igkagi i Jesus tingód katô kamatayan i Lazaro.
14 Purisu igpatayyó si Jesus igkagi, na mà din, “Inaté dán si Lazaro.
15 Tingód ákniyu, idayawanna na ándà a diyan ébô mamaké kó. Na, madun ki tun kandin.”
16 Na, si Tomas na ágngadanan pagsik Dáppi, igkagi sikandin katô duma mga disipulu, na mà din, “Mákkás ki pagsik katô Áglangngagán agad matayan ki duma kandin.”

Si Jesus tô ágbággé ka kantayan

17 Na, tô igdunggù si Jesus tun ta Betania, duwán igulit kandin na inappatan dán si Lazaro iglábbáng.
18 Tô lunsud ka Betania madani tun ta Jerusalem, iring na mga tállu kilometro tô kadiyù.
19 Purisu marapung tô mga Judio na taga Jerusalem na igsadun tun ki Marta asta ki Maria ébô mórór† kandan tingód katô tábbé dan na inaté.
20 Tô igdinág si Marta na igdunggù dán si Jesus, igsumar si Marta kandin. Asal igóddô dád tô adi din na si Maria tun ta balé.
21 Tô igkita si Marta ki Jesus, igkagi sikandin, na mà din, “Áglangngagán, atin ka kannun ka, dì pád maté tô tábbé ku.
22 Agad inaté dán sikandin, asal isóddóran ku na agad ándin tô pamuyuán nu katô Manama, tô gó tô bággén din áknikó.”
23 Igkagi si Jesus, na mà din, “Manté puman tô tábbé nu.”
24 Igkagi si Marta, na mà din, “Isóddóran ku na manté puman sikandin tun ta tapuri álló ka antén puman ka Manama tô mga inaté.”‡
25 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán tô ganté ka mga inaté. Sakán tô ágbággé ka kantayan. Agad maté tô manubù na igpamaké kanak, asal manté puman sikandin.
26 Atin ka mamaké kanak tô manubù na manté pa, dì gó sikandin dungguan ka kamatayan. Ágbánnal ka kani?”
27 Igtaba si Marta, na mà din, “Óó, Áglangngagán. Ágbánnalla na sikuna tô Mesiyas. Sikuna tô Batà ka Manama na igpapid din kannun ta mga manubù nit banuwa.”

Igsággó si Jesus

28 Na, pángnga igkagi si Marta, igulì sikandin ébô kangén din tô adi din na si Maria. Igkagi si Marta na ándà duma manubù na ikadinág, na mà din, “Igdunggù dán tô Taratinurù, asta igpakangé ka ikandin.”
29 Na, tô igdinág si Maria katô kagi i Marta, sékót sikandin igtindág, asta igsadun sikandin tun ki Jesus.
30 Na, ándà pa dunggù si Jesus tun ta lunsud, su dutun pa sikandin ta lugar na igsumaran i Marta kandin.
31 Na, tô mga Judio na igórór ki Maria tun ta balé, tô igkita dan na igpanó si Maria tikud tun ta balé, igtalundug dan, su kéman dan ka madun si Maria tun ta lábbáng ébô sumággó sikandin.

---

* **11:10** 11:10 Tô gó tô panunggiringan na igulit i Jesus ébô kasóddóran dan na duwán lumun din tun ta Judea, asta ándà makabalabag kandin. † **11:19** 11:19 Mórór, ó paghupay. ‡ **11:24** 11:24 Ahaán tô Daniel 12:2.

32 Asal tô igdunggù si Maria tun ki Jesus, iglingkóód asta igkagi sikandin, na mà din,
"Áglangngagán, atin ka kannun ka, dì pád maté tô tábbé ku."
33 Na, tô igkita si Jesus na igsággó si Maria asta tô langun Judio na igtákkás kandin,
ikálláng tô pusung i Jesus, asta iranu sikandin.
34 Igkagi si Jesus, na mà din, "Ánda tô iglábbángngan kandin?"
Igkagi sikandan, na mà dan, "Áglangngagán, tákkás ka áknami."
35 Igsággó si Jesus.
36 Purisu igkagi tô mga Judio, na mà dan, "Tuu dakál tô ginawa din katô inaté!"
37 Asal duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, "Sikandin tô ikapabákka ka mata ka
bólóg. Atin ka kannun sikandin, dì pád maté si Lazaro."

Iganté i Jesus si Lazaro

38 Na, tô igdunggù si Jesus tun ta lábbáng, ikálláng puman tô pusung din. Takub tô
iglábbángngan ki Lazaro, asta duwán dakál batu na igsagpáng katô takub.
39 Igkagi si Jesus, na mà din, "Iwà yu tô batu."
Asal igkagi tô tábbé katô inaté na si Marta, na mà din, "Áglangngagán, imawù dán
sikandin, su inappatan dán sikandin iglábbáng."
40 Igkagi si Jesus ki Marta, na mà din, "Taganà a igkagi áknikó na atin ka mamaké ka
kanak, duwán kitanán nu na makapabantug katô Manama."
41 Na, igiwà dan tô batu na igsagpáng katô takub. Iglangngag si Jesus, asta igdasal
sikandin, na mà din, "Ámmà, ágpasalamatta su igdinág nu tô igpamuyù ku áknikó.
42 Isóddóran ku na inalayunna ikuna ágpaminággán. Asal igdasalla áknikó para katô
duma mga manubù kannun, su kakalyag ku na mánnal dan na sikuna tô igpapid kanak."
43 Pángnga igdasal si Jesus, igtawar sikandin ka mabákkár, na mà din, "Lazaro, luwà
ka!"
44 Na, igluwà si Lazaro na inanté puman. Itángngás pa tô lawa din ka mapputì óggét,
agad paa din asta bállad. Duwán panyù na igtángngás katô báttuk din. Igkagi si Jesus, na
mà din, "Akasi yu sikandin ébô makapanó."

Plano na matayan si Jesus
Juan 11:45-57; Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luc 22:1-2

45 Na, marapung tô mga Judio na igtákkás ki Maria tun ta lábbáng. Tô igkita dan katô
kasalábbuan na iglumu i Jesus, igpamaké dan kandin.
46 Asal duwán ássa mga Judio na igsadun tun ta mga Pariseo, asta igulit dan tingód katô
iglumu i Jesus.
47 Purisu tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga Pariseo, igpalimud dan
tô langun duma dan na mga konseyal ka Judio, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Ándin
tô lumun ta kani manubù ni? Su marapung tô kasalábbuan na áglumun din.
48 Atin ka dì ki sumapad kandin, tô langun Judio mamaké kandin. Purisu madun dini
tô mga sundalo ka Roma ébô dadattan tô templo ta, asta matayan ki langun na mga
Judio."
49 Asal duwán sábbad manubù tun kandan na ágngadanan ki Caifas, asta inému sikandin
na tuu mallayat ka pangulu ka templo tô ámmé tô. Igkagi sikandin, na mà din, "Kulang
tô panámdám yu.
50 Ándà yu basì kasóddóri na madigár ka sábbad dád tô manubù na maté ébô duwán
bullas katô mga Judio asta dì ki matayan."
51 Na, ánnà tikud tun ta panámdám i Caifas tô igkagi din. Asal su sikandin tô tuu
mallayat ka pangulu ka templo tô ámmé tô, igpakagi sikandin ka Manama na matuman
matayan si Jesus para katô mga Judio.

52 Ánnà dád para katô mga Judio, asal para katô langun manubù na limudán ka
Manama, asta imun din na mga gabatà din, agad ánda é góddóan dan.
53 Na, tikud katô álló tô, marag dan ágplano na matayan si Jesus.
54 Purisu igsódô si Jesus ka kapanó-panó din tun ta mga lunsud ka Judio. Asal igsadun
sikandin tun ta lunsud ka Efraim na madani tun ta disyerto. Igóddô si Jesus dutun asta
tô mga disipulu din.
55 Na, masig dán dumunggù tô kalimudan ka mga Judio na ágngadanan na Kalimudan
Ka Kalabé. Tô ándà pa dunggù tô álló ka kalimudan, marapung tô mga manubù na
igsadun tun ta Jerusalem tikud tun ta duma mga lunsud ébô tumanán dan tô ágkémun
ka Judio tingód ka kalinis.
56 Tô ilimud dan tun ta templo, igpamasak dan ki Jesus, asta igpénsaé dan, na mà dan,
"Ándin tô ákniyu panámdám? Mapil sikandin tun ta kalimudan, ó dì?"
57 Taganà dán igsugù tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga Pariseo na
kailangan ulitán kandan ka ánda si Jesus ébô ámmáttán dan sikandin.

12

Igbusbusan si Jesus ka pamammut
Juan 12:1-8; Mat 26:6-13; Mar 14:3-9

1 Na, tô ánnám dád man álló tô ándà pa dunggù tô Kalimudan Ka Kalabé, igsadun si
Jesus tun ta Betania. Tô gó tô lunsud na góddóan i Lazaro na iganté puman i Jesus.
2 Tô igdunggù si Jesus, igóméngan dan sikandin ka ágkannán. Si Marta tô igbuwat, asta
si Lazaro tô sábbad katô mga kadumaan i Jesus na igkan.
3 Si Maria igpid katô mga tángngà ka litro ka pamammut na ágngadanan na nardo na
dakál é lagà. Tô gó tô igbusbus din tun ta paa i Jesus, asta igpunasan din katô mallayat
ulu din. Imammutan tô langun manubù tun ta balé.
4 Na, tô disipulu i Jesus na pammát kandin na si Judas Iscariote, igkagi sikandin, na
mà din,
5 "Madigár pád ka barigyaán yan ka tállu gatus (300) abuk ka salapì na denario ébô
bággén tun ta mga ágkayù-ayuan."
6 Tô gó tô igkagi i Judas na ánnà tingód katô kédu din katô mga manubù na ágkayù-
ayuan, asal su takón sikandin, asta marag din ágkangén tô salapì na igsarig kandin katô
langun dan.
7 Igkagi si Jesus, na mà din, "Pabayà nu sikandin. Tô gó tô iglumu din ébô pataganaánna
ikandin ka kalábbáng kanak.
8 Inalayun duwán mga ágkayù-ayuan na mému yu tabangan. Asal diya móddô dini
ákniyu ka ándà ágtamanán."

Plano na matayan si Lazaro

9 Na, marapung tô mga Judio na igdinág na tun ta Betania si Jesus. Purisu igsadun dan.
Agad igpamasak dan ki Jesus, asal kakalyag dan pagsik na kumita ki Lazaro na iganté
puman i Jesus.
10 Purisu igplano tô mallayat ka mga pangulu ka templo na matayan dan pagsik si
Lazaro,
11 su tingód katô kanté puman i Jesus kandin, marapung tô mga Judio na igsódô
ágtákkás katô mallayat ka mga pangulu ka templo, asta igpamaké dan dán ki Jesus.

Igdunggù si Jesus tun ta Jerusalem
Juan 12:12-19; Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luc 19:28-40

12 Na, pagkasimag, igdinág tô marapung manubù na igapil katô kalimudan na masig
dán dumunggù si Jesus tun ta Jerusalem.

13 Purisu igpid dan tô mga daun ka palmera na igtampád dan,* asta igsumar dan si
Jesus. Igullaó dan, na mà dan, “Durungán ta tô Áglangngagán! Durungán ta tô igpapid
katô Áglangngagán, su sikandin tô Harì katô langun ta na mga rubbad i Israel!”†
14 Na, igpakangé i Jesus tô nati katô asno,‡ asta tô gó tô igsakayan din. Purisu igtuman
din ni tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan,
15 “Na, tô langun yu na mga taga Sion,§ yakó ágkamáddangan, su dumunggù dán tô harì
yu na ágsaké katô nati ka asno!”*
16 Na, tô álló tô, ándà pa ikagpát tô mga disipulu din ka ándin tô kóbadan katô ilumu.
Asal pángnga ibatun si Jesus tun ta langit, isampáttan dan na tô gó tô tandô na igsulat
tingód kandin sayyan asta ituman dán kandin.
17 Na, marapung tô mga manubù na igkita katô kapaluwà i Jesus ki Lazaro tikud tun
ta lábbáng, asta katô kanté din puman kandin. Igulit dan katô duma mga manubù.
18 Purisu marapung tô mga manubù na igsumar ki Jesus, su igdinág dan tô tingód katô
kasalábbuan na iglumu din.
19 Igpatóngkóé tô mga Pariseo, na mà dan, “Italu kid ikandin, su tô langun manubù nit
banuwa igtákkás dán kandin.”

Kakalyag katô mga Griego na kumita ki Jesus

20 Na, duwán pagsik mga Griego na igsadun tun ta Jerusalem ébô mangadap dan dalám
ka kalimudan.
21 Igpadani dan tun ki Felipe na taga Betsaida na sakup ka probinsya ka Galilea. Igkagi
sikandan, na mà dan, “Sir, kakalyag dé na kumita ké ki Jesus.”
22 Purisu igulit si Felipe ki Andres tingód katô kakalyag katô mga Griego, asta igsadun
dan tun ki Jesus ébô mulit kandin.
23 Igkagi si Jesus, na mà din, “Masig dán dumunggù tô álló na pabantugánna na
Igpamanubù.
24 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Ándà pulusán katô bánnì ka dì pamulan asta
lábbángngán tun ta tanà. Atin ka lábbángngán tô bánnì asta tumubù, muuy ka marapung.
25 Tô manubù na áglággád katô kantayan din nit banuwa, kandaan sikandin ka
kantayan na ándà ágtamanán. Asal tô manubù na dì áglággád katô kantayan din nit
banuwa, bággayan sikandin ka kantayan na ándà ágtamanán.
26 Tô manubù na ágbánnal kanak kailangan tumákkás kanak, su agad ka ánda a, dutun
pagsik sikandin. Tô manubù na ágbánnal kanak, tô gó tô pabantugán katô Ámmà ku.”

Igkagi si Jesus tingód katô kamatayan din

27 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Ágkasasówa. Pamánnuwa? Diya mamuyù katô Ámmà
ku na paluwaánna ikandin tikud tun ta kahirapan na dumunggù dán kanak, su tô gó tô
gunayan katô kasadun ku dini ébô tiisán ku ni timpo ka kahirapan.”
28 Na, igdasal si Jesus, na mà din, “Ámmà, pakita nu tô katulusan nu.”
Na, igdinág dan tô kagi tikud tun ta langit, na, “Taganà kud igpakita, asta umanán ku
pakitanán puman.”
29 Tô mga manubù na ikadinág katô kagi, kéman dan ka ágkilat. Igkagi tô duma mga
manubù, na mà dan, “Duwán panaligan na igkagi kandin.”
30 Igkagi si Jesus, na mà din, “Ánnà para kanak tô kagi na igdinág yu, asal para ákniyu.
31 Tikud ákngannì, ruudan ka Manama tô langun manubù nit banuwa. Talun ka
Manama si Maibuyan na pangulu kani banuwa.

---

* **12:13** 12:13a Tô gó é ágkémun dan ka tanggapán dan tô manubù na imun harì. † **12:13** 12:13b Ahaán tô Salmo 118:25-26; Sofonias 3:15. ‡ **12:14** 12:14 Tô asno iring na kudà. § **12:15** 12:15a Sion tô ássa ngadan katô lunsud ka Jerusalem. * **12:15** 12:15b Zacarias 9:9.

32 Asal ka tayónna tikud tun ta bówwó ka tanà, papadanin ku tô langun manubù dini
kanak."
33 Ukit katô igkagi i Jesus, igpasóddór din ka ándin tô kapókit katô kamatayan din.
34 Asal igkagi tô ilimud mga manubù, na mà dan, "Mà katô kagi ka Manama na igbasa
áknami na ándà kun ágtamanán katô pagpangulu katô Mesiyas.† Manan ka igkagi nu na
kailangan tayón tô Igpamanubù? Sadan tô Igpamanubù?"
35 Igkagi si Jesus, na mà din, "Dì dán madugé dumuma ákniyu tô ágtikudan katô
kappawaan. Purisu kailangan dumuma kó katô kappawaan ébô dì kó kasabban ka
kangittángngan. Tô manubù na ágpanó tun ta kangittángngan dì makasóddór ka ánda tô
ágsadunan din.
36 Purisu dalám ka duwán pa kappawaan dini ákniyu, kailangan mamaké kó katô
kappawaan ébô imun kó na mga sakup katô kappawaan."

Ándà pamaké tô mga Judio

Na, pángnga igkagi si Jesus, igpanó sikandin, asta ándà dan dán kitayi.
37 Agad igkita tô mga manubù katô marapung mga kasalábbuan na iglumu i Jesus, asal
ándà dan pamaké kandin.
38 Purisu ituman tô igkagi katô propeta sayyan na si Isaias, na mà din,
"Áglangngagán, agad igpakita nu na duwán katulusan nu, asal ándà manubù na ágbánnal
katô ágtinuruán dé."‡
39 Purisu dì dan makapamaké, su igkagi pagsik si Isaias, na mà din,
40 "Purisu pabólógán ka Manama tô mata dan ébô dì dan makakita katô kabánnalan.
Patággasán ka Manama tô pusung dan ébô dì dan makagpát, asta dì dan tumákkás
katô Manama ébô katabangan dan."§
41 Tô gó tô igkagi i Isaias sayyan, su igkita din tô séllaán i Jesus. Purisu igulit si Isaias
tingód kandin.

Mga manubù na igbulun katô kapamaké dan

42 Na, marapung tô mga manubù na igpamaké ki Jesus, asta duwán mga pangulu ka
Judio na igpamaké. Asal igbulun dan tô kapamaké dan ébô dì dan péwaán katô mga
Pariseo tikud tun ta simbaan ka Judio.
43 Talón dan su tuu pa kakalyag dan tô durung katô duma mga manubù ka tandingán
katô durung ka Manama kandan.

Gulit si Jesus ka kagi katô Ámmà din

44 Na, igkagi si Jesus ka mabákkár, na mà din, "Tô manubù na ágpamaké kanak, ánnà
sakán dád tô ágpamakén din, asal ágpamakén din pagsik tô igpapid kanak.
45 Tô manubù na igkita kanak, tô gó tô igkita pagsik katô igpapid kanak.
46 Sakán tô kappawaan na igsadun nit banuwa ébô tô manubù na mamaké kanak dì
móddô tun ta kangittángngan.
47 Tô manubù na igdinág katô ágtinuruán ku, asal dì ágtuman, ánnà sakán tô rumuud
kandin. Igpapidda dini ánnà ébô rumuud katô mga manubù nit banuwa, asal ébô
tumábbussa katô mga manubù.
48 Tô manubù na méllé kanak, asta dì tumuman katô ágtinuruán ku, tô gó tô supakan
tun ta tapuri álló ukit katô ágtinuruán ku na ándà din tumani.
49 Ánnà tikud kanak tô igtinurù ku, asal tô Ámmà ku na igpapid kanak, sikandin tô
igsugù ka ándin tô ágkagin asta ágtinuruán ku.
50 Isóddóran ku na tô sugù katô Ámmà ku tô ágtikudan katô kantayan na ándà ágtamanán.
Purisu gulitán ku tô kagi na igsugù katô Ámmà ku kanak."

---

† **12:34** 12:34 Ahaán tô Isaias 9:7. ‡ **12:38** 12:38 Isaias 53:1; Roma 10:16. § **12:40** 12:40 Isaias 6:10.

13

Igurasan i Jesus tô paa katô mga disipulu din

1 Na, tô ándà pa dunggù tô álló ka Kalimudan Ka Kalabé, taganà dán isóddóran i Jesus
na masig dán tumanan sikandin kani banuwa ébô mulì sikandin tun ta Ámmà din.
Ágginawaan din tô mga disipulu din nit banuwa, asta igginawaan din sikandan sippang
tun ta kamatayan din.
2 Na, tô igiyambung dan, dutun si Judas Iscariote na batà i Simon na taganà dán
igsutsutan i Maibuyan na pammáttán din si Jesus.
3 Isóddóran dán i Jesus na igbággé ka Manama kandin tô pagpangulu ka langun, asta
isóddóran din na Manama tô igtikudan din asta tô sadunan din.
4 Purisu róggun igiyambung dan, igtindág si Jesus, iglábbas din tô umpak din, asta
igbagkássan din tô awak din ka tuwalya.
5 Igbusbus din tô wayig tun ta palanggana, asta igtukid din na igurasan tô paa ka mga
disipulu din. Igpunasan din tô paa dan katô tuwalya tun ta awak din.
6 Tô igdunggù sikandin tun ki Simon Pedro, igkagi sikandin, na mà din, "Áglangngagán,
dì mému ka sikuna tô muras kani paa ku."
7 Igtaba si Jesus, na mà din, "Ándà nu kagpátti áknganni ka ándin ni áglumun ku. Asal
kagpáttan nu tun ta tapuri álló."
8 Igkagi si Pedro, na mà din, "Diya gó póras kani paa ku."
Igkagi si Jesus, na mà din, "Atin ka dì ku sikuna urasan, ánnà ka sakup ku."
9 Igkagi si Simon Pedro, na mà din, "Áglangngagán, ánnà dád paa ku tô urasan nu, asal
ni bállad ku pagsik, asta ni ulu ku!"
10 Igkagi si Jesus, na mà din, "Tô manubù na igpadigus dán, paa din dád tô kailangan
urasan ébô malinis tô tibuk lawa din. Malinis kód, asal ánnà langun yu tô malinis."
11 Isóddóran i Jesus ka sadan tô pammát kandin. Purisu igkagi sikandin na ánnà langun
dan tô malinis.
12 Pángnga igurasan i Jesus tô paa dan, igumpak puman sikandin, asta iglónód tun ta
lamisa. Na, igkagi si Jesus, na mà din, "Ándà yu basì kagpátti tô tingód katô iglumu ku
géna ákniyu.
13 Ágkagi kó na sakán tô Taratinurù, asta ágtawaránna ikiyu na Áglangngagán. Nángngà
yan, su sakán tô bánnal Taratinurù yu asta Áglangngagán yu.
14 Na, agad sakán tô Taratinurù asta Áglangngagán yu, asal igpabbabà a, asta igurassa
katô paa yu. Purisu kailangan pabbabà kó pagsik, asta pórasé kó katô paa yu.
15 Tô gó tô iglumu ku ébô miring kó kanak. Tô iglumu ku ákniyu, tô gó tô lumun yu
pagsik.
16 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô állang, ánnà mallayat tô kamanubuan din ka
tandingán katô amo din. Tô ágsuguánnán, ánnà pagsik mallayat tô kamanubuan din ka
tandingán katô manubù na ágsugù kandin.
17 Atin ka kagpáttan yu tô igtinurù ku ákniyu, kadayawan kó ka tumanán yu.
18 Asal ánnà langun yu tô igkagiyan ku. Isóddóran ku tô langun yu na igsalin ku, asta
kailangan matuman ni kagi ka Manama na igsulat sayyan,
" 'Tô manubù na ágtugán kanak, tô gó tô tumayyug kanak.'*
19 Igulittad kani ákniyu tô dì pa matuman ébô ka matuman ni, mánnal kó na sakán tô
Mesiyas.
20 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na ágtanggap katô mga ágsuguánnán ku,
tanggapánna ikandin, asta tô manubù na ágtanggap kanak, tanggapán din tô Ámmà ku
na igpapid kanak."

---

* **13:18** 13:18 Salmo 41:9.

Igkagi si Jesus na pammáttán sikandin
Juan 13:21-30; Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luc 22:21-23

21 Na, pángnga igkagi si Jesus, isasó tô pusung din, asta igkagi sikandin, na mà din, "Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán sábbad ákniyu na pammát kanak."
22 Na, igpasállággé tô mga disipulu din, su ándà dan kasóddóri ka sadan tô itáddù ukit katô igkagi i Jesus.
23 Madani tun ki Jesus tô disipulu na tuu din ágginawaan.†
24 Igsingyas si Simon Pedro kandin, asta igkagi sikandin, na mà din, "Insà nu ki Jesus ka sadan manubui tô itáddù ukit katô igkagi din."
25 Purisu igsisip si Juan ki Jesus, na mà din, "Áglangngagán, sadan manubui tô pammát áknikó?"
26 Igtaba si Jesus, na mà din, "Sikandin na bággayan ku kani pan na arámmán ku tun ta linipung."
Purisu igarám i Jesus tô pan, asta igbággé din ki Judas na batà i Simon Iscariote.
27 Tô igtanggap si Judas katô pan, igahuwan sikandin i Maibuyan. Igkagi si Jesus, na mà din, "Sékót nu tô lumun nu."
28 Na, ándà kasóddóri katô duma mga disipulu tun ta lamisa ka ándin tô gunayan katô igkagi i Jesus ki Judas.
29 Su si Judas tô igsarigan katô salapì dan, kéman dan ka igsugù si Judas ébô málli ka mga ágkailanganán dan tingód ka kalimudan. Kéman katô mga duma ka igsugù ébô mággé ka salapì tun ta mga ágkayù-ayuan.
30 Na, pángnga igkan si Judas katô pan, tigkô dád igluwà sikandin tikud tun ta balé. Na, dukilám dán.

Mantu sugù

31 Na, tô igluwà si Judas, igkagi si Jesus, na mà din, "Pabantugánna na Igpamanubù, asta ukit kanak pabantugán tô Manama.
32 Atin ka pabantugán tô Manama ukit kanak, sikandin pagsik tô pabantug kanak, asta pabantugánna ikandin ka dì madugé.
33 "Mga gabatà ku, dì dán madugé dumuma a ákniyu. Agad mamasak kó kanak, asal tô kagi ku ákniyu magunawa katô igkagi ku dángngan katô mga pangulu ka Judio, na dì kó makasadun tun ta sadunan ku.
34 Duwán dán mantu sugù ku ákniyu. Paginawaé kó. Kailangan paginawaé kó iring katô ginawa ku ákniyu.
35 Atin ka ágpaginawaé kó, makasóddór tô langun manubù na mga disipulu ku sikiyu."

Igkagi si Jesus na mulun si Pedro kandin
Juan 13:36-38; Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luc 22:31-34

36 Na, iginsà si Simon Pedro, na mà din, "Áglangngagán, ánda é sadunan nu?"
Igtaba si Jesus, na mà din, "Dì ka pa makatákkás kanak tun ta sadunan ku. Asal tumalundug ka kanak tun ta tapuri álló."
37 Igkagi si Pedro, na mà din, "Áglangngagán, manan ka diya makatákkás áknikó? Ikataganà ad na agad matayanna para áknikó."
38 Igtaba si Jesus, na mà din, "Kéman nu ka ikataganà kad matayan para kanak. Paminág nu ni kagin ku áknikó. Ka dì pa mukkarà tô manuk ka sállám, makatállu ka mulun na ándà ka kilala kanak."

14

Si Jesus tô dalan tun ta Manama

† **13:23** 13:23 Tô disipulu na tuu ágginawaan i Jesus, tô gó si Juan na igsulat kani libro.

1 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Yakó ágkasasó. Pamaké kó katô Manama. Pamaké kó
pagsik kanak.
2 Marapung tô mga góddóan tun ta balé katô Ámmà ku.* Atin ka ánnà bánnal ni, diya
pád mulit ákniyu. Asal madunna ébô taganaán ku tô lugar para ákniyu.
3 Pángnga ka kataganà ku katô lugar para ákniyu, lumónódda puman dini, asta
patákkássán ku sikiyu ébô móddô kó tun kanak.
4 Isóddóran yu tô dalan tun ta sadunan ku.”
5 Igkagi si Tomas, na mà din, “Áglangngagán, ándà ké ikasóddór katô sadunan nu. Purisu
pamánnun dé ka kasóddór katô dalan?”
6 Igkagi si Jesus, na mà din, “Sakán gó tô dalan. Sakán tô kabánnalan. Sakán tô ágtikudan
katô kantayan. Ándà manubù na makasadun tun ta Ámmà ku ka dì mukit kanak.
7 Atin ka ikasóddór kó kanak, ikasóddór kó pagsik katô Ámmà ku. Na, ikasóddór kód
kandin, asta ikakita kód kandin.”
8 Igkagi si Felipe, na mà din, “Áglangngagán, pakita nu áknami tô Ámmà nu, asta nángngà
dán yan para áknami.”
9 Igkagi si Jesus, na mà din, “Felipe, idugé kid igpadumaé. Isalábbuanna su ándà nu
pa kasóddóri ka sadanna. Tô manubù na ikakita kanak ikakita katô Ámmà ku. Purisu
isalábbuanna su kakalyag nu na pakitanán ku ákniyu tô Ámmà ku.
10 Iring na ándà ka bánnal na sakán dutun ta Ámmà ku, asta tô Ámmà ku dini kanak.
Agad tô ágkagin ku ákniyu, ánnà tikud kanak. Tô Ámmà ku na dini kanak, tô gó tô áglumu
ukit kanak.
11 Bánnal kó katô igkagi ku na dutunna ta Ámmà ku, asta tô Ámmà ku dini kanak. Atin
ka dì kó mánnal katô ágkagin ku, bánnal kó kanak tingód katô mga kasalábbuan na áglumun
ku.
12 “Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Tô manubù na mamaké kanak, tô lumun din iring
pagsik katô áglumun ku, asta sobra pa tô lumun din ka tandingán kanak, su mulì a tun ta
Ámmà ku.
13 Agad ándin tô pamuyuán yu ukit ka ngadan ku, tô gó tô lumun ku ákniyu, ébô
pabantugán tô Ámmà ku ukit katô áglumun ku.
14 Agad ándin tô pamuyuán yu ukit ka ngadan ku, sakán tô lumumu.”

Igtandô i Jesus tô Ugis Espiritu

15 “Na, atin ka ágginawaanna ikiyu, tumanán yu tô mga sugù ku ákniyu.
16 Mamuyù a katô Ámmà ku ébô mággé sikandin ákniyu katô Taratabang na mullas
kanak, asta móddô sikandin tun ákniyu ka ándà ágtamanán.
17 Tô gó tô Ugis Espiritu na ágtinurù ka kabánnalan. Sikandin tô dì ágtanggapán ka mga
manubù na ágtákkás ka madat ágkémun kani banuwa, su dì dan ágkita kandin, asta dì
dan makasóddór kandin. Asal sikiyu, ikasóddór kó katô Ugis Espiritu, su ágdumaan kó
ikandin, asta óddóan kó ikandin ka ándà ágtamanán.
18 “Diya tumanan ákniyu na iring na ándà ágdóppón, asal lumónódda puman diyan
ákniyu.
19 Ka dì madugé, diya puman kitanán ka duma mga manubù nit banuwa. Asal sikiyu,
kumita kó puman kanak. Su duwán kantayan ku, bággayan kó pagsik ka kantayan.
20 Atin ka mantéya puman, makasóddór kó na diyanna ta Ámmà ku, asta dini kó kanak,
asta diyanna ákniyu.
21 “Tô manubù na maminág asta tumuman katô mga sugù ku, tô gó tô ágginawa kanak.
Tô manubù na ágginawa kanak, tô gó tô ágginawaan katô Ámmà ku, asta ginawaan ku
sikandin, asta pakita a kandin.”

---

* **14:2** 14:2 Góddóan, ó kuwarto. Balé katô Manama, ó langit.

22 Igkagi si Judas na sangé i Judas Iscariote, na mà din, “Áglangngagán, pamánnun nu
ka kapakita áknami, asal dì ka pakita katô duma mga manubù nit banuwa?”
23 Igtaba si Jesus, na mà din, “Tô manubù na ágginawa kanak, ágtuman sikandin katô
mga sugù ku. Ginawaan sikandin katô Ámmà ku, asta madun ké tun kandin, asta móddô
ké tun kandin.
24 Tô manubù na dì ágginawa kanak dì ágtuman katô mga sugù ku. Tô igkagi ku ákniyu
ánnà tikud dini kanak, asal tikud tun ta Ámmà ku na igpapid kanak.
25 “Ni mga kabánnalan ni igtinurù ku ákniyu róggun na kannunna pa ákniyu.
26 Asal duwán Taratabang na papiddán katô Ámmà ku ébô mullas kanak, asta tô gó tô
Ugis Espiritu. Sikandin tô tuminurù ákniyu katô langun, asta pasampát sikandin ákniyu
tingód katô langun na igtinurù ku ákniyu.
27 “Tananan ku tun ákniyu tô kasunayan ka pusung. Tô kanak kasunayan tô bággén ku
ákniyu. Dì makabággé ni banuwa katô kasunayan ka pusung na bággén ku ákniyu. Purisu
yakó ágkasasó. Yakó pagsik ágkamáddangan.
28 Igdinág yu tô igkagi ku géna ákniyu na masiggad panó, asta lumónódda puman dini
ákniyu. Atin ka ágginawaanna ikiyu, kadayawan kó, su mulì a tun ta Ámmà ku. Sikandin
tô tuu mallayat ka tandingán kanak.
29 Tô dì pa matuman ni, taganà ad igkagi ákniyu tingód kani, ébô ka matuman, mamaké
kó.
30 Dì dán madugé tô katinurù ku ákniyu, su si Maibuyan na pangulu kani banuwa
masig dán dumunggù ébô talunna ikandin. Dì sikandin makapanalu kanak,
31 asal ágbánnalán ku tô igsugù katô Ámmà ku kanak ébô makasóddór tô langun
manubù nit banuwa na ágginawa a katô Ámmà ku. Na, tindág kód su panó kid.”

15

Tô butbut asta mga séngê ka paras

1 Na, igpanayun si Jesus igkagi, na mà din, “Sakán tô iring na bánnal butbut ka séngê
ka paras, asta Ámmà ku tô iring na taradóppón ka paras.
2 Tô mga séngê dini kanak na dì ágbuuy, tô gó tô ágtampáddán din, asta tô mga séngê dini
kanak na ágbuuy, tô gó tô áglinisan din ébô tuu marapung tô mga buuy.
3 Iglinisan kód ukit ka kabánnalan na igtinurù ku ákniyu.
4 Óddô kó dini kanak, asta móddô a tun ákniyu. Dì muuy tô séngê ka dì móddô tun ta
butbut. Sikiyu pagsik, dì kó makabuuy ka dì kó móddô dini kanak.
5 “Sakán tô iring na butbut, asta sikiyu tô iring na mga séngê ku. Atin ka móddô tô
manubù dini kanak asta móddô a diyan kandin, tô gó tô makabuuy ka marapung. Asal
atin ka ándà kó dini kanak, ándà palang malumu yu.
6 Atin ka dì móddô tô manubù dini kanak, antugán sikandin iring na mga séngê na
magangu. Tô gó tô limudán ébô góbbón.
7 Asal ka móddô kó dini kanak, asta taguán yu tô mga kagi ku tun ta pusung yu, mému
kó mamuyù katô agad ándin na kakalyag yu, asta tô gó tô lumun para ákniyu.
8 Ukit ka kabuuy yu ka marapung, ágpabantugán tô Ámmà ku, asta ágpasóddórán yu na
sikiyu tô mga disipulu ku.
9 Ágginawa tô Ámmà ku kanak, asta magunawa tô ginawa ku ákniyu. Óddô kó tun ta
ginawa ku.
10 Atin ka ágtuman kó katô mga sugù ku ákniyu, móddô kó tun ta ginawa ku, iring kanak
na igtuman katô mga sugù katô Ámmà ku, asta góddô a tun ta ginawa din.
11 “Ni gó tô igtinurù ku ákniyu ébô masakup kó tun ta kadayawan ku, su kakalyag ku
na tuu kó kadayawan.

12 Ni gó tô sugù ku ákniyu. Paginawaé kó iring katô ginawa ku ákniyu.
13 Ni gó tô kinadakállan ka ginawa, ka maté tô manubù na bullas katô mga rarak din.
14 Atin ka tumuman kó katô mga sugù ku ákniyu, mga rarak ku sikiyu.
15 Tikud áknganni, dì ku sikiyu tawarán na mga ágsuguánnán, asal tawarán ku sikiyu na mga rarak ku. Tô mga ágsuguánnán dì pakasóddór ka ándin tô kakalyag katô amo dan. Asal sikiyu tô mga rarak ku, su igpasóddór ku ákniyu tô langun na igtinurù katô Ámmà ku kanak.
16 Ánnà sikiyu tô igsalin kanak, asal sakán tô igsalin ákniyu. Igsalinna ákniyu ébô manayun kó muuy ka marapung mga buuy na dì ágkandà. Purisu agad ándin tô pamuyuán yu katô Ámmà ku ukit katô ngadan ku, bággén din ákniyu.
17 Ni gó tô sugù ku ákniyu. Paginawaé kó."

Irrayatan tô mga sakup i Jesus

18 "Atin ka karingasaan kó katô mga gusig ka Manama nit banuwa, sampát yu na taganà a iringasaan ikandan tô ándà kó pa ikandan karingasayi.
19 Atin ka sikiyu pa tô kadumaan dan, ginawaan kó pád ikandan su magunawa kó kandan, asal ánnà kó kadumaan dan. Igsalin ku sikiyu ébô ássan kó tikud tun kandan. Purisu ágkaringasaan kó ikandan.
20 Sampát yu tô igkagi ku ákniyu, na tô állang, ánnà mallayat tô kamanubuan din ka tandingán katô amo din. Purisu atin ka igirrayat tô duma mga manubù kanak, mirrayat dan ákniyu. Atin ka igtuman dan katô ágtinuruán ku, tumuman dan pagsik katô ákniyu ágtinuruán.
21 Miringasa dan gó ákniyu na mga sakup ku, su ándà dan kasóddóri tô igpapid kanak.
22 Atin ka ándà a sadun dini asta ándà a tinurù kandan, dì dan ruudan na duwán salà. Asal áknganni dì dan makakagi na ándà salà dan.
23 Tô mga manubù na ágkaringasa kanak, ágkaringasaan dan pagsik tô Ámmà ku.
24 Atin ka ándà dan kita katô mga kasalábbuan na iglumu ku na dì malumu ka duma manubù, dì dan ruudan na duwán salà. Asal igkita dan tô mga iglumu ku, asta iringasa dan kanak asta tô Ámmà ku.
25 Ukit ka ringasa dan, ituman dán ni kagi na igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan, " 'Ándà tindággan katô ringasa dan kanak.'*
26 "Asal papiddán ku dini ákniyu tô Taratabang tikud tun ta Ámmà ku. Tô gó tô Ugis Espiritu na tuminurù ákniyu ka kabánnalan. Ka dumunggù sikandin tikud tun ta Ámmà ku, mulit sikandin katô kabánnalan tingód kanak.
27 Mulit kó pagsik katô duma mga manubù tingód kanak, su igduma kó kanak tikud tun ta katigkanayan ka katinurù ku."

16

1 Igkagi si Jesus, na mà din, "Igtinurù a ákniyu kani langun ébô dì mandà tô kapamaké yu kanak.
2 Dumunggù tô álló na péwaán kó ikandan tikud tun ta mga simbaan ka Judio. Matayan kó ka mga manubù su ukit kani kéman dan ka makatuman dan katô kakalyag ka Manama.
3 Tô gó tô lumun dan ákniyu su ándà dan ikasóddór katô Ámmà ku, asta ándà dan pagsik ikasóddór kanak.
4 Asal igtinurù ku ákniyu ni langun ébô ka irrayatan kó ikandan, makasampát kó na tô gó tô taganà igulit ku ákniyu."

Tô áglumun katô Ugis Espiritu

* **15:25** 15:25 Salmo 35:19; 69:4.

"Tô igtigkané kó igtákkás kanak, ándà a tinurù ákniyu katô langun, su igduma a pa
ákniyu.
5 Asal masiggad mulì tun ta Ámmà ku na igpapid kanak. Agad panówad, ándà kó kannê
insà kanak tingód katô sadunan ku.
6 Iranu baling tô pusung yu tingód katô igtinurù ku ákniyu.
7 Asal paminág yu ni kagin ku ákniyu. Duwán pulusán yu ukit katô kapanó ku, su atin
ka diya panó, dì dumunggù tô Taratabang tun ákniyu. Asal ka panówa, papiddán ku tô
Taratabang tun ákniyu.
8 Ka dumunggù sikandin, pénagpáttán din tô mga manubù nit banuwa tingód katô salà
dan, tingód katô nángngà áglumun tun ta saruwan ka Manama, asta tingód katô karuud.
9 Pénagpáttán din sikandan na duwán salà dan, su ándà dan pamaké kanak.
10 Pénagpáttán din tô tingód katô nángngà áglumun tun ta saruwan ka Manama, su mulì
a tun ta Ámmà ku, asta diyad ikiyu kitanán.
11 Pasóddórán din tô tingód katô karuud ka Manama kandan, su igruudan si Maibuyan
na pangulu kani banuwa.
12 "Marapung pa pád tô tinuruán ku ákniyu, asal dì yu pa kagpáttan.
13 Asal ka dumunggù tô Ugis Espiritu na ágtinurù ka kabánnalan, sikandin tô pénagpát
ákniyu katô langun ka kabánnalan. Ánnà tikud tun kandin tô gulitán din ákniyu, asal agad
ándin tô dinággán din tikud tun ta Ámmà ku, tô gó tô kagin din ákniyu, asta ulitán din
ákniyu tô tingód katô dumunggù.
14 Pabantugánna katô Ugis Espiritu, su pasóddórán din tô langun na ágtanggapán din
tikud dini kanak,
15 su igsarig katô Ámmà ku tô langun dini kanak. Tô gó igkagiya na pasóddórán katô
Ugis Espiritu tô langun na ágtanggapán din tikud dini kanak."

Agad rumanu kó, asal kadayawan kó

16 "Na, dì dán madugé, dì kód kumita kanak. Asal dì pagsik madugé, kumita kó puman
kanak."
17 Na, igpénsaé tô mga disipulu din, na mà dan, "Ándin tô kóbadan katô igkagi din na
dì dán madugé, dì kid kumita kandin, asal dì pagsik madugé, kumita ki puman kandin?
Ándin tô kóbadan katô igkagi din na mulì sikandin tun ta Ámmà din?"
18 Igpénsaé dan, na mà dan, "Ándin tô kóbadan katô kagi din na dì dán madugé? Ándà
ki ikagpát katô igkagi din."
19 Isóddóran i Jesus na duwán pád insà dan kandin. Purisu igkagi sikandin, na mà din,
"Igpénsaé kó tingód katô igkagi ku géna, na dì dán madugé, dì kód kumita kanak, asal dì
pagsik madugé, kumita kó puman kanak.
20 Paminág yu ni kagin ku ákniyu. Sumággó kó asta rumanu kó tingód katô dumunggù
kanak, asal kadayawan tô mga manubù nit banuwa. Agad rumanu kó, asal kadayawan
kó ka kumita kó puman kanak.
21 Atin ka ágpamasusu é bayi, ágkasakitan sikandin su igdunggù dán tô álló ka kapama-
susu. Asal pángnga igpamasusu sikandin, kalingawan din dán tô kasakit tingód katô
dayó din, su imanubù tô batà din.
22 Agad ágranu kó áknganni, asal kumita a puman ákniyu. Kadayawan puman tô pusung
yu, asta ándà manubù na makakangé katô dayó tikud tun ákniyu.
23 Ka kumita kód puman kanak, ándà dán pamuyuán* yu kanak. Paminág yu ni kagin
ku ákniyu. Atin ka duwán pamuyuán yu katô Ámmà ku ukit katô ngadan ku, bággén din
ákniyu.

---

* **16:23** 16:23 Pamuyuán, ó insaán.

24 Sippang áknganni, ándà kó pa pamuyù kandin ukit katô ngadan ku. Pamuyù kó, asta
makatanggap kó ébô tuu kó kadayawan."

Igpanalu si Jesus katô langun nit banuwa

25 "Sippang áknganni, igtinurù a ákniyu ukit katô mga panunggiringan. Asal dì madugé,
dì kud pókitán tun ta panunggiringan tô ágtinuruán ku, su imun kud matayyó tô tinuruán
ku ákniyu tingód katô Ámmà ku.
26 Ka matuman dán ni, sikandin tô mému pamuyuan yu ukit ka ngadan ku. Purisu
ándà a kagi na sakán tô mamuyù kandin para ákniyu,
27 su ágginawa tô Ámmà ku ákniyu tingód katô kaginawa yu kanak, asta igbánnal kó na
igpapidda katô Ámmà ku.
28 Igpapidda katô Ámmà ku nit banuwa, asta tumanan ad kani banuwa su mulì ad tun
ta Ámmà ku."
29 Igkagi tô mga disipulu din, na mà dan, "Na, matayyó dán tô igkagi nu su ándà nu
pókiti ka panunggiringan!
30 Inagpáttan dé na ikasóddór ka katô langun, asta ándà ka kailangan na duwán pa
minsà áknikó. Purisu igbánnal ké na igpapid ka katô Manama."
31 Igkagi si Jesus, na mà din, "Igpamaké kó gó,
32 asal duwán álló na dumunggù, agad igdunggù dán ni, na pasállabé kó, asta mulì kó
langun, su tumanan kó kanak na sábbad ku dád man masamà. Asal duwánnù kadumaan
ku, su ágdumaanna katô Ámmà ku.†
33 Igkagiya ákniyu kani ébô duwán kasunayan yu tingód katô kapasakup yu kanak.
Irrayatan kó nit banuwa, asal kailangan kadayawan kó, su igtalu kud tô langun madat
nit banuwa."

17

Igdasal si Jesus

1 Na, pángnga igkagi si Jesus katô mga disipulu din, iglangngag sikandin tun ta langit,
asta igdasal sikandin, na mà din, "Ámmà, igdunggù dán tô oras na igsalin nu. Pabantugga
ikuna ébô pabantugán ku sikuna.
2 Igsarig nu kanak tô pagpangulu katô langun manubù ébô makabággéya katô kan-
tayan na ándà ágtamanán tun ta langun manubù na igbággé nu kanak.
3 Tanggapán dan tô kantayan na ándà ágtamanán ukit katô kasóddór dan áknikó na
sikuna dád tô bánnal Manama, asta ukit katô kasóddór dan kanak na si Jesu-Cristo na
igpapid nu.
4 Igpabantugga áknikó nit banuwa, su igtuman ku tô langun ka sugù nu kanak.
5 Na, Ámmà, pabantugga ikuna tun ta saruwan nu iring katô kabantug ku sayyan
dalám katô igduma a áknikó tô ándà pa imuwi ni banuwa.
6 "Igpasóddórra tingód áknikó tun ta langun kani mga manubù na igsarig nu kanak nit
banuwa. Igsalin nu sikandan, asta igbággé nu sikandan kanak, asta igtuman dan katô
sugù nu.
7 Isóddóran dan dán na tikud tun áknikó tô langun katô igsarig nu kanak,
8 su igulit ku kandan tô kabánnalan na igsarig nu kanak, asta igbánnal dan, asta
isóddóran dan na sikuna tô bánnal igtikudan ku. Igbánnal dan na igpapid ka kanak.
9 "Ágdasalla áknikó tingód kani mga manubù. Ánnà tingód katô langun manubù nit
banuwa, asal tingód katô mga manubù na igsarig nu kanak, su mga sakup nu sikandan.
10 Tô langun sakup ku, tô gó tô mga sakup nu. Áknikó tô langun dan na igsarig nu
kanak, asta igpabantug ka kanak ukit kandan.

† **16:32** 16:32 Ahaán tô Zacarias 13:7.

11 Na, diya móddô nit banuwa su mulì a tun áknikó. Asal tô langun sakup ta móddô pa
nit banuwa. Na, Ugis Ámmà, dóppóni nu tô langun dan na igsarig nu kanak ébô pasábbadé
dan, iring na sikita ágpasábbadé.
12 Róggun igduma a kandan, igdóppónan ku tô langun dan na igsarig nu kanak.
Igdóppónan ku sikandan, asta ándà gó tun kandan na inandà ássa dád katô sábbad na
kailangan supakan ébô matuman tô kagi nu na igsulat tingód kandin sayyan.
13 "Na, masiggad mulì tun áknikó. Róggun na diniya pa ta banuwa, igkagiya kani ébô
kadayawan dan iring katô dayó ku.
14 Igulit ku kandan tô kagi nu, su isóddóran ku na karingasaan dan katô mga manubù
nit banuwa. Karingasaan dan su ánnà dan sakup kani banuwa. Iring dan kanak, su ánnà
a sakup kani banuwa.
15 Igdasalla áknikó ánnà ébô kangén nu sikandan tikud nit banuwa, asal kakalyag ku
na dóppónan nu sikandan ébô dì dan matalu i Maibuyan.
16 Ánnà dan mga sakup kani banuwa, su iring dan kanak na ánnà sakup kani banuwa.
17 Kakalyag ku na ássan nu sikandan ébô makabánnal dan áknikó ukit katô kabánnalan,
su kabánnalan tô kagi nu.
18 Iring katô kapapid nu kanak nit banuwa, papiddán ku sikandan tun ta kaluwagan
kani banuwa.
19 Purisu bággén ku tô sarili ku tun áknikó ébô katabangan dan, su kakalyag ku na
bággén dan gó pagsik tô sarili dan tun áknikó ukit katô kabánnalan.
20 "Ánnà dád ni mga sakup ta tô igdasalan ku áknikó, asal dasalan ku pagsik tô langun
manubù na mamaké kanak ukit katô kólit-ólit dan.
21 Kakalyag ku na pasábbadé dan iring na sikita ágpasábbadé, su sikuna Ámmà tô dini
kanak, asta sakán tô diyan áknikó, ébô sikandan tô dini áknita, asta mánnal tô mga
manubù nit banuwa na sikuna tô igpapid kanak.
22 Igbággé ku kandan tô séllaán na igbággé nu kanak, ébô pasábbadé dan iring na sikita
ágpasábbadé,
23 su sakán tô diyan kandan, asta sikuna tô dini kanak. Kakalyag ku na bánnal dan
pasábbadé ébô kasóddóran katô langun nit banuwa na sikuna tô igpapid kanak, asta
ágginawaan nu sikandan iring katô kaginawa nu kanak.
24 "Ámmà, tingód katô mga manubù na igsarig nu kanak, kakalyag ku na móddô dan
duma kanak tun ta langit ébô kitanán dan tô séllaán ku na igbággé nu kanak tingód katô
kaginawa nu kanak sayyan tô ándà pa imuwi ni banuwa.
25 Ugis Ámmà, tô mga sakup kani banuwa ándà ikasóddór áknikó, asal isóddóran ku
sikuna, asta isóddóran kani mga sakup ta na sikuna tô igpapid kanak.
26 Igpasóddór ku sikandan tingód áknikó, asta duwán pa pasóddórán ku kandan tingód
áknikó, su kakalyag ku na paginawaé dan iring katô kaginawa nu kanak, asta sakán tô
diyan kandan."

18

Igámmát si Jesus
Juan 18:1-11; Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luc 22:47-53

1 Na, pángnga igdasal si Jesus, igsadun sikandin asta tô mga disipulu din tun dipag ka
Wayig ka Kidron. Duwán kayun tun na igsadunan i Jesus asta katô mga disipulu din.
2 Na, si Judas na igpammát ki Jesus, isóddóran din tô lugar na sadunan dan, su marikit
ágsadun tun si Jesus asta tô mga disipulu din.
3 Purisu igkangé i Judas tô mga sundalo, tô mga tarabanté ka templo na igsugù katô
mallayat ka mga pangulu ka templo, asta tô mga Pariseo. Igsadun dan tun ta kayun, asta
igpid dan ka mga sulù, tarésà, asta laniban dan.

4 Na, taganà dán isóddóran i Jesus ka ándin tô dumunggù kandin. Purisu tô igdunggù
tô mga manubù na igtákkás ki Judas, igsumar i Jesus sikandan, asta iginsà sikandin, na
mà din, "Sadan tô ágpamasakán yu?"
5 Igtaba sikandan, na mà dan, "Si Jesus na taga Nazaret."
Igkagi si Jesus, na mà din, "Sakán tô ágpamasakán yu."
Si Judas na igpammát ki Jesus igduma katô mga sundalo.
6 Tô igdinág dan katô igkagi i Jesus na sikandin tô ágpamasakán dan, igtalilónód dan,
asta ikalayyang dan tun ta tanà.
7 Iginsà puman si Jesus, na mà din, "Sadan tô ágpamasakán yu?"
Igtaba sikandan, na mà dan, "Si Jesus na taga Nazaret."
8 Igkagi si Jesus, na mà din, "Igkagiyad ákniyu na sakán tô ágpamasakán yu. Na, atin ka
sakán tô ágpamasakán yu, pabayà yu ni duma mga manubù."
9 Purisu ituman tô kagi na taganà din dán igdasalan, na ándà mga manubù na igsarig
ka Manama kandin na mandà.
10 Na, igtagnus si Simon Pedro katô kampilan din, igtigbas din tô állang katô tuu
mallayat ka pangulu ka templo, asta ipangul tô talinga din dadan ta kawanan. Si Malco
tô ngadan katô állang.
11 Igsapad si Jesus ki Pedro, na mà din, "Ulì nu yan kampilan tun ta rumà, su kailangan
tanggapán ku tô kahirapan na igbággé* katô Ámmà ku kanak."

Igpid dan si Jesus tun ki Anas

12 Na, tô mga sundalo, tô kapitan dan, asta tô mga tarabanté ka templo, igámmát dan
si Jesus, asta igbaklì dan tô bállad din.
13 Una dan igpid si Jesus tun ki Anas, su si Anas tô ugang i Caifas na tuu mallayat ka
pangulu ka templo tô ámmé tô.
14 Si Caifas tô taganà igkagi katô mga pangulu ka Judio na madigár ka sábbad dád tô
manubù na maté ébô duwán bullas katô mga Judio.†

Igbulun i Pedro si Jesus
Juan 18:15-18; Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luc 22:54-57

15 Na, si Simon Pedro asta tô sábbad disipulu i Jesus, igtalundug dan ki Jesus. Tô sábbad
disipulu na ikilalaan katô tuu mallayat ka pangulu ka templo tô igtákkás ki Jesus tun ta
luwà ka balé katô tuu mallayat ka pangulu ka templo.
16 Asal si Pedro dutun ta luwà katô koral na madani tun ta sállat. Na, tô disipulu i Jesus
na ikilalaan katô tuu mallayat ka pangulu ka templo, iglónód sikandin tun ta sállat katô
koral, asta igkagiyan din tô bayi na ágbanté ébô mahu si Pedro tun dalám.
17 Tô bayi na ágbanté katô sállat igkagi ki Pedro, na mà din, "Sikuna pagsik tô sábbad
disipulu katô manubù na igámmát?"
Asal igtaba si Pedro, na mà din, "Ánnà!"
18 Na, magánnó tô dukilám tô. Purisu igtabun ka apuy ukit ka uling tô mga állang asta
tô mga tarabanté ka templo ébô minadang dan. Igduma pagsik si Pedro kandan, asta
iginadang sikandin.

Iginsà tô tuu mallayat ka pangulu ka templo ki Jesus
Juan 18:19-24; Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luc 22:66-71

19 Na, tô tuu mallayat ka pangulu ka templo iginsà ki Jesus tingód katô mga disipulu
din, asta tingód katô ágtinuruán din.

---

* **18:11** 18:11 Kailangan tanggapán ku tô kahirapan na igbággé, ó kailangan inámmán ku tô kopa na igbággé. † **18:14** 18:14 Ahaán tô Juan 11:49-52.

20 Igtaba si Jesus, na mà din, “Isóddóran katô langun manubù nit banuwa tô igkagi ku,
su maragga ágtinurù tun ta mga simbaan ka Judio asta tun ta templo na áglimudanan ka
langun Judio. Ándà ku állássi tô ágtinuruán ku.
21 Purisu yaka ginsà kanak. Madigár pa ka minsà ka katô mga manubù na ágpaminág
kanak, su isóddóran dan tô ágtinuruán ku.”
22 Pángnga igkagi si Jesus kani, duwán sábbad tarabanté ka templo na igsampal ki Jesus,
asta igkagi sikandin, na mà din, “Ánnà nángngà tô taba nu katô tuu mallayat ka pangulu
ka templo.”
23 Igkagi si Jesus, na mà din, “Atin ka madat tô igkagi ku, ulit nu ka ándin tô kadattan.
Asal ka bánnal tô igkagi ku, manan ka igsampalla ikuna?”
24 Na, igbaklì pa tô bállad i Jesus, asta igpapid i Anas sikandin tun ta tuu mallayat ka
pangulu ka templo na si Caifas.

Igbulun puman i Pedro si Jesus
Juan 18:25-27; Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luc 22:58-62

25 Na, iginadang si Simon Pedro. Iginsà tô mga manubù kandin, na mà dan, “Sikuna
pagsik tô sábbad disipulu din?”
Asal igbulun si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ánnà!”
26 Taddô tô sábbad állang katô tuu mallayat ka pangulu ka templo. Sikandin tô kataladi
katô állang na igpangulan i Pedro ka talinga. Igkagi sikandin ki Pedro, na mà din,
“Sikuna tô igkita ku na ágduma kandin tun ta kayun?”
27 Igbulun puman si Pedro, asta tigkô dád igukkarà tô manuk.

Igpid si Jesus tun ki Pilato
Juan 18:28-38; Mat 27:1-2,11-14; Mar 15:1-5; Luc 23:1-5

28 Na, igpid dan si Jesus tikud tun ta balé i Caifas, asta igsadun dan tun ta balé na
igóddóan katô gobernador na igpapangulu katô gobyerno ka Roma. Sállám dán. Ándà
ahu tô mga Judio tun ta balé katô gobernador ébô dì dan makalapas ka sugù tingód ka
kalinis, su kakalyag dan na makakan dan tun ta Kalimudan Ka Kalabé.‡
29 Purisu igluwà tô gobernador na si Pilato, asta igkagi sikandin kandan, na mà din,
“Ándin tô dimanda yu tingód kani manubù ni?”
30 Igtaba sikandan, na mà dan, “Atin ka ándà madat na iglumu din, dì dé sikandin
piddán dini áknikó para ruudan nu sikandin.”
31 Igkagi si Pilato, na mà din, “Madigár ka sikiyu tô rumuud kandin tingód ka mga sugù
na ágbánnalán yu.”
Igkagi tô mga Judio, na mà dan, “Asal dì mému tun ta gobyerno ka Roma ka sikami tô
mimmaté ka manubù na ágruudan dé.”
32 Ilumu ni ébô matuman tô igkagi i Jesus tingód katô kapókit ka kamatayan din.§
33 Igahu puman si Pilato tun ta balé din. Igpakangé din si Jesus, asta iginsà sikandin,
na mà din, “Sikuna tô Harì ka mga Judio?”
34 Igkagi si Jesus, na mà din, “Tikud tun ta áknikó panámdám tô insà nu, ó tikud tun ta
duma manubù na igulit áknikó tingód kanak?”
35 Igtaba si Pilato, na mà din, “Ánnà a Judio. Tô mga kadumaan nu na Judio asta tô
mallayat ka mga pangulu ka templo yu tô igpid áknikó dini kanak. Ándin tô salà na
iglumu nu?”

‡ **18:28** 18:28 Atin ka mahu dan tun ta balé ka manubù na ánnà Judio, dì dan mému kuman tun ta Kalimudan Ka Kalabé. § **18:32** 18:32 Ahaán tô Juan 3:14 asta 12:32. Sayyan, gobyerno ka Roma dád tô ágmaté ka mga manubù ukit ka kapansal tun ta krus.

36 Igtaba si Jesus, na mà din, “Ánnà nit banuwa tô ágpanguluwan ku. Atin ka nit banuwa
tô ágpanguluwan ku, matu tô mga sakup ku ébô diya ámmáttán katô mga pangulu ka Judio.
Asal ánnà nit banuwa tô ágpanguluwan ku.”
37 Igkagi si Pilato, na mà din, “Bánnal ka kannê harì?”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Óó. Bánnal tô igkagi nu na harì a, su tô gó imanubù a, asta
tô gó igsadunna nit banuwa ébô mulitta katô kabánnalan. Ágpaminág kanak tô langun na
igpasakup tun ta kabánnalan.”
38 Igkagi si Pilato, na mà din, “Ándin tô kabánnalan?”

Igruudan si Jesus na matayan
Juan 18:38-19:16; Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luc 23:13-25

Na, pángnga igkagi si Pilato ki Jesus, igluwà puman si Pilato tikud tun ta balé din, asta
igkagi sikandin katô mga Judio na ilimud, na mà din, “Ándà palang madat na igkita ku
kani manubù ni.
39 Asal kada ámmé dalám ka Kalimudan Ka Kalabé, duwán ágkémun yu na ágpaluwaán
ku para ákniyu tô sábbad manubù na igpriso. Kakalyag yu na paluwaán ku tô Harì ka
mga Judio?”
40 Igullaó dan, na mà dan, “Dì mému ka sikandin, asal si Barabas!”
(Na, tulisan si Barabas.)

19

1 Na, igpapid i Pilato si Jesus, asta igpalagpás din.
2 Igpákkù katô mga sundalo tô dugin balagán, asta tô gó tô igkorona dan tun ta ulu din.
Igumpakan dan sikandin ka mallutù kapa.
3 Igpadani dan tun ki Jesus, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Durungán ka na Harì
ka mga Judio!”
Igsuntuk dan sikandin.
4 Igluwà puman si Pilato tikud tun ta balé, asta igkagi sikandin katô mga manubù na
ilimud, na mà din, “Na, papiddán ku sikandin kannun ákniyu ébô kasóddóran yu na ándà
palang madat na igkita ku kandin.”
5 Purisu igluwà si Jesus tikud tun ta balé. Igkoronaan sikandin katô dugin balagán,
asta igumpakan sikandin katô mallutù kapa. Igkagi si Pilato, na mà din, “Na, ni dán ni
manubù!”
6 Asal tô igkita tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga tarabanté ka templo
ki Jesus, igullaó dan, na mà dan, “Pamatayi nu sikandin! Papansali nu sikandin tun ta
krus!”
Igkagi si Pilato, na mà din, “Sikiyu tô mid kandin asta mansal kandin tun ta krus, su
sakán, ándà palang madat na igkita ku kandin!”
7 Igkagi tô mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Tingód katô sugù na ágbánnalán dé,
kailangan matayan sikandin, su igkagi na Batà sikandin ka Manama.”
8 Na, tô igdinág si Pilato katô igkagi dan, tuu pa imáddangan sikandin.
9 Igpid din puman si Jesus tun dalám ka balé, asta iginsà sikandin, na mà din, “Ánda é
igtikudan nu?”
Asal ándà gó taba si Jesus.
10 Purisu igkagi si Pilato, na mà din, “Manan ka dì ka ágtaba kanak? Isóddóran nu na
makasugù a ébô paluwaán ka, asta makasugù a ébô papansalan ka tun ta krus?”
11 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka ándà ka papanguluwi ka Manama, dì ka
makapangulu kanak. Purisu tô manubù na igpapid kanak dini áknikó, tuu pa madat
tô salà din ka tandingán áknikó.”

12 Na, tô igdináǵ si Pilato katô kagi i Jesus, paluwaán din pád sikandin. Asal igullaó tô
mga pangulu ka Judio, na mà dan, “Atin ka paluwaán nu sikandin, ánnà ka rarak katô
emperador, su tô manubù na kumagi na harì sikandin mému na usig katô emperador.”
13 Na, tô igdináǵ si Pilato katô igkagi dan, igpid din si Jesus tun ta luwà asta igunsad tun
ta ágruudanan na ágngadanan Tindágganan Batu, asta ágngadanan Gabbata tun ta kinagiyan
ka Hebreo.
14 Na, tô álló tô, álló ka kataganà dan katô Kalimudan Ka Kalabé. Tô masig dán
malássád tô álló, igkagi si Pilato katô mga manubù na ilimud, na mà din, “Na, ni gó tô
harì yu!”
15 Asal igullaó dan, na mà dan, “Pamatayi nu sikandin! Pamatayi nu sikandin!
Papansali nu sikandin tun ta krus!”
Igkagi si Pilato, na mà din, “Papansalan ku tô harì yu tun ta krus?”
Igtaba tô mallayat ka mga pangulu ka templo, na mà dan, “Ándà duma harì dé, asal tô
dád emperador.”
16 Na, igbággé i Pilato si Jesus tun kandan ébô pansalan sikandin tun ta krus.

Igpansalan si Jesus tun ta krus
Juan 19:17-27; Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luc 23:26-43

17 Na, igpid katô mga sundalo si Jesus, asta igpatiang dan kandin tô krus na pansalan
kandin. Igsadun dan tun ta lugar ágngadanan Bóngó-bóngó na ágngadanan Golgota tun ta
kinagiyan ka Hebreo.
18 Dutun igpansalan dan si Jesus tun ta krus. Duwán duwa manubù na igpansalan tun
ta krus dadan tun ta kilidan din, asta si Jesus tô tun ta tángngaan dan.
19 Duwán igsulat i Pilato na igpatagù din tun ta krus na ágkabasa, “SI JESUS NA TAGA
NAZARET, TÔ HARÌ KA MGA JUDIO.”
20 Marapung tô mga Judio na igbasa katô igsulat, su tô lugar na igpansalan ki Jesus
madani tun ta lunsud ka Jerusalem. Igsulat yan tun ta tállu klasi ka kinagiyan, na
Hebreo, Latin, asta Griego.
21 Igkagi tô mallayat ka mga pangulu ka templo ki Pilato, na mà dan, “Yaka nu ágsulati
tô kagi, ‘Tô Harì ka mga Judio.’ Asal sulat nu tô kagi, ‘Igkagi sikandin na Harì ka mga
Judio.’ ”
22 Igtaba si Pilato, na mà din, “Tô gó tô igsulat ku, asta dì kud bullasan.”
23 Tô igpansal tô mga sundalo ki Jesus tun ta krus, igkangé dan tô mga umpak din, asta
igtalad-talad dan ka áppat ébô duwán para katô tagsábbad-sábbad kandan. Igkangé dan
pagsik tô umpak din na inabál asta ándà tinábbiran.
24 Purisu igpatóngkóé dan, na mà dan, “Dì ta bissén ni, asal rumipa ki ébô kasóddóran
ta ka sadan tô makatigatun.”
Ukit katô karipa dan, ituman tô igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan, na,
“Talad-taladán dan tô mga umpak ku,
asta ripan dan tô umpak ku.”*
Tô gó tô iglumu katô mga sundalo.
25 Na, duwán mga gabayi na igtindáǵ madani tun ta krus na igpansalan ki Jesus. Ni gó
sikandan, tô innà i Jesus, tô tábbé katô innà din, si Maria na duma i Clopas, asta si Maria
na taga Magdala.
26 Tô igkita si Jesus katô innà din asta katô sábbad disipulu na ágginawaan din madani
tun kandin, igkagi sikandin katô innà din, na mà din, “Innà, sikandin dán gó tô batà nu!”
27 Na, igkagi si Jesus katô disipulu din, na mà din, “Sikandin dán gó tô innà nu!”
Tikud katô álló tô, igpóddô katô disipulu tô innà i Jesus tun ta kandin balé.

* **19:24** 19:24 Salmo 22:18.

Inaté si Jesus
Juan 19:28-30; Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luc 23:44-49

28 Na, tô ikasóddór si Jesus na ipángnga din dán tô langun, ébô tumanán din tô igsulat
tun ta kagi ka Manama sayyan, igkagi sikandin, na mà din, "Ágkatákkanganna."†
29 Duwán linipung na igdalámman ka bino na igbaláttan ka wayig. Igarám dan tô
espungha na igtakós tun ta panga katô kayu isupu, asta igtayó dan tun ta babbà i Jesus.
30 Pángnga inanaman i Jesus, igkagi sikandin, na mà din, "Ipángnga dán."
Na, igunduk si Jesus, asta igsarig din tô espiritu din tun ta Ámmà din.

Igbunù tô kilidan i Jesus

31 Na, masig dán sumalláp tô álló na kataganà dan katô álló ka kapaginawa. Dì mému
tananan tun ta krus tô lawa katô mga inaté dalám ka álló ka kapaginawa, asta simag
dán tô álló ka kapaginawa na tuu dan ágrespetowan. Purisu igpédu-édu dan ki Pilato na
papantigan din tô paa katô mga igpansalan tun ta krus‡ ébô kangén tô lawa dan.
32 Purisu igsadun tô mga sundalo, asta igpantigan dan tô paa katô sábbad manubù asta
tô paa katô ássa manubù na igpansalan madani tun ki Jesus.
33 Asal tô igdunggù dan tun ki Jesus, asta tô igkita dan na inaté dán sikandin, ándà dan
pantigi tô kandin paa.
34 Asal duwán sábbad sundalo na igbunù katô kilidan i Jesus ka pangidù, asta tigkô dád
igarus tô dipanug asta wayig.
35 (Igkita ku ni langun na igulit ku ákniyu, asta ágkasarigan tô kagi ku. Isóddóran ku na
bánnal ni ilumu ébô mamaké kó pagsik.)
36 Inému ni ébô matuman tô igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan,
"Ándà palang tullan din na pantigan."§
37 Duwán ássa tandô na igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan,
"Sállággán dan tô igbunù dan."*

Tô kalábbáng ki Jesus
Juan 19:38-42; Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luc 23:50-56

38 Na, duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Jose na taga Arimatea na igpamaké ki
Jesus, asal gállássán dád tô kapamaké din su ágkamáddangan sikandin katô mga pangulu
ka Judio. Igpédu-édu si Jose tun ki Pilato ébô kangén din tô lawa i Jesus, asta ignunugan
i Pilato. Purisu igsadun si Jose, asta igkangé din tô lawa i Jesus.
39 Igtákkás kandin si Nicodemo na igsadun tun ki Jesus ka dukilám dángngan. Igpid din
tô mga kaliman (50) kilo ka pamammut bawì na ágngadanan mira asta aloe na igpagbalát.
40 Igkangé dan tô lawa i Jesus, asta igtángngás dan ka mapputì óggét apil tô mga
pamammut, su tô gó tô ágkémun ka mga Judio ka lábbángngán dan tô inaté.
41 Duwán kayun madani tun ta lugar na igpansalan ki Jesus, asta duwán lábbángngan
na mantu igkaliyan tun ta pangpang asta ándà pa kalábbángngi.
42 Tô gó tô igpadággaan dan katô lawa i Jesus, su madani tô lábbángngan, asta simag tô
álló ka kapaginawa katô mga Judio.

20

Inanté puman si Jesus
Juan 20:1-10; Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luc 24:1-12

1 Na, sállám ka Linggo, tô mangittáng pa, igsállám si Maria na taga Magdala, asta
igsadun sikandin tun ta lábbáng. Igkita din na taganà dán inéwà tô dakál batu na
igsagpáng katô lábbáng.

---

† **19:28** 19:28 Ahaán tô Salmo 22:15; 69:21. ‡ **19:31** 19:31 Pantigan tô paa dan ébô sékót dan maté. § **19:36** 19:36 Exodo 12:46; Numeros 9:12; Salmo 34:20. * **19:37** 19:37 Zacarias 12:10.

2 Purisu igpalaguy sikandin na igsadun tun ki Simon Pedro asta tun ta sábbad disipulu
na ágginawaan i Jesus, asta igkagi sikandin, na mà din, "Igkangé dan tô lawa katô
Áglangngagán tikud tun ta lábbáng, asta ándà dé kasóddóri ka ánda tô igpiddan dan
kandin."
3 Na, igtindág si Pedro asta tô sábbad disipulu, asta igsadun dan tun ta lábbáng.
4 Igpalaguy tô duwa dan, asal ikóna tô sábbad disipulu ki Pedro, asta sikandin tô una
igdunggù tun ta lábbáng.
5 Igkógó-kógó sikandin ébô sumállág sikandin tun dalám, asta igkita din tô mapputì
óggét, asal ándà sikandin ahu.
6 Ikatalundug si Simon Pedro na igdunggù, asta igahu sikandin tun dalám katô
lábbáng. Igkita din dutun tô mapputì óggét
7 asta tô panyù na taganà igtángngás katô ulu. Asal tô panyù ilulun asta inassa tikud
tun ta mapputì óggét.
8 Na, igahu pagsik tô disipulu na una igdunggù, igkita din tô langun asta igbánnal
sikandin na inanté si Jesus.
9 Su sippang katô álló tô, ándà pa kagpátti katô mga disipulu tô igsulat tun ta kagi ka
Manama sayyan, na kailangan manté puman si Jesus.
10 Na, igpanggulì tô duwa disipulu tun ta balé dan.

Igpakita si Jesus ki Maria na taga Magdala
Juan 20:11-18; Mat 28:9-10; Mar 16:9-11

11 Asal igtindág pa si Maria na taga Magdala tun ta luwà katô lábbáng, asta igsággó
sikandin. Róggun igsággó si Maria, igkógó-kógó sikandin ébô sumállág tun dalám.
12 Igkita din tô duwa panaligan na gumpak ka mapputì. Igunsad dan tun ta ig-
padággaan katô lawa i Jesus, na tô sábbad dadan tun ta ulu, asta tô sábbad dadan tun ta
paa.
13 Iginsà sikandan katô bayi, na mà dan, "Manan ka ágsággó ka?"
Igtaba si Maria, na mà din, "Su igkangé dan tô lawa katô Áglangngagán ku, asta ándà
ku kasóddóri ka ánda tô igpiddan kandin."
14 Tô igkagi si Maria, igsérê sikandin, asta igkita din si Jesus na igtindág tun ta bókkóg
din, asal ándà din kilalayi.
15 Iginsà si Jesus katô bayi, na mà din, "Manan ka ágsággó ka? Sadan tô ágpamasakán
nu?"
Su kéman i Maria ka sikandin tô taradóppón katô kayun, igkagi sikandin, na mà din,
"Sir, atin ka sikuna tô igkangé katô lawa din, ulitiya ka ánda tô igpiddan nu, ébô kangén
ku."
16 Igkagi si Jesus kandin, na mà din, "Maria."
Purisu igtubang si Maria tun kandin, asta igkagi sikandin ka kinagiyan ka Hebreo, na
mà din, "Raboni!" (Tô kóbadan, Taratinurù.)
17 Igkagi si Jesus, na mà din, "Yaka gawid kanak, su ándà a pa kabatun tun ta Ámmà ku.
Asal sadun ka tun ta mga kataladi ku, asta ulit ka kandan na madunna pa tun ta Ámmà
ku asta Ámmà yu, tun ta Manama ku asta Manama yu."
18 Purisu igsadun si Maria na taga Magdala tun ta mga disipulu i Jesus, asta igkagi
sikandin, na mà din, "Igkita ku tô Áglangngagán!"
Na, igulit i Maria kandan tô langun katô igkagi i Jesus kandin.

Igpapanó i Jesus tô mga disipulu din
Juan 20:19-23; Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luc 24:36-49

19 Na, tô dukilám katô álló ka Linggo, ilimud tô mga disipulu i Jesus tun ta sábbad balé
na igsagpángngan tô sállat, su imáddangan dan katô mga pangulu ka Judio. Tigkô dád

igdunggù si Jesus na igtindág tun ta tángngaan dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka duwán kasunayan yu.”
20 Na, tô igkagi sikandin, igpakita din kandan tô mga bállad din asta tô kilidan din. Idayawan tô mga disipulu din su igkita dan tô Áglangngagán.
21 Igkagi puman si Jesus, na mà din, “Mólà pa ka duwán kasunayan yu. Iring katô kapapid katô Ámmà ku kanak, papiddán ku pagsik sikiyu.”
22 Pángnga igkagi si Jesus kani, igidupan din sikandan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Tanggap yu tô Ugis Espiritu.
23 Atin ka pasinsiyaan yu tô salà ka manubù, ipasinsiyaan dán sikandin. Asal ka dì yu pasinsiyaan tô salà ka manubù, ándà sikandin kapasinsiyayi.”

Igpakita si Jesus ki Tomas

24 Na, si Tomas na ágngadanan pagsik Dáppi, sikandin tô sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu i Jesus. Tô igpakita si Jesus katô mga disipulu din, ándà diyan si Tomas.
25 Purisu igkagi tô duma mga disipulu ki Tomas, na mà dan, “Igkita dé tô Áglangngagán.”
Asal igkagi si Tomas, na mà din, “Atin ka dì ku makita tô amù ukit katô pansal tun ta bállad din, asta ka dì ku méram ka tintudù ku tô amù ukit katô pansal tun ta bállad din, asta ka dì ku méram ka bállad ku tô amù ukit katô pangidù tun ta kilidan din, diya mánnal na inanté puman sikandin.”
26 Pángnga ka sábbad linggo, ilimud puman tô mga disipulu i Jesus tun ta balé, asta dutun pagsik si Tomas. Agad igsagpángngan tô sállat, asal tigkô dád igdunggù si Jesus na igtindág tun ta tángngaan dan, asta igkagi sikandin, na mà din, “Mólà pa ka duwán kasunayan yu.”
27 Na, igkagi si Jesus ki Tomas, na mà din, “Iram nu ka tintudù nu, asta ahà nu ni bállad ku. Iram nu ka bállad ni kilidan ku. Yaka ágduwa-duwa, asal pamaké kad kanak.”
28 Asal igkagi si Tomas, na mà din, “Sikuna tô Áglangngagán ku! Sikuna tô Manama ku!”
29 Igkagi si Jesus, na mà din, “Igpamaké ka su igkita ka kanak. Kadayawan tô mga manubù na mamaké agad ándà dan kita kanak.”

Tô gunayan katô kasulat i Juan

30 Na, marapung pa tô mga kasalábbuan na iglumu i Jesus na igkita katô mga disipulu din, asal ándà ku sulati tô langun nit libro ni.
31 Asal igsulat ku ni ébô mánnal kó na si Jesus tô Mesiyas asta tô Batà ka Manama. Atin ka mamaké kó kandin, bággayan kó ka kantayan na ándà ágtamanán.

21

Igpakita si Jesus katô pittu disipulu din

1 Na, igpakita puman si Jesus katô mga disipulu din tun ta ligad ka Ranó ka Tiberias. Mulitta ákniyu tingód katô kapakita din kandan.
2 Ilimud tô mga disipulu i Jesus. Ni gó sikandan, si Simon Pedro, si Tomas na ágngadanan pagsik Dáppi, si Natanael na taga Cana na sakup ka probinsya ka Galilea, tô duwa gabatà i Sebedeo, asta duwán duwa ássa disipulu i Jesus.
3 Igkagi si Simon Pedro, na mà din, “Mamukutta.”*
Igkagi tô duma mga disipulu, na mà dan, “Mákkás ké áknikó.”
Igsadun dan tun ta ranó, asta igsaké dan ka barangé. Agad igladé dan ka dukilám, asal ándà palang inaggut dan.
4 Na, pagkasállám, igtindág si Jesus tun ta ligad ka ranó, asal ándà kilala tô mga disipulu kandin.
5 Igtawar si Jesus kandan, na mà din, “Mga rarak ku, duwán inaggut yu?”

* **21:3** 21:3 Tô taraággut ka sáddà ággamit ka pukut.

Igtaba sikandan, na mà dan, “Ándà palang.”
6 Igkagi si Jesus, na mà din, “Dabù yu puman tô pukut dadan ta kawanan, asta duwán maggut yu.”
Purisu igdabù dan tô pukut dan. Asal tô igbugkut dan, ándà dan kaggán tô pukut, su marapung tô mga sáddà na inaggut dan.
7 Tô disipulu na tuu ágginawaan i Jesus, igkagi sikandin ki Pedro, na mà din, “Sikandin gó tô Áglangngagán!”
Tô ikasóddór si Simon Pedro na sikandin tô Áglangngagán, igumpak sikandin, su igláббas sikandin ka umpak dalám ka kadabù dan katô pukut. Igláttu si Pedro tun ta ranó.†
8 Asal igtalundug tô duma mga disipulu na igsaké katô barangé. Igbugkut dan tô pukut na ipánnù ka sáddà, su madani dan tun ta ligad ka ranó, na mga kasiyawan (90) dád metros tô kadiyù.
9 Na, tô igpónóg dan tun ta tanà, igkita dan tô baga ka uling, asta duwán mga sáddà na igtug asta pan.
10 Igkagi si Jesus, na mà din, “Pid yu dini tô mga sáddà na inaggut yu géna.”
11 Purisu igpénék si Simon Pedro tun ta barangé, asta igbugkut din tô pukut tun ta tanà. Ipánnù tô pukut dan ka mga magdakál sáddà, na sábbad gatus kaliman tállu (153) tô langun. Agad tuu marapung tô sáddà, asal ándà kabissé tô pukut dan.
12 Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Sadun kó dini, asta pamahaw kó.”
Na, ándà disipulu na iginsà ki Jesus ka sadan sikandin, su isóddóran dan na sikandin tô Áglangngagán.
13 Na, igpadani si Jesus katô baga, igkangé din tô pan asta tô sáddà, asta igbuwat din kandan.
14 Tô gó tô ikatállu kapakita i Jesus katô mga disipulu din pángnga katô kanté din puman.

Igkagiyan i Jesus si Pedro

15 Na, pángnga dan igpamahaw, iginsà si Jesus ki Simon Pedro, na mà din, “Simon na batà i Juan, tuu dakál tô ginawa nu kanak ka tandingán kani duma?”
Igtaba si Pedro, na mà din, “Óó, Áglangngagán. Isóddóran nu na ágginawaan ku sikuna.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Dóppóni nu tô mga karnero na igpasakup kanak.”
16 Iginsà puman si Jesus ka ikaduwa, na mà din, “Simon na batà i Juan, dakál tô ginawa nu kanak?”
Igtaba si Pedro, na mà din, “Óó, Áglangngagán. Isóddóran nu na ágginawaan ku sikuna.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Dóppóni nu tô mga karnero na igpasakup kanak.”
17 Iginsà puman si Jesus ka ikatállu, na mà din, “Simon na batà i Juan, ágginawa ka kanak?”
Na, iranu si Pedro su iginsà si Jesus kandin ka ikatállu ka ágginawa sikandin ki Jesus. Igtaba si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, isóddóran nu tô langun. Isóddóran nu na tuu ku ágginawaan sikuna.”
Igkagi si Jesus, na mà din, “Dóppóni nu tô mga karnero na igpasakup kanak.
18 Paminág nu ni kagin ku áknikó. Tô mallaki ka pa, sikuna dád tô gumpak katô áknikó lawa, asta sikuna dád tô ágsalin ka ánda é ágsadunan nu. Asal ka matugál kad, dáppan nu tô bállad nu ébô bagkássán katô duma mga manubù, asta piddán ka ikandan tun ta dì nu kakalyag.”
19 (Tô gó tô igkagi i Jesus ébô pasóddórán din ki Pedro ka ándin tô kapókit ka kamatayan i Pedro ébô pabantugán tô Manama.)
Na, igkagi si Jesus, na mà din, “Tákkás ka kanak.”

† **21:7** 21:7 Igláttu si Pedro tun ta ranó ébô makóna sikandin tun ta tanà.

Si Jesus asta si Juan

20 Na, igsérê si Pedro, asta igkita din tô disipulu na tuu ágginawaan i Jesus. Sikandin tô igpadani tun ki Jesus dángngan tô igkan dan, asta iginsà sikandin katô Áglangngagán ka sadan tô pammát kandin.

21 Na, iginsà si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, ándin tô tingód kandin?”

22 Igtaba si Jesus, na mà din, “Atin ka kakalyag ku na dì sikandin maté sippang katô álló ka lumónódda, ándà labut nu kanan. Tákkás ka kanak!”

23 Purisu igpólité tô mga kataladi na dì maté tô disipulu tô. Asal ánnà yan tô igkagi i Jesus, su tô igkagi din, na mà din, “Atin ka kakalyag ku na dì sikandin maté sippang katô álló ka lumónódda, ándà labut nu kanan.”

24 Sikandin tô disipulu na igulit asta igsulat kani langun, asta isóddóran ta na bánnal tô igulit din.

Ándà kasulat tô langun

25 Na, marapung pa tô iglumu i Jesus na ándà ku kasulat kannun ta libro, su atin ka sulatán tô langun, panámdám ku na ándà basì lugar nit banuwa ébô taguan katô langun libro na masulat.

Mga Lumu
Katô Mga Apostoles

Una Basan

Si Lucas tô igsulat kani libro, asta ni gó ni ikaduwa na igsulat din ki Teofilo. Ágkangadanan manubù si Teofilo.

Igsulat si Lucas tingód ka mga lumu katô mga apostoles na igpasadun i Jesus tun ta kaluwagan ka banuwa ébô mulit-ulit katô Madigár Gulitán. Tagnà igulitan dan tô mga unawa dan na Judio, yan pa igulitan dan tô mga manubù na ánnà Judio sippang na igdunggù dan tun ta madiyù mga lunsud.

Igsulat pagsik si Lucas tingód katô Ugis Espiritu na igpapid ka Manama. Ukit ka tabang katô Ugis Espiritu, ikatuman dan katô igsugù i Jesus kandan.

Si Lucas tô sábbad kadumaan i Pablo tô igsadun sikandin tun ta mga banuwa ébô mulit-ulit tingód ki Jesu-Cristo. Agad dalám ka igpriso si Pablo tun ta lunsud ka Roma, ándà tanani i Lucas sikandin.

1 Teofilo na ágginawaan ku. Igsulat ku áknikó dángngan tingód katô langun ka iglumu i
Jesus asta igtinurù din tikud tun ta katigkanayan katô iglumu din
2-3 sippang ka ibatun sikandin tun ta langit. Tô ándà pa kabatun, duwán mga sugù na
igkagi i Jesus ukit katô Ugis Espiritu tun ta mga apostoles na taganà igsalin din. Pángnga
inaté asta inanté puman sikandin, igpakita sikandin tun ta mga apostoles dutun ta ássa-
ássa kapókit dalám ka kappatan (40) álló. Purisu isóddóran dan na bánnal inanté sikandin
su igkita dan, asta igtinurù sikandin tingód katô pagpangulu ka Manama.
4 Na, róggun ka igduma* si Jesus kandan, igtalan sikandin na dì dan pa miwà tikud tun
ta Jerusalem, su igkagi sikandin, na mà din, “Kailangan mangat kó katô Ugis Espiritu na
igtandô† katô Ámmà Manama, su tô gó tô taganà igulit ku ákniyu.
5 Dángngan, ukit ka wayig tô kabunyag i Juan, asal dì madugé bunyagan kó ukit ka Ugis
Espiritu.”

Ibatun si Jesus tun ta langit

6 Na, tô ilimud tô mga apostoles, iginsà dan ki Jesus, na mà dan, “Áglangngagán, ni dán
gó tô timpo na lónódán nu tô pagpangulu katô mga rubbad i Israel?”
7 Igtaba si Jesus, na mà din, “Ándà kailangan na kasóddóran yu tingód katô álló na
igsalin katô Ámmà ka kadángngan matuman, su tô Ámmà ku tô igsalin katô álló na
matuman tikud tun ta kandin kakalyag.
8 Asal makatanggap kó katô katulusan ka dumunggù tô Ugis Espiritu tun ákniyu, asta
makólit-ólit kó tingód kanak tun ta lunsud ka Jerusalem, tun ta kaluwagan ka mga
probinsya ka Judea asta Samaria, asta sippang tun ta kaluwagan kani banuwa.”
9 Na, pángnga igkagi sikandin kani, ibatun si Jesus tun ta langit. Róggun ágsállág dan ki
Jesus na ágkabatun, isidalungan sikandin ka sagulapun.
10 Róggun ágsállág dan katô kabatun din tun ta langit, tigkô dád igpakita tô duwa
gamama‡ na mapputì é kapa na ágtindág madani tun kandan.
11 Igkagi tô gamama, na mà dan, “Sikiyu na taga Galilea, yakód áglangngag. Ibatun dán
si Jesus tun ta langit, asal lumónód puman sikandin dini na magunawa katô kéwà din na
igkita yu nigó.”

Igsalin katô mga apostoles tô bullas ki Judas

---

* **1:4** 1:4a Igduma, ó igkan. † **1:4** 1:4b Ahaán tô Juan 14:15-17; 15:26; 16:7-8,13-15. ‡ **1:10** 1:10 Tô duwa gamama, tô gó tô mga panaligan ka Manama.

12 Purisu igulì tô mga apostoles tun ta Jerusalem tikud tun ta Pabungan ka Olibo. Na,
mga sábbad dád kilometro tô kadiyù katô pabungan tikud tun ta lunsud ka Jerusalem.
13 Na, tô igdunggù dan tun ta Jerusalem, ilimud dan tun ta kuwarto katô balé na
igóddóan dan. Na, tô mga manubù na ilimud, sikandan si Pedro, si Juan, si Santiago,
si Andres, si Felipe, si Tomas, si Bartolome, si Mateo, si Santiago na batà i Alfeo, si Simon
na magani, asta si Judas na batà katô sangé i Santiago.
14 Inalayun ágpalimudé asta ágpasábbadé tô langun dan na ágdasal tun ta Manama.
Igapil pagsik tô mga gabayi asta si Maria na innà i Jesus, asta tô mga kataladi i Jesus.
15 Na, duwán sábbad álló, ilimud tô mga ágpampamaké, asta mga sábbad gatus duwa pulù
(120) sikandan. Igtindág si Pedro,
16 asta igkagi sikandin, na mà din, "Mga kataladi na Judio, igpasulat katô Ugis Espiritu
ki David sayyan tingód ki Judas na igpid katô mga manubù na igámmát ki Jesus. Ituman
dán ni su kailangan matuman tô kagi ka Manama.
17 Bánnal si Judas tô kadumaan ta, su sikandin tô ágtabang kani áglumun ta."
18 (Na, tô salapì na igbággé ki Judas tingód katô kapammát din ki Jesus, tô gó tô igbayad
katô tanà.§ Na, igtuppas si Judas na iguna é ulu, igbáttu tô gátták din, igluwà tô bituka
din, asta inaté sikandin.
19 Na, isóddóran ni katô langun manubù tun ta Jerusalem. Purisu ágngadanan tô tanà
na Akeldama tun ta kinagiyan dan. Tô kóbadan kani, "Tanà ka Dipanug.")
20 Igpanayun si Pedro igkagi, na mà din, "Mà katô kagi ka Manama tun ta libro ka
Salmo,
" 'Pabayaán din tô góddóan din. Ándà manubù na móddô kani.'*
Duwán pagsik igsulat,
'Duwán mullas kandin.'†
21-22 Purisu kailangan salinán dé tô bullas ki Judas ébô mulit-ulit na si Jesus tô inanté
puman. Kailangan salinán tô manubù na inalayun ágtákkás áknami dángngan dalám ka
igduma tô Áglangngagán na si Jesus áknami tikud tun ta kabunyag i Juan ki Jesus sippang
ka ibatun sikandin tun ta langit."
23 Purisu igpasulat dan tô ngadan katô duwa manubù, na si Matias asta si Jose Justo
na ágngadanan ki Barsabas.
24 Na, igdasal dan tun ta Manama, na mà dan, "Áglangngagán, isóddóran nu tô pusung
katô langun manubù. Purisu pasóddór nu áknami ka sadan kani duwa tô igsalin nu
25 na bullas ki Judas tun ta ágluman dé na mga apostoles, su igtananan i Judas tô lumu
din, asta igsadun sikandin tun ta lugar na nángngà kandin."
26 Pángnga igdasal dan, igripa dan, asta si Matias tô isalin. Inému sikandin na
kadumaan katô sapulù sábbad (11) apostoles.

2

Igdunggù tô Ugis Espiritu

1 Na, tô igdunggù tô álló ka kalimudan na ágngadanan Pentecostes, ilimud dan tun ta
sábbad lugar.
2 Tigkô dád duwán dagunután tikud tun ta langit iring na tuu mabákkár karamag. Tô
dalám katô balé na ilimudan dan ipánnù katô dagunután.
3 Na, igkita dan tô iring na rágrág ka apuy na igpabówwó tun ta tagsábbad-sábbad
kandan.
4 Na, ipánnù dan langun katô Ugis Espiritu, asta igpangkagi dan katô ássa-ássa
kinagiyan na ánnà kandan kinagiyan, su igpakagi dan katô Ugis Espiritu.

§ **1:18** 1:18 Tô salapì na igulì i Judas tun ta mga ágpangulun ka templo, tô gó tô igbayad katô tanà. Ahaán tô Mateo 27:3-8. * **1:20** 1:20a Salmo 69:25. † **1:20** 1:20b Salmo 109:8.

5 Na, tun ta Jerusalem, marapung tô mga Judio na ágbánnal ka Manama asta tikud dan
tun ta ássa-ássa mga lugar nit banuwa.
6 Tô igdinág dan katô gótép tun dalám katô balé, tuu marapung tô mga manubù na
igpadángngané na igpadani. Tuu dan isalábbuan, su tô tagsábbad-sábbad kandan igdinág
katô kandin kinagiyan na ágkagin katô mga ágpamaké ki Jesus.
7 Purisu tuu isalábbuan tô mga manubù. Igpatóngkóé sikandan, na mà dan, "Tikud gó
tun ta Galilea tô langun dan.
8 Manan ka pakakagi dan katô áknita mga kinagiyan?
9 Marapung tô mga banuwa na igtikudan ta, su duwán mga taga Partia, taga Media,
asta taga Elam. Duwán mga manubù tikud tun ta Mesopotamia, Judea, Capadocia,
Ponto, asta Asia.
10 Duwán mga manubù tikud tun ta Frigia, Pamfilia, Ehipto, asta mga lunsud tun ta
Libya na isakup ka Cirene. Duwán mga unawa ta na Judio tikud tun ta lunsud ka Roma
asta mga ánnà Judio na ágtuman katô mga ágkémun ta na Judio.
11 Duwán mga taga Creta asta taga Arabia. Asal tuu ta inagpáttan tô gulitán katô mga
taga Galilea tingód ka mga kasalábbuan na iglumu ka Manama, su ikakagi dan katô ássa-
ássa kinagiyan ta."
12 Tuu dan isalábbuan, asta ágkataláng dan. Purisu igpénsaé dan, na mà dan, "Ándin ni
ilumu?"
13 Asal duwán ássa mga manubù na igyamà-yamà kandan, na mà dan, "Ágkalasing ni
mga manubù ni!"

Igtinurù si Pedro tingód katô katumanan katô igtandô ka Manama

14 Na, igtindág si Pedro na duma katô sapulù sábbad (11) apostoles. Igkagi si Pedro
ka mabákkár tun ta langun manubù na ilimud, na mà din, "Sikiyu na mga Judio asta tô
langun yu kannun ta Jerusalem, paminág kó kanak, su duwán kagin ku ákniyu.
15 Ánnà nángngà tô panámdám yu na ágkalasing ni mga manubù ni. Ánnà, su atin ka
minám tô manubù, dì pa malasing, su alas nuybe pa ka sállám.
16 Asal ássa ni ilumu ni, su ituman dán tô kagi na igsulat katô propeta ka Manama
sayyan na si Joel, na mà din,
17 " 'Ni gó tô kagi ka Manama. Atin ka masig dán tô ágtamanán kani banuwa, bággén ku
tô Ugis Espiritu tun ta langun manubù. Purisu tô mga gabatà yu pakagin ku katô
kagi ku. Duwán pakitanán ku tun ta mga mallaki yu. Patagénáppán ku tô mga
tugál.
18 Tô álló tô, bággén ku tô Ugis Espiritu tun ta langun na ágbánnal kanak, agad gamama
asta gabayi. Pakagin ku sikandan katô kagi ku.
19 Pakitanán ku tô mga kasalábbuan tun ta langit asta nit banuwa ukit ka dipanug, apuy
asta ábbál.
20 Kumangittáng tô álló. Kumallutù tô bulan iring na dipanug. Matuman ni ka dì pa
rumuud tô Ináglangngagán ta katô langun manubù. Tô gó tô álló na tuu pa makamáddang
asta mabantug.
21 Asal makaluwà tikud tun ta supak na ándà ágtamanán tô langun manubù na ágtawar
tun ta Ináglangngagán ta.' "*
22 Igpanayun si Pedro igkagi, na mà din, "Na, mga unawa ku na mga rubbad i Israel,
paminág kó kani ágkagin ku. Si Jesus na taga Nazaret tô igpapid ka Manama. Igpasóddór
ni ákniyu ukit katô ilumu ka katulusan din, mga kasalábbuan, asta mga pató na ágkatuman
na ilumu ka Manama ukit ki Jesus dini ákniyu. Isóddóran yud ni.

* **2:21** 2:17-21 Joel 2:28-32.

23 Na, si Jesus tô igbággé tun ta bállad yu ukit katô taganà plano asta sinóddóran ka
Manama. Igpamatayan yu si Jesus, su igpansalan yu sikandin tun ta krus ukit katô
madat mga manubù,
24 asal iganté puman ka Manama si Jesus ukit katô kapaluwà din kandin tikud tun ta
hirap ka kamatayan, su dì makawid tô kamatayan kandin.
25 Su igsulat si David na kamónaan ta tingód ki Jesus, na mà din,
" 'Inalayun ku ágsállággán tô Áglangngagán tun ta saruwan ku, su inalayun sikandin
ágduma kanak ébô diya masasó.
26 Purisu tuuwa idayawan, asta ágdurungán ku sikandin. Su agad maté ni lawa ku, asal
duwán pa gimanan ku,
27 su diya ikuna pabayaán tun ta Hades.† Dì mému áknikó ka maróddóg ni lawa ku, su
sakán dád tô sábbad Ugis na ágginawaan nu.
28 Igpakita nu kanak tô gukitan na madun tun ta kantayan. Tuuwa idayawan su
ágdumaanna ikuna.' "‡
29 Na, igpanayun igkagi si Pedro, na mà din, "Mga kataladi na Judio, isóddóran yu ni
kagin ku ákniyu tingód katô kamónaan ta sayyan na si David. Sikandin gó tô inaté, asta
iglábbáng tô lawa din tun ta takub, asta iróddóg sikandin. Taddô pô tô iglábbángngan
kandin sippang áknganni.
30 Su propeta si David, isóddóran din tô igtandô katô Manama kandin na imun harì tô
sábbad rubbad din, asta mangulu tun ta tapuri álló iring ki David.§
31 Igpasóddór ki David tô katumanan katô tandô. Purisu igkagi sikandin tingód katô
kanté puman katô Mesiyas, su mà din,
" 'Dì sikandin pabayaán tun ta Hades. Dì mému tun ta Manama ka maróddóg tô lawa
din.'*
32 Na, si Jesus tô iganté puman ka Manama, asta igkita ké langun na inanté puman
sikandin.
33 Inému dán si Jesus na mallayat tun ta langit, asta igunsad sikandin dadan tun ta
kawanan katô Ámmà din. Pángnga igtanggap si Jesus katô Ugis Espiritu na igtandô ka
Manama, igbággayan ki ikandin katô Ugis Espiritu. Tô gó tô igkita yu asta igdinág yu.
34 Tô igkagi i David ánnà tingód katô kandin lawa, su tô lawa i David ándà kabatun tun
ta langit, asal igkagi si David sayyan,
'Igkagi tô Manama tun ta Áglangngagán ku: Unsad ka kannun ta kawanan ku
35 sippang ka manaluwa katô mga usig nu asta pabánnalán ku sikandan áknikó.'†
36 Purisu sikiyu na mga rubbad i Israel, kailangan kasóddóran yu langun na agad
igpansalan yu si Jesus tun ta krus, asal igimu ka Manama sikandin na Mesiyas asta
Áglangngagán."
37 Na, tô igdinág katô mga manubù tô igkagi i Pedro, tuu ikálláng tô pusung dan. Iginsà
dan ki Pedro asta katô duma mga apostoles, na mà dan, "Mga kataladi, ándin tô nángngà
lumun dé?"
38 Igtaba si Pedro, na mà din, "Rákkád kó katô mga salà yu. Pabunyag kó tingód katô
kapasakup yu ki Jesu-Cristo. Pasinsiyaan ka Manama tô salà yu, asta bággén din tô Ugis
Espiritu tun ákniyu.
39 Igtandô katô Áglangngagán na Manama ta na bággén din tô Ugis Espiritu tun ákniyu,
tun ta mga gabatà yu, asta tun ta mga manubù na madiyù ébô bággayan din tô langun
manubù na ágsalinán din."‡

---

† **2:27** 2:27 Hades tô ngadan katô góddóan ka mga inaté sippang ka ruudan dan. Magunawa tun ta 2:31. ‡ **2:28** 2:25-28 Salmo 16:8-11. § **2:30** 2:30 Ahaán tô Salmo 132:11. * **2:31** 2:31 Salmo 16:10. † **2:35** 2:34-35 Salmo 110:1. ‡ **2:39** 2:39 Isaias 57:19; Joel 2:32.

40 Marapung pa tô igkagi i Pedro kandan. Igpédu-édu sikandin, na mà din, “Luwà kó
tikud tun ta supak na dumunggù kani mga manubù na masalà-salà.”
41 Na, igpabunyag tô mga manubù na igbánnal katô igkagi i Pedro. Tô álló tô, mga
állu mararan (3,000) tô mga manubù na igpamaké ki Jesu-Cristo asta isakup tun ta mga
manubù na taganà igpamaké.
42 Igpanayun dan igpaminág ka ágtinuruán katô mga apostoles. Igpadumaé tô mga
ágpampamaké, asta igpalimudé dan ébô kuman asta dumasal tun ta Manama.

Tô kantayan katô mga ágpampamaké

43 Marapung tô mga kasalábbuan na ilumu katô mga apostoles ukit katô katulusan ka
Manama. Purisu imáddangan tô langun manubù.
44 Inalayun igpalimudé tô mga ágpampamaké. Igpagsábbad dan tô kaduwánnan dan,
45 asta igbarigyà dan tô kaduwánnan dan ébô duwán salapì na bággén dan tun ta duma
mga manubù tingód katô ágkailanganán dan.
46 Kada álló ágpalimudé tô langun dan tun ta templo, asta tuu dan gó ágkadayawan na
ágpabággayé katô mga ágkakan tun ta mga balé dan.
47 Inalayun dan ágdurung katô Manama. Ágrespetowan dan katô karapungan ka mga
manubù. Kada álló igdugang katô Áglangngagán tun ta grupo dan tô mga manubù na
igtábbus tikud tun ta salà dan.

3

Inólian tô manubù na kapig

1 Na, duwán sábbad álló tô alas tres ka mapun, igsadun si Pedro asta si Juan tun ta
templo, su tô gó tô oras ka kadasal.
2 Na, duwán sábbad manubù na kapig tikud tun ta kapamasusu kandin. Gunsad
sikandin tun ta sállat* katô templo na ágngadanan Madigár Sállat. Kada álló ágpinggaan
sikandin ka mga kadumaan din tun ta sállat katô templo ébô mamuyù ka salapì tun ta
mga manubù na gahu.
3 Tô igkita tô kapig ki Pedro asta ki Juan na mahu, igpamuyù sikandin ka salapì
kandan.
4 Igsállág si Pedro asta si Juan kandin, asta igkagi si Pedro, na mà din, “Sállág ka
áknami!”
5 Purisu igsállág tô kapig kandan, su kéman din ka duwán salapì na bággén dan kandin.
6 Asal igkagi si Pedro, na mà din, “Ándà palang salapì ku, asal duwán bággén ku áknikó.
Na, ukit katô katulusan ka ngadan i Jesu-Cristo na taga Nazaret, panó ka!”
7 Na, igawidan i Pedro tô bállad din na kawanan, asta igpatindág din sikandin. Tigkô
dád igmabákkár tô paa din.
8 Purisu igtindág asta igpanó-panó sikandin. Na, igahu sikandin tun ta templo, asta
igdumaan din si Pedro asta si Juan. Ágpanó-panó, ágláttu-láttu, asta ágdurung sikandin ka
Manama.
9 Igkita katô langun manubù na pakapanó dán sikandin asta ágdurung sikandin katô
Manama.
10 Igkilala dan na sikandin tô manubù na taganà gunsad asta ágpamuyù tun ta sállat
katô templo na ágngadanan Madigár Sállat. Purisu tuu dan isalábbuan tingód katô ilumu
kandin.

Igtinurù si Pedro tun ta templo

11 Na, tingód katô dayó katô manubù na ikapanó dán, marag sikandin gawid ki Pedro
asta ki Juan. Na, isalábbuan tô langun manubù asta pasipalaguy dan tun kandan tun ta
kallungan katô templo na ágngadanan Balkon i Solomon.

---

* **3:2** 3:2 Duwán mga sállat tun ta mallayat koral na igimu ka batu asta áglibut katô plasa ka templo.

12 Tô igkita si Pedro katô mga manubù na ilimud, igkagi sikandin, na mà din, “Mga
unawa ku na mga rubbad i Israel, yakó ágkasalábbuan kani. Yakó ágsállág áknami. Ánnà
áknami katulusan ó katallángngan tô ikólì kani kapig.
13 Tô Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan ta na si Abraham, si Isaac, asta
si Jacob,† sikandin tô ikólì katô kapig ébô durungán katô Manama tô igpapid din na si
Jesus. Asal sikiyu tô igpammát kandin. Agad kakalyag i Pilato na paluwaán din si Jesus,
igéllé kó ki Pilato ébô matayan yu si Jesus.
14 Sikandin tô ugis na ándà palang salà, asal igélléyan yu sikandin. Igpédu-édu kó baling
ki Pilato ébô paluwaán din tô manubù na ikamaté.
15 Igmatayan yu sikandin na ágtikudan ka mantu kantayan tikud tun ta Manama, asal
iganté puman sikandin ka Manama. Igkita dé sikandin na inanté puman.
16 Ukit katô katulusan katô ngadan i Jesus, igmabákkár dán ni manubù na igkita asta
igkilala yu. Ukit katô kapamaké din ki Jesus, ikapanó dán sikandin nit tubang yu.
17 “Mga kataladi, isóddóran ku na sikiyu asta tô mga pangulu yu tô igpamaté ki Jesus
su ándà kó ikasóddór na sikandin tô Mesiyas.
18 Purisu ituman tô kagi ka Manama na igulit katô langun propeta din sayyan na
pahirapan asta matayan tô Mesiyas na igsalin din.
19 Purisu rákkád kó, asta padani kó tun ta Manama ébô pasinsiyaan din tô mga salà yu,
20 asta duwán kani timpo dumunggù na bággayan kó katô mantu kabákkárran tikud tun
ta Áglangngagán. Palónódán din puman si Jesus na Mesiyas na taganà igsalin din para
ákniyu ébô mangulu sikandin.
21 Asal kailangan móddô pa si Jesus tun ta langit sippang ka timpo na pamantun ka
Manama tô langun na igtandô din ukit katô mga propeta na igbánnal kandin sayyan.
22 Na, igkagi si Moises sayyan, na mà din,
“ ‘Papiddán katô Áglangngagán na Manama tô propeta din tun ákniyu iring katô kapapid
din kanak. Tô gó tô sábbad rubbad yu. Kailangan mánnal kó katô langun na ágkagin
din ákniyu.
23 Tô manubù na dì mánnal ka kagi katô propeta tô, tô gó tô péwaán tikud tun ta mga
manubù na igsalin ka Manama asta supakan sikandin.’‡
24 “Tô langun propeta ka Manama sayyan, si Samuel asta tô duma mga propeta na
ikatalundug kandin, igulit tô langun dan tingód katô ituman dán áknganni.
25 Sikita tô igtanggap katô kasabotan ka Manama ukit katô mga propeta din sayyan.
Ituman dán áknganni tô kasabotan ka Manama tun ta mga kamónaan ta, su igkagi tô
Manama ki Abraham,
“ ‘Madigár tô bággén ku tun ta langun manubù nit banuwa ukit katô mga rubbad nu.’§
Ni gó tô igtandô ka Manama ki Abraham.
26 Purisu igsalin ka Manama si Jesus asta taganà igpapid din diyan ákniyu ébô tabangan
kó langun ukit ka karákkád yu katô mga madat ágkémun yu.”

4

Igpriso si Pedro asta si Juan

1 Na, róggun ágkagi si Pedro asta si Juan tun ta mga manubù na ilimud, igpadani tô mga
pangulu ka templo, tô kapitan ka mga tarabanté ka templo, asta tô mga Saduseo.*
2 Ágkaringasa dan su ágtinurù si Pedro asta si Juan na duwán álló na antén puman ka
Manama tô mga inaté, iring katô kanté puman ki Jesus.

---

† **3:13** 3:13 Ahaán tô Exodo 3:6,15. ‡ **3:23** 3:22-23 Deuteronomio 18:19; Levitico 23:29. § **3:25** 3:25 Genesis 22:18; 26:4. * **4:1** 4:1 Tô mga Saduseo dì ágbánnal na manté puman tô mga manubù na inaté dán.

3 Purisu igámmát dan si Pedro asta si Juan. Insà-insaán dan pád sikandan, asal su
ágsalláp dán tô álló, igpahu dan dád tun ta prisowan sippang ka sállám.
4 Asal igbánnal tô marapung manubù na igpaminág ki Pedro asta ki Juan. Tô kaditaan
katô mga gamama dád igdunggù ka mga lima mararan (5,000).

Igpatubang si Pedro asta si Juan tun ta konseho

5 Na, tô sállám dán, ilimud tun ta Jerusalem tô langun pangulu ka templo, tô mga
ágtugállán ka Judio, asta tô mga taratinurù ka mga sugù i Moises.†
6 Dutun tô tuu mallayat ka pangulu ka templo na si Anas, asta si Caifas, si Juan, si
Alejandro, asta tô duma mga gakád i Anas.
7 Igpatindág dan si Pedro asta si Juan tun ta tángngaan, asta iginsà dan ki Pedro asta ki
Juan, na mà dan, "Sadan tô igbággé ákniyu kani katulusan? Sadan tô igpapid ákniyu ébô
makému kó kani?"
8 Na, ipánnù si Pedro katô Ugis Espiritu, asta igkagi sikandin, na mà din, "Mga pangulu
ta asta mga ágtugállán ka Judio,
9 atin insaán ké ikiyu tingód katô madigár na ilumu dé katô kapig, ulitán ku ákniyu
tingód katô ikólì kandin.
10 Pénagpáttán ku ákniyu asta langun unawa ku na mga rubbad i Israel na ikapanó ni
manubù ni ukit katô katulusan ka ngadan i Jesu-Cristo na taga Nazaret. Si Jesu-Cristo tô
igpansalan yu tun ta krus, asal iganté puman sikandin ka Manama.
11 Si Jesus tô katumanan katô kagi ka Manama na igsulat sayyan, na,
" 'Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé,
su kéman dan ka ánda ágpulusán.
Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu
na tuu ágkailanganán katô balé.'‡
12 Si Jesus dád tô makatábbus áknita tikud tun ta salà. Agad nit kaluwagan kani
banuwa, ándà dán ássa ngadan na igbággé tun ta mga manubù na mému tawarán ta ébô
makatábbus áknita tikud tun ta salà."
13 Na, tô igkita tô mga sakup ka konseho ka Judio na dì ágkatalu si Pedro asta si Juan
ágtaba, tuu dan isalábbuan, su isóddóran dan na ándà dan ikóskuwila. Isóddóran dan pagsik
na igtákkás-tákkás si Pedro asta si Juan ki Jesus dángngan.
14 Asal su tun ta tubang dan tô manubù na ikapanó dán, ándà ágkakagi katô mga
konseyal ki Pedro asta ki Juan.
15 Purisu igpaluwà dan si Pedro asta si Juan tikud tun ta konseho, asta igpatóngkóé
dan, na mà dan,
16 "Ándin tô lumun ta kani mga manubù ni? Su dì ki makabulun kani kasalábbuan na
iglumu dan, asta isóddóran katô langun manubù nit Jerusalem.
17 Asal madigár ka sapadan ta sikandan ébô dì dan manayun mulit-ulit tingód kani.
Sumapad ki kandan ébô ándà manubù na ulitan dan tingód kani ngadan ni."
18 Purisu igpakangé dan si Pedro asta si Juan, asta igsapad dan na dì dan mému mulit-
ulit asta tuminurù tingód katô ngadan i Jesus.
19 Asal igtaba si Pedro asta si Juan, na mà dan, "Panámdám kó ka ándin tô nángngà
lumun dé tun ta saruwan ka Manama, sikiyu tô bánnalán dé, ó tô Manama tô bánnalán
dé.
20 Dì ké gó sumungkù mulit-ulit katô kabánnalan na igkita asta igdinág dé."
21 Asal tuu pa iglimáddang katô mga konseyal si Pedro asta si Juan, asta igpaluwà
dan, su ándà sóddór dan ka ándin tô lumun dan kandan agó kasókówan dan katô langun
manubù, su ágdurung dan langun katô Manama tingód katô ilumu.

---

† **4:5** 4:5 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. ‡ **4:11** 4:11 Salmo 118:22.

22 Na, tô manubù na ikapanó dán ukit ka katulusan ka Manama, sobra ka kappatan
(40) tô idad din.

Igdasal tô mga ágpampamaké

23 Na, tô igpaluwà dan si Pedro asta si Juan, igsadun dan tun ta mga ágpampamaké,
asta igulit dan tô langun ka igkagi katô mallayat ka mga pangulu ka templo asta mga
ágtugállán ka Judio.
24 Tô igdinág dan katô igkagi i Pedro asta i Juan, igpasábbadé dan igdasal tun ta
Manama, na mà dan, "Áglangngagán na Manama, sikuna gó tô igimu ka langit, tanà,
dagat, asta katô langun-langun.
25 Sikuna tô igkagi ukit ka kamónaan dé na si David na igbánnal áknikó sayyan, su ukit
katô Ugis Espiritu, igpakagi sikandin,
" 'Manan ka masókó tô mga ánnà Judio? Manan ka ágplano tô mga manubù ka madat na
ándà ágpulusán?
26 Igpasábbadé tô mga harì asta tô mga pangulu nit banuwa ébô matu dan katô
Áglangngagán na Manama asta tô Mesiyas.'§
27 Ituman dán ni kannun ta Jerusalem, su igpasábbadé si Herodes, si Poncio Pilato, tô
mga rubbad i Israel, asta tô mga ánnà Judio ébô matu dan ki Jesus na Ugis Batà nu na
igsalin nu.
28 Ukit katô katulusan nu igtuman dan tô langun ka kakalyag nu sayyan.
29 Áglangngagán, isóddóran nu na iglimáddang dan áknami. Purisu tabangi ké na mga
ágsuguánnán nu ébô dì ké máddang mulit-ulit katô kagi nu.
30 Pakita nu tô katulusan nu ébô kólian tô mga ágkabógókan. Pakita nu tô mga
makasaláббù lumu nu ukit katô ngadan katô Ugis Batà nu na si Jesus."
31 Pángnga igdasal dan, ilubà tô lugar na ilimudan dan, asta ipánnù dan katô Ugis
Espiritu. Tikud taddô, ándà máddang dan gulit-ulit katô kagi ka Manama.

Igpatabangé tô mga ágpampamaké

32 Na, igpasábbadé tô panámdám asta tô ginawa katô langun ágpampamaké. Dì dan
ágpalággáddé tingód katô kaduwánnan dan, asal inalayun dan ágpatabangé.
33 Ukit katô katulusan na igbággé ka Manama katô mga apostoles, ikému dan ka mga
kasaláббuan, asta igulit-ulit dan tingód katô kantayan puman katô Áglangngagán na si
Jesus. Tuu igtabangan ka Manama tô langun ágpampamaké.
34 Purisu ándà manubù tun kandan na ikulangan ka ágkakan asta kaduwánnan, su
igbarigyà katô mga manubù tô tanà dan asta balé dan,
35 asta igbággé dan tô salapì tun ta mga apostoles, asta igbággayan katô mga apostoles
tô tagsábbad-sábbad mga manubù na ágkahirapan.
36 Duwán sábbad taga Cipre na rubbad i Levi na ágngadanan ki Jose. Ágngadanan
sikandin katô mga apostoles ki Bernabe. (Tô kóbadan "Tarapabákkár ka Kapamaké".)
37 Duwán tanà na igbarigyà din, asta igbággé din tô salapì tun ta mga apostoles.

5

Si Ananias asta si Safira

1 Na, duwán sábbad mama na si Ananias asta tô sawa din na si Safira. Duwán tanà na
igbarigyà dan.
2 Asal igpasábbadé dan na állássán tô katángngà katô lagà ka tanà na igbarigyà dan.
Igpid i Ananias tô samà tun ta mga apostoles.

§ **4:26** 4:25-26 Salmo 2:1-2.

3 Na, igkagi si Pedro, na mà din, “Manan ka igipánnù i Maibuyan tô pusung nu ébô
mulaló ka tun ta Ugis Espiritu? Manan ka igállás nu tô katángngà katô lagà ka tanà na
igbarigyà nu?
4 Tô ándà nu pa barigyai tô tanà, áknikó yan. Pángnga igbarigyà nu, ándà manubù
na igpirit áknikó ébô bággén nu ni. Kéman nu ka manubù dád tô igbulalówan nu, asal
Manama tô igbulalówan nu.”
5-6 Tô igdinág si Ananias katô igkagi i Pedro, ibantang sikandin, asta inaté. Na,
igtángngás katô mga mallaki tô lawa din, igpid dan tun ta luwà, asta iglábbáng dan. Tuu
imáddangan tô langun manubù na ikadinág kani.
7 Tô iglabé dán tô mga tállu oras, igdunggù si Safira, asal ándà sóddór din na inaté dán
tô duma din.
8 Igkagi si Pedro kandin, na mà din, “Ulit ka kanak. Ni dád gó tô kadakállan katô salapì
na igbayad ka tanà na igbarigyà yu?”

Igtaba si Safira, na mà din, “Óó. Yan dád gó.”

9 Purisu igkagi si Pedro, na mà din, “Manan ka igpasábbadé kó ébô kuminnam katô Ugis
Espiritu? Taddô dán ta luwà tô mga manubù na iglábbáng géna katô duma nu. Piddán ka
ikandan ébô lábbángngán ka.”
10 Tigkô dád ibantang si Safira asta inaté. Tô igahu tô mga mallaki, igkita dan sikandin
na inaté dán. Purisu igpid dan tô lawa din tun ta luwà, asta iglábbáng dan madani tun ta
duma din.
11 Imáddangan tô langun ágpampamaké asta tô langun manubù na ikadinág tingód kani.

Marapung tô mga kasalábbuan na iglumu katô mga apostoles

12 Na, marapung tô mga kasalábbuan na iglumu katô mga apostoles na igkita katô
duma mga manubù. Inalayun ágkalimud tô mga ágpampamaké tun ta kallungan ka templo
na ágngadanan Balkon i Solomon.
13 Duwán duma mga manubù na ándà pasakup tun ta mga ágpampamaké tingód ka
máddang dan, asal ágrespetowan dan tô mga ágpampamaké.
14 Na, tuu pa igmarapung tô mga ágpampamaké, su duwán igdugang katô Áglangngagán,
agad mga gamama asta mga gabayi.
15 Na, tingód katô mga kasalábbuan na iglumu katô mga apostoles, duwán mga
manubù na igpid katô mga ágkabógókan tun ta ligad ka mga dalan. Igpadággà dan tun ta
ágdággaanan ébô ka lumabé si Pedro, kallungan dan katô alung din asta kólian dan.
16 Igsadun pagsik tô marapung manubù tikud tun ta duma mga lunsud na madani
tun ta Jerusalem. Igpid dan tô mga ágkabógókan asta tô duma na igahuwan ka madat
espiritu. Inólian tô langun ágkabógókan, asta igpaluwà tô madat mga espiritu tikud tun
ta mga manubù.

Igirrayatan tô mga apostoles

17 Na, isókó tô tuu mallayat ka pangulu ka templo asta tô mga kadumaan din na mga
Saduseo, su tuu dan gingà katô mga apostoles.
18 Purisu igámmát dan tô mga apostoles, asta igpriso dan.
19 Asal tô dukilám dán, igpókéan katô panaligan ka Manama tô sállat katô prisowanan,
asta igpid din sikandan tun ta luwà. Igkagi tô panaligan ka Manama kandan, na mà din,
20 “Sadun kó tun ta templo, asta uliti yu tô mga manubù tingód kani mantu kantayan
na bággén ka Manama.”
21 Na, igtuman dan tô igkagi katô panaligan. Tô sállám dán, igahu tô mga apostoles tun
ta templo, asta igtigkané dan igtinurù. Na, tô tuu mallayat ka pangulu ka templo asta tô
mga kadumaan din, iglimud dan tô langun konseyal ka Judio. Duwán mga igpapid dan
tun ta prisowan ébô kangén tô mga apostoles.

22 Asal tô igdunggù dan tun ta prisowanan, ándà dán taddô tô mga apostoles. Iglónód
dan tun ta mga konseyal, asta igkagi sikandan, na mà dan,
23 "Tô igdunggù ké tun ta prisowanan, igsagpángngan gó, asta igbantéyù tô mga
tarabanté tun ta mga sállat. Asal tô igpókê ké katô sállat, ándà dán manubù na igkita
dé tun dalám."
24 Na, tô ikasóddór tô mallayat mga pangulu ka templo asta katô kapitan ka mga
tarabanté ka templo, tuu dan isalábbuan. Igpanámdám dan ka ándin tô dungguán.
25 Na, duwán igdunggù asta igulit kandan, na mà din, "Tô mga manubù na igpriso yu
bani, ágtindág dan dán tun ta templo, asta ágtinurù dan katô mga manubù."
26 Na, tô kapitan asta tô mga tarabanté ka templo igsadun asta igkangé dan tô mga
apostoles. Ándà dan piriti tô mga apostoles su imáddangan dan agó timbagán dan ka mga
batu katô mga manubù.
27 Tô igpid dan katô mga apostoles, igpatubang dan tun ta mga konseyal na ilimud,
asta igkagi tô tuu mallayat ka pangulu ka templo kandan, na mà din,
28 "Dángngan, maggát ké igsapad ákniyu na dì kó tuminurù tingód katô ngadan i Jesus.
Asal ándà kó bánnal, su áknganni, tô ágtinuruán yu isóddóran katô langun manubù kannun
ta Jerusalem, asta sikami tô igpagtámman yu na igmaté kandin."
29 Na, igtaba si Pedro asta tô duma mga apostoles, na mà dan, "Kailangan bánnalán dé
tô Manama, ánnà tô mga manubù.
30 Igmatayan yu si Jesus na igpansalan tun ta krus, asal tô Manama na ágbánnalán katô
mga kamónaan ta, tô gó tô iganté puman kandin.
31 Manama tô igimu kandin na mallayat dadan tun ta kawanan din tun ta langit, su
sikandin tô Pangulu asta Taratábbus. Tô gó tô iglumu din ébô rumákkád tô mga rubbad i
Israel asta pasinsiyaan din tô mga salà ta.
32 Sikami tô testigos na bánnal ni ilumu, asta ágtestigos pagsik tô Ugis Espiritu na
ágbággén ka Manama tun ta langun manubù na mánnal kandin."
33 Na, tô igdinág dan katô igkagi i Pedro, tuu dan isókó, asta kakalyag dan na matayan
tô mga apostoles.
34 Asal duwán sábbad konseyal ka Judio na Pariseo na ágngadanan ki Gamaliel na
ágtinurù ka mga sugù i Moises. Ágrespetowan sikandin katô langun manubù. Igtindág
sikandin ébô kumagi, asal igpaluwà din pa tô mga apostoles yan pa igkagi sikandin.
35 Na, igkagi si Gamaliel tun ta mga konseyal, na mà din, "Mga unawa ku na mga
rubbad i Israel, banté kó ka ándin tô lumun yu kani mga manubù.
36 Su dángngan, duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Teudas na ágpabantug, asta
mga áppat gatus (400) tô manubù na igpasakup tun kandin. Asal igmatayan sikandin,
ikatalap tô mga sakup din, asta inandà dán tô grupo din.
37 Na, pángnga kani, ágpabantug si Judas na sábbad taga Galilea dalám katô kapalista
ka gobyerno katô langun ngadan ka manubù. Agad marapung tô mga manubù na
igpasakup tun kandin, igmatayan pagsik sikandin, asta ikatalap tô langun sakup din.
38 Purisu kagin ku ákniyu, pabayà yu ni mga manubù ni, asta yakó gilabut kandan, su
atin ka ánnà Manama tô igpapid kandan, mandà gó tô plano dan asta tô mga ághlumun
dan.
39 Asal atin ka Manama tô igpapid kandan, dì kó makasapad kandan. Piyà-piyà kó agó
imun kó na mga usig ka Manama!"
40 Purisu igtuman dan tô igkagi i Gamaliel. Na, igkangé dan tô mga apostoles,
igpalagpás dan, asta igsapadan dan na dì dan mému mulit-ulit tingód katô ngadan i Jesus,
asta igpaluwà dan tô mga apostoles.
41 Na, tô igpanó tô mga apostoles tikud tun ta konseho, ágkadayawan dan, su tun
ta panámdám dan, isóddóran ka Manama na madigár ka irrayatan dan tingód katô
kapamaké dan ki Jesus.

42 Kada álló, agad dutun ta templo asta tun ta mga balé, inalayun dan igtinurù asta
igulit-ulit na si Jesus tô Mesiyas.

6

Igsalin tô pittu gamama

1 Na, tô timpo tô, tuu igmarapung tô mga ágpampamaké. Asal tô mga Judio na Griego
é kinagiyan igburáng-buráng katô mga Judio na Hebreo é kinagiyan, su igkagi dan na
tô kandan dád mga gabayi balu tô ágbággayan dan kada álló, asta igpabayà dan tô mga
gabayi balu na Griego é kinagiyan.
2 Purisu iglimud katô sapulù duwa (12) apostoles tô langun ágpampamaké. Igkagi
sikandan, na mà dan, "Dì mému ka sumungkù ké mulit-ulit katô kagi ka Manama ébô
mággé katô ágkailanganán tun ta mga manubù na ágkahirapan.
3 Purisu mga kataladi, madigár ka salinán yu tô pittu mga gamama na nángngà tô
áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, ágrespetowan, ipánnuan katô Ugis Espiritu, asta
duwán kapandayan dan ébô palumun dé sikandan kani lumu ni.
4 Su gamitán dé tô oras ka kadasal asta mulit-ulit ké katô kagi ka Manama."
5 Na, tô igdinág tô langun ágpampamaké katô igkagi dan, idigárran dan. Purisu igsalin
dan si Esteban, su ágsarig sikandin ka Manama tun ta tibuk pusung din, asta ipánnuan
sikandin katô Ugis Espiritu. Tô duma mga manubù na igsalin dan, sikandan si Felipe, si
Procoro, si Nicanor, si Timon, si Parmenas, asta si Nicolas na taga Antioquia na ágtuman
katô mga ágkémun ka Judio agad ánnà Judio sikandin.
6 Igpatubang dan tô pittu gamama tun ta mga apostoles, igdasalan dan katô mga
apostoles, asta igdappánnan ka bállad dan.*
7 Purisu italap tô kagi ka Manama. Igmarapung tô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem,
asta marapung tô mga pangulu ka templo na igpamaké ki Jesus.

Igámmát si Esteban

8 Na, si Esteban tô tuu ágtabangan ka Manama. Purisu marapung tô mga kasalábbuan
na iglumu din na igkita katô mga manubù.
9 Na, duwán mga manubù na tikud tun ta mga lunsud ka Cirene asta Alejandria
na ágpangadap tun ta simbaan ka Judio na ágngadanan "Simbaan ka Mga Manubù na
Ikaluwà,"† asta duwán pagsik tikud tun ta probinsya ka Cilicia asta Asia igapul ki
Esteban.
10 Asal ándà dan ikapanalu ki Esteban, su igtabangan sikandin katô Ugis Espiritu ébô
katig sikandin ágkagi-kagi.
11 Purisu igsutsutan dan tô mga manubù ébô kumagi dan na igdinág dan si Esteban
igbuyas ki Moises asta katô Manama.
12 Ukit katô ilumu dan, isamuk tô mga manubù, tô mga ágtugállán ka Judio, asta tô mga
taratinurù ka mga sugù i Moises. Na, igámmát dan si Esteban, asta igpid dan sikandin
tun ta konseho.
13 Duwán mga manubù na igpatestigos dan na igbulaló, na mà dan, "Sikandin tô
marag ágbuyas kani ugis lugar asta katô mga sugù i Moises.
14 Igdinág dé tô igkagi din na dumadat tô taga Nazaret na si Jesus kani templo ni, asta
bullasan din tô mga ágkémun ta na igsugù i Moises sayyan."
15 Igsállág tô langun konseyal ki Esteban, asta igkita dan tô bónnóng din na inéring katô
bónnóng ka panaligan ka Manama.

---

* **6:6** 6:6 Igdappánnan dan ka bállad katô mga apostoles ébô kasóddóran na sikandan tô igsalin ébô tumabang. † **6:9** 6:9 Tô gó tô mga manubù na ikaluwà tun ta kallang kandan dángngan.

7

Tô igkagi i Esteban

1 Na, iginsà tô tuu mallayat ka pangulu ka templo ki Esteban, na mà din, “Bánnal tô
igkagi kani mga manubù?”
2 Na, igtaba si Esteban, na mà din, “Mga kataladi asta mga ágtugállán, paminág kó
kanak. Tô sayyan, dalám katô kóddô katô kamónaan ta na si Abraham tun ta banuwa
ka Mesopotamia, tô ándà pa sikandin alin tun ta lunsud ka Haran, igpakita tun kandin
tô Manama na makasalábbù.
3 Igkagi tô Manama, ‘Tanani nu tô banuwa na igóddóan nu, tô mga gakád nu, asta tô
pamilya katô ámmà nu. Sadun ka tun ta banuwa na tádduán ku áknikó.’*
4 Purisu igpanó si Abraham tikud tun ta banuwa ka Caldea, asta igalin tun ta Haran.
Tô inaté tô ámmà i Abraham, igpalin ka Manama sikandin nit banuwa na góddóan ta.
5 Na, ándà palang tanà na igbággé ka Manama kandin agad délák, asal igtandô tô
Manama ki Abraham na duwán tanà na bággén kandin asta tô mga rubbad din, agad
ándà palang batà din.†
6 Igkagi tô Manama na móddô tô mga rubbad i Abraham tun ta ássa banuwa. Állangán
dan asta irrayatan dan dalám ka áppat gatus (400) ámmé.
7 Igkagi tô Manama, ‘Supakan ku tô mga manubù na mállang kandan. Paluwaán ku tô
mga rubbad nu, asta mangadap dan kanak kannun.’‡ Ni gó tô igtandô katô Manama ki
Abraham.
8 Na, igsugù tô Manama na kailangan tupuwan si Abraham asta tô langun rubbad din
gamama tingód katô kasabotan ka Manama kandan. Purisu tun ta ikawalu álló tikud
tun ta kapamasusu katô batà din na si Isaac, igtupuwan i Abraham sikandin. Inému si
Isaac na ámmà i Jacob, asta inému si Jacob na ámmà katô sapulù duwa (12) gabatà din
gamama na mga kamónaan ta.§
9 “Na, si Jose na sábbad batà i Jacob, isabuan kandin tô mga kataladi din, asta igbarigyà
dan sikandin. Purisu inallang sikandin tun ta banuwa ka Ehipto. Asal igtabangan ka
Manama sikandin,
10 asta igpaluwà din si Jose tun ta langun kahirapan din. Duwán kapandayan na
igbággé ka Manama kandin. Purisu idayawan tô harì ka Ehipto. Igimu din si Jose na
gobernador tun ta Ehipto asta amo katô langun tun ta balé din.
11 Na, duwán ballus tun ta kaluwagan ka mga banuwa ka Ehipto asta Canaan. Tuu
ihirapan tô langun manubù. Ándà ágkakan katô mga kamónaan ta.
12 Na, tô ikasóddór si Jacob na duwán ágkakan tun ta Ehipto, igpasadun din tô mga
gabatà din tun ta Ehipto. Tô gó tô tagnà kasadun dan ébô málli dan ka ágkakan.
13 Tô ikaduwa kasadun dan tun ta Ehipto, igpakilala si Jose katô mga kataladi din, asta
igpasóddór din tô harì tingód katô mga gakád din.
14 Purisu igpakangé i Jose tô ámmà din na si Jacob asta tô langun gakád din. Kapit-
tuwan lima (75) tô langun dan.
15 Purisu igalin si Jacob asta tô mga gabatà din tun ta Ehipto. Na, inaté tô tagsábbad-
sábbad kandan tun ta Ehipto agad si Jacob asta tô duma mga kamónaan ta.
16 Na, tô igpanó tô mga rubbad dan tikud tun ta Ehipto, igpid dan tô mga taganà inaté
lawa tun ta Siquem, asta iglábbáng dan tun ta takub na igbálli i Abraham tikud tun ta
mga gabatà i Hamor.
17 “Na, tô masig dán matuman tô tandô ka Manama ki Abraham, igmarapung pô gó tô
mga kamónaan ta tun ta Ehipto
18 sippang ka igpangulu tô ássa harì na ándà sóddór din tingód ki Jose.*

---

* **7:3** 7:3 Genesis 12:1. † **7:5** 7:5 Ahaán tô Genesis 17:8; 48:4. ‡ **7:7** 7:6-7 Ahaán tô Genesis 15:13-15; Exodo 3:12.
§ **7:8** 7:8 Ahaán tô Genesis 17:10-14. * **7:18** 7:18 Ahaán tô Exodo 1:8.

19 Iglimbungan katô harì tô mga kamónaan ta, asta igpirit din tô mga ámmà na antugán
tô mga gabatà na mantu ipamasusu tun ta luwà ébô maté.
20 Tô timpo tô, ipamasusu si Moises na sábbad batà na ikadayó ka Manama. Igdóppónan
si Moises katô ámmà asta innà din tun ta balé dan dalám ka tállu bulan.
21 Tô igpid dan kandin tun ta luwà, ikitaan sikandin katô batà bayi ka harì. Purisu
inému si Moises na batà din asta iganté din sikandin.
22 Igtinuruan si Moises ka langun ka kapandayan katô mga taga Ehipto, asta ibantug
sikandin tingód katô kakagi-kagi din asta linumuwan din.

23 "Na, tô kappatan (40) dán tô idad i Moises, igpanámdám sikandin na mahà katô mga
kataladi din na rubbad i Israel.
24 Igkita din tô sábbad taga Ehipto na igirrayat katô sábbad unawa din na rubbad i
Israel. Na, igdapitan i Moises tô unawa din, asta igmatayan din tô taga Ehipto.
25 Kéman i Moises ka makagpát tô mga rubbad i Israel na sikandin tô gamitán ka
Manama ébô mid kandan na makaluwà tikud tun ta kallang kandan. Asal ándà dan
ikagpát.
26 Pagkasimag, igkita din tô duwa rubbad i Israel na ágpamatayé. Kakalyag i Moises
na usayán din sikandan. Igkagi sikandin, na, 'Mga kataladi ku, magunawa kó na mga
rubbad i Israel. Yakó ágpamatayé.'
27 Asal tô manubù na igirrayat katô unawa din igsullóy ki Moises, asta igkagi sikandin,
na mà din, 'Sadan tô igimu áknikó na mangulu asta rumuud áknami?
28 Matayanna pagsik ikuna iring katô kamaté nu katô taga Ehipto bani?'†
29 Tô igdinág si Moises katô igkagi din, igpalaguy sikandin tun ta Midian na madiyù
banuwa. Igóddô sikandin dutun, igkalyag sikandin, asta dutun imanubù tô duwa gabatà
din gamama.

30 "Na, pángnga katô kappatan (40) ámmé, igpakita tô panaligan ka Manama ki Moises
tun ta mabbabà kayu na igrágrág tun ta disyerto na madani tun ta pabungan na
ágngadanan Sinai.‡
31 Tô igkita si Moises katô mabbabà kayu na igrágrág, isalábbuan sikandin. Tô igpadani
sikandin ébô mahà, igdinág din tô kagi katô Áglangngagán tikud tun ta apuy, na mà din,
32 'Sakán tô Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan nu na si Abraham, si Isaac,
asta si Jacob.' Na, ándà gó sállág si Moises, su imáddangan sikandin asta igkárkár.§
33 Igkagi tô Áglangngagán, 'Lusut nu yan sandalyas nu, su ugis ni lugar na ágtindággan
nu.
34 Igkita ku na igpahirapan tun ta Ehipto tô mga manubù na igsalin ku. Igdinág ku tô
karangin dan. Purisu igsunnadda ébô paluwaán ku sikandan, asta sikuna tô papiddán
ku tun ta Ehipto.'*

35 "Na, si Moises tô taganà igélléyan katô mga unawa din na rubbad i Israel, su sikandin
tô taganà igkagiyan, 'Sadan é igimu áknikó na mangulu asta rumuud áknami?' Asal
sikandin tô igpapid ka Manama ébô mangulu asta mid katô mga rubbad i Israel ukit
katô tabang katô panaligan ka Manama na igpakita kandin tun ta mabbabà kayu na
igrágrág.†
36 Na, ukit katô mga kasalábbuan na iglumu i Moises, igpid din tô mga rubbad i Israel
tô igiwà dan tikud tun ta Ehipto, asta tô igukit dan tun ta dagat na ágngadanan Mallutù
Dagat, asta tun ta disyerto dalám ka kappatan (40) ámmé.
37 Si Moises tô igulit katô mga rubbad i Israel na duwán pa sábbad kataladi dan na imun
ka Manama na propeta iring katô kasalin din ki Moises.‡

---

† **7:28** 7:27-28 Ahaán tô Exodo 2:14. ‡ **7:30** 7:30 Ahaán tô Exodo 3:2. § **7:32** 7:32 Ahaán tô Exodo 3:6. * **7:34** 7:33-34 Ahaán tô Exodo 3:5-10 † **7:35** 7:35 Ahaán tô Exodo 2:14. ‡ **7:37** 7:37 Ahaán tô Deuteronomio 18:15.

38 Si Moises tô igulitan katô panaligan ka kagi ka Manama tun ta pabungan na
ágngadanan Sinai. Sikandin tô igulit katô kagi ka Manama na ágbággé ka kantayan tun ta
mga kamónaan ta na ilimud tun ta disyerto, asta igulit áknita.
39 Asal ándà bánnal tô kamónaan ta ki Moises, asta igéllé dan kandin, su kakalyag dan
na lumónód dan tun ta Ehipto.
40 Purisu tô igtikáddág si Moises tun ta pabungan, igpédu-édu sikandan ki Aaron,
'Imuwi ké ka mga ágmanaman dé ébô duwán mid áknami, su ándà sóddór dé ka imánnu
si Moises na igpid áknita tikud tun ta Ehipto.'§
41 Purisu igimu dan tô ágmanaman na iring na bónnóng ka nati ka baka. Duwán
ágbággén dan tun ta saruwan katô ágmanaman dan, asta ágpistaan dan tô igimu dan su
ágkadayawan dan.
42 Purisu igtayyugan ka Manama sikandan. Igpabayà ka Manama tô kapangadap dan
katô mga karani tun ta langit, iring katô kagi ka Manama na igsulat katô sábbad propeta
din, na mà din,
" 'Mga rubbad i Israel, ánnà sakán tô igbággayan yu ka mannanap na iggóbbó yu tun ta
disyerto dalám ka kappatan (40) ámmé.
43 Asal duwán mga igimu yu na ágmanaman yu ébô pangadapán yu. Igpid yu tô
ágpangadapanan katô ágmanaman yu na si Moloc. Igpid yu tô ágmanaman yu na iring na
karani na ágngadanan Repan. Purisu supakan ku sikiyu, su papiddán ku sikiyu tun ta
madiyù banuwa ka Babilonia.' "*
44 Na, igpanayun igkagi si Esteban, na mà din, "Tô mga kamónaan ta, duwán tulda na
ágpangadapanan dan tun ta disyerto su igóddô tô Manama tun kandan. Igpému i Moises
tô tulda magunawa katô plano na igpakita ka Manama kandin.
45 Na, tô inaté dán si Moises, si Josue tô igpid katô mga kamónaan ta dalám ka igsadun
dan tun ta banuwa na igtandô ka Manama kandan. Inalayun dan ágpiddán tô tulda.
Igtabang tô Manama kandan, asta igpéwà din tô duma mga manubù tikud kannun ébô
duwán góddóan dan. Inalayun dan ágpangadap ka Manama tun ta tulda na ágpiddán dan
sippang katô igharì si David.
46 "Tô inému na harì si David, idayawan tô Manama kandin, asta kakalyag i David na
sikandin tô patindág katô templo para ka Manama.
47 Asal tô batà i David na si Solomon tô igpatindág katô templo.
48 Asal dì góddô tô Manama na Tuu Mallayat tun dalám katô mga balé na igimu ka
manubù, su duwán igsulat katô propeta ka Manama sayyan, na mà din,
49 " 'Langit tô gunsadanan ku, asta banuwa tô ággittanan ku. Dì kó makapatindág ka balé
na nángngà óddóan ku. Ándà ágpaginawaanan na mému imun yu para kanak,' mà
katô Áglangngagán,
50 'su igimu ku ni langun.'†
51 "Na, matággas tô mga ulu yu, su dì kó ágbánnal ka Manama. Dì kó ágpaminág katô
kabánnalan. Iring kó katô mga kamónaan yu, su inalayun kó géllé katô Ugis Espiritu.
52 Igirrayatan katô mga kamónaan yu tô langun propeta ka Manama, su igmatayan
dan tô mga manubù na igulit kandan na dumunggù tô nángngà tun ta saruwan ka
Manama na igpammát yu asta igmatayan yu.
53 Agad sikiyu tô igbággayan katô mga sugù i Moises na igulitan katô mga panaligan ka
Manama, asal ándà yu bánnali."

Igmatayan si Esteban

54 Na, tô igdinág tô mga konseyal ka Judio katô igkagi i Esteban, tuu dan isókó, asta
gésà dan‡ tingód katô sókó dan.

§ **7:40** 7:40 Exodo 32:1,23. * **7:43** 7:42-43 Amos 5:25-27. † **7:50** 7:49-50 Isaias 66:1-2. ‡ **7:54** 7:54 Gésà dan, ó ágngitál é ngipán dan.

55 Asal ipánnuan si Esteban katô Ugis Espiritu, asta marag iglangngag sikandin tun ta
langit, asta igkita din tô Matulus Manama asta si Jesus na igtindág dadan tun ta kawanan
din.
56 Igkagi si Esteban, na mà din, "Sállág yu! Igkita ku tô langit ipókéan, asta dutun tô
Igpamanubù na ágpangulu dán na igtindág dadan tun ta kawanan ka Manama."
57 Asal tô mga konseyal igullaó tingód katô sókó dan, asta igsagpáng dan katô talinga
dan ébô dì dan makadinág katô ágkagin din. Na, igpalaguy dan igarurung ki Esteban,
58 asta igguyud dan sikandin tun ta luwà ka lunsud ka Jerusalem. Igtimbag dan
sikandin ka mga batu ébô maté. Na, duwán sábbad mallaki na si Saulo na igbanté katô
mga umpak na iglábbas katô mga manubù na igtimbag ki Esteban.
59 Tô igtimbag dan ki Esteban, igdasal sikandin, na mà din, "Áglangngagán Jesus,
tanggap nu ni espiritu ku."
60 Na, iglingkóód si Esteban, asta igullaó sikandin, na mà din, "Áglangngagán, yaka
ágsupak kandan tingód kani salà na iglumu dan kanak."
Na, pángnga din igkagi ni, inaté sikandin.

8

1-2 Na, ignunug si Saulo katô kamaté dan ki Esteban. Iglábbáng tô lawa din katô mga
manubù na mabákkár é kapamaké. Tuu dan igsággó tingód katô ranu dan kandin.

Igirrayat si Saulo katô mga ágpampamaké

Na, tikud katô álló ka kamatayan i Esteban, igpahirapan tô langun ágpampamaké tun ta
Jerusalem. Purisu ikatalap dan tun ta mga lunsud ka probinsya ka Judea asta Samaria.
Asal igóddô pa tô mga apostoles tun ta Jerusalem.
3 Na, igpahirapan i Saulo tô mga ágpampamaké, asta igpamasak din sikandan tun ta
mga balé dan ébô ámmáttán din tô mga gamama asta tô mga gabayi, asta prison din.

Igtinurù si Felipe tun ta Samaria

4 Na, agad ánda tô igsadunan katô mga ágpampamaké na italap, igulit-ulit dan tingód ki
Jesus tun ta duma mga manubù.
5 Na, igsadun si Felipe tun ta lunsud ka Samaria. Igulit-ulit sikandin ka mga manubù
na si Jesus tô Mesiyas.
6 Igpasábbadé tô mga manubù igpaminág katô katinurù i Felipe tingód katô kadinág
dan asta kakita dan katô mga kasalábbuan na iglumu din.
7 Duwán madat mga espiritu na igpaluwà din tikud tun ta mga manubù, asta igullaó
dan ka mabákkár tô igluwà dan. Marapung tô mga manubù na dì ágriyu é lawa asta tô
mga kapig na inólian.
8 Purisu tuu idayawan tô langun manubù tun ta lunsud ka Samaria.
9 Na, tun ta Samaria, duwán sábbad manubù na ágngadanan ki Simon. Ágkasalábbuan
tô mga taga Samaria tingód katô áglumun din tikud dángngan, su ágsalamangka sikandin.
Ágpadadurung sikandin na duwán katulusan din.
10 Ágpaminág tô langun manubù kandin, agad tô mga ágkayù-ayuan asta tô mga
ágkaduwánnan manubù, su kéman dan ka sikandin tô mallayat ka langun na duwán
katulusan ka Manama tun kandin.
11 Purisu igpaminág tô langun dan kandin, su idugé dan dán inapid katô salamangka
din.
12 Asal tô igulit-ulit si Felipe kandan katô Madigár Gulitán tingód ka pagpangulu ka
Manama asta tingód ki Jesu-Cristo, igbánnal dan, asta igpabunyag dan na mga gamama
asta mga gabayi.
13 Agad si Simon igbánnal. Pángnga igbunyagan sikandin, igtákkás-tákkás sikandin ki
Felipe, asta isalábbuan sikandin tingód katô mga kasalábbuan na iglumu i Felipe.

14 Na, tô ikasóddór tô mga apostoles tun ta Jerusalem na igbánnal tô mga taga Samaria
ka kagi ka Manama, igpasadun dan si Pedro asta si Juan tun ta Samaria.
15 Tô igdunggù dan tun ta Samaria, igdasal dan tun ta Manama ébô matanggap katô
mga manubù tô Ugis Espiritu,
16 su agad igbunyagan dan dán tingód katô kapamaké dan katô ngadan i Jesus, asal
ándà dan pa ikatanggap katô Ugis Espiritu.
17 Igdappán si Pedro asta si Juan ka bállad kandan, asta itanggap dan tô Ugis Espiritu.
18 Na, tô igkita si Simon na itanggap dan tô Ugis Espiritu ukit ka kadappán ka bállad
katô mga apostoles kandan, igbággé pád sikandin ka salapì tun kandan,
19 asta igkagi sikandin, na mà din, "Bággayiya pagsik katô katulusan ébô kabággayan ka
Ugis Espiritu tô langun manubù na dappánnan ku ka bállad."
20 Na, igkagi si Pedro, na mà din, "Kadattan ka duma katô salapì nu, su kéman nu ka
ágkabayadan tô gasa ka Manama!
21 Ándà áglabután nu tingód kani áglumun dé, su ánnà nángngà tô pusung nu tun ta
saruwan ka Manama.
22 Purisu rákkáddi nu tô salà nu, asta dasal ka tun ta Áglangngagán ébô pasinsiyaan din
tô madat kakalyag nu.
23 Isóddóran ku na tuu ka gingà, asta inallang ka ka salà."
24 Igtaba si Simon kandan, na mà din, "Dasaliya tun ta Áglangngagán ébô dì matuman
tô igkagi yu."
25 Na, tô igulit si Pedro asta si Juan katô igtinurù katô Áglangngagán kandan asta tingód
katô mga ilumu i Jesus na igkita dan, igulì dan tun ta Jerusalem, asta igulit-ulit dan katô
Madigár Gulitán tun ta mga lunsud na igukitan dan tun ta probinsya ka Samaria.

Si Felipe asta taga Etiopia

26 Na, igpakita tô panaligan ka Manama tun ki Felipe, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Sadun ka tun ta dalan na tikud tun ta Jerusalem na pasadun tun ta lunsud ka Gasa. Ni
dalan ni tagsábbadé dád man gukitan."
27 Purisu ignunug si Felipe, asta igsadun sikandin tun ta dalan na igtáddù kandin. Na,
igkita din tô sábbad mama na taga Etiopia na igtikud tun ta Jerusalem na igpangadap.
Opisyales sikandin, su tesorero katô rayna na ágpangulu tun ta Etiopia, tô ágngadanan na
Candace.
28 Na, tô igulì sikandin tun ta Etiopia, igsaké sikandin ka kalesa asta igbasa katô libro
na igsulat katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias.
29 Na, tô Ugis Espiritu igkagi ki Felipe, na mà din, "Lupug nu tô kalesa, asta dumai nu
tô manubù."
30 Purisu igpalaguy si Felipe tun ta kalesa, asta igdinág din tô taga Etiopia na ágbasa
katô libro na igsulat katô propeta ka Manama sayyan na si Isaias. Iginsà si Felipe, na
mà din, "Ikagpát ka kanan ágbasan nu?"
31 Igtaba tô taga Etiopia, na mà din, "Diya makagpát kani ka ándà tuminurù kanak."
Na, igpasaké din si Felipe.
32 Na, ni gó tô kagi ka Manama na igbasa katô taga Etiopia.

"Iring sikandin ka karnero na dì géllé ka piddán ébô iyón. Ágtagnáp dád sikandin iring
na nati ka karnero na dì gótép ka ágguntingán tô bulbul din.
33 Agad ándà salà din, asal payayyaán asta supakan sikandin. Ándà rubbad din, su
matayan sikandin."*
34 Iginsà tô taga Etiopia ki Felipe, na mà din, "Sadan tô ágkagin katô propeta na igsulat
kani? Sikandin ó ássa manubù? Ulitiya."

---

* **8:33** 8:32-33 Isaias 53:7-8.

35 Purisu igtigkané si Felipe igubad kani kagi ka Manama para katô taga Etiopia. Igulit
sikandin katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus.
36 Ándà kadugé, igdunggù dan tun ta wayig. Igkagi tô taga Etiopia, na mà din, "Duwán
wayig! Mému ka bunyaganna ikuna?"
37 [Igkagi si Felipe, na mà din, "Atin ka bánnal kad igpamaké, mému bunyagan ka."
Igkagi tô taga Etiopia, na mà din, "Igbánnallad na si Jesu-Cristo tô bánnal Batà ka
Manama."]
38 Purisu igpasódô katô taga Etiopia tô kalesa din, igsadun dan tun ta wayig, asta
igbunyagan sikandin i Felipe.
39 Tô igluwà dan tikud tun ta wayig, si Felipe igpid katô Ugis Espiritu. Ándà dán kitayi
katô taga Etiopia, asta igpanayun sikandin igulì na ágkadayawan.
40 Asal ikita si Felipe tun ta lunsud ka Asoto. Agad ánda tô ágsadunan i Felipe, inalayun
sikandin gulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus tun ta langun lunsud na igukitan
din sippang ka igdunggù sikandin tun ta lunsud ka Cesarea.

9

Igpamaké si Saulo

1 Na, tô timpo tô, inalayun ágkasókó si Saulo katô mga ágpamaké ka Ághlangngagán, asta
iglimáddang din na matayan sikandan. Igsadun sikandin tun ta tuu mallayat ka pangulu
ka templo,
2 asta igpamuyù sikandin ka sulat ébô piddán din tun ta mga simbaan ka Judio tun
ta lunsud ka Damasco. Ukit ka sulat makému sikandin mámmát katô mga kakitaan din
agad mga gamama ó mga gabayi na ágbánnal katô kapókit katô Ághlangngagán, asta piddán
din sikandan tun ta Jerusalem ébô prison.
3 Na, tô madani dán sikandin tun ta Damasco, tigkô dád isugatan sikandin katô séllaán
tikud tun ta langit.
4 Ibantang sikandin tun ta tanà, asta duwán igdinág din na igkagi, na mà din, "Saulo,
Saulo, manan ka girrayat ka kanak?"
5 Iginsà si Saulo, na mà din, "Sir, sadan ka?"
Na, duwán igtaba, na mà din, "Sakán si Jesus na girrayatan nu.
6 Tindág ka, asta sadun ka tun ta lunsud. Ulitan ka dutun ka ándin tô kailangan lumun
nu."
7 Na, ándà ótép tô mga manubù na ágtákkás kandin tingód ka máddang dan, su agad
igdinág dan tô kagi, asal ándà manubù na igkita dan.
8 Na, igtindág si Saulo. Asal tô ibákka tô mata din, dì dán sikandin ágkita. Purisu
igawidan dan tô bállad din, asta igagak dan sikandin sippang tun ta lunsud.
9 Dalám ka tállu álló, dì sikandin ágkita, asta ándà sikandin kan asta inám.
10 Na, duwán sábbad manubù na ágpamaké ki Jesus na igóddô tun ta Damasco na
ágngadanan ki Ananias. Igpakita tô Ághlangngagán kandin, asta igkagi sikandin, na mà din,
"Ananias."
Igtaba si Ananias, na mà din, "Ághlangngagán, ándin tô kakalyag nu kanak?"
11 Igkagi tô Ághlangngagán, na mà din, "Sadun ka tun ta dalan na ágngadanan na Matullid
Dalan. Pamasak nu tô sábbad taga Tarso na si Saulo tun ta balé i Judas. Ni timpo ni,
ágdasal sikandin.
12 Igpakita ku kandin na dumunggù ka, asta dappánnan nu sikandin ka bállad ébô
makakita puman sikandin."
13 Igkagi si Ananias, na mà din, "Óó, Ághlangngagán, asal marapung tô ikólit kanak na
madat tô iglumu din katô mga manubù na ágpampamaké áknikó tun ta Jerusalem.

14 Duwán mallayat ka mga pangulu ka templo na igpasadun kandin kannun ta
Damasco ébô mámmát katô langun manubù na ágtawar katô ngadan nu tingód katô
kapamaké dan áknikó."
15 Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Saduni nu, su sikandin tô igsalin ku ébô lumumu
para kanak asta pabantugán din tô ngadan ku tun ta mga ánnà Judio, tun ta mga harì,
asta tun ákniyu na mga rubbad i Israel.
16 Pasóddórán ku sikandin na duwán kahirapan na dumunggù tun kandin tingód katô
kapamaké din katô ngadan ku na tinuruán din."
17 Purisu igsadun si Ananias tun ta balé na igóddóan i Saulo. Tô igahu si Ananias,
igdappánnan din si Saulo ka bállad, asta igkagi sikandin, na mà din, "Saulo, kataladi
ku, igpapidda katô Áglangngagán na si Jesus na igpakita áknikó tun ta dalan. Igpapidda
ikandin dini áknikó ébô makakita kad puman asta mapánnù ka katô Ugis Espiritu."
18 Tigkô dád duwán iring na ánnir na idabù tikud tun ta mata i Saulo. Purisu ikakita
dán sikandin. Igtindág asta igbunyagan sikandin.
19 Pángnga igkan sikandin, igmabákkár dán tô lawa din.*
Na, mga pira álló igóddô si Saulo tun ta mga ágpampamaké tun ta Damasco.
20 Igsadun si Saulo tun ta mga simbaan ka Judio, asta inalayun sikandin gulit-ulit na
si Jesus tô bánnal Batà ka Manama.
21 Isalábbuan tô langun manubù na igdinág kandin, asta igpatóngkóé dan, na mà dan,
"Sikandin tô girrayat katô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem. Ikadinág ké na igsadun
sikandin dini ébô ámmáttán din tô mga manubù na ágtawar katô ngadan i Jesus, asta
piddán din sikandan tun ta Jerusalem ébô prison katô mallayat ka mga pangulu ka
templo."
22 Asal tuu pa igmabákkár si Saulo igulit-ulit, asta ikapanalu sikandin katô mga Judio
na góddô tun ta Damasco, su tuu matayyó tô igpasóddór din na bánnal si Jesus tô Mesiyas.
23 Na, tô iglabé tô mga pira álló, duwán mga Judio igplano na matayan dan si Saulo.
24 Agad álló asta dukilám, ágbanganan dan si Saulo tun ta mga sállat tikud tun ta lunsud
ka Damasco ébô matayan dan. Asal duwán manubù na igulit ki Saulo tingód katô
kakalyag dan.
25 Purisu igtabangan sikandin katô mga disipulu din. Tángngà ka dukilám, igdalám
dan si Saulo tun ta dakál basket, asta igtuntun dan tun ta luwà katô mallayat koral na
iglibut ka Damasco ébô makaluwà sikandin.†

Igsadun si Saulo tun ta Jerusalem

26 Na, tô igdunggù si Saulo tun ta Jerusalem, kakalyag din na dumuma pád katô mga
ágpampamaké. Asal imáddangan dan, su ándà dan bánnal na igpamaké dán sikandin ki
Jesus.
27 Asal igtabangan sikandin i Bernabe. Igpid din si Saulo tun ta mga apostoles, asta
igulit din kandan tingód katô igpakita asta igkagi katô Áglangngagán kandin tun ta dalan.
Igulit din kandan na ándà máddang i Saulo ka kólit-ólit din tingód ki Jesus tun ta Damasco.
28 Purisu igduma dán si Saulo katô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem. Na, ándà
máddang din ágtinurù tingód katô ngadan katô Áglangngagán.
29 Ándà kamáddangi si Saulo na igulit-ulit tun ta mga Judio na Griego é kinagiyan, asta
ikapanalu sikandin katô mga igapul kandin tingód katô ágtinuruán din. Asal matayan
dan pád sikandin.
30 Tô ikasóddór tô mga kataladi, igpid dan si Saulo tun ta Cesarea, asta igpólì dan
sikandin tun ta lunsud ka Tarso.

---

* **9:19** 9:1-19 Ahaán pagsik tô Mga Lumu 22:4-16; 26:9-18. † **9:25** 9:25 Ahaán tô 2 Corinto 11:32-33.

31 Purisu duwán kasunayan katô mga ágpampamaké tun ta kaluwagan ka mga probin-
sya ka Judea, Galilea asta Samaria. Igmarapung dan asta igmabákkár tô kapamaké dan,
asta duwán máddang dan katô Áglangngagán, su igtabangan dan katô Ugis Espiritu.

Igsadun si Pedro tun ta Lida asta Jope

32 Na, tô igsadun si Pedro tun ta marapung mga lunsud, igsadun pagsik sikandin tun
ta mga ágpampamaké tun ta lunsud ka Lida.
33 Duwán manubù na igkita i Pedro na si Eneas na dì gó pakannó tikud tun ta
ágdággaanan din dalám ka walu dán ámmé su dì ágriyu é lawa din.
34 Igkagi si Pedro kandin, na mà din, "Eneas, inólian kad ukit ki Jesu-Cristo. Tindág kad
asta témmós nu yan ágdággaan nu."
Tigkô dád igtindág si Eneas.
35 Ikakita kandin tô tuu marapung manubù tun ta Lida asta duma lunsud ka Saron,
asta igpamaké dan katô Áglangngagán.
36 Na, duwán sábbad bayi na ágpamaké tun ta lunsud ka Jope na ágngadanan ki Tabita.
(Dorcas tô ngadan din tun ta Griego kinagiyan, asta tô kóbadan kuláppping.) Inalayun
madigár tô áglumun din asta ágtabang gó sikandin katô mga ágkayù-ayuan.
37 Tô timpo tô, ágkabógókan si Dorcas asta inaté sikandin. Igdigus dan tô lawa din, asta
igpakáttang dan tun datas ta kuwarto.
38 Tô ikasóddór tô mga ágpampamaké na dutun si Pedro ta Lida, igpapid dan tô duwa
manubù ébô mangé kandin, su ánnà madiyù tô Jope tikud tun ta Lida. Igpédu-édu dan ki
Pedro, na mà dan, "Sékót ka tákkás áknami tun ta Jope."
39 Purisu igtákkás si Pedro kandan. Tô igdunggù sikandin, igpid dan sikandin tun ta
kuwarto. Igarurung tô mga gabayi balu ki Dorcas, asta igsággó dan. Igpakita dan ki
Pedro tô mga umpak na igtábbir i Dorcas tô ándà pa sikandin kamaté.
40 Na, igpéwà i Pedro tô langun dan tikud tun ta kuwarto. Iglingkóód si Pedro asta
igdasal sikandin. Igtubang sikandin tun ta inaté asta igkagi sikandin, na mà din, "Tabita,
ánnó ka."
Purisu ibákka tô mata din. Tô igkita sikandin ki Pedro, igánnó sikandin.
41 Igawidan i Pedro tô bállad i Dorcas, asta igpatindág din. Na, igtawar i Pedro tô mga
gabayi balu asta tô duma mga ágpampamaké, asta igkita dan si Dorcas na inanté dán
puman.
42 Inému na ibantug ni tun ta kaluwagan ka Jope, asta marapung tô mga manubù na
igpamaké katô Áglangngagán.
43 Idugé si Pedro igóddô tun ta Jope tun ta balé i Simon na katig áglanit ka kindal ka
mannanap.

10

Igkangé i Cornelio si Pedro

1 Na, tun ta Cesarea, duwán kapitan na ágngadanan ki Cornelio. Sikandin tô kapitan
katô mga sundalo na ágngadanan Grupo ka Italia. Sikandin tô pangulu katô sábbad gatus
(100) sundalo.
2 Ánnà Judio sikandin asal nángngà tô áglumun din asta inalayun sikandin ágpangadap
ka Manama duma katô mga manubù na góddô tun ta balé din. Ágtabangan din tô mga
ágkayù-ayuan, asta inalayun sikandin ágdasal tun ta Manama.
3 Na, tô mga alas tres dán ka mapun, duwán panaligan ka Manama na igpakita ki
Cornelio, asta tuu matayyó tô igkita din. Igpadani tô panaligan ka Manama, asta igkagi
sikandin, na mà din, "Cornelio."
4 Na, igsállág si Cornelio katô panaligan su imáddangan, asta igtaba sikandin, na mà
din, "Sir, ándin tô kakalyag nu kanak?"

Igkagi tô panaligan, na mà din, “Igpaminág ka Manama tô dasalán nu, asta idayawan
tô Manama tingód katô kédu nu katô mga ágkayù-ayuan.
5 Na, sugù ka ka manubù tun ta Jope ébô angén si Simon na ágngadanan ki Pedro.
6 Igóddô sikandin madani tun ta dagat tun ta balé katô sangé din na si Simon na katig
áglanit ka kindal ka mannanap.”
7 Tô igiwà tô panaligan, igtawar i Cornelio tô duwa állang din asta sábbad sundalo na
ágbánnal ka Manama asta ágkasarigan din.
8 Igulit din kandan tô langun na ikitaan din, asta igpasadun din sikandan tun ta Jope.

Tô igpakita ka Manama ki Pedro

9 Pagkasimag, tô masig dán malássád é álló, igdunggù tô mga igpapid i Cornelio madani
tun ta Jope. Na, tô ándà dan pa dunggù, igpénék si Pedro tun ta pattad atáp katô balé na
igóddóan din ébô dumasal tun ta Manama.
10 Ágballusán si Pedro, asta kakalyag din na kuman. Asal róggun na igtaganà dan tô
ágkannán, duwán igpakita katô Manama kandin.
11 Igkita i Pedro tô langit na ipókéan, asta duwán igsunnad tun kandin iring na dakál
kisì na igtuntun tikud tun ta langit, asta iring na igikáttan tô áppat sunu.
12 Tun ta dalám katô kisì, igkita din tô ássa-ássa mga mannanap asta mga manuk ta
kayun.
13 Duwán igkagi ki Pedro tikud tun ta langit, na mà din, “Pedro, tindág ka, iyó ka, asta
kan ka.”
14 Asal igtaba si Pedro, na mà din, “Áglangngagán, diya mému kuman, su diya lumapas
katô mga sugù i Moises* na inalayun ku ágtumanán.”
15 Tô igkagi ki Pedro igkagi puman, na mà din, “Yaka ágkagi na dì ka mému kuman, su
Manama tô igkagi na mému gó makan.”
16 Ikatállu ni ilumu, asta tô iring na kisì ibatun tun ta langit.
17 Na, róggun ágpanámdám si Pedro ka ándin tô kóbadan katô igkita din, iginsà tô mga
manubù na igpapid i Cornelio ka ánda tô balé i Simon. Ikadunggù dan dán tun ta luwà
katô balé na igóddóan din.
18 Igtawar dan, asta iginsà dan ka ni gó tô balé na igóddóan i Simon na ágngadanan ki
Pedro.
19 Na, róggun ágpanámdám si Pedro tingód katô igkita din, igkagi tô Ugis Espiritu
kandin, na mà din, “Na, igdunggù dán tô tállu manubù na ágpamasak áknikó.
20 Purisu pónóg kad, asta yaka géllé ágtákkás kandan, su igpapid ku sikandan.”
21 Purisu igpónóg si Pedro, asta igkagi sikandin kandan, na mà din, “Sakán tô
ágpamasakán yu. Ándin tô ágkailanganán yu kanak?”
22 Na, igtaba dan, na mà dan, “Igpapid ké i Kapitan Cornelio. Sikandin áglumu ka
nángngà tun ta saruwan ka Manama, ágpangadap ka Manama, asta ágrespetowan katô
marapung mga Judio. Duwán panaligan ka Manama na igkagi kandin na pakangén ka
ébô tuminurù ka kandin.”
23 Na, igpahu i Pedro sikandan, asta igpadággà din sikandan tô dukilám tô.

Igsadun si Pedro tun ki Cornelio

Pagkasimag, igtákkás kandan si Pedro asta tô mga kataladi tikud tun ta Jope.
24 Pagkasimag, igdunggù dan tun ta Cesarea. Gangatan dan i Cornelio, asta taganà din
iglimud tô mga gakád din asta tô mga rarak din.
25 Tô igdunggù si Pedro tun kandin, igsumar si Cornelio, asta iglingkóód sikandin tun
ta tubang i Pedro ébô mangadap kandin.

---

* **10:14** 10:14 Duwán mga sugù na igbággé ka Manama ki Moises sayyan na tô mga Judio mému kuman katô mga mannanap na karnero, kambing, baka, asta manuk. Asal dì mému makan tô ássa mga mannanap iring na babuy, mga mannanap ka kabánnássan, asta mga manuk ta kayun. Ahaán tô Levitico 11.

26 Asal igkagi si Pedro, na mà din, “Tindág ka, su manubù a dád. Ánnà a Manama.”
Purisu igpatindág i Pedro si Cornelio.
27 Na, tô igpatóngkóé si Pedro asta si Cornelio róggun igahu dan tun ta balé, igkita i
Pedro tô marapung manubù na ilimud.
28 Igkagi si Pedro kandan, na mà din, “Isóddóran yu na dì mému dumuma tô Judio katô
ánnà Judio, agad madun tun ta balé din. Asal igpasóddórra ka Manama ukit katô igpakita
din kanak na diya méllé dumuma katô mga ánnà Judio.
29 Purisu tô igkangé dan kanak, ándà a éllé, asal igsadunna dini. Na, manan ka
igpakangéya ikiyu?”
30 Igkagi si Cornelio, na mà din, “Tállu dán álló é iglabé, igdasalla tun ta Manama tô
alas tres ka mapun. Tigkô dád igpakita kanak tô manubù na igumpak ka ágséllà,†
31 asta igkagi sikandin kanak, ‘Cornelio, igdinág ka Manama tô dasalán nu, asta
isóddóran din tô kédu nu katô mga ágkayù-ayuan.
32 Na, pasadun nu tô mga manubù tun ta Jope ébô mangé dan ki Simon na ágngadanan
ki Pedro. Igóddô sikandin madani tun ta dagat tun ta balé katô sangé din na si Simon na
katig áglanit ka kindal ka mannanap.’
33 Purisu sékótta igpakangé áknikó. Madigár su igdunggù kad. Na, ilimud ké langun
kannun ta saruwan ka Manama ébô maminág ké ka kagi katô Áglangngagán na ulitán nu
áknami.”

Igtinurù si Pedro tun ki Cornelio

34 Na, igtigkané si Pedro igtinurù kandan, na mà din, “Isóddóran ku na ándà manubù
na ágmusingán ka Manama agad ándin tô bónnóng dan.
35 Su tun ta langun banuwa, agad sadan tô duwán máddang ka Manama asta áglumu
katô nángngà tun ta saruwan din, tô gó tô tanggapán ka Manama.
36 Isóddóran yu na igpapid ka Manama tun ta mga rubbad i Israel tô Madigár Gulitán
na mému na masábbad ki tun ta Manama ukit ki Jesu-Cristo na Áglangngagán katô langun
manubù.
37 Ni gó tô igulit-ulit tun ta kaluwagan ka banuwa ka Judea, su tô ipángnga si
Juan igtinurù tingód ka kabunyag, igtigkané si Jesus na taga Nazaret igulit-ulit tun ta
probinsya ka Galilea.
38 Si Jesus tô igsalin ka Manama asta igipánnù ka Ugis Espiritu, asta igbággayan katô
katulusan. Agad ánda é igsadunan din, igtabangan din tô mga manubù, asta igpéwà din
tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù, su igdumaan sikandin ka Manama.
39 Igkita dé tô langun ka iglumu i Jesus tun ta kaluwagan ka banuwa na góddóan katô
mga Judio asta tun ta Jerusalem. Igpansalan dan si Jesus tun ta krus ébô maté.
40 Asal iganté puman ka Manama sikandin tun ta ikatállu álló, asta igpakita ka
Manama si Jesus áknami.
41 Ándà sikandin kitayi katô langun manubù, asal sikami dád na mga igsalin ka
Manama tô ikakita kandin. Pángnga inanté puman sikandin, igpadumaé ké ágkan asta
ginám.
42 Igpapid ké i Jesus ébô mulit-ulit ké katô Madigár Gulitán tingód kandin tun ta mga
manubù, asta ébô kumagi ké na bánnal si Jesus tô igsalin ka Manama ébô rumuud katô
langun manté asta mga inaté dán.
43 Tô langun propeta ka Manama igsulat tingód ki Jesus na ukit katô ngadan din, tô
langun manubù na ágpamaké kandin, igpasinsiyaan tô mga salà dan.”

Igdunggù tô Ugis Espiritu tun ta mga ánnà Judio

44 Róggun igkagi si Pedro, igdunggù tô Ugis Espiritu tun ta mga manubù na igpaminág
kandin.

† **10:30** 10:30 Mga panaligan ka Manama tô gumpak ka ágséllà.

45 Na, isalábbuan tô mga Judio na ágpampamaké na igtákkás ki Pedro su igdunggù tô Ugis
Espiritu tun ki Cornelio asta tun ta mga duma manubù agad ánnà dan Judio,
46 su igdinág dan tô mga ánnà Judio na ikakagi ka ássa-ássa mga kinagiyan katô mga
manubù, asta igdurung dan katô Manama. Na, igkagi si Pedro katô mga Judio na
igtákkás kandin, na mà din,
47 "Igdunggù dán tô Ugis Espiritu tun kandan magunawa katô kadunggù din áknita.
Ándà dán makasapad katô kabunyag kandan."
48 Purisu igkagi si Pedro na kailangan bunyagan dan ukit katô ngadan i Jesu-Cristo.
Na, igpóddô dan pa si Pedro tun kandan ka pira álló.

11

Igulit si Pedro katô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem

1 Na, tô mga apostoles asta tô mga kataladi tikud tun ta kaluwagan ka Judea, ikadinág
dan na tô mga ánnà Judio igbánnal katô kagi ka Manama.
2 Purisu tô iglónód si Pedro tun ta Jerusalem, iginsà-insà tô mga Judio na ágtinurù na
kailangan tupuwan tô langun ágpampamaké, na mà dan,
3 "Manan ka igsadun ka tun ta mga ánnà Judio, asta igpadumaé kó igkan?"
4 Purisu igtigkané si Pedro igulit kandan tingód katô langun na ilumu.
5 Igkagi si Pedro, na mà din, "Tô igóddô a tun ta Jope, róggun igdasalla, duwán igpakita
ka Manama kanak. Duwán igsunnad kanak iring na dakál kisì na igtuntun tikud tun ta
langit asta iring na igikáttan tô áppat sunu.
6 Tô igsállágga, igkita ku tun dalám tô ássa-ássa mga mannanap asta mga manuk ta
kayun.
7 Na, duwán kagi na igdinág ku tikud tun ta langit, na mà din, 'Pedro, tindág ka, iyó ka,
asta kan ka.'
8 Asal igtaba a, 'Áglangngagán, diya mému kuman, su diya lumapas katô mga sugù i
Moises na inalayun ku ágtumanán.'
9 Asal igkagi puman sikandin kanak tikud tun ta langit, 'Yaka ágkagi na dì ka mému
kuman, su Manama tô igkagi na mému gó makan.'
10 Ikatállu ni ilumu kanak, ibatun tô iring na kisì tun ta langit.
11 Na, sékót dád igdunggù tun ta balé na igóddóan ku tô tállu manubù na igpapid tikud
tun ta Cesarea ébô mangé kanak.
12 Na, igkagi tô Ugis Espiritu kanak na diya méllé mákkás kandan agad ánnà dan Judio.
Na, igtákkás pagsik kanak ni ánnám kataladi tikud tun ta Jope. Tô igdunggù ké tun ta balé
i Cornelio, igahu ké langun.
13 Igulit si Cornelio áknami na igkita din tô panaligan ka Manama tun ta balé din.
Igkagi kun tô panaligan, 'Pasadunán nu tô manubù tun ta Jope ébô mangé ki Simon na
ágngadanan ki Pedro.
14 Tuminurù sikandin áknikó asta katô langun manubù na góddô tun ta balé nu ébô
matábbus kó.'
15 Tô igtinurù a kandan, igdunggù tô Ugis Espiritu tun kandan magunawa katô
kadunggù din áknita tun ta katigkanayan.
16 Purisu isampáttan ku tô igkagi katô Áglangngagán áknami dángngan, na mà din, 'Ukit
ka wayig tô kabunyag i Juan, asal bunyagan kó ukit katô Ugis Espiritu.'*
17 Na, magunawa tô igbággé ka Manama tun ta mga ánnà Judio asta tun áknita na mga
Judio tô igpamaké ki katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo. Purisu diya makasapad katô
Manama."

* **11:16** 11:16 Mga Lumu 1:5.

18 Tô igdinág dan katô igkagi i Pedro, ándà dan dán óróm-óróm kandin. Asal igdurung
dan tô Manama, su igkagi sikandan, na mà dan, “Agad tô mga ánnà Judio igrákkád asta
igpasinsiyaan ka Manama, asta igbággayan din katô kantayan na ándà ágtamanán.”

Mga ágpampamaké tun ta Antioquia

19 Na, tikud katô kamatayan i Esteban, igirrayatan tô mga ágpampamaké. Purisu
igpalaguy dan asta igpasuwayé dan tun ta banuwa ka Fenicia, purù ka Cipre, asta
lunsud ka Antioquia tun ta probinsya ka Siria. Igulit-ulit dan katô kagi ka Manama tun
ta mga unawa dan na Judio na igóddô dutun.
20 Asal duwán mga ágpampamaké na mga taga Cipre asta taga Cirene na igsadun tun
ta Antioquia, asta igulit-ulit dan pagsik tingód katô Áglangngagán na si Jesus tun ta mga
ánnà Judio.
21 Igdungguan dan katô katulusan katô Áglangngagán, asta marapung tô mga manubù
na igbánnal asta igpamaké katô Áglangngagán.
22 Tô ikasóddór tô mga ágpampamaké tun ta Jerusalem, igpasadun dan si Bernabe tun
ta Antioquia.
23 Tô igdunggù sikandin tun ta Antioquia, idayawan sikandin, su igkita din tô kédu ka
Manama kandan. Igtinurù si Bernabe kandan na kailangan pabákkárrán tô kapamaké
dan tun ta Áglangngagán na dì ágduwa-duwa.
24 Na, madigár manubù si Bernabe. Ipánnuan sikandin katô Ugis Espiritu asta tuu
ágsarig katô Áglangngagán. Tô igdinág tô mga taga Antioquia katô igkagi i Bernabe,
marapung pa tô mga manubù na igbánnal katô Áglangngagán.
25 Na, igsadun si Bernabe tun ta lunsud ka Tarso ébô mamasak ki Saulo.
26 Tô igkita si Bernabe ki Saulo, igpid din sikandin tun ta Antioquia. Igóddô dan dutun
sippang ka sábbad ámmé, asta igtinurù dan ka marapung mga ágpampamaké. Na, tô mga
ágpampamaké tun ta Antioquia, tô gó tô tagnà ágngadanan na mga Ágpampamaké ki Jesu-
Cristo.†
27 Na, tô timpo tô, duwán mga propeta na igdunggù tikud tun ta Jerusalem.
28 Igtindág si Agabo na sábbad propeta ka Manama, asta igpakagi sikandin katô Ugis
Espiritu na masig dán dumunggù tô ballus nit tibuk banuwa. Ituman tô ballus dalám ka
pagpangulu i Claudio tun ta Roma.
29 Purisu igpasábbadé tô langun ágpampamaké tun ta Antioquia ébô tumabang dan katô
mga kataladi tun ta probinsya ka Judea. Igbággé tô tagsábbad-sábbad kandan ka salapì
tikud dád tun ta kandan magaga.
30 Purisu tô ilimud dán tô salapì dan, igpapid dan ki Bernabe asta ki Saulo tun ta mga
tarapid ka simbaan ka mga ágpampamaké tun ta Judea.

12

Igirrayatan i Herodes tô mga ágpampamaké

1 Na, tô timpo tô, igirrayatan i Harì Herodes tô mga ágpampamaké.
2 Igpamatayan din si Santiago na kaké i Juan ukit ka kampilan.
3 Tô ikasóddór si Herodes na idayawan tô mga Judio, igpammát din pagsik si Pedro
dalám ka Kalimudan Ka Pan Na Ándà Pagpatubù.
4 Tô igámmát dan ki Pedro, igpriso sikandin, su kakalyag i Herodes na ruudan din si
Pedro ka mapángnga tô kalimudan,* ébô kakitaan ka langun manubù. Na, igbantéyan si
Pedro ka áppat grupo na duwán áppat sundalo tun ta kada grupo na ágbanté kandin.

---

† **11:26** 11:26 Mga Ágpampamaké ki Jesu-Cristo, ó Mga Cristohanon.

* **12:4** 12:4 Kalimudan Ka Kalabé. Igpadángngané tô Kalimudan Ka Kalabé asta tô Kalimudan Ka Pan Na Ándà Patubù. Ahaán tô Lista Katô Mga Kagi, asta tô Exodo 12:2-27.

5 Na, dalám katô igpriso si Pedro, tuu ménit tô kadasal katô mga ágpampamaké tingód
kandin.

Igpaluwà si Pedro tikud tun ta prisowan

6 Na, tô tángngà ka dukilám tô ándà pa dunggù tô álló ka ruudan si Pedro, igtudug
si Pedro tun dalám katô prisowan. Duwa tô kadina na igikát kandin. Igpatángngaan
sikandin katô duwa sundalo, asta duwán mga sundalo na ágbanté tun ta sállat katô
prisowan.
7 Tigkô dád iséllaan tô dalám katô prisowan, su igpakita tô sábbad panaligan ka
Manama. Igkálláng din tô kilidan i Pedro asta igánnó din. Igkagi tô panaligan, na mà
din, "Sékót ka tindág."
Na, inakas tô kadina tikud tun ta bállad din.
8 Igkagi tô panaligan, na mà din, "Bagkássi nu yan awak nu asta sandalyas ka."
Tô igbánnal si Pedro kandin, igkagi tô panaligan, na mà din, "Salingkumut ka asta
tákkás ka kanak."
9 Na, igtákkás si Pedro katô panaligan. Asal ándà sóddór din ka bánnal tô ilumu kandin,
su kéman din ka tagénáp din dád.
10 Igukit dan tun ta duwa sundalo na ágbanté kandin. Tô igdunggù dan tun ta putó
sállat katô prisowan na ágsadun tun ta luwà, ipókéan agad ándà manubù na igpókê.
Purisu ikaluwà dan. Tô igdunggù dan tun ta dalan na ágsuwéyanan, tigkô inandà tô
panaligan.
11 Na, isóddóran dán i Pedro na igpapid katô Áglangngagán tô panaligan din ébô
paluwaán sikandin tikud tun ta bállad i Herodes, asta ébô dì matuman tô gimanan katô
mga Judio.
12 Na, tô ikasóddór si Pedro katô ilumu, igsadun sikandin tun ta balé i Maria na innà i
Juan Marcos. Taganà ilimud tô marapung manubù su ágdasal dan tun ta Manama.
13 Tô igdunggù si Pedro, igtákták din tô sállat katô koral. Duwán sábbad állang bayi na
ágngadanan ki Roda na igahà ka sadan tô tun ta sállat.
14 Tô igdinág si Roda katô kagi i Pedro, igkilala si Roda kandin, asal ándà din pókéi tô
sállat, su tingód katô dayó din sékót sikandin iglónód ébô mulit katô duma mga manubù
na igdunggù dán si Pedro tun ta luwà katô balé.
15 Asal igkagi sikandan, na mà dan, "Ágkamánnu ka? Yaka ágragórù!"
Asal marag igkagi si Roda na bánnal si Pedro gó. Purisu igkagi sikandan, na mà dan,
"Tô basì panaligan ka Manama na ágtómmóng kandin!"
16 Asal igpanayun si Pedro igtákták sippang ka igpókéan dan. Tô igkita dan kandin,
isalábbuan dan.
17 Igsingyas si Pedro kandan ébô dì dan mótép, asta igulit sikandin tingód katô
kapaluwà katô Áglangngagán kandin tikud tun ta prisowan. Igkagi si Pedro kandan, na
mà din, "Uliti yu si Santiago asta tô mga kataladi." Na, igpanó si Pedro, asta igsadun
sikandin tun ta ássa lugar.
18 Tô sállám dán, tuu ágkasamuk tô langun sundalo, su ándà sóddór dan ka ánda si Pedro.
19 Igsugù si Herodes ébô pamasakán si Pedro, asal ándà dan kitayi. Purisu iginsà-insà
i Herodes tô mga sundalo na igbanté, asal ándà sóddór dan ka ánda si Pedro. Purisu
igpamatayan i Herodes tô langun dan. Na, igpanó si Herodes tikud tun ta probinsya
ka Judea, igsadun sikandin tun ta lunsud ka Cesarea, asta igóddô sikandin dutun.

Tô kamatayan i Herodes

20 Na, duwán álló na isókó si Herodes katô mga taga Tiro asta mga taga Sidon. Purisu
marapung dan tô igsadun tun ki Herodes ébô pakitaé dan. Na, tô ándà dan pa pakitaé,
taganà dan igsadun tun ki Blasto na sábbad taratabang i Herodes ébô panunugán dan

katô kakalyag dan na mólì tô madigár ginawa i Herodes kandan, asta makému dan puman makabálli katô mga ágkakan dan tikud tun ta banuwa na sakup i Herodes.
21 Tô álló ka karuud, igumpak si Herodes ka kapa, igunsad sikandin tun ta gunsadanan ka harì, asta igkagi sikandin tun ta mga manubù na ilimud.
22 Na, igullaó tô mga manubù, na mà dan, "Tô kagi din iring na kagi ka manama, ánnà kagi ka manubù!"
23 Tigkô dád igsupakan si Herodes katô panaligan ka Áglangngagán, su ándà din sapadi tô mga manubù na ágdurung kandin. Purisu igulád tô bituka i Herodes, asta inaté.
24 Asal marapung tô mga manubù na igulitan katô kagi ka Manama, asta igmarapung tô mga ágpampamaké.
25 Na, tô ikapángnga dán si Bernabe asta si Saulo igpid katô ágbággén dan tun ta Jerusalem, igulì dan tun ta Antioquia. Igpatákkás dan pagsik si Juan Marcos.

13

Igsugù katô Ugis Espiritu si Saulo asta si Bernabe

1 Na, tun ta mga ágpampamaké tun ta lunsud ka Antioquia duwán mga propeta asta mga taratinurù. Sikandan si Bernabe, si Simeon na ágngadanan Negro,* si Lucio na taga Cirene, si Saulo, asta si Manaen na igdakál duma ki Herodes.
2 Róggun igpuwasa tô mga ágpampamaké tun ta Antioquia asta igpangadap dan katô Áglangngagán, igkagi tô Ugis Espiritu tun kandan, na mà din, "Ássa yu si Bernabe asta si Saulo para kanak, su duwán palumun ku kandan."
3 Purisu igpuwasa dan, igdasal dan, asta igdappánnan dan si Bernabe asta si Saulo ka bállad. Igpapanó dan sikandan.

Tun ta Cipre

4 Na, tô igpapid katô Ugis Espiritu sikandan, igsadun dan tun ta Seleucia, asta igsaké dan ka barko† na madun tun ta purù na ágngadanan Cipre.
5 Tô igdunggù dan, igpónóg dan tun ta lunsud ka Salamina, asta igulit-ulit dan katô kagi ka Manama tun ta mga simbaan ka Judio. Igtákkás kandan si Juan Marcos ébô tumabang kandan.
6 Na, tô igpanó dan tikud tun ta Salamina, igsadun dan tun ta mga lunsud katô purù sippang ka igdunggù dan tun ta lunsud ka Papos. Na, igkita dan tô Judio na ágsalamangka na ágngadanan ki Bar-Jesus. Mà kagi sikandin propeta ka Manama.
7 Rarak sikandin i Sergio Paulo na mapandé gobernador katô purù. Na, igpatawar i Sergio Paulo si Bernabe, su kakalyag din na maminág katô kagi ka Manama.
8 Asal igdalangan dan katô ágsalamangka na si Elimas (tô gó tô ngadan din tun ta kinagiyan ka Griego), su kakalyag din na dì mamaké tô gobernador tun ta Áglangngagán.
9 Na, ipánnù katô Ugis Espiritu si Saulo na tô ássa ngadan din si Pablo. Igsállág si Pablo ki Elimas,
10 asta igkagi sikandin, na mà din, "Sakup ka i Maibuyan, su sikuna tô usig katô langun na madigár. Ipánnuan ka katô limbung asta kadattan. Marag nu ágpalinán tô kabánnalan katô Áglangngagán.
11 Purisu mabólóg ka dalám ka mga pira álló, su supakan ka katô Áglangngagán. Ándà kitanán nu, agad tô sánnang ka álló."
Tigkô dád ibólóg sikandin. Purisu ágpamasak sikandin ka manubù na magak kandin.

---

* **13:1** 13:1 Si Negro, ó si Métám. Métám tô kóbadan katô kagi Negro. † **13:4** 13:4 Tô barko dángngan, ándà makina asal duwán mga magdakál layag na pakapid katô barko. Mému sakayan katô marapung manubù sippang ka mga sábbad gatus kaliman (150) asta mga piniddan dan.

12 Tô igkita tô gobernador katô ilumu, igpamaké sikandin, su isalábbuan gó sikandin
katô ágtinuruán tingód katô Áglangngagán.

Tun ta Antioquia na sakup ka Pisidia

13 Na, igsaké si Pablo asta tô mga kadumaan din tun ta barko tikud tun ta Papos, asta
igsadun dan tun ta lunsud ka Perga na sakup ka probinsya ka Pamfilia. Asal igdiyà si
Juan Marcos kandan, asta igulì sikandin tun ta Jerusalem.
14 Na, igpanó si Pablo asta si Bernabe tikud tun ta Perga, asta igsadun dan tun ta
lunsud ka Antioquia na sakup ka probinsya ka Pisidia. Tô álló ka kapaginawa, igsadun
dan tun ta simbaan ka Judio, igahu dan, asta igunsad dan.
15 Duwán igbasa katô kagi ka Manama na igsulat i Moises asta katô duma mga propeta
ka Manama. Na, tô mga tarapid ka simbaan ka Judio igkagi ki Pablo asta ki Bernabe, na
mà dan, "Mga kataladi, atin ka duwán tinuruán yu áknami langun, mému tuminurù kó."
16 Purisu igtindág si Pablo, asta igsingyas sikandin ébô dì dan mótép. Igkagi si Pablo, na
mà din, "Mga unawa ku na rubbad i Israel, asta langun yu na ánnà Judio na ágpangadap
ka Manama, paminág kó kani kagin ku.
17 Manama tô ágsarigan ta, asta sikandin tô igsalin katô mga kamónaan ta. Tô igóddô
dan tun ta banuwa ka Ehipto, igtabang tô Manama kandan, asta igmarapung dan. Ukit
katô katulusan ka Manama, ikaluwà dan tikud tun ta Ehipto.
18 Dalám ka kappatan ámmé, igdóppónan dan ka Manama tun ta disyerto.
19-20 Igdadattan ka Manama tô pittu grupo ka manubù tun ta banuwa ka Canaan, asta
igbággé din tô tanà dan tun ta mga Judio ébô óddóan dan dalám ka áppat gatus kaliman
(450) ámmé. Na, duwán tagsábbad-sábbad mga manubù na igpapid ka Manama ébô mid
kandan sippang dumunggù si Samuel na sábbad propeta ka Manama.
21 Na, kakalyag dan na duwán harì na mid kandan. Purisu igpapid ka Manama tô batà
i Cis na si Saulo na sábbad sakup ka grupo i Benjamin. Igpangulu si Saulo kandan dalám
ka kappatan (40) ámmé.
22 Pángnga igpéwà ka Manama si Saulo, igbullasan din ki David ébô mangulu kandan,
su igkagi tô Manama,
" 'Igsalin kud tô batà i Isai na si David. Ágkadayawanna kandin su tumanán din tô langun
kagi ku kandin.' "‡
23 Na, igpanayun igkagi si Pablo, na mà din, "Si Jesus tô sábbad rubbad i David na
igsalin ka Manama asta igimu na Taratábbus ta na mga rubbad i Israel, su sikandin tô
taganà igtandô ka Manama áknita.
24 Tô ándà pa dunggù si Jesus, igulit-ulit si Juan katô mga rubbad i Israel na kailangan
rumákkád dan ébô bunyagan din sikandan.
25 Tô ándà pa ikapángnga si Juan katô lumu din, igkagi sikandin, 'Ánnà sakán tô
gimanan yu, asal duwán pa dumunggù na tuu pa mallayat tô kamanubuan din ka
tandingán kanak. Purisu ánnà nángngà agad lumusutta dád katô sandalyas din.' "§
26 Na, igpanayun si Pablo igkagi, na mà din, "Paminág kó na mga kataladi na mga
rubbad i Abraham, asta langun yu na ánnà Judio na ágpangadap ka Manama. Sikita tô
igdungguan katô kagi ka Manama na duwán dán katábbusan.
27 Na, tô mga manubù tun ta Jerusalem asta tô mga pangulu dan, ándà sóddór dan na
si Jesus tô Taratábbus. Kada álló ka kapaginawa, agad igbasa dan tô kagi na igsulat katô
mga propeta ka Manama sayyan tun ta simbaan dan, ándà dan ikagpát. Purisu ituman
dan tô igsulat katô mga propeta ka Manama, asta igruudan dan si Jesus.
28 Agad ándà palang salà din na mému matayan, igpamuyù dan ki Pilato ébô matayan
si Jesus.

‡ **13:22** 13:22 Salmo 89:20; 1 Samuel 13:14. § **13:25** 13:25 Ahaán tô Mateo 3:11; Marcos 1:7; Lucas 3:16; Juan 1:20.

29 Tô igtuman dan katô langun ka kagi ka Manama na taganà igsulat, igkangé dan tô
lawa din tikud tun ta krus, asta iglábbáng dan tun ta takub.
30 Asal iganté puman sikandin katô Manama.
31 Idugé sikandin igpakita tun ta mga manubù na igtákkás kandin dángngan tikud tun
ta Galilea sippang tun ta Jerusalem. Igulit dan áknita na mga Judio tô tingód katô bánnal
na igkita dan.
32 Igsadun ké dini ákniyu ébô mulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus. Agad mga
kamónaan ta tô igtandóan ka Manama,
33 asal kannun áknita ituman, su iganté puman katô Manama si Jesus. Ni gó tô kagi ka
Manama na igsulat tun ta Ikaduwa Salmo,
“ ‘Sikuna tô Batà ku,
asta pasóddórán ku na sakán tô Ámmà nu.’*
34 Si Jesus tô iganté puman ka Manama, asta tô lawa din dì maróddóg, su ni gó tô kagi ka
Manama,
‘Bággén ku áknikó tô madigár na igtandô ku ki David, asta matuman yan.’†
35 Duwán pagsik kagi na igsulat tun ta duma Salmo,
‘Dì mému ka maróddóg tô lawa katô Ugis Batà nu.’‡
36 Sayyan, igtuman si David katô kakalyag ka Manama sippang ka inaté sikandin.
Iglábbáng sikandin magunawa katô mga kamónaan din, asta iróddóg tô lawa din.
37 Asal si Jesus na iganté puman ka Manama, ándà gó karóddóg tô lawa din.
38 “Purisu mga kataladi ku, igulit ké ákniyu ébô kasóddóran yu na ukit ka kamatayan
kani manubù ni, duwán kapasinsiyaan katô mga salà.
39 Dì kó makaluwà tikud tun ta salà ukit katô katuman yu katô mga sugù i Moises, asal
ukit ki Jesus makaluwà tikud tun ta salà tô langun manubù na mamaké kandin.
40 “Purisu taganà kó ébô dì kó supakan iring katô mga manubù na igsulat katô mga
propeta ka Manama,
41 “ ‘Sikiyu mga manubù na ágbuyas-buyas, piyà-piyà kó. Kasalábbuan kó ka supakan ku
sikiyu, su agad duwán kasalábbuan na lumun ku ákniyu, asal dì kó ágbánnal agad
duwán mulit ákniyu kani.’ ”§
42 Na, tô igluwà si Pablo asta si Bernabe tikud tun ta simbaan ka Judio, igpédu-édu tô
mga manubù na tuminurù dan puman tun ta álló ka kapaginawa na dumunggù.
43 Tô igpanó tô mga manubù tikud tun ta simbaan ka Judio, marapung tô mga manubù
na igtákkás ki Pablo asta ki Bernabe, agad tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio na
ágbánnal katô ágkémun ka Judio. Igkagi si Pablo asta si Bernabe kandan na kailangan
sumarig dan ka Manama na ágtabang kandan.
44 Tô igdunggù tô álló ka kapaginawa, ilimud tô karapungan ka mga taga Antioquia
ébô maminág dan katô kagi ka Manama.
45 Tô igkita tô mga Judio katô marapung manubù na ilimud, tuu dan gingà, igkagi dan
na ánnà nángngà tô igtinurù i Pablo, asta igbuyas dan kandin.
46 Asal ándà máddang i Pablo asta i Bernabe, asta igtaba dan, na mà dan, “Kailangan
sikiyu na mga Judio tô tagnà ulitan dé katô kagi ka Manama. Su ándà kó paminág kani,
asta igélléyan yu tô kantayan na ándà ágtamanán na ágbággén ka Manama, tô mga ánnà
Judio tô ulitan dé katô kagi ka Manama.
47 Tô gó tô lumun dé su mà katô kagi ka Áglangngagán,
“ ‘Imun ku sikuna na sulù na suméllà tun ta mga ánnà Judio ébô mulit-ulit ka na duwán
katábbusan tikud tun ta salà para katô langun manubù tun ta kaluwagan kani
banuwa.’ ”*

* **13:33** 13:33 Salmo 2:7. † **13:34** 13:34 Isaias 55:3. ‡ **13:35** 13:35 Salmo 16:10. § **13:41** 13:41 Habacuc 1:5.
* **13:47** 13:47 Isaias 49:6.

48 Tô ikadinág tô mga ánnà Judio, idayawan dan, asta igdurung dan tô Manama tingód
katô igdinág dan. Igpamaké tô langun manubù na igsalin ka Manama na bággayan katô
kantayan na ándà ágtamanán.
49 Na, igdunggù tô kagi katô Áglangngagán tun ta duma mga lunsud na madani tun ta
Antioquia.
50 Asal igsutsutan katô mga pangulu ka Judio tô mga gabayi na ágrespetowan asta
ágpangadap ka Manama, asta tô mga pangulu ka lunsud. Igirrayatan dan si Pablo asta
si Bernabe, asta igpéwà dan tikud tun ta banuwa dan.
51 Tô igpanó si Pablo asta si Bernabe tikud tun ta Antioquia, igpadpad dan tô barukbuk
tikud tun ta sandalyas dan ébô pasóddórán dan na duwán sókó ka Manama kandan.† Na,
igsadun si Pablo asta si Bernabe tun ta lunsud ka Iconio.
52 Tô langun ágpampamaké tun ta Antioquia ipánnù ka dayó asta katô Ugis Espiritu.

14

Tun ta Iconio

1 Na, tô igdunggù si Pablo asta si Bernabe tun ta Iconio, igsadun dan tun ta simbaan
ka Judio na iring katô iglumu dan tun ta Antioquia. Tô igtinurù dan, igpamaké tô
marapung mga Judio asta tô duma mga ánnà Judio.
2 Asal tô mga Judio na dì ágpamaké ki Jesus igsutsut katô duma mga ánnà Judio ébô
masókó dan katô mga kataladi.
3 Idugé igóddô si Pablo asta si Bernabe dutun. Ándà máddang dan katô katinurù dan
tingód katô Áglangngagán. Na, ukit katô mga kasalábbuan na iglumu dan, ikasóddór tô
mga manubù na bánnal tô igtinurù i Pablo asta i Bernabe tingód katô kédu ka Manama.
4 Asal ándà pasábbadé tô mga manubù na góddô dutun, su duwán igdadan tun ta mga
Judio asta duwán igdadan tun ta mga apostoles.
5 Na, tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio, asta tô mga pangulu dan, igplano dan
mirrayat asta timbagán dan ka batu si Pablo asta si Bernabe ébô maté dan.
6 Tô ikasóddór tô duwa apostoles, igpalaguy dan tun ta Listra asta tun ta Derbe na
duwa lunsud tun ta probinsya ka Licaonia asta tun ta madani mga banuwa.
7 Igulit-ulit dan katô Madigár Gulitán dutun.

Tun ta Listra asta Derbe

8 Tun ta Listra, duwán sábbad manubù na kapig na dì pakapanó tikud pa tun ta
kapamasusu kandin.
9 Igunsad sikandin asta igpaminág katô ágtinuruán i Pablo. Na, isóddóran i Pablo na
igbánnal tô kapig na makému tô Manama makólì kandin. Purisu igsállág si Pablo kandin,
10 asta igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, “Tindág ka!”
Tigkô dád igtindág tô kapig, asta igpanó-panó.
11 Na, tô igkita tô duma mga manubù katô ilumu i Pablo, igkagi tô mga taga Licaonia
ukit katô kandan kinagiyan,* asta igpatawaré dan, na mà dan, “Sikandan tô mga
manama na igpamanubù asta igsunnad dini áknita!”
12 Igpanámdám dan na si Bernabe tô ágmanaman dan na si Seus,† asta si Pablo tô
ágsuguánnán i Seus na si Hermes, su si Pablo tô ágtinurù.
13 Duwán templo dan tun ta luwà ka Listra na ágpangadapanan dan ki Seus. Igpid katô
pangulu ka templo tô mga baka asta tô mga bulak tun ta ilimudan katô mga manubù
ébô matayan asta góbbón dan su mangadap dan ki Pablo asta ki Bernabe.

---

† **13:51** 13:51 Ahaán tô Lucas 9:5. * **14:11** 14:11 Ándà kagpátti i Pablo asta i Bernabe tô kinagiyan ka mga taga Licaonia. Purisu ándà sóddór dan ka ándin tô ágkagin katô mga manubù tingód kandan. † **14:12** 14:12 Si Seus tô mallayat katô langun ágmanaman ka mga Griego.

14 Na, tô ikasóddór si Pablo asta si Bernabe katô lumun ka mga manubù, igbissé dan tô
umpak dan,‡ igpalaguy dan tun ta mga manubù na ilimud, asta igullaó dan, na mà dan,
15 "Manan ka áglumu kó kanan? Ánnà ké manama, asal manubù ké dád iring ákniyu.
Igsadun ké dini ébô mulit ákniyu katô Madigár Gulitán. Kailangan tumanan kó katô
ágmanaman na ándà ágpulusán, asta mamaké kó katô manté Manama, su sikandin tô
igimu katô langit, tanà, dagat, asta langun-langun nit banuwa.
16 Sayyan, igpabayawù ka Manama tô langun katô ágkémun yu na ánnà Judio.
17 Asal inalayun din ágpasóddórán na duwán Manama, su madigár tô áglumun din
ákniyu. Manama tô ágbággé ka udan asta ágpatubù katô mga pamula ébô duwán ágkakan
yu asta dayó yu."
18 Agad tô gó tô igkagi dan kandan, tuu mahirap tô kasapad dan katô mga manubù na
mimmaté ka mga baka ébô mangadap kandan.
19 Na, igdunggù tô mga Judio tikud tun ta Iconio asta Antioquia na sakup ka Pisidia.
Igsutsutan dan tô mga taga Listra. Purisu igpasábbadé dan igtimbag ki Pablo ka batu,
asta igguyud dan tun ta luwà katô lunsud su kéman dan ka inaté dán sikandin.
20 Asal tô ilimud tô mga ágpampamaké tun ki Pablo, igtindág sikandin, asta igulì tun ta
Listra. Pagkasimag, igsadun si Pablo asta si Bernabe tun ta Derbe.

Iglónód dan tun ta Antioquia

21 Igulit-ulit si Pablo asta si Bernabe katô Madigár Gulitán tun ta Derbe, asta marapung
tô mga manubù na igpamaké ki Jesus. Na, iglónód dan tun ta Listra, Iconio, asta
Antioquia na sakup ka probinsya ka Pisidia.
22 Igpabákkár dan tô mga ágpampamaké ukit katô mga ágtinuruán dan ébô tuu dan
sumarig ka Manama. Igpapanámdám dan sikandan na marapung tô mga kahirapan na
kailangan kókitan ta ka mapil ki katô pagpangulu ka Manama.
23 Duwán mga igsalin i Pablo asta i Bernabe tun ta tagsábbad-sábbad lunsud ébô imun
dan na mga tarapid ka simbaan ka mga ágpampamaké. Ukit katô kapuwasa asta kadasal
i Pablo asta i Bernabe, igsarig dan tô mga tarapid ka simbaan tun ta Áglangngagán na
ágsarigan dan ébô tabangan din sikandan.
24 Na, igukit dan tun ta mga lunsud tun ta probinsya ka Pisidia sippang ka igdunggù
dan tun ta probinsya ka Pamfilia.
25 Igtinurù dan tun ta lunsud ka Perga, asta igsadun dan tun ta lunsud ka Atalia.
26 Igsaké dan ka barko tikud tun ta Atalia, asta igulì dan tun ta Antioquia, su tô gó tô
igtikudan dan. Dángngan tô igtikud dan tun ta Antioquia, igdasal tô mga manubù tun ta
Manama ébô tabangan din tô lumu na ituman dan dán.
27 Tô igdunggù dan tun ta Antioquia, iglimud dan tô langun ágpampamaké ébô mulit
dan tingód katô langun ka iglumu ka Manama ukit kandan, su igtabangan dan katô
Manama tô kólit dan katô mga ánnà Judio, su igbánnal dan katô kagi ka Manama.
28 Na, idugé dan igóddô tun ta mga ágpampamaké tun ta Antioquia.

15

Kalimudan tun ta Jerusalem

1 Na, duwán mga kataladi na tikud tun ta probinsya ka Judea na igdunggù tun ta
Antioquia, asta igtinurù dan, na mà dan, "Dì kó matábbus ka dì kó patupu iring katô
igsugù i Moises."
2 Asal igapul si Pablo asta si Bernabe katô mga manubù na ágtinurù kani, asta ándà dan
pasábbadé. Purisu igplano tô mga ágpampamaké na pasadunán dan si Pablo, si Bernabe,
asta tô duma mga manubù tun ta Jerusalem ébô patóngkóé dan, tô mga apostoles asta

‡ **14:14** 14:14 Igbissé dan tô umpak dan ébô sapadan dan tô mga manubù na mangadap kandan.

tô mga tarapid ka simbaan ka mga ágpampamaké tingód ka pamánnun tô katinurù katô
mga manubù.
3 Purisu igpapanó dan katô mga ágpampamaké. Tô igukit dan tun ta Fenicia asta
Samaria, igulit dan katô mga ágpampamaké na igpamaké dán tô mga ánnà Judio. Tô
ikadinág tô langun kataladi, tuu dan idayawan.
4 Tô igdunggù dan tun ta Jerusalem, tô mga ágpampamaké, tô mga apostoles, asta tô
mga tarapid ka simbaan igtanggap kandan. Na, igulit si Pablo asta si Bernabe tingód
katô langun ka iglumu ka Manama ukit kandan.
5 Asal igtindág tô mga sakup ka Pariseo na ágpampamaké ki Jesus. Igkagi sikandan, na
mà dan, "Atin ka mamaké tô mga ánnà Judio, kailangan tupuwan dan asta tumuman
dan katô langun igsugù i Moises."
6 Na, igpalimudé tô langun apostoles asta mga tarapid ka simbaan ébô patóngkóé dan
tingód ka pamánnun tô mga manubù na ánnà Judio, ka kailangan tupuwan dan ó dì.
7 Pángnga katô idugé dan ágpatóngkóé, igtindág si Pedro, asta igkagi sikandin, na mà
din, "Mga kataladi, isóddóran yud na dángngan sakán tô igsalin ka Manama tun ta langun
ta ébô tuminurù a katô Madigár Gulitán tun ta mga ánnà Judio ébô mamaké dan.
8 Na, isóddóran ka Manama tô tun ta pusung katô langun manubù, asta igpasóddór din
na igtanggap din dán tô mga ánnà Judio ukit ka kabággé din kandan katô Ugis Espiritu
na magunawa katô kabággé din áknita dángngan.
9 Ándà kassaan katô mga Judio asta katô mga ánnà Judio tun ta saruwan ka Manama,
su iglinisan din pagsik tô pusung katô mga ánnà Judio ukit katô kapamaké dan.
10 Purisu manan ka kinnaman yu tô Manama ukit katô ágpalumun yu katô mga ánnà
Judio tô ándà gó katuman katô mga kamónaan ta asta dì ta matuman?
11 Asal igbánnal ki na itábbus ki ukit ka kédu katô Áglangngagán na si Jesus, magunawa
katô katábbus din katô mga ánnà Judio."
12 Na, igtagnáp tô langun manubù, asta igpaminág dan katô igulit i Bernabe asta i
Pablo tingód katô mga kasalábbuan na iglumu ka Manama ukit kandan tun ta mga ánnà
Judio.
13 Pángnga dan dán igulit, igkagi si Santiago, na mà din, "Mga kataladi, paminág kó
kanak.
14 Igulit dán si Simon Pedro na duwán dán mga ánnà Judio na igsalin ka Manama ébô
sakupán din.
15 Magunawa tô kagi ka Manama na igsulat katô mga propeta din,
16 " 'Pángnga kani, lumónódda. Agad igsódô tô pagpangulu katô mga rubbad i David,
umanán ku tô pagpangulu dan
17 ébô mamasak katô Áglangngagán tô langun manubù na igsalin ku agad ánnà dan Judio.
18 Ni gó tô igkagi katô Áglangngagán na igpasóddór din sayyan.'*
19 "Na, panámdám ku na dì ta imun mahirap tô kapamaké katô mga ánnà Judio tun ta
Manama ukit ka kapirit ta kandan na kailangan tupuwan dan.
20 Asal madigár ka sumulat ki kandan, asta sumugù ki na kailangan dì dan kannán tô
mga ágkakan na taganà igbággé tun ta mga ágmanaman, asta dì dan lumayuk katô ánnà
kandan sawa ó duma. Kailangan dì dan kannán tô mga mannanap na inérát† asta tô
dipanug.
21 Madigár ka mánnal dan kani, su tikud sayyan inalayun duwán mga manubù na gulit-
ulit ka mga sugù i Moises kada álló ka kapaginawa tun ta mga simbaan ka Judio tun ta
tagsábbad-sábbad lunsud."

Sulat tun ta mga ágpampamaké na ánnà Judio

---

* **15:18** 15:16-18 Amos 9:11-12; Jeremias 12:15. † **15:20** 15:20 Inérát, ó inaté na ándà ikaluwà é dipanug.

22 Na, igpasábbadé tô langun kataladi, tô mga apostoles, asta tô mga tarapid ka
simbaan na sumalin dan ka duwa manubù na mákkás ki Pablo asta ki Bernabe ébô
madun tun ta Antioquia. Tô igsalin dan si Silas asta si Judas na ágngadanan ki Barsabas,
su ágrespetowan dan katô langun ágpampamaké.
23 Ni gó tô igsulat dan na igpapid.

"Mga kataladi na ánnà Judio tun ta lunsud ka Antioquia, asta tun ta mga probinsya
ka Siria asta Cilicia. Tô igsulat kani, sikami mga apostoles asta mga tarapid ka simbaan.
Sikami tô kataladi yu.
24 Duwán kun mga manubù na tikud dini áknami na sikandan tô gunayan katô samuk
katô ákniyu panámdám ukit katô ágtinuruán dan. Asal ándà ké sugù kandan.
25 Purisu igpasábbadé ké, asta igsalin dé tô mga manubù na papiddán dé tun ákniyu.
Dumuma sikandan katô mga kataladi ta na ágginawaan ta na si Bernabe asta si Pablo
26 na inalayun ikataganà na matayan ébô mólit-ólit tô tingód katô Áglangngagán ta na
si Jesu-Cristo.
27 Na, igpapid dé si Judas asta si Silas tun ákniyu ébô mulit dan ákniyu kani igsulat dé.
28 Tô Ugis Espiritu asta sikami igpasábbadé na dì ké mirit ákniyu ébô tumuman kó katô
langun ágkémun dé, asal ni dád gó tô kailangan lumun yu.
29 Yakó ágkan katô ágkakan na taganà igbággé tun ta mga ágmanaman, tô dipanug, asta
tô mga mannanap na inérát. Yakó áglayuk katô ánnà ákniyu sawa ó duma. Madigár ka
tumuman kó kani. Kannun dád gó sippang."
30 Na, igpanó tô mga manubù na igpasadun tun ta Antioquia. Tô igdunggù dan,
iglimud dan tô langun ágpampamaké, asta igbággé dan tô sulat kandan.
31 Tô igbasa dan katô sulat, idayawan dan su igmabákkár tô kapamaké dan.
32 Na, mga propeta ka Manama si Judas asta si Silas. Marapung pa tô igtinurù dan katô
mga kataladi ébô pénitán asta pabákkárrán tô kapamaké dan katô Manama.
33 Pángnga katô mga pira álló, igpanó si Judas asta si Silas, asta igkagi tô mga kataladi
na madigár tô kapanó dan. Pángnga kani, igulì si Judas asta si Silas tun ta Jerusalem.
34 [Asal panámdám i Silas, madigár ka móddówù sikandin.]
35 Asal igóddô si Pablo asta si Bernabe tun ta Antioquia. Igtinurù dan asta igulit-ulit
dan katô kagi ka Áglangngagán. Marapung tô mga manubù na gulit-ulit duma kandan.

Igpadiyaé si Pablo asta si Bernabe

36 Na, pángnga katô mga pira álló, igkagi si Pablo ki Bernabe, na mà din, "Na, lumónód
kid tun ta langun lunsud na igtinuruan ta katô kagi ka Áglangngagán dángngan ébô ahaán
ta ka imánnu tô mga kataladi."
37 Tô kakalyag i Bernabe na patákkássán dan si Juan Marcos.
38 Asal ándà nunug si Pablo, su igdiyà si Juan kandan dángngan tun ta Pamfilia, asta
ándà panayun tabang katô lumu dan.
39 Purisu igpapulé si Bernabe asta si Pablo, asta igpadiyaé dan. Na, igpatákkás i
Bernabe si Juan Marcos, igsaké dan ka barko, asta igsadun dan tun ta Cipre.
40 Asal igsalin i Pablo si Silas na mákkás kandin. Igdasal tô mga kataladi na tabangan
dan katô Áglangngagán tun ta ágsadunan dan.
41 Igsadun dan tun ta mga lunsud tun ta mga probinsya ka Siria asta Cilicia na duwán
mga ágpampamaké ébô pabákkárrán dan tô kapamaké dan katô Áglangngagán.

16

Igtákkás si Timoteo ki Pablo asta ki Silas

1 Na, igsadun pagsik si Pablo asta si Silas tun ta mga lunsud ka Derbe asta Listra.
Duwán manubù na ágngadanan ki Timoteo. Ágpamaké sikandin asta tô innà din. Judio
tô innà din, asal Griego tô ámmà din.*
2 Ágpabantugán si Timoteo katô langun kataladi tun ta Listra asta tun ta Iconio.
3 Tô kakalyag i Pablo na mákkás si Timoteo kandan. Purisu igpatupuwan† i Pablo si
Timoteo ébô respetowan katô mga Judio tun ta mga lunsud na sadunan dan, su isóddóran
katô mga Judio na ándà pa sikandin tupuwi su Griego tô ámmà din.
4 Tô igukit si Pablo asta si Timoteo tun ta mga lunsud, igulit dan tô mga igkagi katô
mga apostoles asta tô mga tarapid ka simbaan ka mga ágpampamaké tun ta Jerusalem
ébô tumanán dan.
5 Purisu igmabákkár tô kapamaké katô mga ágpampamaké, asta kada álló duwán duma
mga manubù na igpamaké ki Jesus.

Igkita i Pablo tô taga Macedonia

6 Na, igtinurù dan katô kagi ka Manama tun ta mga lunsud tun ta probinsya ka Frigia
asta Galacia, su ándà nunug tô Ugis Espiritu kandin na tuminurù tun ta probinsya ka
Asia.
7 Tô madani dan dán tun ta probinsya ka Misia, kakalyag dan na madun tun ta
probinsya ka Bitinia, asal ándà nunugi katô Ugis Espiritu.
8 Purisu iglabé dan tun ta Misia, asta igsadun dan tun ta lunsud ka Troas.
9 Tô dukilám dán, duwán igpakita ka Manama ki Pablo. Tô igkita din iring na bónnóng
ka taga Macedonia na igpédu-édu, na mà din, “Sadun ka dini ta Macedonia, asta tabangi
ké!”
10 Pángnga igkita si Pablo kani, igpamasak ké ka sakayan dé na madun tun ta probinsya
ka Macedonia, su isóddóran dé na igpapid ké ka Manama tun kandan ébô mulit-ulit katô
Madigár Gulitán tingód ki Jesus.

Igpamaké si Lydia

11 Purisu igsaké ké katô barko tikud tun ta Troas, asta igtalipag ké pasadun tun ta purù
na ágngadanan Samotrasia. Pagkasimag, igsaké ké pasadun tun ta lunsud ka Neapolis.
12 Tikud dutun, igpanóttanà ké dád pasadun tun ta lunsud ka Filipos. Ni gó tô
ágkabantug lunsud tun ta Macedonia, asta mga sakup ka Roma tô góddô dutun. Igóddô
ké dutun ka pira álló.
13 Na, tô álló ka kapaginawa, igsadun ké tun ta wayig tun ta luwà katô lunsud ka
Filipos, su duwán kun ágkalimudanan ka mga manubù na ágdasal. Igunsad ké tun ta ligad
ka wayig, asta igtóngkô ké katô mga gabayi na ilimud.
14 Na, duwán sábbad bayi na igpaminág áknami na ágngadanan ki Lydia na taga Tiatira,
asta tarabarigyà sikandin katô mga mallutù óggét na dakál é lagà dutun ta Filipos.
Inalayun sikandin ágpangadap katô Manama. Na, tô igdinág si Lydia katô igtinurù i
Pablo, igpénagpát katô Ináglangngagán sikandin ébô mamaké ki Jesus.
15 Igpabunyag sikandin asta tô langun manubù na igóddô tun ta balé din. Igkagi
sikandin, na mà din, “Atin ka igbánnal kó na bánnalla ágpamaké katô Ináglangngagán, óddô
kó tun ta balé ku.”
Tuu igpédu-édu si Lydia áknami. Purisu ignunug ké.

Igpriso si Pablo asta si Silas

---

* **16:1** 16:1 Si Eunice tô innà i Timoteo, asta si Loida tô apù din bayi. Ahaán tô 2 Timoteo 1:5; 3:15. Igtinuruan dan si Timoteo katô kagi ka Manama tikud tun ta délák pa sikandin. Inaté dán basì tô ámmà din. † **16:3** 16:3 Agad ánnà Judio tô ámmà i Timoteo, asal Judio tô innà din asta tô apù din bayi. Purisu kailangan tupuwan si Timoteo su tô gó tô ágkémun katô mga Judio. Atin ka dì tupuwan si Timoteo, tô mga Judio dì maminág katô ágtinuruán dan tingód ki Cristo. Ahaán tô 1 Corinto 9:19-23. Ándà kailangan na tupuwan tô mga ánnà Judio. Ahaán tô Mga Lumu 15:20 asta Galacia 2:3-5.

16 Na, sábbad álló, tô igsadun ké tun ta ágdasalanan, igkita dé tô sábbad állang bayi
na duwán katulusan i Maibuyan. Sikandin tô taraatuk ka ándin tô dumunggù tun ta
manubù. Purisu dakál tô isalapì katô mga amo din ukit katô pagatuk din.
17 Igtalundug tô bayi áknami, asta igullaó sikandin, na mà din, “Ni gamama ni mga
ágsuguánnán ka Manama na Tuu Mallayat. Igsadun dan dini ébô tinuruán tô tingód ka
sábbad kapókit ébô matábbus kó tikud tun ta salà.”‡
18 Tô gó tô áglumun katô bayi álló-álló. Na, ándà ikatiis si Pablo. Purisu igbariring
sikandin tun ta bayi, asta igkagi tun ta madat espiritu, na mà din, “Ukit katô katulusan
ka ngadan i Jesu-Cristo, luwà ka tikud tun ta bayi.”
Tigkô igluwà tô madat espiritu.
19 Na, tô ikasóddór tô mga amo din na ándà dán ágkakangayan dan ka salapì, igámmát
dan si Pablo asta si Silas asta igguyud dan tun ta ágruudanan.
20 Igpid dan tun ta mga opisyales, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Judio ni mga
manubù ni, asta ágsamuk dan katô mga manubù nit lunsud ta.
21 Duwán ágkémun na ágtinuruán dan na dì mému tumanán ta na mga sakup ka Roma.”
22 Purisu isókó tô langun manubù ki Pablo asta ki Silas. Igwaswasan katô mga
opisyales si Pablo asta si Silas ka mga umpak dan ébô palagpássán sikandan.
23 Pángnga katô tuu kalagpás kandan, igpriso dan. Igsugù dan tô tarabanté na piyaan
din tô kabanté kandan ébô dì dan makaluwà.
24 Na, ignunug tô tarabanté asta igpahu din sikandan tun ta kuwarto tun dalám katô
prisowan, asta igpasung sikandan.
25 Na, tô tángngà ka dukilám, igdasal si Pablo asta si Silas tun ta Manama, asta igkanta
dan ka pagdurung tun ta Manama. Igpaminág kandan tô duma mga manubù na igpriso.
26 Na, tigkô dád iglinug ka tuu mabákkár, asta tuu ilubà tô prisowan. Ipókéan tô langun
sállat, asta inakas tô kadina na igikát katô mga manubù na igpriso.
27 Tô ikannó tô tarabanté, igkita din tô mga sállat na ipókéan, asta igtagnus din tô
kampilan din ébô mangarát, su kéman din ka ikapalaguy dán tô mga igpriso.§
28 Asal igullaó si Pablo, na mà din, “Yaka ágpangarát, su kannun kê langun.”
29 Na, igpakangé katô tarabanté tô sulù, asta sékót sikandin igahu. Iglingkóód sikandin
tun ta tubang i Pablo asta ki Silas, asta igkárkár sikandin tingód katô máddang din.
30 Igpid din sikandan tun ta luwà, asta iginsà sikandin, na mà din, “Ándin tô lumun ku
ébô matábbussa?”
31 Igtaba si Pablo asta si Silas, na mà dan, “Pamaké ka katô Áglangngagán na si Jesus
ébô matábbus ka, sikuna asta tô langun na góddô tun ta balé nu.”
32 Na, igtinurù si Pablo asta si Silas katô kagi ka Áglangngagán tun kandin asta katô
langun na góddô tun ta balé din.
33 Tô oras tô, agad dukilám, igurasan katô tarabanté tô mga amù i Pablo asta i Silas.
Na, tigkô dád igpabunyag tô tarabanté asta tô langun na góddô tun ta balé din.
34 Igpid din si Pablo asta si Silas tun ta balé din, asta igpakan din sikandan.
Ágkadayawan tô tarabanté asta tô langun sakup din, su igpamaké dán sikandin katô
Manama.
35 Asal tô sállám dán, igpasadun katô mga opisyales tô mga sundalo tun ta tarabanté,
asta igkagi sikandan, na mà dan, “Paluwà nu yan mga manubù.”

‡ **16:17** 16:17 Duwán kabánnalan asta duwán kabulalawan tun ta igkagi katô bayi, su tô kóbadan, marapung tô kapókit ka katábbusan, asal sábbad dád tô ágtinuruán i Pablo. Su tô bulaló tikud tun ta madat espiritu na igahu katô bayi, igsapadan i Pablo sikandin (bersikulo 18) ukit katô kapaluwà katô madat espiritu. § **16:27** 16:27 Atin ka makaluwà asta makapalaguy tô manubù na igpriso, supakan tô tarabanté. Ahaán tô Mga Lumu 12:18-19. Purisu tô panámdám katô igbanté ki Pablo, madigár pa ka mangarát sikandin ka tandingán katô kérrayat asta kamaté ka gobyerno kandin.

36 Purisu igkagi tô tarabanté ki Pablo, na mà din, “Paluwaán kó katô mga opisyales.
Purisu mému kód lumuwà. Panó kó na duwán kasunayan yu.”
37 Asal ándà nunug si Pablo. Igkagi sikandin katô mga sundalo, na mà din, “Agad sakup
ké ka Roma, igpalagpás ké ikandan tun ta tubang katô mga manubù, asta igpriso ké agad
ándà salà dé. Na, manan ka állássán dan tô kapanó dé? Dì ké manó ka dì dan madun dini
ébô paluwà áknami!”
38 Na, igulitan katô mga sundalo tô mga opisyales tingód katô igkagi i Pablo asta i Silas.
Na, tô ikasóddór tô mga opisyales na sakup ka Roma si Pablo asta si Silas, imáddangan
dan.
39 Purisu igsadun tô mga opisyales tun ta prisowan ébô paluwaán dan si Pablo asta
si Silas. Igpamuyù dan ka pasinsiya ki Pablo asta ki Silas, asta igpédu-édu dan na miwà
dan tikud tun ta Filipos.
40 Purisu igpaluwà dan tikud tun ta prisowan, asta igsadun dan tun ta balé i Lydia.
Igkita dan tô mga kataladi, igpabákkár dan tô kapamaké dan ka Manama, asta igpanó
dan.

17

Tun ta Tesalonica

1 Na, tô igukit si Pablo asta si Silas tun ta mga lunsud ka Ampipolis asta Apolonia,
igdunggù dan tun ta lunsud ka Tesalonica na duwán sábbad simbaan ka Judio.
2 Na, igahu si Pablo, su tô gó tô inayadan din, asta dalám katô tállu álló ka kapaginawa,
igtinurù sikandin katô mga manubù tingód katô kagi ka Manama asta igpénsà-énsaé
dan.
3 Igpénagpát din na tô Mesiyas kailangan irrayatan asta matayan, asal inanté puman
sikandin. Igkagi sikandin, na mà din, “Si Jesus tô Mesiyas na gulit-ulitán ku ákniyu.”
4 Duwán mga Judio na igbánnal katô igtinurù i Pablo. Purisu igduma dan ki Pablo
asta ki Silas. Igbánnal tô marapung mga ánnà Judio na ágpangadap ka Manama, asta tô
marapung mga gabayi na ágkangadanan.
5 Asal duwán mga pangulu ka Judio na igingà, asta iglimud dan tô madat mga manubù
na ándà áglumun. Tô igmarapung dan dán, igsamuk asta igsulung dan tun ta balé i Jason
ébô ámmáttán dan si Pablo asta si Silas, asta piddán dan pád tun ta mga manubù na
ilimud.
6 Asal ándà dan kitayi. Purisu igpid dan si Jason asta tô duma mga kataladi tun ta
mga konseyal. Igkagi sikandan, na mà dan, “Si Pablo asta si Silas tô ágsamuk katô mga
manubù tun ta marapung mga banuwa, asta igdunggù dán dini áknita.
7 Igóddô dan tun ki Jason, asta igélléyan dan tô langun sugù katô emperador, su ágtinurù
dan na duwán ássa mangulu na ágngadanan ki Jesus.”
8 Na, isamuk tô mga konseyal asta tô mga manubù tingód katô igdinág dan.
9 Na, igpabayad ka salapì si Jason asta tô duma mga ágpampamaké ébô paluwaán dan.

Tun ta Berea

10 Tô dukilám dán, igpapanó si Pablo asta si Silas katô mga kataladi, asta igsadun dan
tun ta lunsud ka Berea. Tô igdunggù dan, igsadun dan tun ta simbaan ka Judio.
11 Tô mga Judio tun ta Berea ánnà iring katô mga taga Tesalonica, su tuu ágkadigárran
tô taga Berea na ágpaminág katô kagi ka Manama. Kada álló, ágbasa dan katô kagi ka
Manama ébô kasóddóran dan ka bánnal tô igtinurù i Pablo.
12 Purisu igpamaké tô marapung mga Judio, tô mga Griego gabayi na ágkangadanan,
asta tô mga gamama.
13 Asal ikasóddór tô mga Judio tun ta Tesalonica na igulit-ulit si Pablo katô kagi ka
Manama tun ta Berea, igsadun dan asta igsutsutan dan tô mga manubù ébô sumamuk.

14 Purisu sékót igpapanó si Pablo katô mga ágpampamaké, asta igsadun sikandin tun ta
dagat. Asal si Silas asta si Timoteo igóddô pô tun ta Berea.
15 Duwán mga manubù na igatád ki Pablo sippang tun ta lunsud ka Atenas. Tô igulì
dan tun ta Berea, igkagiyan dan si Silas asta si Timoteo na kakalyag i Pablo na sékót dan
madun tun ta Atenas.

Tun ta Atenas

16 Na, róggun igangat si Pablo ki Silas asta ki Timoteo tun ta Atenas, iranu sikandin, su
igkita din tô marapung mga ágmanaman dan tun ta lunsud.
17 Purisu igsadun si Pablo tun ta simbaan ka Judio asta igpénagpát din pád tô mga Judio
asta tô mga ánnà Judio na ágpangadap ka Manama. Kada álló ágpénagpáttán pád i Pablo
tô mga manubù na ágkitanán din tun ta plasa.
18 Tô mga taratinurù na sakup ka mga Epikureo* asta mga Estoiko† igapul ki Pablo.
Igbuyas dan kandin, na mà dan, "Tô gótépán din asta tô gulit-ulitán din ándà ágpulusán."
Duwán mga manubù na igkagi, na mà dan, "Gulit-ulit basì sikandin tingód katô ássa
mga ágmanaman na ágpangadapán tun ta madiyù banuwa." Tô gó tô igkagi dan su igulit-
ulit si Pablo tingód ki Jesus asta tingód katô kantayan puman.
19 Purisu igpid dan si Pablo tun ta Areopago na ágkalimudan katô konseho, asta igkagi
sikandan ki Pablo, na mà dan, "Uliti ké tingód katô mantu ágtinuruán nu.
20 Duwán igtinurù nu na ándà dé gó kadinággi, asta malyag ké na kasóddóran dé."
21 Tô gó tô igkagi dan, su kakalyag katô mga taga Atenas asta tô duma mga manubù na
ágsadun tun ta Atenas na inalayun dan gulit asta ágpaminág tingód katô mantu ágtinuruán,
su tô gó tô inayadan dan.
22 Purisu igtindág si Pablo tun ta tubang katô langun konseyal na ilimud. Igkagi
sikandin, na mà din, "Paminág kó na mga taga Atenas. Isóddóran ku na tuu kó ágpangadap
katô mga ágmanaman yu,
23 su tô igpanó-panówa dini, igkita ku tô marapung ágmanaman yu. Duwán sábbad na
igsulatan kani kagi, na 'Para ka manama na ándà pa kasóddóri.' Na, tô Manama na
ágpangadapán yu agad ándà yu kasóddóri, sikandin gó tô gulit-ulitán ku ákniyu.
24 Tô Manama na igimu kani banuwa asta tô langun kannun, sikandin tô Áglangngagán
katô langun tun ta langit asta nit banuwa. Purisu dì sikandin góddô tun ta
ágpangadapanan na igimu ka manubù.
25 Dì gó sikandin ágkailangan ka tabang ka mga manubù, su sikandin tô ágbággé katô
langun áknita, agad ni laginawan ta asta ni kantayan ta.
26 Igimu ka Manama tô sábbad manubù na si Adan, asta sikandin tô kamónaan katô
langun manubù na góddô nit kaluwagan kani banuwa. Taganà igplano ka Manama
tô kadugéyan katô ágpid asta katô ágsippangán katô tagsábbad-sábbad mga banuwa na
góddóan dan.
27 Igimu katô Áglangngagán tô langun-langun ébô mamasak tô langun manubù kandin,
asta kitanán dan sikandin, su ánnà madiyù tô Manama tun ta tagsábbad-sábbad áknita.
28 Su duwán ágkagin, na,
" 'Ukit ka Manama, manté ki, asta makalumu ki, asta inému ki.'
Duwán igsulat katô mapandé mga unawa yu, na mà dan,
'Sikita gó tô mga gabatà ka Manama.'
29 Atin ka bánnal na sikita tô mga gabatà ka Manama, dì mému ka manámdám ki na
tô bónnóng ka Manama magunawa katô ágmanaman na igimu tikud tun ta bulawan,
mapputì bulawan, asta batu na igimu katô katig manubù.

---

* **17:18** 17:18a Tô mga manubù na ágngadanan Epikureo ágpanámdám na tô dayó dan é tuu ágkailanganán. Yan gó tô kakalyag dan. † **17:18** 17:18b Tô mga manubù na ágngadanan Estoiko ágpanámdám na kailangan tiisán dan tô langun katô ágdunggù kandan, su tô gó tô kakalyag katô mga ágmanaman dan.

30 Na, sayyan, igpabayà ka Manama tô áglumun katô mga manubù su ándà dan ikasóddór
kandin, asal áknganni igsugù tô Manama na kailangan rumákkád tô langun manubù asta
tayyugan dan tô madat mga áglumun dan,
31 su taganà dán igsalin ka Manama tô álló ka ruudan din tô langun manubù. Igsalin din
dán tô nángngà rumuud, asta nángngà tô karuud din. Matuman ni, su iganté dán puman
ka Manama sikandin."
32 Tô igdinág dan na duwán kantayan puman katô mga inaté, duwán mga manubù na
igngisi asta igbuyas ki Pablo. Asal igkagi tô duma mga manubù, "Maminág ké puman
áknikó tingód kani."
33 Purisu igpanó si Pablo.
34 Asal duwán duma mga gamama na igpasakup tun kandin asta igpamaké ki Jesus.
Sábbad kandan si Dionisio na sakup katô konseho ka Areopago, asta duwán pagsik bayi
na si Damaris, asta duwán pô gó mga duma.

18

Tun ta Corinto

1 Na, igpanó si Pablo tikud tun ta Atenas, asta igsadun sikandin tun ta lunsud ka
Corinto.
2 Igkita din tô sábbad Judio na si Aquilas na taga Ponto. Mantu sikandin igdunggù tikud
tun ta banuwa ka Italia asta tô sawa din na si Priscila, su igsugù tô harì na si Claudio na
kailangan miwà tô langun Judio tikud tun ta Roma na kapital ka Italia. Igsadun si Pablo
tun kandan.
3 Igóddô si Pablo tun kandan, asta igpatabangé dan, su sikandan tô katig gimu ka tulda
na magunawa katô áglumun i Pablo.
4 Kada álló ka kapaginawa, inalayun ágpénagpát si Pablo katô mga manubù tun ta
simbaan ka Judio ébô mamaké tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio.
5 Asal tô igdunggù si Silas asta si Timoteo tikud tun ta probinsya ka Macedonia,
inalayun dán gulit-ulit si Pablo katô mga Judio tingód katô kagi ka Manama, asta tô
ágtinuruán din kandan na si Jesus tô Mesiyas.
6 Asal isókó asta igbuyas tô mga Judio ki Pablo. Purisu igsakórab i Pablo tô umpak din*
asta igkagi sikandin, na mà din, "Atin ka supakan kó, ákniyu kakalyag! Ándà labut ku.
Tikud áknganni, tuminurù a katô mga ánnà Judio."
7 Purisu igpanó si Pablo tikud tun ta simbaan ka Judio, asta igalin sikandin tun ta balé
i Tito Justo na ágpangadap katô Manama agad ánnà sikandin Judio. Madani tô simbaan
ka Judio tun ta balé din.
8 Tô tarapid katô simbaan ka Judio na si Crispo igpamaké katô Áglangngagán, asta tô
langun manubù na góddô tun ta balé din. Igpamaké tô marapung mga taga Corinto na
igpaminág ki Pablo, asta igbunyagan sikandan.
9 Na, tô tángngà dán ka dukilám, igpakita tô Áglangngagán ki Pablo, asta igkagi sikandin,
na mà din, "Yaka ágkamáddangan, asal panayun ka tinurù. Yaka ágsódô,
10 su dumaan ku sikuna. Ándà manubù na makadadat áknikó, su marapung tô mga
manubù na ágpamaké kanak kannun ta Corinto."
11 Purisu igóddô si Pablo tun ta Corinto sippang ka sábbad ámmé ágtángngà, asta
igtinurù sikandin katô kagi ka Manama.
12 Na, róggun gobernador si Galio tun ta probinsya ka Acaya,† igpasábbadé tô mga Judio
na igámmát ki Pablo, asta igpid dan sikandin tun ki Galio ébô ruudan sikandin.

---

* **18:6** 18:6 Igsakórab i Pablo tô umpak din ébô kasóddóran dan na duwán salà dan, su ándà dan bánnal. Magunawa tô gunayan ka sakórabán tô umpak asta padpadán tô barukbuk tikud tun ta sandalyas. Ahaán tô Lumu 13:51. † **18:12** 18:12 Acaya, ó Grecia. Magunawa tun ta kapitulo 18 asta 19.

13 Igkagi sikandan, na mà dan, “Ágtinurù sikandin na mangadap ki ka Manama tun ta
ássa kapókit na ánnà nángngà tun ta mga sugù ka gobyerno ka Roma na ágtumanán ta.”
14 Kumagi pád si Pablo, asal igkagi si Galio katô mga Judio, na mà din, “Atin ka sikandin
tô taradadat ó taramaté, maminágga ákniyu.
15 Asal ka papulé kó dád tingód katô ágtinuruán yu, asta kamónaan yu, asta mga sugù
na ágtumanán yu, sikiyu tô rumuud kandin, su diya malyag rumuud.”
16 Na, igpéwà i Galio sikandan tikud tun ta ágruudanan.
17 Na, igámmát katô mga manubù si Sostenes na tarapid katô simbaan ka Judio.
Iglagpás dan sikandin tun ta luwà katô ágruudanan. Asal igpabayà dád i Galio.

Iglónód si Pablo tun ta Antioquia

18 Na, idugé pa si Pablo igóddô tun ta mga ágpampamaké tun ta Corinto. Na, tô igsadun si
Pablo tun ta Cencrea, igtákkás si Aquilas asta tô sawa din na si Priscila. Dutun igpaburu
si Pablo, su tô gó tô pató na ituman din dán tô tandô din tun ta Manama. Na, igsabi dan
tun ta mga kataladi asta igsaké dan katô barko na igsadun tun ta probinsya ka Siria.
19 Tô igdunggù dan tun ta lunsud ka Efeso, igtananan i Pablo si Aquilas asta si Priscila,
su igsadun tun ta simbaan ka Judio, asta igpénagpát sikandin katô mga Judio.
20 Kakalyag dan na madugé pa móddô si Pablo tun kandan, asal ándà nunug si Pablo.
21 Tô igpanó si Pablo tikud tun ta Efeso, igkagi sikandin, na mà din, “Atin ka kakalyag
ka Manama, lumónódda dini ákniyu.”
Na, igsaké si Pablo ka barko tikud tun ta Efeso.
22 Tô igdunggù si Pablo tun ta Cesarea, igpanayun sikandin tun ta Jerusalem ébô mahà
katô mga ágpampamaké, asta igpanayun sikandin tun ta Antioquia.
23 Na, pángnga katô pira mga álló, igpanó si Pablo. Igsadun sikandin tun ta mga
lunsud tun ta kaluwagan ka mga probinsya ka Galacia asta Frigia ébô pabákkárrán din
tô kapamaké katô mga ágpampamaké.

Si Apolos

24 Duwán sábbad Judio na ágngadanan ki Apolos na tikud tun ta lunsud ka Alejandria‡
na igdunggù tun ta Efeso. Mapandé sikandin na ágtinurù, asta tuu ikasóddór sikandin
katô kagi ka Manama.
25 Itinuruan sikandin katô kapókit ka Áglangngagán. Tuu ágkadigárran sikandin
ágtinurù, asta matullid tô katinurù din tingód ki Jesus, asal tingód katô kabunyag, tô dád
ki Juan na Tarabunyag tô isóddóran din.
26 Ándà máddang i Apolos katô katinurù din tun ta simbaan ka Judio. Tô igdinág si
Priscila asta si Aquilas kandin, igpatákkás dan sikandin tun ta balé dan ébô tinuruan
dan sikandin tingód katô kapókit ka Manama tingód ki Jesus na ándà din kasóddóri.
27 Tô igtaganà si Apolos na madun tun ta Acaya, igtabang kandin tô mga kataladi
tun ta Efeso ébô panó sikandin, asta igsulatan dan tô mga manubù na sadunan din ébô
tanggapán dan sikandin. Tô igdunggù si Apolos tun ta Acaya, madigár tô tabang din katô
mga igpamaké ukit katô kédu ka Manama kandan.
28 Tuu matayyó tô ágtinuruán din, asta igpénagpát din tô kagi katô Manama ébô
kasóddóran katô mga Judio na si Jesus tô Mesiyas. Purisu igpanalu sikandin katô mga
Judio na gapul kandin tun ta tubang katô mga manubù.

19

Tun ta Efeso

1 Na, róggun igóddô si Apolos tun ta Corinto, igukit si Pablo dadan daya asta igusawug
sippang ka ikadunggù tun ta Efeso. Ikitaan din tô mga ágpampamaké.

‡ **18:24** 18:24 Alejandria tô ágkangadanan lunsud tun ta banuwa ka Ehipto.

2 Iginsà si Pablo, na mà din, “Tô igpamaké kó ki Jesus, itanggap yu tô Ugis Espiritu?”
Igtaba dan, na mà dan, “Ándà, su ándà ké dinág ka duwán Ugis Espiritu.”
3 Iginsà si Pablo, na mà din, “Ándin bunyagi tô itanggap yu?”
Igtaba dan, na mà dan, “Igpabunyag ké tun ta kapókit na igtinurù i Juan na Tarabunyag.”
4 Igkagi si Pablo, na mà din, “Igbunyagan i Juan tô mga manubù na igrákkád katô salà dan. Igtinurù sikandin na kailangan mamaké tô mga Judio katô sábbad manubù na tumalundug kandin, asta tô gó si Jesus.”
5 Tô igdinág dan, igbunyagan dan ukit ka ngadan katô Áglangngagán na si Jesus.
6 Tô igdappánnan i Pablo ka bállad sikandan, igsunnad tô Ugis Espiritu tun kandan, asta ikakagi sikandan ka ássa-ássa kinagiyan, asta igulit dan katô kagi ka Manama.
7 Mga sapulù duwa (12) dan langun.
8 Na, dalám ka tállu bulan, inalayun ágsadun si Pablo tun ta simbaan ka Judio. Ándà máddang din ka katinurù din, asta tuu ágpénagpát sikandin kandan tingód katô pagpangulu ka Manama.
9 Asal duwán mga manubù na igéllé, asta madat tô igkagi dan tun ta tubang ka mga manubù tingód katô kapókit ka Áglangngagán na igtinurù i Pablo. Purisu igiwà si Pablo tikud tun ta simbaan, asta igpid din tô mga ágpampamaké tun ta iskuwilaan na ágtinuruan i Tirano. Igpénagpát si Pablo kandan kada álló
10 dalám ka duwa ámmé. Purisu tô langun manubù tun ta probinsya ka Asia, agad Judio asta ánnà Judio, ikadinág katô kagi ka Áglangngagán.

Pittu mga gabatà i Esceva

11 Na, igimu tô Manama katô mga kasalábbuan ukit ki Pablo,
12 su agad tô mga panyù asta tô umpak i Pablo ágpiddán tun ta mga ágkabógókan ébô kólian, asta ébô miwà tô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù.
13 Duwán mga Judio na ágpanó-panó na ágkagi na duwán katulusan dan na makéwà katô madat mga espiritu tikud tun ta mga manubù. Igkagi dan katô ngadan ka Áglangngagán na si Jesus tun ta madat espiritu, na mà dan, “Ukit katô ngadan i Jesus na gulit-ulitán i Pablo, suguán ku sikuna, luwà ka.”
14 Tô gó tô áglumun katô pittu gabatà katô mallayat ka pangulu ka templo na si Esceva.
15 Asal igkagi tô madat espiritu kandan, na mà din, “Igkilala ku si Jesus asta si Pablo. Asal sadan kó?”
16 Na, igtóppaan dan katô manubù na igahuwan ka madat espiritu, asta italu sikandan langun. Purisu igpalaguy dan tikud tun ta balé na ándà umpak asta inamuan dan.
17 Ibantug ni tun ta Efeso, asta isóddóran katô langun Judio asta katô mga ánnà Judio. Imáddangan dan langun, asta tuu dan igrespetowan tô ngadan katô Áglangngagán na si Jesus.
18 Duwán mga ágpampamaké na igulit katô mga gállássán dan pa na madat mga linumuwan dan.
19 Duwán tun kandan na mga ágsalamangka. Igpid dan tô mga libro dan tingód ka salamangka asta iggóbbó dan tun ta tubang katô langun manubù. Igiyap dan tô lagà katô langun libro na iggóbbó na mga kaliman mararan (50,000) abuk ka mapputì bulawan.
20 Tingód katô ilumu, ibantug asta italap tô kagi katô Áglangngagán na igtinurù, asta marapung tô mga manubù na igpamaké.

Samuk tun ta Efeso

21 Na, tô kakalyag i Pablo na mukit sikandin tun ta mga probinsya ka Macedonia asta Acaya sippang ka dumunggù tun ta Jerusalem. Igkagi sikandin, na mà din, “Pángnga madunna tun ta Jerusalem, kailangan manayunna tun ta Roma.”

22 Na, igpasadun i Pablo tun ta Macedonia si Timoteo asta si Erasto na tô duwa ágtabang
kandin. Asal igóddô pô si Pablo ka mga pira álló tun ta probinsya ka Asia.
23 Na, róggun igóddô si Pablo tun ta Efeso, duwán dakál samuk tingód ka katinurù din
katô kapókit ka Áglangngagán.
24 Duwán sábbad manubù na si Demetrio na katig ágtunó ka mapputì bulawan.
Marapung tô mga manubù na áglumu tun kandin, su igimu dan ka mga maránták templo
na igimu ka mapputì bulawan iring na templo katô sábbad ágmanaman dan na ágngadanan
ki Diana.* Dakál é ágkasalapì dan ukit katô ágbarigyaán dan.
25 Na, iglimud i Demetrio tô mga manubù na áglumu tun kandin, asta duma mga
manubù na ágtunó ka mapputì bulawan. Igkagi si Demetrio kandan, na mà din, "Mga
rarak ku, isóddóran yu na ukit kani áglumun ta, dakál tô salapì na ágkakangé ta.
26 Asal igkita yu si Pablo, asta igdinág yu tô igkagi din. Mà din, ándà ágpulusán katô
ágmanaman na gimun ka manubù, su ánnà kun manama. Marapung tô mga manubù na
inapid katô ágtinuruán din, agad dini ta Efeso asta tun ta kaluwagan kani probinsya ka
Asia.
27 Na, ándà dán manubù na málli katô áglumun ta. Dì dán pagsik respetowan tô templo
katô ágkabantug na ágmanaman ta na si Diana, asta méwà dán tô kabantug din, agad
sikandin gó tô ágpangadapán katô langun manubù kannun ta Asia asta tun ta kaluwagan
kani banuwa."
28 Tô igdinág dan katô igkagi i Demetrio, tuu dan gó isókó, asta igullaó dan, na mà dan,
"Pabantugán si Diana na ágpangadapán ta na mga taga Efeso!"
29 Isamuk tô langun manubù na góddô tun ta lunsud. Igámmát dan tô duwa manubù
na igtákkás ki Pablo tikud tun ta Macedonia na si Gayo asta si Aristarco. Igguyud dan tô
duwa, asta igpalaguy dan langun tun ta ágkalimudanan ka mga manubù.
30 Malyag pád si Pablo na madun dutun ébô kumagi katô mga manubù na ilimud, asal
tô mga ágpampamaké igsapad kandin.
31 Duwán mga opisyales na rarak i Pablo igpédu-édu kandin na dì madun.
32 Na, tuu ágkasamuk tô langun manubù na ilimud. Ánnà magunawa tô ágkagin dan na
gullaó. Tagsábbadé dád tô mga manubù na ikasóddór ka manan ka ilimud dan.
33 Igpatindág katô mga Judio tô unawa dan na si Alejandro tun ta tubang dan.
Igsingyas sikandin ébô dì dan mótép, su kakalyag din na kumagi katô mga manubù na
ilimud.
34 Asal tô ikasóddór dan na Judio si Alejandro, tuu dan igullaó dalám ka duwa oras, na
mà dan, "Pabantugán si Diana na ágpangadapán ta na mga taga Efeso!"
35 Na, tô igsapad tô konseyal katô mga manubù na ilimud, igkagi sikandin, na mà
din, "Mga taga Efeso, isóddóran katô langun manubù na sikita na mga taga Efeso tô
ágtómmóng ka templo katô ágkabantug na ágmanaman ta na si Diana na idabù tikud tun
ta langit.
36 Ándà manubù na makéllé kani. Purisu kailangan tagnáp kó. Yakó ágkasamuk.
37 Ándà palang salà katô duwa manubù na igpid yu dini, su ándà palang igtakó dan
tikud tun ta simbaan. Ándà dan buyas katô ágmanaman ta.
38 Atin ka duwán salà dan tun ki Demetrio asta tun ta mga kadumaan din, kailangan
sikandan tô dumimanda tun ta huwes tô álló ka pagusay ébô patabaé dan.
39 Asal atin ka duwán pa duma mga insà yu, angati yu tô álló na palimudé tô langun
manubù.
40 Su atin ka dimandan ki ka gobyerno tingód kani samuk ta, ándà mataba ta."
41 Na, igpólì din tô langun manubù na ilimud.

* **19:24** 19:24 Diana, ó tun ta kinagiyan ka Griego, Artemis.

20

Igukit si Pablo tun ta Macedonia asta Grecia

1 Na, pángnga katô samuk tun ta Efeso, iglimud i Pablo tô mga ágpampamaké. Igpabákkár din tô kapamaké dan ka Manama, igsabi sikandin kandan, asta igpanó
sikandin na madun tun ta Macedonia.
2 Tô igukit sikandin tun ta mga lunsud, igpabákkár din tô kapamaké katô mga
ágpampamaké. Tô igdunggù sikandin tun ta Grecia,*
3 igóddô sikandin dalám ka tállu bulan. Tô masig dán sumaké si Pablo ka barko na
ágsadun tun ta Siria, duwán kun mga pangulu ka Judio na mimmaté pád kandin. Purisu
igplano si Pablo lumónód na mukit tun ta Macedonia.
4 Duwán mga manubù na igtákkás kandin na madun tun ta Jerusalem. Sikandan tô
batà i Piro na si Sopater na taga Berea, si Aristarco asta si Segundo na taga Tesalonica
dan duwa, si Gayo na taga Derbe, si Tiquico asta si Trofimo na taga Asia dan duwa, asta
si Timoteo.
5 Tô langun dan iguna igsaké ka barko na madun tun ta lunsud ka Troas, asta igangat
dan áknami.
6 Igádding ké tun ta Filipos. Igóddô ké sippang ka ipángnga tô Kalimudan Ka Pan Na
Ándà Pagpatubù. Ándà kadugé, igsaké ké ka barko. Pángnga katô lima dukilám, igpakitaé
ké dutun tun ta Troas. Igóddô ké dutun dalám ka sábbad linggo.

Inanté puman si Eutico

7 Tô dukilám katô álló ka kapaginawa, ilimud tô langun dé ébô kuman katô
kasampáttan ka kamaté i Jesus. Igpanayun si Pablo igtinurù sippang ka tángngà ka
dukilám, su kakalyag din na panó sikandin pagkasimag.
8 Marapung tô mga sulù tun ta datas kuwarto na iglimudan dé.
9 Na, duwán sábbad mallaki na si Eutico na igunsad tun ta téwang. Idugé si Pablo
ágtinurù, asta tuu dán ágkatudugan si Eutico. Na, tô italáp sikandin, idabù tun ta tanà
tikud tun ta ikatállu andana katô balé. Tô igahà dan, inaté dán sikandin.
10 Igpónóg si Pablo, iglangkábban din si Eutico, igkápkáppan din, asta igkagi si Pablo tun
ta duma mga manubù, na mà din, "Yakó ágkatanaan, su mantéwù sikandin."
11-12 Na, igpid dan si Eutico tun ta balé din, asta tuu idayawan tô langun manubù
su mantéwù sikandin. Na, tô igpénék puman si Pablo tun ta iglimudan dé, igtigkané
sikandin igkan ukit katô katáppik din katô pan na igkan dé. Idugé sikandin igtóngkô
kandan sippang ka masig dán sállám. Na, igpanó sikandin.

Igtalan si Pablo katô mga tarapid ka simbaan tun ta Efeso

13 Na, igplano si Pablo na manó dád sikandin na madun tun ta lunsud ka Ason. Purisu
igdiyà ké kandin asta igsaké ké ka barko na pasadun tun ta Ason ébô áddingan dé si Pablo.
14 Tô igkita ké kandin tun ta Ason, igsaké si Pablo katô barko na igsakayan dé, asta
igsadun tô langun dé tun ta lunsud ka Mitilene.
15 Igtikud ké tun ta Mitilene, asta pagkasimag, iglabé ké tun ta purù ka Quio. Tô
ikaduwa álló, igádding ké tun ta purù na ágngadanan Samo. Pángnga igóddô ké, tun ta
ikatállu álló igdunggù ké tun ta lunsud ka Mileto.
16 Ándà ké ádding tun ta Efeso, su dì malyag si Pablo ka madugé ké tun ta probinsya ka
Asia. Áglukut sikandin ébô makadunggù ké tun ta Jerusalem ka dì pa dumunggù tô álló
ka kalimudan na ágngadanan Pentecostes.
17 Tô igdunggù ké tun ta Mileto, igpakangé i Pablo tô langun tarapid katô simbaan ka
mga ágpampamaké tun ta Efeso.
18 Tô igdunggù dan tun ta Mileto, igkagi si Pablo kandan, na mà din, "Isóddóran yu tô
tingód katô iglumu ku ákniyu tikud tun ta kadunggù ku tun ta Asia.

---

* **20:2** 20:2 Grecia, ó Acaya.

19 Igággár-ággárra igbánnal katô Áglangngagán ta. Igpabbabà a ka kamanubuan ku.
Igsággówa su igginawaan ku sikiyu. Ihirapanna ukit katô madat mga plano katô mga
Judio.
20 Ándà a kamáddangi katô igtinurù ku na makatabang ákniyu, agad tun ta
ágkalimudanan asta tun ta tagsábbad-sábbad balé.
21 Igulitta tun ta langun yu, agad Judio ó ánnà Judio, na kailangan rumákkád kó tun ta
Manama, asta mamaké kó katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
22 "Na, madunna tun ta Jerusalem, su tô gó tô kakalyag katô Ugis Espiritu kanak. Ándà
sóddór ku ka ándin tô dumunggù kanak dutun.
23 Asal inalayunna gulitan katô Ugis Espiritu na irrayatanna asta prisonna.
24 Asal tô panámdám ku, mému kanak ka matayanna, asal tô tuu ku ágkailanganán na
mapángnga ku tô áglumun ku, asta tumanán ku tô sugù katô Áglangngagán na si Jesus, su
igpapidda ikandin ébô mulit katô Madigár Gulitán tingód katô kédu ka Manama áknita.
25 Sippang áknganni, ágpanó-panówa ébô mulit-ulitta ákniyu tingód katô pagpangulu ka
Manama. Asal panówad, asta dì kid pakitaé.
26 Purisu panámdám yu ni kagin ku ákniyu. Atin ka duwán pa manubù na ándà pa
pamaké, ándà dán salà ku kandin,
27 su ándà máddang ku igtinurù ákniyu tingód ka langun katô kakalyag ka Manama.
28 Piyà-piyà kó. Dóppóni yu tô langun ágpampamaké na igsarig katô Ugis Espiritu ákniyu
ébô sikiyu tô mid kandan. Inému dan na mga sakup ka Manama ukit katô kamatayan i
Jesus.
29 Isóddóran ku na duwán mga manubù na dumunggù ákniyu ébô dumadat ka kapa-
maké katô mga manubù tun ta Manama, iring katô magani mannanap na mimmaté
katô mga karnero.
30 Duwán gó mga unawa yu na tuminurù ka ánnà bánnal ébô mákkás tô mga manubù
kandan.
31 Purisu banté kó. Yakó yu ágkalingawi na inalayunna igtinurù ákniyu agad álló asta
dukilám dalám ka tállu ámmé, asta igsággówa su itanaanna ákniyu.
32 Manama tô dumóppón ákniyu. Yakó yu ágkalingawi tô kagi ka Manama tingód katô
ginawa din ákniyu, su sikandin tô makapabákkár katô kapamaké yu, asta bággén din
ákniyu tô ágbággén din tun ta langun sakup din.
33 "Ándà a gó ingà katô ákniyu salapì ó umpak,
34 su isóddóran yu na inalayunna iglumu ébô duwán magasto ku katô ágkailanganán ku
asta tô ágkailanganán katô mga manubù na ágtákkás kanak.
35 Tô gó tô áglumun ku ébô ágkasóddóran yu na madigár ka mággár-ággár ki lumumu ébô
makatabang ki katô mga ágkayù-ayuan. Yakó yu ágkalingawi tô igkagi katô Áglangngagán
na si Jesus, 'Tuu pa ágkadayawan tô ágbággé ka tandingán katô ágtanggap.' "
36 Na, pángnga igkagi si Pablo tun ta mga tarapid katô mga ágpampamaké tun ta Efeso,
iglingkóód dan langun, asta igdasal si Pablo tun ta Manama.
37 Igsággó dan, asta igkápkáp dan ki Pablo, asta igadák dan kandin.
38 Tuu dan iranu, su igkagi si Pablo na dì dan dán pakitaé. Na, igatád dan sikandin tun
ta barko na sakayan dé.

21

Igsadun si Pablo tun ta Jerusalem

1 Na, tô igsaké ké ka barko tikud tun ta Mileto, igpanayun ké tun ta purù ka Cos.
Pagkasimag, igdunggù ké tun ta purù ka Rodas. Tikud tun ta Rodas, igsadun ké tun ta
lunsud ka Patara.
2 Tô igdunggù ké, igkita dé tô duma barko na madun tun ta Fenicia. Purisu igsaké ké.

3 Róggun igsaké ké, igkita dé tô purù ka Cipre, asal iglabé ké dadan ta ibang katô dagat.
Igsadun ké tun ta probinsya ka Siria. Igpónóg ké tun ta lunsud ka Tiro su duwán igruran
na papónógán.
4 Igpamasak dé tô mga ágpampamaké, asta igóddô ké tun kandan dalám ka sábbad linggo.
Ukit katô Ugis Espiritu, igulit dan ki Pablo na dì mému madun sikandin tun ta Jerusalem.
5 Tô álló ka kapanó dé, igatád ké katô langun ágpampamaké gamama, gabayi asta gabatà
tun ta ligad ka dagat. Tô igdunggù ké, iglingkóód ké langun, asta igdasal ké tun ta
Manama.
6 Na, igsabi ké kandan na padiyaé kéd. Na, igsaké ké katô barko, asta igpanggulì
sikandan.
7 Na, tô igsaké ké tikud tun ta Tiro, igsadun ké tun ta lunsud ka Tolemaida. Igpónóg ké,
igpamasak dé tô mga kataladi, asta igdággà ké dutun ka sábbad dukilám.
8 Pagkasimag, igsaké ké pasadun tun ta Cesarea. Tô igpónóg ké, igsadun ké tun ta balé i
Felipe, asta igóddô ké dutun. Si Felipe tô sábbad katô pittu manubù na igtabang katô mga
apostoles tun ta Jerusalem. Sikandin tô gulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus.
9 Duwán áppat mga gabatà din daraga na mga propeta ka Manama.
10 Róggun igóddô ké, duwán sábbad propeta na ágngadanan ki Agabo na igdunggù tikud
tun ta probinsya ka Judea.
11 Tô igsumar sikandin áknami, igkangé din tô akus* i Pablo, igikát din tun ta paa din
asta tun ta bállad din, asta igkagi sikandin, na mà din, “Ni gó tô igkagi katô Ugis Espiritu.
Iring kani, ikáttan katô mga Judio tô tigatun kani akus tun ta Jerusalem. Bággén dan
sikandin tun ta bállad katô mga manubù na ánnà Judio.”
12 Tô igdinág ké kandin, igpédu-édu ké asta tô langun ágpampamaké tun ta Cesarea na
dì madun si Pablo tun ta Jerusalem.
13 Asal igkagi si Pablo, na mà din, “Yakó ágsapad kanak ukit katô kasággó yu, su mému
gó kanak ka prisonna tun ta Jerusalem, asta mému gó kanak ka matayanna tingód katô
kapamaké ku katô Áglangngagán ta na si Jesus.”
14 Na, tô ándà ké ikasapad kandin, igsungkù ké. Purisu igkagi ké, na mà dé, “Mólà pa
ka malumu tô kakalyag katô Áglangngagán ta.”
15 Na, ándà kadugé, igtémmós ké ka mga piniddan dé, asta igpanó ké na madun tun ta
Jerusalem.
16 Duwán mga ágpampamaké tikud tun ta Cesarea na igtákkás áknami. Igpid ké ikandan
tun ta balé i Mnason ébô móddô ké dutun. Na, si Mnason sábbad taga Cipre na idugé dán
igpamaké ki Jesus.

Igdunggù si Pablo tun ta Jerusalem

17 Na, tô igdunggù ké tun ta Jerusalem, ágkadayawan ágtanggap áknami tô mga kataladi.
18 Pagkasimag, igahà ké asta si Pablo ki Santiago, asta ilimud tô langun duma tarapid
ka simbaan ka mga ágpampamaké.
19 Tô pángnga dan igpallaé, igulit si Pablo tingód katô langun na iglumu ka Manama
tun ta mga ánnà Judio ukit ka katinurù din.
20 Tô igdinág dan katô igkagi din, igdurung dan tô Manama, asta igkagi sikandan
ki Pablo, na mà dan, “Yaka nu ágkalingawi na duwán dán mga pira mararan Judio na
ágpamaké ki Jesus. Tuu dan ágtuman katô mga sugù i Moises.
21 Asal igulitan dan na ágtinurù ka kun tun ta langun Judio na góddô tun ta mga banuwa
ka ánnà Judio na mému ka dì dan tumanán tô mga sugù i Moises. Igkagi ka kun na mému
ka dì tupuwan tô mga gabatà dan gamama, asta dì dan tumanán tô mga ágkémun ta na
Judio.
22 Pamánnun ta ka makasóddór dan na igdunggù kad?

---

* **21:11** 21:11 Akus tô ággamitán katô mga manubù sayyan iring na sinturon áknganni.

23 Na, madigár ka numunug ka kani palumun dé. Duwán áppat gamama na igtandô† dán ka Manama tingód katô ágkémun ta na Judio.
24 Apil ka tun kandan katô seremonyas ka kalinis. Bayadi nu tô gasto dan ébô pakiskisan tô ulu dan.‡ Atin ka lumun nu ni, makasóddór tô langun na ánnà bánnal tô igdinág dan tingód áknikó, su ágtumanán nu tô mga sugù i Moises.
25 Asal tingód katô mga ágpampamaké na ánnà Judio, igsulat ké kandan dángngan na dì makan tô ágkakan na taganà igbággé tun ta mga ágmanaman, dì makan tô dipanug asta tô mannanap na inérát, asta dì dan lumayuk katô ánnà kandan sawa ó duma."
26 Purisu pagkasimag, igapil si Pablo tun ta áppat gamama, asta igpalumu dan katô seremonyas ka kalinis tingód katô igtandô dan ka Manama. Igsadun si Pablo tun ta templo, asta igpasóddór din katô mga pangulu ka templo tô tingód katô álló na matuman tô igtandô dan, su tô gó tô álló na mággé tô lima dan ka tagsábbad mannanap ébô matayan asta bággén tun ta Manama.

Igámmát si Pablo

27 Na, pángnga katô pittu álló, iglónód si Pablo tun ta templo ébô ipángngan tô seremonyas ka kalinis. Duwán mga Judio tikud tun ta probinsya ka Asia na igkita ki Pablo tun ta templo, asta igsutsutan dan tô duma mga manubù ébô tumabang kandan na mámmát ki Pablo.
28 Igullaó dan, na mà dan, "Mga unawa dé na rubbad i Israel, tabangi ké! Ni gó tô manubù na ágtinurù katô langun manubù na buyasán ki na mga Judio, tô mga sugù i Moises, asta ni ugis lugar ta. Tuu pa madat tô iglumu din nigó, su igpid din tô mga ánnà Judio kannun ta ugis lugar, agad dì gó mému."
29 Tô gó tô igkagi dan, su igkita dan tô sábbad taga Efeso na ánnà Judio na si Trofimo na igtákkás ki Pablo tun ta Jerusalem. Asal kéman dan ka igpid i Pablo sikandin tun ta templo.
30 Isamuk tô langun manubù tun ta Jerusalem. Marapung tô mga manubù na ilimud. Igámmát dan si Pablo, asta igguyud dan sikandin tun ta luwà katô templo. Na, igsagpángngan dan tô templo.
31 Matayan dan pád si Pablo. Asal duwán igulit katô kapitan ka sundalo na isamuk tô langun manubù tun ta Jerusalem.
32 Tigkô dád igpid katô kapitan tô mga sarhento asta sundalo, asta sékót dan igsadun tun ta mga manubù na ilimud. Tô igkita tô mga manubù katô kapitan asta katô mga sundalo, igsódóan dan tô paglagpás ki Pablo.
33 Tô igdunggù tô kapitan, igámmát din si Pablo. Igpabagkás din tô bállad i Pablo ka duwa kadina. Iginsà tô kapitan ka sadan tô ngadan din, asta ándin tô madat na iglumu din.
34 Igtaba tô mga manubù na igpanggullaó, asal ánnà magunawa tô igkagi dan. Ándà ikasóddór tô kapitan ka ándin tô kabánnalan, su marapung tô igullaó. Purisu igpapid din si Pablo tun ta baraks.
35 Tô igdunggù dan tun ta tété katô baraks, igánnat katô mga sundalo si Pablo ébô makókit dan, su tuu ágkasókó tô mga manubù na ilimud,
36 asta igullaó tô mga manubù na igtákkás, na mà dan, "Matayi yu sikandin!"

Igkagiyan i Pablo tô mga manubù na ilimud

37 Na, tô ándà dan pa ahu tun ta dalám katô baraks, igkagi si Pablo tun ta kapitan, na mà din, "Atin ka mému, duwán kagin ku áknikó."

---

† **21:23** 21:23 Róggun igtuman dan katô igtandô, dì dan minám katô bino, dì dan kuman katô buuy ka paras, dì dan mawid katô lawa ka inaté, agad mannanap asta manubù, asta dì dan tumampád katô ulu dan sippang ka matuman dán tô tandô dan. ‡ **21:24** 21:24 Dakál é lagà ka bayad katô mga mannanap na kailangan bággén asta góbbón dan tun ta saruwan ka Manama ébô kasóddóran katô mga Judio na ituman dán tô igtandô dan ka Manama. Ágpakiskisan ka manubù tô ulu din ka matuman dán tô igtandô din ka Manama.

Isaláббuan tô kapitan. Purisu igkagi sikandin, na mà din, “Katig ka kannê ágkagi ka Griego?
38 Kéman ku ka sikuna tô sábbad taga Ehipto na igatu ka gobyerno dángngan, asta igpid
katô áppat mararan (4,000) na mga taramaté tun ta disyerto.”
39 Igkagi si Pablo, na mà din, “Judiowa. Sakuppa ka Tarso na ágkabantug lunsud tun ta
Cilicia. Atin ka mému áknikó, duwán kagin ku tun ta mga manubù na ilimud.”
40 Tô ignunug tô kapitan, igtindág si Pablo tun ta tété. Igsingyasan din sikandan ébô dì
dan mótép. Tô igtagnáp dan, igkagi si Pablo ka kinagiyan ka Hebreo.§

22

1 Na, igkagi si Pablo, na mà din, “Mga kataladi ku asta mga ágtugállán, paminág kó kani
kagin ku ákniyu.”
2 Tô igdinág dan na igkagi sikandin ka kinagiyan ka Hebreo, tuu dan igtagnáp. Purisu
igkagi si Pablo, na mà din,
3 “Sakán tô unawa yu na Judio. Tarso é igpamasususuwan kanak na sábbad lunsud
tun ta Cilicia, asal igdakálla kannun ta Jerusalem. Si Gamaliel tô maestro na igtinurù
kanak, asta igtinuruanna katô langun sugù i Moises na ágtumanán katô mga kamónaan
ta. Tuuwa igággár-ággár ébô mabantug tô Manama iring ákniyu áknganni.
4 Purisu igirrayatan ku dángngan tô mga manubù na ágbánnal katô mantu kapókit, asta
igmatayan ku sikandan. Duwán mga igámmát ku asta igpriso ku agad mga gamama asta
mga gabayi.
5 Isóddóran yan katô tuu mallayat ka pangulu ka templo asta katô langun konseyal
ka mga ágtugállán ka Judio, su sikandan tô igbággé kanak ka mga sulat na igpid ku tun
ta mga ágpangulu tun ta Damasco. Purisu igsadunna ébô ámmáttán ku asta piddán ku
sikandan kannun ta Jerusalem ébô supakan sikandan.
6 “Asal tô malássád dán é álló, tô madaniyad tun ta Damasco, tigkô dád isugatanna katô
séllaán tikud tun ta langit.
7 Ibantangnga tun ta tanà, asta duwán igdinág ku na igkagi, ‘Saulo, Saulo, manan ka
girrayat ka kanak?’
8 Na, iginsà a, ‘Sir, sadan ka?’ Na, igtaba sikandin, ‘Sakán si Jesus na taga Nazaret na
girrayatan nu.’
9 Agad igkita tô mga manubù na igtákkás kanak katô séllaán, asal ándà dan ikadinág
katô igkagi din kanak.
10 Iginsà a, ‘Ághlangngagán, ándin tô lumun ku?’ Purisu igkagi tô Ághlangngagán, ‘Tindág
ka, asta sadun ka tun ta Damasco, su ulitan ka katô langun na igplano ka Manama na
palumun áknikó.’
11 Ibólógga tingód katô séllaán tikud tun ta langit. Purisu igagakka katô mga kadumaan
ku pasadun tun ta Damasco.
12 “Na, duwán sábbad manubù na si Ananias na tuu ágtuman katô mga sugù i Moises,
asta ágrespetowan sikandin katô langun Judio.
13 Igpadani sikandin kanak, asta igkagi sikandin, ‘Saulo, kataladi ku, kumita kad.’ Na,
tigkô dád ikakita a kandin.
14 Igkagi si Ananias, ‘Taganà kad igsalin ka Manama na ágpangadapán katô mga
kamónaan ta ébô makasóddór ka katô kakalyag din. Igsalin kad ikandin ébô kumita ka
katô Nángngà na Ágsuguánnán din,* asta ébô maminág ka katô kagi din.
15 Kakalyag din na mulit-ulit ka katô langun manubù tingód katô igkita nu asta igdinág
nu.

§ **21:40** 21:40 Hebreo tô kinagiyan katô mga Judio.

* **22:14** 22:14 Nángngà na Ágsuguánnán ka Manama tô pagngadan ki Jesu-Cristo.

16 Purisu yakad ágbaring-baring. Tindág kad, asta pabunyag ka. Dasal ka ukit katô
ngadan katô Áglangngagán ébô kórasan ka katô mga salà nu.'†
17 "Na, tô igulì a nit Jerusalem, róggun igdasalla tun ta templo, duwán isállággan ku na
igpakita kanak.
18 Igkagi tô Áglangngagán na igkita ku, 'Sékót ka panó tikud nit Jerusalem, su dì
maminág ni mga manubù katô ágkagin nu tingód kanak.'
19 Asal igtaba a, 'Áglangngagán, tô panámdám ku na maminág dan, su isóddóran dan na
sakán tô igsadun tun ta langun simbaan ka unawa dan na mga Judio ébô ámmáttán ku
asta lagpássán ku tô langun ágpamaké áknikó.
20 Tô inaté si Esteban na igulit-ulit tingód áknikó, igapilla, ignunugga, asta igbantéya
katô mga umpak na iglábbas katô mga manubù na igmaté kandin.'
21 Asal igkagi tô Áglangngagán, 'Panó kad, su papiddán ku sikuna tun ta madiyù mga
banuwa ébô tuminurù ka katô kagi ku tun ta mga ánnà Judio.' "

Sakup ka Roma si Pablo

22 Na, tô igdinág tô mga Judio na pasadunán sikandin tun ta mga ánnà Judio, ándà
dan dán paminág kandin. Igullaó dan, na mà dan, "Matayi yu! Madigár pa ka maté gó
sikandin."
23 Igullaó dan, asta igsakórab dan tô umpak dan asta igsabud dan tô barukbuk tun ta
karamag tingód katô sókó dan.
24 Purisu igpapid katô kapitan si Pablo tun dalám katô baraks, asta igsugù din tô
mga sundalo na lumagpás ki Pablo ébô kumagi ka bánnal, su kakalyag katô kapitan na
kasóddóran din ka manan ka igullaówan katô mga manubù si Pablo.‡
25 Tô igbagkás dan kandin, igkagi si Pablo tun ta sarhento na igtindág madani tun
kandin, na mà din, "Manan ka lagpássán tô sábbad sakup ka Roma ka dì pa sikandin
insaán ka huwes?"
26 Tô igdinág tô sarhento katô igkagi din, igsadun sikandin tun ta kapitan, asta igkagi
sikandin, na mà din, "Dì nángngà palagpássán nu sikandin, su sábbad sikandin sakup ka
Roma."
27 Purisu igsadun tô kapitan tun ki Pablo, asta iginsà sikandin, na mà din, "Ulitiya ka
kabánnalan. Sakup ka ka Roma?"
Igtaba si Pablo, na mà din, "Óó."
28 Igkagi tô kapitan, na mà din, "Dakál tô salapì na igbayad ku ébô imunna sakup ka
Roma."
Igkagi si Pablo, na mà din, "Asal sakán, ándà palang igbayad ku, su dutun é igpama-
susuwan kanak ta sakup ka Roma."
29 Purisu tigkô dád igpadiyù tô mga sundalo, asta ándà dan lagpássi si Pablo.
Imáddangan tô kapitan su igpabagkás din tô sábbad sakup ka Roma.

Igruudan si Pablo katô mga konseyal ka Judio

30 Na, tô kakalyag katô kapitan na kasóddóran din ka ándin tô dimanda katô mga
pangulu ka Judio tingód ki Pablo. Purisu pagkasimag, iglimud din tô mallayat ka mga
pangulu ka templo asta tô langun konseyal ka Judio. Igpaluwà din si Pablo asta igpid
din tun ta mga manubù na ilimud. Igpatindág din si Pablo tun ta tubang dan.

23

1 Na, igsállág i Pablo tô langun konseyal asta igkagi sikandin, na mà din, "Mga kataladi,
tô panámdám ku na nángngà tô langun na iglumu ku tun ta saruwan ka Manama sippang
áknganni."

---

† **22:16** 22:4-16 Ahaán tô Mga Lumu 9:1-19; 26:9-18; Galacia 1:14. ‡ **22:24** 22:24 Ándà sóddór katô kapitan ka manan ka igullaó dan na matayan si Pablo su ándà sikandin ikagpát katô kinagiyan ka Hebreo.

2 Tô igdináǵ si Ananias na tuu mallayat ka pangulu ka templo, igpasampal din si Pablo
katô mga manubù na madani tun kandin ébô kasupakan sikandin.
3 Igkagi si Pablo ki Ananias, na mà din, “Supakan ka katô Manama, su kéman nu ka
nángngà ka tun ta saruwan ka Manama! Rumuud ka kanak ukit katô mga sugù i Moises,
asal sikuna tô iglapas katô mga sugù, su igpasampalla ikuna.”
4 Na, duwán mga manubù madani tun kandin na igkagi, na mà dan, “Manan ka igtaba-
taba nu tô tuu mallayat ka pangulu ka templo na igsalin ka Manama.”
5 Purisu igkagi si Pablo, na mà din, “Mga kataladi, ándà sóddór ku na sikandin tô tuu
mallayat ka pangulu ka templo. Isóddóran ku na mà katô kagi ka Manama na kailangan
dì buyasán tô manubù na ágpangulu áknita.”*
6 Tô ikasóddór si Pablo na dì ágpasábbadé tô langun katô konseyal, su duwán mga
Saduseo asta duwán mga Pariseo, igullaó si Pablo kandan, na mà din, “Mga kataladi,
sakán tô Pariseo, asta Pariseo tô mga kamónaan ku. Igpidda dini ébô insaánna ikiyu ni
álló ni su gimanna katô kanté puman ka Manama katô mga manubù na inaté.”
7 Tô igkagi sikandin kani, igpapulé tô mga Pariseo asta tô mga Saduseo. Purisu ándà
pasábbadé tô langun konseyal.
8 Na, tô mga Pariseo ágtinurù na antén puman ka Manama tô mga manubù na inaté,
asta duwán mga panaligan ka Manama, asta duwán espiritu ka manubù. Asal tô mga
Saduseo, dì dan ágbánnal kani.
9 Purisu ágkasamuk dan. Na, igtindáǵ tô mga taratinurù ka mga sugù i Moises na sakup
ka mga Pariseo, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Tô panámdám dé na ándà madat na
iglumu din. Duwán basì panaligan ka Manama na igkagi kandin.”
10 Na, tuu dan isamuk, asta imáddangan tô kapitan ka matayan dan si Pablo. Purisu
igpapid din tô mga sundalo ébô kangén dan si Pablo, asta piddán dan sikandin tun ta
baraks.
11 Na, tô dukilám dán, igtindáǵ tô Áglangngagán madani tun ki Pablo, asta igkagi
sikandin, na mà din, “Yaka ágkamáddangan. Igulit ka tingód kanak nit Jerusalem, asta
mulit ka pagsik tingód kanak tun ta Roma.”

Plano na matayan si Pablo

12 Na, pagkasimag, duwán mga Judio na igpasábbadé na mimmaté ki Pablo. Ig-
patandóé dan na dì dan kuman ó minám sippang ka matayan dan pa si Pablo.
13 Sobra ka kappatan (40) tô manubù na igpatandóé.
14 Purisu igsadun dan tun ta mga mallayat ka pangulu ka templo asta mga ágtugállán
ka Judio, asta igkagi sikandan, na mà dan, “Igpatandóé ké na dì ké kuman sippang ka
matayan dé pa si Pablo.
15 Na, nigó tô plano dé. Madigár ka pédu-édu kó asta tô mga konseyal tun ta kapitan ébô
papiddán din puman si Pablo dini ákniyu. Madigár ka kumagi kó na duwán pa mga insà
yu kandin. Asal banganan dé sikandin ébô matayan dé ka dì pa dumunggù dini ákniyu.”
16 Asal ikadináǵ tô bataánnán i Pablo katô plano dan na banganan dan si Pablo. Purisu
igsadun sikandin tun ta baraks ébô mulit ki Pablo.
17 Na, igtawar i Pablo tô sábbad sarhento, asta igkagi sikandin, na mà din, “Pid nu ni
mallaki tun ta kapitan, su duwán ulitán din kandin.”
18 Purisu igpid katô sarhento tô mallaki tun ta kapitan, asta igkagi sikandin, na mà din,
“Si Pablo na igpriso tô igpédu-édu na piddán ku ni mallaki dini áknikó, su duwán ulitán
din áknikó.”
19 Purisu igawidan katô kapitan tô bállad katô mallaki, igpid din tun ta lugar na ándà
duma manubù, asta iginsà sikandin, na mà din, “Ándin tô ulitán nu kanak?”

* **23:5** 23:5 Ahaán tô Exodo 22:28.

20 Na, igkagi tô mallaki, na mà din, “Duwán mga Judio na igplano na pédu-édu dan áknikó ébô papiddán nu simag si Pablo tun ta konseho ka Judio. Kumagi dan na duwán pa mga insà dan kandin.
21 Asal yaka ágnunug kandan, su sobra ka kappatan (40) tô mga manubù na mangan kandin tun ta dalan. Igpatandóé dan na dì dan kuman ó minám sippang ka matayan dan pa si Pablo. Igtaganà dan dán, asta gangat dan dád katô kagin nu.”
22 Igsapad tô kapitan, na mà din, “Yaka gulit katô duma manubù tingód katô igulit nu kanak.”
Na, igpapanó din tô mallaki.

Igpid si Pablo tun ta Cesarea

23 Na, igpakangé katô kapitan tô duwa sarhento, asta igkagi sikandin kandan, na mà din, “Limud yu tô duwa gatus (200) sundalo na manóttanà, tô kapittuwan (70) sundalo na sumaké ka kudà, asta tô duwa gatus (200) na mid ka pangidù, su panó kó kani ka alas nuybe ka dukilám na madun tun ta Cesarea.
24 Pasaké yu si Pablo ka kudà. Bantayi yu sikandin ébô ándà makadadat kandin sippang ka dumunggù kó tun ta gobernador na si Felix.”
25 Duwán sulat na igpapid katô kapitan, na mà din,
26 “Sakán si Claudio Lisias na igsulat áknikó Felix na ágkabantug gobernador dé. Kumusta ka!
27 Ni manubù na igpapid ku dini áknikó, igámmát sikandin katô mga pangulu ka Judio, asta matayan dan pád sikandin. Purisu igpatákkás ku tô mga sundalo ébô tabangan sikandin, su isóddóran ku na sakup ka Roma sikandin.
28 Iglimud ku tô konseho katô mga Judio, su kakalyag ku na kasóddóran ka ándin tô dimandan dan kandin.
29 Igdimanda dan kandin su igéllé kun sikandin katô mga sugù na ágtumanán dan, asal isóddóran ku na ándà salà din na mému prison asta matayan.
30 Igpapid ku sikandin dini áknikó, su duwán kun mga Judio na ágbangan ébô matayan sikandin. Papiddán ku pagsik tô mga manubù na igdimanda kandin ébô mulit dan áknikó katô dimanda dan. Kannun dád gó sippang.”
31 Purisu igbánnal tô mga sundalo katô sugù kandan, asta tô dukilám tô, igpid dan si Pablo tun ta lunsud ka Antipatris.
32 Na, pagkasimag, igulì tô mga sundalo na igpanóttanà tun ta Jerusalem. Asal igpanayun si Pablo tun ta Cesarea asta tô mga sundalo na igsaké ka mga kudà.
33 Tô igdunggù dan tun ta Cesarea, igbággé dan tô sulat tun ta gobernador, asta igpid dan pagsik si Pablo tun kandin.
34 Tô igbasa tô gobernador katô sulat, iginsà sikandin ka ándin tô probinsya na igtikudan i Pablo. Tô ikasóddór sikandin na Cilicia tô igtikudan i Pablo,
35 igkagi sikandin, na mà din, “Insaán kù sikuna ka dumunggù tô mga manubù na igdimanda áknikó.”
Purisu igsugù din tô mga sundalo ébô bantéyan dan si Pablo tun ta palasyo na igimu katô taganà harì na si Herodes.

24

Igruud si Felix

1 Na, tô iglabé dán tô lima álló, igsadun tun ta Cesarea tô tuu mallayat ka pangulu ka templo na si Ananias, asta igtákkás kandin tô mga ágtugállán ka Judio asta tô sábbad abogado na si Tertulo ébô dumimanda dan ki Pablo tun ki Gobernador Felix.
2 Igpakangé i Felix si Pablo, asta igtigkané si Tertulo igkagi katô dimanda dan ki Pablo tun ta gobernador, na mà din, “Ágkabantug Gobernador dé Felix, ágdurungán dé sikuna.

Su sikuna tô ágpangulu áknami, masuné dán tô kóddô ta. Su ukit katô madigár kapid nu, duwán dán inassudan katô kóddô ta.
3 Inalayun ni ágkabantug tun ta langun banuwa. Ágpasalamatan dé tô madigár áglumun nu.
4 Na, diyad maring áknikó. Asal pédu-éduwa na maminág ka kani kagin ku.
5 Isóddóran dé na madat manubù ni, su ágsamukán din tô langun Judio tun ta kaluwagan kani banuwa, asta sikandin tô ágpid katô mga ágpamaké katô sábbad taga Nazaret.
6 Ágripaan din pád pagsik tô templo ka Jerusalem, asal igámmát dé sikandin. [Tô kakalyag dé na ruudan dé sikandin ukit katô mga sugù dé.
7 Asal igdunggù tô kapitan ka mga sundalo na si Lisias, asta igpirit sikandin áknami ébô bággén dé si Pablo tun ta bállad din.
8 Igkagi sikandin na kailangan madun dini tô mga manubù na igdimanda kandin.] Atin ka insaán nu sikandin, kasóddóran nu na bánnal tô dimanda dé kandin."

9 Na, igdapit pagsik tô mga Judio na kadumaan i Tertulo, asta igkagi dan na bánnal tô igkagi din.

10 Na, igsingyas tô gobernador ki Pablo ébô kumagi sikandin. Purisu igkagi si Pablo, na mà din, "Isóddóran ku na idugé kad igpangulu kannun ta probinsya ni. Purisu idayawanna su sikuna tô maminág ka taba ku katô dimanda dan.
11 Iglabé dán tô sapulù duwa (12) álló, igsadunna tun ta Jerusalem ébô mangadappa tun ta Manama. Atin ka minsà ka katô duma mga manubù, makólit dan na bánnal ni.
12 Ándà a apul katô mga manubù. Ándà a samuk katô mga manubù agad tun ta templo, ó tun ta mga simbaan ka Judio, ó tun ta agad ánda tun ta lunsud ka Jerusalem.
13 Ándà palang pakitanán dan áknikó na bánnal duwán salà ku.
14 Asal ni gó tô bánnal kagin ku na ágbánnalla katô kapókit katô Ináglangngagán na ágkagin dan na bulaló. Ágpangadappa tun ta Manama na ágpangadapán katô mga kamónaan dé, asta ágbánnalla katô langun sugù i Moises asta tô mga igsulat katô mga propeta ka Manama.
15 Magunawa tô gimanan ku asta tô gimanan katô mga manubù na igdimanda kanak, su gimanna na antén puman ka Manama tô langun manubù na inaté, agad tô mga manubù na nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama ó tô mga manubù na masalà-salà.
16 Purisu gággár-ággárra áglumu ka madigár, su kakalyag ku na diya gó kayyaan tun ta saruwan ka Manama asta tun ta tubang ka mga manubù.
17 Agad pira dán ámmé ándà a lónód tun ta Jerusalem, igsadunnad su igpid ku tô salapì na tabang tun ta unawa ku na mga Judio na ágkahirapan, asta igpid ku tô ágbággén tun ta Manama.
18 Igsadunna tun ta templo ébô tumanán ku tô seremonyas ka kalinis. Ándà a limud ka mga manubù. Ándà a samuk ka duma mga manubù. Asal duwán mga Judio tikud tun ta probinsya ka Asia na igkita kanak.
19 Isókó dan kanak. Madigár pád ka sikandan tô madun dini ébô dumimanda kanak ka duwán salà ku.
20 Insà nu tô mga manubù kannun ka ándin tô salà ku na igkita dan tun ta konseho tô iginsà dan kanak dángngan.
21 Asal bánnal igullaówa gó, na mà ku, 'Igpidda dini ébô insaánna ni álló ni, su gimanna katô kanté puman ka Manama katô mga manubù na inaté.' "

22 Na, igsódô si Felix igruud, su isóddóran din dán tô ágtinuruán katô mga manubù na ágbánnal katô kapókit ka Ináglangngagán. Igkagi sikandin, na mà din, "Rumuudda puman ákniyu ka dumunggù tô kapitan na si Lisias."

23 Purisu igkagi si Felix katô sarhento na panayunán din bantéyan si Pablo, asal dì mému ka pahirapan sikandin. Mému ka tabangan sikandin katô mga unawa din tingód katô mga ágkailanganán din.

Igpatubang si Pablo tun ki Felix asta ki Drusila

24 Na, tô iglabé dán tô pira álló, igdunggù si Felix asta tô sawa din na si Drusila na sábbad Judio. Igpakangé din si Pablo ébô maminág dan katô ágtinuruán din tingód katô kapamaké ki Jesu-Cristo.

25 Igpénagpát i Pablo na kailangan nángngà tô áglumun katô mga manubù, asta kailangan makapáttud ka kandin sarili, asta rumuud tô Manama katô langun manubù tun ta tapuri álló. Purisu imáddangan si Felix, asta igkagi sikandin, na mà din, "Panó kad! Atin ka duwán álló na ándà áglumun ku, pakangén ku puman sikuna."

26 Marag ágpakangén i Felix si Pablo ébô patóngkóé dan, su tô kakalyag din na duwán salapì na bággén i Pablo ébô makaluwà.

27 Na, tô iglabé dán tô duwa ámmé, inému na gobernador si Porcio Festo na igbullas ki Felix. Asal igpapriso pa i Felix si Pablo, su kakalyag din na kadayawan tô mga Judio.

25

Igruud si Festo ki Pablo

1 Na, tô igdunggù si Festo tun ta probinsya ka Judea, igóddô sikandin tun ta Cesarea ka tállu álló, asta igsadun sikandin tun ta Jerusalem.

2 Tô igdunggù sikandin dutun, igulit tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mallayat ka mga Judio tingód katô dimanda dan ki Pablo.

3 Ágpédu-édu dan ki Festo ébô pakangén din si Pablo tikud tun ta Cesarea, asta papiddán din tun ta Jerusalem, su tô kakalyag dan na banganan dan si Pablo tun ta dalan ébô matayan.

4 Asal igkagi si Festo, na mà din, "Igpabantéyan pa si Pablo tun ta Cesarea, asta dì madugé mulì a dutun.

5 Purisu patákkás yu kanak tô mallayat ka mga tarapid yu tun ta Cesarea. Atin ka duwán salà i Pablo, mému dan dumimanda dutun."

6 Igóddô si Festo tun ta Jerusalem sobra ka sábbad linggo. Igulì sikandin tun ta Cesarea. Pagkasimag, igsadun sikandin tun ta ágruudanan, asta igpakangé din si Pablo.

7 Tô igdunggù si Pablo tun ki Festo, igtindág tô mga Judio na tikud tun ta Jerusalem asta igpalibutan dan si Pablo. Igulit dan tingód katô marapung asta mabággat dimanda dan ki Pablo, asal ándà kabánnalan na igpakita dan.

8 Tô igtaba si Pablo, igkagi sikandin, na mà din, "Ándà salà ku, agad tun ta mga sugù i Moises na ágtumanán dé na mga Judio, agad tun ta templo dé, ó agad tun ta emperador ka Roma."

9 Asal tô kakalyag i Festo na kadayawan tô mga Judio. Purisu iginsà sikandin ki Pablo, na mà din, "Mému áknikó ka madun ka tun ta Jerusalem ébô ruudan ku sikuna dutun?"

10 Igtaba si Pablo, na mà din, "Ni gó tô sábbad ágruudanan ka gobyerno. Kailangan ruudanna kannun, su isóddóran nu gó na ándà palang salà ku tun ta mga Judio.

11 Atin ka bánnal na duwán salà ku na mému matayanna, diya méllé ka supakanna asta matayanna ikiyu. Asal ka ánnà bánnal tô igkagi dan, dì mému ka bággénna tun ta bállad dan. Purisu pédu-éduwa na tô emperador tô rumuud kanak."

12 Pángnga igpatóngkóé si Festo asta tô konseyal din, igkagi si Festo, na mà din, "Su igpédu-édu ka na tô emperador tô rumuud áknikó, papiddán ku sikuna tun kandin."

Igkagi si Pablo tun ki Agripa

13 Na, tô iglabé dán tô pira álló, igdunggù tô harì katô mga Judio na si Agripa, asta tô tábbé din na si Berenice. Mahà dan ki Festo tun ta Cesarea.

14 Róggun igóddô dan dutun, igulit si Festo ki Agripa tingód ki Pablo. Igkagi si Festo, na mà din, “Duwán sábbad manubù dini na si Pablo na igpapriso i Felix.
15 Tô igsadunna tun ta Jerusalem, marapung tô mallayat ka mga pangulu ka templo asta tô mga ágtugállán ka Judio na igdimanda ki Pablo. Ágpédu-édu dan na supakan ku sikandin.
16 Asal igkagiya kandan na dì mému tun ta gobyerno ka supakan tô sakup ka Roma ka dì pa kumita katô mga manubù na igdimanda kandin ébô makataba sikandin.
17 Purisu tô igdunggù ké dini, ándà a baring-baring, su pagkasimag, igpakangé ku sikandin ébô ruudan ku.
18 Na, kéman ku ka tuu madat tô ilumu din na pasóddórán dan kanak, asal tô igdimanda dan kandin, ánnà kannê madat tô iglumu din,
19 su ágpapulé dan dád tingód katô ágbánnalán dan, asta tingód katô sábbad manubù na inaté na si Jesus, asal igkagi si Pablo na inanté puman sikandin.
20 Na, ándà ku kasóddóri ka ándin tô ruudan ku tingód kani. Purisu iginsà a ki Pablo ka mému kandin ka madun tun ta Jerusalem ébô ruudan.
21 Asal ándà nunug sikandin, asta igpédu-édu na tô emperador tô rumuud kandin. Purisu igpapriso ku pa sikandin sippang ka papiddán ku tun ta emperador.”
22 Igkagi si Agripa, na mà din, “Malyagga maminág kandin.”
Igkagi si Festo, na mà din, “Simag mému ka maminág kandin.”
23 Na, pagkasimag, igdunggù si Agripa asta si Berenice na igparada dan igahu tun ta ágruudanan na igtákkássan katô mga kapitan ka sundalo asta katô mallayat ka mga opisyales tun ta Cesarea. Igpakangé i Festo si Pablo.
24 Na, igkagi si Festo, na mà din, “Harì Agripa, asta langun yu na ilimud dini, ni gó tô manubù na ágdimandan katô mga Judio, agad nit Cesarea asta tun ta Jerusalem. Inalayun dan gullaó na matayan ku sikandin.
25 Asal tun ta panámdám ku, ándà ilumu din na mému sikandin matayan. Asal tô igpédu-édu sikandin na tô emperador tô rumuud kandin, igplanowa na papiddán ku sikandin tun ta emperador.
26 Asal ándà sóddór ku ka ándin tô sulatán ku tun ta ágkabantug emperador ta tingód kani manubù ni. Purisu igpakangé ku sikandin ébô maminág si Agripa asta tô langun yu ébô duwán sulatán ku,
27 su tun ta panámdám ku, dì mému papiddán ku sikandin tun ta emperador ka ándà dimanda kandin na sulatán ku.”

26

1 Na, igkagi si Agripa ki Pablo, na mà din, “Mému kad kumagi.”
Na, igtayó i Pablo tô bállad din, asta igkagi sikandin, na mà din,
2 “Harì Agripa, idayawanna su sikuna tô maminág kanak ébô makataba a katô langun dimanda katô mga Judio kanak,
3 su tuu ka ikasóddór tingód katô mga ágkémun ta na Judio, asta tingód katô gapulan dé. Purisu pallayat nu tô ginawa nu ka maminág ka kanak.
4 “Ikasóddór tô langun Judio tingód katô kóddô ku dángngan tikud tô mallakiya pa tun ta Tarso asta tun ta Jerusalem.
5 Atin ka minsà ka kandan, makólit dan na bánnal, su isóddóran dan na tuuwa ágtuman katô mga ágkémun ka Judio, su sakuppa katô mga Pariseo.
6 Na, ágruudanna su gimanan ku tô katumanan katô igtandô ka Manama tun ta mga kamónaan ta.
7 Tô gó tô gimanan katô langun ka sapulù duwa (12) grupo ta na mga Judio róggun ágpangadap ki ka Manama agad álló ó dukilám. Sir, igdimanda tô mga unawa ku na Judio kanak su tô gó tô gimanan ku!

8 Yakó ágpanámdám na dì makému makanté puman tô Manama katô mga manubù na
inaté.
9 “Agad sakán dángngan, kéman ku ka madigár ka mirrayatta katô mga ágpamaké ki
Jesus na taga Nazaret.
10 Tô gó tô iglumu ku tun ta Jerusalem, su sakán tô igpapriso katô marapung manubù
na ágpamaké ki Jesus, su igsugù kanak tô mallayat ka mga pangulu ka templo ka
Jerusalem. Tô igruud ké kandan, igkagiya pagsik na matayan dan.
11 Inalayun ku sikandan ágsupakan tun ta langun simbaan ka Judio, su kakalyag ku
pád na pasódóán ku tô kapamaké dan ki Jesus. Su tuuwa ágkasókó kandan, iglupug ku
sikandan agad tun ta madiyù mga lunsud ébô irrayatan.
12 “Purisu igsugù kanak tô mallayat ka mga pangulu ka templo tun ta Damasco ébô
ámmáttán ku tô mga manubù na ágpamaké ki Jesus.
13 Asal Harì, tô malássád dán é álló, tô madaniyad tun ta Damasco, igkita ku tô séllaán
tikud tun ta langit na tuu pa ágséllà ka tandingán katô álló. Iséllaanna asta tô duma mga
manubù na igtákkás kanak.
14 Ibantang ké tun ta tanà, asta duwán igdinág ku na igkagi ka kinagiyan ka Hebreo,
na mà din, ‘Saulo, Saulo, manan ka girrayat ka kanak? Sikuna dád tô kasakitan ukit katô
katu nu kanak.’
15 Purisu iginsà a, ‘Sir, sadan ka?’ asta igtaba tô Ináglangngagán, ‘Sakán si Jesus na
girrayatan nu.
16 Tindág ka. Igpakita a áknikó su igsalin ku sikuna ébô imun ka na ágsuguánnán*
ku. Mulit ka katô duma mga manubù tingód katô igkita nu ni álló ni, asta tingód katô
pakitanán ku áknikó tun ta dumunggù pa mga álló.
17 Tómmóngan ku sikuna ébô dì ka matayan katô mga Judio asta katô mga ánnà Judio,
su pasadunán ku sikuna tun kandan.
18 Pénagpáttán nu kandan tô kabánnalan ébô tayyugan dan tô kangittángngan, asta
madun dan tun ta kappawaan, ébô makaluwà dan tikud tun ta bállad i Maibuyan, asta
masakup dan tun ta Manama. Ukit katô kapamaké dan kanak, pasinsiyaan ka Manama
tô mga salà dan asta matanggap dan tô bággén ka Manama tun ta langun manubù na
igsalin din.’†
19 “Purisu Harì Agripa, igtuman ku tô igpakita din kanak tikud tun ta langit.
20 Igtinurù a tun ta Damasco, tun ta Jerusalem, tun ta mga lunsud ka Judea, asta tun
ta mga ánnà Judio. Igtinurù a kandan na kailangan rumákkád dan, kailangan pasakup
dan tun ta Manama, asta kailangan madigár tô áglumun dan ébô pakitanán dan na bánnal
igrákkád dan.
21 Tingód katô katinurù ku, igámmátta katô mga Judio tun ta templo ka Jerusalem ébô
matayanna ikandan.
22 Asal inalayunna ágtabangan ka Manama sippang kani álló ni. Purisu gulitta katô
kabánnalan tun ta langun manubù, agad tun ta mabantug asta tun ta dì ágkabantug. Tô
ágtinuruán ku, ni dán gó tô katumanan katô tandô na igulit katô mga propeta ka Manama
asta i Moises.
23 Ágtinuruán ku tô igsulat dan na kailangan irrayatan asta matayan tô Mesiyas, asta
ukit kandin na tagnà inanté puman, pasóddórán din na duwán katábbusan katô langun
manubù tikud tun ta salà, agad Judio ó ánnà Judio.”
24 Róggun na igkagi si Pablo, igullaó si Festo, na mà din, “Pablo, ágkangulág ka! Tô sobra
kakatigan nu tô ikangulág áknikó!”
25 Igkagi si Pablo, na mà din, “Ágkabantug Festo, diya ágkangulág, su bánnal tô igkagi ku.

* **26:16** 26:16 Ágsuguánnán, ó apostoles. † **26:18** 26:9-18 Ahaán tô Mga Lumu 9:1-19; 22:4-16.

26 Isóddóran katô harì tô langun katô ilumu. Purisu ándà máddang ku ágkagi kandin, su
isóddóran din na bánnal tô langun katô igkagi ku, su ándà lumuwi ni tun ta ikallás lugar.
27 "Harì Agripa, ágbánnal ka katô igkagi ka mga propeta? Isóddóran ku na ágbánnal ka."
28 Igkagi si Agripa ki Pablo, na mà din, "Kéman nu basì ka sékótta dád papamakén ki
Cristo!"
29 Igkagi si Pablo, na mà din, "Agad madugé pa ó dì madugé, kakalyag ku na mému ka
iring kanak, asta langun yu na igpaminág kanak ni álló ni. Asal diya malyag na kadinaan
kó iring kanak."
30 Na, igtindág tô harì, tô gobernador, asta si Berenice, asta tô langun dan.
31 Tô igpanó dan, igpatóngkóé dan, na mà dan, "Ándà ilumu din na mému prison ó
matayan."
32 Igkagi si Agripa ki Festo, na mà din, "Atin ka ándà sikandin pédu-édu na tô
emperador tô rumuud kandin, mému paluwaán sikandin."

27

Igsadun si Pablo tun ta Roma

1 Na, tô igpid dan ki Pablo tun ta Italia, igsaké ké ka barko. Duwán sábbad sarhento ka
mga sundalo katô Grupo i Augusto, asta ngadan din si Julio na igpabanté i Festo ki Pablo
asta katô duma mga manubù na igpriso.
2 Igtákkás áknami si Aristarco na taga Tesalonica na sakup ka probinsya ka Macedonia.
Duwán barko na igdunggù tikud tun ta lunsud ka Adramito na pasadun tun ta mga
lunsud katô probinsya ka Asia, asta tô gó tô igsakayan dé tikud tun ta Cesarea.
3 Pagkasimag, igádding ké tun ta lunsud ka Sidon. Inéduwan si Julio ki Pablo. Purisu
igpapónóg din asta igpadding tun ta mga ágpampamaké, asta igpóssiyan dan si Pablo.
4 Na, tô igsaké ké tikud tun ta Sidon, tuu mabákkár tô karamag na ágkasumaran dé.
Purisu igpasidalung ké tun ta ágbaluy katô purù ka Cipre.
5 Igukit ké tun ta dagat na tubang katô mga probinsya ka Cilicia asta Pamfilia. Igpónóg
ké tun ta Mira na sábbad lunsud na sakup ka Licia.
6 Ikitaan i Julio tô sábbad barko na tikud tun ta Alejandria na pasadun tun ta Italia.
Purisu tô gó tô igsakayan dé tikud tun ta Mira.
7 Mabuwóy tô kapanó katô barko. Purisu idugé ké ikalabé tun ta tubang katô lunsud
ka Nido. Tô ikasumar ké katô mabákkár karamag, igpasidalung ké tun ta ágbaluy katô
purù na ágngadanan Creta. Igukit ké tun ta tubang katô lunsud ka Salmon.
8 Mahirap tô igpaligad tô barko, asta idugé ké igdunggù tun ta lugar na ágngadanan
Madigár Ágdungguanan na madani tun ta lunsud ka Lasea.
9 Na, tuu idugé tô panawán dé, asta tuu mahirap tô kapanó katô barko tô timpo tô, su
ipángnga dán tô álló ka kapuwasa.* Purisu igtambag si Pablo kandan, na mà din,
10 "Tô panámdám ku, atin ka manayun ki, tuu ki kahirapan, su kadattan ni barko asta
tô piniddan ta, asta mapánnas ki pagsik maté."
11 Asal ándà paminág tô sarhento ki Pablo, su ágsarigan din tô tarapid asta tô tigatun
katô barko.
12 Tô panámdám dan na dì madigár ni pónógan ka magánnó timpo. Purisu tô kakalyag
katô karapungan na mga igsaké na manayun ké tun ta lunsud ka Fenice na sábbad
lunsud tun ta purù ka Creta na duwán madigár ágpónóganan, su ágkasidalungan tô
karamag, asta móddô ké pád dutun dalám ka magánnó timpo.

Igdunggù tô bagyo

* **27:9** 27:9 Tô timpo katô álló ka kapuwasa katô mga Judio, tô gó tô bulan ka Septyembre asta magánnó timpo. Tô timpo tô, inalayun ágmabákkár tô karamag asta magdakál tô balud tun ta dagat. Purisu ánnà madigár tô kapanó ka mga barko tun ta dagat su ágkadattan katô mabákkár karamag asta magdakál balud.

13 Na, tô dì dán mabákkár é karamag, kéman dan ka mému dán madun tun ta Fenice.
Purisu igkangé dan tô angkla, asta igpókit dan tô barko madani tun ta ligad katô purù
ka Creta.
14 Asal ándà kadugé, tuu igmabákkár tô karamag tikud tun ta purù, su igbagyowan ké.
15 Tô dì dé ágkagaga na ágkasumar dé tô mabákkár karamag, igpabayà dé ka mapid ké
katô balud asta katô karamag.
16 Na, igpasidalung ké tun ta délák purù na ágngadanan Cauda. Igággár-ággárran dé
igdalám tô buti na igpaguyud katô barko.
17 Tô igdalám ké katô buti, igággát dan igikáttan tun ta barko ébô dì kadattan.
Imáddangan dan ka masayad tô barko tun ta baklayanán na madani tun ta banuwa ka
Libya. Purisu igláppì dan tô mga layag, asta inapid ké katô karamag.
18 Pagkasimag, su tuu pa mabákkár tô balud, igtigkané dé ágdabuán tô mga piniddan
dé ébô dì ké malánnád.
19 Tun ta ikatállu álló, agad tô mga kasangkapan katô barko igdabù dé.
20 Tuu idugé na ándà dé kitayi tô álló asta tô mga karani. Tô panámdám dé langun dì
kéd manté, su igpanayun tô udan asta tuu igmabákkár tô karamag.
21 Idugé dán na ándà igkan dé. Purisu igtindág si Pablo, asta igkagi sikandin, na mà
din, “Mga unawa ku, madigár pád ka igbánnal kó katô igkagi ku ákniyu tô ándà ki pa panó
tikud tun ta Creta ébô dì kadattan tô piniddan ta, asta ándà kahirapan ta.
22 Na, kumagiya ákniyu na pabákkár kó, su ándà sábbad áknita na malánnád, asal ni
barko dád tô kadattan.
23 Su géna dukilám, igpakita kanak tô panaligan na igpapid ka Manama na
ágpangadapán ku asta igtigatun kanak.
24 Igkagi sikandin, na mà din, ‘Pablo, yaka ágkamáddangan, su matuman na kumita ka
katô emperador, asta ruudan ka ikandin tun ta Roma. Na, tingód áknikó dì maté tô mga
manubù na igsaké duma áknikó.’
25 Purisu mga unawa ku, yakó ágkamáddangan. Ágsarigga katô Manama na matuman tô
langun katô igkagi din kanak.
26 Asal masayad ni barko tun ta sábbad purù.”
27 Na, tô iglabé tô duwa linggo, inalayun ké inapid ka karamag tun ta dagat na
ágngadanan Mediteraneo. Tô tángngà ka dukilám, igpanámdám tô mga taralumu ka barko
na madani ké tun ta ligad ka dagat.
28 Purisu igtuntun dan tô tali na igikáttan ka mabággat ébô kasóddóran dan tô
kadalámman katô dagat. Duwa pulù (20) dáppa tô kadalámman. Ándà kadugé, igtuntun
dan puman, asta sapulù lima (15) dáppa tô kadalámman.
29 Imáddangan ké ka mapid tô barko tun ta batun. Purisu igdabù dan tô áppat angkla
tikud tun ta bókkóg ka barko, asta igdasal ké na makatiis ké sippang ka sállám.
30 Na, miwà pád tô mga taralumu ka barko. Purisu igtuntun dan tô buti tun ta dagat,
su mà kagi dabuán dan tô angkla tun ta tubang katô barko.
31 Asal igkagi si Pablo tun ta mga sundalo asta tun ta sarhento, na mà din, “Atin ka dì
dan móddô nit barko, dì kó manté.”
32 Purisu iggáttas katô mga sundalo tô ikát katô buti, asta inanud.
33 Na, tô masig dán ágkasállám, igkagi si Pablo na madigár ka kuman dan. Igkagi
sikandin, na mà din, “Sapulù áppat (14) dán álló na imáddangan kó, asta igballus kód su
ándà kó ikakan.
34 Purisu kan kó ébô kumabákkár kó. Yakó ágkamáddangan, su dì kó mamánnu. Ándà
tun ákniyu na maté, agad sábbad.”
35 Na, igkangé i Pablo tô pan, igpasalamat sikandin katô Manama tun ta tubang katô
langun, igtáppik-táppik din asta igkan sikandin.
36 Tô igkita ké kandin, igmabákkár tô ginawa dé, asta igkan ké.

37 Duwa gatus kapittuwan ánnám (276) ké langun na igsaké katô barko.
38 Tô ibássug kéd, igdabù dé tô samà ka trigo na igpid dé ébô kumagan tô barko.

Idattan tô barko

39 Tô álló dán, ándà kasóddóri katô taralumu ka barko ka ánda tô dungguan dé, asal igkita dan tô baklayanán. Purisu igpatóngkóé dan ka mému padungguán dan tô barko.
40 Purisu iggáttas dan tô mga ikát katô mga angkla, asta itananan tô langun angkla tun dalám ka dagat. Igakas dan tô ikát tun ta timon. Igbákka dan tô layag tun ta tubang ébô mapid ké pasadun tun ta ligad.
41 Asal igsayad tô barko tun ta mababó, ikasapat tô tubang katô barko asta dì ágkakangé, asta idattan tô dadan dutun ta bókkóg katô barko ukit katô mga balud.
42 Na, igpanámdám tô mga sundalo na matayan dan tô mga igpriso ébô dì dan makasilám asta makaluwà.
43 Asal igsapadan dan i Sarhento Julio, su kakalyag din na dì matayan si Pablo. Purisu igpóna din tô mga manubù na katig ágsilám ébô tumuppas tun ta dagat asta sumilám na pasadun tun ta ligad.
44 Ikatapuri tô mga manubù na dì katig ágsilám. Igawidan dan tô mga tabla asta tô mga itáppù bahin katô barko. Purisu ándà kamánnu tô langun dé, asta ikadunggù ké tun ta baklayanán.

28

Tun ta Malta

1 Na, tô igdunggù ké tun ta baklayanán, ikasóddór ké na tô gó tô purù na ágngadanan Malta.
2 Tuu inéduwan áknami tô mga taga Malta. Igsumar ké ikandan, asta igtabun dan ka dakál apuy, su gudan asta magánnó.
3 Igkangé si Pablo ka mga kayu na pagsunnuk. Na, tô igsunnuk din tô kayu tun ta apuy, igluwà tô áppuy tingód katô kénit, asta igkagat tô bállad i Pablo.
4 Tô igkita tô mga taga Malta katô áppuy tun ta bállad din, igpatóngkóé dan, na mà dan, "Sikandin basì tô taramaté. Ándà sikandin kamaté tun ta dagat, asal maté sikandin kannun ta tanà, su tô gó tô supak kandin katô ágmanaman ta."*
5 Asal igpanapirik i Pablo tô áppuy tun ta apuy, asta ándà gó sikandin kamánnu.
6 Igsállág tô mga manubù ka lumábbag tô bállad din asta mabantang na maté. Agad idugé dan igangat, asal ándà gó sikandin kamánnu. Purisu ipalin tô panámdám dan, asta igkagi dan na si Pablo tô sábbad manama.
7 Na, si Publio tô gobernador katô purù, asta sikandin tô tigatun katô maluwag tanà na madani tun ta dagat. Inéduwan sikandin áknami. Purisu igpóddô ké tun ta balé din ka tállu álló.
8 Na, ágkabógókan tô ámmà din, su igkalintura sikandin asta marag gindás. Igsadun si Pablo tun kandin, asta igdasal sikandin tun ta Manama. Igdappánnan i Pablo ka bállad sikandin, asta inólian.
9 Na, tô ikasóddór tô duma mga manubù, igpid dan tô langun ágkabógókan tun ki Pablo, asta inólian dan.
10 Igpóssi dan áknami, asta tô igpanó ké puman, igpid dan tô langun ágkailanganán dé tun ta dalám katô ássa barko.

Igsadun ké tun ta Roma

11 Na, tô iglabé dán tô tállu bulan, igsaké ké katô barko tikud tun ta Alejandria na taganà igpundo tun ta Malta dalám katô magánnó timpo. Ágngadanan tô barko na Tô Dáppi na Ágmanaman.

---

* **28:4** 28:4 Duwán ágmanaman ka Griego na ágngadanan Tarasupak.

12 Tô igdunggù ké tun ta lunsud ka Siracusa, igóddô ké dutun ka tállu álló.
13 Tikud tun ta Siracusa, igsadun ké tun ta lunsud ka Regio. Pagkasimag, nángngà-
nángngà dád tô karamag. Purisu igpanó ké, asta igdunggù ké tun ta lunsud ka Puteoli tô
ikaduwa álló.
14 Tun ta Puteoli, igkita dé tô mga kataladi, asta igpóddô ké ikandan ka sábbad linggo.
Na, igpanó ké puman pasadun tun ta Roma.
15 Tô ikasóddór tô mga kataladi tun ta Roma na dumunggù ké, duwán igsumar áknami
tun ta Ágbarigyaanan i Apio, asta duwán duma mga manubù na igsumar áknami tun ta
lunsud na ágngadanan Tállu Ágtindaan. Tô igkita si Pablo kandan, igpasalamat sikandin
katô Manama, asta idayawan sikandin.

Igtinurù si Pablo tun ta Roma

16 Na, tô igdunggù ké tun ta Roma, ándà prisowi si Pablo, asal igpóddô sikandin tun ta
balé na igbantéyan ka sábbad dád sundalo.
17 Na, tô iglabé tô tállu álló, iglimud i Pablo tô mga pangulu ka Judio, asta igkagi
sikandin, na mà din, "Mga kataladi ku, agad ándà madat na ilumu ku tun ta mga unawa
ta na mga Judio ó tun ta ágkémun katô mga kamónaan ta, asal igámmátta tun ta Jerusalem,
asta igbággéya tun ta bállad katô gobyerno ka Roma.
18 Tô igruud dan kanak, kakalyag dan na paluwaánna pád ikandan, su ándà ilumu ku
na mému matayanna.
19 Asal duwán mga pangulu ka Judio na igsapad kandan. Purisu ipiritta igpédu-édu na
tô emperador tô rumuud kanak. Asal ándà dimanda ku tingód katô mga Judio, su sakán
tô sábbad Judio.
20 Ni gó tô gunayan na iglimud ku sikiyu ébô pakitaé ki asta patóngkóé ki. Áknganni
igikáttanna ka kadina, su ágbánnalán ku sikandin na gimanan ta na mga rubbad i Israel."
21 Igkagi sikandan, na mà dan, "Ándà sulat na igdunggù áknami tikud tun ta mga Judio
tingód áknikó. Ándà manubù na igsadun dini ébô kumagi áknami na madat ka manubù.
22 Asal isóddóran dé dád na duwán kun mga manubù tun ta agad ánda banuwayi na
ágbuyas katô mga ágpamaké ki Jesus. Purisu tô kakalyag dé na maminág ké katô kagin
nu."
23 Purisu igsalin dan tô álló ébô palimudé dan. Tô igdunggù tô álló, tuu marapung
tô mga manubù na ilimud tun ta balé na igóddóan i Pablo. Tikud ka sállám sippang ka
dukilám igtinurù si Pablo. Igulit sikandin kandan tingód katô pagpangulu ka Manama,
asta igtinurù sikandin tingód ki Jesus tikud tun ta igsulat i Moises asta katô duma mga
propeta ka Manama ébô mamaké tô mga manubù ki Jesus.
24 Na, duwán mga manubù na igbánnal katô igkagi din, asta duwán mga manubù na
ándà bánnal.
25 Ándà dan pasábbadé. Asal tô ándà dan pa panó, igkagi si Pablo, na mà din, "Nángngà
tô kagi na igpólit katô Ugis Espiritu ukit katô propeta na si Isaias, su igkagi sikandin
tingód ka mga kamónaan ta, na mà din,
26 " 'Sadun ka tun ta mga Judio, asta ni gó tô kagin nu kandan:
Agad tuu kó gó maminág, dì kó makagpát.
Agad tuu kó gó sumállág, dì kó makagpát,
27 su igpatággas kani mga manubù tô ulu dan agó makagpát dan.
Igsagpángngan dan tô talinga dan agó duminág dan ka kabánnalan.
Iglipáddáng dan tô mata dan agó kumita dan ka kóbadan katô kagi ku kandan.
Ándà kakalyag dan na padani kanak ébô tabangan ku sikandan.' "†
28 Igpanayun si Pablo igkagi, na mà din, "Purisu paminág kó kanak. Igulitan dán tô
mga ánnà Judio na tábbusán dan katô Manama, su sikandan tô maminág."

† **28:27** 28:26-27 Isaias 6:9-10.

29 [Pángnga igkagi si Pablo, igpanó tô mga pangulu ka Judio, asta igpapulé dan tingód
katô igkagi i Pablo kandan.]
30 Na, igóddô si Pablo ka duwa ámmé tun ta balé na igarkilaan din. Igtanggap din tô
langun manubù na igsadun tun kandin.
31 Igulit-ulit sikandin katô kabánnalan tingód ka Áglangngagán na si Jesu-Cristo, asta
tingód katô pagpangulu ka Manama. Ándà máddang din ágtinurù, asta ándà igsapad
kandin.

Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Roma

Una Basan

Ni libro igpasulat i Pablo para katô mga ágpampamaké na góddô tun ta lunsud ka Roma. Ágpanámdám tô mga katig manubù na igpasulat ni i Pablo róggun igóddô sikandin tun ta lunsud ka Corinto ó Filipos. Si Tercio tô igsulat kani mga kagi i Pablo. Tô igpasulat si Pablo kani libro, ándà pa sikandin sadun tun ta Roma, asal igpasulat din ébô makataganà dan para katô kadunggù din. Si Pablo taganà dán igpriso tô ándà pa sadun tun ta Roma. Mabasa ni tun ta libro na igsulat i Lucas, Lumu kapitulo 21 sippang ka kapitulo 28.

Nit libro, igtinurù si Pablo na Batà ka Manama si Jesu-Cristo na Ághlangngagán na matulus. (Ahaán tô Roma 1:1-5.)

Igpénagpát din na ikasalà tô langun manubù asta supakan dan ka Manama. Kailangan duwán makatábbus kandan. (Ahaán tô kapitulo 1 bersikulo 18 sippang ka kapitulo 3 bersikulo 20.)

Igtinurù sikandin na mému tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit dád katô kapamaké ta ki Jesu-Cristo na igsupakan tingód katô mga salà ta, su igbullas sikandin áknita asta igmatayan sikandin. (Ahaán tô kapitulo 3 bersikulo 21 sippang ka kapitulo 5 bersikulo 21.)

Igtinurù sikandin na mému kadayawan tô Manama ukit dád katô kapóddô ta ki Cristo dini áknita. (Ahaán tô kapitulo 6 sippang ka kapitulo 8.)

Igtinurù pagsik sikandin tingód katô mga gasa na ágbággén katô Ugis Espiritu ka Manama tun ta mga ágpampamaké (12:3-8), asta tingód katô bánnal ginawa tun ta mga kataladi ta. (Ahaán tô kapitulo 12 sippang ka kapitulo 15.)

1 Ni sulat ni tikud dini kanak si Pablo na ágsuguánnán i Jesu-Cristo. Igsalinna ka
Manama asta igimuwa ikandin na apostoles na ágtinurù katô Madigár Gulitán din.
2 Ni Madigár Gulitán igtandô ka Manama sayyan ukit katô mga propeta din na igsulat
katô kagi ka Manama.
3 Ni gó tô Madigár Gulitán tingód katô Batà ka Manama na si Jesu-Cristo. Tingód katô
kamanubuan din, rubbad sikandin i Harì David sayyan.
4 Tingód katô kamanamaan i Jesu-Cristo na Ághlangngagán ta, tuu gó igpasóddór ka
Manama na Batà din sikandin ukit katô kanté din puman kandin.
5 Ukit ka kédu asta tabang i Cristo kanak, igimuwa ka Manama na apostoles ébô ukit
kanak marapung tô mamaké asta tumuman katô kakalyag i Cristo asta pabantugán
sikandin tun ta langun banuwa.
6 Sikiyu na mga ágpampamaké tun ta Roma tô igsalin ka Manama ébô pasakup kó tun
ki Jesu-Cristo.
7 Ni sulat ni para katô langun yu na mga sakup ka Manama na góddô tun ta lunsud
ka Roma. Ágginawaan kó ka Manama, asta igsalin kó ikandin ébô imun kó na mga sakup
din.
Mólà pa ka tabangan kó ka Manama na Ámmà ta asta katô Ághlangngagán na si Jesu-
Cristo, asta bággayan kó ka kasunayan.

Igpasalamat asta igdasal si Pablo

8 Tô una kagin ku ákniyu, ágpasalamatta tun ta Manama tingód katô iglumu i Jesu-Cristo
ákniyu langun, su tô kapamaké yu ki Jesu-Cristo isóddóran katô mga manubù tun ta
langun banuwa.

9 Ágtumanna katô sugù ka Manama kanak tô igtinurù a ka Madigár Gulitán tingód katô
Batà din. Isóddóran ka Manama na inalayunna ágdasal tingód ákniyu.
10 Ágpamuyù a tun ta Manama na atin ka mému kandin, makasadunna tun ákniyu.
11 Ágpanimólà a gó na kitanán ku sikiyu, su kakalyag ku na makatabangnga ákniyu ébô
ukit katô Ugis Espiritu kumabákkár tô kapamaké yu ki Jesu-Cristo.
12 Kakalyag ku na madunna tun ákniyu ébô pabákkárré ki ka pusung ukit ka kap-
atóngkóé ta tingód katô kapamaké ta ki Jesus.
13 Mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu na inalayunna ágplano madun tun
ákniyu, asal inalayunna ágkadalangan sippang ákngannì. Madunna tun ákniyu ébô duwán
mapid tun ta kapamaké ki Cristo iring katô inému tun ta mga ánnà Judio na igsadunan
ku tun ta duma mga banuwa.
14 Kailangan mulit-ulitta katô Madigár Gulitán tun ta langun na mga ánnà Judio, tun
ta mga ikóskuwila ó tun ta ándà, tun ta mga duwán kakatigan ó tun ta ándà kakatigan.
15 Purisu magan tô pusung ku na ulit-ulitan ku pagsik sikiyu asta tô duma mga taga
Roma tingód katô Madigár Gulitán.

Tô katulusan katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo

16 Ándà a duwa-duwa igulit-ulit katô Madigár Gulitán, su tô gó tô katulusan na gamitán
ka Manama ébô tábbusán din tô langun mamaké ki Jesu-Cristo. Mga Judio tô una igtábbus,
yan pa tô mga ánnà Judio.
17 Ukit kani Madigár Gulitán, ágpasóddór tô Manama na tanggapán din na nángngà tun
ta saruwan din tô mga manubù. Tô gó tô lumun din ukit dád katô kapamaké dan, iring
katô igsulat sayyan,
"Tô mga tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dan,
tô gó tô bággayan din ka kantayan na ándà ágtamanán."*

Duwán salà ka langun manubù

18 Tô Manama ágpasóddór na ruudan asta supakan din tô langun manubù na dì
ágpamaké kandin asta ináglumu ka madat, su ukit ka madat na ináglumun dan, ágdalangan dan
tô kasóddóran ka kabánnalan tingód katô Manama.
19 Tô kabánnalan tingód katô Manama ágkasóddóran katô langun manubù, su Manama
tô igpasóddór kandan.
20 Tikud tun ta kému ka Manama kani banuwa sippang ákngannì, ágpasóddór tô
Manama tingód katô kamanamaan din, agad dì sikandin ágkitanán. Igpasóddór din na
matulus sikandin ukit katô langun na iglumu din. Purisu dì makakagi tô mga manubù
na ándà sóddór dan tingód katô Manama.
21 Agad isóddóran dan na duwán Manama, asal ándà dan respeto kandin, asta ándà
dan pasalamat kandin. Asal igpanámdám dan na ándà ágpulusán dan tun kandin. Purisu
ándà dan kagpátti tô kabánnalan.
22 Agad igkagi dan na mapandé dan, asal inému dan baling ágkangulág-ngulág.
23 Igtayyugan dan tô matulus Manama na dì ágkamaté asta igpangadap dan baling tô
mga ágmanaman na igimu dan iring na bónnóng katô mga manubù na ágkamaté, mga
manuk ta kayun, mga mannanap, asta mga áppuy.
24 Purisu igpabayà ka Manama sikandan ébô tumanán dan tô kandan madat kakalyag.
Purisu madat tô iglumu dan tun ta lawa ka mga unawa dan gamama asta unawa dan
gabayi.
25 Ándà dan tanggap katô kabánnalan tingód katô Manama, asal igpangadap dan baling
ka ánnà bánnal manama. Ándà dan pangadap ka Manama na igimu katô langun, asal

* **1:17** 1:17 Habacuc 2:4.

igpangadap dan baling tô igimu ka Manama. Mólà pa ka durungán tô Manama ka ándà ágtamanán. Matuman ni!

26 Su igtayyug tô mga ánnà Judio ka Manama, igpabayà din sikandan. Purisu tô ágkémun dan, igtuman dan dád katô kakalyag dan na makayayyà. Agad tô mga gabayi, igsódô dan áglayuk katô mga duma dan asta áglayuk dan katô unawa dan na mga gabayi.
27 Iring pagsik kani tô iglumu katô mga gamama, su igsódô dan áglayuk katô mga gabayi, asta igpamasak dan katô unawa dan na mga gamama ébô lumayuk kandan. Ándà kayyà dan igpamasak ka unawa dan na mga gamama. Su kulang tô panámdám dan tingód katô Manama, igsupakan dan dán katô supak na nángngà gó kandan.

28 Su igélléyan dan tô kasóddóran tingód katô Manama, igpabayà ka Manama sikandan ébô kapánnuan dan katô ánnà nángngà panámdám dan. Purisu iglumu dan tô ánnà nángngà tun ta saruwan ka Manama.
29 Inalayun dan iglumu ka marapung klasi ka madat. Kakalyag dan na lumumu ka madat tun ta mga duma, angén dan pád tô kaduwánnan ka mga duma, asta gingà dan, ágmaté, ágsamuk, áglimbung, asta ágringasa ka duma mga manubù, ágsarupát,
30 ágbuyas, asta madat tô pusung dan tun ta Manama. Magani dan, ágpallayat-layat, asta ágpadadurung. Inalayun dan ágplano ka madat. Dì dan ágbánnal katô ámmà dan asta innà dan.
31 Ágkatuluan dan. Dì dan ágtuman ka tandô. Ándà palang ágginawaan dan agad mga sakup ka kandan pamilya, asta ándà kédu dan.
32 Agad isóddóran dan na igsugù tô Manama na kailangan matayan tô langun na áglumu ka madat iring kani, asal ágpanayun dan baling áglumu ka madat, asta ágkadigárran dan pagsik katô mga manubù na áglumu ka madat.

2

Tô supak ka Manama

1 Purisu agad sikiyu, dì kó kaliyasan katô supak ka Manama. Atin ka rumuud kó katô ássa manubù na áglumu ka madat asal áglumu kó pagsik katô madat na magunawa katô áglumun dan, igruudan yu pagsik tô ákniyu sarili.
2 Isóddóran ta na nángngà tô karuud ka Manama ka supakan din tô mga manubù na áglumu ka madat.
3 Purisu sikuna, atin ka ágbuyas ka katô duma manubù na áglumu ka madat, asta madat pagsik tô áglumun nu, kéman nu ka makaluwà ka tikud tun ta supak ka Manama.
4 Yaka ágpanámdám na dì ka supakan ka Manama ukit katô kadakállan asta kadalámman ka ginawa din. Iring na ilingawan nu na dakál tô ginawa ka Manama áknikó ébô rumákkád ka.
5 Asal géllé ka na rumákkád. Purisu tuu pa madat tô supak ka Manama áknikó tun ta tapuri álló ka pasóddórán din na nángngà tô karuud din.

6 Duwán bággén ka Manama tun ta tagsábbad-sábbad manubù tingód katô mga iglumu dan.
7 Duwán kantayan na ándà ágtamanán na bággén ka Manama tun ta mga manubù na pakatiis áglumu ka madigár asta malyag na durungán asta pabantugán dan ka Manama asta malyag katô kantayan na ándà ágtamanán.
8 Asal tô mga manubù na ágtuman ka kakalyag ka kandan pusung, asta dì ágbánnal katô kabánnalan tikud tun ta Manama, asal áglumu dan baling ka madat, tô gó tô tuu supakan ka Manama.
9 Madat gó tô kahirapan na padungguán ka Manama tun ta langun manubù na áglumu ka madat, tun ta mga Judio na igsalin ka Manama asta tun pagsik ta mga ánnà Judio.

10 Asal duwán durung, bantug asta kasunayan na bággén ka Manama tun ta langun
manubù na áglumu ka madigár, tun ta mga Judio na igsalin ka Manama asta tun ta mga
ánnà Judio.
11 Tô gó tô lumun ka Manama su ka rumuud sikandin, ándà manubù na ágmusingán
din agad ándin tô bónnóng dan.
12 Tô mga ánnà Judio na ándà ikasóddór katô mga sugù i Moises* sayyan, atin ka iglumu
dan ka salà, supakan dan ka Manama tingód katô salà dan. Tô mga Judio na ikasóddór
ka mga sugù i Moises, atin ka iglumu dan ka salà, supakan dan ka Manama ukit katô
mga sugù i Moises.
13 Nángngà tô supak ka Manama kandan su ánnà tô mga manubù na ikasóddór dád
katô mga sugù tô tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Asal tô mga
manubù na inalayun ágtuman katô langun sugù tô tanggapán ka Manama na nángngà
tun ta saruwan din.
14 Atin ka tô mga ánnà Judio na ándà ikasóddór ka mga sugù i Moises áglumu katô
nángngà na magunawa tun ta mga sugù, ágpasóddór dan gó na duwán sugù tun ta
panámdám dan, agad ándà dan tinurui tingód katô mga sugù i Moises.
15 Ágpasóddórán dan na duwán sugù tun ta panámdám dan, su isóddóran dan na duwán
madigár áglumun asta duwán madat, su duwán timpo na ágpanámdám dan na madigár tô
iglumu dan, asta duwán timpo na ágpanámdám dan na madat tô iglumu dan.
16 Dumunggù tô álló na supakan ka Manama tô langun manubù tingód katô ig-
panámdám asta iglumu dan agad inallás, su papiddán din si Jesu-Cristo ébô rumuud
kandan. Tô gó tô Madigár Gulitán na ágtinuruán ku.

Mga Judio asta mga sugù

17 Na, duwán kagin ku tun ta tagsábbad-sábbad mga Judio. Idayawan kó su Judio kó.
Ágsarig kó na duwán ágpulusán yu tingód katô mga sugù i Moises. Ágpadadurung kó su
igsalin kó ka Manama.
18 Ikasóddór kó ka ándin é kakalyag ka Manama, asta katig kó ágsalin ka ándin é madigár,
su igtinuruan kó katô mga sugù i Moises.
19 Ágpanámdám kó na katig kó ágpénagpát katô kabánnalan tingód katô Manama tun
ta mga ánnà Judio, su iring kó katô gagak ka mga bólóg. Ágpanámdám kó na katig kó
ágtinurù tingód katô Manama tun ta mga ánnà Judio na dì pakagpát, su iring kó na sulù
na makappawà ka dalan para ka mga ágpanó tun ta kangittángngan.
20 Ágpanámdám kó na katig kó tuminurù katô mga ándà ikagpát katô kabánnalan,
asta katig kó tuminurù katô mga manubù na mababó pa é isóddóran dan tingód katô
Manama su tun dán ákniyu tô mga sugù i Moises na igsulatan katô kabánnalan tingód
katô Manama.
21 Agad duwán ágpulusán yu su mga Judio kó, asal iring na ándà, su agad ágtinurù kó na
kailangan tumanán tô mga sugù, asal sikiyu tô dì ágtuman kanan. Agad gulit-ulit kó na
madat tô ágtakó, asal ágpanakó kó.
22 Agad ágtinurù kó na dì mému ka lumibug, asal áglibug kó. Agad ágkaringasa kó katô
mga ágmanaman, asal ágtakó kó tikud tun ta mga simbaan dan.
23 Agad ágpadadurung kó su duwán mga sugù tun ákniyu, asal ágpayayyaán yu tô Manama
su áglapas kó katô mga sugù.
24 Sikiyu tô ágkasugatan kani kagi ka Manama na igsulat,
"Tingód katô madat áglumun yu na mga rubbad i Israel, madat tô ágkagin katô mga ánnà
rubbad i Israel tingód katô Manama."†

* **2:12** 2:12 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. † **2:24** 2:24 Isaias 52:5.

25 Sikiyu na mga Judio, atin ka tumuman kó katô mga sugù i Moises, duwán gó
ágpulusán yu ka igtupuwan‡ kó. Asal ka lumapas kó katô mga sugù, ánnà kó nángngà
tun ta saruwan ka Manama agad igtupuwan kó, su inému kó iring katô ándà katupuwi.
26 Tô mga ánnà Judio, atin ka ágtuman dan katô mga sugù, nángngà dan tun ta saruwan
ka Manama agad ándà dan katupuwi.
27 Tô mga ánnà Judio na ágtuman katô mga sugù agad ándà dan katupuwi tikud tun ta
kapamasusu dan, makakagi dan na nángngà tô supak ka Manama ákniyu na áglapas katô
mga sugù, agad duwán kagi ka Manama tun ákniyu asta igtupuwan kó.
28 Ánnà bánnal Judio tô mga ágtuman katô mga ágkémun ka Judio ébô pasóddór na isakup
dan tun ta Manama. Asta ánnà nángngà tun ta saruwan ka Manama tô mga manubù na
igtupuwan dád,
29 su tô bánnal Judio, tô dád gó tô inému na mantu é kantayan ánnà ukit katô katuman
katô mga sugù i Moises, asal ukit katô Ugis Espiritu. Tô inému na mantu é kantayan, tô
dád gó tô nángngà tun ta saruwan ka Manama. Agad dì dan durungán ka duma manubù,
asal durungán dan ka Manama.

3

1 Na, duwán basì ágpanámdám iring kani, "Atin ka dì tanggapán ka Manama tô mga
Judio ukit ka katupu kandan, ándà dán ágpulusán dan ka tandingán katô mga ánnà Judio,
su ándà dán lagà katô katupu."
2 Asal tô taba ku na marapung tô ágpulusán katô mga Judio. Tô una katô langun, tô
áknita mga kamónaan tô igsarigan ka Manama katô kagi din.
3 Na, duwán basì minsà iring kani, "Su marapung tô mga Judio na ándà tuman katô
igtandô dan tun ta Manama, dì tumuman tô Manama katô igtandô din katô mga Judio?"
4 Tô taba ku na ánnà yan! Agad bulalón tô langun manubù, asal inalayun ágtuman tô
Manama katô mga tandô din. Duwán igsulat i Harì David sayyan tingód katô supak ka
Manama kandin tingód katô salà din, na mà din,

"Manama, atin ka maminág tô mga manubù katô kagi nu tingód katô salà dan,
makasóddór dan na nángngà tô langun katô áglumun nu.
Atin ka duwán manubù na dumimanda tingód áknikó, sikuna tô manalu kandan."*

5 Purisu duwán basì kumagi iring kani, "Atin ka ukit ka kalumu ta ka madat,
pasóddórán na nángngà tô áglumun ka Manama, madigár ni. Purisu dì mému ka supakan
ki ka Manama." Tô gó basì tô panámdám ka manubù.
6 Asal dì gó mému ka kumagi ki na madat tô Manama ka supakan ki na mga Judio! su
atin ka dì ruudan ka Manama tô mga Judio, dì mému ka sikandin tô rumuud ka duma
mga manubù nit banuwa.
7 Asal duwán basì kumagi na, "Atin ka ukit ka kéllé ku katô mga tandô, ágkasóddóran
na nángngà tô áglumun ka Manama, madurung sikandin. Purisu dì mému ka supakanna
ikandin tingód katô salà ku."
8 Atin ka bánnal ni, madigár ka lumumu ki ka madat ébô madigár tô dungguán. Duwán
mga manubù na ágbuyas kanak su kéman dan ka tô gó tô ágtinuruán ku. Asal nángngà ka
supakan ka Manama tô ágkagi iring kani.

Masalà-salà tô langun manubù

9 Purisu dì mému ka manámdám ki na tuu pa madigár tô ágpulusán ka mga Judio ka
tandingán katô mga ánnà Judio, su taganà a igkagi ákniyu na supakan ka Manama tô
langun masalà-salà, agad Judio ó ánnà Judio.
10 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,

‡ **2:25** 2:25 Tô ikawalu álló pángnga ka kapamasusu, ágtupuwan tô mga gamama ka Judio su tô gó tô pató na isakup dan ka Manama asta ágtumanán dan tô mga sugù din.
* **3:4** 3:4 Salmo 51:4.

"Ándà palang manubù na ándà salà, agad sábbad.
11 Ándà palang manubù na ikagpát ka kabánnalan tingód katô Manama,
Asta ándà palang malyag na makasóddór kandin.
12 Tô langun igsuwé tikud tun ta Manama
Asta inému dan na ándà ágpulusán tun ta Manama.
Ándà palang manubù na ándà salà, agad sábbad."†
13 "Madat tô ágkagin dan iring na kamawù ka igpókéan lábbáng.
Ukit ka ágkagin dan áglimbung dan ka duma mga manubù.
Atin ka ágkagi dan, tô dilà dan iring na aras ka áppuy."‡
14 "Inalayun dan ágtulád asta ágbuyas."§
15 "Agad délák dád tô gunayan dan, ágmaté dan.
16 Agad ánda é ágsadunan dan, duwán ágdadattan dan, asta ágbággé dan ka kahirapan.
17 Ándà isóddóran dan tingód katô kapókit ka kasunayan."*
18 "Ándà gó máddang dan katô Manama."†

19 Isóddóran ta na mga Judio na ágtuman pád katô mga sugù tô igsulatan tingód kani. Purisu ándà palang makakagi na dì ki supakan, su tô langun ta tô iglumu katô salà na supakan ka Manama.

20 Ánnà ukit ka katuman katô mga sugù tô katanggap ka Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din, su dì ki makatuman katô mga sugù. Ukit katô mga sugù kasóddóran ta na masalà-salà ki gó.

Tanggapán ki ka Manama ukit ka kapamaké

21 Asal áknganni ánnà ukit ka katuman ta katô mga sugù tô katanggap ka Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din, su igpasóddór dán ka Manama áknita na duwán dán mantu kapókit na igimu din. Mabasa ni kapókit tun ta kagi ka Manama na igsulat i Moises asta igsulat katô duma mga propeta ka Manama.

22 Tanggapán tô mga manubù ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Tô langun manubù na mamaké ki Cristo agad Judio ó ánnà Judio, tô gó tô tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, su ándà kassaan katô mga manubù tun ta saruwan ka Manama.

23 Tô langun manubù ikasalà. Ándà gó palang manubù na ikatuman katô kakalyag ka Manama.

24 Asal ukit katô kédu ka Manama, igtanggap sikandin katô manubù na nángngà tun ta saruwan din. Tô gó tô gasa na igbággé din tô igtábbus ki ikandin ukit ki Jesu-Cristo.

25 Igpasóddór ka Manama na si Jesu-Cristo tô ágpasinsiya katô mga salà ta ukit katô dipanug din tô inaté sikandin tun ta krus. Igpasinsiyaan ki ka Manama ukit katô kapamaké ta ki Cristo ébô pasóddórán ka Manama na tanggapán din tô mga manubù. Tô ándà pa kamaté si Cristo, ándà kasóddóri ka nángngà tô supak ka Manama katô mga masalà-salà, su ukit katô kallayat ka ginawa din, ándà din supaki tô iglumu ka salà dángngan.

26 Asal áknganni igpasóddór din na nángngà tô langun ka áglumun din, asta ágpasóddórán din na ándà dán salà katô manubù na ágpamaké ki Jesus.

27 Purisu dì mému ka padadurung ki, su dì ki makakagi na ukit katô katuman ta katô mga sugù tô katanggap ka Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din, su ukit dád katô kapamaké ta ki Cristo tô katanggap ka Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din.

---

† **3:12** 3:12 Salmo 14:1-3; 53:1-3. ‡ **3:13** 3:13 Salmo 5:9; 140:3. § **3:14** 3:14 Salmo 10:7. * **3:17** 3:17 Isaias 59:7-8.
† **3:18** 3:18 Salmo 36:1.

28 Dì ki padadurung su isóddóran ta na igtanggap ki ka Manama na nángngà tun ta
saruwan din ukit katô kapamaké ta ki Cristo. Ánnà ukit katô katuman ta katô mga sugù,
su dì ki gó pakatuman kani.
29 Sikiyu na mga Judio, yakó ágpanámdám na sikiyu dád tô mému pasakup tun ta
Manama, su mému pagsik pasakup tô mga ánnà Judio.
30 Sábbad dád tô Manama, asta sikandin tô tumanggap katô mga Judio na nángngà tun
ta saruwan din ukit katô kapamaké dan ki Cristo. Iring kanan, tumanggap sikandin
katô mga ánnà Judio na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dan.
31 Purisu tingód katô mga sugù i Moises, yakó ágpanámdám na ándà dán ágpulusán kani!
su ukit katô kapamaké ta ki Cristo tô katanggap ka Manama áknita na nángngà tun ta
saruwan din. Asal ukit ka kapamaké ta, igmasarig baling tô mga sugù.

4

Itanggap si Abraham su igpamaké sikandin

1 Na, panámdám kó tingód katô inému ki Abraham na kamónaan katô langun ta na mga
Judio.
2 Atin ka ukit katô madigár iglumu i Abraham tô katanggap ka Manama kandin na
nángngà tun ta saruwan din, mému ka padadurung si Abraham. Asal ánnà ukit katô
iglumu i Abraham tô katanggap ka Manama kandin na nángngà tun ta saruwan din.
3 Isóddóran ta ni su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Igpamaké si Abraham katô Manama.
Purisu igtanggap tô Manama ki Abraham na nángngà tun ta saruwan din."*
4 Atin ka lumumu tô manubù, ánnà gasa tô bággén kandin, asal tandan ukit katô pagud
din.
5 Tô manubù na mamaké katô Manama na ágtanggap katô mga masalà-salà, tô gó
tô tanggapán katô Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit ka kapamaké katô
manubù, ánnà ukit katô pagud din.
6 Iring kani tô igkagi i Harì David sayyan na kadayawan tô mga manubù na tanggapán
ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ánnà ukit katô pagud dan asal ukit katô
kapamaké dan, su igkagi sikandin, na mà din,
7 "Ágkadayawan tô mga manubù na igpasinsiyaan tingód katô kalapas dan ka mga sugù,
Asta tingód katô kalumu dan ka madat na igtambunan ka Manama.
8 Ágkadayawan tô manubù na ándà dán panámdámmi ka Manama tô mga salà din."†
9 Na, tô kadayawan ta tingód katô katanggap ka Manama na ándà salà ánnà dád para
áknita na mga Judio na igtupuwan, asal para pagsik katô mga ánnà Judio agad ándà
dan tupuwi. Isóddóran tad na igtanggap katô Manama si Abraham na nángngà tun ta
saruwan din su igpamaké sikandin.‡
10 Asal kadángngan tô katanggap ka Manama ki Abraham na ándà salà? Pángnga
igtupuwan sikandin ébô duwán pató na igpasakup sikandin tun ta Manama, ó tô ándà
pa tupuwi? Inému ni tô ándà pa sikandin tupuwi.
11 Tô igpamaké dán si Abraham, igkagi tô Manama na kailangan patupu si Abraham,
su tô gó tô pató na igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din ukit
katô kapamaké din tô ándà pa sikandin tupuwi. Purisu inému si Abraham na ámmà
katô langun ágpamaké agad ándà dan tupuwi, asta igtanggap ka Manama sikandan na
nángngà tun ta saruwan din.
12 Inému pagsik si Abraham na ámmà katô langun na igtupuwan asta igpamaké ka
Manama iring katô kapamaké i Abraham tô ándà pa sikandin tupuwi.

---

* **4:3** 4:3 Genesis 15:6. † **4:8** 4:7-8 Salmo 32:1-2. ‡ **4:9** 4:9 Ahaán tô Genesis 15:6.

Tô manubù na ágpamaké makatanggap katô igtandô

13 Tô sayyan, igtandô tô Manama ki Abraham asta tun ta mga rubbad din na bággén
din kandan tô madigár na igtandô din tun ta langun manubù nit banuwa. Tô gó
tô igtandô ki Abraham ánnà su igtuman din tô mga sugù, asal igtandô su igpamaké
sikandin ka Manama. Purisu igtanggap ka Manama si Abraham na ándà salà tun ta
saruwan din.
14 Atin ka tô mga manubù dád na ágtuman ka sugù tô bággayan katô igtandô ka
Manama, ándà dán ágpulusán ka kapamaké ta ka Manama, asta dì matuman tô igtandô
din.
15 Igtandóan si Abraham ánnà ukit katô katuman din ka mga sugù, su supakan ka
Manama tô manubù na dì pakatuman katô langun sugù din. Atin ka ándà mga sugù,
ándà áglapas katô mga sugù.
16 Purisu sikita dád na ágpamaké tô bággayan ka Manama katô igtandô din, su ukit
katô kédu ka Manama, ágtanggap sikandin áknita na nángngà tun ta saruwan din. Purisu
matuman tô igtandô ka Manama tun ta langun manubù na inému na mga rubbad i
Abraham ukit katô kapamaké dan katô Manama iring ki Abraham. Tô gó tô ágbággén ka
Manama ánnà dád tun ta mga ágpampamaké na Judio na ágtuman katô mga sugù, asal tun
ta mga ánnà Judio na ágpamaké ka Manama iring katô kapamaké i Abraham, su inému si
Abraham na ámmà katô langun ta na ágpampamaké.
17-18 Bánnal ni su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

"Imun ku sikuna na kamónaan ka marapung mga grupo."§

Agad iring na dì matuman tô igtandô ka Manama na igimanan i Abraham su tugál
dán sikandin asta tô sawa din, asal igbánnal sikandin na marapung tô mga rubbad na
bággén ka Manama kandin. Manama tô makanté puman ka manubù na inaté, asta
ágkagi sikandin tingód katô ándà pa imuwi iring na igimu dán.

Igbánnal si Abraham na mému sikandin kamónaan ka marapung mga grupo, iring katô
igtandô ka Manama kandin, na mà din,

"Iring na karapungan katô mga karani tô langun rubbad nu."*

19 Isóddóran i Abraham na tugál dán sikandin, asta dì dán sikandin makapabatà, su mga
sábbad gatus (100) dán tô idad din. Isóddóran din na ándà kinnam batà tô sawa din na si
Sara. Agad isóddóran din ni, asal ándà sikandin duwa-duwa tingód ka katumanan katô
igtandô ka Manama kandin.
20 Ándà sikandin duwa-duwa tingód katô igtandô ka Manama kandin, asal igpabákkár
din baling tô kapamaké din ka Manama, asta igpasalamat sikandin tun ta Manama.
21 Isóddóran din na makému tô Manama tumuman katô igtandô din.
22 Purisu mà katô kagi ka Manama na ukit katô kapamaké din ka Manama, "Igtanggap
ka Manama si Abraham na nángngà tun ta saruwan din."†
23 Ánnà dád para ki Abraham tô igsulat kagi ka Manama, na, "Igtanggap na nángngà
tun ta saruwan din,"
24 asal igsulat pagsik ni para áknita ébô kumabákkár tô kapamaké ta na tanggapán ki ka
Manama na nángngà tun ta saruwan din. Igsulat ni para áknita na ágpamaké ka Manama
na iganté puman katô Áglangngagán ta na si Jesus.
25 Igmatayan si Jesus tingód katô mga salà ta, asta iganté puman sikandin ébô
pasóddórán ka Manama na tanggapán ki ikandin na nángngà tun ta saruwan din.

5

Kadayawan tô manubù na igpasábbad tun ta Manama

§ **4:17-18** 4:17-18a Genesis 17:5. * **4:17-18** 4:17-18b Genesis 15:5. † **4:22** 4:22 Ahaán tô Genesis 15:6.

1 Na, su igtanggap kid ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké
ta, ándà dán sókó ka Manama áknita. Igpasábbadé ki asta tô Manama ukit katô kamatayan
katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
2 Ukit katô iglumu din isakup kid tun ta mga ágtabangan ka Manama su igpamaké kid
ki Cristo. Idayawan kid su gimanan ta tô álló na pabantugán ki duma katô Manama tun
ta langit.
3 Idayawan ki pagsik dalám katô kahirapan ta, su isóddóran ta na ukit katô mga
kahirapan, makatiis ki na mallayat é ginawa ta.
4 Atin ka makatiis ki na mallayat é ginawa ta, kasóddóran ta na kadayawan tô Manama
tingód áknita. Atin ka kadayawan tô Manama tingód áknita, isóddóran ta na matuman tô
gimanan ta.
5 Atin ka manayun ki giman katô katumanan, kasóddóran ta na dì ki makabullug, su
igpasóddór dán ka Manama na ágginawaan ki ikandin ukit katô Ugis Espiritu na igbággé
din áknita.
6 Dángngan tô ándà pa ágkému ta ébô matábbus ki, tô álló na igsalin ka Manama, inaté si
Cristo ébô tábbusán ki na mga masalà-salà.
7 Tagsábbadé dád tô manubù na pamaté para bullas katô duma manubù, agad nángngà
tô áglumun din. Asal para katô manubù na madigár é áglumun din, duwán basì manubù
na numunug na pamaté para bullas kandin.
8 Asal igpasóddór ka Manama na dakál tô ginawa din áknita, su dalám katô kósig ta
kandin, inaté si Cristo para bullas áknita.
9 Purisu su igtanggap kid ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô dipanug
i Cristo na inaté tun ta krus, isóddóran ta na paluwaán ki gó pagsik tikud tun ta supak tun
ta tapuri álló.
10 Dángngan mga usig ki katô Manama, asal ukit katô kamatayan katô Batà din,
igpagsábbad kid tun ta Manama. Na, su tô gó tô igimu din para áknita, isóddóran ta na
tábbusán ki i Cristo ukit katô kantayan din.
11 Duwán pagsik kadayawan ta tingód katô iglumu ka Manama áknita ukit ka
kamatayan katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo asta kapasábbad din áknita tun ta
Manama.

Si Adan asta si Jesu-Cristo

12 Masalà-salà ki langun su tô una manubù na si Adan iglumu ka salà. Inaté sikandin
tingód katô salà din. Purisu ágkamaté tô langun manubù, su tô iglumu si Adan ka salà,
iring na langun manubù tô iglumu ka salà.
13 Tô ándà pa bággéyi ka Manama tô mga sugù ki Moises, taganà gó iglumu tô mga
manubù ka salà, asal tô salà dan ánnà ukit katô kalapas ka sugù, su ándà pa sugù.
14 Asal isóddóran ta na tikud tun ki Adan sippang tun ki Moises, inaté tô langun
manubù su tô langun dan iglumu ka salà. Inaté tô mga manubù agad tô salà dan ánnà
iring katô salà i Adan.
Duwán igtanggap katô langun manubù ukit katô iglumu i Adan, asta duwán igtanggap
katô langun manubù ukit katô iglumu i Cristo agad tô ándà pa sikandin dunggù.
15 Asal ánnà magunawa tô gasa na igpulus ta ukit katô katanggap ka Manama na
nángngà tun ta saruwan din asta tô igpulus ta ukit katô kalumu i Adan ka salà. Agad
isóddóran ta na ágkamaté tô langun manubù ukit katô salà i Adan, asal tuu pa bánnal na
marapung tô mga manubù na igdungguan katô kédu ka Manama asta igtanggap din na
nángngà tun ta saruwan din ukit katô iglumu i Jesu-Cristo.
16 Duwán pa duma kassaan. Su duwán salà katô sábbad dád manubù na si Adan,
igkagi tô Manama na kailangan supakan tô langun manubù. Asal su duwán salà
katô marapung manubù, duwán kédu ka Manama áknita, asta igtanggap ki ikandin na
nángngà tun ta saruwan din.

17 Ukit ka iglumu katô sábbad manubù na si Adan, ágkamaté tô langun manubù. Asal
tô mga manubù na tumanggap katô kédu ka Manama asta tanggapán dan ka Manama
na nángngà tun ta saruwan din, tô gó tô mangulu duma ki Cristo ka móddô dan duma
kandin tun ta langit. Tô gó tô gasa na ágpulusán dan ukit ka iglumu katô sábbad manubù
na si Jesu-Cristo.
18 Purisu ukit katô sábbad salà i Adan, kailangan supakan tô langun manubù. Asal ukit
katô nángngà lumu i Jesus tun ta krus, duwán kantayan na mému bággén ka Manama tun
ta langun manubù asta tanggapán dan ikandin na nángngà tun ta saruwan din.
19 Si Adan tô sábbad na ándà bánnal ka Manama, asta inému masalà-salà tô langun
manubù. Iring kani, si Jesus tô sábbad na igbánnal ka Manama, asta marapung tô mga
tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din.
20 Igbággé ka Manama tô mga sugù ki Moises ébô kasóddóran ta na tuu dakál tô salà ta.
Agad dakál tô salà ta, asal tuu pa dakál tô kédu ka Manama áknita.
21 Agad tô langun manubù ágkamaté ukit katô salà, asal tô langun manubù mému
dungguan katô kédu ka Manama su tanggapán dan ikandin na nángngà tun ta saruwan
din. Bággayan dan pagsik ikandin ka kantayan na ándà ágtamanán ukit ka iglumu katô
Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

6

Inaté ki asta inanté kid puman duma ki Cristo

1 Na, su duwán kédu ka Manama áknita, duwán basì manámdám na madigár ka
manayun ki lumumu ka salà ébô dakál pa tô kédu ka Manama áknita.
2 Asal dì mému! Dì mému ka manayun ki lumumu ka salà, su inéring kid katô inaté
manubù na dì dán ágkapirit lumumu ka salà.
3 Panámdám yu ni. Tô igpabunyag ki tingód katô kapasakup ta tun ki Jesu-Cristo,
igpasóddór ki na iring na inaté ki duma kandin.
4 Purisu tô igpabunyag ki, iring na iglábbáng kid duma kandin ébô dì ki mapirit
lumumu ka salà iring na inaté manubù na dì dán ágkapirit lumumu ka salà. Tô
igpabunyag ki, iring na inanté kid puman duma kandin ébô duwán mantu kantayan
ta, iring katô kanté puman ki Cristo ukit ka katulusan katô Ámmà din na Manama.
5 Na, su dì kid mapirit lumumu ka salà ukit katô kasábbad ta tun ta kamatayan i Cristo,
mantu dán pagsik tô kantayan ta ukit katô kasábbad ta tun ta kanté puman ki Cristo.
6 Kailangan dì ki malingó na tô igpansalan si Jesus tun ta krus ébô maté, iring na
igpansalan tun ta krus tô tapé kamanubuan ta na masalà-salà ébô dadattan tô madat
kakalyag ka lawa ta, asta ébô dì ki mallang ka salà.
7 Igpaluwà kid ébô dì ki mapirit lumumu ka salà, iring katô inaté manubù.
8 Su iring na inaté kid duma ki Cristo, isóddóran ta na igbággayan kid pagsik ka
kantayan na ándà ágtamanán iring katô kandin.
9 Isóddóran tad na inanté puman si Cristo, asta dì dán sikandin maté puman. Dì dán
makawid tô kamatayan kandin.
10 Makasábbad dád inaté sikandin ébô talun din tô salà. Asta tingód katô kanté din
puman, manté dán sikandin ébô pabantugán din tô Manama.
11 Iring kani, kailangan panámdámmán yu pagsik na dì kó ágkapid ka madat kakalyag,
iring na inaté manubù na dì dán ágkapid ka agad ándin. Mantu dán tô kantayan yu su
igpasábbad kód tun ki Jesu-Cristo ébô pabantugán yu tô Manama.
12 Purisu yakó yu ágpapanguluwi tô salà tun ta lawa yu na ágkamaté ébô dì kó mapirit
tumuman katô masalà-salà kakalyag yu.
13 Yakó ággamit katô lawa yu ébô lumumu ka salà. Asal bággé yu tô sarili yu tun ta
Manama ébô imun kó na mga manubù na inaté dángngan asal manté kód puman. Bággé

yu tô tibuk lawa yu tun ta Manama ébô gamitán din ukit katô nángngà lumu yu tun ta saruwan din.
14 Tô masalà-salà kakalyag yu dì makapid ákniyu, su ándà dán kailangan ka katuman yu
katô mga sugù i Moises. Asal gagakán kó ka Manama na ágkéduwan asta ágtabang ákniyu
ébô dì kó lumumu ka salà.

Kailangan nángngà tô áglumun ta tun ta saruwan ka Manama

15 Na, su igtanggap ki ka Manama ánnà ukit ka katuman ta katô mga sugù i Moises, asal
ukit ka kédu asta tabang ka Manama, duwán basì manámdám na mému dán ka lumumu
ki ka salà. Asal tô taba ku, dì gó mému!
16 Panámdám kó tingód kani. Atin ka pasakup kó tun ta duma manubù ébô mánnal
kó kandin iring na állang, mému kó állang katô ágbánnalán yu. Kailangan tumanán ka
állang tô sugù katô amo din. Iring kani, atin ka sumalin kó na tumuman ka madat mga
kakalyag yu, diyaan kó ka Manama ka ándà ágtamanán. Asal ka sumalin kó na mánnal ka
Manama, dì kó áglumu ka salà.
17 Dángngan, iring kó na mga állang su igtuman kó katô madat mga kakalyag yu. Asal
ágpasalamatta tun ta Manama su igtigkané kó igbánnal katô kabánnalan, asta igtuman kó
katô igtinurù ákniyu.
18 Igpaluwà kód ka Manama ébô dì kó ágkapirit lumumu ka salà. Inému kód iring na
mga állang ka Manama su kailangan ándà salà na áglumun yu.
19 Igsulat ku tingód katô állang su mahirap tô kénagpát yu kani kabánnalan. Dángngan
igtuman kó katô madat mga kakalyag yu, su tô panámdám yu tô igpirit katô lawa yu ébô
lumumu kó katô dì nángngà, iring katô állang na ágtuman ka sugù katô amo din. Purisu
igrayan kó iglumu ka salà. Asal ákngannì, kailangan bággén yu tô lawa yu tun ta Manama
ébô ándà salà na ágkalumu yu su iglinisan kód ka Manama.
20 Dángngan, iring kó na állang su ipirit kó igtuman ka madat kakalyag yu, asta ándà
panámdám yu na kailangan lumun yu tô nángngà tun ta saruwan ka Manama.
21 Ándà madigár na igpulus yu ukit katô kalumu yu katô madat na ágkayyaan yud
ákngannì, su tô lumumu ka madat iring kani, tô dungguán dan kamatayan.*
22 Asal igpaluwà kód ka Manama ébô dì kó ágkapirit lumumu ka salà, asta inému kó
iring na mga állang ka Manama. Purisu iglinisan kód ka Manama, asta igbággayan kód ka
kantayan na ándà ágtamanán.
23 Tô tandan na matanggap katô mga áglumu ka salà tô kamatayan. Asal tô gasa na
bággén ka Manama tô kantayan na ándà ágtamanán ukit ki Jesu-Cristo na Áglangngagán
ta.

7

Dì ki mapirit tumuman katô mga sugù

1 Mga kataladi, ikasóddór kó tingód katô mga sugù. Purisu isóddóran yu na kailangan
mánnal tô manubù katô mga sugù róggun na manté pa sikandin. Atin ka maté tô
manubù, dì mapirit mánnal.
2 Iring na bayi na duwán duma, kailangan pasábbadé dan róggun manté dan pa. Asal
ka maté tô mama, dì mapirit tô bayi balu tumuman katô sugù tingód katô taladuma.
3 Purisu ka lumayuk tô bayi tun ta ássa mama tô ándà pa kamaté tô duma din,
makalibug sikandin. Asal ka inaté dán tô duma din, dì mapirit tô bayi balu tumuman
katô sugù tingód katô taladuma. Atin ka kumalyag puman tô bayi balu, dì sikandin
makalibug katô una duma din.
4 Mga kataladi, iring ki na inaté manubù na dì mapirit tumuman katô mga sugù. Tô
inaté si Cristo tun ta krus, iring na inaté ki duma kandin. Purisu igpasakup ki tun ta

* **6:21** 6:21 Kamatayan, ó supakan ka Manama ka ándà ágtamanán.

ássa, asta iring ki katô bayi na inatayan ka duma din asta igkalyag ka ássa mama. Sikita
tô mga sakup i Cristo na iganté puman ka Manama ébô ándà salà na áglumun ta asta ébô
durungán tô Manama.
5 Dángngan, róggun na igtuman ki katô áknita kakalyag, igkinnaman ki katô madat
kakalyag ta ukit katô mga sugù. Purisu igdiyaan ki ka Manama, su inalayun ki iglumu
ka salà.
6 Asal su iring na inaté kid, dì ki mapirit tumuman katô mga sugù su igpaluwà kid
ka Manama tikud tun ta kallang áknita. Dángngan tô igsarig ki katô mga sugù i Moises,
ándà ki ikatuman katô kakalyag ka Manama. Asal áknganni, makému kid tumuman katô
kakalyag ka Manama su ágtabang tô Ugis Espiritu áknita.

Tô ágpulusán ka mga sugù

7 Na, duwán basì manámdám iring kani. Atin ka mga sugù i Moises tô makadadat
áknita, madat basì tô mga sugù. Asal tô taba ku na ánnà madat tô mga sugù agad
makadadat áknita! su ukit dád katô mga sugù, isóddóran ku na masalà-salà a. Na,
isóddóran ku na salà tô sabù su mà katô igsulat tun ta mga sugù i Moises, "Yakó
ágkasabuan."*
8 Asal ukit katô sugù, inapidda katô madat kakalyag ku asta marapung tô mga isabuan
ku. Atin ka ándà palang sugù tingód katô salà, dì ki ágkapid ka kakalyag ébô lumumu ka
salà.
9 Dángngan ándà ku kasóddóri ka ándin tô ágkailanganán ébô makatumanna katô mga
sugù. Asal tô isóddóran ku na duwán sugù, "Yakó ágkasabuan," isóddóran ku na iglumuwa
ka salà asta isóddóran ku na ágpiddánna tun ta kamatayan.
10 Kéman ku ka mugtukka tun ta Manama ukit katô katuman ku katô mga sugù. Asal
ukit katô sugù, isóddóran ku na ágpiddánna tun ta kamatayan.
11 Iglimbunganna katô madat kakalyag ku, su agad madigár pád tô gimanan ku ukit
katô katuman ku ka mga sugù, asal ukit katô madat kakalyag ku, ágpiddánna tun ta
kamatayan.
12 Purisu nángngà tô mga sugù na igbággé ka Manama ki Moises. Ugis, nángngà asta
madigár tô langun sugù.
13 Na, duwán basì minsà na manan ka ágpiddán ki tun ta kamatayan ukit katô sugù na
madigár? Tumaba a na ánnà! Iglumuwa ka salà ukit katô kakalyag ku na lumumu ka
salà. Iggamit tô madigár sugù ébô kasóddóran ku na ágpiddánna tun ta kamatayan asta
madat tô áglumun ku. Ukit katô kalapas ku katô sugù, isóddóran kud na tuu madat tô salà.

Tô duwa kakalyag

14 Isóddóran ta na tikud tun ta Ugis Espiritu tô mga sugù i Moises. Asal ágkapidda katô
madat kakalyag ku. Iring na inallangnga tun ta madat kakalyag ku.
15 Duwán timpo na dì ku ágkagpáttan tô áglumun ku, su tô madigár kakalyag ku na
lumun ku pád, dì ku baling ágkatuman. Asta tô madat na dì ku pád lumun, tô gó baling tô
ágkatuman ku.
16 Agad ándà kakalyag ku na lumumuwa ka madat na áglumun ku, asal tô gó tô pató na
isóddóran ku na madigár tô mga sugù.
17 Purisu ánnà sakán tô ágsalin katô madat na áglumun ku, asal áglumuwa ka madat su
ágpiddánna katô salà dini kanak.
18 Isóddóran ku na ándà palang madigár dini kanak, su agad duwán kakalyag ku na
lumumuwa ka madigár, asal dì ku ágkalumu.
19 Tô madigár na kakalyag ku pád lumun, dì ku ágkalumu, asal tô madat na ánnà
kakalyag ku lumun, tô gó baling tô ágkalumu ku.

---

* **7:7** 7:7 Exodo 20:17.

20 Purisu su áglumun ku tô madat na dì ku pád lumun, isóddóran ku na ánnà tikud tun
ta kasalin ku, asal madat baling tô áglumun ku su ágpiddánna katô salà dini kanak.
21 Isóddóran ku na ni gó tô inalayun ágkalumu. Atin ka kakalyag ku na lumumuwa ka
madigár, ágdalanganna katô kanak madat kakalyag.
22 Tun ta kadalámman ka pusung ku, ágkadayawanna tingód katô mga sugù.
23 Asal isóddóran ku na duwán ássa kakalyag dini dalám ka lawa ku. Iring na ágpagawé
tô kakalyag ka lawa ku asta tô kakalyag na ágsalinán ku tun ta panámdám ku. Purisu
ágkapidda katô salà.
24 Tuu madat tô ágriyun ku tingód kani! Mólà pa pád ka duwán makapaluwà kanak
tikud tun ta kakalyag katô salà dini ta lawa ku na ágpid kanak tun ta kamatayan.
25 Ágpasalamatta tun ta Manama su ukit katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, duwán
kaluwaan ta tikud tun ta kakalyag katô salà dini ta lawa ta!
Purisu tun ta panámdám ta duwán kakalyag ta na tumanán tô mga sugù, asal ágkapid
ki katô madat kakalyag ta na masalà-salà.

8

Tô ágkapánnuan ka kakalyag katô Ugis Espiritu

1 Su igtanggap dán tô Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din ukit katô iglumu
i Cristo para áknita, dì gó supakan ka Manama tô mga igpasakup tun ki Jesu-Cristo.
2 Duwán mantu kantayan na igbággé katô Ugis Espiritu áknita, asta ukit ki Jesu-Cristo
duwán dán mantu kókitan na igimu din ébô paluwaán ki tikud tun ta ágpirit áknita na
lumumu ka salà na ágpid áknita tun ta kamatayan.
3 Ándà ki ikatuman katô mga igsugù i Moises su mabákkár tô kakalyag ta na lumumu
ka salà. Asal tô ándà ta kagaga, tô gó tô igaga katô Manama. Igpapid din tô kandin Batà
na duwán lawa din iring kani lawa na masalà-salà, ébô tumábbus áknita tikud tun ta salà.
Igsupakan ka Manama tô Batà din na igbullas áknita na masalà-salà
4 ébô makatuman kid katô langun sugù ánnà ukit katô katuman ta katô madat
kakalyag ta, asal ukit katô katuman ta katô kakalyag ka Ugis Espiritu.
5 Tô mga ágtuman ka madat kakalyag dan, tô gó tô ágpanámdám asta ágnunug ka kandan
kakalyag. Asal tô mga ágtuman ka kakalyag katô Ugis Espiritu, tô gó tô ágpanámdám asta
ágnunug ka kakalyag katô Ugis Espiritu.
6 Tô mga ágkapánnuan ka madat kakalyag dan, tô gó tô mapid tun ta kamatayan. Asal
tô mga ágkapánnuan ka kakalyag katô Ugis Espiritu, tô gó tô mugtuk tun ta Manama ka
ándà ágtamanán asta bággayan ka kasunayan.
7 Tô mga ágkapánnuan ka madat kakalyag dan, tô gó tô usig ka Manama. Gélléyan dan
tô mga sugù ka Manama, asta dì dan gó pakatuman kani.
8 Tô mga ágkapid ka madat kakalyag dan, tô gó tô dì makabággé ka dayó tun ta Manama.
9 Dì kó gó mapirit ágtuman katô madat kakalyag yu, asal mému kó mapid katô Ugis
Espiritu su góddô dán tô Ugis Espiritu ka Manama diyan ákniyu. Atin ka duwán manubù
na ándà Ugis Espiritu tikud ki Cristo dutun kandin, tô gó tô ánnà sakup i Cristo.
10 Atin ka góddô si Cristo dini áknita, agad maté ni lawa ta tingód ka salà, manté tô
espiritu ta,* su igtanggap tô Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din.
11 Su góddóan kód gó katô Ugis Espiritu na iganté puman ki Jesus, antén gó puman ka
Manama tô ákniyu lawa na ágkamaté. Tô gó tô lumun ka Manama na iganté puman ki
Jesu-Cristo, su lumun din ni ukit katô Ugis Espiritu na góddô diyan ákniyu.
12 Purisu mga kataladi, kailangan tumanán ta tô tinurù katô Ugis Espiritu. Ándà dán
kailangan na tumanán ta tô tinurù ka madat kakalyag ta,

* **8:10** 8:10 Manté tô espiritu ta, ó bággén katô Ugis Espiritu tô kantayan áknita.

13 su atin ka ágtuman kó ka madat kakalyag yu, mapid kó tun ta kamatayan. Asal ka
sumódô kó ágtuman ka madat kakalyag yu ukit katô tabang ka Ugis Espiritu, mugtuk kó
tun ta Manama ka ándà ágtamanán.
14 Tô mga ágbánnal katô Ugis Espiritu, tô gó tô mga gabatà ka Manama.
15 Bánnal ni, su igbággayan kó ka Manama katô Ugis Espiritu ánnà ébô kamáddangan kó
puman kandin, iring na mga állang na ágkamáddangan katô amo dan, asal igbággayan kó
ka Manama katô Ugis Espiritu, asta ukit katô iglumu din, igimu kó ka Manama na mga
gabatà din. Ukit katô Ugis Espiritu, makatawar kid katô Manama na Ámmà!
16 Tô Ugis Espiritu ágpasóddór na bánnal tô isóddóran katô espiritu ta na mga gabatà kid
ka Manama.
17 Su sikita tô mga gabatà din, bággayan ki katô mga kadigárran ka ándà ágtamanán.
Manama tô mággé áknita, asta tô kadigárran na igbággé din ki Cristo, tô gó tô bággén din
áknita. Isóddóran ta na bánnal ni su girrayatan ki iring ki Cristo ébô pabantugán ki pagsik
duma kandin.

Madigár tô igtaganà áknita

18 Isóddóran ku na tô kahirapan ta áknganni iring na kalingawan ta su tuu madigár tô
igtaganà ka Manama áknita na pasóddórán din tun ta tapuri álló.
19 Gangatan katô langun-langun na igimu ka Manama tô dumunggù álló na pakitanán
din ka sadan tô bánnal mga gabatà din.
20 Tô langun-langun na igimu ka Manama igruudan na ándà ágpulusán ánnà su ándà
kakalyag katô langun-langun, asal tô kakalyag ka Manama na duwán pa gimanan,
21 su dumunggù tô álló na paluwaán ka Manama tô langun-langun tikud tun ta
karóddógan ébô bággén din kandan tô mabantug kaluwaan na magunawa katô igbággé
din áknita na mga gabatà din.
22 Róggun ka dì pa matuman, isóddóran ta na iring na garang tô langun igimu ka
Manama nit banuwa sippang áknganni, su gangatan tô katumanan, iring na arangán
katô bayi na masig dán mamasusu, su gangatan din tô batà na pamasusun.
23 Ánnà dád mga igimu ka Manama tô garang, asal sikita pagsik garang tun ta pusung
ta. Góddóan ki katô Ugis Espiritu na iring na una gasa tingód katô katumanan na
gangatan ta. Garang ki tun ta pusung ta róggun na gangat ki katô álló ka katanggap ta
katô bággén ka Manama áknita na mga gabatà din. Tô gó tô álló na pamantun ka Manama
ni mga lawa ta.
24 Tikud tun ta katábbus din áknita, inalayun ki giman katô katumanan. Atin ka ituman
dán tô igimanan ta, ándà kailangan na manayun ki giman, su ándà palang manubù na
giman katô ituman dán.
25 Asal su ándà pa katuman tô gimanan ta, kailangan pallayatán ta tô ginawa ta róggun
na gangat ki.
26 Tingód katô kalómétan ta, ágtabangan ki katô Ugis Espiritu. Atin ka dumasal ki, dì ki
pakasóddór ka ándin tô nángngà pamuyuán ta tun ta Manama. Asal ágpédu-édu tô Ugis
Espiritu para áknita tákkás ka arangán din na dì ágkabólós,
27 asta isóddóran ka Manama ka ándin tô tun ta pusung ta, asta ágkagpáttan din ka ándin
tô kakalyag katô Ugis Espiritu. Isóddóran din na ágdasal tô Ugis Espiritu para áknita na
mga sakup ka Manama tingód katô kakalyag din.
28 Isóddóran tad na ukit katô langun na ágdunggù áknita, duwán kadigárran na lumun
ka Manama para katô langun ta na ágginawa kandin. Tô gó tô lumun din áknita na igsalin
din tingód katô kandin kakalyag.
29 Tô ándà pa imuwi ni banuwa, taganà isóddóran ka Manama na mamaké ki kandin,
asta taganà igsalin pagsik sikandin na imun ki iring na Batà din ébô imun si Cristo na
kaké ta na mga gabatà ka Manama.

30 Asta tô langun ta na igsalin ka Manama ébô imun ki iring na Batà din, tô gó pagsik tô igtawar din. Asta tô langun ta na igtawar din, tô gó pagsik tô igtanggap din na nángngà tun ta saruwan din. Asta tô langun ta na igtanggap din na nángngà tun ta saruwan din, tô gó pagsik tô bággayan din ka kadigárran na igtaganà din.

Tô ginawa ka Manama áknita

31 Atin ka manámdám ki tingód katô langun kani na igimu ka Manama para áknita, kasóddóran ta na ándà palang makapanalu áknita su Manama tô ágtabang áknita.
32 Tô kandinnù Batà ándà din awidi, asal igbággé din baling tun ta bállad katô mga manubù na igmaté kandin ébô duwán ágpulusán katô langun ta na mga ágpampamaké. Purisu su igpapid ka Manama si Cristo dini áknita, isóddóran ta na bággén din gó pagsik áknita tô langun na ágkailanganán ta.
33 Ándà palang makakagi na masalà-salà ki na igsalin ka Manama, su Manama gó tô igkagi na ándà dán salà ta tun ta saruwan din.
34 Ándà palang makakagi na kailangan supakan ki su si Jesu-Cristo gó tô taratapid tun ta Manama para áknita. Sikandin tô inaté na igbullas áknita, asta inanté puman, asta igpabantug dán dadan tun ta kawanan katô Manama.
35 Isóddóran ta na ándà palang makapadiyà áknita tikud tun ta ginawa i Cristo. Agad kahirapan ki asta samukán ki, agad irrayatan ki, agad ándà makan ta asta kakulangan ki ka umpak, agad limáddangán ki asta matayan ki, asal inalayun gó sikandin ágginawa áknita.
36 Duwán igsulat i Harì David sayyan tun ta kagi ka Manama tingód kani mga kahirapan, na mà din,
"Tingód katô kapasakup dé áknikó,
inalayun ágpanámdám tô duma mga manubù na matayan ké.
Panámdám dan na matayan ké
iring dád na mga karnero na giyón."†
37 Agad ágdungguan ki kani mga kahirapan, asal manalu ki gó ukit ka tabang i Cristo na igginawa áknita.
38-39 Isóddóran ku gó na agad matayan ki, agad duwán problema ta róggun manté ki pa, agad mga panaligan, agad madat mga espiritu, asal ándà palang makapadiyà áknita tikud tun ta ginawa ka Manama. Agad ándin tô dumunggù ákngannì ó tun ta tapuri álló, agad ándin tô duwán katulusan, agad tô tun datas ta langit, agad tô tun dalám ka dagat, agad ándin tô nit banuwa, asal ándà palang makapadiyà áknita tikud tun ta ginawa ka Manama. Igpasóddór tô Manama áknita na tuu dakál tô ginawa din áknita ukit ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta.

9

Igéllé tô karapungan ka mga Judio ki Cristo

1 Na, bánnal ni kagin ku tun ta saruwan i Cristo. Ánnà bulaló ni kagin ku. Isóddóran ku asta isóddóran katô Ugis Espiritu na bánnal ni.
2 Tuuwa iranu tingód katô mga kadumaan ku na rubbad i Israel, asta iring na diya ágkórór.
3 Atin ka mému katabangan tô mga kataladi ku na Judio ukit katô supak ka Manama kanak asta padiyaánna ikandin tikud tun ki Cristo, mému kanak ébô matábbus dan.
4 Sikandan tô mga rubbad i Israel na igsalin ka Manama, asta iring dan na mga gabatà din. Sikandan tô igpakitaan din katô séllaán din, asta sikandan tô igtandóan din ka kadigárran. Sikandan tô igbággayan din ka mga sugù, asta sikandan tô igtinuruan din tingód katô kapangadap kandin. Sikandan tô inalayun igtandóan ka Manama.

† **8:36** 8:36 Salmo 44:22.

5 Sayyan igsalin ka Manama tô kandan ibantug mga kamónaan na si Abraham, si Isaac
asta si Jacob. Asta tô tuu pa madigár, tô mga rubbad i Israel tô igtikudan katô Mesiyas
na ipamasusu. Sikandin tô Manama na ágpangulu katô langun. Mólà pa ka durungán
sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.
6 Asal ándà ku kagiyi na ándà tuman tô Manama katô tandô din. Agad marapung tô
mga rubbad i Jacob na ágngadanan mga sakup ka banuwa ka Israel, asal ánnà langun
dan tô igtanggap ka Manama na kandin mga sakup.
7 Ánnà su rubbad dan i Abraham tô katanggap ka Manama na mga sakup din, su
tagsábbadé dád tun kandan tô igtanggap ka Manama na bánnal mga rubbad i Abraham.
Tô gó tô igpasóddór áknita ukit katô igkagi ka Manama ki Abraham, na mà din,
"Ukit katô batà nu na si Isaac bággén ku áknikó tô mga karubbadan na igtandô ku
áknikó."*
8 Ukit katô igkagi ka Manama, isóddóran ta na ánnà langun gabatà i Abraham tô
tanggapán ka Manama na mga gabatà din, asal tô dád ipamasusu ukit katô tandô din.
9 Isóddóran yu na ni gó tô igtandô ka Manama ki Abraham, na mà din,
"Tô ámmé na dumunggù, lumónódda dini ákniyu, asta duwán batà mama na pamasusun
katô sawa nu na si Sara."†
10 Na, ukit katô duwa gabatà i Rebecca asta katô kamónaan ta na si Isaac, duwán
igpasóddór ka Manama na ánnà langun rubbad i Abraham tô mému tanggapán din.
11-12 Agad tô ándà pa pamasusuwi si Jacob asta si Esau, agad tô ándà pa iglumu dan na
madigár ó madat, taganà igkagi tô Manama tun ta innà dan tingód katô dáppi, na mà din,
"Tô kaké batà mému na állang katô adi din."‡ Tô igsalin ka Manama tô adi, igpasóddór din
na matuman tô kakalyag ka Manama ánnà ukit katô áglumun ka mga manubù, asal ukit
katô Manama na ágsalin kandan.
13 Bánnal ni su mà katô kagi ka Manama na igsulat katô sábbad propeta, na mà din,
"Igginawaan ku tô adi na si Jacob. Ándà ku ginawayi tô kaké na si Esau."§
14 Na, atin ka duwán minsà, "Nángngà tô kasalin ka Manama?" tô taba ku na nángngà
gó tô kasalin din!
15 Su igkagi tô Manama ki Moises, na mà din,
"Sakán tô sumalin ka sadan tô nángngà tabangan ku.
Sakán tô sumalin ka sadan tô nángngà kéduwan ku."*
16 Purisu isóddóran ta na ágsalin tô Manama katô mga manubù na tanggapán din ánnà
ukit katô kandan kakalyag ó kandan pagud, asal ukit katô kédu din.
17 Panámdám kó tingód katô igkagi ka Manama tun ta harì ka Ehipto sayyan, na mà din,
"Ándà ku sikuna matayi ébô kitanán yu tô katulusan ku, asta ébô mabantugga tun ta
kaluwagan ka banuwa."†
18 Purisu isóddóran ta na ágkéduwan tô Manama katô mga manubù ukit katô kandin
kakalyag, asta patággasán din tô ulu katô mga manubù ukit katô kandin kakalyag.
19 Na, atin ka duwán minsà, "Atin ka Manama tô ágsalin ka ándin tô lumun ka mga
manubù, manan ka supakan ka Manama tô áglumu ka madat? Su ándà palang manubù
na makatu katô kakalyag ka Manama."
20 Tumaba a na dì mému ka muyas ka katô Manama, su manubù ka dád. Igimu ka
katô Manama iring na kudán na gimun ka manubù. Dì mému ka muyas tô kudán katô
taraimu ukit ka insà din ka manan ka igimu din na iring kanan.
21 Tô taraimu ka kudán tô mému sumalin ka ándin klasiyi tô kudán na imun din. Mému
ka tángngaán din tô sábbad dád palad ka libutà ébô imun din tô sábbad kudán na madigár
asta ágdurungán, asta tô sábbad kudán para gamitán dád ka álló-álló.

---

* **9:7** 9:7 Genesis 21:12. † **9:9** 9:9 Genesis 18:10,14. ‡ **9:11-12** 9:11-12 Genesis 25:23. § **9:13** 9:13 Malaquias 1:2-3. * **9:15** 9:15 Exodo 33:19. † **9:17** 9:17 Exodo 9:16.

22 Iring kani tô Manama, su mému ka tumanán din tô kandin kakalyag. Agad
duwán kakalyag ka Manama na pasóddórán din na supakan din tô iglumu ka salà, asal
igpallayat ka Manama tô kandin ginawa para katô mga iringasaan din asta kailangan
supakan.
23 Igpallayat ka Manama tô kandin ginawa ébô pasóddórán din na tuu madigár tô
lumun din para katô mga igsalin din ébô duwán kédu din kandan. Tô gó tô taganà mga
igsalin din ébô mugtuk dan tun kandin.
24 Sikita gó tô mga igsalin din. Ánnà dád tikud tun ta mga Judio tô igsalin din, asal tikud
pagsik tun ta mga ánnà Judio.
25 Nángngà tô kasalin ka Manama, su tun ta libro na igsulat i Oseas, duwán gó kagi ka
Manama tingód kani, na mà din,
"Pasóddórán ku na sakupán ku tô mga ándà ku pa sakupi.
Pasóddórán ku na ginawaan ku tô mga ándà ku pa pasóddóri na ginawaan ku."‡
26 Asta,
"Agad tun ta lugar na igkagiyan ka Manama tô mga manubù, 'Ánnà kó mga sakup ku,'
tawarán sikandan na mga gabatà katô manté Manama."§
27 Igkagi gó si Isaias sayyan tingód katô mga rubbad i Israel, na mà din,
"Agad marapung tô mga rubbad i Israel na dì ágkéyap iring na baklayanán tun ta dagat,
asal tagsábbadé dád tô tábbusán ka Manama.
28 Matuman ni, su dì madugé tumanán ka Manama tô igkagi din asta masig dán supakan
tô mga manubù nit banuwa."*
29 Atin ka ándà kédu ka Manama, ándà palang manubù na isamà, su igkagi si Isaias
sayyan, na mà din,
"Sikita na mga sakup ka banuwa ka Israel, atin ka ándà palang mga rubbad ta na igsamà
ka Áglangngagán na ágpangulu katô langun tun ta langit, makéring ki katô mga taga
Sodoma asta taga Gomora na igmatayan ka Manama sippang ka ándà palang
isamà."†

Mga sakup ka banuwa ka Israel asta Madigár Gulitán

30 Purisu ni gó tô isóddóran ta. Agad tô mga ánnà sakup ka banuwa ka Israel na ándà
pamasak katô kapókit ébô tanggapán dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din,
igtanggap dan ikandin na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dan ki Cristo.
31 Asal tô mga sakup ka banuwa ka Israel, agad igpamasak dan katô kapókit ébô
tanggapán dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, ándà dan ikatuman katô
mga sugù i Moises.
32 Ándà dan ikatuman su ándà dan pamasaki tô katanggap ka Manama kandan ukit
katô kapamaké dan, asal igpamasak dan baling tô katanggap ka Manama kandan ukit
katô áglumun dan, su si Jesus iring na batu tun ta dalan na ágkasungkulan dan.‡
33 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Paminág kó kanak. Duwán sánnarán ku tun ta lunsud na ágngadanan Sion.§
Iring sikandin na batu na kasungkulan dan
asta gélléyan dan.
Asta tô mamaké kandin,
dì dan gó kayyaan."*

---

‡ **9:25** 9:25 Oseas 2:23. § **9:26** 9:26 Oseas 1:10. * **9:28** 9:27-28 Isaias 10:22-23. † **9:29** 9:29 Isaias 1:9. ‡ **9:32** 9:32 Tô kamatayan i Jesus iring na batu na ágkasungkulan, su tô mga Judio ándà ikasóddór na kailangan maté tô Mesiyas. Purisu igélléyan dan sikandin. § **9:33** 9:33a Sion tô ássa ngadan ka Jerusalem. * **9:33** 9:33b Isaias 8:14; 28:16.

10

1 Mga kataladi, tô kakalyag ku asta tô ágdasalán ku gó tun ta Manama na mólà pa ka
tábbusán din tô mga kadumaan ku Judio.
2 Bánnal ni kagi ku tingód kandan na gággár-ággár ágpamasak ka Manama, asal ándà
dan ikasóddór ka pamánnun tô nángngà kapamasak kandin.
3 Su igélléyan dan tô kapókit na igimu ka Manama ébô tanggapán sikandan na nángngà
tun ta saruwan din, asta igsuwé dan baling tun ta kandan kapókit, ándà dan nunug katô
kapókit na igimu ka Manama ébô tanggapán sikandan na nángngà tun ta saruwan din,
4 su ukit katô iglumu i Cristo, ándà dán kailangan na tumanán ta tô mga sugù* ébô
tanggapán ki katô Manama na nángngà tun ta saruwan din. Purisu mému dán tanggapán
ka Manama na nángngà tô langun na mamaké ki Cristo.

Mému tábbusán tô langun

5 Igsulat si Moises tingód katô tanggapán ka Manama na ándà salà tun ta saruwan din
ukit ka katuman ka mga sugù, na mà din,
"Kailangan tumanán katô manubù tô langun-langun katô mga sugù ébô duwán kan-
tayan din."†
6 Asal tô igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ki
Cristo, dì mému ka kumagi na, "Kailangan duwán madun tun ta langit ébô papónógán si
Cristo."
7 Dì mému ka kumagi na, "Kailangan duwán madun tun dalám ka tanà ébô antén puman
si Cristo," su ituman dán.
8 Tô igpamaké ki Cristo, mému ka kumagi kani na igkagi i Moises,
"Madani gó tô kagi ka Manama tun áknikó, su tô gó tô mému gulitán nu asta
ágpanámdámmán nu."‡
Tô gó tô kagi ka Manama na gulit-ulitán dé na kailangan mamaké tô manubù ki Cristo.
9 Ágtinuruán dé na atin ka mulit kó na si Jesus tô Áglangngagán yu, asta igbánnal kó gó na
iganté puman sikandin ka Manama, tábbusán kó ka Manama.
10 Su tô manubù na mamaké ki Cristo tikud tun ta pusung din, tanggapán ka Manama
sikandin na nángngà tun ta saruwan din. Asta tô manubù na kumagi tun ta duma mga
manubù na bánnal si Jesus tô Áglangngagán din, tábbusán ka Manama sikandin.
11 Mà katô kagi ka Manama na igsulat i Isaias tingód ki Cristo, na mà din,
"Atin ka mamaké tô manubù kandin,
dì gó sikandin kayyaan."§
12 Tun ta saruwan ka Manama, ándà kassaan katô Judio asta katô ánnà Judio, su sábbad
dád tô Áglangngagán katô langun ágpamaké kandin. Ágkéduwan gó sikandin katô langun
manubù na tumawar tun kandin,
13 su mà katô kagi ka Manama,
"Tábbusán katô Áglangngagán tô langun manubù na tumawar tun ta ngadan din."*
14 Duwán basì manubù na manámdám na dì mému ka tumawar tô mga manubù ki
Cristo ka ándà dan pa pamaké kandin. Dì dan gó mamaké ki Cristo ka dì dan maminág
tingód kandin. Dì dan gó maminág ka ándà manubù na mulit kandan.
15 Ándà gó mulit-ulit kandan tingód ki Cristo ka ándà manubù na papiddán ka Manama
tun kandan. Mólà pa ka duwán papiddán ka Manama tun kandan, su duwán igsulat i
Isaias sayyan tun ta kagi ka Manama, na mà din,
"Tuu madigár tô kadunggù katô mga manubù na mulit-ulit katô madigár gulitán!"†

---

* **10:4** 10:4 Su ukit katô iglumu i Cristo, ándà dán kailangan na tumanán ta tô mga sugù, ó su si Cristo tô kapángngaan katô mga sugù. † **10:5** 10:5 Levitico 18:5. ‡ **10:8** 10:6-8 Deuteronomio 30:12-14. § **10:11** 10:11 Isaias 28:16. * **10:13** 10:13 Joel 2:32. † **10:15** 10:15 Isaias 52:7.

16 Atin ka iring kani tô panámdám ka manubù, ni gó tô taba ku. Duwán dán gó mga
manubù na igpapid ka Manama tun ta mga Judio, asal tagsábbadé dád tô igbánnal katô
Madigár Gulitán. Tô gó é igkagi katô propeta na si Isaias sayyan, na mà din,
"Áglangngagán ku, tagsábbadé dád tô mga igbánnal katô igulit dé kandan."‡
17 Purisu isóddóran ta na duwán gó mga igpamaké su igpaminág dan tingód ki Cristo, asta
duwán gó mga igpaminág tingód ki Cristo su duwán gó igulit-ulit kandan tingód ki Cristo.
18 Atin ka duwán minsà ka igulitan tô mga Judio tingód ki Cristo, tumaba a na igulitan
dan gó, su mà katô kagi ka Manama,
"Madinág tô kagi tingód ka Manama tun ta langun manubù nit banuwa.
Makadunggù tô kagi ka Manama tun ta kaluwagan kani banuwa."§
19 Atin ka duwán minsà ka ikagpát tô mga rubbad i Israel katô igulit kandan, tumaba a
na igéllé dan maminág kani, asal ikagpát tô mga ánnà Judio. Si Moises tô una igpasóddór
kani, su igsulat din tô igkagi ka Manama tun ta mga kamónaan ka Judio, na mà din,
"Tanggapán ku tô mga manubù na ágkaringasaan yu ébô kasabuan kó kandan.
Tanggapán ku tô mga manubù na kéman yu ka ágkatuluan dan ébô masókó kó."*
20 Tuu matayyó tô kagi ka Manama na igsulat i Isaias sayyan tingód katô mga manubù
na ánnà sakup ka banuwa ka Israel, na mà din,
"Kitanánna katô mga ándà pamasak kanak.
Pakita a tun ta mga ándà insà tingód kanak."†
21 Asal tingód katô mga sakup ka banuwa ka Israel, igsulat i Isaias tô igkagi ka Manama
sayyan, na mà din,
"Idugéya igangat katô mga manubù ébô lumónód dan dini kanak, asal ándà dan bánnal,
asta igéllé dan kanak."‡

11

Tô kédu ka Manama katô mga Judio

1 Na, agad tagsábbadé dád tô mga Judio* na igpamaké, atin ka duwán minsà kanak
ka igtayyugan ka Manama tô mga Judio na igsalin din, tumaba a na ándà gó tayyugi tô
langun ta! su sakán tô sábbad rubbad i Israel. Si Abraham tô kamónaan ku, asta sakuppa
katô grupo i Benjamin, asal ándà a tayyugi ka Manama.
2 Ándà tayyugi ka Manama tô mga Judio na taganà din igsalin sayyan. Panámdám yu tô
igsulat tun ta kagi ka Manama tingód katô propeta sayyan na si Elias. Tô igdasal sikandin
tun ta Manama, igulit sikandin tingód katô madat na iglumu katô mga Judio, na mà din,
3 "Áglangngagán ku, igmatayan dan tô duma mga propeta nu.
Igdadattan dan tô mga ággóbbówanan katô ágbággén dé áknikó.
Sábbad ku dád man isamà, asta mimmaté dan pád kanak."†
4 Yakó yu ágkalingawi ni igtaba katô Manama kandin, na mà din,
"Ágtómmóngan ku tô pittu mararan (7,000) mga gamama na ándà pangadap katô
ágmanaman na ágngadanan Baal."‡
5 Purisu iring kani, duwán pagsik tagsábbadé na mga Judio áknganni na igpamaké. Igsalin
ki ka Manama su tuu dakál tô kédu din.
6 Su ánnà ukit katô madigár iglumu ka mga manubù tô kasalin din kandan, asal ukit dád
katô kédu din. Atin ka salinán ka Manama tô mga manubù ukit katô madigár iglumu
dan, ándà dán ágpulusán katô kédu din.
7 Purisu su tagsábbadé dád tô mga Judio na igsalin ka Manama, ni gó tô isóddóran ku.
Agad igággár-ággár tô mga Judio igpamasak katô kapókit ébô matanggap dan ka Manama

‡ **10:16** 10:16 Isaias 53:1. § **10:18** 10:18 Salmo 19:4. * **10:19** 10:19 Deuteronomio 32:21. † **10:20** 10:20 Isaias 65:1. ‡ **10:21** 10:21 Isaias 65:2. * **11:1** 11:1 Judio tô ássa ngadan katô mga Hebreo ó mga rubbad i Israel. † **11:3** 11:3 1 Mga Harì 19:10,14. ‡ **11:4** 11:4 1 Mga Harì 19:18.

na nángngà tun ta saruwan din, asal tô karapungan dan ándà ikakita. Ikakita dád tô mga
Judio na igsalin ka Manama, asal tô duma mga Judio igpatággas tô mga ulu dan.
8 Tô gó tô igpasóddór tun ta kagi ka Manama, na mà din,
"Iring na igpatudug ka Manama sikandan.
Agad duwán mata dan, inéring dan katô dì pakakita.
Agad duwán talinga dan, inéring dan katô dì pakadinág sippang áknganni."§
9 Iring kani tô igsulat i Harì David sayyan tingód katô mga usig din, na mà din,
"Mólà pa ka ukit katô mga ágkadigárran dan, tigkô dád mammát asta supakan dan.
10 Mólà pa ka imun sikandan iring na bólóg ébô dì dan pakakita katô kabánnalan.
Mólà pa ka inalayun baban dan tô mabággat iring katô ágbaban ka mga állang."*
11 Na, atin ka duwán minsà, "Tô ikasalà tô mga Judio ukit katô kéllé dan ki Cristo, igdiyà
dan tikud tun ta Manama ka ándà ágtamanán?" Tumaba a na ándà! Asal su ikasalà tô mga
Judio, marapung dán tô mga ánnà Judio na ágtábbusán ka Manama ébô kasabuan pád tô
mga Judio kandan asta mamaké dan ki Cristo.
12 Su ikasalà tô mga Judio, igtabangan ka Manama tô duma mga manubù nit banuwa.
Su ikasalà tô mga Judio, igtabangan ka Manama tô mga ánnà Judio. Purisu atin ka
mamaké ki Cristo tô langun Judio na igsalin ka Manama, tuu pa madigár tô katamanan!

Igpasakup tô mga ánnà Judio

13 Na, sikiyu na ánnà Judio, duwán sulatán ku ákniyu. Igimuwa ka Manama na
apostoles ébô tinuruan ku tô mga ánnà Judio. Tuu madigár ni áglumun ku
14 asta kakalyag ku na kasabuan tô mga kadumaan ku Judio ákniyu na ánnà Judio ébô
duwán tun kandan na mamaké asta matábbus.
15 Tô igtayyug tô Manama katô karapungan ka mga Judio, igpasábbadé tô Manama asta
tô mga ánnà Judio. Purisu atin ka mamaké tô mga Judio ki Cristo, tanggapán dan ka
Manama, asta méring dan na inaté manubù na inanté puman.
16 Atin ka bággén tun ta Manama tô sábbad bahin ka pan, kandin pagsik tô tibuk pan.†
Atin ka bággén tun ta Manama tô mga dalid ka kayu, kandin pagsik tô mga panga ka
kayu.
17 Tô karapungan ka mga Judio na ándà tanggapi ka Manama, iring dan katô mga
panga ka kayu olibo na igtampád. Asal sikiyu na mga ánnà Judio na igtanggap ka
Manama, iring kó na mga panga ka kayu olibo na igtubù tun ta kabánnássan, asal
igkangé asta igsugpat duma katô isamà mga panga tun ta lawa ka kayu na igpamula.
Purisu igsakup kód ka Manama tun ta mga manubù na makatanggap katô igtandô din
ki Abraham asta katô mga rubbad din.
18 Purisu sikiyu na mga ánnà Judio, dì mému ka miringasa kó katô mga Judio na ándà
tanggapi ka Manama, agad inéring dan na mga panga na igtampád. Yakó ágpadadurung.
Yakó yu ágkalingawi na ánnà tikud tun ta panga tô kalambù ka dalid, asal tikud tun ta
dalid tô kalambù ka panga.
19 Duwán basì ánnà Judio na kumagi, "Igtayyugan ka Manama tô mga Judio iring na
mga panga na igtampád ébô sikami na ánnà Judio tô tanggapán din, iring na mga panga
na igsugpat."
20 Tô taba ku na bánnal gó ni. Tô mga Judio, iring dan na mga panga na igtampád su
ándà dan pamaké ki Cristo. Asal sikiyu na ánnà Judio, iring kó na mga panga na ándà
tampáddi ukit dád katô kapamaké yu. Purisu yakó ágpadadurung, asal kailangan banté
kó.

§ **11:8** 11:8 Isaias 29:10; Deuteronomio 29:4. * **11:10** 11:10 Salmo 69:22-23. † **11:16** 11:16 Tô kóbadan: Mému pagsik sakupán ka Manama tô mga Judio su sikandan tô mga rubbad katô mga kamónaan dan sayyan na igsakup ka Manama.

21 Ándà kédu ka Manama katô mga Judio na iring na bánnal panga ka kayu, asta igiwà
din sikandan. Purisu isóddóran yu na ándà kédu din ákniyu, asal iwaán kó pagsik ikandin
ka dì kó manayun mamaké.
22 Purisu isóddóran tad na duwán kédu ka Manama asta duwán kaganiyan ka Manama.
Igpéwà din tô mga Judio na ándà panayun pamaké. Asal duwán kédu din katô tagsábbad-
sábbad ákniyu na ánnà Judio ka manayun kó tumanggap katô kédu din. Asal ka dì kó
manayun mamaké kandin, imun kó ikandin iring na panga na tampáddán.
23 Atin ka mamaké tô mga Judio ki Cristo, sakupán dan puman ka Manama iring na
mga panga na sugpatán puman tun ta kayu, su mému din sakupán puman sikandan.
24 Tô tagsábbad-sábbad ákniyu na ánnà Judio, madiyù kó tun ta Manama dángngan, asal
duwán dán igpulus yu tun ta tabang ka Manama katô mga Judio, su iring kó na mga
panga na igtampád tun ta kayu na igtubù tun ta kabánnássan, asta igsugpat kó baling
tun ta kayu na igpamula. Purisu malumák tanggapán puman ka Manama tô mga Judio
na taganà igsakup din, su iring dan na mga panga na sugpatán puman tun ta kayu olibo
na taganà igtampáddan.

Tô kédu ka Manama para katô langun manubù

25 Mga kataladi na ánnà Judio, mólà pa ka kagpáttan yu ni kabánnalan‡ na ándà
pasóddóri ka Manama sippang ákngannì ébô dì kó ágpadadurung asta dì kó ágpanámdám
na sikiyu dád tô ágginawaan ka Manama. Inalayun matággas tô ulu ka karapungan ka
mga Judio sippang ka masakup tô langun ánnà Judio na igsalin ka Manama.
26 Ka matuman ni, tábbusán ka Manama tô mga Judio, su mà katô kagi ka Manama,
"Tô Taratábbus tumikud ka Sion.§
Tábbusán din tô mga rubbad i Jacob."*
27 Mà katô kagi ka Manama,
"Ni gó tô kasabotan ku kandan, pasinsiyaan ku tô salà dan."†
28 Ukit katô kéllé katô mga Judio katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo, inéring dan na
mga usig ka Manama. Purisu duwán gó igpulus yu. Asal ukit katô kasalin ka Manama
kandan, dakál pa tô ginawa ka Manama kandan tingód katô igtandô din tun ta mga
kamónaan dan.
29 Dì ágkapalin tô panámdám ka Manama tingód katô mga manubù na igsalin din asta
igbággayan din ka mga gasa.
30 Sikiyu na ánnà Judio, ándà kó bánnal ka Manama dángngan, asal su ándà bánnal tô mga
Judio ka Manama, inéduwan baling tô Manama ákniyu.
31 Iring kani, agad dì ágbánnal tô karapungan katô mga Judio ákngannì, asal tun ta tapuri
álló kéduwan puman tô Manama kandan iring katô kédu din ákniyu na ánnà Judio.
32 Igpasóddór ka Manama na iglumu ka salà tô langun manubù, agad Judio ó ánnà Judio,
ébô pakitanán din tô kédu din tun ta langun.

Kapasalamat tun ta Manama

33 Ágkasalábbuanna katô tuu madigár kapandayan katô Manama asta tô isóddóran din!
Dì ágkagpáttan tô panámdám din, asta dì ágkasóddóran tô kapókit ka mga iglumu din áknita!
34 Igpasóddór ni ukit kani kagi ka Manama na igsulat, na mà din,
"Ándà manubù na ikasóddór katô panámdám katô Ágglangngagán ta.
Ándà manubù na ikatinurù kandin ka ándin tô nángngà lumun din."‡
35 "Ándà manubù na igbággé ka gasa tun ta Manama ébô sulian sikandin ka Manama, su
tô langun na ágbággén ta tun kandin taganà igtanggap ta tikud tun kandin."§

---

‡ **11:25** 11:25 Tingód kani kabánnalan, ahaán tô Roma 16:25. § **11:26** 11:26a Sion tô ássa ngadan ka Jerusalem.
* **11:26** 11:26b Isaias 59:20-21. † **11:27** 11:27 Isaias 27:9. ‡ **11:34** 11:34 Isaias 40:13-14. § **11:35** 11:35 Job 35:7; 41:11.

36 Isóddóran ta na bánnal ni, su tô langun na duwán áknganni, tô gó tô igimu ka Manama
asta ágpanguluwan din ébô durungán sikandin ukit ka langun. Mólà pa ka pabantugán
sikandin ka ándà ágtamanán! Matuman ni.

12

Bággé yu tô sarili yu tun ta Manama

1 Mga kataladi, su inalayun duwán kédu ka Manama áknita, ni gó tô kagin ku katô
langun yu. Kailangan bággén yu tô sarili yu tun ta Manama, iring na ugis ágbággén tun
kandin. Sikiyu gó tô manté ágbággén na ágkadigárran din. Tô gó tô nángngà áglumun ka
manubù na igpasakup tun kandin.
2 Yakó yu giringi tô áglumun ka mga manubù na dì ágpamaké nit banuwa, asal pamuyù
kó baling na palinán ka Manama tô áglumun yu ukit ka kapamantu din katô panámdám
yu ébô makasóddór kó ka ándin tô kakalyag ka Manama na lumun yu. Purisu makasóddór
kó ka ándin tô madigár, tô nángngà asta tô makabággé ka dayó tun kandin.
3 Su ukit ka tabang ka Manama igimuwa ikandin na apostoles din, ni gó tô sugù ku tun
ta langun yu na ágpamaké. Yakó ágpanámdám na mallayat kó sobra pa katô kabánnalan.
Asal kailangan ándà salà tun ta panámdám yu ukit katô igbággé ka Manama ákniyu tô
igpamaké kó kandin.
4 Agad sábbad dád tô lawa ka manubù, asal marapung tô mga bahin ka lawa, asta ássa-
ássa tô ágkagamitan katô mga bahin ka lawa.
5 Iring kani, agad marapung ki na ágpampamaké, asal igpasábbadé ki su igpamaké ki ki
Cristo, asta mataladi ki langun.
6 Ássa-ássa tô mga klasi ka gasa na igbággé ka Manama tun ta tagsábbad-sábbad áknita
ukit katô kédu din. Purisu kailangan gamitán ta tô gasa na igbággé ka Manama ébô
patabangé ki. Tô mga manubù na igbággayan ka Manama ka gasa na gulit-ulit ka mga
kagi tikud tun ta Manama,* kailangan mulit-ulit dan ukit katô kapamaké na igbággé ka
Manama.
7 Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na ágtabang, kailangan tumabang. Tô mga
manubù na igbággayan ka gasa na ágtinurù, kailangan tuminurù.
8 Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na ágpabákkár ka duma mga ágpampamaké,
kailangan tumuman. Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na ágbággé tun ta mga
ágkahirapan, kailangan dì dan ágduwa-duwa ágbággé. Tô mga manubù na igbággayan ka
gasa na ágpangulu katô mga ágpampamaké, kailangan dì dan ágbaring-baring na ágpangulu.
Tô mga manubù na igbággayan ka gasa na ágtabang katô mga ágkayù-ayuan, kailangan
kadayawan na ágtabang.
9 Kailangan bánnal tô ginawa yu tun ta duma mga manubù. Kailangan karingasayi yu
tô madat. Kailangan mággár-ággár kó lumumu ka madigár tun ta saruwan ka Manama.
10 Paginawaé kó iring na mga mataladi. Kailangan maggát kó parespetowé.
11 Yakó ágpatukuk-tukuk ágbánnal ka Manama. Pakita kó na duwán Ugis Espiritu tun
ákniyu. Bánnal kó katô kakalyag ka Áglangngagán.
12 Kailangan kadayawan kó su duwán gimanan yu. Atin ka girrayatan kó, tiis kó.
Kailangan inalayun kó dumasal.
13 Tabangi yu tô duma mga sakup ka Manama na ágkahirapan, asta kailangan alit-alit
yu tô mga bisita.
14 Pamuyù kó tun ta Manama ébô duwán kédu din para katô mga manubù na girrayat
ákniyu. Yakó ágpamuyù na pasupakan dan, asal dasal kó ébô duwán kédu din kandan.
15 Atin ka kadayawan tô duma manubù, kailangan pasábbadé kó kadayawan. Atin ka
duwán ágranu, kailangan pasábbadé kó ágranu.

---

* **12:6** 12:6 Mga kagi tikud tun ta Manama, ó propesiya.

16 Kailangan magunawa tô kalit-alit yu katô tagsábbad-sábbad. Yakó ágpadadurung, asal madigár ka paduma kó katô mga manubù na mabbabà é kamanubuan. Yakó ágpallayat-layat.
17 Atin ka duwán lumumu ka madat ákniyu, yakó ágsulì ka madat. Panámdám kó baling ka ándin é kapókit na makému kó ka madigár tun ta tubang ka mga manubù.
18 Lumu yu tô ágkagaga yu na pakabággé ka kasunayan tun ta langun ka duma mga manubù.
19 Mga ágginawaan ku, yakó ágsulì katô mga manubù na iglumu ka madat ákniyu. Asal angati yu tô supak ka Manama kandan, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Igkagi tô Manama, sakán tô sumulì kandan.
Sakán tô sumupak katô mga iglumu ka madat ákniyu."†
20 Kailangan tumanán yu ni kagi ka Manama na igsulat, na mà din,
"Atin ka ágballusán tô manubù na gusig ákniyu, pakan yu sikandin.
Atin ka ágkatákkangan, pénám yu,
su ukit ka tabang yu kandin, tuu kayyaan sikandin."‡
21 Atin ka madat tô lumun yu tun ta manubù na iglumu ka madat ákniyu, talun kó ka madat ukit ka kasulì yu. Asal ka madigár tô lumun yu tun ta manubù na iglumu ka madat ákniyu, makapanalu kó tun ta madat.

13

Tô lumun ta tun ta mga opisyales ka gobyerno

1 Kailangan bánnalán katô langun yu tô mga opisyales ka gobyerno, su Manama tô ágpapangulu katô mga opisyales. Ándà ássa makapangulu. Igsalin ka Manama tô langun pangulu.
2 Purisu tô gatu katô mga opisyales ka gobyerno gatu katô igsalin ka Manama, asta tô gatu dungguan gó ka supak.
3 Tô mga manubù na áglumu ka madigár dì nángngà kamáddangan katô mga pangulu. Asal tô mga áglumu ka madat, tô gó tô nángngà kamáddangan katô mga pangulu. Purisu ka malyag kó na dì kó kamáddangan ka mga opisyales ka gobyerno, lumu kó ka madigár. Atin ka madigár tô áglumun yu, durungán kó ikandan.
4 Mga ágsuguánnán ka Manama tô langun opisyales ébô madigár tô kóddô yu. Atin ka madat tô áglumun yu, nángngà ka kamáddangan kó, su nángngà tô supak dan ákniyu. Sikandan tô mga ágsuguánnán ka Manama ébô supakan tô manubù na áglumu ka madat.
5 Purisu kailangan mánnal kó katô mga opisyales ka gobyerno, ánnà dád ébô dì kó supakan, asal su isóddóran yu na nángngà tô kabánnal yu kandan.
6 Kailangan mayad kó ka buwis, su ágsuguánnán ka Manama tô mga opisyales na ágtuman ka mga sugù ka gobyerno.
7 Purisu bayad kó katô bayadanan ka gobyerno. Bayad kó katô langun klasi ka buwisanan ka gobyerno. Respetowi yu tô kailangan respetowan, asta pabantug yu tô kailangan pabantugán.

Tô lumun ta tun ta unawa ta

8 Dì mému ka manayun kó na dì mayad katô utang yu, asal kailangan manayun kó paginawaé. Atin ka dakál tô ginawa ka manubù tun ta unawa din, igtuman dán sikandin katô langun sugù.
9 Duwán mga sugù na igsulat, "Yakó ágliibug. Yakó ágmaté. Yakó ágtakó. Yakó ágkasabuan." Duwán pagsik duma mga sugù na igsulat, asal igpasábbad tô langun tun

† **12:19** 12:19 Deuteronomio 32:35. ‡ **12:20** 12:20 Panultihon 25:21-22. Tuu kayyaan sikandin, ó limudán yu tô mga baga tun ta bówwó katô ulu din.

ta sábbad dád sugù na, “Ginawayi yu tô mga unawa yu na iring katô kaginawa yu katô
ákniyu sarili.”*
10 Atin ka ginawaan yu tô unawa yu, ándà madat na lumun yu kandan. Purisu tô
manubù na ágginawa katô unawa din, tô gó tô igtuman katô langun sugù.
11 Tuman yu ni igkagi ku ákniyu, su isóddóran yu ka ándin tô timpo ákngannì. Isóddóran
yu na ni gó tô oras na kailangan ngumilam kó iring na manubù na ikatanud, su madani
dán tô álló na paluwaán ki i Cristo ka tandingán katô mantu ki pa igpamaké kandin.
12 Asal masig dán mapángnga tô kóddô ta nit banuwa, iring na dukilám na masig dán
kumalló, su masig lumónód si Cristo. Purisu kailangan sumugban ki lumumu ka madat
iring katô áglumun tun ta kangittángngan, asta kailangan lumumu ki katô makatabang
áknita ébô makapanalu ki katô pangulu ka madat. Madigár ka méring ki katô sundalo na
gumpak ka salimbutung álló-álló.
13 Kailangan nángngà tô áglumun ta iring na nigó tô álló na lumónód si Cristo. Kailangan
dì ki ágsamuk asta ágkalasing. Kailangan dì ki lumayuk katô ánnà áknita sawa ó duma.
Kailangan dì ki papulé, asta dì ki kasabuan.
14 Asal kailangan pakitanán tô ágkémun katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo tun ta
ákniyu kantayan. Yakó ágpanámdám tingód katô katuman yu ka madat mga kakalyag yu.

14

Yakó ágruud katô mga duma manubù

1 Na, tanggap yu tô mga ágpampamaké agad ánnà magunawa tô panámdám dan tingód
katô mému áglumun dan. Atin ka tanggapán yu sikandan, yakó ágbuyas kandan tingód
katô panámdám dan.
2 Duwán mga manubù na ágpanámdám na mému makan tô langun klasi ka ágkakan.
Duwán pagsik ágpanámdám na gulay dád tô mému makan.
3 Tô mga manubù na ágpanámdám na mému makan tô langun klasi ka ágkakan,
kailangan dì dan muyas katô mga manubù na ágpanámdám na dì mému tun ta Manama
ka makan tô langun. Tô mga manubù na ágpanámdám na dì mému makan tô langun klasi,
kailangan dì dan rumuud katô mga manubù na ágpanámdám na mému makan tô langun,
su Manama tô igtanggap kandan.
4 Manama tô igsakup kandan, ánnà sikiyu. Purisu dì mému ka rumuud kó katô ánnà
sakup yu na ágpanámdám na mému makan tô langun, su Manama dád tô tumanggap ó
rumuud áknita na mga sakup din, iring na amo na tumanggap ó rumuud katô mga sakup
din. Matanggap dan ka Manama agad kuman dan katô langun ó dì, su Áglangngagán ta
tô makapabákkár katô kapamaké dan.
5 Duwán mga manubù na ágpanámdám na kada linggo, sábbad dád tô álló na nángngà
para mangadap ka Manama. Duwán pagsik mga manubù na ágpanámdám na nángngà tô
langun ka álló para mangadap ka Manama. Kailangan manámdám tô tagsábbad-sábbad
manubù asta sumalin ka ándin tô madigár para kandin.
6 Tô mga manubù na igsalin ka sábbad álló, igsalin dan ébô pabantugán tô Manama.
Asta tô mga manubù na ágpanámdám na mému ka makan tô langun, ágkan dan ébô
Manama tô pabantugán dan, su Manama tô ágpasalamatan dan tingód katô ágkakan dan.
Asta tô mga manubù na ágkan dád ka gulay, ágkan dan ébô Manama tô pabantugán dan,
asta Manama pagsik tô ágpasalamatan dan tingód katô ágkakan dan.
7 Dì ki manté asta dì ki maté tingód katô áknita sarili,
8 su róggun ka manté ki pa, Áglangngagán tô igpasakupan ta asta ágpadayón. Agad
maté ki, Áglangngagán tô padayón ta. Purisu agad manté ki ó maté ki, Áglangngagán tô
igpasakupan ta asta ágpadayón,

* **13:9** 13:9 Exodo 20:13-15,17; Deuteronomio 5:17-19,21; Levitico 19:18.

9 su inaté asta inanté puman si Cristo ébô imun sikandin na Áglangngagán katô langun
manubù, agad tô mga inaté ó tô mga manté pa.
10 Sikiyu na mga ágpampamaké na ágtuman katô mga ágkémun yu, dì mému ka rumuud
kó katô kataladi yu na dì ágtuman kani. Asta sikiyu na mga ágpampamaké na dì ágtuman
katô mga ágkémun na ágtumanán ka kataladi yu, dì pagsik mému ka muyas kó kandan, su
langun ta tô tumubang tun ta Manama ébô pasóddórán din ka nángngà tô iglumu ta.
11 Bánnal ni, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

"Igkagi tô Áglangngagán: Matuman gó ni kagin ku ákniyu. Lumingkóód tô langun manubù
kanak, asta kumagi tô langun na Manama a."*

12 Purisu isóddóran ta na tumubang tô tagsábbad-sábbad áknita tun ta Manama ébô
rumuud sikandin katô langun na iglumu ta.
13 Purisu yakó ágpabuyasé. Asal kailangan ándà lumun yu na makapid ka kataladi yu
ébô makasalà.
14 Ukit katô kapasábbad ku tun ki Jesus, isóddóran ku gó na ándà palang klasi ka ágkakan
na dì mému kannán ta. Asal ka manámdám tô manubù na duwán dì mému kannán, dì
mému ka kuman sikandin.
15 Atin ka kadattan tô panámdám katô kataladi yu ukit katô ágkannán yu, ándà ginawa
yu kandin. Yakó ágdadat katô kapamaké ka kataladi yu ukit katô ágkannán yu, su inaté si
Cristo tun ta krus bullas kandin.
16 Iring pagsik kani, agad isóddóran yu na duwán mému lumun, yakó áglumu kani ka
buyasán kó ka mga duma.
17 Tun áknita na mga sakup ka pagpangulu ka Manama, ándà palang sugù tingód katô
ágkannán ta asta ginámmán ta. Asal kailangan ándà salà ta, asta masuné tô ginawa ta tun
ta kataladi ta, asta kadayawan ki ukit ka tabang katô Ugis Espiritu.
18 Atin ka bánnalán ta si Cristo ukit ka katuman ta kani, kadayawan tô Manama asta
respetowan ki katô duma mga manubù.
19 Purisu kailangan mággár-ággár ki lumumu ka kasunayan para katô mga
ágpampamaké, asta patabangé ki ébô kumasarig tô kapamaké ta ki Cristo.
20 Yakó ágdadat katô iglumu ka Manama tun ta kataladi yu ukit katô kakan yu katô dì
din makan. Agad mému gó tun ta Manama ka makan tô langun klasi ka ágkakan, asal dì
mému ka mapid tô kataladi yu makasalà ukit katô ágkakan yu.
21 Madigár pa ka dì ki kuman ka karne, asta dì ki minám ka bino, asta dì ta lumun tô
agad ándin ébô dì mapid makasalà tô kataladi ta ukit katô áglumun ta.
22 Agad ándin tô panámdám yu tingód katô mému áglumun yu, yakó ágpasóddór kanan
tun ta duma manubù, su nángngà ka Manama dád tô ikasóddór kanan. Kadayawan tô
Manama tingód katô mga manubù na ikasóddór na nángngà tô áglumun dan asta ándà
áglumun dan na makayayyà kandan.
23 Asal tô mga manubù na ágduwa-duwa su ándà dan ikasóddór ka kadayawan tô
Manama tingód katô ágkannán dan, atin ka kuman dan, makalumu dan ka salà su
áglumun dan tô ánnà nángngà para kandan. Atin ka lumun katô manubù tô ánnà nángngà
tun ta panámdám din, makalumu sikandin ka salà.

15

1 Na, sikita na ikasóddór na igtanggap tô Manama na nángngà ki tun ta saruwan din,
kailangan mallayat tô ginawa ta tingód katô mga ágpampamaké na ágduwa-duwa, su dì
mému ka tumanán ta dád tô áknita kakalyag.
2 Kailangan lumun katô tagsábbad-sábbad áknita tô makapasarig ka kapamaké katô
duma.

* **14:11** 14:11 Isaias 45:23.

3 Kailangan makéring ki ki Cristo, su ánnà kandin kakalyag tô igtuman din. Agad
igbuyas ka mga manubù sikandin, asal igtuman din tô kakalyag ka Manama, su duwán
igsulat tun ta Salmo,
"Isakitanna katô mga kabuyas ka mga manubù na igbuyas áknikó."*
4 Igsulat tô kagi ka Manama sayyan ébô tinuruan ki, su ukit ka kabasa ta kani, kumal-
layat tô ginawa ta, asta kumabákkár tô ginawa ta róggun na giman ki katô katuman ka
Manama katô langun na igtandô din.
5 Manama tô ágtikudan ka mallayat ginawa ta asta ágtikudan katô bákkár ka ginawa ta.
Mólà pa ka tabangan kó ikandin ébô pasábbadé kó tun ta panámdám asta ágkagin yu, iring
katô iglumu i Jesu-Cristo
6 ébô pasábbadé kó dumurung ka Manama na Ámmà katô Áglangngagán ta na si Jesu-
Cristo.

Tanggapán ka Manama tô mga ánnà Judio

7 Purisu patanggapé kó ébô durungán tô Manama ukit katô kéring yu ki Cristo.
Patanggapé kó iring katô katanggap i Cristo ákniyu.
8 Yakó yu ágkalingawi na ukit katô iglumu i Cristo, itabangan ké na mga Judio ébô
pasóddórán din na ágkasarigan tô Manama. Igtuman i Cristo tô igtandô ka Manama tun
ta mga kamónaan dé sayyan.
9 Igpasóddór din tun ta mga ánnà Judio na duwán kédu katô Manama kandan ébô
dumurung dan kandin, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Purisu agad dutun ta mga ánnà Judio, durungán ku sikuna,
asta kumanta a ébô pabantugán ku sikuna."†
10 Duwán pa kagi ka Manama na igsulat,
"Sikiyu na mga ánnà Judio, duwán dán kadayawan yu duma katô mga Judio na taganà
igsalin ka Manama."‡
11 Duwán pa kagi ka Manama na igsulat,
"Tô langun yu na mga ánnà Judio, durung kó katô Áglangngagán.
Mólà pa ka langun manubù tô dumurung kandin."§
12 Duwán pagsik igsulat katô propeta na si Isaias sayyan, na mà din,
"Tikud tun ta mga rubbad i Isai, duwán dumunggù na mangulu katô mga ánnà Judio.
Sikandin tô gimanan dan ébô tumuman katô igtandô."*
13 Gimanan yu na tumanán ka Manama tô langun katô igtandô din. Mólà pa ka
bággayan kó ikandin ka bánnal kadayawan asta kasunayan ka ginawa tingód katô ka-
pamaké yu kandin ébô kumabákkár tô pagiman yu katô igtandô din ukit katô katulusan
ka Ugis Espiritu.

Tô gunayan katô sulat i Pablo

14 Mga kataladi, isóddóran ku gó na tuu madigár tô áglumun yu tun ta duma mga
manubù, isóddóran yu tô kabánnalan, asta makému kó patinurué.
15 Asal maganiya ágsulat ákniyu ébô dì yu kalingawan ni igkagi ku. Ukit katô kédu ka
Manama kanak, igsalinna ikandin
16 ébô imunna na ágsuguánnán i Jesu-Cristo tun ta mga ánnà Judio. Igpapidda na mulit
kandan katô Madigár Gulitán ka Manama ébô tanggapán ka Manama tô mga ánnà Judio
na mamaké, iring katô ágbággén tun kandin na iglinisan katô Ugis Espiritu.
17 Purisu su igpasakuppa ki Jesu-Cristo, ándà kayyaan ku tingód katô áglumun ku para
katô Manama.
18 Kumagiya dád ákniyu tingód katô iglumu i Cristo ukit kanak ébô mánnal tô mga ánnà
Judio ukit katô katinurù ku asta kalumu ku,

---

* **15:3** 15:3 Salmo 69:9. † **15:9** 15:9 Salmo 18:49; 2 Samuel 22:50. ‡ **15:10** 15:10 Deuteronomio 32:43. § **15:11** 15:11 Salmo 117:1. * **15:12** 15:12 Isaias 11:10.

19 asta tingód katô mga kasalábbuan na iglumu ku. Tô gó tô iglumu ku ukit katô
katulusan ka Ugis Espiritu. Purisu igsadunna tun ta mga lunsud tikud tun ta Jerusalem
sippang tun ta Ilirico ébô tumanán ku tô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán tingód ki
Cristo.
20 Tô igulit-ulitta katô Madigár Gulitán, inalayun duwán kakalyag ku na mulit-ulitta
tun ta mga lugar na duwán mga manubù na ándà pa ikasóddór tingód ki Cristo, su
kakalyag ku na diya mulit-ulit katô mga manubù na taganà dán igulit-ulitan ka duma.
21 Tô áglumun ku iring katô igsulat tun ta kagi ka Manama tingód katô Mesiyas,
"Tô mga manubù na ándà pa kóliti tingód kandin, tô gó tô makagpát katô kabánnalan,
asta tô mga manubù na ándà pa ikadinág tingód kandin, tô gó tô maminág asta
makagpát katô kagi din."†

Igplano si Pablo na madun tun ta Roma

22 Ándà ku pa tumani tô kakalyag ku na madunna tun ákniyu su ágtinurù a tun ta ássa-
ássa mga lugar.
23 Asal ákngannì, ikatinurù a kannun ta langun lugar, asta duwán dán kakalyag ku na
madunna tun ákniyu.
24 Purisu tô plano ku na máddingnga tun ákniyu ka madunna tun ta Espanya. Tuuwa
kadayawan ka makóddô a tun ákniyu agad dì madugé, asta makatabang kó kanak ka
manayunna tun ta Espanya.
25 Asal madunna pa tun ta Jerusalem ébô piddán ku tô salapì na tabang para katô mga
sakup ka Manama.
26 Kakalyag katô mga manubù nit Macedonia asta Grecia na tumabang dan katô
ágkayù-ayuan mga sakup ka Manama tun ta Jerusalem.
27 Tô gó tô kandan kakalyag ébô katabangan tô mga Judio. Asal tô gó tô kasulì dan
kandan, su ukit katô mga Judio, igulitan dán tô mga ánnà Judio katô kagi ka Manama.
Purisu nángngà ka tabangan katô mga ánnà Judio tô mga Judio na ágkahirapan.
28 Purisu pángnga piddán ku tô salapì na tabang tun kandan, máddingnga tun ákniyu ka
diya pa madun tun ta Espanya.
29 Isóddóran ku na ka madunna tun ákniyu, marapung tô madigár na matanggap ta
tikud tun ki Cristo.
30 Mga kataladi, igpasábbadé ki tun ta Ághlangngagán ta na si Jesu-Cristo, asta ágpaginawaé
ki ukit katô Ugis Espiritu. Purisu kakalyag ku na dumasal kó tun ta Manama tingód
kanak.
31 Dasal kó na dóppónanna ikandin ébô diya dadattan ka mga Judio na ándà pa pamaké
tun ta Judea. Dasal kó na tumanggap tô mga sakup ka Manama tun ta Jerusalem katô
tabang na piddán ku tun kandan.
32 Tô gó tô dasalán yu ébô ka duwán kakalyag ka Manama, kadayawanna na
makasadun tun ákniyu, asta kumabákkár tô ginawa ku ka máddingnga tun ákniyu.
33 Mólà pa ka dumaan kó katô Manama na ágbággé ka kasunayan. Matuman ni.

16

Igpangumusta si Pablo katô mga manubù

1 Na, madigár tô ulitán ku ákniyu tingód ki Febe na sábbad tábbé ta na opisyales ka
simbaan tun ta Cencrea.
2 Atin ka dumunggù sikandin tun ákniyu, tanggap kó kandin tingód katô kapasakup
din tun ta Ághlangngagán ta, su kailangan tanggapán ta tô mga sakup ka Manama. Atin
ka duwán ágkailanganán din, tabang kó kandin, su sikandin tô igtabang katô marapung
manubù. Agad sakán, igtabanganna pagsik ikandin.

† **15:21** 15:21 Isaias 52:15.

3 Ágpangumusta a ki Priscila asta katô duma din na si Aquilas, su sikandan tô igtabang
kanak tô igtinurù a tingód ki Jesu-Cristo.
4 Ikataganà dan na matayan ébô katabanganna ikandan. Purisu ágpasalamatta kandan,
asta ágpasalamat kandan tô langun ágpampamaké kannun na ánnà Judio.
5 Ágpangumusta a pagsik katô langun manubù na ágpangadap tun ta kandan balé.
Ágpangumusta a ki Epeneto na ágginawaan ku. Sikandin tô una manubù na igpamaké ki
Cristo tun ta probinsya ka Asia.
6 Ágpangumusta a ki Maria, su tuu ipagud sikandin na ágtabang ákniyu.
7 Ágpangumusta a ki Andronico asta ki Junias na kadumaan ku Judio asta igpriso
duma kanak. Sikandan tô ágrespetowan katô mga apostoles,* asta una dan pa kanak na
igpamaké ki Cristo.
8 Ágpangumusta a ki Ampliato na sábbad sakup katô Áglangngagán ta na ágginawaan ku.
9 Ágpangumusta a ki Urbano na duma dé ágtinurù tingód ki Cristo, asta ki Estakis na
ágginawaan ku.
10 Ágpangumusta a ki Apeles na ikatiis igpamaké ki Cristo agad igkinnaman sikandin.
Ágpangumusta a katô mga ágpampamaké na góddô tun ki Aristobulo.
11 Ágpangumusta a ki Herodion na kadumaan ku Judio. Ágpangumusta a katô mga
ágpampamaké na góddô tun ki Narciso.
12 Ágpangumusta a ki Trifena asta ki Trifosa, su gággár-ággár dan áglumu para katô
Áglangngagán. Ágpangumusta a ki Persida na ágginawaan dé asta gággár-ággár áglumu para
katô Áglangngagán.
13 Ágpangumusta a ki Rufo na ágkabantug ágsarig katô Áglangngagán. Ágpangumusta a
pagsik katô innà din na ágkéduwan kanak iring na bánnal innà ku.
14 Ágpangumustaan ku si Asincrito, si Flegonte, si Hermes, si Patrobas, si Hermas, asta
tô langun kataladi na ágpangadap tun ta balé dan.
15 Ágpangumustaan ku si Filologo, si Julia, si Nereo asta tô tábbé din, asta si Olimpas, asta
tô langun sakup ka Manama na ágpalimudé asta ágpangadap duma kandan.
16 Tô langun yu na ágpamaké ki Cristo, atin ka malimud kó mangadap, kailangan
papangumustaé kó, su tô gó tô pató na sikita tô mga sakup ka Manama. Tô langun
ágpampamaké kannun, ágpangumusta dan ákniyu.
17 Na, mga kataladi, banté kó katô mga manubù na ágtikudan ka samuk asta ágpasuwé
ka manubù tikud tun ta Manama, su tô ágtinuruán dan ánnà iring katô kabánnalan na
taganà igtinurù ákniyu. Purisu liliyi yu sikandan.
18 Dì dan áglumu para katô Áglangngagán ta na si Cristo, asal ágtumanán dan baling tô
kandan kakalyag. Su ukit ka madigár ágkagin dan, áglimbung dan katô mga manubù na
ándà ikasóddór na madat tô gugtunán dan.
19 Ibantug kód su igbánnal kó gó katô igtinurù ákniyu, asta tuuwa idayawan ákniyu.
Asal kakalyag ku na mapandé kó ébô lumumu kó ka madigár, asta lumili kó lumumu
ka madat.
20 Atin ka liliyan yu tô mga manubù na áglumu ka madat, dì madugé tabangan kó ka
Manama na ágbággé ka kasunayan ébô makapanalu kó ki Maibuyan.
Mólà pa ka inalayun kó tabangan katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
21 Si Timoteo na duma ku na ágtinurù ágpangumusta ákniyu. Ágpangumusta pagsik tô mga
kadumaan ku Judio na si Lucio, si Jason, asta si Sosipatro.
22 Sakán si Tercio na igpasulat i Pablo kani, ágpangumusta a ákniyu na igpasakup tun ta
Áglangngagán.

* **16:7** 16:7 Ágrespetowan katô mga apostoles, ó apostoles na ágrespetowan.

23 Ágpangumusta si Gayo ákniyu. Igpóddô a ikandin tun ta balé din na ágpangadapanan
katô langun manubù nit lunsud. Ágpangumusta si Erasto na tesorero kani lunsud, asta
ágpangumusta si Quarto na sábbad kataladi ta.
24 [Mólà pa ka inalayun kó tabangan katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. Matuman
ni.]

Durungán tô Manama

25 Na, durungán ta tô Manama na makapabákkár katô kapamaké yu ukit katô Madigár
Gulitán na gulit-ulitán ku tingód ki Jesu-Cristo. Tô gó tô kabánnalan na ándà pasóddóri ka
Manama sayyan,
26 asal igpasóddór din dán. Igulit-ulit dé tô igsulat ka mga propeta sayyan tingód ki
Cristo iring katô igsugù ka Manama na ándà ágtamanán ébô tô langun manubù mánnal
kandin ukit katô kapamaké dan.
27 Mólà pa ka ukit ka tabang i Jesu-Cristo, ándà ágtamanán ka kadurung ta katô sábbad
dád Manama na ikasóddór ka langun! Matuman ni.

Una
Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Corinto

Una Basan

Corinto tô tuu dakál asta tuu ágkabantug lunsud sayyan tun ta banuwa ka Acaya. Ni banuwa ka Acaya ágngadanan Grecia áknganni. Tô lunsud ka Corinto madani tun ta dagat, asta ágsódóan katô marapung mga barko tikud tun ta ássa-ássa mga banuwa. Purisu ágkabantug tô Corinto tingód katô mga ágbarigyaán dan asta tingód katô mga madat áglumun dan. Ágpangadapán dan tô marapung mga ágmanaman.

Marapung tô mga Judio na igóddô tun ta Corinto. Duwán mga simbaan dan asta ágtuman dan katô mga ágkémun dan tingód katô kapangadap dan.

Ni sulat tun ta mga ágpampamaké tun ta Corinto igsulat i Pablo. Sikandin tô taraimu ka tulda ébô duwán magamit din. Kada Sabado ágsadun sikandin tun ta simbaan ka mga Judio ébô mulit-ulit tingód ki Jesu-Cristo. Igulit-ulitan din pagsik tô mga Griego. Tô gó tô iglumu i Pablo tun ta Corinto dalám ka sábbad ámmé ágtángngà. Purisu duwán mga taga Corinto na igpamaké ki Cristo. Mabasa ni tun ta libro na igsulat i Lucas, Lumu 18:1-18.

Pángnga katô kapanó i Pablo tikud tun ta Corinto, idugangan tô mga manubù na igpamaké ki Cristo. Asal igpapulé dan. Purisu duwán mga manubù na igpasadun tun ki Pablo tun ta Efeso ébô piddán tô sulat dan tun kandin. Iginsà dan kandin tingód katô igapulan dan. Tô itanggap i Pablo tô sulat dan, igsulat sikandin kani Una Corinto tun kandan ébô taban din tô langun insà dan.

Tikud tun ta tagnà kapitulo sippang tun ta kapitulo 11, igsulat si Pablo tingód katô mga madat áglumun dan. Tikud tun ta kapitulo 12 sippang tun ta kapitulo 16, igsulat sikandin tingód katô mga gasa na ágbággén katô Ugis Espiritu.

1 Ni gó tô sulat tikud áknami na si Pablo asta si Sostenes na kataladi ta. Igsalinna katô
Manama asta igimuwa na apostoles i Jesu-Cristo.
2 Ni gó tô sulat ku tun ta langun ágpampamaké diyan ta Corinto. Igsalin kó katô Manama
ébô imun kó na mga sakup din. Igtanggap kó ka Manama na nángngà tun ta saruwan
din ukit katô kasábbad yu tun ki Jesu-Cristo, asta isakup kó tun ta grupo katô langun
ágpangadap katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo tun ta duma mga lugar, su sikandin tô
Áglangngagán katô langun ta.
3 Mólà pa ka matanggap yu tô kédu asta tô kasunayan tikud tun ta Manama na Ámmà
ta asta ki Jesu-Cristo na Áglangngagán.

Igpasalamat si Pablo

4 Inalayunna ágpasalamat tun ta Manama tingód katô madigár mga gasa na igbággé din
ákniyu ukit katô kasábbad yu tun ki Jesu-Cristo,
5 su tuu kó igtabangan ka Manama ébô makagpát kó asta makólit-ólit kó katô langun
ka kabánnalan.
6 Ituman ni magunawa katô isóddóran yu na bánnal gó tô mga igtinurù dé tingód ki
Cristo.
7 Purisu dì kó gó ágkakulangan katô gasa na tikud tun ta langit na igbággé ka Manama
róggun gangat kó katô kalónód katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
8 Si Cristo tô pasarig katô kapamaké yu sippang tun ta katapuriyan ébô dì kó mabuyas
ka dumunggù tô álló ka rumuud tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

9 Ágkasarigan tô Manama na igtawar ákniyu ébô pasábbad kó tun ta Batà din na si Jesu-
Cristo na Áglangngagán ta.

Kailangan pasábbadé tô mga ágpamaké ki Cristo

10 Na, mga kataladi, su ágsuguánnánna katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, ágpédu-
éduwa ákniyu ébô pasábbadé tô langun yu asta liliyan yu tô kapassaé. Pasábbadé kó tun ta
mga panámdám yu asta tun ta gugtunán yu.
11 Mga kataladi ku, igkagi ku ni su duwán tun ta pamilya i Cloe na igulit kanak na
duwán ágpapulé diyan ákniyu.
12 Kakalyag ku na kagin ku ni. Duwán tun ákniyu na ágkagi, "Si Pablo tô igpasakupan
ku," asta ágkagi tô duma, "Si Apolos tô igpasakupan ku." Duwán pô gó mga ágkagi, "Si
Pedro tô igpasakupan ku," asta ágkagi tô duma, "Si Cristo tô igpasakupan ku."
13 Ánnà madigár ni! Itángngà-tángngà kannê si Cristo? Ánnà gó sakán tô igpansalan tun
ta krus para ákniyu! Ándà kó gó bunyagi ukit katô kapasakup yu kanak!
14 Ágpasalamatta tun ta Manama su ándà tun ákniyu na igbunyagan ku, asal si Crispo
asta si Gayo dád tô igbunyagan ku.
15 Purisu ándà makakagi na igbunyagan dan ukit katô kapasakup dan kanak.
16 (Igbunyagan ku kannê pagsik si Estefanas asta tô pamilya din, asal ándà dán duma
na ipanámdámman ku na igbunyagan ku.)
17 Ándà a papiddi i Cristo ébô munyagga, asal igpapidda ikandin ébô mulit-ulitta katô
Madigár Gulitán. Tô igulit-ulitta, ándà ku gamiti tô mapandé mga kagi agó ándà ágpulusán
katô ágtinuruán ku tingód katô kamatayan i Cristo tun ta krus.

Si Cristo tô ágpasóddór na matulus asta mapandé tô Manama

18 Para katô mga manubù na ágsadun tun ta ágsupakanan, tô ágtinuruán tingód katô
kamatayan i Cristo tun ta krus kangulággan dád tun kandan. Asal para áknita na igtábbus,
tô ágtinuruán tingód katô kamatayan i Cristo tô ágpasóddór na makatábbus tô Manama.
19 Su mà katô kagi ka Manama,
"Andaán ku tô kapandayan ka mga mapandé,
asta pasóddórán ku na ándà ágpulusán katô kénagpát ka mga duwán kakatigan."*
20 Imánnu tô mga mapandé? Imánnu tô mga taratinurù ka sugù? Imánnu tô mga katig
ginsà-insà áknganni? Igpasóddór dán ka Manama na kangulággan dád tô kapandayan ka
mga manubù nit banuwa.
21 Su tingód katô kapandayan ka Manama, dì makakilala tô mga manubù kandin ukit
dád katô kandan kapandayan. Asal kakalyag ka Manama na tábbusán din tô langun
manubù na mamaké kandin ukit katô kólit-ólit ka Madigár Gulitán, agad tô mga géllé
kandin, kéman dan ka kangulággan dád ni.
22 Tô mga Judio dì mamaké ka ándà kasalábbuan na kitanán dan, asta tô mga Griego
géllé katô dì nángngà tun ta kandan kapandayan.
23 Asal sikami, gulit-ulit ké tingód ki Cristo na igpansalan tun ta krus. Gélléyan ni katô
mga Judio, asta ágkagi tô mga ánnà Judio na kangulággan dád ni.
24 Asal tô langun katô igtawar ka Manama, agad Judio ó ánnà Judio, gulit-ulitan ta
sikandan tingód ki Cristo na ágpasóddór na matulus asta mapandé tô Manama.
25 Su tô igimu ka Manama na ágpanámdámmán dan na kangulággan dád, tô gó tô tuu
pa mapandé ka tandingán katô kapandayan ka mga manubù, asta tô igimu ka Manama
na ágpanámdámmán dan na kalómétan dád, tô gó tô tuu pa mabákkár ka tandingán katô
kabákkárran ka mga manubù.
26 Mga kataladi, panámdám yu tô ákniyu kóddô tô ándà kó pa tawari ka Manama. Tun
ta panámdám ka duma mga manubù, tagsábbadé dád gó tun ákniyu tô mga mapandé,

* **1:19** 1:19 Isaias 29:14.

tagsábbadé dád gó tun ákniyu tô mga ágpangulu, asta tagsábbadé dád gó tun ákniyu tô mga pamilya na ágkangadanan.
27 Asal igsalin gó ka Manama tô mga manubù na igpanámdám katô duma mga manubù na kangulággan dád nit banuwa ta ébô payayyaán tô mga mapandé, asta igsalin ka Manama tô igpanámdám katô mga duma na malómét dád ébô payayyaán din tô mga mabákkár.
28 Igsalin ka Manama tô mga ágkayù-ayuan asta tô mga ándà kaduwánnan na ágpanámdámmán na ándà ágpulusán nit banuwa ta ébô andaán din tô ágpanámdámmán na duwán ágkailanganán.
29 Tô gó tô igimu ka Manama ébô ándà palang manubù na makapadadurung tun ta saruwan ka Manama.
30 Tikud tun ta kakalyag ka Manama igimu kó na mga sakup i Jesu-Cristo na igpasóddór áknita katô kapandayan ka Manama. Ukit ki Cristo igtanggap ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Si Cristo tô igpalinis asta igpógis áknita, asta sikandin tô igtábbus áknita tikud tun ta salà.
31 Purisu tuman kó kani sugù na igsulat tun ta kagi ka Manama,
"Tô malyag padadurung,
kailangan padadurungán din tô igimu katô Áglangngagán."†

2

Kamatayan i Cristo tun ta krus

1 Mga kataladi, tô igsadunna diyan ákniyu ébô mulit-ulitta katô kabánnalan na igpasóddór dán ka Manama, ándà ku gamiti tô mga madalám kagi ó tô madalám kapandayan.
2 Su igplanowa na ándà dán ássa na ulit-ulitán ku ákniyu asal si Jesu-Cristo dád asta tô kapansal kandin tun ta krus.
3 Tô diyanna pa duma ákniyu, duwán kalómétan ku, ágpangárkárránna asta ágkállasánna.
4 Tô igtinurù a ákniyu asta tô igulit-ulitta, ándà ku gamiti tô mapandé mga kagi ébô mapid kó dád, asal igpasóddór katô Ugis Espiritu na bánnal gó tô igkagi ku ukit katô katulusan din
5 ébô mamaké kó ánnà ukit ka kapandayan ka manubù, asal ukit katô katulusan ka Manama.

Kapandayan ka Manama

6 Na, atin ka ágdutunna ta mga manubù na masarig é kapamaké dan ka Manama, kapandayan tô ágtinuruán ku, asal ni kapandayan ánnà tikud tun ta mga manubù nit banuwa áknganni ó tikud tun ta mga ágpangulun nit banuwa áknganni na mandà ka dì madugé.
7 Asal ni kapandayan ka Manama na ágkagin ku, ni gó tô inallás sayyan asal igpasóddór din dán, su tô ándà pa imuwi ka Manama ni banuwa, igplano din na mému ki iring ki Cristo.
8 Tô mga ágpangulun nit banuwa áknganni ándà ikagpát kani plano ka Manama. Su atin ka inagpáttan dan, ándà dan pád pansali tô ágkabantug Áglangngagán tun ta krus.
9 Asal mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Ándà gó manubù na ikakita, ikadinág, ó ikapanámdám katô mga igtaganà ka Manama para katô mga ágginawa kandin."*
10 Ni plano ka Manama igpasóddór dán áknita ukit katô Ugis Espiritu. Su tô langunlangun isóddóran katô Espiritu, asta igpakita din áknita tô ándà pa pakitayi katô Manama.
11 Iring áknita na mga manubù, ándà palang pakasóddór katô panámdám ka duma manubù, su kandin dád sarili tô pakasóddór kanan. Magunawa tun ta Manama, su ándà

† **1:31** 1:31 Jeremias 9:24. * **2:9** 2:9 Isaias 64:4.

palang manubù na pakasóddór katô panámdám ka Manama, asal tô Ugis Espiritu dád ka
Manama tô pakasóddór kanan.
12 Asal inagpáttan ta tô langun gasa na igbággé ka Manama áknita su sikita na mga
ágpampamaké tô igbággayan ka Manama kani Ugis Espiritu. Purisu ánnà magunawa tô
panámdám ta asta tô panámdám katô mga manubù nit banuwa.
13 Purisu tô ágkagin dé tingód kani mga gasa na igbággé ka Manama, tô gó tô igtinurù
áknami ánnà tikud tun ta kapandayan ka manubù, asal igtinurù katô Ugis Espiritu.
Igpénagpát dé tô mga kabánnalan na igtinurù katô Ugis Espiritu tun ta mga manubù na
duwán Ugis Espiritu tun kandan.
14 Asal tô mga manubù na ándà Ugis Espiritu ka Manama tun kandan dì ágtanggap
katô mga gasa na ágbággén katô Ugis Espiritu. Kéman dan ka kangulággan dád. Dì
dan ágpakagpát, su tô mga manubù na duwán Ugis Espiritu tun kandan, tô dád gó tô
ágpakagpát kani.
15 Sikita na duwán Ugis Espiritu tô ágpakagpát kani langun. Asal dì ki ágkagpáttan katô
duma mga manubù.
16 Bánnal ni, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Ándà palang manubù na ikasóddór katô panámdám katô Áglangngagán!
Ándà palang manubù na makatinurù kandin!"†
Asal sikita na ágpampamaké tô ikagpát kani, su dini áknita tô panámdám i Cristo.

3

Igpassaé tô mga ágpampamaké tun ta Corinto

1 Na, mga kataladi, tô igduma a ákniyu dángngan, ándà a ikatinurù ákniyu iring na mga
manubù na ágtinuruan ku na ágkapánnuan katô Ugis Espiritu. Asal igtinurù a gó ákniyu
iring na mga manubù na ágtuman katô ágkémun kani banuwa asta iring na mga gabatà
pa tun ta kapamaké ki Cristo.
2 Purisu igtinurù ku ákniyu tô mababó dád, iring na gatas na ágpénámmán ka délák batà.
Su iring kó na délák batà na dì pa pakakan, ándà ku tinurui ákniyu tô madalám su dì yu
pa kagpáttan tô madalám mga ágtinuruán. Agad áknganni dì kó pa gó pakagpát.
3 Su sippang áknganni, ágkapid kó pa katô madat mga kakalyag yu. Ágpéngaé kó pa asta
ágpapulé kó. Ni iglumu yu igpasóddór na ágkapid kó pa katô madat mga kakalyag yu. Tô
áglumun yu iring pô gó katô mga manubù na ándà pa pamaké katô Áglangngagán ta.
4 Tun ákniyu duwán mga ágkagi, "Si Pablo tô igpasakupan ku," asta duwán mga duma
na ágkagi, "Si Apolos tô igpasakupan ku." Purisu tô áglumun yu iring katô mga manubù
na ándà pamaké ki Cristo.
5 Manan ka si Apolos asta si Pablo tô igpabantug yu? Mga ágsuguánnán ké dád ka
Manama na iggamit din ébô mamaké kó ki Cristo. Igtuman dé dád tô igpalumu katô
Áglangngagán áknami,
6 su sakán tô igpamula, si Apolos tô igbisbis, asal Manama gó tô igpatubù.
7 Ánnà mabantug tô ágpamula asta tô ágbisbis. Asal Manama gó tô tuu pa mabantug ka
tandingán katô langun, su sikandin tô ágpatubù.
8 Magunawa tô ágdantulán katô ágpamula asta katô ágbisbis. Duwán pulusán na bággén
ka Manama tun ta tagsábbad-sábbad kandan tingód katô linumuwan dan.
9 Sakán asta si Apolos tô ágsuguánnán ka Manama, asta ágpatabangé ké tun ta lumu dé.
Iring kó na kinamát ka Manama.
Iring kó na balé ka Manama.
10 Ukit katô gasa na igbággé ka Manama kanak, igimuwa katô ágpónsadanan iring na
katig taraimu ka balé. Áknganni duwán mga duma na ágpanayun ágpatindág katô balé tun

† **2:16** 2:16 Isaias 40:13.

ta bówwó kani ágpónsadanan. Asal kailangan tuu gó piyà-piyaan tô lumu katô tagsábbad-sábbad manubù na áglumu.
11 Dì mému ka taguán tô ássa ágpónsadanan, su duwán dán ágpónsadanan na igtagù na si Jesu-Cristo.
12 Tô mga ággamitán ka mga manubù na ágpatindág katô balé iring na mga bulawan, mapputì bulawan, asta mga batu na dakál é lagà, ó iring na kayu, karan asta ragami.
13 Asal ka dumunggù tô tapuri álló ka karuud, kitanán ka ándin é igimu katô tagsábbad-sábbad manubù. Tô igimu katô langun manubù pókitán tun ta apuy ébô kitanán ka magóbbó ó dì.
14 Atin ka dì magóbbó tô igimu ka manubù, duwán pulusán na tanggapán din.
15 Asal ka magóbbó tô igimu ka manubù, ándà pulusán na tanggapán din. Makaluwà sikandin iring katô manubù na ikaluwà tikud tun ta balé na magóbbó.
16 Kailangan kasóddóran yu na langun yu na ágpampamaké iring na templo* katô Manama asta góddóan kó katô Ugis Espiritu ka Manama.
17 Atin ka duwán manubù na dumadat katô templo ka Manama, dadattan sikandin ka Manama, su ugis tô templo ka Manama, asta sikiyu tô iring na templo din.
18 Yakó áglimbung katô ákniyu sarili! Atin ka ágpanámdám tô manubù tun ákniyu na duwán kapandayan din nit banuwa, kailangan iwaán din tô kapandayan kani banuwa ébô mému sikandin mapandé tun ta saruwan ka Manama.
19 Su tô ágpanámdámmán ta na kapandayan ka mga manubù nit banuwa, kangulággan dád tun ta saruwan ka Manama. Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Ággután ka Manama tô mapandé mga manubù ukit katô kandan kalimbung."†
20 Asta mà pagsik katô kagi ka Manama na igsulat,
"Isóddóran katô Áglangngagán na ándà ágpulusán katô ágpanámdámmán ka mapandé mga manubù."‡
21 Purisu yakó ágpadadurung tingód katô iglumu ka manubù. Su igbággé ka Manama tô langun tun ákniyu,
22 agad sakán, si Apolos asta si Pedro, agad ni banuwa ta, agad tô ágkalumu ákngannì asta tô dumunggù, agad tô kantayan yu asta tô kamatayan. Dutun ákniyu ni langun,
23 asta sikiyu dutun ki Cristo, asta si Cristo dutun ta Manama.

4

Áglumun katô mga apostoles

1 Na, panámdám yu na sikami tô mga ágsuguánnán i Cristo asta ágsarigan ké ka Manama ébô pasóddórán dé tô kabánnalan din na ándà pasóddóri sayyan.
2 Na, kailangan ágkasarigan gó tô manubù na duwán igsarig tun kandin.
3 Para kanak, agad ándin tô ágpanámdámmán yu ó duma mga manubù tingód katô áglumun ku, tógón din. Agad sakán, diya ágkagi ka nángngà ó dì nángngà tô katuman ku katô sugù ka Manama kanak.
4 Agad ándà sóddór ku ka duwán iglumu ku na dì nángngà, asal tógón din, su tô Áglangngagán dád gó tô makaruud kanak asta kumagi ka nángngà ó dì nángngà tô áglumun ku.
5 Purisu yakó ágruud ka duma manubù ka ándà pa dunggù tô timpo ka lumónód tô Áglangngagán. Su sikandin gó tô pakita katô mga gállássán ta asta mga ágpanámdámmán ta. Durungán ka Manama tô tagsábbad-sábbad manubù na nángngà gó tô kandin linumuwan.
6 Mga kataladi, iggamit ku ni kanak sarili asta si Apolos iring na panunggiringan para katô ákniyu kadigárran ébô kagpáttan yu tô kóbadan kani ágkagin, "Yakó ágsuwé tikud tun

* **3:16** 3:16 Templo tô ágpangadapanan ka Manama. † **3:19** 3:19 Job 5:13. ‡ **3:20** 3:20 Salmo 94:11.

ta mga sugù tun ta kagi ka Manama.” Purisu yakó ágkagi na sábbad áknami tô tuu madigár
tun ta duma.
7 Manan ka ágpanámdám kó na tuu kó madigár ka tandingán katô duma? Ándin tô tun
ákniyu na ándà bággéyi katô Manama? Su tikud tun ta Manama tô langun, manan ka
ágpadadurung kó kani iring na ánnà gasa din ákniyu?
8 Kéman yu ka ándà dán kulang katô ágkailanganán yu! Kéman yu ka ágkaduwánnan kó!
Inému kód na mga harì, agad sikami ándà pa! Mólà pa ka ágpangulu kód ébô makapangulu
ké pagsik duma ákniyu!
9 Tô panámdám ku na sikami na mga apostoles tô igimu ka Manama na tuu mabbabà é
kamanubuan. Inéring ké na mga igpriso na igruudan asta matayan. Inému ké ágngisiyan
ka langun nit banuwa, agad langun panaligan asta langun manubù.
10 Su ágtinurù ké tingód ki Cristo, duwán ágkagi na ágkangulág ké, asal ágpanámdám kó
na mapandé kó su igpasakup kód tun ki Cristo. Malómét ké kun, asal panámdám yu na
masarig kó. Dì ké ágdurungán ka duma mga manubù, asal ágdurungán kó ikandan.
11 Sippang gó ni álló ni, ágballusán ké asta ágkatákkangan ké, ágkakulangan ké ka umpak,
ágpasakitan ké, asta ágpanó-panó ké na ándà góddóan dé.
12 Áglumu ké ébô duwán magasto dé. Atin ka duwán ágbuyas-buyas áknami, ágpamuyù ké
ka Manama na duwán kédu din kandan. Atin ka girrayatan ké, ágtiis ké dád.
13 Atin ka ágbuyasán ké, madigár tô ágtaban dé. Agad áknganni inéring ké dád na ussu
su ágpayayyaán ké ka duma mga manubù nit banuwa. Tun ta panámdám ka mga duma,
sikami tô tuu ágkayù-ayuan katô langun.
14 Ándà a sulat kani ákniyu ébô payayyaán kó, asal kakalyag ku na katinuruan kó iring
na mga gabatà ku na ágginawaan ku.
15 Su agad marapung tô duma mga taratinurù tun ákniyu tingód ki Cristo, asal sakán
dád gó tô iring na ámmà yu ukit katô kapamaké yu. Su tô igulit-ulitta katô Madigár
Gulitán tun ákniyu dángngan, ikéring kó na mga gabatà ku ukit katô kapamaké yu ki Jesu-
Cristo.
16 Purisu su iringnga na ámmà yu, ágpédu-éduwa ákniyu na miring kó katô kanak
ágkémun.
17 Tô gó tô igpasadun ku si Timoteo diyan ákniyu. Iring na kanak batà sikandin
su ágginawaan ku, asta ágkasarigan sikandin tun ta kapamaké katô Áglangngagán.
Pasampáttán din ákniyu tô mga ágkémun ku tun ta kapamaké ku ki Cristo, su magunawa
tô ágkémun na ágtinuruán ku tun ta langun simbaan ka mga ágpampamaké.
18 Duwán dán tun ákniyu na ágpallayat-layat, su kéman dan ka diya lumónód puman tun
ákniyu.
19 Asal ka duwán kakalyag katô Áglangngagán, dì dán madugé madunna diyan ákniyu.
Atin ka madunna, ahaán ku ka duwán katulusan ka Manama tun ta mga manubù na
ágpallayat-layat ukit ka kagi.
20 Su dì nángngà ka ágkagi-kagi dád tô mga manubù na igpasakup dan tun ta pag-
pangulu ka Manama, asal kailangan pasóddórán dan na bánnal dan na mga sakup ka
Manama ukit katô mga áglumun dan ukit katô katulusan ka Manama.
21 Ka dumunggù a diyan ákniyu, ándin tô kakalyag yu na lumun ku? Sumupakka ákniyu,
ó pakitanán ku ákniyu tô ginawa ku asta kédu ku?

5

Madat lumu katô sábbad taga Corinto

1 Idinág ku gó na duwán tun ákniyu na áglumu ka madat na dì mému lumun agad tun
ta mga manubù na dì ágpamaké. Idinág ku na duwán mama tun ákniyu na áglayuk katô
sawa katô ámmà din.

2 Agad madat tô áglumun din, asal ágpadadurung kó pô gó! Kailangan maranu kó gó, asta
péwaán yu tikud tun ta grupo yu tô mama na iglumu kani.
3-4 Agad ándà a diyan ákniyu, asal tun ta panámdám ku diyanna ákniyu. Su
ágsuguánnánna katô Áglangngagán na si Jesus, igruudan kud tô iglumu kani salà. Purisu
atin ka palimudé kó, panámdám yu iring na diyanna ákniyu. Asta tingód katô kapasakup
yu tun ta Áglangngagán ta na si Jesus,
5 bággé yu tô manubù tun ki Maibuyan para dadattan tô lawa din ébô matábbus
sikandin tun ta tapuri álló ka rumuud tô Áglangngagán na si Jesus.
6 Dì nángngà tô kapadadurung yu. Iring na ándà kó pa ikasóddór na, "Atin ka baláttán
tô pagpatubù ka pan tun ta dakál harina, tumubù tô langun harina na igmasa."*
7 Purisu péwà yu gó ni iglumu ka salà tikud tun ta grupo yu ébô mému kó gó puman na
malinis tun ta saruwan ka Manama.† Tô kabánnalan, igpasinsiyaan tô salà yu asta ikéring
kó katô pan na ándà patubù, su si Cristo tô igmatayan ébô mullas áknita. Sikandin tô iring
na karnero na giyón ka mga Judio dalám katô Pista ka Kalabé.
8 Purisu atin ka ágpalimudé ki, kailangan kadayawan ki ánnà ukit ka kalumu ta ka salà,
iring na pan na duwán pagpatubù, asal ukit ka kalumu ta ka malinis asta bánnal, iring
na pan na ándà pagpatubù.
9 Tun ta una sulat ku ákniyu, igkagiya na dì mému ka dumuma kó katô mga manubù
na áglumu ka madat.
10 Asal tô kóbadan katô kagi ku na ánnà ébô liliyan yu tô mga manubù na dì ágpamaké
na áglumu ka madat, asta tô mga ágkasabuan, tô mga tulisan, ó tô mga ágpangadap katô
ágmanaman. Atin ka sikandan tô liliyan yu, kailangan miwà kó gó tikud kani banuwa.
11 Asal kakalyag ku na tô mga ágpampamaké gó tô liliyan yu ka áglayuk dan katô ánnà
kandan sawa ó duma, ágkasabuan dan, ágpangadap dan katô ágmanaman, ágbuyas-buyas
dan, marag dan ágkalasing, asta áglapas dan katô mga sugù. Dì mému agad kuman kó
dád duma kandan.
12-13 Dì mému ka sakán tô rumuud katô mga dì ágpamaké, su Manama gó tô rumuud
kandan. Asal kailangan ruudan yu tô mga ágpampamaké na áglumu ka madat, su mà katô
kagi ka Manama na igsulat,
"Péwà yu tô madat manubù tikud tun ta grupo yu."‡

6

Kósay katô mga ágpampamaké

1 Atin ka dimandan yu tô kataladi, dì mému ka pósayán yu katô huwes na dì ágpamaké
ka Manama. Kailangan pósayán yu katô mga ágpampamaké.
2 Iring na ándà sóddór yu na tun ta katapuriyan mga álló, sikita na ágpampamaké tô
musay katô langun manubù nit banuwa. Purisu atin ka sikiyu tô musay katô langun-
langun, manan ka dì kó pakósay katô mga délák dád samuk ákngani?
3 Iring na ilingawan yu na sikita tô rumuud katô mga panaligan. Purisu mému gó ka
sikiyu tô musay katô mga manubù nit banuwa!
4 Purisu atin ka dumimanda kó, dì mému ka pósayán yu katô masalà-salà manubù na
dì ágrespetowan ka mga ágpampamaké.
5 Nángngà ka kayyaan kó! Manan ka ándà palang manubù diyan ákniyu na nángngà tô
kapandayan din ébô musay?

* **5:6** 5:6 Tingód katô pagpatubù ka pan, ahaán tô Mateo 13:33 asta Lucas 13:20-21. Ágkáttin tô salà tun ta duma mga manubù, iring na pagpatubù ka pan na ágpatubù katô harina na igmasa. † **5:7** 5:7 Kada ámmé tô ándà pa tigkané tô Pista Ka Kalabé, ágliniis tô mga Judio katô balé dan ébô iwaán dan tô pagpatubù ka pan. Tô iglumu ka salà igpéring i Pablo katô pagpatubù ka pan na iwaán tikud tun ta balé. ‡ **5:12-13** 5:12-13 Deuteronomio 17:7.

6 Agad mataladi kó tun ta kapamaké, asal madat tô áglumun yu su ágpadimandaé kó, asta
tô gó tô áglumun yu tun ta tubang katô mga dì ágpamaké.
7 Ukit ka kapadimandaé yu, igpasóddór yu na tô langun yu italu. Madigár pa ka
pabayaán yu dád tô áglumu ka madat asta tô áglimbung ákniyu.
8 Asal tô áglumun yu, sikiyu gó baling tô áglumu ka madat asta tô áglimbung agad tun ta
mga kataladi yu.
9 Iring na ándà yu kasóddóri na tô mga áglumu ka madat dì masakup tun ta pagpangulu
ka Manama. Yakó áglimbung katô ákniyu sarili! Tô mga áglayuk katô ánnà kandan sawa ó
duma, tô mga ágpangadap katô ágmanaman, tô mga áglibug, asta tô mga áglayuk katô unawa
din gamama ó gabayi, dì dan gó masakup tun ta pagpangulu ka Manama.
10 Tô mga takón, tô mga ágkasabuan, tô mga ágpangkalasing, tô mga ágbuyas-buyas, asta tô
mga áglimbung, dì dan gó masakup tun ta pagpangulu ka Manama.
11 Duwán gó tun ákniyu na iglumu iring kani dángngan. Asal áknganni igurasan dán
tô mga salà yu, inému kód na mga gabatà ka Manama, asta igtanggap ka Manama na
nángngà kód tun ta saruwan din ukit ka iglumu katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo asta
katô Ugis Espiritu ka Manama ta.

Góddóan tô lawa ta katô Ugis Espiritu

12 Idinág yu basì ni ágkagin, "Agad ándin tô kakalyag ku, mému ka lumun ku tô langun."
Bánnal ni, asal ánnà langun kani tô duwán ágpulusán. Agad mému ka lumun ku tô langun,
diya gó malyag ka állangánna katô áglumun ku.
13 Atin ka duwán kumagi, "Tô ágkakan para katô gátták, asta tô gátták para katô
ágkakan." Bánnal ni, asal tun ta tapuri álló, andaán gó ka Manama tô gátták asta tô ágkakan.
Ni lawa ta ánnà gó igimu ébô lumayuk ki katô ánnà áknita sawa ó duma. Asal igimu ni
lawa ta ébô makatuman ki katô kakalyag ka Áglangngagán, asta sikandin gó tô ágpangulu
kani lawa ta.
14 Ukit katô katulusan ka Manama, iganté din puman tô Áglangngagán, asta tô áknita
lawa pagsik tô antén puman ka Manama tun ta tapuri álló ukit katô katulusan din.
15 Iring na ilingawan yu na tô lawa yu iring na bahin tun ta lawa i Cristo. Su si Cristo
tô tigatun kani lawa yu, dì gó mému ka pasábbadán yu tô lawa yu tun ta madat bayi!* Dì
gó mému ni!
16 Iring na ándà sóddór yu kani. Atin ka lumayuk tô mama tun ta madat bayi, tô lawa
dan mému gó iring na sábbad dád lawa. Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Tô duwa dan mému dán sábbad."†
17 Asal tô igpasakup tun ta Áglangngagán, sikandin asta tô Áglangngagán mému sábbad.
18 Purisu yakó áglayuk katô ánnà ákniyu sawa ó duma. Liliyi yu tô mga salà iring kani.
Tuu gó madat, su tô duma mga salà ándà labut katô lawa, asal ka palayuké tô ánnà
taladuma, tô gó tô salà na pakadadat katô sarili lawa.
19 Iring na ándà sóddór yu na tô lawa yu iring na templo na góddóan katô Ugis Espiritu
na igbággé ka Manama ákniyu. Purisu ánnà dán gó ákniyu tô lawa yu.
20 Igtigatun kód ka Manama su igbayadan kó ikandin asta igtábbus kó gó ukit katô
iglumu i Cristo. Purisu kailangan durungán yu tô Manama ukit katô lawa yu.

7

Tô kapakalyagé

1 Na, ni gó tô taba ku tingód katô mga insà na igsulat yu kanak. Óó, madigár pád ka dì
kumalyag tô manubù.

---

* **6:15** 6:15 Tô madat bayi ágbarigyà katô kandin lawa. † **6:16** 6:16 Genesis 2:24.

2 Asal su marapung tô mga áglayuk katô ánnà kandan sawa ó duma, madigár gó ka
duwán sawa katô tagsábbad-sábbad gamama, asta duwán duma katô tagsábbad-sábbad
gabayi.
3 Tô mama kailangan tumuman katô kakalyag ka sawa din tingód katô áglumun ka
taladuma, asta tô bayi pagsik kailangan tumuman katô kakalyag ka duma din tingód
katô áglumun ka taladuma.
4 Su tô lawa ka sawa tingód dán katô kakalyag ka duma din, asta tô lawa ka mama
tingód dán pagsik katô kakalyag ka sawa din.
5 Purisu yakó géllé na lumayuk katô ákniyu sawa ó duma. Asal mému ka pasábbadé kó
na duwán timpo na dì kó pa palayuké ébô makatuganul kó dumasal.* Asal pángnga katô
timpo ka kadasal yu, palayuké kó puman. Purisu dì kó matintal i Maibuyan ka dì kó
makapáttud.
6 Ni igkagi ku ánnà sugù ku ákniyu, asal ka duwán kakalyag yu na tumanán, mému ni
kanak.
7 Kakalyag ku pád na mólà pa ka tô langun makéring kanak na ándà sawa. Asal ánnà
magunawa tô langun ta na ágpampamaké su ássa-ássa tô gasa na igbággé ka Manama tun
ta tagsábbad-sábbad áknita.
8 Na, ni gó tô kagin ku tun ta mga ándà pa sawa ó duma, asta tun ta mga balu. Tuu pa
madigár ka manayun kó na ándà sawa ó duma yu iring kanak.
9 Asal ka dì kó makatiis, kailangan kumalyag kó baling ébô dì kó ágkapid katô kénit katô
kébág ka lawa yu.
10-11 Na, sikiyu na mga taladuma, duwán gó sugù ku ákniyu. Ni sugù ánnà tikud kanak,
asal tikud tun ta Áglangngagán. Kailangan dì dumiyà tô sawa katô kandin duma, asta
kailangan dì sumugban tô mama katô kandin sawa. Asal ka duwán sawa na dumiyà
katô kandin duma, kailangan inalayun sikandin móddô na ándà duma din. Mému ka
lumónód sikandin tun ta kandin duma.
12 Duwán sugù ku tun ta mga duma manubù. Kanak dád ni sugù ni, su ánnà tikud
tun ta Áglangngagán. Tô mama na ágpamaké na duwán kandin sawa na dì ágpamaké, atin
ka kadayawan tô sawa din na dumuma pa kandin, dì mému ka sumugban katô kandin
sawa.
13 Asta tô bayi na ágpamaké na duwán kandin duma na dì ágpamaké, atin ka kadayawan
tô duma din na dumuma pa kandin, dì mému ka sumugban katô kandin duma.
14 Su tô mama na dì ágpamaké igbággayan dán katô Manama ka madigár ukit katô
kandin sawa na ágpamaké. Asta tô bayi na dì ágpamaké igbággayan dán katô Manama ka
madigár ukit katô kandin duma na ágpamaké. Su atin ka ánnà bánnal ni, tô kandan mga
gabatà dì bággayan ka Manama ka madigár. Asal tô kabánnalan, igbággayan dan dán katô
Manama ka madigár.
15 Asal ka dumiyà tô ákniyu sawa ó duma na dì ágpamaké, mému ka nunugan yu
sikandin. Yakó yu gawidi. Asal madigár ka pasábbadé tô mga taladuma, su igtawar kó
katô Manama ébô duwán kasunayan.
16 Su sikiyu na ágpamaké, atin ka dì kó sumuwé, makému kó makapid katô ákniyu sawa
ó duma na dì ágpamaké ébô matábbus dan.

Kailangan panayunán tô madigár kóddô yu

17 Agad sumugban tô mga dì ágpamaké, tô tagsábbad-sábbad na ágpamaké, kailangan
panayunán yu tô madigár kóddô iring na igbággé katô Áglangngagán tô timpo na igtawar
tô Manama ákniyu. Ni gó tô ágtinuruán ku tun ta mga ágpampamaké tun ta langun banuwa.
18 Na, sikiyu na mga Judio gamama, atin ka igtupuwan kó asta isakup kó tun ta
mga Judio tô igtawar tô Manama ákniyu, yakó giring katô mga ánnà Judio na ándà pa

* **7:5** 7:5 Makatuganul kó dumasal, ó makabággé kó ka timpo tun ta kadasal.

katupuwi. Asta sikiyu na mga ánnà Judio gamama, atin ka ándà kó pa katupuwi tô
igtawar tô Manama ákniyu, yakó giring katô Judio ukit ka kapatupu yu,
19 su agad igtupuwan kó ó ándà kó katupuwi, tógón din su dì dán ágkailanganán tun ta
saruwan ka Manama. Asal tô ágkailanganán ta, tô dád gó tô katuman ta katô mga sugù ka
Manama áknita.
20 Purisu manayun gó tô tagsábbad-sábbad tun ta áknita kóddô tô timpo na igtawar tô
Manama áknita.
21 Atin ka állang ka tô igtawar tô Manama áknikó, tógón din. Yaka ágkatanaan tingód
kani. Asal ka mému ka makaluwà tikud tun ta kallang áknikó, luwà ka gó.
22 Tô állang na igtawar ka Manama ébô pasábbad tun ta Áglangngagán, tô gó tô igpaluwà
dán katô Áglangngagán tikud tun ta salà. Asta tô ánnà állang na igtawar ka Manama, tô gó
tô inému dán na állang i Cristo.
23 Igtigatun kód ka Manama su itábbus kó gó ukit katô iglumu i Cristo. Purisu yakó
ágpallang tun ta duma manubù.
24 Mga kataladi, tô tagsábbad-sábbad manubù na igpasábbad tun ta Manama kailangan
manayun katô madigár kóddô iring katô igbággé katô Manama ákniyu tô timpo ka
katawar din ákniyu.

Tô mga ándà pa sawa ó duma, asta mga balu

25 Na, ni gó tô taba ku katô insà na igsulat yu kanak tingód katô mga ándà pa sawa ó
duma. Ándà sugù na ulitán ku kandan tikud tun ta Áglangngagán. Asal ukit ka kédu din
kanak, ágkasariganna asta ni gó tô tinurù ku.
26 Tingód katô mga kahirapan ákngannì, tuu pa madigár ka manayun ki dád katô áknita
kóddô.
27 Purisu atin ka duwán dán sawa nu, yaka nu sikandin ágdiyai. Atin ka ándà pa sawa
nu, yakad ágkalyag.
28 Asal ka kumalyag ka, ánnà salà ni. Atin ka kumalyag tô daraga, ánnà salà ni.
Igkagiya na mému ka dì kó pád kumalyag su kakalyag ku na dì kó kadungguan katô mga
kahirapan na dumunggù tun ta mga taladuma.
29 Na, mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu ni. Masig dán dumunggù tô tapuri
álló. Purisu tikud ákngannì, tô tuu ágkailanganán katô mga gamama na duwán sawa, ánnà
tingód katô kapataladumaé yu.
30 Dì dán ágkailanganán ka maranu kó asta kadayawan kó. Dì dán ágkailanganán ka
duwán bállin yu asta ándà inatunán yu.
31 Tô mga manubù na ágganit katô mga impán nit banuwa, dì mému ka mawiid dan
kani, su dì madugé mandà ni banuwa asta tô langun kani.
32 Kakalyag ku na makalili kó pád katô mga makatana ákniyu nit banuwa. Tun ta
mga ágpampamaké, tô mama na ándà sawa ágkasasó dád tingód katô mga ágpalumun katô
Áglangngagán ébô kadayawan sikandin.
33 Asal tô mama na duwán sawa ágkasasó tingód katô mga ágkémun kani banuwa ébô
kadayawan tô kandin sawa.
34 Purisu ágduwa-duwa tô kandin panámdám. Iring gó kanan tô mga gabayi na
ágpamaké. Tô bayi na ándà duma mému bággén din tô tibuk kantayan din tun ta
Áglangngagán. Asal tô bayi na duwán duma ágkasasó tingód katô mga ágkémun kani
banuwa ébô kadayawan tô kandin duma.
35 Igkagi ku ni ébô katabangan kó, ánnà ébô kadalangan kó. Kakalyag ku na nángngà
tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama, asta makatuman kó katô kakalyag katô
Áglangngagán tikud tun ta tibuk pusung yu.
36 Na, tingód katô mga talabanà, atin ka manámdám tô mama na duwán basì malumu
din tun ta kandin banà na dì nángngà su dì pa sikandin makapáttud katô kandin ágriyun,

ka manámdám sikandin na madigár pa ka kumalyag dan dán, mému ka tumanán din tô kakalyag din. Madigár ka kumalyag dan. Ánnà salà ni.
37 Asal ka manámdám tô sábbad mama na dì pa kumalyag katô banà din su makapáttud pa sikandin katô ágriyun din asta dì pa ágkailanganán na kumalyag dan, nángngà tô kandin kapókit.
38 Purisu madigár tô lumun ka mama na kumalyag katô kandin banà. Asal madigár pa tô kapókit ka mama na dì pa kumalyag.
39 Kailangan pasábbadé tô taladuma róggun manté pa tô duwa dan. Asal ka maté tô mama, mému dán kumalyag puman tô bayi balu. Asal tô kalyagan din kailangan ágpamaké katô Áglangngagán.
40 Asal tun ta panámdám ku, tuu pa kadayawan tô bayi balu ka dì puman sikandin kumalyag. Tô gó tô ágkagin ku, asta ágpanámdámma na igtádduanna gó katô Ugis Espiritu ka Manama.

8

Ágkakan na ágbággén tun ta mga ágmanaman

1 Na, tingód katô ágkakan na ágbággén tun ta mga ágmanaman, ka mému kannán ta ó dì mému. Isóddóran ta na duwán kapandayan katô langun ta tingód kani. Asal ágpadadurung dád gó tô mga manubù na kéman dan ka sikandan dád gó tô duwán kapandayan. Tuu pa madigár ka ágpaginawaé ki, su ni gó ni makatabang áknita.
2 Atin ka ágpanámdám tô manubù na isóddóran din gó tô langun, kulang pô gó tô kapandayan din.
3 Asal tô manubù na ágginawa katô Manama, tô gó tô isakup ka Manama.
4 Na, tingód katô kakan ta katô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, isóddóran ta na ánnà bánnal manama tô ágbággayan dan, su sábbad dád gó tô Manama.
5 Ágkagi gó tô duma mga manubù na duwán mga manama tun ta langit asta nit banuwa. Agad marapung tô ágtawarán ka mga duma manubù na "manama" asta "áglangngagán,"
6 asal para áknita na ágpampamaké, isóddóran ta na sábbad dád gó tô Manama, asta sikandin tô Ámmà ta. Sikandin tô igimu katô langun, asta igimu ki ikandin ébô dumurung ki kandin. Isóddóran ta na sábbad dád gó tô Áglangngagán na si Jesu-Cristo. Ukit kandin igimu ka Manama tô langun, asta ukit kandin igbággayan ki katô kantayan.
7 Agad sábbad dád tô Manama, asal duwán mga ágpampamaké na ándà ikasóddór kani kabánnalan. Su dángngan tô ándà dan pa pamaké, inayadan dan gó tô mga ágmanaman, asta sippang áknganni, atin ka ágkan dan katô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, tô panámdám dan iring na ágpangadapán dan gó tô mga ágmanaman. Purisu ágpanámdám dan na makasalà dan ukit katô kakan dan kani.
8 Asal dì ki gó makapadani tun ta Manama ukit katô ágkakan ta. Agad kuman ki ó dì ki kuman, ándà gó palang ágpulusán ta tun ta saruwan ka Manama tingód kani.
9 Asal agad mému kó kuman katô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, banté kó agó tô lumun yu mému gunayan na makasalà tô mga malómét é kapamaké.
10 Agad isóddóran yu ni kabánnalan, atin ka kuman kó tun ta templo ka mga ágmanaman asta kitanán kó katô kadumaan yu na ágpamaké na ándà pa sóddór din kani kabánnalan, mapid basì sikandin kuman katô ágkakan na igbággé tun ta mga ágmanaman, agad tun ta panámdám din na salà ni.
11 Purisu ukit katô kabánnalan na isóddóran yu, kadattan tô malómét é kapamaké din agad sikandin tô kataladi yu asta inaté si Cristo para kandin.
12 Atin ka ukit katô áglumun yu, mapid na makasalà tô mga kataladi yu asta kadattan tô panámdám dan na ándà sóddór ka kabánnalan, makasalà kó gó ki Cristo.

13 Purisu atin ka makasalà tô kataladi ku ukit katô kakan ku ka ágkakan, diya gó kuman
kanan ébô dì sikandin makasalà ukit kanak.

9

Ágkémun katô mga apostoles

1 Agad sakán, mému ka tumanán ku tô agad ándin é kakalyag ku, su apostolessa na
igkita gó ki Jesus na Áglangngagán ta, asta sikiyu tô igpamaké kandin ukit katô iglumu
ku. Purisu mému ka sumulatta kani ákniyu.
2 Agad duwán mga duma manubù na kéman dan ka ánnà a apostoles, asal sikiyu tô
ágpakita na bánnalla apostoles katô Áglangngagán.
3 Atin ka duwán mga manubù na dì ágbánnal na apostolessa, ni gó tô taban ku kandan.
4 Su apostoles ké, mému ké gó pakannán katô mga manubù na ágtinuruan dé.
5 Mému ka patákkássán dé tô sawa na ágpamaké, su tô gó tô áglumun katô duma mga
apostoles, mga kataladi katô Áglangngagán, asta ki Pedro.
6 Yakó ágpanámdám na sikami dád si Bernabe tô kailangan lumumu ébô duwán
magamit dé.
7 Ándà palang sundalo na ágtandan gó katô kandin sarili. Ándà palang taralumu na dì
gó kuman ka buuy katô igpamula din. Ándà gó palang taradóppón ka mga kambing na
dì gó minám ka gatas katô ágtómmóngan din.
8 Ni mga panunggiringan ku tikud tun ta kóddô ta, asal magunawa pagsik tô igsulat
tun ta kagi ka Manama,
9 su duwán sugù ka Manama na igsulat i Moises sayyan, na mà din,
"Yakó ágpungus katô babbà ka baka na marik ka trigo ébô makakan."*
Na, ánnà dád kadigárran ka mga baka tô ágpanámdámmán ka Manama,
10 su kakalyag ka Manama na sikami gó na mga taratinurù tô duwán ágpulusán.
Agad tô manubù na dumaro asta tô manubù na kumáttu, duwán ágpulusán na gimanan
dan tun ta ágkáttuwan.
11 Sikami na mga taratinurù, iring ké katô manubù na ágparámmas, su tô kabánnalan
tingód katô Manama iring na igpamula dé diyan ákniyu. Purisu nángngà gó ka bággayan
ké ikiyu katô mga ágkailanganán dé álló-álló.
12 Atin ka tô duma mga taratinurù mému tumanggap katô tabang yu kandan, sikami
gó tô tuu pa makatanggap.
Agad mému ké pád tumanggap katô tabang tikud tun ákniyu, asal ándà palang igpa-
muyù dé. Agad ihirapan ké, asal ikatiis ké katô langun ébô dì ágkadalangan tô kólit-ólit
katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo.
13 Isóddóran yu na tô mga manubù na áglumu tun ta templo ka Judio, tikud tun ta
templo tô ágkangayan dan ka ágkakan. Tô mga manubù na ágggóbbó katô mga mannanap
tun ta templo, duwán bahin dan katô mga mannanap na ágbággén tun ta Manama.
14 Iring kanan, igkagi tô Áglangngagán na tô mga gulit-ulit ka Madigár Gulitán, kailan-
gan tanggapán dan tô kailanganán dan tikud tun ta mga manubù na gulitan dan.
15 Asal ándà palang igpamuyù ku tikud tun ákniyu, asta ándà a gó sulat kani ébô
bággayanna ikiyu. Bánnal ni kagin ku ákniyu. Tuu pa madigár ka matéya ka tandingán
katô katanggap ku ka tandan tingód katô kólit-ólit ku ka Madigár Gulitán.
16 Diya padadurung tingód katô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán, su igsugù a katô
Manama. Dì mému ka dì ku tumanán, su ándà ágpulusán ku ka diya mulit-ulit katô
Madigár Gulitán!

---

* **9:9** 9:9 Deuteronomio 25:4.

17 Atin ka gulit-ulitta su sakán tô igsalin katô áglumun ku, mému ka gangatan ku pád
tô tandan. Asal ánnà sakán tô igsalin kani áglumun ku, su igsariganna ka Manama kani
kólit-ólit ku. Purisu atin ka ágtumanán ku dád tô kanak lumu,
18 ándin tô gangatan ku? Tô ágpulusán ku tô kadayawan ku ukit ka kólit-ólit ku katô
Madigár Gulitán na ándà a patandan. Agad mému ka pamuyuán ku tô tandan tun ta mga
ágtinuruan ku, asal diya gó mamuyù.
19 Agad ánnà a állang ka manubù, inémuwa iring na állang katô langun ka manubù ébô
tuu pa marapung tô mapid ku tun ki Cristo.
20 Purisu atin ka ágdumaan ku tô mga Judio, ágtumanán ku tô mga ágkému n dan ébô
mapid ku sikandan tun ki Cristo. Agad mému ka dì ku ágtumanán tô mga sugù i Moises†
na ágtumanán katô mga Judio, ágtumanán ku gó ébô mapid ku tô mga Judio tun ki Cristo.
21 Atin ka ágdumaan ku tô mga ánnà Judio na dì ágtuman katô mga sugù na ágtumanán
katô mga Judio, ágtumanán ku tô mga ágkému n katô mga ánnà Judio na dì ágtuman katô
mga sugù na ágtumanán katô mga Judio ébô mapid ku sikandan tun ki Cristo. Ándà ku
kagiyi na dì ku ágtumanán tô mga sugù ka Manama, su tô kabánnalan ágtumanna gó katô
mga sugù i Cristo.
22 Ágpagunawan ku tô kanak sarili katô mga manubù na malómét pa tô kapamaké ébô
mapid ku sikandan tun ki Cristo. Ágpagunawan ku tô kanak sarili katô langun manubù
agad ándin tô ágkému n dan ébô ukit ka langun katô áglumun ku duwán gó tun kandan na
matábbus.
23 Ni gó tô áglumun ku su kakalyag ku na tuu pa mabantug tô Madigár Gulitán tingód
ki Cristo ébô masakuppa tun ta mga manubù na duwán ágpulusán tikud tun ta Madigár
Gulitán.
24 Isóddóran yu na tun ta ágpatónaé, agad marapung tô ágpalaguy, asal sábbad dád tô
makatanggap katô ágpulusán.‡ Purisu panayun kó sarig ki Jesu-Cristo ébô makatanggap
kó katô ákniyu ágpulusán.
25 Tô langun ágtaganà para malaguy, kailangan pakapáttud dan gó ébô tanggapán dan
tô korona ka kapanaluwan, agad tô korona dan igimu dád tikud ka mga daun na sékót
ágkalanás. Asal sikita na mga ágpampamaké, pakapáttud ki ébô tanggapán ta tô ágpulusán
na ándà ágtamanán.
26 Purisu ágpabákkárra katô kapamaké ku iring katô manubù na ágpanayun ágpalaguy
tun ta kapanaluwan. Ikéringnga katô manubù na ágbuksing na dì ágsuntuk tun ta karamag
su inalayun ágsugat katô gatuwan din.
27 Purisu ágpabákkárrán ku ni lawa ku asta ágtiissa agó ka mapángnga tô kólit-ólit ku
katô mga duma, sakán baling tô dì makatanggap katô ágpulusán tikud tun ta Manama.

10

Yakó ágpangadap katô mga ágmanaman

1 Mga kataladi, kakalyag ku na sampáttán yu tô inému katô mga kamónaan ta na
igtákkás ki Moises sayyan. Tô langun dan igdóppónan ka Manama tun ta siyung katô
sagulapun din, asta igukit tô langun dan tun ta dalan na igimu ka Manama para kandan
tun ta tángngaan katô Mallutù Dagat.
2 Ukit ka katákkás dan katô sagulapun asta kókit dan tun ta dagat, iring na igbunyagan
tô langun dan ébô tumákkás dan ki Moises.
3 Tô langun dan igkan katô ágkakan na igbággé ka Manama kandan,
4 asta tô langun dan iginám katô wayig na igbággé ka Manama kandan. Igparus ka
Manama tô wayig tikud tun ta Batu na igtákkás kandan, asta tô gó si Cristo.

† **9:20** 9:20 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. ‡ **9:24** 9:24 Ágpulusán, ó ganti.

5 Asal agad madigár tô tabang ka Manama kandan, ándà gó kadayawi tô Manama
tingód katô karapungan dan. Purisu igmatayan din sikandan tun ta disyerto.*
6 Na, ni langun na inému katô mga kamónaan ta, tô gó tô pasóddór para áknita ébô dì ki
kadigárran na lumumu ka madat iring kandan.
7 Yakó ágpangadap katô mga ágmanaman iring katô iglumu katô mga duma. Su mà katô
kagi ka Manama na igsulat,
"Tô mga manubù igpalimudé, igkan, iginám, asta igsayó tun ta kapangadap dan katô
mga ágmanaman."†
8 Kailangan dì ki gó lumayuk katô ánnà áknita sawa ó duma iring katô mga kamónaan ta.
Tô gó igsupakan dan ka Manama, asta inaté tô mga duwa pulù tállu mararan (23,000)
dalám ka sábbad dád álló.‡
9 Kailangan dì ta gó kinnaman tô Áglangngagán iring katô mga duma. Tô gó igkagat dan
ka mga áppuy asta inaté.§
10 Yakó ágburáng-buráng tun ta Manama iring katô mga duma. Tô gó igmatayan dan katô
Panaligan ka Kamatayan na igpapid katô Manama.*
11 Inému ni langun tun ta mga kamónaan ta ébô pasóddórán na supakan ka Manama
tô mga áglumu ka madat. Igsulat tô inému kandan ébô mému tambag para áknita na mga
manté tun ta katapuriyan.
12 Purisu atin ka ágpanámdám kó na masarig dán gó tô kapamaké yu, banté kó agó
makasalà kó.
13 Atin ka ágkinnaman kó, kailangan sampáttán yu na duwán duma mga manubù na
igkinnaman iring ákniyu. Asal ágkasarigan tô Manama, asta dì kó ikandin pókitán tun ta
pagkinnam na sobra pa katô matiis yu. Su atin ka ágkinnaman kó, duwán pagsik kapókit
na imun ka Manama ébô makaluwà kó asta makatiis kó.
14 Purisu mga ágginawaan ku, yakó gó ágpangadap katô mga ágmanaman.
15 Sikiyu na igsulatan ku, nángngà tô kapandayan yu ébô kagpáttan yu ni igkagi ku
ákniyu.
16 Atin ka ágpalimudé ki ébô sampáttán ta tô kamatayan i Cristo tun ta krus, ni gó tô
áglumun ta. Atin ka ginámman ta tô kopa na igpasalamatan ta tun ta Manama, pasábbad
ki langun tun ta dipanug i Cristo. Atin ka ágtáppik-táppikán ta asta ágkannán ta tô pan,
pasábbad ki langun tun ta lawa i Cristo.
17 Sábbad dád abuk tô pan na ágkannán ta. Purisu agad marapung ki, pasábbadé ki.
18 Panámdám yu gó tô mga Judio. Atin ka ágpalimudé dan tun ta templo asta ágkan dan
katô ágkakan na ágbággén tun ta Manama, mapil dan tun ta kapangadap ka Manama.
19 Tô ágkagin ku na ándà ágpulusán katô mga ágmanaman asta ágkakan na ágbággén tun
kandan.
20 Tô kóbadan katô igkagi ku na tô mga manubù na dì ágpamaké katô Manama, atin ka
ágbággé dan katô ágkakan, ánnà Manama tô ágbággayan dan, asal tô madat mga espiritu.
Purisu kakalyag ku na ándà labut yu tun ta madat mga espiritu.
21 Dì mému ka ginámman yu tô kopa katô Áglangngagán asta tô kopa katô madat
mga espiritu. Dì mému ka kuman kó tun ta ágkannanan katô Áglangngagán asta tun ta
ágkannanan katô madat mga espiritu.
22 Atin ka tô gó tô lumun ta, masókó gó tô Áglangngagán. Kéman ta gó ka makaluwà ki
tikud tun ta supak din.
23 Idinág yu basì ni ágkagin, "Agad ándin tô kakalyag ta, mému ka lumun ta tô langun."
Bánnal ni, asal ánnà langun kani tô duwán ágpulusán. Agad mému ka lumun tô langun,
asal ánnà langun kani tô makatabang.

---

* **10:5** 10:5 Ahaán tô Numeros 14:16,29-30. † **10:7** 10:7 Exodo 32:6. ‡ **10:8** 10:8 Ahaán tô Numeros 25:1-9. § **10:9** 10:9 Ahaán tô Numeros 21:5-6. * **10:10** 10:10 Ahaán tô Numeros 16:41-50.

24 Yakó yu ágpanámdámmi tô kadigárran katô ákniyu dád sarili, asal panámdám yu tô
kadigárran katô mga unawa yu.
25 Agad ándin karneyi tô ágbarigyaán tun ta plasa, mému ka kannán yu tô langun. Yakó
ginsà ka igbággé tun ta mga ágmanaman ébô dì kadattan tô panámdám yu tingód kani.
26 Mému ka kannán yu tô langun su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Tô Áglangngagán tô tigatun kani banuwa asta katô langun-langun."†
27 Atin ka pasadunán kó ka manubù na dì ágpamaké tun ta balé din, asta malyag kó
madun, nunug kó. Mému kannán yu tô langun ágbuwatán ákniyu. Yakó ginsà ka igbággé
ni tun ta mga ágmanaman. Yakó ágkatanaan tingód kani.
28 Asal ka duwán ágkagi ákniyu na igbággé tô ágkakan tun ta mga ágmanaman, yakó yu
ágkanni gané katô manubù na igkagi ákniyu, ébô dì kadattan tô panámdám.
29 Su atin ka manayun kó kuman, agad dì kadattan tô ákniyu panámdám, asal kadattan
tô panámdám katô manubù na igkagi ákniyu.
Atin ka duwán minsà kanak, "Manan ka dì nu tumanán tô áknikó kakalyag gané katô
panámdám ka duma manubù?
30 Atin ka pasalamatan nu tun ta Manama tô ágkakan, manan ka buyasán ka gané katô
ágkakan na igpasalamatan nu?"
31 Ni gó tô taba ku: Agad ándin tô lumun yu, agad kuman kó ó minám kó, lumu yu tô
langun ébô mabantug tô Manama.
32 Yakó gó áglumu katô makapid ka duma manubù ébô makasalà, agad mga Judio ó
agad mga ánnà Judio, agad mga ágpampamaké.
33 Iring kó gó kanak, su agad ándin tô áglumun ku, kakalyag ku na katabangan tô langun
manubù. Dì ku ágpamasakán tô kanak kadigárran asal ágpamasakán ku tô kadigárran katô
langun ébô matábbus dan.

11

1 Purisu iring kó kanak, iring katô kéring ku ki Cristo.

Táddung ka ulu tun ta simbaan

2 Na, madigár tô iglumu yu, su inalayun kó ágsampát katô iglumu ku asta igtinurù ku,
asta ágtumanán yu tô mga ágkémun na igtinurù ku ákniyu.
3 Asal kakalyag ku na kasóddóran yu na si Cristo gó tô pangulu katô mga gamama, asta
mama gó tô pangulu katô kandin sawa, asta Manama gó tô pangulu i Cristo.
4 Purisu atin ka ágdasal ó gulit-ulit tô mama katô kagi na igbággé ka Manama* na
duwán táddung din, payayyaán din si Cristo na pangulu din.
5 Asal atin ka ágdasal ó gulit-ulit tô bayi katô kagi tikud tun ta Manama na ándà táddung
din, payayyaán din tô duma din na ágpangulu kandin. Sikandin iring na bayi na igpaburu
ébô payayyaán.
6 Su tô bayi na ándà táddung tun ta ulu din, madigár pa ka tampáddan din tô ulu din.
Asal su kayyaan tô bayi ka tampáddan tô ulu din ó buruwan, kailangan duwán táddung
din.
7 Asal mému ka ándà táddung katô mama na dumasal, su mama tô igimu ka Manama
iring kandin ébô kitanán tô bantug ka Manama tun kandin. Asal bayi tô igimu ka
Manama ébô mému mabantug tô mama.
8 Sayyan ánnà mama tô igkangé tikud tun ta bayi, asal bayi tô igkangé tikud tun ta
mama.
9 Asta ánnà mama tô igimu para katô bayi, asal bayi tô igimu para katô mama.
10 Purisu kailangan duwán táddung katô bayi ébô agad tô mga panaligan ka Manama
makasóddór na mama tô pangulu katô bayi.

---

† **10:26** 10:26 Salmo 24:1. * **11:4** 11:4 Kagi na igbággé ka Manama, ó propesiya.

11 Asal tun ta saruwan katô Áglangngagán, tô mama ágkailanganán ka bayi, asta tô bayi
ágkailanganán ka mama.
12 Agad igimu ka Manama tô una bayi sayyan tikud tun ta mama, áknganni ipamasusu
tô mga gamama tikud tun ta mga gabayi. Asal tô langun tikud gó tun ta Manama.
13 Panámdám kó tingód kani. Dì gó nángngà ka dumasal tô bayi tun ta Manama na ándà
táddung din.
14 Nángngà tô mama ka mabbabà tô ulu din, su dì ágrespetowan tô mama ka mallayat é
ulu din iring na bayi.
15 Asal madigár sállaggán tô bayi ka mallayat é ulu din, su igbággé ka Manama tô
mallayat ulu tun ta bayi ébô katáddungan sikandin.
16 Asal ka duwán méllé kani igkagi ku, kumagiya dád na ándà ássa ágkémun dé agad tun
ta karapungan ka mga simbaan ka Manama.

Iyambung katô Áglangngagán
1Cor 11:17-34; Mat 26:1-29; Mar 14:22-25; Luc 22:14-20

17 Tun ta tinuruán ku pa ákniyu, diya dumurung ákniyu, su atin ka ágpalimudé kó, ánnà
madigár tô áglumun yu, asal madat!
18 Una katô kagin ku ákniyu, igulitanna na tô ágpalimudé kó na mga ágpampamaké,
ágpassa-assaé kó kun, asta panámdám ku na duwán kabánnalan tun ta idinág ku.
19 Asal madigár tô kapassa-assaé yu, su ukit kani, kasóddóran yu ka sadan tô nángngà
tun ta saruwan ka Manama.
20 Atin ka ágpalimudé kó ágkan ébô sampáttán yu tô iyambung katô Áglangngagán, ánnà
madigár tô áglumun yu,
21 su atin ka ágkan kó, dì kó kun ágpangaté. Purisu duwán mga ágpamballusán asta
duwán ágpangkatákkangan, asal tô mga duma ágpangkabássug asta ágpangkalasing.
22 Madat gó tô áglumun yu! Atin ka kakalyag yu na mabássug kó dád asta malasing kó
dád, yakó yu ágtumani tô kakalyag yu tun ta simbaan, su duwán gó mga balé yu. Asal
ágkaringasaan yu tô mga ágpamaké ka Manama asta ágpayayyaán yu tô mga duwán délák
makan. Ándin tô kagin ku ákniyu tingód kani áglumun yu? Durungán ku sikiyu? Dì gó!
23 Tô igtinurù ku ákniyu dángngan, tô gó tô igtinurù katô Áglangngagán kanak. Na, tô
dukilám tô ándà pa ámmátti tô Áglangngagán na si Jesus, igkangé din tô pan.
24 Igpasalamat sikandin, igtáppik-táppik din, asta igkagi sikandin, na mà din, "Ni gó tô
lawa ku na bággén para ákniyu. Lumu yu ni ébô kasampáttanna ikiyu."
25 Pángnga ka igkan sikandan, igkangé din pagsik tô kopa na duwán ginámmán,
igpasalamatan din, asta igkagi, na mà din, "Ni ginámmán ni tô mantu kasabotan ukit
katô dipanug ku na ulaán para ákniyu. Lumu yu ni ébô kasampáttanna ikiyu."
26 Sippang ka lumónód tô Áglangngagán, atin ka ágkan kó kani pan asta ginám kó kani
ginámmán, ágpasóddórán yu na inaté sikandin para áknita.
27 Purisu atin ka ágkan kó kani pan katô Áglangngagán asta ginám kó kani ginámmán
tun ta kopa din tun ta ánnà nángngà kapókit, makasalà kó tingód katô lawa asta dipanug
katô Áglangngagán.
28 Purisu tô dì kó pa kuman katô pan asta tô dì kó pa minám katô ginámmán, tô
tagsábbad-sábbad manubù kailangan minsà pa katô sarili din.
29 Su atin ka duwán kuman katô pan asta minám tun ta kopa na ándà dan panámdámmi
tingód katô lawa katô Áglangngagán, ágpasupakan dan tô kandan sarili.
30 Tô gó tô gunayan na marapung tô mga igmalómét asta ibógókan tun ákniyu, asta
duwán mga inaté.
31 Asal ka insaán ta gó tô sarili ta tô dì ki pa kuman, ándà dán madat dini áknita na
supakan katô Áglangngagán.

32 Atin ka ágsupakan ki katô Áglangngagán, madigár ni su ágtinuruan ki ikandin ébô tun
ta tapuri álló dì ki mapil tun ta mga manubù na supakan din su ándà dan bánnal kandin.
33 Purisu mga kataladi ku, atin ka ágpalimudé kó ágkan ébô sampáttán tô iyambung katô
Áglangngagán, pangaté kó gó.
34 Atin ka duwán ágballusán na dì pakapáttud, madigár ka muna pa sikandin kuman
tun ta kandin balé ébô dì kó supakan katô Áglangngagán tingód katô madat lumun yu ka
palimudé kó. Na, tô duma mga insà yu kanak taban ku ka dumunggù a tun ákniyu.

12

Mga gasa na ágbággén katô Ugis Espiritu

1 Na, mga kataladi, kakalyag ku na kagpáttan yu gó tô tingód katô mga gasa na ágbággén
katô Ugis Espiritu.
2 Isóddóran yu na tô ándà kó pa pamaké katô Manama, inapid kó ébô mangadap kó katô
mga ágmanaman na dì pakakagi.
3 Purisu kakalyag ku na kasóddóran yu ni. Tô manubù na ágkapánnuan katô Ugis
Espiritu ka Manama dì makakagi katô madat tingód ki Jesus, asta tô manubù na dì
ágkapánnuan katô Ugis Espiritu dì gó makakagi na si Jesus tô Áglangngagán.
4 Na, agad ássa-ássa tô mga gasa, asal sábbad dád tô Ugis Espiritu na ágbággé kani
langun.
5 Agad ássa-ássa tô mga kapókit ka kapatabangé ta, asal sábbad dád tô Áglangngagán na
ágsugù áknita.
6 Agad ássa-ássa tô mga áglumun ta, asal sábbad dád tô Manama na áglumu ukit áknita.
7 Duwán ágbággén katô Ugis Espiritu tun ta tagsábbad-sábbad áknita ébô patabangé ki.
8 Duwán mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka gasa ébô mulit-ulit tingód katô kapan-
dayan ka Manama, asta duwán duma mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka gasa ébô
kagpáttan tô gulit-ulitán.
9 Duwán mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka dakál kapamaké tun ta Manama, asta
duwán mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka gasa ébô makólì katô mga ágkabógókan.
10 Duwán mga ágbággayan katô Ugis Espiritu ka katulusan ébô makalumu katô mga
kasalábbuan. Duwán mga ágbággayan ka gasa ébô mulit-ulit katô kagi na igbággé ka
Manama tun kandan,* asta duwán mga ágbággayan ka gasa ébô makasóddór ka ágkagi tô
manubù ukit katô Ugis Espiritu ó ánnà. Duwán mga ágbággayan ka gasa ébô makakagi
ka ássa-ássa kinagiyan na ándà pa kasóddóri, asta duwán mga ágbággayan ka gasa ébô
makóbad katô kinagiyan na ándà pa kasóddóri.
11 Asal Ugis Espiritu dád gó tô ágbággé kani langun, asta sikandin tô ágsalin ka ándin tô
bággén din tun ta tagsábbad-sábbad áknita.

Marapung tô mga bahin tun ta lawa

12 Na, agad ássa-ássa tô mga bahin tun ta lawa ka manubù, asal isábbad tô langun tun ta
sábbad dád lawa. Iring kani tô mga ágpampamaké, su agad ássa-ássa tô mga gasa na igbággé
tun ta tagsábbad-sábbad áknita, sikita tô sábbad dád lawa dutun ki Cristo.
13 Iring kanan, tô langun ta, agad Judio ó ánnà Judio, agad állang ó ánnà, igbunyagan
ki langun tun ta sábbad dád Ugis Espiritu ébô mému ki na sábbad lawa, asta sábbad dád tô
Ugis Espiritu na igbággé ka Manama tun ta langun ta.
14 Agad sábbad dád tô lawa ka manubù, asal marapung tô mga bahin katô lawa.
15 Agad kumagi tô paa, “Su ánnà a bállad, ánnà a bahin tun ta lawa,” asal bahin pa ni
katô lawa.

* **12:10** 12:10 Kagi na igbággé ka Manama tun kandan, ó propesiya.

16 Agad kumagi tô talinga, “Su ánnà a mata, ánnà a bahin tun ta lawa,” asal bahin pa
ni katô lawa.
17 Atin ka marag mata tô tibuk lawa, dì makadinág tô lawa. Atin ka marag talinga tô
tibuk lawa, dì makapangadák tô lawa.
18 Asal tô kabánnalan, igtagù ka Manama tô ássa-ássa mga bahin tun ta lawa ukit katô
kakalyag din.
19 Atin ka sábbad dád bahin tô tibuk lawa, dì ni matawar na lawa.
20 Asal tô kabánnalan, marapung tô mga bahin tun ta lawa, asal sábbad dád gó tô lawa.

21 Purisu tô mata dì makakagi na ándà ágkailanganán katô bállad. Asta tô ulu dì
makakagi na ándà ágkailanganán katô paa.
22 Asal tô kabánnalan, agad tô mga bahin tun ta lawa na ágpanámdámmán ta na malómét,
tô gó tô ágkailanganán.
23 Tô mga bahin tun ta lawa na ágpanámdámmán ta na ánnà tuu madigár, tô gó tô
ágdóppónan ta. Asta tô mga bahin tun ta lawa na dì mému ágkitanán, tô gó tô tambunan
ka umpak.
24 Asal tô mga bahin tun ta lawa na mému kitanán, mému ka dì ágtambunan. Igtagù ka
Manama tô langun bahin tun ta lawa ta, asta ágdóppónan ta tô mga bahin na dì mému
ágkitanán.
25 Tô gó tô igimu ka Manama ébô dì ágpasuwayé tô mga bahin tun ta lawa. Kakalyag
din na patabangé tô langun.
26 Atin ka ágkasakitan tô sábbad bahin, ágriyu tô langun ka duma mga bahin. Atin ka
ágdurungán tô sábbad bahin, ágkadayawan tô langun ka duma mga bahin.

27 Ni gó tô kóbadan kani panunggiringan ku. Tô langun ta na ágpampamaké, sikita tô
lawa na igtigatun i Cristo, asta tô tagsábbad-sábbad áknita tô mga bahin tun ta lawa din.
28 Tô tagsábbad-sábbad áknita na mga ágpampamaké tô igbággayan katô Manama ka gasa
para katô palumun din. Una tô mga apostoles. Ikaduwa tô mga taraulit ka kagi na
ágbággén ka Manama. Ikatállu tô mga taratinurù. Ágtalundug tô mga taraimu ka mga
kasalábbuan, tô mga igbággayan ka katulusan ébô makólì katô mga ágkabógókan, tô mga
taratabang, tô mga tarapangulu, asta tô ágkagi ka ássa-ássa kinagiyan na ándà dan pa
kasóddóri.
29 Isóddóran yu gó na ánnà apostoles tô langun ta. Ánnà mga taraulit ó mga taratinurù
tô langun ta. Ánnà taraimu katô mga kasalábbuan tô langun ta.
30 Ándà bággéyi tô langun ta ka gasa ébô makólì ki katô mga ágkabógókan. Dì pakakagi
tô langun ta katô ássa-ássa kinagiyan na ándà ta kasóddóri. Asta dì pakóbad tô langun ta
katô kinagiyan na ándà ta pa kasóddóri.
31 Asal ággár-ággár kó ébô matanggap yu tikud tun ta Manama tô mga gasa na
ágkailanganán yu. Asal tinuruán kud ákniyu tô tuu pa madigár.

13

Tô ginawa

1 Agad makakagiya katô ássa-ássa mga kinagiyan ka manubù asta kinagiyan ka mga
panaligan, asal ka ándà ginawa ku tun ta mga unawa ku, ándà maminág kanak su
iringnga na dagingán ka agung na pakabingál.
2 Agad makólitta katô kagi tikud tun ta Manama, agad duwán igpasóddór ka Manama
kanak na ándà din pasóddóri tun ta duma manubù, agad isóddóran ku tô langun
kabánnalan, agad makapalinna katô pabungan ukit ka dakál kasarig ku ka Manama, asal
ka ándà ginawa ku tun ta mga unawa ku, ándà gó palang ágpulusán kanak.

3 Agad bággén ku tô langun kaduwánnan ku tun ta mga unawa ku, agad mému kanak ka
góbbón ni lawa ku, asal ka ándà ginawa ku tun ta duma mga manubù, ándà gó ágpulusán
kanak.
4 Ni gó tô áglumun ka manubù na ágginawa. Mallayat é ginawa din, asta madigár tô
áglumun din tun ta mga unawa din. Dì gingà asta dì ágpadadurung.
5 Tô ágginawa dì ágpallayat-layat. Dì ágtuman katô kandin dád kakalyag. Dì sékót
ágkasókó. Dì inalayun ágsampát katô salà ka duma mga manubù.
6 Tô ágginawa dì ágkadayawan tingód katô madat mga linumuwan ka mga manubù, asal
ágkadayawan tingód katô ágtuman ka kabánnalan.
7 Tô ágginawa inalayun ágtiis katô langun, inalayun ágbánnal katô madigár, giman katô
madigár, asta inalayun mallayat é ginawa din agad ándin tô dumunggù kandin.
8 Tô ginawa ándà gó ágtamanán. Asal duwán ágtamanán katô gasa ka kólit-ólit ka kagi
na igbággé ka Manama tun ta mga manubù.* Duwán ágtamanán katô gasa ka kakagi
katô ássa-ássa mga kinagiyan na ándà pa kasóddóri, asta duwán ágtamanán katô gasa ka
kakatigan ta áknganni.
9 Su kulang pa tô kakatigan ta asta kulang pa tô kólit-ólit ta katô kagi na igbággé ka
Manama áknita.
10 Asal ka dumunggù dán tô álló na mapángnga tô langun, mandà dán ni mga gasa na
kulang.
11 Tô délákka pa, iring gó na batà tô kakagi ku, tô kakalyag ku, asta tô panámdám ku.
Asal su igdakál ad, igtananan kud tô ágkémun ka batà.
12 Áknganni tô isóddóran ta iring na bónnóng na kitanán tun ta pangalungan na dì tuu
matayyó. Asal dumunggù tô álló na matayyó tô kakita ta ki Jesu-Cristo. Áknganni délák
dád tô isóddóran ku tingód katô Manama, asal duwán dumunggù álló na nángngà gó tô
isóddóran ku, iring katô isóddóran katô Manama kanak.
13 Purisu duwán tállu na dì gó mandà ka ándà ágtamanán: tô kasarig, tô pagiman, asta
tô ginawa. Asal tô ginawa tô tuu ágkailanganán.

14

Kakagi katô kinagiyan na ándà pa kasóddóri

1 Purisu ággár-ággár kó gó ébô makatuman kó guminawa. Asal ággár-ággár kó ébô
kabággayan kó katô Ugis Espiritu ka mga gasa din. Ággár-ággárri yu gó na kabággayan
kó ka gasa katô kólit-ólit ka kagi na bággén ka Manama ákniyu.
2 Atin ka kumagi tô manubù katô kinagiyan na ándà din pa kasóddóri, ánnà duma mga
manubù tô tóngkóán din, su dì dan pakagpát katô mga kagi din, asal Manama dád tô
ágtóngkóán din. Ukit katô katulusan ka Ugis Espiritu ágkagin din tô tingód katô mga ándà
kasóddóri ka duma manubù.
3 Asal ka mulit-ulit tô manubù katô kagi na bággén ka Manama kandin, tóngkóán din
tô duma mga ágpampamaké ébô tuu dan kumasarig, ébô katabangan dan, asta ébô mórór
dan.
4 Atin ka kumagi tô manubù katô kinagiyan na ándà din pa kasóddóri, kumasarig dád
tô kandin sarili, asal ka mulit-ulit tô manubù ka kagi na bággén ka Manama kandin,
kumasarig tô langun ágpampamaké na ágpalimudé.
5 Kakalyag ku pád na makakagi tô langun yu katô kinagiyan na ándà pa kasóddóri,
asal tuu pa tô kakalyag ku na makólit-ólit kó katô kagi na bággén ka Manama ákniyu. Su
tô kólit-ólit katô kagi na bággén ka Manama tuu ágkailanganán ka tandingán katô kakagi
katô kinagiyan na ándà pa kasóddóri. Asal ka duwán makóbad katô kinagiyan na ándà
pa kasóddóri, magunawa tô kólit-ólit ka kagi na bággén ka Manama asta tô kakagi katô

* **13:8** 13:8 Kagi na igbággé ka Manama tun ta mga manubù, ó propesiya.

kinagiyan na ándà pa kasóddóri ébô kumasarig tô kapamaké katô langun ki Cristo ukit ka kénagpát dan.

6 Na, mga kataladi, atin ka madunna tun ákniyu, asta kumagiya dád katô kinagiyan na
dì yu ágkagpáttan, ándà gó palang pulusán yu kanak. Kailangan duwán kagin ku ákniyu
na igpasóddór ka Manama kanak, ó tinuruán ku tô kabánnalan, ó ulit-ulitán ku tô kagi na
bággén ka Manama, ó duwán tinuruán ku ákniyu.
7 Agad tô dagingán katô mga ágpadagingán na ándà kantayan, iring na plawta ó alpa,
atin ka dì madigár tô kédup ó kapadaging ka mga nota, dì gó kasóddóran ka ándin tô
tunada.
8 Agad idupán tô trumpeta ébô malimud tô mga sundalo, atin ka dì madigár tô kédup,
ándà gó makataganà para katô gira.
9 Sikiyu pagsik, atin ka kumagi kó katô kinagiyan na dì ágkagpáttan, ándà pulusán katô
mga maminág ákniyu, su iring na áglayapán dád ka karamag tô ágkagin yu.
10 Agad marapung gó tô ássa-ássa mga kinagiyan nit banuwa, asal duwán kóbadan katô
tagsábbad-sábbad kinagiyan.
11 Asal ka dì ku kagpáttan tô kinagiyan ka manubù na tumóngkô kanak, asta dì din
kagpáttan tô kinagiyan ku, ándà pulusán ku kandin, asta ándà pulusán din kanak.
12 Sikiyu pagsik, atin ka kakalyag yu na matanggap yu tô mga gasa na ágbággén
katô Ugis Espiritu, ággár-ággár kó ébô matanggap yu tô gasa na makatabang katô mga
ágpampamaké.

13 Purisu tô manubù na makakagi katô kinagiyan na ándà din pa kasóddóri kailangan
dumasal ébô bággayan sikandin ka gasa ébô móbad din tô ágkagin din na dì ágkagpáttan.
14 Róggun dumasalla, atin ka gamitán ku tô kinagiyan na ándà ku pa kasóddóri, agad
dumasal tô kanak espiritu, tô kanak panámdám dì makagpát.
15 Purisu ni gó tô lumun ku. Dumasalla asta kumanta a ukit katô kanak espiritu, asta
dumasalla asta kumanta a ukit pagsik katô kanak panámdám.
16 Atin ka ágdurung ka katô Manama tun dád ta áknikó espiritu, tô duma mga manubù
na dì pakagpát dì makapil katô kadurung nu. Dì dan makakagi na, "Amen,"* su ándà
dan ikagpát katô kapasalamat nu tun ta Manama.
17 Agad tuu madigár tô kapasalamat nu tun ta Manama, asal ka dì makagpát tô duma
mga manubù, dì ka gó makatabang kandan.

18 Ágpasalamatta tun ta Manama su ándà duma manubù na makalampas kanak na
ágkagi katô mga kinagiyan na ándà pa kasóddóri.
19 Asal atin ka ágpalimudé tô mga ágpampamaké, madigár pa ka kagin ku tô kagpáttan
dan ébô katabangan dan. Agad ka lima dád mga kagi tô kagin ku na kagpáttan dan, tuu
pa madigár ka tandingán katô mga mararan kagi ku na dì dan kagpáttan.

20 Mga kataladi, yakó ágpanámdám iring na batà. Péring kó na batà na ándà kinanuwan
tingód katô madat linumuwan. Asal tun ta kagamit yu katô ákniyu panámdám, pasunnad
kód ka panámdám yu.
21 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,

"Agad kumagiya ukit katô mga manubù tikud tun ta ássa banuwa na ágkagi ka ássa-ássa
mga kinagiyan, asal ni mga manubù na igsalin ku dì gó maminág kanak, mà katô
Áglangngagán."†

22 Purisu tô kakagi katô kinagiyan na ándà pa kasóddóri ánnà pató para katô mga
ágpampamaké, asal pató para katô mga dì ágpamaké. Asal tô kólit-ólit katô kagi na ágbággén
ka Manama ánnà pató para katô mga dì ágpamaké, asal pató para katô mga ágpampamaké.

---

* **14:16** 14:16 Tô kóbadan katô kagi Amen, "Mólà pa ka matuman ni."
† **14:21** 14:21 Isaias 28:11-12.

23 Purisu atin ka ágpalimudé kó ébô mangadap, asta kumagi tô langun yu katô mga
kinagiyan na ándà yu pa kasóddóri, atin ka dumunggù tô mga ándà gasa ó dì ágpamaké,
makakagi dan gó na ágkangulág kó.
24 Asal atin ka mulit-ulit kó katô kagi na ágbággén ka Manama ákniyu, ka dumunggù tô
dì ágpamaké ó ándà gasa, ukit katô langun na paminággán din makasóddór sikandin na
masalà-salà asta ruudan sikandin ka Manama.
25 Ukit katô kagi ka Manama, pakitanán tô mga igállás din tun ta pusung din. Purisu
lumingkóód sikandin ébô mangadap katô Manama, asta kumagi sikandin na duwán gó
Manama diyan ákniyu.

Tô kapangadap

26 Na, mga kataladi, atin ka ágpalimudé kó ébô mangadap, ni gó tô nángngà lumun
yu. Duwán kumanta. Duwán tuminurù. Duwán mulit-ulit katô kagi na ágbággén ka
Manama. Duwán kumagi katô kinagiyan na ándà din pa kasóddóri, asta duwán pénagpát
katô kóbadan kani. Ni gó tô lumun yu ébô kumasarig tô kapamaké katô langun yu.
27 Atin ka duwán kumagi katô kinagiyan na ándà din pa kasóddóri, mému dád ka duwa
ó tállu dád tô kumagi. Dì dan padángngané na kumagi, asal tagsábbad-sábbad dan gó, asta
kailangan duwán makóbad katô igkagi dan.
28 Asal ka ándà gó makóbad, kailangan tumagnáp dan asta kumagi dan dád gó tun ta
kandan sarili, asta tun ta Manama.
29 Atin ka duwán tun ákniyu na katig mulit-ulit katô kagi na ágbággén ka Manama,
mému ka kumagi tô duwa ó tállu dan, asta tô mga duma kailangan maminág katô kagin
dan ébô kasóddóran ka bánnal tô ágkagin dan.
30 Atin ka duwán igunsad na tumanggap katô kagi na ágbággén ka Manama, kailangan
tumagnáp tô una igkagi ébô makakagi tô duma manubù.
31 Mému kó langun makólit-ólit katô kagi na ágbággén ka Manama asal kailangan
pasábbadé kó ébô makakatig tô langun yu asta kumabákkár tô kapamaké katô langun
yu.
32 Tô gulit-ulit katô kagi na ágbággén ka Manama mému makapáttud katô kandin
kakagi,
33 su kakalyag ka Manama na ándà samuk tun ta mga áglumun ta, asal kakalyag din na
duwán kasunayan.

Na, tingód katô mga gabayi, ni gó tô áglumun katô mga ágpampamaké na ágpangadap ka
Manama tun ta langun banuwa.
34 Atin ka ágpalimudé kó, kailangan tumagnáp asta maminág tô mga gabayi, su dì mému
tun ta ágkémun ta ka kumagi dan. Dì mému ka mangulu tô mga gabayi tun ta mga
gamama, su duwán sugù na igsulat tingód kanan tun ta mga sugù i Moises.
35 Atin ka duwán insà katô mga gabayi, madigár ka minsà dan katô kandan duma tun
ta balé, su dì nángngà ka kumagi tô bayi tun ta kapalimudé katô mga ágpampamaké.

36 Yakó géllé kani igtinurù ku, su ánnà gó sikiyu tô igtikudan katô kagi ka Manama!
Ánnà dád gó sikiyu tô igbággayan ka kabánnalan!
37 Atin ka duwán tun ákniyu na ágpanámdám na gulit-ulit sikandin katô kagi na
ágbággén ka Manama, asta igbággayan sikandin ka gasa tikud tun ta Ugis Espiritu,
kasóddóran din na mga sugù gó katô Áglangngagán ni igsulat ku ákniyu.
38 Atin ka duwán méllé kani igsulat ku, élléyi yu sikandin.

39 Purisu mga kataladi ku, ággár-ággár kó na mulit-ulit katô kagi na ágbággén ka
Manama, asal yakó yu ágsapadi tô kakagi katô mga kinagiyan na ándà pa kasóddóri.
40 Kailangan nángngà tô langun ka áglumun yu asta ándà samuk.

15

Tingód katô kantayan puman i Cristo

1 Na, mga kataladi ku, kakalyag ku na panámdámmán yu tô Madigár Gulitán na igulit-
ulit ku ákniyu. Tô gó tô igtanggap yu asta ágsarigan yu sippang ákngannì.
2 Ukit kani Madigár Gulitán, matábbus kó ka inalayun kó mánnal. Asal ka dì kó
manayun na mánnal, ándà pulusán katô kapamaké yu.
3 Igtinurù ku ákniyu tô igtinurù pagsik kanak, asta ni gó tô tuu ágkailanganán. Inaté
si Cristo ébô matábbus ki tikud tun ta salà ta, iring katô taganà igsulat tun ta kagi ka
Manama.*
4 Iglábbáng tô lawa din, asta inanté puman sikandin tun ta ikatállu álló, iring katô
taganà igsulat tun ta kagi ka Manama.
5 Igpakita sikandin una ki Pedro, asta igpakita pagsik tun ta sapulù duwa (12) mga
apostoles.
6 Igpakita pagsik sikandin tun ta sobra ka lima gatus (500) mga kataladi na igpal-
imudé. Tô karapungan dan manté pa, asal tô mga duma inaté dán.
7 Na, igpakita sikandin ki Santiago asta tun ta langun apostoles.
8 Sakán pagsik tô igpakitaan din tun ta katapuriyan, agad inéringnga na batà na ánnà
pa nángngà pamasusun.
9 Sakán tô tuu mabbabà é kamanubuan ka tandingán katô langun apostoles. Dì pád
nángngà ka tawaránna na apostoles, su dángngan igirrayatan ku tô mga ágpamaké ka
Manama.
10 Asal ukit katô kédu ka Manama kanak, igimuwa ikandin na apostoles. Madigár su
duwán ágpulusán katô kédu ka Manama kanak, su tuuwa pa igággár-ággár ka tandingán
katô langun ka duma mga apostoles. Asal tô iglumu ku ánnà ukit katô kanak bákkár, asal
ukit katô tabang ka Manama na igbággé din kanak.
11 Purisu agad sakán ó tô duma mga apostoles tô mulit-ulit, magunawa tô Madigár
Gulitán na inalayun gulit-ulitán katô langun dé, asta tô gó tô igbánnal yu.

Manté puman tô mga ágpampamaké

12 Na, su igulit-ulit dé ákniyu na inanté puman si Cristo, dì gó mému ka duwán tun
ákniyu na kumagi na dì manté puman tô mga inaté!
13 Atin ka ándà palang kantayan puman, ándà gó kanté puman si Cristo.
14 Atin ka ándà kanté puman si Cristo, ándà ágpulusán katô kólit-ólit dé, asta ándà
ágpulusán katô kapamaké yu.
15 Tuu pa madat, su bulaló tô igulit dé tingód katô iglumu ka Manama, su igkagi ké na
iganté din puman si Cristo. Atin ka dì manté puman tô mga inaté, ánnà bánnal tô igulit-
ulit dé.
16 Atin ka dì manté puman tô mga inaté, ándà gó kanté puman si Cristo.
17 Atin ka ándà kanté puman si Cristo, ándà ágpulusán katô kapamaké yu, asta ándà pa
kapasinsiyayi tô mga salà yu.
18 Atin ka ándà kanté puman si Cristo, tô mga igpamaké ki Cristo na inaté dán,
igdungguan dan dán ka supak ka Manama.
19 Atin ka sippang dád tun ta kamatayan ta duwán gimanan ta ukit katô kapamaké ta
ki Cristo, sikita gó tô tuu makédu-édu ka tandingán katô langun manubù.
20 Asal tô kabánnalan, inanté gó puman si Cristo, asta sikandin gó tô ágpasóddór na
antén puman ka Manama tô mga inaté.
21 Ágkamaté gó tô mga manubù ukit katô madat na iglumu katô sábbad manubù. Asal
ukit pagsik katô madigár na iglumu katô ássa manubù, manté gó puman tô mga manubù.

---

* **15:3** 15:3 Ahaán tô Isaias 53:5-12.

22 Ágkamaté tô langun manubù su sikita tô mga kógpuwan i Adan. Iring pagsik kanan,
antén puman tô langun ta na ágpamaké ukit katô kapasábbad ta tun ki Cristo.
23 Tô langun antén puman ka Manama tun ta timpo na taganà igsalin din. Si Cristo tô
una gó inanté puman. Ka lumónód si Cristo, manté puman tô mga sakup i Cristo.
24 Ka matuman ni, dumunggù pa tô katapuriyan. Talun pa i Cristo tô langun ágpangulu,
agad mga manubù ó agad mga madat espiritu, asta bággén din tô pagpangulu din tun ta
Ámmà na Manama.
25 Kailangan mangulu pa si Cristo sippang ka talun din tô langun gusig kandin asta
mánnal dan kandin.
26 Tô katapuriyan ka mga usig na iwaán asta andaán din, tô gó kamatayan.
27 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Igpasakup gó ka Manama tô langun tun ta pagpangulu i Cristo."†
Na, ukit kani kagi "langun," isóddóran ta na tô Manama ándà gó kasakup tun ta mga
panguluwan i Cristo, su Manama gó tô igpapangulu ki Cristo tun ta langun-langun.
28 Ka matuman na masakup tô langun tun ta pagpangulu din, pasakup pagsik tô Batà ka
Manama tun ta pagpangulu katô Manama na igbággé katô langun tun kandin. Purisu
mangulu gó tô Manama tun ta langun-langun.
29 Na, ándin tô gugtunán katô mga manubù na ágpabunyag para katô mga inaté? Su atin
ka dì manté puman tô mga inaté, ándà ágpulusán katô kapabunyag para katô mga inaté.
30 Atin ka ándà kantayan, ándà ágpulusán dé agad inalayun ké ágdungguan katô mga
pakamaté áknami.
31 Mga kataladi, bánnal na ágpadadurungán ku ákniyu tô tingód katô kapasábbad ta tun ki
Jesu-Cristo na Áglangngagán ta, asta bánnal gó na kada álló ágtubangán ku tô kamatayan
tingód katô kapamaké ku kandin!
32 Ihirapanna gó tun ta Efeso, su tô mga manubù na gusig kanak, iring dan na magani
mga mannanap ka kabánnássan. Purisu atin ka dì manté puman tô mga inaté, ándà
palang ágpulusán ku tingód katô katiis ku kani mga kahirapan. Atin ka dì manté puman
tô mga inaté, madigár pa ka tumanán tad baling ni ágkagin,
"Mému ka tumanán ta dád tô kakalyag ta na inalayun ki dád kuman asta minám, su masig
kid maté."‡
33 Asal yakó áglimbung katô ákniyu sarili! Bánnal gó ni ágkagin, "Tô madat mga rarak yu
makadadat katô madigár ágkému yu."
34 Piyai yu tô panámdám yu, asta sódô kó áglumu ka salà. Kailangan kayyaan kó su
duwán tun ákniyu na ándà ikasóddór katô Manama.

Tô lawa na antén puman ka Manama

35 Duwán tun ákniyu na iginsà ka pamánnun ka Manama tô kanté din puman katô mga
inaté, asta ándin é bónnóng katô lawa dan.
36 Ágkatuluan gó tô manubù na iginsà! Panámdám yu tô bánnì na ágpamulan. Ka dì pa
tumubù tô bánnì, iring na maté asta lábbángngán.
37 Tô bánnì na ágpamulan yu, agad trigo ó mga duma klasi, atin ka tumubù dán, ánnà
magunawa tô bónnóng.
38 Manama tô ágsalin ka ándin tô lawa ka pamulanán na tumubù. Tô tagsábbad-sábbad
klasi ka bánnì duwán sarili lawa ka tumubù.
39 Ánnà magunawa tô langun lawa na igimu ka Manama, su duwán lawa katô mga
manubù, duwán lawa katô mga mannanap, duwán lawa katô mga manuk ta kayun, asta
duwán lawa katô mga sáddà.

† **15:27** 15:27 Salmo 8:6. ‡ **15:32** 15:32 Isaias 22:13.

40 Ássa-ássa tô lawa katô mga ágkasállággan tun ta langit, asta ássa-ássa tô mga lawa
na ágkitanán ta nit banuwa. Asal ánnà magunawa tô séllaán katô ágkasállággan ta tun
ta langit asta tô séllaán katô mga lawa na ágkitanán ta nit banuwa.
41 Duwán séllaán katô álló, asta duwán séllaán katô bulan. Duwán séllaán katô mga
karani, asta ánnà gó magunawa tô séllaán katô langun karani.
42 Iring kanan tô imun katô Manama ka antén din puman tô mga lawa katô inaté
manubù. Ni lawa ta ni ágkamaté asta ágkaróddóg. Asal tô lawa na antén puman ka
Manama dì gó maté ka ándà ágtamanán.
43 Atin ka lábbángngán ni lawa ta, malómét asta dì madigár ágsállággán, asal ka antén
ki puman, tô lawa ta masarig gó asta tuu madigár.
44 Tô lawa na lábbángngán, tô gó tô lawa ta nit banuwa, asal tô lawa ta na antén puman
ka Manama, tô gó tô mantu lawa ta para tun ta langit.

Su duwán gó lawa ta nit banuwa, duwán pagsik lawa ta tun ta langit.
45 Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

"Tô una manubù na si Adan tô duwán dán kantayan."§
Asal si Cristo na ágtawarán na "tapuri na Adan," sikandin gó tô ágbággé ka mantu
kantayan.
46 Ánnà ikóna tô mantu lawa tun ta langit, asal ikóna tô lawa ta nit banuwa, asta bullasan
ni katô mantu lawa ta tun ta langit.
47 Tikud tun ta tanà tô una manubù na si Adan, su igimu ka Manama tô lawa din tikud
tun ta tanà. Asal tikud tun ta langit tô "ikaduwa Adan" na si Cristo.
48 Tô mga lawa ta nit bówwó ka tanà iring gó na lawa katô una manubù na igimu tikud
tun ta tanà. Asal sikita na mga ágpampamaké, tô mga lawa na bágggén áknita tun ta langit
iring gó na lawa i Cristo na igtikud tun ta langit.
49 Agad igimu ni lawa ta iring katô lawa i Adan na igtikud tun ta tanà, dumunggù gó tô
álló na tô lawa ta méring pagsik ki Cristo na igtikud tun ta langit.
50 Na, mga kataladi, kakalyag ku na kagpáttan yu ni. Ni mga lawa ta áknganni dì
gó masakup tun ta langit. Tô ágkamaté asta ágkaróddóg dì gó makapanayun ka ándà
ágtamanán.
51 Paminág kó! su pasóddórán kud ákniyu tô kabánnalan na ándà pa pasóddóri ka
Manama asal igpasóddór din dán kanak. Dì maté tô langun ta, asal kabullasan tô lawa
katô langun ta.
52 Matuman ni iring dád na sábbad kaparák-parák ka mata. Atin ka pédupán tô
trumpeta ka Manama ébô pasóddór na igdunggù dán tô katapuriyan álló, antén puman
ka Manama tô mga inaté. Bullasan gó ni lawa ta asta dì kid gó maté ka ándà ágtamanán.
53 Su ni lawa ta na maróddóg asta maté kailangan bullasan katô lawa na dì dán
maróddóg asta dì dán maté.
54 Purisu ni lawa ta na ágkaróddóg kabullasan gó katô dì ágkaróddóg, asta ni lawa ta na
maté kabullasan gó katô dì maté. Ka matuman dán ni, matuman tô igtandô ka Manama
na igsulat,

"Andaán ka Manama tô kamatayan su talun din tô langun-langun!"*
55 "Matalu gó tô kamatayan, asta dì gó makadadat."†
56 Ágkadungguan ki ka kamatayan su ikasalà ki, asta ikasalà ki su ándà ki ikatuman katô
mga sugù i Moises.
57 Asal pasalamat ki katô Manama, su ukit katô iglumu katô Ágglangngagán ta na si Jesu-
Cristo, duwán dán kapanaluwan ta kani langun.

§ **15:45** 15:45 Genesis 2:7. * **15:54** 15:54 Isaias 25:8. † **15:55** 15:55 Hoseas 13:14.

58 Purisu mga kataladi ku na ágginawaan ku, pasarig kó. Yakó ágkapid tikud tun ta kabánnalan. Pabákkár kó ágtuman katô ágpalumun ka Áglangngagán ákniyu, su isóddóran yu na duwán gó ágpulusán yu tingód katô áglumun yu para katô Áglangngagán.

16

Igtabang dan katô mga ágpampamaké tun ta Judea

1 Na, tingód katô tabang yu katô mga ágpampamaké tun ta Judea, kailangan lumun yu pagsik tô igpalumu ku tun ta mga ágpampamaké tun ta Galacia.
2 Kada Linggo, taguán katô tagsábbad-sábbad ákniyu tô bahin ka sweldo yu ébô duwán bággén yu. Limud yu ni ébô ka dumunggù a diyan ákniyu mataganà dán tô tabang yu.
3 Salin yu tô mga manubù na mid katô tabang yu tun ta Jerusalem. Atin ka madunna tun ákniyu, pasadunán ku sikandan tun ta Jerusalem ébô piddán dan tô tabang yu asta tô sulat yu na bánnal ágkasarigan dan.
4 Atin ka kailangan madunna pagsik tun ta Jerusalem, mákkás dan kanak.

Plano i Pablo

5 Tô plano ku, mukitta tun ta Macedonia, asta tikud dutun mallussa diyan ákniyu.
6 Iring gó na madugéya diyan ákniyu, su móddô a basì róggun na magánnó tô timpo. Atin ka matuman, katabanganna ikiyu katô mga ágkailanganán ku ka manayunna tun ta sadunan ku.
7 Diya malyag ka dógówa dád diyan ákniyu, su kakalyag ku na madugéya pa diyan ákniyu, ka mému tun ta Áglangngagán.
8 Asal móddô a pa kannun ta Efeso sippang katô álló ka Pentecostes.
9 Marapung pa tô maminág pád katô ágtinuruán ku, asta panámdám ku na marapung pa tô mamaké, agad marapung tô mga géllé.
10 Ka dumunggù si Timoteo diyan ákniyu, dóppóni yu sikandin ébô dì ágkamáddangan, su sikandin tô ágsuguánnán katô Áglangngagán, iring kanak.
11 Yakó géllé ágtanggap kandin. Ka panó sikandin tikud diyan ákniyu, tabangi yu sikandin tingód katô mga ágkailanganán din ébô masuné tô ginawa din ka lumónód dini kanak. Angatan ku sikandin asta tô duma mga kataladi.
12 Na, tingód katô kataladi ta na si Apolos, igpédu-éduwa gó kandin ébô madun tun ákniyu na mákkás katô duma mga ágpampamaké, asal dì pa kun sikandin makasadun áknganni. Madun gó sikandin ka duwán dán madigár timpo.

Katapuriyan mga panalan

13 Na, banté kó. Pasarig kó katô kapamaké yu ki Jesu-Cristo. Yakó ágmataló, asal pabákkár kó.
14 Agad ándin tô áglumun yu, lumu yu na duwán dakál ginawa.
15 Isóddóran yu na si Estefanas asta tô pamilya din tô una igpamaké diyan ta ákniyu probinsya ka Grecia. Malóggód dan ágtabang katô mga sakup ka Manama. Na, mga kataladi, ágpédu-éduwa ákniyu.
16 Pasakup kó gó tun ta mga manubù iring kandan asta tun ta langun katô duma mga manubù na ágtabang.
17 Idayawanna gó su igdunggù dán si Estefanas, si Fortunato, asta si Acaico, su agad ándà kó dini, asal sikandan tô bullas ákniyu,
18 su igórór dan kanak iring katô kórór dan ákniyu. Kailangan pabantugán ta tô mga manubù iring kandan.
19 Ágpangumusta ákniyu tô mga ágpampamaké nit probinsya ka Asia. Si Aquilas, si Priscila, asta tô mga ágpampamaké na ágpalimudé tun ta balé dan, ágpangumusta dan ákniyu su igpasábbadé tô langun yu na igpamaké katô Áglangngagán.

20 Ágpangumusta ákniyu tô langun kataladi ta dini.
Papangumustaé kó langun na ágpampamaké ágtákkássan katô kapaginawaé yu.
21 Na, sakán si Pablo tô igsulat kani. Kumusta kó langun.
22 Supakan gó tô langun na ándà ginawa tun ta Áglangngagán.
Áglangngagán dé, lónód kad!
23 Mólà pa ka tô Áglangngagán na si Jesus kéduwan ákniyu.
24 Ágginawaan ku tô langun yu na ágpamaké ki Jesu-Cristo. Matuman ni.

Ikaduwa
Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Corinto

Una Basan

Ni gó tô ikaduwa sulat i Pablo tun ta mga ágpampamaké tun ta lunsud ka Corinto. Tô igsulat din ni, igpriso sikandin tun ta Macedonia. Mga sábbad ámmé tô iglabé tikud tun ta una kasulat din kandan.

Igsulat i Pablo tô una sulat din tun ta mga taga Corinto su agad duwán sábbad manubù tun kandan na iglumu ka madat, asal ándà sapadi katô duma mga ágpampamaké. Igsulat din na kailangan disiplinan dan tô iglumu ka madat. Pángnga ka kapapid din katô sulat, itanaan sikandin su ándà sóddór din ka igtuman dan tô igsulat din kandan ó agó isókó dan. Purisu igpasadun din si Tito tun ta Corinto ébô kasóddóran din ka ándin tô itamanan. Tô igulì si Tito, igulit din ki Pablo na igtuman dan tô igsulat din. Asal duwán pagsik igbuyas kandin, su igkagi dan na ánnà sikandin ágsuguánnán i Jesu-Cristo.

Purisu igsulat puman si Pablo tun kandan, asta ni gó tô igsulat din. Nit sulat, iggamit din tô kagi "sikami" asta tô kagi "sikiyu." Tô kagi "sikiyu," tô gó tô mga taga Corinto na igsulatan din. Tô kagi "sikami," tô gó si Pablo, si Timoteo, asta si Tito na mga kadumaan i Pablo.

Igsulat si Pablo tingód katô mga inókitan din ébô kasóddóran dan na ágsuguánnán i Jesu-Cristo sikandin. Igsulat din tingód katô katiis din katô mga kérrayat asta katô mga kahirapan ébô tumanán din tô kakalyag ka Manama. Igsulat din na dakál gó tô ginawa din katô mga ágpampamaké tun ta Corinto. Duwán pagsik duma mga kabánnalan na igtinurù din kandan ukit kani sulat din.

Si Tito asta tô mga kadumaan din tô igpid kani sulat i Pablo tun ta Corinto.

1 Sakán si Pablo na inému apostoles i Jesu-Cristo tingód katô kakalyag ka Manama. Sakán asta tô kataladi ta na si Timoteo ágpangumusta ákniyu na mga ágpamaké katô Manama tun ta lunsud ka Corinto asta katô langun ka duma mga sakup ka Manama tun ta kaluwagan ka probinsya ka Grecia.*

2 Mólà pa ka matanggap yu tô tabang asta tô kasunayan tikud tun ta Manama na Ámmà ta asta tikud tun ta Ághlangngagán na si Jesu-Cristo.

3 Durungán ta gó tô Manama na Ámmà katô Ághlangngagán ta na si Jesu-Cristo. Sikandin tô Ámmà na médu-édu áknita, asta tô ágtikudan ka langun ka kabákkárran.

4 Agad ándin tô kahirapan dé, ágpabákkárrán ké ka Manama ébô ukit katô kapabákkár din áknami, makapabákkár ké pagsik katô duma mga ágkahirapan.

5 Su agad marapung tô karasayan dé su igpasábbad ki tun ki Cristo, asal ukit kandin marapung gó pagsik tô mga kabákkárran na tanggapán dé.

6 Atin ka ágkahirapan ké, matuman kó pabákkárrán ka Manama asta tábbusán kó. Ukit katô kapabákkár ka Manama áknami, pabákkárrán kó ikandin ébô makatiis kó katô mga kahirapan na iring katô mga ágtiisán dé.

7 Purisu masarig tô gimanan dé para ákniyu, su isóddóran dé na atin ka kahirapan kó iring áknami, pabákkárrán kó pagsik katô Manama iring áknami.

8 Na, mga kataladi, kakalyag dé na makasóddór kó tingód katô kahirapan na inókitan dé tun ta probinsya ka Asia. Tuu gó dakál tô kahirapan na inókitan dé, iring na dì kéd gó makatiis, asta kéman dé ka maté kéd.

---

* **1:1** 1:1 Grecia, ó Acaya.

9 Kéman dé ka tô dán gó tô ágtamanán dé. Asal inému ni ébô dì ké sumarig katô áknami
sarili, asal ébô sumarig ké katô Manama na makanté puman katô mga inaté.
10 Igpaluwà ké gó ikandin tikud tun ta kadattan ka kamatayan, asta isóddóran dé na
paluwaán ké gó ikandin. Sikandin dád gó tô ágsarigan dé na manayun paluwà áknami ébô
manté ké pa.
11 Madigár ka tabangan ké ikiyu ukit katô kadasal yu para áknami ébô marapung
tô mga makapasalamat ka Manama tingód katô mga tabang na matanggap dé tikud
kandin ukit ka kadasal katô marapung manubù.

Igpalin i Pablo tô plano din

12 Ni gó tô padadurungán dé su isóddóran dé na matullid asta bánnal tun ta saruwan ka
Manama tô langun ka áglumun dé. Ituman ni ánnà ukit katô áknami kakatigan asal ukit
katô ginawa ka Manama áknami. Matullid gó tô ágkémun dé tun ta langun manubù, asta
tuu pa gó tun ákniyu.
13-14 Igsulat dé dád tô mabasa yu asta tô kagpáttan yu. Agad duwán pô gó na dì yu tuu
ágkagpáttan ákngani, asal kakalyag ku na dumunggù tô álló na kagpáttan yu gó ébô ka
dumunggù tô Áglangngagán na si Jesus, kadayawan kó tingód áknami, iring katô dayó dé
tingód ákniyu.
15 Na, su isóddóran ku na makagpát kó langun, kakalyag ku pád dángngan na
makaduwa a madun tun ákniyu ébô makatabangnga ákniyu.
16 Kakalyag ku pád na máddingnga pa diyan ákniyu ka madunna tun ta Macedonia, asta
máddingnga puman diyan ákniyu ka lumónódda tikud tun ta Macedonia ébô makatabang
kó kanak ka madunna tun ta Judea.
17 Tô gó pád tô plano ku. Asal su ándà a ikatuman, yakó ágpanámdám na dì ágkasarigan
tô kagi ku. Tô kanak plano, ánnà iring katô duma mga manubù nit banuwa na ágkagi
"Óó," asal tô kannê kóbadan "Dì."
18 Ágkasarigan tô Manama, asta ágkasarigan tô igkagi dé ákniyu, su dì ké gó ágduwa-duwa.
19 Sikami si Silas asta si Timoteo tô igulit-ulit ákniyu tingód katô Batà ka Manama na si
Jesu-Cristo, asta ágkasarigan tô kagi din, su dì gó sikandin ágduwa-duwa.
20 Ukit ki Cristo ágkatuman tô langun tandô ka Manama. Purisu makakagi ké na
ágkasarigan gó tô Manama, asta ukit kani madurung sikandin.
21 Manama gó tô ágtabang áknami asta ákniyu ébô masarig tô kapasábbad ta tun ki Cristo.
Igsalin ki ikandin
22 asta igpasóddór din na sikita tô kandin mga sakup ukit katô Ugis Espiritu na igpóddô
din tun ta pusung ta ébô kasóddóran ta na matuman tô langun tandô din áknita.
23 Na, ikasóddór tô Manama na bánnal ni ágkagin ku. Ándà a sadun diyan ákniyu tun ta
Corinto su kakalyag ku na dì ku sikiyu supakan.
24 Dì ké ágpirit ákniyu tingód katô kapamaké yu, su masarig gó. Asal kakalyag dé na
tumabang ké ákniyu ébô kadayawan kó.

2

1 Purisu kakalyag ku na atin ka kabággayan kó puman ka ranu, diyad baling madun
diyan ákniyu.
2 Su atin ka maranu kó ukit katô kasapad ku ka madat linumuwan yu, iring na ándà
dán gó palang makabággé ka dayó kanak!
3 Tô gó tô gunayan na iguna a igsulat ákniyu ébô tullidán yu tô linumuwan yu. Purisu
ka madunna diyan ákniyu, diya kabággayan ka ranu katô mga makadayó pád kanak. Su
isóddóran ku na atin ka kadayawanna tingód ákniyu, kadayawan kó gó pagsik.

4 Tô igsulatta ákniyu dángngan, ándà dayó ku, su iranuwa gó asta igsággówa. Ánnà
kakalyag ku na kabággayan kó ka ranu, asal kakalyag ku dád na kasóddóran yu na
ágginawaan ku gó sikiyu.

Pasinsiyayi yu tô ikasalà

5 Na, tingód katô manubù diyan ákniyu na ikasalà dángngan, diya pasobra katô
kabánnalan ka kumagiya na ánnà dád sakán tô igbággayan din ka ranu asal sikiyu pagsik
langun.
6 Igpasábbadé tô karapungan yu na igruud kandin, asal nángngà dán tô supak tingód
katô iglumu din.
7 Purisu pasinsiyayi yud sikandin asta pabákkár yu ébô dì mapid katô tuu ranu.
8 Purisu kakalyag ku na pasóddór kó na duwán pa ginawa yu kandin.
9 Ni gó tô gunayan na igsulatta ákniyu dángngan ébô kasóddóran ku ka ágkasarigan kó na
tumuman katô langun na igtalan ku ákniyu.
10 Atin ka pasinsiyaan yu tô ikasalà, pasinsiyaan ku pagsik sikandin. Su agad ándin tô
salà din, igpasinsiyaan kud sikandin tun ta saruwan i Cristo ébô katabangan kó.
11 Nángngà ka masinsiya ki kandin ébô dì ki mapid i Maibuyan, su isóddóran ta na
madat gó tô mga kapókit din.

Tô tana i Pablo tun ta Troas

12 Na, tô igdunggù a tun ta Troas ébô mulit-ulitta katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo,
igkita ku na tapé igtaganà katô Áglangngagán tô mga pusung dan ébô maminág dan
kanak.
13 Asal ándà a ikatónnók su ándà pa dunggù si Tito na kataladi ku. Purisu igtananan ku
tô mga ágpampamaké diyan ta Troas asta igpanayunna tun ta Macedonia.

Pamammut i Cristo

14 Pasalamat ki katô Manama! Su tingód katô kapasakup dé ki Cristo, Manama tô ágpid
áknami tun ta kapanaluwan. Ukit áknami matalap tô Madigár Gulitán tingód ki Cristo
iring na pamammut na ágkangadággan tun ta agad ánda banuwa.
15 Su tô ágtalapán dé tingód ki Cristo tô iring na pamammut na ággóbbón tun ta saruwan
ka Manama, asta ágkangadággan katô mga ágpampamaké na ágtábbusán asta katô mga dì
ágpamaké na ágdungguan ka supak.
16 Tun ta mga dì ágpamaké, tô kabánnalan na ágtalapán dé iring na mawù na makamaté.
Asal tun ta mga ágpampamaké, tô kabánnalan na ágtalapán dé iring na pamammut na
makanté.
Atin ka dì ki tabangan ka Manama, ándà palang makému kani!
17 Ánnà ké iring katô marapung manubù na ágpanalapì dád ukit katô kólit-ólit dan katô
kagi ka Manama. Asal su igpapid ké katô Manama asta igpasábbad ké tun ki Cristo,
bánnal tô kólit-ólit dé katô kagi ka Manama, su ágkasóddóran ka Manama tô langun na
ágtinuruán dé.

3

Mantu kapókit ka kapadani ta tun ta Manama

1 Yakó ágpanámdám na ágdurungán déd puman tô sarili dé. Ánnà ké iring katô
duma mga taratinurù na ágkailangan pa ka mga sulat na ágpasóddór tingód kandan ébô
tanggapán yu. Ánnà ké iring katô mga ágpamuyù ákniyu ka sulat na ágpasóddór tingód
kandan ébô tanggapán dan katô mga manubù tun ta duma mga banuwa.
2 Ándà ké kailangan ka sulat na ágpasóddór, su sikiyu gó tô ágpasóddór tingód áknami, su
iring na sikiyu tô igsulat tun ta pusung dé na ágkitanán asta ágkabasa katô langun.

3 Matayyó na sikiyu tô iring na sulat i Cristo na igpapid ukit áknami. Ánnà tintà na
pagsulat ó malumpipì mga batu na ágsulatanan tô iggamit din, asal iring na igsulat din
tun ta pusung ka mga manubù ukit katô Ugis Espiritu ka manté Manama.
4 Isóddóran dé na bánnal ni su ágsarig ké katô Manama tingód katô iglumu i Cristo.
5 Atin ka sikami dád, dì ké makému kani lumu ni, asal makému ké su ágtabangan ké katô
Manama.
6 Manama tô ágtabang áknami ébô makému ké makólit-ólit tingód katô mantu kapókit na
igimu din ébô tanggapán ki ikandin, ánnà ukit katô mga sugù na igsulat, asal ukit katô
Ugis Espiritu, su tô mga sugù ágsippang tun ta supak ka kamatayan, asal tô Ugis Espiritu
ágbággé katô kantayan na ándà ágtamanán.
7 Tô igbággé ka Manama tô mga sugù na igsulat din tun ta mga batu na ágsulatanan,
ikita tô séllaán ka Manama tun ta báttuk i Moises. Agad ágkatagitù ágkandà tô séllaán ka
báttuk din, asal dì pakasállág tô mga rubbad i Israel su ágkasirang dan. Purisu agad ágséllà
tô kabággé ka Manama katô mga sugù na ágsippang dád tun ta kamatayan,
8 asal tuu pa ágséllà tô kabággé ka Manama katô Ugis Espiritu tun ta mga manubù.
9 Agad ágséllà tô tapé kapókit na ágsippang dád tun ta supak, asal tuu pa gó ágséllà tô
mantu kapókit na ágtanggapán ki katô Manama na nángngà tun ta saruwan din.
10 Tô kabánnalan, tô kaséllà ka mga sugù sayyan iring na ándà dán gó ka tandingán katô
kaséllà kani mantu kapókit.
11 Su agad duwán kaséllà katô tapé kapókit na igbullasan dán, asal tuu pa gó ágséllà tô
mantu kapókit na ágsippang tun ta ándà ágtamanán.
12 Purisu su tuu gó madigár ni gimanan dé, ándà máddang dé ka kólit-ólit dé katô kagi
ka Manama.
13 Ánnà ké iring ki Moises na igtambun katô báttuk din ébô dì ágkitanán katô mga
rubbad i Israel tô kandaan katô séllaán tun ta báttuk din.
14 Asal ándà ni kagpátti katô mga rubbad i Israel su itambunan tô panámdám dan. Agad
sippang áknganni, atin ka ágbasan dan tô tapé kapókit, duwán gó iring na pagtambun tun
ta panámdám dan ébô dì dan kagpáttan tô kabánnalan. Dì gó makangé tô pagtambun
sippang ka mamaké dan dán ki Cristo.
15 Sippang gó áknganni atin ka ágbasa dan katô mga sugù na igsulat i Moises,* dì dan gó
pakagpát su duwán ikatambun katô panámdám dan.
16 Asal atin ka mamaké tô manubù katô Ághlangngagán,† makangé tô pagtambun.
17 Na, ni kagi na "Ághlangngagán" na igsulat kannun, tô gó tô Ugis Espiritu. Atin ka
duwán Ugis Espiritu katô Ághlangngagán tun ta manubù, duwán dán kaluwaan din tikud
tun ta katuman katô mga sugù.
18 Purisu su ándà dán ikatambun áknita, ágkitanán tô séllaán katô Ághlangngagán tun ta
báttuk ta. Su ágpamantun ki katô Ugis Espiritu katô Ághlangngagán, tuu pa ágkitanán tô
séllaán din dini áknita asta makéring ki kandin.

4

Tô dakál é lagà na igdalám tun ta kudán

1 Tingód katô kédu ka Manama, igsalin ké ikandin ébô mulit-ulit ké kani mantu kapókit
na mému matábbus tô mga manubù. Purisu dì ké ágmalómét.
2 Igélléyan dé tô mga linumuwan na makayayyà asta gállássán. Dì ké ághlimbung katô
mga manubù, asta dì dé ágpalinán tô kagi ka Manama tingód ki Cristo. Isóddóran gó
ka Manama na kabánnalan dád tô gulit-ulitán dé, asta isóddóran katô mga manubù na
ágkasarigan ké.

* **3:15** 3:15 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises. † **3:16** 3:16 Ahaán tô Exodo 34:33-35.

3 Atin ka duwán dì pakagpát katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo na gulit-ulitán dé,
tô gó tô manubù na ágdungguan ka supak.
4 Dì dan ágpamaké su tô panámdám dan igtambunan i Maibuyan na pangulu katô mga
manubù nit banuwa. Igtambunan din ébô dì dan séllaan katô Madigár Gulitán. Dì dan
pakagpát katô gulit-ulitán dé tingód ki Cristo na ágkakitaan ta gó katô Manama.
5 Dì ké gulit-ulit tingód katô sarili dé, asal gulit-ulit ké na si Jesu-Cristo tô Áglangngagán.
Ágkagin dé dád na sikami tô mga ágsuguánnán din ébô tumanán dé tô kakalyag din na
tumabang ákniyu.
6 Tô Manama na igkagi na, "Duwán dán kappawaan tun ta kangittángngan,"* sikandin
pagsik tô igpappawà kani pusung ta ébô makagpát ki na ni gó tô kappawaan din na
ágkitanán tun ta bónnóng i Cristo.
7 Agad malómét é lawa dé iring na kudán na ándà lagà, asal igsarig ka Manama dini
áknami tô Madigár Gulitán na tuu dakál é lagà ébô kasóddóran katô langun manubù na tô
bánnal katulusan katô Madigár Gulitán ánnà tikud dini áknami asal tikud tun ta Manama.
8 Agad marag ké ágkahirapan, asal dì ké gó ágkadalangan. Agad ágkalibug ké, asal dì ké gó
ágsódô.
9 Agad girrayatan ké, asal dì ké ágtananan katô Manama. Agad ágmatayan ké, asal
ágkanté ké pô.
10 Inalayun ágdungguan ka kamatayan tô mga lawa dé iring katô kamaté i Jesus ébô
pakitanán tô kantayan i Jesus nit mga lawa dé.
11 Róggun manté ké pa, inalayun dé ágbantéyan tô mga manubù na mimmaté pád
áknami tingód ka katuman dé katô kakalyag i Jesus. Ágtiis ké kani ébô ágkitanán tô
kantayan din ukit kani lawa dé na maté.
12 Purisu mému ki matayan ébô sikiyu tô makatanggap katô kantayan na ándà
ágtamanán.
13 Mà katô kagi ka Manama na igsulat, "Igpamakéya katô Manama. Purisu igulitta
kani."† Ni gó pagsik tô áglumun dé. Gulit-ulit ké su ágpamaké ké katô Manama.
14 Su isóddóran dé na tô Manama na iganté puman katô Áglangngagán na si Jesus manté
pagsik áknami su igpasábbad ké tun ki Jesus, asta Manama tô mid áknami duma ákniyu tun
ta saruwan din.
15 Ikatiis ké katô langun kani mga kahirapan ébô duwán ágpulusán yu. Atin ka
kumarapung tô mga manubù na tumanggap katô kédu ka Manama, kumarapung pagsik
tô mga pasalamat asta tô mga dumurung kandin.
16 Purisu dì ké ágsódô. Agad ágkatagitù dán ágmalómét ni mga lawa dé, asal tô espiritu
dé inalayun ágmabákkár álló-álló.
17 Tô mga kahirapan na ágriyun dé áknganni dì mabággat asta dì manayun ka ándà
ágtamanán. Asal ukit kani mga kahirapan, tanggapán dé tô tuu pa madigár na ándà
ágtamanán na igtaganà ka Manama para áknami asta dì gó katáppángngan.
18 Dì dé ágpanámdámmán tô mga kahirapan na ágkitanán áknganni, asal ágpanámdámmán
dé tô gimanan dé na ándà pa kitayi. Su tô mga kahirapan na ágkitanán dé dì ágpanayun,
asal tô mga kadigárran na dì ágkitanán ágpanayun ka ándà ágtamanán.

5

1 Isóddóran ta na iring na rákkó ni lawa ta na góddóan ta áknganni róggun kannun ki pa
ta banuwa. Asal ka maté ki asta tananan ta ni lawa ta, isóddóran ta na duwán mantu
lawa na óddóan ta tun ta langit sippang ka ándà ágtamanán. Ni mantu lawa ta dì imun ka
manubù asal imun ka Manama para áknita.

---

* **4:6** 4:6 Genesis 1:3. † **4:13** 4:13 Salmo 116:10.

2 Su agad ágkahirapan ki gó áknganni, asal gimanan ta tô mantu lawa na tanggapán ta
tun ta langit
3 ébô ka matanggap ta ni mantu lawa, inalayun duwán góddóan ka gimukud ta.
4 Róggun góddô ki pa kani lawa ta nit banuwa, ágkahirapan ki ánnà su kakalyag ta na
maté kid, asal su kakalyag ta na bággayan ki katô mantu lawa ta tun ta langit ébô ni lawa
ta na ágkaróddóg kabullasan katô lawa na dì gó maté sippang ka ándà ágtamanán.
5 Manama gó tô igtaganà áknita ébô matanggap ta ni mantu lawa, asta sikandin tô
igbággé katô Ugis Espiritu áknita ébô kasóddóran ta na matuman gó na bággayan ki
ikandin.
6 Purisu inalayun ágpasarigán tô pusung ta, agad isóddóran ta na róggun igóddô ki pa nit
banuwa, dì ki pa móddô tun ta Áglangngagán.
7 Agad ándin tô áglumun ta, sumarig ki gó katô Manama, agad ándà ta pa kitayi.
8 Agad duwán pád kakalyag ta na tananan tad ni lawa ta asta móddô ki tun ta
Áglangngagán, asal ágpabákkárrán gó ni pusung ta.
9 Purisu agad kannun ki pa ó tun ki kandin, asal kakalyag ta na kadayawan sikandin
tingód áknita,
10 su kailangan tumubang ki langun tun ki Cristo ébô ruudan ki ikandin. Tô tagsábbad-
sábbad áknita tumanggap katô ágpulusán tingód katô linumuwan ta nit banuwa, agad
madigár ó madat.

Igpasábbad ki ka Manama tun kandin ukit ki Cristo

11 Na, su isóddóran dé na kailangan respetowan ta tô Áglangngagán na ágtubangán ta,
gággár-ággár ké na mapid tô mga manubù ébô mamaké dan kandin. Isóddóran katô
Manama tô áknami kamanubuan, asta kakalyag dé pagsik na kasóddóran yu ni.
12 Ándà dé puman durungi tô áknami sarili, asal kakalyag dé dád na bággayan kó
katô gunayan ébô pabantugán ké ikiyu, asta ébô makataba kó katô mga manubù na
ágpadadurung dád tingód katô kandan mga linumuwan na ágkitanán, asta ánnà matullid
tô pusung dan tun ta saruwan ka Manama.
13 Atin ka panámdám yu na ágkangulág ké tingód katô kasulat ku kani, taban ku gó ni
tun ta saruwan ka Manama. Atin ka nángngà tô áknami panámdám, katabangan kó.
14 Agad ándin tô áglumun dé, ágpiddán ké katô ginawa i Cristo. Su igbánnal ké na inaté
si Cristo para katô langun manubù, igbánnal ké na inaté kid langun duma kandin.*
15 Inaté si Cristo para katô langun ébô tô mga manubù na ágtanggap katô mantu
kantayan din, ánnà kandan sarili kakalyag tô tumanán dan, asal tumanán dan tô
kakalyag i Cristo na inaté asta inanté puman para kandan.
16 Purisu áknganni diya sumállág katô duma mga manubù ukit katô panámdám dád ka
mga manubù. Dángngan igsállágga ki Cristo ukit katô panámdám dád ka manubù, asal
ipalin dán gó tô panámdám ku tingód kandin.
17 Purisu tô manubù na igpasakup ki Cristo, mantu dán sikandin. Tô ágkémun din
áknganni ánnà dán iring katô tapé, su tô tapé ágkémun din ibullasan dán katô mantu
ágkémun.
18 Tikud gó tun ta Manama tô mantu ágkémun ta. Sikandin tô igpasábbad áknita tun
kandin ukit katô iglumu i Cristo, asta igpapid ké ikandin na mulit-ulit na mému dán
pasábbad tô mga manubù tun kandin.
19 Ni gó tô gulit-ulitán dé na duwán kapókit na igimu ka Manama ukit ki Cristo ébô
pasábbadán din tô mga manubù tun kandin asta pasinsiyaan din dán tô mga salà dan. Ni
gó tô madigár gulitán na igbággé din áknami ébô talapán dé tun ta duma mga manubù.

---

* **5:14** 5:14 Inaté ki duma kandin su iring na inaté tô tapé ágkémun asta áglumun ta na dì madigár tun ta saruwan ka Manama, su atin ka maté tô manubù, dì dán áglumu katô tapé áglumun din.

20 Purisu igpapid ké ébô mulit-ulit ké para ki Cristo. Iring na ágkagi tô Manama ákniyu
ukit áknami. Purisu gulit-ulit ké katô kagi i Cristo na ágpédu-édu ákniyu, "Pasábbad kód tun
ta Manama."
21 Agad ándà palang salà i Cristo, asal sikandin gó tô igpasupakan ka Manama tingód
katô mga salà ta ébô ukit ki Cristo, tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan
din.

6

1 Su sikami tô mga ágsuguánnán katô Manama, ágpédu-édu ké gó ákniyu na yakó
ágpanámdám na ándà ágpulusán katô dakál ginawa ka Manama na igtanggap yu tikud
tun kandin.
2 Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Tô igdunggù dán tô nángngà timpo na igsalin ku, igpaminág ku gó sikuna.
Tô igdunggù dán tô nángngà álló na tábbusán ka, igtabangan ku gó sikuna."*
Purisu paminág kó kanak! Ikataganà dán gó tô Manama tumabang ákniyu! Ni gó tô
nángngà timpo ébô tábbusán kó ka Manama!
3 Kakalyag dé na dì gó ágkasawé tô mga ináglumun dé agó duwán manubù na dì mamaké.
4 Asal su mga ágsuguánnán ké ka Manama, ágpakita ké na madigár gó tô langun ináglumun
dé. Agad marapung tô mga kahirapan na inókitan dé, ágtiis ké gó.
5 Ilagpás ké, ipriso ké, asta isamuk ké. Duwán timpo na tuu ké ibállé asta ipuló ké tingód
katô kalumu dé, asta ándà ágkakan dé.
6 Ágpasóddórán dé na mga ágsuguánnán ké ka Manama su ándà salà na ináglumun dé,
igbággayan ké ka kagpáttan, mallayat é ginawa dé, médu-édu ké, dini áknami tô Ugis
Espiritu, asta bánnal ké ágginawa katô mga unawa dé.
7 Kabánnalan dád tô gulit-ulitán dé. Duwán katulusan ka Manama dini áknami. Tô
katanggap ka Manama áknami na nángngà tun ta saruwan din iring na laniban asta
kalasag dé ébô manalu ké katô mga usig dé.
8 Duwán ágpabantug áknami, duwán ágpayayyà áknami, duwán ágkagi ka madat áknami,
asal duwán ágdurung áknami. Duwán ágkagi na bulalón ké, asal bánnal gó tô gulit-ulitán
dé.
9 Agad duwán na dì ágrespeto áknami, asal ágkilalan ké katô langun. Agad inalayun ké
ágmatayan, asal manté ké pô. Agad ágsupakan ké, asal ándà ké pa matayi.
10 Agad duwán ranu katô pusung dé, asal inalayun duwán dayó dé. Agad ágkayù-ayuan
ké, asal marapung tô mga manubù na ágbággayan dé ka kadigárran tikud tun ta Manama.
Agad ándà palang kaduwánnan dé, asal ándà ké kakulangi.
11 Mga taga Corinto, ándà palang igbulun dé ákniyu, su dakál gó tô ginawa dé ákniyu.
12 Atin ka duwán kassaan katô ginawa ta, ánnà su délák tô ginawa dé ákniyu, asal sikiyu
tô duwán délák ginawa áknami.
13 Igkagiya ákniyu iring na kanak mga gabatà. Ginawayi ké iring katô kaginawa dé
ákniyu.

Sikita tô templo na góddóan katô Manama

14 Yakó ágpasábbad tun ta mga dì ágpamaké, su dì mému ka ágpadumaé tô manubù
na igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din asta tô masalà-salà! Dì
ágpatákkássé tô kappawaan asta tô kangittángngan.
15 Dì ágpanunugé si Cristo asta si Maibuyan. Purisu dì pagsik ágpasábbadé tô ágpamaké
asta tô dì ágpamaké.
16 Dì mému ka duwán mga ágmanaman tun ta templo ka Manama. Tô langun ta na
ágpampamaké, sikita gó tô templo na góddóan ka manté Manama! Su igkagi tô Manama
sayyan,

---

* **6:2** 6:2 Isaias 49:8.

"Móddô a duma kani mga manubù,
asta dumuma a kandan.
Sakán tô Manama dan,
asta sikandan tô kanak mga manubù."†
17 "Iwà kó tikud tun ta mga dì ágpamaké kanak.
Liliyi yu sikandan.
Yakó gilabut katô agad ándin maripà,
Asta tanggapán ku sikiyu, mà katô Ághlangngagán."‡
18 "Mémuwa na Ámmà yu,
asta mému kó na mga gabatà ku.
Tô gó tô igkagi katô Ághlangngagán na matulus."§

7

1 Sikiyu na mga ágginawaan dé, tô gó tô mga tandô ka Manama áknita. Purisu kailangan palinis ki katô langun na ágparipà katô áknita panámdám asta linumuwan. Kailangan ándà palang salà ta su ágrespeto kó katô Manama.

Tô dayó i Pablo

2 Na, ginawayi ké ikiyu. Ándà palang tun ákniyu na iglumuwan dé ka madat. Ándà palang na igtadin dé. Ándà palang tun ákniyu na iglimbungan dé.
3 Ándà a kagi kani ébô ruudan ku sikiyu. Asal iring katô igkagi ku dángngan, ágginawaan dé gó sikiyu, su agad manté ki ó maté ki, dì ki gó padiyaé.
4 Dakál tô kasarig ku ákniyu, asta ágpadadurungán ku gó sikiyu. Igpabákkár kó gó kanak. Agad ágkahirapan ké, asal tuuwa idayawan.
5 Tô igdunggù ké dini ta Macedonia, ándà ké gó paginawa, su marapung tô mga kahirapan dé. Duwán mga duma na igapul áknami, asta duwán tana katô pusung dé.
6 Asal ágpabákkár gó tô Manama katô mga ágkaranu, asta tô gó tô igimu din para áknami ukit katô kadunggù i Tito dini áknami.
7 Idayawan ké su igdunggù sikandin, asal idayawan ké pagsik su igulitan ké ikandin na igpabákkár yu sikandin. Igulitanna ikandin na ágkabugaan kó kanak, ágkaranu kó tingód katô inému, asta duwán kakalyag yu na dumapit kanak. Purisu tuuwa gó ágkadayawan ákngannì.
8 Agad ikaparanuwa ákniyu ukit katô sulat ku dángngan, asal ándà a rákkád na igsulatta. Tun ta katigkané, bánnal na igrákkádda su isóddóran ku na iranu kó agad dógó dád.
9 Ágkadayawanna ánnà su iranu kó, asal su ukit katô ranu yu igrákkád kó asta ipalin tô ágkémun yu. Tô gó tô ranu na ágkadigárran ka Manama. Purisu ándà kó kadatti ukit áknami.
10 Kakalyag ka Manama na maranu tô manubù asta rumákkád tingód katô salà din ébô matábbus. Tô gó tô nángngà ranu na ándà karákkáddan. Asal tô maranu na dì rumákkád ka mga salà din, dungguan sikandin ka supak na ándà ágtamanán.
11 Panámdám yu tô inému katô Manama ukit katô ranu yu. Duwán dán gó kakalyag yu na pasóddór áknami na ipalin tô linumuwan yu. Isókó kó gó tingód katô manubù na iglumu katô salà, asta imáddangan kó agó supakan kó! Kakalyag yu gó na pasábbadé ki puman! Igsupakan yu gó tô iglumu ka salà, asta igpakita yu na nángngà gó tô iglumu yu tingód kani!
12 Purisu tô igsulatta ákniyu dángngan, ánnà dád para katô iglumu ka madat asta ánnà dád para katô iglumuwan ka madat, asal kakalyag ku na pakitanán ka Manama ákniyu na dakál gó tô ginawa yu áknami.

† **6:16** 6:16 Levitico 26:12; Ezequias 37:27. ‡ **6:17** 6:17 Isaias 52:11; Ezequias 20:34. § **6:18** 6:18 2 Samuel 7:14.

13 Purisu igmabákkár ké ukit ákniyu.
Tô igkita dé tô dayó i Tito, tuu ké pa igmabákkár su madigár tô katanggap yu kandin.
14 Dángngan tô igulit ku ki Tito, igdurung ku sikiyu, asta ándà a kayyai, su bánnal tô
langun na igulit dé ákniyu, asta igpakita yu gó na bánnal tô igulit dé ki Tito tingód ákniyu.
15 Ákngannì atin ka ágkapanámdámman i Tito tô tingód katô kabánnal yu katô igkagi din
asta katô katanggap yu kandin agad ágkamáddangan kó, ágkadugangan pa gó tô kaginawa
din ákniyu.
16 Ágkadayawanna su ágkasarigan ku gó sikiyu.

8

Kapatabangé katô mga ágpampamaké

1 Na, mga kataladi, kakalyag ku na ulitán ku ákniyu ka ándin tô iglumu katô Manama
para katô mga ágpampamaké tun ta Macedonia ukit katô ginawa din kandan.
2 Agad marapung tô kahirapan na igdunggù tun kandan asta tuu dan ágkayù-ayuan,
asal dakál gó tô igbággé dan tingód katô dayó dan.
3 Makólitta ákniyu na tô igbággé dan ánnà dád tô ágkagaga dan asal sobra pa katô
ágkagaga dan, su tô gó tô kandan kakalyag.
4 Igpédu-édu dan gó áknami ébô mému dan pagsik makabággé katô tabang dan tun ta
mga sakup ka Manama na ágkahirapan tun ta Jerusalem.
5 Tuu madigár, su tô igbággé dan sobra pa ka tandingán katô gimanan dé, su igbággé
dan pa tô kandan sarili tun ta Áglangngagán asta tun áknami, su tô gó tô kakalyag ka
Manama kandan.
6 Su dakál tô igbággé dan, igpédu-édu ké ki Tito na lumónód sikandin tun ákniyu ébô
panayunán din tô igtigkanayan din asta tumanán yu tô kalimud katô tabang yu para
katô mga ágkahirapan tun ta Jerusalem.
7 Sikiyu na mga taga Corinto tô tuu ágkabantug, su tuu kó ágsarig katô Manama,
mapandé kó ágtinurù, marapung gó tô isóddóran yu, malóggód kó ágbánnal katô Manama,
asta dakál tô ginawa yu áknami. Purisu kakalyag dé na pakitanán yu pagsik na ágkabantug
kó gó tingód katô kabággé yu katô tuu dakál.
8 Agad malóggód tô mga duma ágbággé, ándà ku sikiyu piriti na mággé, asal ukit katô
kabággé yu, kasóddóran na duwán gó bánnal ginawa yu.
9 Yakó yu ágkalingawi tô dakál ginawa katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. Tô kóddô
din tun ta langit, agad sikandin tô tigatun katô langun, asal su dakál tô ginawa din
áknita, igtananan din tô langun asta igpamanubù sikandin ébô ukit katô katanan din
katô langun, sikita tô makatanggap katô langun.
10 Na, ni gó tô kagin ku ákniyu. Madigár ka tumanán yu tô igtigkanayan yu tô iglabé
ámmé. Sikiyu gó tô tagnà na igplano na tumabang, asta sikiyu pagsik tô tagnà na igbággé.
11 Dángngan malóggód kó ágbággé. Purisu panayun yud ni igtigkanayan yu sippang ka
matuman. Madigár ka bággén yu tô ágkagaga yu.
12 Atin ka malóggód kó ágbággé, tanggapán katô Manama tô bággén yu, su dì kó ikandin
piritán na mággé katô ándà tun ákniyu.
13 Ánnà kakalyag ku na kahirapan kó asta mému kaduwánnan tô mga bággayan yu, asal
kakalyag ku na magunawa tô kóddô yu langun.
14 Ákngannì madigár tô kóddô yu asta makatabang kó kandan. Atin ka duwán álló na
madigár tô kandan kóddô asta sikiyu tô kahirapan, sikandan tô mému tumabang ákniyu.
Ukit kani, patabangé kó ébô ándà palang kakulangan.
15 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Tô iglimud ka dakál, ándà kasobrayi,

asta tô iglimud ka délák, ándà kakulangi.”*

Si Tito asta mga kadumaan din

16 Ágpasalamatta tun ta Manama su sikandin tô igbággé ki Tito katô dakál ginawa ákniyu
iring katô ginawa dé ákniyu.
17 Tô igpédu-édu ké ki Tito na lumónód sikandin tun ákniyu, ignunug sikandin, su
duwán dán gó kakalyag din na madun diyan ákniyu.
18 Patákkássán dé kandin tô kataladi na ágdurungán katô langun ágpampamaké tun ta
duma mga lunsud tingód katô kólit-ólit din katô Madigár Gulitán.
19 Sikandin gó tô igsalin katô langun ágpampamaké tun ta duma mga banuwa ébô
mákkás áknami katô kapid dé kani tabang tun ta Jerusalem. Ukit kani lumun dé,
madurung tô Áglangngagán asta makita na malóggód ké tumabang.
20 Atin ka patákkássé ké madun, ándà palang makabuyas áknami tingód katô kapid dé
katô dakál tabang.
21 Kakalyag dé na matullid tô lumun dé tun ta saruwan ka Manama, asta tun pagsik
ta mga manubù.
22 Duwán pô gó sábbad kataladi na patákkássán dé kandan. Ikapira dé kinnami ni
manubù ni tun ta ássa-ássa kapókit, asta isóddóran dé na duwán gó kakalyag din na
tumabang ákniyu. Áknganni tuu gó malóggód sikandin na tumabang su dakál tô kasarig
din ákniyu.
23 Tingód ki Tito, sikandin tô kadumaan ku na ágtabang ákniyu. Tingód kani duwa
kataladi na mákkás kandin, sikandan tô igpapid katô mga ágpampamaké tikud tun ta
duma mga banuwa. Ágpabantugán si Cristo ukit katô áglumun dan.
24 Purisu madigár ka pakitanán yu tô ginawa yu kandan ébô kasóddóran katô mga
ágpampamaké tun ta duma mga banuwa na bánnal gó tô kadurung dé ákniyu.

9

Tabang para katô mga ágpampamaké

1 Dì dán kailangan na sumulatta puman tingód katô tabang para katô mga sakup ka
Manama tun ta Jerusalem,
2 su isóddóran ku na malóggód kó gó tumabang. Igdurung ku sikiyu tun ta mga
ágpampamaké na taga Macedonia, su igulitta kandan na sikiyu dutun ta Grecia tô
ikataganà dán na tumabang tikud pa tun ta iglabé ámmé. Tô ikadinág dan tingód katô
kakalyag yu, tô pusung katô karapungan dan ikálláng gó na mággé.
3 Purisu pónan ku tun ákniyu si Tito asta tô mga duma kataladi ébô matuman tô
igpadadurung dé tingód ákniyu su igulit ku kandan na ikataganà kód.
4 Atin ka duwán mga taga Macedonia na mákkás kanak tun ákniyu, asta atin ka kitanán
dan na ándà kó pa kannê ikataganà katô tabang yu, kayyaan ké, asta tuu kó pa kayyaan
ka dì matuman tô kalimud katô bággén yu.
5 Purisu igpanámdámma na madigár ka pónan ku si Tito asta tô mga duma kataladi tun
ákniyu ébô ka diya pa dumunggù, malimud dán gó tô tabang na igtandô yu. Kakalyag ku
na malóggód kó mággé, ánnà su ipirit kó.
6 Panámdám yu ni. Tô kabággé ta iring katô kaparámmas. Atin ka délák dád tô bánnì na
parámmasán, délák dád pagsik tô makáttu. Asal ka dakál tô bánnì na parámmasán, dakál
pagsik tô makáttu.
7 Kailangan sumalin tô tagsábbad-sábbad ákniyu ka ándin tô bággén yu tikud tun ta
pusung yu. Dì mému ka ágduwa-duwa kó mággé ó su ipirit kó, su ágginawaan ka Manama
tô mga manubù na duwán dayó dan na ágbággé.

* **8:15** 8:15 Exodo 16:18. Igsulat ni tingód katô mga rubbad i Israel sayyan na iglimud katô mana.

8 Atin ka malóggód kó ágbággé, bággén gó ka Manama ákniyu tô ágkailanganán yu, asta
duwán pa sobra katô ágkailanganán yu ébô makatabang kó katô duma mga manubù.
9 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Mabasa sikandin ágbággé tun ta mga ágkayù-ayuan.
Dì ágkalingawan ni madigár linumuwan din.”*
10 Tô Manama na ágbággé katô bánnì asta katô mga buuy tun ta taralumu ka tanà,
sikandin pagsik tô mággé ákniyu ka sobra pa katô ágkailanganán yu ébô tuu pa dakál tô
tabang yu katô duma mga ágkahirapan.
11 Tabangan kó gó ka Manama ébô inalayun kó makatabang katô duma. Atin ka piddán
dé tô bággén yu tun ta mga ihirapan tun ta Jerusalem, marapung tô makapasalamat tun
ta Manama tingód katô tabang yu kandan.
12 Ukit kani bággén yu, ánnà dád katabangan tô mga sakup ka Manama na ihirapan, asal
ukit pagsik kani marapung tô pasalamat tun ta Manama.
13 Ukit kani madigár lumu yu, ágpasóddór kó na igpamaké kó katô Madigár Gulitán
tingód ki Cristo asta ágtumanán yu tô kakalyag din. Purisu mabantug asta madurung
tô Manama ukit katô tabang yu kandan asta katô langun.
14 Dumasal dan para ákniyu su dakál tô ginawa dan tingód katô dì ágkatáppángngan
tabang ka Manama tun kandan ukit ákniyu.
15 Mólà pa ka pasalamat ki katô Manama tingód katô tuu madigár gasa din áknita.† Ándà
nángngà kagi tingód katô kadigárran kani gasa din, su tuu gó madigár!

10

Taba i Pablo tun ta mga igbuyas kandin

1 Duwán kun tun ákniyu na igkagi na sakán si Pablo tô talón ka diyanna ákniyu, asal
maganiya dád kun ka ágsulatta ákniyu tikud tun ta madiyù! Ágpédu-éduwa ákniyu ukit katô
kédu i Cristo.
2 Yakó ágpirit kanak na pakita a katô kaganiyan ku ka dumunggù a diyan ákniyu.
Duwán mga manubù diyan ákniyu na kéman dan ka iring katô ánnà mga sakup ka
Manama tô ágkémun dé. Atin ka dumunggù a diyan, pakitanán ku gó kandan na ánnà
a mataló.
3 Agad mga manubù ké, asal ka atuwan dé tô madat, dì ké ágsarig katô áknami
kabákkárran.
4 Tô mga laniban na ággamitán dé ánnà iring katô mga laniban ka gira nit banuwa, asal
duwán gó matulus mga laniban na igbággé ka Manama áknami ébô dadattan dé tô madat
mga lumu katô usig dé na si Maibuyan.
5 Tô gó tô gamitán dé ébô talun dé tô langun katô ágpangkagin katô mga ágpallayat-
layat asta ágsuwé tikud tun ta kabánnalan, tô pakadalang katô kasóddóran dan tingód katô
Manama. Palinán dé tô panámdám dan na ánnà nángngà ébô mánnal dan ki Cristo.
6 Atin ka kitanán dé na ágbánnal kód, supakan dé tô mga dì ágbánnal.
7 Panámdám yu ni kabánnalan. Atin ka duwán ágkagi na sakup sikandin i Cristo,
kailangan dì din kalingawan na mga sakup ké pagsik i Cristo.
8 Agad kumagiya puman na ágsuguánnán ké katô Áglangngagán, asal diya kayyaan, su
igpapid ké ikandin ánnà ébô dadattan tô kapamaké yu, asal ébô imun na masarig tô
kapamaké yu.
9 Yakó ágpanámdám na ágliméddangán ku sikiyu ukit katô mga sulat ku ákniyu.
10 Su duwán diyan ákniyu na ágkagi na maganiya dád tun ta mga sulat ku, asal ka
ágtubangnga, ágmalómétta asta ándà ágpulusán katô mga ágkagin ku.

* **9:9** 9:9 Salmo 112:9. † **9:15** 9:15 Tô tuu madigár gasa ka Manama áknita, tô gó si Jesus na igpapid din ébô matábbus ki.

11 Kailangan makasóddór tô mga ágkagi kani na agad ándin tô ágkagin dé tun ta sulat, tô
gó tô tumanán dé ka diyan kéd ákniyu.
12 Dì ké malyag na tandingán tô sarili dé katô duma mga taratinurù diyan na
ágpadadurung katô kandan sarili. Ánnà nángngà tô panámdám dan, su ágpatandingé dan
dád katô sarili dan tingód katô linumuwan dan.
13 Asal dì ké ágpadadurung tingód katô ándà palumuwi katô Manama áknami.
Ágpadadurung ké dád tingód katô igpalumu katô Manama áknami, asta apil ni ináglumun dé
diyan ákniyu.
14 Atin ka ándà ké sadun diyan ákniyu, tô ágkagin dé mému sobra pa katô kabánnalan
tingód ka kapapid ka Manama áknami. Asal tô kabánnalan, sikami tô tagnà igsadun diyan
ákniyu ébô ulitán dé tô Madigár Gulitán tingód ki Cristo.
15 Dì ké ágpadadurung tingód katô linumuwan ka duma manubù tun ta ándà dé saduni.
Asal giman ké na imun na masarig pa tô kapamaké yu, asta marapung pa tô malumu dé
diyan ákniyu.
16 Atin ka matuman yan, mému ké mulit-ulit katô Madigár Gulitán tun ta duma mga
banuwa na madiyù pa tun ákniyu na ándà gó palang duma na mulit-ulit. Purisu ándà
palang makapadadurung na inatunán dé tô linumuwan katô duma.
17 Su mà katô kagi ka Manama,
"Tô malyag padadurung,
kailangan padadurungán din tô igimu katô Ináglangngagán."*
18 Tô makabággé katô dayó tun ta Ináglangngagán ánnà tô ágdurung katô sarili din, asal tô
manubù na durungán katô Ináglangngagán.

11

Si Pablo asta tô mà kagi mga apostoles

1 Na, tingód kani kagin ku, atin ka panámdámmán yu na ágkangulágga, mólà pa ka
pallayatán yu tô ginawa yu kanak!
2 Ágginawaan ku sikiyu iring katô kaginawa ka Manama ákniyu, su igpakasal kó tun ki
Cristo iring katô malinis daraga na igtaganà ébô pakasal katô banà din.
3 Asal ágkamáddanganna agó mapid kó, iring ki Eva na inapid katô bulalón na áppuy.
Ágkamáddanganna agó tananan yu tô bánnal ginawa yu tun ki Cristo.
4 Ágkatanaanna gó su agad ássa tô ágtinuruán katô duma mga taratinurù na ágsadun tun
ákniyu tingód ki Jesus na ánnà magunawa katô igulit-ulit dé ákniyu, asal ágtanggapán yu
sikandan. Agad ássa tô ágtinuruán dan tingód katô espiritu na ánnà magunawa katô Ugis
Espiritu na itanggap yu, agad ássa tô gulit-ulitán dan na ánnà magunawa katô Madigár
Gulitán na igbánnal yu dángngan, asal ágtanggapán yu.
5 Tun ta panámdám ku, ánnà a tun ta katapuriyan ka tandingán katô mga mà kagi
mapandé mga apostoles.
6 Agad diya tuu katig gulit-ulit, asal duwán gó kakatigan ku na makasóddórra katô
kabánnalan. Isóddóran yu na bánnal tô langun na ágtinuruán dé, su ikapira kód gó ikakita.
7 Tô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán na tikud tun ta Manama, ándà a patandan ákniyu.
Salà ku basì tô kapabbabà ku ébô mému kó mallayat?
8 Róggun iglumuwa diyan ákniyu, tô mga ágpampamaké tun ta duma mga banuwa tô
igbággé katô mga ágkailanganán ku. Iring na igtakawan ku sikandan ébô tabangan ku gó
sikiyu.
9 Tô kóddô ku diyan ákniyu, agad inandaanna katô mga ágkailanganán ku, asal ándà a gó
pamuyù ka tabang tun ákniyu. Tô mga kataladi na igdunggù tikud tun ta Macedonia, tô

* **10:17** 10:17 Jeremias 9:24.

gó tô igpid katô mga ágkailanganán ku. Ándà ku gó sikiyu pamuyui ka gasto ku, asta diya gó mamuyù.
10 Su si Cristo dini kanak, bánnal gó ni kagin ku ákniyu. Agad ánda tô sadunan ku tun ta kaluwagan ka probinsya ka Grecia, inalayun ku tumanán ni igkagi ku na ándà palang ágpamuyuan ku ka tabang.
11 Agad dì ku sikiyu pamuyuan ka tabang, asal yakó ágpanámdám na ándà ginawa ku ákniyu, su isóddóran ka Manama na ágginawaan ku gó sikiyu!
12 Manayunna gó tumuman kani na diya mamuyù ka tabang tikud tun ákniyu ébô tô mga mà kagi apostoles dì makakagi na tô linumuwan dan magunawa katô áknami linumuwan.
13 Agad ágkagi dan na sikandan tô apostoles, asal bulalón dan, áglimbung dan ákniyu tingód katô áglumun dan, asta mà kagi sikandan apostoles i Cristo.
14 Asal dì ki kasaláббuan kani, su agad si Maibuyan giring-iring ka bónnóng katô bánnal panaligan ka Manama.
15 Purisu dì ki pagsik kasaláббuan katô mga sakup i Maibuyan na mà kagi madigár tô linumuwan dan. Asal tun ta katapuriyan, supakan dan tingód katô madat mga linumuwan dan.

Mga kahirapan na inókitan i Pablo

16 Kumagiya puman na yakó ágpanámdám na ágkangulágga. Asal agad ágpanámdám kó na ágkangulágga, paminág kó kanak su duwán délák padadurungán ku.
17 Atin ka padadurungnga katô sarili ku, ánnà tikud tun ta Áglangngagán tô kagin ku, asal iringnga na ágkangulág.
18 Su duwán diyan ákniyu na ágpadadurung tingód katô linumuwan dan, padadurungnga pagsik.
19 Su ágpanámdám kó na mapandé kó, ágpaminág kó katô mga ágkangulág!
20 Mému gó ákniyu agad imun kó ikandan na mga állang, agad ágkangén dan tô mga kaduwánnan yu, agad áglimbungan kó ikandan, agad ágpallayat-layat dan tun ákniyu asta ágsampal dan ákniyu. Agad iring kani tô áglumun dan, asal igpabayà yu dád gó sikandan.
21 Kayyaan ké ka makéring ké kandan!
Atin ka padadurung dan, padadurungnga pagsik, agad iringnga na ágkangulág.
22 Atin ka mga Judio* sikandan, Judiowa gó pagsik. Atin ka mga sakup dan katô grupo ka Israel, sakuppa gó pagsik. Atin ka mga rubbad dan i Abraham, rubbadda gó pagsik.
23 Atin ka sikandan tô mga apostoles i Cristo, tuuwa pa bánnal na apostoles ka tandingán kandan. Isóddóran ku na iringnga na ágkangulág su ágpadadurungnga, asal tô kabánnalan, tuu pa marapung tô mga linumuwan ku, maragga gó igpriso, dì ágkéyap tô kalagpás kanak, asta maragga gó ágmatayan ka tandingán kandan.
24 Ikalima a lagpássi katô unawa ku na mga Judio ka tállu pulù siyó (39) kada kalagpás kanak.
25 Ikatálluwa bunali katô mga taga Roma. Ikasáббadda timbagi ka mga Judio ka batu ébô matéya. Ikatállu ilánnád tô barko na igsakayan ku, asta ikasáббadda igkapó-kapó tun ta lawud dalám ka sáббad dukilám asta sáббad álló.
26 Marapung tô mga kahirapan ku su igpanówa tun ta ássa-ássa mga banuwa. Makamáddang tô mga wayig na igtalipag ku. Makamáddang tô mga tulisan. Makamáddang tô mga unawa ku na Judio asta tô mga ánnà Judio. Makamáddang tô tun ta mga lunsud, tô tun ta disyerto, asta tô tun ta dagat. Makamáddang tô mga mà kagi mga kataladi.
27 Ikatiissa ka bállé ku, ihirapanna asta ipulówa tingód katô mahirap lumu ku. Iballusanna, itákkanganna, marag ándà ágkakan ku, asta inókitan ku tô kagánnó, su ikulanganna ka gumpakán ku.

---

* **11:22** 11:22 Judio, ó Hebreo.

28 Duwán pagsik ássa kahirapan ku su tukid ka álló ágkatanaanna tingód katô langun
ágpampamaké tun ta ássa-ássa simbaan.
29 Atin ka duwán malómét tun ta kapamaké din, ágriyuwa katô kalómétan din. Atin ka
duwán mapid tun ta salà, tuuwa gó ágkaranu.
30 Atin ka kailangan na padadurungnga, kakalyag ku na padadurungán ku dád tô mga
kalómétan ku.
31 Ándà a bulaló asta ikasóddór tô Manama na Ámmà katô Áglangngagán na si Jesus.
Mólà pa ka ágdurungán sikandin ka ándà ágtamanán.
32 Tô diyanna pa ta lunsud ka Damasco, igpabangananna katô gobernador na sakup i
Harì Aretas tun ta mga sállat katô lunsud ébô ámmáttánna pád.
33 Asal igdalámma tun ta dakál basket asta igtuntunna tikud tun ta bentana tun ta
mallayat koral na iglibut katô lunsud. Purisu ikapalaguyya gó.

12

Igpakita tô Manama ki Pablo

1 Ikasóddórra na ándà ágpulusán ka padadurungnga tingód katô sarili ku, asal ipiritta
gó. Ulitán kud ákniyu tô mga igpakita asta igpasóddór katô Áglangngagán kanak.
2-3 Na, mga sapulù áppat (14) dán ámmé tô iglabé, igpidda* tun datas ta langit na
góddóan ka Manama. Taman dád ka lawa ku ó espiritu ku dád tô inapid dutun. Manama
dád tô ikasóddór.
4 Asal isóddóran ku na igpidda tun datas ta langit, asta duwán mga kasalábbuan kagi na
idinág ku na dì ku mému ulitán.
5 Agad mému ka padadurungnga tingód katô igpakita katô Manama kanak, asal diya
padadurung, su padadurungán ku dád tô mga kalómétan ku.
6 Agad padadurungnga tingód katô mga inókitan ku, asal diya méring na ágkangulág, su
mulitta dád gó katô kabánnalan. Asal diya padadurung ébô tô panámdám ka mga duma
tingód kanak dì mému sumobra pa katô kabánnalan. Kakalyag ku na tô panámdám dan
magunawa katô áglumun ku na igkita dan asta ágtinuruán ku na igdinág dan.
7 Kakalyag ka Manama na diya padadurung tingód katô kasalábbuan na igpakita din
kanak. Purisu mému kandin ka bággayanna i Maibuyan katô bógók na iring na dugi tun
ta lawa ku na dì makangé ébô diya gó padadurung.
8 Ikatálluwa igpamuyù tun ta Áglangngagán na kangén din ni bógók tikud kanak.
9 Asal ándà din kangayi. Igkagi baling sikandin kanak, "Nángngà gó tô tabang ku
áknikó, su makita gó tô katulusan ku tun ta kalómétan nu." Purisu ágkadayawanna gó
ágpadadurung tingód katô mga kalómétan ku ébô makita na dini kanak tô katulusan i
Cristo.
10 Purisu áknganni ágkadayawanna tingód katô mga kalómétan ku, su agad óróm-
óróm ánna, agad kahirapanna, agad irrayatanna, agad dadattanna, asal kadayawan si
Cristo kanak. Atin ka ágmalómétta, ágpabákkárránna i Cristo.

Dakál ginawa i Pablo katô mga taga Corinto

11 Igpiritta ikiyu na padadurung iring katô ágkangulág! Tuu pa madigár ka sikiyu pád
tô dumurung kanak. Agad iring na ándà ágpulusán kanak, asal isóddóran ku na ánnà a
tun ta katapuriyan ka tandingán katô mga mà kagi mapandé apostoles.
12 Tô diyanna pa ákniyu, makapira a gó igpakita ákniyu na bánnalla gó apostoles na
igpapid katô Manama, su mallayat tô ginawa ku ákniyu róggun na igimu ku tô madigár
mga kasalábbuan.

* **12:2-3** 12:2 Agad iggamit tô kagi "Igpidda," tun ta bersikulo 2 sippang ka bersikulo 6, ándà uliti i Pablo na sikandin tô igpid, asal igsulat din na "Duwán sábbad sakup i Cristo na igpid." Tun ta bersikulo 7, matayyó tô igsulat din na sikandin tô igpid.

13 Sábbad dád tô igimu ku tun ta mga ágpampamaké tun ta duma mga banuwa na ándà
ku gó imuwi diyan ákniyu, su ándà a pamuyù ka tabang tikud tun ákniyu. Atin ka ikasalà
a ákniyu ukit kani, pasinsiyayiya dád!
14 Ikataganà ad na madun diyan ákniyu asta mému ni na makatállu dán. Asal diya pa
gó mamuyù ka tabang tikud tun ákniyu, su ánnà man salapì yu tô ágdantulán ku, asal tô
dakál ginawa yu kanak. Iring kó na mga gabatà ku, asta ánnà mga gabatà tô ágdóppón
katô ámmà asta innà dan, asal ámmà asta innà tô ágdóppón katô kandan mga gabatà.
15 Purisu kadayawanna gó ka makabággéya ákniyu katô sarili ku asta katô langun dini
kanak ébô makatabangnga ákniyu. Agad dakál gó tô ginawa ku ákniyu, asal iring na délák
dád tô ákniyu ginawa kanak!
16 Agad isóddóran yu na ándà palang igpamuyù ku tikud tun ákniyu, asal duwán kun
ágkagi na iglukuwa asta iglimbungnga ákniyu.
17 Tô igpasadun ku tô mga manubù tun ákniyu, ándà kó gó limbungi ikandan.
18 Agad igpasadun ku tun ákniyu si Tito na igtákkássan katô sábbad kataladi, asal ándà
kó gó lukuwi i Tito. Magunawa tô ágkémun dé si Tito, asta magunawa tô ágdantulán dé.
19 Kéman yu ka ágkagi ké kani langun ébô sikiyu tô makasóddór na nángngà tô
linumuwan dé. Asal ánnà ni tô ágdantulán dé. Ágkagi ké kani langun tun ta saruwan ka
Manama, su sikami tô mga ágsuguánnán i Cristo. Áglumun dé tô langun ébô imun masarig
tô kapamaké yu na ágginawaan dé.
20 Itanaanna agó ka dumunggù a diyan ákniyu, diya kadayawan tingód katô áglumun
yu, asta dì kó kadayawan tingód katô lumun ku ákniyu. Itanaanna agó kitanán ku na
ágpapulé kó, ágpasabué kó, ágpasókówé kó, ágpalággáddé kó, ágpadatté kó, ágpaséléké kó,
ágpallayat-layat kó, asta ágpasamuké kó.
21 Itanaanna agó ka dumunggù a puman diyan ákniyu, kayyaanna tun ta saruwan ka
Manama tingód katô madat na áglumun yu. Maranuwa gó tingód katô marapung tun
ákniyu na ándà rákkád katô mga salà na iglumu dan dángngan, asal inalayun ágtuman dan
katô madat kakalyag ka lawa, áglayuk katô ánnà kandan sawa ó duma, asta tuu malyag
áglumu katô mga makayayyà.

13

Katapuriyan mga panalan

1 Ni gó tô ikatállu kasadun ku diyan ákniyu. Tumanán ku tô kagi ka Manama na igsulat
na kailangan duwán duwa ó tállu testigos.*
2 Tô ikaduwa kasadun ku diyan ákniyu, igkagiyan ku tô mga iglumu ka salà dángngan na
supakan ku sikandan. Agad madiyù ad diyan ákniyu, asal kagiyan kud puman sikandan
asta tô langun duma na atin ka lumónódda diyan ákniyu, ándà gó tun ákniyu na makaluwà
katô kadisiplina ku,
3 su pakitanán ku ákniyu na ágkagi si Cristo ukit kanak. Ánnà malómét tô kadisiplina din
ákniyu, su matulus gó sikandin.
4 Agad iring na malómét si Cristo su igpansalan tô lawa din tun ta krus asta inaté,
asal áknganni manté gó sikandin ukit katô katulusan ka Manama. Sikami pagsik, agad
malómét ké iring ki Cristo, asal su igpasábbad ké tun kandin, kitanán yu na duwán
katulusan ka Manama dini áknami.
5 Sállág yu tô ákniyu sarili ka bánnal tô kapamaké yu ki Cristo. Atin ka góddô si Jesu-
Cristo diyan ákniyu, kasóddóran yu na bánnal kó na mga ágpampamaké!
6 Kakalyag ku na makasóddór kó na sikami tô bánnal na mga apostoles i Cristo.

* **13:1** 13:1 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

7 Ágdasal ké tun ta Manama tingód ákniyu ébô ándà gó palang madat na áglumun yu.
Ágdasal ké kani ánnà ébô pakitanán na duwán igpulus katô iglumu dé diyan ákniyu, asal
kakalyag dé na madigár gó tô áglumun yu agad dì ké matanggap na mga apostoles i Cristo.
8 Dì mému ka atuwan dé tô kabánnalan, asal kailangan pénagpáttán dé gó tô kabánnalan.
9 Atin ka masarig tô kapamaké yu, kadayawan ké agad iring na duwán kalómétan dé su
ándà kailangan disiplinan dé. Ágdasal ké tun ta Manama na manayun kó gó kumasarig.
10 Róggun diya pa madun diyan ákniyu, igsulatta kani ébô ka dumunggù a, ándà dán
kailangan disiplinan ku. Igpapidda katô Áglangngagán ánnà ébô dadattan ku sikiyu, asal
ébô imun na masarig tô kapamaké yu.
11 Na, mga kataladi, ni gó tô ágtamanán kani sulat ku ákniyu. Piyai yu tô ágkémun yu.
Tuman yu tô igsulat ku ákniyu. Pasábbadé kó tun ta ginawa. Óddô kó tun ta kasunayan.
Atin ka lumun yu ni, dumaan kó katô Manama na ágtikudan katô ginawa asta kasunayan.
12 Atin ka malimud kó mangadap, kailangan papangumustaé kó.
13 Tô langun sakup ka Manama kannun ágpangumusta ákniyu.
14 Mólà pa ka tabangan tô langun yu katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo, asta ginawaan
kó katô Manama, asta bággayan kó katô kapasábbadé ka pusung tikud tun ta Ugis
Espiritu.

Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Galacia

Una Basan

Tô ikaduwa kasadun i Pablo tun ta duma mga banuwa ébô mulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo, igsadun sikandin tun ta mga lunsud tun ta probinsya ka Galacia, asta igtinurù sikandin na inaté si Jesu-Cristo ébô matábbus dan asta ébô tanggapán dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din. Marapung tô mga ánnà Judio na igpamaké.

Tô igpanó si Pablo tikud tun ta Galacia, igdunggù tô mga Judio tun ta Galacia, asta igtinurù dan na kailangan tumanán dan pa tô mga ágkémun katô Judio na igbággé ka Manama ki Moises ébô tanggapán dan ikandin na nángngà tun ta saruwan din. Purisu ilibug tô panámdám katô mga ágpampamaké na ánnà Judio. Tô ikasóddór si Pablo, igsulat sikandin tun kandan. Ukit kani sulat igpasóddór din na igtábbus dan ukit katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo, su ándà palang makatuman katô langun sugù i Moises. Igtinurù pagsik si Pablo ka ándin tô madigár ágkémun katô mga ágpamaké ki Jesu-Cristo.

Nit sulat, igsulat i Pablo tô kagi "sikami" asta tô kagi "sikiyu." Tô kagi "sikiyu," tô gó tô mga ánnà Judio na igsulatan din tun ta Galacia. Tô kagi "sikami," tô gó si Pablo asta tô mga unawa din na Judio.

1 Ni sulat tikud kanak si Pablo. Inémuwa na apostoles ánnà su igsalinna ó igpapidda
katô mga manubù, asal igsalinna gó i Jesu-Cristo asta tô Ámmà Manama na iganté
puman ki Cristo tikud tun ta kamatayan.
2 Ni sulat tikud kanak asta tikud tun ta langun kataladi na igduma kanak dini.
Ágpangumusta ké ákniyu na mga ágpampamaké diyan ta mga lunsud tun ta probinsya ka
Galacia.
3 Mólà pa ka matanggap yu tô tabang asta kasunayan ka pusung tikud tun ta Manama
na Ámmà, asta tikud tun ta Ináglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
4 Igmatayan si Cristo na bullas áknita ébô kapasinsiyaan tô mga salà ta, asta ébô
tábbusán ki tikud tun ta madat ágkémun nit banuwa su ni gó tô kakalyag katô Manama
na Ámmà ta.
5 Mólà pa ka durungán tô Manama tun ta ándà ágtamanán! Matuman gó ni.

Ándà ássa Madigár Gulitán

6 Isalábbuanna gó tingód ákniyu su sékót kó dád igtayyug katô Manama na igtawar
ákniyu ébô matanggap yu tô langun na ágbággén din ukit katô iglumu i Cristo. Igbánnal
kó baling katô mà kagi madigár gulitán.
7 Asal ándà gó ássa Madigár Gulitán! Igkagi ku ni su duwán mga manubù na ágsamuk
dád ákniyu, su bullasan dan pád tô Madigár Gulitán tingód ki Cristo.
8 Asal dì mému ni! Atin ka sikami na mga apostoles ó agad pa tô panaligan na tikud
tun ta langit tô mulit-ulit katô ássa gulitán na ánnà magunawa katô taganà igulit-ulit dé
ákniyu, mólà pa ka supakan sikandin ka Manama!
9 Umanán ku tô taganà igkagi dé ákniyu. Atin ka duwán mulit-ulit katô ássa gulitán na
ánnà magunawa katô igpamaké yu, mólà pa ka supakan sikandin ka Manama!
10 Yakó ágpanámdám na duwán kakalyag ku na durungánna katô duma mga manubù,
su ánnà gó bánnal! Asal kakalyag ku na nángngà tô áglumun ku tun ta saruwan ka
Manama. Atin ka duwán kakalyag ku na durungánna katô mga manubù, ánnà a gó
bánnal ágsuguánnán i Cristo.

Tikud tun ki Cristo tô gulit-ulitán i Pablo

11 Na, mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu na tô Madigár Gulitán na igulit-ulit
ku ákniyu ánnà igimu-imu dád ukit katô panámdám ka manubù.
12 Ándà ku tanggapi ni tikud tun ta manubù, asta ándà a gó tinurui ka manubù, asal si
Jesu-Cristo tô igpasóddór kanak kani madigár gulit-ulitán ku.
13 Idinággan yu tô mga linumuwan ku róggun igtuman ku tô ágkémun katô Judio. Ándà
gó kédu ku katô mga ágpamaké katô Manama na igirrayatan ku, asta kakalyag ku pád na
dadattan ku sikandan.
14 Tun ta karapungan katô mga Judio na magunawa tô idad dan kanak, sakán gó tô
tuu pa igággár-ággár ébô tumanán ku tô mga ágkémun katô mga kamónaan dé.
15 Asal tô ándà a pa kamanubù, inéduwan gó tô Manama kanak, asta taganà ad igsalin
ébô tawaránna ikandin.
16 Igpakita din kanak tô Batà din ébô mulit-ulitta katô Madigár Gulitán tingód ki Jesus
tun ta mga ánnà Judio. Ándà gó palang manubù na igpamuyuan ku ka mga tinurù.
17 Ándà a gó sadun tun ta Jerusalem ébô tinuruanna katô mga apostoles na ikóna
kanak. Asal sékótta baling igsadun tun ta Arabia, asta tikud tun ta Arabia iglónódda tun
ta Damasco.
18 Tô iglabé dán tô tállu ámmé, igsadunna tun ta Jerusalem ébô pakitaé ké si Pedro.
Igóddô a tun kandin sippang dád ka sapulù lima (15) álló.
19 Igkita ku si Santiago na kataladi katô Áglangngagán, asal ándà duma mga apostoles
na igkita ku.
20 Bánnal ni langun na igsulat ku ákniyu, asta ikasóddór tô Manama na ánnà bulaló ni!
21 Tô igpanówa tikud tun ta Jerusalem, igsadunna tun ta mga probinsya ka Siria asta
Cilicia.
22 Asal tô timpo tô, ándà a pa kinnam kitayi katô mga ágpamaké ki Cristo tun ta
probinsya ka Judea.
23 Idinág dan dád na tô igirrayat kandan dángngan gulit-ulit dán ákngannì tingód katô
kapamaké ki Cristo agad dadattan din pád dángngan tô mga ágpampamaké.
24 Purisu igdurung dan tô Manama ukit katô iglumu din kanak.

2

Si Pablo asta duma mga apostoles

1 Tô iglabé dán tô sapulù áppat (14) ámmé, iglónódda tun ta Jerusalem. Si Bernabe tô
kadumaan ku, asta igpid ku si Tito.
2 Igsadunna su igpasóddór tô Manama kanak na kailangan madunna. Igpalimudé tô
mga tarapid katô mga ágpampamaké na ándà duma manubù. Sikandan dád tô igulitan ku
ka ándin tô Madigár Gulitán na igulit-ulit ku tun ta mga ánnà Judio su kakalyag ku na dì
dan manámdám na ándà ágpulusán katô linumuwan ku dángngan asta ákngannì.
3 Igkagi dan na nángngà tô igulit-ulit ku, su agad ánnà Judio si Tito na kadumaan ku,
asal ándà dan piriti na tupuwan sikandin tingód katô ágkémun ka Judio.*
4 Tô gó tô tinóngkóan dé su igapil tô mga Judio na mà kagi mga kataladi. Igparimuya
dan áknami na mga ágpampamaké ébô kasóddóran dan ka ándin tô áglumun dé tingód katô
kaluwaan na itanggap dé ukit katô kapasábbadé ta tun ki Jesu-Cristo. Kakalyag dan na
piritán ké ébô tumanán dé tô mga ágkémun katô Judio.
5 Asal agad délák, ándà ké gó nunug katô kakalyag dan. Igéllé ké kandan ébô ándà
palang bulaló na mabalát tun ta kabánnalan katô Madigár Gulitán na ágtinuruán dé tun
ákniyu.

* **2:3** 2:3 Ánnà Judio si Tito, asal Griego sikandin. Purisu ándà sikandin katupuwi su mga Judio dád tô duwán ágkémun ka katupu.

6 Tô ágngadanan na mga tarapid katô ágpampamaké na ilimud tun ta Jerusalem, ándà
dan gó dugangi tô ágtinuruán ku. Agad mapandé dan, asal ándà kayyà ku tun kandan, su
ándà manubù na ágmusingán ka Manama agad ándin tô bónnóng dan.
7 Ándà dan dugangi tô ágtinuruán ku, su isóddóran dan na sakán tô igsarigan ka
Manama katô kólit-ólit ku ka Madigár Gulitán tun ta mga ánnà Judio, iring na si Pedro tô
igsarigan ka Manama katô kólit-ólit din tun ta mga Judio.
8 Manama gó tô igimu ki Pedro na apostoles para katô mga Judio, asta Manama gó
pagsik tô igimu kanak na apostoles para katô mga ánnà Judio.
9 Si Santiago, si Pedro asta si Juan kun tô mapandé mga tarapid katô ágpampamaké. Tô
ikasóddór dan na igbággayanna katô Manama kani lumu ni, igtanggap ké ikandan, sakán
asta si Bernabe, asta inému ké na mga kadumaan dan tun ta katinurù katô Madigár
Gulitán. Igpasábbadé ké langun na sakán asta si Bernabe tô mulit-ulit tun ta mga ánnà
Judio, asta sikandan tô mulit-ulit tun ta mga Judio.
10 Igpédu-édu dan dád áknami na tabangan dé tô mga ágpampamaké na ágkahirapan tun
ta Jerusalem, asta tô gó tô kakalyag ku na lumun.

Igsapadan i Pablo si Pedro tun ta Antioquia

11-12 Na, tô igdunggù si Pedro tun ta Antioquia, inalayun sikandin ágduma ágkan tun ta
mga ánnà Judio na ágpamaké. Agad nángngà ni, asal duwán álló na igkagiyan ku sikandin
tun ta tubang katô mga ágpampamaké na dì nángngà tô iglumu din, su tô kadunggù katô
mga Judio na igpapid i Santiago, igsódô dán si Pedro ágkan duma katô mga ánnà Judio.
Ágkamáddangan sikandin agó buyasán katô mga Judio na ágtinurù na tô mga ánnà Judio
kailangan tumuman katô mga ágkémun katô Judio.
13 Agad ikasóddór tô duma mga Judio na ágpamaké na mému pasábbadé dan asta tô
mga ánnà Judio, asal igiring dan ki Pedro na iglili katô mga ánnà Judio. Agad si Bernabe
inapid pagsik katô kataló dan.
14 Tô igkita ku na ándà dan tuman katô kabánnalan na ágtinuruán tun ta Madigár
Gulitán, igkagiyan ku si Pedro tun ta tubang katô langun ágpampamaké. Igkagiya kandin,
na mà ku, "Pedro, agad Judio ka gó su Judio tô mga kamónaan nu, asal tô ágkémun nu iring
dán katô ánnà Judio. Ánnà iring katô ágkémun ka Judio tô ágkémun nu. Purisu dì mému
ka pirités nu tô mga ánnà Judio ébô tumanán dan tô ágkémun ka mga Judio!
15 "Na, Pedro, sikita gó tô mga Judio su Judio tô mga kamónaan ta. Ássa tô mga ánnà
Judio na ágngadanan ta dángngan na mga masalà-salà.†
16 Asal isóddóran ta na tanggapán ka Manama na nángngà tô mga manubù tun ta
saruwan din ánnà ukit katô katuman dan katô mga sugù i Moises,‡ asal ukit katô
kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Purisu sikita na mga Judio, igpamaké ki gó ki Jesu-Cristo
ébô tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ta ki
Cristo, asta ánnà ukit katô katuman ta katô mga sugù, su ándà gó palang manubù na
tanggapán ka Manama ukit ka katuman katô mga sugù.
17 "Na, su kakalyag ta na tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din
ukit katô kapamaké ta ki Cristo, inému ki na iring katô mga ánnà Judio na masalà-salà
su igtananan ta tô katuman ta katô ágkémun ka Judio. Purisu duwán basì manámdám na
inému ki na masalà-salà ukit ki Cristo. Asal si Cristo dì gó ágpid katô manubù tun ta salà!
18 Atin ka sarigan ku puman tô ágkémun na igtananan kud, pasóddórán ku na iglapassa
katô mga sugù na ágtumanán katô mga Judio.

† **2:15** 2:15 Tô mga Judio ágngadan katô ánnà Judio na mga masalà-salà su tô mga ánnà Judio dì ágtuman katô mga sugù na igbággé tun ta mga Judio. ‡ **2:16** 2:16 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

19 Agad igággár-ággárra na tumuman katô mga sugù, asal isóddóran kud na ándà
ágpulusán katô katuman ku ébô tanggapánna ka Manama. Purisu inatéyad tun ta mga
sugù§ ébô mantéya tun ta saruwan ka Manama.*
20 Tô igpamakéya ki Cristo, igpasábbadda ka Manama tun ki Cristo, asta inatéyad gó
duma kandin tun ta krus. Purisu ánnà dán sarili ku tô ágpid katô kantayan ku, asal si
Cristo na góddô dini kanak tô ágpid katô kantayan ku. Agad ándin tô áglumun ku áknganni,
áglumun ku ukit katô kapamaké ku katô Batà ka Manama. Sikandin tô igginawa kanak
asta igbullas kanak ukit katô kamatayan din tun ta krus.
21 Dì ku gélléyan tô iglumu ka Manama ukit katô kédu din kanak, su atin ka tanggapán
ki ka Manama ukit katô katuman ta katô mga sugù, ándà ágpulusán katô kamatayan i
Cristo.”†

3

Katuman katô mga sugù ó kapamaké ki Cristo

1 Sikiyu na mga taga Galacia, kulang tô kénagpát yu su igbánnal kód katô mga manubù
na igpid ákniyu ébô tumanán yu puman tô mga sugù i Moises! Asal matayyó gó tô
kabánnalan na igpénagpát ku ákniyu dángngan tingód katô kamatayan i Jesu-Cristo tun
ta krus.
2 Purisu panámdám kó tingód kani. Itanggap yu tô Ugis Espiritu ánnà gó ukit katô
katuman yu katô mga sugù i Moises. Itanggap yu gó tô Ugis Espiritu su tô kapaminág
yu katô Madigár Gulitán, igpamaké kó ki Cristo.
3 Yakó giring katô manubù na kulang tô kénagpát din. Tô katigkané yu ka kapamaké
ki Cristo, Ugis Espiritu tô igbággé katô mantu kantayan tun ákniyu. Yakó ágpanámdám na
tanggapán kó ka Manama ukit katô ákniyu sarili áglumun.
4 Iring na ándà gó ágpulusán yu ukit katô inókitan yu tingód ka kabánnal yu katô Madigár
Gulitán. Asal dakál gó tô ágpulusán yu kani!
5 Igbággayan kó gó ka Manama katô Ugis Espiritu asta duwán mga kasalábbuan na
áglumun din tun ákniyu. Asal kéman yu ka inému ni ukit katô katuman yu katô mga sugù,
su itanggap yu gó tô langun ukit katô kapaminág yu katô Madigár Gulitán asta kapamaké
yu ki Cristo.
6 Magunawa ki Abraham, su
“Igpamaké sikandin katô Manama.
Purisu igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din.”*
7 Purisu isóddóran ta na tô mga manubù na ágpamaké katô Manama, sikandan gó tô imun
ka Manama na mga rubbad i Abraham.†
8 Sayyan duwán igsulat tun ta kagi ka Manama na duwán mga ánnà Judio na tanggapán
din na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dan kandin. Ni gó tô Madigár
Gulitán na igulit ka Manama ki Abraham, na mà din,
“Ukit áknikó, madigár tô bággén ku tun ta langun manubù nit banuwa.”‡
9 Igpamaké si Abraham katô Manama asta madigár tô igtanggap din. Purisu isóddóran ta
na tô langun na mamaké katô Manama tô makatanggap ka madigár iring ki Abraham.
10 Asal tô manubù na ágsarig katô katuman dan katô mga sugù ébô tanggapán dan katô
Manama, tô gó tô supakan katô Manama. Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
“Supakan tô dì pakatuman katô langun-langun ka mga sugù na igsulat.”§

---

§ **2:19** 2:19a Tô kóbadan katô kagi i Pablo, “inatéyad tun ta mga sugù,” diyad mapirit tumuman katô mga sugù. * **2:19** 2:19b Tô kóbadan katô kagi i Pablo, “ébô mantéya tun ta saruwan ka Manama,” ébô makapadaniya tun ta Manama na ándà máddang ku. † **2:21** 2:21 Duwán ágpanámdám na bersikulo 14 ó 16 ó 21 tô ágsippangán katô igkagi i Pablo ki Pedro. * **3:6** 3:6 Genesis 15:6. † **3:7** 3:7 Imun dan na mga rubbad i Abraham ébô bággayan dan pagsik katô igtandô ki Abraham. ‡ **3:8** 3:8 Genesis 12:3; 18:18; 22:18. § **3:10** 3:10 Deuteronomio 27:26.

11 Purisu isóddóran ta na ándà gó palang tanggapán ka Manama ukit katô katuman dan
katô mga sugù, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Tô mga tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dan,
tô gó tô bággayan din ka kantayan na ándà ágtamanán."*
12 Tô igbággé ka Manama tô mga sugù ki Moises, ándà din kagiyi na kailangan mamaké
tô mga manubù, asal igkagi sikandin,
"Kailangan tumanán katô manubù tô langun-langun katô mga sugù ébô duwán kan-
tayan din."†
13 Si Cristo tô igbullas áknami asta igsupakan ka Manama ébô tábbusán ké na mga Judio
asta dì ké supakan agad ándà ké ikatuman katô langun-langun ka mga sugù. Igsupakan
gó si Cristo, su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Atin ka matayan asta bitinán tô manubù tun ta kayu na igbunsud, tô gó tô pató na
igsupakan sikandin."‡
14 Itábbus ké ukit katô iglumu i Jesu-Cristo ébô tumanán ka Manama tô tandô din ki
Abraham na madigár tô bággén din tun ta mga ánnà Judio. Itábbus ké ukit katô kapamaké
dé ki Cristo ébô matanggap dé tô Ugis Espiritu na igtandô katô Manama.§

Mga sugù asta tandô ka Manama

15 Na, mga kataladi, ni gó tô panunggiringan ku. Atin ka duwán duwa manubù na
patandóé asta papermaé, dì mému ka andaán ó dugangan katô ássa manubù tô igtandô
dan.
16 Tô igtandô tô Manama tun ki Abraham asta tun ta rubbad din, ándà din kagiyi na
langun rubbad i Abraham tô bággayan din, su ánnà marapung tô bággayan din. Asal tô
igkagi ka Manama, na mà din, "Asta tun ta rubbad nu."* Tô igkagi din tingód katô sábbad
dád rubbad din na si Cristo.
17 Na, ni gó tô kóbadan kani igsulat ku. Una tô igtandô katô Manama tun ki Abraham,
asta tô iglabé dán tô áppat gatus tállu pulù (430) ámmé, igbággé ka Manama tô mga sugù,
asal ándà din andai tô kasabotan din tun ki Abraham. Ándà pandai ka Manama tô
igtandô din.
18 Atin ka matanggap tô bággén ka Manama ukit katô katuman katô mga sugù, ándà
dán ágpulusán katô tandô su matanggap ni ukit katô linumuwan. Asal igbággé ni katô
Manama tun ki Abraham su igtandô din tun kandin, ánnà su duwán mga sugù na
igtuman i Abraham.
19 Na, duwán basì minsà, "Manan ka igbággé ka Manama tô mga sugù?" Igbággé
katô Manama tô mga sugù ébô makasóddór tô mga manubù na tuu madat tô mga salà
dan tun ta saruwan din. Asal tô kadugayan katô mga sugù sippang ka dumunggù tô
sábbad rubbad i Abraham na igtandô. Igbággé ka Manama tô mga sugù tun ta mga
panaligan din, asta sikandan tô igbággé kani tun ki Moises na taratapid tun ta tángngaan
ka Manama asta mga manubù.
20 Duwán taratapid ébô pénagpátté tô duwa manubù. Asal tuu pa madigár tô igtandô ka
Manama ki Abraham, su ándà palang taratapid, asal Manama dád gó tô igtóngkô kandin.
21 Na, duwán basì minsà, "Tô igbággé ka Manama tô mga sugù, igpandà din tô tandô
din?" Ánnà yan! Atin ka makatanggap ki katô kantayan na ándà ágtamanán ukit katô
katuman ta katô mga sugù, ni gó pád tô kapókit katô Manama ébô tanggapán ki ikandin.
22 Asal igsulat tun ta kagi ka Manama na inallang ka salà tô langun manubù. Purisu
tô mga mamaké ki Jesu-Cristo tô makatanggap katô igtandô ka Manama tun ta mga
manubù na mamaké.

---

* **3:11** 3:11 Habacuc 2:4. † **3:12** 3:12 Levitico 18:5. ‡ **3:13** 3:13 Deuteronomio 21:23. § **3:14** 3:14 Joel 2:28-29, Mga Lumu 2:16-21. * **3:16** 3:16 Genesis 12:7.

23 Dángngan tô ándà pa dunggù si Jesu-Cristo ébô pamakén dé, iring na igpriso ké na
mga Judio, su ipirit ké ágtuman katô mga sugù. Ándà ké tanggapi ka Manama sippang ka
matuman dán na dumunggù tô Taratábbus ébô pamakén dé.
24 Ágdóppónan ké katô mga sugù sippang ka dumunggù si Cristo ébô tanggapán ké ka
Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké dé ki Cristo.
25 Na, su igdunggù dán si Jesu-Cristo ébô pamakén dé, ándà dán kailangan na dóppónan
ké katô mga sugù.
26 Mga gabatà kód katô Manama ukit katô kapamaké yu ki Jesu-Cristo, agad Judio ó
ánnà Judio.
27 Tô langun yu na igpasábbad tun ki Cristo ukit katô kapabunyag yu, igpamantu yu tô
ágkémun yu iring katô ágkémun i Cristo.
28 Tun ta saruwan katô Manama, ándà dán kassaan ka mga manubù, agad Judio ó ánnà
Judio, agad állang ó ánnà állang, agad gamama ó gabayi. Ándà dán kassaan su igpasábbad
dán tô langun yu tun ki Jesu-Cristo.
29 Su igpasábbad kód tun ki Cristo na rubbad i Abraham, inému kód na mga rubbad i
Abraham na bággayan ka Manama katô igtandô din.

4

1 Na, panámdám yu ni. Atin ka maté tô manubù na ágkaduwánnan, agad tumigatun tô
batà din katô langun ka kaduwánnan din, asal iring dád gó na állang tô kóddô din sippang
ka dumakál sikandin.
2 Su róggun ka délák pa tô batà, kailangan mánnal sikandin katô mga taradóppón
sippang katô timpo na taganà igsalin katô ámmà din.
3 Tô ándà pa dunggù si Cristo, sikami na mga Judio iring na mga állang su kailangan
mánnal ké katô mga sugù i Moises asta katô mga ágkémun ka mga kamónaan dé nit
banuwa.
4 Asal tô igdunggù tô nángngà timpo na igsalin katô Manama, igpapid din tô Batà din.
Igpamanubù sikandin, asta kailangan tumanán din tô mga sugù.
5 Igpapid ka Manama tô Batà din ébô tábbusán din tô langun dé na mga Judio na
inallang katô mga sugù ébô imun ké na mga gabatà ka Manama.
6 Su sikiyu na mga ánnà Judio tô inému na mga gabatà katô Manama, igpapid din tô
Ugis Espiritu katô Batà din nit mga pusung ta. Mému ka ágtawarán tad tô Manama na
Ámmà ta!
7 Purisu áknganni ánnà kód mga állang, asal mga gabatà kód ka Manama. Su mga gabatà
kód ka Manama, bággayan kó gó katô langun na igtandô din.

Tana i Pablo tingód katô mga taga Galacia

8 Tô ándà kó pa pasakup tun ta Manama, inallang kó katô mga ágmanaman.
9 Asal áknganni, ikasóddór kód katô bánnal Manama. Tô kabánnalan, Manama tô
ikasóddór ákniyu. Purisu dì gó mému ka lumónód kó tun ta mga sugù asta mga ágkémun
nit banuwa na ándà ágpulusán na ikallang ákniyu dángngan!
10 Asal ágtumanán yu pa tô mga ágkémun katô Judio tingód katô áglumun kada álló ka
kapaginawa, kada bulan, kada timpo ka palimudé asta kada ámmé!
11 Ágkatanaanna agó mandà tô ágpulusán katô langun na iglumu ku diyan ákniyu.
12 Na, mga kataladi, ágpédu-éduwa ákniyu na miring kó kanak, su tô igóddô a tun ta
Galacia, agad sábbadda Judio, ikéringnga ákniyu na ánnà Judio na dì ágtuman katô mga
ágkémun ka Judio.
Madigár gó tô katanggap yu kanak.
13 Isóddóran yu tô tagnà kasadun ku tun ta Galacia, ágkabógókanna. Purisu igóddô a
diyan ákniyu asta ikólit-ólitta katô Madigár Gulitán.

14 Agad ándà kó kadigárri kanak tingód katô bógók ku, ándà a ikiyu élléyi, asal
igtanggappa ikiyu iring katô katanggap yu ka panaligan tikud tun ta Manama, asta iring
katô katanggap yu ki Jesu-Cristo.
15 Asal iring na ilingawan yu na idayawan kó gó dángngan ukit katô kólit-ólit ku ákniyu.
Su dángngan, isóddóran ku na agad tô mga mata yu lássuán yu pád ébô bággén yu kanak.
16 Asal áknganni, iring na inémuwa na usig yu ukit katô kólit ku ákniyu katô kabánnalan.
17 Ánnà madigár tô ágdantulán katô mga manubù diyan ákniyu na pasuwé pád ákniyu
tikud tun ta kabánnalan, su kakalyag dan na mandà tô kapasábbad katô ginawa ta ébô
sikandan tô dapitan yu.
18 Asal madigár gó tô kakalyag ku para ákniyu, asta inalayunna gó makatabang agad
diya móddô diyan ákniyu.
19 Sikiyu na mga gabatà ku tun ta kapamaké, ágriyun ku puman tô iring na kasakit katô
ágpangalalan, su itanaanna tingód ákniyu sippang ka makita gó diyan ákniyu tô kantayan
i Cristo!
20 Madigár pád ka diyanna ákniyu áknganni ébô mulitta katô dakál ginawa ku, su
ágkatanaanna ákniyu.

Duwa gabatà i Abraham

21 Na, tô langun yu na malyag tumuman katô mga sugù, kailangan manámdám kó ka
ándin tô igsulat i Moises sayyan.
22 Igsulat din na duwán duwa gabatà gamama i Abraham. Tô sábbad batà din
ipamasusu tun ta állang din na si Agar, asta tô sábbad batà din ipamasusu tun ta sawa
din na si Sara.
23 Duwán kassaan katô duwa gabatà i Abraham su tô batà din na ipamasusu tun ta
állang din imanubù ukit katô kapókit ka manubù. Asal tô batà din na ipamasusu tun ta
sawa din imanubù su tô Manama igtuman katô igtandô din.
24 Na, ni gó tô kóbadan katô panunggiringan na igulit ku ákniyu. Tô duwa gabayi
panunggiringan katô duwa kapókit na igimu ka Manama. Tô mga sugù na igbággé ka
Manama ki Moises tun ta Pabungan ka Sinai, tô gó tô iring na állang na ágbatà ka mga
állang. Purisu tô mga sugù iring na állang na si Agar.
25 Agar tô pagngadan katô Pabungan ka Sinai tun ta Arabia. Ikéring si Agar katô lunsud
ka Jerusalem áknganni, su tô Jerusalem iring na állang asta tô mga taga Jerusalem iring
na mga gabatà din na állang su kailangan tumanán dan tô mga sugù i Moises.
26 Asal tô mantu Jerusalem tun datas ta langit iring ki Sara na innà na ánnà állang. Tô
mantu Jerusalem iring na innà ta su ánnà ki állang katô mga sugù,
27 su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Sikuna bayi na ándà palang batà,
kailangan duwán dayó nu!
Agad ándà ka pa kinnam riyu katô kasakit ka kapamasusu,
asal yaka ágtagnáp. Ullaó ka baling tingód katô dayó nu!
Agad itananan kad,
asal kumarapung pa tô mga gabatà nu
ka tandingán katô bayi na duwán duma."*
28 Na, mga kataladi, sikita tô iring ki Isaac, su sikita tô mga rubbad na igtandô katô
Manama ki Abraham.
29 Sikita na igpasakup tun ki Cristo, girrayatan ki pagsik katô mga manubù na inallang
katô mga sugù, iring ki Isaac sayyan na ipamasusu ukit katô katulusan ka Ugis Espiritu
igirrayatan i Ismael na batà katô állang.
30 Asal ni gó tô kagi ka Manama na igsulat,

* **4:27** 4:27 Isaias 54:1.

"Péwà nu tô állang asta tô batà din, su dì mému ka kabággayan tô batà ka állang katô tángngà katô kaduwánnan nu ka maté ka, su bággén tô langun tun ta batà ka sawa nu na ánnà állang."†
31 Purisu, mga kataladi, ánnà ki mga gabatà katô állang, asal mga gabatà ki katô ánnà állang.‡

5

Igtábbus ki gó i Cristo

1 Ándà dán kailangan na tumanán ta tô mga sugù i Moises, su igtábbus ki gó i Cristo. Purisu éllé kó katô mga ágtinurù na kailangan patupu kó. Yakó puman ágpallang katô mga sugù.
2 Sakán si Pablo, asta ni gó tô kagi ku ákniyu. Atin ka patupu kó ébô tanggapán kó ka Manama, ándà gó ágpulusán katô kapamaké yu ki Cristo.
3 Kumagiya puman na atin ka patupu kó, kailangan tumanán yu gó tô langun-langun katô mga sugù i Moises.
4 Atin ka sarigan yu tô katuman yu katô mga sugù ébô tanggapán kó ka Manama, igsuwé kó tikud tun ki Cristo. Igtayyugan yu gó tô kédu ka Manama.
5 Asal sikita na igpamaké ki Cristo, gangat ki pa ka tanggapán ki ka Manama na nángngà tun ta saruwan din, su ágsarigan ta si Cristo, asta ágpasóddór tô Ugis Espiritu na matuman ni.
6 Tô langun ta na igpasakup tun ki Jesu-Cristo, isóddóran ta na agad itupuwan ki ó ándà ki katupuwi, ándà kassaan ta tun ta saruwan katô Manama, su tô tuu ágkailanganán tô kapamaké ta na kitanán ukit katô kaginawa ta katô mga unawa ta.
7 Igbánnal kó gó katô kabánnalan dángngan. Asal ákngannì, isalábbuanna su iring na duwán dán ikadalang ákniyu, su dì kód ágbánnal katô kabánnalan.
8 Atin ka ilibug tô panámdám yu, ánnà gó Manama tô ikalibug ákniyu, su sikandin tô ágtawar ákniyu ébô matábbus kó.
9 Banté kó agó makasuwé kó tikud tun ta kabánnalan, su agad délák dád tô pagpatubù ka pan, asal masig ágtubù tô tibuk ka harina na baláttan.
10 Asal su ágsarigga katô Áglangngagán, isóddóran ku na dì yu dugangan tô kabánnalan na igtinurù ku ákniyu. Agad ágkabantug tô manubù na ágsamuk ákniyu, asal supakan gó sikandin katô Manama.
11 Mga kataladi, yakó ágbánnal katô mga manubù na ágkagi na gulit-ulitta pa na kailangan tupuwan tô manubù ébô matábbus. Atin ka ágtinurù a pa na kailangan tupuwan, diya gó irrayatan katô mga Judio. Asal girrayatanna pa ikandan su ágtinurù a na matábbus gó tô manubù ukit dád katô kamatayan i Cristo tun ta krus.
12 Tô mga manubù na ágsamuk ákniyu ukit katô ágtinuruán dan na kailangan patupu kó, mólà pa ka pakapunán dan tô sarili dan!
13 Mga kataladi, igtawar kó katô Manama ébô ándà dán kailangan na tumanán yu tô mga sugù i Moises ébô tanggapán kó ka Manama. Agad duwán dán kaluwaan yu tikud tun ta mga sugù, asal yakó ágpanámdám na mému ka tumanán yu tô madat kakalyag yu. Asal su ágpaginawaé kó, kailangan patabangé kó.
14 Su tô langun sugù ka Manama igpasábbad tun ta sábbad dád sugù na, "Ginawayi yu tô mga unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili."*
15 Asal dì kó gó ágpaginawaé. Ágpamatayé kó baling iring katô magani mga mannanap. Banté kó ébô dì kó padatté tun ta kapamaké yu.

Yakó gó ágtuman katô madat kakalyag yu

† **4:30** 4:30 Genesis 21:10. ‡ **4:31** 4:31 Mga gabatà ki katô ánnà állang su igtanggap ki katô Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô kapamaké ta. * **5:14** 5:14 Levitico 19:18.

16 Na, tô kagi ku ákniyu, kailangan bánnalán yu tô Ugis Espiritu ébô dì yu tumanán tô
madat mga kakalyag katô lawa yu,
17 su tô kakalyag katô sarili yu, tô gó tô gusig katô Ugis Espiritu, asta tô kakalyag katô
Ugis Espiritu, tô gó tô gusig katô kakalyag katô sarili yu. Ágpamatayé tô duwa kakalyag
ébô dì kó pakatuman katô ákniyu mga kakalyag.
18 Atin ka ágbánnal kó katô Ugis Espiritu, ándà dán kailangan na tumuman kó katô mga
sugù i Moises ébô matanggap kó katô Manama.
19 Isóddóran yud ka ándin tô ághlumun katô mga manubù na ágtuman dád katô kakalyag
katô sarili dan. Áglayuk dan katô ánnà kandan sawa ó duma. Maripà tô ágpanámdámmán
asta ághlumun dan. Malóggód dan ághlumu ka madat.
20 Ágpangadap dan katô ágmanaman. Ágbarang dan. Magani dan. Ágpamatayé dan. Gingà
dan. Marag dan ágkasókó. Lággáddán dan. Ágpasuwayé dan. Ágpassa-assaé dan.
21 Ágkasabuan dan. Ágkalasing dan. Agad ándin tô kakalyag dan, ágtumanán dan. Duwán
pa mga ághlumun dan iring kani. Kagin ku puman ákniyu tô igkagi ku dángngan: Atin ka
iring kani tô ághlumun katô mga manubù, dì gó sikandan masakup tun ta pagpangulu
katô Manama.
22 Asal ni gó tô ágkitanán tun ta mga manubù na ágkapánnuan katô Ugis Espiritu.
Ágginawa dan. Ágkadayawan dan. Duwán kasunayan katô pusung dan. Mallayat é ginawa
dan. Madigár tô ághlumun dan tun ta mga unawa dan. Mabasa dan. Ágkasarigan dan.
23 Médu-édu dan. Pakapáttud katô sarili dan. Atin ka tô gó tô ághlumun ta, ándà palang
sugù na lapasán ta.
24 Tô igpasakup tun ki Jesu-Cristo, tô gó tô igtanan dán katô madat mga kakalyag asta
madat ágkémun dan, su igpansalan dan dán tô langun kani duma ki Jesu-Cristo tun ta
krus.
25 Su Ugis Espiritu tô igbággé áknita katô mantu kantayan, kailangan papangulun ta tô
Ugis Espiritu.
26 Kailangan dì ki padadurung, dì ki pósigé, asta dì ki pasabué.

6

Kailangan patabangé ki

1 Na, mga kataladi, atin ka duwán tun ákniyu na makasalà, sikiyu na ágkapánnuan katô
Ugis Espiritu tô nángngà tumabang kandin ukit katô kapédu-édu ébô lumónód sikandin
tun ta kabánnalan. Banté kó gó katô sarili yu agó makasalà kó pagsik.
2 Atin ka duwán tun ákniyu na ágkahirapan, patabangé kó, su atin ka ni gó tô ághlumun
yu, ágtumanán yu tô ágpalumun i Cristo.
3 Atin ka duwán ágpanámdám na mallayat tô kamanubuan din, asal ándà kannê
kallayatan ka kamanubuan din, ághlimbungan din dád tô kandin sarili.
4 Asal tô tagsábbad-sábbad ákniyu kailangan gó sumállág katô ákniyu sarili ághlumun. Atin
ka nángngà tô ághlumun yu, duwán dayó yu ánnà su ágpatandingé kó, asal tikud dád tun ta
ákniyu sarili ághlumun.
5 Kailangan sumállág kó katô ákniyu ághlumun su duwán gó kailangan lumun katô
tagsábbad-sábbad ákniyu.
6 Sikiyu na ágtinuruan katô kabánnalan tingód katô Manama, kailangan tumabang kó
asta dumóppón kó katô taratinurù yu.
7 Yakó yu ághlimbungi tô ákniyu sarili, su ándà gó manubù na makalimbung katô
Manama. Sulian kó tingód katô linumuwan yu, su agad ándin tô ágparámmasán katô
manubù, tô gó pagsik tô káttun din!

8 Atin ka tumanán ka manubù tô madat kakalyag din, ukit kani matanggap din tô
supak na ándà ágtamanán. Asal ka tumanán ka manubù tô kakalyag katô Ugis Espiritu,
ukit kani matanggap din tô kantayan na ándà ágtamanán.
9 Purisu sikita na áglumu ka madigár, kailangan dì ki sumódô, su atin ka manayun ki,
dumunggù gó tô álló na igsalin ka Manama na duwán madigár tanggapán ta.
10 Purisu kailangan inalayun ta tabangan tô langun manubù, asta tuu ta pa gó
tabangan tô pamilya ka Manama.

Ágtamanán kani sulat

11 Sakán gó si Pablo tô igsulat kani katapuriyan mga kagi ku ákniyu. Sállág yu na
magdakál ni mga litra na igsulat ku.
12 Duwán mga manubù na kakalyag dan na matanggap dan katô mga unawa dan na
Judio ukit katô áglumun dan. Purisu pirítán dan pád sikiyu ébô patupu kó. Su mà dan
atin ka mulit-ulit dan na nángngà gó tô kamatayan i Cristo tun ta krus ébô matábbus tô
mga manubù, irrayatan dan katô mga Judio.
13 Agad mirit dan pád ákniyu ébô patupu kó asta tumuman kó katô mga sugù i
Moises, asal dì dan gó ágtuman katô langun sugù. Kakalyag dan dád na patupu kó ébô
padadurung dan ukit katô kanunug yu kandan.
14 Asal sakán, diya gó padadurung. Sábbad dád tô durungán ku, tô gó tô Áglangngagán ta
na si Jesu-Cristo na inaté tun ta krus. Tingód katô kamatayan din tun ta krus, tô duwán
ágpulusán tun ta mga dì ágpamaké ándà ágpulusán dini kanak, asta tô duwán ágpulusán dini
kanak ándà ágpulusán tun kandan.
15 Tun ta saruwan ka Manama, ándà gó kassaan katô igtupuwan asta tô ándà
katupuwi. Asal tô tuu ágkailanganán tô kapamantu katô ágkémun ta.
16 Mólà pa ka bággén ka Manama tô kasunayan ka pusung asta tô kédu din tun ta
langun na ágtuman kani kabánnalan, su sikandan gó tô bánnal mga gabatà ka Manama,
agad Judio ó ánnà Judio.
17 Na, tikud ákngannì, dì mému ka duwán pa sumamuk kanak, su duwán gó mga ulat
dini ta lawa ku na pató katô kabánnal ku ki Jesus.
18 Mga kataladi, mólà pa ka tabangan kó katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
Matuman gó ni!

Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Efeso

Una Basan

Sayyan tuu dakál tô lunsud ka Efeso, asta igóddóan ka marapung manubù. Ágkabantug tô mga taga Efeso su ágkaduwánnan sikandan. Duwán dakál simbaan na ágpangadapan dan katô ágmanaman na ágngadanan si Diana. (Ahaán tô Lumu 19:21-41.)

Dalám ka tállu ámmé igóddô si Pablo tun ta Efeso, asta marapung tô igpaminág katô igulit-ulit din tingód ki Jesu-Cristo. Duwán mga kasalábbuan na igimu i Pablo, asta marapung tô igpamaké ki Cristo. Pángnga ka tállu ámmé igpanó si Pablo tun ta duma mga lunsud.

Tô igpriso si Pablo tun ta lunsud ka Roma, igsulat din ni tun ta mga ágpampamaké na góddô tun ta Efeso asta tun ta mga duma lunsud na madani tun ta Efeso.

Nit sulat din, igulit din na igpasábbadé dán tô mga ágpampamaké ukit katô kapasábbad dan tun ki Jesu-Cristo. Marapung tô mga panunggiringan na iggamit i Pablo tingód kani. Mà din, sikandan tô iring na lawa asta si Cristo tô iring na ulu. Sikandan tô iring na balé, asta si Cristo tô iring na masarig batu na ágpónsadanan ka balé. Sikandan tô iring na sawa, asta si Cristo tô iring na duma.

Igsulat din pagsik tô tingód katô madigár ágkémun dan asta tô tingód katô kapanalu dan ki Maibuyan.

1 Sakán si Pablo na inému apostoles i Jesu-Cristo tingód katô kakalyag ka Manama.
Ágpangumusta a ákniyu diyan ta lunsud ka Efeso. Sikiyu tô mga sakup ka Manama asta
ágkasarigan kó na igpasábbad tun ki Jesu-Cristo.
2 Mólà pa ka tabangan kó ka Manama asta bággayan kó katô kasunayan tikud tun ta
Manama na Ámmà ta asta tikud tun ta Ághlangngagán na si Jesu-Cristo.

Mga kadigárran na ágbággén i Cristo áknita

3 Durungán ta gó sikandin na Manama asta Ámmà katô Ághlangngagán ta na si Jesu-
Cristo! Igbággé ka Manama áknita tô langun kadigárran na tikud tun ta langit su
igpasakup ki tun ki Cristo.
4 Sayyan tô ándà pa imuwi ka Manama ni banuwa, taganà kid igsalin ikandin ébô imun
ki na malinis asta ándà salà tun ta saruwan din tingód katô kapasábbad ta tun ki Cristo.
Tingód katô dakál ginawa katô Manama áknita,
5 taganà dán duwán plano din na imun ki ikandin na mga gabatà din ukit katô iglumu
i Jesu-Cristo, su ni gó tô ágdantulán katô kakalyag din.
6 Purisu durungán ta gó tô Manama su igtábbus ki ikandin tingód katô tuu dakál
ginawa na igbággé din áknita iring na gasa ukit katô kapasábbad ta tun ta Batà din na
ágginawaan din!
7 Ukit katô dipanug i Cristo tun ta kamatayan din tun ta krus, igtábbus kid katô
Manama asta igpasinsiyaan din dán tô mga salà ta tingód katô tuu dakál kédu din áknita.
8 Mabasa sikandin asta igbággayan ki ikandin ka kapandayan asta kagpáttan.
9 Ukit kani, igpasóddór ka Manama áknita tô plano din na ándà din pasóddóri sayyan
na tumanán din ukit ki Cristo.
10 Ni gó tô igplano din. Ka dumunggù dán tô nángngà álló, pasábbadán din tô langun-
langun na igimu din, agad tun ta langit ó nit banuwa, asta pasakupán din tun ta
pagpangulu i Cristo.

11 Agad ándin tô plano asta kakalyag katô Manama, tô gó tô ágkatuman. Tun ta
katigkanayan tô ándà din pa imuwi ni banuwa, taganà duwán plano din na salinán ké
ikandin ébô imun ké na mga sakup din ukit katô kapasábbad dé tun ki Cristo,
12 su sikami na mga Judio tô una igiman asta igpamaké ki Cristo. Igsalin ké katô
Manama ébô durungán asta pabantugán sikandin ukit áknami.
13 Sikiyu pagsik na mga ánnà Judio, tô igdinág yu tô kabánnalan na Madigár Gulitán
tingód katô makatábbus ákniyu, igpamaké kó ki Cristo. Purisu igpóddô ka Manama diyan
ákniyu tô Ugis Espiritu na igtandô din, su tô gó tô pató na mga sakup kó ka Manama.
14 Su igpóddô din dán tô Ugis Espiritu dini áknita, isóddóran ta na bággayan ki gó katô
langun na igtandô ka Manama. Purisu isóddóran ta na igtábbus ki gó langun ikandin ébô
imun ki na mga sakup din. Ukit áknita durungán asta pabantugán tô Manama.

Dasalán i Pablo tingód katô mga taga Efeso

15 Na, tuu gó madigár ni igimu ka Manama. Purisu tikud tun ta kadinág ku tingód ka
kapamaké yu katô Áglangngagán na si Jesus asta tingód ka ginawa yu katô langun sakup
ka Manama,
16 inalayunna gó ágpasalamat tun ta Manama tingód ákniyu. Inalayunna ágdasal para
ákniyu.
17 Ágdasalla tun ta Manama na matulus Ámmà katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ébô
ukit katô Ugis Espiritu bággayan kó ikandin katô kapandayan asta kagpáttan ébô tuu kó
makasóddór katô Manama.
18 Ágdasalla na imun din mappawà tô panámdám yu ébô kasóddóran yu ka ándin tô
gimanan tun ta pagtawar din ákniyu. Mólà pa ka kasóddóran yu na tuu madigár tô
ágpulusán na igtandô ka Manama katô langun sakup din.
19 Kakalyag ku na kasóddóran yu na tuu gó matulus tô Manama na ágtabang áknita na
ágpamaké kandin. Ni katulusan din
20 tô iggamit din tô iganté din puman si Cristo asta tô igpónsad din sikandin dadan tun
ta kawanan din* tun ta langit.
21 Purisu si Cristo tô ágpangulu katô langun, agad ándin tô duwán katulusan ó ágpangulu
ó ágharì tun ta langit, su tô ngadan na igbággé tun ki Cristo tuu pa mallayat ka tandingán
katô langun ka duma mga ngadan, agad áknganni ó agad pa tun ta tapuri álló.
22 Igpasakup katô Manama tô langun-langun tun ta pagpangulu i Cristo, asta igimu
din sikandin na ágpangulun katô langun ébô katabangan ki na mga ágpampamaké.
23 Si Cristo tô ulu katô langun ágpampamaké na igpanunggiringan katô lawa din. Su
igpasakup ki tun kandin, ándà dán kulang dini áknita, su tingód katô pagpangulu din
katô langun, ándà kulang agad tun datas ta langit ó nit banuwa.

2

Manté dán tô mga igpasábbad tun ki Cristo

1 Dángngan, tô ándà kó pa pamaké ki Cristo, inaté kó* tun ta saruwan ka Manama su
marapung gó tô mga salà yu.
2 Dángngan igtuman kó katô madat ágkémun ka mga manubù nit banuwa na dì
ágpamaké. Igbánnal kó ki Maibuyan na harì katô mga madat espiritu tun ta kawang-
awangan. Sikandin tô espiritu na ágpid katô langun manubù na dì ágbánnal katô
Manama.
3 Tô gó tô ágkémun katô langun ta dángngan, su agad ándin tô madat kakalyag ka
panámdám ta asta lawa ta, tô gó tô ágtumanán ta. Su tô gó tô ágkémun ta, supakan ki pád
katô Manama iring katô langun duma na dì ágpaminág kandin.

---

* **1:20** 1:20 Tô munsad dadan tun ta kawanan katô ágpangulun, tô gó tô mabantug, asta mému pagsik mangulu. * **2:1** 2:1 Iring na inaté dan su madiyù dan tikud tun ta kakalyag ka Manama.

4 Asal dakál gó tô kédu katô Manama áknita, asta dakál gó tô ginawa din áknita.
5 Agad inaté ki tun ta saruwan ka Manama su ikasalà ki, asal iganté ki puman ikandin
duma ki Cristo. Igtábbus ki ukit dád katô dakál kédu ka Manama.
6 Tingód katô kapasábbad ta tun ki Jesu-Cristo, iganté ki puman ka Manama duma ki
Cristo asta igpónsad ki ikandin duma ki Cristo tun ta langit ébô mangulu ki duma kandin.
7 Tô gó tô igimu ka Manama para áknita ébô pakitanán din ka ándà ágtamanán na dì
katáppángngan tô dakál kédu din asta kadigárran din áknita ukit katô iglumu i Jesu-Cristo.
8 Tingód katô dakál kédu ka Manama, igtábbus kó ukit ka kapamaké yu ki Cristo, asal
ánnà ni ukit katô lumu yu, su ni gó ni gasa ka Manama ákniyu.
9 Tô igtábbus ki ikandin, ánnà kasulì din katô madigár linumuwan ta. Purisu ándà gó
palang manubù na makapadadurung tun ta saruwan ka Manama.
10 Tingód katô kapasábbad ta tun ki Jesu-Cristo, igpamantu ki katô Manama ébô
makalumu ki katô madigár na igplano din sayyan para áknita.

Igpasábbadé dán tô langun ta ukit katô iglumu i Cristo

11 Na, yakó ágkalingó na tingód katô kapamasusu ákniyu, ánnà kó Judio. Ágkaringasaan
kó gó katô mga Judio su ándà kó tupuwi iring kandan na igtupuwan. Tô gó tô áglumun ka
manubù tun ta lawa dan, asal ándà gó ágpulusán tun ta pusung dan.
12 Dángngan ándà sinóddóran yu tingód ki Cristo. Madiyù kó tikud tun ta mga manubù
na igsalin ka Manama. Ándà kó kasakup tun ta mga manubù na igtandóan ka Manama.
Ukit katô ágkémun yu nit banuwa, ándà gó gimanan yu na madigár, asta ándà sóddór yu
katô Manama.
13 Asal áknganni igpasakup kód tun ki Jesu-Cristo. Agad madiyù kó tun ta Manama
dángngan, asal áknganni igpid kód ka Manama tun ta madani din ukit katô dipanug i
Cristo na inaté tun ta krus.
14 Ukit katô kamatayan i Cristo, duwán dán kasunayan ta, asta igpasábbadé dán tô mga
Judio asta tô mga ánnà Judio, su igpandà gó i Cristo tô kapósigé ta na iring na labat tun
ta tángngaan katô mga Judio asta katô mga ánnà Judio.
15 Ukit katô kamatayan i Cristo igpandà din tô mga sugù na kailangan tumanán katô
mga Judio, su kakalyag din na pasábbadán din tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio ukit
ka kasakup din katô langun ébô mandà tô kapósigé dan.
16 Purisu iring na sábbad dán lawa tô mga Judio asta tô mga ánnà Judio. Ukit katô
kamatayan i Cristo tun ta krus, igpandà din dán tô kapósigé ta, asta igpasábbad kid
ikandin tun ta Manama.
17 Tô igdunggù si Cristo, igulit-ulit din tô Madigár Gulitán tingód ka kasunayan. Tô gó
tô igtinurù din ákniyu na mga ánnà Judio na madiyù tun ta Manama, asta igtinurù din
pagsik áknami na mga Judio na madani tun ta Manama.
18 Tingód katô iglumu i Cristo, agad Judio ó ánnà Judio, tô langun ta makapadani dán
gó tun ta Ámmà ta na Manama ukit ka tabang katô Ugis Espiritu.
19 Purisu sikiyu na mga ánnà Judio, ánnà kód iring na ássa manubù na tikud tun ta
madiyù, su igpasábbad kód gó tun ta mga sakup ka Manama. Inému kód gó na pamilya
din.
20 Tô langun ta na mga ágpampamaké tô iring na mga bahin katô balé na gimun ka
Manama. Tô mga apostoles asta tô mga propeta ka Manama tô iring na mga sumbál
katô balé, asta si Jesu-Cristo tô iring na masarig batu na ágpónsadanan katô balé.
21 Si Cristo tô igtagù katô tagsábbad-sábbad áknita tun ta balé din ébô imun ki ikandin
na ugis templo para katô Áglangngagán.
22 Sikiyu na mga ánnà Judio na igpamaké pagsik ki Cristo, igpasábbad kó ka Manama
tun áknami na mga Judio ébô imun ki na góddóan katô Manama ukit katô Ugis Espiritu
din.

3

Plano katô Manama para katô mga ánnà Judio

1 Sakán si Pablo tô igpriso su ágsuguánnánna i Jesu-Cristo ébô mulit-ulitta ákniyu na mga ánnà Judio.
2 Isóddóran yu gó na tingód katô kédu ka Manama kanak, igimuwa ikandin na ágsuguánnán ébô tabangan ku sikiyu na mga ánnà Judio.
3 Igpasóddór katô Manama kanak tô plano na ándà din pasóddóri sayyan. Igsulatta ka mabbabà dád tingód kani.
4 Atin ka basan yu tô igsulat ku, kagpáttan yu tô isóddóran ku tingód katô plano ka Manama na ándà din pasóddóri sayyan na tumanán din ukit ki Cristo.
5 Agad ándà pasóddóri katô Manama ni plano tun ta mga kamónaan ta sayyan, asal áknganni, igpasóddór din dán tun ta igsalin na mga apostoles asta tun ta mga propeta din ukit katô Ugis Espiritu.
6 Ni gó tô plano din na igpasóddór din dán. Mému tanggapán yu tô madigár na bággén ka Manama áknami na mga Judio, su sikiyu na mga ánnà Judio igbánnal pagsik katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo. Tô langun ta isakup tun ta sábbad dád lawa, asta tô langun ta tô bággayan katô ágpulusán na igtandô ka Manama na tumanán din ukit ki Jesu-Cristo.
7 Ukit katô kédu ka Manama asta ukit katô katulusan din, inémuwa ikandin na taraulit katô Madigár Gulitán.
8 Agad mabbabà dád é kamanubuan ku ka tandingán katô langun sakup ka Manama, asal ukit katô kédu din, igsalinna ikandin ébô ulit-ulitán ku tô Madigár Gulitán tun ta mga ánnà Judio na duwán tuu madigár na dì gó katáppángngan na mému dan tanggapán tikud tun ki Cristo.
9 Igsalinna ka Manama ébô pénagpáttán ku tun ta langun manubù ni plano na ándà pasóddóri sayyan ka Manama na igimu katô langun-langun.
10 Kakalyag ka Manama na ukit katô mga ágpampamaké pasóddórán din gó tô kadakállan katô kapandayan din tun ta langun pangulu asta mga duwán katulusan tun ta kawang-awangan.
11 Ni dán gó tô igplano din sayyan tô ándà pa imuwi ni banuwa, asta igtuman din dán ukit ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta.
12 Ukit katô iglumu i Cristo asta ukit katô kapamaké ta kandin, ándà máddang ta na padani tun ta Manama su tanggapán ki gó ikandin.
13 Purisu yakó ágsungkù tingód katô mga kahirapan na inókitan ku, su ilumu ni para katô kadigárran yu.

Tô ginawa i Cristo áknita

14 Atin ka ágpanámdámma tingód katô madigár plano katô Manama áknita, ágling kóódda asta ágdasalla tun ta Ámmà Manama.
15 Sikandin gó tô Ámmà na igtikudan katô langun panaligan tun ta langit asta mga manubù nit banuwa.
16 Ágdasalla tun ta matulus Manama na duwán dakál ginawa na dì katáppángngan ébô bággayan kó katô kabákkárran asta kasarig katô kapamaké yu ukit katô Ugis Espiritu.
17 Mólà pa ka inalayun móddô si Cristo tun ta pusung yu tingód katô kapamaké yu kandin. Ágdasalla ébô tô gunayan katô áglumun yu tô dakál ginawa yu tun ta Manama.
18 Mólà pa ka makagpát kó asta tô langun ka duma mga sakup katô Manama ka ándin tô tuu kadakállan katô ginawa i Cristo áknita.
19 Mólà pa ka kasóddóran yu na dakál tô ginawa i Cristo ákniyu, agad dì yu tuu kagpáttan tô kadakállan katô ginawa din. Atin ka makagpát kód na ágginawaan kó ikandin, mapánnù kó katô kapánnuan ka Manama.

20 Durungán tad tô Manama na ágtabang áknita ukit katô katulusan din. Sikandin tô makému katô sobra pa katô langun na pamuyuán ta asta panámdámmán ta.
21 Mólà pa ka durungán tô Manama ka ándà ágtamanán ukit ákniyu na mga ágpampamaké asta ukit ki Jesu-Cristo. Matuman gó ni!

4

Igpasábbadé ki tun ki Cristo

1 Purisu igprisowa tingód katô kabánnal ku katô Áglangngagán. Ágpédu-éduwa ákniyu na kailangan madigár tô ágkémun yu na nángngà tun ta Manama na igtawar ákniyu.
2 Kailangan pabbabà-babà kó, médu-édu kó asta mallayat é ginawa yu tun ta mga unawa yu. Papasinsiyaé kó, su ukit kani, ágpakitanán yu na ágpaginawaé kó.
3 Ággár-ággár kó asta panayun kó tun ta kapasábbadé yu na tikud tun ta Ugis Espiritu, su inaggát kód na igpasábbadé ukit katô kasunayan.
4 Su tô langun ta na mga ágpampamaké igimu ka Manama na sábbad dád lawa, sábbad dád tô Ugis Espiritu na góddô dini áknita, asta sábbad dád tô gimanan tun ta katawar din áknita.
5 Sábbad dád tô Áglangngagán ta, sábbad dád tô ágpamakén ta, asta sábbad dád tô gunayan ka kapabunyag ta.
6 Sábbad dád tô Manama na Ámmà katô langun. Sikandin tô ágpangulu katô langun, sikandin tô ágtuman katô kakalyag din ukit katô langun, asta sikandin tô góddô tun ta langun.
7 Duwán gasa na igbággé i Cristo tun ta tagsábbad-sábbad áknita tingód katô dakál ginawa din.
8 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
Tô igsadun sikandin tun datas,
Igpid din tô marapung mga igtalu din,
Asta igbággé din tô mga gasa tun ta mga manubù.*
9 (Na, ukit kani kagi na, "Tô igsadun sikandin tun datas," isóddóran ta na iguna pa sikandin igsunnad nit banuwa.†
10 Sikandin na igsunnad tô igsadun pagsik tun datas ta langit ébô imun din na nángngà tô langun-langun.)
11 Si Cristo tô igbággé kani mga gasa áknita, su duwán igimu din na mga apostoles, duwán mga propeta, duwán mga taraulit katô Madigár Gulitán, asta duwán mga tarapid asta mga taratinurù katô kabánnalan.
12 Tô gó tô igbággé din para ágkagamit katô mga sakup ka Manama ébô kumasarig tô kapamaké katô langun ta na igpanunggiringan na lawa i Cristo.
13 Ukit kani, makému ki pasábbadé tun ta kapamaké asta tun ta kasóddór ta katô Batà ka Manama ébô mému ki na mabákkár, asta makéring tô ágkémun ta katô nángngà ágkémun i Cristo.
14 Atin ka matuman ni, dì kid méring na mga gabatà. Dì kid méring na barko na ágpiddán ka balud asta áglayapán ka karamag, su dì ki sékót ágkapid katô mga ágtinuruán ka mga katig áglimbung ukit ka bulaló.
15 Asal tingód katô kapaginawaé ta, kailangan mulit ki gó baling katô kabánnalan. Purisu méring ki gó ki Cristo agad ándin tô áglumun ta. Sikandin tô iring na ulu ta,
16 asta sikita tô iring na lawa din. Ukit katô kapid i Cristo áknita, ágpasábbadé tô langun ta, iring na mga bahin ka lawa. Atin ka nángngà tô áglumun katô tagsábbad-sábbad bahin ta asta ágpaginawaé ki, dumakál asta kumasarig ki na mga ágpampamaké iring na sábbad lawa.

---

* **4:8** 4:8 Salmo 68:18. † **4:9** 4:9 Nit banuwa, ó tun dalám ka tanà.

Mantu ágkémun katô mga ágpampamaké

17 Purisu duwán kagin ku ákniyu na tikud tun ta Áglangngagán. Yakó ágpéring katô
ágkémun yu tun ta mga manubù na dì ágpamaké katô Manama, su ándà ágpulusán katô
mga panámdám dan.
18 Ingittángngan tô panámdám dan su ándà dan ikagpát katô kabánnalan. Igéllé dan katô
kantayan na ágbággén ka Manama su ándà gó sóddór dan asta matággas gó tô ulu dan.
19 Ándà dán kayyà dan. Ikataglang dan katô madat mga áglumun dan. Dì dan ágsódô
áglumu katô langun klasi ka kadattan.
20 Asal ánnà iring kani tô igtinurù ákniyu tingód ki Cristo!
21 Isóddóran ku na tô ikadinág kó tingód ki Jesus, igtanggap kó katô kabánnalan na
igtinurù ákniyu tingód kandin.
22 Purisu sódô kó katô katuman yu katô madat mga kakalyag yu, su tô gó tô taganà
ágkémun yu na igdadat ukit katô tapé kakalyag yu na iglimbung ákniyu.
23 Kailangan pamantun yu tô pusung yu asta tô panámdám yu.
24 Igbággayan kó katô mantu ágkémun, su igimu kó ka Manama na mantu iring kandin.
Kailangan pakitanán yu gó na igpamantu kód ukit katô áglumun yu na nángngà asta
malinis tun ta saruwan ka Manama.
25 Purisu yakó ágbulaló. Kailangan bánnal gó tô kagin yu tun ta mga unawa yu, su tô
langun ta mga bahin tun ta lawa i Cristo.‡
26 Yakó ágkapid katô sókó yu ébô dì kó makasalà.§ Sódói yu tô sókó yu ka dì pa sumalláp
tô álló,
27 asta yakó ágbággé ka lugar ki Maibuyan.
28 Tô takón kailangan dì dán tumakó. Kailangan lumumu sikandin katô madigár ébô
duwán magamit din asta makatabang sikandin katô mga ágkahirapan.
29 Yakó gó ágkagi ka madat, asal kailangan madigár dád tô ágkagin yu ébô katabangan
tô mga unawa yu, asta kumasarig tô kapamaké katô mga maminág ákniyu.
30 Yakó yu ágparanuwi tô Ugis Espiritu ka Manama ukit katô mga áglumun yu, su
sikandin gó tô pató na sikiyu tô mga sakup katô Manama ébô kasóddóran yu na matuman
gó na tábbusán kó tun ta tapuri álló.
31 Sódô kód lumu kani langun. Yakó gusig. Yakó sékót ágkaringasa. Yakó ágkasókó. Yakó
ágsapà. Yakó ágkagi ka madat. Yakó ágkagi asta áglumu ka madat tun ta duma manubù.
32 Asal kailangan madigár tô lumun yu tun ta mga duma manubù asta pédu-éduwé kó.
Kailangan papasinsiyaé kó iring katô kapasinsiya katô Manama ákniyu ukit ki Cristo.

5

Kailangan madigár tô ágkémun yu

1 Na, su inému kód na mga gabatà katô Manama na ágginawaan din, kailangan makéring
kó kandin.
2 Agad ándin tô áglumun yu, kailangan ágginawa kó katô mga unawa yu iring katô
kaginawa i Cristo áknita, su igbullas gó sikandin áknita asta igmatayan sikandin ébô
pasinsiyaan katô Manama tô mga salà ta. Tô inaté si Cristo, iring sikandin na mammut
na ágbággén tun ta Manama na makadayó kandin.
3 Mga sakup kó gó katô Manama. Purisu yakó áglayuk katô ánnà ákniyu sawa ó duma,
yakó áglumu katô agad ándin na maripà, asta yakó ágkasabuan katô kaduwánnan ka duma
manubù. Kailangan dì kó lumumu kani mga salà ébô ándà makabuyas ákniyu, su dì
mému ni lumun katô mga sakup ka Manama.
4 Dì mému ka kumagi kó katô maripà ó katô ándà ágpulusán ó katô tamparasà, asal
kailangan pasalamat kó baling tun ta Manama.

‡ **4:25** 4:25 Ahaán tô Zacarias 8:16. § **4:26** 4:26 Ahaán tô Salmo 4:4.

5 Kailangan kasóddóran yu na dì makahu tun ta pagpangulu i Cristo asta katô Manama
tô mga manubù na áglayuk katô ánnà kandan sawa ó duma, tô áglumu katô agad ándin na
maripà, asta tô ágkasabuan katô kaduwánnan ka duma manubù. Atin ka ágkasabuan tô
manubù, duwán ágmanaman na ágpangadapán din.
6 Tingód kani mga linumuwan ka mga manubù, supakan dan ka Manama, su dì dan
ágbánnal kandin. Purisu yakó ágkapid katô mga lumimbung pád ákniyu ukit katô ágkagin
dan na ánnà madat ni mga lumu ni.
7 Purisu yakó gó ágduma kani mga manubù na madat tô áglumun dan.
8 Dángngan, duwán kangittángngan tun ta panámdám yu, asal ákngannì duwán dán
kappawaan yu su igpasakup kód tun ta Áglangngagán. Purisu tô ágkémun yu kailangan
makéring katô ágkémun ka mga manubù na duwán kappawaan.
9 Su madigár, nángngà asta ágkasarigan tô áglumun katô mga manubù na duwán dán
kappawaan.
10 Ággár-ággár kó ébô makagpát kó ka ándin tô kakalyag katô Áglangngagán na lumun
yu.
11 Lili kó katô madat mga lumu na ándà ágpulusán na áglumun katô mga sakup ka
kangittángngan. Asal ukit katô madigár ágkémun yu, ágpasóddór kó na madat tô mga
áglumun dan.
12 Asal makayayyà agad tô ágkagi dád katô mga áglumun dan na inallás.
13 Atin ka madigár tô áglumun yu, kagpáttan dan na tuu madat tô áglumun dan,
14 su kappawaan tô langun na ágtaddawan katô kabánnalan. Purisu duwán ágkagin na,
“Atin ka ágtudug ka, lagimmata kad.
Atin ka inaté ka, ánnó kad,
su kataddawan ka i Cristo.”
15 Purisu tuu kó banté katô ágkémun yu. Yakó yu giringi tô mga ándà kapandayan, asal
iringi yu tô mga manubù na duwán kapandayan.
16 Yakó yu gulai tô oras yu, asal kailangan lumumu kó katô madigár, su marapung gó
tô mga áglumu ka madat ákngannì.
17 Purisu yakó áglumu katô ándà ágpulusán, asal kailangan kagpáttan yu ka ándin tô
kakalyag katô Áglangngagán na lumun yu.
18 Yakó ágkalasing, su kadattan kó dád gó, asal kailangan kapánnuan kó katô Ugis
Espiritu.
19 Atin ka ágpalimudé kó, pasalamat kó katô Áglangngagán ukit katô kakanta yu ka mga
kagi ka Manama na igsulat, asta ukit katô mga kanta tingód ki Jesus, asta ukit katô mga
kanta na tikud tun ta Ugis Espiritu. Kailangan tikud gó tun ta pusung yu tô kakanta yu.
20 Agad ándin tô kókitan yu, kailangan ágpasalamat kó tun ta Ámmà Manama, su
igpasakup kód katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Mga sugù para katô mga taladuma

21 Kailangan pasakup tô tagsábbad ákniyu tingód katô karespeto yu ki Cristo.
22 Sikiyu na mga sawa, pasakup kó tun ta ákniyu duma, iring katô kapasakup yu tun
ta Áglangngagán.
23 Tô mama tô ágpangulu katô kandin sawa, iring na si Cristo tô ágpangulu katô mga
ágpampamaké, su sikandin gó tô igtábbus katô mga ágpampamaké na igpanunggiringan na
lawa din.
24 Purisu kailangan pasakup asta numunug tô mga sawa tun ta kandan duma, iring
na kapasakup katô mga ágpampamaké tun ki Cristo.
25 Sikiyu na mga gamama, ginawayi yu tô ákniyu sawa iring katô kaginawa i Cristo
katô mga ágpampamaké, su igbullas gó sikandin áknita asta igmatayan

26 ébô ukit katô kagi ka Manama imun ki malinis tun ta saruwan din, su igurasan kid
ikandin ukit katô kabunyag.
27 Igurasan kid ikandin ébô tanggapán ki na mga ágpampamaké iring na bayi na kasalán
na tuu madigár ágsállággán su ándà palang buring ó maripà ó agad ándin na madat.
Kakalyag ka Manama na tuu ki malinis asta ándà palang salà.
28 Purisu tô mga gamama kailangan gó guminawa katô kandan sawa iring katô
kaginawa dan katô kandan sarili lawa, su tô mama na ágginawa katô kandin sawa
ágginawa gó katô kandin sarili lawa.
29 Ándà gó palang manubù na ágkaringasa katô kandin sarili lawa, asal ágpakannán din
asta ágdóppónan din. Tô gó tô áglumun i Cristo tun ta mga ágpampamaké na igpanung-
giringan na kandin lawa,
30 su sikita tô mga bahin tun ta lawa din.
31 Mà katô kagi ka Manama,
"Purisu tumanan tô mama katô ámmà din asta katô innà din, asta pasábbadé tô mama
asta tô sawa din. Tô duwa dan mému dán sábbad."*
32 Tuu gó madigár ni kabánnalan na igpasóddór ka Manama áknita ukit kani kagi din, su
ni gó tô panunggiringan tingód ki Cristo asta áknita na mga ágpampamaké.
33 Asal duwán gó kailangan tumanán katô mga taladuma. Tô tagsábbad-sábbad ákniyu na
mga gamama, kailangan ginawaan yu gó tô ákniyu sawa iring katô kaginawa yu katô
ákniyu sarili lawa. Asta tô tagsábbad-sábbad ákniyu na mga sawa, kailangan respetowan
yu gó tô ákniyu duma.

6

Mga gabatà asta kandan mga ámmà asta innà

1 Sikiyu na mga gabatà, bánnal kó katô ákniyu mga ámmà asta innà iring katô kabánnal
yu katô Áglangngagán, su tô gó tô nángngà lumun yu.
2 Ni gó tô una sugù na duwán tandô para katô mga ágbánnal,
"Respetowi yu tô ákniyu ámmà asta innà
3 ébô kumallayat tô kantayan yu nit banuwa."*
4 Na, sikiyu na mga ámmà asta mga innà, yakó yu ágpasókówi tô ákniyu mga gabatà, asal
dóppóni yu ukit katô disiplina asta tambag na makadayó katô Áglangngagán.

Mga állang asta mga amo

5 Sikiyu na mga állang, tuman yu tô kakalyag katô ákniyu amo nit banuwa. Kailangan
respetowan yu sikandan. Kailangan tikud tun ta pusung yu tô katuman yu katô mga
sugù dan magunawa katô kabánnal yu ki Cristo.
6 Inalayun kó bánnal kandan, ánnà dád róggun ka sumállág dan ákniyu ébô madurung
kó. Su mga állang kó gó i Cristo, kailangan tikud tun ta tibuk ka pusung yu tô katuman
yu katô kakalyag ka Manama.
7 Kailangan malóggód kó áglumu, su ánnà dád manubù tô ágbánnalán yu, asal tô
Áglangngagán tô ágbánnalán yu.
8 Yakó ágkalingó na agad ándin tô áglumun yu na madigár, duwán gó madigár sulì katô
Áglangngagán ákniyu, agad állang kó ó ánnà kó állang.
9 Sikiyu na mga amo, kailangan madigár tô kapid yu katô mga állang yu. Yakó áglagaggà
kandan, su agad sikiyu asta tô mga állang yu, sábbad dád gó tô Amo yu tun ta langit, asta
ándà manubù na ágmusingán din agad ándin tô bónnóng dan.

Mga laniban na ágbággén ka Manama áknita

* **5:31** 5:31 Genesis 2:24. * **6:3** 6:2-3 Exodo 20:12; Deuteronomio 5:16.

10 Na, ni gó tô ágtamanán katô mga ágtinuruán ku ákniyu. Su igpasábbad kó tun ta
Áglangngagán, pasarig kó gó ukit katô katulusan din.
11 Gamit yu tô langun laniban na ágbággén katô Manama ébô makatu kó katô mga
kapókit asta limbung i Maibuyan.
12 Su ánnà mga manubù tô mga usig ta, asal tô madat mga espiritu asta tô ágharì na dì
ágkitanán, tô duwán katulusan ka kangittángngan nit banuwa, asta tô madat mga espiritu
tun ta kawang-awangan.
13 Purisu kailangan gamitán yu tô langun laniban na ágbággén katô Manama ákniyu
ébô makatu kó katô mga usig ta ka dumunggù tô álló ka kadattan. Purisu atin ka
mapángnga dán tô langun kani, makita na ándà kó gó katalu.
14 Purisu taganà kó iring na sundalo na ágtaganà katô gira. Gamit yu tô kabánnalan
iring na sinturon. Gamit yu tô katanggap ka Manama ákniyu na nángngà tun ta saruwan
din iring na putó salimbutung tun ta kagpa.
15 Gamit yu iring na sapatus tô kataganà yu na mulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód
katô kasunayan na ágbággén katô Manama.
16 Gamit yu tô kapamaké yu ki Cristo iring na kalasag ébô dì kó kasugatan katô iring
na mga ágrágrág na ágpanaán i Maibuyan tun ákniyu.
17 Gamit yu tô katábbus ka Manama ákniyu iring na putó sambariro. Gamit yu tô kagi
ka Manama na igbággé katô Ugis Espiritu iring na kampilan.
18 Agad ándin tô dumunggù ákniyu, yakó ágsódô na ágdasal ukit katô katulusan katô
Ugis Espiritu. Patannáb kó asta panayun kó tun ta kadasal para katô langun sakup ka
Manama.
19 Dasal kó pagsik para kanak ébô bággayanna ka Manama katô nángngà mga kagi na
ándà máddang ku ka mulit-ulitta katô Madigár Gulitán na ándà pasóddóri sayyan.
20 Inémuwa na ágsuguánnán katô Manama ébô mulit-ulitta kani Madigár Gulitán, asta
tô gó tô gunayan na igprisowa ákngannì. Asal dasal kó para kanak na diya kumataló asta
nángngà tô kólit-ólit ku.

Ágtamanán kani sulat

21 Si Tiquico tô kataladi na ágginawaan. Ágkasarigan sikandin na kadumaan ku na
ágtuman ka kakalyag katô Áglangngagán. Atin ka dumunggù sikandin diyan ákniyu, ulitán
din tô inému kanak dini.
22 Purisu pasadunán ku sikandin diyan ákniyu ébô makasóddór kó tingód áknami, asta
ébô pabákkárrán tô pusung yu.
23 Mga kataladi, mólà pa ka duwán kasunayan yu asta duwán ginawa yu tikud tun ta
Ámmà Manama asta Áglangngagán na si Jesu-Cristo ukit katô kapamaké yu.
24 Mólà pa ka tabangan ka Manama tô langun yu na ágginawa katô Áglangngagán ta na
si Jesu-Cristo ukit katô ginawa na ándà ágtamanán.

Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Filipos

Una Basan

Tô lunsud ka Filipos isakup tun ta probinsya ka Macedonia tun ta banuwa ka Grecia. Dakál lunsud tô Filipos, asta igóddóan katô marapung mga sakup ka Roma.

Tô igdunggù si Pablo tun ta Macedonia, igulit-ulit sikandin tun ta mga taga Filipos. Purisu marapung tô igpamaké ki Jesu-Cristo. Tuu masarig tô kapamaké dan. Dakál tô ginawa dan ki Pablo, asta dakál tô ginawa i Pablo kandan. Marag sikandin igsadun tun ta Filipos, asta igtabang tô mga ágpampamaké kandin.

Tô igdinág dan na igpriso si Pablo, igpapid dan tô kadumaan dan na si Epafrodito ébô tumabang kandin. Igpapid dan pagsik tô salapì ébô duwán magamit i Pablo.

Purisu igsulat si Pablo kandan ébô pasalamat tingód katô tabang dan kandin. Igtalan din kandan na kailangan pabákkárrán dan tô kapamaké dan ki Jesu-Cristo, asta kailangan ágkadayawan dan agad ágkahirapan dan. Igsulat din na kailangan liliyan dan tô mga taratinurù katô ánnà nángngà. Igpapanámdám din sikandan na igtábbus dan su igpasábbad dan tun ki Cristo, asta tô gó tô gasa na igbággé katô Manama tingód katô kapamaké dan, asta ánnà ukit katô katuman dan katô mga sugù asta mga ágkémun ka Judio.

1 Ni sulat tikud kanak si Pablo, asta si Timoteo tô kadumaan ku. Mga ágsuguánnán ké i
Jesu-Cristo. Ágpangumusta ké ákniyu diyan ta lunsud ka Filipos. Igsulatan ku tô langun yu
na mga sakup ka Manama na igpasábbad tun ki Jesu-Cristo, tô mga tarapid ákniyu, asta
tô mga manubù na ágtabang kandan tun ta lumu ka Manama.
2 Mólà pa ka matanggap yu tô tabang asta tô kasunayan tikud tun ta Manama na Ámmà
ta asta tikud tun ta Águlangngagán na si Jesu-Cristo.

Dasalán i Pablo tingód katô mga taga Filipos

3 Atin ka ágsampátta ákniyu, ágpasalamatta katô Manama tingód ákniyu.
4 Kada ágdasalla para ákniyu langun, duwán dayó ku.
5 Ágpasalamatta katô Manama su tikud tun ta kapamaké yu sippang ákngannì, sikiyu tô
igtabang kanak tun ta kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán.
6 Igtigkanayan ka Manama tô madigár lumu din diyan ákniyu, asta isóddóran ku na
panayunán din ni sippang ka lumónód si Jesu-Cristo.
7 Nángngà gó tô dayó ku tingód ákniyu langun su ágginawaan ku gó sikiyu. Róggun
igprisowa asta róggun igdapitta katô kabánnalan asta igpasóddórra na bánnal gó tô
Madigár Gulitán, igtabang kó kanak tingód katô igpalumu ka Manama kanak ukit katô
kédu din.
8 Isóddóran ka Manama na tuuwa ágkabugaan ákniyu, su ágginawaan ku gó sikiyu
magunawa katô kaginawa i Jesu-Cristo ákniyu.
9 Ágdasalla gó para ákniyu na mólà pa ka kadugangan gó tô kapaginawaé yu ébô tuu yu
kasóddóran asta tuu yu kagpáttan.
10 Mólà pa ka kasóddóran yu ka ándin tô madigár ágkémun asta áglumun yu ébô malinis
kó gó tun ta saruwan ka Manama asta ándà makabuyas ákniyu sippang ka lumónód si
Cristo,
11 asta ébô ándà gó salà na áglumun yu ukit katô tabang i Jesu-Cristo ákniyu. Purisu
pabantugán asta durungán gó tô Manama.

Tô dayó i Pablo

12 Mga kataladi, kakalyag ku na kasóddóran yu na agad ándin tô inókitan ku, asal ikólit-ólitta pa. Agad igprisowa, asal tuu pa gó marapung tô igpaminág katô Madigár Gulitán,
13 su tô langun sundalo na ágbanté katô palasyo katô emperador, asta tô langun ka duma mga manubù dini, isóddóran dan na igprisowa su igulit-ulitta katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo.
14 Tô karapungan ka mga kataladi, igmabákkár tô kasarig dan tun ta Áglangngagán ukit katô kapriso kanak, asta igmagani dan na gulit-ulit katô kagi ka Manama na ándà máddang.
15 Agad duwán mga duma manubù na gulit-ulit tingód ki Cristo su ágkasabuan dan kanak asta gingà dan, asal duwán mga duma na gulit-ulit tingód ki Cristo su madigár tô kakalyag dan.
16 Gulit-ulit dan su ágginawaanna ikandan. Isóddóran dan na igpapidda dini ébô makataba a katô mga géllé katô Madigár Gulitán.
17 Asal tô mga ágkasabuan kanak, agad gulit-ulit dan tingód ki Cristo, ánnà madigár tô ágdantulán dan. Ágpallayat-layat dan dád katô sarili dan. Kéman dan ka kadugangan tô madat na ágriyun ku dini ta prisowan ukit katô áglumun dan.
18 Asal tógón din! Agad madigár ó madat tô ágdantulán dan, asal ágkadayawanna gó su mólit-ólit pa tô kabánnalan tingód ki Cristo.
Manayunna gó kadayawan,
19 su isóddóran ku na ukit katô ákniyu mga kadasal asta ukit katô tabang katô Espiritu i Jesu-Cristo, madigár tô dungguán ku.
20 Tuu dakál tô kakalyag ku asta tô gimanan ku na diya gó kayyaan, asal iring katô inalayun áglumun ku, maganiya gó pabantug ki Cristo ukit katô áglumun ku, agad mantéya ó matéya.
21 Kakalyag ku na róggun mantéya pa, si Cristo gó tô ágpabantugán ku. Atin ka matéya, tuu pa madigár su dumuma ad kandin.
22 Asal ka mantéya pa, duwán pa lumun ku na duwán ágpulusán. Ándà ku kasóddóri ka ándin tô tuu madigár para kanak.
23 Ilibug tô panámdám ku su kakalyag ku na tananan ku ni banuwa su tuu pa madigár ka dumuma a ki Cristo.
24 Asal tuu pa ágkailanganán ka mantéya pa ébô makatabangnga pa ákniyu.
25 Purisu isóddóran ku gó na mantéya pa asta manayunna dumuma ákniyu ébô tuu pa kumasarig asta kadayawan kó tingód katô kapamaké yu.
26 Atin ka makalónódda diyan ákniyu, tuu kó gó kadayawan tingód katô iglumu i Jesu-Cristo para kanak.
27 Na, agad ándin tô kókitan ku, kailangan nángngà tô ágkémun yu magunawa katô ágtinuruán tun ta Madigár Gulitán tingód ki Cristo ébô agad makasadunna ó diya makasadun diyan ákniyu, kadinággan ku na masarig tô kapamaké yu asta ágpasábbadé kó na ágpénagpát katô mga géllé asta gulit-ulit kó katô Madigár Gulitán ébô duwán mamaké.
28 Yakó gó ágkamáddangan katô mga manubù na gusig ákniyu. Atin ka dì kó kamáddangan, ni gó tô pató ébô kasóddóran dan na supakan dan asta sikiyu tô tábbusán. Manama tô ágtikudan kani langun,
29 su tingód katô kakalyag ka Manama, igsalin kó ánnà dád ébô mamaké kó ki Cristo, asal igsalin kó ébô irrayatan kó pagsik tingód kandin.
30 Purisu ágtiisán yu tô kérrayat katô mga géllé ka Madigár Gulitán, iring katô inókitan ku na igkita yu dángngan, asta iring katô inókitan ku sippang ákngannì na igdinág yu.

2

Tô kapabbabà i Cristo

1 Na, ágpabákkárrán kód gó i Cristo, górórán kó ukit katô kaginawa din ákniyu,
ágpasábbad tô Ugis Espiritu tun ákniyu, asta ágpaginawaé asta ágpéduwé kó.
2 Purisu bággé kó kanak katô bánnal dayó ukit kani mga áglumun yu. Pénagpátté kó.
Paginawaé kó. Pasábbadé kó tun ta ginawa asta tun ta panámdám.
3 Agad ándin tô áglumun yu, yakó ágtingát, asta yakó ágpallayat-layat, asal pabbabà-babà
kó baling, asta pabantug yu tô mga unawa yu sobra pa katô kapabantug yu katô ákniyu
sarili.
4 Yakó ágpapanámdám tingód dád katô ákniyu kadigárran, asal panámdám kó tingód ka
kadigárran katô mga unawa yu.
5 Kailangan magunawa tô panámdám yu katô panámdám i Jesu-Cristo.
6 Agad Manama gó sikandin,
ándà din awidi tô kagunawa din katô Ámmà Manama,
7 asal igtananan din tô kagunawa din
asta inéring sikandin na állang.
Igpamanubù sikandin asta ipamasusu.
8 Tô igpamanubù sikandin, igpabbabà-babà sikandin
ukit katô katuman din katô kakalyag katô Manama
sippang ka kamatayan,
agad ukit katô kamatayan tun ta krus.
9 Purisu tuu gó igpabantug ka Manama si Jesu-Cristo,
asta igbággé ka Manama tun kandin tô ngadan na tuu pa mallayat ka tandingán katô
langun ka duma mga ngadan,
10 ébô ka dinággán tô ngadan i Jesus, lumingkóód asta pabantug kandin tô langun,*
agad tun ta langit, ó nit tanà, ó tun ta siráb kani tanà,
11 asta ébô tô langun kumagi na si Jesu-Cristo gó tô Áglangngagán.
Purisu pabantugán tô Manama na Ámmà.

Iring ki na karani

12 Purisu mga ágginawaan ku, su inalayun kó igtuman katô kakalyag ka Manama, ággár-
ággárri yu tô nángngà áglumun katô mga manubù na igtábbus ka Manama tingód katô
karespeto† yu kandin. Ággár-ággárri yu ánnà dád róggun katô diyanna pa ákniyu, asal
tuu pa gó ákngannì agad ándà ad diyan ákniyu.
13 Makagaga kó tumuman su ágtabangan kó ka Manama na ágbággé ákniyu katô
kakalyag asta makému ébô makatuman kó katô kakalyag din.
14 Agad ándin tô áglumun yu, yakó ágburáng-buráng asta yakó ágpapulé
15 ébô makita na malinis kó asta ándà salà yu na mga gabatà ka Manama, agad
madat asta masalà-salà tô ágkému katô duma mga manubù, su ágkitanán dan tô nángngà
ágkému yu iring na mga karani na ágséllà tun ta langit.
16 Pasóddór kó kandan na duwán kantayan na ándà ágtamanán na bággén ka Manama.
Nángngà ni áglumun yu ébô tun ta kalónód i Cristo, duwán gó dayó ku su duwán ágpulusán
katô linumuwan ku diyan ákniyu.
17 Atin ka matayanna, marus tô dipanug ku iring na bino na parusán asta bággén tun
ta Manama. Su igpamaké kó asta igbággé kó katô sarili yu tun ta Manama, iring kó na
mannanap na matayan asta bággén tun ta Manama. Purisu duwán dayó ku su igbággé
ku ni sarili ku tun ta Manama, asta kadayawanna duma ákniyu su igbággé yu tô sarili yu
tun ta Manama.
18 Iring kani, duwán dayó yu su igbággé yu tô sarili yu tun ta Manama, asta kadayawan
kó duma kanak su igbággé ku ni sarili ku tun ta Manama.

---

* **2:10** 2:10 Ahaán tô Isaias 45:23. † **2:12** 2:12 Karespeto, ó máddang.

Si Timoteo asta si Epafrodito

19 Na, tô gimanan ku tun ta Áglangngagán na si Jesus na pasadunán ku si Timoteo diyan
ákniyu ka dì dán madugé ébô kadayawanna ka ulitanna ikandin tingód katô kóddô yu.
20 Sikandin tô pasadunán ku su ándà duma manubù iring kandin na tuu ágpanámdám
tingód katô kadigárran yu.
21 Tô duma mga manubù ágpanámdám dád tingód katô kandan kakalyag áglumun. Dì
dan ágpanámdám tingód katô kakalyag na palumun i Jesu-Cristo kandan.
22 Asal isóddóran yu na ágkasarigan si Timoteo. Isóddóran yu na igtabang sikandin kanak
na gulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Cristo, iring katô katabang ka batà katô
kandin ámmà.
23 Gimanna na pasadunán ku sikandin diyan ákniyu ka kasóddóran ku ka ándin tô
dungguán katô kaso ku.
24 Gimanna pagsik na tabanganna katô Áglangngagán ébô makasadunna diyan ákniyu
ka dì dán madugé.
25 Igpanámdámma na kailangan pólián ku si Epafrodito diyan ákniyu. Sikandin tô
kataladi ku asta igtabang kanak na ágtuman katô kakalyag ka Manama. Igdapit sikandin
katô Madigár Gulitán iring na sundalo. Igpasadun yu sikandin dini ébô tumabang kanak
tun ta kahirapan ku.
26 Pólián kud sikandin diyan ákniyu su ágkabugaan dán sikandin ákniyu langun, asta dì
dán sikandin pakatónnók tingód katô tana din su ikadinág kó na ibógókan sikandin.
27 Ibógókan gó sikandin asta masig pád maté. Asal inéduwan tô Manama kandin, asta
ándà sikandin kamaté. Inéduwan pagsik tô Manama kanak ébô makaliliya katô tuu pa
dakál ranu.
28 Purisu masig kud pólián sikandin diyan ákniyu ébô ka kitanán yu puman sikandin,
kadayawan kó, asta méwà tô tana ku.
29 Purisu tanggap yu sikandin na dakál tô dayó yu, iring na madigár áglumun ka mga
sakup katô Áglangngagán. Pabantug yu sikandin asta tô langun manubù na iring kandin,
30 su masig pád sikandin inaté tingód katô katuman din katô kakalyag i Cristo. Agad
isóddóran din na maté pád sikandin, asal kakalyag din na tumabang kanak, su sikiyu dì
makagaga tumabang.

3

Tô manubù na tanggapán ka Manama

1 Na, mga kataladi ku, mólà pa ka kadayawan kó su igpasakup kó tun ta Áglangngagán!
Diya ágkabállé agad umanán ku tô kasulat ku kani, su kakalyag ku na dì kó kadattan.
2 Banté kó katô mga Judio na áglumu ka madat. Iring dan na madat mga asu, su mirit
dan pád ákniyu na patupu kó ébô tanggapán kó ka Manama.
3 Asal sikita gó baling tô duwán mga pató na bánnal ki mga sakup katô Manama
agad ándà tupuwi tô langun ta, su ágpangadap ki katô Manama ukit katô tabang ka Ugis
Espiritu, asta ágkadayawan ki su igpasábbad ki tun ki Jesu-Cristo, asta isóddóran ta na dì ki
tanggapán ka Manama ukit katô kapatupu ta.
4 Atin ka matábbus ki tingód katô lawa ta asta linumuwan ta, duwán gó gunayan ku
kumagi na sobra a pa ka tandingán katô duma mga manubù.
5 Tô ikawalu álló tikud tun ta kapamasusu kanak, igtupuwanna gó. Sakán tô sábbad
rubbad i Israel, asta sábbadda sakup katô mga rubbad i Benjamin. Sábbadda Judio.*
Tuuwa gó igtuman katô mga sugù i Moises† su igpasakuppa tun ta mga Pariseo.

---

* **3:5** 3:5a Judio, ó Hebreo. † **3:5** 3:5b Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

6 Su malóggódda igtuman katô mga sugù, igirrayatan ku pa tô mga ágpamaké ki Cristo.
Asta tingód katô katuman ku ka mga sugù ébô tanggapánna ka Manama na nángngà tun
ta saruwan din, ándà ágkasawé kanak.
7 Tô langun kani na igpanámdám ku dángngan na duwán ágpulusán ku, ándà dán
ágpulusán áknganni, su kakalyag kud na pasábbadda tun ki Cristo.
8 Isóddóran kud gó na ándà palang ágpulusán katô langun ka tandingán katô kapasábbad
ku ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ku. Iring dád na ussu tô langun igsarigan ku dángngan.
Purisu igtananan kud tô langun ébô pasábbadda tun ki Cristo,
9 asta ébô masakuppa gó tun kandin. Ándà a tanggapi ka Manama na nángngà tun ta
saruwan din ukit katô katuman ku katô mga sugù, asal igtanggappa gó katô Manama na
nángngà ukit dád katô kapamaké ku ki Cristo, su ukit dád katô kapamaké ta tô katanggap
ka Manama áknita na nángngà tun ta saruwan din.
10 Kakalyag ku na pasábbadda tun ki Cristo asta kasóddóran ku tô katulusan din
magunawa katô iggamit ka Manama tô iganté din puman si Cristo. Kakalyag ku
na kókitan ku tô kahirapan na magunawa katô kahirapan i Cristo. Kakalyag ku na
méringnga kandin agad matayanna magunawa katô kamatayan i Cristo para kanak,
11 su kakalyag ku na anténna puman ikandin.

Panayun kó ugtun katô ganti

12 Ándà a kagi na ikéringngad ki Cristo. Ándà ku pa katuman tô langun katô kakalyag
din kanak. Asal gággár-ággárra ébô tuuwa makéring ki Cristo, su igsalinna i Jesu-Cristo
ébô makéringnga kandin.
13 Mga kataladi, ándà a panámdám na ikéringngad ki Cristo. Asal sábbad dád tô gugtunán
ku, su diyad gó ágpanámdám tingód katô iglumu ku, asal gággár-ággárra ébô ugtunán ku
tô kakalyag ku.
14 Inalayunna gággár-ággár sippang ka dumunggù a tun ta ágtamanán ébô tanggapán
ku tô ganti ka Manama na igtawar kanak tun ta langit ukit ki Jesu-Cristo.
15 Purisu iring pád kani tô panámdám katô langun ta na ágsunnad dán é kapamaké. Asal
ka ánnà magunawa tô panámdám yu tingód kani, pénagpáttán kó katô Manama.
16 Asal kailangan tumanán ta gó tô kabánnalan na igpasóddór dán katô Manama áknita.
17 Na, mga kataladi, iringi yu gó tô ágkémun ku, asta sállág yu tô ágkémun katô mga
manubù na igiring áknami ébô duwán iringan yu.
18 Su marapung tô mga mà kagi igpamaké ki Cristo, asal ukit katô madat linumuwan
dan, ágpasóddór dan na gusig dan katô ágtinuruán tingód katô kamatayan i Cristo tun ta
krus. Ikapira ad igulit ákniyu tingód kani mga manubù ni, asta igsággówa róggun katô
kapasampát ku puman kani ákniyu.
19 Asal matuman dan gó supakan ka Manama, su agad ándin tô kakalyag katô lawa
dan, tô gó tô ágtumanán dan. Agad kailangan kayyaan dan tingód katô madat mga
linumuwan dan, asal ágpadadurung dan baling. Ágpanámdámmán dan dád tô tingód katô
kóddô dan nit banuwa.
20 Asal sikita gó tô mga sakup tun ta pagpangulu ka Manama tun ta langit na tikudan
katô Taratábbus ta. Gangatan ta tô Áglangngagán na si Jesu-Cristo.
21 Ukit katô katulusan din, pamantun din ni lawa ta na ágkamaté ébô tô lawa ta méring
katô tuu madigár lawa din na dì maté. Magunawa tô katulusan na gamitán din ka talun
din tô langun agad ánda.

4

Mga ágtinuruán

1 Purisu mga kataladi ku na ágginawaan ku, pasarig kó katô kapamaké yu tun ta
Áglangngagán. Ágkabugaan ad ákniyu, su sikiyu tô ágbággé kanak ka dayó, asta sikiyu tô
pató na duwán ágpulusán katô linumuwan ku.
2 Ágpédu-éduwa ákniyu Euodia asta Sintique na kailangan pasábbadé kó, su mga sakup
kó katô Áglangngagán.
3 Ágpédu-éduwa pagsik áknikó na ágkasarigan rarak ku na tabangan nu ni duwa gabayi
ébô pasábbadé dan, su sikandan tô kadumaan ku na gulit-ulit katô Madigár Gulitán, asta
sikandan tô kadumaan i Clemente asta tô duma mga kadumaan ku na igsulat dán tô mga
ngadan dan tun ta libro ka kantayan na ándà ágtamanán.
4 Kailangan inalayun kó gó kadayawan tingód katô kapasakup yu tun ta Áglangngagán.
Umanán ku tô igkagi ku, na kailangan kadayawan kó gó!
5 Pakita yu tun ta langun manubù na mallayat tô ginawa yu. Masig dán tô kalónód
katô Áglangngagán.*
6 Agad ándin tô dumunggù tun ákniyu, yakó gó ágkatanaan, asal dasal kó tun ta Manama
tingód katô langun. Ulit yu kandin tô mga ágkailanganán yu, pamuyù kó katô tabang din,
asta pasalamat kó kandin.
7 Atin ka lumun yu ni, bággayan kó katô Manama ka kasunayan ébô ándà palang tana
yu. Masuné kó su ágsarig kó ki Jesu-Cristo. Tô kasunayan na tikud tun ta Manama dì yu
tuu ágkagpáttan su tuu gó madigár.
8 Na, mga kataladi, duwán pa sábbad kagin ku ákniyu. Panámdám yu dád gó tô mga
bánnal, tô mga ágkabantug, tô mga nángngà, tô mga malinis, tô mga ágbággé ka dayó,
asta tô mga madigár ágdinággán. Agad ándin tô mga madigár, asta agad ándin tô mga
ágkadurung, panámdám yu ni.
9 Tuman yu tô langun na igtinurù ku ákniyu, tô mga kabánnalan na igtanggap yu asta tô
igpaminág yu tikud kanak. Agad ándin tô linumuwan ku na igkita yu, tô gó tô kailangan
lumun yu, asta dumaan kó gó katô Manama na ágbággé ka kasunayan.

Kapasalamat tingód katô tabang

10 Dakál gó tô dayó ku asta ágpasalamatta katô Áglangngagán su igpasóddór yu puman
na igginawaanna ikiyu. Isóddóran ku na agad duwán kakalyag yu na tumabang kanak,
asal ándà dád timpo para katô katabang yu.
11 Yakó ágpanámdám na igkagiya kani su ikulanganna, su agad ándin tô kóddô ku,
isóddóran ku na nángngà gó para kanak.
12 Isóddóran ku na nángngà para kanak agad ágkandaanna, asta nángngà para kanak
agad ágkaduwánnanna. Isóddóran ku na nángngà tô kóddô ku agad ándin. Nángngà
kanak agad ágkabássugga ó agad ágballusánna. Nángngà kanak agad duwán dakál ó agad
ikulanganna.
13 Agad ándin tô dumunggù kanak, makatiissa katô langun ukit katô tabang i Cristo na
ágpabákkár kanak.
14 Asal madigár tô tabang yu kanak áknganni su ihirapanna gó.
15 Sikiyu na mga taga Filipos, isóddóran yu na tô igpanówa tikud tun ta probinsya ka
Macedonia asta tô igtigkanéya igulit-ulit katô Madigár Gulitán tun ákniyu, sikiyu dád gó
tô mga ágpampamaké na igpapid ka tabang para kanak ébô makatinurù a katô duma mga
manubù iring katô katinurù ku ákniyu.
16 Agad dutunna ta lunsud ka Tesalonica, asal ikapira kó igpapid katô tabang yu para
kanak.

---

* **4:5** 4:5 Masig dán tô kalónód katô Áglangngagán, ó madani gó tô Áglangngagán tun ákniyu.

17 Yakó ágpanámdám na duwán kakalyag ku na tumabang kó puman kanak, asal
kakalyag ku na duwán matanggap yu tikud tun ta Manama tingód katô kabággé yu
kanak.
18 Áknganni ándà a kakulangi su itanggap kud tô dakál tabang yu kanak, asta duwán
pa sobra katô ágkailanganán ku su itanggap kud tô tabang na igpapid yu kanak ukit ki
Epafrodito. Nángngà tun ta Manama tô tabang yu asta ágkadayawan sikandin, su tô gasa
yu kanak iring na mammut na ágbággén tun ta Manama.
19 Na, tô Manama na ágdóppón kanak tô mággé ákniyu katô langun na ágkailanganán yu
su dì katáppángngan tô dakál ginawa din na ágbággén din áknita ukit ki Jesu-Cristo.
20 Purisu durungán ta tô Manama na Ámmà ta ka ándà ágtamanán. Matuman gó ni!

Ágtamanán kani sulat

21 Ágpangumusta a katô langun sakup ka Manama na ágpamaké ki Jesu-Cristo. Tô mga
kataladi na igduma kanak dini, ágpangumusta dan ákniyu.
22 Ágpangumusta ákniyu tô langun sakup ka Manama dini, asta tuu pa gó tô mga
taralumu tun ta palasyo katô emperador.
23 Mólà pa ka tabangan kó katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Colosas

Una Basan

Colosas tô délák lunsud tun ta probinsya ka Asia. Tô mga ágpampamaké tun ta Colosas ándà kita ki Pablo. Tô dád igkita kandin si Epafras na taga Colosas, su igpamaké sikandin ki Cristo ukit ki Pablo. Ukit katô kólit-ólit i Epafras tun ta Colosas, duwán mga manubù na igpamaké ki Cristo.

Róggun igpriso si Pablo, igdunggù si Epafras asta igulit ki Pablo tingód ka problema tun ta Colosas. Mà din na duwán mga taratinurù na igdunggù tun ta Colosas na ássa tô ágtinuruán dan. Igbuyas dan gó si Cristo. Igtinurù dan na tuu pa mallayat tô mga panaligan ka tandingán ki Cristo, asta mga panaligan baling tô ágpadani katô mga manubù tun ta Manama. Purisu igduwa-duwa gó tô panámdám katô mga ágpampamaké tingód ki Jesu-Cristo, asta igpapulé dan.

Purisu igsulat si Pablo kandan, asta igpapid din ni sulat ki Epafras tun ta Colosas. Nit sulat, igkagi si Pablo kandan na kulang tô igtinurù katô mga taratinurù. Igpasóddór din kandan na si Jesu-Cristo gó tô tuu bánnal Batà ka Manama, igpallayat ka Manama sikandin, asta ándà palang na tuu pa mallayat ka tandingán kandin. Sikandin gó tô ágpangulu katô langun. Sikandin dád gó tô makapasábbad katô Manama asta katô mga manubù. Sikandin tô Áglangngagán katô langun na mamaké kandin.

1 Sakán si Pablo na igsalin ka Manama ébô imunna na apostoles i Jesu-Cristo. Sakán asta si Timoteo na kataladi ta
2 tô ágpangumusta ákniyu diyan ta lunsud ka Colosas. Sikiyu tô mga sakup ka Manama asta ágkasarigan kó na mga kataladi tun ki Cristo.

Mólà pa ka tabangan kó katô Ámmà Manama ta, asta bággayan kó ikandin ka ka-sunayan.

Kapasalamat asta kadasal i Pablo

3 Atin ka ágdasal ké tingód ákniyu, inalayun ké ágpasalamat tun ta Manama na Ámmà katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

4 Ágpasalamat ké kandin su idinág dé na masarig tô kapamaké yu ki Jesu-Cristo, asta dakál kun tô ginawa yu tun ta langun sakup ka Manama.

5 Masarig tô kapamaké yu asta dakál tô ginawa yu su giman kó katô ágpulusán yu na igtaganà ka Manama para ákniyu tun ta langit. Ni gó tô igimanan yu dángngan tikud tun ta álló na igdinág kó katô kabánnalan, asta tô gó tô Madigár Gulitán tingód ki Cristo.

6 Ni Madigár Gulitán ágpanayun dán gó ágkatalap sippang tun ta kaluwagan kani banuwa. Marapung dán tô duma mga manubù na igpamaké, asta igpamantu katô ágkémun dan iring katô inému ákniyu tô álló na igbánnal yu tô kabánnalan tingód katô kédu ka Manama tun ta mga masalà-salà.

7 Tô gó tô kabánnalan na igtinurù i Epafras ákniyu. Sikandin tô kadumaan dé na ágginawaan dé asta tô ágkasarigan na ágsuguánnán i Cristo na igpasadun dé tun ákniyu na bullas áknami.

8 Sikandin tô igulit áknami tingód katô dakál ginawa yu na igbággé katô Ugis Espiritu ákniyu.

9 Purisu tô ikasóddór ké kani tingód ákniyu, inalayun ké ágdasal tingód ákniyu. Inalayun ké ágpédu-édu katô Manama na makasóddór kó katô langun ka kakalyag din na lumun yu. Ágdasal ké na tanggapán yu tô kapandayan asta tô kénagpáttan na ágbággén katô Ugis Espiritu

10 ébô makatuman kó katô kakalyag katô Áglangngagán, asta ébô kadayawan gó
sikandin tingód ákniyu. Ágdasal ké na manayun kó lumumu ka madigár, asta kadugangan
gó tô isóddóran yu tingód ka Manama.
11 Mólà pa ka pabákkárrán kó gó ka Manama ukit katô kandin makasalábbù katulusan
ébô ka dungguan kó ka mga kahirapan, makatiis kó katô langun asta kumallayat tô
ginawa yu. Mólà pa ka duwán dayó yu,
12 asta makapasalamat kó katô Ámmà na Manama, su igimu kó ikandin na nángngà
ébô masakup kó tun ta mga manubù na bággayan din katô igpataganà para kandan tun
ta pagpangulu din na giló.

Si Cristo tuu mallayat ka langun

13 Igpaluwà kid ka Manama tikud tun ta pagpangulu katô kangittángngan, asta igalin
ki ka Manama tun ta pagpangulu katô Batà din na ágginawaan din.
14 Ukit katô kamatayan katô Batà din, igtábbus kid ka Manama, asta igpasinsiyaan kid
ikandin tingód katô mga salà ta.
15 Ukit ki Cristo ikitaan ta tô Manama na dì ágkitanán.
Si Cristo tô tuu mallayat ka tandingán katô langun-langun na igimu ka Manama,
16 su ukit ki Cristo igimu ka Manama tô langun-langun,
agad tun ta langit asta nit banuwa,
agad tô ágkitanán asta tô dì ágkitanán,
agad ándin tô mga duwán katulusan asta tô ágpangulu ó tô ágharì.
Sikandin tô tuu mallayat ka tandingán katô langun,
su igimu katô Manama tô langun ukit kandin asta para kandin.
17 Tô ándà pa imuwi tô agad ándin, taganà duwán dán sikandin,
asta ukit kandin, madigár tô katagù
asta tô kapasábbadé katô langun.
18 Sikandin tô tuu mallayat su sikandin tô ulu katô langun ágpampamaké na igpanung-
giringan katô lawa din.
Sikandin tô ágtigkanayan katô langun,
asta sikandin tô una inanté puman na dì puman maté
ébô ágkasóddóran ta na sikandin tô tuu pa mallayat ka tandingán katô langun.
19 Sikandin tô ikitaan katô ágkémun ka Manama,
su kakalyag ka Manama na tô Batà din gó tô mapánnù
katô kapánnuan ka Manama.
20 Ukit ki Cristo igpasábbad ka Manama tô langun tun kandin,
agad tô nit banuwa asta tô tun ta langit.
Ukit katô dipanug din tô inaté sikandin tun ta krus,
mému dán masábbad tô mga manubù tun ta Manama.
21 Dángngan, madiyù kó tikud tun ta Manama, asta inému kó na mga usig din, su madat
tô panámdám yu asta madat tô mga linumuwan yu.
22 Asal igpasábbad kód tun ta Manama ukit katô kapamanubù i Cristo asta katô
kamatayan din tun ta krus ébô piddán kó ikandin madani tun ta Manama, su ándà dán
salà yu, asta malinis kód tun ta saruwan ka Manama.
23 Asal kailangan manayun kó na masarig tô kapamaké yu. Yakó ágsuwé tikud tun
ta gimanan na igpasóddór ákniyu dángngan tô igdinág yu tô Madigár Gulitán na igulit-ulit
dán tun ta langun manubù tun ta kaluwagan kani banuwa, asta igpapidda katô Manama
ébô mulit-ulitta kani Madigár Gulitán.

Linumuwan i Pablo para katô mga ágpampamaké

24 Agad ágkahirapanna áknganni, asal idayawanna su ukit katô katiis ku kani mga
kahirapan, katabangan kó gó. Ni ágriyun ku kannun ta lawa ku iring katô igtiis i Cristo
ébô katabangan ku tô langun ágpampamaké na igpasakup kandin.
25 Igimuwa ka Manama na ágsuguánnán ébô tabangan ku tô langun yu na ágpampamaké,
su kakalyag din na ulit-ulitán ku tô langun kagi din tun ákniyu.
26 Ni gó tô kabánnalan na ándà pasóddóri ka Manama tun ta mga manubù sayyan. Asal
áknganni igpasóddór din dán áknita na mga sakup din.
27 Kakalyag din na ni tuu madigár kabánnalan kasóddóran katô langun manubù agad
ánnà Judio. Ni gó tô ándà din pasóddóri dángngan na papiddán din si Cristo ébô móddô
duma ákniyu. Su diyan dán ákniyu si Cristo, duwán madigár gimanan yu na bággén ka
Manama.
28 Purisu gulit-ulit ké katô langun manubù tingód ki Cristo. Ágtalan asta ágtinurù ké
kandan ukit katô kapandayan na igbággé ka Manama áknami ébô ka piddán dé sikandan
tun ta saruwan ka Manama, nángngà gó tô kapasábbad dan ki Cristo.
29 Purisu tuu ku ággár-ággárran tô katinurù ku kani ukit katô bákkár na ágbággén i
Cristo kanak.

2

1 Kakalyag ku na kasóddóran yu na tuuwa gággár-ággár ébô katabangan ku sikiyu
na mga taga Colosas, asta tô mga manubù tun ta lunsud ka Laodicea, asta tô langun
ágpampamaké na ándà pa ikakita kanak.
2 Tô gó tô áglumun ku ébô mabákkár tô pusung yu na sumarig ki Cristo ébô pasábbadé kó
ukit katô kapaginawaé yu. Tô gó tô áglumun ku ébô kagpáttan yu gó tô kabánnalan tingód
ki Cristo na ándà pa pasóddóri ka Manama dángngan.
3 Si Cristo dád tô ágpasóddór katô langun ka kakatigan asta kapandayan na ándà pa
pasóddóri dángngan.
4 Tô gó tô igsulat ku ákniyu ébô dì kó mapid katô mga manubù na ágtinurù ka bulaló,
agad madigár tô kagi dan.
5 Agad madiyù a tun ákniyu, asal inalayunna ágpanámdám tingód ákniyu. Idayawanna
su idinág ku na nángngà tô ágkémun yu, asta masarig gó tô kapamaké yu ki Cristo.

Si Cristo tô nángngà tákkássan ta

6 Su igpasakup kó tun ki Jesu-Cristo na Áglangngagán, kailangan manayun kó tumuman
katô kakalyag din.
7 Atin ka tô gó tô panayunán yu, pasábbad kó tun ki Cristo iring na kayu na madalám é
dalid, asta iring na balé na tuu masarig. Kumasarig tô kapamaké yu iring katô igtinurù
ákniyu. Kailangan inalayun kó pasalamat tun ta Manama.
8 Banté kó gó ébô dì kó mapid katô mga manubù na malyag mid ákniyu ukit katô mga
bulaló na ágtinuruán dan, su ágtinuruán dan tô mga ágkémun katô mga kamónaan dan asta
tô mga ágkémun guné katô panámdám kani banuwa. Ándà ágpulusán katô ágtinuruán dan,
su ánnà ni tô kabánnalan tingód ki Cristo,
9 su si Cristo tô kapánnuan katô langun-langun na kamanamaan katô Manama.
10 Ukit katô kapasábbad yu tun ki Cristo, igbággayan kód katô tuu madigár kantayan na
ándà dán gó kulang, asta si Cristo tô tuu pa mallayat tun ta langun espiritu na ágpangulu
asta duwán katulusan.
11 Tô igpasábbad kó tun ki Cristo, iring na igtupuwan kó. Ánnà lawa yu tô igtupuwan
ka manubù, asal si Cristo gó tô igiwà katô madat kakalyag tikud tun ta pusung yu.*

* **2:11** 2:11 Igtupuwan tô mga Judio su tô gó tô pató na igpasábbad dan tun ta Manama. Asal tô pató na igpasábbad ki tun ki Cristo, tô gó tô kéwà din katô madat kakalyag ta.

12 Tô igpabunyag kó, iring na inaté kó asta iglábbáng kó duma ki Cristo, asta iring na
inanté kó puman duma kandin su igsarig kó katô matulus Manama na iganté puman ki
Cristo.
13 Dángngan, iring na inaté kó, su masalà-salà kó asta dì kó ágtuman katô mga sugù ka
Manama na ágtumanán katô mga Judio. Asal áknganni igbággayan kód ka Manama katô
kantayan duma ki Cristo, asta igpasinsiyaan din dán tô langun salà ta.
14 Dángngan, supakan ki pád su iglapas ki katô mga sugù ka Manama. Asal ukit katô
kapansal ki Cristo tun ta krus, igiwà ka Manama tô lista katô mga salà ta, asta áknganni
dì kid supakan.
15 Ukit katô kamatayan i Cristo tun ta krus, igpanalu dán tô Manama katô langun
espiritu na ágpangulu asta duwán katulusan, asta igpasóddór din tun ta langun na
igpanalu dán sikandin katô langun.
16 Purisu pabayà yu dád tô ágbuyas ákniyu tingód katô ágkannán asta ginámmán yu, asta
tingód katô dì kó gapil tun ta mga kalimudan dan kada ámmé, asta kada bulan, asta kada
álló ka kapaginawa.
17 Tô langun kani ágkémun dan, tô dád gó tô alung tingód katô dumunggù. Asal tô
gangatan dan ituman dán gó, su itanggap tad tô madigár ukit katô kadunggù i Cristo.
18 Pabayà yu dád tô ágbuyas ákniyu asta tô mirit pád ákniyu ébô pabbabà-babà kó asta
mangadap kó katô mga panaligan ka Manama. Mà kagi igpakita tô Manama kandan,
asal ándà ágpulusán katô kapadadurung dan, su tikud dád tun ta panámdám dan na
masalà-salà.
19 Dì dan malyag na pasakup dan tun ki Cristo na ulu ta. Su igpasakup ki tun ki
Cristo, ágpabákkár ki asta ágpasábbadé ki iring na mga laluwadan asta ugat. Ukit kani,
makatuman ki katô kakalyag ka Manama.

Mantu kantayan na ágbággén i Cristo

20 Su iring na inaté kód duma ki Cristo asta igpaluwà kód tikud tun ta mga ágkémun
kani banuwa, yakó yu ágnunugi tô ágtinurù ka mga sugù iring kani,
21 "Yakó gawid kani! Yakó ágkinnam kani! Yakó ágdappán kani!"
22 Ni mga sugù ni tingód dád katô mga ágkannán asta ginámmán na ágkémmát dád. Yakó
yu ágnunugi tô ágtinurù ka mga sugù iring kani, su tô ágtinuruán dan tikud dád tun ta
panámdám ka mga manubù.
23 Tô katamanan kani tô katuman dan katô kakalyag ka lawa dan. Agad iring na
mapandé ni mga sugù su tingód ka kapangadap, kapabbabà-babà, asta kérrayat katô
lawa, asal ándà ágpulusán katô mga manubù na ágtuman kani mga sugù.

3

Tapé asta mantu kantayan

1 Purisu, su inanté kód puman duma ki Cristo, kailangan pamasakán yu tô tun ta langit
na gunsadanan i Cristo dadan tun ta kawanan ka Manama asta ágpangulu duma kandin.
2 Yakó ágpanámdám tingód dád kani banuwa, asal kailangan manámdám kó gó tingód
katô tun ta langit,
3 su iring gó na inaté kód, asta ágbantéyan ka Manama tô mantu kantayan yu tingód
katô kapasábbad yu tun ki Cristo.
4 Si Cristo tô igbággé áknita katô mantu kantayan na ándà ágtamanán. Atin ka lumónód
puman sikandin asta kitanán katô langun manubù tô katulusan din asta kabantug din,
dumuma kó gó kandin.
5 Purisu yakó áglumu katô madat mga kakalyag yu. Yakó áglayuk katô ánnà ákniyu
sawa ó duma, asta yakó áglumu ka agad ándin na maripà. Yakó ágtuman katô madat
mga kakalyag yu, asta yakó ágpanámdám tingód kani. Yakó ágkasabuan ka kaduwánnan
ka duma manubù, su tô ágkasabuan iring gó katô ágpangadap katô ágmanaman.

6 Supakan ka Manama tô áglumu ka madat iring kani.
7 Ni gó tô iglumu yu dángngan tô inapid kó katô madat mga kakalyag yu.
8 Asal áknganni sódô kód lumu katô langun madat iring kani. Yakó ágkasókó. Yakó sékót
ágkaringasa. Yakó gimu-imu ka salà tun ta mga duma. Yakó ágbuyas. Yakó ágkagi ka madat.
9 Yakó ágbulaló, su igtananan yud tô tapé ágkémun yu,
10 asta igtanggap yud tô mantu ágkémun tikud tun ta Manama, asta inalayun kó
ikandin ágpamantun sippang ka makéring kó kandin ébô tuu kó makasóddór kandin.
11 Purisu tun ta saruwan katô Manama, ándà dán kassaan ka mga manubù, agad mga
Judio na igtupuwan ó mga ánnà Judio na ándà katupuwi, agad mga manubù tun ta
madiyù mga banuwa, agad mga manubù na ándà kakatigan, agad állang ó ánnà állang.
Asal si Cristo tô tuu mallayat ka tandingán katô langun, asta góddô sikandin tun ta
langun ágpampamaké.
12 Igsalin kó ka Manama, asta ágginawaan kó na mga sakup din. Purisu kailangan méduédu kó, asta madigár tô áglumun yu tun ta mga unawa yu. Kailangan pabbabà-babà kó.
Yakó gésà, asal kailangan mallayat é ginawa yu.
13 Kailangan madalám tô ginawa yu. Atin ka duwán makasalà tun ákniyu, papasinsiyaé kó ébô pasábbadé kó, su igpasinsiyaan kód katô Áglangngagán.
14 Asal ni gó tô tuu ágkailanganán ka tandingán katô langun. Paginawaé kó. Atin ka
paginawaé kó, madigár su inaggát kód na igpasábbadé.
15 Su igbággayan kó i Cristo katô kasunayan, kailangan duwán kasunayan tun ta
langun yu na mga ágpampamaké. Igsalin kó ka Manama ébô duwán kasunayan katô
langun yu na ágpalimudé asta ágpangadap kandin. Kailangan inalayun kó pasalamat
kandin.
16 Mólà pa ka kapánnuan tô panámdám yu katô madigár ágtinuruán tingód ki Cristo
ébô kumapandé kó. Gamit yu tô mga kagi din ka ágpatinurué kó asta ágpatambagé* kó.
Pasalamat kó katô Manama ukit katô kakanta yu ka mga kagi ka Manama na igsulat,
asta ukit ka mga kanta tingód ki Jesus, asta ukit ka mga kanta na tikud tun ta Ugis
Espiritu.
17 Agad ándin tô lumun yu asta kagin yu, pasóddór yu gó na mga sakup kó katô
Áglangngagán na si Jesus, asta pasalamat kó tun ta Ámmà Manama ukit kandin.

Mga sugù para katô madigár kapadumaé

18 Sikiyu na mga sawa, pasakup kó katô duma yu, su tô gó tô madigár na lumun ka
mga ágpamaké katô Áglangngagán.
19 Sikiyu na mga duma, ginawayi yu tô sawa yu, asta yakó yu ágpasakiti.
20 Sikiyu na mga gabatà, tuman yu tô langun sugù katô ákniyu ámmà asta innà, su atin
ka tô gó tô lumun katô mga igpasakup tun ta Áglangngagán, kadayawan tô Manama.
21 Sikiyu na mga ámmà asta innà, yakó yu ágpasobrayi tô kadisiplina yu katô mga gabatà
yu ébô dì dan sumódô lumumu ka madigár.
22 Sikiyu na mga állang, tuman yu tô langun ka sugù katô mga amo yu nit banuwa.
Inalayun kó bánnal kandan ánnà dád róggun ka sumállág dan ákniyu ébô madurung
kó iring katô áglumun ka mga ágpadadurung. Tuman yu tô mga sugù dan tingód katô
karespeto yu katô Áglangngagán.
23 Kailangan malóggód kó agad ándin tô lumun yu, su ánnà dád manubù tô ágbánnalán
yu, asal tô Áglangngagán tô ágbánnalán yu.
24 Yakó ágkalingó na Áglangngagán tô mággé ákniyu katô ágpulusán na igtandô ka
Manama, su Áglangngagán na si Cristo tô bánnal amo na ágbánnalán yu.

---

* **3:16** 3:16 Ágpatambagé, ó ágpakagiyé.

25 Asal ka madat tô áglumun ka manubù, madat tô sulì kandin, su ándà manubù na
ágmusingán ka Manama agad ándin tô bónnóng dan.

4

1 Sikiyu na mga amo, kailangan nángngà tô kapid yu katô mga állang yu. Yakó ágkalingó
na kailangan tumubang kó pagsik katô Amo yu tun ta langit.

Duma mga sugù

2 Tô langun yu, yakó ágsódô ágdasal, asal patannáb kó asta pasalamat kó tun ta
Manama.
3 Dasal kó pagsik tingód áknami ébô bággayan ké ka Manama ka timpo ébô makólit-
ólit ké katô kabánnalan tingód ki Cristo na ándà pasóddóri ka Manama sayyan. Tô gó tô
gunayan na igprisowa dini su igulit-ulit ku tô tingód kandin.
4 Dasal kó kanak ébô malumák kagpáttan tô kólit-ólit ku kani tun ta mga manubù.
5 Kailangan mapandé tô ágkémun yu róggun móddô kó tun ta mga duma na dì ágpamaké.
Yakó gulà katô mga oras yu.
6 Atin ka ágtóngkô kó katô mga dì ágpamaké, kailangan duwán kédu yu kandan asta
madigár tô ágkagin yu. Kailangan matayyó tô taba yu katô mga insà dan ébô makagpát
dan.

Ágtamanán kani sulat

7 Si Tiquico tô kataladi na ágginawaan. Ágkasarigan sikandin na kadumaan ku na
ágtuman ka kakalyag katô Áglangngagán. Atin ka dumunggù sikandin diyan ákniyu, ulitán
din tô langun na inému kanak dini.
8 Purisu pasadunán ku sikandin diyan ákniyu ébô makasóddór kó tingód áknami, asta
ébô pabákkárrán tô pusung yu.
9 Pasadunán ku pagsik si Onesimo na ágkasarigan kataladi na ágginawaan ta. Sikandin
tô unawa yu na taga Colosas. Duwa dan si Tiquico tô mulit ákniyu tingód katô langun na
inému dini.
10 Ágpangumusta ákniyu tô kadumaan ku dini ta prisowan na si Aristarco. Ágpangumusta
ákniyu si Marcos na imaluy kataladi i Bernabe. Atin ka dumunggù si Marcos tun ákniyu,
tanggap yu sikandin iring na taganà igkagi ku ákniyu.
11 Ágpangumusta si Josue na ágngadanan ki Justo. Tun ta langun Judio na ágpamaké,
sikandan dád tállu tô ágtabang kanak róggun igtinurù a tingód katô pagpangulu ka
Manama. Tuu igmabákkár tô pusung ku ukit kandan.
12 Ágpangumusta si Epafras na unawa yu. Ágsuguánnán sikandin i Jesu-Cristo. Inalayun
sikandin ágdasal para ákniyu. Kakalyag din na imun kó ka Manama na masarig asta
matullid, asta tuu kó makasóddór katô langun ka kakalyag ka Manama.
13 Ikita ku na tuu gó gággár-ággár sikandin ébô katabangan kó asta tô mga taga
Laodicea, asta tô mga taga Hierapolis.
14 Ágpangumusta si Demas asta tô doktor na ágginawaan ta na si Lucas.
15 Papid yu ni kapangumusta ku katô mga kataladi tun ta lunsud ka Laodicea, asta tun
ki Ninfa asta katô mga ágpampamaké na ágpalimudé tun ta balé din.
16 Atin ka mapángnga tô kabasa yu kani sulat ku, papid yu ni tun ta mga ágpampamaké
tun ta Laodicea ébô basan dan pagsik. Basa kó pagsik katô sulat ku kandan.
17 Uliti yu si Arquipo na kailangan tumanán din tô igpalumu katô Áglangngagán
kandin.
18 Sakán gó si Pablo tô igperma kani ágtamanán ka sulat ébô kasóddóran yu na tikud gó
kanak. Yakó ágkalingó na igprisowa pa.
Mólà pa ka kéduwan kó katô Manama.

Una
Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Tesalonica

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo tun ta mga ágpampamaké tun ta Tesalonica na sábbad dakál lunsud tun ta probinsya ka Macedonia na sakup ka banuwa ka Europa. Ni Europa ágpanguluwan katô gobyerno ka Roma. Tô karapungan kandan ánnà Judio.

Tô ikaduwa kapanó i Pablo, igtákkás si Silas asta si Timoteo. Igsadun dan tun ta mga probinsya na sakup ka mga banuwa ka Asia asta Europa. Igtinurù dan katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo.

Tun ta probinsya ka Macedonia, igirrayatan si Pablo katô mga Judio na dì ágbánnal katô ágtinuruán din tingód ki Jesu-Cristo. Dutun ta lunsud ka Filipos, igpalagpás asta igpapriso si Pablo asta si Silas. Na, tô igluwà dan, igsadun dan tun ta lunsud ka Tesalonica na madani tun ta Filipos.

Tô igdunggù dan tun ta Tesalonica, igtinurù si Pablo tingód ki Jesu-Cristo tun ta simbaan ka Judio. Marapung tô mga ánnà Judio na igpamaké ki Jesu-Cristo ukit katô kagi ka Manama na igtinurù i Pablo. Asal isókó ki Pablo tô mga Judio na dì ágbánnal ki Jesu-Cristo. Purisu igtabang tô mga ágpampamaké ki Pablo ébô makaluwà asta dì mamánnu sikandin tun ta Tesalonica.

Na, tô igsadun si Pablo tun ta Atenas, itanaan sikandin tingód katô mga mantu ágpampamaké tun ta Tesalonica agó sumódô dan mamaké ki Jesu-Cristo tingód katô kérrayat kandan. Purisu igpalónód din si Timoteo tun ta Tesalonica ébô tumabang kandan.

Na, tikud tun ta Atenas, igallus si Pablo tun ta lunsud ka Corinto. Dalám katô kóddô din tun ta Corinto, igdunggù si Timoteo asta igulit sikandin ki Pablo tingód katô madigár lumu katô mga ágpampamaké tun ta Tesalonica. Purisu igpapid i Pablo ni sulat tun kandan. Igpasalamat sikandin tun ta Manama tingód kandan su masarig tô kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Igpabákkár din tô ginawa dan asta igkagiyan din sikandan na manayun dan lumumu ka madigár ébô kadayawan tô Manama. Igtaba pagsik i Pablo tô mga insà dan tingód katô kalónód i Jesu-Cristo.

Mabasa tun ta libro na ágngadanan Lumu 16:1-17:10 tingód katô kapanó i Pablo asta katô inókitan din.

1 Ni sulat tikud áknami na si Pablo, si Silas, asta si Timoteo. Igsulatan dé sikiyu
na ágpamaké tun ta Tesalonica na mga sakup katô Ámmà ta na Manama asta katô
Áglangngagán na si Jesu-Cristo.
Mólà pa ka matanggap yu tô kédu asta tô kasunayan tikud tun ta Manama.

Igpasalamat si Pablo tingód katô mga taga Tesalonica

2 Atin ka ágdasal ké, inalayun dé sikiyu ágpasalamatan tun ta Manama, asta inalayun dé
gapilán sikiyu tun ta dasalán dé,
3 su tun ta kadasal dé tun ta Ámmà ta na Manama, ágpanámdám ké tingód katô
kapamaké yu ki Jesu-Cristo na igpasóddór yu ukit katô áglumun yu, asta ukit katô ginawa
yu tun ta duma mga manubù su gággár-ággár kó ágtabang kandan, asta ukit katô masarig
gimanan yu tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
4 Mga kataladi na ágginawaan katô Manama, isóddóran dé na igsalin kó ikandin,
5 su tô igtinurù ké ákniyu katô Madigár Gulitán, ánnà dád na igkagi ké ákniyu, asal tô
kagi dé igtákkássan pagsik katô katulusan ka Ugis Espiritu, asta isóddóran dé na duwán

igpulus yu. Isóddóran yu tô ágkémun asta iglumu dé róggun katô kóddô dé diyan ákniyu dángngan.
6 Na, sikiyu, ikéring kó áknami asta ikéring kó katô Áglangngagán. Agad igirrayatan kó
tingód katô kabánnal yu katô kagi ka Manama, igbággayan kó ka dayó katô Ugis Espiritu.
7 Purisu sikiyu dán tô madigár giringanan katô langun ágpampamaké tun ta mga
banuwa ka Macedonia asta Grecia,*
8 su ukit ákniyu, italap dán tô kagi ka Manama tingód katô Áglangngagán ánnà dád tun
ta Macedonia asta Grecia, asal ikasóddór dán tô marapung manubù tun ta duma mga
banuwa na igpamaké kód tun ta Manama. Purisu ándà dán kailangan ka mulit ké katô
duma mga manubù tingód katô kapamaké yu, su ikasóddór dan dán,
9 su gulit dan tingód katô katanggap yu áknami. Gulit dan na igsódô kód ágbánnal katô
mga ágmanaman ébô tumuman kó ka kakalyag katô bánnal manté Manama.
10 Gulit dan na gangat kód katô kalónód katô Batà din na si Jesus tikud tun ta langit.
Iganté puman katô Manama si Jesus na ágpaluwà áknita tikud tun ta supak katô Manama.

2

Iglumu i Pablo tun ta Tesalonica

1 Na, mga kataladi, sikiyu tô ikasóddór na duwán ágpulusán katô langun iglumu dé
diyan ákniyu dángngan,
2 su isóddóran yu na agad irasayan ké asta igpayayyà ké tun ta Filipos, asal igtabangan
ké katô Manama ta, su duwán kagani dé ébô tuminurù tun ákniyu katô Madigár Gulitán
tikud tun ta Manama, agad marapung tô mga manubù diyan ákniyu na tuu igusig áknami.
3 Na, ánnà bulaló tô ágtinuruán dé, ánnà madat tô áglumun dé, asta ándà ké limbung
ákniyu,
4 asal nángngà ké tun ta saruwan ka Manama. Purisu igsarigan ké ikandin katô
katinurù ka Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo. Tô gó ágtinurù ké ánnà ébô kadayawan
tô mga manubù áknami, asal kakalyag dé na kadayawan tô Manama áknami, su sikandin
tô pakasóddór katô áknami pusung.
5 Isóddóran yu na ándà ké gó paniyuk* ákniyu. Asta ánnà mà kagi dád tô kararak dé
ákniyu ébô makasalapì. Ikasóddór tô Manama na bánnal ni igkagi ku.
6 Ánnà kakalyag dé na durungán ké ikiyu asta katô duma mga manubù. Agad mému
ka pirités dé na dumurung kó áknami su apostoles ké i Cristo,
7 asal róggun na igóddô ké tun ákniyu, inéduwan ké ákniyu iring katô kédu ka innà na
ágdóppón katô kandin mga gabatà.
8 Tingód katô ginawa dé ákniyu, kakalyag dé na dì ké dád tuminurù ákniyu katô Madigár
Gulitán tikud tun ta Manama, asal bággén dé pád pagsik tun ákniyu tô kantayan dé ébô
makatabang ké ákniyu, su ágginawaan dé sikiyu.
9 Mga kataladi, ándà yu kalingawi na tuu ké gággár-ággár áglumu róggun igóddô ké tun
ákniyu, su tô igtinurù ké ákniyu katô Madigár Gulitán tikud tun ta Manama, iglumu ké
agad álló asta dukilám ébô ándà kailangan na mággé kó ka magasto dé.
10 Isóddóran yu asta isóddóran pagsik katô Manama na nángngà tun ta saruwan din tô
ágkémun dé asta tô iglumu dé na ándà gó kabuyas katô mga ágpampamaké.
11 Isóddóran yu na madigár tô igkagi dé katô tagsábbad-sábbad ákniyu, iring katô áglumun
ka ámmà tun ta kandin mga gabatà,
12 su inalayun ké igkagi ákniyu, igpabákkár ké katô ginawa yu, asta igpénagpát ké ákniyu
na kailangan madigár tô ágkémun yu tun ta saruwan ka Manama. Sikandin tô igtawar
ákniyu ébô masakup kó tun ta madigár pagpangulu din.

* **1:7** 1:7 Grecia, ó Acaya. * **2:5** 2:5 Paniyuk, ó mà kagi ágdurung (pag-ulog-ulog).

13 Na, inalayun ké ágpasalamat pagsik tun ta Manama su tô igtinurù ké ákniyu katô kagi
ka Manama, igpaminág kó asta igtanggap yu ni kagi na ánnà dád tikud tun ta manubù,
asal bánnal kagi ka Manama. Tô kagi ka Manama tô gamitán din ébô mapalin tô ágkémun
katô langun yu na ágpamaké kandin.
14 Mga kataladi, tô inému tun ákniyu magunawa katô inému katô mga sakup ka
Manama na ágpamaké ki Jesu-Cristo tun ta Judea, su girrayatan kó katô mga kadumaan
yu na ánnà Judio magunawa katô kérrayat kandan katô mga kadumaan dan na Judio.
15 Tô mga Judio na dì ágpamaké tô igmaté katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo asta
katô mga propeta ka Manama sayyan, asta girrayatan ké ikandan. Ánnà nángngà tun
ta saruwan ka Manama tô áglumun dan, asta gusig dan katô makatabang katô langun
manubù,
16 su ágdalangan dan tô kólit-ólit dé tun ta mga ánnà Judio na duwán katábbusan tikud
tun ta salà. Ukit katô madat áglumun dan, ágkadugangan tô salà dan sippang ka mapánnù
dán. Purisu masig dan dán gó dungguan katô supak ka Manama!

Kakalyag i Pablo na lumónód tun kandan

17 Na, mga kataladi, agad igtanan ké ákniyu tun ta mabbabà timpo, ágkabugaan ké
ákniyu, asta duwán gó kakalyag dé na kumita ákniyu,
18 su plano dé na lumónód ké tun ákniyu. Makapira a pád lumónód, asal igdalanganna
i Maibuyan.
19 Kakalyag dé na kumita ké puman ákniyu su ukit ákniyu duwán gimanan dé asta
duwán dayó dé, su tô álló katô kalónód katô Áglangngagán ta na si Jesus, sikiyu tô
pabantugán dé tun kandin,
20 su sikiyu tô bantug dé asta dayó dé.

3

1 Na, su dì kéd pakatiis katô bugà dé, igplano ké na móddô ké tun ta Atenas,
2 asal pasadunán dé si Timoteo tun ákniyu. Sikandin tô kataladi dé asta áglumu para
katô Manama ukit katô katinurù din ka Madigár Gulitán tingód ki Cristo. Igpapid dé
sikandin ébô pabákkárrán din tô kapamaké yu tun ta Manama asta ébô manayun kó
lumumu ka madigár,
3 ébô ándà makasamuk katô kapamaké yu ukit katô kérrayat na ágdunggù ákniyu.
Isóddóran yu na ni gó tô kakalyag ka Manama na kókitan ta,
4 su róggun igóddô ké tun ákniyu dángngan, igkagi ké ákniyu na dumunggù tô álló na
irrayatan ki, asta isóddóran yu na ituman dán tô igkagi dé.
5 Purisu su tuuwa ágkatanaan tingód ákniyu, igpapid ku si Timoteo ébô kasóddóran ku ka
masarig pa tô kapamaké yu tun ta Manama. Itanaanna agó mapid kó i Maibuyan asta
ándà ágpulusán katô iglumu dé dutun ákniyu.
6 Asal idayawan ké su igulì dán si Timoteo dini áknami tikud tun ákniyu, asta madigár
tô igulit din áknami tingód katô kapamaké yu tun ta Manama asta katô kapaginawaé
yu. Igkagi sikandin na inalayun kó ágpanámdám ka madigár tingód áknami, asta duwán
kakalyag yu na kumita áknami na magunawa katô kakalyag dé.
7 Purisu mga kataladi, agad tuu ké ágkahirapan asta girrayatan, asal ágkadayawan ké ukit
katô kapamaké yu tun ta Manama.
8 Madigár dán tô panámdám dé su isóddóran dé na masarig tô kapamaké yu tun ta
Áglangngagán.
9 Na, tuu ké ágpasalamat tun ta Manama tingód ákniyu, su ukit ákniyu duwán dayó dé
tun ta saruwan ka Manama ta.
10 Álló asta dukilám inalayun ké ágdasal asta ágpamuyù ké na kumita ké puman ákniyu
ébô makatabang ké katô kapamaké yu.

11 Mólà pa ka tabangan ké katô Ámmà ta na Manama asta tô Áglangngagán ta na si Jesus ébô makasadun ké tun ákniyu.
12 Mólà pa ka Áglangngagán tô dumugang asta papanayun katô kapaginawaé yu asta
katô ginawa yu tun ta langun manubù, iring katô ginawa dé ákniyu.
13 Ukit kani pabákkárrán din tô ginawa yu ébô kitanán kó na ándà salà asta nángngà
kó tun ta saruwan ka Ámmà ta na Manama tô álló ka lumónód tô Áglangngagán ta na si
Jesu-Cristo na tákkássan katô langun sakup din.

4

Kailangan madigár tô áglumun yu

1 Na, mga kataladi, igtinuruan dé sikiyu tingód katô madigár áglumun na makabággé
ka dayó tun ta Manama, asta tô gó tô áglumun yu. Asal ukit katô ngadan ka Áglangngagán
na si Jesus, ágpédu-édu ké asta ágkagi ké ákniyu na panayun kó lumu ka madigár,
2 su isóddóran yu tô igtinurù dé ákniyu tikud tun ta Áglangngagán na si Jesus.
3 Ni gó tô kakalyag ka Manama na lumun yu ébô tanggapán kó ka Manama na nángngà
tun ta saruwan din. Kailangan dì kó áglayuk katô ánnà ákniyu sawa ó duma.
4 Kailangan makapáttud tô tagsábbad-sábbad katô ákniyu lawa ébô nángngà tô áglumun
yu asta ébô respetowan kó.
5 Yakó ágkapid katô madat kakalyag katô ákniyu lawa iring na áglumun katô mga dì
ágpamaké katô Manama.
6 Purisu yakó áglumu ka salà ukit kani mga lumu ni ébô dì kó makalapas tun ta
mga kataladi yu. Su atin ka lumumu tô manubù kani salà ni, sulian sikandin katô
Áglangngagán, asta tô gó tô igtalan dé ákniyu dángngan.
7 Igtawar ki katô Manama ánnà ébô lumun ta tô madat, asal ébô nángngà tô áglumun ta
tun ta saruwan din.
8 Purisu ka duwán dì ágbánnal kani kagi ku, ánnà manubù tô igélléyan din, asal tô
Manama na igbággé ákniyu katô Ugis Espiritu.
9 Na, tingód katô ginawa yu tun ta mga kataladi, ándà dán kailangan na tuminurù a
ákniyu ukit ka sulat, su igtinuruan kód katô Manama na kailangan paginawaé kó,
10 asta isóddóran dé na duwán ginawa yu tun ta langun kataladi tun ta kaluwagan ka
probinsya ka Macedonia. Asal mga kataladi, kagiyan dé sikiyu na kailangan inalayun
kó gó paginawaé.
11 Na, kailangan lumumu kó katô ákniyu áglumun ébô dì kó makasamuk katô duma mga
manubù. Kailangan mággár-ággár kó lumumu ébô duwán magasto, su tô gó tô igkagi dé
ákniyu dángngan,
12 ébô respetowan kó katô duma mga manubù agad dì dan ágpamaké, asta ébô ándà
kailangan na pamasakán yu tô magasto tun ta duma manubù.

Tingód katô inaté dán asta kalónód ka Áglangngagán

13 Mga kataladi, kakalyag dé na kasóddóran yu tô tingód katô mga ágpampamaké na
inaté dán ébô dì kó ágkaranu iring na karanu katô mga manubù na ándà gimanan.
14 Ágkasóddóran ta na inaté si Jesus, asta inanté puman sikandin. Purisu kailangan
kasóddóran ta na antén puman ka Manama tô taganà mga igpamaké ki Jesus ébô
dumuma dan kandin.
15 Ni igsulat dé ákniyu igpasóddór áknami katô Áglangngagán, asta ulitán kud ákniyu. Ka
lumónód tô Áglangngagán, sikita na manté pa dì muna sumumar kandin, su muna tô mga
ágpampamaké na inaté dán,

16 su sumunnad tô Áglangngagán tikud tun ta langit, ullaón din tô sugù, tumawar tô
mallayat panaligan ka Manama, asta padagingán tô trumpeta ka Manama. Na, muna
manté puman tô mga inaté na igpamaké ki Cristo.
17 Pángnga ka manté sikandan, sikita na mga manté pô mabatun duma kandan tun ta
mga sagulapun, asta sumumar ki katô Áglangngagán tun ta langit. Inalayun kid móddô
duma katô Áglangngagán.
18 Purisu papabákkárré kó tun ta ginawa yu ukit kani mga kagi.

5

Kailangan makataganà ki katô kalónód ka Áglangngagán

1 Na, mga kataladi, ándà dán kailangan na sumulat ké pa ákniyu tingód ka ándin állawi
na matuman ni,
2 su tuu yud isóddóran na tigkô dád dumunggù tô álló ka kalónód katô Áglangngagán
iring katô kadunggù katô takón ka tángngà ka dukilám.
3 Agad kumagi tô mga manubù na duwán kasunayan asta ándà kamáddangan, asal
tigkô dád dungguan dan ka kadattan, iring katô bayi na ágpangalalan.
4 Asal sikiyu na mga kataladi, ánnà kód tun ta kangittángngan. Dì kó kasalábbuan tingód
katô álló ka kalónód din iring na manubù na ágkasalábbuan katô kadunggù katô takón.
5 Su sakup kó i Jesu-Cristo, sikiyu tô tingód katô kappawaan asta tô tingód katô álló.
Ánnà ki tingód katô dukilám asta tingód katô kangittángngan.
6 Purisu kailangan dì ki makéring katô mga dì ágpamaké, su iring dan katô ágtudug. Asal
kailangan iring ki na ágbanté asta pakapáttud.
7 Su tô mga manubù na tingód katô kangittángngan, iring dan katô ágtudug asta
ágkalasing ka dukilám.
8 Asal sikita tô manubù na tingód katô kappawaan. Purisu kailangan makapáttud
ki. Atin ka inalayun ki ágsarig katô Manama asta ágpaginawaé ki, tô gó tô iring na
salimbutung katô pusung ta, asta tô gimanan ta katô katábbus ka Manama áknita iring
na salimbutung katô panámdám ta. Na, ni gó tô ikéring na sundalo na duwán putó na
salimbutung ka lawa din asta ulu din.
9 Igsalin ki katô Manama ánnà ébô supakan ki ikandin, asal ébô tábbusán ki ikandin
ukit katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
10 Sikandin tô igpamaté bullas áknita ébô móddô ki duma kandin agad inaté kid ó
manté ki pô ka lumónód sikandin.
11 Purisu papabákkárré kó katô kapamaké yu, asta patabangé kó, iring katô áglumun
yu ákngannì.

Katapuriyan mga panalan

12 Na, mga kataladi, pédu-édu ké ákniyu na kailangan respetowan yu tô mga gággár-
ággár áglumu tun ákniyu, su igsalin dan katô Áglangngagán ébô mid ákniyu asta mágge ka
tambag ákniyu.
13 Kailangan pabantugán yu asta ginawaan yu sikandan tingód katô áglumun dan para
ákniyu. Kailangan duwán kasunayan katô kóddô yu.
14 Na, mga kataladi, kagiyan dé sikiyu na kailangan tuminurù kó katô mga tukukán
ébô lumumu dan. Pabákkár yu tô ginawa katô mga ágkamáddangan. Tabangi yu tô mga
ágmalómét é kapamaké tun ta Manama. Pallayat yu tô ginawa yu tun ta langun.
15 Yakó ágsulì katô mga manubù na áglumu ka madat tun ákniyu, asal kailangan
inalayun kó lumumu ka madigár tun ta mga ágpampamaké asta tun ta langun manubù.
16 Kadayawan kó inalayun.
17 Dasal kó agad ándin urasi.

18 Agad ándin tô dumunggù ákniyu, pasalamat kó tun ta Manama, su tô gó tô kakalyag
din na lumun yu tingód katô kapasábbad yu tun ki Jesu-Cristo.
19 Yakó yu ágdalangi tô áglumun katô Ugis Espiritu tun ákniyu.
20 Yakó géllé katô kagi na igpólit katô Manama,
21 asal kinnami yu ka bánnal tô langun katô igkagi. Atin ka ágkasarigan tô kagi na igulit
ákniyu, bánnal kó kanan.
22 Asal yakó ágbánnal katô langun madat kagi.
23 Na, mólà pa ka Manama na ágbággé katô kasunayan tô tumanggap ákniyu na
nángngà tun ta saruwan din. Mólà pa ka nángngà tô tun ta pusung yu, tô tun ta panámdám
yu, asta tô tun ta lawa yu ébô dì kó mabuyas ka lumónód tô Áglangngagán ta na si Jesu-
Cristo.
24 Tumanán ka Manama ni langun su ágkasarigan sikandin na igsalin ákniyu.
25 Mga kataladi, dasali ké.
26 Papangumustaé kó langun na kataladi ágtákkássan katô kapaginawaé yu.
27 Tun ta saruwan katô Áglangngagán, ni gó ni talan ku ákniyu. Basa yu ni sulat tun ta
langun kataladi.
28 Mólà pa ka kéduwan tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ákniyu.

Ikaduwa
Sulat I Pablo Tun Ta Mga Taga Tesalonica

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo tun ta mga ágpampamaké tun ta Tesalonica ébô tuu dan makasóddór tingód katô álló ka kalónód katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo. Igsulat i Pablo kandan na una dumunggù tô tuu áglumu ka salà. Sikandin tô mid katô karapungan ka mga dì ágpamaké ébô lumumu sikandan katô tuu pa madat. Kumagi sikandin na sikandin tô Manama. Pángnga ka malumu tô langun, lumónód tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Igpasalamat si Pablo katô mga taga Tesalonica su masarig tô kapamaké dan agad tuu dan girrayatan asta ágkahirapan. Igtalan din kandan na kailangan ágkasarigan asta ágpaginawaé dan. Igtinurù si Pablo na inalayun dan lumumu ébô duwán magasto dan katô kandan ágkailanganán, asta dì dan mému tukukán.

1 Ni sulat tikud áknami na si Pablo, si Silas, asta si Timoteo. Igsulat ké ákniyu na
mga ágpampamaké tun ta Tesalonica na mga sakup katô Ámmà ta na Manama asta katô
Áglangngagán na si Jesu-Cristo.
2 Mólà pa ka matanggap yu tô kédu asta tô kasunayan tikud tun ta Ámmà na Manama
asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Kalónód katô Áglangngagán asta supak din

3 Mga kataladi, inalayun ké ágpasalamat tun ta Manama tingód ákniyu. Na, nángngà tô
kapasalamat dé su tuu dán gássud tô kapamaké yu, asta tuu kód ágpaginawaé.
4 Purisu sikiyu tô ágpabantugán dé tun ta mga ágpampamaké tun ta duma mga lunsud, su
gulit ké kandan na pakatiis kó asta ágpanayun kó ágpamaké ki Jesu-Cristo, agad inalayun
kó girrayatan asta ágkahirapan.
5 Ukit kani, ágpasóddór tô Manama na nángngà tô karuud din katô mga manubù tun ta
tapuri álló, su pasóddórán din na nángngà kó na sakupán tun ta pagpangulu din, su tô gó
tô gunayan katô karasayan yu áknganni.
6 Nángngà tun ta Manama tô kasulì din katô mga girrayat ákniyu,
7 asta nángngà tun ta Manama tô kabággé din ákniyu asta áknami katô kasunayan agad
girrayatan ki áknganni. Tô gó tô lumun din ka lumónód tô Áglangngagán tikud tun ta langit
na ágtákkássan katô matulus mga panaligan din.
8 Lumónód sikandin na ágtákkássan katô rágrág ka apuy ébô sulian din tô langun
na dì ágpamaké katô Manama asta tô ándà bánnal katô Madigár Gulitán tingód katô
Áglangngagán ta na si Jesus.
9 Supakan dan katô Áglangngagán ka ándà ágtamanán, su péwaán dan tikud tun ta
saruwan din, asta tikud tun ta séllaán katô katulusan din.
10 Matuman ni tun ta álló katô kalónód din, su lumónód sikandin ébô durungán katô
langun sakup din asta ébô pabantugán katô langun ágpamaké kandin. Mapil kó gó
kandan su igbánnal kó katô igulit-ulit dé ákniyu.
11 Ni gó é gunayan na inalayun ké ágdasal para ákniyu ébô nángngà tun ta Manama ta
tô katanggap yu katô madigár tingód katô katawar din ákniyu. Mólà pa ka tabangan kó
ukit katô katulusan ka Manama ébô matuman tô langun kakalyag yu na madigár lumun
ukit katô kapamaké yu kandin,

12 asta ébô durungán tô ngadan katô Áglangngagán na si Jesus ukit ákniyu, asta durungán kó ikandin. Matuman ni su inéduwan ákniyu tô Manama ta asta tô Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

2

Kalónód katô Áglangngagán ta

1 Na, mga kataladi, tingód ka kalónód katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo asta tingód katô kalimud din áknita ébô dumuma kandin, duwán pédu-édu dé ákniyu.
2 Yakó sékót ágkasasó, asta yakó ágkatanaan agad dinággán yu na igdunggù dán tô álló na rumuud tô Áglangngagán, agad ágkagi tô mga manubù na duwán igpasóddór katô Ugis Espiritu tun kandan, ó duwán igulit kandan, ó duwán kun sulat tikud áknami.
3 Yakó ágpalimbung, agad ándin tô dinággán yu! Dì pa dumunggù tô álló tô sippang ka méllé pa ka Manama tô karapungan ka mga manubù asta pakitanán pa sikandin na tuu áglumu ka salà. Supakan gó sikandin ka Manama ka ándà ágtamanán!
4 Tô dì pa supakan, musig sikandin ka Manama, asta pallayatán din tô sarili din tun ta langun na ágmanaman asta tun ta mga ágpangadapán, su mahu sikandin tun ta templo katô Manama,* munsad sikandin, asta kumagi na sikandin tô Manama.
5 Kailangan kasampáttan yu na tô gó tô igtinurù ku ákniyu róggun igduma a ákniyu dángngan.
6 Isóddóran yu pagsik na duwán pa ikadalang kandin ákngannì ébô pakitanán tô tuu áglumu ka salà tun ta álló na igsalin ka Manama.
7 Agad duwán dán mga manubù na ágpiddán din ébô dì dan mánnal katô kagi ka Manama, asal dì pa ágkitanán tô tuu áglumu ka salà su duwán pa ikadalang kandin. Asal duwán álló na kangén ka Manama tô ikadalang.
8 Ka kangén dán tô ikadalang, kitanán tô tuu áglumu ka salà, asta matayan sikandin katô Áglangngagán na si Jesus ukit katô kagin din. Manalu tô Áglangngagán katô katulusan ka usig din ukit katô séllaán ka kadunggù din.†
9 Róggun ka dì pa maté, tô tuu áglumu ka salà, gamitán din tô katulusan i Maibuyan asta makému sikandin katô marapung mga kasalábbuan na matulus asta makalimbung.
10 Ukit katô madat mga lumun din limbungan din tô mga manubù na dungguan ka supak ka Manama. Kalimbungan dan su méllé dan na mánnal katô kabánnalan na makatábbus pád kandan.
11 Su méllé dan katô kabánnalan, duwán lumun ka Manama kandan ukit katô katulusan din ébô mapid dan katô limbung asta ébô mánnal katô bulaló.
12 Purisu supakan ka Manama tô langun na dì ágbánnal katô kabánnalan su kakalyag dan na lumumu ka salà.

Igsalin kó ébô tábbusán

13 Mga kataladi na ágginawaan katô Áglangngagán, nángngà tô kapasalamat dé tun ta Manama tingód ákniyu, su tikud tun ta tigkanayan, igsalin kó katô Manama ébô tábbusán kó ukit katô kalinis ka Ugis Espiritu ákniyu asta ukit katô kabánnalan na igbánnal yu.
14 Tô gó tô gunayan na igtawar kó katô Manama ukit ka katinurù dé ákniyu katô Madigár Gulitán, su kakalyag din na masakup kó tun ta kadigárran katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

---

* **2:4** 2:4 Tingód kani kagi "templo," duwán mga katig manubù na ágkagi na ni gó é pagngadan katô mga ágpamaké ka Manama. (Ahaán tô 1 Corinto 3:16-17 asta 2 Corinto 6:16.) Duwán pagsik mga duma ágkagi na ni gó tô dakál templo tun ta Jerusalem. (Ahaán tô Ezequias 28:2.) † **2:8** 2:8 Ahaán tô Isaias 11:4.

15 Purisu mga kataladi, pasarig yu tô kapamaké yu ki Jesu-Cristo, asta panayun kó bánnal katô kabánnalan na igbággé áknami asta igtinurù dé ákniyu ukit katô kólit-ólit dé asta ukit katô sulat dé ákniyu.
16 Na, ágdasal ké tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo asta tun ta Ámmà ta na Manama na igginawa áknita asta igbággé áknita katô kabákkárran na ándà ágtamanán asta katô madigár gimanan ukit katô kédu din áknita.
17 Mólà pa ka bággén ka Manama ákniyu tô kabákkárran asta makému na lumun yu asta kagin yu tô langun na madigár.

3

Dasal kó para áknami

1 Na, mga kataladi, dasal kó para áknami ébô dì madugé tuu pa marapung tô mga manubù na makasóddór katô kabánnalan na ágtinuruán dé asta mánnal dan, iring katô ilumu diyan ákniyu.
2 Dasal kó para áknami ébô paluwaán ké tikud tun ta bállad katô mga masalà-salà, su ándà pamaké tô langun.
3 Asal ágkasarigan gó tô Áglangngagán. Sikandin tô pasarig katô kapamaké yu asta dumóppón ákniyu ébô dì kó dadattan i Maibuyan.
4 Ágsarig ké katô Áglangngagán na inalayun yu ágtumanán tô mga igtalan dé ákniyu.
5 Mólà pa ka Áglangngagán tô pénagpát ákniyu tingód katô ginawa ka Manama ákniyu, asta tingód ka katiis yu katô mga kahirapan iring ki Cristo.

Kailangan mággár-ággár kó

6 Na, mga kataladi, ni gó tô talan dé ákniyu su igpapid ké katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo. Yakó ágduma katô mga ágpamaké na tukukán asta dì ágbánnal katô igtinurù dé ákniyu.
7 Taganà yud isóddóran ka ándin tô kailangan lumun yu ébô makéring kó áknami. Róggun igóddô ké diyan ákniyu, ándà ké patukuk-tukuk.
8 Ándà ké tanggap katô ágkakan na ándà dé bayadi, asal igággár-ággár ké iglumu agad álló asta dukilám ébô dì kó masasó tingód áknami.
9 Tô gó tô iglumu dé ánnà su dì mému ka bággayan ké ikiyu, asal ébô mému ké na madigár iringan yu.
10 Su tô igóddô ké diyan ákniyu, ni gó é igtalan dé ákniyu: Atin ka dì malyag tô manubù áglumu, yakó yu ágpakanni.
11 Tô gó tô talan dé ákniyu su igdinág dé na duwán mga tukukán diyan ákniyu. Dì dan áglumu, asal ágbaring dan dád katô áglumun katô duma mga manubù.
12 Purisu su igpapid ké katô Áglangngagán na si Jesu-Cristo, talanan dé asta kagiyan dé sikandan na kailangan lumumu dan ébô dì dan makasamuk katô duma mga manubù asta ébô duwán ágkakangayan dan para katô kandan ágkailanganán.
13 Na, mga kataladi, yakó ágsungkù áglumu ka madigár.
14 Atin ka duwán manubù diyan ákniyu na dì mánnal kani mga talan dé ukit kani sulat, pamatawi yu sikandin, asta yakó ágduma-duma kandin ébô kayyaan.
15 Yakó ágpanámdám na usig yu sikandin, asal tambagi yu sikandin iring na kataladi yu.
16 Mólà pa ka tô Áglangngagán na ágtikudan katô kasunayan mággé ákniyu ka kasunayan agad ándin tô dumunggù ákniyu.

Ágtamanán kani sulat

Mólà pa ka Áglangngagán tô dumuma ákniyu langun.

17 Sakán, si Pablo, tô igsulat kani mga kagi nit katapuriyan kani sulat ku. Iring kani tô
kaperma ku katô langun igsulat ku ébô kasóddóran yu na bánnal sakán tô igsulat kani.
18 Mólà pa ka kéduwan tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ákniyu langun.

Una
Sulat I Pablo Tun Ki
Timoteo

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Timoteo na sábbad mallaki. Si Timoteo taga Listra na sábbad lunsud tun ta banuwa ka Asia. Judio tô innà i Timoteo na ágngadanan ki Eunice, asta ágpamaké sikandin ki Jesu-Cristo. Ánnà Judio tô ámmà din asal Griego. (Ahaán tô Mga Lumu 16:1-3.)

Si Timoteo tô batà i Pablo ukit ka kapamaké din. Igtákkás si Timoteo ki Pablo tô ikaduwa kapanó din tun ta mga simbaan ka ágpampamaké ébô tuminurù. Igsadun dan tun ta Corinto, Macedonia, Efeso asta sippang tun ta Jerusalem dalám ka pira ámmé. Dakál tô inagpáttan i Timoteo katô kagi ka Manama ukit ki Pablo. Igpóddô i Pablo si Timoteo tun ta Efeso ébô tuminurù sikandin katô mga ágpampamaké dutun asta tun ta mga banuwa na madani ka Efeso.

Na, tô igdunggù si Pablo tun ta Macedonia, igsulat sikandin tun ki Timoteo ébô pabákkárrán din tô pusung i Timoteo. Igtinurù sikandin ki Timoteo na kailangan nángngà tô áglumun din tun ta saruwan ka Manama, su sikandin tô ágpid katô mga ágpampamaké. Igsulat si Pablo na kailangan sapadan i Timoteo tô mga ágtinurù katô ánnà nángngà ágtinuruán. Igsulat din tô tingód katô kadasal, tô tingód katô lumun ka mga gabayi tun ta simbaan, asta tô tingód katô kasalin ka mga tarapid ka simbaan.

Duwán igsulat tingód ki Timoteo tun ta Lumu 16:1-5 asta 17:14-15.

1 Sakán, si Pablo, tô igsulat kani. Inémuwa apostoles i Jesu-Cristo ukit katô sugù ka
Manama na Taratábbus ta, asta ki Jesu-Cristo na gimanan ta.
2 Igsulatta áknikó Timoteo na bánnal batà ku tun ta kapamaké.

Mólà pa ka matanggap nu tô tabang, kédu, asta kasunayan tikud tun ta Ámmà Manama
asta tikud tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Mga ágtinurù katô ánnà bánnal

3 Umanán ku tô igkagi ku tun ákniyu tô igsadunna tun ta Macedonia dángngan. Óddô ka
pa tun ta Efeso ébô sapadan nu tô mga manubù na ágtinurù katô ánnà magunawa katô
ágtinuruán ta.
4 Kagiyi nu sikandan na kailangan dì dan mánnal katô mga igimu-imu gulitán katô
mga kamónaan asta katô ituran ka mga ngadan katô mga kamónaan na ándà ágpulusán,
su sumippang dád tun ta mga insà na dì ágkataba. Ukit kani, dì katabangan tô katuman
ta katô plano ka Manama, su matuman ni ukit dád katô kapamaké ta kandin.
5 Na, tô gó tô gunayan kani talan nu kandan ébô duwán ginawa dan tikud tun ta
malinis pusung, tikud tun ta madigár panámdám, asta tikud tun ta bánnal kapamaké dan.
6 Asal duwán mga manubù na ikasuwé kani langun, asta inalayun dan dád
ágpatóngkóé asta ágpapulé tingód katô ándà ágpulusán.
7 Agad kakalyag dan na mému dan mga taratinurù katô mga sugù i Moises,* asal ándà
dan kagpátti ka ándin tô kóbadan katô ágkagin dan asta tô tingód ka ágtinuruán dan.
8 Isóddóran ta na madigár tô mga sugù ka gamitán ta tun ta nángngà kapókit.
9 Isóddóran ta na tô gunayan katô mga sugù ánnà para katô mga manubù na nángngà tô
áglumun dan, asal para katô mga áglapas katô mga sugù asta dì ágbánnal ka Manama, para
katô mga dì ágrespeto ka Manama asta ágsalà-salà, para katô mga dì malyag ka Manama

* **1:7** 1:7 Manama tô igbággé katô mga sugù ki Moises, asta si Moises tô igbággé katô mga sugù tun ta mga rubbad i Israel. Purisu ágtawarán katô mga rubbad i Israel na mga sugù i Moises.

asta dì ágpangadap kandin, para katô mga ágmaté katô kandan ámmà ó innà, asta para katô mga taramaté.
10 Tô gunayan katô mga sugù para katô mga áglayuk katô ánnà kandan sawa ó duma, para katô áglayuk katô unawa dan na mga gamama ó gabayi, para katô mga gámmát ébô patábbusán dan, para katô mga bulalón asta mga ágtestigos ka bulaló. Tô gunayan katô mga sugù para katô manubù na áglumu ka agad ándin na dì nángngà tun ta kabánnalan na ágtinuruán.
11 Tô gó pagsik tô kabánnalan tun ta Madigár Gulitán na igpasóddór katô Manama na ágdurungán, asta tô gó tô igsarig din kanak.

Pasalamat tingód katô kédu ka Manama

12 Ágpasalamatta tun ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta su panámdám din na ágkasariganna. Purisu igsalinna ikandin ébô lumumuwa para kandin, asta sikandin tô igbággé kanak ka bákkár tingód katô kalumu ku.
13 Tô gó tô igimu din agad igbuyas-buyas ku sikandin dángngan, igirrayatan ku tô mga sakup din, asta iringasaan ku sikandin. Asal inéduwan sikandin kanak, su tô iglumuwa kani, ándà ku kasóddóri na madat tô iglumu ku, su ándà a pamaké kandin.
14 Tuu dakál tô kédu katô Áglangngagán ta kanak. Purisu igpamakéya asta igginawa a katô duma mga manubù ukit katô kapasábbad ku ki Jesu-Cristo.
15 Bánnal ni kagin ku, asta kailangan bánnalán ta ni. Igsadun si Jesu-Cristo nit banuwa ébô tumábbus katô mga masalà-salà. Tun ta langun dan, sakán tô tuu madat.
16 Asal inéduwan tô Manama kanak ébô ukit kanak kasóddóran na tuu mallayat tô ginawa i Jesu-Cristo, su agad sakán tô tuu madat ka tandingán katô langun masalà-salà, asal inémuwa iringanan katô langun na mánnal kandin asta makatanggap katô kantayan na ándà ágtamanán.
17 Dì gó maté tô Manama, asta dì sikandin ágkitanán. Sikandin dád tô Manama. Mólà pa ka pabantugán asta durungán sikandin na ágpangulu ka ándà ágtamanán! Matuman ni!
18 Na, Timoteo na batà ku tun ta kapamaké, ni gó tô talan ku áknikó. Yaka nu ágkalingawi tô igkagi katô mga propeta ka Manama tingód áknikó dángngan. Ukit katô kagi dan, katabangan ka ébô tumanán nu tô igtalan áknikó, iring na sundalo na ágkasarigan.
19 Kailangan masarig tô kapamaké nu katô Manama, asta nángngà tô áglumun nu na ándà kayyaan nu. Duwán mga manubù na igéllé katô nángngà áglumun, asta tô gó ágpamaké dan katô ágtinuruán na ánnà bánnal.
20 Iring kani tô iglumu i Himeneo asta i Alejandro. Igpasupakan ku sikandan ki Maibuyan ébô katinuruan dan na dì mému ka kumagi dan katô madat tingód ka Manama.

2

Tinurù tingód katô kadasal

1 Purisu tô una kagin ku na kailangan dumasal tô mga manubù asta mamuyù dan katô ágkailanganán dan tun ta Manama. Kailangan dumasal dan para katô duma mga manubù, asta pasalamat dan tun ta Manama.
2 Kailangan dumasal dan tingód katô mga harì asta tingód katô langun ágpangulu ébô duwán kasunayan katô kóddô ta asta ébô makatuman ki katô kakalyag ka Manama asta katô nángngà ágkémun.
3 Madigár ka tô gó é áglumun ta, asta kadayawan tô Manama na Taratábbus ta.
4 Kakalyag din na matábbus tô langun manubù asta makasóddór dan katô kabánnalan.
5 Sábbad dád gó tô Manama, asta sábbad dád gó tô Taratapid tun ta tángngaan ka Manama asta manubù. Ni Taratapid si Jesu-Cristo na igpamanubù.

6 Igbággé din tô sarili din asta inaté ébô tábbusán din tô langun manubù. Tô nángngà álló, igpasóddór din na duwán kakalyag ka Manama na tumábbus katô langun manubù.
7 Purisu igsalinna asta inémuwa apostoles ébô mulit-ulitta tun ta mga ánnà Judio tingód katô kapamaké asta kabánnalan. Ánnà bulaló ni, asal bánnal tô igulit ku.
8 Purisu kakalyag ku na agad ánda palimudé tô mga ágpampamaké, dumasal tô mga gamama, asta tô bállad dan na ágtayón dan kailangan dì ággamitán para katô kalumu ka salà. Kailangan ándà ágkasókówan dan asta ándà gapulan dan.
9 Tingód katô mga gabayi na ágpampamaké, kakalyag ku na kailangan miyà-miyà dan mumpak katô nángngà. Kailangan dì dan sobra tapidán tô ulu dan, asta dì dan gamitán tô tuu dakál é lagà, iring na bulawan, asta perlas, asta mga óggét ébô durungán dan katô duma mga manubù.
10 Asal kailangan ágkadurung dan ukit katô madigár áglumun dan, su tô gó é kailangan lumun katô mga gabayi na ágpamaké.
11 Kailangan dì maránnás tô mga gabayi, asal miyà maminág katô ágtinuruán ébô kakitaan tô kapabbabà dan.
12 Dì mému kanak ka mga gabayi tô tuminurù ó mid katô mga gamama. Kailangan tumagnáp dan dád,
13 su si Adan tô una igimu ka Manama, asta si Eva tô ikatalundug na igimu din.*
14 Ánnà si Adan tô iglimbungan i Maibuyan, asal tô bayi tô iglimbungan, asta sikandin tô una ikalapas katô sugù ka Manama.†
15 Asal atin ka inalayun ágpamaké tô mga gabayi, asta ágginawa dan, asta nángngà tô áglumun dan tun ta saruwan ka Manama, asta madigár tô ágkémun dan, duwán kaluwaan dan dalám katô kapamasusu dan.

3

Mga tarapid ka simbaan

1 Bánnal ni ágkagin: Atin ka duwán kakalyag katô manubù na mému na tarapid ka simbaan, madigár lumu tô idigárran din.
2 Purisu tô tarapid ka simbaan, kailangan ándà gó lumu din na mabuyas, sábbad dád tô sawa din,* makapáttud sikandin katô sarili din, matannáb, asta ágkarespetowan. Kailangan madigár galit-alit asta katig sikandin ágtinurù.
3 Dì ágkalasing, asta dì sékót ágkasókó, asal kailangan médu sikandin katô mga manubù, dì ágsamuk, asta dì ágginawa ka salapì.
4 Kailangan madigár tô kapid din katô sawa din asta mga gabatà din. Kailangan disiplinan din tô mga gabatà din ébô mánnal asta rumespeto kandin,
5 su atin ka dì katig sikandin ágpid katô pamilya din, pamánnun din ka kapid tô mga ágpamaké ka Manama?
6 Dì mému ka imun tarapid ka simbaan tô mantu pa igpamaké ki Jesu-Cristo, agó padadurung sikandin, asta supakan ka Manama iring katô kasupak din ki Maibuyan.
7 Kailangan nángngà pagsik tô ágkémun din ébô respetowan sikandin katô mga dì ágpamaké, su atin ka dì nángngà, buyasán sikandin, asta madabù sikandin tun ta tagán i Maibuyan.

Mga opisyales ka simbaan

8 Magunawa pagsik tô mga opisyales ka simbaan, su kailangan nángngà tô ágkémun dan. Kailangan bánnal tô ágkagin dan. Dì mému ka tuu dan ginám asta dì mému ka sobra tô kakalyag dan na makasalapì.

---

* **2:13** 2:13 Ahaán tô Genesis 2:7,21-22. † **2:14** 2:14 Ahaán tô Genesis 3:1-6. * **3:2** 3:2 Sábbad dád tô sawa din asta dì áglibug.

9 Kailangan masarig tô kapamaké dan tingód katô kabánnalan na igpasóddór ka
Manama na tákkássan katô nángngà panámdám.
10 Tô dì dan pa imun na opisyales ka simbaan, kailangan ahaán ka ándin tô ágkémun
dan. Atin ka ándà gó mabuyas kandan, mému imun dan na mga opisyales ka simbaan.
11 Tô mga gabayi† pagsik, kailangan nángngà tô ágkémun dan. Dì dan mému ágsélék,
asal makapáttud katô sarili dan asta ágkasarigan dan agad ándin tô lumun dan.
12 Tô mga gamama na imun opisyales ka simbaan, kailangan sábbad dád tô sawa dan.
Kailangan madigár tô kapid dan katô mga gabatà dan asta mga pamilya dan.
13 Atin ka madigár tô áglumun katô mga opisyales ka simbaan, respetowan dan katô
mga manubù, asta dì dan kayyaan katô katinurù dan tingód katô kapamaké ki Jesu-
Cristo.

Kabánnalan na igpasóddór katô Manama

14 Na, agad gimanna na makasadunna tun áknikó ka dì madugé, asal igsulat ku ni
áknikó
15 ébô ka mabaringnga, kasóddóran nu ka ándin tô madigár lumun katô mga gabatà ka
Manama. Sikita na ágpamaké tô pamilya katô manté Manama. Iring ki na mga sumbál
asta balabag katô balé, su sikita tô igsarigan din katô katinurù ka kabánnalan.
16 Ágpasóddór ki na tuu madigár tô kabánnalan na igpasóddór katô Manama tingód ki
Jesu-Cristo,
Sikandin tô igpamanubù nit banuwa.
Igpasóddór katô Ugis Espiritu na nángngà sikandin.
Igkita sikandin katô mga panaligan ka Manama.
Sikandin tô ágtinuruán tun ta mga ánnà Judio.
Sikandin tô igpamaké dan tun ta kaluwagan kani banuwa.
Ibatun sikandin tun ta langit.

4

Tingód katô ánnà nángngà ágtinuruán

1 Na, matayyó tô igpasóddór katô Ugis Espiritu na tun ta katapuriyan mga álló, duwán
mga sumuwé tikud tun ta kabánnalan na ágbánnalán ta, su mánnal dan baling katô madat
mga espiritu na áglimbung katô manubù, asta mánnal dan katô ánnà nángngà ágtinuruán
tikud tun ta madat mga espiritu.
2 Su tô mga manubù na tuminurù kani, agad áglimbung asta mà kagi dan na taratinurù
katô kabánnalan, asal ándà sóddór dan na madat tô áglumun dan.
3 Tuminurù dan na dì mému ka kumalyag tô manubù. Tuminurù dan na duwán dì
mému kannán. Asal dì nángngà tô tinuruán dan su igimu ka Manama tô ágkakan ébô
tanggapán katô mga ágpamaké na ikasóddór katô kabánnalan asta ébô pasalamatan ta tun
kandin.
4 Madigár gó tô langun na igimu katô Manama, asta kailangan dì ta élléyan tô ágkannán
na tanggapán ta, asta pasalamatan ta tun kandin.
5 Ukit katô igkagi ka Manama asta ukit katô kapasalamat ta kandin, ágkasóddóran ta
na nángngà tô kakan ta katô langun na ágkakan.

Ágsuguánnán i Jesu-Cristo

6 Atin ka ni gó tô tinuruán nu tun ta mga kataladi, madigár ka ágsuguánnán i Jesu-Cristo.
Kumasarig tô kapamaké nu ukit katô kabánnalan na igpamaké ta, asta ukit katô madigár
ágtinuruán na igbánnal nu.
7 Yaka ágpaminág katô mga igimu-imu gulitán na ánnà tikud tun ta Manama, su ándà
ágpulusán. Asal pabákkár nu tô kabánnal nu katô kakalyag ka Manama.

† **3:11** 3:11 Mga gabayi, ó mga sawa dan.

8 Atin ka pabákkár ki katô lawa ta, duwán madigár na matanggap ta. Asal tuu pa
madigár tô matanggap ta ukit ka kapabákkár ta katô kabánnal ta ka Manama, su duwán
ágpulusán ta áknganni asta tun pagsik ta tapuri álló.
9 Bánnal ni igkagi ku, asta kailangan bánnalán.
10 Purisu pabákkár ki lumumu para katô Manama, su tô manté Manama tô gimanan ta,
su sikandin tô Taratábbus para katô langun manubù, asta tuu pa para katô mga ágpamaké
kandin.
11 Sugù nu asta tinurù nu ni mga igsulat ku áknikó.
12 Agad sumuddù ka pa, yaka nu ágnunugi tô muyas katô katinurù nu katô kabánnalan,
asal pasóddór nu tô kailangan lumun katô mga ágpampamaké. Kagi ka katô nángngà.
Lumu ka katô madigár. Ginawa ka katô mga manubù. Pamaké ka katô Manama.
Pasunnad ka.
13 Sippang ka makasadunna tun áknikó, basa ka katô kagi ka Manama para katô mga
manubù, ulit-ulit ka kandan, asta tinurù ka kandan.
14 Gamit nu tô gasa na itanggap nu dángngan ukit katô igkagi katô mga propeta ka
Manama tingód áknikó asta ukit katô kadappán* ka mga tarapid ka simbaan katô ulu
nu.
15 Lumu nu ni asta panámdám nu ni langun ébô kasóddóran katô langun na bánnal
duwán igássudan nu.
16 Banté ka katô áglumun nu asta ágtinuruán nu. Panayun ka lumu kani, su ukit kani,
makalili kó katô supak ka salà, agad sikuna asta tô mga ágpaminág katô ágtinuruán nu.

5

Lumun katô tarapid ka mga ágpampamaké

1 Yaka gésà katô tugál mama na ikalumu ka ánnà nángngà, asal kailangan kagiyi nu
sikandin iring katô kakagi nu tun ta ámmà nu. Kagiyi nu tô mga adi pa áknikó gamama
iring na kataladi nu.
2 Kagiyi nu tô mga tugál gabayi iring na innà nu, asta tô mga adi pa áknikó gabayi iring
na tábbé nu. Kailangan ándà salà nu kandan.
3 Respetowi nu tô mga gabayi balu na ándà gó ágdóppón kandan, asta tabangi nu
sikandan.
4 Asal ka duwán gabatà asta mga apù katô bayi balu, tinurui nu sikandan na kailangan
sikandan tô médu asta tumabang katô kandan pamilya. Kailangan sumulì dan katô
kandan innà asta ámmà, su tô gó é makadayó katô Manama.
5 Na, tô bayi balu na ándà palang ágtabang kandin, tô gó tô giman katô tabang ka
Manama asta inalayun ágdasal agad álló asta dukilám.
6 Asal tô bayi balu na inalayun ágtuman katô kandinnù kakalyag, iring na inaté dán
sikandin tun ta saruwan ka Manama, agad manté pô sikandin.
7 Kagiyi nu tô langun ágpampamaké ébô ándà makabuyas kandan.
8 Atin ka duwán ágpamaké na dì ágtabang katô kandin gakád, asta tuu dán gó tô dì
ágtabang katô kandin pamilya, tô gó é igtayyug katô kapamaké, asta tuu pa madat
sikandin ka tandingán katô dì ágpamaké ki Jesu-Cristo.
9 Mému listan* tô bayi balu ka kannámman (60) dán tô idad din, asta sábbad dád é duma
din na inaté.
10 Kailangan ágkabantug sikandin tingód katô madigár áglumun din, asta madigár tô
kapid din katô mga gabatà din. Kailangan ágtanggap sikandin katô mga manubù na
ágsadun tun kandin, guras ka paa katô mga ágpampamaké, ágtabang ka mga ágkahirapan,
asta áglumu katô agad ándin madigár áglumun.

---

* **4:14** 4:14 Kadappán, ó pandong.
* **5:9** 5:9 Listan tô bayi balu na tabangan asta palumun tun ta simbaan.

11 Dì mému ka listan tô gabayi balu na ánnà tugál agó mapid dan katô madat kakalyag
dan asta kumalyag dan puman.
12 Purisu buyasán dan su ándà dan tumani tô taganà tandô dan ki Cristo.
13 Tô mga gabayi balu na ánnà pa tugál, gulaan dan dád tô oras dan, asta ágpanumbalé
dan. Tô tuu pa madat kani, ágpaséléké dan, gilabut dan katô duma mga manubù, asta
ágkagin dan tô dì nángngà ágkagin.
14 Purisu tuu pa madigár ka kumalyag puman tô mga gabayi balu na ánnà pa tugál,
asta matà dan, asta dóppónan dan tô kandan pamilya ébô dì dan buyasán katô mga usig
ta na dì ágpamaké.
15 Tô gó é kakalyag ku, su duwán dán mga gabayi balu na igsuwé tikud tun ta
kabánnalan, asta ilimbungan dan dán i Maibuyan.
16 Tô bayi na ágpamaké kailangan tumabang katô gakád din bayi na ibalu. Dì mému
ka tô mga ágpampamaké tun ta simbaan tô tumabang kandin, su tô mga ágpampamaké
tô makatabang katô duma pa mga gabayi balu na ándà palang gakád dan na ágtabang
kandan.
17 Tô mga tarapid ka simbaan na madigár é kapid dan, kailangan tuu dan respetowan,
asta bággayan dan ka salapì na nángngà para katô ágkailanganán dan. Atin ka tuu madigár
tô katinurù katô mga gulit-ulit ka kagi ka Manama, kailangan tuu pa dakál tô bággén
kandan,
18 su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Yakó ágpungus katô babbà ka baka na marik ka trigo ébô makakan."†
Asta,
"Tô manubù na áglumu kailangan tandanan."‡
19 Yaka ágtawang ágpaminág ka duwán ágdadat katô tarapid ka simbaan sippang ka duwán
duwa manubù ó tállu na ágtestigos na bánnal duwán madat ilumu din.§
20 Atin ka áglumu ka salà tô mga tarapid ka simbaan, sapadi nu sikandan tun ta tubang
katô langun ágpampamaké, ébô kamáddangan tô duma mga manubù na miring kandan.
21 Na, tun ta saruwan katô Manama, asta ki Jesu-Cristo, asta katô mga panaligan na
igsalin katô Manama, ágkagiya áknikó na kailangan mánnal ka kani igsulat ku. Yaka
ágdapit katô mga tarapid ka simbaan. Kailangan ándà mga manubù na musingán nu
agad ándin tô bónnóng dan.
22 Yaka ágtawang ágdappán ka ulu katô manubù ébô imun na tarapid ka simbaan, su
atin ka lumumu sikandin ka salà, mabuyas ka duma kandin. Purisu lili ka kanan.
23 (Na, sódô ka inám ka wayig dád. Inám nu tô délák bino ébô kabawian tô bógók ka
gátták nu na marikit ágdunggù áknikó.)
24 Agad duwán mga áglumu ka salà na sékót ágkasóddóran tô dì dan pa ruudan, asal
duwán duma mga manubù na dì sékót ágkasóddóran tô salà dan su inallás asal duwán
álló na ruudan sikandan.
25 Iring pagsik kani, agad duwán mga áglumu ka madigár na sékót ágkasóddóran, asal
duwán pagsik mga áglumu ka madigár na inallás, asal dì mallás ni inalayun.

6

1 Na, tô langun állang na ágpamaké kailangan rumespeto katô kandan amo ébô ándà
makabuyas katô ngadan ka Manama, asta ándà makabuyas katô ágtinuruán ta.
2 Tô mga állang na duwán kandan amo na ágpamaké ki Jesu-Cristo, dì mému ka dì dan
rumespeto katô amo dan su mataladi dan, asal kailangan tuu pa madigár tô lumun dan
para katô amo dan, su tô ágtabangan dan tô ágpamaké ki Jesu-Cristo asta ágginawaan ka
Manama.

† **5:18** 5:18a Deuteronomio 25:4; 1 Corinto 9:9. ‡ **5:18** 5:18b Ahaán tô Levitico 19:13; Deuteronomio 24:14-15; Mateo 10:10; Lucas 10:7; 1 Corinto 9:14. § **5:19** 5:19 Ahaán tô Deuteronomio 19:15.

Tinurù nu asta kagi nu ni langun tun ta mga ágpampamaké.

Mga ágtinuruán

3 Atin ka duwán manubù na ássa gó tô ágtinuruán din na ánnà iring katô nángngà
kagi tikud tun ta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, asta ánnà iring katô kabánnalan na
ágtinuruán ta tingód ka madigár ágkémun ta,
4 tô gó é ágpallayat-layat dád asta ándà palang isóddóran din. Kakalyag din na gapul
dád tingód katô mga kagi na ándà ágpulusán. Tô gó é ágtikudan katô mga ágpasabué,
ágpasókówé, ágpabuyasé, asta madat mga ágpanámdámmán.
5 Ágpapulé dan su madat tô panámdám dan, asta ágsuwé dan tikud tun ta kabánnalan.
Ágpanámdám dan na mému dan na kaduwánnan ukit katô kapamaké dan.
6 Bánnal na dakál tô ágpulusán katô manubù na mánnal katô Manama, asta
ágkanángngaan ka ándin dád tô itanggap din.
7 Su tun ta kapamasusu áknita, ándà palang kaduwánnan na igpid ta nit banuwa, asta
ándà gó palang kaduwánnan na mapid ta ka maté ki.
8 Purisu ka duwán dán ágkakan ta asta gumpakán ta, kailangan kanángngaan kid.
9 Asal duwán mga manubù na malyag na mému kaduwánnan, tô gó é mapid, asta
matagán katô kakalyag dan na ándà ágpulusán asta makadadat kandan. Purisu dung-
guan dan ka kadattan.
10 Atin ka ágginawa tô manubù ka salapì, tô gó é ágtikudan katô marapung madat mga
lumu. Tingód katô ginawa dan ka salapì, duwán dán tun kandan na igsuwé tikud tun ta
kapamaké, asta tuu dan iranu tingód katô kadattan na ikadunggù kandan.

Mga talan i Pablo ki Timoteo

11 Asal sikuna tô igsalin ka Manama asta inému ágsuguánnán din. Purisu lili ka kani
langun. Lumu nu tô nángngà tun ta saruwan ka Manama, bánnal nu tô kakalyag din,
asta pabákkár nu tô kapamaké nu kandin. Ginawayi nu tô duma mga manubù, tiis nu
tô mga kahirapan, asta duwán kédu nu.
12 Tuman nu tô nángngà tingód katô kapamaké nu ki Cristo. Tanggap nu tô kantayan
na ándà ágtamanán, su igtawar tô Manama áknikó ébô kabággayan ka katô kantayan, asta
su igulit nu tun ta tubang katô marapung manubù na igpamaké kad katô kabánnalan.
13 Purisu duwán kagin ku áknikó tun ta saruwan katô Manama na ágbággé ka kantayan
tun ta langun, asta tun ta saruwan i Jesu-Cristo na igulit ki Poncio Pilato katô kabánnalan.
14 Ni gó tô kagin ku áknikó. Tuman nu tô igpalumu áknikó. Kailangan madigár tô
ágkémun nu ébô ándà makabuyas áknikó sippang ka lumónód tô Áglangngagán ta na si
Jesu-Cristo.
15 Palónódán ka Manama sikandin ka dumunggù tô nángngà álló. Manama dád tô
mallayat Pangulu na ágdurungán ta. Sikandin tô Harì katô langun harì, asta sikandin
tô Áglangngagán katô langun ágpangulun.*
16 Sikandin dád tô ágtikudan ka kantayan. Góddô sikandin tun ta séllaán na dì
ágkapadaniyan. Ándà palang manubù na ikakita kandin, asta ándà palang manubù na
makakita kandin. Mólà pa ka durungán asta mangulu sikandin ka ándà ágtamanán.
Matuman ni.
17 Kagiyi nu tô mga ágkaduwánnan na kailangan dì dan ágpallayat-layat, asta dì dan
sumarig katô kaduwánnan dan, su dì kasóddóran ka kadángngan mandà. Asal Manama
dád tô kailangan sarigan dan, su sikandin tô ágbággé katô tuu dakál ágkailanganán ta ébô
duwán dayó ta.

---

* **6:15** 6:15 Ahaán tô Deuteronomio 10:17; Igpakita 17:14; 19:16.

18 Kagiyi nu tô mga ágkaduwánnan na kailangan madigár tô áglumun dan, asta dugangan dan tô madigár áglumun dan. Kailangan malóggód asta mabasa dan tumabang katô duma mga manubù.
19 Atin ka tô gó é lumun dan, duwán ágpulusán dan na mému gimanan dan tun ta tapuri álló. Tô gó tô kailangan lumun dan ébô matanggap dan tô kantayan na ándà ágtamanán, su tô gó é bánnal kantayan.

Katapuriyan mga panalan

20 Na, Timoteo, piyà-piyai nu tô katinurù nu katô kabánnalan na igsarig áknikó. Liliyi nu tô mga manubù na ágpatóngkóé tingód katô ánnà kakalyag ka Manama. Liliyi nu tô ágtinuruán ka mga manubù na dì nángngà tun ta kabánnalan, agad ágkagi dan na duwán kakatigan,
21 su duwán ágkagi na duwán kandan kakatigan, asal igsuwé dan tikud tun ta kapamaké.
Mólà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu.

Ikaduwa
Sulat I Pablo Tun Ki Timoteo

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Timoteo róggun igpriso sikandin tun ta Roma. Ikasóddór si Pablo na masig dán sikandin matayan tingód katô katinurù din katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo. Purisu igsulat sikandin puman ki Timoteo na ágginawaan din.

Marapung tô mga panalan na igsulat i Pablo ki Timoteo. Igpabákkár din tô kapamaké i Timoteo ébô kumasarig, su masig dán dumunggù tô ágtamanán ka banuwa asta tuu kahirapan tô mga ágpampamaké. Purisu irrayatan dan tingód katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo.

1 Sakán, si Pablo, tô igsulat kani. Inémuwa na apostoles i Jesu-Cristo ukit katô kakalyag ka Manama. Igpapidda ikandin ébô tuminurù a na duwán kantayan na ándà ágtamanán na igtandô din tun ta langun na mánnal ki Jesu-Cristo.

2 Igsulatta áknikó, Timoteo na batà ku tun ta kapamaké na ágginawaan ku.

Mólà pa ka matanggap nu tô tabang, kédu, asta kasunayan tikud tun ta Ámmà na Manama asta tikud tun ki Jesu-Cristo na Áglangngagán ta.

Igpasalamat si Pablo tingód ki Timoteo

3 Ágpasalamatta tun ta Manama na ágbánnalán ku na ándà ágkayyaan ku tun ta saruwan din iring katô kabánnal ka mga kamónaan ku kandin. Atin ka ágdasalla agad álló asta dukilám, inalayunna ágpasalamat tun kandin tingód áknikó.

4 Atin ka ágkasampáttan ku tô luhà nu tô igtananan ku sikuna, tuuwa malyag kumita áknikó ébô kadayawanna.

5 Ándà ku kalingawi tô bánnal kapamaké nu, iring katô una kapamaké katô apù nu na si Loida, asta katô innà nu na si Eunice. Isóddóran ku na mabákkár dán tô kapamaké nu iring kandan.

6 Purisu pasampáttán ku áknikó na kailangan gamitán nu tô gasa na igbággé ka Manama áknikó dángngan tô igdappánna katô ulu nu asta tô igdasalla para áknikó,

7 su igbággé ka Manama tô Ugis Espiritu áknita ánnà ébô kumataló ki, asal ukit katô Ugis Espiritu kumabákkár tô áglumun ta, asta guminawa ki, asta pasunnad ki.

8 Purisu yaka ágkayyaan na mulit-ulit tingód katô Áglangngagán ta. Yaka pagsik ágkayyaan tingód kanak na igpriso guné katô kabánnal ku kandin. Asal makataganà ka katô karasayan na dumunggù áknikó ukit katô katinurù nu katô Madigár Gulitán. Makatiis ka ukit katô kabákkárran na bággén ka Manama áknikó.

9 Igtábbus ki asta igtawar ki ikandin ébô nángngà ki tun ta saruwan din. Igtábbus ki asta igtawar ki ikandin ánnà ukit katô madigár linumuwan ta, asal ukit katô kandin kakalyag asta kédu áknita, su tikud tun ta tigkanayan, taganà dán igplano katô Manama na tumabang áknita ukit katô kapasakup ta ki Jesu-Cristo.

10 Ukit ka kapapid ka Manama katô Taratábbus ta na si Jesu-Cristo, igtuman din gó tô kakalyag din. Ukit katô iglumu i Jesu-Cristo, ándà dán máddang ta katô kamatayan. Áknganni, ukit ka kabánnal ta katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo, igpasóddór ka Manama na manté ki ka ándà ágtamanán tun ta lawa na dì dán maróddóg.

11 Igsalinna katô Manama asta inémuwa na apostoles ébô mulit-ulit asta tuminurù a katô Madigár Gulitán.

12 Agad irasayanna áknganni, asal diya ágkayyaan, su isóddóran ku ka sadan tô
ágpamakén ku, asta isóddóran ku na sikandin tô makadóppon katô igsarig din kanak
sippang katô álló ka kalónód din.
13 Itur ka katô kabánnalan na igtinurù ku áknikó. Panayun ka pamaké asta panayun ka
ginawa ukit ki Jesu-Cristo.
14 Ukit ka tabang katô Ugis Espiritu na góddô tun áknita, piyà-piyai nu tô katinurù nu
katô kabánnalan na igsarig tun áknikó.
15 Na, isóddóran nud na igtanananna katô langun ágpampamaké tun ta probinsya ka
Asia, apil si Figelo asta si Hermogenes.
16-17 Asal mólà pa ka kéduwan tô Áglangngagán ki Onesiforo asta katô pamilya din,
su tô kadunggù din nit Roma, tuu igpamasak sikandin kanak sippang ka ikitaanna
ikandin. Marikit sikandin gahà kanak asta igmabákkár ni ginawa ku ukit kandin. Agad
igprisowa, asal ándà sikandin kayyai tingód kanak.
18 Isóddóran nu gó na dakál tô tabang din kanak tun ta Efeso. Mólà pa ka kéduwan tô
Áglangngagán kandin tun ta kalónód katô Áglangngagán tun ta tapuri álló.

2

Tô katiis nu

1 Purisu, sikuna, Timoteo na batà ku, pabákkár ka ukit katô tabang i Jesu-Cristo.
2 Na, tô kabánnalan na igtinurù ku áknikó asta isóddóran katô marapung manubù, tô gó
é kailangan tinuruán nu tun ta mga manubù na ágkasarigan ébô makatinurù dan pagsik
tun ta duma mga manubù.
3 Atin ka karasayan ka tingód katô kasarig nu ki Jesu-Cristo, tiis ka iring na sundalo
na ágkasarigan.
4 Iringi nu tô sundalo na dì ágkasasó katô áglumun ka ánnà sundalo ébô kadayawan tô
kapitan na igsakup kandin.
5 Iringi nu tô manubù na ágpatónaé ágpalaguy, su dì sikandin manalu asta dì bággayan
katô ganti ka dì sikandin mánnal katô mga kapókit tingód ka kapalaguy.
6 Iringi nu tô gággár-ággár ágkamát, su sikandin tô makatanggap katô tagnà buuy katô
mga igpamula din.
7 Panámdám nu ni igkagi ku áknikó, su tô Áglangngagán tô tumabang áknikó ébô
kagpáttan nu tô langun.
8 Panámdám nu si Jesu-Cristo na inanté puman tikud tun ta kamatayan, asta rubbad
sikandin i David. Tô gó tô Madigár Gulitán na gulit-ulitán ku.
9 Tingód katô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán, irasayanna gó iring katô madat
manubù asta igprisowa, asal ándà kadalangi tô kagi ka Manama.
10 Purisu ágtiissa katô langun kahirapan na igdunggù kanak ébô katabangan ku tô mga
manubù na igsalin ka Manama asta ébô matábbus dan pagsik ukit katô kapamaké dan
ki Jesu-Cristo, asta móddô dan tun kandin tun ta ándà ágtamanán.
11 Bánnal gó ni ágkagin,
"Atin ka inaté kid duma ki Jesu-Cristo,
manté kid pagsik duma kandin.
12 Atin ka makatiis ki katô kérrayat áknita,
mangulu ki pagsik duma kandin.
Atin ka dì ki kumagi na sikandin tô Áglangngagán ta,
dì pagsik kumagi sikandin na sikita tô mga sakup din.
13 Agad sikita tô ánnà ágkasarigan,
asal sikandin gó tô ágkasarigan,
su bánnal gó tô ágkagin din."

Tarapid na makapadayó ka Manama

14 Pasampát nu tô mga manubù tingód kani igsulat ku. Sapadi nu sikandan tun ta
saruwan katô Áglangngagán na kailangan dì dan papulé tingód katô kóbadan katô mga
kagi na ándà ágpulusán, su makadadat ka kapamaké katô mga ágpaminág.
15 Ággár-ággár ka ébô kadayawan tô Manama tingód áknikó. Kailangan nángngà tô
katinurù nu katô kagi ka Manama ébô dì ka kayyaan.
16 Liliyi nu tô tinóngkóan na ánnà kakalyag ka Manama, su tô gó é makapadiyù tikud
tun ta kakalyag ka Manama.
17 Tô tinóngkóan dan makadadat ka mga duma manubù iring ka madat bógók. Iring
kani si Himeneo asta si Fileto,
18 su igsuwé dan tikud tun ta kabánnalan, asta ágtinurù dan na ipángnga dán tô álló na
antén puman ka Manama tô mga manubù na inaté. Ukit katô ágtinuruán dan, duwán
mga manubù na ágduwa-duwa tô kapamaké dan tun ta Manama.
19 Asal dì mapalin tô kabánnalan na tikud tun ta Manama, su iring na masarig
ágpónsadanan na igsulatan kani,
"Isóddóran katô Áglangngagán tô langun na igpasakup tun kandin."*
Asta,
"Tô langun na ágkagi na ágbánnalán dan tô Áglangngagán, kailangan sumódô dan lumumu
katô salà."†
20 Na, tun ta dalám katô dakál balé, duwán mga pinggan na igimu tikud tun ta bulawan
asta mapputì bulawan. Duwán pagsik mga pinggan na igimu tikud tun ta kayu, asta
tikud tun ta tanà iring na kudán. Duwán mga pinggan na dakál é lagà na ággamitán ka
duwán mga bisita, asta duwán délák dád é lagà na ággamitán ka álló-álló.
21 Tô ágpamaké na lumili ka madat, méring sikandin katô pinggan na gamitán ka duwán
bisita, su salinán sikandin katô amo din ébô gamitán din, su ikataganà sikandin lumumu
katô agad ándin madigár lumu.
22 Purisu liliyi nu tô madat mga kakalyag katô sumuddù. Asal ugtun nu tô madigár
lumu na nángngà tun ta saruwan ka Manama, pamaké ka tun ta Manama, ginawa ka
katô mga duma, asta pasunay ka katô ginawa nu tun ta mga ágdasal katô Áglangngagán
ágtákkássan ka madigár tô ágkémun dan tun ta saruwan din.
23 Yaka ágpaminág katô mga manubù na ágpapulé dád tingód katô ándà ágpulusán, su
isóddóran nu na sumippang dan tun ta samuk.
24 Asal tô ágsuguánnán ka Áglangngagán kailangan dì ágsamuk, asal kailangan médu
baling sikandin katô langun manubù, madigár tô katinurù din, asta mallayat é ginawa
din.
25 Atin ka duwán mga manubù na méllé kandin, kailangan tinuruan din sikandan na
tákkássan ka kédu, su palinán pád ka Manama tô panámdám dan ébô rumákkád dan asta
makasóddór dan katô kabánnalan.
26 Tô gó makaluwà dan tikud tun ta tagán i Maibuyan na iglimbung kandan ébô mánnal
dan katô kakalyag din.

3

Katapuriyan mga álló

1 Na, panámdám nu ni. Tun ta katapuriyan mga álló, madat tô kahirapan na
dumunggù,
2 su duwán mga guminawa dád katô sarili dan asta katô salapì, padadurung dan,
pallayat-layat dan, muyas dan, dì dan mánnal katô kandan ámmà asta innà, dì dan
pasalamat, asta gélléyan dan tô Manama.

---

* **2:19** 2:19a Numeros 16:5. † **2:19** 2:19b Isaias 26:13.

3 Dì dan médu, dì dan pósay, sumélék dan, dì dan tumiis, magani dan, asta miringasa
dan katô madigár.
4 Pammáttán dan tô mga kadumaan dan, tawangán dan tô kalumu dan, asta tuu dan
pallayat-layat. Dì dan guminawa katô Manama, su ginawaan dan baling tô kadayawan
nit banuwa.
5 Agad kumagi dan na ágpangadap dan katô Manama, asal dì dan pasakup tun ta
Manama. Liliyi nu sikandan,
6 su duwán tun kandan na ágkagi ébô pahun dan tun ta mga góddóan, asta áglimbungan
dan tô mga gabayi na sékót ágkapid. Masalà-salà tô mga gabayi, asta sékót dan ágbánnal
katô madat mga kakalyag dan.
7 Agad inalayun ágtinuruan sikandan, asal dì dan gó ágkasóddóran tô kabánnalan.
8 Tô mga gamama na ágtinurù kandan, gusig dan katô kabánnalan, su ikéring dan ki
Janes asta ki Jambres na igusig ki Moises sayyan.* Madat tô panámdám dan, asta dì
nángngà tô kapamaké dan tun ta saruwan ka Manama.
9 Asal dì dan makapanayun, su kasóddóran katô langun manubù na kulang tô áglumun
dan, iring katô inému ki Janes asta ki Jambres sayyan.

Panayun ka bánnal katô kabánnalan

10 Asal sikuna, Timoteo, isóddóran nu tô mga igtinurù ku, tô ágkémun ku, tô kakalyag
ku na lumun, tô kapamaké ku katô Manama, tô kallayat katô ginawa ku, tô kaginawa
ku, tô katiis ku katô kahirapan,
11 tô kérrayat kanak, asta tô mga karasayan na inókitan ku. Isóddóran nu tô langun katô
ilumu kanak dángngan tun ta Antioquia, Iconio, asta Listra. Agad igirrayatanna, asal
ikatiissa, asta igpaluwà a katô Áglangngagán tikud tun ta langun.
12 Irrayatan gó tô langun na malyag na nángngà tô ágkémun dan tun ta saruwan ka
Manama su igpasábbad dan tun ki Jesu-Cristo.
13 Asal inalayun kumarapung tô mga áglumu ka madat asta tô mà kagi ágpamaké.
Lumimbung dan asta kalimbungan dan.
14 Asal sikuna, panayun ka bánnal katô kabánnalan na igtinurù áknikó asta isóddóran
nu, su tuu ágkasarigan tô mga manubù na igtinurù áknikó.
15 Tô tikud tun ta délák ka pa, isóddóran nud tô kagi ka Manama na igsulat. Tô gó é
makabággé ka kakatigan áknikó tingód katô katábbus ukit katô kapamaké nu ki Jesu-
Cristo.
16 Tô langun na igsulat tun ta kagi ka Manama igpasulat gó katô Manama, asta duwán
ágpulusán kani para patinurù, para pagsapad, para pagtullid, asta para pagpasóddór
tingód ka pagtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din.
17 Ukit katô kagi ka Manama, tuu katig tô ágsuguánnán ka Manama ébô makataganà
sikandin lumumu katô agad ándin madigár.

4

1 Na, duwán kagin ku áknikó tun ta saruwan katô Manama asta ki Jesu-Cristo na
rumuud katô manté pô asta katô inaté dán, su lumónód sikandin asta mangulu.
2 Ni gó tô kagin ku áknikó. Ulit-ulit ka katô kagi ka Manama. Taganà ka ébô tuminurù
agad maminág tô mga manubù ó dì dan maminág. Pénagpát nu tô mga manubù na
ánnà nángngà tô áglumun dan. Sapadi nu tô mga áglumu ka madat. Kagiyi nu ka ándin
tô madigár lumun dan. Pallayat nu tô ginawa nu kandan dalám katô katinurù nu.
3 Tô gó é igkagi ku áknikó, su dumunggù tô álló na dì dán malyag tô mga manubù
maminág katô bánnal ágtinuruán. Asal malyag dan maminág katô mantu ágtinuruán

* **3:8** 3:8 Si Janes asta si Jambres tô mga tarasalamangka sayyan tun ta Ehipto. Ahaán tô Exodo 7:11; 8:7,18-19.

kandan. Purisu mamasak dan katô mga tuminurù kandan katô mga idigárran dan ágpaminággán.
4 Tumayyug dan katô kabánnalan na ágtinuruán kandan, asta bánnalán dan baling tô igimu-imu dád mga gulitán na ánnà bánnal.
5 Asal sikuna, Timoteo, kailangan inalayun ka pasunnad. Taganà ka ébô makatiis ka katô karasayan. Ulit-ulit ka katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo. Tuman nu tô igpalumu katô Manama áknikó.
6 Na, tô kantayan ku méring katô bino* na ágbusbusán asta ágbággén tun ta Manama, su dì dán madugé tô álló na matayanna.
7 Igtumanna katô igpalumu ka Manama kanak. Iringnga katô igpalaguy na igpatónaé na ikadunggù dán tun ta tamanán. Ándà a suwé tikud tun ta kapamaké.
8 Purisu su nángngà tô iglumu ku tun ta saruwan ka Manama, duwán dán korona na igtaganà na bággén katô Áglangngagán kanak tun ta álló ka lumónód sikandin. Tuu nángngà tô karuud din, asta ánnà dád sakán tô bággayan din katô korona, asal bággayan din tô langun na giman katô kalónód din.

Mga panalan i Pablo

9 Ággár-ággár ka sadun dini kanak ka dì madugé.
10 Igtanan si Demas kanak, su kakalyag din tô kadayawan kani banuwa, asta igsadun sikandin tun ta lunsud ka Tesalonica. Igsadun si Cresente tun ta probinsya ka Galacia. Igsadun si Tito tun ta Dalmasya.
11 Si Lucas dád tô kadumaan ku dini. Angé nu si Marcos asta patákkás nu sikandin ka madun ka dini, su makatabang sikandin katô áglumun ku dini.
12 Igpasadun ku si Tiquico tun ta lunsud ka Efeso.
13 Ka madun ka dini, pid nu tô makáppal umpak ku na igtananan ku ki Carpo tun ta lunsud ka Troas. Pid nu pagsik tô mga libro, asta kailangan piddán nu tô mga igsulatan.
14 Tuu madat tô iglumu kanak katô taraimu ka talumbaga na si Alejandro. Supakan sikandin katô Áglangngagán tingód katô madat iglumu din.
15 Banté ka kandin, su tuu gusig sikandin katô kabánnalan na ágtinuruán dé.
16 Tô tagnà igpatubang kanak tun ta huwes, ándà palang manubù na igdapit kanak, su igtanananna katô langun kadumaan ku. Asal mólà pa ka pasinsiyaan ka Manama sikandan!
17 Agad sikandan tô igtanan kanak, asal igtabang tô Áglangngagán kanak, asta igpabákkárra ikandin. Purisu ikémuwa igulit-ulit katô Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo, asta igpaminág tô marapung mga ánnà Judio. Agad kakalyag katô mga usig ku na matayanna, asal igpaluwà a ikandan.
18 Agad ándin tô madat lumun dan kanak, paluwaánna katô Áglangngagán tikud tun ta langun, asta piddánna ikandin tun ta pagpangulu din tun ta langit. Mólà pa ka durungán sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

Ágtamanán kani sulat

19 Ágpangumusta a ki Prisca† asta ki Aquilas, asta tô pamilya i Onesiforo.
20 Igóddô pa si Erasto tun ta Corinto. Igpóddô ku pô si Trofimo tun ta Mileto, su ibógókan sikandin.
21 Ággár-ággár ka sadun dini kanak tô dì pa dumunggù tô magánnó timpo.
Igpangumusta áknikó si Eubulo, si Pudente, si Lino, si Claudia asta tô langun kataladi.
22 Mólà pa ka dumóppón tô Áglangngagán áknikó.
Mólà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu langun.

---

* **4:6** 4:6 Tô iggóbbó tô mga Judio katô mannanap na bággén tun ta Manama, duwán pagsik bino ó wayig na ágbusbusán tun ta bówwó. † **4:19** 4:19 Prisca, ó Priscila.

Sulat I Pablo Ki Tito

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Tito na sábbad Griego na igpamaké ki Jesu-Cristo ukit katô katinurù i Pablo. Sikandin tô igsarigan i Pablo asta igtabang katô katinurù ka Madigár Gulitán tingód ki Jesu-Cristo.

Igtákkás si Tito ki Pablo tun ta purù na ágngadanan Creta ébô tuminurù tingód ki Jesu-Cristo. Tô igpanó si Pablo, igóddô pô si Tito tun ta Creta ébô pabákkárrán din tô kapamaké katô mga ágpampamaké.

Igsulat si Pablo ki Tito tingód katô kasalin din katô mga tarapid ka mga ágpampamaké asta tingód katô nángngà áglumun katô mga tarapid. Igsulat si Pablo pagsik na kailangan sapadan i Tito tô mga manubù na ágtinurù katô ánnà nángngà, su ukit katô ágtinuruán dan, duwán mga ágpampamaké na ágpapulé asta ágpassaé.

1 Sakán si Pablo na ágsuguánnán ka Manama asta apostoles i Jesu-Cristo.
Igpapidda ka Manama ébô pabákkárrán ku tô kapamaké katô mga igsalin ka Manama asta ébô makasóddór dan katô kabánnalan tingód katô Manama. Na, ukit kani, katabangan sikandan ébô nángngà tô ágkémun dan,
2 asta ébô gimanan dan tô kantayan na ándà ágtamanán. Tô gó tô igtandô katô Manama tikud pa tun ta katigkanayan, asta dì ágbulaló tô Manama.
3 Purisu tô igdunggù tô álló na igsalin din, igpasóddór din tô Madigár Gulitán. Tô gó é kabánnalan na igsarig din kanak asta gulit-ulitán ku, su igpapidda katô Manama na Taratábbus ta.
4 Ni gó tô igsulat ku áknikó Tito na bánnal batà ku tun ta kapamaké ta.
Mólà pa ka matanggap nu tô kédu asta kasunayan tikud tun ta Ámmà Manama asta tikud tun ki Jesu-Cristo na Taratábbus ta.

Kasalin ka mga tarapid ka simbaan

5 Dángngan, igpóddô ku sikuna tun ta purù ka Creta ébô tullidán nu tô ánnà nángngà áglumun dutun, asta ébô salinán nu tô mga manubù na imun na tarapid ka simbaan tun ta tagsábbad-sábbad lunsud iring katô igkagi ku áknikó.
6 Na, kailangan salinán nu dád tô manubù na ándà lumu din na mabuyas. Kailangan sábbad dád tô sawa din.* Kailangan ágpamaké tô mga gabatà din, ándà kabantug na ágsamuk, asta ándà kabantug na gatu.
7 Kailangan ándà palang lumu din na mabuyas, su tô tarapid katô mga ágpampamaké tô ágsarigan katô Manama na lumumu katô ágpalumun din. Dì mému tô ágpallayat-layat, dì mému tô ágsamuk, dì mému tô ágkalasing, dì mému tô sékót ágkasókó, asta dì mému ka sobra tô kakalyag din na makasalapì.
8 Kailangan malit-alit sikandin katô duma mga manubù, asta kakalyag din na áglumu ka madigár. Kailangan matannáb, ágkasarigan, nángngà tun ta saruwan ka Manama, asta pasunnad katô kandin sarili.
9 Kailangan mánnal sikandin katô ágkasarigan kabánnalan na ágtinuruán ta ébô makatinurù sikandin katô mga manubù ka ándin tô nángngà lumun dan, asta ébô makagpát tô mga manubù na géllé katô kabánnalan.
10 Marapung tô géllé katô kabánnalan. Gulit dan tingód katô ándà ágpulusán, asta áglimbung dan katô duma mga manubù. Mga Judio tô karapungan dan.†

---

* **1:6** 1:6 Kailangan sábbad dád tô sawa din asta dì áglibug.
† **1:10** 1:10 Mga Judio, ó tô mga ágtinurù na kailangan tupuwan tô manubù ébô matanggap ka Manama.

11 Asal kailangan sapadan nu tô katinurù dan, su marapung tô mga pamilya na
ágsamukán dan ukit katô ágtinuruán dan na ánnà bánnal ébô kabággayan dan ka salapì.
12 Duwán sábbad kandan na propeta tikud tun ta Creta na igkagi kani, na mà din, "Tô
mga taga Creta bulalón asta iring dan na méla mannanap na magani. Tukukán dan asta
áglólóban."
13 Bánnal gó tô igkagi din. Purisu maggát ka sapad kandan ébô katabangan dan asta
kumasarig tô kapamaké dan.
14 Kailangan dì dan maminág katô igimu-imu na mga gulitán ka Judio sayyan.
Kailangan dì dan mánnal katô mga sugù ka manubù na géllé katô kabánnalan.
15 Tun ta mga manubù na iglinisan ka Manama, malinis dán tô langun.‡ Asal tun ta
mga manubù na duwán pa salà asta dì ágpamaké, ándà palang malinis,§ su madat tô
panámdám dan, asta ándà sóddór dan ka ándin tô madigár asta tô madat.
16 Agad ágkagi dan na ikasóddór dan katô Manama, asal ukit katô áglumun dan,
ágpasóddór dan na ándà dan ikasóddór kandin. Ágkaringasaan sikandan ka Manama, asta
dì dan ágbánnal kandin. Dì dan gó makalumu katô madigár.

2

Nángngà ágtinuruán

1 Asal sikuna Tito, tinurù ka katô nángngà ágtinuruán tingód katô kabánnalan.
2 Kagiyi nu tô mga tugál gamama na pasunnad dan, patannáb dan, patalláng dan,
pasarig dan katô kapamaké, katô kaginawa dan, asta katô katiis dan ka karasayan.
3 Iring pagsik kani tô kagin nu tun ta mga tugál gabayi. Kailangan nángngà tô áglumun
dan tun ta saruwan ka Manama. Dì mému ka sumélék asta állangán ka kénám. Kailangan
tuminurù dan katô madigár
4 ébô miring tô mga gabayi na ánnà pa tugál tingód ka ginawa katô kandan mga duma
asta mga gabatà.
5 Kailangan matannáb dan, dì dan áglibug, kailangan katig dan dumóppón katô kandan
pamilya, duwán kédu dan, asta rumespeto dan katô kandan duma ébô ándà makabuyas
katô kagi ka Manama.
6 Iring pagsik kani tô kagin nu tun ta mga gamama na ánnà pa tugál, su kailangan
pasunnad dan.
7 Sikuna pagsik, agad ándin tô áglumun nu, kailangan mému ka giringanan katô mga
madigár lumu, asta ukit katô katinurù nu, pakita nu na ágkasarigan ka asta matannáb
ka.
8 Kailangan matullid tô ágkagin nu ébô ándà makabuyas áknikó asta ébô kayyaan tô
mga gusig su ándà palang madat kagin dan tingód áknita.
9 Kagiyi nu tô mga állang na kailangan mánnal dan katô mga amo dan agad ándin tô
lumun dan ébô kadayawan tô mga amo dan. Kailangan dì dan mapul.
10 Kailangan dì dan tumakó, asal kailangan inalayun nángngà tô lumun dan ébô
pasóddórán dan na tuu dan ágkasarigan. Atin ka iring kani tô áglumun dan, kasóddóran
katô mga duma na madigár tô ágtinuruán ta tingód katô Manama na Taratábbus ta.
11 Igpasóddór ka Manama tô kédu din ébô mému dán matábbus tô langun manubù.
12 Isóddóran ta na kailangan sumódô ki ka kalumu ta katô dì ágkadigárran ka Manama,
asta dì ki mamasak katô kadigárran kani banuwa. Asal kailangan matannáb ki, áglumu ki
katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, asta tumuman ki katô kakalyag ka Manama
dalám katô kóddô ta nit banuwa.
13 Kailangan lumun ta ni róggun na gangatan ta tô madigár gimanan ta, tô álló ka
kitanán ta tô séllaán katô matulus Manama asta Taratábbus ta na si Jesu-Cristo.

‡ **1:15** 1:15a Malinis dán tô langun, ó ándà makaparipà kandan. § **1:15** 1:15b Ándà palang malinis, ó ándà palang makapalinis kandan.

14 Sikandin tô igbullas áknita asta inaté ébô tábbusán ki tikud tun ta langun salà.
Iglinisan ki ikandin ébô sakupán ki ikandin asta imun ki na mga manubù na malyag
áglumu ka madigár.*
15 Tinurù nu ni langun tun ta mga manubù. Kagiyi nu sikandan asta sapadi nu tô
madat áglumun dan, su sikuna tô ágsuguánnán din. Dì mému ka duwán muyas áknikó.

3

Mga talan tun ta mga ágpampamaké

1 Pasampát nu tô mga ágpampamaké na kailangan mánnal dan katô mga pangulu asta
katô mga opisyales ka gobyerno. Kailangan makataganà dan lumumu katô langun na
madigár.
2 Dì dan muyas, asta dì dan pasamuké. Kailangan médu asta rumespeto dan katô
langun manubù,
3 su dángngan sikita tô mga ágkatuluan, dì ágbánnal, malumák ágkapid i Maibuyan,
asta inallang ki katô madat kakalyag ta asta kadayawan nit banuwa. Inalayun ki
ágpanámdám katô madat áglumun tun ta duma manubù, asta inalayun ki ágkasabuan.
Ágkaringasaan ki asta ágparingasaé ki.
4 Asal tô igpasóddór tô Manama na Taratábbus ta katô kédu din asta ginawa din áknita,
5 igtábbus ki ikandin ánnà ukit katô nángngà linumuwan ta tun ta saruwan din, asal
ukit katô kédu din áknita. Ukit katô kóras din áknita, igbággayan ki ikandin ka mantu
kantayan ukit katô Ugis Espiritu.
6 Ukit katô iglumu i Jesu-Cristo na Taratábbus ta, igipánnù ki katô Ugis Espiritu na
igbággé ébô tumabang áknita.
7 Tô gó é iglumu katô Manama ukit katô kédu din ébô tanggapán ki ka Manama na
nángngà tun ta saruwan din, asta ébô bággayan ki katô kantayan na ándà ágtamanán na
gimanan ta.
8 Bánnal ni ágkagin ku áknikó.
Purisu kakalyag ku na ándà kayyaan nu tuminurù kani langun na igsulat ku áknikó
ébô tuu mággár-ággár tô mga igpamaké ka Manama lumumu katô madigár, su madigár
gó ni, asta madigár tô matanggap katô manubù na mánnal.
9 Asal liliyi nu tô mga ágpapulé tingód katô ándà ágpulusán asta tingód katô mga ngadan
ka kamónaan. Liliyi nu tô mga ágpasókówé asta tô mga ágpapulé tingód katô mga sugù, su
ándà ágpulusán kani.
10 Atin ka duwán ágtinurù katô ássa ágtinuruán ébô sumuwé tô mga ágpampamaké,
tambagi nu ébô sumódô sikandin. Atin ka dì sikandin mánnal, uman nu kagiyi. Asal
ka dì pô gó sikandin mánnal, yaka ágpaminág kandin,
11 su isóddóran nu na igtayyug sikandin katô kabánnalan asta masalà-salà sikandin, su
isóddóran din na ánnà nángngà tô áglumun din.

Ágtamanán kani sulat

12 Ka papiddán ku si Artemas ó si Tiquico tun áknikó, ággár-ággár ka ébô kumita ka
kanak tun ta Nicopolis, su kakalyag ku na móddô a pa dutun róggun ka magánnó timpo.
13 Ággár-ággár ka tabang ki Senas na abogado asta ki Apolos ébô makapanó dan. Bággé
nu tô ágkailanganán dan ébô dì dan ágkakulangan.
14 Tinurù ka katô mga kataladi ta na kailangan mággár-ággár dan lumumu ka madigár
ébô makatabang dan katô duma mga manubù na tuu ágkandaan, asta ébô duwán
ágpulusán katô kantayan dan.

---

* **2:14** 2:14 Ahaán tô Ezequias 37:23.

15 Ágpangumusta áknikó tô langun kadumaan ku dini. Ágpangumusta ké katô mga
ágpampamaké na ágginawa áknami.
Mólà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu langun.

Sulat I Pablo Ki Filemon

Una Basan

Ni libro igsulat i Pablo ki Filemon na sábbad taga Colosas. Igpamaké si Filemon ki Jesu-Cristo ukit katô katinurù i Pablo. Purisu igpararaké dan.

Na, duwán állang i Filemon na ágngadanan ki Onesimo. Sábbad álló, igpanó si Onesimo na ándà sabi asta igsadun sikandin tun ta Roma. Róggun na igóddô sikandin dutun, igkita din si Pablo asta igtinurù si Pablo kandin. Igpamaké si Onesimo ki Jesu-Cristo asta igtabang sikandin ki Pablo tun ta prisowan.

Su igpamaké si Onesimo, madigár ka lumónód sikandin tun ta amo din. Asal tô timpo tô, duwán sugù ka gobyerno na mému supakan tô állang na igpanó na ándà sabi katô amo din. Purisu igsulat si Pablo tun ki Filemon ébô pasinsiyaan din si Onesimo asta tanggapán din iring na kataladi din su igpamaké dán si Onesimo.

Na, si Onesimo tô igpid kani sulat i Pablo tun ki Filemon.

1 Ni sulat tikud dini kanak, si Pablo, asta tikud tun ta kataladi ta na si Timoteo. Igsulat ké áknikó Filemon na ágginawaan dé asta ágtabang áknami tun ta lumu ta para katô Manama. Igprisowa pa tingód katô kapamaké ku ki Jesu-Cristo.

2 Igsulat ké pagsik ki Apia na tábbé ta, asta ki Arquipo na ikéring na sundalo su ágkasarigan sikandin na kadumaan ta tun ta lumu para katô Manama. Igsulat ké pagsik tun ta langun ágpampamaké na ágpangadap tun ta balé nu.

3 Mólà pa ka matanggap yu tô kédu asta kasunayan tikud tun ta Ámmà ta na Manama asta tikud tun ta Áglangngagán na si Jesu-Cristo.

Igpasalamat si Pablo tingód ki Filemon

4 Na, atin ka ágdasalla áknikó, inalayunna ágpasalamat tun ta Manama,

5 su ikadinágga tingód katô ginawa nu tun ta langun sakup ka Manama, asta tingód katô kapamaké nu tun ta Áglangngagán na si Jesus.

6 Ágdasalla ébô ukit katô kólit nu tingód katô kapamaké nu, kadugangan tô isóddóran katô mga manubù tingód katô langun madigár na ágbággén i Cristo áknita.

7 Na, kataladi ku, tuuwa idayawan asta igmabákkárra ukit katô kaginawa nu su igmabákkár tô langun sakup ka Manama ukit áknikó.

Tô kakalyag i Pablo tingód ki Onesimo

8 Su igpapidda i Cristo, mému ka sumugù a áknikó ébô lumumu ka katô kailangan lumun nu,

9 asal su ágpaginawaé ki, pédu-éduwa dád áknikó. Sakán si Pablo na ágtugállán* asta igprisowa tingód katô kabánnal ku ki Jesu-Cristo.

10 Pédu-éduwa áknikó para katô manubù na batà ku tun ta kapamaké, su ukit kanak igpamaké sikandin róggun igprisowa. Sikandin si Onesimo.†

11 Agad ándà ágpulusán nu kandin dángngan, asal ákngannì dakál tô pulusán ku asta tô pulusán nu kandin.

12 Na, igpólì ku tun áknikó si Onesimo na tuu ku ágginawaan.

13 Kakalyag ku na póddóán ku pô pád sikandin dini kanak ébô sikandin tô tumabang kanak na bullas áknikó, róggun na igprisowa tingód katô kólit-ólit ku katô Madigár Gulitán.

---

* **1:9** 9 Ágtugállán, ó ágsarigan. † **1:10** 10 Tô kóbadan katô ngadan Onesimo, "pulusán." Makatállu iggamit i Pablo tô kagi "pulusán" tun ta bersikulo 11.

14 Asal su ándà ka pa nunug, panámdám ku na diya gó póddô kandin dini kanak. Diya
malyag ka mapirit ka tumabang kanak, su madigár ka tikud gó tun ta áknikó kakalyag.
15 Ni gó basì tô gunayan ka Manama na igdiyà si Onesimo áknikó tun ta mabbabà timpo
ébô mamaké sikandin asta ébô móddô puman sikandin tun áknikó ka ándà ágtamanán.
16 Áknganni ánnà dád állang nu sikandin, asal tuu madigár su kataladi nud sikandin.
Agad tuuwa ágginawa kandin, asal tuu ka pa guminawa kandin ka tandingán katô
kaginawa ku kandin, su sikandin tô állang nu asta tô kataladi nu ukit ka kapamaké din
katô Áglangngagán.
17 Purisu atin ka ágpanámdám ka na sakán tô kadumaan nu, tanggap nu sikandin iring
katô katanggap nu kanak.
18 Atin ka ilumu din tô madat tun áknikó, ó ka duwán utang din áknikó, sakán tô
sukutan nu.
19 Sakán, si Pablo, tô igsulat kani mga kagi. Sakán tô mullas katô utang din, agad
isóddóran nu na dakál pa tô igsulì nu kanak ka tandingán katô igsulì i Onesimo áknikó,
su ukit kanak igtanggap nu tô kantayan na ándà ágtamanán.
20 Na, kataladi ku, kakalyag ku na duwán pulusán ku tikud tun áknikó, su sakup ki katô
Áglangngagán. Purisu bággayiya ka dayó tingód katô kapasakup ta tun ki Cristo.
21 Ándà a duwa-duwa tingód kani igsulat ku áknikó, su isóddóran ku na tumuman ka
kani kakalyag ku, asta isóddóran ku na sobra pa tô lumun nu ka tandingán kani.
22 Na, taganaiya ka ágdággaanan diyan áknikó, su gimanna na paluwaánna ukit katô
kadasal yu tun ta Manama para kanak ébô makasadunna tun ákniyu.

Ágtamanán kani sulat

23 Na, ágpangumusta áknikó tô kadumaan ku na si Epafras na igpriso tingód katô
kapamaké din ki Jesu-Cristo.
24 Ágpangumusta pagsik tô mga kadumaan ku na taralumu na si Marcos, si Aristarco,
si Demas, asta si Lucas.
25 Mólà pa ka tô Áglangngagán na si Jesu-Cristo tô kéduwan ákniyu langun.

Sulat Tun Ta Mga Hebreo

Una Basan

Tun ta Bibliya, si Abram na una ngadan i Abraham tô una igngadanan Hebreo. (Ahaán tô Genesis 14:13.) Igngadanan pagsik tô mga rubbad din na Hebreo. Si Juda tô apù abul i Abraham, asta igngadanan Judio tô mga rubbad i Juda. Tô igsulat kani tun ta mga Hebreo, iring na ándà kassaan katô ngadan Judio asta Hebreo.

Ándà kasóddóri ka sadan tô igsulat kani. Igpapid ni sulat tun ta mga Judio na igpamaké ki Jesu-Cristo. Su igsarig dan asta igbánnal dan ka Manama, iringasaan dan katô duma mga Judio na ándà pamaké ki Jesus. Igbuyas-buyas dan asta igirrayatan dan ébô sumungkù dan sumarig ki Jesus asta lumónód dan tun ta tapé ágkémun dan. Duwán mga igpamaké na iglónód dán tun ta tapé ágkémun dan su ándà dan ikatiis katô kérrayat. Purisu igpapid ni sulat tun kandan ébô pabákkárrán tô pusung dan asta ébô masarig tô kapamaké dan.

Nit sulat, igulit na si Jesus tô bánnal Batà ka Manama, asta tuu mallayat sikandin ka tandingán ki Moises asta katô mga panaligan ka Manama. Sikandin tô Mesiyas na gimanan katô mga Judio. Igulit pagsik na tuu ágkailanganán tô kamatayan i Jesus ébô matábbus dan tikud tun ta salà. Si Jesus tô Taratapid tun ta Manama para katô mga manubù, asta ándà palang ássa, su si Jesus dád gó tô Taratapid.

Igkagi tô Manama ukit katô Batà din

1 Sayyan, ukit katô mga propeta ka Manama igkagi sikandin tun ta mga kamónaan ta
na Judio. Marapung asta ássa-ássa tô mga kapókit ka kakagi din kandan.
2 Asal áknganni, ássa dán tô iglumu ka Manama, su ukit katô kandin Batà igkagi tô
Manama áknita. Ukit katô Batà din igimu tô Manama katô langun-langun, asta igsalin
ka Manama sikandin ébô tumigatun katô langun.
3 Ukit pagsik kandin, ágkitanán tô bánnal kallayatan ka Manama, asta sikandin tô
ágkitaan ta katô ágkémun ka Manama. Sikandin tô gawid katô langun nit banuwa ukit
katô matulus kagi din. Pángnga inaté sikandin ébô linisan ki tikud tun ta mga salà, igulì
sikandin tun ta langit, asta igunsad dadan tun ta kawanan katô matulus Manama ébô
mangulu duma kandin.

Tô Batà ka Manama mallayat pa ka tandingán katô mga panaligan

4 Tô igunsad tô Batà din, igpasóddór ka Manama na tuu pa mallayat tô Batà din ka
tandingán katô langun panaligan. Mallayat pa pagsik tô ngadan na igbággé ka Manama
kandin ka tandingán katô ngadan ka mga panaligan din.
5 Ándà palang panaligan ka Manama na igkagiyan din na iring kani igkagi din katô
Batà din, na mà din,
"Sikuna tô Batà ku,
asta pasóddórán ku na sakán tô Ámmà nu."*
Asta ándà pagsik kagi tô Manama tingód katô mga panaligan na,
"Sakán tô Ámmà din,
asta sikandin tô Batà ku."†
6 Tô masig dán pasadunán ka Manama tô Batà din nit banuwa ébô imun sikandin na
panganayan batà tun ta mga ágpampamaké, igkagi pagsik tô Manama, na mà din,
"Kailangan pangadapán sikandin katô langun panaligan ku."‡
7 Na, tingód katô mga panaligan, igkagi tô Manama, na mà din,

* **1:5** 1:5a Salmo 2:7. † **1:5** 1:5b 2 Samuel 7:14. ‡ **1:6** 1:6 Deuteronomio 32:43.

“Mga ágsuguánnán ku tô mga panaligan,
asta mému na imun ku sikandan na iring na karamag asta iring na apuy.”§
8 Asal tuu pa madigár tô igkagi ka Manama tingód katô Batà din, su igkagi sikandin, na mà din,
“Sikuna na Manama tô mangulu ka ándà ágtamanán,
asta nángngà tô pagpangulu nu.
9 Ágginawa ka katô mga áglumu ka nángngà,
asta ágkaringasa ka katô mga áglumu ka madat.
Purisu igsalin ka katô Manama na áknikó Manama,
asta igbággayan ka katô kadayawan na sobra pa ka tandingán katô kadayawan na igbággé tun ta mga kadumaan nu.”*
10 Asta igkagi tô Manama tun ta Batà din,
“Áglangngagán, sikuna tô igimu kani banuwa tun ta katigkanayan,
asta sikuna tô igimu katô langun tun ta langit.
11 Mandà ni banuwa asta tô langit,
asal mugtuk ka ka ándà ágtamanán.
Kadattan ni langun iring na umpak.
12 Iring na tapé umpak, lulunán nu tô banuwa asta tô langit,
asta sékót nu bullasan.
Asal sikuna tô dì gó mapalin,
su ándà palang ágtamanán nu.”†
13 Ándà palang panaligan na igkagiyan ka Manama kani,
“Unsad ka nit dadan ta kawanan ku
sippang ka patalun ku tô mga usig nu.”‡
14 Tô mga panaligan tô ágsuguánnán dád ka Manama ébô tumabang katô mga tábbusán din.

2

Madigár tô katábbusan

1 Purisu su mallayat tô Batà ka Manama, kailangan tuu ki mánnal katô kabánnalan na igtinurù áknita agó makasuwé ki.
2 Ágkasarigan tô mga sugù ka Manama na igulit ka mga panaligan,* asta igsupakan tô langun na iglapas ó ándà bánnal katô mga sugù.
3 Purisu sikita gó pagsik tô supakan ka élléyan ta tô kagi din tingód katô katábbusan. Áglangngagán tô una igpasóddór na duwán katábbusan, asta tô mga igdinág kandin igpasóddór áknita na bánnal gó ni.
4 Ukit katô mga kasalábbuan asta matulus mga áglumun din, igpasóddór pagsik ka Manama na ágkasarigan tô kagi din na igulit dan. Tikud tun ta kandin kakalyag, igbággé din tun kandan tô mga gasa katô Ugis Espiritu.

Igpamanubù tô Taratábbus ta

5 Ánnà mga panaligan ka Manama tô igsalin din ébô mangulu katô mantu banuwa tun ta tapuri álló, ni banuwa na igulit kud ákniyu,
6 su duwán igsulat tun ta kagi ka Manama sayyan, na mà din,
“Manama, agad mga manubù ké dád,
asal igpanámdám ké ikuna!
Agad mga manubù ké dád,

§ **1:7** 1:7 Salmo 104:4. * **1:9** 1:8-9 Salmo 45:6-7. † **1:12** 1:10-12 Salmo 102:25-27. ‡ **1:13** 1:13 Salmo 110:1. * **2:2** 2:2 Igbággé ka Manama tô mga sugù tun ta mga panaligan din, asta sikandan tô igbággé katô mga sugù ki Moises. Ahaán tô Lumu 7:53; Galacia 3:19.

asal ágdóppónan ké gó ikuna!
7 Igimu nu tô mga manubù na mabbabà ka tandingán katô mga panaligan tun ta mabbabà timpo.
Igbággayan ké ikuna ka durung asta bantug,
8 su igpapangulu ké ikuna tun ta langun.”†
Agad igsulat na igpapangulu ki ka Manama tun ta langun, isóddóran ta na ándà palang iliyasan na ándà din papanguluwi, agad isóddóran ta na ándà ki pa pangulu katô langun áknganni.
9 Asal isóddóran ta na si Jesus tô inému mabbabà dád ka tandingán katô mga panaligan ka Manama tun ta mabbabà timpo. Tingód katô kamatayan din, igimu dán ka Manama sikandin na ágkadurung asta ágkabantug su igirrayatan asta inaté sikandin tun ta krus para áknita. Ukit katô kédu ka Manama, inókitan i Cristo tô kamatayan na bullas áknita langun.
10 Igimu ka Manama tô langun-langun, asta ni langun igimu para pabantugán sikandin. Purisu nángngà tô igimu ka Manama ébô piddán din tô marapung mga gabatà din tun ta séllaán katô pagpangulu din. Ukit katô kahirapan na igtiis i Jesus, inému sikandin na nángngà Pangulu ébô makatábbus áknita.
11 Su si Jesus tô iglinis katô mga salà ta, magunawa tô Ámmà din asta Ámmà ta. Purisu dì mayyà si Jesus kumagi na sikita tô mga kataladi din.
12 Purisu igkagi sikandin, na mà din,
“Ámmà, igulitta tingód áknikó tun ta mga kataladi ku.
Durungán ku sikuna ukit katô kanta ku tun ta tubang dan.”‡
13 Igkagi pagsik sikandin,
“Manama tô sarigan ku.”§
Asta igkagi pagsik sikandin,
“Kannunna gó asta tô mga gabatà ka Manama na igsarig din kanak.”*
14 Na, su ágkamaté tô lawa katô langun ta na mga gabatà katô Manama, si Jesus pagsik igpamanubù ébô ukit katô kamatayan din, talun din si Maibuyan na pangulu ka kamatayan,
15 asta ébô paluwaán din tô mga inalayun inallang ka máddang ka kamatayan.
16 Isóddóran ta na ánnà mga panaligan tô igtabangan din, asal tô langun rubbad i Abraham tô igtabangan din.
17 Purisu inému gó sikandin iring áknita na mga kataladi din ébô makatabang áknita. Inému gó sikandin iring áknita ébô imun sikandin Pangulu na Parì na duwán kédu din asta ágkasarigan tun ta saruwan ka Manama, asta ébô pasinsiyaan tô mga salà ta.
18 Su igdungguan sikandin ka kahirapan asta ikatiis sikandin katô pagtintal i Maibuyan, makatabang sikandin katô langun na tintalán i Maibuyan.

3

Mallayat pa si Jesus ka tandingán ki Moises

1 Purisu mga kataladi* na sakup ka Manama asta igsalin din, panámdám kó tingód ki Jesus na gulit-ulitán ta. Sikandin tô igpapid ka Manama dini áknita ébô imun Pangulu na Parì ta.
2 Ágkasarigan sikandin su inalayun sikandin igbánnal ka Manama na igpapid kandin. Purisu iring sikandin ki Moises sayyan na inalayun igbánnal ka Manama tô igpid sikandin katô mga kamónaan ta na iring na pamilya ka Manama.

---

† **2:8** 2:6-8 Salmo 8:4-6. ‡ **2:12** 2:12 Salmo 22:22. § **2:13** 2:13a Isaias 8:17. * **2:13** 2:13b Isaias 8:18. * **3:1** 3:1 Mga kataladi na sakup ka Manama, ó ugis mga kataladi.

3 Asal tuu pa ágkabantug si Jesus ka tandingán ki Moises, su tuu pa ágkabantug tô gimu
ka balé ka tandingán katô balé na gimun din.
4 Atin ka duwán balé, duwán igimu katô balé, asal Manama tô igimu katô langun-
langun.
5 Si Moises tô ágsuguánnán ka Manama tô igpid sikandin katô langun kadumaan din.
Su ágkasarigan si Moises, isóddóran ta na ágkasarigan tô igkagi din tingód katô gulitán tun
ta dumunggù álló.
6 Asal si Cristo na Batà ka Manama tô ágkasarigan ágpid katô langun ta na pamilya
ka Manama. Pasóddórán ta na igpasakup ki tun ta pamilya din ka manayun ki ágsarig
kandin asta gimanan ta tô igtandô din.

Madigár tô igpataganà para katô mga gabatà ka Manama

7 Purisu kailangan paminánggán ta tô igkagi katô Ugis Espiritu, na mà din,
"Agad ni álló ni, ka duminág kó katô kagi din,
8 yakó géllé asta ágpatággas katô ulu yu.
Yakó giring katô mga kamónaan yu tun ta disyerto sayyan na igkinnaman dan katô
Manama.
9 Agad igkita dan tô mga kasalábbuan na igimu ku dalám ka kappatan (40) ámmé,
asal igkinnam dan pô gó kanak ka ánda tô sippangan katô kapallayat ku ka ginawa
tingód katô madat na áglumun dan.
10 Purisu isókówa gó kandan,
asta igkagiya tingód kandan,
'Inalayun dan ágsuwé tikud dini kanak.
Dì dan gó ágtuman katô igtinurù ku kandan.'
11 Purisu isókówa asta igsapà a,
'Dì kud sikandan póddóán tun ta paginawaanan na igpataganà ku.' "†
12 Purisu mga kataladi, banté kó agó tun ta ákniyu pusung duwán madat asta dì
ágbánnal, asta makasuwé kó tikud tun ta manté Manama.
13 Kailangan papabákkárré kó tun ta kapamaké yu kada álló róggun na duwán pa álló
ébô dì kumatággas tô ulu yu ukit katô kalimbung ka salà.
14 Atin ágkasarigan ki asta manayun ki ágpamaké ki Cristo sippang tun ta ágtamanán iring
katô katigkanayan ka kapamaké ta, tanggapán ta tô langun na bággén tun ta mga sakup
i Cristo.
15 Yakó ágkalingó kani kagi ka Manama na igsulat,
"Ni álló ni, ka duminág kó katô kagi ka Manama,
yakó géllé asta ágpatággas katô ulu yu
iring katô iglumu katô mga kamónaan yu."‡
16 Tô mga manubù sayyan na igdinág ka kagi ka Manama asal igéllé kandin, tô gó tô
igtákkás ki Moises tô igiwà dan tikud tun ta Ehipto.
17 Sikandan tô isókówan ka Manama sippang ka kappatan (40) ámmé su inalayun dan
áglumu ka salà, asta inaté tô langun dan tun ta disyerto.
18 Sikandan tô igsapaan ka Manama na dì dán póddóán duma kandin tun ta pagi-
nawaanan na igpataganà din, su igéllé dan kandin.
19 Purisu isóddóran ta na ándà dan ikóddô duma katô Manama, su ándà dan bánnal
kandin.

4

1 Na, duwán pa katumanan katô tandô ka Manama su mému ki móddô duma kandin
tun ta paginawaanan na igpataganà din. Purisu kailangan manté ki agó ka dumunggù
tô álló ka karuud, duwán musing áknita na dì póddóán duma kandin.

† **3:11** 3:7-11 Salmo 95:7-11. ‡ **3:15** 3:15 Salmo 95:7-8.

2 Igulitan kid ka madigár gulitán na magunawa katô igulit tun ta mga kamónaan ta
sayyan. Agad igdinág dan katô madigár gulitán, asal ándà igpulus dan, su ándà dan
pamaké.
3 Asal sikita na ágpampamaké tô póddóán ka Manama tun ta paginawaanan na igpata-
ganà din, su igkagi tô Manama tingód katô mga kamónaan ta sayyan, na mà din,
"Isókówa asta igsapà a:
Dì ku sikandan póddóán duma kanak
tun ta paginawaanan na igpataganà ku."*
Duwán banuwa na igpataganà din dán, su igóddóan din tikud tun ta katigkanayan kani
banuwa.
4 Mà katô kagi ka Manama tingód katô ikapittu álló ka kému din kani banuwa,
"Igpaginawa tô Manama ka ikapittu álló, su ipángnga dán tô langun iglumu din."†
5 Asal igkagi tô Manama tingód katô mga kamónaan ta na ándà bánnal kandin, na mà din,
"Dì ku sikandan póddóán duma kanak tun ta paginawaanan na igpataganà ku."‡
6 Agad igdinág dan gó tô madigár gulitán, asal ándà dan póddói ka Manama duma kandin,
su ándà dan bánnal kandin. Purisu duwán pa duma mga manubù na póddóán din duma
kandin.
7 Isóddóran ta na nángngà tô áglumun ka Manama, su agad marapung tô ámmé na iglabé,
asal ukit kani igsulat i David, igpasóddór ka Manama na duwán ássa álló, agad áknganni,
na póddóán din tô mga manubù duma kandin. Tô gó é kóbadan kani kagi din na taganà
ku igulit, na mà din,
"Agad ni álló ni, ka duminág kó katô kagi ka Manama,
yakó géllé asta ágpatággas katô ulu yu."§
8 Tô igpid si Josue katô mga kamónaan ta sayyan, ánnà tô é lugar na igpataganà ka
Manama para paginawaan dan, su igkagi tô Manama na duwán pa ássa álló na póddóán
din tô mga manubù duma kandin.
9 Purisu isóddóran ta na duwán pa paginawaanan na igpataganà ka Manama ébô
makapaginawa tô langun ta na mga sakup din, iring katô kapaginawa din sayyan tun
ta ikapittu álló.
10 Tô manubù na maginawa duma kandin, ipángnga dán tô áglumun din, iring katô
kapaginawa ka Manama pángnga katô kému din kani banuwa.
11 Purisu su duwán paginawaanan na igpataganà ka Manama áknita, kailangan
mággár-ággár ki gó ébô makahu ki tun ta paginawaanan, su atin ka dì ki mánnal, dì ki
makahu tun ta paginawaanan, iring katô mga kamónaan ta sayyan.
12 Tô kagi ka Manama duwán manté katulusan. Tuu pa matam ka tandingán katô
kampilan na duwán duwa sarab. Tô kagi ka Manama gunsáb tun ta kadalámman
katô gimukud asta espiritu, asta sippang tun ta laluwadan asta uták katô tullan.
Ágpasóddórán tô ágpanámdám ta asta tô kakalyag ta.
13 Ándà palang manubù na makallás tun ta Manama, su ágkitanán din tô langun, asta
matayyó tun ta kasállág din. Sikandin gó tô kailangan tubangán ta.

Si Jesus tô Pangulu na Parì ta

14 Duwán mallayat Pangulu na Parì ta na igsadun dán tun datas ta langit, asta sikandin
si Jesus na Batà ka Manama. Purisu kailangan manayun ki sumarig kandin na gulit-
ulitán ta,
15 su tô Pangulu na Parì ta ikasóddór katô kalómétan ta. Inókitan din tô langun pagtintal
na gukitan ta, asal ándà palang salà na ilumu din.
16 Su duwán Pangulu na Parì ta, dì ki kayyaan ka padani ki tun ta Manama na inalayun
ágtabang ébô médu asta tumabang sikandin áknita ka duwán ágkailanganán ta.

* **4:3** 4:3 Salmo 95:11. † **4:4** 4:4 Genesis 2:2. ‡ **4:5** 4:5 Salmo 95:11. § **4:7** 4:7 Salmo 95:7-8.

5

1 Tô manubù na imun pangulu na parì, salinán sikandin ébô tumubang tun ta Manama
tingód katô duma mga manubù. Ágtanggap sikandin katô mga ágbággén dan tun ta
Manama, asta katô mga mannanap na ágmatayan tingód katô salà dan.
2 Tô pangulu na parì sékót pakasalà iring áknita. Purisu makagpát sikandin katô duma
manubù na ágkapid na makasalà.
3 Su pakasalà sikandin, kailangan duwán mannanap na matayan din tingód katô
kandin salà, iring na kamaté din ka mannanap tingód katô salà ka duma mga manubù.
4 Dì mému ka salinán ka manubù tô sarili din ébô imun pangulu na parì, su kailangan
tawarán sikandin ka Manama, iring na katawar ka Manama ki Aaron sayyan.
5 Agad si Cristo, ándà sikandin pabantug katô sarili din ébô imun Pangulu na Parì ta,
asal igsalin sikandin ka Manama na igkagi kandin, na mà din,
"Sikuna tô Batà ku,
asta pasóddórán ku na sakán tô Ámmà nu."*
6 Igkagi pagsik tô Manama tun kandin,
"Sikuna tô Pangulu na Parì sippang ka ándà ágtamanán,
iring katô kaparì i Melkisedec sayyan."†
7 Róggun na igóddô si Jesus nit banuwa, inalayun sikandin igdasal tun ta Ámmà din.
Duwán álló igullaó sikandin asta igsággó, su Manama tô makatabang kandin ébô dì maté.
Igpaminág tô Manama ki Jesus su inalayun sikandin igbánnal.
8 Agad Batà ka Manama si Jesus, asal ukit katô katiis din ka kahirapan, ikakatig
sikandin na ágtuman ka kakalyag katô Ámmà din.
9 Inému sikandin na ágtikudan ka katábbusan na ándà ágtamanán para katô langun na
ágbánnal kandin, su nángngà tô katiis din katô langun.
10 Tô gó igimu sikandin ka Manama Pangulu na Parì, iring katô kaparì i Melkisedec
sayyan.

Yakó ágsódô ágpamaké

11 Na, tingód katô kaparì i Melkisedec asta i Jesus, duwán pa pád dakál sulatán ku tun
ákniyu, asal mahirap tô kapénagpát ku ákniyu, su inandà dán tô kakalyag yu na maminág.
12 Su idugé kód igpamaké, makatinurù kód pád ka duma mga manubù. Asal sippang
áknganni kailangan duwán tuminurù gó puman ákniyu katô tagnà mga ágtinuruán tikud
tun ta kagi ka Manama. Iring kó na délák batà na ginám pa ka gatas asta dì pa pakakan.
13 Iring na batà na ginám pa ka gatas tô manubù na ándà ikasóddór katô kagi ka
Manama tingód katô nángngà lumun tun ta saruwan ka Manama.
14 Asal makakan tô igdakál dán manubù, su inalayun sikandin pakasóddór ka kapókit
ébô ássan din tô madigár asta tô madat.

6

1 Purisu tumanan kid mistudyo katô mga kabánnalan na sékót ágkagpáttan tingód
ki Cristo, asta manayun ki baling mistudyo katô ágtinuruán na makapabákkár katô
kapamaké ta. Dì ta lónódan tô mga kabánnalan na isóddóran tad tingód katô karákkád
ta katô mga linumuwan na ándà ágpulusán asta tingód katô kapamaké ta katô Manama.
2 Dì mému ka inalayun ta lónódan tô kéring ta tingód katô kapabunyag, tingód katô
kadappán ka manubù ébô tumanggap ka Ugis Espiritu, tingód katô kantayan puman tun
ta tapuri álló, asta tingód katô supak ka Manama ka ándà ágtamanán.
3 Madigár baling ka manayun ki tun ta mga kabánnalan na tuu pa madalám, asta tô gó
é lumun ta ka mému tun ta Manama.

* **5:5** 5:5 Salmo 2:7. † **5:6** 5:6 Salmo 110:4.

4-6 Manayun ki ébô dì ki tumayyug katô Manama, su atin ka tumayyug tô mga manubù
ka Manama na taganà dan inayadan, dì dan puman makarákkád. Agad taganà dan
isóddóran tô kabánnalan, agad duwán igbággé ka Manama kandan, agad duwán iglumu
katô Ugis Espiritu tun kandan, agad isóddóran dan na madigár tô kagi tikud tun ta
Manama asta igkita dan tô mga kasalábbuan iring katô malumu tun ta tapuri álló, asal ka
tumayyug dan ka Manama na taganà dan inayadan, dì dan puman makarákkád. Iring
dan katô mga manubù na igpansal katô Batà ka Manama tun ta krus, su ágpayayyaán dan
sikandin tun ta duma mga manubù.
7 Atin ka inalayun gudanan tô tanà asta ágtubuan ka mga pamulanán, duwán makangé
katô mga igpapamula, asta duwán pulusán tikud tun ta Manama.
8 Asal tô tanà na ágtubuan dád ka mga dugin asta mga sigbát, ándà ágpulusán. Tô gó tô
masig dán dungguan ka supak ka Manama asta góbbón.
9 Mga ágginawaan ku, agad tô gó é igsulat ku ákniyu, asal isóddóran ku na tuu pa madigár
tô tamanán yu na igtábbus ka Manama.
10 Nángngà tô karuud ka Manama, asta dì din kalingawan tô madigár linumuwan
yu asta tô ginawa yu kandin na igpakita yu ukit katô katabang yu katô mga sakup ka
Manama, iring katô áglumun yu sippang áknganni.
11 Kakalyag ku na manayun kó guminawa sippang ka lumónód tô Áglangngagán ébô
tanggapán yu tô langun madigár na gimanan yu.
12 Yakó ágpatukuk-tukuk, asal kailangan miring kó katô duma mga manubù na igpa-
maké ka Manama asta mallayat é ginawa dan sippang ka igtanggap dan katô igtandô
din kandan.

Matuman tô tandô ka Manama

13 Na, tô igtandô tô Manama ki Abraham sayyan, kakalyag din na makasóddór si
Abraham na matuman tô tandô din. Purisu iggamit ka Manama tô kandin ngadan, su
ándà palang ngadan na tuu pa mallayat ka tandingán katô kandin ngadan.
14 Igkagi sikandin ki Abraham, na mà din, "Tumandô a na madigár tô bággén ku áknikó,
su imun ku na tuu marapung tô mga rubbad nu."*
15 Purisu itanggap i Abraham tô igtandô ka Manama kandin, su igpanayun sikandin
gangat katô katumanan.
16 Atin ka ágsapà tô mga manubù, gamitán dan tô ngadan na tuu pa mallayat ka
tandingán katô kandan ngadan. Atin ka tô gó é lumun dan, mánnal tô duma mga
manubù, asta ándà dán apulan.
17 Tô Manama pagsik igsapà ukit katô kandin ngadan, su kakalyag din na makasóddór
tô igtandóan din na dì mapalin tô tandô.
18 Dì gó mapalin ni duwa: Atin ka ágtandô tô Manama, dì ágbulaló sikandin. Atin ka
ágsapà sikandin, dì ágbulaló. Purisu kumabákkár tô pusung ka langun ta na igaput tun
kandin, asta inalayun ta gimanan tô igtandô din áknita.
19-20 Su matuman tô tandô ka Manama, masarig tô gimanan ta iring na masarig angkla
ka barko. Si Jesus tô iring na pangulu na parì na igukit tun ta tabir katô tángngaan ka
templo, su ikóna dán si Jesus tun datas ta langit ébô tumubang sikandin tun ta Manama
tingód áknita. Tumanggap ki gó katô igtandô din, su si Jesus igimu na Pangulu na Parì ta
ka ándà ágtamanán, iring katô kaparì i Melkisedec sayyan.

7

Si Melkisedec

1 Na, si Melkisedec tô harì tun ta lunsud ka Salim, asta sikandin tô pangulu na parì ka
mga ágpamaké ka Manama na Tuu Mallayat. Tô igulì si Abraham tikud tun ta kapanalu

* **6:14** 6:13-14 Ahaán tô Genesis 22:16-17.

din katô mga harì na igusig kandin, igsumar si Melkisedec kandin, asta igdasal sikandin
para ki Abraham ébô bággayan sikandin ka Manama ka madigár.
2 Si Melkisedec tô igbággayan i Abraham ka ikasapulù katô langun na ikangé din.
Tô kóbadan katô ngadan i Melkisedec, Nángngà Harì na Ágpangulu. Ágtawarán pagsik
sikandin na Harì ka Salim. Tô kóbadan ka kagi Salim, kasunayan.*
3 Tun ta kagi ka Manama na igsulat, ándà sulati ka sadan tô ámmà asta innà din. Ándà ta
kasóddóri ka sadan tô mga kamónaan din. Ándà sulati tô tingód katô kapamasusu din asta
tô tingód katô kamatayan din. Iring sikandin katô Batà ka Manama na ándà ágtamanán
katô kaparì din.
4 Na, isóddóran ta na tuu ágrespetowan si Melkisedec! su sikandin tô igbággayan ka
kamónaan ta na si Abraham ka ikasapulù katô mga ikangé din.
5 Tingód katô mga sugù, tô mga pangulu na parì na mga rubbad i Levi, ágtanggap dan
ka ikasapulù tikud tun ta mga kataladi dan na mga rubbad i Abraham.
6 Asal tuu pa ágrespetowan si Melkisedec, su agad ánnà rubbad i Levi, asal sikandin tô
igbággayan i Abraham ka ikasapulù katô ikangé din. Tuu pa ágrespetowan si Melkisedec
ka tandingán ki Abraham, su sikandin tô igdasal tingód ki Abraham na taganà igtandóan
ka Manama,
7 su isóddóran ta na tô manubù na dumasal para katô duma, tô gó é tuu ágrespetowan ka
tandingán katô manubù na dasalan din, asta si Melkisedec tô igdasal para ki Abraham.
8 Na, tô mga pangulu na parì na ágtanggap ka ikasapulù, ágkamaté dan. Asal tuu pa
ágrespetowan si Melkisedec, su ándà uliti tô tingód katô kamatayan din, iring na ándà
ágtamanán katô kaparì din.
9 Tuu pa ágrespetowan si Melkisedec, su agad si Levi tô igtanggap katô ikasapulù, asal
iring na igbággé din tô ikasapulù tun ki Melkisedec ukit ki Abraham,
10 su tô igbággé si Abraham katô ikasapulù tun ki Melkisedec, ándà pa kamanubù si
Levi na rubbad i Abraham, asal dutun pa ta lawa i Abraham.
11 Na, igbággé ka Manama tô mga sugù ki Moises tingód katô kaparì ka mga rubbad i
Levi. Atin ka itanggap tô mga manubù na nángngà tun ta saruwan ka Manama ukit katô
kaparì ka mga rubbad i Levi, ándà pád kailangan na bullasan ka ássa klasi ka kaparì. Asal
su ándà dan katanggap na nángngà, duwán iring katô kaparì i Melkisedec na igbullas
kandan. Ánnà sikandin rubbad i Aaron.
12 Su igbullasan tô kaparì, igbullasan pagsik tô mga sugù.
13-14 Isóddóran ta na igbullasan tô tapé mga sugù, su tô Áglangngagán ta ánnà rubbad i
Levi, asal rubbad i Juda. Ándà palang rubbad i Juda igimu na pangulu na parì, su ándà
kagi i Moises na mému imun na parì tô rubbad i Juda.

Mantu Pangulu na Parì na iring ki Melkisedec

15 Isóddóran ta na igbullasan tô kaparì ka mga rubbad i Levi, su duwán dán mantu
Pangulu na Parì na iring ki Melkisedec.
16 Igimu sikandin na Pangulu na Parì ánnà ukit katô mga sugù ka kamónaan din, asal
ukit katô matulus kantayan din na ándà ágtamanán.
17 Mà katô kagi ka Manama na igsulat tingód kandin,
"Sikuna tô Pangulu na Parì sippang ka ándà ágtamanán,
iring katô kaparì i Melkisedec sayyan."†
18 Purisu isóddóran ta na igbullasan dán ka Manama tô tapé mga sugù su ándà dán
ágpulusán ta kani asta dì makatabang áknita.

---

* **7:2** 7:1-2 Ahaán tô Genesis 14:17-20. † **7:17** 7:17 Salmo 110:4.

19 Dì ki tanggapán katô Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô mga sugù. Asal
duwán dán mantu kapókit na tuu pa madigár ka tandingán katô tapé, su ukit katô iglumu
katô Pangulu na Parì ta, makapadani kid tun ta Manama.
20 Ni mantu kapókit tuu pa madigár ka tandingán katô tapé, su tô igimu tô Manama
katô Áglangngagán ta na parì, igsapà sikandin.
21 Tô igimu tô Manama katô mga rubbad i Levi na parì, ándà sikandin sapà. Asal tô
igimu sikandin ki Jesus na Pangulu na Parì ta, igsapà tô Manama tingód kandin, su mà
katô kagi ka Manama na igsulat,
"Dì gó mapalin tô igtandô katô Áglangngagán kandin:
Sikuna tô Pangulu na Parì sippang ka ándà ágtamanán."‡
22 Purisu si Jesus tô pató na duwán katumanan katô kasabotan na tuu pa madigár.
23 Kailangan marapung tô taganà mga pangulu na parì, su tô tagsábbad-sábbad kandan
inaté, asta duwán ágtamanán katô kandan lumu.
24 Asal tuu pa madigár tô pagpangulu i Jesus na parì, su dì gó maté sikandin, asta
manayun tô áglumun din ka ándà ágtamanán.
25 Purisu inalayun sikandin makatábbus katô langun na padani tun ta Manama ukit
katô kapamaké dan ki Cristo. Su manté sikandin ka ándà ágtamanán, sikandin tô
taratapid tun ta Ámmà din para áknita.
26 Purisu nángngà tô kaparì i Jesus na Pangulu na Parì ta. Ugis sikandin. Ándà palang
salà din su ándà madat linumuwan din. Ánnà sikandin iring na masalà-salà. Sikandin tô
igimu na mallayat tun ta langun, agad tun datas ta langit.
27 Sikandin tô tuu pa madigár ka tandingán katô mga pangulu na parì, su kada álló
kailangan matayan dan tô mga mannanap asta góbbón dan tingód katô salà dan asta
salà katô langun Judio. Asal nángngà tô iglumu katô Pangulu na Parì ta, su makasábbad
dád sikandin igbággé katô lawa din ébô matayan.
28 Dángngan, tingód katô mga sugù, gimun pangulu na parì tô mga masalà-salà. Asal
áknganni, duwán dán igsapà ka Manama na bullas ka mga sugù, su igimu din tô Batà din
na Pangulu na Parì ta, asta nángngà dán gó sikandin sippang ka ándà ágtamanán.

8

Si Jesus tô Pangulu na Parì ta

1 Na, tô punto kani langun na igsulat ku ákniyu, nángngà tô Pangulu na Parì ta. Si Jesus
tô igpónsad katô Manama dadan tun ta kawanan din tun datas ta langit.
2 Sikandin tô Pangulu na Parì ta tun ta Tuu Ugis Lugar katô Manama tun datas ta
langit. Tô gó é bánnal templo na ándà imuwi ka manubù, asal igimu katô Áglangngagán.
3 Tô langun pangulu na parì, kailangan duwán mga ágbággén dan asta mga ágmatayan
dan na bággén tun ta Manama. Purisu kailangan duwán pagsik ágbággén katô Pangulu
na Parì ta tun ta Manama.
4 Atin ka dini pa ta banuwa tô Pangulu na Parì ta, dì mému ka sikandin tô pangulu na
parì, su duwán ássa mga pangulu na parì na ágbággé tun ta Manama tingód katô mga
sugù.
5 Tô áglumun katô mga pangulu na parì igpéring dád katô áglumun tun datas ta langit.
Tô ándà pa patindág si Moises katô tulda na ágsimbaan dan, igsugù tô Manama kandin, na
mà din, "Kailangan imun nu tô langun iring katô igpakita ku áknikó tun ta pabungan."*
6 Asal tô áglumun i Cristo, tô gó tô tuu pa madigár ka tandingán katô iglumu katô mga
pangulu na parì ka Judio. Tô mantu kasabotan ka Manama na igtigkanayan i Jesus tuu
pa madigár ka tandingán katô tapé kasabotan, su tuu pa madigár tô igbággé ukit katô
mantu kasabotan.

‡ **7:21** 7:21 Salmo 110:4. * **8:5** 8:5 Exodo 25:40.

7 Atin ka nángngà tô tagnà kasabotan, ándà dán kailangan na bullasan ka ikaduwa.
8 Ánnà nángngà tô tagnà su ándà kadayawi tô Manama tingód ka mga manubù. Purisu
mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Igkagi tô Áglangngagán:
Duwán álló na dumunggù na
imun ku tô mantu kasabotan tingód ka langun manubù, agad tô mga rubbad i Israel
asta tô mga rubbad i Juda.
9 Tô mantu kasabotan ánnà iring katô tapé kasabotan ku tun ta mga kamónaan dan tô
igpid ku sikandan tikud tun ta Ehipto.
Igéllé dan katô tapé kasabotan.
Purisu igpabayà ku sikandan,
mà katô Áglangngagán.
10 Iring kani tô mantu kasabotan ku katô mga rubbad i Israel:
Tun ta tapuri álló, igkagi tô Áglangngagán,
Papanámdámmán ku kandan tô mga sugù ku ébô dì dan kalingawan, asta taguán ku tô
mga sugù ku tun ta pusung dan.
Sakán tô Manama dan,
asta sikandan tô kanak mga manubù.
11 Ándà dán kailangan na tuminurù tô manubù ka mga kataladi din na kailangan
kasóddóran dan tô tingód katô Áglangngagán,
su kasóddóran katô langun manubù tô tingód kanak,
agad ágkayù-ayuan dan ó ágkangadanan dan.
12 Agad madat tô iglumu dan, asal pasinsiyaan ku sikandan,
asta dì kud panámdámmán tô mga salà dan."†
13 Tô igkagi tô Manama na duwán mantu kasabotan, igpasóddór din na tapé dán tô tagnà.
Tô tapé asta tô ándà ágpulusán dì dán magamit asta mandà dán.

9

Kapangadap nit banuwa asta dutun ta langit

1 Tun ta tagnà kasabotan ka Manama sayyan, duwán mga sugù din tingód katô
kapangadap dan, asta duwán ágsimbaanan dan dini ta banuwa.
2 Tô igimu dan ka simbaan, igimu dan tô tulda na duwán duwa sinabáng. Tô una
gahuwan ágngadanan na Ugis Lugar katô Manama. Tô gó é igtaguan dan katô sulù asta
lamisa na ágtaguan katô pan na ágbággén tun ta Manama.
3 Duwán ikaduwa sinabáng na isidalungan ka tabir, asta ágngadanan yan Tuu Ugis
Lugar katô Manama.
4 Duwán bulawan lamisa na ággóbbówan ka pamammut, asta duwán kaban na
ágngadanan na kaban ka kasabotan, asta igpadákkáttan ka bulawan. Tun dalám katô
kaban ka kasabotan igtagù tô bulawan tibud na igtaguan ka pan na ágngadanan mana,
tô tukád i Aaron na igséngê, asta tô duwa maluwag batu na igsulatan ka Manama katô
mga sugù na igbággé din ki Moises.
5 Tun ta bówwó katô kaban duwán duwa igimu panaligan na pató na góddóan ka
Manama na ágpasinsiya katô mga salà.* Asal ánnà pa nángngà tô álló ébô mulitta ákniyu
tingód katô langun.
6 Tô igtaganà dan katô langun, kada álló gahu tô mga pangulu na parì tun ta sinabáng
dadan ta luwà, su ágtumanán dan tô áglumun dan.

† **8:12** 8:8-12 Jeremias 31:31-34. * **9:5** 9:5 Tô duwa panaligan igimu tikud tun ta bulawan, asta duwán duwa pakpak dan. Ágbisbisan katô tuu mallayat pangulu na parì tô kaban ka dipanug ka mga mannanap ébô tambunan tô mga salà. Ahaán tô Exodo 25:10-22.

7 Asal tô sábbad sinabáng tun dalám, tô tuu mallayat dád pangulu na parì tô mému
mahu, asta makasábbad dád sikandin mahu dalám ka sábbad ámmé. Atin ka gahu
sikandin, kailangan piddán din tô dipanug ka mannanap na bággén din tun ta Manama
tingód katô kandin salà asta tingód katô salà ka langun kadumaan din.
8 Ukit katô iglumu dan, igpasóddór katô Ugis Espiritu áknita na róggun igpatindág pa tô
tulda, dì mému ka mahu tô manubù tun ta Tuu Ugis Lugar ébô makapadani dan tun ta
Manama.
9 Tô gó é iring na panunggiringan, asta duwán kéringan ta áknganni. Agad pira tô mga
mannanap na matayan dan asta bággén tun ta Manama, asal dì kasóddóran katô mga
ágpangadap na matanggap dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din.
10 Ánnà nángngà tô mga sugù, su tingód dád katô áglumun ka manubù nit banuwa.
Duwán sugù tingód ka ágkakan, tingód ka ginámmán, asta tingód katô paglinis ka agad
ándin. Tô gó tô kailangan tumanán dan sippang ka pamantun ka Manama tô langun.

Tô dipanug i Cristo

11 Asal igdunggù dán si Cristo, asta igimu dán sikandin na Pangulu na Parì ta. Ukit
kandin, madigár tô igdunggù áknita. Tuu pa madigár tô templo na igahuwan din tun
datas ta langit. Tô templo tô, ándà imuwi ka manubù, su ánnà nit banuwa.
12 Ikasábbad dád sikandin igahu tun ta Tuu Ugis Lugar tun datas ta langit, su nángngà
dán. Ánnà dipanug ka kambing asta baka tô igpid din tun dalám, asal kandinnù dipanug
tô igbággé din. Ukit katô kamatayan din, igtábbus kid gó ikandin ka ándà ágtamanán.
13 Tingód ka mga sugù, atin ka makawid tô manubù ka lawa ka inaté, kailangan
taliktikan sikandin ka dipanug ka kambing ó baka, asta bóbóran ka abu ka iggóbbó nati
ka baka ébô kumalinis puman tô lawa din.
14 Asal tuu pa madigár tô inému ukit katô dipanug i Cristo, su iglinisan kid tikud tun ta
salà. Ukit katô Ugis Espiritu na ándà ágtamanán, igbággé i Cristo tô kandinnù lawa tun ta
Manama. Agad ándà palang salà din, asal igmatayan sikandin ébô kalinisan tô pusung
ta tikud tun ta salà. Ukit katô dipanug i Cristo, ándà dán ágkailanganán ka kasarig ta tun
ta linumuwan ta na ándà ágpulusán, asal igsarig kid tun ta Manama.

Si Cristo tô igtigkané katô mantu kasabotan

15 Purisu si Cristo tô igtigkané katô mantu kasabotan ébô tô langun ta na igsalin ka
Manama mému makatanggap katô igtandô din na ándà ágtamanán. Ukit katô kamatayan
i Cristo, igtábbus tô mga manubù tikud tun ta salà na inému dan róggun duwán tapé
kasabotan.
16 Na, atin ka ágpanalan tô manubù tingód katô kaduwánnan din, pángnga ka maté
sikandin, duwán tanggapán katô mga manubù na igpanalanan din.
17 Ándà palang tanggapán dan ka dì pa maté sikandin, su dì mabággé ka manté pô tô
tigatun.
18 Purisu tun ta katigkanayan katô tapé kasabotan, kailangan duwán dipanug ka
mannanap ébô masarig tô kasabotan.
19 Pángnga ka igtinurù si Moises katô langun sugù ka Manama tun ta mga manubù,
igpid din tô dipanug ka baka asta kambing na igmatayan din, asta igbaláttan din ka
wayig. Igarám din tô mallutù bulbul ka karnero na igtakós din tun ta panga ka kayu
isupu, asta igtaliktik din tô dipanug tun ta libro na igsulatan ka mga sugù, asta tun ta
langun manubù.
20 Igkagi si Moises, na mà din, “Ni dipanug katô kasabotan tô pató na duwán dán sugù
ka Manama na kailangan tumanán ta.”†
21 Igtaliktik pagsik i Moises tô dipanug tun ta tulda na ágsimbaanan dan asta tun ta
langun na ágganitán dan katô kapangadap dan,

† **9:20** 9:19-20 Ahaán tô Exodo 24:6-8.

22 su tingód katô mga sugù, kailangan duwán dipanug ébô pógisán tô karapungan na
ággamitán dan. Atin ka ándà matayan ébô duwán dipanug, dì kapasinsiyaan tô duwán
salà.

Nángngà tô makasábbad kamatayan i Cristo

23 Tô templo nit banuwa igpéring dád katô templo tun datas ta langit. Tô dipanug ka
mga mannanap tô gamitán ébô pógisán tô templo nit banuwa. Asal kailangan tuu pa
madigár tô gamitán ébô pógisán tô bánnal templo tun datas ta langit.
24 Purisu pángnga inaté si Cristo, ánnà ugis sinabáng na igimu ka mga manubù tô
igahuwan din, su igpéring dád katô Tuu Ugis Lugar tun datas ta langit. Asal igsadun
si Cristo tun datas ta langit ébô tumubang ka Manama tingód áknita.
25 Tô pangulu na parì tô gahu tun ta Tuu Ugis Lugar katô templo kada ámmé ébô piddán
tô dipanug ka mannanap. Asal si Cristo, ikasábbad dád gó tô kabággé din katô kandin
lawa, su nángngà tô kamatayan din.
26 Atin ka dì nángngà, kailangan makapira pô sikandin maté tikud tun ta katigkanayan
kani banuwa sippang áknganni. Asal nángngà si Cristo, su ikasábbad dád tô iglumu din ni
ka tapuri álló. Igpamanubù sikandin ébô mangé katô salà ta ukit katô kamatayan katô
kandin lawa.
27 Kailangan makasábbad dád maté tô manubù, asta pángnga ka maté, ruudan katô
Manama.
28 Ikasábbad dád inaté si Cristo ébô mangé katô salà ka langun ta, asta lumónód pa
sikandin ánnà ébô kangén puman tô salà ta, asal lumónód ébô kangén din tô langun
manubù na tuu maggát gangat kandin.

10

1 Na, tô mga sugù na ágbánnalán katô mga kamónaan ta, tô dád gó tô kakilalaan na
duwán pa madigár na igtaganà ka Manama para áknita, su tô mga manubù na ágbánnal
pád katô mga sugù, kailangan inalayun dan ágmatayan tô mannanap na bággén tun ta
Manama kada ámmé. Agad tô gó é áglumun dan ébô makapadani dan tun ta Manama,
asal dì dan tanggapán ka Manama na nángngà tun ta saruwan din ukit katô áglumun dan.
2 Atin ka iglinisan dan tikud tun ta salà ukit katô mga mannanap na ágbággén dan tun
ta Manama, kasóddóran dan na igpasinsiyaan tô salà, asta mému dan sumódô ka kabággé
dan ka mga mannanap.
3 Asal su kailangan inalayun dan mággé ka mannanap, duwán igpasóddór kandan
kada ámmé na inalayun duwán salà dan,
4 su dì makangé tô salà ka mga manubù ukit katô kabággé dan katô dipanug ka mga
baka asta mga kambing.
5 Purisu tô masig dán dumunggù si Cristo nit banuwa, igkagi sikandin tun ta Ámmà
din, na mà din,
"Ánnà kabággé asta kamaté ka mga mannanap tô nángngà para áknikó.
Purisu duwán lawa na igbággé nu kanak ébô matayanna.
6 Dì ka kadayawan ukit katô kagóbbó asta kabággé ka dipanug ka mannanap ébô
pasinsiyaan tô mga masalà-salà.
7 Igkagiya, 'Manama, ikataganà ad gó ébô tumanán ku tô kakalyag nu,
iring na igsulat tingód kanak tun ta libro ka mga sugù nu.' "*
8 Na, tô una igkagi din, dì nángngà tun ta Manama tô kabággé ka manubù ka mga
mannanap tun kandin. Agad matayan dan tô mannanap tingód katô mga sugù, agad
góbbón dan tô mannanap, agad bággén dan tô dipanug ka mannanap tun kandin tingód
katô salà dan, asal dì gó kadayawan tô Manama.
9 Igkagi pagsik sikandin, na mà din, "Ikataganà ad gó ébô tumanán ku tô kakalyag nu."

* **10:7** 10:5-7 Salmo 40:6-8.

Igpandà dán ka Manama tô una kapókit ébô tigkanayan din tô ikaduwa kapókit.
10 Su igtuman i Jesu-Cristo tô kakalyag ka Manama, iglinisan kid tikud tun ta salà ukit
katô kabággé din katô kandin lawa. Ikasábbad dád gó igmatayan sikandin su nángngà
dán ni.
11 Tô langun pangulu na parì, álló-álló ágtindág dan tun ta saruwan ka Manama asta
ágmaté dan ka mga mannanap na ágbággén tun ta Manama. Asal dì makangé tô salà ukit
katô áglumun dan.
12 Asal ikasábbad dád inaté si Cristo ébô kangén tô salà ta, asta nángngà ka ándà
ágtamanán. Pángnga inanté sikandin, igunsad sikandin dadan tun ta kawanan ka
Manama tun datas ta langit.
13 Gangat dán sikandin katô álló ka manalu tô Manama katô mga usig din ébô mangulu
sikandin tun ta langun.
14 Purisu ikasábbad dád inaté si Cristo, asta ukit katô kamatayan din, igtanggap kid ka
Manama na nángngà tun ta saruwan din ka ándà ágtamanán ukit katô kalinis din áknita
tikud tun ta salà.
15 Duwán pagsik igpasóddór katô Ugis Espiritu áknita, su duwán kagi din na igsulat,
16 "Igkagi tô Áglangngagán:
Iring kani tô mantu kasabotan ku kandan tun ta tapuri álló.
Papanámdámmán ku kandan tô mga sugù ku,
su sulatán ku ni tun ta pusung dan."†
17 Igkagi pagsik sikandin,
"Pasinsiyaan ku tô mga salà dan,
asta diyad manámdám tingód katô madat mga linumuwan dan."‡
18 Purisu ándà dán kailangan ka kamaté ta ka mannanap, su igpasinsiyaan dán ka
Manama tô mga salà ta.

Makapadani ki tun ta Manama

19 Purisu mga kataladi, su igbággé dán si Jesus katô dipanug din tô inaté sikandin para
áknita, ándà dán kayyaan ta ka mahu ki tun ta Tuu Ugis Lugar katô Manama tun datas ta
langit.
20 Ukit katô iglumu i Jesus, duwán dán mantu ukitanan ta ébô tanggapán ta tô
kantayan. Ándà dán makadalang áknita tun ta Manama, su ukit katô kamatayan i Jesus
igkangé din dán tô tabir tun ta tángngaan ta asta katô Manama.
21 Su si Jesus tô Mallayat Pangulu na Parì katô langun ta na mga sakup ka Manama,
22 makapadani kid tun ta Manama, su mabákkár ni pusung ta na ágpamaké kandin.
Iglinisan dán ni pusung ta asta ni panámdám ta su iring na igtaliktikan ni katô dipanug
i Jesus asta iglinisan dán ni lawa ta ka wayig ka kapabunyag.
23 Kailangan manayun ki giman katô igtandô ka Manama na ágpamakén ta, su
ágkasarigan sikandin ágtuman katô langun tandô din.
24 Kailangan patabangé ki ébô paginawaé ki asta lumumu ki ka madigár.
25 Yakó ágsódô ágpangadap, iring katô duma mga manubù, asal kailangan palimudé
kó ébô tuu ki pabákkárré ka ginawa asta ébô makatiis ki, su isóddóran ta na dì madugé
dumunggù tô álló na lumónód tô Áglangngagán.
26 Atin ka isóddóran tad tô kabánnalan asal inalayun ki pa áglumu ka madat, ándà dán
ássa maté ébô kapasinsiyaan tô salà ta.
27 Tô manubù na áglumu ka salà ágpadunggù dád man katô supak na makamáddang asta
katô dakál apuy na igtaganà ka Manama para katô mga usig din.
28 Atin ka duwán méllé katô sugù i Moises sayyan, ka duwán tállu manubù ó duwa na
tumestigos ka bánnal, dì sikandin kéduwan, asal matayan.

† **10:16** 10:16 Jeremias 31:33. ‡ **10:17** 10:17 Jeremias 31:34.

29 Tuu pa madat tô supak na dumunggù tun ta manubù na géllé katô Batà ka Manama,
su ukit katô kéllé din, pasóddórán din na ándà ágpulusán din katô dipanug i Jesus na
makalinis pád kandin, agad tô gó é kakilalaan ka duwán dán kasabotan ka Manama.
Supakan sikandin su igringasa din tô Ugis Espiritu na ágkéduwan áknita.
30 Isóddóran ta na Manama tô igkagi kani,
"Sakán tô sumupak kandan.
Sakán tô sumulì kandan."
Igkagi pagsik,
"Rumuud tô Áglangngagán katô mga sakup din."§
31 Makamáddang gó ka tô manté Manama tô sumupak.
32 Sampát yu tô tingód ka katigkanayan ka kapamaké yu dángngan. Tô ikasóddór kó
katô kabánnalan tikud tun ta Manama, marapung tô kahirapan na igdunggù ákniyu, asal
ikatiis kó katô langun.
33 Duwán timpo na igpayayyaan kó asta igirrayatan kó tun ta tubang ka mga manubù,
asta duwán timpo na ikatabang kó katô duma mga manubù na igirrayatan.
34 Duwán kédu yu katô duma mga manubù na igpriso, asta igtabang kó kandan. Agad
ikangé tô langun kaduwánnan yu, asal ágkadayawan kó gó, su isóddóran yu na tuu pa
madigár tô pulusán yu ka tandingán katô ikangé, asta dì gó ni makangé tikud tun ákniyu.
35 Purisu yakó ágsungkù ka kasarig yu tun ta Manama, su atin ka mabákkár tô kasarig
yu kandin, dakál tô pulusán na tanggapán yu.
36 Kailangan mallayat tô ginawa yu ébô makatuman kó katô kakalyag ka Manama,
asta tanggapán yu tô igtandô din ákniyu.
37 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Masig dán gó dumunggù tô gimanan yu.
Dì sikandin ágbaring-baring.
38 Asal tô mga manubù na ágtanggapán ku na nángngà dan tun ta saruwan ku,
tô gó é makatiis, agad ándin tô kahirapan tingód katô kasarig dan kanak.
Asal ka sumungkù tô manubù na mákkás kanak tingód katô kataló din, diya kadayawan
kandin."*
39 Asal sikita ánnà iring katô talón na supakan ka Manama, su mabákkár tô kapamaké ta
kandin. Purisu matábbus ki.

11

Marapung tô mga igpamaké ka Manama

1 Na, atin ka mamaké ki katô Manama, kasóddóran ta na matuman na makatanggap ki
katô madigár gimanan ta, asta kasóddóran ta na duwán gó madigár na mému agad ándà
ta pa kitayi.
2 Igdurung katô Manama tô mga kamónaan ta sayyan tingód katô kapamaké dan
kandin.
3 Ukit ka kapamaké ta ka Manama, isóddóran ta na igimu din ni banuwa ukit dád katô
kagi din. Dì ágkitanán tô iggamit din tô igimu din tô langun na ágkitanán ta.
4 Ukit ka kapamaké i Abel ka Manama sayyan, igbággé din tun ta Manama tô tuu
nángngà ka tandingán katô igbággé katô kataladi din na si Cain. Ukit ka kapamaké i
Abel katô Manama, igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din.
Igpasóddór ka Manama na nángngà si Abel tun ta saruwan din ukit katô katanggap din
katô igbággé din. Agad idugé dán si Abel inaté, asal duwán pa kéringan ta tun kandin
tingód katô kapamaké din ka Manama.*

§ **10:30** 10:30 Deuteronomio 32:35-36. * **10:38** 10:37-38 Habacuc 2:3-4. * **11:4** 11:4 Ahaán tô Genesis 4:3-10.

5 Ukit ka kapamaké i Enoc ka Manama, ándà sikandin kamaté, su igbatun ka Manama
sikandin tun ta langit. Pángnga igbatun ka Manama sikandin, ándà kitayi, su igbatun ka
Manama. Duwán kagi ka Manama na igsulat tingód ki Enoc. Róggun na ándà pa sikandin
kabatun, idayawan tô Manama tingód kandin.
6 Dì kadayawan tô Manama áknita ka dì ki mamaké kandin. Atin ka padani tô
manubù tun ta Manama, kailangan manámdám sikandin na duwán Manama, asta
duwán ágpulusán na bággén ka Manama tun ta langun manubù na padani tun kandin.
7 Ukit ka kapamaké i Noe ka Manama, igpasóddór ka Manama kandin na duwán
dumunggù na makapánnas ka mga manubù. Agad ándà pa kitayi i Noe tô makapánnas,
asal igbánnal sikandin ka Manama, asta igimu din tô dakál barko na ágngadanan arka. Tô
gó é igsakayan din asta katô pamilya din. Tô iglunupan ni banuwa, ándà dan kalánnád.
Ukit katô kapamaké i Noe katô Manama, igpasóddór din na nángngà tô supak ka Manama
katô mga manubù na ándà pamaké kandin. Igtanggap ka Manama si Noe na nángngà tun
ta saruwan din ukit katô kapamaké din ka Manama.†
8 Ukit ka kapamaké i Abraham ka Manama, tô igtawar tô Manama kandin, igbánnal
sikandin. Agad ándà din kasóddóri ka ánda é sadunan din, asal igpanó sikandin tikud
tun ta lunsud na igóddóan din asta igsadun tun ta lugar na igtandô ka Manama kandin.
9 Ukit ka kapamaké i Abraham ka Manama, igóddô sikandin iring na bisita tun ta
banuwa na igtandô ka Manama kandin. Ándà balé na igimu din asal igóddô dád sikandin
tun ta tulda na iring katô igóddóan katô batà din na si Isaac, asta katô apù din na si Jacob,
su magunawa pagsik tô igtandô ka Manama kandan.‡
10 Iring na bisita si Abraham, su giman sikandin katô góddóan din tun datas ta langit
na dì gó mapalin su igimu ka Manama.
11 Ukit ka kapamaké i Sara, agad dì sikandin ágbatà asta tugál dán, ikabatà sikandin,
su isóddóran din na ágkasarigan tô Manama na igtandô.§
12 Agad ándà gimanan i Abraham na makabatà pa su tugál dán, asal sikandin tô
igtikudan katô marapung mga rubbad din iring katô karapungan ka mga karani tun
ta langit, asta iring katô baklayan tun ta ligad ka dagat na dì ágkéyap.*
13 Tô langun dan na igpamaké ka Manama, tô inaté sikandan, ándà dan pa katanggap
tô igtandô ka Manama. Agad madugé pa tô katumanan, asal iring na igkita dan asta
idayawan dan. Igpasóddór dan na ánnà nit banuwa tô góddóan dan na ándà ágtamanán.
14 Atin ka ágkagi tô mga manubù na ánnà nit banuwa tô góddóan dan, kasóddóran ta na
duwán pa ássa góddóan na gimanan dan.
15 Ándà panámdám tô mga kamónaan ta sayyan na kandan tô banuwa na igtikudan
dan, su atin ka tô gó é panámdám dan, makému dan lumónód dutun.
16 Asal gimanan dan tô góddóan na tuu pa madigár, tô banuwa tun datas ta langit.
Purisu ándà kayyai tô Manama ka ágtawarán sikandin na Manama dan, asta igpataganà
din dán tô lunsud para kandan.
17-18 Ukit ka kapamaké i Abraham, tô igkinnam tô Manama kandin, ignunug sikandin
katô sugù ka Manama na matayan din tô kandin batà na si Isaac asta góbbón ébô bággén
tun ta Manama. Agad igtandóan ka Manama si Abraham na ukit ki Isaac kumarapung
tô mga rubbad din, asal ikataganà si Abraham na matayan din tô bugtung batà din ébô
bággén tun ta Manama.†
19 Igbánnal si Abraham ka Manama, su panámdám din na makému tô Manama manté
puman ka mga inaté. Purisu iring na iganté puman katô Manama si Isaac asta igpólì ki
Abraham.

---

† **11:7** 11:7 Ahaán tô Genesis 6:13-22. ‡ **11:9** 11:8-9 Ahaán tô Genesis 12:1-8. § **11:11** 11:11 Ahaán tô Genesis 17:19; 18:11-14; 21:2. * **11:12** 11:12 Ahaán tô Genesis 15:5-6. † **11:17-18** 11:17-18 Ahaán tô Genesis 22:1-10.

20 Ukit ka kapamaké i Isaac katô Manama, igtandô sikandin katô gabatà din na si Jacob
asta si Esau na madigár tô bággén ka Manama kandan.‡
21 Ukit ka kapamaké i Jacob katô Manama, tô masig dán sikandin maté, igkagi
sikandin tingód katô duwa apù din na gabatà i Jose na madigár tô bággén ka Manama
kandan. Róggun na igunduk sikandin tun ta tukád din, igpangadap sikandin katô
Manama.§
22 Ukit ka kapamaké i Jose katô Manama, tô masig dán sikandin maté, igkagi sikandin
na dumunggù tô álló na panó tô langun rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, asta duwán
panalan din na piddán dan tô mga tullan din ka manó dan.*
23 Ukit ka kapamaké katô ámmà asta innà i Moises katô Manama, ándà máddang dan
ka sugù katô harì ka Ehipto, asal igállás dan si Moises sippang ka tállu bulan ébô dì
kamatayan, su igkita dan na madigár sikandin.†
24 Ukit ka kapamaké i Moises ka Manama, tô igdakál sikandin, dì malyag na tawarán
na apù katô harì,‡
25 su igpanámdám sikandin na agad irrayatan sikandin duma katô mga sakup ka
Manama, asal tuu pa madigár ka tandingán katô kadayawan ukit ka salà tun ta mabbabà
dád timpo.
26 Igpanámdám sikandin na agad buyasán asta kayyaan sikandin tingód ka kapamaké
din katô Mesiyas, asal tuu pa madigár ka tandingán katô dakál kaduwánnan din tun ta
Ehipto. Tô gó é igsalin din su gimanan din tô pulusán na bággén ka Manama kandin.
27 Ukit ka kapamaké din ka Manama, igpanó sikandin tikud tun ta Ehipto. Ándà
máddang din katô sókó katô harì. Igpabákkár sikandin su iring na ágkitanán din tô
Manama na dì ágkakita.§
28 Ukit ka kapamaké i Moises ka Manama, igkagi sikandin na kailangan matayan dan
tô karnero asta pólétán tô dipanug tun ta sállat ka balé dan ébô dì matayan tô tambang
kaké katô mga gabatà ka Hebreo ka papiddán ka Manama tô Panaligan na Ágmaté.*
29 Ukit ka kapamaké dan ka Manama, ikatalipag dan tun ta Dagat Mallutù asta igpanó
dan tun ta matákkang tanà. Asal tô mga taga Ehipto na iglupug kandan, tô igkinnam dan
na ágtalipag, ilánnád tô langun asta inaté.†
30 Ukit ka kapamaké katô mga Hebreo ka Manama, iglibut dan tun ta mallayat koral ka
lunsud ka Jerico sippang ka ikapittu álló, asta igbantang ka Manama tô mallayat koral.‡
31 Si Rahab na madat bayi, ukit ka kapamaké din ka Manama, madigár tô katanggap
din katô duwa espiya na igpasadun i Josue, asta ándà sikandin matayi tákkás katô mga
taga Jerico na ándà bánnal ka Manama.§
32 Dakál pa tô kagin ku pád ákniyu tingód katô mga manubù na igpamaké ka Manama,
asal ánnà nángngà tô álló ébô mulitta ákniyu tingód ki Gideon, ki Barak, ki Samson, ki
Jepte, ki David, ki Samuel, asta katô duma mga propeta ka Manama sayyan.*
33 Ukit katô kapamaké dan ka Manama, duwán mga manubù na ikatalu ka mga harì
na igusig kandan. Duwán mga igbánnal ka Manama asta igtanggap dan tô igtandô din
kandan. Duwán mga igpagtangkáb ka babbà ka mga liyun na kumagat pád kandan.
34 Duwán mga ikapadáng ka dakál apuy. Duwán mga ikaluwà tikud tun ta bállad
ka mga manubù na mimmaté pád kandan. Duwán mga malómét na inému mabákkár.

‡ **11:20** 11:20 Ahaán tô Genesis 27:27-29,39-40. § **11:21** 11:21 Ahaán tô Genesis 47:31,48. * **11:22** 11:22 Ahaán tô Genesis 50:24-25. † **11:23** 11:23 Ahaán tô Exodo 1:22; 2:2. ‡ **11:24** 11:24 Apù katô harì, ó batà katô prinsesa na batà katô harì tun ta Ehipto. Ahaán tô Exodo 2:10. § **11:27** 11:27 Ahaán tô Exodo 2:15. * **11:28** 11:28 Ahaán tô Exodo 12:21-30. † **11:29** 11:29 Ahaán tô Exodo 14:21-31. ‡ **11:30** 11:30 Ahaán tô Josue 6:12-21. § **11:31** 11:31 Ahaán tô Josue 2:1-21; 6:22-25. * **11:32** 11:32 Ahaán tô Maghuhukom kapitulo 6-8; 4-5; 13-16; 1 Samuel kapitulo 16-30; 2 Samuel kapitulo 1-24; 1 Mga Harì kapitulo 1-2; 11; 1 Samuel kapitulo 1-12; 15; 16:1-13.

Duwán magani na igatu ka mga usig dan, asta igpanalu dan katô mga igsulung kandan
tikud tun ta ássa banuwa.†
35 Duwán pagsik mga gabayi na igpamaké ka Manama, asta inanté puman tô kandan
mga gabatà na inaté. Duwán mga duma na igpamaké ka Manama na igirrayatan
sippang na inaté, asal ándà dan tanan katô kapamaké dan agad makaluwà dan pád, su
isóddóran dan na dumunggù tô álló na antén dan ka Manama asta matanggap dan tô tuu
madigár kantayan.‡
36 Duwán igpamaké ka Manama na ihirapan su igbuyas-buyas asta iglagpás. Tô mga
duma igbagkás ka kadina, asta igpriso.
37 Duwán mga duma na igtimbag ka batu ébô maté. Iggabas tô lawa katô mga duma,
asta igmatayan tô mga duma ukit ka kampilan. Igpanó-panó tô duma mga manubù na
igumpak ka kindal ka karnero asta kambing su ándà ássa umpak dan. Ágkayù-ayuan dan,
igpahirapan dan, asta igirrayatan dan.
38 Igpapalaguy dan tun ta disyerto asta tun ta pabunganán, asta igóddô dan tun ta
mga takub asta tun ta kóbbang ka tanà. Agad madigár dan mga manubù, asal ándà dan
respetowi ka duma mga manubù nit banuwa.
39 Agad igdurung ka Manama tô langun dan tingód ka kapamaké dan kandin, asal
ándà dan pa ikatanggap katô igtandô ka Manama,
40 su duwán ágdantulán din na tuu pa madigár para áknita langun ka tandingán kandan,
su kakalyag ka Manama na masakup ki tun kandan ébô makatanggap ki katô madigár
na igtandô din.

12

Ágdisiplinan ka Manama tô langun gabatà din

1 Na, tuu marapung tô mga manubù na igpamaké ka Manama sayyan, asta ágpasóddór
dan áknita na tuu ágkasarigan tô Manama. Purisu kailangan tumanan ki katô langun na
makabaring áknita iring na ágpatónaé ágpalaguy. Kailangan sumódô ki lumumu ka salà na
inalayun pakékát áknita. Kailangan mallayat tô ginawa ta róggun na malaguy ki sippang
ka dumunggù ki tun ta ágtamanán.
2 Kailangan sumállág ki ki Jesus su sikandin tô ágkéringan ta katô kapamaké ta, asta
sikandin tô ágpabákkár katô kapamaké ta. Ikatiis si Jesus katô kahirapan tô igpansalan
sikandin tun ta krus. Ándà kayyai sikandin katô igimu dan kandin, asal ikatiis sikandin
katô kamaté dan kandin, su isóddóran din na kadayawan sikandin ka mapángnga tô
langun. Gunsad dán sikandin dadan tun ta kawanan katô Ámmà din na Manama asta
ágpangulu duma kandin.
3 Tuu madat tô kahirapan na igtiis i Jesus, su igirrayatan katô mga manubù na masalà-
salà. Purisu panámdám kó tingód kandin ébô dì kó sumódô sumarig kandin.
4 Agad gusigán kó katô mga masalà-salà, ándà pa palang manubù tun ákniyu na
igmatayan.
5 Iring na ilingawan yud tô kagi ka Manama tun ta langun yu na mga gabatà din, su
mà katô igsulat,
"Batà ku, atin ka disiplinan ka katô Áglangngagán,
yaka ágpadannan kandin.
Atin ka supakan ka ikandin,
yaka ágsódô ágsarig kandin,
6 su ágdisiplinan katô Áglangngagán tô langun na ágginawaan din,
asta ágsupakan din tô langun na igimu din mga gabatà din."*

† **11:34** 11:33-34 Ahaán tô Daniel kapitulo 3 asta 6. ‡ **11:35** 11:35 Ahaán tô 1 Mga Harì 17:17-24; 2 Mga Harì 4:25-37.
* **12:6** 12:5-6 Mga Panultihon 3:11-12.

7 Purisu ka dungguan kó ka kahirapan, kailangan manayun kó tumiis, su disiplinan kó
ka Manama ukit katô kahirapan. Atin ka disiplinan kó ikandin, tô gó é pató na sikiyu tô
bánnal mga gabatà din, su ándà palang batà na dì disiplinan ka ámmà din.
8 Ágdisiplinan ka Manama tô langun yu na igpasakup tun kandin. Atin ka dì kó ikandin
disiplinan ánnà kó bánnal mga gabatà din asta ánnà sikandin Ámmà yu.
9 Agad igdisiplina ki katô áknita mga ámmà nit banuwa, ágrespetowan ta sikandan. Purisu
tuu pa madigár ka dì ki géllé katô kadisiplina katô Ámmà ta tun datas ta langit ébô
makatanggap ki katô kantayan na ándà ágtamanán.
10 Tô mga ámmà ta nit banuwa, tô gó é ágdisiplina áknita tun ta mabbabà dád timpo tingód
ka agad ándin na igpanámdám dan na madigár. Asal tô Ámmà ta tun datas ta langit, tô gó
é ágdisiplina áknita ébô tabangan ki ikandin asta ébô tanggapán ki ikandin na nángngà ki
tun ta saruwan din.
11 Atin ka ágdisiplinan ki katô Manama, dì ki ágkadayawan asal ágkaranu ki su mahirap
tô pókitan din áknita. Asal pángnga katô kadisiplina din áknita, duwán pulusán ta, su
masunay tô pusung ta, asta katig ki lumumu katô nángngà tun ta saruwan din.

Supakan tô dì maminág ka kagi ka Manama

12 Purisu yakó ágmalómét iring na ágpatónaé ágpalaguy. Agad ihirapan kó, yakó ágsódô,
asal kailangan pabákkár kó asta pabákkárrán yu tô kasarig yu katô Manama.
13 Yakó ágsuwé tikud tun ta dalan ka kabánnalan ébô kumabákkár tô mga kadumaan yu
na malómét é kasarig tun ta Manama.
14 Ággár-ággár kó pasábbadé asta tô langun manubù. Ággár-ággár kó lumu katô nángngà
tun ta saruwan ka Manama, su tô manubù na dì nángngà tun ta saruwan ka Manama dì
gó kumita katô Ághlangngagán.
15 Banté kó agó duwán dì makatanggap katô kédu ka Manama. Banté kó agó duwán
mimu ka samuk tun ákniyu, su ukit kani, kadattan tô marapung manubù.
16 Banté kó agó duwán lumayuk katô ánnà kandin sawa ó duma, asta tumayyug
ka Manama. Makéring dan ki Esau sayyan, su agad sikandin tô panganayan batà na
makatanggap pád katô langun tikud tun ta ámmà din, igbullas din dád ka sábbad kakan.
17 Isóddóran yu na pángnga igbullas din, kakalyag din na bággayan sikandin ka langun,
asal igéllé tô ámmà din. Dì mapalin tô iglumu din, agad tuu igsággó sikandin asta igpédu-
édu.†
18 Tô igpadani kó tun ta Manama, ánnà iring katô kapadani katô mga kamónaan ta tun
ta pabungan ka Sinai, su igkita dan tô dakál apuy, tô kangittángngan na makamáddang,
asta igriyu dan tô mabákkár karamag.
19 Igdinág dan tô kédup ka trumpeta asta tô kagi ka Manama. Tô igdinág dan katô kagi
din, tuu dan imáddangan, asta igpédu-édu dan na dì sikandin kumagi kandan.
20 Ándà dan ikatiis katô igkagi din kandan, na mà din, "Agad manubù asta mannanap,
ka lumapas dan tun ta pabungan, kailangan timbagán dan ka batu ó panaán dan ébô
maté."‡
21 Tuu dan imáddangan tingód katô igkita dan, agad si Moises igkagi na igkárkár
sikandin ka máddang din.§
22 Asal ánnà iring kanan tô kapadani ta tun ta Manama, su iring na igpadani kid tun ta
pabungan na ágngadanan Sion, tô lunsud na góddóan ka manté Manama. Tô gó é lunsud
tun datas ta langit na ágngadanan Mantu Jerusalem na ágkalimudan ka tuu marapung
panaligan ka Manama na dì ágkéyap.
23 Isakup kid duma katô mga gabatà ka Manama na iring katô tambang kaké din.
Igsulat tô ngadan dan tun datas ta langit. Igpadani kid tun ta Manama na rumuud

† **12:17** 12:16-17 Ahaán tô Genesis 25:29-34; 27:30-40. ‡ **12:20** 12:20 Ahaán tô Exodo 19:12-13. § **12:21** 12:21 Ahaán tô Deuteronomio 9:19.

ka langun, su igsakup ki ikandin tun ta langun duma mga sakup din na inaté dán asta igtanggap din sikandan na nángngà tun ta saruwan din tun datas ta langit.
24 Igpadani kid tun ki Jesus na igtigkané katô mantu kasabotan ébô makapadani ki tun ta Manama. Iglinisan kid katô dipanug din tikud tun ta salà, asta tô gó é pató na duwán kédu ka Manama áknita. Tô igpasóddór ukit katô dipanug i Jesus tuu pa madigár ka tandingán katô dipanug i Abel.
25 Na, yakó géllé katô kagi ka Manama. Igsupakan ka Manama tô mga kamónaan ta sayyan su igéllé dan katô kagi ka Manama na igulit i Moises nit banuwa. Atin ka méllé ki katô igkagi ka Manama tikud tun ta langit, tuu ki ikandin supakan.
26 Tô igkagi tô Manama tun ta pabungan ka Sinai sayyan, ikálláng tô tanà ukit katô kabákkárran ka kagi din. Asal duwán pa igtandô din, na mà din, "Makasábbadda pa kumagi, asta ánnà dád tanà tô kállángngán ku, su kállángngán ku pagsik tô langit."*
27 Ukit kani igkagi ka Manama, isóddóran ta na kállángngán din tô langun na igimu din asta iwaán din ébô masamà dád tô dì ágkakálláng.
28 Purisu kailangan pasalamat ki tun ta Manama su igsakup kid ikandin tun ta pagpangulu din tun ta langit na dì ágkéwà. Kailangan mangadap ki kandin magunawa katô kakalyag din na lumun ta, asta tuu ki rumespeto kandin,
29 su tô Manama na ágpangadapán ta iring na apuy na pakagóbbó.†

13

Kapangadap na makabággé ka dayó tun ta Manama

1 Kailangan panayunán yu tô dakál ginawa tun ta mga kataladi yu.
2 Yakó ágkalingó na kailangan malit-alit kó katô mga manubù agad ándà yu kilalayi, su duwán mga manubù na igalit-alit katô mga panaligan ka Manama na igádding tun kandan, asal ándà dan kasóddóri.*
3 Yakó ágkalingó na kailangan tumabang kó katô mga ágpampamaké na igpriso iring na sikiyu tô igpriso duma kandan. Kailangan tumabang kó katô mga ágpampamaké na igirrayatan iring na sikiyu tô igirrayatan duma kandan.
4 Kailangan manámdám tô langun na madigár asta malinis tô ágkémun katô taladuma. Kailangan ándà lumibug, su supakan ka Manama tô lumibug asta lumayuk katô ánnà kandin sawa ó duma.
5 Yakó ágginawa ka salapì, asal kailangan kanángngaan kó katô kaduwánnan yu áknganni, su igkagi tô Manama, na mà din, "Diya tumanan ákniyu. Diya dumiyà ákniyu."†
6 Purisu dì ki kamáddangan, asal makakagi ki, na mà ta,

"Su Áglangngagán tô ágtabang kanak,
diya kamáddangan,
agad ándin tô lumun ka duma manubù kanak."‡
7 Sampát yu tô mga tarapid ka simbaan na igtinurù ákniyu ka kagi ka Manama dángngan. Panámdám kó tingód katô madigár linumuwan dan tô ándà dan pa kamaté, asta iring kó kandan.
8 Si Jesu-Cristo dì ágkapalin agad sayyan, áknganni, asta tun ta ándà ágtamanán.
9 Atin ka duwán tuminurù ákniyu ka ássa klasi ka katinurù na ánnà iring katô kabánnalan na taganà igtinurù ákniyu, yakó ágbánnal kandan. Ukit katô tabang ka Manama, kumabákkár tô kasarig ta kandin. Dì kumabákkár tô kasarig ta kandin ukit katô katuman ta katô mga sugù na ágtinuruán dan tingód katô makan ta, su dì ágkatabangan tô mga ágtuman katô mga sugù ka Judio.

---

* **12:26** 12:26 Hageo 2:6. † **12:29** 12:29 Ahaán tô Deuteronomio 4:24. * **13:2** 13:2 Ahaán tô Genesis 18:1-8; 19:1-3.
† **13:5** 13:5 Deuteronomio 31:6,8. ‡ **13:6** 13:6 Salmo 118:6.

10 Inaté si Jesus ébô tábbusán din tikud tun ta salà tô langun ta na igpamaké kandin.
Asal tô langun na ágtuman katô sugù tingód ka kamaté ka mannanap tun ta templo, dì
dan makapil katô langun ta na igtábbus i Jesus tikud tun ta salà.
11 Kada ámmé ka matayan ka mallayat pangulu na parì tô mannanap tingód katô salà
ka manubù, piddán din tô dipanug tun dalám katô Tuu Ugis Lugar ka templo. Asal
piddán din tô lawa katô mannanap tun ta luwà katô lunsud asta góbbón.§
12 Iring kani tô inému ki Jesus, su igmatayan sikandin tun ta luwà katô lunsud ébô
linisan din tô mga manubù ukit katô kandin dipanug.
13 Purisu kailangan madun ki tun ki Jesus na inaté tun ta luwà katô lunsud agad
buyasán ki asta payayyaán ki iring kandin.
14 Makatiis ki su nit banuwa ni ándà palang góddóan ta na ándà ágtamanán. Asal
gimanan ta pa tô lunsud na óddóan ta tun datas ta langit ka tapuri álló.
15 Purisu kailangan duwán dán bággén ta tun ta Manama ukit ki Jesus, tô gó kadurung
ta katô Manama ka ándà ágtamanán. Kailangan inalayun ki ágpasalamat tun kandin.
16 Yakó ágkalingó na kailangan madigár tô áglumun yu, asta kailangan tumabang kó
katô mga kadumaan yu na ágkahirapan, su atin ka tô gó é áglumun yu para katô Manama,
kadayawan sikandin.
17 Bánnal kó katô mga tarapid ka simbaan. Yakó géllé kandan, su ágtómmóngan kó
ikandan. Kailangan ágkasarigan sikandan, su duwán álló na ruudan dan ka Manama.
Atin ka mánnal kó kandan, kadayawan dan. Asal ka dì kó mánnal kandan, maranu dan,
asta dì ni makabággé ka kadigárran ákniyu.
18 Inalayun kó dasal tun ta Manama para áknami. Isóddóran dé na ándà linumuwan
dé na mému buyasán, asta kakalyag dé na ándà palang lumun dé na dì durungán ka
Manama.
19 Kakalyag ku gó na dumasal kó tun ta Manama ébô sékótta makalónód tun ákniyu.

Tô kadasal

20-21 Manama tô ágbággé ka kasunayan, asta mólà pa ka bággayan kó ikandin katô
langun madigár tabang din ébô makatuman kó katô kakalyag din. Iganté puman ka
Manama tô Áglangngagán ta na si Jesus, su ukit katô kamatayan din, igtigkanayan din tô
mantu kasabotan ébô makapadani ki tun ta Manama ka ándà ágtamanán. Iring sikandin
na Taradóppón ta, su iring ki na mga karnero na ágdóppónan din. Mólà pa ka tabangan
kó ikandin ébô makabággé kó ka dayó kandin ukit katô tabang i Jesu-Cristo ákniyu. Mólà
pa ka durungán sikandin ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

Katapuriyan mga panalan

22 Mga kataladi, ágpédu-éduwa na tuu kó maminág kani mga tinurù ku, su mabbabà
dád ni sulat ku ákniyu.
23 Kakalyag ku na kasóddóran yu na igpaluwà dán tô kataladi ta na si Timoteo tikud tun
ta prisowan. Atin ka sékót sikandin dumunggù, patákkássán ku sikandin ka madunna
tun ákniyu.
24 Uliti yu tô mga tarapid ka simbaan asta tô langun sakup ka Manama na
ágpangumusta a kandan. Ágpangumusta pagsik ákniyu tô mga taga Italia.
25 Mólà pa ka kéduwan tô Manama ákniyu langun. Matuman ni.

§ **13:11** 13:11 Ahaán tô Levitico 16:27.

Sulat I
Santiago

Una Basan

Ni libro igsulat i Santiago na sábbad batà i Jose asta si Maria na innà i Jesus. Si Santiago tô tarapid katô simbaan ka mga ágpamaké ki Jesu-Cristo tun ta Jerusalem.

Igsulatan i Santiago tô mga ágpampamaké na góddô tun ta mga banuwa na madiyù tun ta Jerusalem. Sikandan tô igirrayatan tingód katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo. Purisu igsulat si Santiago kandan ébô pabákkárrán din tô kapamaké dan ki Jesu-Cristo asta ébô manayun dan áglumu ka madigár.

Ukit kani sulat, igtinurù si Santiago na kailangan pagunawan dan tô kalit-alit dan katô mga ágkaduwánnan asta katô mga ágkayu-ayuan. Igkagiyan din sikandan na dì dan mánnal katô ágtinuruán katô mga dì ágpamaké, su tô igtinurù dan ánnà magunawa katô kabánnalan na igtinurù i Jesus.

Igkagiyan din sikandan na kailangan mallayat tô ginawa dan róggun na gangat dan katô kalónód katô Áglangngagán ta. Kailangan kagiyan dan tô mga igsuwé tikud tun ta kapamaké dan ki Jesu-Cristo ébô lumónód dan. Kailangan pabbabà dan, pallayat dan ka ginawa, asta mánnal dan katô Manama asta katô mga opisyales ka gobyerno.

1 Sakán si Santiago na ágsuguánnán katô Manama asta katô Áglangngagán na si Jesu-
Cristo. Igsulatta ákniyu na mga Judio na ágpamaké na ikatalap asta igóddô tun ta duma
mga banuwa. Ágpangumusta a ákniyu!

Kapamaké asta kahirapan

2 Mga kataladi ku, atin ka ágdungguan kó katô marapung mga klasi ka kahirapan,
kailangan kadayawan kó,
3 su ikasóddór kó na ágkinnaman tô kapamaké yu ébô makému kó tumiis katô kahirapan.
4 Purisu tiis kó katô mga kahirapan, su atin ka makatiis kó, mému kó nángngà, asta
ándà kulang diyan ákniyu.
5 Na, atin ka duwán tun ákniyu na ándà sóddór ka ándin tô kakalyag ka Manama na
lumun din, kailangan mamuyù sikandin tun ta Manama, asta pasóddórán ka Manama
kandin, su mabasa tô Manama, asta dì sikandin géllé katô mga ágpamuyù tun kandin.
6 Asal atin ka ágpamuyù kó, kailangan sumarig kó na tabangan kó katô Manama.
Kailangan dì kó ágduwa-duwa, su tô ágduwa-duwa inéring katô balud na gidupán asta
ágpiddán katô karamag.
7 Tô manubù na ágduwa-duwa, ándà gó tanggapán din tikud tun ta Áglangngagán,
8 su dì sikandin ágkasarigan tingód katô mga áglumun din.

Ágkayù-ayuan asta ágkaduwánnan

9 Na, tô kataladi na ágkayù-ayuan kailangan kadayawan su igpabantug ka Manama
sikandin.
10 Asta tô kataladi na ágkaduwánnan kailangan kadayawan su igpabbabà ka Manama
sikandin, su duwán ágtamanán katô kantayan asta kaduwánnan din, iring katô mga bulak
ka sigbát.
11 Atin ka ágménit tô álló, ágkalanás tô sigbát, ágkómpad tô mga bulak, asta ágkandà tô
kadigárran. Iring kani tô mga ágkaduwánnan, su maté dan agad marapung pa pád tô
lumun dan.

Kinnam asta tintal

12 Ágkadayawan tô mga manubù na pakatiis katô mga kahirapan. Su ka makatiis
sikandan katô pagkinnam kandan, tanggapán dan tô pulusán* na kantayan na ándà
ágtamanán na igtandô ka Manama tun ta mga manubù na ágginawa kandin.
13 Atin ka ágdunggù tô mga kahirapan asta duwán kakalyag ka manubù na lumumu
ka madat, dì mému ka kumagi sikandin na Manama tô igtintal kandin, su dì ágkatintal tô
Manama, asta dì sikandin ágtintal katô manubù.
14 Asal matintal ki ukit katô áknita kakalyag na madat.
15 Na, atin ka tumanán ta tô kakalyag ta na madat, salà tô katamanan ta. Atin ka
inalayun ki áglumu ka salà, dungguan ki ka supak na ándà ágtamanán.
16 Na, mga kataladi na ágginawaan ku, yakó áglimbung katô ákniyu sarili!
17 Tuu madigár asta ándà palang kulang katô langun na ágbággén áknita katô Ámmà
na Manama na igimu katô langun tun ta langit na pakamappawà kani banuwa. Agad
ágkapalin asta ágkasidalungan tô mga giló tun ta langit, tô Manama dì gó mapalin.
18 Tingód katô kakalyag ka Manama, igbággayan ki ikandin ka mantu kantayan ukit
katô kabánnal ta katô kabánnalan na ágtinuruán ébô imun ki na una igsalin din tun ta
langun igimu din.

Kapaminág asta kabánnal katô kagi ka Manama

19 Na, mga kataladi na ágginawaan ku, paminág kó kanak. Kailangan maminág kó katô
kagi ka Manama. Yakó sékót ágkagi, asta yakó sékót ágkasókó.
20 Atin ka ágkasókó kó, dì kó makalumu katô nángngà tun ta saruwan ka Manama.
21 Purisu sódô kó áglumu katô langun maripà asta madat. Pabbabà kó tun ta saruwan
ka Manama, asta bánnal yu tô kagi din na igpasóddór din ákniyu, su sikandin gó tô
makatábbus ákniyu.
22 Purisu tuman kó katô kagi ka Manama na igpaminág yu. Dì nángngà ka maminág
kó dád, su atin ka dì kó tumuman katô igpaminág yu, áglimbungan yu tô ákniyu sarili.
23 Tô ágpaminág asal dì ágtuman inéring katô gahà dád katô bónnóng din tun ta
pangalungan.
24 Agad mangalung sikandin, asal sékót din dád kalingawan tô igkita din.
25 Asal tô gestudyo katô tuu nángngà kagi ka Manama na makapaluwà ákniyu, asta
gahà kani, asta dì ágkalingó katô idinág din, asal ágtuman kani, bággayan ka Manama
sikandin katô kadayawan tingód katô katuman din.
26 Atin ka ágpanámdám tô manubù na ágpamaké sikandin, asal dì ágbanté katô ágkagin
din, áglimbungan din dád tô kandin sarili, asta ándà ágpulusán katô kapamaké din.
27 Na, tô manubù na bánnal asta matullid tô kapangadap din tun ta saruwan ka
Manama na Ámmà ta, tô gó tô ágtabang katô mga minélu asta katô mga balu tun ta
kahirapan dan, asta tô dì ágkapid katô madat áglumun katô mga manubù nit banuwa.

2

Kailangan magunawa tô kalit-alit yu katô mga manubù

1 Na, mga kataladi ku, su ágpamaké kó katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo na ágkitaan
ta katô séllaán ka Manama, pagunawa yu tô kalit-alit yu katô mga manubù agad ándin
tô bónnóng dan.
2 Su atin ka duwán duwa manubù na dumunggù róggun na palimudé kó, asta gumpak
tô sábbad ka dakál é lagà asta ágpaningsing ka bulawan, asta ágkayù-ayuan tô sábbad na
bissé é umpak,
3 asta galit-alitán yu tô ágkaduwánnan asta ágpónsadán yu sikandin tun ta madigár
gunsadanan, asal tô ágkayù-ayuan patindággán yu dád ó pónsadán dád tun ta asag,

* **1:12** 1:12 Pulusán, ó korona.

4 madat ni su gássan yu tô mga manubù, asta madat tô panámdám yu.
5 Na, mga kataladi na ágginawaan ku, paminág yu ni kagin ku. Igsalin ka Manama tô
mga ágkayù-ayuan nit banuwa ébô duwán ágpulusán dan ukit katô kapamaké dan kandin,
asta mapil dan tun ta pagpangulu katô Manama na igtandô din tun ta mga ágginawa
kandin.
6 Asal ándà yu gó alit-aliti tô mga ágkayù-ayuan. Tô mga ágkaduwánnan na galit-alitán
yu, tô gó tô girrayat asta ágpid ákniyu tun ta ágruudanan.
7 Sikandan tô ágbuyas katô ágkabantug ngadan katô igsakup ákniyu.
8 Na, duwán sugù katô Manama na igpasulat din, na mà din,
"Ginawayi yu tô unawa yu na iring katô kaginawa yu katô ákniyu sarili."*
Atin tô gó tô ágtumanán yu, madigár tô áglumun yu.
9 Asal ka dì yu pagunawan tô kalit-alit yu katô mga manubù, makasalà kó. Supakan kó
ka Manama su ándà kó tuman katô sugù din.
10 Atin ka mánnal tô manubù katô mga sugù ka Manama, asal sábbad dád sugù tô dì din
bánnalán, supakan sikandin ka Manama su ándà tuman katô langun sugù.
11 Su tô Manama na igkagi, "Yakó áglibug," igkagi pagsik sikandin, "Yakó ágmaté."† Na,
agad ándà ka ikalibug, asal igmaté ka, inému ka gó na iglapas katô sugù ka Manama.
12 Purisu agad ándin tô ágkagin yu asta tô áglumun yu tun ta duma mga manubù, kailan-
gan duwán kédu yu, su Manama tô rumuud ákniyu ukit katô kagi din na makapaluwà
áknita.
13 Ka rumuud tô Manama, dì gó sikandin médu katô ándà kédu dan tun ta duma mga
manubù. Asal tô duwán kédu, ándà máddang din katô karuud ka Manama.

Áglumun katô ágpampamaké

14 Mga kataladi ku, atin ka duwán kumagi na ágpamaké sikandin, asal dì áglumu
ka madigár tun ta duma mga manubù, ándà ágpulusán katô kapamaké din, su dì
makapaluwà tô manubù na iring kani.
15 Atin ka duwán mga kataladi ta na ándà gumpakán asta ándà ágkakan dan,
16 asta duwán kumagi kandan, na, "Mólà pa ka duwán kasunayan yu, asta mólà pa ka
bággayan kó ka umpak asta ágkakan yu," asal ka ándà bággén din kandan, ándà ágpulusán
katô igkagi din.
17 Na, magunawa kanan tô kapamaké yu, su atin ka dì ágtákkássan ka madigár lumu,
ándà ágpulusán katô kapamaké yu.
18 Na, duwán basì kumagi kanak na, "Sikuna tô duwán kapamaké, asta sakán tô duwán
linumuwan." Asal insaán ku na, pamánnun nu ka kapasállág kanak tô kapamaké nu ka
ándà tákkássi katô madigár linumuwan nu? Su pasállággán ku gó áknikó tô kapamaké ku
ukit katô madigár áglumun ku.
19 Atin ka igbánnal ka na sábbad dád tô Manama, nángngà ni, asal agad tô madat mga
espiritu ágbánnal kani asta ágkárkárrán dan tingód katô máddang dan ka Manama.
20 Ágkatuluan ka! Pasóddórán ku áknikó na ándà ágpulusán katô kapamaké ta ka
Manama ka dì ágtákkássan katô madigár áglumun ta.
21 Tô kamónaan ta na si Abraham tô igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan
din ukit katô iglumu din, su igtuman din tô sugù ka Manama asta igtaganà din matayan
tô batà din na si Isaac tun ta ággóbbówanan ébô bággén tun ta Manama.‡
22 Purisu ikasóddór ki na tô kapamaké i Abraham igtákkássan katô iglumu din. Na, ukit
kani, isóddóran ta na bánnal gó tô kapamaké din.
23 Ituman tô igpasulat katô Manama sayyan, na mà din,
"Igpamaké si Abraham katô Manama.

* **2:8** 2:8 Levitico 19:18. † **2:11** 2:11 Ahaán tô Exodo 20:13-14; Deuteronomio 5:17-18. ‡ **2:21** 2:21 Ahaán tô Genesis 22:1-19.

Purisu igtanggap ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din.”§
Tô gó tô gunayan na ágtawarán sikandin na rarak ka Manama.*
24 Purisu isóddóran ta na tanggapán ka Manama tô manubù na nángngà tun ta saruwan
din ukit katô áglumun din, asta ánnà dád ukit katô kapamaké din.
25 Iring kani si Rahab na madat bayi sayyan, su igtanggap din tô duwa manubù na
igpasadun i Josue, asta su igtáddù din kandan tô ássa dalan ébô makaluwà dan, igtanggap
ka Manama sikandin na nángngà tun ta saruwan din ukit katô iglumu din.†
26 Ándà ágpulusán ka lawa na inaté dán. Iring pagsik kani, ándà ágpulusán katô
kapamaké ka dì ágtákkássan katô madigár áglumun.

3

Tô dilà

1 Na, mga kataladi ku, dì mému ka marapung tun ákniyu tô imun na taratinurù katô
kagi ka Manama, su isóddóran yu na tuu maggát tô karuud katô Manama áknami na mga
taratinurù ka tandingán katô karuud din katô duma mga manubù.
2 Tô langun ta sékót pakalumu asta pakakagi ka mga ánnà nángngà. Tô manubù na dì
pakakagi ka ánnà nángngà, tô gó tô nángngà tun ta saruwan ka Manama, asta pakabanté
sikandin katô kandin sarili.
3 Na, ágkakangan ta tô kudà ébô mánnal áknita. Purisu ágkapid ta tô kudà agad ánda é
pasadunan ta.
4 Na, panámdám yu tô barko. Agad tuu dakál tô barko asta ágpiddán katô tuu mabákkár
karamag, asal ukit katô délák timon, ágkapid tô dakál barko agad ánda é pasadunan katô
manubù na ágpid.
5 Ni dilà ta pagsik, agad délák bahin nit lawa ta, asal makapadadurung ki tingód ka
dakál áglumun ukit katô ágkagin ta. Agad maluwag gó tô puwalasán, asal magóbbó tô
langun ukit katô délák dád apuy!
6 Tô dilà ta iring katô apuy na ágrágrág tikud tun ta ágsupakanan, su agad délák dád
bahin kani lawa ta, asal ukit katô madat kagin ta, makadadat katô áknita sarili. Ni gó tô
makadadat katô panámdám ta, asta manayun tun ta tibuk kantayan ta.
7 Na, agad tô mga mannanap na ágpanó, áglayang, ágtákkap, asta góddô tun ta dagat, tô
langun dan mému ágnayadán asta ágtinuruan ka manubù, asta duwán dán gó inayad.
8 Asal ándà makapáttud katô kandin dilà, su inalayun ni ágkagi ka madat su dì
makatónnók asta ikéring katô pakélu na makamaté.
9 Ni dilà ta tô ággamitán ta para pasalamat tun ta Áglangngagán asta tun ta Ámmà, asta ni
dilà ta tô ággamitán ta para tuláddán tô unawa ta na igimu ka Manama na iring kandin.
10 Purisu tikud tun ta sábbad dád babbà ágluwà tô madigár asta tô madat ágkagin ta.
Mga kataladi ku, dì ni madigár áglumun.
11 Tô wayig na matabbang asta tô wayig na masin dì ágtikud tun ta sábbad dád sánnáp.
12 Mga kataladi ku, ándà kayu igera na muuy ka olibo, asta ándà paras na muuy ka
igera. Dì pagsik makangé tô matabbang wayig tikud tun ta dagat.*

Kapandayan tikud tun ta Manama

13 Na, atin ka duwán manubù na mapandé asta katig ginagpát tun ákniyu, kailangan
pakitanán din tô madigár ágkémun din ukit katô madigár áglumun din na ágtákkássan katô
kandin kapabbabà asta kapandayan.
14 Asal ka gingà kó asta ágginawa kó dád katô ákniyu sarili, yakó ágpadadurung na
mapandé kó su makabulaló kó tingód katô kabánnalan.

§ **2:23** 2:23a Genesis 15:6. * **2:23** 2:23b Ahaán tô 2 Cronicas 20:7; Isaias 41:8. † **2:25** 2:25 Ahaán tô Josue 2:1-21; 6:17; Hebreo 11:31. * **3:12** 3:12 Purisu kailangan madigár tô ágkagin ta na dì kabaláttan ka madat.

15 Su ni kapandayan ni ánnà tikud tun ta Manama, asal tikud dád nit banuwa, asta
tikud tun ta kakalyag katô manubù, asta tikud tun ki Maibuyan.
16 Su atin ka duwán mga manubù na gingà asta ágginawa dád katô kandan sarili, duwán
samuk asta langun ka madat mga lumu.
17 Asal tô duwán kapandayan na igtikud tun ta Manama, tô gó tô nángngà, tô malyag
ka kasunayan, tô ágginawa, tô manunug-nunug, tô tuu médu-édu, tô ágtabang katô mga
kadumaan din, tô dì ágduwa-duwa, asta tô dì áglimbung.
18 Tô mga manubù na gusay katô ágpasamuké ébô duwán kasunayan, tô katamanan
dan na tanggapán dan ka Manama na nángngà tun ta saruwan din.

4

Gunayan katô ágpapulé asta ágpamatayé

1 Manan ka ágpapulé asta ágpamatayé kó? Na, kagin ku ákniyu, tô gunayan kani su
inapid kó katô ákniyu dád kakalyag. Purisu ágkasamuk tô panámdám yu.
2 Atin ka duwán kakalyag yu na dì yu ágkógtun, tô kakalyag yu na mimmaté kó katô
unawa yu. Atin ka dì yu ágkatanggap tô tuu ágkadigárran yu, ágpamatayé asta ágpatuwé kó.
Asal ándà yu katanggap tô ágkadigárran yu su ándà kó pamuyù tun ta Manama.
3 Agad ágpamuyù kó tun ta Manama, dì yu ágkatanggap su ánnà nángngà tô ágdantulán
yu, su tô ágpamuyuán yu gamitán yu dád para katô ákniyu sarili dayó.
4 Na, igtayyugan yud tô Manama iring katô bayi na iglibug katô duma din! Ilingawan
yu basì na tô manubù na ágginawa katô kadigárran kani banuwa, sikandin tô gusig katô
Manama. Purisu agad sadan tô ágginawa katô kadigárran kani banuwa, inému sikandin
na usig katô Manama.
5 Yakó yu ágpanámdámmi na ándà ágpulusán katô kagi ka Manama na igsulat,
"Tuu dakál tô kakalyag katô espiritu na igpóddô katô Manama dini áknita na ágkasarigan
ki tun ta saruwan ka Manama."
6 Asal tuu pa dakál tô kédu ka Manama áknita. Purisu mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Sapadan katô Manama tô ágpadadurung,
asal ágkéduwan din tô ágpabbabà."*
7 Purisu bággé yu tô sarili yu tun ta Manama. Atuwi yu si Maibuyan, asta malaguy
sikandin tikud tun ákniyu.
8 Padani kó tun ta Manama, asta padani sikandin tun ákniyu. Sikiyu na mga masalà-
salà, sódói yu tô madat mga ághlumun yu. Sikiyu na mga ágduwa-duwa, bánnal kó sarig tun
ta Manama.
9 Rákkád kó, asta ranu kó, asta sággó kó tingód katô salà na iglumu yu. Yakó ágngisi asta
ágkadayawan katô salà yu, asal sággó kó asta ranu kó kani.
10 Pabbabà kó tun ta saruwan katô Áglangngagán, asta sikandin tô pallayat ákniyu.

Karuud ka unawa ta

11 Na, mga kataladi, yakó ágkagi ka madat, su tô ágkagi ka madat ó ágruud katô kataladi
din, ágkagi sikandin ka madat asta ágruud katô sugù ka Manama. Atin ka ágruud kó katô
sugù ka Manama, dì kó ágbánnal katô sugù, asal inému kó baling tararuud.
12 Asal sábbad dád tô igbággé katô mga sugù, asta sikandin dád tô ágruud katô ághlumun
katô mga manubù. Manama dád tô makému tumábbus asta sumupak katô mga manubù.
Purisu dì mému ka rumuud kó katô unawa yu.

Yakó ágpadadurung tingód katô mga plano yu

13 Sikiyu na ágplano, paminág kó. Atin ka duwán plano yu, ágkagi kó na, "Kani pa
ó simag madun ké tun ta sábbad lunsud, asta móddô ké dutun ka sábbad ámmé, asta
numegosyo ké ébô makasalapì ké."

* **4:6** 4:6 Mga Panultihon 3:34.

14 Asal ándà yu kasóddóri ka ándin tô makadunggù ákniyu simag, su tô kantayan ta iring
katô áddup na sékót dád ágkandà.
15 Madigár pa baling ka kumagi kó, "Atin ka duwán kakalyag katô Áglangngagán, manté
ké pô asta duwán lumun dé."
16 Asal ágpadadurung kó gó ukit katô mga plano yu. Na, madat ni kapadadurung yu tun
ta saruwan ka Manama.
17 Atin ka isóddóran ka manubù ka ándin tô nángngà áglumun, asal dì din áglumun,
pakalumu sikandin ka salà.

5

Kasapad katô mga ágkaduwánnan

1 Paminág kó na mga ágkaduwánnan. Sággó kó asta ullaó kó tingód katô kadattan na
dumunggù ákniyu.
2 Tô kaduwánnan yu maróddóg, asta tô mga umpak yu kátkáttán.
3 Agad igtagù yu tô salapì yu, asal igkararing asta ándà dán ágpulusán. Tô kararing
iring katô apuy na makadadat ákniyu, su tô gó tô pasóddór na kailangan supakan kó.
Inugunan dád gó tô kalimud yu su masig dán gó dumunggù tô mga tapuri álló na
supakan kó.
4 Paminág yu tô mga taralumu tun ta kinamát yu na ándà yu tandani. Igullaó tô mga
tarakáttu tun ta Áglangngagán na Manama na matulus katô langun, asta igdinág din
sikandan.
5 Tuu kó ágkadayawan nit banuwa, asta iring kó na mannanap na iyón su igpalambù yu
tô ákniyu sarili na igtaganà para katô álló na matayan asta supakan kó.
6 Igruudan asta igmatayan yu tô mga manubù na ándà salà, agad ándà dan atu ákniyu.

Pallayat yu é ginawa yu

7 Purisu mga kataladi, pallayat yu tô ginawa yu sippang ka lumónód tô Áglangngagán.
Panámdám yu tô taralumu ka tanà na mallayat é ginawa din róggun gangatan din tô
tagnà asta tô katapuriyan udan ébô duwán madigár mga buuy katô igpamula din.
8 Sikiyu pagsik, pallayat yu tô ginawa yu. Pasarig yu tô pusung yu su masig dán
lumónód tô Áglangngagán.
9 Na, mga kataladi, yakó ágburáng-buráng agó supakan kó katô Áglangngagán, su masig
dán lumónód tô rumuud katô áglumun ta.
10 Na, mga kataladi, sampát yu tô mga propeta sayyan na igulit-ulit katô kagi ka
Áglangngagán, su sikandan tô inému iringanan ta ukit katô kallayatan ka ginawa dan katô
karasayan na inókitan dan.
11 Isóddóran tad na ágkadayawan tô mga ikatiis katô karasayan. Igulitan kó tingód katô
katiis i Job.* Isóddóran yu na agad irasayan sikandin, madigár tô igsulì katô Áglangngagán
kandin tun ta katapuriyan, su tuu madigár tô Áglangngagán, asta médu-édu sikandin.
12 Na, mga kataladi ku, tô tuu ágkailanganán ka langun, atin ka tumandô kó, dì mému
ka pókitán tô tandô tun ta langit, ó tanà, ó agad ándin tô ágkagin. Kagi yu dád tô bánnal, su
nángngà ka kumagi kó dád na "Óó" ó "Dì," ébô dì kó supakan katô Manama.

Bánnal kadasal

13 Atin ka duwán manubù tun ákniyu na ágkahirapan, kailangan dumasal sikandin tun
ta Manama. Atin ka duwán ágkadayawan, kailangan kumanta sikandin ka kadurung tun
ta Manama.

---

* **5:11** 5:11 Ahaán tô Job 1:21-22; 2:10; Salmo 103:8.

14 Atin ka duwán manubù tun ákniyu na ágkabógókan, kailangan pakangén din tô
mga tarapid ka simbaan ébô dumasal dan para kandin asta patalluan ka langis† na
ágtákkássan katô katawar ka ngadan katô Áglangngagán.
15 Na, ukit katô kadasal na ágtákkássan katô kapamaké, tô ágkabógókan kólian katô
Áglangngagán. Atin ka duwán salà na ilumu din, pasinsiyaan sikandin.
16 Purisu pólité kó katô mga salà yu asta padasalé kó ébô kólian kó. Ukit ka kadasal katô
manubù na nángngà tun ta saruwan ka Manama, duwán dakál ágkalumuwan din.
17 Sampát yu si Elias tô propeta ka Manama sayyan. Agad manubù sikandin na
magunawa áknita, asal maggát sikandin igdasal ébô dì mudan. Purisu dalám ka tállu
ámmé ágtángngà, ándà gó udan.‡
18 Tô igdasal puman sikandin ébô mudan, igudan puman asta igbuuy tô mga igpa-
mula.
19 Na, mga kataladi ku, atin ka duwán manubù diyan ákniyu na igsuwé tikud tun ta
kabánnalan, madigár ka duwán tun ákniyu na kumagi ébô palónód kandin,
20 su kasóddóran yu na tô makapalónód katô sábbad masalà-salà tikud tun ta madat
linumuwan din, tô gó tô makapaluwà katô iglumu ka salà tikud tun ta supak na ándà
ágtamanán, asta pasinsiyaan ka Manama tô marapung mga salà din.

† **5:14** 5:14 Tô mga Judio ággamit katô langis ka olibo. ‡ **5:17** 5:17 Ahaán tô 1 Harì 17:1; 18:1.

Una
Sulat I
Pedro

Una Basan

Ni libro igsulat i Pedro na disipulu i Jesu-Cristo na igsalin ébô mulit-ulit katô kagi din. Na, tô igsulat si Pedro kani sulat, tugál dán sikandin. Igpapid din ni una sulat tun ta mga ágpamaké ki Jesu-Cristo na ikatalap na góddô tun ta lima mga probinsya.

Tô mga ágpampamaké ikatalap su igirrayatan dan katô mga dì ágbánnal ki Jesu-Cristo. Igpapid i Pedro ni sulat tun kandan ébô pabákkárrán din tô kapamaké dan, su tuu dan ágkahirapan katô mga ágkókitan dan tingód katô kapamaké dan ki Jesu-Cristo.

Igpapanámdám i Pedro kandan tô gimanan dan tingód katô kamatayan i Jesu-Cristo, asta katô kanté puman kandin, asta katô kalónód din. Su ka makatiis dan katô mga kérrayat, duwán madigár na matanggap dan tun ta kalónód i Jesu-Cristo. Igpapanámdám pagsik i Pedro kandan na kailangan nángngà tô ágkémun dan tun ta saruwan ka Manama, asta kailangan mánnal dan katô mga ágpangulu kandan.

1 Sakán si Pedro na apostoles i Jesu-Cristo. Igsulatta tun ákniyu na igsalin katô Manama
asta ikatalap na góddô tun ta mga probinsya ka Ponto, Galacia, Capadocia, Asia asta
Bitinia.
2 Taganà kód igsalin ukit katô kakalyag katô Ámmà Manama, asta iglinisan kód ukit
katô Ugis Espiritu ébô mánnal kó ki Jesu-Cristo asta ébô kórasan tô salà yu ukit katô
dipanug din.
Mólà pa ka tuu kéduwan tô Manama ákniyu, asta duwán kasunayan yu.

Duwán gimanan ta su inanté puman si Jesus

3 Durungán tô Manama na Ámmà katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo! su ukit katô
tuu dakál kédu din igbággayan ki ikandin ka mantu kantayan, asta duwán dán gimanan
ta su inanté puman si Jesu-Cristo.
4 Igtaganà ka Manama tô bággén din áknita na mga gabatà din. Igtagù tun ta langit tô
tanggapán ta na dì maróddóg, asta dì kadattan, asta dì mandà tô kadigárran.
5 Ukit katô katulusan ka Manama, ágtómmóngan kó ikandin sippang ka tanggapán yu
tô katábbusan tun ta tapuri álló ukit katô kapamaké yu kandin.
6 Purisu kailangan kadayawan kó, agad maranu kó pa dógó tingód katô ássa-ássa mga
kahirapan na inókitan yu.
7 Duwán kahirapan yu áknganni su tô gó tô pagkinnam ébô pakitanán ka bánnal tô
kapamaké yu. Kinnaman tô kapamaké yu iring katô bulawan na ágkinnaman asta
áglinisan ukit ka apuy. Su tô kapamaké yu tuu pa dakál é lagà tun ta Manama ka
tandingán katô bulawan na ágkandà. Purisu atin kumasarig tô kapamaké yu ukit katô
kahirapan, duwán durung asta bantug yu tun ta álló ka pakitanán dán si Jesu-Cristo.
8 Ágginawaan yu sikandin agad ándà kó ikakita kandin. Agad dì kó ágkita kandin, asal
ágbánnal kó kandin. Agad áknganni, tuu kó ágkadayawan katô dakál dayó na dì ágkakagi,
9 su tô katamanan katô kapamaké yu, tô gó matábbus kó.
10 Duwán kakalyag katô mga propeta ka Manama sayyan na makasóddór tingód kani
katábbus ka Manama. Agad igkagi dan tingód kani, asal ándà dan kagpátti ka ándin é
kóbadan katô ágkagin dan.
11 Agad sikandan tô igpakagi katô Espiritu i Cristo tingód katô mga kérrayat ki Cristo
asta tingód katô séllaán ka bantug na dumunggù kandin, asal ándà dan ikasóddór ka
sadan manubui asta pamánnun ka katuman kani.

12 Igpasóddór ka Manama kandan na tô katumanan ánnà para katô kandan sarili, asal
para ákniyu áknganni. Ni gó tô Madigár Gulitán na igulit-ulit ákniyu ukit katô katulusan ka
Ugis Espiritu na igpapid tikud tun ta langit. Agad tô mga panaligan ka Manama, duwán
kakalyag dan na kagpáttan ni katábbus.

Kailangan ugis tô ágkémun ta

13 Purisu taganà yu tô panámdám yu. Pasunnad kó katô sarili yu. Iman kó katô bággén
ákniyu ka pakita dán si Jesu-Cristo.
14 Bánnal kó katô Manama, su sikiyu tô mga gabatà din. Yakó yu ágnunugi tô madat
kakalyag yu dángngan tô ándà kó pa ikasóddór katô kabánnalan.
15 Asal agad ándin tô áglumun yu, kailangan pógis kó iring katô Ugis Manama na igtawar
ákniyu.
16 Su duwán igsulat tun ta kagi ka Manama, "Pógis kó su sakán ugis."*
17 Tô "Ámmà" na Manama na ágdasalan yu, ándà ágmusingán din ka rumuud, su ágruud
sikandin katô mga manubù tingód katô linumuwan dan. Purisu kailangan respetowan
yu sikandin róggun katô kóddô yu nit banuwa,
18 su isóddóran yu na igtábbus tô Manama ákniyu ébô paluwaán kó ikandin tikud tun ta
ágkémun katô mga kamónaan yu na ándà ágpulusán. Igtábbus kó ánnà ukit katô bulawan
ó mapputì bulawan na ágkandà,
19 asal igtábbus kó ukit katô mahal dipanug i Cristo na iring ka nati ka karnero na ándà
palang bógók ó buring.
20 Sikandin tô igsalin katô Manama tô ándà pa imuwi ni banuwa, asal igpapid din
sikandin nit banuwa ébô tumábbus ákniyu nit katapuriyan mga álló.
21 Ukit ki Cristo igsarig kód katô Manama na iganté asta igpabantug kandin. Purisu
Manama tô ágpamakén yu asta gimanan yu.
22 Igurasan dán tô salà yu ukit katô pagtuman yu katô kabánnalan, asta duwán dán gó
ginawa yu para katô mga kataladi yu. Purisu paginawaé kó tikud tun ta tibuk pusung
yu.
23 Ipamasusu kó puman ánnà tikud tun ta ákniyu ámmà asta innà, su tô kantayan
na igbággé dan ákniyu sumippang dád ka kamatayan. Asal ni mantu kantayan na
sumippang ka ándà ágtamanán igbággé ka Manama ukit katô kagi din na manté ka ándà
ágtamanán.
24 Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Tô langun manubù iring na sigbát,
asta tô kadigárran ka bónnóng katô manubù iring na bulak ka sigbát,
su tô sigbát ágkalanás, asta tô bulak ágkómpad.
25 Asal tô kagi katô Áglangngagán dì mandà sippang ka ándà ágtamanán."†
Ni kagi ni tô Madigár Gulitán na igulit-ulit dán diyan ákniyu.

2

Pamasak kó katô kagi ka Manama

1 Purisu tanani yu tô ringasa, tô bulaló, tô mà kagi ginawa, tô sabù, asta tô kagi na
ágdadat katô unawa yu.
2 Iring katô délák batà na ágpamasak ka dugsun katô kandin innà, pamasak kó katô kagi
ka Manama na bánnal makanté katô espiritu yu ébô mássud tô kapamaké yu sippang ka
tanggapán yu tô katábbusan,
3 su bánnal isóddóran yu na madigár tô kédu katô Áglangngagán.
4 Padani kó tun ki Cristo na iring na manté batu. Agad igélléyan sikandin katô mga
manubù, asal igsalin sikandin asta dakál é lagà din tun ta Manama.

* **1:16** 1:16 Levitico 11:44-45. † **1:25** 1:24-25 Isaias 40:6-8.

5 Na, iring kó na manté mga batu na gamitán ka Manama tun ta templo na patindággán
din para pangadapan kandin. Imun kó ikandin na mga parì na igsalin din ébô mággé
katô kadurung asta kapangadap na tanggapán din ukit ki Jesu-Cristo.
6 Mà katô kagi ka Manama na igsulat sayyan,
"Paminág kó kanak. Duwán sánnarán ku tun ta lunsud na ágngadanan Sion.*
Iring sikandin na batu na imun pónsadanan,
su igsalin ku asta dakál é lagà.
Asta tô mamaké kandin dì gó kayyaan."†
7 Na, tun ákniyu na ágpamaké ki Jesus, dakál é lagà din. Asal tun ta mga dì ágpamaké
kandin, mà katô kagi ka Manama,
"Duwán sábbad batu na igantug katô mga gimu ka balé,
su kéman dan ka ándà ágpulusán.
Asal ándà dan kasóddóri na tô gó tô batu
na tuu ágkailanganán katô balé."‡
8 Asta mà katô ássa kagi ka Manama na igsulat,
"Iring sikandin na batu na kasungkulan dan
asta gélléyan dan."§
Ikasungkul dan su ándà dan bánnal katô kagi ka Manama. Ni gó ni kakalyag katô
Manama kandan.
9 Asal sikiyu gó tô mga manubù na igsalin katô Manama, asta inému kó na mga parì
na ágkasarigan taralumu katô Manama. Sikiyu tô manubù nit banuwa na igsalin asta
igsakup ka Manama ébô mulit-ulit katô ágkasalábbuan mga áglumun katô Manama na
igtawar ákniyu tikud tun ta kangittángngan asta igpasadun tun ta kandin makasalábbù
kappawaan.*
10 "Dángngan, ánnà kó mga sakup katô Manama,
asal áknganni sikiyu tô mga sakup din.
Dángngan, ándà yu tanggapi tô kédu din,
asal áknganni igtanggap yud tô kédu din."†

Madigár ágkémun katô mga gabatà ka Manama

11 Na, mga ágginawaan ku, iring kó na ágróggun dád nit mga banuwa na góddóan yu.
Purisu ágpédu-éduwa ákniyu na kailangan liliyan yu tô mga ágkadigárran katô lawa yu na
ágdadat katô espiritu yu.
12 Banté kó katô ágkémun yu agad ágbalát kó tun ta mga dì ágpamaké, ébô agad muyas
dan ákniyu, asal kitanán dan tô madigár linumuwan yu asta durungán dan tô Manama
tun ta álló ka rumuud sikandin.
13 Bánnal kó katô langun opisyales, su ni gó tô kakalyag katô Áglangngagán. Bánnal kó
katô emperador na ágpangulun yu,
14 asta katô mga opisyales na igpapid din ébô sumupak katô mga áglumu ka madat,
asta ébô dumurung katô mga áglumu ka madigár.
15 Tô kakalyag ka Manama na ukit katô mga madigár áglumun yu, tumagnáp tô mga
manubù na ágbuyas ákniyu asta ándà ikasóddór katô kabánnalan.
16 Ánnà kó mga állang, su igpaluwà kód. Asal yakó yu ággamiti tô kaluwaan yu para
pagtambun katô madat mga áglumun yu. Igpaluwà kód ébô mému kó na mga ágsuguánnán
katô Manama.
17 Respetowi yu tô langun manubù, ginawayi yu tô mga kataladi yu tun ta kapamaké,
kamáddangi yu tô Manama, asta respetowi yu tô emperador.

---

* **2:6** 2:6a Sion tô ássa ngadan ka Jerusalem. † **2:6** 2:6b Isaias 28:16. ‡ **2:7** 2:7 Salmo 118:22. § **2:8** 2:8 Isaias 8:14. * **2:9** 2:9 Ahaán tô Isaias 43:20-21; Exodo 19:6. † **2:10** 2:10 Ahaán tô Hoseas 1:6,9; 2:23.

Palumun katô mga ágsuguánnán

18 Sikiyu na mga ágsuguánnán, kailangan mánnal asta rumespeto kó katô ákniyu mga amo. Ánnà dád mga amo na médu-édu asta madigár tô bánnalán asta respetowan yu, asal tô mga amo pagsik na madat é ágkémun.
19 Su atin ka makatiis kó katô kahirapan agad ágpagtámman kó katô amo yu katô ándà yu kalumu tingód katô kabánnal yu katô Manama, nángngà ni tun ta saruwan din.
20 Atin ka tiisán yu tô supak tingód katô linumuwan yu na madat, ándà ágpulusán yu. Asal ka tiisán yu tô kahirapan agad madigárrù tô linumuwan yu, durungán kó katô Manama,
21 su tô gó igtawar kó katô Manama. Si Cristo tô iringan yu, su ihirapan gó pagsik sikandin para ákniyu. Tákkás kó kandin.
22 Ándà sikandin ikasalà, asta ándà sikandin bulaló.‡
23 Agad duwán igbuyas-buyas kandin, asal ándà sikandin sulì buyas. Agad igirrayatan sikandin, ándà sikandin bantà kandan, asal igsarigan din tô Manama na nángngà ágruud.
24 Igpid din tô mga salà ta tun ta krus ukit katô lawa din ébô paluwaán ki tikud tun ta salà, asta ébô manté ki na nángngà tun ta saruwan din. Ukit katô mga amù tun ta lawa din, inólian kód.
25 Agad igpanó-panó kó iring na mga karnero na itadin, asal ákngannì iglónód kód tun ta Taradóppón asta Taratómmóng ákniyu.§

3

Katinurù tingód katô taladuma

1 Iring pagsik kani tô ináglumun yu na mga sawa, su kailangan mánnal kó katô ákniyu mga duma agad dì dan ágbánnal katô kagi ka Manama. Agad dì kó kumagi kandan, ka kitanán dan tô madigár ágkémun yu, mapid dan mamaké ki Jesu-Cristo.
2 Mapid dan ukit ka kasállág dan katô madigár ágkémun yu na matullid asta karespeto yu.
3 Tô kapiyà-piyà yu ánnà dád tô tun ta luwà ka lawa yu, iring na katémmós ka ulu, asta kagamit katô mga bulawan ó mga kapa na dakál é lagà.
4 Asal tô kapiyà-piyà yu tô tun ta dalám yu. Kailangan masunay asta madigár tô ágkémun tikud tun ta pusung yu na dì ágkapalin, su ni gó tô duwán dakál é lagà tun ta saruwan katô Manama.
5 Su iring kani igpapiyà-piyà tô mga gabayi sayyan na igsarig tun ta Manama, asta igrespeto katô kandan mga duma.
6 Iring kani si Sara na igbánnal ki Abraham asta igtawar din na "Sir." Na, sikiyu tô inému dán iring ki Sara su ináglumu kó katô madigár asta ágpakita kó na ándà máddang yu.
7 Na, sikiyu pagsik na mga gamama, kailangan madigár tô ináglumun yu tun ta ákniyu mga sawa iring katô isóddóran yu tingód katô kakalyag ka Manama. Kailangan pabantugán yu sikandan. Agad malómét tô bayi ka tandingán katô mama, asal tô taladuma tô makatanggap ka kantayan na ándà ágtamanán na ágbággén katô Manama. Lumu yu ni ébô dì kadalangan tô kadasal yu.

Katiis tun ta kahirapan

8 Nit katapuriyan, pasábbadé kó tun ta panámdám. Riyu kó katô ágriyun katô duma mga manubù. Paginawaé kó na mga kataladi. Pédu-éduwé kó. Pabbabà-babà kó.
9 Atin ka duwán ináglumu ka madat tun ákniyu, yakó ágsulì ináglumu ka madat. Atin ka ágbuyasán kó, yakó ágsulì ágbuyas, asal sulii yu baling ka madigár, su tô gó tô kakalyag katô Manama ákniyu, asta bággayan kó ikandin ka kadigárran.
10 Su mà katô kagi ka Manama na igsulat,

‡ **2:22** 2:22 Ahaán tô Isaias 53:9. § **2:25** 2:24-25 Ahaán tô Isaias 53:5-6.

"Atin ka malyag kó na kadayawan asta madigár tô kóddô yu,
yakó ágkagi ka madat, asta yakó ágbulaló.
11 Tayyug kó katô madat lumu, asta lumu yu tô madigár.
Ággár-ággár kó pamasak katô kasunayan.
12 Ágtómmóngan katô Áglangngagán tô mga áglumu ka madigár,
asta ágpaminággán din tô mga dasalán dan.
Asal ágtayyugan din tô mga áglumu ka madat."*
13 Atin ka tuu kó malyag áglumu ka madigár, ándà dumadat ákniyu.
14 Agad girrayatan kó tingód katô kalumu yu ka madigár, duwán ágpulusán na bággén ka Manama ákniyu. Purisu yakó ágkamáddangan, asta yakó ágkasarukur.
15 Asal kailangan pabantugán yu baling si Cristo na bánnal Áglangngagán yu. Taganà kó inalayun ébô makataba kó katô minsà tingód katô gimanan yu. Asal piyai yu tô kataba na duwán respeto.
16 Kailangan malinis tô panámdám yu ébô ka buyasán tô madigár ágkémun yu tingód katô katákkás yu ki Cristo, kayyaan tô mga ágbuyas ukit katô ágkagin dan.
17 Su atin ka kakalyag ka Manama na irrayatan kó, tô kérrayat ákniyu tingód katô kalumu yu ka madigár tuu pa madigár ka tandingán katô kérrayat ákniyu tingód katô kalumu yu ka madat.
18 Ihirapan pagsik si Cristo tingód katô áknita salà asta makasábbad dád sikandin inaté. Agad ándà palang salà din, asal inaté sikandin para bullas áknita na masalà-salà ébô piddán ki ikandin tun ta Manama. Agad igmatayan tô lawa din, asal inanté gó puman sikandin ukit ka katulusan katô Ugis Espiritu.
19 Igsadun tô gimukud din tun ta góddóan katô mga gimukud na igpriso, asta igulit-ulit sikandin kandan.
20 Tô gó tô ándà bánnal katô Manama sayyan tô manté pa si Noe na igimu ka arka. Agad mallayat tô ginawa katô Manama na gangat katô mga manubù ka rumákkád dan katô mga salà, asal ándà dan gó rákkád. Délák dád su duwán dád walu mga manubù na igahu tun ta arka i Noe asta ándà kamaté ukit katô lunup.†
21 Na, tô lunup tô panunggiringan tingód katô kabunyag, su tô igpabunyag kó, itábbus kód ukit katô katulusan na iganté puman ki Jesu-Cristo. Itábbus kó ánnà ukit katô kóras ka buring tun ta lawa yu, asal ukit katô tandô yu katô Manama na igrákkáddan yud tô salà.
22 Igsadun dán si Jesus tun ta langit. Dutun dán sikandin dadan ta kawanan katô Manama. Ágpangulu sikandin katô mga panaligan asta katô langun na duwán katulusan tun datas ta langit.

4

Mantu kantayan

1 Purisu su ikatiis si Cristo katô kahirapan, kailangan makataganà kó tumiis katô kahirapan na dumunggù tun ákniyu, su sikiyu na ágtiis katô kahirapan, igsugban kód áglumu ka salà,
2 ébô róggun manté kó pa, dì yu tumanán tô kakalyag ka lawa yu, asal tumanán yu tô kakalyag ka Manama.
3 Su sobra dán tô igulaan yu dángngan iring katô kóddô ka mga dì ágpamaké na ipánnuan katô kadattan, áglumu ka madat, ágkalasing, áglólóban asta áglumu ka madat ukit katô kapangadap dan katô mga ágmanaman.
4 Asal áknganni tô mga dì ágpamaké ágkasalábbuan ákniyu su dì kód gapil kandan tun ta madat mga áglumun dan. Purisu ágbuyasán kó ikandan.

* **3:12** 3:10-12 Salmo 34:12-16. † **3:20** 3:20 Ahaán tô Genesis kapitulo 6 sippang ka kapitulo 8.

5 Asal tumubang dan tun ta Manama na rumuud katô langun, agad tô mga manté ó tô
mga inaté.
6 Tô gó igulit-ulit pagsik tô Madigár Gulitán tun ta mga manubù na inaté dán. Su agad
inaté tô lawa dan magunawa katô dungguán ka mga manubù,* asal manté gó tô espiritu
dan iring na manté Manama.

Gasa na igbággé ka Manama

7 Masig dán dumunggù tô kapángngaan kani langun. Purisu pasunnad kó asta bantayi
yu tô ákniyu sarili ébô makapanayun kó dumasal.
8 Tô tuu ágkailanganán ka langun, panayun kó paginawaé, su atin ka ágginawa tô
manubù, makapasinsiya sikandin katô marapung mga salà na ilumu katô duma
manubù.
9 Kailangan palit-alité kó tun ta ákniyu góddóan, asta yakó ágburáng-burán g.
10 Na, tô tagsábbad-sábbad ákniyu igbággayan ka Manama ka gasa ébô patabangé kó.
Gamit yu ka madigár tô mga igbággé din ukit ka kédu din.
11 Tô igbággayan ka gasa ka kólit-ólit kailangan mulit-ulit katô ágpólitán ka Manama
kandin. Tô igbággayan ka gasa na ágtabang kailangan tumabang ukit katô kabákkárran na
ágbággén ka Manama. Tuman yu ni ébô agad ándin tô áglumun yu, Manama tô madurung
ukit ki Jesu-Cristo. Mólà pa ka durungán asta mangulu sikandin ka ándà ágtamanán.
Matuman ni.

Katiis katô mga ágpampamaké

12 Sikiyu na ágginawaan ku, yakó ágkasalábbuan tingód katô mga mappait kahirapan na
ágdunggù ákniyu. Yakó ágpanámdám na sikiyu dád tô igdungguan kani, su ágdunggù ni ébô
kinnaman ka masarig tô kapamaké yu.
13 Asal kadayawan kó su inapil kó tun ta kérrayat ki Cristo ébô kadayawan kó pagsik
tun ta álló na pakitanán tô séllaán ka bantug din tun ta kalónód din.
14 Atin ka ágpayayyaán kó tingód katô kapasábbad yu tun ki Cristo, kadayawan kó su
ágpasóddór ni na dutun dán ákniyu tô matulus Espiritu ka Manama.
15 Atin ka irrayatan kó, dì mému ka guné katô kamaté ka manubù, ó katakó, ó kalapas
ka sugù, ó kélabut katô duma mga manubù.
16 Asal ka girrayatan kó tingód katô kapamaké yu ki Cristo, yakó ágkayyaan. Durung
yu baling tô Manama, su sikiyu tô mga sakup din.
17 Igtigkané dán tô timpo na ruudan ka Manama tô mga manubù, asta tô mga gabatà
ka Manama tô una ruudan din ukit katô kérrayat asta kahirapan. Atin ka sikita na
mga ágpampamaké tô unan din ruudan, tuu pa makamáddang tô karuud din katô mga
dì ágbánnal katô Madigár Gulitán na tikud tun ta Manama.
18 Mà katô kagi ka Manama na igsulat,
"Atin ka mahirap tô katábbus katô mga manubù na nángngà tun ta saruwan ka Manama,
mamánnu tô mga ándà bánnal katô Manama asta tô mga masalà-salà?"†
19 Purisu atin ka girrayatan kó tingód ka kakalyag ka Manama, panayun kó lumu ka
madigár, asta sarig kó tun ta Manama na igimu ákniyu, su ágkasarigan sikandin.

5

Nángngà áglumun katô mga tarapid ka simbaan

1 Na, duwán kagin ku ákniyu na mga tarapid ka simbaan. Sakán pagsik tô sábbad
tarapid duma ákniyu, asta ikatestigossa katô mga kérrayat na inókitan i Cristo, asta
mapilla katô séllaán ka bantug din na pakitanán din. Ágpédu-éduwa ákniyu na

* **4:6** 4:6 Su ikasalà si Adan asta si Eva, igruudan katô Manama na maté dan. Ahaán tô Genesis 3:17-19. † **4:18** 4:18 Panultihon 11:31.

2 dóppóni yu tô mga manubù na igsarig katô Manama ákniyu, su iring dan na mga
karnero, asta sikiyu tô iring na taradóppón. Dóppóni yu sikandan ánnà su igpirit kó, asal
ukit katô kakalyag yu, su tô gó tô kakalyag ka Manama. Lumu yu ni ánnà ébô manalapì
kó, asal su tuu kó malyag lumumu.
3 Yakó ágpallayat-layat katô mga manubù na igsarig ka Manama ákniyu ébô dóppónan
yu, asal pakita yu kandan na sikiyu tô madigár giringanan dan.
4 Na, ka lumónód dán tô Pangulu katô mga taradóppón, makatanggap kó katô korona
na ágséllà na dì mandà tô kadigárran.
5 Sikiyu pagsik na mga adi dád, kailangan rumespeto kó katô mga tarapid ka simbaan,
asta tô langun yu, pabbabà kó katô kamanubuan yu asta patabangé kó, su mà katô kagi
ka Manama na igsulat,
"Sapadan katô Manama tô ágpadadurung.
Asal ágkéduwan din tô ágpabbabà."*
6 Purisu pabbabà kó tun ta matulus Manama ébô pallayatán kó ikandin tun ta nángngà
timpo.
7 Bággé yu kandin tô langun ágkasasówan yu, su ágdóppón sikandin ákniyu.
8 Pasunnad kó asta banté kó, su tô usig yu na si Maibuyan ágpanó-panó iring na liyun
na ginigár asta ágpamasak katô dawin din.
9 Atuwi yu sikandin ukit katô masarig kapamaké yu, su ikasóddór kó na tô langun
kataladi yu tun ta kapamaké nit kaluwagan kani banuwa ágkinnaman pagsik katô
kérrayat na magunawa katô inókitan yu.
10 Asal tingód katô kédu ka Manama, igtawar kó ikandin ukit ki Cristo ébô mapil kó tun
ta séllaán din na ándà ágtamanán. Pángnga irrayatan kó tun ta mabbabà timpo, Manama
tô pamantu, pasarig, asta pabákkár ákniyu, asta sumánnar ákniyu tun ta pónsadanan na dì
ágkakálláng.
11 Sikandin tô matulus na mangulu sippang ka ándà ágtamanán! Matuman ni.

Ágtamanán kani sulat

12 Igsulatta ákniyu kani mabbabà sulat na igtabangan i Silvano.† Tun ta panámdám ku,
sikandin tô ágkasarigan kataladi ta. Igsulat ku ákniyu ébô pabákkárrán tô kapamaké yu
asta ébô pasóddórán kó na bánnal gó tô kédu ka Manama. Purisu yakó ágsuwé tikud tun
ta kédu din.
13 Tô mga kataladi yu tun ta Babilonia‡ na igsalin pagsik katô Manama, ágpangumusta
dan ákniyu, asta ágpangumusta si Marcos na batà ku tun ta kapamaké.
14 Papangumustaé kó langun yu na ágpampamaké, su tô gó tô kakilalaan na ágpaginawaé
kó.
Mólà pa ka duwán kasunayan katô langun yu na igpasakup ki Cristo.

---

* **5:5** 5:5 Mga Panultihon 3:34. † **5:12** 5:12 Silvano, ó Silas. ‡ **5:13** 5:13 Tô mga kataladi yu tun ta Babilonia, ó tô bayi tun ta Babilonia. Ni bayi ni tô mga ágpampamaké. Babilonia tô pagngadan dan katô lunsud ka Roma, su tô madat águmun dutun iring katô madat iglumu tun ta Babilonia sayyan. Ahaán tô Daniel kapitulo 5 asta tô Igpakita kapitulo 17 asta 18.

Ikaduwa
Sulat I
Pedro

Una Basan

Ni libro igsulat i Pedro tun ta mga ágpamaké ki Jesu-Cristo na ikatalap na góddô tun ta lima mga banuwa tun ta probinsya ka Asia. Tô timpo tô, marapung é mga taratinurù na ágtinurù katô ánnà bánnal. Purisu ni gó é igsulat din tun ta mga ágpampamaké ébô dì dan mánnal katô ánnà bánnal ágtinuruán.

Marapung tô mga igtinurù i Pedro tun ta mga ágpampamaké ukit kani sulat. Igkagiyan dan na dì dan dumuma katô mga ánnà bánnal taratinurù su tô áglumun dan igtikud tun ta madat kakalyag katô lawa dan, asta kakalyag dan na miring tô mga manubù kandan (2 Pedro 2:1-22). Igkagi din pagsik na kailangan lumili dan katô mga manubù na dì ágbánnal na lumónód si Jesus nit banuwa (2 Pedro 3:4). Igpapanámdám din sikandan na bánnal gó lumónód si Jesus nit banuwa, asta sikandin tô mangulu. Igtinurù din pagsik kandan na marapung pa tô mga dumunggù nit banuwa ka masig dán tô sippangan.

1 Sakán si Simon Pedro na ágsuguánnán asta apostoles i Jesu-Cristo. Igsulatta tun ákniyu
na igpamaké na magunawa áknami na igpamaké kandin. Ni kapamaké ta igbággé áknita
ukit ki Jesu-Cristo na Manama ta asta Taratábbus na igimu áknita na nángngà tun ta
saruwan ka Manama.
2 Mólà pa ka ágkadugangan tô kédu asta tô kasunayan ka Manama tun ákniyu tákkás katô
kasóddór yu katô Manama asta ki Jesus na Áglangngagán ta.

Katawar asta kasalin katô Manama

3 Na, igbággé ka Manama áknita tô langun na ágkailanganán ta ébô manté ki asta
tumuman ki katô kakalyag din. Tô gó tô igbággé din ukit katô katulusan din asta ukit
katô kasóddór ta kandin. Igtawar sikandin áknita ébô tanggapán ta tô séllaán ka bantug
din asta tô kadigárran din.
4 Tingód kani kadigárran din, igtandóan ki ikandin na bággén din áknita tô tuu madigár
asta tô tuu dakál pulusán, ébô ukit kani mga igtandô din, makalili kó katô mga kakalyag
na makadadat nit banuwa, asta mému tô ágkémun yu iring katô ágkémun din.
5 Purisu ággár-ággárri yu dugangi tô kapamaké yu katô kadigárran, asta tun ta
kadigárran dugang yu tô kagpáttan,
6 asta tun ta kagpáttan dugang yu tô kapasunnad, asta tun ta kapasunnad dugang yu
tô katiis katô kahirapan, asta tun ta katiis dugang yu tô madigár ágkémun tun ta saruwan
ka Manama,
7 asta tun ta madigár ágkémun dugang yu tô kaginawa katô mga kataladi yu, asta ánnà
dád tô mga kataladi yu tô ginawaan yu asal tô langun manubù.
8 Atin ka duwán iring kani tun ákniyu asta kadugangan pa ni, pasóddórán yu na
ággamitán kó katô Manama asta duwán ágpulusán din ákniyu ukit katô kasóddór yu katô
Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
9 Atin ka duwán ágpamaké na ánnà iring kani tô ágkémun din, iring na bólóg sikandin ó
ánnà matayyó tô kasállág din, su ilingawan din na igurasan dán ka Manama tô mga salà
din.
10 Purisu mga kataladi, ággár-ággár kó ébô kasóddóran na igtawar asta igsalin kó gó
katô Manama. Atin ka lumun yu ni, dì kó sumódô ágpamaké,
11 asta tuu madigár tô kahu yu tun ta ándà dán ágtamanán pagpangulu katô
Áglangngagán ta asta Taratábbus na si Jesu-Cristo.

12 Purisu agad isóddóran yud ni langun, asta inagpáttan yud tô kabánnalan na igtanggap
yu, asal inalayunna ágpapanámdám ákniyu tingód kani.
13 Na, igpanámdámma na madigár ka pabákkárrán ku sikiyu ukit katô kapasampát ku
ákniyu tingód katô igtinurù ku ákniyu róggun mantéya pa.
14 Isóddóran ku na masiggad maté,* su igpasóddór ni kanak katô Áglangngagán ta na si
Jesu-Cristo.
15 Purisu lumun ku sippang ka malumu ku ébô inalayun yu kapanámdámman ni mga
katinurù ku agad matéyad.

Igkita dé si Jesu-Cristo

16 Na, igulit ké ákniyu na matulus tô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo, asta lumónód gó
sikandin. Tô igulit dé ánnà igimu-imu mga gulitán, asal sikami tô igkita katô séllaán ka
katulusan din.
17 Tô igpabantug tô Ámmà Manama kandin asta tô igdurung din sikandin, idinág tô
kagi ka matulus Manama tikud tun ta langit, na mà din, "Ni gó ni Batà ku na ágginawaan
ku, asta tuuwa idayawan kandin."†
18 Tô igduma ké kandin dángngan tun ta pabungan katô Manama‡, sikami gó tô
ikadinág katô kagi tikud tun ta langit.
19 Purisu ukit katô igkita dé, idugangan tô kasarig dé katô kagi ka mga propeta ka
Manama sayyan. Kailangan panámdámmán yu tô igsulat dan, su tô igsulat dan iring katô
sulù na ágpappawà katô kangittángngan sippang ka lumónód puman si Jesu-Cristo na miló
tun ta pusung yu.§
20 Na, una ka langun, sampát yu ni. Ándà palang igsulat katô mga propeta ka Manama
sayyan na igtikud tun ta kandan dád kénagpát,
21 su ándà palang igsulat katô mga propeta ukit dád katô kakalyag dan, asal tô mga
propeta igpakagi katô Ugis Espiritu, asta igkagi dan tô mga kagi na tikud tun ta Manama.

2

Ánnà bánnal mga taratinurù

1 Asal sayyan duwán mga ánnà bánnal propeta, asta iring kanan áknganni, su duwán
pagsik mga ánnà bánnal taratinurù na madun tun ákniyu. Tuminurù dan katô ánnà
bánnal ágtinuruán na makadadat katô kapamaké yu, asta méllé dan katô Áglangngagán
na igtábbus kandan. Purisu tigkô dád supakan sikandan.
2 Marapung tô mákkás katô mga áglumun dan na makayayyà. Purisu ukit katô áglumun
dan, mabuyas tô tullid kapókit ka kabánnalan.
3 Tingód katô katagaw dan mimu-imu dan katô mga bulaló ébô makasalapì dan.
Sayyan igruudan dan ka Manama, asta dungguan dan gó ka supak.
4 Ándà kéduwi ka Manama tô mga panaligan din na ikasalà, asal igantug din sikandan
tun ta kangittángngan,* asta igpriso dan sippang ka dumunggù tô álló ka karuud.
5 Ándà kéduwi katô Manama tô mga manubù sayyan nit banuwa na ándà bánnal
kandin. Agad igulit-ulitan dan i Noe na kailangan nángngà tô lumun dan, asal igipánnas
dan katô Manama ukit katô lunup. Isamà dád si Noe asta tô pittu mga manubù na
igduma kandin.†

---

* **1:14** 1:14 Masiggad maté, ó masiggad tumanan kani lawa ku. † **1:17** 1:17 Ahaán tô Mateo 17:1-5; Marcos 9:2-13; Lucas 9:28-36. ‡ **1:18** 1:18 Pabungan katô Manama, ó ugis pabungan. § **1:19** 1:19 Sippang ka lumónód puman si Jesu-Cristo na miló tun ta pusung yu, ó sippang ka suméllà tun ta pusung yu tô álló asta tô karani na ágkitanán ka sállám. * **2:4** 2:4 Kangittángngan, ó Tartarus. Igbánnal tô mga Griego na ni Tartarus é mangittáng lugar tun ta siráb katô linó ka apuy para prisowan katô mga espiritu na madat é áglumun sippang ka ruudan dan. † **2:5** 2:5 Ahaán tô Genesis 6:5-8:22.

6 Igsupakan ka Manama tô langun tun ta lunsud ka Sodoma asta Gomora ukit ka kagóbbó. Inému ni na panunggiringan katô inókitan katô mga dì ágbánnal katô Manama.
7 Asal igpaluwà din si Lot tikud tun ta Sodoma, su matalláng sikandin asta ágkaranu tingód katô madat mga áglumun katô mga manubù.
8 Su tô igóddô si Lot duma kandan, igkita asta igdinág din tô madat mga áglumun dan álló-álló, asta tuu ágkaranu sikandin.‡
9 Purisu ukit kani, ikasóddór ki na tô Áglangngagán katig ágpaluwà tikud tun ta mga pagkinnam katô mga manubù na ágpamaké kandin, asta katig sikandin sumupak katô madat mga manubù tun ta álló ka karuud.
10 Tuu dán gó madat tô dungguán katô mga ágkapid katô madat kakalyag ka lawa dan asta ágbuyas katô langun ágpangulu kandan.

Ni mga ánnà bánnal taratinurù, magani dan na ágpallayat-layat asta ándà máddang dan ágbuyas-buyas katô ágrespetowan mga panaligan na igpapid ka Manama ébô mangulu.§
11 Tô mga panaligan ka Manama, agad tuu dan matulus asta mallayat pa ka tandingán katô mga ánnà bánnal taratinurù, asal dì dan makému na muyas-buyas katô mga ágpangulun tun ta saruwan katô Áglangngagán.
12 Asal ni mga taratinurù iring katô mga mannanap tun ta kabánnássan na ándà panámdám asta ágtákkás dád katô kakalyag ka lawa dan. Inanté ébô ámmáttán dád asta giyón. Na, ni mga taratinurù, ágbuyas-buyasán dan tô mga lumu na ándà dan kagpátti. Purisu supakan dan katô Manama iring katô mga mannanap ka kabánnássan na ágmatayan dád.
13 Sulian dan tingód katô madat ilumu dan. Tô dayó dan tô áglumu ka madat kakalyag ka lawa dan agad álló áglumun dan. Iring dan katô dità tun ta umpak su tuu makayayyà ka dumuma dan ákniyu dalám katô kapalimudé yu, su ágpanayun dan áglumu ka madat.
14 Ágdantulán dan tô áglibug, su dì dan ágkanángngaan katô mga salà na áglumun dan. Ágpahun dan tô mga ágkapid tun ta tagán dan. Supakan dan katô Manama su tô pusung dan ipánnuan katô katagaw!
15 Itadin dan su igtananan dan tô dalan ka kabánnalan. Iring dan katô propeta sayyan na si Balaam na batà i Bosor, su ágginawa sikandin ka salapì na ágbággén kandin ukit katô kalumu din ka madat.*
16 Asal igsapadan tô madat lumu i Balaam ukit katô asno na igsakayan din na igkagi iring na manubù asta igsapad katô kangulággan lumu katô propeta.
17 Ni mga manubù ni ándà ágpulusán iring katô sánnáp na itittian, asta iring katô mga sagulapun na ágkapid ka karamag. Tapé igtaganà ka Manama tô lugar na tuu mangittáng para kandan,
18 su ágpadadurung dan ukit katô kagi dan na ándà ágpulusán. Ukit katô madat mga kakalyag ka lawa ágpiddán dan tô mga manubù na mantu pa igtanan katô mga áglumu ka madat.
19 Ágtandô dan na mému lumun tô agad ándin na kakalyag dan, asal sikandan gó tô inallang katô kadattan, su agad ándin tô pakapid katô manubù, tô gó tô ikallang kandin.
20 Na, tô mga manubù na ikaluwà dán tikud tun ta madat ilumu dan nit banuwa ukit katô kasóddór dan katô Áglangngagán ta asta Taratábbus na si Jesu-Cristo, atin ka lumónód dan tun ta tapé madat kantayan dan, mému dan puman állang katô salà na áglumun dan. Purisu tô katamanan dan tuu pa madat ka tandingán katô tagnà.
21 Atin ka ándà dan ikasóddór katô kapókit ka katanggap ka Manama katô manubù na nángngà tun ta saruwan din, madigár pa ka tandingán katô kasóddór dan, asta katanan dan katô nángngà katinurù katô Manama kandan.

‡ **2:8** 2:6-8 Ahaán tô Genesis 19:1-29. § **2:10** 2:10 Ahaán tô Judas 8. * **2:15** 2:15 Ahaán tô Numeros 22:1-38.

22 Ituman dan tô bánnal panunggiringan, “Tô asu ágkan puman katô kandin inutà,”† asta “Tô babuy na igpadigusan áglónód puman áglubug tun ta libutà.”

3

Matuman lumónód tô Áglangngagán

1 Sikiyu na ágginawaan ku, ni gó tô ikaduwa sulat ku ákniyu. Ni ta duwa sulat ku, igpasampát ku ákniyu ébô papabákkárré kó katô madigár mga panámdám na isóddóran yu.

2 Kakalyag ku na makasampát kó katô igulit katô mga propeta na igbánnal ka Manama sayyan, asta katô igsugù katô Áglangngagán na Taratábbus ukit katô mga apostoles yu.

3 Una katô langun, kailangan kagpáttan yu na tun ta katapuriyan mga álló, dumunggù tô mga manubù na yumamà-yamà katô kabánnalan, asta mapid dan katô kakalyag ka kandan lawa,

4 su kumagi dan, na mà dan, “Igtandô si Jesus na lumónód sikandin. Asal ánda dán sikandin? Su tikud tun ta inaté tô mga kamónaan ta, ándawù kapalinan kani banuwa su magunawa tikud tun ta kému kani!”

5 Tô gó tô kagin dan, su dì dan malyag na sumampát katô igimu ka Manama sayyan. Ukit katô kagi din, duwán langit asta banuwa na igimu tikud tun ta wayig asta inému ukit katô wayig.

6 Ukit katô kagi din, igpalunupan din ni banuwa asta idattan.*

7 Asta ukit katô kagi ka Manama, tô langit asta ni banuwa na ágkitanán ta áknganni igtaganà din na góbbón ka dumunggù tô álló na ruudan asta supakan tô mga manubù na ándà bánnal kandin.

8 Asal sikiyu na ágginawaan ku, yakó yu ágkalingawi na tun ta Áglangngagán, tô kadugéyan katô sábbad álló iring na sábbad mararan (1,000) ámmé, asta tô kadugéyan katô sábbad mararan (1,000) ámmé iring na sábbad dád álló.

9 Dì ágbaring-baring tô Áglangngagán na ágtuman katô tandô din, iring katô ágpanámdámmán katô mga manubù. Asal mallayat é ginawa din ákniyu, su dì malyag na mandà tô mga manubù, asal kakalyag din na rumákkád tô langun.

10 Asal sékót dumunggù tô álló na lumónód tô Áglangngagán, iring na kadunggù ka takón. Tô álló tô, mandà tô langit tákkás katô mabákkár dagunután, asta kadattan ka apuy tô mga bahin kani. Magóbbó ni tibuk banuwa tákkás katô langun-langun kannun.

11 Na, su iring kani dadattan ka Manama ni langun, kailangan nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan ka Manama

12 róggun na tuu kó gangat asta ágtaganà para katô kalónód katô Áglangngagán tun ta álló na igsalin ka Manama, su magóbbó asta mandà tô langit, asta matunó tô mga bahin tingód katô kénit!

13 Asal ukit katô igtandô ka Manama, gangatan ta tô mantu langit asta tô mantu banuwa na óddóan katô mga manubù na igtanggap ka Manama na nángngà tun ta saruwan din.†

14 Purisu sikiyu na ágginawaan ku, róggun na gangat kó katô katumanan kani, ággár-ággár kó ébô tuu kó malinis asta dì kó mabuyas tun ta saruwan ka Manama, asta duwán kasunayan yu.

15 Panámdám yu ni. Mallayat é ginawa katô Áglangngagán ta ébô matábbus tô mga manubù. Magunawa pagsik tô igsulat katô áknita ágginawaan kataladi na si Pablo, su duwán igpasóddór katô Manama kandin.

16 Tun ta langun sulat din, magunawa tô kagi din tingód katô álló ka Manama, agad duwán gó mga mahirap ginagpáttán tun ta mga sulat din. Purisu tô mga manubù na

† **2:22** 2:22 Panultihon 26:11. * **3:6** 3:5-6 Ahaán tô Genesis 1:6-8; 7:11. † **3:13** 3:13 Ahaán tô Isaias 65:17; 66:22.

ándà tuu ikasóddór asta sékót ágkapid, ágpalinán dan tô kóbadan katô igsulat din iring katô kapalin dan katô duma mga kagi ka Manama na igsulat. Asal dungguan dan ka kadattan.

Katapuriyan mga panalan

17 Purisu sikiyu na ágginawaan ku, su taganà kó ikasóddór kani, banté kó ébô dì kó mapid katô mga bulaló ka mga dì ágbánnal katô Manama, su dì mému ka ágduwa-duwa kó tingód katô igpamaké yu áknganni.

18 Asal panayun yu tanggapi tô kédu asta tô kagpáttan tikud tun ta Áglangngagán ta asta Taratábbus na si Jesu-Cristo. Mólà pa ka durungán asta pabantugán sikandin áknganni asta sippang ka ándà ágtamanán! Matuman ni.

Una Sulat I Juan

Una Basan

Tô igsulat kani si Juan na sábbad katô sapulù duwa (12) disipulu i Jesu-Cristo na igpapid din ébô mulit-ulit katô kagi din. Tugál dán si Juan tô timpo na igsulat sikandin kani.

Ni una sulat din igpapid din tun ta mga ágpampamaké na ágginawaan din asta igsarigan katô Manama tun ta marapung ássa mga banuwa. Tô timpo tô, duwán mga manubù na ágtinurù katô ánnà bánnal. Duwán mga ágkagi na ánnà Batà katô Manama si Jesu-Cristo su manubù dád kun sikandin. Duwán mga duma na ágkagi na tô Batà ka Manama ándà pamanubù. Asta duwán pô gó mga ássa mga bulaló na igtinurù dan.

Kannun ta una sulat i Juan, matayyó na si Jesu-Cristo tô bánnal Batà ka Manama, asta igpamanubù gó sikandin.

Igtinuruan din tô mga ágpampamaké na kailangan imátmáttán dan ka duwán ágtinurù katô tullid ágtinuruán i Jesu-Cristo ébô liliyan dan tô ánnà bánnal ágtinuruán.

Tuu matayyó ni igsulat din na tô langun ágpamaké ki Jesu-Cristo asta ágginawa katô Manama, kailangan ginawaan dan tô mga unawa dan.

Si Jesu-Cristo tô ágbággé ka kantayan

1 Igsulatta ákniyu tingód kandin na duwán dán taganà tô ándà pa imuwi ni banuwa. Sikandin gó tô igdinág dé, igkita dé, isállággan dé, asta igawidan dé. Sikandin tô ágngadanan na Kagi ka Manama na ágbággé ka kantayan na ándà ágtamanán.

2 Ni ágbággé ka kantayan tô igpakita ka Manama áknami, asta igkita dé sikandin. Sikami tô mga testigos na gulit-ulit ákniyu na sikandin tô manté ka ándà ágtamanán. Sikandin tô igduma katô Ámmà Manama asta igpakita sikandin áknami.

3 Igulit-ulit dé ákniyu tô igkita dé asta tô igdinág dé ébô pasábbad kó áknami, su igpasábbad ké tun ta Ámmà Manama asta tun ta Batà din na si Jesu-Cristo.

4 Igsulat ké kani ákniyu ébô tuu ki gó kadayawan.

Mga manubù na dutun ta kappawaan

5 Ni gó tô igtinurù i Jesu-Cristo na igdinág dé, asta ni gó tô gulit-ulitán dé ákniyu. Tô Manama tô ágtikudan ka kadigárran iring na kappawaan, asta ándà palang madat tun kandin iring na kangittángngan.

6 Purisu atin ka kumagi ki na igpasábbad kid tun ta Manama, asal góddô ki pô tun ta kangittángngan, bulaló tô ágkagin ta, asta dì ki ágtuman katô kabánnalan.

7 Asal ka góddô ki tun ta kappawaan iring katô Manama na góddô tun ta kappawaan, duwán sinábbadan ta, asta tô dipanug ka kamaté i Jesus na Batà katô Manama tô ágliniis áknita tikud tun ta langun salà ta.

8 Atin ka kumagi ki na ándà salà ta, iglimbungan ta tô áknita sarili, asta ándà ki tuman katô kabánnalan.

9 Asal atin ka ulitán ta tun ta Manama na bánnal iglumu ki ka salà, pasinsiyaan din tô mga salà ta asta linisan ki ikandin tikud tun ta langun ka madat mga lumu ta, su ágkasarigan sikandin asta nángngà tô áglumun din.

10 Atin ka kumagi ki na ándà ki ikasalà, magunawa dád ka kumagi ki na ágbulaló tô Manama, asta ándà ta tanggapi tô kagi din.

2

1 Igsulatan ku sikiyu na mga gabatà ku ébô dì kó lumumu ka salà. Asal atin ka duwán
tun ákniyu na makalumu ka salà, duwán pédu-édu tun ta Ámmà para áknita. Sikandin si
Jesu-Cristo na ándà gó salà.
2 Sikandin tô igpamaté na bullas áknita ébô pasinsiyaan tô mga salà ta. Ánnà dád áknita
mga salà tô mému pasinsiyaan din, asal tô mga salà katô langun manubù nit banuwa.
3 Ukit katô pagtuman ta katô mga sugù ka Manama, kasóddóran ta na bánnal igpasábbad
kid tun kandin.
4 Atin ka ágkagi tô manubù na igpasábbad sikandin tun ta Manama, asal dì sikandin
ágtuman katô mga sugù ka Manama, bulalón sikandin, asta ándà din tanggapi tô
kabánnalan.
5 Asal tô manubù na ágtuman katô kagi ka Manama, ágginawa sikandin ka Manama
iring katô kaginawa ka Manama kandin. Ukit kani kasóddóran ta na igpasábbad kid tun
ta Manama.
6 Tô manubù na ágkagi na igpasábbad sikandin tun ta Manama, kailangan tô ágkémun
din iring katô ágkémun i Jesu-Cristo.

Tô mantu sugù

7 Mga ágginawaan ku, ánnà mantu ni sugù na igsulat ku ákniyu na kailangan paginawaé
kó.* Asal tô igpamaké kó, ni gó tô taganà igsugù ákniyu. Ni gó tô sugù na igpasóddór
ákniyu tikud pô tun ta kapamaké yu.
8 Asal iring na mantu ni sugù na igsulat ku ákniyu su igpakita i Cristo tô bánnal ginawa
din ukit katô iglumu din, asta sikiyu pagsik tô ágpakita katô ginawa yu ukit katô ágluman
yu. Su ukit katô katanan yu katô madat mga linumuwan, iring na inandà dán tô
kangittángngan, asta ukit katô kalumu yu katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, iring
na ágséllà dán tô kappawaan katô Manama.
9 Atin ka ágkagi tô manubù na dutun sikandin ta kappawaan, asal ágkaringasa katô
kataladi din, dutun pô sikandin ta kangittángngan.
10 Asal atin ka ágginawa tô manubù katô kataladi din, dutun sikandin ta kappawaan,
asta ándà dán mému gunayan na makasalà sikandin.
11 Asal atin ka ágkaringasa tô manubù katô kataladi din, dutun pô sikandin ta kan-
gittángngan. Ágpanó sikandin tun ta kangittángngan, asta ándà din kasóddóri ka ánda tô
sadunan din, su dì pakakita guné katô kangittángngan.
12 Igsulatta ákniyu na mga gabatà su igpasinsiyaan dán ka Manama tô mga salà yu ukit
katô iglumu i Jesu-Cristo.
13 Igsulatta ákniyu na mga ámmà su ikasóddór kód ki Jesu-Cristo na duwán dán taganà
tikud pô tun ta tigkanayan ka langun. Igsulatta ákniyu na mga sumuddù gamama, su
igpanalu kó ki Maibuyan.
14 Igsulatta ákniyu na mga gabatà su isóddóran yud tô Ámmà Manama. Igsulatta ákniyu
na mga ámmà su isóddóran yud si Jesu-Cristo na duwán dán taganà tikud pô tun ta
tigkanayan. Igsulatta ákniyu na mga sumuddù gamama su masarig tô ákniyu kapamaké,
asta inalayun ágbánnal kó katô kagi ka Manama, asta igpanalu kód ki Maibuyan.
15 Yakó yu ágginawayi tô madat ágkémun katô mga manubù na dì ágpamaké, asta yakó
yu ágginawayi tô madat mga kakalyag katô duma mga manubù nit banuwa. Atin ka
ágginawaan yu tô madat ágkémun nit banuwa, ándà ginawa yu katô Ámmà Manama,
16 su tô langun ka ágkémun nit banuwa, yan tô kébág ka mga manubù ukit katô lawa,
ukit katô kasállág, asta ukit katô kapadadurung. Ni mga ágkémun ánnà tikud tun ta Ámmà
Manama, asal tikud dád nit banuwa.

---

* **2:7** 2:7 Ahaán tô Juan 13:34.

17 Duwán ágtamanán katô mga manubù na dì ágpamaké asta katô madat mga
ágkadigárran dan nit banuwa, asal tô ágtuman katô kakalyag ka Manama manté sippang
ka ándà ágtamanán.

Tô usig i Cristo

18 Mga gabatà ku, masig dán dumunggù tô katapuriyan mga álló. Ikadinág kód na
dumunggù tô usig i Cristo, asta bánnal na igdunggù dán gó tô marapung mga usig i Cristo.
Purisu isóddóran tad na masig dán dumunggù tô katapuriyan mga álló.
19 Agad ni mga usig ta igtanan áknita dángngan, asal ánnà dan bánnal mga kadumaan
ta. Atin ka bánnal dan na mga kadumaan ta, igpanayun dan pád igduma áknita. Asal
igtanan dan ébô kasóddóran ta na ánnà dan bánnal mga kadumaan ta.
20 Asal sikiyu, ánnà kó iring kandan su igpasunnadan kód i Jesu-Cristo katô Ugis
Espiritu. Purisu ikasóddór tô langun yu katô kabánnalan.
21 Ágsulatan ku sikiyu ánnà su ándà sóddór yu katô kabánnalan, asal su ikasóddór kó katô
kabánnalan, asta ikasóddór kó na ándà bulaló na ágtikud tun ta kabánnalan.
22 Na, ágkagi tô mga bulalón na ánnà Mesiyas† si Jesus. Tô gó tô mga usig i Cristo, su
géllé dan katô Ámmà Manama asta katô Batà din na si Jesus.
23 Tô géllé katô Batà ka Manama, ándà sikandin pasábbad tun ta Ámmà Manama, asal
tô gulit na igpasábbad sikandin tun ta Batà ka Manama, igpasábbad pagsik sikandin tun
ta Ámmà.
24 Purisu kailangan tumanán yu tô kabánnalan na igtinurù ákniyu tikud pô tun ta
kapamaké yu. Atin ka tumanán yu tô igtinurù ákniyu, ágpasábbad kó tun ta Batà asta tun
ta Ámmà.
25 Igtandô katô Manama na duwán bággén din áknita, asta tô gó tô kantayan na ándà
ágtamanán.
26 Igsulatta ákniyu ébô kasóddóran yu tô tingód katô mga manubù na malyag lumim-
bung ákniyu.
27 Asal sikiyu, góddóan kó katô Ugis Espiritu na igtanggap yu tikud tun ki Jesu-Cristo.
Purisu dì dán kailangan na tinuruan kó katô duma manubù, su tô Ugis Espiritu tô
ágtinurù ákniyu katô langun. Bánnal tô ágtinuruán din, asta ánnà bulaló. Purisu panayun
kó ágtuman katô igtinurù katô Ugis Espiritu ákniyu.
28 Na, mga gabatà ku, pasábbad kó tun ki Jesu-Cristo ébô dì ki kamáddangan asta dì ki
kayyaan tun ta saruwan i Cristo tun ta kalónód din.
29 Isóddóran yu na nángngà tô áglumun ka Manama. Purisu kailangan kasóddóran yu
na atin áglumu tô langun manubù katô nángngà tun ta saruwan ka Manama, igimu dan
ikandin na mga gabatà din.

3

Mga gabatà katô Manama

1 Panámdám kó tingód katô dakál ginawa ka Ámmà Manama na igpakita din áknita,
su igtawar ki ikandin na mga gabatà din. Sikita gó tô mga gabatà din. Purisu tô mga
manubù nit banuwa na dì ágpamaké ándà ikasóddór na sikita tô mga gabatà ka Manama
su ándà dan kasóddóri ka sadan tô Manama.
2 Mga ágginawaan ku, agad mga gabatà kid katô Manama áknganni, ándà pa pasóddóri
ka Manama áknita ka ándin tô kéringan ta tun ta katapuriyan álló. Asal isóddóran ta na ka
pakita dán si Cristo, makéring ki kandin, su kitanán ta sikandin na magunawa gó katô
bónnóng din áknganni tun ta langit.

† **2:22** 2:22 Mesiyas tô kagi ka Hebreo na magunawa katô kagi ka Griego "Cristo." Tô kóbadan kani, "tô isalin ka Manama." Si Jesu-Cristo tô ágngadanan na Mesiyas.

3 Purisu tô manubù na giman na makéring sikandin ki Cristo, inalayun áglili ka salà,
iring ki Cristo na ándà salà.
4 Asal tô áglumu ka salà, tô gó tô ruudan su iglapas katô sugù ka Manama, su salà tô
áglapas katô sugù ka Manama.
5 Isóddóran yu na igpamanubù si Jesu-Cristo ébô miwà katô mga gunayan ka salà, asta
ándà gó sikandin ikasalà.
6 Purisu tô manubù na igpasábbad tun kandin dì dán manayun áglumu ka salà. Asal
tô mga manubù na ágpanayun áglumu ka salà ándà pa gó ikagpát ka sadan si Cristo, asta
ándà ikasóddór kandin.
7 Purisu mga gabatà ku, yakó áglimbung katô ákniyu sarili! Atin ka ágpanayun tô
manubù áglumu katô nángngà, kasóddóran na nángngà sikandin tun ta saruwan ka
Manama, iring ki Cristo na nángngà.
8 Asal atin ka ágpanayun tô manubù áglumu ka salà, sakup sikandin i Maibuyan, su si
Maibuyan áglumu ka salà tikud pô tun ta katigkanayan. Purisu igpamanubù tô Batà ka
Manama ébô dadattan tô mga áglumun i Maibuyan.
9 Atin ka inému dán tô manubù na batà ka Manama, dì dán sikandin manayun áglumu
ka salà, su dutun dán kandin tô ágkémun ka Manama. Dì dán sikandin makapanayun
áglumu ka salà su inému dán sikandin na batà ka Manama.
10 Ukit kani, kilalan ta ka sadan tô mga gabatà ka Manama asta ka sadan tô mga gabatà
i Maibuyan. Ánnà batà katô Manama tô manubù na dì áglumu katô nángngà asta dì
ágginawa katô kataladi din.

Kailangan paginawaé ki

11 Kailangan paginawaé ki, su ni gó tô igtinurù na igdinág yu tikud pô tun ta kapamaké
yu.
12 Dì mému ka miring ki ki Cain na sakup i Maibuyan. Igmatayan i Cain tô kataladi din
su madat tô mga linumuwan i Cain, asta nángngà tô mga linumuwan katô kataladi din
tun ta saruwan ka Manama.*
13 Purisu mga kataladi, yakó ágkasalábbuan ka ágkaringasaan kó katô mga manubù nit
banuwa.
14 Na, isóddóran ta na igtikud kid tun ta kamatayan† asta dutun kid ta mantu kantayan,
su ágginawaan ta tô mga kataladi ta. Tô manubù na dì ágginawa dutun pô ta kamatayan.
15 Tô manubù na ágkaringasa katô kataladi din, iring sikandin katô taramaté. Isóddóran
yu na ándà taramaté na ágbággayan ka Manama katô kantayan na ándà ágtamanán.
16 Kasóddóran ta ka ándin tô bánnal ginawa su igpamaté si Cristo na bullas para áknita.
Purisu kailangan makataganà ki pamaté na bullas para katô mga kataladi ta.
17 Atin ka madigár é kóddô ta, asta kitanán ta na ágkahirapan tô kataladi ta, asal ka dì ki
ágkéduwan kandin, dì ki ágginawa katô Manama.
18 Mga gabatà, dì nángngà ka kumagi ki dád na ágginawa ki katô mga kataladi ta, asal
kailangan pakitanán ta na bánnal tô kaginawa ta kandan ukit katô mga áglumun ta.
19 Na, ukit katô kaginawa ta, kasóddóran ta na ágbánnalán ta tô kabánnalan na
ágtinuruán, asta pasunayán ta tô pusung ta tun ta saruwan ka Manama.
20 Agad ágpanámdám ki na duwán kayyà ta, asal tuu pa dakál tô isóddóran katô Manama
ka tandingán katô isóddóran ta, su isóddóran din gó tô langun-langun.
21 Mga ágginawaan ku, atin ka isóddóran ta na dì ki kayyaan, ándà gó máddang ta ka
tumubang ki katô Manama.
22 Purisu atin ka duwán pamuyuán ta kandin, matanggap ta, su ágtumanán ta tô mga
sugù din asta áglumun ta tô makapadayó kandin.

---

* **3:12** 3:12 Ahaán tô Genesis 4:1-25. † **3:14** 3:14 Tô kóbadan kani kamatayan, tô gó é ágkémun ka manubù na dì ágpamaké ki Jesu-Cristo, su katamanan din tô supak ka Manama na ándà ágtamanán.

23 Ni gó tô sugù din áknita na kailangan mamaké ki katô Batà din na si Jesu-Cristo, asta
kailangan paginawaé ki iring katô igsugù din áknita.
24 Tô ágtuman katô mga sugù ka Manama igpasábbad dán tun ta Manama, asta tô
Manama igpasábbad tun kandin. Ukit katô Ugis Espiritu na igbággé ka Manama áknita,
isóddóran ta na igpasábbad tô Manama áknita.

4

Bánnal asta ánnà bánnal ágtinuruán

1 Mga ágginawaan, yakó sékót ágbánnal katô mga ágtinurù tingód katô Manama, asal
kinnami yu tô ágtinuruán dan ébô kasóddóran yu ka tikud tun ta Manama ó ánnà. Su
marapung tô ánnà bánnal mga propeta na ágtalap nit banuwa.
2 Ni gó tô kapókit ébô kasóddóran yu ka tikud tun ta Manama tô ágtinuruán, su tô ágtinurù
na igpamanubù si Jesu-Cristo, tikud tun ta Manama tô ágtinuruán din.
3 Asal tô dì ágtinurù na igpamanubù si Jesus, ánnà tikud tun ta Manama tô ágtinuruán
din. Sikandin gó tô usig i Cristo. Ikadinág kód na dumunggù tô usig i Cristo, asta dini dán
gó sikandin ta banuwa.
4 Asal mga gabatà, sakup kó katô Manama, asta ándà kó kapid katô ánnà bánnal mga
propeta, su tô Manama diyan ákniyu tuu pa matulus ka tandingán ki Maibuyan na
ágpangulu katô mga manubù na dì ágpamaké nit banuwa.
5 Ni ánnà bánnal mga propeta tô isakup tun ta mga dì ágpamaké nit banuwa. Purisu
tô ágkagin dan magunawa katô ágkagin katô mga dì ágpamaké, asta ágpaminág kandan tô
mga dì ágpamaké.
6 Asal su sikami tô mga sakup ka Manama, ágpaminág áknami tô mga ikasóddór katô
Manama, asal tô ánnà mga sakup ka Manama dì ágpaminág áknami. Ukit kani, kasóddóran
ta tô ágtinuruán na bánnal asta tô ágtinuruán na ánnà bánnal.

Ginawa tikud tun ta Manama

7 Mga ágginawaan, kailangan paginawaé ki, su Manama tô ágtikudan ka ginawa, asta
tô mga ágginawa katô kataladi dan, tô gó tô inému dán mga gabatà katô Manama, asta
ikasóddór dan katô Manama.
8 Asal tô dì ágginawa ándà ikasóddór katô Manama, su Manama tô ágginawa.
9 Igpakita katô Manama na ágginawa sikandin áknita ukit katô kapapid din katô
bugtung Batà din kannun ta banuwa ébô bággayan ki katô kantayan na ándà ágtamanán
ukit katô kamatayan din para áknita.
10 Ni gó tô ágpasóddór ka ándin tô bánnal ginawa. Ánnà sikita tô igginawa katô
Manama, asal Manama tô igginawa áknita asta igpapid din tô Batà din na igmatayan
ébô kapasinsiyaan ka Manama tô mga salà ta.
11 Mga ágginawaan, su ni gó tô kaginawa katô Manama áknita, kailangan paginawaé ki.
12 Ándà gó manubù na ikakita katô Manama. Asal atin ka ágpaginawaé ki, igpasábbad
tô Manama áknita, asta ukit kandin, ágginawa kid kandin.
13 Ukit kani, makasóddór ki na igpasábbad ki tun ta Manama asta tô Manama ig-
pasábbad áknita, su igbággé din dán áknita tô Espiritu din.
14 Igkita dé asta igulit dé na igpapid katô Ámmà Manama tô Batà din ébô imun sikandin
na Taratábbus katô mga manubù nit banuwa.
15 Purisu atin ka gulit tô manubù na si Jesus tô Batà ka Manama, igpasábbad tô
Manama tun kandin, asta igpasábbad sikandin tun ta Manama.
16 Ikasóddór ki asta igbánnal na ágginawaan ki katô Manama. Su Manama gó tô ágginawa,
atin ágginawa tô manubù katô mga kataladi din, igpasábbad sikandin tun ta Manama asta
igpasábbad tô Manama tun kandin.

17 Ukit katô ágkémun ta na iring katô ágkémun i Cristo nit banuwa, ágginawa ki iring katô
kakalyag ka Manama, asta dì ki kamáddangan ka tumubang ki tun ta Manama tô álló ka
rumuud sikandin.
18 Dì kamáddangan tô manubù na tuu ágginawa katô Manama, su atin ka ágginawa ki
kandin, ándà gó máddang ta. Kamáddangan tô manubù na supakan, asta tô manubù na
ágkamáddangan ka Manama dì tuu ágginawa katô Manama.
19 Ágginawa ki su una tô Manama igginawa áknita.
20 Purisu ka kumagi tô manubù na ágginawa sikandin katô Manama, asal ágkaringasa
katô kataladi din, bulalón sikandin. Atin ka dì sikandin ágginawa katô kataladi na igkita
din, dì ágginawa katô Manama na ándà din kitayi.
21 Ni gó tô sugù katô Manama áknita. Atin ágginawa tô manubù katô Manama,
kailangan guminawa pagsik sikandin katô kataladi din.

5

Kapanaluwan ta katô madat nit banuwa

1 Tô mga manubù na ágbánnal na si Jesus tô Mesiyas, tô gó tô mga gabatà ka Manama,
asta tô mga manubù na ágginawa katô Ámmà Manama, ágginawa dan pagsik katô mga
gabatà ka Manama.
2 Atin ka tuu ki ágginawa katô Manama asta ágtuman ki katô mga sugù din, kasóddóran
ta gó na ágginawa ki katô mga gabatà ka Manama.
3 Atin ka ágginawa ki katô Manama, ágtumanán ta tô mga sugù din, asta dì mahirap tô
pagtuman ta katô mga sugù din.
4 Tô langun gabatà ka Manama makapanalu katô madat nit banuwa. Ukit katô
kapamaké ta ikapanalu kid katô madat nit banuwa.
5 Tô manubù na ágbánnal na si Jesus tô Batà ka Manama, tô dád gó tô makapanalu katô
madat nit banuwa.

Tállu ágtestigos tingód ki Jesu-Cristo

6 Si Jesu-Cristo tô igpamanubù, asta igpasóddór din na sikandin tô Batà ka Manama
ukit katô wayig tun ta kabunyag kandin asta ukit katô dipanug tun ta kamatayan
din. Igsadun sikandin dini ánnà dád ébô pabunyag, asal ébô maté sikandin. Bánnal tô
ágtestigosán katô Ugis Espiritu, su sikandin gó tô ágtikudan ka kabánnalan.
7 Purisu duwán tállu na ágtestigos tingód ki Jesu-Cristo,
8 tô gó tô Ugis Espiritu, tô wayig tun ta kabunyag kandin, asta tô dipanug tun ta
kamatayan din, asta ni tállu ni igpasábbadé.
9 Su ágbánnalán ta tô ágkagin katô mga manubù, asta tô igkagi ka Manama tuu pa
ágkasarigan ka tandingán katô igkagi ka mga manubù, ágbánnalán ta gó tô igkagi ka
Manama tingód ki Jesus na Batà din.
10 Purisu tô manubù na ágpamaké katô Batà ka Manama, ágbánnal sikandin katô igkagi
ka Manama tingód katô Batà din. Asal tô manubù na dì ágbánnal kani, magunawa dád
ka kumagi sikandin na ágbulaló tô Manama, su ándà din bánnali tô igkagi katô Manama
tingód katô Batà din.
11 Ni gó tô igkagi katô Manama. Igbággé ka Manama áknita tô kantayan na ándà
ágtamanán, asta ni kantayan igbággé ukit katô kapasábbad ta tun ta Batà din.
12 Tô manubù na igpasábbad dán tun ta Batà ka Manama, duwán kantayan din na ándà
ágtamanán. Asal tô manubù na ándà pasábbad tun ta Batà ka Manama, ándà kantayan din
na ándà ágtamanán.

Kantayan na ándà ágtamanán

13 Igsulatta ákniyu na igpamaké katô Batà ka Manama ébô kasóddóran yu na duwán
kantayan yu na ándà ágtamanán.

14 Ándà máddang ta na padani tun ta Manama. Purisu atin ka duwán pamuyuán ta na
nángngà tun ta kakalyag din, maminág gó sikandin áknita.
15 Su isóddóran ta na ágpaminág tô Manama áknita, agad ándin tô pamuyuán ta kandin,
kasóddóran ta gó na matanggap ta tô igpamuyù ta.
16 Atin ka kitanán yu tô kataladi yu na áglumu ka salà na dì makapid kandin tun ta
kamatayan, dasal kó para kandin, asta bággén ka Manama tô kantayan tun ta ikému ka
salà na dì makapid tun ta kamatayan. Duwán gó lumumu ka salà na makapid tun ta
kamatayan. Ándà a kagi na kailangan dumasal kó para katô manubù na áglumu ka salà
iring kanan.
17 Salà tô langun na mga áglumun ta na ánnà nángngà, asal duwán salà na dì makapid
tun ta kamatayan.
18 Isóddóran ta na dì ágpanayun áglumu ka salà tô manubù na inému dán na batà ka
Manama, su ágdóppónan sikandin katô Batà ka Manama ébô dì sikandin kadattan i
Maibuyan.
19 Isóddóran ta na mga sakup ki katô Manama, asta isóddóran ta na ágpangulu si
Maibuyan katô langun manubù na dì ágpamaké nit banuwa.
20 Isóddóran ta na igpamanubù tô Batà ka Manama, asta igpénagpát din áknita ka
mánnun ta tô kasóddór ta katô bánnal Manama. Igpasábbad ki tun ta bánnal Manama asta
tun ta Batà din na si Jesu-Cristo. Sikandin tô bánnal Manama na ágbággé katô kantayan
na ándà ágtamanán.
21 Purisu mga gabatà, liliyi yu tô mga ánnà bánnal manama.

Ikaduwa
Sulat I
Juan

Una Basan

Ni ikaduwa sulat i Juan igsulat din tun ta sábbad bayi na ágpamaké na igsalin katô Manama, asta tun ta mga gabatà din. Duwán mga manubù na ágkagi na igkilala i Juan ni bayi asta tô mga gabatà din. Ágkagi tô duma mga manubù na ánnà bánnal bayi asta mga gabatà din tô igsulatan i Juan, asal igsulatan din tô grupo ka mga ágpampamaké, ó tô sábbad simbaan asta tô mga kadumaan dan na mga ágpampamaké.

Kannun ta ikaduwa mabbabà sulat i Juan, igpédu-édu sikandin na paginawaé tô langun dan, asta igpasóddór din kandan tô tingód katô ánnà bánnal taratinurù asta tô tingód katô mga ágtinuruán dan.

1 Sakán na tarapid katô mga ágpampamaké tô igsulat áknikó asta tun ta mga gabatà nu,
su sikuna tô sábbad bayi na isalin katô Manama. Tuuwa ágginawa ákniyu, asta ánnà dád
sakán tô ágginawa ákniyu asal tô langun pagsik na ikasóddór katô kabánnalan.
2 Ágginawaan dé sikiyu su isóddóran ta gó tô kabánnalan asta tumanán ta gó sippang ka
ándà ágtamanán.
3 Mólà pa ka tabangan ki, kéduwan ki, asta bággayan ki katô kasunayan tikud tun ta
Ámmà Manama asta tikud tun ki Jesu-Cristo na Batà din. Matuman ni dini áknita na
ikasóddór katô kabánnalan asta igginawaan ka Manama.

Kabánnalan asta ginawa

4 Tuuwa idayawan su isóddóran ku na marapung tô mga gabatà nu na ágtuman katô
kabánnalan, iring katô igsugù katô Ámmà Manama áknita.
5 Purisu ágpédu-éduwa áknikó na ágginawaan ku. Ánnà mantu ni sugù na igsulat ku
áknikó, asal igsugù ni katô Manama áknita tikud pô tun ta kapamaké ta na kailangan
paginawaé ki.
6 Atin ka ágginawa ki katô Manama, tumanán ta tô mga sugù din áknita, asta igsugù din
na kailangan paginawaé kó, su tô gó tô igdinág yu tikud tun ta kapamaké yu.
7 Marapung dán tô mga áglimbung na igtalap nit banuwa. Ándà dan bánnal na
igpamanubù si Jesu-Cristo. Sikandan tô mga taralimbung asta tô mga usig i Cristo.
8 Purisu banté kó ébô dì kó kalimbungan ikandan asta ébô dì kó kandaan katô pulusán
na bággén ákniyu tun ta tapuri álló.
9 Tô manubù na ágsuwé asta dì ágpanayun ágbánnal katô igtinurù i Cristo ándà ig-
pasábbad tun ta Manama. Asal tô ágpanayun ágbánnal katô igtinurù i Cristo igpasábbad
tun ta Ámmà Manama asta tun ta Batà din.
10 Purisu atin ka ágsadun tun ákniyu tô dì ágtinurù katô mga igtinurù i Cristo, yakó
ágtanggap kandin tun ta balé yu, asta yakó yu galit-aliti.
11 Su tô malit-alit kandin makapil katô madat áglumun din.
12 Marapung pa pád tô ulitán ku áknikó, asal dì ku sulatán, su kakalyag ku na madunna
diyan áknikó ébô patóngkóé ki, asta ébô tuu ki kadayawan.
13 Ágpangumusta áknikó tô mga gabatà katô áknikó tábbé na igsalin katô Manama.

Ikatállu
Sulat I Juan

Una Basan

Ni ikatállu mabbabà sulat i Juan, igsulat din tun ta rarak din na ágngadanan ki Gayo na tuu din ágginawaan. Si Gayo tô ágpangulun katô sábbad grupo ka mga ágpampamaké. Igdurung i Juan sikandin tingód ka katabang din katô duma mga ágpampamaké. Si Gayo, si Diotrefes asta si Demetrio tô mga taratinurù katô kagi ka Manama na ágtalap tun ta mga simbaan ka mga ágpampamaké. Na, nit sulat ni, igpasóddór i Juan ki Gayo tô tingód katô madat ágkémun i Diotrefes.

1 Sakán na tarapid katô mga ágpampamaké tô igsulat áknikó, Gayo na rarak ku na tuu
ku ágginawaan.
2 Rarak ku, mólà pa ka madigár é kóddô nu asta madigár é lawa nu iring katô
kabákkárran ka kapamaké nu.
3 Igsulatta kani su tuuwa idayawan tô igdunggù tô mga kataladi ta asta tô igulit dan
kanak tingód katô katuman nu katô kabánnalan.
4 Ándà makabággé kanak ka tuu dakál dayó ka tandingán katô kadinág ku na ágtákkás
tô mga gabatà ku katô kabánnalan.

Igdurung i Juan si Gayo

5 Gayo na ágginawaan ku, ágkasarigan ka gó ka ágdóppónan nu tô mga kataladi ta na gukit
diyan áknikó, agad ándà nu kilalayi sikandan.
6 Igulitan dan tô mga ágpampamaké dini tingód katô ginawa nu kandan. Madigár ka
manayun ka tumabang katô mga manubù iring kandan ébô makapanayun dan tun ta
panawán dan, su tô gó tô makabággé ka dayó tun ta Manama.
7 Tô igpanó dan ébô tuminurù tingód ki Jesu-Cristo, ándà tabang na igtanggap dan
tikud tun ta mga dì ágpamaké.
8 Purisu sikita na mga ágpampamaké, kailangan tumabang ki katô mga manubù iring
kandan ébô makapil ki katô katinurù dan katô kabánnalan.

Si Diotrefes asta si Demetrio

9 Igsulatta tun ta mga ágpampamaké diyan ákniyu tingód kani, asal ándà tang-
gap si Diotrefes na igpapidda ka Manama, su malyag sikandin mangulu katô mga
ágpampamaké dutun.
10 Purisu ka dumunggù a diyan ákniyu, ulitán ku tô madat áglumun din. Madat tô
mga ágkagin din na igimu-imu din ébô dumadat áknami. Asta ánnà nángngà yan, su dì
din ágtanggapán tô mga kataladi na gukit diyan ákniyu, asta ágsapadan din pagsik tô mga
tumanggap pád kandan ukit katô kapéwà din kandan tikud tun ta simbaan.
11 Rarak ku na ágginawaan ku, yaka giring katô madat áglumun din, asal iringi nu tô
madigár. Tô áglumu ka madigár igpasábbad tun ta Manama, asal tô áglumu ka madat ándà
sóddór din katô Manama.
12 Tanggap nu si Demetrio, su ágkagi tô langun ágpampamaké na madigár sikandin, asta
ukit katô ágkémun din ágpakitanán din na bánnal tô ágkagin dan. Sikami pagsik makakagi
na madigár sikandin, asta isóddóran nu na bánnal tô igkagi dé tingód kandin.

Ágtamanán kani sulat

13 Marapung pa pád tô ulitán ku áknikó, asal dì ku sulatán,
14 su kakalyag ku na madunna diyan áknikó ka dì madugé ébô patóngkóé ki.

15 Mólà pa ka bággayan ka ka kasunayan. Tô mga rarak nu dini ágpangumusta áknikó.
Padunggù nu ni kapangumusta ku tun ta langun rarak ta diyan ákniyu.

Sulat I
Judas

Una Basan

Ni libro igsulat i Judas na kataladi i Santiago. Na, si Jesus tô kaké dan tun dád ta innà. Agad si Judas tô adi i Jesus, asal ándà kabantug na sikandin tô adi din, asal igulit si Judas na sikandin tô ágsuguánnán i Jesu-Cristo na Áglangngagán din.

Igsulat si Judas tun ta mga ágpampamaké ébô pasóddórán din kandan tô tingód katô mga ágtinurù ka ánnà bánnal. Dì dan ágrespeto katô Manama, asta ágkagi dan na mému tumanán tô kakalyag ka lawa dan agad madat, su pasinsiyaan ka Manama sikandan ukit katô kédu din. Purisu igsulat si Judas ébô makasóddór tô mga ágpampamaké na matuman supakan ka Manama tô áglumu ka madat.

Nit mabbabà sulat, duwán mga kagi na magunawa katô igsulat tun ta Ikaduwa Sulat I Pedro. Ni sulat ágtinurù katô langun manubù na masa ébô kumabákkár tô kapamaké dan na igbággé katô Manama, asta ébô gamitán dan tô kabánnalan na isóddóran dan ébô makatu dan katô mga ágtinurù katô ánnà bánnal.

1 Sakán si Judas na ágsuguánnán i Jesu-Cristo asta kataladi i Santiago.

Igsulatta ákniyu na igsalin asta ágginawaan katô Ámmà Manama, asta ágdóppónan i Jesu-Cristo.

2 Mólà pa ka inalayun yu ágtanggapán tô kédu, tô kasunayan, asta tô ginawa tikud tun ta Manama.

Ánnà bánnal mga taratinurù

3 Mga ágginawaan ku, kakalyag ku gó pád na sumulatta ákniyu tingód katô katábbus áknita. Asal ákngannì kailangan sumulatta asta pédu-éduwa ákniyu ébô magani kó matu katô mga ágtinuruán na ánnà bánnal, su dì mému ka mapalin tô kabánnalan na ágtinuruán tingód katô kapamaké na makasábbad dád igbággé katô Manama tun ta mga sakup din.

4 Igsulat ku ni su duwán mga manubù na igapil tun ákniyu na dì ágrespeto katô Manama. Limbungan dan pád sikiyu ukit katô ágtinuruán dan na mému ki tumuman katô madat mga kakalyag ta su pasinsiyaan ki gó ka Manama. Sayyan duwán igsulat katô Manama na supakan dan su igéllé dan katô sábbad dád Pangulu asta Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.

Mga igsupakan katô Manama

5 Na, isóddóran yu ni, asal kakalyag ku na pasampáttán ku ákniyu na agad igpaluwà ka Manama tô mga rubbad i Israel tikud tun ta Ehipto, asal pángnga katô, igmatayan din tô mga manubù na ándà bánnal kandin.

6 Sampát yu tô mga panaligan na ándà tuman katô lumu na igsarig tun kandan, asal igtanan dan baling katô góddóan dan tun ta langit. Purisu igbagkás katô Manama ka mga kadina na dì ágkabugtus, asta igpriso din tun ta mangittáng lugar sippang ka dumunggù tô álló ka ruudan dan ikandin.

7 Sampát yu tô mga taga Sodoma, tô mga taga Gomora, asta tô mga manubù tun ta duma mga lunsud na madani. Iglumu dan pagsik ka salà, su kakalyag dan lumayuk katô ánnà kandan sawa ó duma, asta itaglangan dan agad tô mga ánnà manubù. Igmatayan dan ka apuy ébô makasóddór ki na supakan tô mga áglumu ka madat ukit katô apuy na dì mapadáng ka ándà ágtamanán.*

---

* **1:7** 7 Ahaán tô Genesis 19.

8 Iring gó kanan tô madat mga manubù na ágduma-duma ákniyu. Su inapid dan ukit
katô mga tagénáp dan, duwán áglumu ka salà tun ta kandan sarili lawa, asta duwán géllé
katô igpapangulu ka Manama asta ágbuyas katô mga panaligan ka Manama.
9 Asal agad tô sábbad matulus panaligan ka Manama na si Miguel ándà buyas ki
Maibuyan, su tô igpapulé dan ka sadan tô mému mangé katô lawa i Moises na inaté,
ándà kagi si Miguel na ruudan din si Maibuyan tingód katô kabuyas din, asal mà din
dád, "Tô Áglangngagán tô sumapad áknikó!"†
10 Asal ni mga manubù ni ágbuyas katô agad ándin na ándà dan kagpátti. Iring dan katô
mga mannanap na dì ágpanámdám, su áglumun dan dád tô agad ándin na inayadan dan,
asta tô gó tô ágpid kandan tun ta kadattan.
11 Makédu-édu dan! su inéringan dan tô iglumu i Cain na igmaté katô kataladi din.
Itaglangan dan tô madat mga lumu ébô manalapì dan iring katô iglumu i Balaam. Igatu
dan katô Manama iring katô katu i Core, asal supakan dan.‡
12 Ni mga manubù ni ágdadat katô kapalimudé yu ágkan, su tuu dan ágkan asta ginám,
asta ándà kayyà dan. Tô dád sarili dan tô ágpanámdámmán dan. Ándà ágpulusán dan iring
katô mangittáng sagulapun na áglayapán ka karamag asta dì ágkému udan. Iring dan katô
mga kayu na ándà buuy, agad timpo ka kabuuy. Purisu igbéttód dan su ilanás asta igangu
dán gó.
13 Iring dan katô magdakál balud na ágkitanán tô burà na ágluwà tikud tun ta mga
balud, su ágpakitanán dan tô mga makayayyà linumuwan dan. Iring dan katô mga
karani na ágsuwé tikud tun ta gukitanan dan. Purisu igtaganà dán katô Manama tô
mangittáng lugar na ándà gó kappawaan para óddóan dan sippang ka ándà ágtamanán.
14 Na, si Enoc na ikapittu kógpuwan i Adan igkagi sayyan tingód kandan, na mà din,
"Na, dumunggù tô Áglangngagán na tákkássan katô mga mararan ugis panaligan din.
15 Rumuud sikandin katô langun manubù.
Sumupak sikandin katô langun dì ágpamaké tingód katô langun ka madat mga linu-
muwan dan, asta tingód katô langun ka madat mga kagi dan tingód kandin."
16 Ni mga manubù ni ágburáng-buráng tingód katô Manama. Dì dan ágkanángngaan.
Ágpanámdámmán dan tô kakalyag katô kandan sarili. Ágpadadurung dan ukit katô kagi
dan. Ágpaniyuk§ dan katô mga manubù ébô matuman tô kakalyag dan.

Kapasóddór asta katinurù

17 Asal sikiyu na mga ágginawaan, sampát yu tô igkagi dángngan katô mga apostoles ka
Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo.
18 Igkagi sikandan ákniyu, na mà dan, "Tun ta tapuri mga álló dumunggù tô mga
manubù na yumamà-yamà ákniyu, asta tumanán dan dád tô madat mga kakalyag dan."
19 Ni gó tô mga manubù na gimu ka kapókit ébô passaé kó. Ágkapid dan katô kakalyag
ka lawa dan. Ándà Ugis Espiritu tun kandan.
20 Asal sikiyu na mga ágginawaan ku, panayun kó patabangé ébô kumasarig tô kapa-
maké yu. Dasal kó na tákkássan kó katô Ugis Espiritu.
21 Papánnù kó katô ginawa ka Manama róggun na gangat kó katô kantayan na ándà
ágtamanán na bággén katô Áglangngagán ta na si Jesu-Cristo ukit katô kédu din.
22 Kéduwi yu tô mga ágduwa-duwa.
23 Tabangi yu tô duma mga manubù ébô makaluwà dan tikud tun ta apuy na supak ka
Manama. Kéduwi yu tô mga manubù agad madat é mga linumuwan dan, asal banté kó
agó mapil kó katô mga salà dan.

---

† **1:9** 9 Ahaán tô Zacarias 3:2. ‡ **1:11** 11 Ahaán tô Genesis 4:3-8; Numeros kapitulo 16, asta mga kapitulo 22, 23 asta 24. § **1:16** 16 Ágpaniyuk, ó mà kagi ágdurung (pag-ulog-ulog).

Ágtamanán kani sulat

24 Na, mólà pa ka durungán tô Manama na makému dumóppón ákniyu ébô dì kó
madabù tun ta salà, asta makapid ákniyu ébô ándà masawé ákniyu asta duwán dayó yu
tun ta saruwan din na ágséllà ka bantug.

25 Mólà pa ka durungán tô sábbad dád gó Manama na Taratábbus ta ukit ki Jesu-Cristo
na Áglangngagán ta. Mólà pa ka duwán séllaán din, bantug din, katulusan din, asta
pagpangulu din tikud tun ta katigkanayan, áknganni, asta sippang tun ta ándà ágtamanán!
Matuman ni.

Igpakita
I Jesu-Cristo Ki Juan

Una Basan

Tô igsulat si Juan kani libro, tugál dán sikandin, asta igóddô tun ta délák purù na ágngadanan Patmos. Igpóddô si Juan tun ta purù su isókó tô gobyerno ka Roma kandin tingód katô kólit-ólit din tingód ki Jesu-Cristo. Purisu igpéwà sikandin, asta igpóddô tun ta Patmos na iring na igpriso. Tô igsulat si Juan kani, masig dán sikandin maté.

Igsulat i Juan ni libro ébô pabákkárrán din tô pusung katô mga ágpamaké ki Jesus. Igsugù tô harì tun ta Roma na mému irrayatan tô langun ágpamaké ki Jesu-Cristo. Purisu marapung tô mga igmatayan.

Igulit i Juan tô igpasóddór i Jesu-Cristo kandin tingód katô malumu ka tapuri álló ka lumónód sikandin asta magóbbó ni banuwa. Marapung tô kasalábbuan na igpakita kandin, asta madalám tô kóbadan kani. Nit libro, ágngadanan Nati Karnero si Jesus, su tô inaté sikandin, iring katô karnero na ágmatayan ébô kapasinsiyaan tô salà ka mga manubù. Tun ta tapuri álló, manalu tô Manama ki Maibuyan, asta mangulu tô Manama katô langun.

1 Nit libro, igsulat tô igpakita i Jesu-Cristo. Igsarig ni ka Manama ki Jesu-Cristo asta sikandin tô igulit áknita na mga ágsuguánnán din ébô kasóddóran ta ka ándin tô masig dán matuman na dumunggù. Igpasóddór din ni kanak na si Juan na sábbad ágsuguánnán din ukit ka panaligan na igpapid din dini kanak.

2 Igsulatta katô langun na igkita ku, asta ulitán kud ákniyu tô tingód katô kagi ka Manama na igulit i Jesu-Cristo.

3 Kadayawan tô mga manubù na ágbasa kani mga kagi na igpasulat ka Manama ébô maminág tô duma mga manubù. Kadayawan tô mga manubù na ágpaminág asta ágbánnal katô igsulat ku, su masig dán ni matuman.

Mga sulat tun ta pittu simbaan

4 Sakán si Juan tô igsulat kani ákniyu na mga ágpampamaké tun ta pittu mga simbaan ka probinsya ka Asia. Mólà pa ka tabangan kó asta duwán kasunayan yu tikud tun ta Manama na duwán ákngannì, tikud sayyan, asta tun ta tapuri álló. Mólà pa ka tabangan kó asta duwán kasunayan yu tikud tun ta Ugis Espiritu* tun ta saruwan katô gunsadanan ka Manama tun ta langit.

5 Mólà pa ka tabangan kó asta duwán kasunayan yu tikud tun ki Jesu-Cristo na ágkasarigan tô kagi din asta tagnà inaté na inanté puman, asta ágpangulu katô mga harì nit banuwa.† Dakál tô ginawa din áknita, asta igpaluwà kid ikandin tikud tun ta mga salà ta ukit katô dipanug ka kamatayan din tun ta krus.

6 Igsakup ki ikandin tun ta pagpangulu din. Inému ki ikandin na mga parì katô Ámmà din na Manama. Mólà pa ka sikandin tô durungán asta mangulu ka ándà ágtamanán. Matuman ni.

7 Na, paminág yu ni kagin ku ákniyu. Lumónód si Jesu-Cristo na tákkássan ka mga sagulapun tikud tun ta langit. Kumita kandin tô langun manubù, agad tô langun igmaté kandin. Dumarawit tô langun grupo ka manubù nit banuwa tingód katô máddang dan, su supakan din sikandan.‡ Bánnal ni. Matuman ni.

---

* **1:4** 1:4 Ugis Espiritu, ó pittu mga espiritu. Ahaán tô Zacarias 4:1-10. Tô numero pittu tô panunggiringan tingód ka kanángngaan katô Ugis Espiritu ó kanángngaan katô áglumun din. Magunawa pagsik tun ta 3:1, 4:5, asta 5:6. † **1:5** 1:5 Ahaán tô Salmo 89:27. ‡ **1:7** 1:7 Ahaán tô Daniel 7:13.

8 Tuu matulus tô Áglangngagán na Manama na duwán áknganni, tikud sayyan, asta tun
ta tapuri álló. Igkagi sikandin, na mà din, “Sakán tô Alpa asta tô Omega.”§

Igpakita si Jesus ki Juan

9 Sakán si Juan na kataladi yu tô igsulat kani. Iringnga ákniyu, su mallayat tô ginawa
ku ágtiis katô kérrayat na igdunggù kanak, su sakán tô igpasakup tun ta pagpangulu ka
Manama. Igsupakanna ka gobyerno, asta igpapidda tun ta purù na ágngadanan Patmos*
tingód katô kólit-ólit ku katô kagi ka Manama na igtinurù i Jesus.
10 Álló ka Linggo róggun igpangadappa katô Áglangngagán, ipánnuanna katô Ugis
Espiritu. Duwán igdinág ku na igkagi dadan tun ta bókkóg ku, asta mabákkár tô kagi
din iring na kédup ka trumpeta.
11 Igkagi sikandin, na mà din, “Sulat nu ni kitanán nu, asta papid nu tun ta mga
ágpampamaké tun ta pittu mga simbaan ka lunsud ka Efeso, Ismirna, Pergamo, Tiatira,
Sardis, Filadelfia, asta Laodicea.”
12 Tô igdinágga katô kagi, igbariringnga ébô kitanán ku tô igkagi kanak. Tô igbarir-
ingnga, igkita ku tô pittu mga sulù na bulawan.
13 Tun ta tángngaan katô pittu mga sulù, duwán igkita ku iring na bónnóng katô
Igpamanubù.† Kapa tô umpak din, asta bulawan tô iglibád tun ta kagpa din.
14 Mapputì tô ulu din iring na kapputì ka óggét na tuu mapputì, asta tô mga mata din
iring na apuy na ágrágrág.
15 Ágséllà tô mga paa din iring na burunsi na igpénit tun ta apuy asta igpaséllà.
Mabákkár tô kagi din iring na arukán ka magdakál mga wayig na garus.‡
16 Tun ta kawanan bállad din, igawidan din tô pittu mga karani. Tikud tun ta babbà
din, ágluwà tô kampilan na duwán duwa sarab. Pakasirang tô báttuk din iring na sánnang
katô malássád álló.§
17 Tô igkita a kandin, ibantangnga tun ta mga paa din iring na inaté. Asal ig-
dappánnanna ikandin ka kawanan bállad din, asta igpatindágga ikandin. Igkagi sikandin,
na mà din, “Yaka ágkamáddangan. Sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán.*
18 Sakán tô manté. Inatéya, asal inantéya puman, asta mantéya gó sippang ka ándà
ágtamanán. Sakán tô makanté puman katô mga manubù, asta sakán tô makapapid
kandan tun ta Hades.†
19 Sulat nu tô igpakita ku áknikó, tô ilumu dán áknganni, asta tô pakitanán ku áknikó na
malumu tun ta tapuri álló.
20 Pasóddórán kud áknikó tingód katô pittu mga karani na igkita nu na igawidan ku tun
ta kawanan bállad ku, asta tô pittu mga sulù na bulawan. Tô pittu mga karani, tô gó tô
pittu mga panaligan‡ na ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta pittu mga simbaan,
asta tô pittu mga sulù, tô gó pagsik tô pittu mga simbaan.”

2

Sulat tun ta simbaan ka Efeso

1 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, “Sulat nu ni kagin ku katô panaligan na
ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Efeso. ‘Ni gó tô kagin ku

§ **1:8** 1:8 Tô alpa asta tô omega tô una litra asta tô tapuri litra tun ta kinagiyan ka Griego. Tô kóbadan katô igkagi din, “Sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán katô langun.” * **1:9** 1:9 Patmos tô sábbad purù na madani tun ta probinsya ka Asia. † **1:13** 1:13 Tô kagi “Igpamanubù” iggamit i Jesus, su sikandin tô Manama na igpamanubù ébô tábbusán ki ikandin tikud tun ta salà ta. Ahaán tô Daniel 7:13; 10:5. ‡ **1:15** 1:15 Ahaán tô Ezequias 1:24. § **1:16** 1:16 Ahaán tô Exodo 34:29 * **1:17** 1:17 Ahaán tô Isaias 44:2,6. † **1:18** 1:18 Hades tô ngadan katô góddóan ka mga inaté sippang ka ruudan dan. Ahaán tô Lucas 10:15; Lumu 2:27. ‡ **1:20** 1:20 Panaligan na ágtómmóng, ó grupo. Tô kagi panaligan tô panunggiringan tingód katô mga grupo ka ágpamaké tun ta pittu mga simbaan. Magunawa tun ta 2:1,8,12,18; 3:1,7,14.

ákniyu. Sakán tô gawid katô pittu mga karani tun ta kawanan ku, asta sakán tô ágpanó-
panó tun ta pittu mga sulù na bulawan.
2 Isóddóran ku tô áglumun yu. Isóddóran ku na gággár-ággár kó, asta mallayat tô ginawa
yu dalám katô katiis yu ka kahirapan. Isóddóran ku na ágsapadan yu tô mga manubù tun
ákniyu na áglumu ka madat. Igkinnaman yu tô mga mà kagi apostoles, asta igkita yu na
mga bulalón dan.
3 Isóddóran ku na agad ihirapan kó tingód katô kapamaké yu kanak, asal ikatiis kó asta
mallayat tô ginawa yu, asta ándà kó gó sungkù.
4 Asal isóddóran ku na duwán áglumun yu ákngannì na ánnà nángngà, su agad dakál tô
ginawa yu kanak dángngan, asal délák dán tô ginawa yu kanak ákngannì.
5 Sampát yu tô ágkémun yu dángngan na igtananan yu. Rákkád kó katô mga salà yu,
asta lumu yu puman tô madigár, iring katô iglumu yu dángngan. Atin ka dì kó rumákkád,
madunna tun ákniyu asta kangén ku tô sulù tikud tun ákniyu.*
6 Asal ágdurungnga ákniyu su ágkaringasaan yu tô madat na áglumun katô mga Nicolaita†
na ágkaringasaan ku pagsik.
7 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga
ágpampamaké. Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô pakannán ku katô mga buuy ka
kayu na ágbággé ka kantayan na igpamula tun ta madigár góddóan ka Manama.' "‡

Sulat tun ta simbaan ka Ismirna

8 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, "Sulat nu ni kagin ku katô panaligan na
ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Ismirna. 'Ni gó tô kagin
ku ákniyu. Sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán. Inatéya, asal inantéya puman.
9 Isóddóran ku na ágtiis kó katô kérrayat. Isóddóran ku na agad ágkayù-ayuan kó, asal
dakál tô kaduwánnan yu tun ta langit. Isóddóran ku na ágbuyas-buyasán kó katô mga Judio.
Agad ágkagin dan na bánnal dan Judio, asal igpasakup dan ki Maibuyan.
10 Yakó ágkamáddangan katô kahirapan na masig dán dumunggù ákniyu. Duwán mga
manubù tun ákniyu na paprison i Maibuyan ébô kinnaman ka bánnal kó ágsarig kanak.
Kailangan irrayatan kó tun ta mabbabà timpo na mga sapulù (10) álló. Agad matayan
kó, asal sarig kó kanak, su bággén ku ákniyu tô korona ka kantayan na ándà ágtamanán.
11 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga
ágpampamaké. Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô dì kadattan katô ikaduwa
kamatayan.' "§

Sulat tun ta simbaan ka Pergamo

12 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, "Sulat nu ni kagin ku katô panaligan na
ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan katô lunsud ka Pergamo. 'Ni gó tô
kagin ku ákniyu. Sakán tô ágpid ka kampilan na duwán duwa sarab.
13 Isóddóran ku na agad góddô kó tun ta lunsud na ágpanguluwan i Maibuyan, asal
igsarig kó gó kanak. Ándà kó sungkù ka kapamaké yu kanak agad dángngan tô kamaté
ki Antipas na ágkasarigan na igulit-ulit tingód kanak, asta igmatayan tun ta lunsud yu na
ágpanguluwan i Maibuyan.
14 Asal isóddóran ku na duwán áglumun yu na dì madigár, su duwán manubù tun ákniyu
na ágtákkás katô bulaló na igtinurù i Balaam sayyan. Igtinurù sikandin ki Balak katô
kapókit ka pagkinnam din katô mga rubbad i Israel. Purisu igkan dan tô ágkakan na
igbággé tun ta mga ágmanaman, asta iglayuk dan katô ánnà kandan sawa ó duma.*

---

* **2:5** 2:5 Tô kóbadan katô igkagi din, iwaán din tô mga ágpampamaké. † **2:6** 2:6 Ágngadanan mga Nicolaita tô mga manubù na igpasakup ki Nicolas na igtinurù katô ánnà kabánnalan. Magunawa pagsik tun ta 2:15. ‡ **2:7** 2:7 Ahaán tô Genesis 2:9. § **2:11** 2:11 Tô ikaduwa kamatayan, tô gó tô linó ka apuy. Ahaán tô 20:14. * **2:14** 2:14 Ahaán tô Numeros 31:16; 25:1-2.

15 Duwán pagsik mga manubù tun ákniyu na ágtákkás katô bulaló na igtinurù ka mga
Nicolaita.
16 Purisu rákkád kó. Atin ka dì kó rumákkád, sékótta madun tun ákniyu ébô matayan ku
sikandan ukit katô kampilan na ágluwà tikud tun ta babbà ku.
17 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga
ágpampamaké. Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô bággayan ku katô mana† na
igtagù para kandan tun ta langit. Bággén ku kandan tô mapputì batu na igsulatan ka
mantu ngadan. Tô bággayan ku kani, tô dád gó é makasóddór ka sadan ngadan tô igsulat
dutun.' "

Sulat tun ta simbaan ka Tiatira

18 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, "Sulat nu ni kagin ku katô panaligan na
ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Tiatira. 'Ni gó tô kagin
ku ákniyu. Sakán tô Batà ka Manama. Tô mga mata ku iring na apuy na ágrágrág, asta tô
mga paa ku iring na burunsi na igpaséllà.‡
19 Isóddóran ku tô mga áglumun yu. Dakál tô ginawa yu kanak. Ágpamaké kó kanak.
Ágtabang kó ka duma mga manubù. Mallayat tô ginawa yu dalám ka katiis yu katô
kahirapan. Tô áglumun yu áknganni tuu pa madigár ka tandingán katô iglumu yu
dángngan.
20 Asal isóddóran ku na duwán áglumun yu na dì madigár, su mému ákniyu ka ágtinuruan
kó katô bayi na si Jezabel na mà kagi propeta. Áglimbung sikandin katô mga ágsuguánnán
ku ukit katô katinurù din na mému layukan tô ánnà kandan sawa ó duma, asta mému
kannán tô ágkakan na ágbággén tun ta mga ágmanaman.§
21 Agad igangatan ku sikandin ébô rumákkád katô kalayuk din katô ánnà kandin duma,
asal ándà kakalyag din na rumákkád.
22 Purisu supakan ku sikandin, asta dungguan sikandin ka bógók. Atin ka dì rumákkád
tô mga áglayuk kandin, supakan ku gó sikandan ébô kahirapan dan.
23 Matayan ku tô mga gabatà din ébô kasóddóran katô langun ágpampamaké na sakán
tô ikasóddór katô tun dalám ka pusung yu, asta bággén ku tun ta tagsábbad-sábbad ákniyu
tô pulusán tingód katô iglumu yu.
24 Asal duwán pa kagin ku ákniyu na mga taga Tiatira na ándà tákkás katô madat
na ágtinuruán katô bayi, asta ándà kasóddóri tô ágkagin dan na madalám kakatigan i
Maibuyan. Sábbad dád ni kagin ku ákniyu.
25 Panayun kó sarig kanak sippang ka lumónódda.
26 Tô mga makapanalu ka kadattan asta mánnal ka kakalyag ku sippang ka lumónódda,
tô gó tô imun ku na mga pangulu katô mga banuwa,
27 iring katô kapapid katô Ámmà ku kanak ébô manguluwa katô mga banuwa.
Mangulu kó katô mga manubù tun ta langun banuwa, iring na tukád putó. Mému dan
iring na tibud na ipássà, su talun yu sikandan.
28 Bággén ku ákniyu tô karani na ágséllà ka masig dán malló.
29 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga
ágpampamaké.' "

3

Sulat tun ta simbaan ka Sardis

1 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, "Sulat nu ni kagin ku katô panaligan na
ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Sardis. 'Ni gó tô kagin
ku ákniyu. Dini kanak tô Ugis Espiritu na igpanunggiringan ka pittu mga espiritu, asta

† **2:17** 2:17 Mana, ó ágkannán. Ahaán tô Exodo kapitulo 16. ‡ **2:18** 2:18 Ahaán tô Daniel 10:6. § **2:20** 2:20 Ahaán tô 1 Harì 16:31; 2 Harì 9:22,30-37.

tô pittu mga karani na gawidan ku. Isóddóran ku tô áglumun yu. Agad ágkangadanan kó
na duwán kantayan yu, asal iring na inaté kó.
2 Ánnó kó ébô makataganà kó. Pabákkár yu tô kasarig yu kanak, su masig dán mandà.
Isóddóran ku na ánnà nángngà tô áglumun yu tun ta saruwan katô Ámmà ku na Manama.
3 Purisu sampát yu tô kabánnalan na igtinurù ákniyu asta igdinág yu dángngan. Bánnal
kó katô kabánnalan, asta rákkád kó. Atin ka dì kó mánnó, dumunggù a ka dì kó
makataganà, iring na kadunggù katô takón, su dì yu kasóddóran ka ándin orasi tô
kadunggù ku.
4 Tagsábbadé dád tô tun ákniyu na mga taga Sardis na ándà karipai katô madat na
áglumun katô duma. Sikandan tô mákkás kanak asta pómpakán ku ka mapputì, su
ágkasarigan dan.
5 Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô pómpakán ku ka mapputì. Dì ku gó péwaán
tô mga ngadan dan tikud tun ta libro ka kantayan.* Kumagiya katô Ámmà ku asta tô
mga panaligan din na tô gó tô mga sakup ku.
6 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga
ágpampamaké.' "

Sulat tun ta simbaan ka Filadelfia

7 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, "Sulat nu ni kagin ku katô panaligan na
ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Filadelfia. 'Ni gó tô kagin
ku ákniyu. Sakán tô Ugis, asta ágkasariganna. Sakán tô ágpid ka susì katô Lunsud i David.†
Atin ka ágpókéan ku tô sállat, ándà palang makasagpáng. Atin ka ágsagpángngan ku tô
sállat, ándà palang makapókê.‡
8 Isóddóran ku na madigár tô áglumun yu. Igpókéan kud tô sállat ébô mukit kó, asta ándà
makasagpáng.§ Isóddóran ku na agad ágmalómét kó, asal ágbánnal kó katô kagi ku. Ándà
kó bulun na sikiyu tô mga sakup ku.
9 Tô mga manubù na isakup i Maibuyan, agad ágkagin dan na bánnal dan Judio, asal
ágbulaló dan, su mà kagi dan ágtákkás kanak. Palingkóódán ku sikandan tun ta tubang
yu ébô kasóddóran dan na ágginawaan ku sikiyu.*
10 Igtuman yu tô igsugù ku ákniyu na kailangan mallayat tô ginawa yu dalám ka katiis
yu ka kahirapan iring na katiis ku katô kahirapan. Purisu tumómmóngnga ákniyu ébô
dì kó dungguan ka madat kahirapan na masig dán dumunggù tun ta mga manubù na
góddô nit banuwa.
11 Masiggad lumónód. Bantayi yu tô kasarig yu kanak ébô ándà makagó katô korona
na bággén ku ákniyu ka makapanalu kó.
12 Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô imun ku na ágkasarigan, iring na mga
sumbál tun ta templo katô Ámmà ku na Manama. Móddô dan gó dutun, asta sulatan ku
sikandan katô ngadan ka Ámmà ku na Manama, asta tô ngadan katô lunsud na góddóan
katô Ámmà ku, tô lunsud na ágngadanan Mantu Jerusalem† na sumunnad tikud tun ta
langit asta tikud tun ta Manama. Sulatan ku sikandan katô mantu ngadan ku.‡
13 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga
ágpampamaké.' "

---

* **3:5** 3:5 Ágngadanan "libro ka kantayan" tô libro na igsulatan ka ngadan ka mga manubù na ágbággayan ka kantayan na ándà ágtamanán. Ahaán tô Daniel 12:1. † **3:7** 3:7a Tô pangulu katô lunsud tô ágpid ka susì katô lunsud. Ágngadanan Lunsud i Harì David tô lunsud ka Jerusalem. Ágngadanan Mantu Jerusalem tô mantu góddóan na igimu ka Manama na sumunnad tikud tun ta langit. Ahaán tô 3:12 asta 21:2. ‡ **3:7** 3:7b Ahaán tô Isaias 22:22. § **3:8** 3:8 Tô kóbadan, ándà makabalabag katô lumun yu para kanak. * **3:9** 3:9 Ahaán tô Isaias 60:14. † **3:12** 3:12a Ágngadanan Mantu Jerusalem tô góddóan na igimu ka Manama para óddóan katô mga igsalin din. Ahaán tô kapitulo 21 asta 22. ‡ **3:12** 3:12b Ahaán tô Isaias 62:2.

Sulat tun ta simbaan ka Laodicea

14 Na, igkagi si Jesus kanak, na mà din, “Sulat nu ni kagin ku katô panaligan na
ágtómmóng katô mga ágpampamaké tun ta simbaan ka lunsud ka Laodicea. ‘Ni gó tô kagin
ku ákniyu. Sakán tô ágngadanan na Amen.§ Ágkasarigan asta bánnal tô gulitán ku. Sakán tô
igtikudan katô langun na igimu ka Manama.
15 Isóddóran ku tô áglumun yu. Ánnà bánnal tô ginawa yu kanak. Purisu iring kó na
ginámmán na malataggê dád, dì magánnó asta dì ménit. Mólà pa ka iring kó na magánnó
ginámmán ó ménit ginámmán!
16 Asal su iring kó na malataggê na dì magánnó asta dì ménit, péwaán ku sikiyu iring
na ginámmán na ágluwaán,
17 su agad ágpadadurung kó na ágkaduwánnan kó, asta ándà dán kulang tun ta
kaduwánnan yu, asal ándà yu kasóddóri na sikiyu tô makédu-édu. Ándà yu kasóddóri na
iring kó na ágkayù-ayuan, asta bólóg, asta ándà umpak tun ta saruwan ka Manama.
18 Purisu ni gó tô kagin ku ákniyu. Kangé yu tikud dini kanak tô duwán bánnal lagà iring
na bulawan na mantu inému ébô bánnal kó ágkaduwánnan. Kangé yu tikud dini kanak tô
bánnal pagtambun katô kayyaan yu iring na umpak na ándà kaburingi ébô katambunan
tô kayyaan yu. Kangé yu tikud dini kanak tô bánnal makatabang ákniyu iring na bawì na
makólì ka mata ébô kumita kó ka kabánnalan.
19 Tô mga ágginawaan ku, tô gó tô ágsapadan ku asta ágdisiplinan ku. Purisu rákkád kó,
asta piyai yu tô ágkémun yu.
20 Na, ágtindágga nit sállat, asta ágtáktákka. Atin ka duwán maminág katô kagi ku, asta
pókéan din tô sállat, mahuwa, asta kumanna duma kandin.
21 Tô mga makapanalu ka kadattan, tô gó tô pónsadán ku madani tun kanak dalám ka
pagpangulu ku, iring na igunsadda madani tun ta Ámmà ku pángnga igpanaluwa katô
langun.
22 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin katô Ugis Espiritu tun ta mga
ágpampamaké.’ ”

4

Gunsadanan ka pangulu tun ta langit

1 Na, pángnga igsulatta kani, igkita ku tô sállat na igpókéan tun ta langit! Tô taganà
igkagi kanak ka mabákkár iring na kédup ka trumpeta, tô gó tô igkagi puman, na mà din,
“Pénék ka dini, su pakitanán ku áknikó tô matuman na dumunggù tun ta tapuri álló.”
2 Na, tigkô dád igpidda katô Ugis Espiritu tun ta langit, asta igpakita din kanak tô
gunsadanan ka pangulu tun ta langit, asta duwán igunsad dutun!*
3 Madigár tô bónnóng din iring na bónnóng ka batu na ágngadanan haspe asta kornalina
na dakál é lagà. Iglibutan tô gunsadanan din katô malunnó binangunan iring na
bónnóng ka batu na ágngadanan esmeralda na dakál é lagà.
4 Iglibutan tô gunsadanan katô duwa pulù áppat (24) mga gunsadanan, asta duwán
duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun na igunsad dutun. Mapputì tô umpak dan, asta
itaguan tô ulu dan ka korona na bulawan.
5 Igkirám tô gunsadanan ka pangulu, asta igdinág ku tô dalágdág ka kilat. Tun ta
saruwan katô gunsadanan ka pangulu, duwán pittu mga sulù na ágrágrág. Tô gó tô pató
katô Ugis Espiritu ka Manama na igpanunggiringan ka pittu mga espiritu.†
6 Tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu, duwán iring na ranó na matió iring
na pangalungan.‡

§ **3:14** 3:14 Ágngadanan si Jesus na “Amen,” su tô kóbadan, “Matuman ni.” * **4:2** 4:2 Ahaán tô Ezequias 1:26-28.
† **4:5** 4:5 Ahaán tô 3:1 asta Zacarias 4:2. ‡ **4:6** 4:6 Pangalungan, ó bildo ó salamin. Magunawa tun ta 15:2; 21:18,21.

Madani tun ta mga gunsadanan ka pangulu, duwán áppat mannanap na matulus.
Ipánnuan ka mga mata tô tun ta báttuk dan, asta tô tun ta bókkóg dan.
7 Tô tagnà matulus mannanap iring na liyun, tô ikaduwa iring na baka, tô ikatállu iring
na manubù tô báttuk din, asta tô ikappat iring na banug na áglayang.§
8 Duwán ánnám pakpak tun ta tagsábbad-sábbad katô áppat matulus mannanap. Ipánnù
tô lawa dan ka mga mata, agad dutun dalám asta tun ta luwà. Dì dan ágsódô ágkanta agad
álló asta dukilám, asta ni gó tô kagi katô kanta dan.
"Ugis, ugis, ugis
tô Áglangngagán na matulus Manama.
Duwán sikandin tikud sayyan, áknganni,
asta tun ta tapuri álló!"*
9 Manama tô gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu, asta sikandin tô manté sip-
pang ka ándà ágtamanán. Sikandin tô ágdurungán katô áppat matulus mannanap, asta
ágpabantugán dan, asta ágpasalamatan dan.
10 Atin ka ágkanta dan, áglingkóód tô duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun tun ta
saruwan ka Manama na gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu. Ágpangadapán dan
sikandin na manté sippang ka ándà ágtamanán. Ágsánnarán dan tô mga korona dan tun
ta saruwan din.† Ágkanta sikandan, na mà dan,
11 "Áglangngagán dé na Manama,
sikuna tô nángngà durungán asta pabantugán,
asta sikuna tô tuu matulus,
Su sikuna tô igimu katô langun,
asta tikud tun ta áknikó kakalyag,
igimu nu tô langun na duwán áknganni."

5

Papel na iglulun asta Nati Karnero

1 Na, duwán papel na igkita ku tun ta kawanan bállad katô igunsad tun ta gunsadanan
ka pangulu. Igsulatan tô tun ta dalám asta tô tun ta luwà, iglulun, asta igpatówan ka pittu
mga silyo ébô dì bákkan.
2 Duwán matulus panaligan ka Manama na igkita ku, asta igullaó sikandin, na mà din,
"Sadan tô nángngà makakas kani mga silyo asta makabákka kani papel?"
3 Agad tun ta langit, tun ta bówwó ka banuwa, asta tun ta siráb ka tanà, ándà palang
ikita na makabákka asta makabasa kani papel.
4 Purisu tuuwa igsággó, su ándà palang ikita na makabákka asta makabasa katô papel.
5 Duwán sábbad ágpangulun na igkagi kanak, na mà din, "Yaka ágsággó, su nángngà
tô ágngadanan Liyun* na tikud tun ta pamilya i Juda na rubbad i David. Sikandin tô
ikapanalu. Purisu sikandin tô makakas kani pittu mga silyo, asta makabákka kani
papel."
6 Na, duwán igkita ku tun ta tángngaan katô gunsadanan ka pangulu asta tô áppat
matulus mannanap asta mga ágpangulun. Duwán Nati Karnero† na igtindág dutun, asta
igkita ku tô mga ulat ka amù ka kamaté kandin sayyan, asal inanté puman sikandin.
Duwán pittu mga panga din, asta pittu tô mga mata din na pató katô Ugis Espiritu‡ ka
Manama na igpapid tun ta kaluwagan ka banuwa.
7 Igpadani tô Nati Karnero tun ta gunsadanan ka pangulu, asta igkangé din tô papel
na iglulun tikud tun ta kawanan bállad katô igunsad dutun.

§ **4:7** 4:7 Ahaán tô Ezequias 1:10. * **4:8** 4:8 Isaias 6:2-3. † **4:10** 4:10 Tô gó tô pató na ágpabbabà-babà dan tun ta Manama. * **5:5** 5:5 Si Jesus tô igngadanan Liyun. Ahaán tô Genesis 49:9. † **5:6** 5:6a Ahaán tô Isaias 53:7; Zacarias 4:10. ‡ **5:6** 5:6b Ugis Espiritu, ó pittu mga espiritu. Ahaán tô 1:4.

8 Tô igkangé din tô papel, iglingkóód tô áppat mga matulus mannanap asta tô duwa
pulù áppat (24) mga ágpangulun tun ta saruwan katô Nati Karnero. Igpid katô tagsábbad-
sábbad mga ágpangulun tô alpa na ágpadagingán asta tô bulawan linipung na ipánnù ka
pamammut na ággóbbón. Tô gó tô panunggiringan tingód ka mga kadasal katô mga
sakup ka Manama.
9 Igkanta sikandan ka mantu kanta, na mà dan,
"Sikuna dád tô nángngà makakangé katô papel na iglulun asta makakas katô silyo,
Su sikuna tô igmatayan,
asta ukit katô dipanug nu igtábbus nu tô mga manubù para ka Manama tikud tun ta
langun grupo, mga kinagiyan, mga klasi ka manubù, asta mga banuwa.
10 Inému nu sikandan na mga pangulu asta mga parì ka Manama,
asta mangulu dan dán tun ta banuwa."
11 Na, tô igsállágga, igdinág ku tô kanta katô marapung mga panaligan na ilimud tun
ta gunsadanan ka pangulu tákkás katô áppat matulus mannanap asta tô mga ágpangulun.
Tuu marapung tô mga panaligan, su mga mararan mararan dan na dì ágkéyap.
12 Igkanta sikandan ka mabákkár, na mà dan,
"Tô Nati Karnero na igmatayan tô nángngà durungán ta,
Su duwán kandin katulusan, kaduwánnan, kapandayan, asta kabákkárran.
Sikandin tô pabantugán ta,
asta pangadapán ta,
asta durungán ta!"
13 Igdinág ku tô kanta katô langun tun ta langit, tun ta banuwa, tun ta siráb katô tanà,
asta tun dalám katô dagat. Igkanta sikandan, na mà dan,
"Nángngà ka durungán sikandin na gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu,
asta durungán tô Nati Karnero.
Mólà pa ka pabantugán, asta pangadapán, asta duwán kabákkárran ka ándà ágtamanán!"
14 Igtaba tô áppat matulus mannanap, na mà dan, "Matuman ni!"
Iglingkóód tô mga ágpangulun, asta igpangadap dan.

6

Igakas tô mga silyo tun ta papel

1 Na, igkita ku na igakas katô Nati Karnero tô tagnà katô pittu mga silyo na igpató
tun ta papel na iglulun. Igdinág ku tô kagi katô tagnà matulus mannanap, asta iring na
dalágdág ka kilat tô kagi din, na mà din, "Sadun ka dini!"
2 Na, igkita ku tô mapputì kudà, asta duwán igsaké na igpid ka panà. Igbággayan
sikandin ka korona, asta igpapid sikandin ébô talun din tô mga usig din.*
3 Tô igakas katô Nati Karnero tô ikaduwa silyo, igdinág ku tô kagi katô ikaduwa
matulus mannanap, na mà din, "Sadun ka dini!"
4 Igluwà tô kudà na tuu mallutù. Tô igsaké, tô gó tô igpapid ébô samukán tô mga
manubù nit banuwa. Purisu pamatayé dan. Duwán mallayat kampilan na igbággé tun
ta igsaké.
5 Tô igakas katô Nati Karnero tô ikatállu silyo, igdinág ku tô kagi katô ikatállu matulus
mannanap, na mà din, "Sadun ka dini!"
Na, igkita ku tô métám kudà. Duwán igsaké na igpid ka timbangan.
6 Duwán igdinág ku iring na kagi tun ta tángngaan katô áppat matulus mannanap.
Igkagiyan din tô igsaké, na mà din, "Pallayat nu tô lagà ka makan dan, su sábbad dád
litro ka trigo na mému bállin ka sábbad abuk ka salapì na denario,† asta tállu dád litro ka

* **6:2** 6:2 Ahaán tô Zacarias 1:8; 6:1-3. † **6:6** 6:6 Tô sábbad abuk ka salapì na denario, tô gó tô tandan ka sábbad dád álló.

sebada na mému bállin ka sábbad abuk ka salapì na denario. Asal yaka ágpallayat katô
lagà ka langis ka olibo asta katô bino!”
7 Tô igakas katô Nati Karnero tô ikappat silyo, igdinág ku tô kagi katô ikappat matulus
mannanap, na mà din, “Sadun ka dini!”
8 Na, igkita ku tô mararám kudà. Si Kamatayan tô ngadan katô igsaké, asta si Hades
tô ngadan katô ágtalundug kandin. Igpapid dan ébô matayan dan tô ikappat bahin katô
mga manubù nit banuwa ukit katô gira, ballus, bógók, asta magani mga mannanap ka
kabánnássan nit banuwa.
9 Tô igakas katô Nati Karnero tô ikalima silyo, duwán igkita ku tun ta ligad katô dakál
ággóbbówanan tun ta saruwan ka Manama. Igkita ku tô mga gimukud katô mga manubù
na igmatayan tingód katô kólit dan ka kagi ka Manama asta katô kapamaké dan ki Jesus.
10 Igullaó sikandan, na mà dan, “Áglangngagán na Matulus, ugis asta ágkasarigan ka.
Madugé pa tô karuud nu asta tô kasupak nu katô mga manubù na góddô nit banuwa
tingód katô kamaté dan áknami?”
11 Na, duwán mapputì kapa na igbággé tun ta tagsábbad-sábbad kandan. Igkagiyan dan
na kailangan mangat dan pa tun ta mabbabà timpo sippang ka makompleto tô langun
kadumaan dan na ágsuguánnán asta kataladi dan, su duwán pa matayan iring kandan.
12 Tô igakas katô Nati Karnero tô ikannám silyo, duwán linug na tuu mabákkár, asta
igmangittáng tô álló iring na óggét na tuu métám, asta igmallutù tô bulan iring na
dipanug.‡
13 Idabù tô mga karani nit bówwó ka tanà iring na mangngud mga buuy ka kayu igera
na ágkómpad ka duwán mabákkár karamag.§
14 Itángngà tô langit iring na papel na ilulun. Ilubà asta inalin tô langun pabungan asta
tô mga purù tikud tun ta lugar dan.
15 Tô mga manubù, agad mga harì, duma mga manubù na igpangulu, mga pangulu
ka sundalo, mga ágkaduwánnan, mga magani, asta langun manubù agad állang ó ánnà,
igállás dan tun ta mga takub asta tun ta siráb ka mga magdakál batu tun ta pabungan.
16 Igtawar sikandan katô mga pabungan asta mga magdakál batu, na mà dan,
“Tambuni ké, asta sidalungi ké ébô dì ké kitanán katô Manama na gunsad tun ta
gunsadanan ka pangulu tun ta langit. Állás ké ébô dì ké dungguan katô supak tikud tun
ta Nati Karnero,
17 su igdunggù dán tô álló ka kasupak dan ka mga manubù, asta ándà palang
makaluwà tikud tun ta supak.”*

7

Igpatówan tô 144 mararan Judio

1 Na, duwán áppat panaligan na igkita ku. Igtindág dan tun ta áppat sunu ka banuwa,
asta igpasódô dan tô áppat karamag ébô dì ágkaramagan tô tanà, dagat, asta mga kayu.
2 Igkita ku tô ássa panaligan na igdunggù tikud tun ta silatan. Igpid din tô pagpató katô
manté Manama. Igtawar sikandin ka mabákkár tun ta áppat panaligan na igbággayan ka
Manama katô katulusan ébô dadattan tô tanà asta dagat.
3 Igkagi tô panaligan, na mà din, “Yakó ágdadat katô tanà, dagat asta kayu ka dì dé pa
patówan tô bukád katô mga ágsuguánnán ka Manama ta.”*
4 Na, idinág ku tô karapungan katô mga manubù na igpatówan. Sábbad gatus kappatan
áppat mararan (144,000) tô igpatówan tikud tun ta langun grupo ka mga rubbad i Israel.
5 Sapulù duwa mararan (12,000) tô manubù na igpatówan tikud tun ta grupo ka mga
rubbad i Juda. Sapulù duwa mararan (12,000) tô igpatówan tikud tun ta grupo ka mga

‡ **6:12** 6:12 Ahaán tô Joel 2:31. § **6:13** 6:13 Ahaán tô Isaias 34:4. * **6:17** 6:17 Ahaán tô Malaquias 3:2. * **7:3** 7:3 Ahaán tô Ezequias 9:4.

rubbad i Ruben. Sapulù duwa mararan (12,000) tô igpatówan tikud tun ta grupo ka mga
rubbad i Gad.
6 Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Aser. Sapulù
duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Neftali. Sapulù duwa
mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Manases.
7 Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Simeon. Sapulù
duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Levi. Sapulù duwa
mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Isacar.
8 Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Zabulon.
Sapulù duwa mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Jose. Sapulù duwa
mararan (12,000) tô tikud tun ta grupo ka mga rubbad i Benjamin.

Mga manubù tun ta saruwan katô gunsadanan ka Manama

9 Na, igkita ku tô tuu marapung manubù na dì ágkéyap. Tikud dan tun ta langun
banuwa, mga grupo, mga klasi ka manubù asta mga kinagiyan. Igtindág dan tun ta
saruwan katô gunsadanan ka pangulu, tun ta saruwan katô Nati Karnero. Igumpak
dan ka mapputì kapa, asta igawidan dan tô mga daun ka palmera.
10 Igullaó sikandan, na mà dan, "Durungán tô Manama ta na gunsad tun ta gun-
sadanan ka pangulu, asta durungán tô Nati Karnero, su igpaluwà ké ikandan tikud tun
ta kérrayat!"
11 Tô langun panaligan iglibut tun ta gunsadanan ka pangulu, mga ágpangulun, asta
áppat matulus mannanap. Iglingkóód dan tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu,
asta igpangadap dan ka Manama.
12 Igkagi sikandan, na mà dan, "Matuman ni! Sikuna Manama tô durungán dé,
pangadapán dé, pasalamatan dé, asta pabantugán dé. Bánnal ka mapandé, matulus, asta
makému katô langun sippang ka ándà ágtamanán! Matuman ni."
13 Na, duwán sábbad ágpangulun na iginsà kanak, na mà din, "Isóddóran nu ka sadan ni
mga manubù na igumpak ka mapputì kapa? Isóddóran nu ka ánda é igtikudan dan?"
14 Igtaba a, na mà ku, "Sir, ikasóddór ka, asal sakán ándà."
Igkagi sikandin, na mà din, "Sikandan tô igtikud tun ta dakál kérrayat.† Iglabaan dan
tô kapa dan‡ ukit ka dipanug katô Nati Karnero ébô tuu kumapputì.
15 Purisu igtindág dan dán tun ta saruwan katô gunsadanan ka Manama. Ágtuman
dan katô kakalyag din tun ta templo din agad álló asta dukilám. Ágtómmóngan dan katô
Manama na gunsad tun ta gunsadanan ka pangulu.
16 Dì dan gó ballusán. Dì dan gó katákkangan. Dì dan kagáttasan tingód katô kénit ka
álló, ó agad ándin klasiyi ka kénit,§
17 su ágdóppónan dan katô Nati Karnero na madani tun ta gunsadanan ka pangulu.
Piddán din sikandan tun ta mga sánnáp ka wayig na makabággé ka kantayan. Punasan
ka Manama tô langun luhà dan."*

8

Igakas tô ikapittu silyo

1 Na, tô igakas katô Nati Karnero tô ikapittu silyo, igtagnáp tô langun tun ta langit
dalám ka tángngà ka oras.
2 Na, igkita ku tô pittu mga panaligan na ágtindág tun ta saruwan ka Manama, asta
duwán pittu mga trumpeta na igbággé kandan.

† **7:14** 7:14a Ahaán tô Daniel 12:1. ‡ **7:14** 7:14b Tô kalaba dan katô kapa tô panunggiringan tingód katô kapamaké dan ki Jesus ébô pasinsiyaan ka Manama tô salà dan ukit katô dipanug i Jesus. § **7:16** 7:16 Ahaán tô Isaias 49:10; Salmo 121:6. * **7:17** 7:17 Ahaán tô Salmo 23:2; Isaias 25:8.

3 Duwán ássa panaligan na igpid ka bulawan ágtaguanan ka pamammut. Igpadani
sikandin tun ta dakál ággóbbówanan na bulawan tun ta saruwan katô gunsadanan ka
pangulu. Duwán dakál pamammut na igbággé kandin na igtákkássan katô mga kadasal
ka langun sakup ka Manama.*
4 Igábbál tô pamammut na iggóbbó tun ta ágtaguanan na gawidan katô panaligan tun
ta saruwan ka Manama, asta tô ábbál igtákkássan katô mga kadasal katô mga sakup ka
Manama.
5 Na, igipánnù katô panaligan tô ágtaguanan ka baga tikud tun ta dakál ággóbbówanan,
asta igdabù din tun ta banuwa. Purisu mabákkár tô dalágdág ka kilat, igséllà tô kirám,
asta iglinug.

Mga trumpeta

6 Na, ikataganà tô pittu mga panaligan ébô midup dan katô pittu mga trumpeta.
7 Igidup tô tagnà panaligan katô trumpeta din, asta duwán idabù tun ta banuwa iring
na magdakál mga ayis iring na mabággat mga batu. Idabù tô apuy na duwán ibalát
dipanug. Purisu igóbbó tô ikatállu bahin katô tanà. Igóbbó tô ikatállu bahin ka mga kayu.
Igóbbó tô langun ka sigbát.
8 Igidup tô ikaduwa panaligan katô trumpeta din, asta duwán idabù tun ta dagat iring
na tuu dakál pabungan na igrágrág. Purisu tô ikatállu bahin ka dagat inému na dipanug,
9 asta inaté tô ikatállu bahin ka mga sáddà, asta idattan tô ikatállu bahin ka mga barko.
10 Igidup tô ikatállu panaligan katô trumpeta din, asta idabù tô dakál karani tikud tun
ta langit na ágrágrág iring na sulù. Idabù tô dakál karani tun ta ikatállu bahin ka mga
wayig asta mga sánnáp.
11 Mappait tô ngadan katô karani. Purisu igmappait tô ikatállu bahin ka wayig, asta
marapung tô mga manubù na inaté su iginám dan kani.
12 Igidup tô ikappat panaligan katô trumpeta din, asta igmangittáng tô ikatállu bahin
ka álló, igmangittáng tô ikatállu bahin ka bulan, asta igmangittáng tô ikatállu bahin ka
mga karani, su inandà tô ikatállu bahin ka iló dan. Purisu ándà palang giló dalám ka
ikatállu bahin ka oras ka álló asta dukilám.
13 Na, igkita ku tô banug na áglayang tun ta kawang-awangan. Igdinág ku tô kagi din
na mabákkár, su igullaó tô banug ka makatállu, na mà din, "Makédu-édu gó! Makédu-édu
gó! Makédu-édu gó tô mga manubù na góddô tun ta banuwa, su masig dán midup tô tállu
pa mga panaligan katô trumpeta dan!"

9

1 Na, igidup tô ikalima panaligan katô trumpeta din, asta duwán igkita ku iring na
karani tun ta banuwa, su taganà sikandin idabù tikud tun ta langit. Igbággayan sikandin
ka susì ébô pókéan din tô sagpáng katô bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman.
2 Igpókéan din tô sagpáng katô bóbbó, asta igluwà tô ábbál iring na ágtikud tun ta dakál
ággóbbówanan. Tô álló isidalungan asta igmangittáng, su igluwà tô ábbál tikud tun ta
bóbbó.
3 Igluwà tô marapung mga apang tikud tun ta ábbál, asta igbággayan dan ka katulusan
ébô makadadat katô mga manubù ukit katô sággád dan iring na aras ka mananipit.
4 Igkagiyan sikandan na dì dan dadattan tô sigbát, tô mga pamulanán, asta tô mga
kayu. Asal mému dan dád dadattan tô mga manubù na ándà pató ka Manama tun ta
bukád dan.
5 Agad mému dan irrayatan tô mga manubù dalám ka lima bulan, asal dì dan mému
matayan tô mga manubù. Iring na aras ka mananipit tô kérrayat dan katô mga manubù.
6 Dalám katô lima bulan, pamasakán katô mga manubù tô kapókit ébô maté dan, asal
ándà kitanán dan. Agad kakalyag dan na maté, asal dì dan makému.

* **8:3** 8:3 Ahaán tô Salmo 141:2.

7 Tô lawa katô mga apang iring na lawa ka kudà na sakayan katô manubù na gumira.
Iring na korona na bulawan tô igtagù tun ta ulu dan. Tô báttuk dan iring na báttuk ka
manubù,
8 mallayat tô ulu dan iring na ulu ka bayi, asta tô ngipán dan iring na ngipán ka liyun.
9 Tô kagpa dan iring na putó kalasag. Tô iglayang dan, igdagunut tô pakpak dan iring
na dagunután ka marapung mga kalesa na ágguyudán ka kudà na ágpalaguy tun ta gira.
10 Tô ikug dan iring na ikug ka mananipit, su duwán sággád ébô makadadat dan katô
mga manubù dalám ka lima bulan.
11 Harì dan tô panaligan tikud tun ta bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman. Si
Abbadon tô ngadan din tun ta kinagiyan ka Hebreo. Si Apolyon* tô ngadan din tun ta
kinagiyan ka Griego.
12 Ipángnga dán tô tagnà karasayan, asal duwán pa duwa karasayan na dumunggù.
13 Na, igidup tô ikannám panaligan katô trumpeta din, asta duwán igdinág ku na
igkagi tikud tun ta áppat panga katô dakál ággóbbówanan na bulawan tun ta saruwan
ka Manama.
14 Igkagi tô igdinág ku tun ta ikannám panaligan na igpid katô trumpeta, na mà din,
"Lángngai nu tô áppat panaligan na igbagkás tun ta dakál Wayig ka Eufrates."
15 Purisu iglángngaan katô ikannám panaligan tô áppat panaligan na igpataganà para
kani ámmé, bulan, álló asta oras ni, ébô matayan dan tô ikatállu bahin ka mga manubù.
16 Idinág ku tô karapungan katô mga sundalo na ágsaké ka kudà, na duwa gatus milyon
(200,000,000).
17 Iring kani tô bónnóng katô mga kudà asta katô mga sundalo na igpakita kanak. Tô
mga sundalo na ágsaké duwán mga umpak dan na mallutù putó, iring na kallutù ka apuy.
Duwán mga umpak dan na malunnó, iring na baták ka batu na ágngadanan sapiro na
dakál é lagà. Duwán mga umpak dan na mararag, iring na asupri. Tô ulu katô mga kudà
dan iring na ulu ka liyun, asta tikud tun ta babbà dan igluwà tô apuy, tô ábbál asta tô
asupri.
18 Inaté tô ikatállu bahin katô mga manubù ukit kani tállu kadattan na apuy, ábbál, asta
asupri na igluwà tikud tun ta babbà katô mga kudà dan.
19 Tun ta babbà asta tun ta ikug katô kudà duwán makadadat, su tô ikug dan iring na
áppuy na garas, asta tô gó é makadadat katô mga manubù.
20 Tô mga manubù na isamà asta ándà matayi katô mga kudà na makadadat, ándà dan
rákkád katô mga madat na iglumu dan. Ándà dan sódô ka kapangadap dan katô madat
mga espiritu asta katô mga ágmanaman na dì pakakita, dì pakadinág, asta dì pakapanó
na igimu dan tikud tun ta bulawan, mapputì bulawan, burunsi, batu, asta kayu.
21 Ándà rákkád tô mga manubù katô kamaté dan, katô katimbaluy dan, katô kalayuk
dan katô ánnà kandan sawa ó duma, asta katô katakó dan.

10

Tô panaligan asta tô délák papel

1 Na, igkita ku tô ássa matulus panaligan na igsunnad tikud tun ta langit. Itángngás
sikandin ka sagulapun, asta duwán binangunan na igpabówwó katô ulu din. Ágséllà tô
báttuk din iring na sánnang ka álló, asta tô mga paa din iring na mga sumbál na ágrágrág.
2 Tun ta bállad din igawidan din tô délák papel na ándà luluni. Tô kawanan paa din
igpagit din tun ta tángngaan ka dagat, asta tô ibang paa din igpagit din tun ta tanà.
3 Igullaó sikandin iring na kagi ka liyun. Tô igullaó sikandin, igkilat ka makapittu.

* **9:11** 9:11 Tô kóbadan katô duwa ngadan din, Taradadat.

4 Tô igkilat ka makapittu, sumulatta pád katô kagi na igdinág ku. Asal igdinág ku tô
igkagi tikud tun ta langit, na mà din, “Yaka ágsulat katô igkagi katô pittu mga kilat, su dì
mému gulitán.”
5 Na, tô panaligan na igkita ku na igtindág tun ta dagat asta tanà, igtayó sikandin ka
kawanan bállad din,
6 asta igtandô sikandin ukit katô ngadan ka manté Manama sippang ka ándà
ágtamanán, tô igimu katô langit, tanà, dagat, asta langun-langun. Igtandô din na dì dán
maring-baring,
7 su ka midup tô ikapittu panaligan katô trumpeta din, tumanán katô Manama tô
kakalyag din na taganà din igulit tun ta mga propeta na ágsuguánnán din sayyan.
8 Na, igkagi puman kanak tô igdinág ku tikud tun ta langit, na mà din, “Sadun ka tun
ta panaligan na igtindág tun ta dagat asta tun ta tanà. Kangé nu tô papel na ándà luluni
tun ta bállad din.”
9 Purisu igsadunna tun ta panaligan, asta igpamuyù ku tô délák papel. Igkagi sikandin,
na mà din, “Tanggap nu ni papel, asta kan nu. Mammis iring na tánnáb tun ta babbà nu,
asal ka dumunggù ni tun ta gátták nu kumappait.”*
10 Purisu igtanggap ku tô délák papel na igpid katô panaligan, asta igkan ku. Mammis
iring na tánnáb tun ta babbà ku, asal tô iglámmád ku, igmappait tun ta gátták ku.
11 Na, igkagi puman tô igdinág ku tikud tun ta langit, na mà din, “Kailangan mulit-ulit
ka puman katô ágpakagin ku áknikó tingód katô marapung klasi ka mga manubù, mga
banuwa, mga kinagiyan asta mga harì.”

11

Tô duwa taraulit ka kabánnalan

1 Na, duwán pagtáppáng iring na tukád na igbággé kanak. Duwán igkagi kanak, na mà
din, “Tindág ka, asta táppáng nu tô templo ka Manama asta tô dakál ággóbbówanan, asta
iyap nu tô mga manubù na ágpangadap dutun.
2 Asal yaka ágtáppáng katô plasa tun ta luwà katô templo. Pabayà nù yan, su igbággé
tun ta mga ánnà Judio. Sumulung dan katô ugis lunsud ka Jerusalem dalám ka kappatan
duwa (42) bulan.
3 Papiddán ku tô duwa taraulit na gumpak ka óggét na gimun sako,* asta pakagin ku
sikandan dalám ka sábbad mararan duwa gatus kannámman (1,260) álló.”
4 Tô duwa taraulit na papiddán din, tô gó tô igtádduan katô panunggiringan sayyan
tingód katô duwa kayu olibo asta tô duwa sulù tun ta saruwan katô Áglangngagán na
ágpangulu katô langun manubù nit banuwa.
5 Atin ka duwán dumadat katô duwa taraulit, duwán apuy na lumuwà tikud tun ta
babbà dan ébô góbbón tô mga usig dan. Ukit katô apuy, matayan dan tô mga dumadat
kandan.
6 Papiddán tô duwa taraulit ébô dalangan dan tô mga sagulapun ébô dì mudan dalám
ka álló ka kapakagi ka Manama kandan. Papiddán dan ébô imun na dipanug tô mga
wayig, asta irrayatan dan tô mga manubù nit banuwa ukit katô mga kadattan agad
kadángngan é kakalyag dan.
7 Atin ka mapángnga dan mulit-ulit, sulungán dan katô magani mannanap na lumuwà
tikud tun ta bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman. Talun katô magani mannanap tô
duwa taraulit, asta matayan din sikandan.

* **10:9** 10:9 Ahaán tô Ezequias 2:8-3:3. * **11:3** 11:3 Gumpak dan ka óggét na gimun sako, su tô gó tô pató na kailangan rumákkád tô mga manubù na gulitan dan.

8 Tô mga lawa katô inaté pabayaán tun ta dakál dalan katô ágkabantug lunsud na
igmatayan katô Áglangngagán dan na igpansalan tun ta krus. Tun ta panunggiringan
tingód katô lunsud, ágngadanan tô lunsud Sodoma† ó Ehipto.
9 Marapung tô mga manubù na madun tikud tun ta ássa-ássa klasi ka mga manubù,
mga grupo, mga kinagiyan asta mga banuwa ébô sumállág dan katô mga lawa katô duwa
taraulit dalám ka tállu álló ágtángngà. Dì mému kandan ka lábbángngán tô duwa lawa.
10 Kadayawan tô mga manubù na góddô tun ta banuwa tingód ka kamatayan katô
duwa taraulit. Purisu palimudé dan, asta pabággayé dan ka mga gasa, su inaté dán tô
duwa propeta na taganà igdadat kandan.
11 Asal pángnga ka tállu álló ágtángngà, iganté puman ka Manama tô duwa taraulit, asta
igtindág dan. Purisu tuu imáddangan tô mga manubù na igsállág kandan.
12 Duwán igdinág katô duwa taraulit na igkagi ka mabákkár tikud tun ta langit, na mà
din, "Sadun kó dini!"
Na, ibatun tô duwa taraulit tun ta langit na igtákkássan ka sagulapun, asta isállággan
katô mga usig dan.
13 Tigkô dád duwán mabákkár linug, asta idattan tô ikasapulù bahin ka mga balé
tun ta lunsud. Pittu mararan (7,000) tô mga manubù na inaté tingód katô linug. Tuu
imáddangan tô mga manubù na isamà, asta igdurung dan tô Manama na góddô tun ta
langit.
14 Ipángnga dán tô ikaduwa karasayan, asal duwán pa ikatállu karasayan na masig
dumunggù.

Ikapittu trumpeta

15 Na, igidup tô ikapittu panaligan katô trumpeta din, asta marapung tô mga igkagi
ka mabákkár tun ta langit, na mà dan, "Tô mga pangulu ka manubù isakup dán tun ta
pagpangulu katô Áglangngagán ta asta katô kandin Mesiyas.‡ Mangulu sikandin sippang
ka ándà ágtamanán."§
16 Na, iglingkóód tô duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun na gunsad tun ta saruwan ka
Manama, asta igpangadap dan katô Manama.
17 Igkagi sikandan, na mà dan, "Áglangngagán dé na Manama na matulus, duwán kad
sayyan asta áknganni. Ágpasalamat ké áknikó su igpakita nud na matulus ka, asta igtigkané
kad ágpangulu nit banuwa.
18 Agad isókó tô mga manubù áknikó, asal igdunggù dán tô álló na sumupak ka kandan,
asta tô álló na rumuud ka katô mga manubù na inaté. Igdunggù dán tô álló na mággé
ka katô pulusán tun ta mga ágsuguánnán nu na mga propeta, asta tun ta mga sakup
nu asta mga manubù na ágrespeto áknikó agad ágkayù-ayuan ó mallayat é kamanubuan.
Igdunggù dán tô álló na matayan nu tô mga manubù na igdadat katô banuwa."
19 Na, igpókéan tô templo ka Manama tun ta langit, asta igkita ku tô kaban na ágtaguan
katô kasabotan ka Manama. Igkirám, mabákkár tô dalágdág ka kilat, iglinug, asta idabù
tô magdakál mga ayis iring na mga batu.

12

Kasalábbuan tingód katô bayi asta dragon

1 Na, duwán dakál kasalábbuan na igkita ku tun ta langit. Igkita ku tô bayi na igumpak
katô iring na álló. Duwán bulan tun ta siyung katô mga paa din, asta duwán sapulù duwa
(12) karani na igkorona tun ta ulu din.

---

† **11:8** 11:8 Sodoma tô lunsud na madani tun ta Ranó ka Asin na igdadattan ka Manama sayyan ukit katô apuy su tuu madat tô águmun ka mga taga Sodoma. Ahaán tô Genesis 19:23-26. ‡ **11:15** 11:15a Mesiyas tô kagi ka Hebreo na magunawa katô kagi ka Griego "Cristo." Tô kóbadan kani, "tô isalin ka Manama." Si Jesu-Cristo tô ágngadanan na Mesiyas. § **11:15** 11:15b Ahaán tô Daniel 7:14.

2 Masig dán mamasusu tô bayi, asta igullaó sikandin tingód katô kasakit, su ágpangalalan sikandin.*
3 Na, duwán ássa kasalábbuan na igkita ku tun ta langit. Duwán dakál mallutù dragon na igkita ku. Pittu tô mga ulu din, sapulù (10) tô mga panga din, asta duwán korona tun ta tagsábbad-sábbad katô ulu din.
4 Ukit katô ikug din, igkarit din tô ikatállu bahin ka mga karani, asta igdabù din tô mga karani tun ta banuwa. Igtindág tô dragon tun ta tubang katô bayi na masig dán mamasusu ébô sékót din kannán tô batà na pamasusun katô bayi.
5 Duwán batà mama na ipamasusu, asta sikandin tô mangulu katô langun manubù nit banuwa, asta ándà makatu kandin. Asal igdagmit ka Manama tô batà, asta igpid din tun ta gunsadanan din tun ta langit.
6 Igpalaguy tô bayi tun ta disyerto, su duwán lugar na igtaganà katô Manama ébô dóppónan din tô bayi dalám ka sábbad mararan duwa gatus kannámman (1,260) álló.
7 Na, duwán gira tun ta langit. Si Miguel† tô igpid katô mga panaligan ka Manama, asta igsulung dan tô dragon. Agad igatu tô dragon asta tô mga panaligan din,
8 asal italu tô dragon asta tô mga panaligan din, asta igpéwà dan tikud tun ta langit.
9 Igdabù tô dakál dragon tikud tun ta langit. Sikandin tô áppuy sayyan, asta ágngadanan ki Maibuyan ó Satanas. Katig sikandin áglimbung katô langun manubù tun ta banuwa. Igdabù sikandin asta tô mga panaligan din tun ta banuwa.
10 Na, igdinág ku tô kagi na mabákkár tun ta langit, na mà din, "Igdunggù dán tô álló na tábbusán ka Manama tô mga manubù. Igpakita din dán na matulus sikandin. Igtigkané dán tô pagpangulu ka Manama, asta igpapangulu din dán tô Mesiyas, su igdabù din dán tikud tun ta langit tô ágdimanda tingód katô mga kataladi ta. Dì sikandin ágsódô ágdimanda tingód kandan tun ta saruwan katô Manama dé agad álló asta dukilám.
11 Italu dán si Maibuyan katô mga ágpampamaké ukit katô dipanug katô Nati Karnero na igmatayan tun ta krus, asta ukit katô kólit dan tingód ki Jesu-Cristo. Dì dan ágkamáddangan agad matayan dan.
12 Purisu kailangan kadayawan kó na mga taga langit asta sikiyu na góddô tun ta langit! Asal makédu-édu kó gó na mga taga tanà asta mga taga dagat, su igdunggù dán si Maibuyan tun ákniyu. Tuu isókó sikandin, su isóddóran din na masig dán sikandin supakan!"
13 Tô ikasóddór tô dragon na igdabù dán sikandin tun ta banuwa, igagtà din tô bayi na igpamasusu ka batà mama.
14 Asal duwán duwa pakpak na iring na pakpak ka dakál banug na igbággé ka Manama tun ta bayi ébô makalayang sikandin tun ta disyerto asta dì kasabban katô dragon. Dóppónan sikandin ka Manama dalám ka tállu ámmé ágtángngà.
15 Igpaluwà katô dragon tô dakál wayig tikud tun ta babbà din ébô anudán din tô bayi,
16 asal igtabangan katô tanà tô bayi, su ibóbbówan tô tanà, asta ikahu tô dakál wayig na igpaluwà katô dragon tikud tun ta babbà din.
17 Purisu isókó tô dragon katô bayi, asta igtigkané sikandin igsulung katô duma mga gabatà katô bayi. Sikandan tô ágbánnal katô mga sugù ka Manama asta gulit katô kabánnalan na ágtinuruán tingód ki Jesus.
Igtindág tô dragon tun ta baklayanán na madani tun ta dagat.

13

Tô duwa mannanap

1 Na, igkita ku tô magani mannanap na iglátto tikud tun ta dagat. Sapulù (10) tô mga panga din, asta pittu tô mga ulu din. Duwán korona na igtagù tun ta tagsábbad-sábbad

* **12:2** 12:2 Ahaán tô Miqueas 4:10. † **12:7** 12:7 Si Miguel tô sábbad pangulu katô mga panaligan ka Manama. Ahaán tô Judas bersikulo 9.

panga din. Duwán tuu madat ngadan na ágtulád ka Manama na igsulat tun ta mga ulu din.
2 Tô magani mannanap na igkita ku iring na magani mannanap ka kabánnássan na ágngadanan leyopardo. Tô mga paa din iring na paa ka mannanap ka kabánnássan na ágngadanan oso. Tô babbà din iring na babbà ka liyun. Igbággé katô dragon tun ta magani mannanap tô katulusan din, tô pagpangulu din, asta tô kapid din.
3 Tô sábbad ulu katô magani mannanap duwán dakál amù, asta iring na makamaté. Asal inólian, asta isalábbuan gó tô langun manubù nit banuwa, asta igtákkás dan katô magani mannanap.
4 Igpangadap dan tô dragon, su sikandin tô igbággé katô pagpangulu tun ta magani mannanap. Igpangadap dan tô magani mannanap, asta igkagi sikandan, na mà dan, "Ándà palang makéring kani magani mannanap, asta ándà makatu kandin."
5 Igpabayà pô ka Manama tô kapadadurung katô magani mannanap asta tô katulád din kandin, asta tô kalumu din ka madat dalám katô kappatan duwa (42) bulan.
6 Tô igkagi sikandin, igtulád din tô Manama, tô góddóan ka Manama tun ta langit, asta tô mga ágpamaké ka Manama na góddô tun datas ta langit.
7 Igpabayà pô ka Manama tô kasulung katô magani mannanap katô mga sakup ka Manama tun ta banuwa, asta tô kapanalu katô magani mannanap kandan. Inému sikandin na pangulu katô langun grupo, mga klasi ka manubù, mga kinagiyan, asta mga banuwa.
8 Pangadapán tô magani mannanap katô langun manubù na góddô tun ta banuwa, agad sadan tô mga manubù na ándà kasulat tô ngadan dan tun ta libro ka kantayan.* Tô ándà pa imuwi tô banuwa, taganà gó igsulat tô mga ngadan dan tun ta libro katô Nati Karnero na igmatayan.
9 Kailangan maminág kó ébô makagpát kó kani ágkagin ku.
10 Sikiyu na igsalin ébô ámmáttán,
matuman kó gó ámmáttán.
Sikiyu na igsalin ébô matayan ukit ka kampilan,
matayan kó gó ukit ka kampilan.†
Purisu sikita na mga sakup ka Manama, kailangan tumiis ki katô kahirapan, asta kailangan sumarig ki katô Manama.
11 Na, igkita ku tô sábbad magani mannanap na igluwà tikud tun ta siráb ka tanà. Duwán duwa panga din iring na panga ka nati ka karnero, asta tô kagi din iring na kagi ka dragon.
12 Iggamit din tô katulusan katô tagnà magani mannanap ébô piritán din tô mga manubù nit banuwa na mangadap katô tagnà magani mannanap na duwán amù na makamaté na inólian dán.
13 Marapung tô mga kasalábbuan na igimu katô ikaduwa mannanap, su duwán apuy na igdabù din tikud tun ta langit na igkita katô mga manubù.
14 Ukit katô mga kasalábbuan na igpalumu katô ikaduwa mannanap kandin, iglimbungan din tô mga manubù nit banuwa. Igsugù din sikandan ébô imun dan tô ágmanaman na iring katô bónnóng ka tagnà mannanap na inamù ka kampilan asal ándà kamaté.
15 Igbággé katô ikaduwa mannanap tô laginawan tun ta ágmanaman na igpému. Purisu ikakagi tô ágmanaman, asta igpamatayan din tô mga manubù na dì ágpangadap kandin.
16 Igpatówan din pagsik tô langun manubù tun ta kawanan bállad dan ó tun ta bukád dan, agad ágkangadanan ó dì ágkangadanan, agad ágkaduwánnan ó ágkayù-ayuan, agad állang ó ánnà.
17 Ándà makabálli, asta ándà makabarigyà ka dì dan patówan katô ngadan ka magani mannanap ó numero katô ngadan din.

* **13:8** 13:8 Tingód katô libro ka kantayan, ahaán tô 3:5. † **13:10** 13:10 Ahaán tô Jeremias 15:2.

18 Kailangan duwán kapandayan katô mubad ka panunggiringan ka numero katô
ngadan ka mannanap, su igállás tô ngadan din tun ta numero ka manubù na ánnám
gatus kannámman ánnám (666).

14

Kanta katô mga ágtákkás katô Nati Karnero

1 Na, igkita ku tô Nati Karnero na igtindág tun ta pabungan na ágngadanan Sion.*
Dutun pagsik tô kadumaan din na sábbad gatus kappatan áppat mararan (144,000) mga
manubù. Sikandan tô mga manubù na duwán ngadan katô Nati Karnero asta ngadan
katô Ámmà din na Manama na igsulat tun ta bukád dan.†
2 Na, duwán igdinág ku tun ta langit na igkagi iring na arukán ka magdakál mga
wayig na garus, asta iring na mabákkár dalágdág ka kilat. Tô kagi na igdinág ku iring
na dagingán ka marapung mga ágpadaging ka alpa.
3 Igtindág dan tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu, katô áppat matulus
mannanap, asta katô mga ágpangulun. Igkanta dan ka mantu kanta. Ándà duma na
ikakatig ka mantu kanta katô sábbad gatus kappatan áppat mararan (144,000) mga
manubù na itábbus tikud tun ta mga manubù na góddô tun ta banuwa.
4 Matalláng dan mga manubù su iring dan na mallaki na ándà pa layuk ka bayi.
Ágtákkás dan katô Nati Karnero agad ánda é ágsadunan din. Itábbus dan tikud tun ta
banuwa, asta inému dan na iring na tagnà buuy na ágbággén tun ta Manama asta tun
ta Nati Karnero.
5 Ándà palang bulaló na igkagi dan, su matalláng dan.

Tô tállu panaligan

6 Na, igkita ku tô ássa panaligan na ináglayang tun ta kawang-awangan. Igulit din tô
madigár gulitán na dì ágkapalin tun ta mga manubù na igóddô tun ta kaluwagan kani
banuwa, agad tun ta langun banuwa, mga grupo, mga kinagiyan asta mga klasi ka
manubù.
7 Igkagi sikandin ka mabákkár, na mà din, "Respetowi yu tô Manama, asta pabantug yu
sikandin, su igdunggù dán tô álló na ruudan din tô mga manubù. Kailangan pangadapán
yu sikandin na igimu ka langit, tanà, dagat, asta mga sánnáp."
8 Duwán ikaduwa panaligan na igtalundug katô tagnà, asta igullaó sikandin, na mà
din, "Idattan dán tô ágkabantug lunsud na ágngadanan Babilonia, su igkinnaman katô mga
taga Babilonia tô langun manubù tun ta kaluwagan ka banuwa ébô masakup dan tun
ta madat lumu dan."‡
9 Na, duwán ikatállu panaligan na igtalundug katô ikaduwa, asta igullaó sikandin,
na mà din, "Atin ka mangadap tô mga manubù katô magani mannanap asta katô
ágmanaman na igpému din, asta patówan dan tun ta bukád ó tun ta bállad,
10 supakan dan ka Manama, su ikataganà dán sikandin sumupak, asta ándà kédu
din. Supakan ka Manama sikandan ukit ka apuy asta asupri tun ta saruwan katô mga
panaligan ka Manama asta tun ta Nati Karnero.
11 Mábbál tô apuy katô supak din kandan sippang ka ándà ágtamanán. Agad álló ó
dukilám, dì gó sumódô tô supak kandan, su igpangadap dan katô magani mannanap asta
katô ágmanaman na igpému din, asta igpatówan dan ka ngadan katô magani mannanap."
12 Kailangan tumiis katô kahirapan tô mga sakup ka Manama, tô mga manubù na
ágtuman katô mga sugù ka Manama asta ágpamaké ki Jesus.
13 Na, duwán igdinág ku na igkagi tikud tun ta langit, na mà din, "Sulat nu ni. Agad
maté tô mga ágpamaké katô Áglangngagán, asal kadayawan dan."

* **14:1** 14:1a Sion tô ássa ngadan katô lunsud ka Jerusalem. † **14:1** 14:1b Ahaán tô Ezequias 9:4. ‡ **14:8** 14:8 Ahaán tô Isaias 21:9.

Igkagi tô Ugis Espiritu, na mà din, “Kadayawan dan gó su sumódô dan katô lumu dan, asta makapaginawa dan dán, su duwán madigár bággén kandan tingód katô madigár linumuwan dan!”

Supak tun ta banuwa

14 Na, igkita ku tô mapputì sagulapun, asta duwán igunsad dutun na iring na bónnóng
katô Igpamanubù.§ Duwán korona na bulawan na igtagù tun ta ulu din, asta duwán
matam garab na gawidan din.
15 Duwán ássa panaligan na igluwà tikud tun ta templo, asta igtawar sikandin ka
mabákkár tun ta igunsad tun ta sagulapun, na mà din, “Gamit nud tô garab nu, asta káttu
kad. Igdunggù dán tô álló ka kakáttu, su tuu dán malutù tô ágkáttun tun ta banuwa.”*
16 Purisu tô igunsad tun ta sagulapun, iggamit din tô garab din, asta igkáttuwan din ni
banuwa.
17 Na, duwán ássa panaligan na igluwà tikud tun ta templo tun ta langit, asta duwán
pagsik matam garab din.
18 Na, igdunggù tô ássa panaligan tikud tun ta dakál ággóbbówanan ka pamammut tun
ta templo. Sikandin tô ágtómmóng ka apuy tun ta dakál ággóbbówanan. Igtawar sikandin
ka mabákkár tun ta panaligan na igpid ka garab, na mà din, “Gamit nud tô garab nu, asta
kangé nud tô mga buuy ka paras tun ta banuwa, su malutù dán.”
19 Purisu iggamit katô panaligan tô garab din, asta igkangé din tô mga buuy ka paras
tun ta banuwa. Igdabù din tun ta dakál garikanan ka buuy ka paras na panunggiringan
ka supak ka Manama katô mga masalà-salà.
20 Na, igarik tô mga igkangé tun ta garikanan tun ta luwà ka lunsud, asta sábbad
metro ágtángngà tô kadalámman katô dipanug. Igarus tô dipanug tikud tun ta garikanan
sippang ka mga tállu gatus (300) kilometro.

15

Tô mga panaligan na igpid ka mga kadattan

1 Na, duwán ássa dakál kasalábbuan na igkita ku tun ta langit na tuu makasalábbù.
Duwán pittu mga panaligan na igpid ka pittu mga kadattan. Ni gó tô ágtamanán ka
kadattan, su ni gó tô ágtamanán katô supak ka Manama.
2 Duwán igkita ku iring na ranó na tuu matió iring na pangalungan, asal ibaláttan
ka apuy. Igkita ku tô mga manubù na ikapanalu katô magani mannanap, su ándà dan
pangadap katô ágmanaman na igpému din, asta ándà dan papató katô numero ka ngadan
din. Igtindág dan tun ta ligad katô matió ranó, asta igpadaging dan tô mga alpa na
igbággé ka Manama kandan.
3 Igkanta dan katô kanta i Moises* na ágsuguánnán ka Manama sayyan, asta tô kanta
katô Nati Karnero, na mà dan,
“Áglangngagán na matulus Manama,
tuu madigár tô áglumun nu!
Nángngà asta ágkasarigan tô áglumun nu.
Sikuna tô harì tun ta langun banuwa!
4 Áglangngagán, respetowan ka asta pabantugán ka katô langun manubù,
su sikuna dád tô ugis.
Pangadapán ka katô mga manubù tun ta langun banuwa,
su igpakita nud na madigár tô áglumun nu.”

§ **14:14** 14:14 Tô kagi “Igpamanubù” tô iggamit i Jesus, su sikandin tô Manama na igpamanubù ébô tábbusán ki ikandin tikud tun ta salà. * **14:15** 14:15 Ahaán tô Joel 3:13. Magunawa tun ta bersikulo 18. * **15:3** 15:3 Ahaán tô Exodo 15:1; Salmo 145:17.

5 Na, pángnga igkanta dan, igkita ku na igpókéan tô templo ka Manama tun ta langit,
asta igkita ku tô tun dalám katô Ugis Lugar na ágtaguan katô mga sugù ka Manama na
igsulat.
6 Igluwà tikud tun ta templo tô pittu mga panaligan na igpid katô pittu mga kadattan.
Igumpak dan ka mapputì kapa na ágséllà, asta bulawan tô iglibád tun ta kagpa dan.
7 Duwán pittu mga bulawan linipung na ipánnù katô supak ka Manama na manté ka
ándà ágtamanán. Tô gó tô igbággé katô sábbad katô áppat matulus mannanap tun ta pittu
mga panaligan.
8 Ipánnù tô templo ka ábbál na pató katô kabantug asta katulusan ka Manama, asta
ándà makahu tun ta templo sippang ka mapángnga tô pittu mga kadattan na igpid katô
pittu mga panaligan.

16

Mga linipung na igtaguan katô supak ka Manama

1 Na, duwán igdinág ku tun ta templo na igtawar ka mabákkár tun ta pittu mga
panaligan, na mà din, "Pid yu tô pittu mga linipung tun ta banuwa, asta busbus yu, su
tô gó tô supak ka Manama."
2 Purisu igpid katô tagnà panaligan tô linipung din, asta igbusbus din tun ta banuwa.
Madat asta tuu masakit tô bakukang na igdunggù tun ta mga manubù na igpatówan katô
magani mannanap asta igpangadap katô ágmanaman na igpému din.
3 Na, igbusbus katô ikaduwa panaligan tô linipung din tun ta dagat. Purisu tô dagat
inému na dipanug, iring na dipanug ka manubù na inaté, asta inaté tô langun tun dalám
ka dagat.
4 Na, igbusbus katô ikatállu panaligan tô linipung din tun ta mga wayig asta tun ta mga
sánnáp. Purisu tô langun wayig inému na dipanug.
5 Igdinág ku tô panaligan na igsarigan katô mga wayig, na mà din, "Ugis Manama na
duwán áknganni, asta duwán sayyan, matullid tô karuud nu katô mga manubù áknganni,
6 su igmaté dan katô mga sakup nu asta katô mga propeta nu sayyan. Purisu igpénám
nu ka dipanug tô mga igsupakan nu, su tô gó tô nángngà kandan!"
7 Duwán igdinág ku tun ta dakál ágggóbbówanan na igullaó, na mà din, "Áglangngagán na
matulus Manama, nángngà asta matullid tô supak nu katô mga manubù!"
8 Na, igbusbus katô ikappat panaligan tô linipung din tun ta álló, asta ilapa tô mga
manubù ukit katô tuu kénit.
9 Ilapa dan su tuu igménit tô álló, asta igtulád dan tô Manama na igpapid kani mga
kadattan. Asal ándà dan rákkád katô madat lumu dan, asta ándà dan durung ka Manama.
10 Na, igbusbus katô ikalima panaligan tô linipung din tun ta gunsadanan katô magani
mannanap, asta igmangittáng tô ágpanguluwan din. Igkagat katô mga manubù tô dilà dan
tingód katô kasakit na igdunggù kandan.
11 Igtulád dan tô Manama tun ta langit tingód katô mga kasakit asta mga bakukang na
inókitan dan. Asal ándà dan rákkád katô madat mga lumu dan.
12 Na, igbusbus katô ikannám panaligan tô linipung din tun ta dakál Wayig ka
Eufrates. Purisu itittì tô wayig ébô makókit tô mga harì na dumunggù tikud tun ta
silatan.
13 Igkita ku tô tállu madat espiritu, asta tô bónnóng dan iring na bakbak. Igluwà
tô sábbad tikud tun ta babbà katô dragon, igluwà tô ikaduwa tikud tun ta babbà katô
magani mannanap, asta igluwà tô ikatállu tikud tun ta babbà katô bulalón propeta.
14 Tô tállu madat espiritu ikému ka mga kasalábbuan, asta igpapid dan i Maibuyan tun
ta langun harì tun ta kaluwagan ka banuwa ébô limudán dan tô mga sundalo, su matu
dan katô Manama na matulus ka dumunggù tô álló na manalu tô Manama katô langun-
langun.

15-16 Purisu iglimud katô tállu madat espiritu tô mga harì asta tô mga sundalo katô mga harì tun ta lugar na ágngadanan Armagedon tun ta kinagiyan ka Hebreo.

Igkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Tô kadunggù ku iring na kadunggù ka takón na dì kasóddóran! Kadayawan tô dì ágtudug tun ta kadunggù ku, asal gumpak ébô dì kitanán na ándà umpak asta dì kayyaan tun ta tubang katô mga manubù!"

17 Na, igbusbus katô ikapittu panaligan tô linipung din tun ta karamag, asta duwán igtawar ka mabákkár tikud tun ta gunsadanan ka Manama tun ta templo, na mà din, "Ipángnga dán!"

18 Tigkô dád igkirám, duwán mabákkár dalágdág ka kilat, asta duwán dakál linug. Tikud tun ta katigkanayan ka banuwa, ándà palang manubù na igriyu ka linug iring kani, su tuu igkálláng-kálláng tô tanà.

19 Tô ágkabantug lunsud ka Babilonia ibahin ka tállu, asta idattan tô mga lunsud ka banuwa. Igtuman ka Manama tô tandô din tingód katô mga taga Babilonia. Purisu igpadungguan din sikandan ka supak din, su tuu isókó sikandin.

20 Inandà tô langun purù asta tô langun pabungan.

21 Idabuan tô mga manubù ka magdakál mga ayis tikud tun ta langit iring na magdakál mga batu na kaliman (50) kilo tô kabággat katô tagsábbad-sábbad abuk. Igtulád dan tô Manama su tuu makamáddang tô kadattan.

17

Ágkabantug madat bayi

1 Na, igpadani kanak tô sábbad panaligan na taganà igpid katô linipung, asta igkagi sikandin, na mà din, "Tákkás ka kanak, asta pakitanán ku áknikó tô supak ka Manama katô madat bayi na ágkabantug asta gunsad tun ta marapung mga wayig.*

2 Iglayukan sikandin katô mga harì ka banuwa, asta ilasing tô mga manubù na góddô tun ta banuwa ukit katô bino na igpénám din kandan ébô lumayuk dan kandin."

3 Na, igpidda katô panaligan tun ta disyerto, asta duwán igpakita katô Ugis Espiritu kanak. Igkita ku tô madat bayi na igsaké ka mallutù magani mannanap. Marapung tô mga ngadan na ágbuyas-buyas ka Manama na igsulat tun ta lawa katô mannanap, asta pittu tô mga ulu din asta sapulù (10) tô mga panga din.

4 Tô madat bayi igumpak ka mallutù na tuu dakál é lagà iring na gumpakán ka harì. Igtaguan sikandin ka bulawan, mga batu na dakál é lagà, asta mga perlas. Igawidan din tô bulawan kopa na ipánnù ka mga madat asta maripà tingód ka kalayuk din katô mga ánnà kandin duma.

5 Tun ta bukád din igsulat tô ngadan na duwán kóbadan na ikallás, "BABILONIA NA ÁGKABANTUG LUNSUD, ASTA ÁGTIKUDAN KATÔ MADAT MGA GABAYI ASTA MGA KADATTAN NIT BANUWA."

6 Igkita ku na ilasing dán tô madat bayi, su iginám din tô dipanug katô mga sakup ka Manama na igmatayan din su igulit dan tingód ki Jesus.

Tô igkita a katô madat bayi, tuuwa isalábbuan.

7 Asal igkagi tô panaligan, na mà din, "Yaka ágkasalábbuan, su ulitán kud áknikó tô kóbadan tingód kani madat bayi, asta tingód katô magani mannanap na igsakayan din na pittu tô mga ulu asta sapulù (10) tô mga panga.

8 Tô magani mannanap na igkita nu, agad manté dángngan, asal áknganni inaté dán. Tun ta mabbabà timpo, lumuwà sikandin tikud tun ta bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman. Dabuán sikandin tun ta ágsupakanan. Kasalábbuan tô mga manubù na góddô tun ta banuwa na ándà kasulat tô ngadan dan tun ta libro ka kantayan. Tô gó tô libro na igsulat tô ándà pa imuwi ni banuwa. Kasalábbuan dan su tô magani mannanap manté dángngan asta inaté, asal inanté puman.

---

* **17:1** 17:1 Ahaán tô Jeremias 51:13.

9 “Kailangan mapandé tô manubù ébô makagpát kani. Tô pittu mga ulu katô magani
mannanap, tô gó tô pittu mga pabungan na gunsadan katô madat bayi.
10 Tô pittu mga ulu katô magani mannanap, tô gó pagsik tô pittu mga harì. Inaté dán
tô lima harì, duwán sábbad harì na manté áknganni, asta duwán pa sábbad harì na ándà pa
pangulu. Atin ka dumunggù tô ikapittu harì, mangulu sikandin tun ta mabbabà timpo.
11 Tô magani mannanap na manté dángngan asta inaté dán, tô gó tô ikawalu harì, asal
magunawa sikandin katô pittu mga harì na ikóna, asta dungguan sikandin ka supak.
12 “Tô sapulù (10) mga panga na igkita nu, tô gó tô sapulù (10) mga harì na ándà pa
pangulu. Asal imun dan na mga harì, asta padángngané dan mangulu na tákkássan katô
magani mannanap, asal tun ta mabbabà dád timpo.
13 Pasábbadé tô panámdám katô sapulù (10) harì, asta pasakup dan katô magani
mannanap, asta mánnal dan kandin.
14 Sumulung dan katô Nati Karnero, asal talun din sikandan, su sikandin tô
Áglangngagán katô langun ágpangulun, asta sikandin tô Harì katô langun harì.† Tô mga
manubù na ágtákkás katô Nati Karnero, tô gó tô igtawar asta igsalin ka Manama, asta
ágkasarigan dan.”
15 Igkagi tô panaligan kanak, na mà din, “Tô mga wayig na igkita nu na igunsadan
katô madat bayi, tô gó tô marapung klasi ka mga manubù na dì ágkéyap tikud tun ta
mga banuwa asta mga kinagiyan.
16 Tô sapulù (10) mga panga na igkita nu asta tô magani mannanap masókó katô
madat bayi. Sulungán dan tô bayi, adólan dan, kannán dan tô ákkud din, asta góbbón
dan sikandin,
17 su bággayan dan ka Manama ka kakalyag ébô tumanán dan tô ágdantulán din. Purisu
pasábbadé dan ka panámdám ébô imun dan na pangulu dan tô magani mannanap
sippang ka matuman tô kagi ka Manama na igsulat sayyan.
18 Tô madat bayi na igkita nu, tô gó tô ágkabantug lunsud na ágpangulu katô langun harì
ka banuwa.”

18

Kadattan katô Babilonia

1 Na, igkita ku tô ássa panaligan na igsunnad tikud tun ta langit. Matulus ni panaligan
ni, asta igmappawà tô tibuk banuwa tingód katô séllaán din.
2 Igullaó sikandin, na mà din,
“Idattan dán. Idattan dán tô ágkabantug lunsud ka Babilonia!
Inému dán góddóan ka madat mga espiritu.
Ipánnuan ka langun ka madat mga espiritu.
Ipánnuan ka langun ka maripà mga manuk ta kayu.*
3 Ikataglang tô langun manubù tun ta bówwó ka tanà katô madat mga kakalyag din.
Tô mga harì ka banuwa iglayuk kandin.
Iduwánnan tô mga negosyante tun ta banuwa ukit katô madat mga kakalyag din.”†
4 Na, duwán igdinág ku tun ta langit na igkagi, na mà din, “Sikiyu na igpasakup kanak,
iwà kód tikud tun ta lunsud ébô dì kó makéring katô mga salà din, asta ébô dì kó mapil
katô supak na dumunggù kandin.
5 Atin ka limudán tô mga salà din, dumunggù tun ta langit, su tuu marapung tô mga
salà din, asta dì gó kalingawan ka Manama.
6 Agad ándin tô madat na iglumu din, tô gó tô lumun tun kandin, asta makaduwan
pa luppián tô sulì kandin. Makaduwan pa luppián tô kasulì ka Manama kandin ka
tandingán katô kérrayat katô bayi ka duma mga manubù.

† **17:14** 17:14 Ahaán tô Deuteronomio 10:17; 1 Timoteo 6:15; Igpakita 19:16.
* **18:2** 18:2 Ahaán tô Isaias 21:9.
† **18:3** 18:3 Ahaán tô Jeremias 25:15,27.

7 Agad igmánnu din tô kapadadurung din asta katuman din katô madat kakalyag
din, asal tô sulì kandin tô kahirapan asta karanu. Igpanámdám sikandin na su rayna
sikandin, dì gó maranu iring katô mga balu.
8 Purisu dalám ka sábbad dád álló, dungguan sikandin katô mga kadattan na mga
bógók, ranu, asta ballus. Góbbón sikandin, su matulus tô Áglangngagán na Manama na
rumuud kandin."
9 Atin ka kitanán tô ábbál tikud tun ta kagóbbó kandin, sumággó asta maranu tô mga
harì na iglayuk kandin asta igpasábbad tun ta madat kakalyag din.
10 Matud dan tun ta madiyù su agó mapil dan katô supak na dumunggù kandin, asta
kumagi sikandan, na mà dan, "Makédu-édu gó! Makédu-édu gó tô tuu ágkabantug lunsud
na Babilonia! Su tun ta sábbad dád oras, igdungguan ka supak."
11 Sumággó asta maranu tô mga negosyante nit banuwa tingód katô kadadat kandin,
su ándà dán málli katô mga ágbarigyaán dan
12 na bulawan, mapputì bulawan, mga batu na dakál é lagà, mga perlas, mapputì
óggét, óggét ka harì na dakál é lagà, mallutù óggét, mga kayu na pamammut, asta
marapung klasi ka mga kaduwánnan na igimu tikud tun ta bangkil ka elefante, mga
tabla na dakál é lagà, tumbaga, putó, asta batu marmol.
13 Ándà málli katô mga kaningag, mga anag, pamammut na góbbón, bawì na
ágngadanan mira, dità na pamammut, bino, langis ka olibo, harina, trigo, mga baka, mga
karnero, mga kudà, mga kareton, asta agad mga állang dan.
14 Kumagi tô mga negosyante, na mà dan, "Inandà dán tô mga ágkadigárran nu.
Inandaan kad katô langun kaduwánnan nu na dakál é lagà, asta katô mga impán na
ágpadadurungán nu, asta dì nud kitanán!"
15 Tô mga negosyante na iduwánnan ukit katô lunsud tumindág tun ta madiyù agó
mapil dan katô kadattan. Sumággó asta maranu dan.
16 Kumagi sikandan, na mà dan, "Makédu-édu gó! Makédu-édu gó tô ágkabantug lunsud!
Tô mga manubù diyan igumpak ka madigár mapputì óggét, asta óggét ka harì, asta
mallutù. Igtaguan dan ka bulawan, mga batu na dakál é lagà, asta mga perlas!
17 Makédu-édu gó, su dalám ka sábbad dád oras, idattan tô langun ka kaduwánnan din."
Igpadiyù tô mga tarapid ka barko, asta tô mga ágsaké ka barko, tô mga taralumu ka
barko, asta tô langun manubù na ágpapid ka karga tun ta barko.
18 Tô igkita dan katô ábbál tikud tun ta kagóbbó katô lunsud, igullaó sikandan, na mà
dan, "Ándà palang lunsud na tuu ágkabantug ka tandingán kani lunsud ni!"
19 Igtagù dan tô barukbuk ka tanà tun ta kandan ulu tingód katô ranu dan. Igsággó
dan, asta igullaó sikandan, na mà dan, "Makédu-édu gó! Makédu-édu gó tô ágkabantug
lunsud! Iduwánnan tô langun tigatun ka barko na igpid ka kaduwánnan katô lunsud na
dakál é lagà! Makédu-édu gó su idattan tô tibuk lunsud dalám ka sábbad dád oras!"
20 Kailangan kadayawan kó na taga langit tingód ka kadattan katô lunsud. Kailangan
kadayawan kó na mga sakup ka Manama, mga apostoles, asta mga propeta, su igsu-
pakan dán ka Manama tô lunsud tingód katô iglumu din ákniyu!
21 Na, igpudut katô matulus panaligan tô dakál batu iring na dakál gilingan, asta
igdabù din tun ta dagat. Igkagi sikandin, na mà din, "Iring katô batu na igdabù ku, masig
dán idattan tô ágkabantug lunsud ka Babilonia, asta dì dán gó kitanán.
22 Dì dán gó dinággán tô dagingán ka mga alpa, asta tô manubù na ágkanta, asta tô
dagingán ka plawta asta trumpeta. Dì dán gó kitanán dutun tô mga manubù na katig
gimu ka agad ándin, asta dì dán gó dinággán dutun tô dagunután ka gilingan.
23 Ándà dán palang rumákkát ka sulù dutun. Ándà dán pakasal dutun. Igsupakan
tô mga taga Babilonia su igpadadurung tô mga negosyante dutun, asta ukit katô
katimbaluy katô mga taga Babilonia, ilimbungan tô langun manubù tun ta banuwa.

24 Igsupakan tô mga taga Babilonia, su sikandan tô igmaté katô mga propeta, katô mga
sakup ka Manama, asta katô langun manubù na igmatayan tun ta banuwa."

19

Dayó tun ta langit

1 Na, duwán igdinág ku na iring na igullaó tô tuu marapung manubù tun ta langit.
Igullaó sikandan, na mà dan, "Durungán tô Manama! Sikandin tô ágtábbus, mabantug
asta matulus.
2 Matullid asta nángngà tô karuud ka Manama katô mga usig din. Igruudan din dán tô
ágkabantug madat bayi na igdadat katô mga manubù tun ta banuwa ukit katô kalayuk
din kandan. Igsupakan sikandin ka Manama su igmatayan din tô mga ágsuguánnán ka
Manama."
3 Igullaó puman sikandan, na mà dan, "Durungán tô Manama! Gábbál tô apuy ka
kagóbbó katô ágkabantug lunsud sippang ka ándà ágtamanán."
4 Na, iglingkóód tô duwa pulù áppat (24) mga ágpangulun asta tô áppat matulus mga
mannanap, asta igpangadap dan ka Manama na igunsad tun ta gunsadanan ka pangulu.
Igkagi sikandan, na mà dan, "Ituman dán. Durungán tô Manama!"
5 Na, duwán igkagi tikud tun ta gunsadanan ka pangulu, na mà din, "Tô langun yu na
mga ágsuguánnán ka Manama ta asta ágrespeto kandin, agad ágkayù-ayuan asta mallayat
é kamanubuan, durung yu tô Manama."

Kasal katô Nati Karnero

6 Na, duwán igdinág ku iring na igullaó tô tuu marapung manubù, iring na arukán ka
magdakál mga wayig asta dalágdág ka kilat. Igullaó sikandan, na mà dan, "Durungán tô
Manama! su igpangulu dán tô Áglangngagán ta na Manama na matulus.
7 Kailangan kadayawan ki, asta durungán ta sikandin, su igdunggù dán tô timpo ka
kasal katô Nati Karnero, asta ikataganà dán tô pakasal kandin.
8 Duwán umpak na igbággé kandin na tuu mapputì óggét asta ándà buring." Tô kóbadan
katô mapputì óggét, tô gó tô nángngà linumuwan katô mga sakup ka Manama tun ta
saruwan din.
9 Na, igkagi tô panaligan, na mà din, "Sulat nu ni. Kadayawan tô mga manubù na
iginggat tun ta kalimudan ka kasal katô Nati Karnero."
Na, igkagi sikandin kanak, na mà din, "Ni gó tô bánnal mga kagi ka Manama."
10 Na, iglingkóódda tun ta saruwan katô panaligan ébô pangadapán ku sikandin,
asal igkagi sikandin, na mà din, "Yaka ágpangadap kanak! Tô Manama dád tô nángngà
pangadapán nu. Ágsuguánnánna dád na iring áknikó asta iring katô mga kataladi nu na
gulit-ulit katô kabánnalan tingód ki Jesus."
Tô kabánnalan tingód ki Jesus, tô gó tô igkagi asta igsulat katô mga propeta ka Manama.

Tô igsaké katô mapputì kudà

11 Na, igkita ku tô langit na ipókéan, asta duwán mapputì kudà! Tô igsaké, tô gó tô
ágngadanan Ágkasarigan asta Kabánnalan. Nángngà tô karuud din asta kasulung din katô
mga usig din.
12 Tô mga mata din iring na apuy na ágrágrág. Marapung tô mga korona tun ta ulu din.
Duwán ngadan na igsulat tun ta ulu din, asal sikandin dád tô ikasóddór katô kóbadan.*
13 Tô kapa din igarám tun ta dipanug, asta ágngadanan sikandin Kagi ka Manama.
14 Igtalundug kandin tô tuu marapung mga sundalo tikud tun ta langit. Igumpak dan
ka óggét na tuu mapputì asta ándà buring, asta igsaké dan ka mga kudà na mapputì.

* **19:12** 19:12 Ahaán tô Daniel 10:6.

15 Duwán matam kampilan na ágluwà tikud tun ta babbà din, asta tô gó tô laniban
din ébô talun din tô mga pangulu tun ta kaluwagan ka banuwa, asta ándà makatu katô
kandin pagpangulu. Pakitanán din kandan tô supak katô Manama na matulus.
16 Duwán ngadan na igsulat tun ta kapa din asta tun ta bubun din, "HARÌ KATÔ
LANGUN HARÌ, ASTA ÁGLANGNGAGÁN KATÔ LANGUN ÁGPANGULUN."†
17 Na, igkita ku tô ássa panaligan na igtindág tun ta sánnang katô álló. Igtawar sikandin
ka mabákkár tun ta langun manuk na áglayang tun ta kawang-awangan, na mà din,
"Sadun kó dini. Palimudé kó, su dakál tô pakannán ka Manama ákniyu.
18 Kuman kó katô ákkud ka mga harì, mga kapitan, mga sundalo, mga kudà, asta mga
manubù na igsaké ka kudà. Kannán yu tô ákkud katô langun manubù, agad állang asta
ánnà állang, agad ágkayù-ayuan asta mallayat é kamanubuan."
19 Igkita ku tô magani mannanap asta tô mga harì tun ta banuwa na igtákkássan katô
mga sundalo dan. Ilimud dan ébô sumulung katô igsaké tun ta mapputì kudà asta katô
mga sundalo din na tikud tun ta langit.
20 Tô igsulung dan, inammát tô magani mannanap, asta tô ánnà bánnal propeta na
taganà igimu katô mga kasalábbuan ukit ka katulusan katô magani mannanap ébô
makalimbung katô mga manubù na igpatówan katô magani mannanap, asta katô mga
igpangadap katô ágmanaman na igpému din. Igdabù tô magani mannanap asta tô ánnà
bánnal propeta din tun ta linó ka apuy na duwán asupri na ágrágrág.
21 Asal igmatayan tô mga sundalo dan ukit katô kampilan na ágluwà tikud tun ta babbà
katô igsaké ka mapputì kudà. Ibássug tô langun manuk ta kayun na igkan katô ákkud
dan.

20

Tô sábbad mararan ámmé

1 Na, igkita ku tô panaligan na igsunnad tikud tun ta langit. Igpid din tô susì katô bóbbó
na ándà ágtamanán tô kadalámman, asta duwán dakál kadina na igbitbit din.
2 Igámmát din tô dragon na áppuy sayyan na si Maibuyan. Igbagkás din ni dalám ka
sábbad mararan (1,000) ámmé.
3 Igdabù din tô dragon tun ta bóbbó na ándà ágtamanán tô kadalámman, igsagpángngan
din tô bóbbó, asta igpatówan din tô sállat ébô dì makalimbung tô dragon katô mga
manubù tun ta langun banuwa. Pángnga ka sábbad mararan (1,000) ámmé, lángngaan
sikandin asal tun dád ta mabbabà timpo.
4 Na, igkita ku tô mga gunsadanan ka pangulu. Igunsad dutun tô mga manubù na
igsalin ébô rumuud.* Igkita ku tô mga gimukud katô mga manubù na igtampáddan ka
alig tingód katô kólit-ólit dan tingód ki Jesus asta tingód katô katinurù dan ka kagi ka
Manama, su ándà dan pangadap katô magani mannanap ó ágmanaman na igpému din,
asta ándà dan papató† tun ta bukád dan ó bállad dan. Inanté dan puman, asta igpangulu
dan na duma i Cristo dalám ka sábbad mararan (1,000) ámmé.
5 Tô gó tô tagnà kanté puman ka Manama katô mga manubù na inaté, su ándà din pa
antayi puman tô duma mga inaté róggun na ándà pa kapángnga tô sábbad mararan (1,000)
ámmé.
6 Kadayawan asta ugis tô mga manubù na antén puman ka Manama tun ta tagnà kanté
din! Dì dan dungguan ka ikaduwa kamatayan,‡ asal imun dan na mga parì na ágtuman
ka kakalyag ka Manama asta i Cristo. Mangulu dan duma ki Cristo dalám ka sábbad
mararan (1,000) ámmé.

Igdabù si Maibuyan tun ta linó ka apuy

---

† **19:16** 19:16 Ahaán tô Deuteronomio 10:17; 1 Timoteo 6:15; Igpakita 17:14. * **20:4** 20:4a Ahaán tô Daniel 7:9,22,27.
† **20:4** 20:4b Papató, ó pamarka. ‡ **20:6** 20:6 Ahaán tô 20:14.

7 Pángnga katô sábbad mararan (1,000) ámmé, lángngaan si Maibuyan tikud tun ta igprisowan kandin,
8 asta limbungan din tô mga manubù tun ta kaluwagan ka banuwa, tô banuwa na ágngadanan Gog asta Magog. Limudán i Maibuyan sikandan ébô sumulung dan tun ta mga sakup ka Manama. Marapung tô mga manubù na limudán din iring na karapungan katô mga baklayan tun ta dagat na dì ágkéyap.§
9 Atin ka panó dan, tumalap dan tun ta kaluwagan ka tanà, asta libutan dan tô kampo katô mga sakup ka Manama asta tô lunsud na ágginawaan din. Asal dabuan ka Manama sikandan ka apuy tikud tun ta langit, asta maté dan.
10 Si Maibuyan na iglimbung kandan dabuán tun ta linó ka apuy asta asupri na taganà igdabuan katô magani mannanap asta katô ánnà bánnal propeta din. Supakan dan dutun agad álló asta dukilám sippang ka ándà ágtamanán.

Kapángngaan ka karuud

11 Na, igkita ku tô dakál mapputì gunsadanan ka pangulu, asta duwán igunsad dutun. Inandà tô tanà asta tô langit, asta dì dán ágkitanán.
12 Na, igkita ku tô mga inaté agad mallayat é kamanubuan asta ágkayù-ayuan. Igtindág dan tun ta saruwan katô gunsadanan ka pangulu. Igbákka tô mga libro. Igbákka pagsik tô libro ka kantayan. Igruudan dan ukit katô igsulat tun ta mga libro tingód katô linumuwan dan.*
13 Igluwà tô mga inaté tikud tun ta dagat, tikud tun ta tanà, asta tikud tun ta Hades. Igruudan tô langun dan tingód katô linumuwan dan.
14 Igdabù tun ta linó ka apuy tô kamatayan asta tô Hades. Tô linó ka apuy, tô gó tô ikaduwa kamatayan.
15 Tô manubù na ándà kitayi tô ngadan din tun ta libro ka kantayan, tô gó tô igdabù tun ta linó ka apuy.

21

Mantu langit asta mantu banuwa

1 Na, duwán mantu langit asta mantu banuwa na igkita ku, su ibullasan tô tagnà langit asta tô tagnà banuwa, asta inandà dán tô dagat.
2 Igkita ku tô ugis lunsud na ágngadanan Mantu Jerusalem* na igpasunnad katô Manama tikud tun ta langit. Ni lunsud ni ikataganà dán, iring katô ágkasalán bayi na igumpak dán para ka kasal asta ikataganà dán sumumar katô mama na kalyagan din.
3 Na, duwán mabákkár kagi na igdinág ku tun ta gunsadanan ka pangulu, na mà din, “Na, móddô dán tô Manama tun ta mga manubù. Móddô sikandin duma kandan. Imun din sikandan na kandin mga manubù. Sikandin tô dumóppón kandan, asta sikandin tô ágsarigan dan.
4 Punasan din tô luhà tun ta mga mata dan. Ándà dán palang maté. Ándà dán maranu. Ándà sumággó. Ándà palang kabógókan, su inandà dán tô tagnà banuwa.”†
5 Na, igkagi tô igunsad tun ta gunsadanan ka pangulu, na mà din, “Pamantun ku tô langun.”‡

Igkagi sikandin, na mà din, “Sulat nu ni, su ágkasarigan asta bánnal ni kagi na igdinág nu.”

---

§ **20:8** 20:8 Ahaán tô Ezequias 38:1-23. * **20:12** 20:11-12 Ahaán tô Daniel 7:9-10. * **21:2** 21:2 Ágngadanan Mantu Jerusalem tô góddóan na igimu ka Manama para óddóan katô mga manubù na igsalin din. † **21:4** 21:4 Ahaán tô Isaias 25:8. ‡ **21:5** 21:5 Ahaán tô Isaias 43:19.

6 Na, igkagi sikandin kanak, na mà din, “Ituman dán! Sakán tô Alpa asta tô Omega,§
su sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán. Pénámmán ku tô mga ágkatákkangan tun ta
sánnáp ka wayig na ágbággé ka kantayan, asta dì ku pabayadan.*
7 Duwán pulusán na bággén ku tun ta mga manubù na makapanalu ka kadattan, su
imunna na Manama dan, asta imun ku sikandan na mga gabatà ku.
8 Asal tô mga talón, tô mga dì ágpanayun ka kasarig dan kanak, tô mga masalà-salà, tô
mga taramaté, tô áglayuk ka ánnà kandan sawa ó duma, tô ágtimbaluy, tô ágpangadap ka
mga ágmanaman, asta tô langun bulalón, tô sadunan dan tô linó ka apuy asta asupri. Tô
gó tô ikaduwa kamatayan.”

Mantu Jerusalem

9 Na, igpadani kanak tô sábbad katô pittu panaligan na taganà igbusbus katô pittu
kadattan tikud tun ta pittu linipung dan. Igkagi sikandin, na mà din, “Sadun ka dini,
su pakitanán ku áknikó tô bayi na mému dán sawa katô Nati Karnero.”
10 Na, ipánnuanna katô Ugis Espiritu, asta igpidda katô panaligan tun ta pabungan
na tuu mallayat. Igpakita din kanak tô ugis lunsud ka Jerusalem na igpasunnad katô
Manama tikud tun ta langit.
11 Duwán séllaán ka Manama dutun. Igséllà tô lunsud iring na mga batu na dakál é
lagà, iring na haspe, asta matió iring na pangalungan.
12 Tuu mallayat tô koral na áglibut katô lunsud, asta sapulù duwa (12) tô mga sállat.
Sapulù duwa (12) tô mga panaligan tun ta mga sállat. Igsulatan tô sállat katô ngadan ka
sapulù duwa (12) grupo katô mga rubbad i Israel.
13 Duwán tállu mga sállat dadan tun ta silatan, tállu tô mga sállat dadan tun ta norte,
tállu tô mga sállat dadan tun ta sur, asta tállu tô mga sállat dadan tun ta salláppan.
14 Sapulù duwa (12) tô magdakál mga batu na igpónsadan katô mallayat koral, asta
igsulatan tô batu katô mga ngadan katô sapulù duwa (12) mga apostoles katô Nati
Karnero.
15 Tô panaligan na igkagi kanak igpid katô pagtáppáng na bulawan iring na tukád ébô
táppángngán din tô lunsud, tô mga sállat, asta tô koral.
16 Magunawa tô kallayatan, tô kaluwagan asta tô kadakállan katô lunsud. Tô igtáppáng
sikandin katô lunsud, duwa mararan áppat gatus (2,400) kilometro tô kallayatan.
Magunawa tô kaluwagan, tô kallayatan, asta tô kadakállan.
17 Igtáppáng din pagsik tô kallayatan katô koral, kannámman áppat (64) metros.
Magunawa tô kallayatan katô metro na iggamit katô panaligan asta katô metro na
ággamitán ta.
18 Igimu tô mallayat koral ka mga batu na dakál é lagà na ágngadanan haspe, asta igimu
tô lunsud ka bánnal bulawan na matió iring na pangalungan.
19 Tô magdakál mga batu na igpónsadan katô mallayat koral, tô gó tô igtaguan ka
marapung mga klasi ka batu na dakál é lagà. Haspe tô tagnà, sapiro tô ikaduwa, agata
tô ikatállu, esmeralda tô ikappat,
20 onise tô ikalima, kornalina tô ikannám, krisolito tô ikapittu, birilo tô ikawalu,
topasyo tô ikasiyó, krisopraso tô ikasapulù, hasinto tô ikasapulù sábbad, asta amatista
tô ikasapulù duwa.
21 Perlas tô sagpáng katô sapulù duwa (12) sállat, su igimu tô tagsábbad-sábbad sagpáng
ka sábbad dád dakál perlas. Tô dakál dalan katô lunsud igimu ka bánnal bulawan na
matió iring na pangalungan.
22 Ándà templo na igkita ku tun ta lunsud, su taddô tô Áglangngagán na matulus
Manama asta tô Nati Karnero na ágpangadapán dan.

§ **21:6** 21:6a Tô alpa asta tô omega tô una litra asta tô tapuri litra tun ta kinagiyan ka Griego. Tô kóbadan katô igkagi din, “Sakán tô katigkanayan asta tô ágtamanán katô langun.” * **21:6** 21:6b Ahaán tô Isaias 55:1.

23 Ándà ágkailanganán katô séllaán ka álló ó bulan nit lunsud ni, su tô Manama tô ágséllà
dutun, asta tô Nati Karnero tô sulù dutun.
24 Tô langun manubù tun ta kaluwagan ka banuwa kappawaan katô séllaán tikud tun
ta lunsud. Piddán ka mga harì ka banuwa tô kaduwánnan dan tun ta lunsud.
25 Inalayun ágpókéan tô mga sállat katô lunsud ka álló, asta ándà palang dukilám dutun.
26 Mid tô mga manubù katô mga kaduwánnan dan na tuu dakál é lagà tun ta lunsud.
27 Asal dì makahu tô mga maripà asta tô mga áglumu ka madat ó ágbulaló. Asal tô mga
manubù na isulat tô ngadan dan tun ta libro ka kantayan katô Nati Karnero, tô dád gó é
makahu tun ta lunsud.

22

1 Na, igpakita katô panaligan kanak tô wayig na ágbággé ka kantayan na tuu matió
iring na pangalungan, asta ágsánnáp tun ta gunsadanan katô Manama asta katô Nati
Karnero.
2 Gukit tô wayig tun ta tángngaan ka dakál dalan tun ta lunsud. Tun ta ligad katô wayig
duwán mga kayu na ágbággé ka kantayan. Sapulù duwa (12) tô mga klasi ka buuy katô
kayu, asta ágbuuy kada bulan. Tô daun katô kayu ágbawián katô mga manubù.
3 Ándà dán palang kitanán dutun na ágkasókówan ka Manama.
Dutun tô gunsadanan katô Manama asta katô Nati Karnero, asta ágpangadapán tô
Manama katô mga ágsuguánnán din.
4 Kumita dan katô bónnóng ka Manama, asta ngadan din tô sulatán tun ta mga bukád
dan.
5 Ándà dán dukilám dutun. Purisu dì dan dán ágkailanganán tô mga sulù ó tô séllaán ka
álló dutun, su tô Áglangngagán na Manama tô ágséllà kandan. Mangulu dan duma katô
Manama sippang ka ándà ágtamanán.

Lumónód tô Áglangngagán

6 Na, igkagi tô panaligan kanak, na mà din, "Ágkasarigan asta bánnal ni mga kagi na
igdinág nu, su tô Áglangngagán na Manama na igpakagi katô mga propeta din sayyan,
igpapid din tô panaligan din ébô pakitanán katô mga ágsuguánnán din ka ándin tô masig
dán malumu."
7 Ágkagi tô Áglangngagán, na mà din, "Na, masig ad dumunggù. Kadayawan tô mga
manubù na mánnal katô mga kagi na igpasulat ku nit libro."
8 Sakán si Juan, asta igdinág ku asta igkita ku tô igsulat ku kannun. Tô igdinágga kani
asta tô igkita a kani, iglingkóódda tun ta saruwan katô panaligan na igpakita kani kanak
ébô pangadapán ku sikandin.
9 Asal igkagi sikandin, na mà din, "Yaka ágpangadap kanak! Tô Manama dád tô nángngà
pangadapán nu. Ágsuguánnánna dád na iring áknikó asta iring katô mga kataladi nu na
mga propeta ka Manama, asta iring katô mga manubù na mánnal katô kagi na igsulat
nu nit libro."
10 Na, igkagi sikandin kanak, na mà din, "Yaka gállás kani mga kagi na igpasulat ka
Manama nit libro, su masig dán ni matuman.
11 Manayun pa lumumu ka madat tô mga áglumu ka madat, asta manayun pa
manámdám ka maripà tô mga ágpanámdám ka maripà. Asal tô mga áglumu ka madigár
asta nángngà tun ta saruwan katô Manama manayun pa lumumu ka madigár asta
nángngà."
12 Igkagi si Jesus, na mà din, "Na, dì dán madugé lumónódda, asta duwán pulusán na
bággén ku tun ta langun manubù tingód katô mga linumuwan dan.
13 Sakán tô Alpa asta tô Omega, sakán tô ikóna asta tô tapuri, asta sakán tô
katigkanayan asta tô ágtamanán katô langun."

14 Kadayawan tô mga manubù na iglaba katô kapa dan,* su mému dan kuman katô
mga buuy ka kayu na ágbággé ka kantayan, asta mému dan mahu tun ta mga sállat katô
lunsud.
15 Asal dì makahu tun ta lunsud tô mga áglumu katô makayayyà, tô mga ágsalamangka,
tô áglayuk katô ánnà kandan sawa ó duma, tô mga taramaté, tô ágpangadap ka mga
ágmanaman, asta langun bulalón.
16 "Sakán si Jesus na igpapid katô panaligan ku tun áknikó ébô ulitán ni kagi ku tun ta
mga ágpamaké kanak tun ta mga simbaan. Sakán tô rubbad i David na igtandô sayyan.
Sakán tô ágtawarán na karani na ágséllà ka masig dán malló."†
17 Ágkagi ákniyu tô Ugis Espiritu asta tô bayi na kasalán katô Nati Karnero, na mà dan,
"Sadun kó dini."
Asta tô mga ágpaminág kani kailangan kumagi tun ta mga kadumaan yu, na mà yu,
"Sadun kó dini."‡
Agad sadan tô mga ágkatákkangan, papadani yu. Agad sadan tô mga duwán kakalyag,
mému dan minám katô wayig na ágbággé ka kantayan na ándà bayad.

Ágtamanán kani sulat

18 Ni gó tô kagin ku tun ta langun na maminág kani mga kagi na igpasulat ka Manama
nit libro. Atin ka duwán dumugang kani libro, dugangán ka Manama tun kandin tô mga
kadattan na igulit ku nit libro.
19 Atin ka duwán mangé ka mga kagi tikud kani libro na igpasulat ka Manama,
kangén ka Manama tikud tun kandin tô bahin din katô mga buuy ka kayu na ágbággé
ka kantayan, asta dì sikandin pahun tun ta ugis lunsud na igulit ku nit libro.
20 Si Jesus tô ágpasóddór na bánnal ni igsulat ku, asta igkagi sikandin, na mà din, "Bánnal
gó na masiggad lumónód."
Matuman ni. Áglangngagán Jesus, mólà pa ka lumónód kad!
21 Mólà pa ka kéduwan katô Áglangngagán na si Jesus tô langun yu na mga sakup ka
Manama. Matuman ni.

* **22:14** 22:14 Tô kalaba ka kapa dan tô panunggiringan tingód katô kapamaké dan ki Jesus ébô pasinsiyaan ka Manama tô salà dan ukit katô dipanug i Jesus. † **22:16** 22:16 Ahaán tô Isaias 11:1,10. ‡ **22:17** 22:17 Ahaán tô Isaias 55:1.